Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

?Elkitab, ?ij?a ?i?tu, segal?a Su?rat Perdjandji??an La?ma d?an Baha?ruw. : ?a?tas ti?tah segal?a tuw?an pem?arentah Kompanij?a? tersa?lin kapad?a baha?sa Mala?juw.

https://hdl.handle.net/1874/461652

UB-ZUID
PKG
19

Cm

Cm

Cm

Cm

Ka. 7
Bibliotheek
NEDERL. ZENDINGSCHOOL
OEGSTGEEST

127

PKG 19

Universiteits-
bibliotheek
UTRECHT

Bibl. Hendrik Kraemer Inst.
7110 033 1262

Aan
het Nederlandsch
Zendeling-
Genootschap
te
Rotterdam,
opgerigt
den 19. December 1797.,
wordt
dit Boek
geschonken
door
Deszelfs hoogachter
en
Medelid
M. Tijdeman.
1801.

Te Rotterdam, d. 12. Augustus.

Universiteits-
bibliotheek
UTRECHT

Bibliotheek
NEDERL. ZENDINGSCHOOL
OEGSTGEEST

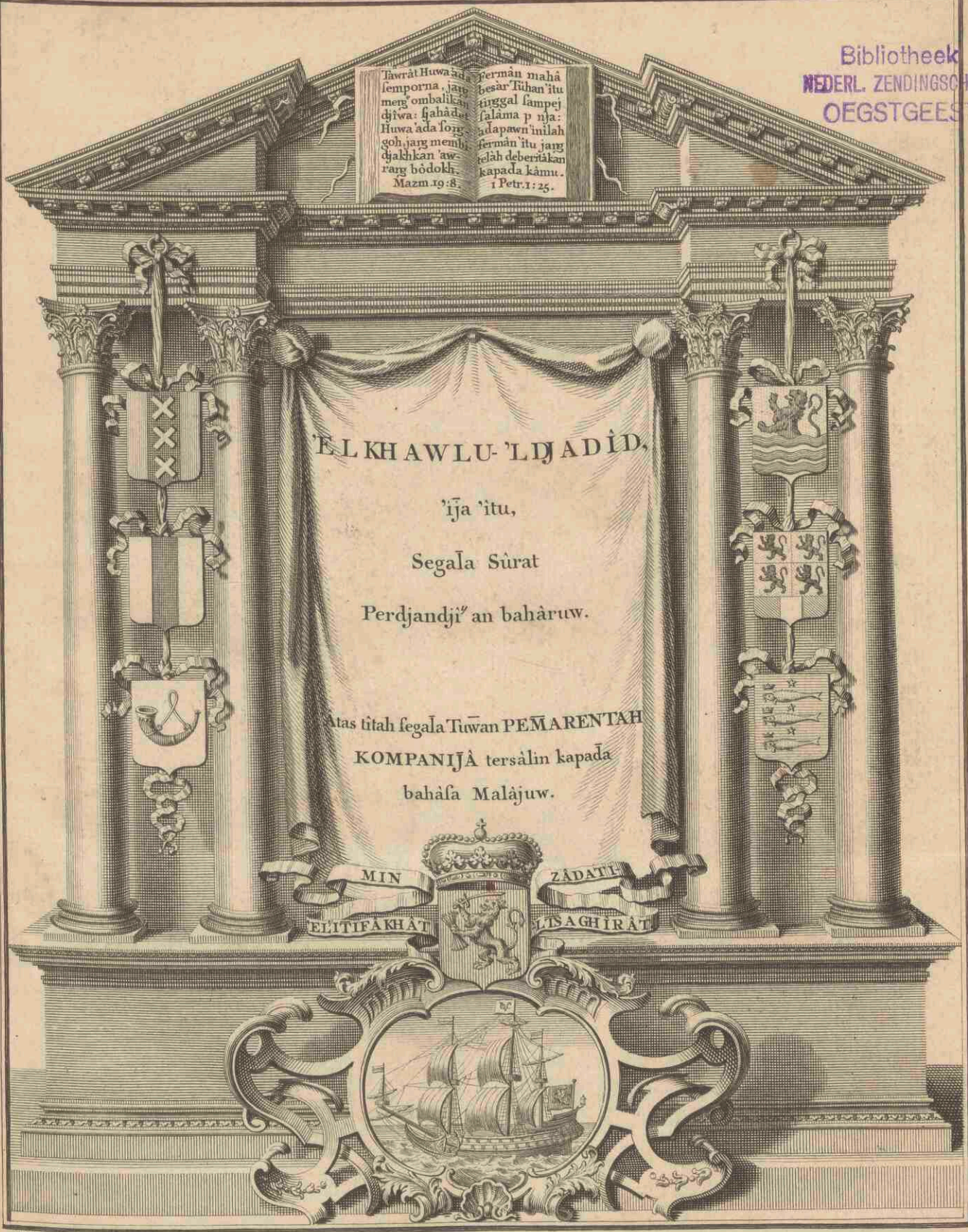

B. Picart del. et sculp. 1731.

Universiteits-
bibliotheek
UTRECHT

PKG 19 Zie Comp. Mis. Mag. 1802, p. 100

'EL KHAWLU-'L DJADÎD,

'I J A 'Î T U,

Bibliotheek
NEDERL. ZENDINGSCHOOL
OEGSTGEEST

SEGALA SÛRAT

PERDJANDJI'AN BAHÂRUW.

'Â T A S T Î T A H

SEGALA TUWAN PEMARENTAH

K O M P A N I J Â

TERSÂLIN KAPADA BAHÂSA MALÂJUW.

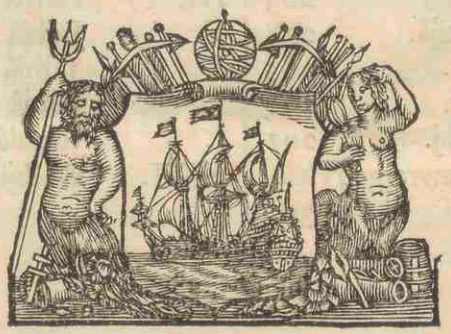

Dibendar 'A M I S T E R D A M,

Tertarâ 'awleh R. dân D. W E T 'I S T E J N, PEÑARÂP
K O M P A N I J Â.

M D C C X X X I.

D A F T A R

SEGALA SÛRAT PERDJANDJI'AN BAHÂRUW.

Fatsal.		Tsalhîfah.
XXVIII.	'Indjîl Matâj.	1
XVI.	'Indjîl Markhus.	49
XXIV.	'Indjîl Lûkhâ.	80
XXI.	'Indjîl Jalhjâ.	133
XXVIII.	KHitsah segala Rasûl p HHawârij, jang tersûrat 'awleh Lûkhâ.	174
	Segala Risâlet Pawlus.	
XVI.	Kapada 'awrang Rawmâ.	224
XVI.	Jang pertâma kapada 'awrang Korinthus.	245
XIII.	Jang kaduwa kapada 'awrang Korinthus.	265
VI.	Kapada 'awrang Djalatijâ.	278
VI.	Kapada 'awrang 'Efsûs.	285
IV.	Kapada 'awrang Filipij.	292
IV.	Kapada 'awrang Kolosaj.	297
V.	Jang pertâma kapada 'awrang THesalawnîkej.	301
III.	Jang kaduwa kapada 'awrang THesalawnîkej.	306
VI.	Jang pertâma kapada Timothijus.	308
IV.	Jang kaduwa kapada Timothijus.	313
III.	Kapada Tîtus.	317
I.	Kapada Filejmawn.	320
XIII.	Kapada 'awrang Sibrânij.	321
	Segala Risâlet jang sâm.	
V.	Jakhûb.	336
V.	Petrus jang pertâma.	341
III.	Petrus jang kaduwa.	346
V.	Jalhjâ jang pertâma.	350
I.	Jalhjâ jang kaduwa.	355
I.	Jalhjâ jang katîga.	356
I.	Jehûdâ.	357
XXII.	Walhju Jalhjâ.	358

'INDJÎLU-'LKHUDUS

TERSÛRAT 'AWLEH

MAT̄AJ.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 SÛrat 'atſal Ꞩîsáj 'Elmesêh, 'ânakh lâki ƿ Dâ'ûd, 'ânakh lâki ƿ 'Ibrâhîm.

2 'Ibrâhîm per'ânakhlah Jitshâkh: dán Jitshâkh per'ânakhlah JaꞨkhûb: dán JaꞨkhûb per'ânakhlah Jehûdâ, dán ſegala sûdarânja lâki ƿ.

3 Maka Jehûdâ per'ânakhlah Pérets dán Zérath dengan Támar: dán Pérets per'ânakhlah Hhetſrawn: dán Hhetſrawn per'ânakhlah Râm.

4 Maka Râm per'ânakhlah Ꞩamînadab: dán Ꞩamînadab per'ânakhlah Nahheſjawn: dán Nahheſjawn per'ânakhlah Salmawn.

5 Maka Salmawn per'ânakhlah BawꞨaz dengan Rahháb: dán BawꞨaz per'ânakhlah Ꞩawbejd dengan Rût: dán Ꞩawbejd per'ânakhlah Jiſſáj.

6 Maka Jiſſáj per'ânakhlah Dâ'ûd Sulthân 'îtu: dán Sulthân Dâ'ûd per'ânakhlah Solejmân dengan parampuwan 'îtu, jang dihûlu deper'isterîkan 'Ûrijâ.

7 Maka Solejmân per'ânakhlah RehhabꞨam: dán RehhabꞨam per'ânakhlah 'Abijâ: dán 'Abijâ per'ânakhlah 'Âsâ.

8 Maka 'Âsâ per'ânakhlah Jehawſjafath: dán Jehawſjafath per'ânakhlah Jawram: dán Jawram per'ânakhlah Ꞩazarjâ.

9 Maka Ꞩazarjâ per'ânakhlah Jawtam: dán Jawtam per'ânakhlah 'Âhhaz: dán 'Âhhaz per'ânakhlah Hhizkhijâ.

10 Maka Hhizkhijâ per'ânakhlah Menaſjej: dán Menaſjej per'ânakhlah 'Amawn: dán 'Amawn per'ânakhlah Jawſjijâ.

11 Maka Jawſjijâ per'ânakhlah Jekonjâ, dán ſegala sûdarânja lâki ƿ ſakîra ƿ pada wakhtu perpindâhan ka-Bâbel.

12 Maka komedijen deri pada perpindâhan ka-Bâbel Jekonjâ per'ânakhlah Sje'altî'ejl: dán Sje'altî'ejl per'ânakhlah Zerubâbel.

13 Maka Zerubâbel per'ânakhlah 'Abijûd: dán 'Abijûd per'ânakhlah 'Eljakhîm: dán 'Eljakhîm per'ânakhlah Ꞩazawr.

14 Maka Ꞩazawr per'ânakhlah Ꞩadawkh: dán Ꞩadawkh per'ânakhlah 'Achîn: dán 'Achîn per'ânakhlah 'Elijûd.

15 Maka 'Elijûd per'ânakhlah 'ElꞨazâr: dán 'ElꞨazâr per'ânakhlah Matan: dán Matan per'ânakhlah JaꞨkhûb.

16 Maka JaꞨkhûb per'ânakhlah Jûſof mampilej Marjam 'îtu, jang deri padânja telah taper'ânakh Ꞩîsáj jang terſebût 'Elmesêh.

17 'Adapawn ſakalijen pûpu deri pada 'Ibrâhîm ſampej kapada Dâ'ûd, 'itûlah 'ampat belàs pûpu: dán deri pada Dâ'ûd ſampej kapada perpindâhan ka-Bâbel, 'ampat belàs pûpu: dán deri pada perpindâhan ka-Bâbel ſampej kapada 'Elmesêh, 'ampat belàs pûpu.

18 Bermûla mawlid Ꞩîsáj, 'Elmesêh 'adâlah demikijen perînja: kârana tatkâla Marjam 'ibûnja 'îtu ſudahlah bertunângan dengan Jûſof, maka dihûlu deri pada mâſokh ſatûboh marîka

'ītu, kadapâtanlah parampuwan 'ītu lhâmil derī padā Rôlhu-'lkhudus.

19 'Adapawn Jûſof mampilejnja 'ītu, ſedāng 'adâlah 'ija Sadil, dān tijadâlah 'ija mâwu perkidjîkan dija njâta p, maka dekaherdakinjâlah membowangkan dija dijam p.

20 'Apabîla 'ija fikir demikijen 'ītu dâlam hatînja, maka bahuwa ſaſonggohnja ſawâtu Melâ'îkat mahâ besàr Tûhan kalihâtanlah padânja dâlam mimpijan, ſabdânja: hej Jûſof 'ânakh lâki p Dâ'ûd, djângan lah tâkot menjambot Marjam mampilejmu 'ītu: kârana bârang jang mawlûd dâlamnja, 'ītu djâdi derī pada Rôlhu-'lkhudus.

21 Maka parampuwan 'ītu 'âkan ber'ânakh ſawâtu 'ânakh lâki p, dān 'angkaw hendakh menjebût namânja Sîsaj: kârana 'ija djûga 'âkan menchalâtskan khawmnja derī pada dawſa p nja.

22 Maka ſamowa 'îni ſudah djâdi, ſopâja ganàplah bârang jang telàh dekatâkan 'awleh mahâ besàr Tûhan dengan chidmet Nabîj, ſabdânja.

23 Bahuwa ſaſonggohnja, parâwan 'ītu 'âkan meng'andong, dān ber'ânakh ſawâtu 'ânakh lâki p, dān 'awrang hendakh menjebût namânja SIMANÛ'EJL, jang tatkâla tersâlin 'artînja 'ada, 'Allah ſerta kâmij.

24 'Adapawn berdjagâlah Jûſof derī pada tîdornja, dān berbowatlah ſeperti Melâ'îkat mahâ besàr Tûhan 'ītu ſudahlah berpasàn padânja, lâlu menjambotlah mampilejnja 'ītu.

25 Maka ſudah tijâda 'ija meng'enâlij dija, ſabulòm 'ija ber'ânakh 'ânakhnja lâki p jang sûlong 'ītu: maka 'ija pawn menjebûtlah namânja SÎSAJ.

FATSAL JANG KA II.

1 SAtelàh ſudah Sîsaj taper'ânakh di-Bejt Léhhem negerij Jehûdâ, pada hârij p Râdja Hejrawdejs, maka bahuwa ſaſonggohnja bârang 'awrang Madjûs derī pada benowa meſjrikh ſudah berdâtang kapada Jerûſjalejm,

2 'Ûdjarnja: dimanâtah Râdja 'awrang Jehûdij jang bahâruw taper'ânakh 'ītu? kârana kâmij ſudah melîhat nudjûmnja dimeſjrikh, dān ſudah dâtang ſombah ſudjûd padânja.

3 'Adapawn ſerta Râdja Hejrawdejs ſudah dengar lhâl 'ītu, maka kaharuwanlah 'ija, dān ſaganàp 'îſij Jerûſjalejm ſertânja.

4 Maka dehimponkannjâlah ſamowa kapâla 'Imâm, dān ſegala Kâtib khawn, lâlu detanjâkannjâlah derī pada marîka 'ītu, dimâna 'Elmeſêlh 'âkan djâdi garàng.

5 Maka marîka 'ītu berkatâlah padânja: di-Bejt Léhhem negerij Jehûdâ: kârana demikijen 'îni telàh tersûrat 'awleh Nabîj:

6 'Adapawn 'âkan 'angkaw, hej Bejt Léhhem tânah Jehûdâ! bûkan ſaperkâra terkitjil 'adâmu di'antâra ſegala panglîma Jehûdâ: kârana derī dâlammu djûga 'âkan terbit pang'andjar 'ītu, jang 'âkan menggombalâkan khawmku Jiſrâ'ejl.

7 Tatkâla 'ītu Hejrawdejs ſudah memanggil 'awrang Madjûs 'ītu dijam p, lâlu ſakhſamâ'îlah derī padânja 'ītu 'âkan zemân nudjûm 'ītu ſudahlah kalihâtan.

8 Maka desûrohnjâlah marîka 'ītu pergi ka-Bejt Léhhem, ſabdânja: ber'angkatlah kâmu, maka sîdikhlah dengan ſakhſamânja 'âkan ka'ânakh 'ītu: maka 'apabîla kâmu 'âkan hâbis mendâpat dija, berchabàrlah padâku, ſopâja lâgi 'âku 'îni dâtang ſombah ſudjûd padanja.

9 Maka marîka 'ītu pawn dengarlah 'âkan Râdja, lâlu ber'angkatlah: maka bahuwa ſaſonggohnja nudjûm, jang telàh delîhatnja dimeſjrikh, 'ītu mendihuluwîlah marîka 'ītu, ſahingga dâtangnja berdîrij di'âtas tampat, dimâna 'adâlah ka'ânakh 'ītu.

10 Demi delîhatnja nudjûm 'ītu demikijen, maka ſukâlah marîka 'ītu terlâlu 'âmat besàr ſukânja.

11 Dān tatkâla marîka 'ītu ſudah dâtang mâſokh rûmah 'ītu, maka mendâpatlah 'ija ka'ânakh 'ītu ſerta dengan Marjam 'ibûnja 'ītu: lâlu djâtohlah marîka 'ītu terſongkor ſombah ſudjûd padânja. Maka bukâlah marîka 'ītu benda p nja, lâlu menjampejkanlah padânja babarapa perſombah, derī pada 'amàs, dān kominjan, dān mor.

12 Maka katogôranlah marîka 'ītu dengan walhju dâlam mimpijan, djângan pûlang kapada

pada Hejrawdejs, ſahingga 'ondorlah marîka 'îtu pergi ſapandjang djâlan jang lâjin kapada benowa dirînja.

13 'Adapawn ſatelàh ſudah marîka 'îtu 'ondor pergi, maka bahuwa ſaſonggohnja ſawâtu Melâ'îkat mahâ besàr Tûhan kalihâtanlah dâlam mimpîjan pada Jûſof, ſabdânja: bângonlah, ſambotlah ka'ânakh 'îtu dan 'ibûnja, dan larîlah ka-Mitsir, lâlu tinggallah disâna, ſahingga 'âku 'âkan memaxlûmkan padâmu. Kârana djâdi Hejrawdejs mentjahârij ka'ânakh 'îtu 'âkan meng-hîlangkan dija.

14 Satelàh ſudah 'ija bângon, maka 'ija pawn ſambotlah ka'ânakh 'îtu dan 'ibûnja pada mâlam, lâlu ber'angkatlah ka-Mitsir.

15 Maka tinggallah 'ija disâna ſampej kapada mawt Hejrawdejs: ſopâja ganàplah bâràng jang telàh dekatâkan 'awleh mahâ besàr Tûhan dengan chidmet Nabìj, ſabdânja: Deri dâlam Mitsir 'âku ſudah memanggil 'ânakhku lâki p.

16 Tatkâla Hejrawdejs 'adâlah melîhat, bahuwa 'ija ſudahlah depermâjinkan 'awleh 'awrang Madjûs 'îtu, maka gûſarlah 'ija sângat, lâlu sûrohlah bâràng 'awrang pergi membûnoh ſakalijen 'ânakh p jang 'adâlah di-Bejt Léhhem, dan pada ſakalijen tepìj tânahnja 'îtu, deri pada 'awrang jang duwa tâhon tuwahnja dan kûrang deri padânja 'îtu, ſakîra p zemân 'îtu, jang telàh deſakhſamâ'înja deri pada 'awrang Madjûs 'îtu.

17 Tatkâla 'îtu ſudah ganàp bâràng jang telàh dekatâkan 'awleh Nabìj Jirmejâ, 'ûdjarnja:

18 Sawâtu ſawâra ſudah terdengar di-Ramâ, peng'adôhan, dan tangîſan, dan pengherèkh jang 'âmat bânjakh: Rahhejl menângis 'âkan 'ânakh p nja, 'ija 'anggan dehîborkan, ſebàb tijâda 'adânja.

19 'Adapawn ſatelàh ſudah mangkat Hejrawdejs, maka bahuwa ſaſonggohnja Melâ'îkat mahâ besàr Tûhan kalihâtanlah dâlam mimpîjan pada Jûſof di-Mitsir,

20 Sabdânja: bângonlah, ſambotlah ka'ânakh 'îtu dan 'ibûnja, lâlu ber'angkatlah kapada tânah Jiſrâ'ejl: kârana ſudah mâti ſegala 'awrang jang menontutlah dîrij ka'ânakh 'îtu.

21 'Arkijen maka bângonlah 'ija menjambot ka'ânakh 'îtu dan 'ibûnja, lâlu dâtanglah 'ija kapada tânah Jiſrâ'ejl.

22 Tetâpi tatkâla dedengarnja, bahuwa 'Arkelâ'ûs ſudahlah nâjik Râdja ditânah Jehûdâ ganti 'ajahnja Hejrawdejs, maka tâkotlah 'ija pergi kasâna: tetâpi ſedàng katogôranlah 'ija dengan Wahhju dâlam mimpînja, maka ſinggahlah 'ija kapada tapàs p tânah Djalîlâ.

23 Maka dâtanglah 'ija berdûdokh didâlam negerìj, jang bernâma Nâtsirat: ſopâja ganàplah bâràng jang telàh dekatâkan 'awleh bâràng Nabìj p, bahuwa 'ija 'âkan denamâ'ij Nâtsirij.

FATSAL JANG KA III.

1 SAbermûla maka pada hârij p 'îtu djûga dâtanglah Jahhjâ 'Elghazâl ('ija 'îtu Permandij) berchothbat dâlam pâdang bel'antâra Jehûdâ,

2 Lâlu meng'ûdjar, tawbatlah kâmu: kârana karadjâ'an ſawrga 'îtu ſudah damping.

3 Bahuwa 'ija 'inîlah dija 'îtu, jang telàh dekatâkan 'awleh Jeſaxjâ Nabìj 'îtu, 'ûdjarnja: ſawâra 'awrang penjarûw dâlam pâdang bel'antâra, ſinggarahkanlah djâlan mahâ besàr Tûhan, betulkanlah lûrong p nja.

4 'Adapawn Jahhjâ 'îtu djûga 'adâlah pakejannja deri pada bûluw 'onta, dan pang'îkat kûlit pawn terkenâlah pada pinggangnja: ſjahdan rezikhînja 'adâlah bilâlang p, dan 'âjer maduw dihûtan djûga.

5 Tatkâla 'îtu maka kaluwarlah dâtang kapadânja 'awrang 'iſij Jerûſjalejm, dan 'iſij ſaganàp tânah Jehûdâ, dan 'iſij ſalûroh benowa jang kulîling sûngej Jardejn:

6 Maka marîka 'îtu depermandîkanlah 'awlehnja didâlam Jardejn, ſambil membâwa 'ikhrâr 'âkan dawſa p nja.

7 'Adapawn tatkâla delîhatnja bânjakh 'awrang Farîſij dan Tsadûkhij dâtang kapada permandijannja, maka katâlah 'ija padânja: hej kadjadijan bilûdakh p! ſijapâtah ſudah tondjokhkan kâmu lârij berlepàs dirîmu deri pada 'amârah 'îtu jang nanti dâtang?

8 Tâgal 'îtu hendakhlah kâmu memberìj bowah p jang lâjikh 'âkan tawbat.

9 Maka djângan lah kâmu bertjâkap kâta p dâlam ſendirîmu, 'ada kawnun 'Ibrâhîm 'âkan bâpa pada kîta: kârana 'âku meng'atâkan pada kâmu, bahuwa 'Allah berkawâſa membangkitkan deri pada bâtu p 'îni 'ânakh p bagi 'Ibrâhîm.

10 'Adapawn lâgi ſadija ſudah terhentar kâpakh kapada 'âkar pôhon p kâjuw: maka ſaſawâtu pôhon kâjuw, jang tijâda memberìj bowah jang bâjik, 'îtu detabâng dan delimpar kadâlam 'âpij.

11 Songgohpawn bejta permandîkan kâmu dengan 'âjer 'âkan membâwa tawbat: tetâpi jang dâtang komedijen deri pada bejta lebèh karàs deri pada bejta 'adânja, jang tijâda bejta mustahhakh memîkol tarompa p nja: 'ija djûga 'âkan permandîkan kâmu dengan Rôhhu-'lkhudus dan 'âpij.

12 Jang njirûnja 'ada pada tângannja, maka 'ija 'âkan peresìhkan balâka tampat penabâhannja, dan kompolkan gendomnja mâſokh kadâlam djulâpangnja, tetâpi ſekàm 'îtu 'ija 'âkan menunûkan hâbis dengan 'âpij jang tijâda terpâdam.

13 Tatkâla 'îtu maka berdâtanglah Sîsàj deri pada Djalîlâ ſampej ka-Jardejn kapada Jahhjâ 'âkan depermandîkan 'awlehnja.

14 Maka Jahhjâ pawn melârangkan dija sângat, ſombahnja: wâdjiblah pâtek 'îni depermandîkan 'awlehmu, 'antah 'angkawkah dâtang kapada pâtek?

15 Maka sâhutlah Sîsàj dan katâlah kapadânja, lûluskanlah ſakârang: kârana demikijenlah 'ada pâtut pada kâmij mengganâpij ſaſawâtu zadâlet. Tatkâla 'îtu maka delûluskannja 'îtu padânja.

16 Sabermûla demi Sîsàj hâbis depermandîkan, maka ſabantar djûga 'ija nâjik deri dâlam 'âjer: maka bahuwa ſaſonggohnja terbukâlah lângit padânja, lâlu delîhatnjâlah Rôhh 'Allah tûron ſarûpa merpâtij, dan dâtang dijam 'âtaſnja.

17 Maka bahuwa ſaſonggohnja dâtanglah deri dâlam lângit ſawâtu ſawâra meng'atâkan: 'ija 'îni 'ada 'ânakhku lâki p jang kekâſeh, 'âkan ſijâpa 'âku radlâ.

FATSAL JANG KA IV.

1 TAtkâla 'îtu maka terhentarlah Sîsàj 'awleh Rôhh kapada ſawâtu gûron 'âkan detjawba'ij 'awleh 'Iblîs.

2 Maka berpowasâlah 'ija 'ampat pûloh hârij, dan 'ampat pûloh mâlam lamânja, dan berlâparlah 'ija 'âchirnja.

3 Maka pentjawba 'îtu pawn berdâtanglah padânja, katânja; djikalaw 'angkaw 'ada 'Ânakh 'Allah, sûrohlah 'âkan bâtu p 'îni mendjâdi rawtij p.

4 Tetâpi sâhutlah 'ija, ſabdânja: ſudah tersûrat, tijâda 'awleh rawtij sâdja mânuſija hîdop, hânja 'awleh ſaſawâtu fermân, jang terbit deri pada bûnji penjûroh 'Allah.

5 Sudah 'îtu maka 'Iblîs pawn meng'ambillah dija bâwa kadâlam bejtu-'lmukhadas, lâlu berdirîkanlah dija di'âtas ringkit Kazbah.

6 Dan berkatâlah padânja: djikalaw 'angkaw 'ada 'ânakh 'Allah, terdjunkanlah dirîmu kabâwah: kârana ſudah tersûrat, bahuwa pada ſegala Mela'îkatnja 'ija hendakh berpasàn 'âkan 'angkaw, maka di'âtas tângan p marîka 'îtu 'âkan menâting 'angkaw, ſopâja djângan penah 'angkâw ſontohkan kakîmu pada bâtu.

7 Katâlah Sîsàj padânja, pûla ſudah tersûrat, djângan 'angkaw mentjawba'ij mahâ besàr Tûhan 'Ilahmu.

8 Pûla 'Iblîs pawn meng'ambillah dija bâwa ka'âtas ſawâtu bûkit jang 'âmat tinggij, lâlu menondjokhlah padânja ſamowa karadjâ'an dunjâ, dan kamulija'annja.

9 Dan berkatâlah padânja: ſakalijen 'îni 'âku 'âkan memberìj padâmu, djikalaw 'angkaw menijârap dengan ſombah ſudjûd padâku.

10 Tatkâla 'îtu katâlah Sîsàj padânja: njahlah, hej Sjejthân; kârana ſudah tersûrat, hendakhlah 'angkaw ſudjûd menjombah mahâ besàr Tûhan 'Ilahmu, dan berbowat zibâdet padânja ſendîrij djûga.

11 Sudah 'îtu maka 'Iblîs pawn membejarkan dija, maka bahuwa ſaſonggohnja babarapa

Mela'îkat

Melâ'îkat ſudah berdâtang, dan berchidmet padânja.

12 Sabermûla ſatelah ſudah dedengar Îsâj, bahuwa terſarahlah Jathjâ, maka ſudah 'ondor 'ija pûlang kapada Djalîlâ.

13 Maka 'ija pawn ſudah meninggalkan Nâtsirat, lâlu dâtang berdûdokh di Kafernathûm negerij jang bersîſi pantej tâſik, pada tepij p tânah Zebûlun dan Naftalij.

14 Sopâja ganàplah bârang jang telàh dekatâkan 'awleh Jeſjaxjâ Nabij 'itu, 'ûdjarnja:

15 Tânah Zebûlun, dan tânah Naftalij diſabelàh djâlan katâſik diſabaràng Jardejn, 'ija 'itu, Djalîlâ CHalâjikh.

16 KHawm 'itu jang dûdokh pada kalàm, ſudah melîhat ſawâtu taràng jang besàr: dan bagi ſegala 'awrang jang dûdokh pada tânah dan bâjang mawt 'itu, taràng pawn ſudah terbit bagînja.

17 Deri pada tatkâla 'itu maka bahâruw Îsâj memulâ'ij berchothbat, dan berſabda: tawbatlah kâmu, kârana karadjâ'an ſawrga 'itu ſudah damping.

18 Sabermûla maka berdjâlanlah Îsâj pada pantej tâſik Djalîlâ; maka delihatnja duwa 'awrang bersûdâra, 'ija 'itu, Sjîmawn jang terſebût Petrus, dan 'Andarija sûdarânja lâki p, jang 'adâlah bowang djâla kadâlam tâſik: kârana 'adâlah marîka 'itu nalâjan.

19 Maka ſabdâlah 'ija pada marîka 'itu, marîlah meng'îkot 'âku, maka 'âku hendakh djadîkan kâmu nalâjan p mânuſija p.

20 Maka ſabantar djûga marîka 'itu ſudah meninggalkan djâla p nja, lâlu meng'îkot dija.

21 Maka demi ber'angkat 'ija deri sâna, delîhatnja duwa 'awrang bersûdâra jang lâjin, 'ija 'itu, Jaxkhûb 'ânakh lâki p Zebedaj, dan Jathjâ sûdarânja lâki p 'itu didâlam parâhu ſerta dengan bapânja Zebedaj 'itu membûbol djâla p nja, lâlu depanggilnja marîka 'itu.

22 Maka ſabantar djûga marîka 'itu ſudah meninggalkan parâhu dan bapânja 'itu, lâlu meng'îkot dija.

23 Sabermûla maka Îsâj pawn meng'îdârij ſalûroh tânah Djalîlâ, ſambil meng'âdjar didâlam Kanîſah p nja, dan menchothbat 'Indjîl karadjâ'an 'itu, ſarâja 'ija menjombohkan ſegala djenis penjâkit, dan ſegala djenis dlaxâfat didâlam khawm 'itu.

24 Maka maſjhûrlah wartânja kaluwar kapada ſalûroh benowa Sûrijâ: maka dehâdapkan 'awranglah kapadânja ſamowa 'awrang jang kena sâkit, jang terkena dengan bâgej p penjâkit dan ſangsâra, dan ſegala 'awrang madjnûn, dan 'awrang sâkit bûlan, dan 'awrang tejpokh lâſa: maka deſombohkannjâlah marîka 'itu.

25 'Arkijen maka bânjakh raxijet meng'îkot dija deri pada tânah Djalîlâ, dan deri pada benowa jang bernâma Negerij ſapûloh, dan deri pada Jerûſjalejm, dan deri pada tânah Jehûdâ, dan deri pada benowa diſabaràng Jardejn.

FATSAL JANG KA V.

1 SAbermûla demi delîhat Îsâj ſegala raxijet 'itu, maka nâjiklah 'ija ka'âtas ſabowah bûkit, dan hâbis 'ija dûdokh, berdâtanglah murîd p nja kapadânja.

2 Maka debukâkannja mûlutnja, lâlu de'âdjarkannja marîka 'itu, katânja:

3 Berbahagijâlah ſegala 'awrang jang pâpa njawânja: kârana marîka 'itu djûga pûnja karadjâ'an ſawrga.

4 Berbahagijâlah ſegala 'awrang jang duka tjita: kârana marîka 'itu djûga 'âkan dehîborkan.

5 Berbahagijâlah ſegala 'awrang jang djînakh hatînja: kârana marîka 'itu djûga 'âkan berpuſakâ'ij bûmi.

6 Berbahagijâlah ſegala 'awrang jang berlâpar dan berdahâga 'âkan xadâlet: kârana marîka 'itu djûga 'âkan dekinnjangkan.

7 Berbahagijâlah ſegala 'awrang jang meng'aſijânij: kârana marîka 'itu djûga 'âkan ber'awleh rathmet.

8 Berbahagijâlah ſegala 'awrang jang heng hatînja: kârana marîka 'itu djûga 'âkan memandang 'Allah.

9 Berbahagijâlah ſegala 'awrang jang berdâmej: kârana marîka 'itu djûga 'âkan deſebût 'ânakh p 'Allah.

10 Berbahagijâlah ſegala 'awrang jang deperhambat 'awleh kârana ſebàb xadâlet: kârana

marîka 'îtu djûga pûnja karadjâ'an ſawrga.

11 Berbahagîja kâmu 'adā, manakâla 'awraŋg mentjelâkan dān perhambat kâmu, dān bermâkej dengan ſegala kâta jaŋg djâhat 'âkan kâmu, ſambil berdusta p, 'îtupawn 'awleh kârana ſebàb 'âku.

12 Sukâlah dān termasâlah kâmu, bahuwa besàrlah pahalâmu didâlam ſawrga: kârana demikijenlah 'awraŋg ſudāh perhambat ſegala Nabìj, jaŋg 'adā dihûlu deri pada kâmu.

13 Kâmu 'îni 'adā gâram dibûmi 'îtu: 'adapawn djikalaw gâram 'îtu 'ambarlah rasânja, dengan 'apa garàŋg 'îtu 'âkan degarâmij? 'âkan bâraŋg ſawâtu pawn tijâda 'îtu bergûna lâgi, melâjinkan 'âkan debowaŋg kaluwar, dān 'âkan de'irik hâbis 'awleh mânuſija p.

14 Kâmu 'îni 'adā taràŋg dunjâ 'îtu: tijâda dâpat ſawâtu negerìj, jaŋg di'âtas ſabowah bûkit tampatnja, 'îtu 'adā terbûni.

15 Lâgipawn tijâda bejâſa 'awraŋg pâſaŋg ſawâtu dijan, dān târoh dija 'îtu dibâwah bâraŋg ſukâtan; tetâpi di'âtas kâki dijan djûga, maka 'ija bersûloh bagi ſamowa 'awraŋg jaŋg didâlam rûmah 'îtu.

16 Berîlah bagîtu taràŋgmu bersûloh dihadâpan mânuſija p, ſopâja delîhatnja ſegala perbowâtanmu jaŋg bâjik, lâlu demulijâkannja bapâmu jaŋg 'adā diſawrga.

17 DJâŋganlah kâmu ſaŋgka, bahuwa ſudāh kudâtaŋg 'âkan merombakh Tawrât, 'âtaw Nabìj p: ſudāh tijâda kudâtaŋg 'âkan merombakh, hânja 'âkan mengganâpij.

18 Kârana 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, ſahiŋgga lûput lâŋgit dān bûmi tijâda Jâ ſawâtu 'âtaw ſawâtu pawn chuthah 'âkan lûput deri pada Tawrât, ſahiŋgga ſamowa 'îtu 'âkan djâdi.

19 Sebàb 'îtu djikalaw bâraŋg ſijâpa garàŋg 'âkan merombakh ſawâtu deri pada ſegala ſjarth jaŋg 'âmat kitjil 'îni, dān 'âkan meŋg'âdjar bagîtu mânuſija p, 'ija 'âkan deſebût 'âmat kitjil didâlam karadjâ'an ſawrga: tetâpi djikalaw bâraŋg ſijâpa garàŋg 'âkan berbowat dān meŋg'âdjar 'îtu dengan ſepertînja, 'ija djûga 'âkan diſebût besàr didâlam karadjâ'an ſawrga.

20 Kârana 'âku berſabda pada kâmu, djikalaw tijâda limpah ſadâletmu terlebèh deri pada ſadâlet Kâtib p, dān 'awraŋg Farîſij 'îtu, tijâda 'âkan ſakâli p kâmu mâſokh kadâlam karadjâ'an ſawrga.

21 Kâmu ſudāh dengar bahuwa telàh dekatâkan pada 'awraŋg 'awal zemân, djâŋgan 'aŋgkaw membûnoh: ſebàb 'îtu djikalaw bâraŋg ſijâpa membûnoh, dendânja dekhukumkan 'awleh malhkamat.

22 Tetâpi 'âku 'îni berſabda pada kâmu, bahuwa ſaſa'awraŋg, jaŋg gûſar 'âkan ſûdarânja lâki p ſamenâ p, dendânja dekhukumkan 'awleh malhkamat: dān bâraŋg ſijâpa jaŋg kâta p pada ſûdarânja lâki p, hej djâhil! dendânja dekhukumkan 'awleh madjlis SJerîf: tetâpi bâraŋg ſijâpa jaŋg kâta p, hej 'alhmakh! dendânja dekhukumkan dâlam 'âpij djahanam.

23 Sebàb 'îtu djikalaw 'aŋgkaw hendakh perſombahkan hadijatmu di'âtas medzbelh, dān diſâna pawn 'aŋgkaw terſadàr, bahuwa ſûdarâmu lâki p 'ada bâraŋg tjiderânja dengan dîkaw.

24 Maka bejarlah hadijatmu diſâna dimûka medzbelh, dān pergîlah, berdâmejlah dihûlu dengan ſûdarâmu lâki p, maka hâbis 'îtu, dâtaŋglah dān perſombahkanlah hadijatmu.

25 Bâjiklah lakàs hatîmu 'adā ſedàp dengan lâwanmu, ſalâgi 'aŋgkaw 'adā ſertânja pada djâlan: ſopâja mudah p an djâŋgan lâwan 'îtu ſarahkan dîkaw pada HHâkim, dān HHâkim pawn ſarahkan dîkaw pada djûru pasôngan, maka 'aŋgkaw djûga debowaŋgkan kadâlam pandjâra.

26 'Âmîn djûga 'âku berſabda padâmu, tijâda ſakâli p 'aŋgkaw 'âkan kaluwar deri sâna, ſahiŋgga 'aŋgkaw 'âkan membâjar hâbis pîtis jaŋg 'âchir.

27 Kâmu ſudāh dengar bahuwa telàh dekatâkan pada 'awraŋg 'awal zemân, djâŋgan 'aŋgkaw bermûkah.

28 Tetâpi 'âku 'îni berſabda pada kâmu, bahuwa ſaſa'awraŋg jaŋg memandaŋg ſawâtu parampuwan nafsûnja hendakh 'îŋgin 'âkan dija, ſadija 'ija ſudāh bermûkah dengan dija dâlam hatînja.

29 Sebàb 'îtu djikalaw matâmu kânan memberìj

berìj ſjak padâmu, tjâbotlah dija, dan bowangla dija deri padâmu: kârana bergûna padâmu, ſopâja hîlang ſawâtu deri pada ſegala 'anggawtâmu, dan djângan ſaganàp tûbohmu debowang kadâlam djahanam.

30 Dan djikalaw tânganmu kânan memberìj ſjak padâmu, kûdonglah dija, dan bowanglah dija deri padâmu: kârana bergûna padâmu, ſopâja hîlang ſawâtu deri pada ſegala 'anggawtâmu, dan djângan ſaganàp tûbohmu debowang kadâlam djahanam.

31 Lâgipawn telàh dekatâkan, djikalaw bârang ſijâpa mâwu membowangkan binînja, hendakhlah 'ija memberìj sûrat thalâkh padânja.

32 Tetâpi 'âku 'îni berſabda pada kâmu, bahuwa, djikalaw bârang ſijâpa membowangkan binînja, katjuwâlij pada hhâl zinâ, 'ija memberìj padânja pôhon 'âkan bermûkah: dan djikalaw bârang ſijâpa berbinîkan parampuwan jang terbowang 'îtu, 'ija pawn bermûkah.

33 Pûla kâmu ſudah dengar bahuwa telàh dekatâkan pada 'awrang 'awal zemân, djângan 'angkaw meng'ûbahkan perſompâhan, hânja hâroslah 'angkaw membâjar ſegala perſompâhanmu pada mahâ besàr Tûhan.

34 Tetâpi 'âku 'îni berſabda pada kâmu, djângan berſompah ſakâliꝑ: djângan dengan ſawrga, kârana bahuwa 'îtu 'ada ẓarſj 'Allah:

35 Djângan dengan bûmi, kârana bahuwa 'îtu 'ada pelâpikh kâkiꝑnja: djângan dengan Jerûſjalejm, kârana bahuwa 'îtu 'ada negerìj Sulthân jang ẓatlîm.

36 Djângan 'angkaw berſompah dengan kapalâmu, kârana bahuwa tijâda 'angkaw ſampat berbowat ſahelèj rambot 'îtu djâdi pûtih 'âtaw hîtam.

37 Tetâpi bejarlah perkata'an kâmu 'ada, behkan, behkan! bûkan, bûkan! maka bârang jang lebèhlah deri pada kaduwa 'îni, 'itûlah deri pada perìj djâhat 'adânja.

38 Kâmu ſudah dengar bahuwa telàh dekatâkan, mâta ganti mâta, dan gîgij ganti gigij.

39 Tetâpi 'âku 'îni berſabda pada kâmu, djângan melâwan 'awrang jang djâhat: hânja bârang ſijâpa menampar pipîmu kânan, bâliklah padânja pawn pîpi jang lâjin.

40 Dan 'âkan 'awrang jang mâwu berbantah ſertâmu, dan meng'ambil badjûmu, bejarlah padânja pawn ſelîmoj.

41 Dan bârang ſijâpa pakhſa dîkaw berdjâlan ſawâtu mîl djâwohnja, pergîlah ſertânja ſadjâwoh duwa mîl.

42 Pada 'awrang jang minta bârang 'apa deri padâmu, hendakhlah kawberìj djûga, dan pada 'awrang, jang mâwu pindjam bârang 'apa deri padâmu, djângan lah kaw'anggan.

43 Kâmu ſudah dengar, bahuwa telàh dekatâkan, hendakhlah 'angkaw meng'aſêhij ſamâmu mânuſija, dan membintjij ſatarûmu.

44 Tetâpi 'âku 'îni berſabda pada kâmu, kâſehlah 'âkan ſatarûwꝑmu, mintâlah kabidjîkan bagi ſegala 'awrang jang meng'utôkij kâmu, bowatlah kabajîkan pada ſegala 'awrang jang membintjij kâmu, dan ſombahjanglah kârana ſegala 'awrang jang meng'anjâja kâmu dan jang menghambat kâmu.

45 Sopâja kâmu djâdi 'ânakhꝑ bapâmu jang 'ada diſawrga. Kârana 'ija menerbitkan mataharînja di'âtas 'awrang jang djâhat dan jang bâjik, dan menghudjânij di'âtas 'awrang jang ẓâdil dan jang bûkan ẓâdil.

46 Kârana djikalaw kâmu kâſeh 'âkan 'awrang jang meng'aſêhij kâmu, 'apâtah pahâla 'ada padâmu? bûkankah lâgi 'awrang pentjokej berbowat demikijenlah?

47 Dan djikalaw kâmu memberìj ſalâm pada sûdâraꝑmu ſendîri djûga, 'apâtah lebehnja kâmu berbowat deri pada 'awrang lâjin? bûkankah lâgi 'awrang pentjokej berbowat demikijenlah?

48 Tâgal 'îtu djadîlah kâmu ſemporna, ſeperti bapâmu jang diſawrga 'îtu 'ada ſemporna.

FATSAL JANG KA VI.

1 'INGatlah, djângan kâmu memberìj tſedekhahmu dihadâpan mânuſijaꝑ, 'âkan delîhat 'awlehnja: maka tjâra lâjin tijâda 'ada pada kâmu bârang pahâla sâma bapâmu jang 'ada diſawrga.

2 Sebàb 'îtu 'apabîla 'angkaw memberìj tſedekhah

dekhah, djâŋganlah sûroh bertijop bôrij dihadâpanmu, ſeperti 'awraŋ munâfikh bejâſa berbowat dâlam Kanîſah p dan dâlam kampoŋ p, ſopâja marîka 'îtu dekhormâtij 'awleh mânuſija p: 'ãmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, ſudah hâbis marîka 'îtu tarîma pahalânja.

3 Tetâpi tatkâla 'aŋgkaw memberij tſedekhah, djâŋganlah berij tâŋganmu kîrij meŋg'atahuwij, 'apa deperbowat tâŋganmu kânan.

4 Sopâja tſedekhahmu deberij sûnji p: maka bapâmu, jaŋg melihat ſaſawâtu jaŋg sûnji, 'ija ſendîri djúga 'âkan membâlas 'îtu padâmu njâta p.

5 Maka 'apabîla 'aŋgkaw ſombahjaŋg, djâŋgan 'ada lakûmu ſeperti 'awraŋg munâfikh: kârana marîka 'îtu ſuka ſombahjaŋg terdîrij didâlam Kanîſah p dan pada pendjûrej lebòh p, ſopâja 'ija kalihâtan garaŋg kapada mânuſija p: 'ãmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa ſudah hâbis marîka 'îtu tarîma pahalânja.

6 Tetâpi 'aŋgkaw 'îni, manakâla 'aŋgkaw hendakh ſombahjaŋg, mâſokhlah kadâlam bilikhmu, dan kontjîkanlah pintûmu, lâlu ſombahjaŋglah kapada bapâmu, jaŋg 'ada ditampat jaŋg sûnji 'îtu, maka bapâmu, jaŋg melihat ſaſawâtu jaŋg sûnji, 'âkan membâlas 'îtu padâmu njâta p.

7 Maka bilamâna kâmu ſombahjaŋg, djâŋganlah kâmu meŋg'ûlaŋg p kâta p mu dengan ſija p, ſeperti 'awraŋg CHalîkhij: kârana marîka 'îtu ſaŋgka, bahuwa 'ija 'âkan deperdengarkan 'awleh kabanjâkan kâta p nja.

8 Sebàb 'îtu djâŋganlah kâmu djâdi ſaperij dengan marîka 'îtu: kârana bâpa kâmu tâhu ſegala bâraŋg jaŋg bergûna pada kâmu dihûlu deri pada kâmu minta doxâ kapadânja.

9 Sebàb 'îtu hendakhlah kâmu ſombahjaŋg demikijenlah: Bâpa kâmij jaŋg 'ada diſawrga, namâmu deperſutjilah kirânja.

10 Karadjâ'anmu dâtaŋglah. Kahendakhmu djadîlah, ſeperti didâlam ſawrga, demikijenlah di'âtas bûmi.

11 Rawtij kâmij ſahârij p berîlah 'âkan kâmij pada hârij 'îni.

12 Dan 'amponîlah pada kâmij ſegala sâlah kâmij, ſeperti lâgi kâmij 'îni meŋg'ampônij pada 'awraŋg jaŋg bersâlah kapada kâmij.

13 Dan djâŋganlah membâwa kâmij kapada pertjawbâ'an, hânja lepaskanlah kâmij deri pada jaŋg djâhat. Kârana 'aŋgkaw pûnja karadjâ'an, dan kawâſa, dan kamulijâ'an ſampej ſalâma p nja, 'Ãmîn.

14 Kârana djikalaw kâmu meŋg'ampônij pada mânuſija p ſegala perſalâhannja, maka lâgi bapâmu ſamâwij 'âkan meŋg'ampônij pada kâmu.

15 Tetâpi djikalaw tijâda kâmu meŋg'ampônij pada mânuſija p ſegala perſalâhannja, maka tijâda lâgi bapâmu 'âkan meŋg'ampônij ſegala perſalâhanmu.

16 Dan manakâla kâmu berpowâſa, djâŋgan 'ada lakûmu ſeperti 'awraŋg munâfikh dengan mûroŋg mukâmu: kârana marîka 'îtu sûramkan rûpa mukânja, ſopâja 'ija kalihâtan pada mânuſija, tatkâla 'ija berpowâſa: 'ãmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa ſudah hâbis marîka 'îtu tarîma pahalânja.

17 Tetâpi 'aŋgkaw 'îni, 'apabîla 'aŋgkaw berpowâſa, hendakhlah bermînjakhkan kapalâmu, dan membâſoh mukâmu.

18 'Agar djâŋgan 'aŋgkaw kalihâtan pada mânuſija tatkâla 'aŋgkaw berpowâſa, hânja pada bapâmu djûga, jaŋg 'ada ditampat jaŋg sûnji: maka bapâmu, jaŋg melihat ſaſawâtu jaŋg sûnji, 'âkan membâlas 'îtu padâmu njâta p.

19 Djâŋganlah kâmu berbendâkan bagi dirîmu benda p di'âtas bûmi, dimâna gîgas dan karâtan membinasâkan, dan dimâna 'awraŋg pentjûrij meŋgaròkh turùs, lâlu mentjûrij.

20 Tetâpi hendakhlah berbendâkan bagi dirîmu benda p didâlam ſawrga, dimâna bûkan gîgas, dan bûkan karâtan membinasâkan, dan dimâna 'awraŋg pentjûrij tijâda meŋgaròkh turùs, dan tijâda mentjûrij.

21 Kârana bâraŋg dimâna 'ada bendâmu, disâna lâgi 'ada hatîmu.

22 Mâta 'îtu 'ada dijan tûboh: ſebàb 'îtu djikalaw matâmu 'ada betùl, ſaganàp tûbohmu 'âkan bertarâŋgan.

23 Tetâpi djikalaw matâmu 'ada djâhat, ſaganàp tûbohmu 'âkan berkalâman. Sebàb 'îtu djikalaw taraŋg jaŋg didâlammu 'îtu djâdi kalàm, 'antah kalàm ſendîrij 'îtu barapa lâgi?

24 Bâraŋg

24 Bâraŋ ſa'awraŋ tijâda ſampat deperhamba kabâwah duwa Tuwan: kârana tadâpat tijâda 'ija membintjij sâleh ſawâtu, dan meŋ'âſeh jaŋ lâjin, 'âtaw 'ija berlekât pada sâleh ſawâtu, dan memudahkan jaŋ lâjin. Tijâda kâmu ſampat deperhamba kabâwah 'Allah dan kabâwah Mamûnâ.

25 Sebàb 'itu 'âku berſabda pada kâmu, djâŋanlah bertjinta 'âkan dîrij kâmu, 'apa kâmu 'âkan mâkan, dan 'apa kâmu 'âkan mînom: dan djâŋan 'âkan tûboh kâmu, 'apa kâmu 'âkan pâkej: bûkankah dîrij 'itu terlebèh deri pada makânan, dan tûboh deri pada pakejan?

26 Tejŋgokhlah kapada bûroŋ p dilâŋit, bahuwa tijâda 'ija menâbor, dan tijâda meŋ'atàm, dan tijâda kompolkan 'apa p bâwa kadâlam djulâpaŋ p, maka bapâmu ſamâwij pejarâkan dija 'itu: bûkankah kâmu 'ini mâkin lâku deri padânja 'itu?

27 Sijâpa garàŋ deri pada kâmu dengan bertjinta ſampat tambah pada lembagânja ſawâtu djûga hasta?

28 Dan 'âkan pakejan meŋ'apa kâmu bertjinta? hendakhlah meŋ'âmat p ij bûŋga p bâkoŋ dipâdaŋ, bagimâna 'ija bertomboh: tijâda 'ija bakardja, dan tijâda 'ija menggantch:

29 Maka 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa tijâda lâgi Solejmân terkenâlah dengan ſamowa kamulija'annja, ſeperti sâleh ſawâtu deri pada ſegala 'ini.

30 'Adapawn djikalaw 'Allah menghijâſij bagîtu rompot dipâdaŋ, jaŋ harîni 'ada, dan 'ejſokhnja terbowaŋ kakâlam tanûr, bûkankah lebèh pûla kâmu, hej 'awraŋ jaŋ kûraŋ 'imân?

31 Sebàb 'itu djâŋanlah kâmu bertjinta, ſambil 'ûdjarmu: 'apâtah kâmij 'âkan mâkan? 'ataw 'apâtah kâmij 'âkan mînom? dan 'apâtah kâmij 'âkan pâkej?

32 Kârana CHalâjikh menontut ſamowa perkâra 'ini: kârana bapâmu ſamâwij tâhu, bahuwa kâmu ber'ûſah 'âkan ſakalijen perkâra 'ini.

33 Tetâpi dihûlu hendakhlah menontut karadja'an 'Allah dan ſadâletnja, maka ſakalijen perkâra 'ini, 'âkan detambâhij pada kâmu.

34 Sebàb 'itu djâŋanlah kâmu bertjinta 'âkan 'ejſokh: kârana 'ejſokh 'itu 'âkan bertjinta 'âkan ſendirînja, pada ſaſawâtu hârij tjûkoplah djûga djâhatnja.

FATSAL JANG KA VII.

1 DJÂŋanlah kîra p kan, ſopâja djâŋan kâmu dekîra p kan.

2 Kârana dengan kîra p an jaŋ mâna kâmu kîra p kan, maka kâmu 'âkan dekîra p kan: dan dengan ſukâtan jaŋ mâna kâmu sûkatkan, maka pada kâmu 'âkan desûkatkan pûla.

3 'Adapawn meŋ'apa 'aŋkaw melihat tatàl jaŋ didâlam mâta sûdarâmu, tetâpi golondoŋ 'itu jaŋ didâlam mâta ſendirîmu tijâda 'aŋkaw meŋ'ejliŋ?

4 'Ataw bagimâna 'aŋkaw bawleh berkâta pada sûdarâmu, bejarlah bejta meŋ'aluwarkan tatàl 'itu deri dâlam matâmu, maka bahuwa ſaſoŋgohnja 'ada ſawâtu golondoŋ didâlam matâmu?

5 Jâ munâfikh, kaluwarkanlah dihûlu golondoŋ 'itu deri dâlam mâta dirîmu, maka kalàkh ter'iŋgatlah 'âkan meŋ'aluwarkan tatàl 'itu deri dâlam mâta sûdarâmu.

6 Djâŋanlah berij benda jaŋ khudus pada 'andjiŋ p, dan djâŋanlah bowaŋ mutijâra p mu kahadâpan bâbi p: ſopâja djâŋan bâraŋ kâla 'ija meŋ'irikh dija 'itu 'antjor p dengan kâki p nja, dan ſerta depâliŋnja dirînja 'ija mentjârikh kâmu.

7 Mintâlah, maka 'âkan deberîkan pada kâmu: tjaharîlah, maka kâmu 'âkan mendâpat: tapòkhlah, maka 'âkan debukâkan pada kâmu.

8 Kârana ſaſa'awraŋ jaŋ minta, 'ija djûga tarîma; dan jaŋ mentjahârij, 'ija djûga mendâpat: dan pada 'awraŋ jaŋ tapòkh 'âkan debukâkan djûga.

9 'Antah ſijâpa mânuſija 'ada di'antâra kâmu, jaŋ kapadânja djikalaw 'ânakhnja minta rawtij, 'adâkah 'ija memberij padânja bâtu?

10 Dan djikalaw 'ija minta 'îkan, 'adâkah 'ija memberij padânja 'ûlar?

11 Sebàb 'itu djikalaw kâmu 'ini, jaŋ 'ada djâhat, tâhu memberij babarapa pemberij jaŋ bâjik pada 'ânakh p mu, barapa lâgi bapâmu,

jang 'ada diſawrga, 'âkan memberìj bârang p jang bâjik pada ſegala 'awrang jang minta kapadânja?

12 Sebàb 'îtu ſegala ſaſawâtu jang kâmu ſuka ſegala mânuſija berbowat padâmu, bagitu lâgi hendakhlah kâmu 'îni berbowat padânja: kârana bahuwa 'îni djûga 'ada bûnji Tawrât dan ſegala Nabìj p.

13 Mâſokhlah deri pada pintu jang ſampit: kârana luwaslah pintu, dan lejbarlah djâlan 'îtu, jang menghentar kapada kabinasâ'an, maka 'ada bânjakh 'awrang jang mâſokh deri padânja 'îtu.

14 Kârana ſampitlah pintu, dan ſaſakhlah djâlan 'îtu jang menghentar kapada kahidôpan, maka 'ada kûrang 'awrang jang mendâpat dija.

15 Tetâpi 'ingatlah kâmu deri pada Nabìj p jang dusta, jang dâtang kapada kâmu terkena dengan pakejan domba p, hânja didâlam bâthinnja marîka 'îtu 'ada gurk jang terkam p.

16 Deri pada perìj bowah p nja kâmu 'âkan meng'enàl dija. 'Adâkah garàng 'awrang pûngut bowah 'angawr deri pada dûrij p, 'âtaw bowah 'ârâ deri pada 'ûnakh p?

17 Demikijenlah ſaſawâtu pôhon kâjuw jang bâjik 'îtu memberìj bowah p jang bâjik, dan ſawâtu pôhon kâjuw jang djâhat 'îtu memberìj bowah p jang djâhat.

18 Tijâda dâpat pôhon kâjuw jang bâjik memberìj bowah p jang djâhat: dan tijâda pôhon kâjuw jang djâhat memberìj bowah p jang bâjik.

19 Saſawâtu pôhon kâjuw, jang tijâda memberìj bowah jang bâjik, 'itu detabàng dan delimpar kadâlam 'âpij.

20 Sebàb 'îtu maka deri pada perìj bowah p nja kâmu 'âkan meng'enàl dija.

21 Bûkan ſaſa'awrang jang ſombah padâku, jâ Tûhan, jâ Tûhan, 'îtu 'âkan mâſokh kadâlam karadjâ'an ſawrga, hânja jang berbowat kahendakh bapâku jang 'ada diſawrga.

22 Bânjakh 'awrang 'âkan ſombah kapadâku pada hârij 'îtu djûga, jâ Tûhan, jâ Tûhan, bûkankah dengan namâmu kâmij ſudah bernubuwet, dan dengan namâmu kâmij ſudah membowang babarapa djin, dan dengan namâmu kâmij ſudah berbowat bânjakh khowat?

23 Maka tatkâla 'îtu 'âku 'âkan berſabda pada marîka 'îtu dengan pûtus, bahuwa tijâda penah 'âku meng'enàl kâmu. NJahlah deri padâku, hej ſegala kâmu jang meng'ardjâkan thoghjân.

24 Sebàb 'îtu ſaſa'awrang jang menengar ſegala perkatâ'anku 'îni, lâlu melakûkan dija 'îtu, maka 'âku 'âkan meng'upamâkan dija dengan ſa'awrang lâki p bidjakhsâna, jang ſudah per'ûſah rûmahnja di'âtas ſawâtu bâtu kârang.

25 Maka tûronlah hûdjan jang daràs, dan pâſanglah 'ajer sûngej, dan bertijoplah ſegala 'angin, lâlu timpâlah pada rûmah 'îtu djûga, maka ſudah tijâda 'îtu robòh, kârana 'îtu 'adâlah taper'âlas di'âtas ſawâtu bâtu kârang.

26 Lâgipawn ſaſa'awrang jang menengar ſegala perkatâ'anku 'îni, dan tijâda melakûkan dija 'îtu, 'ija 'âkan de'upamâkan dengan ſa'awrang lâki p jang gîla, jang ſudah per'ûſah rûmahnja di'âtas pâſir.

27 Maka tûronlah hûdjan jang daràs, dan pâſanglah 'ajer sûngej, dan bertijoplah ſegala 'angin, lâlu tampohlah pada rûmah 'itu djûga, maka ſudah 'îtu robòh, ſahingga 'adâlah karobôhannja 'îtu beſàr.

28 Sabermûla per'istiwâlah tatkâla Jſâ ſudahlah pûtus ſegala perkatâ'an 'îni, maka raſijet 'îtu hhejrânlah tertjangàng menengar peng'adjârannja.

29 Kârana 'adâlah 'ija meng'âdjar marîka 'îtu ſa'awleh p 'awrang peng'awâſa, dan bûkan ſa'awleh p Kâtib p.

FATSAL JANG KA VIII.

1 'ADapawn ſatelàh ſudah 'ija tûron deri 'âtas bûkit, maka bânjakh raſijet meng'ikotlah dija.

2 Maka bahuwa ſaſòngohnja 'adâlah dâtang ſa'awrang berkuſta ſudjûd padânja, ſombahnja: jâ Tûhan, djikalaw 'angkaw kahendâkij garàng, 'angkaw ſampat menthâhirkan pâtek.

3 Maka Jſâj pawn meng'ondjokhlah tângannja, lâlu mendjâbatlah dija, ſabdânja: kukahendâkij, maka djadîlah 'angkaw thâhir. Maka ſabantar djûga djadîlah 'ija thâhir deri pada kuſtânja.

4 Maka Jſâj pawn ſabdâlah padânja, 'ingatlah,

lah , djângan 'angkaw berìj tâhu 'îtu pada bârang ſa'awrang : hânja pergîlah tondjokhlah dirîmu pada 'Imâm , lâlu perſombahkanlah pemberîjan 'îtu , jang telàh detîtahkan Mûsaj , 'âkan kaſjaksî'an pada marîka 'îtu.

5 'Adapawn ſatelàh ſudah Jêsaj mâſokh ka-Kafernahhûm , maka dâtanglah ſa'awrang pangrâtus kapadânja ſambil memôhonkan dija ,

6 Dan ſombah , jâ Tûhan , bûdakhku bâring p terhentar didâlam rûmah kena tejpokh lâſa' , ſambil deperſangſarâ'ij terlâlu 'âmat.

7 Maka Jêsaj pawn ſabdâlah padânja , 'âku 'îni mâwu dâtang menjombohkan dija.

8 Maka sâhutlah pangrâtus 'îtu , lâlu ſombahlah , jâ Tûhan , pâtek bûkan 'ada mustalhakh 'âkan 'angkaw mâſokh kabâwah 'âtap rûmahku , hânja berſabdâlah djuwa ſapâtah kâta , maka bûdakhku 'âkan deſombohkan.

9 Kârana lâgi pâtek 'îni 'ada ſa'awrang mânuſija taxalokh kabâwah peng'awasâ'an , dan dibâwah tângan pâtek 'ada babarapa laſjkar : dan pâtek sûroh pada 'awrang 'îni , pergîlah , maka 'ija pergi : dan pada 'awrang lâjin , dâtanglah , maka 'ija dâtang : dan pada hambâku , berbowatlah 'îtu , maka 'ija berbowat.

10 'Adapawn ſerta Jêsaj dengar 'îtu , maka Ihejrânlah 'ija , dan ſabdâlah pada ſegala 'awrang jang meng'îring dija : 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu , ſonggohpawn di'antâra 'awrang Jiſrâ'ejl ſudah tijâda 'âku mendâpat bârang 'îmân jang ſabâgejnja.

11 Tetâpi 'âku berſabda pada kâmu , bahuwa bânjakh 'awrang deri pada fîhakh meſjrikh dan meghrib 'âkan dâtang , dan dûdokh ſahidângan dengan 'Ibrâhîm , dan Jitshhâkh , dan Jaxkhûb didâlam karadjâ'an ſawrga.

12 'Adapawn 'ânakh p karadjâ'an 'âkan debowang kadâlam kalàm jang terlâlu 'âmat kâbut , disâna 'âkan 'ada tangîſan dan peng'arâtan gîgij p.

13 Maka berſabdâlah Jêsaj pada pengrâtus 'îtu , pergîlah 'awlehmu , maka ſeperti 'angkaw ſudah pertjâja djadîlah djûga padâmu. Maka ſombohlah bûdakhnja pada djam 'îtu djûga.

14 Sabermûla maka dâtanglah Jêsaj mâſokh rûmah Petrus , lâlu lîhatlah mintuwakhnja parampuwan bâring p terhentar digarèj , ſambil berdamàm.

15 Maka dedjâbatnjâlah tângannja , maka damàm pawn menanggalkanlah dija , maka parampuwan 'îtu bângon , lâlu melajânij pada marîka 'îtu.

16 Dan ſatelàh ſudah petàng hârij , maka 'awrang ſudah menghâdapkan kapadânja bânjakh 'awrang madjnûn , maka debowangkannjâlah ſegala hantu dengan ſapâtah kâta , dan ſamowa 'awrang jang kena sâkit 'îtu deſombohkannjâlah.

17 Sopâja ganaplah bârang jang telàh dekatâkan 'awleh Jeſjaxjâ , Nabij 'îtu , 'ûdjarnja : 'îja djûga ſudah menanggong ſegala kaſakîtan kâmij , dan ſegala ſangsâra kâmij 'îja ſudah mendjondjong.

18 Bermûla maka Jêsaj pawn lîhatlah raxijet bânjakh kulîling dija , dan sûrohlah pergi lâlu kaſabarang.

19 Maka berdâtanglah ſa'awrang Kâtib , dan ſombahlah padânja : hej gûruw , pâtek mâwu meng'îring 'angkaw , bârang kamâna kawpergi garang.

20 Maka Jêsaj pawn ſabdâlah padânja : pada rûbah p 'ada garonggong p , dan pada bûrong p dilângit pawn sârang p : tetâpi pada 'Ânakh 'Insân bûkan 'ada bârang tampat dimâna 'îja berbâringkan kapalânja.

21 Maka ſa'awrang lâjin deri pada murîd p nja ſombahlah padânja , jâ Tûhan , berîlah pada pâtek 'idzin 'âkan pergi dihûlu dan tânam bapâku.

22 Maka Jêsaj pawn ſabdâlah padânja , 'îringlah 'âku , dan bejarlah 'awrang jang mâti p 'itu menânam 'awrangnja jang mâti p.

23 Bermûla ſatelàh ſudah 'îja nâjik mâſokh parâhu , maka murîd p nja ſudah meng'îring dija.

24 Maka bahuwa ſaſonggohnja tûronlah ſawâtu rîbut besàr pada tâſik , ſahingga tertûdonglah parâhu 'îtu 'awleh 'ombakh p : tetâpi 'îja tîdor p djûga.

25 Maka berdâtanglah murîd p nja mendjagâkan dija , ſombahnja : jâ Tûhan , paliharâkanlah kâmij ; bahuwa kâmij rûſakh.

26 Maka ſabdâlah 'îja pada marîka 'îtu , meng-

'apa

'apa kâmu 'ada penâkot, hej 'awrang jang kûrang 'imân? tatkâla 'itu bângonlah 'ija meni-tâ'ij 'ângin p dân tâſik: maka dâtanglah katedôhan besàr.

27 Maka Hhejrânlah ſegala 'awrang, katânja: ſijâpa garàng 'ada 'ija 'ini, bahuwa lâgi ſegala 'ângin dân tâſik dengar p an 'âkan dija?

28 Dân tatkâla 'ija ſudahlah dâtang ſampej kaſabaràng kapada benowa 'awrang Djerdjeſij, maka bertemûlah dengan dija duwa 'awrang madjnûn, jang kaluwarlah deri dâlam karâmat p, jang terlâlu 'âmat gânas, ſahingga ſa'awrang pawn tijâda dâpat lâlu lampoh deri pada djâlan 'itu.

29 Maka bahuwa ſaſonggohnja berterijakhlah marîka 'itu, katânja: 'apâtah kardja kâmij ſertâmu, hej Jâſaj, 'ânakh 'Allah? ſudahkah kawdâtang kamârij 'âkan menjangſarâkan kâmij dihûlu deri pada wakhtu?

30 'Adapawn djâwoh deri pada marîka 'itu 'adâlah ſawâtu kâwan bâbi p bânjakh, jang mentjahârij mâkan.

31 Maka ſegala djin 'itu memôhonkanlah dija, ſombahnja: djikalaw 'angkaw mâwu membowang kâmij, bejarlah kâmij pergi kena kâwan bâbi p 'itu.

32 Maka berſabdâlah 'ija padânja, pergilah kâmu. Maka ſatelàh 'ija kaluwar pergilah 'ija kena kâwan bâbi p 'itu: maka bahuwa ſaſonggohnja baterdjûnanlah ſaganàp kâwan bâbi p 'itu ſapandjang tardjal kadâlam tâſik, lâlu matilah didâlam 'âjer.

33 Maka berlarijanlah ſegala gombâla: dân ſatelàh ſudah 'ija pergi mâſokh negerij, 'ijapawn berchabarlah ſamowa perkâra 'ini, dân Hhâl 'ahhwâl 'awrang madjnûn.

34 Maka bahuwa ſaſonggohnja ſegala 'awrang 'iſij negerij 'itu kaluwarlah bertemûw dengan Jâſaj: dân ſerta delîhatnja dija, 'ijapawn mintâlah, ſopâja dekahendakinja 'ondor deri pada tepij tânahnja.

FATSAL JANG KA IX.

1 SAbermûla maka nâjiklah 'ija mâſokh paráhu, dân menjabarang lah, lâlu dâ-anglah kadâlam negerij dirînja. Maka bahuwa ſaſonggohnja 'awrang bawâlah kapadânja ſa'awrang tejpokh lâſa, jang bâring p terhentar di'âtas kâſur.

2 Maka ſatelàh delîhat Jâſaj 'îmân marîka 'itu, ſabdâlah 'ija pada 'awrang tejpokh lâſa 'itu, pertataplah hatîmu, hej 'ânakh, ſegala dawsâmu ſudah ter'ampon padâmu.

3 Maka bahuwa ſaſonggohnja bârang 'awrang deri pada Kâtib p berkatâlah sâma ſendirînja, 'awrang 'ini 'ada mengh ôdjat.

4 Maka Jâſaj pawn kenàllah ſegala kîra p annja, lâlu katâlah: kârana 'apa kâmu meng-'îra p ij djâhat didâlam hatîmu?

5 'Antah 'apa 'ada lebèh gampang berkâta p, ſegala dawſa ſudah ter'ampon padâmu: 'âtaw berkâta p, bângonlah, lâlu berdjâlanlah?

6 Tetâpi ſopâja kâmu dâpat meng'atahuwij, bahuwa 'Anakh 'Insân 'itu berpang'awâſa di'âtas bûmi 'âkan meng'ampon ſegala dawſa (tatkâla 'itu berſabdâlah 'ija pada 'awrang tejpokh lâſa) bângonlah, 'angkatlah kâſurmu, lâlu pergîlah kapada rûmahmu.

7 Maka bângonlah 'awrang 'itu, lâlu pergîlah kapada rûmahnja.

8 'Adapawn tatkâla ſegala ra-jet melîhat 'itu, maka Hhejrânlah 'ija dân memulijâkanlah 'Allah, jang ſudahlah karunjâkan ſabagitu peng-'awâſa pada mânuſija.

9 Maka ſatelàh Jâſaj lâlu deri sâna, 'ijapawn melîhat ſa'awrang mânuſija dûdokh didâlam pentjokejan, jang bernâma Mataj, dân ſabdâlah padânja: 'ikotlah 'âku. Maka bângonlah 'ija meng'ikot dija.

10 Bermûla per'istiwâlah tatkâla 'ija dûdokh mâkan ſahidângan didâlam rûmah, maka bahuwa ſaſonggohnja bânjakh 'awrang pentjokej dân 'awrang berdawſa dâtanglah, lâlu dûdokhlah mâkan ſahidângan dengan Jâſaj dân murîd p nja.

11 Maka demi 'awrang Farîſij melîhat 'itu, katâlah marîka 'itu pada murîd p nja, kârana 'apa gûruw kâmu mâkan ſerta dengan 'awrang pentjokej dân 'awrang berdawſa?

12 Tetâpi ſerta Jâſaj dengar 'itu, katâlah 'ija pada marîka 'itu: 'awrang jang njâman bûkan 'ûſah 'âkan thabîb, hânja 'awrang jang tijâda betàh.

13 Tetâpi

13 Tetâpi pergîlah kâmu ber'ʸâdjar, 'apâtah 'ada, kukahendâkij kamurâhan dan bûkan perſombilêhan. Kârana ſudah tijâda kudâtang memanggil 'awrang ɔâdil, hânja 'awrang berdawſa 'âkan membâwa tawbat.

14 Tatkâla 'îtu berdâtanglah murîd ɒ Jahhjâ kapadânja, ſombahnja: tâgal 'apa kâmij dan 'awrang Farîſij berpowâſa bânjakh kâli, hânja murîd ɒ mu tijâda berpowâſa ſakâli?

15 Maka ſabdâlah Ɔîsaj pada marîka 'îtu, dâpatkah taman ɒ perdjamuwan mampilej 'îtu berkâbong, ſalâma mampilej lâki ɒ 'ada ſertânja? tetâpi hârij ɒ 'âkan dâtang, manakâla mampilej lâki ɒ 'âkan 'ada ter'angkat lâlu deri padânja, maka tatkâla 'îtu 'îja 'âkan berpowâſa.

16 'Adapawn bârang ſa'awrang tijâda tampalkan ſatampal ſakhalât bahâru pada bâdju jang lâma: kârana panggalnja jang terdjâhit 'îtu meng'ambil 'apa ɒ deri pada bâdju 'îtu, maka tjârik 'îtu djâdi lebèh djâhat.

17 Lâgipawn tijâda 'awrang membûboh 'ãjer 'angawr bahâru kadâlam chîkh ɒ jang lâma: maka tjâra lâjin terbelàhlah chîkh 'îtu, dan 'ãjer 'angawr 'îtu tertuwang hâbis, dan chîkh 'îtu rûſakh: tetâpi 'awrang membûboh 'ãjer 'angawr bahâru kadâlam chîkh ɒ bahâru, maka kaduwânja 'îtu depaliharâkan sâma ɒ.

18 Tatkâla lâgi 'îja katâkanlah ſegala perkâra 'îni pada marîka 'îtu, bahuwa ſaſonggohnja dâtanglah ſa'awrang panghûlu ſudjûd padânja, ſombahnja: bahuwa 'ânakhku parampuwan bahâru tâdij 'îni ſudah wafât, tetâpi dâtanglah kirânja membûboh tânganmu di'âtasnja 'îtu, maka 'îja 'âkan hîdop djûga.

19 Maka bângonlah Ɔîsaj meng'ikot dîja, sâma ɒ dengan murîd ɒ nja.

20 (Maka bahuwa ſaſonggohnja ſa'awrang parampuwan jang ſudah malîleh dârahnja duwa belàs tâhon lamânja 'îtu berdâtanglah deri balâkang, mendjâmah kelîm badjûnja.

21 Kârana katâlah parampuwan 'îtu sâma ſendirînja, djikalaw sâdja pâtek mendjâmah badjûnja, maka pâtek 'âkan deſombohkan.

22 Maka Ɔîsaj pawn berpâling dirînja, dan melîhat parampuwan 'îtu, ſabdânja: pertaàplah hatîmu, hej 'ânakh parampuwan, 'îmânmu ſudah memaliharâkan dikaw. Maka ſombohlah parampuwan 'îtu deri pada djam 'îtu djûga.)

23 Maka tatkâla dâtanglah Ɔîsaj mâſokh rûmah panghûlu 'îtu, lâlu lihatlah ſegala 'awrang berbangſij, dan raɔijet jang hûro hâra,

24 Berſabdâlah 'îja pada marîka 'îtu, 'ondorlah kâmu, kârana ka'ânakh parampuwan 'îtu bûkan ſudah mâti, hânja tîdor djûga. Maka 'awrang 'îtu tertawâkanlah dîja.

25 'Adapawn ſatelàh ſudah raɔijet 'îtu dekaluwarkan, maka mâſokhlah 'îja memegang tânganja: maka bângonlah ka'ânakh 'îtu.

26 Maka kaluwarlah warta 'îni kapada ſalûroh tânah 'îtu djûga.

27 Sabermûla tatkâla Ɔîsaj ber'angkat deri sâna, maka duwa 'awrang bûta meng'îkotlah dîja, jang berterijakh dan ſombah: kaſijankanlah kâmij, hej 'ânakh Da'ûd.

28 Maka ſatelàh ſudah 'îja dâtang mâſokh rûmah, berdâtanglah 'awrang bûta 'îtu kapadânja: maka ſabdâlah Ɔîsaj pada marîka 'îtu, 'adâkah kâmu pertjâja, bahuwa 'âku kawâſa berbowat 'îtu? marîka 'îtu ſombahlah padânja: behkan, jâ Tûhan.

29 Tatkâla 'îtu dedjâmahnjâlah mâta ɒ nja, ſabdânja, 'âtas perij 'îmânmu djadîlah djûga pada kâmu.

30 Maka terbukâlah mâta ɒ nja: maka Ɔîsaj pawn melârangkan dîja dengan meng'âmang, ſabdânja, 'îngatlah djângan ſa'awrang pawn meng'atahuwij 'îtu.

31 Tetâpi kaluwarlah marîka 'îtu mewartâkan 'îtu pada ſalûroh tânah 'îtu djûga.

32 'Adapawn tatkâla kaluwarlah marîka 'îtu, maka bahuwa ſaſonggohnja 'awrang menghâdapkanlah kapadânja ſa'awrang mânuſija jang keluw dan madjnûn.

33 Maka ſatelàh ſudah terbowang djin'îtu, berkâta ɒ lah 'awrang keluw 'îtu. Maka hhejrânlah ſegala raɔijet, 'ûdjarnja: bahuwa bulòm penah kalihâtan bârang jang ſabâgejnja di'antâra 'awrang Jiſrâ'ejl.

24 Tetâpi berkatâlah 'awrang Farîſij: 'awleh parentah

parentah paŋghûlu ſegala djin 'ija membowaŋ djin p.

35 Maka Sîsaj pawn meŋ'îdar ſamowa negerij dan djadjâhan p, ſambil meŋ'âdjarkan didâlam Kanîſah p nja, dan menchothbatkan 'Indjîl karadjâ'an, dan menjombohkan ſegala djenis penjâkit dan ſegala djenis dlaxâfet 'antâra khawm.

36 Maka demi delîhatnja ſegala raxijet 'îtu pilûlah 'ija 'âkan marîka 'îtu, 'awleh kârana 'adâlah 'ija lelàh dan tertjerèj berèj ſeperti domba p jaŋ tijâda bergombâla.

37 Tatkâla 'îtu berſabdâlah 'ija pada murîd p nja, ſoŋggohpawn bânjakhlah penuwijan, tetâpi ſedîkitlah 'awraŋ bakardja.

38 Sebàb 'îtu mintâlah kâmu kapada Tûhan jaŋ 'ampûnja penuwijan 'îtu, ſopâja dekaluwarkannja babarapa 'awraŋ bakardja dâtaŋ kapada penuwijannja.

FATSAL JANG KA X.

1 SAbermûla maka paŋggillah 'ija kaduwa belàs murîd p nja, lâlu karunjâkanlah padânja peŋ'awâſa 'âtas ſegala hantu jaŋ nedjis, ſopâja debowaŋkannja dija, dan deſombohkannja ſegala djenis penjâkit, dan ſegala djenis dlaxâfet.

2 'Adapawn ſegala nâma p kaduwa belàs Rasûl 'adâlah 'îni: pertâma SJîmawn jaŋ diſebût Petrus, dan 'Andarija ſudarânja lâki p: Jaxkhûb 'ânakh lâki p Zebedaj, dan Jathjâ sûdarânja lâki p.

3 Filipus dan Bartolomaj: Tômâ dan Mataj 'awraŋ pentjokej 'îtu: Jaxkhûb 'ânakh lâki p 'Alfaj, dan Lebaj jaŋ terpaŋggil Tadaj.

4 SJîmawn 'awraŋ KHanânij, dan Jehûdâ 'Iskarijawtij, 'ijâlah jaŋ ſudah ſemûkan dija.

5 Kaduwa belàs 'awraŋ 'îni desûroh Sîsaj menîtahkan padânja, ſabdânja: pada djâlan CHalâjikh djâŋgan kâmu pergi berdjâlan, dan kadâlam bâraŋ negerij 'awraŋ SJawmerawnij djâŋgan kâmu dâtaŋ mâſokh.

6 Hânja pergîlah 'âŋgor kapada domba p rûmah Jiſra'ejl jaŋ kahilâŋgan 'îtu.

7 Maka tatkâla kâmu pergi, berchothbatlah, meŋ'atâkan: bahuwa karadjâ'an ſawrga ſudah damping.

8 Sombohkanlah 'awraŋ jaŋ dlaxîf, thâkirkanlah 'awraŋ jaŋ kusta, baŋkitkanlah 'awraŋ jaŋ mâti, bowaŋkanlah djin p. Sakâſeh p kâmu ſudah tarîma 'îtu, maka berîlah ſakâſeh p.

9 Djâŋgan kâmu menâroh 'amàs, dan djâŋgan pejrakh, dan djâŋgan timbâga didâlam dâtu p mu.

10 Dan djâŋgan bâraŋ banijan 'antâra djâlan, dan djâŋgan duwa bâdju, dan djâŋgan tarompa p, dan djâŋgan toŋgkat. Kârana 'awraŋ bakardja 'îtu 'ada mustahhakh 'âkan rezikhînja.

11 Maka kapada jaŋ mâna negerij 'âtaw djadjâhan kâmu mâſokh garàŋ, pariksâlah kâmu ſijâpa didâlamnja 'îtu 'ada mustahhakh: maka diſâna djûga hendakhlah kâmu tiŋggal, ſahiŋgga kâmu kaluwar garàŋ.

12 Dan manakâla kâmu mâſokh kadâlam ſabowah rûmah, berîlah ſalâm kapada 'awraŋ 'iſînja.

13 Dan djikalaw 'awraŋ 'îſij rûmah 'îtu 'ada mustahhakh, maka berlâku 'apâlah ſalâmmu di'âtasnja 'îtu: tetâpi djikalaw tijâda 'îtu 'ada mustahhakh, maka berbâlikh 'apâlah ſalâmmu kapada kâmu.

14 Maka djikalaw tijâda ſa'awraŋ menjambot kâmu, dan tijâda menerŋar 'âkan kâta p mu, manakâla kâmu kaluwar deri dâlam rûmah 'âtaw deri dâlam negerij 'îtu djûga, hendakhlah kâmu kîbaskan duli kâki p mu.

15 'Âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa 'âkan 'ada lebèh terdirîta 'âkan tânah Sedawm dan Samawrâ pada hârij hhukum deri pada 'âkan negerij 'îtu djûga.

16 Bahuwa ſaſoŋggohnja 'âku 'îni menjûroh kâmu ſaperij domba p pada sâma teŋgah gurk p: ſebàb 'îtu hendakhlah kâmu djâdi bidjakhsâna ſalâku 'ûlar p, dan tûlus ſalâku merpâtij p.

17 Tetâpi paliharâkanlah dîrij kâmu deri pada mânuſija p: kârana marîka 'îtu 'âkan ſarahkan kâmu kadâlam madjlis p, dan didâlam Kanîſah p nja marîka 'îtu 'âkan mentjomokhkan kâmu.

18 Maka lâgi kâmu 'âkan terhentar kahadâpan

dâpan 'Adapâti ꝑ dan Râdja ꝑ, 'awleh kâranâku, 'âkan kaſjaksi'an pada marîka 'îtu, dan pada CHalâjikh.

19 Tetâpi 'apabîla 'awrang ſarahkan kâmu, djânganlah kâmu bertjinta, bagimâna 'âtaw 'apa kâmu 'âkan kâta ꝑ: kârana pada djam 'îtu djûga 'âkan dekarunjâkan pada kâmu bârang jang hâros kâmu kâta ꝑ.

20 Kârana bûkan kâmu 'îni 'ada 'awrang jang kâta ꝑ, hânja Rôh bâpa kâmu jang kâta ꝑ didâlam kâmu.

21 Maka ſa'awrang sûdâra 'âkan ſarahkan sûdarânja kapada mawt, dan bâpa pawn 'ânakhnja, dan 'ânakh ꝑ 'âkan bângon lâwan 'ibuw bapânja, dan mematîkan dija 'îtu.

22 Dan kâmu 'âkan 'ada terbintjij 'awleh ſakalijen 'awrang deri kârana namâku, tetâpi bârang ſijâpa tinggal tzâbit ſampej kapada tamat, 'ija 'âkan dechalâtskan.

23 Maka djikalaw 'awrang perhambat kâmu didâlam negerij 'îni, hendakhlah berlârij kapada negerij lâjin: kârana 'ãmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, tijâda kâmu 'âkan menjudahkan kardjâmu dâlam ſegala negerij Jiſra'ejl ſabulòm dâtang 'Anakh 'Insân.

24 Murîd bûkan 'ada lebèh deri pada gûruw, dan hamba pawn bûkan lebèh deri pada tuwannja.

25 Padâlah bagi murîd, ſopâja djadînja ſatâra dengan gurûnja, dan hamba pawn ſatâra dengan tuwannja: djikalaw 'awrang ſudah menjebût 'âkan jang 'ampûnja rûmah 'îtu Bázal Zebûl, barapa lâgi 'âkan ſegala 'awrang jang ſarûmahnja?

26 Sebàb 'îtu djânganlah tâkot 'âkan marîka 'îtu: kârana bârang ſawâtu pawn bûkan 'ada tertûtop, jang tijâda 'âkan terbûka, dan terſembûnji, jang tijâda 'âkan dekatahuwij.

27 Bârang jang 'âku berſabda pada kâmu dâlam kalàm, hendakhlah kâmu katâkan 'îtu dâlam taràng: dan bârang jang kâmu dengar terbîſikh katelînga ꝑ, hendakhlah kâmu chothbatkan 'îtu di'âtas 'âtap ꝑ rûmah.

28 Dan djânganlah kâmu tâkot deri pada 'awrang jang membûnoh tûboh, dan tijâda ſampat membûnoh djîwa: tetâpi hendakhlah kâmu tâkot terlebèh 'âkan dija, jang kawâſa menghîlangkan mâwu djîwa mâwu tûboh didâlam djahanam.

29 Bûkankah bûrong pîpit duwa 'ejkor dedjuwal dengan ſawâtu pîtis? maka bârang ſa'ejkor deri padânja 'îtu tijâda gûgor kabûmi, melâjinkan dengan kahendakh bâpa kâmu.

30 Maka lâgi rambot kapâla kâmu ſamowânja 'îtu ſudah terbîlang.

31 Sebàb 'îtu djânganlah kâmu tâkot, kâmu 'îni berlebêhan 'âtas bânjakh bûrong pîpit.

32 Sebàb 'îtu ſaſa'awrang jang meng'âkaw 'âkan dâku dihadâpan mânuſija ꝑ, 'âku 'îni lâgi mâwu meng'âkaw 'âkan dija dihadâpan bapâku jang 'ada diſawrga.

33 Tetâpi djikalaw bârang ſijâpa menjangkal 'âkan dâku dihadâpan mânuſija ꝑ, 'âku 'îni lâgi mâwu menjangkal 'âkan dija dihadâpan bapâku jang 'ada diſawrga.

34 Djânganlah kâmu ſangka, bahuwa ſudah kudâtang membâwa dâmej ka'âtas bûmi: ſudah tijâda kudâtang membâwa dâmej, hanja pedàng.

35 Kârana ſudah kudâtang bapertjiderâkan mânuſija dengan bapânja, dan 'ânakh parampuwan dengan 'ibûnja, dan menantuw parampuwan dengan mintuwakhnja parampuwan.

36 Dan ſatarûw ꝑ mânuſija 'îtu 'awrang jang ſarûmahnja.

37 Sijâpa jang meng'âſeh bapânja, 'âtaw 'ibûnja lebèh deri padâku, 'ija bûkan 'ada mustakhakh 'âkan dâku: dan ſijâpa jang meng'âſeh 'ânakhnja lâki ꝑ 'âtaw 'ânakhnja parampuwan lebèh deri padâku, 'ija bûkan 'ada mustakhakh 'âkan dâku.

38 Dan bârang ſijâpa jang tijâda mendjondjong ſalibnja, lâlu meng'îkot tûrut 'âku, 'ija bûkan 'ada mustakhakh 'âkan dâku.

39 Sijâpa jang mendâpat djiwânja, 'ija 'âkan menghîlang dija 'îtu: dan ſijâpa jang menghîlang djiwânja 'awleh kârana ſebàb 'âku, 'ija 'âkan mendâpat dija 'îtu.

40 Sijâpa jang menjambot kâmu, 'ija menjambot 'âku, dan ſijâpa jang menjambot 'âku, 'ija menjambot dija, jang ſudah menjûroh 'âku.

41 Sijâpa jang menjambot Nabij dengan nâma Nabij,

Nabìj, 'ija 'âkan ber'awleh pahâla Nabìj: dan ſijâpa jang menjambot 'awrang ʒâdil dengan nâma 'awrang ʒâdil, 'ija 'âkan ber'awleh pahâla 'awrang ʒâdil.

42 Dan bârang ſijâpa djikalaw 'ija memberìj mînom ſa'awrang deri pada ſegala 'awrang kitjil 'ini ſatjâwan 'ajer ſudjòkh sâdja, dengan nâma murîd, 'amîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, ſakâli p tijâda 'âkan mengdîlang pahalânja.

FATSAL JANG KA XI.

1 SAbermûla djâdi tatkâla ʒîsaj ſudahlah pûtus berpasàn pada kaduwa belàs murîdnja, bahuwa berpindahlah 'ija deri sâna 'âkan meng'âdjar dan berchothbat didâlam negerìj p nja.

2 'Adapawn ſatelàh ſudah dedengar Jahhjâ didâlam pandjâra ſegala perbowâtan 'Elmesêhh, maka desûrohnja bârang duwa 'awrang deri pada murîd p nja,

3 Meng'atâkan padânja: 'angkawkah dija 'ìtu jang hendakh dâtang, 'âtaw nantîkah kâmij ſa'awrang lâjin?

4 Maka sâhutlah ʒîsaj, dan ſabdâlah padânja: pergîlah kâmu berchabarkan pûla pada Jahhjâ bârang jang kâmu menengar dan melîhat.

5 'Awrang bûta 'ìtu melîhat pûla, dan 'awrang timpang 'ìtu berdjâlan p, 'awrang kusta 'ìtu dethâhirkan, dan 'awrang tûlij 'ìtu menengar, 'awrang mâti 'ìtu debangkitkan, dan 'Indjîl deberitâkan pada 'awrang miskîn.

6 Maka 'ada berbahagija bârang ſijâpa jang tijâda kena ſjak padâku.

7 Bermûla ſatelàh marîka 'ini pergi berdjâlan, maka bahâru ʒîsaj pawn memulâ'ij kâta p pada rajijet 'âkan perìj Hhâl Jahhjâ; 'apâtah kâmu ſudah kaluwar kapada pâdang bel'antâra memandang? ſabâtang bûlohkah jang tergontjang 'awleh 'angin?

8 'Antah 'apâtah kâmu ſudah kaluwar melîhat? ſa'awrang mânuſijâkah jang terkena dengan kâjin hâlus? bahuwa ſaſonggohnja 'awrang jang pâkej kâjin hâlus 'ìtu 'ada didâlam 'istâna Râdja p.

9 'Antah 'apâtah kâmu ſudah kaluwar melîhat? ſa'awrang Nabîkah? belaj 'âku berſabda pada kâmu, ſahâdja ſa'awrang jang terlâku deri pada Nabìj.

10 Kârana 'ija 'inîlah dija 'ìtu, 'âkan ſijâpa telàh tersûrat: bahuwa ſaſonggohnja 'âku 'ini menjûroh 'utûſanku dihadâpan Hhadiretmu, jang 'âkan ſinggarahkan djâlanmu dihadâpanmu.

11 'Amîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, di'antâra ſegala 'ânakh bowah parampuwan p bulòm penah bângon ſa'awrang jang lebèh besàr deri pada Jahhjâ Permandij: tetâpi ſijâpa jang terkitjil didâlam karadjâ'an ſawrga, 'ija 'ada lebèh besàr deri padânja 'ìtu.

12 Maka deri pada hârij p Jahhjâ Permandij ſampej ſakârang 'ini karadjâ'an ſawrga 'ìtu detampoh, dan 'awrang penampoh merabût dija 'ìtu.

13 Kârana ſegala Nabìj ſakalijen dan Tawrât pawn bernubuwet ſampej kapada Jahhjâ.

14 Maka djikalaw kâmu mâwu khabûlkan 'ìtu, 'ija 'ìtu 'ada 'Ejlijâ jang nanti dâtang.

15 Sijâpa jang bertelînga p 'âkan menengar, hendakhlah 'ija menengar.

16 'Antah dengan ſijâpa garàng 'âku 'âkan meng'upamâkan bangſa 'ini? ſa'upâma 'adânja dengan bûdakh p kitjil, jang dûdokh pada pakàn p, dan jang meruwah kapada tamàn p nja,

17 Lâlu berkâta: kâmij ſudah berbangſij pada kâmu, maka ſudah tijâda kâmu menârij: kâmij ſudah merâtap pada kâmu, maka ſudah tijâda kâmu menângis.

18 Kârana Jahhjâ ſudah dâtang tijâda dengan mâkan tijâda dengan mînom, maka 'awrang berkâta, 'ija kena djin.

19 'Ânakh 'Insân ſudah dâtang ſambil mâkan dan mînom, maka 'awrang berkâta, lihatlah ſa'awrang pentjârot dan peng'irop 'ajer 'angawr, ſolhbat 'awrang pentjokej dan 'awrang berdawſa. Maka Hhikmet djûga ſudah debilang ʒâdil 'awleh 'ânakh p nja.

20 Tatkâla 'ìtu maka bahâruw 'ija memulâ'ij bangkilkan 'âtas ſegala negerìj, jang dâlamnja terlebèh bânjakh khowatnja ſudahlah de'adâkan, ſebàb ſudah tijâda marîka 'ìtu tawbat.

21 Wâ'j bagîmu hej Kôrazîn, Wâ'j bagîmu hej Bejt Tsajdâ: kârana djikalaw didâlam Tsûr dan Tsîdawn ſudahlah de'adâkan ſegala khowat

khowat 'îtu jang telàh de'adâkan didâlammu, dihûlu kâla garàng marîka 'îtu ſudahlah membâwa tawbat dengan pâkej kambelîj dan hâbuw.

22 Tetâpi 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa 'âkan 'ada lebèh terdirîta 'âkan TSûr dan TSîdawn pada hârij Hhukum deri pada 'âkan kâmu.

23 'Adapawn 'âkan 'angkaw, hej Kafernahhûm, jang telàh de'angkatkan katinggij ſampej kaſawrga, 'angkaw 'âkan detûlakhkan kabâwah ſampej kanâraka. Kârana djikalaw didâlam Sedawm ſudahlah de'adâkan ſegala khowat 'îtu, jang telàh de'adâkan didâlammu, marîka 'îtu ſudahlah tinggal garàng ſampej kapada hârij 'îni.

24 Tetâpi 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa 'âkan 'ada lebèh terdirîta 'âkan tânah Sedawm pada hârij Hhukum deri pada 'âkan dikaw.

25 Pada wakhtu 'îtu djûga sâhutlah ŠZîsâj, ſombahnja; bejta meng'ûtjap ſjukûr padâmu, jâ Bâpa, Tûhan lângit dan bûmi, ſebàb 'angkaw ſudah ſembunjikan ſegala perkâra 'îni deri pada lâki p bidjakh dan budîmân, dan ſudah menjatâkan dija 'îtu pada 'ânakh p jang bôdokh.

26 Behkan, hej bâpa, kârana demikijenlah ſudah 'ada karidlâ'an padâmu.

27 Segala ſaſawâtu ſudah deſarahkan padâku 'awleh bapâku: maka ſa'awrang pawn tijâda meng'enàl 'ânakh lâki p, melâjinkan bâpa, dan ſa'awrang pawn tijâda meng'enàl bâpa, melâjinkan 'ânakh lâki p, dan bârang ſijâpa jang 'ânakh lâki p hendakh menjatâkan 'îtu padânja.

28 Marîlah kapadâku, hej ſakalijen jang lelàh dan bertanggôngan, maka 'âku 'îni 'âkan memberij perhentijan pada kâmu.

29 Djondjongkanlah lembâranku di'âtas dîrij kâmu, lâlu bel'âdjarlah deri padâku, bahuwa 'âku 'ada djînakh dan rindah hatîku: maka kâmu 'âkan mendâpat perhentijan pada djîwa p kâmu.

30 Kârana lembâranku 'îtu mudah, dan tanggônganku 'ada ringan.

FATSAL JANG KA XII.

1 PAda wakhtu 'îtu djûga berdjâlanlah ŠZîsâj pada ſawâtu hârij ſabtu 'antâra hûma p an, maka berlâparlah murîd p nja, ſahingga demulâ'înja meng'gintas bârang pûlor p dan mâkan.

2 Maka demi 'awrang Farîſij lîhat 'îtu, katâlah marîka 'îtu padânja: lîhatlah murîd p mu 'ada berbowat bârang jang tijâda lhalâl berbowat pada hârij ſabtu.

3 Tetâpi berkatâlah 'îja pada marîka 'îtu, bûkankah kâmu ſudah membâtja 'apa Dâ'ûd ſudah berbowat, tatkâla 'îja berlâparlah, 'îja ſendîrij, dan ſegala 'awrang jang ſertânja 'îtu?

4 Sabagimâna 'îja ſudah mâſokh kadâlam khobah 'Allah, dan ſudah mâkan rawtij hâdap p, jang bûkan 'adâlah lhalâl 'îja mâkan, dan bûkan ſegala 'awrang jang ſertânja 'îtu, melâjinkan 'Imâm p sâdja?

5 'Ataw bûkankah kâmu ſudah membâtja didâlam Tawrât, bahuwa pada ſegala ſabtu 'Imâm p menedjiskan ſabtu 'îtu didâlam kaxbah, dan 'ada sûtjij deri pada sâlah?

6 Maka 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa desîni 'ada ſa'awrang jang lebèh besàr deri pada kaxbah.

7 Tetâpi djikalaw kâmu ſudahlah meng'atahuwij, 'apa 'ada, kukahendâkij kamurâhan dan bûkan perſombilêhan, tijadâlah garàng kâmu ſudah mendendâ'ij 'awrang jang sûtjij deri pada sâlah.

8 Kârana 'Ânakh 'Insân 'ada lâgi Tûhan jang memarentahkan ſabtu.

9 Maka berpindahlah 'îja deri sâna, lâlu dâtanglah mâſokh Kanîſahnja.

10 Maka bahuwa ſaſonggohnja 'adâlah ſa'awrang mânuſija jang tjâpikh kering tângannja, dan 'awrang pawn bertanjâkanlah dija, 'ûdjarnja: 'adâkah lhalâl ſombohkan 'awrang pada bârang ſabtu? 'Îtupawn ſopâja detudohînja dija garàng.

11 Maka berkatâlah 'îja pada marîka 'îtu: ſijâpa mânuſija di'antâra kâmu 'ada, jang padânja 'ada ſawâtu domba, maka djikalaw djâtoh 'îtu djûga pada hârij ſabtu kadâlam ſawâtu pârit, bûkankah 'îja 'âkan mentjâpej dan menajikij dija 'îtu?

12 'Antah barapa terlâku ſa'awrang mânuſija deri pada ſa'ejkor domba? Lhatâj maka lhalâllah berbowat bâjik pada ſegala hârij ſabtu.

13 Tatkâla 'îtu berſabdâlah 'îja pada mânuſija 'îtu: 'ondjokhlah tânganmu; maka de'ondjokhnja 'îtu, maka 'îtu pûla debajîkij djâdi njâman ſeperti jang lâjin.

14 Maka kaluwarlah 'awrang Farîſij bermuſjâwaret sâma p lâwan dija, butapa dehîlangkannja dija garàng.

15 Tetâpi ſedàng Sîsaj tâhu 'îtu, 'ijapawn 'ondorlah deri sâna, dan bânjakh rasijet 'îkotlah dija, maka 'ija pawn ſombohkanlah ſakalijen 'awrang 'îtu.

16 Maka detogorkannja marîka 'îtu sângat, 'âgar djângan 'ija maſjhûrkan dija.

17 Sopâja ganàplah bârang jang telàh dekatâkan 'awleh Jeſjasjâ Nabij 'îtu, 'ûdjarnja:

18 Lihatlah bûdakhku, jang 'âku ſudah memîleh, kekâſehku, jang djiwâku radlâ padânja. 'Âku 'âkan bûboh Rôhhku ka'âtaſnja, maka 'ija 'âkan memberîta Hhukum pada CHalâjikh.

19 Tijâda 'ija 'âkan berbantah, dan tijâda 'ija 'âkan berterijakh, dan ſa'awrang pawn tijâda 'âkan dengar ſawarânja dilebòh p.

20 Bûloh jang takûlej tijâda 'ija 'âkan pitjahkan, dan ſombuw jang sûram tijâda 'ija 'âkan pâdamkan, ſahingga maka 'ija meng'aluwarkan Hhukum dengan kamenângan.

21 Maka pada namânja ſegala CHalâjikh 'âkan ber'âſa.

22 Tatkâla 'îtu terhâdapkanlah kapadânja ſa'awrang madjnûn jang bûta dan keluw, maka deſombohkannjâlah dija 'îtu, Hhatàj maka 'awrang bûta dan keluw 'îtu 'adâlah berkâta p dan melihat p.

23 Maka Hhejrânlah tertjangàng ſamowa rasijet 'îtu, dan katâlah: bûkankah 'îja 'îni 'ada 'ânakh lâki p Dâ'ûd?

24 Tetâpi demi 'awrang Farîſij dengar 'îtu, katâlah marîka 'îtu: 'awrang 'îni tijâda membowang djin p, melâjinkan dengan tûlong Bàsal Zebûl panghûlu ſegala djin 'îtu.

25 Maka Sîsaj pawn kenàllah ſegala kîra p annja, lâlu katâlah pada marîka 'îtu: ſaſawâtu 'îſij karadjâ'an jang berlâwan p an dengan ſendirînja 'îtu derûſakhkan: dan ſaſawâtu 'îſij negerij 'âtaw rûmah jang berlâwan p an dengan ſendirînja 'îtu tijâda 'âkan berdîrij tatàp.

26 Dan djikalaw Sjejthân membowang Sjejthân, 'îja berlâwan dengan ſendirînja: ſabagimâna garàng karadjâ'annja 'âkan berdîrij tatàp?

27 Dan djikalaw 'âku 'îni dengan tûlong Bàsal Zebûl membowang djin p, dengan tûlong ſijâpa 'ânakh p mu lâki p membowang dija? ſebàb 'îtu marîka 'îtu djûga 'âkan 'ada Hhâkim p mu.

28 Tetâpi djikalaw 'âku 'îni dengan tûlong Rôhh 'Allah membowang djin p, maka ſudah kalàkh karadjâ'an 'Allah 'îtu damping kapada kâmu.

29 'Âtaw bagimâna garàng ſa'awrang dâpat mâſokh kadâlam rûmah ſa'awrang gâgah barânij, dan merampas ſegala ſerbânja, melâjinkan 'ija dihûlu meng'îkat 'awrang gâgah barânij 'îtu, dan hâbis 'îtu 'îja merampâſij rûmahnja?

30 Sijâpa jang bûkan 'ada baſerta 'âku, 'îja 'ada melâwan 'âku: dan ſijâpa jang bûkan kompolkan ſertâku, 'îja mentjerèj berèjkan djûga.

31 Tâgal 'îtu 'âku berſabda pada kâmu, ſegala djenis dawſa dan hôdjat 'âkan de'ampônij pada mânuſija: tetâpi hôdjat 'âkan Rôhh 'îtu tijâda 'âkan de'ampônij pada mânuſija.

32 Dan djikalaw ſa'awrang ſudah meng'atâkan bârang perkatâ'an lâwan 'Ânakh 'Insân 'îtu 'âkan de'ampônij padânja: tetâpi djikalaw ſa'awrang ſudah meng'atâkan 'îtu lâwan Rôhhu'lkhudus, tijâda 'îtu 'âkan de'ampônij padânja, mâwu dâlam dunjâ 'îni, mâwu dâlam 'âchirat.

33 'Âtaw târoh 'apâlah ſawâtu pôhon kâjuw jang bâjik, dan bowahnja jang bâjik: 'âtaw târoh 'apâlah ſawâtu pôhon kâjuw jang djâhat, dan bowahnja jang djâhat: kârana deri pada bowah kakenâlanlah pôhon kâjuw 'îtu.

34 Hej kadjadi'an bilûdakh p, bagimâna kâmu ſampat meng'atâkan perkâra p jang bâjik, ſedàng djâhat 'adâmu? kârana deri pada kalimpâhan 'îſij hâti mûlut 'ada kâta p.

35 Mânuſija jang bâjik meng'aluwarkan perkâra p jang bâjik deri dâlam perbendaharâ'an hâti jang bâjik: dan mânuſija jang djâhat meng'aluwarkan perkâra p jang djâhat deri dâlam perbendaharâ'an jang djâhat.

36 Tetâpi 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa ſaſawâtu perkatâ'an ſija p, bârang jang dekatâ-

kan

kan 'awleh mânuſïja, 'ïja nanti memberïj perkirâ'an 'âkan dïja 'ïtu padā hârij hhukum.

37 Kârana derī padā kâta p mu 'angkaw 'âkan deperbenarkan, dān derī padā kâta p mu 'angkaw 'âkan depersâlahkan.

38 Tatkâla 'ïtu sâhutlah bârang 'awrang derī padā Kâtib p, dān 'awrang Farïſïj, 'ûdjarnja: hej gûruw, kâmij ſuka melïhat ſawâtu tanda derī padāmu.

39 Tetâpi sâhutlah 'ïja, dān katâlah padā marïka 'ïtu: bangſa jang kapista dān jang bermûkah 'ïtu menontut ſawâtu tanda, maka bârang ſatanda tijâda 'âkan deberïkan padânja, melâjinkan tanda Jûnus Nabïj 'ïtu.

40 Kârana ſeperti 'adālah Jûnus dâlam purût 'ïkan pâwus tîga hârij dān tîga mâlam lamânja, bagïtu 'âkan 'ada 'Ânakh 'Insân 'ïtu dâlam hâti bûmi tîga hârij dān tîga mâlam lamânja.

41 Segala lâki p 'ïſïj Nînewej 'âkan berbangkit dâlam hhukum ſerta dengan bangſa 'ïni, dān bapersâlahkan dïja 'ïtu: kârana marïka 'ïtu ſudah tawbat, ſerta dedengarnja chothbat Jûnus. Maka bahuwa ſaſonggohnja desïni 'ada ſa'awrang jang lebèh besàr derī padā Jûnus.

42 Râdja parampuwan diſalâtan 'âkan berbangkit dâlam hhukum ſerta dengan bangſa 'ïni, dān bapersâlahkan dïja 'ïtu: kârana 'ïja ſudah dâtang derī padā hûdjong p bûmi 'âkan menengar hhikmet Solejmân. Maka bahuwa ſaſonggohnja desïni 'ada ſa'awrang jang lebèh besàr derī pada Solejmân.

43 Bermûla manakâla hantu jang nedjis ſudah kaluwar derī dâlam mânuſïja, maka berdjâlanlah 'ïja melintas tampat p jang tijâda ber'ājer mentjahârij perhentijan, dān tijâda mendâpat 'ïtu.

44 Tatkâla 'ïtu berkâta 'ïja, 'âku 'âkan pûlang mâſokh rûmahku, derī mâna 'âku ſudah kaluwar: maka ſerta dâtangnja 'ïja mendâpat dïja 'ïtu hampa, tersâpuw p, dān terhijas.

45 Tatkâla 'ïtu pergi 'ïja, dān meng'ambil bâwa ſertânja tûdjoh hantu lâjin p jang lebèh kapista derī padā ſendirïnja, maka hâbis marïka 'ïtu mâſokh, 'ïja berdûdokh diſâna, ſahingga 'âchir mânuſïja 'ïtu djâdi lebèh djâhat derī padā 'awalnja. Demikijenlah lâgi 'âkan berlâku padā bangſa jang kapista 'ïni.

46 Maka ſedang 'ïja 'ïni 'adālah lâgi kâta p padā ſegala raxijet, bahuwa ſaſonggohnja 'adālah 'ibûnja, dān sûdâra p nja lâki p berdïrij diluwar, jang ſukâlah berkâta p dengan dïja.

47 Maka ſa'awrang pawn berkatâlah padānja: lïhatlah, 'ibûmu dān sûdâra pmu lâki p 'ada berdïrij diluwar, ſuka berkâta p dengan 'angkaw.

48 Tetâpi sâhutlah 'ïja, dān ſabdālah padā 'awrang jang katâkanlah 'ïtu padānja: ſijâpa 'ada 'ibûku, dān ſijâpa 'ada sûdâra p ku lâki p?

49 Maka de'ondjokhkannja tângannja kapadā murïd p nja, lâlu dekatâkannja: lïhatlah 'ïni 'ibûku dān sûdâra p ku lâki p.

50 Kârana bârang ſijâpa jang berbowat kahendakh bapâku jang 'ada diſawrga, 'ïja djûga sûdarâku lâki p, dān sûdarâku parampuwan, dān 'ibûku 'adānja.

FATSAL JANG KA XIII.

1 SAbermûla maka padā hârij 'ïtu djûga kaluwarlah Xïsaj derī dâlam rûmah, lâlu dûdokhlah desïſïj tâſik.

2 Maka berhimponlah bânjakh raxijet dâtang kapadānja, ſahingga 'ïja nâjik kaparâhu, lâlu dûdokh, dān ſamowa raxijet 'ïtu berdirïlah padā pantej 'ïtu.

3 Maka dekatâkannjâlah padā marïka 'ïtu bânjakh perkâra dengan bâwa bâgej p per'upamâ'an, 'ûdjarnja: bahuwa ſaſonggohnja kaluwarlah ſa'awrang penâbor hendakh menâbor bïdji p an:

4 Maka tatkâla detâbornja bïdji p an, ſatengahnja pawn djâtoh desïſïj djâlan, maka dâtanglah bûrong p, lâlu mâkanlah dïja 'ïtu hâbis.

5 Dān ſatengahnja jang lâjin djâtoh padā tampat p berbâtu, dimâna bûkan 'adālah padānja bânjakh tânah, maka ſabantar djûga bertombohlah 'ïtu, 'awleh kârana ſebàb bûkan 'adālah padānja kadalâman tânah.

6 Tetâpi ſatelàh ſudah terbit matahârij, kalajôranlah 'ïtu, dān 'awleh kârana ſebàb bûkan 'adālah padānja bârang 'âkar, kakerïnganlah 'ïtu ſakâli p.

7 Dān ſatengahnja jang lâjin djâtoh di'antâra dûrij p: maka bertombohlah dûrij p 'ïtu, lâlu melemaskanlah dïja 'ïtu.

8 Dân ſatengahnja jang lâjin djâtoh pada tânah jang bâjik, dân memberij bowah, 'ada jang ſarâtus, 'ada jang 'anàm pûloh, 'ada jang tîga pûloh bânjakhnja.

9 Sijâpa jang bertelînga p 'âkan menengar, hendakhlah 'ija menengar.

10 Maka berdâtanglah murîd p, ſambil ſombah padânja: kârana 'apa 'angkaw berkâta pada marîka 'îtu dengan bâwa per'upamâ'an p?

11 Maka sâhutlah 'ija, dân ſabdâlah pada marîka 'itu: 'awleh kârana telàh dekarunjâkan pada kâmu meng'atahuwij ſegala rahaſija karadjâ'an ſawrga, hânja pada marîka 'îtu ſudah tijâda 'îtu dekarunjâkan.

12 Kârana bârang ſijâpa jang mempunjâ'ij ſaſawâtu, lâgi 'âkan deberij padânja, maka 'ija 'âkan ber'awleh limpahnja: tetâpi bârang ſijâpa jang tijâda mempunjâ'ij ſaſawâtu, lâgi 'îtu jang 'ada padânja 'âkan de'ambil deri padânja.

13 'Awleh kârana 'îtu 'âku berkâta p pada marîka 'îtu dengan bâwa per'upamâ'an p. Sebàb ſedàng 'ija melîhat tijâda 'ija melîhat, dân ſedàng 'ija menengar tijâda 'ija menengar dân tijâda meng'arti.

14 Maka ganàplah didâlam marîka 'îtu nubuwet Jeſaujâ, jang meng'atâkan: dengan penengar kâmu 'âkan menengar, tetâpi ſakâli p tijâda meng'arti, dân dengan pang'lîhat kâmu 'âkan melîhat, tetâpi ſakâli p tijâda meng'atahuwij.

15 Kârana bergûmokhlah hâti khawm 'îni, dân dengan telînga p nja sûkarlah 'ija menengar: dân mâta p nja 'ija ſudah meng'âtop, 'âgar djângan penah 'ija melîhat dengan mâta p nja, dân menengar dengan telînga p nja, dân meng'arti dengan hatînja, lâlu membâwa tawbat, ſahingga 'âku ſombohkan dija 'îtu.

16 Tetâpi berbahagijâlah mâta p kâmu, ſebàb 'ija melîhat, dân telînga p kâmu, ſebàb 'ija menengar.

17 Kârana 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa bânjakh Nabij dân 'awrang ſâdil ſudah rinduw dendam melîhat bârang jang kâmu melîhat, maka ſudah tijâda 'ija melîhat: dân menengar bârang jang kâmu menengar, maka ſudah tijâda 'ija menengar.

18 Sebàb 'îtu hendakhlah kâmu 'îni menengar per'upamâ'an 'awrang penâbor bîdji p an.

19 Mâna bârang ſa'awrang menengar perkatâ'an karadjâ'an, dân tijâda meng'arti 'îtu, maka dâtang jang chabîts, dân rampas bârang jang telàh tertâbor didâlam hatînja: 'ija 'îni 'ada 'awrang 'itu jang ſudah tertabôrij desîſij djâlan.

20 Tetâpi jang ſudah tertabôrij pada tampat p berbâtu, 'ija 'îni 'ada 'awrang 'îtu jang menengar perkatâ'an, dân ſegaràh menjambot 'îtu dengan kaſukâ'an.

21 Tetâpi tijâda 'ija ber'âkar didâlam ſendirînja, hânja ſakotîka djûga lâma 'adânja: dân 'apabîla dâtang kaſukâran 'âtaw perhambâtan, 'awleh kârana ſebàb perkatâ'an 'îtu, maka ſegaràh 'ija kena ſjak.

22 Maka jang ſudah tertabôrij 'antâra dûrij p, 'ija 'îni 'ada 'awrang 'îtu jang menengar perkatâ'an, maka pertjintâ'an zâlam 'îni, dân perſasâtan kakajâ'an melemaskan perkatâ'an 'îtu, dân djâdi 'îtu tijâda berbowah.

23 'Adapawn jang ſudah tertabôrij pada tânah jang bâjik, 'ija 'îni 'ada 'awrang 'îtu jang menengar perkatâ'an dân meng'arti 'îtu, jang lâgi berbowah dân memberij bowah, 'ada jang ſarâtus, 'ada jang 'anàm pûloh, 'ada jang tîga pûloh bânjakhnja.

24 Sawâtu per'upamâ'an lâjin telàh detârohnja pada marîka 'itu, ſabdânja: karadjâ'an ſawrga de'upamâkan dengan ſa'awrang mânuſija jang menâbor benèh jang bâjik pada bendangnja.

25 Maka ſedàng tîdor mânuſija p, dâtanglah ſatarûnja, dân menâborlah rompot p an ditengah p gendom, lâlu pergîlah berdjâlan.

26 'Adapawn manakâla 'îtu ſudah bertomboh mendjâdi dâwon, dân memberij bowah, maka tatkâla 'îtu kalihâtanlah lâgi rompot p an.

27 Maka berdâtanglah hamba p Tuwan jang 'ampûnja rûmah, meng'atâkan padânja: jâ Tuwan, bûkankah 'angkaw ſudah menâbor benèh jang bâjik pada bendangmu: deri mâna kalàkh 'ada rompot p an 'îtu?

28 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: ſatarûw ſa'awrang ſudah berbowat 'îni. Maka ſombahlah hamba p 'îtu padânja: mawûkah kalàkh kâmij pergi memûngut dija 'îtu?

29 Tetâpi

29 Tetâpi berſabdâlah 'ija, bûkan: ſopâja mudah p an manakâla kâmu memûngut rompot p an 'îtu, djângan kâmu mentjâbot gendom sâma p dengan dija 'îtu.

30 Bejarlah kaduwânja 'îtu bertomboh sâma p ſampej kapada peng'atâman, maka pada wakhtu peng'atâman 'âku 'âkan berſabda pada 'awrang peng'atàm p: pûngutlah dihûlu rompot p an 'îtu, dan 'îkatlah 'îtu mendjâdi berkas p, 'âkan menunûkan dija 'îtu hâbis: tetâpi gendom 'îtu kompolkanlah kâmu mâſokh kadâlam djulâpangku.

31 Sawâtu per'upamâ'an lâjin telàh detârohnja pada marîka 'îtu, ſabdânja: karadjâ'an ſawrga 'ada ſa'upâma dengan ſawatu bîdji ſasâwij, jang ſa'awrang mânuſija ſudah meng'ambil dan menânam 'îtu pada bendangnja:

32 Jang ſonggohpawn 'ada terkitjil 'antâra ſakalijen benèh: tetâpi manakâla 'îtu ſudah bertomboh, 'îtu djûga 'ada terbesàr 'antâra ſegala sâjor p an: dan djâdi ſawâtu pôhon, ſahingga dâtang bûrong p dilângit bersârang dâlam tjâbang p nja.

33 Sawâtu per'upamâ'an lâjin telàh dekatâkannja pada marîka 'îtu, ſabdânja: karadjâ'an ſawrga 'ada ſa'upâma dengan chamîr, jang ſa'awrang parampuwan ſudah meng'ambil dan membûboh 'îtu didâlam tîga ſukâtan tepòng, hhatàj maka ſaganàp 'îtu dechamîrkan.

34 Sakalijen perkâra 'ini telàh dekatâkan Jſâ ſàj dengan bâwa per'upamâ'an p pada ſegala razijet, dan lâjin deri pada per'upamâ'an tijâda dekatâkannja padânja.

35 Sopâja ganàplah bârang jang telàh dekatâkan 'awleh Nabij, 'ûdjarnja: 'âku 'âkan membûka mûlutku meng'ûtjap matzal p: 'âku 'âkan memantjarkan babarapa perkâra jang terſembûnji deri pada hhad 'asâs dunjâ.

36 'Adapawn ſatelàh ſudah Jſâ ſàj meninggalkan ſegala razijet 'îtu, pergîlah 'ija mâſokh rûmah. Maka berdâtanglah murîd p nja kapadânja, ſombahnja: 'artikanlah pada kâmij per'upamâ'an rompot p an bendang 'îtu.

37 Maka sâhutlah 'ija, lâlu ſabdâlah pada marika 'îtu, 'awrang jang menâbor benèh jang bâjik 'itu, 'ada 'ija 'Anakh 'Insân 'îtu.

38 Dan bendang 'îtu 'ada dunjâ: dan benèh jang bâjik, 'ija 'îni 'ada 'ânakh p karadjâ'an 'îtu, dan rompot p an 'îtu 'ada 'ânakh p 'awrang chabîts 'îtu.

39 Maka ſatarùw jang ſudah menâbor dija 'îtu, 'ada 'ija 'Iblîs: dan peng'atâman 'îtu kaputûſan Jzâlam: dan 'awrang peng'atàm 'îtu Melâ'îkat 'adânja.

40 Sebàb 'îtu ſeperti rompot p an depûngut dan detûnu hâbis dengan 'âpij, bagîtu 'âkan djâdi pada kaputûſan Jzâlam 'îni.

41 'Ânakh 'Insân 'âkan menjûroh ſegala Melâ'îkatnja, maka marîka 'îtu 'âkan memûngut deri pada karadjâ'annja 'îtu ſakalijen 'awrang jang memberij ſjak, dan jang berbowat thoghjân:

42 Dan 'ija 'âkan membowang ſegala 'awrang 'îtu kadâlam tanûr 'âpij: disâna 'âkan 'ada tangîſan dan karâtan gîgij p.

43 Tatkâla 'îtu ſegala 'awrang Jzâdil 'âkan gomirlap ſeperti matahârij didâlam karadjâ'an bapânja: ſijâpa jang bertelînga p 'âkan menengar, hendakhlah 'ija menengar.

44 Pûla karadjâ'an ſawrga 'ada ſa'upâma dengan ſawâtu mâta benda jang terſembûnji dâlam bendang, jang ſa'awrang mânuſija ſudah mendâpat dan ſembunjîkan dija, maka deri kârana ſuka tjitânja 'âkan dija 'îtu pergi 'ija mendjuwal ſegala ſaſawâtu jang 'ada padânja, dan membilij bendang 'îtu djûga.

45 Pûla karadjâ'an ſawrga 'ada ſa'upâma dengan ſa'awrang sûdâgar jang mentjahârij mutijâra p jang mulija:

46 Jang, ſerta telàh dedâpatnja ſabîdji mutijâra jang 'âmat besàr hargânja, ſudah pergi mendjuwal ſegala ſaſawâtu jang 'ada padânja, dan membilij dija 'îtu.

47 Pûla karadjâ'an ſawrga 'ada ſa'upâma dengan ſawâtu pûkat jang terlâbohkan kadâlam lâwut, dan jang meng'ompolkan 'îkan deri pada ſakalijen djenis 'îkan:

48 Jang manakâla ſudah 'îtu punòh, 'awrang hejlâkan dija nâjik kapantej, dan demi dûdokhnja 'ija memûngut ſegala jang bâjik 'îtu târoh didâlam bâkas p nja, tetâpi ſegala jang djâhat 'îtu debowangkannja kaluwar.

49 Bagîtu 'âkan djâdi pada kaputûſan Jzâlam: ſegala Melâ'îkat 'âkan kaluwar, dan mentjerej-

kan ſegala 'awraŋg fâſikh deri teŋgah p 'awraŋg ʃâdil:

50 Dan 'ija 'âkan membowaŋg dija 'itu kadâlam tanûr 'âpij: diſâna 'âkan 'ada taŋgîſan, dan karâtan gîgij p.

51 Berſabdâlah ʃîsaj pada marîka 'itu: ſudahkah kâmu meŋg'arti ſamowa perkâra 'ini? maka ſombahlah marîka 'itu padânja: behkan, jâ Tûhan.

52 Maka berſabdâlah 'ija padânja: tâgal 'itu ſaſa'awraŋg Kâtib, jaŋg mutaʃalam pada lhâl karadjâ'an ſawrga 'itu, 'ada ſa'upâma deŋgan ſa'awraŋg Tuwan jaŋg 'ampûnja rûmah, jaŋg meŋg'aluwarkan deri dâlam perbendahara'annja bâraŋg p jaŋg bahâru dan jaŋg lâma.

53 Bermûla djâdi tatkâla ʃîsaj ſudahlah pûtus ſegala per'upama'an 'ini, bahuwa berpindahlah 'ija deri sâna.

54 Dan ſatelah ſudah 'ija dâtaŋg mâſokh negerij 'atſalnja, maka de'âdjarkannja marîka 'itu didâlam Kanîſahnja, ſahiŋgga marîka 'itu lhejranlah tertjaŋgaŋg, dan katâlah: deri mâna garaŋg lhikmet 'ini, dan ſegala khowat 'itu 'ada padânja?

55 Bûkankah 'ija 'ini 'ada 'ânakh tûkaŋg kâjuw 'itu? bûkankah 'ibûnja dinama'ij Marjam, dan ſûdâra p nja lâki p 'itu Jaʃkhûb, dan Jûsâ, dan SJîmawn, dan Jehûdâ?

56 Dan ſûdâra p nja parampuwan, bûkankah ſakalijennja 'itu 'ada sâma p deŋgan kâmij? deri mâna kalakh 'ada ſamowa perkâra 'ini padânja?

57 Maka marîka 'itu kenâlah ſjak padânja. Tetâpi berſabdâlah ʃîsaj pada marîka 'itu: bûkan 'ada ſa'awraŋg Nabij tijâda berlhormat, melâjinkan dâlam negerij 'atſalnja, dan dâlam rûmahnja.

58 Maka ſudah tijâda debowatnja diſâna bânjakh khowat, 'awleh kârana kûraŋg 'îmânnja.

FATSAL JANG KA XIV.

1 PAda wakhtu 'itu djûga deŋgarlah Hejrawdejs 'Amîru-'lrubuʃ chabar ʃîsaj.

2 Dan berſabdâlah 'ija pada bûdakh p nja, 'ija 'ini 'ada Jalhjâ Permandij 'itu: 'ija djûga ſudah debaŋgkitkan deri 'antâra 'awraŋg mâti p, maka ſebab 'itu ſegala khowat 'itu berʃamal dâlamnja.

3 Kârana Hejrawdejs ſudahlah menaŋgkap Jalhjâ, dan meŋg'îkat dija, lâlu menâroh dâlam pandjâra, 'awleh kârana Hejrawdijâ 'isterij Filipus ſûdarânja lâki p 'itu.

4 Kârana katâlah Jalhjâ padânja 'itu, tijâda lhalâl padâmu ber'isterîkan dija.

5 Maka ſedaŋg dekahendakînja membûnoh dija, tâkotlah 'ija deri pada raʃijet, kârana marîka 'itu bîlaŋglah dija 'âkan Nabij.

6 Tetâpi tatkâla hârij mawlid Hejrawdejs demulijâkan, maka bertarîlah 'ânakh parampuwan Hejrawdijâ pada sâma teŋgah p 'awraŋg: maka berkenânlah 'ija pada Hejrawdejs.

7 'Awleh 'itu maka 'ija ſudah berdjandjij deŋgan ſompah, mâwu memberij padânja bâraŋg jaŋg 'âkan depintânja garaŋg.

8 Maka parampuwan 'itu dihûlu ſudahlah de'âdjakh 'awleh 'ibûnja, ſahiŋgga ſombahlah 'ija, berîlah padâku kamârij didâlam ſabowah dûlaŋg kapâla Jalhjâ Permandij.

9 Maka duka djitâlah râdja, tetâpi 'awleh kârana ſegala perſompâhan, dan ſegala 'awraŋg jaŋg dûdokh ſantap ſahidâŋgan, bertîtahlah 'ija 'itu deberij djûga.

10 Maka 'ija pawn sûrohlah 'awraŋg pergi memantjoŋg kapâla Jalhjâ didâlam pandjâra.

11 Maka terbawâlah kapalânja didâlam ſabowah dûlaŋg, dan deberîlah pada 'ânakh parampuwan 'itu, maka debawanjâlah 'itu kapada 'ibûnja.

12 Maka berdâtaŋglah murîd p nja meŋg'ambil badan 'itu, dan tânamlah dija 'itu: lâlu pergîlah 'ija memberîta 'itu pada ʃîsaj.

13 Maka demi ʃîsaj deŋgar 'itu, 'ondorlah 'ija deri sâna berparâhu pergi kapada ſawâtu tampat sûnji ſakûw p: dan tatkâla dedeŋgar raʃijet, maka de'îkotnjâlah dija berkâki kaluwar deri dâlam negerij p.

14 Maka ſedaŋg ʃîsaj terbit, 'ijapawn melîhat bânjakh raʃijet, lâlu berpilu 'âkan marîka 'itu, dan ſombohkan ſegala 'awraŋgnja jaŋg sâkit pâjah.

15 Dan ſatelah ſudah petaŋg hârij, maka berdâtaŋglah murîd p nja kapadânja, ſombahnja: tampat 'ini 'ada sûnji, dan kotîka ſakâraŋg ſudah lampoh:

lampoh: lepaskanlah ſegala raxijet, ſopâja 'ija pergi berdjâlan kapada djadjâhan p membilij bagi dirinja bârang makânan.

16 Tetâpi berſabdâlah Xîsâj padânja: tijâda 'ûſah marîka 'itu pergi berdjâlan; hendakhlah kâmu 'îni berij 'awrang 'itu mâkan.

17 Tetâpi ſombahlah marîka 'itu padânja, tijâda kâmij menâroh desîni melâjinkan lîma bowah rawtij, dan duwa 'ejkor 'îkan.

18 Maka berſabdâlah 'ija, bawâlah dija 'itu kapadâku kamârij.

19 Maka desûrohnja ſegala raxijet 'itu dûdokh di'âtas rompot, dan de'ambilnja lîma bowah rawtij dan duwa 'ejkor 'îkan 'itu, lâlu detengâdohnja kalângit meng'ûtjap tſalât: dan ſatelah ſudah depijahkannja 'itu, maka 'ijapawn berîlah ſegala bowah rawtij 'itu pada murîd p, dan murîd p 'itu pawn pada ſegala raxijet.

20 Maka mâkanlah ſakalijennja 'itu, dan djadîlah kinnjang, maka 'awrang pawn 'angkatlah sîſa ſegala pâtah p an 'itu duwa belàs karandjang punòh.

21 'Adapawn ſegala 'awrang jang ſudah mâkan 'itu 'adâlah ſakîra p lîma ribu lâki p, lâjin deri pada ſegala parampuwan dan 'ânakh p.

22 Maka ſegaràh djûga dekarahkan Xîsâj 'âkan murîd p nja nâjik mâſokh parâhu, dan mendihuluwij dija berlâjer kaſabaràng, ſamantâra 'ija 'âkan lepaskan ſegala raxijet 'itu pûlang.

23 Dan ſatelàh ſudah delepaskannja ſegala raxijet 'itu pûlang, maka nâjiklah 'ija ka'âtas bûkit hendakh munâdjât ſakùw p. Dan ſatelàh ſudah petàng hârij, maka 'adâlah 'ija ſa'awrangnja djûga disâna.

24 Maka ſadija 'adâlah parâhu 'itu pada sâma tengah tâſik, tertombokh sângat 'awleh 'ombakh p, kârana 'adâlah 'angin dihaluwan.

25 Tetâpi pada tâboh jang ka'ampat deri pada mâlam pergîlah Xîsâj dâtang kapada marîka 'itu, ſambil berdjâlan di'âtas tâſik 'itu.

26 Dan ſerta murîd p nja melihat dija 'itu berdjâlan di'âtas tâſik, maka terharûlah 'ija, 'ûdjarnja: bahuwa ſawâtu chajâl 'adânja, dan berterijakhlah deri kârana tâkotnja.

27 Tetâpi ſabantar djûga Xîsâj ſudah menogòr marîka 'itu, ſabdânja: pertatàplah hâti kâmu, 'âku 'ada, djângganlah kâmu tâkot.

28 Maka Petrus pawn sâhutlah padânja, ſombahnja: jâ Tûhan, djikalaw 'angkaw 'ada, sûrohlah pâtek dâtang kapadâmu berdjâlan di'âtas 'âjer.

29 Maka berſabdâlah 'ija, dâtanglah djûga: maka tûronlah Petrus deri dâlam parâhu, dan berdjâlanlah di'âtas 'âjer, hendakh dâtang kapada Xîsâj.

30 Tetâpi ſerta delîhatnja 'angin 'itu karàs, maka tâkotlah 'ija, dan tatkâla bahâru demulâ'înja tinggalàm, berterijakhlah 'ija, ſombahnja: jâ Tûhan, paliharâkanlah pâtek.

31 Maka ſabantar djûga Xîsâj ſudah meng'ondjokh tângannja memegàng dija, dan berſabda padânja: hej 'angkaw jang kûrang 'îmân, 'apa mulânja ſudah kawbimbang?

32 Dan tatkâla 'ija ſudahlah nâjik mâſokh parâhu, maka tedòhlah 'angin.

33 'Adapawn ſegala 'awrang jang didâlam parâhu 'itu dâtanglah ſudjûd padânja, ſombahnja: ſabenarnjâlah 'angkaw 'ada 'ânakh 'Allah.

34 Dan ſatelàh ſudah 'ija menjabaràng, maka dâtanglah 'ija kapada tânah Djenejsâr.

35 Dan demi 'awrang 'iſij tampat 'itu djûga bahâru meng'enàl dija, maka desûrohnja 'awrang pergi berij tâhu kapada ſalûroh benowa jang kulîling p 'itu, maka dehâdapkan 'awranglah kapadânja ſamowa 'awrang jang kena sâkit.

36 Maka marîka 'itu memôhonkanlah dija, ſopâja dedjâbatnja sâdja kelîm badjûnja: maka barapa p 'awrang mendjâbat dija 'itu ſombohlah.

FATSAL JANG KA XV.

1 TAtkâla 'itu berdâtanglah kapada Xîsâj bârang Kâtib p dan 'awrang Farîſij jang 'ada deri pada Jerûſalejm, meng'atâkan:

2 Kârana 'apa murîd p mu melangkah Hhadîtz SJujûch? kârana tijâda marîka 'itu membâſoh tângan p nja, 'apabîla 'ija hendakh mâkan rawtij.

3 Tetâpi sâhutlah 'ija, dan ſabdâlah padânja: kârana 'apa lâgi kâmu melangkah farîdlat 'Allah 'awleh Hhadîtzmu?

4 Kârana 'Allah ſudah fardlûkan, ſabdânja:

berîlah 'aŋgkaw Hhormat 'âkan bapâmu, dân 'âkan 'ibûmu, dân ſijâpa jaŋg meŋghôdjat bapânja 'ataw 'ibûnja, 'ija 'âkan mâti dibûnoh.

5 Tetâpi kâmu 'îni berkâta, padâlah djika bâraŋg ſijâpa berkâta pada bapânja, 'âtaw pada 'ibûnja, hadijet djûga bâraŋg jaŋg dâtaŋg deri padâku 'âkan gunâmu, dân ſakâli p tijâda 'ija memberij Hhormat 'âkan bapânja, 'âtaw 'âkan 'ibûnja.

6 Maka bagîtu kâmu ſudah membâthilkan farîdlat 'Allah 'awleh Hhadîtzmu.

7 Hej 'awraŋg munâfikh, ſabâjik Jeſajaſjâ ſudah bernubuwet 'âkan kâmu, 'ûdjarnja:

8 KHawm 'îni meŋghampir kapadâku deŋgan mûlutnja, dân deŋgan bibir p nja memulijâkan 'âku, hânja hatînja mendjâwohkan dirînja deri padâku.

9 Tetâpi ſamenâ p djûga 'ija berbowat ſibâdet padâku deŋgan meŋg'âdjar babarapa paŋg'adjâran jaŋg perpasânan mânuſija djûga.

10 Dân ſatelah ſudah depaŋggilnja raſijet dâtaŋg hampir, maka berſabdâlah 'ija padânja: hendakhlah kâmu meneŋgar dân meŋg'arti.

11 Bûkan bâraŋg jaŋg mâſokh kadâlam mûlut 'îtu menedjiskan mânuſija: hânja bâraŋg jaŋg kaluwar deri dâlam mûlut, 'îtu djûga menedjiskan mânuſija.

12 Tatkâla 'îtu berdâtaŋglah murîd p nja kapadânja, dân ſombahlah padânja: tahûkah 'aŋgkaw, bahuwa 'awraŋg Farîſij, demi dedeŋgarnja perbahasá'an 'îni, ſudah kena ſjak?

13 Tetâpi sâhutlah 'ija, ſabdânja: ſaſawâtu tanâman, jaŋg bapâku ſamâwij ſudah tijâda menânam, 'îtu 'âkan detjâbot.

14 Bejarkanlah dija djûga, marîka 'îtu 'ada pemimpin bûta p pada 'awraŋg bûta p: djikalaw kalàkh ſa'awraŋg bûta memimpin 'awraŋg bûta, maka kaduwânja 'âkan djâtoh kadâlam pârit.

15 Maka sâhutlah Petrus dân ſombahlah padânja: 'artikanlah pada kâmij per'upamâ'an 'îni.

16 Tetâpi berſabdâlah Jîsâj, ſampej ſakâraŋgkah kâmu 'îni lâgi 'ada djâhil?

17 Bulòmkah kâmu meŋg'arti, bahuwa ſaſawâtu jaŋg mâſokh kadâlam mûlut 'îtu lâlu kadâlam purût, dân debowaŋg kadâlam djamban?

18 Tetâpi bâraŋg ſamowa jaŋg kaluwar deri dâlam mûlut 'îtu terbit deri dâlam hâti, maka 'îtu djûga menedjiskan mânuſija.

19 Kârana deri dâlam hâti 'îtu terbit babarapa bitjâra jaŋg djâhat, pembunôhan, permukâhan, paſondâlan, pentjurijan, kaſjakſijan dusta, hôdjat.

20 Segala 'îni 'ada jaŋg menedjiskan mânuſija, tetâpi mâkan deŋgan tâŋgan p jaŋg tijâda terbâſoh 'îtu bûkan menedjiskan mânuſija.

21 Bermûla kaluwarlah Jîsâj deri sâna, dân berpindahlah kapada tapàs p TSûr dân TSîdawn.

22 Maka bahuwa ſaſoŋggohnja ſa'awraŋg parampuwan Kanzânij kaluwarlah deri pada pamiŋggir p 'îtu, lâlu berterijakhlah kapadânja, ſombahnja: kaſijankanlah pâtek, hej Tûhan, 'ânakh Dâ'ûd; 'ânakhku parampuwan 'îtu terkena 'awleh djin terlâlu sâŋgat.

23 Tetâpi bâraŋg ſapâtah kâta pawn tijâda desâhutnja pada parampuwan 'îtu. Maka berdâtaŋglah murîd p nja, dân mintâlah padânja, ſombahnja: sûrohlah parampuwan 'îtu pergi, 'awleh kârana 'ija berterijakh 'îkot balâkaŋ kâmij.

24 Maka sâhutlah 'ija, ſabdânja: bûkan 'âku tersûroh, melâjinkan kapada domba p rûmah Jiſrâ'ejl jaŋg kahilâŋgan 'îtu.

25 Maka dâtaŋglah parampuwan 'îtu ſudjûd padânja, ſombahnja: jâ Tûhan, tûloŋglah pâtek.

26 Tetâpi sâhutlah 'ija, ſabdânja: bûkan 'ada pâtut meŋg'ambil rawtij 'ânakh p, dân melimpar 'îtu 'âkan 'andjiŋg p.

27 Maka ſombahlah parampuwan 'îtu: behkan, jâ Tûhan, ſamâdja lâgi 'andjiŋg p 'ada mâkan deri pada rejma, jaŋg djâtoh deri 'âtas mâjidah Tuwan p nja.

28 Tatkâla 'îtu sâhutlah Jîsâj, dân ſabdâlah padânja: hej parampuwan, besàrlah 'îmânmu, djadilah djûga padâmu, ſeperti kawkahendâkij: maka ſombohlah 'ânakhnja parampuwan 'îtu deri pada djam 'îtu djûga.

29 Bermûla berpindahlah Jîsâj deri sâna, dân dâtaŋglah kapada tâſik Djalîlâ: lâlu nâjiklah ka'âtas bûkit dûdokh disâna.

30 Maka bânjakh raſijet ſudah berdâtaŋg kapadânja membâwa ſertânja babarapa 'awraŋg timpaŋg, bûta, keluw, tjâpikh, dân bânjakh 'awraŋg

rang lâjin, dan latàkh marîka 'îtu kapada kâki p Sîsaj, maka 'ija pawn ſombohkanlah dija.

31 Hataj maka Hhejrânlah ſegala raxijet, ſebàb delihatnja 'awrang keluw 'îtu 'ada berkâta, 'awrang tjâpikh 'îtu ſudah njâman, 'awrang timpang 'îtu 'ada berdjâlan, dan 'awrang bûta 'îtu 'ada melihat: maka marîka 'îtu memulijâkanlah 'Ilah 'awrang Jiſrâ'ejl.

32 Bermûla ſatelàh ſudah Sîsaj memanggil murîd p nja dâtang hampir, maka berſabdâlah 'ija: 'âku berpiluw 'âkan raxijet, ſebàb ſakârang tîga hârij lamânja marîka 'îtu ſudah tinggal ſertâku, dan tijâda 'ija menâroh 'apa p jang demâkannja: maka tijâda 'âku mâwu lepaskan dija pergi bulòm ber'îſij, 'âgar djângan mudah p an 'ija berpangſan pada djâlan.

33 Maka ſombahlah murîd p nja padânja: deri mâna kirânja dâlam pâdang bel'antâra 'îni kâmij 'âkan ber'awleh ſabânjakh rawtij, 'âkan meng'innjangkan raxijet ſakijen bânjakh?

34 Maka berſabdâlah Sîsaj pada marîka 'îtu, barapa bowah rawtij kâmu menâroh? maka ſombahlah 'ija: tûdjoh bowah, dan ſedîkit 'îkan kitjil p.

35 Maka desûrohnja ſegala raxijet 'îtu dûdokh dibûmi.

36 Dan de'ambilnja tûdjoh bowah rawtij dan 'îkan p 'itu, dan ſatelàh ſudah de'ûtjapnja ſjukûr, maka 'ija pawn pitjàhlah, dan berîlah 'îtu pada murîd p nja: dan murîd p 'îtu pawn pada raxijet.

37 Maka mâkanlah ſakalijennja 'îtu, dan djâdîlah kinnjang: maka 'awrang pawn 'angkatlah ſiſa ſegala pâtah p an 'îtu tûdjoh bâkol punòh.

38 'Adapawn ſegala 'awrang jang ſudah mâkan 'îtu 'adâlah 'ampat ribu lâki p, lâjin deri pada ſegala parampuwan, dan 'ânakh p.

39 Dan ſatelàh ſudah delepaskannja ſegala raxijet pûlang, maka nâjiklah 'ija mâſokh parâhu, lâlu dâtanglah kapada paminggir Madjdalâ.

FATSAL JANG KA XVI.

1 SAbermûla maka berdâtanglah 'awrang Farîſij dan 'awrang TSadûkhij mentjawba'ij dija, dan mintâlah dija menondjokh padânja ſawâtu tanda deri dâlam lângit.

2 Tetâpi sâhutlah 'ija dan ſabdâlah pada marîka 'îtu, ſatelàh ſudah petàng hârij kâmu berkâta, djâdi 'intja, kârana mejrahlah lângit.

3 Dan pada pâgi hârij, harîni djâdi rîbut: kârana mejrah pâdamlah lângit. Hej 'awrang munâfikh, ſonggohpawn rûpa lângit 'îtu kâmu tâhu membejdâkan, tetâpi ſegala tanda wakhtu p bagimâna tijâda kâmu dâpat?

4 Bangſa jang kapista dan bermûkah 'îtu menontut ſawâtu tanda, maka bârang ſatanda tijâda 'âkan deberîkan padânja melâjinkan tanda Jûnus Nabij 'îtu. Maka 'ijapawn meninggalkanlah marîka 'îtu, dan pergîlah lâlu.

5 Dan ſatelàh ſudah murîd p nja 'îtu dâtang kaſabàrang, maka ſudahlah 'ija lûpa meng'ambil bâwa rawtij.

6 Maka berſabdâlah Sîsaj pada marîka 'îtu: 'îngatlah dan paliharâkanlah dirîmu deri pada chamîr 'awrang Farîſij dan 'awrang TSadûkhij.

7 Maka berbitjarâlah marîka 'îtu sâma ſendirînja, 'ûdjarnja: 'îtu djûga ſebàb kâmij ſudah tijâda meng'ambil bâwa bârang rawtij.

8 Maka Sîsaj pawn meng'atahuwîlah 'îtu, dan ſabdâlah pada marîka 'îtu: meng'apa kâmu berbitjâra sâma ſendirînmu, hej 'awrang jang kûrang 'îmân, bahuwa ſudah tijâda kâmu meng'ambil bâwa bârang rawtij?

9 Bulòmkah kâmu meng'arti? dan tijadâkah kâmu meng'enàng 'âkan lîma bowah rawtij pada lîma ribu 'awrang, dan barapa karandjang kâmu ſudah meng'angkat?

10 Dan tijadâkah 'âkan tûdjoh bowah rawtij pada 'ampat ribu 'awrang, dan barapa bâkol kâmu ſudah meng'angkat?

11 Butapa tijâda kâmu meng'arti, bahuwa bûkan 'âkan bârang rawtij 'âku ſudah berſabda pada kâmu, paliharâkanlah dirîmu deri pada chamîr 'awrang Farîſij dan 'awrang TSadûkhij?

12 Maka bahâru p an meng'artîlah marîka 'îtu, bahuwa ſudah tijâda 'ija berſabda memaliharâkan dirînja deri pada chamîr rawtij, tetâpi deri pada peng'adjâran 'awrang Farîſij dan 'awrang TSadûkhij.

13 'Adapawn ſatelàh ſudah Sîsaj dâtang kapada tapàs p negerij Khajtsarijâ, jang taper'ûſah

'awleh Filipus, maka 'ija pawn bertanjâkan murîd p nja, ſabdânja: ſijapâkah 'awrang katâkan 'âku 'ini 'ada? 'Ânakh 'Insânkah?

14 Maka ſombahlah marîka 'itu: ſatengah 'awrang kâta Jahhjâ Permandij, dan ſatengah 'awrang 'Ejlija, dan ſatengah 'awrang Jirmejâ, 'âtaw ſa'awrang deri pada ſegala Nabij.

15 Berſabdâlah 'ija padânja: tetâpi kâmu 'ini, ſijapâkah kâmu katâkan 'âku 'ini 'ada?

16 Maka sâhutlah SJîmawn Petrus, ſombahnja: 'Angkaw 'ini 'ada 'Elmesêhh, 'Ânakh 'Allah jang hîdop 'itu.

17 Maka sâhutlah Zîsaj dan ſabdâlah padânja: berbahagija 'angkaw 'ada, hej SJîmawn 'ânakh Jûnus: kârana dâging dan dârah ſudah tijâda menjatâkan 'itu padâmu, hânja bapâku jang 'ada diſawrga.

18 Maka 'âku 'ini lâgi berſabda padâmu, bahuwa 'angkaw 'ini 'ada TSefâ, dan di'âtas TSefât 'ini 'âku 'âkan per'ûſah djamâatketu, maka ſegala pintu gerbang nâraka tijâda 'âkan berkalebêhan 'âtasnja.

19 Maka 'âku 'âkan memberij padâmu 'ânakh p kontjij karadjâ'an ſawrga: maka bârang ſakalijen jang 'angkaw 'âkan meng'ikat garang di'âtas bûmi, 'itu 'âkan 'ada ter'ikat didâlam ſawrga: dan bârang ſakalijen jang 'angkaw 'âkan meng'awrej garang di'âtas bûmi, 'itu 'âkan 'ada ter'awrej didâlam ſawrga.

20 Tatkâla 'itu tîtahlah 'ija pada murîd p nja, ſopâja pada bârang ſa'awrang djângan 'ija katâkan, bahuwa 'ija 'itu 'ada Zîsaj 'Elmesêhh.

21 Deri pada tatkâla 'itu bahâru Zîsaj ſudah mulâ'ij menondjokh pada murîd p nja, bahuwa ſahâroſnja 'ija pergi kapada Jerûſjalejm, dan merâſa bânjakh ſangsâra 'awleh SJujûch, dan kapâla p 'Imâm, dan Kâtib p, lâgi debûnoh, dan debangkitkan pûla pada hârij jang katîga.

22 Maka Petrus pawn meng'ambil dija 'itu ſertânja, dan memulâ'ij menogòr dija, ſombahnja: sâjanglah 'âkan dirîmu, jâ Tûhan: ſakâli p djângan demikijen 'ini djâdi padâmu.

23 Maka 'ijapawn berpâling dirînja, dan berſabda pada Petrus. NJahlah kabalâkangku, hej SJejthân, 'angkaw 'ada ſawâtu ſjak padâku: kârana tijâda 'angkaw bitjarâkan bârang p jang pûnja 'Allah, hânja bârang p jang pûnja mânuſija djûga.

24 Tatkâla 'itu berſabdâlah Zîsaj pada murîd p nja: djikalaw bârang ſa'awrang hendakh dâtang menûrut 'âku, bâjiklah 'ija menjangkal ſendirînja, dan mendjondjong tſalîbnja, lâlu meng'îring 'âku.

25 Kârana djikalaw bârang ſijâpa mâwu memalihâra djiwânja, 'ija 'âkan menghîlang dija 'itu: tetâpi djikalaw bârang ſijâpa 'âkan menghîlang djiwânja 'awleh kârana ſebâb 'âku, 'ija 'âkan mendâpat dija 'itu.

26 'Antah 'apâtah bergûna 'âkan mânuſija, djikalaw 'ija berlâba ſaganàp dunjâ, dan merûgij 'âkan djiwânja? 'Âtaw 'apâtah mânuſija memberij 'âkan katimpôhan djiwânja?

27 Kârana 'Ânakh 'Insân nanti dâtang mâſokh kamulija'an bapânja sâma p dengan Mela'ikat p nja, maka tatkâla 'itu 'ija 'âkan membâlas pada ſaſa'awrang ſakîra p perbowâtannja.

28 'Âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, 'ada bârang 'awrang deri pada ſegala 'awrang jang berdîrij desîni, jang tijâda 'âkan merâſa mawt, ſabulòm 'ija melihat 'Ânakh 'Insân 'itu dâtang mâſokh karadjâ'annja.

FATSAL JANG KA XVII.

1 SAbermûla maka komedijen deri pada 'anàm hârij Zîsaj meng'ambil ſertânja Petrus dan Jazkhûb, dan Jahhjâ sûdarânja 'itu, dan menghentar marîka 'itu ka'âtas ſabowah bûkit tinggij ſakùw p.

2 Maka ter'ûbahlah rupânja dihadâpan marîka 'itu, dan gîlang gomîlanglah mukânja ſeperti matahârij, maka pakâjinnja djadîlah pûtih ſeperti tjahâja.

3 Maka bahuwa ſaſonggohnja pada marîka 'itu kalihâtanlah Mûsaj dan 'Ejlijâ berkâta p ſertânja.

4 Maka sâhutlah Petrus, dan ſombahlah pada Zîsaj: jâ Tûhan, ſabâjik kâmij 'ini 'ada desîni, djikalaw kawkahendâkij, bejarlah kâmij kardjâkan desîni tîga bowah tarâtakh, bagîmu ſabowah, dan bagi Mûsaj ſabowah, dan ſabowah bagi 'Ejlijâ.

5 Sedang

5 Sedàng 'ija 'adâlah kâta p lâgi, bahuwa ſaſonggohnja ſawâtu 'âwan jang bertjahâja ſudah menawônggij marîka 'îtu: maka bahuwa ſaſonggohnja dâtanglah ſawâtu ſawâra deri dâlam 'âwan 'îtu, meng'atâkan; 'ija 'îni 'ada 'ânakhku lâki p jang kekâſeh, 'âkan ſijâpa 'âku radlâ, dengarlah kâmu 'âkan dija.

6 Dan tatkâla murîd p dengar 'îtu, maka djâtohlah 'ija terſonggkor ka'âtas mukânja, dan tâkotlah sângat.

7 Maka dâtanglah Jesâj mendjâbat dija, dan ſabdâlah: bângonlah, dan djânganlah tâkot.

8 Dan tatkâla marîka 'îtu 'angkatlah mâta p nja, maka ſa'awrang pawn tijâda delîhatnja, melâjinkan Jesâj ſa'awrangnja djûga.

9 Dan ſedàng marîka 'îtu tûron deri 'âtas bûkit 'îtu, maka bertîtahlah Jesâj padânja, ſabdânja: pada bârang ſa'awrang djânganlah kâmu meng'atâkan pang'alihâtan 'îni, ſabulòm 'Ânakh 'Insân 'îtu ſudah bangkit deri 'antâra 'awrang mâti p.

10 Maka murîd p nja bertanjâkanlah dija, ſombahnja: 'apa kalàkh Kâtib p 'ada berkâta, bahuwa hâros 'Ejlijâ dâtang dihûlu?

11 Tetâpi sâhutlah Jesâj dan ſabdâlah padânja: ſonggohpawn 'Ejlijâ 'âkan dâtang dihûlu, dan mendirîkan ſegala ſaſawâtu pûla.

12 Tetâpi 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa ſadija 'Ejlijâ ſudah dâtang, maka marîka 'îtu ſudah tijâda meng'enàl dija, hânja 'ija ſudah berbowat padânja bârang ſakalijen jang telàh dekahendakinja. Bagîtu lâgi 'Ânakh 'Insân nanti merâſa ſangsâra 'awleh marîka 'îtu.

13 Tatkâla 'îtu meng'artîlah murîd p 'îtu, bahuwa telàh dekatâkannja padânja 'âkan Jahhjâ Permandij.

14 Bermûla ſatelàh ſudah marîka 'îtu dâtang kapada rasijet, maka berdâtanglah kapadânja ſa'awrang mânuſija bertelùd menjombah padânja, ſambil 'ûdjarnja:

15 Jâ Tûhan, kaſijankanlah 'ânakhku lâki p, kârana 'ijâlah sâkit bûlan, dan merâſa ſangsâra jang 'âmat pedìh: kârana bânjakh kâli 'ija djâtoh kadâlam 'âpij, dan bânjakh kâli kadâlam 'âjer.

16 Maka pâtek ſudah menghâdapkan dija kapada murîd p mu, maka ſudah tijâda 'ija ſampat menjombohkan dija.

17 Maka sâhutlah Jesâj, ſabdânja: hej bangſa jang kûrang 'imân dan terbâlikh, barapa lâma lâgi 'âku 'âkan tinggal ſerta kâmu? barapa lâma lâgi 'âku 'âkan mendirîta kâmu? bawâlah dija 'îtu kamârij kapadâku.

18 Maka Jesâj pawn menghardikh dija, ſahingga kaluwarlah djin deri dâlamnja 'îtu, maka ſombohlah bûdakh 'îtu deri pada djam 'îtu djûga.

19 Tatkâla 'îtu berdâtanglah murîd p kapada Jesâj ſakùw p, dan ſombahlah: kârana 'apa kâmij 'îni ſudah tijâda ſampat membowang dija 'îtu?

20 Maka Jesâj pawn berſabda padânja, 'awleh kârana kûrang 'imânmu: kârana 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, djikalaw pada kâmu 'ada 'imân ſakijen besàr ſeperti ſabîdji ſasâwij, nistjâja kâmu 'âkan kâta pada bûkit 'îni, berpindahlah deri sîni kasâna, maka 'ija 'âkan berpindah: maka bârang ſawâtu pawn bûkan 'âkan 'ada jang tijâda terkardjâkan 'awlehmu.

21 Tetâpi djenis 'îni tijâda kaluwar, melâjinkan 'awleh ſombahjang dan powâſa.

22 Dan tatkâla marîka 'îtu berdjâlanlah terkûling p didâlam Djalîlâ, maka berſabdâlah Jesâj padânja: 'Ânakh 'Insân nanti deſarahkan kapada tângan p mânuſija.

23 Maka marîka 'îtu 'âkan membûnoh dija, dan pada hâri jang katîga 'ija 'âkan debangkitkan pûla. 'Arkijen maka duka tjitâlah marîka 'îtu terlâlu sângat.

24 Bermûla ſatelàh ſudah marîka 'îtu dâtang mâſokh Kafernahhûm, maka berdâtanglah 'awrang jang tarîma charâdjat duwa derham 'îtu kapada Petrus, dan katâlah: gûruw kâmu, bûkankah 'ija membâjer charâdjat duwa derham 'îtu?

25 'Ijapawn katâlah, behkan. Dan ſatelàh ſudah 'ija mâſokh kadâlam rûmah, maka Jesâj pawn mendihuluwij dija, ſabdânja: 'apâtah ſang kâmu, hej Sjîmawn? ſegala Râdja p dibûmi, deri pada ſijâpa 'ija meng'ambil tjokej 'âtaw 'ûpetij? deri pada 'ânakh p nja lâki p kah, 'âtaw deri pada 'awrang kaluwârankah?

26 Petrus pawn ſombah padânja, deri pada 'awrang kaluwâran. Jesâj pawn berſabda padânja, bagîtu kalàkh ſegala 'ânakh lâki p 'îtu 'ada bebas.

27 Tetâpi

27 Tetâpi ſopâja djâŋgan kâmij memberìj ſjak padânja, pergîlah 'aŋkaw kapada tâſik, bowaŋglah kâjil, dan 'ambillah 'îkan jaŋ pertâma timbul, dan manakâla kawbûka mûlutnja, maka 'aŋkaw 'âkan mendâpat ſawâtu 'istâr: 'ambillah dija 'îtu berìj pada marîka 'îtu 'âkan bahagijanku, dan 'âkan bahagijanmu.

FATSAL JANG KA XVIII.

1 PAda djam 'îtu djûga berdâtaŋglah murîd ɒ kapada Jsâj, ſombahnja: ſijâpa garàŋ 'ada jaŋ terbesàr didâlam karadjâ'an ſawrga?

2 Maka Jsâj pawn memaŋggil ſawâtu ka'ânakh dâtaŋ hampir, dan perdirîkan dija 'îtu pada sâma tengah marîka 'îtu,

3 Dan berkâta: 'ãmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, djikalaw tijâda kâmu ber'ûbah, dan djâdi ſalâku ka'ânakh ɒ, maka ſakâli ɒ tijâda kâmu 'âkan mâſokh kadâlam karadjâ'an ſawrga.

4 Sebàb 'îtu djikalaw bâraŋ ſijâpa merindahkan dirînja ſeperti ka'ânakh 'îni, 'ija djûga 'ada jaŋ terbesàr didâlam karadjâ'an ſawrga.

5 Dan djikalaw bâraŋ ſijâpa menjambot ſawâtu djûga ka'ânakh jaŋ ſabagîni deŋgan namâku, 'ija menjambot 'âku.

6 Tetâpi djikalaw bâraŋ ſijâpa memberìj ſjak pada ſa'awraŋ deri pada ſegala 'awraŋ kitjìl 'îni, jaŋ pertjâja 'âkan dâku, lebèhlah bergûna padânja, ſopâja ſawâtu bâtu kisâran digantoŋ pada lejhernja, dan 'ija detiŋggalamkan didâlam 'arôŋgan lâwut.

7 Wâ'j bagi dunjâ deri kârana ſegala ſjak: kârana tadâpat tijâda babarapa ſjak dâtaŋ: tetâpi wâ'j bagi mânuſija 'îtu djûga, jaŋ 'awlehnja dâtaŋ ſjak 'îtu.

8 Sebàb 'îtu djikalaw tâŋganmu 'âtaw kakîmu memberìj ſjak padâmu, kûdoŋglah dija, dan bowaŋglah dija deri padâmu. 'Ada lebèh bâjik padâmu dengan bermâta ſabelàh mâſokh kadâlam kahidôpan deri pada dengan bermâta duwa belàh debowaŋ kadâlam 'âpij djahanam.

10 'Ijgatlah kâmu, djâŋganlah memudahkan bâraŋ ſa'awraŋ deri pada ſegala 'awraŋ kitjìl 'îni: kârana 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa ſegala Melâ'îkatnja didâlam ſawrga ſedekâla memandaŋ Hadlret bapâku jaŋ 'ada diſawrga.

11 Kârana 'Ânakh 'Insân ſudah dâtaŋ menchalâtskan jaŋ terhîlaŋ.

12 'Apâtah ſaŋka kâmu? djikalaw pada 'awraŋ 'ãnuw 'ada ſarâtus 'ejkor domba, dan ſa'ejkor deri padânja 'îtu ſudah ſasàt, bûkankah 'ija 'âkan membejarkan ſembîlan pûloh ſembîlan 'ejkor 'îtu, dan pergi nâjik gûnoŋ ɒ mentjahârij jaŋ ſasàt 'îtu?

13 Dan djikalaw djâdi 'ija mendâpat dija 'îtu: 'ãmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa 'ija ſuka tjita 'âkan dija 'îtu lebèh deri pada 'âkan ſembîlan pûloh ſembîlan 'ejkor 'îtu, jaŋ ſudah tijâda ſasàt.

14 Demikijenlah 'ada kahendakh pada bâpa kâmu, jaŋ 'ada diſawrga, ſopâja djâŋgan hîlaŋ ſa'awraŋ deri pada ſegala 'awraŋ kitjìl 'îni.

15 Tetâpi djikalaw sûdarâmu lâki ɒ ſudah berdawſa kapadâmu, pergîlah dan togòrlah dija di'antâra 'aŋkaw dan dija ſa'awraŋ: djikalaw 'ija menengar 'âkan dikaw, maka 'aŋkaw ſudah berlâba sûdarâmu.

16 Tetâpi djikalaw tijâda 'ija menengar 'âkan dikaw, 'ambillah lâgi ſertâmu ſa'awraŋ 'âtaw duwa 'awraŋ: ſopâja 'âtas bûnji mûlut duwa 'âtaw tîga 'awraŋ ſjakſi berdîrij ſaſawâtu perkata'an.

17 Dan djikalaw 'ija 'aŋgan dengar 'âkan marîka 'îtu, berîlah 'îtu tâhu pada djamâset: dan djikalaw lâgi 'ija 'aŋgan dengar 'âkan djamâset, hendakhlah 'ija debîlaŋ 'awlehmu 'âkan ſa'awraŋ CHalîkhij, dan pentjokej.

18 'Ãmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu: bâraŋ ſakalijen jaŋ kâmu 'âkan meŋ'îkat garàŋ di'âtas bûmi, 'îtu 'âkan 'ada ter'îkat didâlam ſawrga: dan bâraŋ ſakalijen jaŋ kâmu 'âkan meŋ'awrej

meng'awrej garàng di'âtas bûmi, 'îtu 'âkan 'ada ter'awrej didâlam ſawrga.

19 Pûla 'âku berſabda pada kâmu, djikalaw duwa 'awrang deri pada kâmu muwâfakhat sâma p di'âtas bûmi 'âkan bârang hhâl, jang 'âkan depintânja garàng, bahuwa 'îtu 'âkan dekarunjâkan padânja 'awleh bapâku jang 'ada diſawrga.

20 Kârana bârang dimâna duwa 'âtaw tîga 'awrang ſudah berhimpon dengan kârana namâku, disâna djûga 'âku 'ada pada sâma tengah marîka 'îtu.

21 Tatkâla 'îtu berdâtanglah Petrus kapadânja, dan ſombahlah: jâ Tûhan, barâpa kâli sûdarâku lâki p 'âkan berdawſa kapadâku, dan 'âku meng'ampônij padânja? ſampej tûdjoh kalikah?

22 Berkatâlah Jſîsaj padânja, bûkan 'âku berſabda padâmu ſampej tûdjoh kâli, tetâpi ſampej tûdjoh kâli tûdjoh pûloh.

23 Tâgal 'îtu karadjâ'an ſawrga de'upamâkan dengan ſa'awrang Râdja jang hendakh berbandju hhisâb dengan pagâwej p nja.

24 'Adapawn tatkâla bahâru demulâ'înja berbandju, maka terhâdapkanlah kapadânja ſa'awrang jang berhûtang ſalakhſa buhâr.

25 Dan ſedàng tijadâlah padânja 'apa p 'âkan membâjar, maka desûroh Tuwannja 'ija dedjuwal, dan binînja, dan 'ânakh p nja, dan ſegala ſaſawâtu jang 'ada padânja, ſopâja debâjar.

26 Maka djâtohlah pagâwej 'itu terſongkor, dan ſudjûdlah padânja, ſombahnja: jâ Tuwan, tſabàrlah kirânja 'âkan pâtek, maka ſamowa pâtek 'âkan membâjar hâbis padâmu.

27 Maka pilûlah Tuwan 'âkan pagâwej 'îni melepaskan dija, dan meng'ampônij hûtangnja 'itu.

28 Tetâpi kaluwarlah pagâwej 'itu djûga, dan mendâpatlah ſa'awrang deri pada ſegala sâma pagâwejnja jang berhûtang padânja ſarâtus dînâr, maka 'ija pawn menangkap dija mentjakàkh lejhernja, 'ûdjarnja: bâjarlah padâku bârang jang 'angkaw berhûtang.

29 Maka djâtohlah sâma pagâwejnja 'îtu terſongkor menjombah kâki p nja, dan memôhonkanlah dija, ſombahnja: tſabàrlah kirânja 'âkan pâtek, maka ſamowa pâtek 'âkan membâjar hâbis padâmu.

30 Tetâpi tijadâlah 'ija mâwu: hânja 'ija ſudah pergi membowang dija kadâlam pandjâra, ſahingga 'ija 'âkan membâjar hâbis hûtang 'itu.

31 'Adapawn demi ſegala sâma pagâwejnja melîhat bârang jang telàh djâdi, maka duka tjitâlah marîka 'îtu sângat: 'arkijen maka 'ija ſudah dâtang memberîta pada Tuwannja ſegala ſaſawâtu jang telàh djâdi.

32 Tatkâla 'îtu Tuwannja ſudah memanggil dija dâtang hampir, dan berſabda padânja: hej pagâwej jang kapista, ſamowa hûtang 'itu 'âku ſudah meng'ampônij padâmu, ſedàng 'angkaw ſudah memôhonkan 'âku.

33 Bûkankah ſudahlah pâtut lâgi 'angkaw 'îni kaſijankan sâma pagâwejmu, ſeperti lâgi 'âku 'îni ſudah kaſijankan dîkaw?

34 Maka morkâlah Tuwannja, dan ſarahkanlah dija 'itu pada 'awrang penjangsâra, ſahingga 'ija 'âkan membâjar hâbis bârang ſamowa jang 'ija berhûtang padânja.

35 Bagîtu lâgi bapâku ſamâwij 'âkan berbowat pada kâmu, djikalaw dengan ſongguh hatîmu tijâda kâmu meng'ampônij, ſaſa'awrang pada sûdarânja ſegala perſalâhannja.

FATSAL JANG KA XIX.

1 SAbermûla per'istiwâlah ſatelàh ſudah Jſîsaj pûtus ſegala perkatâ'an 'îni, bahuwa berpindahlah 'ija deri pada Djalîlâ dan dâtanglah kapada pamingir p tânah Jehûdâ diſabarang Jardejn.

2 Maka bânjakh ra'jijet 'îkotlah dija, maka 'ija pawn ſombohkan marîka 'îtu disâna.

3 Maka berdâtanglah 'awrang Farîſij kapadânja, mentjawbâ'ij dija, dan katâlah padânja: 'adâkah hhalâl pada ſa'awrang mânuſija membowangkan binînja kârana ſaſawâtu ſajlet?

4 Tetâpi sâhutlah 'ija, dan ſabdâlah pada marîka 'îtu: bûkankah kâmu ſudah membâtja, bahuwa 'ija, jang mendjadîkan pada mulânja, ſudah mendjadîkan kaduwânja 'îtu lâki p dan parampuwan:

5 Dan ſudah berſabda, deri kârana 'îtu mânuſija hendakh meninggalkan bapânja dan 'ibûnja, dan malekàt pada binînja, maka kaduwânja hendakh

hendakh mendjâdi 'âkan ſawâtu djûga dâging?

6 Sahingga marîka 'îtu bûkan 'ada lâgi duwa, hânja ſawâtu djûga dâging. Sebâb 'îtu bârang jang 'Allah ſudah berdjudûkan, djângan mânuſija mentjerèjkan 'îtu.

7 Katâlah marîka 'îtu padânja: ſebâb 'apa kalâkh Mûsaj ſudah berpasàn memberij sûrat thalâkh, dan membowangkan parampuwan 'îtu?

8 Berſabdâlah 'ija padânja, bahuwa Mûsaj deri kârana katagâran hâti kâmu ſudah memberij 'idjâzet pada kâmu 'âkan membowangkan bîni p mu: tetâpi deri pada mulânja tijâda djâdi bagîtu.

9 Tetâpi 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa djikalaw bârang ſijâpa membowangkan binînja, katjuwâlij pada hhâl zinâ, dan berbinîkan parampuwan lâjin, 'ija bermûkah, dan ſijâpa jang berbinîkan parampuwan jang terbowang 'îtu, 'ija pawn bermûkah.

10 Sombahlah murîd p nja padânja, djikalaw demikijen 'îni 'ada perij hhâl 'awrang mânuſija dengan bîni, nistjâja tijâda bergûna kahâwin.

11 Tetâpi berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: bûkan ſamowa 'awrang menangkap perkatâ'an 'îni, hânja 'awrang 'îtu, jang telàh deberîkan padânja.

12 Kârana 'ada bârang 'awrang kabîrij, jang deri dâlam purùt 'ibûnja ſudah deper'ânakhkan bagîtu: dan 'ada bârang 'awrang kabîrij, jang telàh dekabirîkan 'awleh mânuſija p: dan 'ada bârang 'awrang kabîrij, jang telàh meng'abirîkan dirînja deri kârana karadjâ'an ſawrga. Sijâpa dâpat menangkap, hendakhlah 'ija menangkap.

13 Tatkâla 'îtu terhâdapkanlah kapadânja bârang ka'ânakh p, ſopâja debûbohnja tângan p ka'âtas marîka 'îtu, dan depôhonkannja 'âkan dija: maka murîd p ſudah menghardikh dija.

14 Tetâpi berſabdâlah Jêſùs: bejarlah ka'ânakh p, dan djânganlah tagahkan marîka 'îtu dâtang kapadâku, kârana 'awrang ſabâgejnja berpûnja karadjâ'an ſawrga.

15 Dan ſatelàh ſudah 'ija membûboh tângan ka'âtasnja 'îtu, maka ber'angkatlah 'ija lâlu deri sâna.

16 Maka bahuwa ſaſorggohnja berdâtanglah ſa'awrang, dan ſombahlah padânja: hej gûruw jang bâjik, 'apâtah bâjik 'îtu jang hâros pâtek berbowat, ſopâja pâtek ber'awleh kahidôpan kakàl?

17 Maka berſabdâlah 'ija padânja: meng'apa 'angkaw ſebùt 'âku bâjik? bârang ſa'awrang pawn tijâda bâjik, melâjinkan ſa'awrang djûga, jaznij 'Allah. Tetâpi djikalaw 'angkaw mâwu mâſokh kadâlam kahidôpan, paliharâkanlah ſegala penjurôhan.

18 Sombahlah 'ija padânja, 'apâkah 'îtu? maka Jêſùs pawn ſabdâlah, 'inîlah: djângan 'angkaw membûnoh: djângan 'angkaw bermûkah: djângan 'angkaw mentjûrij: djângan 'angkaw nâjik ſjakſi dusta.

19 Berîlah hhormat 'âkan bapâmu, dan 'âkan 'ibûmu, dan hendakhlah 'angkaw meng'aſêhij ſamâmu mânuſija ſeperti ſendirîmu.

20 Sombahlah 'awrang mûda 'îtu padânja, ſakalijen perkâra 'îni pâtek ſudah hhâfidkan deri pada kamudâ'anku: 'apâtah lâgi kûrang padâku?

21 Berſabdâlah Jêſùs padânja, djikalaw 'angkaw hendakh 'ada ſemporna, pergîlah, djuwallah ſegala milikmu, dan berîlah 'îtu pada 'awrang miskîn, maka 'angkaw 'âkan ber'awleh ſawâtu mâta benda didâlam ſawrga: dan marîlah meng'îring 'âku.

22 'Adapawn demi 'awrang mûda dengar perkatâ'an 'îni, maka pergîlah 'ija berdjâlan dengan duka tjitânja: kârana 'adâlah 'ija menâroh harta bânjakh.

23 Maka berkatâlah Jêſùs pada murîd p nja: 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa sûkarlah 'awrang jang kâja mâſokh kadâlam karadjâ'an ſawrga.

24 Dan pûla 'âku berſabda pada kâmu, 'adâlah tergampang ſa'ejkor 'onta mâſokh tûrûs mâta ſawâtu djârom, deri pada 'awrang jang kâja 'îtu mâſokh kadâlam karadjâ'an ſawrga.

25 'Adapawn demi murîd p nja dengar 'îtu, maka hhejrânlah 'ija tertjangàng sângat, ſambil ſombahnja: ſijâpa kalàkh dâpat dechalâtskan?

26 Maka Jêſùs pawn menintang marîka 'îtu, dan berſabda padânja: 'awleh mânuſija p tijâda 'îtu terkardjâkan, tetâpi 'awleh 'Allah ſakalijennja dâpat dikardjâkan djûga.

27 Tatkâla 'îtu sâhutlah Petrus, dan ſombah-

lah

lah padânja: bahuwa ſaſoŋggohnja kâmij 'îni ſudah meniŋggalkan ſegala ſaſawâtu, dan ſudah meŋ-'îriŋ 'aŋgkaw; 'apa kalàkh berlâku pada kâmij?

28 Maka berkatâlah Jîsaj pada marîka 'îtu: 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa kâmu, jaŋ ſudah meŋ'îriŋ 'âku, lâgi pada mâſa perbaharuwan ſalam, 'apabîla 'Anakh 'Insân 'âkan dûdokh di'âtas ſarſj kamulija'annja, kâmu 'îni 'âkan dûdokh di'âtas duwa belàs bowah kurſij, ſambil meŋghukumkan kaduwa belàs hulubaŋſa 'awraŋ Jiſra'ejl.

29 Maka bâraŋ ſijâpa jaŋ 'âkan hâbis meniŋgalkan rûmah p nja, 'âtaw sûdâra p nja lâki p, 'âtaw sûdâra p nja parampuwan, 'âtaw bapânja, 'âtaw 'ibûnja, 'âtaw binînja, 'âtaw 'ânakh p nja, 'âtaw bendaŋ p nja 'awleh kârana ſebàb namâku, bahuwa 'îja 'âkan tarîma ſarâtus lâpis, dan berpuſaka'ij kahidôpan kakàl.

30 Tetâpi bânjakh 'awraŋ jaŋ pertâma 'âkan 'ada jaŋ terkomedijen, dan jaŋ terkomedijen pawn jaŋ pertâma.

FATSAL JANG KA XX.

1 KÂrana karadjâ'an ſawrga 'ada ſa'upâma deŋgan ſa'awraŋ Tuwan jaŋ 'ampûnja rûmah, jaŋ kaluwar demi pâgi hârij hendakh meŋ'ûpah 'awraŋ bakardja kapada tatanâman pôhon 'angawrnja.

2 Dan ſatelàh ſudah 'îja berdjandji deŋgan 'awraŋ bakardja 'îtu mâwu memberij ſakepiŋ dînâr pada ſahârij, maka desûrohnja marîka 'îtu pergi kapada tatanâman pôhon 'angawrnja.

3 Maka kaluwarlah 'îja ſakîra p djam jaŋ katîga, dan lihatlah bâraŋ 'awraŋ lâjin 'ada berdîrij chalij pada pakàn.

4 Maka berſabdâlah 'îja pada marîka 'îtu, pergîlah lâgi kâmu 'îni kapada tatanâman pôhon 'angawr: dan bâraŋ jaŋ 'ada pâtut, 'âku hendakh berij pada kâmu: maka pergîlah marîka 'îtu.

5 Pûla kaluwarlah 'îja ſakîra p djam jaŋ ka'anàm, dan kaſembîlan, dan berbowatlah ſabâgejnja.

6 Maka ſakîra p djam jaŋ kaſabelàs kaluwarlah 'îja mendâpatkan bâraŋ 'awraŋ lâjin jaŋ 'ada berdîrij chalij, dan berſabdâlah pada marîka 'îtu: meŋ'apa kâmu berdîrij deſîni chalij ſontokh ſaganàp hârij?

7 Sombahlah marîka 'îtu padânja: 'awleh kârana bâraŋ ſa'awraŋ ſudah tijâda meŋ'ûpah kâmij. Berſabdâlah 'îja pada marîka 'îtu: pergîlah lâgi kâmu 'îni kapada tatanâman pôhon 'angawr, dan bâraŋ jaŋ 'ada pâtut, kâmu 'âkan tarîma.

8 'Adapawn ſatelàh ſudah petàŋ hârij, berſabdâlah Tuwan jaŋ 'ampûnja tatanâman pôhon 'angawr 'îtu pada bendaharînja: paŋgillah ſegala 'awraŋ bakardja, dan bâjarlah padânja 'ûpah, ſambil memulâ'ij deri pada 'awraŋ jaŋ terkomedijen ſampej jaŋ pertâma.

9 Dan demi dâtaŋ 'awraŋ jaŋ bahâru bakardja pada djam jaŋ kaſabelàs, maka tarimâlah mâſiŋ p ſa'awraŋ ſawâtu dînâr.

10 Dan demi dâtaŋ 'awraŋ jaŋ pertâma 'îtu, maka ſaŋkâlah 'îja 'âkan tarîma lebèh, maka tarimâlah lâgi marîka 'îtu mâſiŋ p ſa'awraŋ ſawâtu dînâr.

11 Dan ſatelàh ſudah detarimânja 'îtu, maka desûŋutnja 'âtas Tuwan jaŋ 'ampûnja rûmah 'îtu,

12 'Âkan katânja: bahuwa 'awraŋ jaŋ terkomedijen 'îni ſudah bakardja ſawâtu djûga djam lamânja, maka 'aŋgkaw ſudah bersâma p kam marîka 'îtu deŋgan kâmij, jaŋ ſudah menaŋgoŋ kabarâtan ſaſijâŋgan deŋgan kapanâſannja.

13 Tetâpi sâhutlah 'îja, dan ſabdâlah pada ſa'awraŋ deri pada marîka 'îtu: hej ſohhbat, tijâda 'âku berbowat 'anjâja padâmu: bûkankah 'aŋgkaw ſudah berdjandji ſertâku 'âkan tarîma ſawâtu dînâr?

14 'Ambillah bahagijanmu, dan pergîlah berdjâlan: kârana pada 'awraŋ jaŋ terkomedijen 'îni 'âku mâwu memberij lâgi ſabânjakh ſeperti padâmu.

15 'Antàh tijadâkah halâl padâku berbowat deŋgan hartâku bâraŋ jaŋ kukahendâkij? 'âtaw 'adâkah matâmu djâhat, ſebàb 'âku 'îni 'ada bâjik?

16 Bagîtu 'awraŋ jaŋ terkomedijen 'âkan 'ada jaŋ pertâma, dan 'awraŋ jaŋ pertâma pawn jaŋ terkomedijen. Kârana bânjakh 'awraŋ 'ada jaŋ terpaŋgil, tetâpi kûraŋ 'awraŋ jaŋ terpîleh.

17 Saber-

17 Sabermûla maka mûdikhlah Sîsâj kapada Jerûſjalejm, dan ſambotlah kaduwa belàs muridnja ſerta dirînja ſakùw p 'antâra djâlan, dan ſabdâlah pada marîka 'îtu:

18 Bahuwa ſaſonggohnja kâmij mûdikh kapada Jerûſjalejm, maka 'Anakh 'Insân 'âkan deſarahkan pada kapâla p 'Imâm dan Kâtib p, maka marîka 'îtu 'âkan menghukumkan dija 'âkan mâti debûnoh.

19 Dan marîka 'îtu 'âkan ſarahkan dija 'îtu pada CHalâjikh 'âkan permâjinkan, dan mentjomokhkan, dan mentsalîbkan dija: maka pada hârij jang katîga 'ija 'âkan berbangkit pûla.

20 Tatkâla 'îtu berdâtanglah kapadânja 'ibuw kaduwa 'ânakh lâki p Zebedâj 'itu, ſerta dengan 'ânakh p nja, ſambil ſudjûd dan minta bârang 'apa deri padânja.

21 Maka berſabdâlah 'ija pada parampuwan 'îtu: 'apâtah kawkahendâkij? ſombahlah 'ija padânja: sûrohlah 'awlehmu, ſopâja dûdokh kaduwa 'ânakhku lâki p 'îni, ſa'awrang pada kânanmu, dan ſa'awrang pada kirîmu, didâlam karadjâ'anmu.

22 Tetâpi sâhutlah Sîsâj, dan ſabdâlah: tijâda kâmu tâhu 'apa kâmu minta: dâpatkah kâmu mînom tjâwan minôman 'îtu jang 'âku 'îni nanti mînom? dan depermandîkan dengan permandijan 'îtu, dengan jang mâna 'âku 'îni depermandîkan? ſombahlah marîka 'îtu kapadânja: kâmij dâpat.

23 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: ſonggohpawn tjâwan minômanku kâmu 'akan mînom, dan depermandîkan dengan permandijan 'îtu, dengan jang mâna 'âku 'îni depermandîkan, tetâpi dûdokh pada kânanku dan pada kirîku, bûkan 'ada 'âtasku memberij 'îtu, melâjinkan pada 'awrang jang kapadânja 'îtu tertantu 'awleh bapâku.

24 Dan demi kaſapûloh 'awrang dengar 'îtu, maka gûſarlah 'ija 'âkan kaduwa 'awrang bersûdâra 'îtu.

25 Dan ſatelah ſudah Sîsâj memanggil marîka 'îtu dâtang hampir, maka berſabdâlah 'ija: kâmu tâhu, bahuwa ſegala panghûlu CHalâjikh memegàng patuwânan di'âtasnja, dan 'awrang beſar p memegàng peng'awasâ'an di'âtasnja.

26 Tetâpi bagîtu djângan djâdi di'antâra kâmu: hânja djikalaw bârang ſijâpa di'antâra kâmu mâwu djâdi besàr, hendakhlah 'îja djâdi châdimmu.

27 Dan djikalaw bârang ſijâpa di'antâra kâmu mâwu djâdi hûlu, hendakhlah 'ija djâdi hambâmu.

28 Seperti 'Anakh 'Insân ſudah tijâda dâtang 'âkan deperbowat chidmet padânja, hânja 'âkan berbowat chidmet ſendîrij, dan memberij djiwânja 'âkan harga tubûſan ganti 'awrang bânjakh.

29 Bermûla tatkâla marîka 'îtu kaluwar deri dâlam Jerîkhaw, maka bânjakh raxijet meng'îkotlah dija.

30 Maka bahuwa ſaſonggohnja duwa 'awrang bûta, jang dûdokh desîſij djâlan, ſerta dedengarnja bahuwa Sîsâj 'adâlah lâlu lampoh, maka berterijakhlah 'îja, ſombahnja: kaſijankanlah kâmij, jâ Tûhan, 'ânakh Dâ'ûd.

31 Maka raxijet 'îtu menghardikhlah marîka 'îtu, ſopâja 'ija berdijam dirînja, tetâpi berterijakhlah 'ija mâkin lebèh, ſombahnja: kaſijankanlah kâmij, jâ Tûhan, 'ânakh Dâ'ûd.

32 Maka berdirîlah Sîsâj memanggil marîka 'îtu, dan berſabdâlah: 'apâtah kâmu kahendâkij 'âku berbowat pada kâmu?

33 Sombahlah marîka 'îtu kapadânja: hej Tûhan, ſopâja terbûka mâta p kâmij.

34 Maka berpilûlah Sîsâj, dan mendjâmahlah mâta p nja, maka ſabantar djûga mâta p nja ſudah melîhat, dan marîka 'îtu ſudah meng'îring dija.

FATSAL JANG KA XXI.

1 SAbermûla manakâla marîka 'îtu menghampirlah kapada Jerûſjalejm, dan ſudahlah dâtang ka-Bejt Fâdjej dekàt bûkit Zejtûn, tatkâla 'îtu maka sûrohlah Sîsâj bârang duwa 'awrang murîd, ſabdânja padânja:

2 Pergîlah kâmu kapada djadjâhan jang berſabarângan dengan kâmu, maka ſabantar kâmu 'âkan mendâpat ſa'ejkor kalidej betîna tertambat, dan ſa'ejkor kalidej mûda ſertânja 'îtu: 'awrejkanlah dan hentarkanlah dija 'îtu kapadâku.

3 Dan djikalaw bârang ſa'awrang berkâta 'apa p

'apa p pada kâmu, maka hendakhlah kâmu berkâta, bahuwa 'ada kardja Tûhan 'âkan dija 'îtu: maka ſabantar djûga 'ija 'âkan sûroh dija dâtang.

4 'Adapawn ſamowa 'îni ſudah djâdi, ſopâja ganàplah bârang jang telàh dikatâkan 'awleh Nabìj, 'ûdjarnja:

5 Katâkanlah pada 'ânakh parampuwan Tsijawn: bahuwa ſaſonggohnja Radjâmu dâtang kapadâmu, jang djînakh hatînja, dan berkandarâ'an 'âtas ſa'ejkor kalidèj betîna, dengan ſa'ejkor kalidèj mûda, jang 'ânakh kalidèj betîna jang ſudah berdânam 'îtu.

6 Maka pergîlah murîd p 'îtu; dan berbowatlah ſeperti Sîsaj ſudahlah berpasàn padânja.

7 Maka dehentarkannja kalidèj betîna dan kalidèj mûda 'îtu, dan debûbohnja pakâjin p nja di'âtasnja, lâlu dedûdokhkannja dija di'âtasnja 'îtu.

8 Maka terbânjakh 'awrang deri pada raſijet hamparkanlah pakâjin p nja pada djâlan, dan 'awrang lâjin pawn karatkanlah tjabang p deri pada pôhon p kâjuw, dan hamparkanlah dija pada djâlan.

9 Maka ſegala raſijet jang meng'andjar dan jang meng'ikot 'îtu berterijakhlah, 'ûdjarnja: Hawſjaſnâ bagi 'ânakh Dâ'ûd: mubâraklah 'ija jang dâtang dengan nâma mahâ besàr Tûhan: Hawſjaſnâ dâlam tampat p jang mahâ tinggij.

10 Dan 'apabîla 'ija mâſokh kadâlam Jerûſjalejm, maka gomparlah ſaganàp 'îſij negerìj, 'ûdjarnja: ſijâpa 'ada dija 'îni?

11 Maka berkatâlah raſijet 'îtu, 'ija 'îni 'ada Sîsaj Nabìj 'îtu, jang deri pada Nâtsirat ditânah Djalîlâ.

12 Maka mâſokhlah 'ija kadâlam kaſbah 'Allah, dan bowanglah ſakalijen 'awrang jang membilìj dan mendjuwal didâlam kaſbah, dan bâlikhlah belàh ſegala mâjidah 'awrang tsarâf, dan ſegala kurſij 'awrang jang mendjuwal merpâtij p.

13 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu, ſudah tersûrat: khobahku 'âkan diſebût rûmah ſombahjang, tetâpi kâmu 'îni ſudah djadîkan 'îtu ſawâtu gôha 'awrang penjâmon.

14 Maka berdâtanglah kapadânja babarapa 'awrang bûta dan timpang kadâlam kaſbah, maka deſombohkannjâlah marîka 'îtu.

15 'Adapawn bilamâna kapâla p 'Imâm dan Kâtib p melîhat ſegala radjâjib, jang debowatnja, lâgi ſegala bûdakh jang berterijakh didâlam kaſbah, dan berkâta, Hawſjaſnâ bagi 'ânakh Dâ'ûd, maka gûſarlah marîka 'îtu.

16 Dan katâlah padânja: 'adâkah 'angkaw dengar, 'apa 'awrang 'îni meng'atâkan? maka berſabdâlah Sîsaj pada marîka 'îtu: behkan, bulòmkah penah kâmu membâtja, bahuwa deri dâlam mûlut bûdakh p dan ka'ânakh p jang menjûſuw 'angkaw ſudah menjempornâkan pûdji p an?

17 Maka 'ija pawn meninggalkan marîka 'îtu, dan pergi kaluwar deri dâlam negerìj 'îtu kapada Bejt Sanjâ, dan bermâlam diſâna.

18 Maka pada pâgi p hârij, tatkâla 'ija pûlang kapada negerìj, 'ija pawn berlâpar.

19 Dan ſerta delîhatnja ſawâtu pôhon 'ârâ deſîſij djâlan, maka pergîlah 'ija kapadânja 'îtu, dan ſaſawâtu pawn tijadâlah dedâpatnja padânja 'îtu, melâjinkan dâwon p sâdja. Maka berſabdâlah 'ija padânja: djanganlah lâgi djâdi bârang bowah deri padâmu ſampej ſalâma p nja. Maka ſabantar djûga kakerînganlah pôhon 'ârâ 'îtu.

20 Maka ſatelàh delîhat murîd p demikijen 'îtu, khejrânlah marîka 'îtu, ſombahnja: bagimâna ſabantar 'îni ſudah kakerîngan pôhon 'ara 'îtu?

21 Tetâpi sâhutlah Sîsaj, dan katâlah pada marîka 'îtu: 'amîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, djikalaw 'ada pada kâmu 'îmân, dan tijâda kâmu huwas, kâmu 'âkan berbowat, bûkan sâdja bârang jang telàh djâdi pada pôhon 'ârâ 'îni, tetâpi djikalaw lâgi kâmu berkâta garàng pada bûkit 'îni, ter'angkatlah, dan terbowanglah kadâlam lâwut, 'ada djûga 'îtu djâdi.

22 Dan ſegala ſaſawâtu jang kâmu 'âkan minta garàng dâlam ſombahjang, mâna kâmu pertjâja, maka kâmu 'âkan tarîma 'îtu.

23 Dan ſatelàh ſudah 'ija dâtang mâſokh kaſbah, maka ſamantâra 'ija meng'âdjar, berdâtanglah kapadânja kapâla p 'Imâm, dan SJujûch khawm, katânja: 'awleh jang mâna kawâſa 'angkaw berbowat ſegala perkâra 'îni? dan ſijâpa ſudah memberìj padâmu kawâſa jang demikijen 'îni?

24 Maka sâhutlah Sîsaj, dan katâlah pada

marîka 'îtu : lâgi 'âku 'îni hendakh bertanjâkan kâmu ſapâtah kâta, jang djikalaw kâmu meng'atâkan padâku, maka lâgi 'âku 'îni 'âkan berkâta pada kâmu, 'awleh jang mâna kawâſa 'âku berbowat ſegala perkâra 'îni.

25 Permandijan Jahhjâ deri mâna 'adânja ? deri pada ſawrgâkah, 'âtaw deri pada mânuſijâkah ? maka berbitjarâlah marîka 'îtu sâma ſendirînja, 'ûdjarnja : djikalaw kâmij katâkan, deri pada ſawrga, maka 'îja 'âkan berkâta pada kâmij, kârana 'apa kalâkh ſudah tijâda kâmu pertjâja 'âkan dija ?

26 Dan djikalaw kâmij katâkan, deri pada mânuſija, maka kâmij tâkot deri pada raxijet: kârana ſakalijennja membîlang Jahhjâ 'âkan Nabij.

27 Maka sâhutlah marîka 'îtu pada Xîsâj, dan katâlah, kâmij tijâda tâhu : maka 'îja djûga katâkan pada marîka 'îtu, maka tijâda 'âku 'îni lâgi mâwu katâkan pada kâmu, 'awleh jang mâna kawâſa 'âku berbowat ſegala perkâra 'îni.

28 'Antah 'apâtah ſangka kâmu ? pada ſa'awrang mânuſija 'adâlah duwa 'ânakh lâki p, maka berdâtanglah 'îja kapada jang sûlong, dan berſabdâlah : hej 'ânakh, pergîlah bakardja hârij 'îni didâlam tatanâman pôhon 'angawrku.

29 Tetâpi sâhutlah 'îja, dan katâlah : tijâda bejta mâwu, hânja komedijennja berſasàllah 'îja, dan pergîlah berdjâlan.

30 Maka berdâtanglah 'îja kapada jang bongſuw 'îtu, dan ſabdâlah ſabâgejnja. Maka sâhutlah 'îja, dan ſombahlah : ſahâja Tuwanku, hânja tijadâlah 'îja pergi berdjâlan.

31 Sijâpa deri pada kaduwânja 'îni ſudah melakûkan kahendakh bapânja ? berkatâlah marîka 'îtu padânja, jang sûlong 'îtu. Berkatâlah Xîsâj pada marîka 'îtu, 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa 'awrang pentjokej dan ſondal p 'âkan mendihuluwij kâmu mâſokh karadja'an 'Allah.

32 Kârana Jahhjâ ſudah dâtang kapada kâmu meng'âdjar djâlan xadâlet, maka ſudah tijâda kâmu pertjâja 'âkan dija : tetâpi 'awrang pentjokej dan ſondal p ſudah pertjâja 'âkan dija, hânja ſedâng kâmu ſudah melîhat 'îtu, ſudah tijâda kâmu berſasàl komedijennja, ſopâja pertjâja 'âkan dija.

33 Dengarlah ſawâtu per'upamâ'an lâjin. 'Adâlah ſa'awrang Tuwan jang 'ampûnja rûmah, jang ſudah menânam ſawâtu tanâman pôhon 'angawr, dan ſudah menâroh ſawâtu pâgar kulîling dija, dan ſudah memâhat ſawâtu 'apîtan 'angawr dâlamnja, dan ſudah per'ûſah ſawâtu manârah, dan ſudah ſejwâkan dija 'îtu pada 'awrang dûſon, lâlu ber'angkat kaluwar katânah lâjin.

34 'Adapawn 'apabîla hampirlah mûſim bowah p an, maka desûrohnja hamba p nja pergi kapada 'awrang dûſon, 'âkan meng'ambil bowah p nja.

35 Maka 'awleh 'awrang dûſon 'îtu, komedijen deri pada detangkapnja hamba p nja, ſatengahnja pawn depalûnja, ſatengahnja lâgi debûnohnja, dan ſatengahnja delûtarnja dengan bâtu p.

36 Pûla desûrohnja hamba p lâjin jang lebèh bânjakh deri pada jang pertâma 'îtu, maka 'awrang 'îtu berbowatlah padânja ſabâgejnja.

37 Maka pada 'âchirnja desûrohnja 'ânakhnja lâki p pergi kapada marîka 'îtu, 'ûdjarnja : ſamadjâlah marîka 'îtu nanti sûpan ſanton 'âkan 'ânakhku lâki p.

38 Tetâpi demi 'awrang dûſon melîhat 'ânakh lâki p 'îtu, berkatâlah 'îja sâma ſendirînja : 'îja 'îni 'ada wâritz, marîlah bejar kâmij membûnoh dija, dan memegàng puſakânja.

39 Maka de'ambilnja lâlu debowangnja dija kaluwar tanâman pôhon 'angawr, dan debûnohnja dija.

40 'Apabîla kalàkh dâtang Tuwan jang 'ampûnja tanâman pôhon 'angawr 'îtu, 'apâtah garângan 'îja 'âkan berbowat pada 'awrang dûſon 'îtu ?

41 Katâlah marîka 'îtu padânja : 'îja 'âkan menghîlangkan 'awrang djâhat 'îtu dengan ſjikſa jang 'âmat pedìh, dan tanâman pôhon 'angawr 'îtu 'îja 'âkan ſejwâkan pada 'awrang dûſon jang lâjin, jang 'âkan membâwa kapadânja bowah p pada mûſimnja.

42 Berkatâlah Xîsâj pada marîka 'îtu, bulòmkah penah kâmu membâtja dâlam Sûrat p an : bâtu jang 'awrang per'ûſah ſudah membowang, 'îtu djûga ſudah djâdi 'âkan hûlu pendjûrej : deri pada fîhakh mahâ besàr Tuhan ſudah djâdi perkâra

kâra 'îni, maka 'îtu 'ada katjangângan pada mâta p kâmij?

43 Tâgal 'îtu 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa karadjâ'an 'Allah 'âkan delalûkan deri pada kâmu, dan deberîkan pada ſawâtu chalîkhah jang memberij bowah p nja.

44 Maka ſijâpa jang djâtoh ka'âtas bâtu 'îni, 'ija 'âkan de'antjorkan: tetâpi 'âtas ſijâpa garang 'îtu djâtoh, 'îtu djûga 'âkan meromokhkan dija.

45 Maka demi kapâla p 'Imâm dan 'awrang Farîſij dengar ſegala per'upama'annja 'îni, dekatahuwînja, bahuwa 'ija katâkan 'îtu menandâ'ij dija.

46 Maka ſedang marîka 'îtu ſuka menangkap dija, tâkotlah 'ija deri pada rajjijet, 'awleh kârana marîka 'îtu membîlanglah dija 'âkan Nabij.

FATSAL JANG KA XXII.

1 SAbermûla maka sâhutlah Jîsâj, dan katâlah pûla pada marîka 'îtu dengan bâwa per'upama'an p, ſabdânja:

2 Karadjâ'an ſawrga 'ada ſa'upâma dengan ſa'awrang Râdja, jang ſudahlah berbowat perdjamuwan mampilej 'âkan 'ânakhnja lâki p.

3 Maka desûrohnja hamba p nja pergi memanggil 'awrang panggîlan dâtang kapada perdjamuwan mampilej, maka ſudah tijâda marîka 'îtu mâwu dâtang.

4 Pûla desûrohnja hamba p lâjin, ſabdânja: katâkanlah pada 'awrang panggîlan, bahuwa ſaſonggohnja, 'âku ſudah melangkap dlathâku, lembuw p ku dan binâtang p ku jang gûmokh 'îtu ſudah debantej, dan bârang ſakalijen ſudah terlangkap, marîlah kapada perdjamuwan mampilej.

5 Tetâpi lâlejlah marîka 'îtu 'indahkan 'îtu, dan pergîlah ſa'awrang kapada bendangnja, dan ſa'awrang kapada pernijagâ'annja.

6 Maka 'awrang lâjin pawn menangkap hamba p nja, mengajbkan dan membûnoh dija.

7 'Adapawn tatkâla Râdja dengar 'îtu, maka morkâlah 'ija, dan sûrohlah tantarâ p nja pergi menghîlangkan 'awrang pembûnoh 'îtu, dan meng'anguskan negerînja.

8 Tatkâla 'îtu berſabdâlah 'ija pada hamba p nja, ſonggohpawn perdjamuwan mampilej ſudah terlangkap, tetâpi 'awrang panggîlan bûkan 'adâlah mustathakh.

9 Sebab 'îtu pergîlah kâmu kapada ſegala ſimpângan djâlan, dan barapa p 'awrang kâmu mendâpat garang, panggillah marîka 'îtu dâtang kapada perdjamuwan mampilej.

10 'Arkijen maka kaluwarlah hamba p 'îtu djûga kapada ſaganàp djâlan, dan menghimponkanlah ſakalijen 'awrang jang dedâpatnja, mâwu djâhat, mâwu bâjik: maka sâratlah tampat perdjamuwan mampilej 'îtu dengan 'awrang jang dûdokh ſantap sâma p.

11 Dan ſatelàh ſudah mâſokh Râdja melihâtij 'awrang jang dûdokh ſantap sâma p, maka delîhatnja disâna ſa'awrang mânuſija jang tijâda pâkej pakejan jang pâtut dengan perdjamuwan mampilej.

12 Maka berſabdâlah 'ija padânja: hej tsolhbat, bagimâna ſudah kawmâſokh kamârij, ſedang tijâda kawpâkej pakejan jang pâtut dengan perdjamuwan mampilej? maka dijamlah 'ija ſeperti keluw lakûnja.

13 Tatkâla 'îtu berſabdâlah Râdja pada châdim p, 'îkatlah kâki p nja dan tângan nja, lâlu 'angkatlah bowang dija 'îtu kadâlam kalàm jang terlâlu 'âmat kâbut, disâna 'âkan 'ada tangîſan dan peng'arâtan gîgij p.

14 Kârana bânjakh 'awrang 'ada jang terpanggil, tetâpi kûrang 'awrang jang terpîleh.

15 Tatkâla 'îtu pergîlah 'awrang Farîſij bermuſjâwaret sâma p, butapa deperdjuratkannja dija dengan bârang perkatâ'an.

16 Maka desûrohnjâlah murîd p nja ſerta dengan 'awrang Hejrawdejſij pergi kapadânja, meng'atâkan: hej gûruw, kâmij tâhu, bahuwa 'angkaw 'ada benàr, dan meng'âdjar djâlan 'Allah dengan ſabenarnja, dan tijâda 'indah 'âkan bârang ſa'awrang: kârana tijâda 'angkaw menîlikh mûka bârang mânuſija p.

17 Sebàb 'îtu katâkanlah kirânja pada kâmij, 'apâtah ſangkâmu? Hhalâlkah memberij 'ûpetij pada KHajtsar, 'âtaw tijadâkah?

18 Tetâpi ſedang Jîsâj meng'atahuwij kadjahâtannja, berſabdâlah 'ija:

19 Meng'apa kâmu mentjawbâ'ij 'âku, hej

'awrang munâfikh? tondjokhlah padâku kepïng 'ûpetij 'ïtu: maka debawanjâlah kapadânja ſawâtu dînâr.

20 Maka berſabdâlah 'ïja pada marîka 'ïtu, ſijâpa pûnja rûpa, dan tarâ 'îni?

21 Katâlah marîka 'ïtu kapadânja, KHajtsar pûnja. Tatkâla 'ïtu berſabdâlah 'ïja pada marîka 'ïtu, bâjarlah kalàkh bârang jang KHajtsar pûnja pada KHajtsar, dan bârang jang 'Allah pûnja pada 'Allah.

22 Dan demi dedengarnja 'ïtu, maka Hhejrânlah marîka 'ïtu, lâlu meninggalkanlah dïja, dan pergîlah berdjâlan.

23 Pada hârij 'ïtu djûga berdâtanglah kapadânja 'awrang TSadûkhij, jang kâta p, bûkan 'ada bârang khijâmet: maka 'ïja bertanjâkanlah dïja,

24 'Ûdjarnja: hej gûruw, Mûsaj ſudah berſabda, djikalaw bârang ſa'awrang lâki p mâti, ſedàng bârang 'ânakh tijâda 'ada padânja, maka sûdarânja lâki p 'âkan ber'isterîkan binînja 'ïtu pangkat sâma 'îpar, dan membangkitkan benèh pada sûdarânja 'ïtu.

25 'Adapawn 'adâlah sâma kâmij tûdjoh 'awrang sûdâra lâki p, maka matîlah jang pertâma komedijen deri pada kahâwinnja, dan ſedàng bûkan 'adâlah padânja bârang benèh, detinggalkannja binînja 'ïtu kapada sûdarânja 'ïtu.

26 Sabâgej lâgi jang kaduwa, dan jang katîga, ſampej ſamowa tûdjoh.

27 Maka komedijen deri pada ſakalijen 'ïtu matîlah lâgi bîni 'ïtu.

28 Pada hârij khijâmet kalàkh, ſijâpa pûnja deri pada tûdjoh 'awrang 'ïtu 'âkan 'ada bîni 'ïtu? kârana ſakalijennja ſudahlah ber'isterîkan dïja.

29 Tetâpi sâhutlah ISâsaj, dan ſabdâlah pada marîka 'ïtu: kâmu ſasàt, ſedàng kâmu tijâda meng'atahuwij Sûrat p an, dan tijâda khowat 'Allah.

30 Kârana pada hârij khijâmet tijâda 'awrang kahâwin, dan tijâda 'awrang dekahâwinkan: tetâpi 'ïja penâka Melâ'ïkat 'Allah didâlam ſawrga 'adânja.

31 'Adapawn 'âkan khijâmet 'awrang mâti p, bûkankah kâmu ſudah membâtja, bârang jang telàh dekatâkan pada kâmu 'awleh 'Allah, jang berſabda:

32 'Âku 'îni 'ada 'Ilah 'Ibrâhîm, dan 'Ilah JitsHhâkh, dan 'Ilah JaxkhûbP 'Allah bûkan 'ada 'Ilah 'awrang mâti p, hânja 'awrang hîdop p.

33 Dan demi ſegala raxijet menengar 'ïtu, maka Hhejrânlah 'ïja tertjangàng menengar peng'adjârannja.

34 'Adapawn ſatelàh ſudah 'awrang Farîſij dengar, bahuwa 'ïja ſudahlah menompat mûlut 'awrang TSadûkhij, maka berhimponlah marîka 'ïtu sâma p.

35 Maka bertanjâlah Fakhîh ſa'awrang deri pada marîka 'ïtu, ſambil mentjawbâ'ij dïja, dan berkâta:

36 Hej gûruw, 'apâtah penjurôhan jang besàr didâlam Tawrât?

37 Maka berſabdâlah ISâsaj padânja, hendakhlah 'angkaw meng'asêhij mâha besàr Tûhan 'Ilahmu, dengan ſaganàp hatîmu, dan dengan saganàp djiwâmu, dan dengan ſaganàp xakhalmu.

38 'Îni 'ada penjurôhan jang pertâma dan jang besàr.

39 Maka jang kaduwa 'ada ſabâgej dengan dïja 'ïtu, hendakhlah 'angkaw meng'asêhij ſamâmu mânuſïja ſeperti ſendirîmu.

40 Pada kaduwa penjurôhan 'îni bergantong ſaganàp Tawrât dan ſegala Nabij.

41 'Adapawn ſatelàh ſudah 'awrang Farîſij berhimpon sâma p, bertanjâlah ISâsaj pada marîka 'ïtu,

42 'Âkan katânja: 'apâtah ſangka kâmu 'âkan 'Elmesêkh, ſijâpa pûnja 'ânakh 'adânja? berkatâlah marîka 'ïtu padânja, pûnja Dâ'ûd.

43 Berſabdâlah 'ïja pada marîka 'ïtu, bagimâna kalàkh Dâ'ûd 'awleh 'ilhâm Rôkh menjebût dïja Tûhan, 'ûdjarnja:

44 Mahâ besàr Tûhan ſudah baſermân pada Tûhanku, dûdokhlah 'angkaw pada kânanku, ſahingga 'âku târoh ſatarûw p mu 'âkan pelâpikh kâki p mu?

45 Sebàb 'ïtu djikalaw Dâ'ûd menjebût dïja Tûhan, bagimâna garàng 'ïja 'ada 'ânakhnja?

46 Maka bârang ſa'awrang pawn tijadâlah ſampat menjâhut padânja ſapâtah kâta: dan deri pada hârij 'ïtu djûga bârang ſa'awrang pawn tijadâlah barânij bertanjâkan dïja lâgi.

FATS. XXIII.

FATSAL JANG KA XXIII.

1 TAtkâla 'îtu berſabdâlah Ẍîsâj padā raẍijet, dàn padā murîd p nja,

2 'Âkan katânja : di'âtas kurſij Mûsâj 'adā dûdokh Kâtib p dàn 'awraṇg Farîſij :

3 Sebàb 'îtu ſegāla ſaſawâtu, jaṇg marîka 'îtu nanti katâkan padā kâmu 'âkan memaliharâkan, hendakhlah memaliharâkan, dàn berbowat 'îtu, tetâpi djâṇganlah kâmu berbowat tûrut perbowâtan p nja: kârana marîka 'îtu katâkan sâdja, dàn tijâda berbowat.

4 Kârana marîka 'îtu meṇg'îkat taṇggôṇgan p jaṇg barât dàn sûkar 'âkan depîkol, dàn memowat 'îtu di'âtas bâhu p mânuſīja: tetâpi dengan djarînja tijâda marîka 'îtu mâwu mendjâmah dīja 'îtu.

5 Maka ſakalijen perbowâtannja 'ija berbowat sâdja, ſopâja 'ija delihat 'awleh mânuſīja p. Kârana delejbarkannja sûrat p dzikirnja, dàn depandjaṇgkannja rambuw p pakâjin p nja.

6 Dàn debirahînja meṇg'ambil kadudôkan râja dâlam perdjamuwan p, dàn dûdokh di'âtas petarâna p râja didâlam Kanîſah p.

7 Lâgi menjambot pemberijan ſalâm padā pakàn p, dàn dinamâ'ij 'awleh mânuſīja p Mawlânâ, Mawlânâ.

8 Tetâpi kâmu 'îni djâṇganlah dinamâ'ij Mawlânâ, kârana ſawâtu djûga 'adā Lebèj kâmu, jaẍnij, 'Elmesêh: maka kâmu ſakalijen 'adā sûdâra p.

9 Dàn djâṇganlah kâmu menamâ'ij bâraṇg ſa'awraṇg 'abûnâ di'âtas bûmi : kârana ſawâtu djûga 'adā bâpa kâmu, jaṇg 'adā diſawrga.

10 Djâṇganlah kâmu denamâ'ij Lebèj, kârana ſawâtu djûga 'adā Lebèj kâmu, jaẍnij, 'Elmesêh;

11 Tetâpi jaṇg terbesàr 'antâra kâmu 'âkan 'adā châdimmu.

12 Maka bâraṇg ſijâpa jaṇg 'âkan meninggîkan dirînja, 'ija 'âkan derindahkan: dàn bâraṇg ſijâpa jaṇg 'akan merindahkan dirînja, 'ija 'âkan detinggîkan.

13 Tetâpi Wâ'j bagi kâmu, hej Kâtib p, dàn 'awraṇg Farîſij, hej munâfikh p: kârana kâmu kontjikan karadjâ'an ſawrga dihadâpan mânuſīja p, ſedàṇg kâmu 'îni tijâda mâſokh, dàn tijâda kâmu berìj 'awraṇg jaṇg mâwu mâſokh 'îtu mâſokh.

14 Wâ'j bagi kâmu, hej Kâtib p, dàn 'awraṇg Farîſij, hej munâfikh p: kârana kâmu mâkan hâbis rûmah p ſegāla bâluw parampuwan, 'îtu pawn dengan rûpa ſombahjaṇg landjut p. Tâgal 'îtu kâmu 'âkan ber'awleh hhukum jaṇg lebèh barât.

15 Wâ'j bagi kâmu, hej Kâtib p, dàn 'awraṇg Farîſij, hej munâfikh p: kârana kâmu meṇg'idârij lâwut dàn dârat 'âkan djadîkan ſa'awraṇg dachîl: dàn manakâla 'ija ſudah djâdi demikijen 'îtu, maka kâmu djadîkan dija 'ânakh djahanam duwa kâli lebèh deri padā kâmu.

16 Wâ'j bagi kâmu, hej pemimpin bûta p, jaṇg berkâta, djikalaw bâraṇg ſijâpa ſudah berſompah demi kaẍbah, 'îtu bûkan meṇg'apa: tetâpi djikalaw bâraṇg ſijâpa ſudah berſompah demi 'amàs kaẍbah, 'ija berhûtaṇg.

17 Hej 'awraṇg bôdokh dàn bûta: 'antah 'apâtah lebèh mulija, 'amàskah, 'âtaw kaẍbahkah, jaṇg mengkhuduskan 'amàs 'îtu?

18 Lâgi djikalaw bâraṇg ſijâpa ſudah berſompah demi medzbehh, 'îtu bûkan meṇg'apa: tetâpi djikalaw bâraṇg ſijâpa ſudah berſompah demi hadijet jaṇg di'âtasnja 'îtu, 'ija berhûtaṇg.

19 Hej 'awraṇg bôdokh dàn bûta: 'antah 'apâtah lebèh mulija, hadijetkah, 'âtaw medzbehhkah jaṇg mengkhuduskan hadijet 'îtu?

20 Sebàb 'îtu ſijâpa jaṇg berſompah demi medzbehh, 'ija berſompah demi dija 'îtu, dàn demi ſegāla ſaſawâtu jaṇg di'âtasnja 'îtu.

21 Dàn ſijâpa jaṇg berſompah demi kaẍbah, 'ija berſompah demi dija 'îtu, dàn demi dija jaṇg mendudôkij 'îtu.

22 Dàn ſijâpa jaṇg berſompah demi ſawrga, 'ija berſompah demi ẍarſj 'Allah, dàn demi dija jaṇg dûdokh di'âtasnja 'îtu.

23 Wâ'j bagi kâmu, hej Kâtib p, dàn 'awraṇg Farîſij, hej munâfikh p: kârana kâmu ſaperpûlohkan ſulâſih, dàn 'âdas, dàn djintan, dàn kâmu lâlejkan ſegāla perkâra jaṇg terbarât timbaṇgnja didâlam Tawrât, 'ija 'îtu, hhukum, dàn rahhmet, dàn 'îmân. Segāla perkâra 'îni ſajogijanjâlah 'awraṇg berbowat, dàn tijâda lâlejkan perkâra p jaṇg lâjin 'îtu.

24 Hej pemimpin p bûta, kâmu jang tâpiskan njâmokh, dan menalàn 'onta.

25 Wâ'j bagi kâmu, hej Kâtib p, dan 'awrang Farîſij, hej munâfikh p: kârana kâmu ſutjîkan dâhir tjâwan dan pinggan, tetâpi bâthinnja 'ada sârat dengan rampâſan dan lebèh p an.

26 Hej 'awrang Farîſij jang bûta, sutjîkanlah dihûlu bâthin tjâwan, dan pinggan, ſopâja lâgi dâhirnja djâdi sûtji.

27 Wâ'j bagi kâmu, hej Kâtib p, dan 'awrang Farîſij, hej munâfikh p: kârana kâmu 'ada ſarûpa dengan khubûr p jang terlâbor pûtih p, jang ſonggohpawn deri luwar kalihâtan peremèj, tetâpi deri dâlam 'îtu 'ada sârat dengan tûlang p 'awrang mâti p, dan ſakalijen djenis katjamâran.

28 Bagîtu lâgi ſonggohpawn kâmu 'îni deri luwar kalihâtan ſadil pada mânuſija p, tetâpi deri dâlam kâmu 'ada sârat dengan nifâkh, dan thoghjân.

29 Wâ'j bagi kâmu, hej Kâtib p, dan 'awrang Farîſij, hej munâfikh p: kârana kâmu per'ûſah ſegala khubûr Nabij p, dan menghijas karâmat p 'awrang ſadil.

30 Dan kâmu berkâta: djikalaw kâmij ſudah 'ada garang pada hârij p bâpa p kâmij, nistjâja tijâda 'adâlah kâmij ſakûtuw p nja pada tompah dârah Nabij p.

31 Demikijenlah kâmu nâjik ſjakſi 'âtas ſendirîmu, bahuwa kâmu 'ada 'ânakh 'awrang jang ſudah membûnoh Nabij p.

32 Bâjiklah kâmu 'îni lâgi memunôhij ſukâtan bâpa p kâmu.

33 Hej 'ûlar p, hej kadjadijan bilûdakh p! bagimâna kâmu 'âkan lârij berlepàs dirîmu deri pada hhukum djahanam?

34 Tâgal 'îtu bahuwa ſaſonggohnja 'âku 'îni menjûroh kapada kâmu babarapa Nabij, dan Hhakîm, dan Kâtib: maka ſatengah deri pada marîka 'îtu kâmu 'âkan membûnoh dan mentſalibkan, dan ſatengah deri pada marîka 'îtu kâmu 'âkan mentjomokhkan didâlam Kanîſah p mu, dan menghambat deri pada negerij kapada negerij.

35 Sopâja dâtang ka'âtas kâmu ſamowa dârah jang ſadil 'îtu, jang ſudah tertompah di'âtas bûmi, deri pada dârah Hábel 'awrang ſadil 'îtu, ſampej kapada dârah Zekarjâ, 'ânakh lâki p Berekjâ, jang kâmu ſudah membûnoh di'antâra kasbah, dan medzbehh.

36 'Âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, ſamowa perkâra 'îni 'âkan berlâku 'âtas bangſa 'îni.

37 Hej Jerûſjalejm! Jerûſjalejm! jang membûnoh Nabij p, dan melûtar dengan bâtu p ſegala 'awrang jang tersûroh kapadâmu: barapa kâli 'âku ſudah kahendâkij menghimponkan 'ânakh p mu ſaperij ſa'ejkor 'âjam betîna menghimponkan 'ânakh p nja kabâwah ſâjap p, maka ſudah tijâda kâmu kahendâkij?

38 Bahuwa ſaſonggohnja khobahmu detinggalkan bagi kâmu terûſakh.

39 Kârana 'âku berſabda pada kâmu, deri pada ſakârang 'îni tijâda kâmu 'âkan melîhat 'âku, ſahingga kâmu berkâta: mubârakhlah 'ija jang dâtang dengan nâma mahâ besàr Tûhan.

FATSAL JANG KA XXIV.

1 SAbermûla maka kaluwarlah Jesàj deri dâlam kasbah, dan pergilah berdjâlan: maka berdâtanglah murîd p nja menondjokh padânja ſegala per'usâhan kasbah 'îtu.

2 Maka berſabdâlah Jesàj pada marîka 'îtu: bûkankah kâmu melîhat ſakalijen perkâra 'îni? 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bârang ſabowah bâtu tijâda 'âkan detinggalkan tersûſon 'âtas bâtu, jang tijâda 'âkan derombakh.

3 Maka ſatelàh 'ija dûdokh di'âtas bûkit Zejtûn, berdâtanglah murîd p kapadânja ſakûw p, ſombahnja: katâkanlah kirânja pada kâmij, manakâla ſegala perkâra 'îni 'âkan djâdi? dan 'apâtah tanda kadatânganmu dan kaputûſan ſalam?

4 Maka sâhutlah Jesàj, dan ſabdâlah pada marîka 'îtu: 'ingatlah, djangan bârang ſa'awrang menjaſatkan kâmu.

5 Kârana bânjakh 'awrang 'âkan dâtang dengan pâkej namâku, katânja: 'âku 'îni 'ada 'Elmesêhh, dan 'ija 'âkan menjaſatkan bânjakh 'awrang.

6 Maka kâmu nanti dengar hhâl paparângan dan chabàr paparângan. Hubâja p djangan kâmu gantar: kârana tadâpat tijâda ſamowa perkâra 'îni djâdi, tetâpi bulòm pej 'ada kaſudâhan.

7 Kârana chalîkhak 'âkan berbangkit lâwan chalîkah,

chalîkhah, dan karadjâ'an lâwan karadjâ'an: ſjahdan 'âkan djâdi babarapa kalapâran, dan ſampar, dan gompah bûmi pada bâgej p tampat.

8 Tetâpi ſakalijen perkâra 'îtu permulâ'an ſegala perſakîtan djûga.

9 Tatkâla 'îtu marîka 'îtu 'âkan ſarahkan kâmu kapada kaſukâran, dan membûnoh kâmu, maka kâmu 'âkan 'ada terbintjij 'awleh ſakalijen chalâjikh deri kârana namâku.

10 Maka tatkâla 'îtu bânjakh 'awrang 'âkan kena ſjak, dan ſarahkan ſa'awrang 'âkan ſa'awrang, dan bintjîkan ſa'awrang 'âkan ſa'awrang.

11 Maka bânjakh Nabìj dusta 'âkan berdîrij, dan menjaſatkan bânjakh 'awrang.

12 Dan ſebàb thoghjân 'âkan taperbânjakh, maka muhabet 'awrang bânjakh 'âkan kadingînan rasânja.

13 Tetâpi bârang ſijâpa tinggal tzâbit ſampej kapada tamat, 'ija 'âkan dechalâtskan.

14 Maka 'Indjil karadjâ'an 'îni 'âkan dechothbatkan pada ſalûroh tânah maxmûr 'âkan kaſjakſijan pada ſakalijen chalâjikh: maka tatkâla 'îtu 'âkan dâtang kaſudâhan.

15 'Apabîla kalàkh kâmu 'âkan melîhat makrûhat jang berbinâſa, jang telàh terſebût 'awleh Danijejl Nabìj 'îtu berdîrij dâlam dâjirat bejtu-'lmukhadas (ſijâpa jang membâtja 'îtu, hendakhlah 'ija meng'ejling.)

16 Tatkâla 'îtu hendakhlah 'awrang 'îſij tânah Jehûdâ 'îtu berlârij kapada gûnong p.

17 Sijâpa jang 'ada di'âtas 'âtap rûmah, djânganlah 'ija tûron meng'ambil 'apa p deri dâlam rûmahnja.

18 Dan ſijâpa jang 'ada pada bendang, djânganlah 'ija bâlikh pûlang 'âkan meng'ambil pakejan p nja.

19 Tetâpi wâ'j bagi ſegala parampuwan jang bonting, dan jang menjuſuwij pada hârij p 'îtu djûga.

20 Tetâpi hendakhlah kâmu berdoxâ, 'âgar djângan djâdi palarijanmu 'îtu pada mûſim dingin, dan djângan pada hârij ſabtu.

21 Kârana tatkâla 'îtu 'akan djâdi kaſukâran jang beſàr, jang ſabâgejnja bulòm penah djâdi deri pada permulâ'an dunjâ, ſampej ſakârang 'îni, dan ſakâli p tijâda 'âkan djâdi.

22 Dan djikalaw hârij p 'îtu djûga tijadâlah deperhinggâkan, nistjâja bârang dâging pawn tijâda 'âkan terpalihâra: tetâpi 'awleh kârana ſebàb 'awrang pilêhan hârij p 'îtu djûga 'âkan deperhinggâkan.

23 Tatkâla 'îtu djikalaw bârang ſijâpa 'âkan berkâta pada kâmu: lihatlah, 'Elmeſêh 'ada deſîni, 'âtaw diſâna, djângan lah kâmu pertjâja.

24 Kârana babarapa Meſêh dusta, dan Nabìj p dusta 'âkan berdîrij, dan 'âkan meng'adâkan tanda beſàr p, dan babarapa 'uxdjûbet, hatâj maka (djikalaw bawleh) 'ija 'âkan menjaſatkan lâgi 'awrang pilêhan.

25 'Ingatlah, 'âku terdihûlu ſudah memberìj natsihat pada kâmu.

26 Djikalaw kalàkh 'awrang berkâta pada kâmu, bahuwa ſaſonggohnja 'ija 'ada dâlam pâdang bel'antâra, djângan lah kâmu kaluwar: bahuwa ſaſonggohnja 'ija 'ada dâlam bîlikh p, djângan lah kâmu pertjâja.

27 Kârana ſeperti kîlat terbit deri pada meſjrikh, dan taperling ſampej kapada meghrib, bagîtu lâgi kadatângan 'Ânakh 'Insân 'âkan 'ada lakûnja.

28 Kârana bârang dimâna bangkej 'âkan 'ada terhentar, kaſâna djûga bûrong p náſar 'âkan dehimponkan.

29 Sabantar djûga komedijen deri pada kaſukâran hârij p 'îtu, maka matahârij 'âkan dekalàmkan, dan bûlan tijâda 'âkan memberìj tjahajânja, dan bintang p 'âkan gûgor deri dâlam lângit, dan ſegala tantarâ dilângit 'âkan degarakhkan.

30 Maka tatkâla 'îtu 'âkan kalihâtan tanda 'Ânakh 'Insân didâlam lângit, dan tatkâla 'îtu ſamowa bangſa debûmi 'âkan menângis, dan melîhat 'Ânakh 'Insân dâtang di'âtas 'âwan p dilângit dengan peng'awasâ'an dan kamulijâ'an beſàr.

31 Maka 'ija 'âkan menjûroh Melâ'îkatnja bâwa ſertânja naf'îrij jang bahejna bunjînja, maka marîku 'îtu 'âkan menghimponkan ſegala 'awrang pilêhannja dâtang deri ſabelàh ka'ampat 'ângin, deri pada hûdjong lângit ſampej kapada hûdjongnja.

32 Bermûla hendakhlah kâmu bel'âdjar deri

pada pôhon 'ârâ per'upamâ'an 'îni, 'apabîla bahâru dâhannja djâdi bâſah, dan dâwon p nja bertomboh, kâmu tâhu bahuwa hampirlah mûſim kamâraw.

33 Bagîtu lâgi kâmu 'îni, 'apabîla kâmu 'âkan meliſhat ſakalijen perkâra 'îni, katahuwîlah, bahuwa 'îtu 'ada hhâdlir dimûka pintu.

34 'Âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bangſa 'îni tijâda 'âkan lûput, ſahingga ſamowa 'îni 'âkan djâdi.

35 Lângit dan bûmi 'âkan lûput, tetâpi perkata'an p ku tijâda 'âkan lûput.

36 'Adapawn 'âkan hârij, dan djàm 'îtu tijâda dekatahuwij ſa'awrang, dan tijâda Mela'îkat jang diſawrga, melâjinkan bapâku ſa'awrangnja djûga.

37 Maka ſeperti 'adâlah hârij p Nôhh, bagîtu lâgi kadatângan 'Ânakh 'Insân 'âkan 'ada lakûnja.

38 Kârana ſeperti 'awrang 'adâlah pada hârij p jang dihûlu deri pada 'ampûhan 'îtu mâkan dan mînom, kahâwin dan memberij kahâwin, ſampej kapada hârij 'îtu, pada jang mâna Nôhh ſudah mâſokh kadâlam bahtarâ.

39 Dan tijadâlah meng'âkaw, ſabulòm dâtang 'ampûhan menghîlangkan ſakalijennja: bagîtu lâgi kadatângan 'Ânakh 'Insân 'âkan 'ada lakûnja.

40 Tatkâla 'îtu duwa 'awrang 'âkan 'ada pada bendang, maka sâleh ſawâtu 'âkan deſambotkan, dan sâleh ſawâtu 'âkan detinggalkan.

41 Duwa parampuwan 'âkan berkîſar didâlam panggilîngan, maka sâleh ſawâtu 'âkan deſambotkan, dan sâleh ſawâtu 'âkan detinggalkan.

42 Sebàb 'îtu hendakhlah kâmu berdjâga, kârana tijâda kâmu tâhu pada djàm jang mâna Tûhanmu 'âkan dâtang.

43 Tetâpi hendakhlah kâmu meng'atahuwij hhâl 'îni, bahuwa djikalaw Tuwan jang 'ampûnja rûmah ſudahlah tâhu pada tâboh jang mâna pentjûrij 'âkan dâtang, ſudahlah 'ija berdjâga, dan tijadâlah memberij rûmahnja degaròkh turûs.

44 Tâgal 'îtu hendakhlah lâgi kâmu 'îni 'ada langkap, kârana pada djàm 'îtu, jang tijâda deſangka kâmu, 'Ânakh 'Insân 'âkan dâtang.

45 Sijâpa kalàkh 'ada hamba ſatijâwan dan bîdjakhsâna, jang Tuwannja ſudah meng'angkat 'âtas sâkej p nja, 'âkan memberij padânja rezikhij pada wakhtûnja?

46 Berbahagijâlah hamba 'îtu djûga, jang Tuwannja ſerta dâtangnja 'âkan mendâpat berbowat demikijen 'îni.

47 'Âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa 'ija 'akan meng'angkat dija 'âtas ſakalijen bendânja.

48 Tetâpi djikalaw hamba jang djâhat 'îtu 'âkan berkâta didâlam hatînja, Tuwanku berlambâtan dâtangnja:

49 Lâlu 'ija mulâ'ij memûkol sâma hamba p nja, ſambil mâkan dan mînom dengan 'awrang pemâbokh.

50 Maka Tuwan hamba 'îtu djûga 'âkan dâtang pada hârij, dâlam jang mâna tijâda denantîkannja dija, dan pada djàm, jang tijâda dekatahuwînja.

51 Dan 'ija 'âkan menjabelàhkan dija, dan meng'adâkan bahagijannja sâma p dengan 'awrang munâfikh Disâna 'âkan 'ada tangîſan dan peng'arâtan gîgij p.

FATSAL JANG KA XXV.

1 TAtkâla 'îtu karadjâ'an ſawrga 'âkan 'ada ſa'upâma dengan ſapûloh 'ânakh dâra, jang ſudah meng'ambil palîta p nja, dan ſudah kaluwar menghâluw p kan mampilejnja lâki p.

2 'Adapawn lîma 'awrang deri pada marîka 'îtu 'adâlah bîdjakh sâna, dan lîma 'awrang 'adâlah bôdokh.

3 Segala jang bôdokh 'îtu 'ambillah palîta p nja, dan bârang mînjakh tijâda de'ambilnja ſertânja.

4 Tetâpi ſegala jang bîdjakhsâna 'îtu 'ambillah mînjakh didâlam bâdjan p nja ſerta dengan palîta p nja.

5 'Adapawn ſedàng mampilej lâki p 'îtu berlambâtan, meng'antokhlah ſakalijennja, lâlu tîdorlah.

6 Maka pada tengah mâlam djadîlah ſawâtu penjarùw: 'ingatlah, bahuwa mampilej lâki p dâtang, kaluwarlah menghâluw p kan dija.

7 Tatkâla 'îtu bângonlah ſakalijen 'ânakh dâra 'îtu djûga, dan ſinggarahkanlah palîta p nja.

8 Maka ſegala jang bôdokh 'îtu berkatâlah pada

pada ſegala jang bîdjakhsâna 'îtu : berîlah pada kâmij deri pada mînjakhmu, kârana terpâdamlah palîta p kâmij.

9 Tetâpi sâhutlah ſegala jang bîdjakhsâna 'îtu, katânja : kâluw p tijâda tjûkop bagi kâmij dan bagi kâmu, tetâpi pergîlah 'ângor kapada 'awrang jang mendjuwal, dan bilîlah bagi ſendirîmu.

10 'Adapawn ſatelàh marîka 'îtu pergi kaluwar hendakh membilij, maka dâtanglah mampilej lâki p 'îtu, dan ſegala parampuwan jang langkap 'îtu mâſokhlah ſertânja kapada tampat perdjamuwan mampilej, maka terkontjîlah pintu.

11 Maka komedijennja dâtanglah lâgi ſegala 'ânakh dâra jang lâjin, ſombahnja : jâ Tuwan, jâ Tuwan, bukâkanlah kirânja pada kâmij.

12 Maka sâhutlah 'ija, dan katâlah : 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, tijâda 'âku meng'enàl kâmu.

13 Sebàb 'îtu hendakhlah kâmu berdjâga, kârana tijâda kâmu meng'atahuwij hârij, dan tijâda djâm, pada jang mâna 'Anakh 'Insân 'âkan dâtang.

14 Kârana 'andej p ſeperti ſa'awrang mânuſija, jang mâwu ber'angkat kaluwar katânah lâjin, jang memanggil hamba p nja jang châts, dan ſarahkan padânja ſegala hartânja.

15 Maka pada ſa'awrang pawn deberînja lîma buhâr, dan pada ſa'awrang bârang duwa, dan pada ſa'awrang ſawâtu djûga, pada mâſing p ſa'awrang dengan ſepertînja, maka ſabantar djûga ber'angkatlah 'ija kaluwar katânah lâjin.

16 'Adapawn pergîlah 'awrang jang ſudah tarîma lîma buhâr 'îtu bernijâga p an dengan dija 'îtu, dan djadîkanlah lîma buhâr lâjin.

17 Bagîtu lâgi 'awrang jang ſudah tarîma duwa, berlabâlah 'ija 'ini lâgi bârang duwa lâjin.

18 Tetâpi 'awrang jang ſudah tarîma ſawâtu djûga, pergîlah menggâlij lûbang didâlam tânah, dan ſimpanlah pejrakh Tuwannja.

19 Maka lâlu mâſa jang lâma dâtanglah Tuwan ſegala hamba 'îtu djûga, dan berbandjûlah hiſâb dengan marîka 'îtu.

20 Maka berdâtanglah 'awrang jang ſudah tarîma lîma buhâr 'îtu membâwa lîma buhâr lâjin, ſombahnja : jâ Tuwan, lîma buhâr 'angkaw ſudah ſarahkan pada pâtek, lihatlah, bârang lîma buhâr lâjin pâtek ſudah berlâba dengan dija 'îtu.

21 Maka berſabdâlah Tuwannja padânja, sâbaslah, hej hamba jang bâjik dan ſatijâwan, 'âtas ſedîkit 'angkaw ſudah 'ada ſatijâwan, 'âtas bânjakh 'âku 'âkan meng'angkat dikaw : mâſokhlah kadâlam kaſukâ'an Tuwanmu.

22 Jahdan berdâtanglah lâgi 'awrang jang ſudah tarîma duwa buhâr 'îtu, dan ſombahlah : jâ Tuwan, duwa buhâr 'angkaw ſudah ſarahkan pada pâtek, lihatlah, bârang duwa buhâr lâjin pâtek ſudah berlâba dengan dija 'îtu.

23 Berſabdâlah Tuwannja padânja, sâbaslah, hej hamba jang bâjik dan ſatijâwan, 'âtas ſedîkit 'angkaw ſudah 'ada ſatijâwan, 'âtas bânjakh 'âku 'âkan meng'angkat dikaw : mâſokhlah kadâlam kaſukâ'an Tuwanmu.

24 Tetâpi berdâtanglah lâgi 'awrang jang ſudah tarîma ſawâtu buhâr 'îtu, dan ſombahlah : jâ Tuwan, pâtek meng'enàl 'angkaw, bahuwa 'angkaw 'ada ſa'awrang jang bîngis, jang meng'atàm dimâna ſudah tijâda 'angkaw menâbor, dan jang kompolkan deri mâna ſudah tijâda 'angkaw menghambur.

25 Maka tâkotlah dan pergîlah pâtek ſimpan buhârmu didâlam tânah : lîhatlah, 'angkaw ber'awleh bârang jang 'angkaw pûnja.

26 Tetâpi sâhutlah Tuwannja, dan ſabdâlah padânja : hej hamba jang djâhat dan mâlas, ſudahlah kawtâhu, bahuwa 'âku meng'atàm dimâna ſudah tijâda 'âku menâbor, dan kompolkan deri mâna ſudah tijâda 'âku menghambur.

27 Sebàb 'îtu ſajogijanjâlah 'angkaw patâroh pejrakhku pada 'awrang berkadèj 'ûrop p, maka ſerta dâtangku ſudahlah 'âku 'ini mendâpat pûla bârang jang 'âku pûnja dengan bungânja.

28 Sebàb 'îtu 'ambillah deri padânja buhâr 'îtu, dan berîlah pada 'awrang jang mempunjâ'ij ſapûloh buhâr 'îtu.

29 Kârana bârang ſijâpa jang mempunjâ'ij ſaſawâtu lâgi 'âkan deberij padânja, maka 'ija 'âkan ber'awleh limpahnja, tetâpi bârang ſijâpa jang tijâda mempunjâ'ij ſaſawâtu, lâgi 'îtu jang 'ada padânja 'âkan de'ambil deri padânja.

30 Dan bowanglah hamba jang tijâda bergûna

'îtu kadâlam kalàm jang terlâlu 'âmat kâbut, diſâna 'âkan 'ada tangîſan dan pengʸarâtan gîgij p.

31 Bermûla manakâla 'Ânakh 'Inſân 'âkan dâtang ſamâjam dengan kamulijâʸannja, dan ſakalijen Melâʸîkat jang khudus ſertânja 'îtu, tatkâla 'îtu 'ija 'âkan dûdokh diʸâtas ɤarſi kamulijâʸannja.

32 Maka ſamowa chalâjikh 'âkan dehimponkan dihadâpan khadlretnja, maka 'ija 'âkan menjakûkan marîka 'îtu ſawâtu deri pada jang lâjin, ſeperti gombâla menjakûkan domba p deri pada kambing p.

33 Maka 'ija 'âkan berdirîkan, ſonggohpawn domba p pada kânannja, tetâpi kambing p pada kirînja.

34 Tatkâla 'îtu Râdja 'âkan berſabda kapada 'awrang jang pada kânannja 'îtu: marîlah, hej 'awrang mubârak bapâku, berpuſakâlah karadjâʸan 'îtu, jang ſudah terlangkap bagi kâmu deri pada 'asâs dunjâ.

35 Kârana 'âku ſudah berlâpar, maka kâmu ſudah memberij 'âku mâkan: 'âku ſudah berdahâga, maka kâmu ſudah memberij 'âku mînom: 'adâlah 'âku ſaʸawrang 'âſing, maka kâmu ſudah mendjâmuw 'âku.

36 'Adâlah 'âku talandjang, maka kâmu ſudah memberij 'âku pâkej: 'adâlah 'âku sâkit pâjah, maka kâmu ſudah mengʸondjôngij 'âku: 'adâlah 'âku didâlam pandjâra, maka kâmu ſudah dâtang kapadâku.

37 Tatkâla 'îtu ſegala 'awrang ɤâdil 'îtu 'âkan menjâhut padânja, ſombahnja: jâ Tûhan, 'apakâla kâmij ſudah melîhat 'angkaw berlâpar, dan memberij 'angkaw mâkan? 'âtaw berdahâga, dan memberij 'angkaw mînom?

38 Dan 'apakâla kâmij ſudah melîhat 'angkaw 'âſing, dan mendjâmuw 'angkaw? 'âtaw talandjang, dan memberij 'angkaw pâkej?

39 Dan 'apakâla kâmij ſudah melîhat 'angkaw sâkit pâjah, 'âtaw didâlam pandjâra, dan kâmij ſudah dâtang kapadâmu?

40 Maka Râdja 'âkan menjâhut, dan berkâta pada marîka 'îtu: 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, ſakîra p bârang jang kâmu ſudah berbowat pada ſaʸawrang deri pada ſegala sûdarâku jang terkitjil 'îni, maka kâmu ſudah berbowat 'îtu padâku.

41 Tatkâla 'îtu 'ija 'âkan berſabda lâgi kapada 'awrang jang pada ſabelàh kîrij 'îtu: pergîlah kâmu lâlu deri padâku, hej 'awrang malɤûn, mâſokh 'âpij jang kakàl, jang ſudah terlangkap bagi 'Iblîs, dan bagi ſurôhan p nja.

42 Kârana 'âku ſudah berlâpar, maka ſudah tijâda kâmu memberij 'âku mâkan: 'âku ſudah berdahâga, maka ſudah tijâda kâmu memberij 'âku mînom.

43 'Adâlah 'âku ſaʸawrang 'âſing, maka ſudah tijâda kâmu mendjâmuw 'âku: talandjang, maka ſudah tijâda kâmu memberij 'âku pâkej: sâkit pâjah, dan didâlam pandjâra, maka ſudah tijâda kâmu mengʸondjôngij 'âku.

44 Tatkâla 'îtu marîka 'îtu lâgi 'âkan menjâhut padânja, ſombahnja: jâ Tûhan, 'apakâla kâmij ſudah melîhat 'angkaw berlâpar, 'âtaw berdahâga, 'âtaw 'âſing, 'âtaw talandjang, 'âtaw sâkit pâjah, 'âtaw didâlam pandjâra, dan tijâda kâmij berchidmet padâmu?

45 Tatkâla 'îtu 'ija 'âkan menjâhut pada marîka 'îtu, katânja: 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, ſakîra p bârang jang ſudah tijâda kâmu berbowat pada ſaʸawrang deri pada ſegala 'awrang jang terkitjil 'îni, maka ſudah tijâda kâmu berbowat 'îtu padâku.

46 Maka marîka 'îni 'âkan pergi berdjâlan kapada ſangsâra kakàl: tetâpi 'awrang ɤâdil 'îtu kapada kahidôpan kakàl.

FATSAL JANG KA XXVI.

1 SAbermûla perʸistiwâlah, ſatelàh ſudah ɤîsâj pûtus ſamowa perkataʸan 'îni, bahuwa berſabdâlah 'ija pada murîd p nja:

2 Kâmu tâhu bahuwa lepàs duwa hârij Fâſalh 'âkan ſampej, dan 'Ânakh 'Inſân 'âkan deſarahkan ſopâja detſalîbkan.

3 Tatkâla 'îtu berhimponlah kapâla p 'Imâm, dan Kâtib p, dan SJujûch khawm kadâlam balîrong 'Imâm besàr jang bernâma KHajafâ.

4 Dan bermuſjâwaretlah sâma p, ſopâja detangkapnja ɤîsâj dengan tîpuw, dan debûnohnja dija.

5 Tetâpi berkatâlah marîka 'îtu: djângan pada hârij râja, 'âgar djângan djâdi ghawghâ gompar diʸantâra khawm.

6 'Ada-

6 'Adapawn tatkâla Sîsâj 'adâlah di-Bejt Sanjâ didâlam rûmah Sîmawn 'abrats:

7 Maka berdâtanglah kapadânja sa'awrang parampuwan membâwa ſabowah tjumbul ber'îſij mînjakh bâwu p an jang besàr hargânja, dàn tuwanglah 'îtu ka'âtas kapalânja, ſamantâra 'îja 'adâlah dûdokh pada hidângan.

8 Maka murîd p nja ſerta delîhatnja 'îtu gûſarlah, katânja: gunapa karugijan 'îni?

9 Kârana mînjakh bâwu p an 'îni ſudahlah dâpat dedjuwal dengan besàr hargânja, dàn deberij pada 'awrang miskîn.

10 Tetâpi ſatelàh dekatahuwij Sîsâj, maka berſabdâlah 'îja pada marîka 'îtu: meng'apa kâmu meng'adâkan sûſah pada parampuwan 'îni? kârana ſawâtu perbowâtan jang bâjik telàh deperbowatnja padâku.

11 Kârana pada ſedekâla wakhtu kâmu mendâpat 'awrang miskîn ſertâmu, tetâpi 'âku 'îni tijâda kâmu mendâpat pada ſedekâla wakhtu.

12 Kârana tatkâla parampuwan 'îtu ſudah menuwang mînjakh bâwu p an 'îni ka'âtas tûbohku, maka telàh debowatnja 'îtu 'âkan kalangkâpan makhbûretku.

13 'Âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, dimâna p djûga 'Indjîl 'îni 'âkan dechothbatkan dâlam ſaganàp dunjâ, maka bâraug jang telàh debowat parampuwan 'îni, 'itûlah deſebûtkan lâgi 'âkan peng'ingâtannja,

14 Tatkâla 'îtu pergîlah sa'awrang deri pada kaduwa belàs 'awrang 'îtu, jang bernâma Jehûdâ 'Iskarijawtij, kapada kapâla p 'Imâm,

15 Dàn katâlah: 'apâtah kâmu hendakh memberij pada bejta, maka bejta 'âkan ſarahkan dija 'îtu pada kâmu? maka marîka 'îtu ſudah tantûkan padânja tîga pûloh keping pejrakh.

16 'Adapawn deri pada tatkâla 'îtu detjaharînja ſenàng jang pâtut, ſopâja deſarahkannja dija.

17 Bermûla pada hârij jang pertâma deri pada mâſa râja fathîr, maka berdâtanglah murîd p kapada Sîsâj, dàn ſombahlah padânja: dimanâtah 'angkaw hendakh kâmij ſadijâkan bagîmu perſantâpan Fâſalh?

18 Maka berſabdâlah 'îja, pergîlah kâmu mâſokh negerij kapada ſa'awrang 'ânuw, dàn katâkanlah padânja: gûruw berſabda, 'âdjalku ſudah ſampej, didâlam rûmahmu 'âku hendakh memegàng Fâſalh ſerta dengan murîd p ku.

19 Maka berbowatlah murîd p, ſeperti Sîsâj ſudahlah berpasàn padânja, dàn ſadijâkanlah Fâſalh 'îtu.

20 Dàn ſatelàh ſudah petàng hârij, maka dûdokhlah 'îja pada hidângan dengan kaduwa belàs 'awrang 'îtu.

21 Dàn tatkâla marîka 'îtu 'adâlah ſantap, maka berkatâlah 'îja: 'âmîn djûga 'âku berſâbda pada kâmu, bahuwa ſa'awrang deri pada kâmu 'âkan ſemûkan 'âku.

22 Maka duka tjitâlah marîka 'îtu sângat, dàn mulâ'îlah ſaſa'awrang deri pada marîka 'îtu ſombah padânja: 'adâkah pâtek dija 'îtu, hej Tûhan?

23 Maka sâhutlah 'îja, dàn ſabdâlah: ſijâpa jang tjelòpkan tângan ſertâku kadâlam piggan, 'îja djûga 'âkan ſemûkan 'âku.

24 Songgohpawn 'Ânakh 'Insân 'îtu pergi hîlang 'adânja, ſeperti telàh tersûrat 'âkan dija, tetâpi wâ'j bagi mânuſija 'itu djûga, jang 'awlehnja 'Ânakh 'Insân 'îtu deſemûkan. 'Adâlah bâjik padânja, djikalaw mânuſija 'îtu djûga ſudahlah tijâda taper'ânakh.

25 Maka sâhutlah Jehûdâ jang ſemûkanlah dija, dàn ſombahlah: 'adâkah pâtek dija 'îtu, hej mawlânâ? berſabdâlah 'îja padânja, ſudah kawkatâkan 'îtu.

26 Bermûla ſamantâra marîka 'îtu 'adâlah ſantap, maka Sîsâj ſudah meng'ambil rawtij, dàn ſatelàh ſudah de'ûtjapnja tſalât, maka 'îja pawn pitjahlah, dàn berîlah 'îtu pada murîd p nja, dàn ſabdâlah; 'ambillah, ſantaplah, 'îtu djûga 'ada tûbohku.

27 Lâgipawn 'îja ſudah meng'ambil tjâwan minôman, dàn ſatelàh ſudah de'ûtjapnja ſjukûr, maka 'îjapawn berîlah dija pada marîka 'îtu, ſabdânja: mînomlah kâmu ſamowa deri padânja 'îtu.

28 Kârana 'îtu djûga 'ada dârahku, dârah watsijet bahâru 'îtu, jang tertompah kârana 'awrang bânjakh 'âkan ka'ampônan dawſa p.

29 Maka 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa deri pada ſakârang 'îni tijâda lâgi 'âku mînom deri pada kôha pôhon 'angawr 'îni, dâtang kapada

pada hârij 'îtu djûga, manakâla 'âku ſerta kâmu 'âkan mînom dija 'îtu bahâru didâlam karadjâ'an bapâku.

30 Dan ſatelàh ſudah marîka 'îtu menjânji tahlîl, maka kaluwarlah 'ija kapada bûkit Zejtûn.

31 Tatkâla 'îtu berſabdâlah Sîsaj pada marîka 'îtu, ſamowa kâmu 'âkan kena ſjak padâku pada mâlam 'îni: kârana ſudah tersûrat, 'âku 'âkan tatàkh gombâla 'îtu, maka domba p ſakâwan 'âkan detjerèj berèjkan.

32 Tetâpi komedijen deri pada 'âku ſudah bangkit pûla, maka 'âku 'âkan mendihuluwij kâmu pergi ka-Djalîlâ.

33 Tetâpi sâhutlah Petrus, dan ſombahlah padânja: djikalaw ſakâlipawn ſakalijennja kena ſjak padâmu, ſakâli p tijâda pâtek 'îni 'âkan kena ſjak.

34 Berkatâlah Sîsaj padânja: 'âmîn djûga 'âku berſabda padâmu, bahuwa pada mâlam 'îni djûga, ſabulòm 'âjam djantan berkûkokh, 'angkaw tîga kâli 'âkan menjangkâlij 'âku.

35 Sombahlah Petrus padânja: djikalaw ſakâlipawn hâros pâtek 'îni mâti ſertâmu, ſakâli p tijâda pâtek 'âkan menjangkâlij 'angkaw. Sabâgejnja lâgi ſombahlah ſamowa murîd.

36 Tatkâla 'îtu pergîlah Sîsaj ſerta marîka 'îtu mâſokh ſawâtu dûkoh jang bernâma Djatſjemanìj, dan berſabdâlah pada murîd p: dûdokhlah desîni, ſahingga 'âku 'âkan hâbis pergi dan hâbis munâdjât disâna.

37 Maka de'ambilnja ſertânja Petrus, dan kaduwa 'ânakh lâki p Zebedaj, dan bahâru mula'îlah 'ija duka tjita, dan balîſah rasânja terlâlu sângat.

38 Tatkâla 'îtu berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu, djiwâku 'ada duka tjita ſakâli p kamâti p an: tinggallah desîni, dan berdjagâlah ſertâku.

39 Dan ſatelàh ſudah 'ija pergi ſedîkit kahadâpan, maka djâtohlah 'ija terſongkor ka'âtas mukânja, ſambil munâdjât dan ſombah: hej bapâku, djikalaw bawleh, berîlah tjâwan minôman 'îni lûput deri padâku, tetâpi bûkan ſeperti 'âku 'îni kahendâkij, hânja ſeperti 'angkaw kahendâkij.

40 Maka dâtanglah 'ija kapada murîd p, dan mendâpatlah marîka 'îtu tîdor, dan berſabdâlah pada Petrus: bagimâna! tijadâkah kâmu ſampat berdjâga ſertâku ſawâtu djûga djàm lamânja?

41 Berdjagâlah dan berdoxâlah, 'âgar djângan kâmu kena pertjawbâ'an: ſonggohpawn njâwa 'îtu ſadija, tetâpi dâging 'ada lemàh.

42 Pûla pada kaduwa kâli pergîlah 'ija, dan munâdjâtlah, ſombahnja: hej bapâku, djikalaw tijâda bawleh tjâwan minôman 'îni lûput deri padâku, melâjinkan 'âku mînom dija 'îtu, bâjiklah kahendakhmu djâdi.

43 Dan ſatelàh 'ija dâtang, maka dedâpatnjâlah marîka 'îtu tîdor pûla: kârana mâta p nja meng'antokhlah terlâlu sângat.

44 Maka 'ijapawn meninggalkanlah marîka 'îtu, dan pergîlah pûla, lâlu munâdjâtlah pada katîga kâli meng'atâkan perkata'an 'îtu djûga.

45 Tatkâla 'îtu dâtanglah 'ija kapada murîd p nja, dan ſabdâlah padânja: tîdorlah djûga, dan berhentîlah: bahuwa ſaſonggohnja djàm ſudah menghampir, maka 'Anakh 'Insân deſarahkan kapada tângan p 'awrang berdawſa.

46 Bângonlah, bejarlah kâmij pergi: bahuwa ſaſonggohnja 'ija jang ſemûkan 'âku ſudah menghampir.

47 Maka ſamantâra 'ija 'adâlah kâta p lâgi, bahuwa ſaſonggohnja Jehûdâ ſa'awrang deri pada kaduwa belàs 'awrang 'îtu dâtanglah, dan ſertânja 'îtu raxijet bânjakh, membâwa pedàng p dan bâtang p kâjuw, tersûroh 'awleh kapâla p 'Imâm dan Djujûch khawm.

48 Maka jang ſemûkan dija, 'ija ſudahlah memberij pada marîka 'îtu ſawâtu tanda, katânja: ſijâpa jang 'âku 'âkan meng'utjôpij, 'ijâlah dija 'îtu, tangkaplah dija.

49 Maka ſabantar berdâtanglah 'ija kapada Sîsaj, dan ſombahlah: 'elſalâm xalejkom, hej mawlânâ: maka dekutjopînja dija.

50 Tetâpi berſabdâlah Sîsaj padânja: hej tſohhbat, 'apa mulânja 'angkaw 'ada hhâdlir desîni? tatkâla 'îtu berdâtanglah marîka 'îtu, dan mendjâmahkanlah tângan p kapada Sîsaj, lâlu tangkaplah dija.

51 Maka bahuwa ſaſonggohnja ſa'awrang deri pada marîka 'îtu, jang menjertâ'ij Sîsaj, 'ondjokhlah tângannja menghûnus pedàngnja, dan tatàkhlah hamba 'Imâm besàr pûtus telingânja.

52 Tat-

52 Tatkâla 'îtu berſabdâlah Sîsâj padânja, kombalîkanlah pedàngmu kapada tampatnja: kârana ſaſa'awrang jang mendjâmah pedàng, 'ija 'âkan hîlang 'awleh pedàng.

53 'Antah ſangkâkah 'angkaw, bahuwa tijâda 'âku ſampat pada ſakârang 'îni memôhonkan bapâku, maka 'ija 'âkan memberîj bantu padâku lebèh derî pada duwa belàs katombûkan 'awrang Melâ'îkat?

54 Bagimâna deganâpij kalàkh Sûrat p an 'îtu, bunjînja: bahuwa ſahârojnja djâdi demikijen?

55 Pada djàm 'îtu djûga berſabdâlah Sîsâj pada ſegala razijet 'îtu, ſa'awleh p lâwan ſa'awrang penjâmon kâmu ſudah kaluwar membâwa pedàng p dan bâtang p kâjuw, 'âkan memegàng 'âku: ſahârij p dûdokhlah 'âku sâma kâmu, ſambil meng'âdjar didâlam kazbah, maka ſudah tijâda kâmu menangkap 'âku.

56 Tetâpi ſamowa 'îni ſudah djâdi, ſopâja ganàplah sûrat p an ſegala Nabîj. Tatkâla 'îtu larîlah ſakalijen murîd meninggalkan dija.

57 'Adapawn ſegala 'awrang jang ſudahlah menangkap Sîsâj 'îtu merghentarkanlah dija kapada KHajafâ 'Imâm besàr 'îtu, dimâna Kâtib p dan SJujûch ſudahlah berhimpon.

58 Maka Petrus pawn meng'îkotlah dija derî djâwoh, ſampej kapada balîrong 'Imâm besàr, dan ſatelàh ſudah 'ija mâſokh kadâlam, dûdokhlah 'ija dengan châdim p, hendakh melîhat zâkhibet.

59 Maka kapâla p 'Imâm, dan SJujûch, dan ſaganàp madjlis SJerîf 'îtu tjaharîlah kaſjaksí'an dusta lâwan Sîsâj, 'âgar ſopâja dematîkannja dija garàng, hânja tijadâlah dedâpatnja.

60 Dan welâkin bânjakh ſjakſi dusta ſudahlah berdâtang, maka tijadâlah dedâpatnja.

61 Tetâpi pada 'âchirnja berdâtanglah duwa 'awrang ſjakſi dusta, dan katâlah: 'ija 'îni ſudah berkâta, 'âku ſampat merombakh kazbah 'Allah, dan per'ûſah dija 'îtu dâlam tîga hârij.

62 Maka bângonlah 'Imâm besàr, dan ſabdâlah padânja: tijadâkah 'angkaw menjâhut bârang ſaperkâra? 'apâtah 'îtu jang marîka 'îni berſjakſi 'âtasmu?

63 Tetâpi Sîsâj berdijamlah dirînja: maka sâhutlah 'Imâm besàr, dan ſabdâlah padânja: 'âku menjompâhij dîkaw demi 'Allah jang hîdop, ſopâja 'angkaw katâkan pada kâmij, kâluw p 'angkaw 'ada 'Elmesêth, 'ânakh 'Allah 'îtu?

64 Berkatâlah Sîsâj padânja, 'angkaw ſudah katâkan 'îtu. Tetâpi 'âku berſabda pada kâmu, derî pada ſakârang 'îni kâmu 'âkan melîhat 'Ânakh 'Insân dûdokh pada ſabelàh kânan peng'awasâ'an 'Allah, dan dâtang di'âtas 'âwan p dilângit.

65 Tatkâla 'îtu 'Imâm besàr ſudah sûjakh pakejan p nja, 'ûdjarnja: ſahâdja bahuwa 'ija ſudah menghôdjat, 'apâtah lâgi 'ûſah 'âkan ſjakſi p? bahuwa ſaſonggohnja ſakârang kâmu ſudah dengar hôdjatnja.

66 'Apâtah ſangka kâmu? maka sâhutlah marîka 'îtu, dan katâlah: dendânja mâti dibûnoh.

67 Tatkâla 'îtu 'awrang ſudah meludâhij mukânja, dan menampejling dija.

68 Tetâpi 'awrang lâjin ſudah menampar dija, katânja: bernubuwetlah bagi kâmij, hej 'Elmesêth, ſijapâtah dija 'îtu, jang ſudah memûkol dikaw?

69 'Adapawn Petrus 'adâlah dûdokh diluwar pada balîrong, maka berdâtanglah kapadânja ſa'awrang bûdakh parampuwan, 'ûdjarnja: lâgi 'angkaw 'îni 'adâlah ſerta dengan Sîsâj 'awrang DJalîlij 'îtu.

70 Tetâpi 'ija djûga ſudah berſangkal dihadâpan ſakalijen 'awrang 'îtu, katânja: tijâda 'âku tâhu 'apa 'angkaw kâta p.

71 Dan tatkâla 'ija pergi kaluwar kapada pintu pâgar, maka ſa'awrang parampuwan lâjin lîhatlah dija, dan katâlah pada ſegala 'awrang jang 'adâlah disâna: lâgi 'ija 'îni 'adâlah ſerta dengan Sîsâj 'awrang Nâtsirij 'îtu.

72 Maka pûla 'ija djûga berſangkal dengan ſompah, ſahâdja tijâda 'âku meng'enàl mânuſija 'îtu.

73 Maka lâlu ſakotîka berdâtanglah 'awrang jang ſudahlah berdîrij disâna, dan berkatâlah pada Petrus, ſabenarnjâlah lâgi 'angkaw 'îni 'ada derî pada marîka 'îtu, kârana lâgi bahasâmu 'adâkan 'angkaw kakenâlan.

74 Tatkâla 'îtu mulâ'îlah 'ija meng'utôkij dirînja, dan berſompah: ſahâdja tijâda 'âku meng'enàl mânuſija 'îtu.

75 Maka

75 Maka ſabantar djûga berkûkokhlah hâjam djantan, maka terkenànglah Petrus 'âkan perkatâ'an Ngîsàj, jang ſudahlah berſabda padânja, bahuwa ſabulòm 'âjam djantan berkûkokh, 'angkaw tûga kâli 'âkan menjangkâlij 'âku: maka pergîlah 'ija kaluwar, dàn tângislah pâhit p.

FATSAL JANG KA XXVII.

1 'ADapawn ſatelàh ſudah pâgi hârij, maka bermuſjâwaretlah sâma p ſamowa kapâla 'Imâm dàn SJujûch khawm lâwan Ngîsàj, ſopâja dematîkannja dija garàng.

2 Dàn ſatelàh ſudah de'ikatnja dija, maka dehentarkannjâlah dàn deſarahkannjâlah dija kapada Pontijus Pilâtus jang 'Adapâti 'ìtu.

3 Tatkâla 'ìtu Jehûdâ, jang ſudahlah ſemûkan dija, ſerta delihatnja bahuwa 'ija ſudahlah dekhukumkan 'âkan debûnoh, ſudah berſasàl dàn ſudah meng'ombalîkan katîga pûloh kepìng pejrakh 'ìtu kapada kapâla p 'Imâm dàn kapada SJujûch,

4 'Âkan katânja: bejta ſudah berdawſa dengan ſemûkan dârah jang sûtji deri pada sâlah. Tetâpi berkatâlah marîka 'ìtu, 'apa 'ìtu kena kâmij? 'âtaſmu djûga 'ingat p.

5 Dàn ſatelàh ſudah delimparnja ſegala kepìng pejrakh 'ìtu didâlam kaxbah, maka berpindahlah 'ija, dàn pergîlah meng'udjûtij dirînja.

6 Maka kapâla p 'Imâm 'ambillah ſegala kepìng pejrakh, dàn katâlah: tijâda khalâl bûboh dija 'ìtu kadâlam pitij khorbân, ſedàng 'ìtu ſawâtu harga dârah 'adânja.

7 Dàn ſatelàh ſudah marîka 'ìtu bermuſjâwaret sâma p, maka 'ija ſudah bilij dengan dija 'ìtu bendang pendjûnan 'ìtu, mendjâdi makhbûrat 'âkan 'awrang 'âſing.

8 Sebàb 'ìtu bendang 'ìtu djûga ſudah terpanggil bendang dârah, dâtang kapada hârij 'ìni.

9 Tatkâla 'ìtu ſudah ganàp bârang jang telàh dekatâkan 'awleh Nabìj Jirmejâ, 'ûdjarnja: maka marîka 'ìtu ſudah meng'ambil katîga pûloh kepìng pejrakh 'ìtu, jaxnij, harga 'awrang jang telàh denîlejkan 'awleh benìj Jiſrâ'ejl, jang telàh denîlejkannja.

10 Dàn ſudah memberìj dija 'ìtu 'âkan bâjar bendang 'awrang pendjûnan 'ìtu, tûrut bârang jang mahâ besàr Tûhan ſudah berpasàn padâku.

11 Bermûla berdirîlah Ngîsàj dihadâpan 'Adapâti, maka 'Adapâti bertanjâkanlah dija, ſabdânja: 'adâkah 'angkaw 'ìni Râdja 'awrang Jehûdij? maka katâlah Ngîsàj padânja, 'angkaw katâkan 'ìtu.

12 Dàn tatkâla 'ija detûdohlah 'awleh kapâla p 'Imâm dàn SJujûch, maka bârang ſawâtu pawn tijâda desâhutnja.

13 Tatkâla 'ìtu ſabdâlah Pilâtus kapadânja: bûkankah kawdengar barapa perkâra marîka 'ìtu berſjakſi 'âtaſmu?

14 Tetâpi tijâda desâhutnja padânja 'âkan bârang ſapâtah kâta pawn tijâda, ſahingga 'Adapâti khejrânlah sângat.

15 Maka pada mâſa râja 'ìtu bejasâlah 'Adapâti memberìj lepàs bagi raxijet ſa'awrang terbulongguw, jang dekahendakînja garàng.

16 Maka tatkâla 'ìtu 'ija ſudahlah meng'ûrong ſa'awrang terbulongguw jang 'âmat maxlûm, jang bernâma Bar'abâ.

17 Maka ſatelàh ſudah marîka 'ìtu berhimpon sâma p, berſabdâlah Pilâtus padânja: ſijâpa kâmu kahendâkij 'âku berìj lepàs bagi kâmu, Bar'abâkah, 'âtaw Ngîsàjkah, jang terſebût 'Elmesêhh?

18 Kârana tahûlah 'ija, bahuwa marîka 'ìtu ſudahlah ſarahkan dija dengan kadangkejan.

19 Bermûla tatkâla 'ija dûdokhlah di'âtas makhkamet, maka 'isterînja ſudah menjûroh 'awrang pergi kapadânja, meng'atâkan: djânganlah bertjampor dirîmu pada khâl 'awrang Ngâdil 'ìni: kârana pada hârij 'ìni 'âku ſudah merasâ'ij bânjakh p didâlam mimpîku 'awleh kârana dija.

20 Tetâpi kapâla p 'Imâm, dàn SJujûch ſudah meng'âdjakh ſegala raxijet, ſopâja detontûtînja Bar'abâ, dàn dehîlangkannja Ngîsàj.

21 Maka sâhutlah 'Adapâti, dàn ſabdâlah pada marîka 'ìtu: ſijâpa deri pada kaduwa 'awrang 'ìni kâmu hendakh 'âku berìj lepàs bagi kâmu? maka ſombahlah marîka 'ìtu, Bar'abâ.

22 Berſabdâlah Pilâtus pada marîka 'ìtu, 'apâtah kalàkh 'âku 'âkan berbowat pada Ngîsàj, jang terſebût 'Elmesêhh? ſombahlah ſakalijennja 'ìtu padânja, bâjiklah 'ija detſalîbkan.

23 Tetâpi berſabdâlah 'Adapâti, 'apâtah djâhat kalàkh

kalàkh telàh debowatnja ? maka mâkin berterijakhlah marîka 'îtu, 'ûdjarnja : bâjiklah 'ija detſalîbkan.

24 'Adapawn tatkâla delihat Pilâtus, bahuwa tijâda berlâku bârang 'uſahânja, hânja mâkin lebèh dâtanglah ghawghâ gompar, maka de'ambilnja 'ajer membâſoh kaduwa tângannja dehadâpan razijet, ſabdânja, 'âku 'ada sûtji deri pada dârah 'awrang ſadil 'ini : 'âtas kâmu djûga 'ingat p.

25 Maka sâhutlah ſamowa khawm 'îtu, dan ſombahlah : bâjik djûga dârahnja dâtang ka'âtas kâmij, dan ka'âtas 'ânakh p kâmij.

26 Tatkâla 'îtu delepàskannja Bar'abâ bagi marîka 'îtu, tetâpi ſatelàh ſudah dedara'âkannja Jeſaj, maka deſarahkannja dija ſopâja 'ija detſalîbkan.

27 Tatkâla 'îtu maka laſjkar 'Adapâti 'îtu ſudah meng'ambil Jeſaj membâwa dija ſertânja kadâlam 'iwân, dan ſudah menghimponkan ſaganàp pasûkan 'îtu melanggar dija.

28 Bermûla ſatelàh ſudah detanggalkannja pakâjinnja, maka dekenâkannja padânja ſawâtu khilet jang 'ûnguw warnânja.

29 Dan ſatelàh ſudah de'ânjamnja ſawâtu mâkota deri pada dûrij p, maka debûbohnja 'îtu di'âtas kapalânja, dan ſawâtu bâtang bûloh didâlam tângannja kânan : maka bertelùdlah marîka 'îtu dihadâpan dija, dan permâjinkanlah dija, ſombahnja : 'elſalâm ſalejkom, hej Râdja 'awrang Jehûdij.

30 Dan ſatelàh ſudah deludahînja dija, maka marîka 'îtu 'ambillah bâtang bûloh 'itu, dan pûkollah kapalânja.

31 Dan tatkâla ſudah hâbis marîka 'îtu permâjinkan dija, maka detanggalkannja khilet 'itu deri pada tûbohnja, dan dekenâkannja padânja pakejan p nja, lâlu dehentarkannja dija kaluwar 'âkan mentſalibkan dija.

32 Dan tatkâla marîka 'îtu kaluwar, maka dedâpatnja ſa'awrang KHejrewânij, namânja Sjîmawn : 'awrang 'ini pawn depakhsânja, ſopâja de'angkatnja pîkol tſalîbnja.

33 Dan ſatelàh ſudah marîka 'îtu dâtang ſampej kapada tampat jang bernâma Djolodjûtâ, jang 'artînja 'ada, tampat tingkôrakh,

34 Maka deberînja padânja mînom tjûka tertjampor dengan hampeduw : dan ſatelàh ſudah derasânja dija, maka tijadâlah 'ija mâwu mînom.

35 'Adapawn ſatelàh ſudah detſalîbkannja dija, maka debahagikannja pakâjin p nja dengan melûtar 'ondej : ſopâja ganàplah bârang jang telàh dekatâkan 'awleh Nabij : marîka 'îtu ſudah membahâgij pakâjin p ku di'antarânja, dan 'âtas pakejanku 'ija ſudah melûtar 'ondej.

36 Maka dûdokhlah marîka 'îtu menonggguwij dija disâna.

37 Maka debûbohnja deri 'âtas kapalânja khâl penudôhannja tersûrat : 'IJA 'ÎNI 'ADA JESAJ RÂDJA 'AWRANG JEHÛDIJ.

38 Tatkâla 'îtu tertſalîbkanlah ſertânja duwa 'awrang penjâmon, ſa'awrang pada kânannja, dan ſa'awrang pada kirînja.

39 Maka 'awrang jang lâlu lampoh menghôdjatlah dija, ſambil menggarakhkan kapâla p nja,

40 Dan berkâta : hej 'angkaw jang merombakh kazbah, dan per'ûſah dija 'îtu dâlam tîga hârij, lepàskanlah ſendirîmu. Djikalaw 'angkaw 'ada 'ânakh 'Allah, tûronlah deri pada tſalîb.

41 Maka ſabâgej lâgi kapâla p 'Imâm, ſerta dengan Kâtib p, dan Sjujûch, dan 'awrang Farîſij permâjinkanlah dija, dan katâlah :

42 'Awrang lâjin p 'ija ſudah lepàskan, ſendirînja pawn tijâda 'ija ſampat lepàskan. Djikalaw 'ija 'ada Râdja 'awrang Jiſra'ejl, bâjiklah 'ija ſakârang tûron deri pada tſalîb, maka kâmij hendakh pertjâja 'âkan dija.

43 'Ija ſudah hârap kapada 'Allah : bâjiklah 'ija ſakârang melûputkan dija, djikalaw 'ija berkenàn padânja. Kârana 'ija ſudah katâkan, bahuwa 'âku 'ada 'ânakh 'Allah.

44 Maka khâl 'itu djûga lâgi penjâmon, jang telàh detſalîbkan ſertânja 'itu, ſudah bangkilkan 'âtasnja.

45 Bermûla deri pada djàm jang ka'anàm dâtanglah kalàm ka'âtas ſalûroh tânah, ſampej kapada djàm jang kaſembîlan.

46 Maka ſakîra p djàm jang kaſembîlan berſarûlah Jeſaj dengan ſawâra njâring, ſombahnja : 'EJLIJ, 'EJLIJ, LAMÂ SJABAKHTANIJ,

'ija

'ija 'ītu, jâ 'Ilahku, jâ 'Ilahku, kârana 'apa 'angkaw ſudah meninggalkan 'âku?

47 Maka ſatengah deri pada ſegala 'awrang jang 'adâlah berdîrij disâna, ſerta dedengarnja 'ītu, katâlah: bahuwa 'ija 'ini memanggil 'Ejlijâ.

48 Maka ſabantar larîlah ſa'awrang deri pada marîka 'ītu, dan 'ambillah ſawâtu bûnga kârang, meng'iſij 'ītu dengan tjûka, dan bûbohlah 'ītu di'âtas ſawâtu bâtang bûloh, lâlu berîlah mînom padânja.

49 Tetâpi berkatâlah 'awrang lâjin, berhentîlah, bejarlah kâmij melîhat kâluw p 'Ejlijâ 'âkan dâtang lepàskan dija.

50 Maka pûla berterijakhlah Jîsâj dengan ſawâra njâring, lâlu pûtuslah njâwa.

51 Maka bahuwa ſaſonggohnja tîrej dindîngan kajbah 'ītu tertjârikhlah mendjâdi duwa deri 'âtas ſampej kabâwah: dan bûmi pawn gompahlah, dan bâtu p kârang pawn terbelàhlah.

52 Dan zejrat p 'ītu terbukâlah, dan bânjakh badan 'awrang marhhûm, jang ſudahlah mangkat ber'âduw, 'ītu debangkitkanlah.

53 Dan kaluwarlah marîka 'ītu deri dâlam zejrat p komedijen deri pada kabangkîtannja, dan mâſokhlah kadâlam bejtu-'lmukhadas, dan kalihâtanlah pada 'awrang bânjakh.

54 Bermûla Pengrâtus dan ſegala 'awrang jang ſertânja, jang menonggowij Jîsâj, tatkâla delihatnja gompah bûmi, dan ſegala ſaſawâtu jang telàh djâdi, 'ītu tâkotlah sângat, 'ûdjarnja: ſabenarnjâlah 'ija 'ini 'adâlah 'ânakh 'Allah.

55 'Adapawn 'adâlah disâna parampuwan bânjakh jang menintang deri djâwoh, jang ſudahlah meng'îkot Jîsâj deri pada Djalilâ 'âkan berchidmet padânja.

56 'Antâra ſijâpa 'adâlah Marjam Madjdalijat, dan Marjam jang 'ibuw Jakhûb dan Jûsâ, dan 'ibuw 'ânakh lâki p Zebedaj.

57 Bermûla ſatelàh ſudah petang hârij, dâtang ſa'awrang jang kâja deri pada Ramatâ, namânja Jûſof, jang ſendîrij lâgi 'adâlah murîd Jîsâj.

58 'Ija 'ini berdâtanglah kapada Pilâtus, minta 'ambil badan Jîsâj. Tatkâla 'ītu Pilâtus ſudah ſûroh badan 'ītu deberij padânja.

59 Dan ſatelàh ſudah de'ambil Jûſof badan 'ītu, maka dekafanînja dija 'ītu didâlam ſondus jang peresìh.

60 Lâlu detârohnja dija 'ītu didâlam karâmetnja jang bahâru, jang telàh depâhatkannja didâlam ſawâtu bâtu kârang: dan ſatelàh ſudah degûlingnja ſabowah bâtu besàr kahadâpan pintu karâmet 'ītu, maka pergîlah 'ija berdjâlan.

61 Maka 'adâlah disâna Marjam Madjdalijat, dan Marjam jang lâjin 'ītu dûdokh dihadâpan zejrat.

62 'Adapawn pada ka'ejsôkan harînja, jang 'ada ber'îkot pada hârij ſatâd, maka berhimponlah kapâla p 'Imâm, dan 'awrang Farîſij dâtang kapada Pilâtus,

63 Sombahnja: jâ Tuwan, kâmij meng'enàng, bahuwa penjasàt 'ini, ſedàng 'adâlah 'ija lâgi hîdop, ſudah berkâta, komedijen deri pada tîga hârij 'âku 'âkan bangkit pûla.

64 Sebàb 'ītu hendakhlah 'angkaw sûroh 'awrang menghawânij zejrat 'ītu ſampej kapada hârij jang katîga, 'âgar djângan dâtang murîd p nja pada mâlam, dan mentjûrij dija, dan berkâta pada khawm, 'ija ſudah bangkit deri 'antâra 'awrang mâti p: maka djâdi ſasàt jang terkomedijen lebèh djâhat deri pada jang pertâma 'ītu.

65 Maka berſabdâlah Pilâtus pada marîka 'ītu, dibâwah kâmu 'ada laſjkar berkâwal, pergîlah kâmu menghawânij 'ītu, ſeperti kahendakh hatîmu.

66 Maka pergîlah marîka 'ītu menghawânij zejrat 'ītu dengan laſjkar berkâwal, hâbis detapînja bâtu 'ītu.

FATSAL JANG KA XXVIII.

1 SAbermûla tatkâla djâwoh mâlam komedijen deri pada hârij ſabtu, demi bûka fadjar hampir mâwu ſijang hârij 'âlhad deri pada 'usbûs, maka dâtanglah Marjam Madjdalijat, dan Marjam jang lâjin 'ītu hendakh melîhat p ij zejrat 'ītu.

2 Maka bahuwa ſaſonggohnja, dâtanglah ſawâtu gompah bûmi jang besàr: kârana ſa'awrang Mela'îkat mahâ besàr Tûhan, jang ſudah tûron deri dâlam ſawrga, 'ītu berdâtanglah dan menggû-

menggûlinglah bâtu 'îtu deri hadâpan pintu, lâlu dûdokhlah di'âtasnja 'îtu.

3 Maka 'adâlah rupânja ſeperti kîlat, dan pakejannja pawn pûtih ſaperij tzaldju.

4 Maka deri pada tâkotnja 'âkan dija terkatarlah ſegala penonggguw, dan djadîlah ſaperij 'awrang mâti p.

5 Tetâpi sâhutlah Melâ'îkat, dan ſabdâlah pada parampuwan p 'îtu: djânganlah kâmu 'îni tâkot: kârana 'âku tâhu, bahuwa kâmu mentjahârij Sîsâj, jang telàh detſalîbkan.

6 Bûkan 'ada 'ija desîni, kârana ſudah 'ija bangkit, ſeperti 'ija ſudah katâkan: marîlah, lîhatlah tampat dimâna Tûhan ſudah berbâring.

7 Dan lakàs p pergîlah meng'atâkan pada murîd p nja, bahuwa 'ija ſudah bangkit deri 'antâra 'awrang mâti p: maka bahuwa ſaſonggohnja 'ija mendihuluwij kâmu pergi ka-Djalîlâ, diſâna kâmu 'âkan melîhat dija. 'Ingatlah, bahuwa 'âku ſudah katâkan 'îtu pada kâmu.

8 Maka lakàs p kaluwarlah parampuwan 'îtu deri sîſij karâmet 'îtu dengan katakôtan dan kaſukâ'an besàr, dan larîlah 'âkan memberîta 'îtu pada murîd p nja.

9 'Adapawn 'apabîla parampuwan 'îtu pergi 'âkan memberîta pada murîd p nja, maka bahuwa ſaſonggohnja Sîsâj ſudah bertemùw dengan marîka 'îtu, ſabdânja; 'elâlâm ſalejkomâ: maka berdâtanglah marîka 'îtu memegàng kaduwa kakînja, dan ſombahlah ſudjûd padânja.

10 Tatkâla 'îtu berſabdâlah Sîsâj pada marîka 'îtu: djânganlah kâmu tâkot, pergîlah, beritâlah pada sûdâra p ku lâki p, ſopâja 'ija pergi berdjâlan ka-Djalîlâ, maka diſâna marîka 'îtu 'âkan melîhat 'âku.

11 Dan ſamantâra marîka 'îtu pergi berdjâlan, maka bahuwa ſaſonggohnja bârang 'awrang deri pada laſjkar berkâwal 'îtu dâtanglah kadâlam negerij, dan beritâlah pada kapâla p 'Imâm ſegala ſaſawâtu jang telàh djâdi.

12 Dan ſatelàh ſudah marîka 'îtu berhimpon dengan Sujûch, dan bermuſjâwaret sâma p, maka 'ija ſudah memberij bânjakh kepîng pejrakh pada laſjkar p 'îtu,

13 Sambil 'ûdjarnja; katâkanlah kâmu, bahuwa ſahâdja murîd p nja ſudah dâtang pada mâlam, dan ſudah mentjûrij dija, ſamantâra kâmij 'adâlah tîdor.

14 Dan djikalaw 'îtu kadengâran pada 'Adapâti, kâmij 'îni mâwu khanâzatkan dija, dan meng'adâkan djângan kâmu berſjughol.

15 Maka marîka 'îtu ſudah meng'ambil ſegala kepîng pejrakh 'îtu, dan ſudah berbowat ſeperti 'ija ſudahlah depel'âdjar. Maka maſjhûrlah perkatâ'an 'îni di'antâra 'awrang Jehûdij dâtang kapada hârij 'îni.

16 Bermûla kaſabelàs murîd 'îtu ſudah pergi berdjâlan ka-Djalîlâ, kapada bûkit 'îtu jang Sîsâj ſudahlah tantûkan padânja.

17 Dan ſerta marîka 'îtu melîhat dija, maka ſombahlah 'ija ſudjûd padânja, tetâpi gondâlah ſatengah 'awrang.

18 Maka berdâtanglah Sîsâj, dan katâlah pada marîka 'îtu, ſabdânja: ſamowa peng'awasâ'an telàh deberîkan padâku didâlam ſawrga dan di'âtas bûmi.

19 Sebàb 'îtu pergîlah kâmu berdjâlan, dan meng'âdjarlah ſakalijen chalâjikh 'îtu mâſokh murîd, ſambil permandîkan dija 'îtu dengan nâma Bâpa, dan 'Anakh lâki p, dan Rôhhu-'lkhudus: dan meng'âdjar marîka 'îtu memaliharâkan ſegala ſaſawâtu jang 'âku ſudah berpasàn pada kâmu.

20 Maka bahuwa ſaſonggohnja 'âku 'îni 'ada menjertâ'ij kâmu pada ſakalijen hârij p ſampej kapada kaputûſan zâlam. 'Âmîn.

'INDJÎLU-'LKHUDUS

Tersûrat 'awleh

MARKHUS.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 PErmulâ'an 'Indjîl Sîsâj 'Elmesêh 'Ânakh 'Allah.

2 Seperti ſudah tersûrat 'awleh Nabij p,

bahuwa ſaſonggohnja 'âku 'îni menjûroh 'utûſanku dihadâpan Hhadlretmu, jang 'âkan ſinggarahkan djâlanmu dihadâpanmu.

3 Sawâra 'awrang penjarûw dâlam pâdang bel'antâra: ſinggarahkanlah djâlan mahâ besàr Tûhan, betulkanlah lûrong p nja.

4 'Adâlah Jahhjâ permandîkan 'awrang dâlam pâdang bel'antâra, dàn menchothbatkan permandîjan tawbat 'âkan ka'ampônan dawſa p.

5 Maka kaluwarlah dâtang kapadânja 'îſij ſaganàp benowa Jehûdâ, dàn 'awrang 'îſij Jerûſjalejm: maka ſakalijennja 'îtu depermandîkanlah 'awlehnja didâlam sûngej Jardejn, ſambil membâwa 'ikhrâr 'âkan dawſa p nja.

6 Maka 'adâlah Jahhjâ berpâkej pakejan deri pada bûluw 'onta, dàn peng'îkat kûlit pawn terkenâlah pada pinggangnja, dàn 'adâlah 'îja mâkan bilâlang p dàn 'ajer maduw dihûtan djûga.

7 Maka berchothbatlah 'îja, 'ûdjarnja: komedijen deri pada bejta dâtang 'îja jang lebèh karàs deri pada bejta, jang tijâda 'ada bejta mustahhakh ſerta tondokh meng'awrej peng'îkat tarompa p nja.

8 Songgohpawn bejta 'îni ſudah permandîkan kâmu dengan 'ajer, tetâpi 'îja djûga 'âkan permandîkan kâmu dengan Rôhhu-'lkhudus.

9 Sabermûla maka djâdi pada hârij p 'îtu djûga, bahuwa dâtanglah Sîsâj deri pada Nâtsirat ditânah Djalîlâ, dàn depermandîkanlah 'awleh Jahhjâ didâlam Jardejn.

10 Maka ſabantar djûga nâjiklah 'îja deri dâlam 'ajer melîhat lângit terbelàh, dàn Rôhh tûron ſarûpa merpâtij dijam 'âtasnja.

11 Maka dâtanglah deri dâlam lângit ſawâra 'îni: 'angkaw 'îni 'ada 'Ânakhku lâki p jang kekâſeh, 'âkan ſijâpa 'âku radlâ.

12 Maka ſabantar djûga Rôhh ſudah membowang dija kapada ſawâtu gûron.

13 Maka 'adâlah 'îja disâna didâlam gûron 'îtu 'ampat pûloh hârij lamânja tertjawba 'awleh Sjejthân: dàn 'adâlah 'îja ſerta dengan binâtang lijar p, dàn babarapa Melâ'îkat pawn berchidmetlah padânja.

14 Sabermûla ſatelàh ſudah terſaràh Jahhjâ, maka dâtanglah Sîsâj mâſokh Djalîlâ menchothbatkan 'Indjîl karadjâ'an 'Allah,

15 Dàn meng'atâkan: bahuwa wakhtu ſudah ganàp, dàn karadjâ'an 'Allah ſudah damping: tawbatlah kâmu, dàn pertjajâlah 'âkan 'Indjîl.

16 Sabermûla maka berdjâlanlah 'îja pada pantej tâſik Djalîlâ; maka delîhatnja Sjîmawn, dàn 'Andarijâ sûdarânja lâki p, jang 'adâlah bowang djâla kadâlam tâſik, kârana 'adâlah marîka 'îtu nalâjan:

17 Maka ſabdâlah Sîsâj pada marîka 'îtu: marîlah meng'îkot 'âku, maka 'âku hendakh djadîkan kâmu nalâjan p mânuſija p.

18 Maka ſabantar djûga marîka 'îtu ſudah meninggalkan djâla p nja, lâlu meng'îkot dija.

19 Maka demi 'îja ber'angkat ſedîkit djâwoh deri sâna, delîhatnja Jakhûb 'ânakh lâki p Zebedâj, dàn Jahhjâ sûdarânja lâki p 'îtu, ſedang marîka 'îtu 'adâlah didâlam parâhu membûbol djâla p nja.

20 Maka ſabantar djûga depanggilnja marîka 'îtu, maka marîka 'îtu ſudah meninggalkan bapânja Zebedâj didâlam parâhu 'îtu ſerta dengan 'awrang 'upâhan, lâlu pergi meng'îkot dija.

21 Sabermûla maka dâtanglah marîka 'îtu mâſokh Kafernahhûm: maka ſabantar djûga pada hârij ſabtu mâſokhlah 'îja kadâlam Kanîſahnja, dàn meng'âdjarlah.

22 Maka marîka 'îtu Hhejrânlah tertjangàng menengar peng'adjârannja: kârana 'adâlah 'îja meng'âdjar marîka 'îtu ſa'awleh p 'awrang peng'awâſa, dàn bûkan ſa'awleh p Kâtib p.

23 Bermûla didâlam Kanîſahnja 'adâlah ſa'awrang mânuſija terkena 'awleh hantu jang nedjis, maka berterijakhlah 'îja galàkh p,

24 Katânja: berhentîlah 'awlehmu, 'apa kardja kâmij ſertâmu, hej Sîsâj 'awrang Nâtsirij? ſudahkah kawdâtang menghilangkan kâmij? bejta meng'enàl 'angkaw ſijâpa 'adâmu, katahuwij, KHudûs 'Allah.

25 Maka Sîsâj pawn menghardikh dija, ſabdânja: berdijamlah dirîmu, dàn kaluwarlah deri dâlamnja.

26 Maka hantu jang nedjis 'îtu gontjanglah dija, dàn berterijakhlah dengan ſawâra njâring, lâlu kaluwarlah deri dâlamnja.

27 Maka dahſjatlah ſamowa marîka 'îtu, ſahingga bertanjâlah ſa'awrang kapada ſa'awrang, katânja:

katânja : 'apa 'ada Hhâl 'ini ? 'apa pang'adjâran jang bahâru 'ini, ſahingga dengan peng'awâſa 'ija bertîtah lâgi pada hantu p jang nedjis, dan marîka 'îtu dengar p an 'âkan dija ?

28 Maka ſabantar djûga maſjhûrlah wartânja kaluwar kapada ſalûroh benowa Djalîlâ kulîling p.

29 Maka ſabantar djûga kaluwarlah marîka 'îtu deri dâlam Kanîſah, dan dâtanglah mâſokh rûmah SJîmawn dan 'Andarijâ, ſerta dengan Jaxkhûb dan Jahhjâ.

30 Maka mintuwakh parampuwan SJîmawn bâringlah terhentar kena damàm : maka ſabantar djûga katâlah marîka 'îtu padânja 'âkan Hhâl parampuwan 'îtu.

31 Maka berdâtanglah 'ija mendjâbat tângannja, dan membângonkanlah dija : maka ſabantar djûga damàm ſudah meninggalkan dija, lâlu 'ija melajânij pada marîka 'îtu.

32 Dan ſatelàh ſudah petang hârij, tatkâla mâſokhlah matahârij, maka 'awrang ſudah membâwa kapadânja ſakalijen 'awrang jang kena sâkit, dan 'awrang madjnûn.

33 Maka 'awrang 'iſij ſaganàp negerij 'îtu 'adâlah terhimpon dimûka pintu.

34 Maka deſombohkannjâlah bânjakh 'awrang jang kena sâkit bâgej p sâkitnja : dan debowangkannjâlah bânjakh djin, dan tijâda deberînjâlah djin p 'îtu berkâta p, ſebàb marîka 'îtu meng'enallah dija.

35 Maka pada dinhârij, tatkâla lâgi djâwoh mâlam, bângonlah 'ija, dan kaluwarlah, dan pergîlah kapada ſawâtu tampat jang sûnji, dan munâdjâtlah disâna.

36 Maka SJîmawn, dan ſegala 'awrang jang ſertânja 'îtu ſudah meng'îkot dija.

37 Dan ſatelàh ſudah dedâpatnja dija, maka ſombahlah marîka 'îtu padânja : bahuwa ſakalijennja mentjahârij 'angkaw.

38 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu : bejarlah kâmij pergi kapada djadjâhan p jang hampir 'îtu, ſopâja disâna lâgi 'âku berchothbat, kârana 'âkan makhtsûd 'îni 'âku ſudah kaluwar.

39 Maka 'adâlah 'ija berchothbat didâlam Kanîſah p nja melintas ſalûroh tânah Djalîlâ, dan membowang djin p.

40 Maka dâtanglah kapadânja ſa'awrang berkusta memôhonkan dija, dan bertelùd menjombah dija, dan meng'ûtjap padânja : djikalaw 'angkaw kahendâkij garàng, 'angkaw ſampat menthâhirkan pâtek.

41 Maka berpilûlah SJîsâj, dan 'ondjokhlah tângannja, lâlu mendjâbatlah dija, dan ſabdâlah padânja : kukahendâkij, maka djadîlah 'angkaw thâhir.

42 Dan ſatelàh ſudah 'ija berſabda 'îtu, maka ſabantar djûga linnjaplah kusta 'îtu deri padânja, dan djadîlah 'ija thâhir.

43 Dan ſatelàh ſudah 'ija melârangkan dija dengan meng'âmarng, maka ſabantar djûga 'ija sûroh dija pergi,

44 Dan ſabda padânja : 'îngatlah, djângan 'angkaw berij tâhu 'apa pada bârang ſa'awrang : hânja pergîlah, tondjokhlah dirîmu pada 'Imâm, lâlu perſombahkanlah kârana thahâretmu bârang jang telàh detîtahkan Mûsâj, 'âkan kaſjaksî'an pada marîka 'îtu.

45 Dan ſatelàh ſudah 'ija kaluwar, maka mula'îlah 'ija menchabarkan bânjakh perkâra, dan maſjhûrkan perkata'an 'îni : Hhatâj maka tijâda 'ija ſampat mâſokh njâta kadâlam negerij, tetâpi 'adâlah 'ija diluwar pada tampat p sûnji, maka dâtanglah 'awrang kapadânja 'îtu deri pada ſakalijen ſihakh.

FATSAL JANG KA II.

1 SAbermûla maka komedijen deri pada babarapa hârij mâſokhlah 'ija pûla kadâlam Kafernahhûm, maka terdengarlah bahuwa 'adâlah 'ija dirûmah.

2 Maka ſabantar djûga berhimponlah bânjakh 'awrang, ſahingga tijadâlah lâgi termowat ſakâli p ſegala tampat 'îtu jang hampir dipintu, maka dekatâkannja pada marîka 'îtu 'Elkalâm.

3 Maka dâtanglah 'awrang kapadânja membâwa ſa'awrang tejpokh lâſa, jang ter'ûſong 'awleh 'ampat 'awrang.

4 Dan ſedàng marîka 'îtu tijadâlah ſampat menghampir kapadânja deri kârana raxijet, maka debukânja 'âtap rûmah dimâna 'ija 'ada : dan ſatelàh ſudah detatàsnja 'îtu, maka delâbohkannja

tîlam, jang di'âtasnja 'awrang tejpokh lâſa 'îtu 'adâlah bâring p terhentar.

5 Maka ſatelàh delîhat Xîsaj 'îmân marîka 'îtu, ſabdâlah 'îja pada 'awrang tejpokh lâſa 'îtu: hej 'ânakh, ſegala dawsâmu ſudah ter'ampon padâmu.

6 Maka bârang 'awrang deri pada Kâtib p 'adâlah dûdokh disâna, dan berbitjâra didâlam hatînja:

7 Bagimâna 'awrang 'îni bagîtu meng'atâkan hôdjat p? ſijâpa dâpat meng'ampônij dawſa p, melâjinkan 'Allah ſa'awrangnja djûga?

8 Dan ſedang Xîsaj ſabantar djûga meng'enàl 'awleh perâſa rôhnja, bahuwa marîka 'îtu berbitjâra demikijen 'îni didâlam ſendirînja, maka katâlah 'îja pada marîka 'îtu: meng'apa kâmu berbitjâra ſegala perkâra 'îni didâlam hâti p mu?

9 'Apa 'ada lebèh gampang, berkâta p pada 'awrang tejpokh lâſa, ſegala dawſa ſudah ter'ampon padâmu: 'âtaw berkâta p, bângonlah, dan 'angkatlah tîlammu, lâlu berdjâlanlah?

10 Tetâpi ſopâja kâmu dâpat meng'atahuwij, bahuwa 'Ânakh 'Insân 'îtu berpeng'awâſa 'âkan meng'ampon ſegala dawſa di'âtas bûmi, (maka berkatâlah 'îja pada 'awrang tejpokh lâſa 'îtu:)

11 'Âku berſabda padâmu, bângonlah, dan 'angkatlah tîlammu, lâlu pergîlah kapada rûmahmu.

12 Maka ſabantar djûga bângonlah 'îja, dan 'angkatlah tîlam, lâlu kaluwarlah dihadâpan ſakalijen 'awrang 'îtu: ſahingga ſakalijennja 'îtu hhejrânlah tertjangang, dan memulijâkanlah 'Allah, katânja: bahuwa bulòm penah kâmij melîhat bârang jang ſabâgejnja.

13 Bermûla kaluwarlah 'îja pûla kapada tâſik, dan ſaganàp raxijet pawn dâtanglah kapadânja, maka de'âdjarkannja marîka 'îtu.

14 Maka ſatelàh 'îja lâlu, 'îja pawn melîhat Lejwij 'ânakh lâki p 'Alfaj dûdokh didâlam pentjokejan, dan ſabdâlah padânja: 'îkotlah 'âku. Maka bângonlah 'îja meng'îkot dîja.

15 Bermûla per'istiwâlah, tatkâla 'îja dûdokh mâkan ſahidângan didâlam rûmahnja, bahuwa lâgi bânjakh 'awrang pentjokej dan 'awrang berdawſa dûdokhlah mâkan ſahidângan dengan Xîsaj, dan murîd p nja: kârana marîka 'îtu 'adâlah bânjakh, dan ſudahlah meng'îkot dîja.

16 Maka demi Kâtib p dan 'awrang Farîſij melîhat dîja mâkan ſerta dengan 'awrang pentjokej, dan 'awrang berdawſa, katâlah marîka 'îtu pada murîd p nja: 'apa 'artînja, bahuwa 'îja mâkan dan mînom ſerta dengan 'awrang pentjokej, dan 'awrang berdawſa?

17 Maka, ſerta Xîsaj dengar 'îtu, katâlah 'îja pada marîka 'îtu: 'awrang jang njâman bûkan 'ûſah 'âkan thabîb, hânja 'awrang jang tijâda betàh: ſudah tijâda kudâtang memanggil 'awrang xâdil, hânja 'awrang berdawſa 'âkan membâwa tawbat.

18 Sabermûla maka ſegala murîd Jahhjâ dan 'awrang Farîſij 'adâlah berpowâſa, maka dâtanglah marîka 'îtu, dan ſombahlah padânja: tâgal 'apa murîd p Jahhjâ dan 'awrang Farîſij berpowâſa, hânja murîd p mu tijâda berpowâſa?

19 Maka ſabdâlah Xîsaj pada marîka 'îtu: dâpatkah tamàn p perdjamuwan mampilej 'îtu berpowâſa, ſalâma mampilej lâki p 'ada ſertânja? barapa lâma mampilej lâki p 'ada ſertânja, tijâda marîka 'îtu dâpat berpowâſa.

20 Tetâpi hârij p 'âkan dâtang, manakâla mampilej lâki p 'âkan 'ada ter'angkat lâlu deri padânja, maka tatkâla 'îtu 'îja 'âkan berpowâſa pada hârij p 'îtu djûga.

21 'Adapawn bârang ſa'awrang tijâda mendjâhit ſatampal ſakhalât bahâru pada bâdju jang lâma: maka tjâra lâjin panggalnja bahâru jang terdjâhit 'îtu meng'ambil 'apa p deri pada bâdju jang lâma 'îtu, maka tjârik 'îtu djâdi lebèh djâhat.

22 Lâgipawn bârang ſa'awrang tijâda membûboh 'ajer 'angawr bahâru kadâlam chîkh p jang lâma: maka tjâra lâjin 'ajer 'angawr bahâru membelahkan chîkh 'îtu, dan 'ajer 'angawr 'îtu tertuwang hâbis, dan chîkh 'îtu rûſakh: tetâpi 'ajer 'angawr bahâru hâros debûboh kadâlam chîkh p bahâru.

23 Sabermûla per'istiwâlah bahuwa berdjâlanlah 'îja pada ſawâtu hârij ſabtu 'antâra hûma p an, dan mula'îlah murîd p nja menggintas bârang pûlor p ſamantâra 'îja berdjâlan.

24 Maka katâlah 'awrang Farîſij padânja: lîhatlah,

hatlah, meng'apa marîka 'îtu berbowat pada hârij ſabtu, bârang jang tijâda Hhalâl?

25 Maka berkatâlah 'ija pada marîka 'îtu: bûkankah penah kâmu membâtja 'apa Dâ'ûd ſudah berbowat, tatkâla 'ija berkakurângan, dan berlâpar, 'ija ſendîrij, dan ſegala 'awrang jang ſertânja 'îtu?

26 Sabagimâna 'ija ſudah mâſokh kadâlam khobah 'Allah, pada zemân 'Abjatar 'Imâm besâr 'îtu, dan ſudah mâkan rawtij hâdap p, jang bûkan 'adâlah Hhalâl 'awrang mâkan, melâjinkan 'Imâm p sâdja, dan ſudah memberij lâgi pada ſegala 'awrang jang 'adâlah ſertânja 'îtu?

27 Lâgi berkatâlah 'ija pada marîka 'îtu: ſabtu ſudah dedjadîkan 'awleh kârana mânuſija, bûkan mânuſija 'awleh kârana ſabtu 'îtu.

28 Sahingga maka 'Ânakh 'Insân 'ada lâgi Tûhan jang memarentahkan ſabtu.

FATSAL JANG KA III.

1 SAbermûla maka mâſokhlah 'ija pûla kadâlam Kanîſah, maka 'adâlah disâna ſa'awrang mânuſija jang tjâpikh kering tângannja.

2 Maka 'awrang pawn 'âdanglah padânja, kâluw p pada bârang ſabtu 'ija 'âkan ſombohkan dija 'îtu, ſopâja detudohînja dija garâng.

3 Maka berſabdâlah 'ija pada mânuſija jang tjâpikh kering tângannja 'îtu: bângonlah berdîrij diterngah p.

4 Maka berkatâlah 'ija pada marîka 'îtu: Hhalâlkah pada bârang hârij ſabtu berbowat bâjik, 'âtaw berbowat djâhat? memaliharâkan, 'âtaw membûnoh dîrij ſa'awrang? maka berdijamlah marîka 'îtu.

5 Dan ſatelàh ſudah 'ija meng'arling 'âkan marîka 'îtu dengan morkânja, ſambil duka tjita 'awleh kârana dalàp hatînja, maka berſabdâlah 'ija pada mânuſija 'îtu: 'ondjokhlah tângannu. Maka de'ondjokhnja 'îtu: maka tângannja 'îtu pûla debajîkij djâdi njâman ſeperti jang lâjin.

6 Dan ſatelàh ſudah kaluwar 'awrang Farîſij, maka ſabantar djûga dengan 'awrang Hejrawdejſij 'ija ſudah bermuſjâwaret sâma p lâwan dija, butapa dehîlangkannja dija garâng.

7 Sabermûla maka berpindahlah Yîsâj dengan murîd p nja pergi kapada tâſik: maka ſawâtu kabanjâkan jang besâr 'îkotlah dija deri pada Djalîlâ, dan deri pada tânah Jehûdâ,

8 Dan deri pada Jerûſjalejm, dan deri pada tânah 'Edawm, dan deri pada benowa jang diſabaràng Jardejn: dan 'awrang jang dûdokh dekàt TSûr dan TSîdawn, ſawâtu kabanjâkan besâr, ſatelàh ſudah dedengarnja barapa besâr perkâra p telàh debowatnja, maka dâtanglah marîka 'îtu kapadânja.

9 Maka berſabdâlah 'ija pada murîd p nja, ſopâja ſabowah parâhu kitjil ſantijâſa tinggal ſertânja 'awleh kârâna razijet, 'âgar djângan 'ija menjasàkh dija ter'âmat.

10 Kârana 'ija ſudahlah ſombohkan bânjakh 'awrang, ſahingga barapa p 'awrang jang kena bârang belâ 'îtu menjarîkan dija, ſopâja dedjâbatnja dija.

11 Dan ſegala hantu jang nedjis, 'apabîla delîhatnja dija, maka djâtohlah 'ija terſongkor ſudjûd padânja, dan berterijakhlah, ſombahnja: bahuwa 'angkaw 'ada 'ânakh 'Allah.

12 Maka detogorkannja marîka 'îtu sângat, 'âgar djângan 'ija maſjhûrkan dija.

13 Sudah 'îtu maka nâjiklah 'ija ka'âtas ſabowah bûkit, dan panggillah ſaſa'awrang jang dekahendakînja: maka dâtanglah marîka 'îtu kapadânja.

14 Maka de'angkatnja duwa belàs 'awrang, ſopâja marîka 'îtu tinggal ſertânja, dan ſopâja 'ija menjûroh marîka 'îtu pergi berchothbat:

15 Dan pegàng peng'awâſa 'âkan menjombohkan ſegala penjâkit, dan 'âkan membowangkan ſegala djin.

16 Maka pada SJîmawn detantûkannja nâma Petrus.

17 Dan Jazkhûb 'ânakh lâki p Zebedâj, dan Jahhjâ sûdâra lâki p Jazkhûb, maka detantûkannja pada marîka 'îtu nâma p Benij Rédjeſj, 'artînja, 'ânakh p gûroh.

18 Lâgi 'Andarijâ, dan Filipus, dan Bartolomâj, dan Matâj, dan Tômâ, dan Jakhûb 'ânakh lâki p 'Alfâj, dan Tadâj, dan SJîmawn 'awrang KHanânij,

19 Dan Jehûdâ 'Iskarijawtij, 'ijâlah jang ſudah ſemûkan dija.

20 Maka dâtanglah marîka 'îtu mâſokh ſawâtu rûmah, maka pûla berhimponlah raxijet, lhataj maka ſakâli p tijâda marîka 'îtu ſampat mâkan rawtij.

21 Dan ſerta perdamping p nja dengar 'îtu, maka kaluwarlah marîka 'îtu hendakh memegang dija: kârana katâlah marîka 'îtu, ſahâdja 'ija gîla.

22 Maka Kâtib p jang ſudahlah hîlir deri pada Jerûſalejm 'îtu berkatâlah: ſahâdja 'ija terkena 'awleh Bâxal Zebûl, dan 'awleh parentah panghûlu ſegala djin 'ija membowang djin p.

23 Dan ſatelàh ſudah depanggilnja marîka 'îtu dâtang, maka berkatâlah 'ija padânja dengan bâwa per'upamâ'an p: bagimâna SJejthân dâpat membowang SJejthân?

24 Dan djikalaw ſawâtu 'îſij karadjâ'an berlâwan p an dengan ſendirînja, karadjâ'an 'îtu djûga tijâda dâpat berdîrij tatàp.

25 Dan djikalaw ſawâtu 'îſij rûmah berlâwan p an dengan ſendirînja, rûmah 'îtu djûga tijâda dâpat berdîrij tatàp.

26 Dan djikalaw SJejthân berdîrij menghâdap mûka pada ſendirînja, dan berlâwan p an, tijâda 'ija dâpat berdîrij tatàp, hânja 'ija berkaputûſan.

27 Bârang ſa'awrang tijâda dâpat mâſokh kadâlam rûmah ſa'awrang gâgah barânij, dan merampas ſegala ſerbânja, melâjinkan 'ija dihûlu meng'îkat 'awrang gâgah barânij 'îtu: dan hâbis 'îtu 'ija merampâſij rûmahnja.

28 'Âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa ſegala djenis dawſa 'âkan de'ampônij pada 'ânakh p mânuſija, dan ſegala djenis hôdjat dengan jang mâna 'ija ſudah menghôdjat garàng:

29 Tetâpi djikalaw ſa'awrang ſudah menghôdjat 'âtas RôHhu-'lkhudus, tijâda 'ija ber'awleh ka'ampônan pada ſalâma p nja, hânja dendânja 'îtu lhukum jang kakàl.

30 Kârana katâlah marîka 'îtu, 'ija terkena 'awleh hantu jang nedjis.

31 Maka dâtanglah ſûdâra p nja lâki p dan 'ibûnja: dan ſedàng marîka 'îtu 'adâlah berdîrij diluwar, maka desûrohnja 'awrang pergi kapadânja memanggil dija.

32 Maka dûdokhlah raxijet kulîling p dija; maka berkatâlah marîka 'îtu padânja: lihatlah, 'ibûmu dan ſûdâra p mu lâki p jang diluwar 'îtu 'ada mentjahârij 'angkaw.

33 Maka sâhutlah 'ija pada marîka 'îtu, ſabdânja: ſijâpa 'ada 'ibûku, 'âtaw ſûdâra p ku lâki p?

34 Dan ſatelàh ſudah 'ija meng'arling kulîling p 'âkan ſegala 'awrang jang dûdokh dekàt dija, maka ſabdâlah 'ija: lihatlah 'îni 'ibûku dan ſûdâra p ku lâki p.

35 Kârana bârang ſijâpa jang berbowat kahendakh 'Allah, 'ija djûga ſûdarâku lâki p, dan ſûdarâku parampuwan, dan 'ibûku 'adânja.

FATSAL JANG KA IV.

1 SAbermûla maka pûla mula'îlah 'ija meng'âdjar dekàt tâſik: maka berhimponlah bânjakh raxijet dâtang kapadânja, ſahingga nâjiklah 'ija kaparâhu dûdokh di'âtasnja ditâſik, dan ſamowa raxijet 'adâlah desîſij tâſik di'âtas dârat.

2 Maka de'âdjarkannja marîka 'îtu bânjakh perkâra dengan bâwa bâgej p per'upamâ'an, dan dekatâkannja padânja dengan pang'adjârannja:

3 Dengarlah 'awleh kâmu: bahuwa ſaſonggohnja kaluwarlah ſa'awrang penâbor hendakh menâbor bîdji p an.

4 Maka djâdi tatkâla detâbornja bîdji p an, ſatengahnja pawn djâtoh desîſij djâlan, maka dâtanglah bûrong p dilângit, dan mâkanlah dija 'îtu hâbis.

5 Dan ſatengahnja jang lâjin djâtoh pada tampat p berbâtu, dimâna bûkan 'adâlah padânja bânjakh tânah: maka ſabantar djûga bertombohlah 'îtu, 'awleh kârana ſebàb bûkan 'adâlah padânja kadalâman tânah.

6 Tetâpi ſatelàh ſudah terbit matahârij, kalajôranlah 'îtu, dan 'awleh kârana ſebàb bûkan 'adâlah padânja bârang 'âkar, kakerînganlah 'îtu ſakâli p.

7 Dan ſatengahnja jang lâjin djâtoh di'antâra dûrij p: maka bertombohlah dûrij p 'îtu, lâlu melemaskanlah dija 'îtu, maka tijâda 'îtu memberij bowah.

8 Dan ſatengahnja jang lâjin djâtoh pada tânah jang bâjik: dan memberij bowah jang bertomboh, dan bertambah: dan berbowah, 'ada jang

jang tûga pûloh, 'ada jang 'anàm pûloh, 'ada jang ſarâtus bânjakhnja.

9 Maka berkatâlah 'ija pada marîka 'itu: ſijâpa jang bertelînga ɒ 'âkan menengar, hendakhlah 'ija menengar.

10 'Adapawn manakâla 'ija 'adâlah terſakùw, maka ſegala 'awrang jang menjertâ'ij dija sâma ɒ dengan kaduwa belàs 'awrang 'itu bertanjâkanlah dija 'âkan lhâl per'upamâ'an 'itu.

11 Maka ſabdâlah 'ija pada marîka 'itu: pada kâmu djûga telàh dekarunjâkan meng'atahuwij rahaſija karadjâ'an 'Allah: tetâpi pada 'awrang 'itu jang 'ada diluwar ſamowa perkâra 'ini de'adâkan 'awleh bâgej ɒ per'upamâ'an.

12 Sopâja dengan panglihat marîka 'itu melîhat, hânja tijâda meng'ejling: dan dengan penengar 'ija menengar, hânja tijâda meng'arti: 'âgar djângan penah marîka 'itu membâwa tawbat, dan ſegala dawſa de'ampônij padânja.

13 SJahdan berſabdâlah 'ija pada marîka 'itu: tijadâkah kâmu meng'atahuwij per'upamâ'an 'ini? 'antah bagimâna kâmu 'âkan meng'arti ſamowa per'upamâ'an?

14 Penâbor bîdji ɒ an, 'ijâlah jang menâbor perkatâ'an 'itu.

15 Maka 'ija 'ini 'ada 'awrang 'itu jang ſudah tertabôrij desîſij djâlan, dimâna perkatâ'an 'itu tertâbor: dan ſatelàh ſudah 'ija menengar 'itu, maka ſabantar djûga dâtang SJejthân, dan meng'ambil perkatâ'an 'itu, jang telàh tertâbor didâlam hâti ɒ nja.

16 Maka 'ija 'ini ſabâgej djûga 'ada 'awrang 'itu jang ſudah tertabôrij pada tampat ɒ berbâtu, jang, ſatelàh ſudah dedengarnja perkatâ'an 'itu, ſegaràh menjambot 'itu dengan kaſukâ'an.

17 Maka tijâda 'ija ber'âkar didâlam ſendirînja, hânja ſakotîka djûga lâma 'adânja: komedijennja 'apabîla dâtang kaſukâran 'âtaw perhambâtan 'awleh kârana ſebàb perkatâ'an 'itu, maka ſegaràh 'ija kena ſjak.

18 Maka 'ija 'ini 'ada 'awrang 'itu jang tertabôrij 'antâra dûrij ɒ, jaitu, 'awrang 'ini jang menengar perkatâ'an.

19 Maka ſegala pertjintâ'an dâlam 'ini, dan perſasâtan kakajâ'an, dan ſegala ka'ingînan 'âkan perkâra ɒ lâjin ɒ jang melantas, 'itu melemaskan perkatâ'an 'itu, dan djâdi 'itu tijâda berbowah.

20 Maka 'ija 'ini 'ada 'awrang 'itu jang ſudah tertabôrij pada tânah jang bâjik, ſijâpa jang menengar perkatâ'an, dan menjambot 'itu: dan memberij bowah ɒ, 'ada jang tiga pûloh, 'ada jang 'anàm pûloh, 'ada jang ſarâtus bânjakhnja.

21 Sabermûla maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'itu: 'adâkah 'awrang bâwa bârang dijan, ſopâja 'itu detâroh dibâwah bârang ſukâtan, 'âtaw dibâwah bârang kâſur? bûkankah ſopâja 'itu detâroh di'âtas kâki dijan djûga?

22 Kârana bârang ſawâtu pawn bûkan 'ada terbûni, jang tijâda 'âkan denjatâkan: dan tijâda djâdi 'itu terſembûnji, melâjinkan ſopâja 'itu dâtang dengan njatânja.

23 Djikalaw bârang ſijâpa bertelînga ɒ 'âkan menengar, hendakhlah 'ija menengar.

24 SJahdan berſabdâlah 'ija pada marîka 'itu; 'ingatlah bârang jang kâmu menengar: dengan ſukâtan jang mâna kâmu sûkatkan, maka pada kâmu 'âkan desûkatkan, dan pada kâmu jang menengar 'itu 'âkan detambahkan lebèh.

25 Kârana bârang ſijâpa jang mempunjâ'ij ſaſawâtu, lâgi 'âkan deberij padânja: dan bârang ſijâpa jang tijâda mempunjâ'ij ſaſawâtu, lâgi 'itu jang 'ada padânja 'âkan de'ambil deri padânja.

26 Tambâhan berſabdâlah 'ija: demikijen 'ini 'ada karadjâ'an 'Allah, ſa'awleh ɒ mâna bârang ſa'awrang mânuſija menghambur benèh kadâlam tânah.

27 Lâlu tîdor dan bângon, bâjik pada mâlam, bâjik pada ſijang: maka benèh 'itu bertomboh dan djâdi pandjang, ſedang 'ija ſendirij tijâda tâhu 'itu.

28 Kârana tânah memberij bowah ɒ deri pada ſendirînja: dihûlu dâwon, komedijen pûlor, komedijennja ſalangkap bûtir gendom didâlam pûlor 'itu.

29 Dan manakâla bowah 'itu ſudah mâſakh, maka ſabantar 'ija pâkej sâdop, ſebàb mâſa penuwijan ſudah ſampej.

30 Sudah 'itu berſabdâlah 'ija: dengan 'apa garàng kâmij 'âkan ſabâgejkan karadjâ'an 'Allah?

'âtaw dengan per'upamâ'an 'apa kâmij 'âkan meng'upamâkan 'îtu?

31 'Andej p dengan ſawâtu bîdji ſasâwij, jang, manakâla 'îtu tertânam pada tânah, 'ada terkigîl 'antâra ſakalijen benèh jang dibûmi.

32 Dân manakâla 'îtu ſudah tertânam, maka terbit 'îtu, dân djâdi terbesàr 'antâra ſegala sâjor p an, dân memberij tjâbang besàr p, ſahingga bûrong p dilângit dâpat bersârang dibâwah nâwongnja.

33 Maka dengan bâwa babarapa per'upamâ'an jang ſabâgejnja dekatâkannja perkatâ'an 'îtu pada marîka 'îtu, ſeperti 'ija ſampat menengar.

34 Dân lâjin deri pada per'upamâ'an tijâda dekatâkannja pada marîka 'îtu: tetâpi ſegala ſaſawâtu de'artîkannja pada murîd p nja ſakùw p.

35 Sabermûla maka pada hârij 'îtu djûga, ſatelàh ſudah petang, berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: bejarlah kâmij menjabarang kaſabelàh sâna.

36 Dân ſatelàh ſudah detinggalkannja rakjet, maka de'ambilnja dija ſertânja, ſedang 'adâlah 'ija didâlam parâhu: dân babarapa parâhu kitjil lâjin p 'adâlah ſertânja 'îtu.

37 Maka tûronlah ſawâtu rîbut 'ângin jang besàr: dân meng'âlunlah 'ombakh p mâſokh parâhu, ſahingga 'îtu ſudah hâbis ka'ajejran.

38 Maka 'adâlah 'ija pada buritan tîdor p djûga di'âtas ſawâtu bantal, maka marîka 'îtu mendjagâkanlah dija, dân ſombahlah padânja: hej gûruw, tijadâkah 'angkaw bertjinta bahuwa kâmij rûſakh?

39 Dân ſatelàh ſudah 'ija berdjâga, maka 'ija menistâ'ij 'ângin, dân berſabda pada tâſik; dijamlah, tedòhlah 'angkaw: maka sâkallah 'ângin, dân dâtanglah katedôhan besàr.

40 Maka ſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: meng'apa kâmu 'ada penâkot bagîtu? bagimâna, tijadâkah kâmu ber'imân?

41 Maka tâkotlah marîka 'îtu besàr tâkotnja, dân katâlah ſa'awrang kapada ſa'awrang: ſijâpa garàng 'ada 'ija 'îni, bahuwa lâgi 'ângin dân tâſik dengar p an 'âkan dija?

FATSAL JANG KA V.

1 MAka dâtanglah marîka 'îtu ſampej kaſabaràng tâſik 'îtu, kapada benowa 'awrang Djadarij.

2 Dân demi 'ija ſudahlah kaluwar deri dâlam parâhu, maka ſabantar djûga bertemûlah dengan dija ſa'awrang mânuſija dâtang deri dâlam karâmet p, jang terkena 'awleh hantu jang nedjis:

3 Jang kadudôkannja 'adâlah didâlam karâmet p, maka ſa'awrang tijadâlah ſampat meng'îkat dija, ſonggohpawn tijâda dengan rantej p:

4 Kârana bânjakh kâli ſudah 'ada 'ija ter'îkat dengan bulonggguw p dân rantej p, maka ſegala rantej 'îtu ſudahlah depâtahkan 'awlehnja, dân ſegala bulonggguw 'îtu ſudahlah de'antjorkan: dân ſa'awrang pawn tijadâlah ſampat mendjînakhkan dija.

5 Maka ſedekâla mâlam dân ſijang di'âtas bûkit p, dân didâlam karâmet p, 'adâlah 'ija berterijakh, dân memâluw ſendirînja dengan bâtu p.

6 'Adapawn ſerta delihatnja Jeſus deri djâwoh, maka larîlah 'ija ſombah ſudjûd padânja:

7 Maka berterijakhlah 'ija dengan ſawâra njâring, ſombahnja: 'apâtah kardja pâtek ſertâmu, hej Jeſus 'ânakh 'Allah Taalâlaj? pâtek menjompâhij 'angkaw demi 'Allah, 'âgar djângan 'angkaw menjangſarâkan pâtek.

8 (Kârana telàh ſudahlah 'ija berſabda padânja: hej hantu jang nedjis, kaluwarlah deri dâlam mânuſija 'îni.)

9 Maka bertanjâlah 'ija padânja: 'apâtah namâmu? maka sâhutlah 'ija, ſombahnja: nâma pâtek 'îtu katombûkan, kârana kâmij 'ada bânjakh.

10 Maka 'ija memôhonkanlah dija sângat, 'âgar djângan 'ija menjûroh marîka 'îtu pergi kaluwar deri dâlam benowa 'îtu.

11 Maka disâna dekàt pada bûkit p 'adâlah ſawâtu kâwan bâbi p jang besàr, jang mentjahârij mâkan.

12 Maka ſakalijen djin 'îtu memôhonkanlah dija, ſombahnja: sûroh 'apâlah kâmij pergi kena bâbi p 'îtu, ſopâja kâmij mâſokh dâlamnja.

13 Maka ſabantar djûga Jeſus ſudah lûluskan 'îtu padânja: maka, ſatelàh kaluwar ſegala hantu jang nedjis 'îtu, mâſokhlah 'ija kadâlam bâbi p 'îtu, maka baterdjûnanlah kâwan 'îtu ſapandjang tardjal kadâlam tâſik, ('adapawn ſegala 'itu 'adâlah ſakîra p duwa ribu bânjakhnja) lâlu matîlah lemàs didâlam tâſik 'îtu.

14 Maka

14 Maka berlarijanlah ſegala gombâla bâbi p 'îtu, dan berchabarkanlah 'îtu didâlam negerij, dan didâlam dûſon p an: 'arkijen maka kaluwarlah 'awrang melîhat 'apa 'îtu jang telàh djâdi.

15 Maka dâtanglah marîka 'îtu kapada Jîsâj, dan tintanglah 'awrang madjnûn 'îtu dûdokh, dan terkena dengan pakejan, dan berbudij pûla, jaznij, 'awrang 'îtu jang ſudah terkena 'awleh jang katombûkan 'îtu: maka tâkotlah marîka 'îtu.

16 Maka 'awrang jang ſudahlah melîhat 'îtu bîlanglah pada marîka 'îtu bârang jang telàh djâdi pada 'awrang madjnûn, dan hhâl 'alhwâl bâbi p.

17 Maka mulâ'îlah marîka 'îtu memôhonkan dija, 'âgar ſopâja 'ija pergi 'ondor deri pada tepij tânahnja.

18 Bermûla ſatelàh ſudah 'ija nâjik mâſokh parâhu, maka 'awrang jang ſudah terkena 'awleh djin 'îtu memôhonkanlah dija, ſopâja dâpat 'ija meng'îring dija.

19 Tetâpi Jîsâj ſudah tijâda memberij 'îtu padânja, hânja berſabdâlah padânja: pergîlah pûlang kapada rûmahmu, dan kapada khawmmu, dan beritâlah pada marîka 'îtu barapa besàr perkâra p mahâ besàr Tûhan ſudah berbowat padâmu, dan butapa 'ija ſudah kaſijankan dîkaw.

20 Maka pergîlah 'ija berdjâlan, dan mulâ'îlah berchothbat pada benowa jang bernâma negerij ſapûloh, barapa besàr perkâra p Jîsâj ſudahlah berbowat padânja: maka hhejrânlah ſakalijen 'awrang 'îtu.

21 Sabermûla ſatelàh ſudah Jîsâj menjabaràng pûla dengan parâhu kaſabelàh lâjin, maka berhimponlah bânjakh razijet dâtang kapadânja: maka 'adâlah 'ija pada pantej tâſik.

22 Maka bahuwa ſaſonggohnja dâtanglah ſa'awrang deri pada ſegala panghûlu Kanîſah, namânja Jâ'îrus: dan ſerta delîhatnja dija, maka djâtohlah 'ija terſongkor menjombah kâki p nja.

23 Maka 'ija memôhonkanlah dija sângat, ſombahnja: bahuwa ka'ânakhku parampuwan 'ada sâkit kamâti p an: pâtek minta, ſopâja 'angkaw dâtang, lâlu membûboh tânganmu di'âtasnja 'îtu, ſopâja 'ija deſombohkan: maka 'ija 'âkan hîdop djûga.

24 Maka pergîlah 'ija ſertânja: dan razijet bânjakh 'îkotlah dija, dan menjasàkhlah dija ter'âmat.

25 Maka parampuwan 'ânuw, jang ſudahlah malîleh dârahnja duwa belàs tâhon lamânja,

26 Dan jang ſudahlah merasâ'ij bânjakh p 'awleh bânjakh thabîb, dan ſudahlah balandjâkan ſegala ſaſawâtu jang 'ija mempunjâ'ij, dan tijâda ber'awleh bâraug pergunâ'an, tetâpi mâkin mendjâdi djâhat.

27 Serta parampuwan 'îtu dengar chabar Jîsâj, dâtanglah 'ija deri balâkang di'antâra razijet mendjâmah badjûnja.

28 Kârana katâlah parampuwan 'îtu: djikalaw sâdja pâtek mendjâmah badjûnja, maka pâtek 'âkan deſombohkan.

29 Maka ſabantar djûga kakerînganlah mâta dârahnja: maka rasâlah 'ija pada tûbohnja, bahuwa ſudahlah 'ija deſombohkan deri pada belâ 'îtu.

30 Maka ſabantar djûga Jîsâj meng'âkaw dâlam ſendirînja peng'awâſa 'îtu, jang ſudahlah kaluwar deri dâlamnja, dan berpâling dirînja di'antâra razijet, dan berſabda: ſijâpa ſudah mendjâmah badjûku?

31 Maka ſombahlah murîd p nja padânja: 'angkaw melîhat djûga razijet 'îtu menjasàkh 'angkaw ter'âmat, 'adâkah 'angkaw lâgi berkâta, ſijâpa ſudah mendjâmah 'âku?

32 Maka meng'arlinglah 'ija hendakh melîhat parampuwan 'îtu, jang ſudahlah berbowat 'îtu:

33 Maka dâtanglah parampuwan 'îtu dengan tâkot dan gomitàr, ſedàng dekatahuwînja bârang jang telàh djâdi padânja, dan djâtohlah terſongkor menjombah dija, dan katâkanlah padânja ſamowa tûrut ſabenarnja.

34 Maka berſabdâlah 'ija padânja: hej 'ânakh parampuwan, 'imânmu ſudah memaliharâkan dîkaw: pergîlah dengan ſalâmet, dan tinggallah ſomboh deri pada belâmu.

35 Tatkâla 'ija 'adâlah kâta p lâgi, maka dâtanglah bârang 'awrang deri pada 'iſij rûmah panghûlu Kanîſah, ſombahnja: bahuwa 'ânakhmu parampuwan ſudah mâti: meng'apa lâgi 'angkaw memberij sûſah pada gûruw?

36 Maka ſabantar djûga Jîsâj, ſatelàh ſudah

dedengarnja perkatâ'an jang telàh dekatâkan 'ìtu, ſabdâlah pada panghûlu Kanîſah 'ìtu: djângan-lah tâkot, pertjajâlah djûga.

37 Maka tijâda deberînja bâraug ſa'awraug meng'îkot dija, melâjinkan Petrus, dan Jaxkhûb, dan Jakhjâ sûdâra lâki p Jaxkhûb 'ìtu.

38 Maka dâtanglah 'ija mâſokh rûmah pang-hûlu Kanîſah 'ìtu, lâlu lihatlah hûro hâra, dan ſegala 'awraug jang menângis dan merâwong ter-lâlu 'âmat.

39 Dan ſatelàh ſudah 'ija mâſokh, maka ber-ſabdâlah 'ija pada marîka 'ìtu: meng'apa kâmu berbowat hûro hâra dan menângis? ka'ânakh 'ìtu bûkan ſudah mâti, hânja tîdor djûga.

40 Maka 'awraug 'ìtu tertawâkanlah dija: tetâ-pi 'ija 'ìni, ſatelàh ſudah dekaluwarkannja ſaka-lijen 'awraug 'ìtu, 'ambillah ſertânja bâpa dan 'ibuw ka'ânakh 'ìtu, dan ſegala 'awraug jang menjertâ'ij dija, dan mâſokhlah dimâna 'adâlah ka'ânakh 'ìtu bâring p terhentar.

41 Maka 'ija pawn pegànglah tângan ka'ânakh 'ìtu, dan ſabdâlah padânja, THalîtâ KHûmij', jang tatkâla tersâlin 'artînja 'ada, hej ka'ânakh param-puwan ('âku berſabda padâmu) bângonlah.

42 Maka ſabantar djûga bângonlah ka'ânakh parampuwan 'ìtu, dan berdjâlanlah; kârana 'adâ-lah 'ìtu duwa belàs tâhon umornja: maka dah-ſjatlah marîka 'ìtu terlâlu besàr dahſjatnja.

43 Maka bertîtahlah 'ija sângat pada marîka 'ìtu, 'âgar djângan bâraug ſa'awraug meng'ata-huwij 'ìtu, dan sûrohlah deberìj mâkan padânja.

FATSAL JANG KA VI.

1 SAbermûla maka kaluwarlah 'ija deri sâna, dan dâtanglah mâſokh negerìj 'atſalnja, dan murîd p nja meng'îkotlah dija.

2 Dan ſatelàh ſudah ſampej ſabtu, maka mu-la'îlah 'ija meng'âdjar didâlam Kanîſah: dan bâ-njakh 'awraug jang menengar 'ìtu Hhejrânlah ter-djangàng, 'ûdjarnja: deri mâna garàng 'ada padânja ſegala perkâra 'ìni? dan 'apâtah Hhikmet 'ìni jang telàh deberîkan padânja, ſahingga lâgi khowat p jang ſabagîni de'adâkan 'awleh tângannja?

3 Bûkankah 'ija 'ìni 'ada tûkang kâjuw 'ìtu, 'ânakh Marjam, dan sûdâra Jaxkhûb, dan Jûsâ, dan Jehûdâ, dan Sjîmawn? dan bûkankah sû-dâra p nja parampuwan 'ada desîni di'antâra kâ-mij? maka marîka 'ìtu kenâlah ſjak padânja.

4 Maka berſabdâlah Xîsaj pada marîka 'ìtu: ſamadjâlah bûkan 'ada ſa'awraug Nabìj tijâda ber-Hhormat, melâjinkan dâlam negerìj 'atſalnja, dan 'antâra 'awraug kulawargânja, dan dâlam rû-mahnja.

5 Maka ſudah tijâda 'ija ſampat berbowat di-sâna bâraug khowat, melâjinkan 'âtas ſedîkit 'aw-raug sâkit 'ija ſudah membûboh tângannja, lâlu ſom-bohkan dija.

6 Maka Hhejrânlah 'ija deri kârana kûraug 'îmânnja: dan meng'îdarlah ſegala djadjâhan jang kulîling p, ſambil meng'âdjar.

7 Sabermûla maka panggillah 'ija kaduwa be-làs 'awraug 'ìtu, dan mula'îlah menjûroh marîka 'ìtu pergi duwa p 'awraug: lâlu karunjâkanlah padânja peng'awâſa 'âtas ſegala hantu jang nedjis.

8 Maka bertîtahlah 'ija pada marîka 'ìtu, ſo-pâja djângan de'ambilnja bâraug 'apa ſertânja 'an-târa djâlan, melâjinkan ſawâtu tongkat djûga, djângan bâraug banijan, djângan bâraug rawtij, djângan timbâga didâlam dâtu:

9 Hânja ſopâja dekenâkannja tjirpuw p pada kâki p nja: dan djângan depâkejnja duwa bâdju.

10 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'ìtu: dimâna garàng kâmu 'âkan mâſokh kadâlam ſa-wâtu rûmah, disâna djûga hendakhlah kâmu ting-gal, ſahingga kâmu kaluwar deri sâna garàng.

11 Maka djikalaw bâraug ſijâpa tijâda menjambot kâmu, dan tijâda menengar 'âkan kâ-mu, manakâla kâmu kaluwar deri sâna, hen-dakhlah kâmu kibaskan duli jang dibâwah kâki p mu 'âkan kaſjaksî'an 'âtas marîka 'ìtu: 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa 'âkan 'ada lebèh terdirîta 'âkan Sedawm 'âtaw 'âkan Xamawrâ pada hârij Hhukum, deri pada 'âkan ne-gerìj 'ìtu djûga.

12 Maka kaluwarlah marîka 'ìtu berchothbat, ſopâja 'awraug membâwa tawbat.

13 Dan membowanglah 'ija bânjakh djin: dan menggôſokhlah bânjakh 'awraug sâkit dengan mî-njakh, lâlu ſombohkanlah dija.

14 Sabermûla maka Râdja Hejrawdejs dengar-

lah

lah 'îtu, (kârana namânja ſudahlah djâdi maſjhûr) dan ſabdâlah: ſamadjâlah Jahhjâ jang 'adâlah permandîkan 'îtu ſudah debangkitkan deri 'antâra 'awrang mâti p, maka ſebàb 'îtu ſegala khowat 'îtu bersamal dâlamnja.

15 Satengah 'awrang berkatâlah, bahuwa 'îja 'ada 'Eljîjâ: tetâpi ſatengah 'awrang berkatâlah, bahuwa 'îja 'ada Nabìj, 'âtaw ſeperti ſa'awrang deri pada ſegala Nabìj.

16 Tetâpi ſatelàh 'îtu dedengar Hejrawdejs, maka berſabdâlah 'îja: bahuwa 'îja 'îni 'ada Jahhjâ, jang 'âku 'îni ſudah memantjong kapalânja: 'îja djûga ſudah debangkitkan deri 'antâra 'awrang mâti p.

17 Kârana Hejrawdejs 'îtu djûga ſudahlah menjûroh 'awrang pergi menangkap Jahhjâ, dan meng'îkat dîja târoh dâlam pandjâra, 'awleh kârana ſebàb Hejrawdîjâ, 'isterìj Filipus sûdarânja lâki p 'îtu, 'awleh kârana 'îja ſudahlah berbinîkan dîja.

18 Kârana katâlah Jahhjâ pada Hejrawdejs: bahuwa tijâda lhalâl padâmu kahâwin 'isterìj sûdarâmu lâki p.

19 Maka Hejrawdîjâ pawn 'âdanglah padânja, dan ſukâlah membûnoh dîja, hânja tijadâlah 'îja ſampat.

20 Kârana Hejrawdejs tâkotlah deri pada Jahhjâ, ſedàng dekatahuwînja, bahuwa 'adâlah 'îja ſa'awrang lâki p ſâdil dan tsâleth, dan 'indahkanlah dîja: dan 'apabîla dedengarnja dîja, maka detûrutnja bânjakh perkâra, ſedàng 'ada 'îja menengar dîja dengan ſuka p.

21 Dan ſatelàh ſudah dâtang hârij jang bâjik, tatkâla Hejrawdejs pada hârij mawlidnja membowat perdjamuwan pada ſegala 'awrangnja besàr p, dan pada ſegala pengrîbu, dan pada ſegala 'awrang kâja ditânah Djalîlâ:

22 Dan ſatelàh ſudah mâſokh 'ânakh parampuwan Hejrawdîjâ 'îtu djûga, dan bertârij, dan berkenàn pada Hejrawdejs, dan pada ſegala 'awrang jang dûdokh ſantap ſahidângan, maka berſabdâlah Râdja pada 'ânakh parampuwan 'îtu: mintâlah deri padâku bârang jang kawkahendâkij garàng, maka 'âku 'âkan memberìj 'îtu padâmu.

23 Maka ſompahlah 'îja berdjandji padânja: ſanistjâja bârang jang 'angkaw 'âkan minta garàng deri padâku, 'âku 'âkan memberìj 'îtu padâmu, ſonggohpawn ſampej ſatengah karadjâ'anku.

24 Dan ſatelàh ſudah parampuwan 'îtu kaluwar, maka berkatâlah 'îja pada 'ibûnja: 'apa garângan 'âku 'âkan minta? maka katâlah 'îja 'îni, kapâla Jahhjâ Permandij 'îtu.

25 Maka ſabantar djûga dengan bângatnja mâſokhlah parampuwan 'îtu menghâdap Râdja, dan mintâlah, ſombahnja: pâtek ſuka, ſopâja 'angkaw berìj padâku kapâla Jahhjâ Permandij 'îtu ſasâzat 'îni djûga didâlam ſabowah dûlang.

26 Maka duka tjitâlah Râdja 'îtu terlâlu sângat, tetâpi 'awleh kârana ſegala perſompâhan, dan ſegala 'awrang jang dûdokh ſantap ſahidângan, tijadâlah 'îja mâwu 'anggan 'îtu deri padânja.

27 Maka ſabantar djûga sûrohlah Râdja ſa'awrang 'abantâra pergi, dan bertîtahlah membâwa kapalânja. 'Adapawn pergîlah 'awrang 'îtu memantjong kapalânja didâlam pandjâra.

28 Dan bawâlah kapalânja didâlam ſabowah dûlang, dan berîlah dîja 'îtu pada 'ânakh parampuwan 'îtu, maka 'ânakh parampuwan 'îtu pawn berîlah dîja 'îtu pada 'ibûnja.

29 Dan ſerta murîd p nja dengar 'îtu, maka dâtanglah 'îja, dan 'ambillah bangkejnja, lâlu târohlah dîja 'îtu didâlam ſawâtu karâmat.

30 Sabermûla maka berhimponlah ſegala Raſûl dâtang kapada Jîſaj, dan beritâlah padânja ſegala ſaſawâtu, bâjik bârang jang telàh debowatkannja, bâjik bârang jang telàh de'âdjarkannja.

31 Maka berſabdâlah 'îja pada marîka 'îtu: marîlah kâmu 'îni ſakùw p kapada ſawâtu tampat jang sûnji, dan berhentîlah ſakotîka: kârana 'adâlah bânjakh 'awrang jang dâtang dan jang pergi, dan tijadâlah padânja bârang wakhtu jang pâtut 'âkan mâkan.

32 'Arkijen maka pergîlah marîka 'îtu berparâhu kapada ſawâtu tampat sûnji ſakùw p.

33 Maka ranjijet 'îtu melîhat marîka 'îtu pergi, dan bânjakh 'awrang 'ada meng'enàl dîja 'îtu: dan lârij sâma p berkâki kaluwar deri dâlam ſakalijen negerìj pergi kasâna, dan mendihuluwij marîka 'îtu, dan berhimpon dâtang kapadânja 'îtu.

34 Maka ſedàng Jîſaj terbit 'îjapawn melîhat bânjakh

bânjakh raxijet, lâlu berpîlu 'âkan marîka 'îtu; 'awleh kârana 'adâlah 'ija ʃeperti domba p jang tijâda bergombâla: maka mulâ'îlah 'ija meng'âdjar marîka 'îtu bânjakh perkâra.

35 Dan ʃatelàh ʃakârang ʃudah lâlu babarapa djàm, maka berdâtanglah murîd p nja kapadânja, dan ʃombahlah: bahuwa tampat 'îni 'ada sûnji, dan ʃakârang ʃudah lâlu bânjakh djàm.

36 Lepaskanlah marîka 'îtu, ʃopâja 'ija pergi berdjâlan kapada dûʃon p jang kulîling p, dan kapada djadjâhan p membilij bagi dirînja rawtij: kârana tijâda 'ija menâroh 'apa p jang demâkannja.

37 Tetâpi sâhutlah 'ija, dan ʃabdâlah pada marîka 'îtu: hendakhlah kâmu 'îni berij 'awrang 'îtu mâkan. Maka ʃombahlah marîka 'îtu padânja: kamîkah 'âkan pergi membilij rawtij kârana duwa râtus dînâr, dan berij marîka 'îtu mâkan?

38 Maka berʃabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: barapa bowah rawtij kâmu menâroh? pergîlah melîhat 'îtu: dan ʃatelàh dekatahuwînja 'îtu, maka ʃombahlah 'ija: lîma bowah, dan duwa 'ejkor 'îkan.

39 Maka desûrohnja marîka 'îtu mendûdokhkan ʃakalijen 'awrang 'îtu ʃakampong ʃakampong di'âtas rompot jang hîdjuw.

40 Maka dûdokhlah marîka 'îtu ʃakâwan ʃakâwan, 'ada jang ʃarâtus, 'ada jang lîma pûloh 'awrang.

41 Dan ʃatelàh ʃudah de'ambilnja lîma bowah rawtij, dan duwa 'ejkor 'îkan 'îtu, maka detengâdohnja kalângit meng'ûtjap tʃalât, dan depitjahkannja ʃegala bowah rawtij 'îtu, lâlu deberînja 'îtu pada murîd p nja, ʃopâja deʃadjîkannja 'îtu pada marîka 'îtu: maka kaduwa 'ejkor 'îkan 'îtu telàh debahagîkannja pada ʃakalijennja.

42 Maka mâkanlah ʃakalijennja 'îtu, dan djadîlah kinnjang.

43 Maka 'awrang pawn 'angkatlah duwa belàs karandjang punòh dengan pâtah p an, dan ʃapâraw deri pada 'îkan 'îtu.

44 Maka 'adâlah ʃegala 'awrang jang ʃudah mâkan rawtij 'îtu, ʃakîra p lîma ribu lâki p.

45 Maka ʃegaràh djûga dekarahkannja murîd p nja nâjik mâʃokh parâhu, dan mendihuluwij berlâjer kaʃabelàh lâjin berabarângan dengan Bejt Tsajdâ, ʃamantâra 'ija 'âkan lepàskan raxijet 'îtu pûlang.

46 Dan ʃatelàh ʃudah 'ija bertîtah marîka 'îtu pergi, maka kaluwarlah 'ija nâjik bûkit hendakh munâdjât.

47 Dan ʃatelàh ʃudah petàng hârij, maka 'adâlah parâhu 'îtu pada sâma tengah tâʃik, dan 'adâlah 'ija ʃa'awrangnja djûga di'âtas dârat.

48 Maka delîhatnja marîka 'îtu menjûʃahkan dirînja dengan berdâjong: (kârana 'adâlah 'angin 'îtu dihaluwannja) dan ʃakîra p pada tâboh jang ka'ampat deri pada mâlam dâtanglah Tsîsaj kapada marîka 'îtu, ʃambil berdjâlan di'âtas tâʃik 'îtu, dan mawûlah 'ija melampoh marîka 'îtu.

49 Dan ʃerta marîka 'îtu melîhat dija 'îtu berdjâlan di'âtas tâʃik, maka ʃangkâlah 'ija bahuwa ʃawâtu chajâl 'adânja, dan berterijakhlah galàkh p.

50 Kârana ʃakalijennja 'îtu melîhatlah dija, dan terharûlah: maka ʃabantar djûga berkâta p lah 'ija dengan marîka 'îtu, dan ʃabdâlah padânja: pertataplah hâti kâmu, 'âku 'ada, djângganlah kâmu tâkot.

51 Maka nâjiklah 'ija kapada marîka 'îtu mâʃokh parâhu, maka tedòhlah 'angin, maka dahʃjatlah marîka 'îtu terlâlu ʃakâli 'âmat dâlam ʃendirînja, dan Hhejrânlah:

52 Kârana ʃudah tijâda marîka 'îtu meng'ejling 'âkan Hhâl ʃegala rawtij: kârana 'adâlah hatînja dalàp.

53 Dan ʃatelàh ʃudah 'ija menjabaràng, maka dâtanglah 'ija kapada tânah Djenejsâr: dan berlâbohlah ditelokhnja.

54 Dan ʃatelàh ʃudah marîka 'îtu tûron deri dâlam parâhu, maka ʃabantar djûga 'awrang kenàllah dija.

55 Lâlu larîlah melintas ʃalûroh benowa jang kulîling p 'îtu, maka 'awrang pawn mulâ'îlah membâwa 'awrang jang kena sâkit terhentar di'âtas tîlam p, bârang kamâna dedengarnja bahuwa 'adâlah 'ija disâna.

56 Dan bârang dimâna djûga 'ija mâʃokh kadâlam djadjâhan p, 'âtaw negerij p, 'âtaw dûʃon p, disâna 'awrang târohlah ʃegala 'awrang dlaxif pada pakàn p, dan memôhonkanlah dija, ʃopâja

ſopâja dedjâbatnja kelîm badjûnja djûga, maka barapa p 'awrang jang mendjâbatlah dija, 'itu ſombohlah.

FATSAL JANG KA VII.

1 SAbermûla maka berhimponlah dâtang kapadânja 'awrang Farîſij, dan bârang 'awrang deri pada Kâtib p, jang ſudahlah dâtang deri pada Jerûſjalejm.

2 Dan ſerta delihatnja, bahuwa bârang 'awrang deri pada murîd p nja 'adâlah mâkan rawtij dengan tângan p jang kawtor, jaxnij, jang tijâda terbâſoh, maka detogorkannja dija.

3 Kârana 'awrang Farîſij, dan ſakalijen 'awrang Jehûdij tijâda bejâſa mâkan, djika bulòm Hhad sîkuw debâſohnja tângan p nja, ſambil memaliharâkan Hhadîtz SJujûch.

4 Dan 'apabîla marîka 'îtu dâtang deri pada pakàn, tijâda 'ija bejâſa mâkan, djika bulòm 'ija termandij. Dan 'ada bânjakh perkâra lâjin p, jang marîka 'îtu ſudah khabûlkan mâwu memaliharâkan 'îtu, katahuwij, pembasôhan ſegala tjâwan, dan gindi, dan lawjang, dan kâſur.

5 Komedijen deri pada 'îtu bertanjâlah padânja 'awrang Farîſij dan Kâtib p: kârana 'apa murîd p mu tijâda berbowat menûrut Hhadîtz SJujûch, hânja mâkan rawtij dengan tângan p jang tijâda terbâſoh?

6 Tetâpi sâhutlah 'ija, dan ſabdâlah padânja: bahuwa ſabâjik djûga Jeſjaxjâ ſudah bernubuwet 'âkan kâmu 'awrang munâfikh, ſeperti ſudah tersûrat; khawm 'îni mengHhormâtij 'âku dengan bîbir p mûlutnja, hânja hatînja mendjâwohkan dirînja deri padâku.

7 Tetâpi ſamenâ p djûga 'ija berbowat xibâdet padâku dengan meng'âdjar babarapa peng'adjâran jang perpaſânan mânuſija djûga.

8 Kârana kâmu meninggalkan farîdlet 'Allah, dan memaliharâkan Hhadîtz mânuſija p, katahuwij, pembasôhan ſegala gindi, dan tjâwan p, dan bânjakh perkâra lâjin p jang ſabâgejnja kâmu berbowat.

9 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: dengan ſaſonggohnja kâmu menijadâkan farîdlet 'Allah, ſopâja kâmu memaliharâkan Hhadîtzmu.

10 Kârana Mûsaj ſudah bertûtah: berîlah 'angkaw Hhormat 'âkan bapâmu, dan 'âkan 'ibûmu, dan ſijâpa jang mengHhôdjat bapânja, 'âtaw 'ibûnja, 'ija 'âkan mâti debûnoh.

11 Tetâpi kâmu 'îni berkâta: padâlah, djika bârang ſa'awrang mânuſija berkâta pada bapânja, 'âtaw pada 'ibûnja: 'itûlah khorbân, jaxnij, hadijet djûga, bârang jang dâtang deri padâku 'âkan gunâmu.

12 Dan tijâda lebèh kâmu lûluskan padânja berbowat 'apa p pada bapânja, 'âtaw pada 'ibûnja.

13 Bagitu kâmu 'ada membâthilkan perkatâ'an 'Allah 'awleh Hhadîtzmu, jang kâmu ſudah mengHhadîtzkan, dan bânjakh perkâra jang ſabâgejnja kâmu berbowat.

14 Dan ſatelàh ſudah depanggilnja ſamowa raxijet dâtang hampir, maka berſabdâlah 'ija padânja: hendakhlah kâmu ſakalijen menengar 'âku, dan meng'arti.

15 Bûkan 'ada bârang 'apa diluwar mânuſija jang mâſokh kadâlamnja, jang dâpat menedjiskan dija: hânja ſegala perkâra jang kaluwar deri dâlamnja, 'itu djûga 'ada perkâra jang menedjiskan mânuſija.

16 Djikalaw bârang ſijâpa bertelînga p 'âkan menengar, hendakhlah 'ija menengar.

17 Sabermûla ſatelàh ſudah 'ija mâſokh kadâlam rûmah dâtang deri pada raxijet, maka murîd p nja bertanjâkanlah dija 'âkan Hhâl per'upamâ'an 'îni.

18 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: 'adâkah lâgi kâmu 'îni ſabagîtu djâhil? bûkankah kâmu meng'arti, bahuwa ſaſawâtu jang diluwar jang mâſokh kadâlam mânuſija, 'îtu tijâda dâpat menedjiskan dija?

19 Kârana tijâda 'îtu mâſokh kadâlam hatînja, hânja kadâlam purût djûga, dan kaluwar kadâlam djamban, hâbis tertjerna ſamowa makânan.

20 Maka berſabdâlah 'ija: ſahâdja bârang jang kaluwar deri dâlam mânuſija 'îtu djûga menedjiskan mânuſija.

21 Kârana deri dâlam deri pada hâti mânuſija p 'îtu terbit babarapa bitjâra jang djâhat, permukâhan, paſondâlan, pembunôhan,

22 Pen-

22 Pentjurijan, kikîran, kadjahâtan, tîpu dâja, pertjabûlan, mâta djâhat, hôdjat, djumâwa, kababâlan.

23 Samowa perkâra jang djâhat 'îni terbit deri dâlam, dan menedjiskan mânuſija.

24 Sabermûla maka bângonlah 'ija pergi lâlu deri sâna kapada paminggir TSûr dan TSîdawn: dan ſatelàh ſudah 'ija mâſokh kadâlam ſawâtu rûmah, maka dekahendakinja djângan bârang ſa'awrang meng'atahuwij 'îtu: hânja tijadâlah 'ija ſampat tinggal ſembûnji.

25 Kârana ſa'awrang parampuwan, jang 'ânakhnja parampuwan 'adâlah terkena 'awleh hantu jang nedjis, ſatelàh ſudah dedengarnja chabarnja, 'îtu dâtanglah, dan djâtohlah terſongkor menjombah kâki ɒ nja.

26 ('Adapawn parampuwan 'îni 'adâlah 'awrang Jûnânij, bangsânja deri pada GHawr di-Sûrijâ) maka 'ija mintâlah kapadânja, ſopâja debowangkannja djin 'îtu deri dâlam 'ânakhnja parampuwan.

27 Tetâpi berſabdâlah Jîsâj padânja 'îtu: bejarlah dihûlu 'ânakh ɒ djâdi kinnjang; kârana bûkan 'ada pâtut meng'ambil rawtij 'ânakh ɒ, dan melimpar 'îtu 'âkan 'andjing ɒ.

28 Tetâpi sâhutlah parampuwan 'îtu, dan ſombahlah padânja: behkan, jâ Tûhan, ſamâdja lâgi 'andjing ɒ mâkan dibâwah mâjidah deri pada rejma jang debowang 'ânakh ɒ.

29 Maka berſabdâlah 'ija padânja 'îtu: 'awleh kârana perkatâ'an 'îni pergîlah 'angkaw berdjâlan, djin 'îtu ſudah kaluwar deri dâlam 'ânakhmu parampuwan.

30 Dan ſatelàh 'ija dâtang mâſokh rûmahnja, maka dedâpatnja djin 'îtu ſudah kaluwar, dan 'ânakhnja parampuwan 'îtu bâring ɒ di'âtas kâſur.

31 Bermûla ſatelàh ſudah 'ija kaluwar pûla deri pada paminggir TSûr dan TSîdawn, maka dâtanglah 'ija kapada tâſik Djalîlâ melintas ditengah paminggir benowa jang bernâma Negerij ſapûloh.

32 Maka 'awrang pawn bawâlah kapadânja ſa'awrang tûlij, jang sûkar kâta ɒ nja, dan memôhonkanlah dija, ſopâja debûbohnja tângannja di'âtasnja 'îtu.

33 Dan ſatelàh ſudah 'ija meng'ambil dija deri dâlam raxijet ſakûw ɒ, maka demâſokhkannja djârij ɒ nja kadâlam kaduwa telingânja, dan ſatelàh ſudah 'ija berlûdah, maka dedjâbatnja lîdahnja.

34 Dan ſerta 'ija menengâdoh kalângit, maka kalòhlah 'ija, dan ſabdâlah padânja: 'Etfatalh, jaxnij, hendakhlah dibûka.

35 Maka ſabantar djûga terbukâlah kaduwa telingânja, dan ter'awrejlah peng'ikat lîdahnja, maka berkâta ɒ lah 'ija bâjik ɒ.

36 Maka bertîtahlah 'ija pada marîka 'îtu, ſopâja djângan 'ija berij tâhu 'îtu pada bârang ſa'awrang: tetâpi barapa ɒ 'ija bertûtah padânja, maka mâkin lebèh deberitâkannja 'îtu.

37 Maka dahſjatlah marîka 'îtu terlâlu ſakâli 'âmat, 'ûdjarnja: ſabâjik 'ija ſudah berbowat ſegala ſaſawâtu, ſedang de'adâkannja 'awrang tûlij 'îtu dengar ɒ, dan 'awrang keluw 'îtu kâta ɒ.

FATSAL JANG KA VIII.

1 PAda hârij ɒ 'îtu djûga, tatkâla terlâlu bânjakh raxijet 'adâlah disâna, dan tijadâlah menâroh 'apa ɒ jang demâkannja, panggillah Jîsâj murîd ɒ nja dâtang hampir, dan ſabdâlah padânja:

2 'Âku berpîluw 'âkan raxijet, ſebàb ſakârang tîga hârij lamânja marîka 'îtu ſudah tinggal ſertâku, dan tijâda menâroh 'apa ɒ jang demâkannja.

3 Dan djikalaw 'âku lepàskan marîka 'îtu pergi bulòm ber'îſij kapada rûmahnja, maka 'ija 'âkan berpangſan pada djâlan: kârana ſetengah 'awrang deri pada marîka 'îtu dâtang deri djâwoh.

4 Maka sâhutlah murîd ɒ nja padânja: deri mâna kirânja ſa'awrang 'âkan ſampat meng'innjangkan ſegala 'awrang 'îtu dengan rawtij desîni didâlam pâdang bel'antâra?

5 Maka bertanjâlah 'ija pada marîka 'îtu: barapa bowah rawtij kâmu menâroh? maka ſombahlah 'ija, tûdjoh bowah.

6 Maka desûrohnja raxijet 'îtu dûdokh dibûmi, dan de'ambilnja tûdjoh bowah rawtij 'îtu, dan

dân ſatelàh ſudah de'ûtjapnja ſjukûr, maka 'ija pawn pitjahlah, dân berîlah 'îtu pada murîd p nja, ſopâja 'ija ſadjîkan 'îtu, maka deſadjîkannja 'îtu pada raxijet.

7 Dân 'adâlah marîka 'îtu menâroh 'îkan kitjil jang ſedîkit bîlangnja, dân ſatelàh ſudah de'ûtjapnja tſalât, maka sûrohlah 'ija ſadjîkan dija 'îtu lâgi.

8 Maka mâkanlah marîka 'îtu, dân djadîlah kinnjang: maka 'awrang pawn 'angkatlah sîſa ſegala pâtah p an 'îtu tûdjoh bâkol.

9 'Adapawn ſegala 'awrang jang ſudah mâkan 'îtu 'adâlah ſakîra p 'ampat rîbu 'awrang: maka 'ija ſudah lepàskan marîka 'îtu pûlang.

10 Maka ſabantar djûga nâjiklah 'ija mâſokh parâhu ſerta dengan murîd p nja, lâlu dâtanglah kapada tapàs p Dalmanûthâ.

11 Sabermûla maka kaluwarlah 'awrang Farîſij, dân mula'îlah berbantah dengan dija, ſambil menontut deri padânja ſawâtu tanda deri dâlam lângit, mâwu mentjawbâ'ij dija.

12 Maka meng'alòhlah 'ija sângat didâlam hatînja, dân ſabdâlah: meng'apa bangſa 'îni menontut ſawâtu tanda? 'âmin djûga 'âku berſabda pada kâmu, tijâda bârang ſatanda 'âkan deberìj pada bangſa 'îni.

13 Maka 'ija pawn meninggalkanlah marîka 'îtu, dân ſatelàh ſudah 'ija nâjik pûla mâſokh parâhu, maka 'ija ſudah pergi berlâjer kaſabarang.

14 Maka murîd p nja ſudahlah lûpa meng'ambil bâwa rawtij, dân bârang rawtij, melâjinkan ſabowah djûga, tijâda detârohnja ſertânja didâlam parâhu.

15 Maka bertîtahlah 'ija pada marîka 'îtu, ſabdânja: 'îngatlah 'awlehmu, paliharâkanlah dirîmu deri pada chamîr 'awrang Farîſij, dân chamîr Hejrawdejs.

16 Maka berbitjarâlah marîka 'îtu sâma ſendirînja, 'ûdjarnja: 'îtu djûga ſebàb kâmij ſudah tijâda menâroh bârang rawtij.

17 Maka Xîsâj pawn meng'atahuwîlah 'îtu, dân ſabdâlah pada marîka 'îtu: meng'apa kâmu berbitjâra, bahuwa tijâda kâmu menâroh bârang rawtij? bulòmkah kâmu meng'ejling, dân tijadâkah kâmu meng'arti? lagîkah 'ada pada kâmu hatûmu jang dalàp?

18 Sedàng kâmu bermâta p, tijadâkah kâmu melîhat? dân ſedàng kâmu bertelînga p, tijadâkah kâmu menengar?

19 Dân tijadâkah kâmu meng'enàng, tatkâla 'âku ſudah pitjahkan lîma bowah rawtij 'îtu 'âkan lîma ribu 'awrang, barapa karandjang punòh dengan pâtah p an kâmu ſudah meng'angkat? ſombahlah marîka 'îtu padânja, duwa belàs.

20 Dân tatkâla 'âku ſudah pitjahkan tûdjoh bowah rawtij 'îtu 'âkan 'ampat ribu 'awrang, barapa bâkol punòh dengan pâtah p an kâmu ſudah meng'angkat? maka ſombahlah marîka 'îtu, tûdjoh.

21 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: butapa tijâda kâmu meng'arti?

22 Sabermûla maka dâtanglah 'ija ka-Bejt Tſajdâ, maka 'awrang pawn bawâlah kapadânja ſa'awrang bûta, dân memôhonkanlah dija, ſopâja dedjâbatnja dija.

23 Dân ſatelàh ſudah 'ija memegàng tângan 'awrang bûta 'îtu, maka depimpinnja dija kaluwar deri dâlam djadjâhan, dân ſatelàh ſudah 'ija meludâhij mâta p nja, dân membûboh tângannja di'âtasnja 'îtu, maka bertanjâlah 'ija padânja, djikalaw 'ija melîhat 'apa?

24 Maka tejngokhlah 'ija, dân ſombahlah: pâtek melîhat mânuſija p berdjâlan ſeperti pôhon kâjuw besârnja.

25 Komedijen pûla bûbohlah 'ija tângannja di'âtas mâta p nja, dân sûrohlah dija menejngokh. Maka 'ija deperbajîkij pûla, dân menintang ſamowânja turùs tarang.

26 Maka desûrohnja dija 'îtu pergi kapada rûmahnja, ſabdânja: djângan lah 'angkaw mâſokh kadâlam djadjâhan, dân djângan lah berìj tâhu 'îtu pada bârang ſa'awrang didâlam djadjâhan 'îtu.

27 Sabermûla maka kaluwarlah Xîsâj dân murîd p nja menûdju djadjâhan p Khajtſarijâ, jang taper'ûſah 'awleh Filipus. Maka 'antâra djâlan 'ija pawn bertanjâkan murîd p nja, ſabdânja padânja: ſija pâkah 'awrang katâkan 'âku 'îni 'ada?

28 Maka sâhutlah marîka 'îtu; Jahhjâ Permandij: dân ſatengah 'awrang, 'Ejlijâ: dân ſatengah 'awrang, ſa'awrang deri pada ſegala Nabìj.

29 Maka berſabdâlah 'ija 'îni pada marîka 'îtu:

'îtu: tetâpi kâmu 'îni ſijapâkah kâmu katâkan 'áku 'adā? makā sâhutlah Petrus, dàn ſombahlah padânja: 'angkaw 'îni 'adā 'Elmesêh.

30 Makā detogorkannja marîka 'îtu sângat, 'âgar djângan dekatâkannja 'îtu padā bârang ſa'awrang 'âkan 'adânja.

31 Makā bahâru mulâ'îlah 'ija meng'âdjar marîka 'îtu, bahuwa ſahârosnja 'Ânakh 'Insân merâſa bânjakh ſangsâra, dàn debowangkan 'awleh SJujûch, dàn kapâla p 'Imâm, dàn Kâtib p, lâgi debûnoh, dàn bangkit pûla komedijen deri padā tîga hârij.

32 Makā dekatâkannja perkatâ'an 'îni dengan kaluwâſan: makā Petrus pawn meng'ambil dija 'îtu ſertânja, dàn mulâ'ij menogòr dija.

33 Tetâpi 'ija pawn memâling dirînja, dàn menintang murîd p nja, dàn menghardikh Petrus, ſabdânja; njahlah kabalâkangku, hej SJejthân: kârana tijâda 'angkaw bitjarâkan bârang p jang pûnja 'Allah, hânja bârang p jang pûnja mânuſija djûga.

34 Dàn ſatelàh ſudah 'ija memanggil ranjijet ſerta dengan murîd p nja dâtang hampir, berſabdâlah 'ija padânja: bârang ſijâpa hendakh dâtang menûrut 'âku, bâjiklah 'ija menjangkal ſendirînja, dàn mendjondjong tſalîbnja, lâlu meng'îring 'âku.

35 Kârana djikalaw bârang ſijâpa mâwu memalihâra djiwânja, 'ija 'âkan menghîlang dija 'îtu: tetâpi djikalaw bârang ſijâpa 'âkan menghîlang djiwânja 'awleh kârana ſebàb 'âku, dàn 'awleh kârana ſebàb 'Indjil, 'ija djûga 'âkan memalihâra dija 'îtu.

36 'Antah 'apâtah bergûna 'âkan mânuſija, djikalaw 'ija berlâba ſaganàp dunjâ, dàn merûgij 'âkan djiwânja?

37 'Âtaw 'apâtah mânuſija nanti memberij 'âkan katimpôhan djiwânja?

38 Kârana djikalaw bârang ſijâpa bermâluw 'âkan dâku, dàn 'âkan ſegala perkatâ'anku di'antâra bangſa 'îni jang bermûkah, dàn jang berdawſa, makā lâgi 'Ânakh 'Insân hendakh bermâluw 'âkan dija 'îtu, manakâla 'ija 'âkan dâtang mâſokh kamulija'an bapânja sâma p dengan Melâ'îkatnja jang khudus.

FATSAL JANG KA IX.

1 MAka berkatâlah 'ija padā marîka 'îtu: 'âmîn djûga 'âku berſabda padā kâmu, bahuwa 'adā bârang 'awrang deri padā ſegala 'awrang jang berdîrij desîni, jang tijâda 'âkan merâſa mawt, ſabulòm 'ija melîhat karadja'an 'Allah dâtang dengan peng'awâſa.

2 Sabermûla makā komedijen deri padā 'anàm hârij SJîsâj meng'ambil ſertânja Petrus, dàn Jakhûb, dàn Jakhjâ, dàn menghentar marîka 'îtu ka'âtas ſabowah bûkit tinggij padā ſatampat ſakûw p, makā ter'ûbahlah rupânja dihadâpan marîka 'îtu.

3 SJahdàn pakâjinnja djadîlah gîlang gomîlang, pûtih 'âmat ſeperti tzaldju, jang ſabâgejnja bârang binâra di'âtas bûmi tijâda dâpat memûtihkan.

4 Makā padā marîka 'îtu kalihâtanlah 'Ejlijâ ſerta dengan Mûsâj, dàn 'adâlah 'ija berkâta p dengan SJîsâj.

5 Makā sâhutlah Petrus, dàn ſombahlah padā SJîsâj: hej mawlânâ, ſabâjik kâmij 'îni 'adā desîni, makā bejarlah kâmij kardjâkan tîga bowah tarâtakh, bagîmu ſabowah, dàn bagi Mûsâj ſabowah, dàn bagi 'Ejlijâ ſabowah.

6 Kârana tijadâlah 'ija tâhu 'apa dekatânja: kârana marîka 'îtu 'adâlah terlâlu 'âmat tâkotnja.

7 Makā timbullah ſawâtu 'âwan, jang menawôngij marîka 'îtu, dàn dâtanglah ſawâtu ſawâra deri dâlam 'âwan 'îtu meng'atâkan: 'ija 'îni 'adā 'Ânakhku lâki p jang kekâſeh, dengarlah kâmu 'âkan dija.

8 Makā ſegaràh detûlihnja kulîling p, dàn ſa'awrang pawn tijâda delîhatnja, melâjinkan SJîsâj ſa'awrangnja djûga ſertânja.

9 Dàn ſedàng marîka 'îtu tûron deri 'âtas bûkit 'îtu, makā bertîtahlah 'ija padânja, ſopâja djângan 'ija menûtur padā ſa'awrang pawn bârang jang telàh delîhatnja, melâjinkan padā tatkâla 'Ânakh 'Insân 'îtu ſudah hâbis bangkit deri 'antâra 'awrang mâti p.

10 Makā marîka 'îtu târohlah perkatâ'an 'îni dâlam harînja, ſambil bertânja p an, 'apa 'artînja 'îtu bangkit deri 'antâra 'awrang mâti p.

11 Makā

11 Maka marîka 'îtu bertanjâkanlah dija, ſombahnja: meng'apa Kâtib p 'ada berkâta, bahuwa hâros 'Ejlijâ dâtang dihûlu?

12 Maka sâhutlah 'ija, dan ſabdâlah padânja: ſonggohpawn 'Ejlijâ 'âkan dâtang dihûlu, dan mendirîkan ſegala ſaſawâtu pûla: maka djâdi ſeperti ſudah tersûrat 'âkan 'Anakh 'Insân, bahuwa 'ija 'âkan merâſa bânjakh ſangsâra, dan 'âkan depertijadâkan.

13 Tetâpi 'âku berſabda pada kâmu: bahuwa lâgi 'Ejlijâ ſudah dâtang, maka marîka 'îtu ſudah berbowat padânja bârang ſakalijen jang telàh dekahendakînja, ſeperti ſudah tersûrat 'âkan dija.

14 Bermûla ſerta 'ija dâtang kapada murîd p, maka delîhatnja bânjakh raxijet meng'ulîling dija, dan Kâtib p 'itu berbantah dengan marîka 'îtu.

15 Maka ſabantar djûga ſerta ſaganàp raxijet melîhat dija 'itu dahſjatlah, dan berdâtanglah lârij, dan berîlah ſalâm padânja.

16 Maka bertanjâlah 'ija pada Kâtib p 'îtu: meng'apa kâmu berbantah ſawâtu dengan jang lâjin?

17 Maka sâhutlah ſa'awrang deri dâlam raxijet, dan ſombahlah: hej gûruw, pâtek ſudah membâwa kapadâmu 'ânakhku lâki p, jang terkena 'awleh hantu jang keluw.

18 Dan 'apabîla 'ija kenâkan dija, maka 'ija menombokh dija, ſahingga 'ija membûhej mûlutnja, dan meng'ârat gîgij p nja, dan djâdi kurûs 'âmat: maka pâtek ſudah berkâta pada murîd p mu, ſopâja debowangkannja dija, hânja ſudah tijâda 'ija ſampat.

19 Maka sâhutlah 'ija padânja 'îtu, dan ſabdâlah: hej bangſa jang kûrang 'îmân, barapa lâma lâgi 'âku 'âkan tinggal ſerta kâmu? barapa lâma lâgi 'âku 'âkan mendirîta kâmu? bawâlah dija 'îtu kapadâku.

20 Maka 'awrang pawn bawâlah dija 'îtu kapadânja: dan ſerta delîhatnja dija, maka ſabantar djûga hantu ſudah menggontjang dija: dan djâtohlah 'ija kabûmi tergûling, ſambil berbûhej mûlutnja.

21 Maka bertanjâlah 'ija pada bapânja: barapa wakhtu lamânja 'ada, bahuwa 'îtu ſudah berlâku 'âtasnja? maka ſombahlah 'ija: deri pada mudânja.

22 Dan bânjakh kâli 'ija ſudah melimpar dija, mâwu kadâlam 'âpij, mâwu kadâlam 'âjer, ſopâja dehîlangkannja dija garàng: tetâpi djikalaw 'ada bârang ſaperkâra kawasâmu, tûlonglah kirânja kâmij, ſambil berpîluw 'âkan kâmij.

23 Maka berſabdâlah Xîsaj padânja 'îtu: djikalaw 'angkaw ſampat ber'îmân, ſegala ſaſawâtu 'îtu kaſampâtan pada 'awrang jang mû'min.

24 Maka ſabantar djûga berterijakhlah bâpa 'ânakh 'îtu, ſambil mentjûtjor 'âjer matânja, dan ſombahlah: pâtek ber'îmân, hej Tûhan, tûlonglah kirânja 'âkan kûrang 'îmânku.

25 Dan ſerta delîhat Xîsaj bahuwa raxijet 'îtu meng'arûman, maka dehardikhnja hantu jang nedjis 'îtu, ſabdânja padânja: hej hantu jang keluw dan tûlij, 'âku 'îni bertîtah padâmu: kaluwarlah deri dâlamnja, dan djânganlah lâgi mâſokh kena dija.

26 'Arkijen maka kaluwarlah 'ija, ſambil berterijakh dan menggontjang dija sângat: maka djadîlah 'ânakh 'îtu ſalâku 'awrang mâti, ſahingga katâlah 'awrang bânjakh, bahuwa 'ija ſudah mâti.

27 Maka Xîsaj pawn peganglah tângannja, dan perdirîkanlah dija: maka bângonlah 'ija.

28 Dan ſatelàh ſudah 'ija mâſokh kadâlam rûmah, maka murîd p nja bertanjâkanlah dija ſakûw p: kârana 'apa kâmij 'îni ſudah tijâda ſampat membowang dija 'îtu?

29 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: djenis 'îni tijâda ſampat kaluwar 'awleh bârang ſaperkâra, melâjinkan 'awleh ſombahjang dan powâſa.

30 Maka kaluwarlah marîka 'îtu deri sâna, dan berdjâlanlah melintas tânah Djalîlâ: maka tijâda 'ija mâwu ſopâja ſa'awrang meng'atahuwij 'îtu.

31 Kârana 'ija meng'âdjarlah murîd p nja, dan ſabdâlah pada marîka 'îtu: bahuwa 'Anakh 'Insân 'âkan deſarahkan kapada tângan p mânuſija, maka marîka 'îtu 'âkan membûnoh dija: dan ſatelàh ſudah 'ija debûnoh, maka pada hârij jang katîga 'ija 'âkan bangkit pûla.

32 Tetâpi tijadâlah marîka 'îtu meng'arti

perkatâ'an 'îtu, dan tâkotlah bertanjâkan dija.

33 Maka dâtanglah 'ija ka-Kafernahhûm: dan ſatelah ſudah 'ija mâſokh rûmah, maka 'ija bertanjâkan marîka 'îtu: 'apâtah 'îtu jang kâmu ſudah berbitjâra sâma ſendirîmu di'antâra djâlan?

34 Tetâpi marîka 'îtu berdijam dirînja: kârana 'ija ſudahlah berbitjâra ſa'awrang sâma ſa'awrang di'antâra djâlan, ſijâpa 'ada terbesàr.

35 Dan ſerta 'ija dûdokh, maka panggillah 'ija kaduwa belàs 'awrang 'îtu, dan ſabdâlah padânja: djikalaw bârang ſijâpa mâwu djâdi jang pertâma, 'ija 'âkan djâdi jang terkomedijen deri pada ſakalijen, dan châdim ſakalijen 'îtu.

36 Dan ſatelah 'ija meng'ambil ſawâtu ka'ânakh, maka 'ija perdirikan dija 'îtu pada sâma tengah marîka 'îtu: dan ſatelah ſudah 'ija mendâkap dija 'îtu, maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu:

37 Djikalaw bârang ſijâpa menjambot ſawâtu djûga deri pada ſegala ka'ânakh jang ſabagîni dengan namâku, 'ija menjambot 'âku: dan djikalaw bârang ſijâpa menjambot 'âku, tijâda 'ija menjambot 'âku, hânja dija jang ſudah menjûroh 'âku.

38 Bermûla sâhutlah Jahhjâ padânja, ſombahnja: hej gûruw, kâmij ſudah melihat ſa'awrang jang membowangkan djin p dengan namâmu, jang tijâda meng'iring kâmij: maka kâmij ſudah melârangkan dija, ſebàb tijâda 'ija meng'iring kâmij.

39 Tetâpi berſabdâlah Îsâj: djânganlah kâmu melârangkan dija; kârana bûkan 'ada ſa'awrang jang 'âkan meng'adâkan bârang khowat dengan namâku, dan bawleh lakàs berdjâhatkan 'âku.

40 Kârana bârang ſijâpa jang bûkan 'ada melâwan kâmij, 'ija 'ada baſerta kâmij.

41 Kârana djikalaw bârang ſijâpa memberij kâmu mînom ſatjâwan 'ajer dengan namâku, ſebàb kâmu 'ada deri pada 'umet 'Elmesêh, 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, ſakâli p tijâda 'âkan menghilang pahalânja.

42 Dan djikalaw bârang ſijâpa memberij ſjak pada ſa'awrang deri pada ſegala 'awrang kitjil 'îni jang pertjâja 'âkan dâku, lebèhlah bergûna padânja, djikalaw ſawâtu bâtu kisâran dekenâkan pada lejhernja, dan 'ija debowangkan kadâlam lâwut.

43 Dan djikalaw tânganmu memberij ſjak padâmu, kûdonglah dija: 'ada lebèh bâjik padâmu mâſokh kadâlam kahidôpan ſedang mâmar 'adâmu, deri pada dengan bertângan duwa pergi mâſokh djahanam, kadâlam 'âpij jang tijâda terpâdam:

44 Dimâna tjâtjingnja tijâda mâti, dan 'âpij tijâda depâdamkan.

45 Dan djikalaw kakîmu memberij ſjak padâmu, kûdonglah dija: 'ada lebèh bâjik padâmu mâſokh kadâlam kahidôpan ſedang timpang 'adâmu, deri pada dengan berkâki duwa debowangkan kadâlam djahanam, kadâlam 'âpij jang tijâda terpâdam:

46 Dimâna tjâtjingnja tijâda mâti, dan 'âpij tijâda depâdamkan.

47 Dan djikalaw matâmu memberij ſjak padâmu, bowanglah dija: 'ada lebèh bâjik padâmu dengan bermâta ſabelàh mâſokh kadâlam karadjâ'an 'Allah, deri pada dengan bermâta duwa belàh debowangkan kadâlam 'âpij djahanam:

48 Dimâna tjâtjingnja tijâda mâti, dan 'âpij tijâda depâdamkan.

49 Kârana ſaſa'awrang 'âkan degarâmij dengan 'âpij, dan ſaſawâtu perſombâhan 'âkan degarâmij dengan gâram.

50 Bâjiklah gâram: tetâpi djikalaw gâram 'îtu djâdi tâwar rasânja, dengan 'apa garang kâmu 'âkan berbajîkij rasânja 'îtu? bejarlah 'ada gâram didâlam ſendirîmu, dan bejarlah kâmu berdâmej ſa'awrang dengan ſa'awrang.

FATSAL JANG KA X.

1 SAbermûla ſatelah ſudah 'ija bangkit kaluwar deri sâna, maka pergîlah 'ija kapada paminggir p tânah Jehûdâ ſahîlir benowa jang diſabarang Jardejn: maka ſegala raxijet 'îtu pûla berdjâlanlah sâma p dâtang kapadânja: maka, ſeperti bejasânja, de'âdjarkannja pûla marîka 'îtu.

2 Maka berdâtanglah 'awrang Farîſij, dan bertanjâkanlah dija, djikalaw 'ada halâl pada ſa'awrang lâki p membowangkan binînja, ſambil mentjawbâ'ij dija.

3 Tetâpi

3 Tetâpi sâhutlah 'îja, dan ṣabdâlah pada marîka 'îtu: 'apa Mûsaj ṣudah berpasân pada kâmu?

4 Maka katâlah marîka 'îtu: Mûsaj ṣudah memberîj 'idjâzet menjûrat ṣawâtu sûrat thalâkh, dan membowangkan dija.

5 Maka sâhutlah Ngîsaj, dan ṣabdâlah pada marîka 'îtu: 'awleh kârana katagâran hâti kâmu 'îja ṣudah menjûrat penjurôhan 'îni pada kâmu.

6 Tetâpi deri pada permulâ'an kadjadi'an 'Allah ṣudah mendjadikan kaduwânja 'îtu lâki p dan parampuwan.

7 Deri kârana 'îtu ṣa'awrang mânuṣija hendakh meninggalkan bapânja dan 'ibûnja, dan malekàt pada binînja.

8 Maka kaduwânja 'îtu hendakh mendjâdi 'âkan ṣawâtu djûga dâging: ṣahingga marîka 'îtu bûkan 'ada lâgi duwa, hânja ṣawâtu djûga dâging.

9 Sebàb 'îtu bârang jang 'Allah ṣudah berdjudûkan, djangan mânuṣija mentjerèjkan 'îtu.

10 Maka didâlam rûmah murîd p nja pûla ṣudah bertanjâkan dija 'âkan hhâl 'îtu djûga.

11 Maka berṣabdâlah 'îja pada marîka 'îtu: djikalaw bârang ṣijâpa membowangkan binînja, dan berbinîkan parampuwan lâjin, 'îja bermûkah dengan meng'anjâja dija.

12 Dan djikalaw bârang ṣa'awrang parampuwan membowangkan ṣuwamînja, dan berlakîkan jang lâjin, 'îja bermûkah.

13 Sabermûla maka debâwa 'awranglah kapadânja 'îtu bârang ka'ânakh p, ṣopâja dedjâbatnja marîka 'îtu: maka murîd p ṣudah mengharadikh 'awrang jang bâwa 'îtu.

14 Tetâpi gûṣarlah Ngîsaj ṣerta delîhatnja 'îtu, dan ṣabdâlah pada marîka 'îtu: berîlah ka'ânakh p dâtang kapadâku, dan djanganlah tagahkan marîka 'îtu: kârana 'awrang ṣabâgejnja berpûnja karadjâ'an 'Allah.

15 'Amîn djûga 'âku berṣabda pada kâmu, djikalaw bârang ṣijâpa tijâda menjambot karadjâ'an 'Allah ṣeperti ṣawâtu ka'ânakh, ṣakâli p tijâda 'îja 'âkan mâṣokh kadâlamnja.

16 Maka 'îja pawn mendâkap marîka 'îtu, dan bûboh tângannja di'âtasnja 'îtu, dan memberkâtij dija.

17 Sabermûla maka, tatkâla 'îja kaluwar 'antâra djâlan, dâtanglah ṣa'awrâng berlârij, dan berteludlah menjombah dija, dan bertanjâlah padânja: hej gûruw jang bâjik, 'apâtah pâtek 'âkan berbowat, ṣopâja pâtek berpuṣaka'ij kahidôpan kakàl?

18 Maka berṣabdâlah Ngîsaj padânja: meng'apa 'angkaw ṣebût 'âku bâjik? bârang ṣa'awrang pawn tijâda bâjik, melâjinkan ṣa'awrang djûga, jangnij, 'Allah.

19 'Angkaw meng'atahuwij ṣegala penjurôhan: djangan 'angkaw bermûkah: djangan 'angkaw membûnoh: djangan 'angkaw mentjûrij: djangan 'angkaw nâjik ṣjakṣi dusta: djangan 'angkaw merugîkan: berîlah 'angkaw hhormat 'âkan bapâmu, dan 'âkan 'ibûmu.

20 Tetâpi sâhutlah 'îja, dan ṣombahlah padânja: hej gûruw, ṣakalijen perkâra 'îni pâtek ṣudah hhâfidkan deri pada kamuda'anku.

21 Maka Ngîsaj pawn, ṣerta detintangnja dija, pudjilah dija, dan ṣabdâlah padânja: ṣawâtu perkâra 'ada kûrang padâmu: pergîlah, djuwallah ṣegala ṣaṣawâtu jang 'angkaw mempunja'ij, dan berîlah 'îtu pada 'awrang miskîn: maka 'angkaw 'âkan ber'awleh ṣawâtu mâta benda didâlam ṣawrga. Maka marîlah meng'îring 'âku, ṣambil mendjondjong tṣalîb.

22 Tetâpi termangûlah 'îja deri kârana perkata'an 'îtu, dan pergîlah berdjâlan dengan duka tjitânja: kârana 'adâlah 'îja menâroh harta bânjakh.

23 Dan ṣerta Ngîsaj menûlih kulîling p, berṣabdâlah 'îja pada murîd p nja: bagimâna dengan sûkarnja 'awrang jang menâroh harta p 'âkan mâṣokh kadâlam karadjâ'an 'Allah?

24 Maka dahṣjatlah murîd p nja dengar ṣegala perkata'annja 'îni. Maka pûla sâhutlah Ngîsaj, dan ṣabdâlah pada marîka 'îtu: hej 'ânakh p, bagimâna sûkar 'ada ṣegala 'awrang jang hârap pada harta p 'îtu mâṣokh kadâlam karadjâ'an 'Allah?

25 'Adâlah tergampang ṣa'ejkor 'onta mâṣokh turûs mâta ṣawâtu djârom, deri pada 'awrang jang kâja 'îtu mâṣokh kadâlam karadjâ'an 'Allah.

26 Maka hhejrânlah marîka 'îtu mâkin lebèh tertjangàng, ṣambil berkâta ṣa'awrang pada ṣa'awrang: ṣijâpa kalàkh dâpat dechalâtskan?

27 Maka Ngîsaj pawn menintang marîka 'îtu,

dân berſabdâ: 'awleh mânuſîja p tijâda 'îtu terkardjâkan, tetâpi bagi 'Allah bûkan ſabagîtu: kârana ſegala ſaſawâtu dâpat dikardjâkan 'awleh 'Allah.

28 Sabermûla maka bahâru Petrus ſombahlah padânja: bahuwa ſaſonggohnja kâmij ſudah meninggalkan ſegala ſaſawâtu, dân ſudah mengîring 'angkaw.

29 Maka sâhutlah Yîsâj, dân katâlah: 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bûkan 'ada bârang ſa'awrang jang ſudah meninggalkan rûmahnja, 'âtaw sûdâra p nja lâki p, 'âtaw sûdâra p nja parampuwan, 'âtaw bapânja, 'âtaw 'ibûnja, 'âtaw binînja, 'âtaw 'ânakh p nja, 'âtaw bendang p nja, 'awleh kârana ſebàb 'âku, dân ſebàb 'Indjîl,

30 Melâjinkan 'îja tarîma ſarâtus lâpis ſakârang dâlam dunjâ 'îni, rûmah p, dân sûdâra p lâki p, dân sûdâra p parampuwan, dân 'îbuw p, dân 'ânakh p, dân bendang p, ſedàng 'ada perhambâtan, dân kahidôpan kakàl dâlam 'âchirat.

31 Tetâpi bânjakh 'awrang jang pertâma 'âkan 'ada jang terkomedîjen, dân jang terkomedîjen pawn jang pertâma.

32 Bermûla 'adâlah marîka 'îtu 'antâra djâlan, ſambil mûdikh kapada Jerûſjalejm: dân 'adâlah Yîsâj mendihuluwij marîka 'îtu, maka dahſjatlah marîka 'îtu, dân tâkotlah ſedàng 'îja mengîkot dîja. Dân ſatelàh ſudah pûla 'îja menjambot kaduwa belàs 'awrang 'îtu ſerta dirînja, maka mulâ'îlah 'îja mengâtâkan pada marîka 'îtu ſegala perkâra jang nanti berlâku 'âtasnja:

33 Sabdânja, bahuwa ſaſonggohnja kâmij mûdikh kapada Jerûſjalejm, maka 'Ânakh 'Insân 'âkan desarahkan pada kapâla p 'Imâm dân Kâtib p, maka marîka 'îtu 'âkan mengHhukumkan dîja 'âkan mâti debûnoh, dân ſarahkan dîja pada CHalâjikh.

34 Maka marîka 'îtu 'âkan permâjinkan dîja, dân mentjomokhkan dîja, dân meludâhij dîja, dân membûnoh dîja: maka pada hârij jang katîga 'îja 'âkan bangkit pûla.

35 Sabermûla maka berdâtanglah kapadânja Jaxkhûb dân Jahhjâ, kaduwânja 'ânakh p lâki p Zebedâj, ſombahnja: hej gûruw, kâmij ſuka, ſopâja 'angkaw berbowat pada kâmij bârang jang kâmij 'âkan minta.

36 Maka berſabdâlah 'îja pada marîka 'îtu: 'apa kâmu ſuka 'âku berbowat pada kâmu?

37 Maka ſombahlah marîka 'îtu kapadânja: berîlah kirânja pada kâmij, ſopâja kâmij dûdokh, ſa'awrang pada kânanmu, dân ſa'awrang pada kirîmu didâlam kamulijâ'anmu?

38 Tetâpi berſabdâlah Yîsâj pada marîka 'îtu: tijâda kâmu tâhu 'apa kâmu minta. Dâpatkah kâmu mînom tjâwan minôman 'îtu, jang 'âku 'îni mînom? dân depermandîkan dengan permandîjan 'îtu, dengan jang mâna 'âku 'îni depermandîkan?

39 Maka ſombahlah marîka 'îtu kapadânja: kâmij dâpat. Maka berſabdâlah Yîsâj pada marîka 'îtu: ſonggohpawn kâmu 'âkan mînom tjâwan minôman 'îtu, jang 'âku 'îni mînom, dân depermandîkan dengan permandîjan 'îtu, dengan jang mâna 'âku 'îni depermandîkan:

40 Tetâpi dûdokh pada kânanku dân pada kirîku, bûkan 'ada 'âtasku memberij 'îtu, melâjinkan pada 'awrang jang kapadânja 'îtu tertantu.

41 Dân demi kaſapûloh 'awrang dengar 'îtu, maka bahâru gûſarlah 'îja 'âkan Jaxkhûb dân Jahhjâ.

42 Dân ſatelàh ſudah Yîsâj memanggil marîka 'îtu dâtang hampir, maka berſabdâlah 'îja padânja: kâmu tâhu bahuwa ſegala 'awrang jang membîlang dirînja 'ada panghûlu p chalâjikh 'îtu memegàng patuwânan di'âtasnja: dân 'awrangnja besàr p memegàng peng'awasâ'an di'âtasnja.

43 Tetâpi bagîtu djângan djâdi di'antâra kâmu: hânja djikalaw bârang ſijâpa mâwu djâdi besàr di'antâra kâmu, hendakhlah 'îja djâdi châdimmu.

44 Dân djikalaw bârang ſijâpa di'antâra kâmu mâwu djâdi hûlu, hendakhlah 'îja djâdi hamba ſakalijennja.

45 Kârana lâgi 'Ânakh 'Insân ſudah tijâda dâtang 'âkan deperbowat chidmet padânja, hânja 'âkan berbowat chidmet ſendîrij, dân memberij djiwânja 'âkan harga tubûſan ganti 'awrang bânjakh.

46 Sabermûla maka dâtanglah marîka 'îtu kaJerîHhaw: dân tatkâla 'îja kaluwar deri dâlam Jerîhhaw, ſerta dengan murîd p nja, dân raxijet bânjakh, maka dûdokhlah 'ânakh lâki p THîmâj,

jang

jang perſebûtannja Barthîmâj jang bûta 'itu, desîſij djâlan minta p.

47 Dan ſerta dedengarnja bahuwa 'adâlah 'ija 'itu Ngîsâj Nâtzirij, maka mulâ'îlah 'ija berterijakh dan ſombah: hej Ngîsâj 'ânakh Dâ'ûd, kaſijankanlah pâtek!

48 Maka bânjakh 'awrang menghardikhlah dija, ſopâja 'ija berdijam dirînja; tetâpi berterijakhlah 'ija mâkin lebèh: hej 'ânakh Dâ'ûd, kaſijankanlah pâtek!

49 Dan ſerta berdîrij Ngîsâj, maka desûrohnja memanggil dija: maka 'awrang pawn panggillah 'awrang bûta 'itu meng'atâkan padânja: pertataplah hatîmu, bângonlah, 'ija memanggil dîkaw.

50 'Arkijen, ſatelàh ſudah 'ija membowang ſelîmotnja, maka bângonlah 'ija dan dâtanglah kapada Ngîsâj.

51 Maka sâhutlah Ngîsâj, dan ſabdâlah padânja: 'apâtah kawkahendâkij 'âku berbowat padâmu? maka ſombahlah 'awrang bûta 'itu padânja: hej mawlânâ, ſopâja pâtek dâpat melihat.

52 Maka berſabdâlah Ngîsâj padânja 'itu: pergîlah berdjâlan, 'imânmu ſudah memaliharâkan dîkaw. Maka ſabantar djûga 'adâlah 'ija melîhat, dan meng'iring Ngîsâj ſapandjang djâlan.

FATSAL JANG KA XI.

1 SAbermûla manakâla marîka 'itu menghampirlah kapada Jerûſjalejm, ſampej ka-Bejt Fâdjej dan Bejt Nanjâ dekàt bûkit Zejtûn, maka sûrohlah 'ija duwa 'awrang deri pada murîd p nja,

2 Dan ſabdâlah 'ija padânja: pergîlah kâmu kapada djadjâhan jang berſabarângan dengan kâmu: maka ſabantar, ſerta kâmu mâſokh kadâlamnja 'itu, kâmu 'âkan mendâpat ſa'ejkor kalidèj mûda tertambat, di'âtas jang mâna ſa'awrang mânuſija bulòm berkandarâ'an: 'awrejkanlah dan hentarkanlah dija 'itu kamârij.

3 Dan djikalaw bârang ſa'awrang berkâta pada kâmu: meng'apa kâmu berbowat 'itu? maka hendakhlah kâmu berkâta; bahuwa 'ada kardja Tûhan 'âkan dija 'itu: maka ſabantar djûga 'ija 'âkan sûroh dija dâtang kamârij.

4 'Arkijen maka pergîlah marîka 'itu, dan mendâpatlah kalidèj mûda 'itu tertambat dekàt pintu diluwar pada ſimpângan djâlan, dan 'awrejkanlah dija 'itu.

5 Maka ſatengah 'awrang deri pada ſegala 'awrang jang berdîrij disâna 'itu berkatâlah pada marîka 'itu: 'apa kardja kâmu meng'awrej kalidèj mûda 'itu?

6 Tetâpi berkatâlah 'ija pada marîka 'itu, ſeperti Ngîsâj ſudahlah berpasàn: maka 'awrang pawn membejarkan marîka 'itu bowat.

7 Maka dehentarkannja kalidèj mûda 'itu kapada Ngîsâj, dan debûbohnja pakâjin p nja di'âtasnja: maka dûdokhlah 'ija di'âtasnja 'itu.

8 Maka bânjakh 'awrang hamparkanlah pakâjin p nja pada djâlan: dan 'awrang lâjin pawn karatkanlah dâhan p deri pada pôhon p kâjuw, dan hamparkanlah dija pada djâlan.

9 Maka ſegala 'awrang jang meng'andjar, dan jang meng'îkot 'itu berterijakhlah, 'ûdjarnja: Hawſjanâ! mubâraklah 'ija jang dâtang dengan nâma mahâ besàr Tûhan.

10 Mubâraklah karadjâ'an bâpa kâmij Dâ'ûd, jang dâtang dengan nâma mahâ besàr Tûhan: Hawſjanâ dâlam tampat p jang mahâ tinggij.

11 Sabermûla maka mâſokhlah Ngîsâj kadâlam Jerûſjalejm, dan kadâlam Kanbah: dan ſatelàh ſudah 'ija meng'âmat p ij ſamowânja, maka ſedang ſudah ſakârang kotîka petàng hârij, kaluwarlah 'ija kapada Bejt Nanjâ ſerta dengan kaduwa belàs 'awrang 'itu.

12 Maka pada ka'ejsôkan harînja, tatkâla marîka 'itu kaluwar deri dâlam Bejt Nanjâ, 'ija pawn berlâpar.

13 Dan ſerta delîhatnja deri djâwoh ſawâtu pôhon 'ârâ jang berdâwon, maka pergîlah 'ija melîhat kâluw p 'ija 'âkan mendâpat 'apa p padânja: dan ſatelàh ſudah 'ija dâtang kapadânja, maka ſaſawâtu pawn tijâda dedâpatnja padânja, melâjinkan dâwon p sâdja: kârana bulòm 'adâlah mûſim bowah p 'ârâ.

14 Maka sâhutlah Ngîsâj, dan ſabdâlah padânja: djânganlah lâgi bârang ſa'awrang mâkan bowah deri padâmu ſampej ſalâma p nja. Maka dedengar 'itu 'awleh murîd p nja.

15 Sabermûla maka dâtanglah marîka 'itu ka-

dâlam Jerûſjalejm: dan ſatelàh ſudah Sîsaj mâſokh kadâlam Kaabah, maka bahâru 'ija membowang ſegala 'awrang jang mendjuwal dan membilij didâlam Kaabah, dan membâlik belàh ſegala mâjidah 'awrang tſarâf, dan ſegala kurſij 'awrang jang mendjuwal merpâtij p.

16 Dan tijâda deberînja ſa'awrang membâwa bârang bâdjan mâſokh ſalâlu Kaabah.

17 Maka 'ija meng'âdjar ſambil berſabda pada marîka 'itu: bûkankah ſudah tersûrat, bahuwa khobahku 'âkan diſebût rûmah ſombahjang pada ſakalijen chalâjikh? tetâpi kâmu 'îni ſudah djadîkan 'itu ſawâtu gôha 'awrang penjâmon.

18 Maka Kâtib p dan kapâla p 'Imâm dengarlah 'itu, dan tjaharîlah dâja 'upâja butapa dehîlangkannja dija garang: kârana tâkotlah marîka 'itu deri padânja 'itu, ſebàb ſamowa raxijet 'itu Hhejrânlah tertjangàng deri kârana peng'adjârannja.

19 Dan ſatelàh ſudah petàng hârij, maka pergîlah 'ija kaluwar deri dâlam negerij 'itu.

20 Maka pada pâgi p hârij, ſedang marîka 'itu lâlu lampoh, delihatnja pôhon 'ârâ 'itu ſudah kakerîngan ſampej 'âkar p nja.

21 Dan ſedang Petrus meng'enang 'itu, maka ſombahlah 'ija padânja: hej mawlânâ, bahuwa ſaſonggohnja pôhon 'ârâ jang 'angkaw ſudah meng'utôkij 'itu ſudah kakerîngan.

22 Maka sâhutlah Sîsaj, dan ſabdâlah pada marîka 'itu: hendakhlah kâmu târoh 'îmân 'âkan 'Allah.

23 Kârana 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, djikalaw bârang ſijâpa 'âkan berkâta garang pada bûkit 'îni, ter'angkatlah dan terbowanglah kadâlam lâwut, dan tijâda 'âkan huwas didâlam hatînja, hânja pertjâja, bahuwa ſegala ſaſawâtu jang dekatâkannja 'âkan djâdi, 'itu pawn 'âkan berlâku padânja ſeperti telah dekatâkannja.

24 Tâgal 'itu 'âku berſabda pada kâmu, bârang ſakalijen jang kâmu minta dâlam ſombahjang, pertjajâlah bahuwa kâmu 'âkan tarîma 'itu, maka 'itu 'âkan berlâku pada kâmu.

25 Dan 'apabîla kâmu berdîrij hendakh ſombahjang, meng'amponîlah djikalaw 'ada bârang daxwâmu 'âtas ſa'awrang: ſopâja lâgi bapâmu jang 'ada diſawrga 'itu meng'ampônij pada kâmu ſegala perſalâhanmu.

26 Tetâpi djikalaw tijâda kâmu meng'ampônij, maka lâgi bapâmu jang 'ada diſawrga tijâda 'âkan meng'ampônij ſegala perſalâhanmu.

27 Sabermûla maka pûla dâtanglah marîka 'itu mâſokh Jerûſjalejm: dan ſedang 'ija 'adâlah berdjâlan p didâlam Kaabah, maka berdâtanglah kapadânja kapâla p 'Imâm, dan Kâtib p, dan Sjujûch.

28 Dan berkatâlah padânja: 'awleh jang mâna kawâſa 'angkaw berbowat ſegala perkâra 'îni? dan ſijâpa ſudah memberij padâmu kawâſa jang demikijen 'îni, 'âkan berbowat ſegala perkâra 'îni?

29 Tetâpi sâhutlah Sîsaj, dan katâlah pada marîka 'itu: lâgi 'âku 'îni hendakh bertanjâkan kâmu ſapâtah kâta, sâhutlah lâgi padâku, maka 'âku 'âkan berkâta pada kâmu 'awleh jang mâna kawâſa 'âku berbowat ſegala perkâra 'îni.

30 Permandijan Jahhjâ deri pada ſawrgâkah, 'âtaw deri pada mânuſijâkah 'adânja? hendakhlah menjâhut padâku.

31 Maka berbitjarâlah marîka 'itu sâma ſendirînja, 'ûdjarnja: djikalaw kâmij katâkan deri pada ſawrga, maka 'ija 'âkan berkâta, kârana 'apa kalàkh ſudah tijâda kâmu pertjâja 'âkan dija?

32 Tetâpi djikalaw kâmij katâkan, deri pada mânuſija, maka kâmij tâkot deri pada khawm: kârana ſakalijennja membîlang Jahhjâ, bahuwa ſonggoh p 'adâlah 'ija ſa'awrang Nabij.

33 Maka sâhutlah marîka 'itu, dan katâlah pada Sîsaj: kâmij tijâda tâhu. Maka sâhutlah Sîsaj, dan katâlah pada marîka 'itu: maka tijâda 'âku 'îni lâgi mâwu katâkan pada kâmu, 'awleh jang mâna kawâſa 'âku berbowat ſegala perkâra 'îni.

FATSAL JANG KA XII.

1 Sabermûla maka mula'îlah 'ija berkâta pada marîka 'itu dengan bâwa bâgej p per'upamâ'an: ſa'awrang mânuſija ſudah menânam ſawâtu tanâman pôhon 'angawr, dan ſudah menâroh ſawâtu pâgar kulîling dija, dan ſudah memâhat ſawâtu 'apîtan 'angawr, dan ſudah per'ûſah ſawâtu manârah, dan ſudah ſejwâkan dija 'itu pada 'awrang dûſon: lâlu ber'angkat kaluwar katânah lâjin.

2 Maka 'apabîla mûſim ſudah ſampej, desûrohnja ſa'awrang hamba pergi kapada 'awrang

dûſon

dûſon 'îtu, ſopâja de'ambilnja deri pada 'awrang dûſon 'îtu hhâtsil bowah tanâman pôhon 'angawr 'îtu.

3 Tetâpi marîka 'îtu tangkaplah, dan palûlah dija, dan sûrohlah dija pûlang dengan hampânja.

4 Maka pûla desûrohnja ſa'awrang hamba lâjin pergi kapada marîka 'îtu: maka 'awrang 'îtu djûga delûtarnja dengan bâtu p, dan melukâ'ij kapalânja, dan desûrohnja dija pûlang dengan bermâluw.

5 Maka pûla desûrohnja ſa'awrang lâjin pergi, maka 'awrang 'îtu djûga debûnohnja: dan bânjakh 'awrang lâjin p, jang ſatengahnja telàh depalûnja, dan ſatengahnja pawn telàh debûnohnja.

6 'Adapawn ſedàng lâgi 'adâlah padânja ſa'awrang 'ânakh lâki p jang dekâſehnja, maka pada 'âchirnja lâgi telàh desûrohnja dija 'îtu pergi kapada marîka 'îtu, 'ûdjarnja: ſamadjâlah marîka 'îtu nanti sûpan ſanton 'âkan 'ânakhku lâki p.

7 Tetâpi 'awrang dûſon 'îtu djûga berkatâlah sâma ſendirînja: bahuwa 'ija 'îni 'ada wâritz, marîlah, bejar kâmij membûnoh dija, maka pusâka 'îtu 'âkan 'ada bagi kâmij.

8 Maka de'ambilnja lâlu debûnohnja dija, dan debowangnja dija kaluwar tanâman pôhon 'angawr.

9 'Apâtah kalàkh Tuwan jang 'ampûnja tanâman pôhon 'angawr 'îtu 'âkan berbowat? 'ija 'âkan dâtang dan menghîlangkan 'awrang dûſon 'îtu, dan ſejwâkan tanâman pôhon 'angawr 'îtu pada 'awrang lâjin.

10 Bûkankah lâgi kâmu ſudah membâtja 'Elmektûb 'îni? bâtu, jang 'awrang per'ûſah ſudah membowang, 'îtu djûga ſudah djâdi 'âkan hûlu pendjûrej.

11 Deri pada fihakh mahâ besàr Tûhan ſudah djâdi perkâra 'îni, maka 'îtu 'ada katjangângan pada mâta p kâmij.

12 Maka ſukâlah marîka 'îtu menangkap dija, tetâpi tâkotlah 'ija deri pada rasijet: kârana meng'atahuwîlah marîka 'îtu, bahuwa 'ija katâkan per'upamâ'an 'îni menandâ'ij dija: maka marîka 'îtu meninggalkanlah dija, dan pergîlah berdjâlan.

13 Sabermûla maka desûrohnja pergi kapadânja bâraug 'awrang deri pada 'awrang Fa'iſij dan 'awrang Hejrawdejſij, ſopâja detangkapnja dija dengan bâraug perkatâ'an.

14 'Adapawn dâtanglah marîka 'îni, dan katâlah padânja: hej gûruw, kâmij tâhu bahuwa 'angkaw'ada benàr, dan tijâda 'indah 'âkan bâraug ſa'awrang, kârana tijâda 'angkaw menîlikh mûka bâraug mânuſija p, tetâpi meng'âdjar djâlan 'Allah dengan ſabenarnja: hhalâlkah memberij 'ûpetij pada KHajtſar, 'âtaw tijadâkah? hâroskah kâmij memberij, 'âtaw tijadâkah memberij?

15 Tetâpi, ſedàng dekatahuwînja nifâkhnja, berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: meng'apa kâmu mentjawbâ'ij 'âku? bawâlah kapadâku ſawâtu dînâr, ſopâja kulîhat.

16 Maka debawanjâlah ſakeping. Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: ſijâpa pûnja rûpa dan tarâ 'îni? maka katâlah marîka 'îtu kapadânja: KHajtſar pûnja.

17 Maka sâhutlah Îsâj, dan ſabdâlah pada marîka 'îtu: bâjarlah kalàkh bâraug jang KHajtſar pûnja pada KHajtſar, dan bâraug jang 'Allah pûnja pada 'Allah. Maka hhejrânlah marîka 'îtu menengar dija.

18 Sabermûla maka berdâtanglah kapadânja 'awrang Tsadûkhij, jang kâta p, bûkan 'ada bâraug khijâmet: maka 'ija bertanjâkanlah dija, 'ûdjarnja:

19 Hej gûruw, Mûsâj ſudah menjûrat pada kâmij, bahuwa, djikalaw mâti sûdara lâki p ſa'awrang 'ânuw, dan meninggalkan ſawâtu bîni, dan bâraug 'ânakh tijâda detinggalkannja, ſopâja sûdarânja lâki p meng'ambil binînja 'îtu, dan membangkitkan benèh pada sûdarânja 'îtu.

20 'Adapawn 'adâlah tûdjoh 'awrang sûdâra lâki p: maka jang pertâma 'ambillah ſawâtu bîni, dan tatkâla matînja tijâda detinggalkannja bâraug benèh.

21 Maka jang kaduwa 'îtu 'ambillah parampuwan 'îtu djûga, dan matîlah, maka 'ija 'îni lâgi tijadâlah meninggalkan bâraug benèh: dan jang katiga 'îtu ſabâgejnja.

22 Maka katûdjohnja ſudah meng'ambil dija 'îtu djûga, dan ſudah tijâda meninggalkan bâraug

benèh : jang komedijen deri pada ſakalijen 'îtu matîlah lâgi bîni 'îtu.

23 Pada hârij khijâmet kalàkh, manakâla marîka 'îtu 'âkan hâbis bangkit, ſijâpa pûnja deri pada ſegala 'awrang 'îni 'âkan 'ada bîni 'îtu? kârana katûdjoh 'awrang 'îtu ſudah ber'isterîkan dija.

24 Maka sâhutlah Xîsaj, dan ſabdâlah pada marîka 'îtu : bûkankah kâmu ſasàt, 'awleh kârana ſebàb tijâda kâmu meng'atahuwij Sûrat p an, dan tijâda khowat 'Allah?

25 Kârana manakâla marîka 'îtu 'âkan hâbis bangkit deri 'antâra 'awrang mâti p, maka tijâda 'ija kahâwin, dan tijâda 'ija dekahâwinkan: tetâpi 'ija 'ada penâka Mela'îkat, jang 'ada diſawrga.

26 Tetâpi 'âkan 'awrang mâti p bahuwa 'ija 'âkan debangkitkan, bûkankah kâmu ſudah membâtja didâlam sûrat Mûsaj, bagimâna 'Allah ſudah bafermân padânja dâlam hûtan karendang, ſabdânja : 'Âku 'îni 'ada 'Ilah 'Ibrâhîm, dan 'Ilah Jitshâkh, dan 'Ilah Jaxkhûb?

27 'Allah bûkan 'ada 'Ilah 'awrang mâti p, hânja 'awrang hîdop p. Sebàb 'îtu kâmu 'îni 'ada ſasàt 'âmat.

28 Maka berdâtanglah ſa'awrang deri pada Kâtib p, ſerta dedengarnja marîka 'îtu berbantah p an, ſedàng dekatahuwînja, bahuwa 'ija ſudahlah menjâhut bâjik p bâlas 'awrang 'îtu, dan bertanjâkanlah dija : 'apâtah penjurôhan jang pertâma deri pada ſakalijen?

29 Maka sâhutlah Xîsaj padânja: bahuwa jang pertâma deri pada ſakalijen penjurôhan 'inîlah : dengarlah, hej 'awrang Jiſrâ'ejl! mahâ besàr Tûhan 'Ilah kâmij, 'itûlah Tûhan jang 'aſa 'adânja.

30 Maka hendakhlah 'angkaw meng'asêhij mahâ besàr Tûhan 'Ilahmu dengan ſaganàp hatîmu, dan dengan ſaganàp djiwâmu, dan dengan ſaganàp xakhalmu, dan dengan ſaganàp khowatmu. 'Inîlah penjurôhan jang pertâma.

31 Maka jang kaduwa jang ſabâgejnja 'ija 'îtu 'inîlah: hendakhlah 'angkaw meng'asêhij ſamâmu mânuſija ſeperti ſendirîmu. Bûkan 'ada bârang penjurôhan lâjin jang terbesàr deri pada kaduwa 'îni.

32 Maka berkatâlah Kâtib 'îtu padânja : hej gûruw, ſabâjik dengan ſabenarnja 'angkaw ſudah berkâta, bahuwa 'Allah 'ada 'aſa, dan bûkan 'ada jang lâjin deri padânja 'îtu.

33 Dan meng'asêhij dija dengan ſaganàp hâti, dan dengan ſaganàp xakhal, dan dengan ſaganàp djiwa, dan dengan ſaganàp khowat: dan meng'asêhij sâma mânuſija ſeperti ſendirînja, 'itu 'ada lebèh deri pada ſakalijen perſombâhan tûnu p an, dan perſombâhan ſombilèh p an.

34 Dan ſerta Xîsaj meng'arti bahuwa ſudahlah 'ija menjâhut dengan budimânnja, maka berſabdâlah 'ija padânja : bûkan 'angkaw 'ada djâwoh deri pada karadja'an 'Allah. Maka ſa'awrang pawn tijadâlah barânij bertanjâkan dija lâgi.

35 Bermûla maka sâhutlah Xîsaj, dan ſabdâlah, ſambil meng'âdjar didâlam Kaxbah: bagimâna Kâtib p berkâta p, bahuwa 'Elmesêth 'ada 'ânakh Dâ'ûd?

36 Kârana Dâ'ûd ſendîrij ſudah meng'ûtjap 'awleh 'Ilhâm Rôhhu-'lkhudus: mahâ besàr Tûhan ſudah bafermân pada Tûhanku : dûdokhlah 'angkaw pada kânanku, ſahingga 'âku târoh ſatarûw p mu 'âkan pelâpikh kâki p mu.

37 Dâ'ûd ſendîrij kalàkh menjebût dija Tûhan: maka bagimâna garàng 'ija 'ada 'ânakhnja? maka kabanjâkan raxijet 'itu ſukâlah menengar dija.

38 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu dâlam peng'adjârannja: paliharâkanlah dîrij kâmu deri pada Kâtib p, jang ſuka berdjâlan berbâdju pandjang, dan menjambot pemberijan ſalâm pada pakàn p.

39 Dan dûdokh di'âtas petarâna p râja didâlam Kanisah p, dan meng'ambil kadudôkan râja dâlam perdjamuwan p.

40 Jang mâkan hâbis rûmah p ſegala bâluw, 'itupawn dengan rûpa ſombahjang landjut p. Marîka 'îtu 'âkan ber'awleh hhukum jang lebèh barât.

41 Sabermûla ſerta dûdokhlah Xîsaj berſabarângan dengan pitij chazînat, maka tejngokhlah 'ija bagimâna raxijet membûboh pîtis kadâlam pitij chazînat 'îtu : maka bânjakh 'awrang jang kâja 'itu bûbohlah bânjakh kadâlamnja.

42 Maka dâtanglah ſa'awrang parampuwan bâluw jang miskîn, jang membûboh kadâlamnja 'itu duwa keping, jaxnij, ſaſûku deri pada ſakûpang.

43 Maka

43 Maka panggillah 'îja murîd p nja dâtang hampir, dân katâlah padânja: 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa parampuwan bâluw jang miskîn 'îni ſudah membûboh lebèh bânjakh deri pada ſakalijen 'awrang jang ſudah membûboh kadâlam pitij chazînat.

44 Kârana ſakalijennja 'îtu ſudah membûboh deri pada kalimpâhannja: tetâpi parampuwan 'îni deri pada kakurângannja ſudah membûboh ſegala ſaſawâtu jang 'îja mempunjâ'ij, jaknij, ſaganàp hîdop p annja.

FATSAL JANGKA XIII.

1 SAbermûla tatkâla kaluwarlah 'îja deri dâlam Kanzbah, maka ſombahlah padânja ſa'awrang deri pada murîd p nja: hej gûruw, lihatlah barapa besàr bâtu p, dân barapa besàr per'usâhan p!

2 Maka sâhutlah Jîsâj, dân ſabdâlah padânja: tejngokhkah 'angkaw ſegala per'usâhan jang besàr 'îni? bârang ſabowah bâtu tijâda 'âkan detinggalkan tersûſon 'âtas bâtu, jang tijâda 'âkan derombakh.

3 Maka tatkâla 'îja dûdokh di'âtas bûkit Zejtûn berſabarângan dengan Kanzbah, bertanjâkanlah dija Petrus, dân Janzkhûb, dân Jahhjâ, dân 'Andarijâ 'îtu ſakùw p.

4 Katâkanlah kirânja pada kâmij, manakâla ſegala perkâra 'îni 'âkan djâdi? dân 'apâtah tanda manakâla ſamowa perkâra 'îni nanti berkaputûſan?

5 Maka sâhutlah Jîsâj pada marîka 'îtu, dân mula'îlah berſabda: 'îngatlah djângan bârang ſa'awrang menjasàtkan kâmu.

6 Kârana bânjakh 'awrang 'âkan dâtang dengan pâkej namâku, katânja: bahuwa 'âku 'îni 'ada 'Elmesêth, dân 'îja 'âkan menjasàtkan bânjakh 'awrang.

7 Dân manakâla kâmu dengar khâl paparângan, dân warta paparângan, djângan lah kâmu gantar; kârana tadâpat tijâda 'îtu djâdi: tetâpi bulòm pej 'ada kaſudâhan.

8 Kârana chalîkhah 'âkan berbangkit lâwan chalîkhah, dân karadjâ'an lâwan karadjâ'an: dân 'âkan djâdi babarapa gompah bûmi pada bâgej p tampat, ſjahdân 'âkan djâdi babarapa kalapâran dân kaharuwan. Segala perkâra 'îni permula'an ſegala perſakîtan djûga.

9 Tetâpi hendakhlah kâmu 'îni 'îngat 'âkan ſendirîmu: kârana marîka 'îtu 'âkan ſarahkan kâmu kadâlam madjlis p, dân kadâlam Kanîſah p: kâmu 'âkan depalûkan, dân deperdirîkan dihadâpan 'Adapâti p dân Râdja p 'awleh kâranâku, 'âkan kaſjaksi'an pada marîka 'îtu.

10 Maka hâros 'Indjîl dechothbatkan dihûlu kapada ſakalijen chalâjikh.

11 Tetâpi 'apabîla 'awrang menghentar kâmu 'âkan ſarahkan kâmu, djângan lah kâmu dihûlu bertjinta 'apa kâmu 'âkan kâta p, dân djângan lah kâmu berkîra p: tetâpi bârang jang 'âkan dekarunjâkan garàng pada kâmu pada djàm 'îtu djûga, katâkanlah 'îtu. Kârana bûkan kâmu 'îni 'ada 'awrang jang kâta p, hânja Rôhhu-'lkhudus.

12 Maka ſa'awrang sûdâra 'âkan ſarahkan sûdarânja kapada mawt, dân bâpa pawn 'ânakhnja: dân 'ânakh p 'âkan bângon lâwan 'îbuw bapânja, dân mematîkan dija 'îtu.

13 Dân kâmu 'âkan 'ada terbintjij 'awleh ſakalijen 'awrang deri kârana namâku: tetâpi bârang ſijâpa tinggal tzâbit ſampej kapada tamat, 'îja 'âkan dechalâtskan.

14 'Apabîla kalàkh kâmu 'âkan melihat makrûhat jang berbinâſa, jang telàh terſebût 'awleh Nabij Danijejl 'îtu berdîrij bârang dimâna tijâda pâtut, (bârang ſijâpa jang membâtja 'îtu, hendakhlah 'îja meng'ejling) tatkâla 'îtu hendakhlah 'awrang 'îſij tânah Jehûdâ 'îtu berlârij kapada gûnong p.

15 Maka ſijâpa jang 'ada di'âtas 'âtap rûmah, djângan lah 'îja tûron kadâlam rûmah, dân djângan lah 'îja mâſokh meng'ambil 'apa p deri dâlam rûmahnja.

16 Dân ſijâpa jang 'ada pada bendang, djângan lah 'îja bâlikh pûlang 'âkan meng'ambil pakejannja.

17 Tetâpi wâ'j bagi ſegala parampuwan jang bonting, dân jang menjuſuwij pada hârij p 'îtu djûga.

18 Tetâpi hendakhlah kâmu berdoza, 'âgar djângan djâdi pelarijanmu 'îtu pada mûſim dingin.

19 Kârana hârij p 'îtu djûga 'âkan 'ada hârij kaſukâran, jang ſabâgejnja bulòm penah djâdi deri pada permula'an ſegala machlûkh, jang telàh

dedjadikan 'Allah, ſampej ſakâraṅg 'îni, dan ſakâli p tijâda 'âkan djâdi.

20 Dan djikalaw tijâda mahâ besàr Tûhan ſudahlah perhiṅggâkan hârij p 'îtu djûga, bâraṅg dâgiṅg pawn tijâda 'âkan terpalihâra: tetâpi 'awleh kârana ſebab 'awraṅg pilêhan, jaṅg telàh depîlehnja, 'îja ſudah perhiṅggâkan hârij p 'îtu.

21 Maka tatkâla 'îtu djikalaw bâraṅg ſijâpa 'âkan berkâta pada kâmu: lihatlah, 'Elmesêh 'ada desîni: 'âtaw lihatlah, 'îja 'ada disâna; djâṅganlah kâmu pertjâja.

22 Kârana babarapa Mesêh dusta, dan Nabîj p dusta 'âkan berdirij, dan 'âkan meṅg'adâkan babarapa tanda dan 'uzdjûbet, 'âkan menjaſatkan (djikalaw bawleh) lâgi 'awraṅg pilêhan.

23 Tetâpi kâmu 'îni hendakhlah 'iṅgat: bahuwa ſaſoṅggohnja 'âku terdihûlu ſudah memberij natsilhat pada kâmu 'âkan ſamowânja.

24 Tetâpi pada hârij p 'îtu djûga komedijen deri pada kaſukâran 'îtu, maka matahârij 'âkan dekalàmkan, dan bûlan tijâda 'âkan memberij tjahajânja.

25 Dan bintaṅg p dilâṅgit 'âkan gûgor, dan ſegala tantarâ jaṅg 'ada dilâṅgit 'itu 'âkan degarakhkan.

26 Maka tatkâla 'îtu 'awraṅg 'âkan melîhat 'Ânakh 'Insân dâtaṅg di'âtas 'âwan p dengan peṅg'awasâ'an besàr, dan dengan kamulija'an.

27 Maka tatkâla 'îtu 'îja 'âkan menjûroh Mela'îkatnja kaluwar, dan meṅghimponkan ſegala 'awraṅg pilêhannja deri ſabelàh ka'ampat 'âṅgin, deri pada hûdjoṅg bûmi ſampej kapada hûdjoṅg lâṅgit.

28 Bermûla hendakhlah kâmu bel'âdjar deri pada pôhon 'ârâ per'upama'an 'îni: 'apabîla bahâru dâhannja djâdi bâſah, dan dâwon p nja bertomboh, kâmu tâhu bahuwa mûſim kamâraw 'ada hampir.

29 Bagîtu lâgi kâmu 'îni, 'apabîla kâmu 'âkan melîhat ſegala perkâra 'îni djâdi, katahuwîlah, bahuwa 'îtu 'ada hhâdlir dimûka pintu.

30 'Âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa baṅgſa 'îni tijâda 'âkan lûput, ſabulòm ſamowa 'îni ſudah djâdi.

31 Lâṅgit dan bûmi 'âkan lûput: tetâpi perkata'an p ku tijâda 'âkan lûput.

32 'Adapawn 'âkan hârij dan djàm 'îtu tijâda dekatahuwij ſa'awraṅg, dan tijâda Mela'îkat jaṅg diſawrga, dan tijâda 'Ânakh lâki p 'îtu, melâjinkan Bâpa.

33 'Iṅgatlah kâmu, berdjagâlah, dan ſombahjaṅglah: kârana tijâda kâmu tâhu, 'apakâla wakhtûnja 'ada.

34 'Andej p ſeperti ſa'awraṅg mânuſija, jaṅg mâwu ber'aṅgkat kaluwar katânah lâjin, 'itu meniṅggalkan rûmahnja, dan memberij kawâſa pada hamba p nja, dan pada mâſiṅg p ſa'awraṅg kardjânja, dan pada penoṅgguw pintu berpasànlah 'îja, ſopâja 'îja berdjâga.

35 Sebàb 'itu hendakhlah kâmu berdjâga, (kârana tijâda kâmu meṅg'atahuwij, 'apabîla Tuwan jaṅg 'ampûnja rûmah 'âkan dâtaṅg, pada petàṅg hârij, 'âtaw pada tengah mâlam, 'âtaw pada dinhârij tatkâla 'âjam djantan berkûkokh, 'âtaw pada pâgi hârij.)

36 'Âgar djâṅgan 'îja dâtaṅg ſakûnjoṅg p, dan mendâpat kâmu tîdor.

37 Maka bâraṅg jaṅg 'âku berſabda pada kâmu, 'îtu 'âku berſabda pada ſakalijen 'awraṅg: hendakhlah kâmu berdjâga.

FATSAL JANG KA XIV.

1 SAbermûla maka lâlu duwa hârij 'ada Fâſaſh, dan mâſa râja fathîr: maka kapâla p 'Imâm dan Kâtib p tjaharîlah dâja 'upâja, butapa detaṅgkapnja dija dengan tûpuw, dan debûnohnja dija.

2 Tetâpi berkatâlah marîka 'îtu: djâṅgan pada hârij râja, 'âgar mudah p an djâṅgan djâdi ghawghâ gompar di'antâra khawm.

3 'Adapawn tatkâla 'îja 'adâlah di-Bejt Ranjâ didâlam rûmah Simawn 'abrats, ſamantâra 'îja 'adâlah dûdokh pada hidâṅgan, maka dâtaṅglah ſa'awraṅg parampuwan membâwa ſabowah tjumbul ber'îſij mînjakh bâwu p an deri pada narwastu jaṅg tijâda bertjampor, jaṅg besàr hargânja: dan ſatelàh ſudah depitjahkannja tjumbul 'itu, maka detuwaṅgnja 'itu ka'âtas kapalânja.

4 Maka 'adâlah bâraṅg 'awraṅg jaṅg gûſarlah sâma ſendirînja, dan katâlah: gunapa karugijan mînjakh bâwu p an 'îni ſudah djâdi?

5 Kârana

5 Kârana 'îtu djûga ſudahlah dâpat dedjuwal dengan lebèh deri pada tîga râtus dînâr, dan deberij pada 'awrang miskîn: maka 'amârahlah marîka 'îtu sângat 'âkan dija.

6 Tetâpi berſabdâlah Yîsâj: lûluskanlah parampuwan 'îtu, meng'apa kâmu meng'adâkan sûsah padânja? ſawâtu perbowâtan jang bâjik telàh deperbowatnja padâku.

7 Kârana pada ſedekâla wakhtu kâmu mendâpat 'awrang miskîn ſertâmu, dan manakâla kâmu ſuka, kâmu dâpat berbowat bâjik padânja: tetâpi 'âku 'îni tijâda kâmu mendâpat pada ſedekâla wakhtu.

8 Parampuwan 'îtu ſudah berbowat bârang jang 'ija ſudah bawleh: 'ija ſudah mendihuluwij menggôſokh tûbohku dengan mînjakh bâwu p an 'âkan kalangkâpan makhbûretku.

9 'Amîn djûga 'âku berſabda pada kâmu: dimâna p djûga 'Indjîl 'îni 'âkan dechothbatkan dâlam ſaganàp dunjâ, maka bârang jang telàh debowat parampuwan 'îni, 'itûlah deſebûtkan lâgi 'âkan peng'ingâtannja.

10 Sabermûla maka pergîlah Jehûdâ 'Iskarijawtij, ſa'awrang deri pada kaduwa belàs 'awrang 'îtu kapada kapâla p 'Imâm, ſopâja deſarahkannja dija pada marîka 'îtu.

11 Maka ſuka tjitâlah marîka 'îtu ſerta dedengarnja 'îtu, dan djandjilah memberij pejrakh padânja: 'arkijen maka detjaharînja dâja 'upâja, butapa desarahkannja dija pada ſenang jang pâtut.

12 Bermûla pada hârij jang pertâma deri pada mâſa râja fathîr, manakâla 'awrang bejâſa menjombilèh Fâſakh, maka ſombahlah murîd p nja padânja: kamanâtah 'angkaw hendakh kâmij pergi ſadijâkan, ſopâja ſantap Fâſakh?

13 Maka sûrohlah 'ija duwa 'awrang deri pada murîd p nja, dan ſabdâlah padânja: pergîlah kâmu mâſokh negerij; maka dengan kâmu 'âkan bertemùw ſa'awrang mânuſija, jang memikol ſawâtu bûjong ber'iſij 'ajer: 'îkotlah dija.

14 Dan bârang kamâna 'ija mâſokh, katâkanlah pada Tuwan jang 'ampûnja rûmah; bahuwa gûruw berſabda: dimâna 'ada manzil, jang dâlamnja 'âku 'âkan ſantap Fâſakh ſerta dengan murîd p ku?

15 Maka 'ija 'îni 'âkan menondjokh pada kâmu ſawâtu 'andjong besàr, jang berhampâran dan terlangkap: diſâna ſadijâkanlah 'îtu pada kâmij.

16 'Arkijen maka pergîlah murîd p nja, dan dâtanglah mâſokh negerij, dan mendâpatlah 'îtu ſeperti telàh ſudah 'ija berſabda padânja: dan ſadijâkanlah Fâſakh.

17 Dan ſatelàh ſudah petàng hârij, maka dâtanglah 'ija dengan kaduwa belàs 'awrang 'îtu.

18 Dan tatkâla marîka 'îtu 'adâlah dûdokh dan ſantap, maka berkatâlah Yîsâj: 'amîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa ſa'awrang deri pada kâmu, jang ſantap ſertâku, 'îtu 'âkan ſemûkan 'âku.

19 Maka bahâru duka tjitâlah marîka 'îtu, dan ſombahlah padânja ſa'awrang sâma ſa'awrang bertûrut p: pâtekkah dija 'îtu? dan ſa'awrang lâjin: pâtekkah dija 'îtu?

20 Tetâpi sâhutlah 'ija, dan ſabdâlah pada marîka 'îtu: 'ijâlah ſa'awrang deri pada kaduwa belàs 'awrang 'îtu, jang tjelopkan tângan ſertâku kadâlam pinggan.

21 Songgohpawn 'Ânakh 'Insân 'îtu pergi hîlang 'adânja, ſeperti telàh tersûrat 'âkan dija: tetâpi wâ'j bagi mânuſija 'îtu djûga, jang 'awlehnja 'Ânakh 'Insân 'îtu deſemûkan: 'adâlah bâjik padânja, djikalaw mânuſija 'îtu djûga ſudahlah tijâda taper'ânakh.

22 Bermûla ſamantâra marîka 'îtu 'adâlah ſantap, maka Yîsâj ſudah meng'ambil rawtij, dan ſatelàh ſudah de'ûtjapnja tſalât, maka 'ija pawn pitjahlah, dan berîlah 'îtu pada marîka 'îtu, dan ſabdâlah: 'ambillah, ſantaplah, 'îtu djûga 'ada tûbohku.

23 Lâgipawn 'ija ſudah meng'ambil tjâwan minôman, dan ſatelàh ſudah de'ûtjapnja ſjukûr, maka 'ija pawn berîlah dija pada marîka 'îtu: maka ſamowânja ſudah mînom deri padânja 'îtu.

24 Maka berſabdâlah 'ija padânja: 'îtu djûga 'ada dârahku, dârah watsijet bahâru 'îtu, jang tertompah kârana 'awrang bânjakh.

25 'Amîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa tijâda lâgi 'âku mînom deri pada kôha pôhon 'angawr, dâtang kapada hârij 'îtu djûga, manakâla 'âku 'âkan mînom dija 'îtu bahâru didalam karadjâ'an 'Allah.

26 Dan

26 Dân ſatelàh ſudah marîka 'îtu menjânji tahlîl, maka kaluwarlah 'ija kapada bûkit Zejtûn.

27 Maka berſabdâlah Sîsaj pada marîka 'îtu: bahuwa ſamowa kâmu 'âkan kena ſjak padâku pada mâlam 'îni; kârana ſudah tersûrat: 'âku 'âkan tatàkh gombâla 'îtu, maka domba p 'âkan detjerèj berèjkan.

28 Tetâpi komedijen deri pada 'âku ſudah bangkit pûla, maka 'âku 'âkan mendihuluwij kâmu pergi ka-Djalîlâ.

29 Maka ſombahlah Petrus padânja: djikalaw ſakâlipawn ſakalijennja kena ſjak, ſamâdja bûkan pâtek 'îni.

30 Maka berkatâlah Sîsaj padânja: 'âmîn djûga 'âku berſabda padâmu, bahuwa harîni, pada mâlam 'îni djûga, ſabulòm 'âjam djantan berkûkokh duwa kâli, 'angkaw tîga kâli 'âkan menjangkâlij 'âku.

31 Tetâpi ſombahlah 'ija mâkin lebèh: djikalaw ſakâlipawn hâros pâtek 'îni mâti ſertâmu, ſakâli p tijâda pâtek 'âkan menjangkâlij 'angkaw. Maka ſabâgejnja lâgi ſombahlah ſamowânja.

32 Sabermûla maka dâtanglah marîka 'îtu mâſokh ſawâtu dûkoh, jang namânja 'îtu Djatſjemanij; maka berſabdâlah 'ija pada murîd p nja: dûdokhlah desîni, ſahingga 'âku 'âkan hâbis munâdjât.

33 Maka de'ambilnja ſertânja Petrus, dân Jakhûb, dân Jahjâ: dân bahâru mula'îlah 'ija dahſjat, dân balîſah rasânja terlâlu sângat.

34 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: djiwâku 'ada duka tjita ſakâli p kamâti p an: tinggallah desîni, dân berdjagâlah.

35 Dân ſatelàh ſudah 'ija pergi ſedîkit kahadâpan, maka djâtohlah 'ija terſongkor kabûmi, dân munâdjâtlah, ſopâja, djikalaw bawleh, sâkat 'îtu lûput deri padânja.

36 Maka ſombahlah 'ija: 'Abâ, hej bâpa! ſegala ſaſawâtu dâpat terkardjâkan 'awlehmu; 'ambillah tjâwan minôman 'îni lâlu deri padâku: tetâpi bûkan ſeperti 'âku 'îni kahendâkij, hânja ſeperti 'angkaw kahendâkij.

37 Maka dâtanglah 'ija, dân mendâpatlah marîka 'îtu tîdor, dân berſabdâlah pada Petrus: hej Sjîmawn, 'angkawkah tîdor? tijadâkah 'angkaw ſampat berdjâga ſawâtu djûga djàm lamânja?

38 Berdjagâlah dân berdoakâlah, 'âgar djângan kâmu kena pertjawba'an: ſonggohpawn njâwa 'îtu ſadija, tetâpi dâging 'ada lemàh.

39 Maka pûla pergîlah 'ija, dân munâdjâtlah meng'atâkan perkata'an 'îtu djûga.

40 Dân ſatelàh 'ija pûlang, maka dedâpatnjâlah marîka 'îtu tîdor pûla: kârana mâta p nja meng'antokhlah terlâlu sângat, dân tijadâlah 'ija tâhu, 'apa 'âkan desâhutnja padânja.

41 Maka dâtanglah 'ija pada katîga kâli, dân ſabdâlah pada marîka 'îtu: tîdorlah djûga, dân berhentîlah. Sudah djûga: djàm telàh dâtang. Bahuwa ſaſonggohnja 'Ânakh 'Insân deſarahkan kapada tângan p 'awrang berdawſa.

42 Bângonlah, bejarlah kâmij pergi: bahuwa ſaſonggohnja 'ija jang ſemûkan 'âku ſudah mengampir.

43 Maka ſabantar djûga, ſamantâra 'ija 'adâlah kâta p lâgi, berdâtanglah Jehûdâ, jang 'ada ſa'awrang deri pada kaduwa belas 'awrang 'îtu, dân ſertânja 'îtu raxijet bânjakh membâwa pedang p dân bâtang p kâjuw, tersûroh 'awleh kapâla p 'Imâm, dân Kâtib p, dân Sjujûch.

44 Maka jang ſemûkan dija, 'ija ſudahlah memberij pada marîka 'îtu ſawâtu xalâmet, katânja: ſijâpa jang 'âku 'âkan meng'utjôpij, 'ijâlah dija 'îtu: tangkaplah dija, dân menghentarlah dija dengan togòhnja.

45 Maka ſerta dâtangnja ſabantar djûga berdâtanglah 'ija kapadânja, dân ſombahlah: hej mawlânâ, mawlânâ: maka dekutjopînja dija.

46 Maka marîka 'îtu mendjâmahkanlah tângan p nja kapadânja, lâlu tangkaplah dija.

47 Maka ſa'awrang 'ânuw deri pada ſegala 'awrang jang berdîrij disâna 'îtu hûnuslah pedang, dân tatàkhlah hamba 'Imâm besàr pûtus telinganja.

48 Maka sâhutlah Sîsaj, dân ſabdâlah pada marîka 'îtu: ſa'awleh p lâwan ſa'awrang penjâmon kâmu ſudah kaluwar membâwa pedang p, dân bâtang p kâjuw 'âkan memegang 'âku.

49 Sahârij p 'adâlah 'âku sâma kâmu, ſambil meng'âdjar didâlam Kaxbah, maka ſudah tijâda kâmu menangkap 'âku: tetâpi 'îtu djâdi, ſopâja ganaplah Sûrat p an.

50 Maka

50 Maka larîlah ſamowânja 'itu meninggalkan dija.

51 Maka ſa'awrang mûda 'ânuw meng'îkotlah dija, jang terkena dengan ſawâtu kâjin menûtop tûbohnja jang talandjang: maka bârang 'awrang mûda pegânglah dija.

52 Maka 'ijapawn meninggalkanlah kâjin 'itu, dan larîlah talandjang lâlu deri pada marîka 'itu.

53 Maka 'awrang 'itu menghentarkanlah Sîsaj kapada 'Imâm besàr: maka berhimponlah dâtang kapadânja ſamowa kapâla 'Imâm, dan Sjujûch, dan Kâtib p.

54 Maka Petrus pawn meng'îkotlah dija deri djâwoh, ſampej kadâlam balîrong 'Imâm besàr: dan 'adâlah 'ija dûdokh dengan châdim p, dan berdijang dirînja pada 'apij.

55 Maka kapâla p 'Imâm, dan ſaganàp madjlis Sjerîf 'itu tjaharîlah kaſjakſijan lâwan Sîsaj 'âkan mematîkan dija: hânja tijadâlah dedâpatnja.

56 Kârana bânjakh 'awrang nâjiklah ſjakſi dusta 'âtasnja: tetâpi ſegala kaſjakſijan 'itu bûkan 'adâlah bersâma p an.

57 Maka bângonlah bârang 'awrang, dan nâjiklah ſjakſi dusta 'âtasnja, 'ûdjarnja:

58 Sahâdja kâmij ſudah menengar dija 'ini berkâta: bahuwa 'âku 'âkan merombakh Kaabah 'ini, jang taperbowat dengan tângan p, dan dâlam tîga hârij 'âku 'âkan per'ûſah ſawâtu Kaabah jang lâjin, jang tijâda taperbowat dengan tângan p.

59 Maka bagîtu lâgi kaſjaksi'annja bukan 'adâlah bersâma p an.

60 Maka bângonlah 'Imâm besàr berdîrij ditengah p, dan bertanjâkanlah Sîsaj, ſabdânja: tijadâkah 'angkaw menjâhut bârang ſaperkâra? 'apâtah 'itu jang marîka 'itu berſjakſi 'âtasmu?

61 Tetâpi 'ija berdijamlah dirînja, dan tijadâlah menjâhut 'apa p. Pûla 'Imâm besàr bertanjâkanlah dija, dan ſabdâlah padânja: 'adâkah 'angkaw 'Elmesêh 'ibnu-'lmutabârak?

62 Maka berkatâlah Sîsaj: 'âku 'ini 'ada dija 'itu; maka kâmu 'âkan melîhat 'Ânakh 'Insân dûdokh pada ſabelàh kânan peng'awasâ'an 'Allah, dan dâtang dengan 'âwan p dilângit.

63 Maka 'Imâm besàr sûjaklah pakâjinnja, dan katâlah: 'apâtah lâgi 'ûſah 'âkan ſjakſi p?

64 Kâmu ſudah dengar hôdjat: 'apâtah ſangka kâmu? maka ſakalijen marîka 'itu ſudah mengHhukumkan dija 'âkan kena denda mâti debûnoh.

65 Maka bahâru ſatengah 'awrang ſudah meludâhij dija, dan menûdong mukânja, dan menampejling dija, dan berkâta padânja: bernubuwetlah 'awlehmu: maka châdim p ſudah tombokh dija dengan tampar p.

66 Bermûla ſatelàh 'adâlah Petrus dibâwah pada balîrong, maka dâtanglah ſa'awrang parampuwan deri pada ſegala bûdakh 'Imâm besàr:

67 Dan ſerta delîhatnja Petrus berdijang dirînja, maka 'ija menintanglah dija, dan katâlah: lâgi 'angkaw 'îni 'adâlah ſerta dengan Sîsaj Nâtsirij 'itu.

68 Tetâpi 'ija djûga ſudah berſangkal, katânja: tijâda 'âku meng'enàl dija, dan tijâda 'âku tâhu 'apa 'angkaw 'îni kâta p. Maka pergîlah 'ija kaluwar kadâlam palantâran balîrong: maka 'âjam djantan pawn berkûkokhlah.

69 Dan ſerta bûdakh parampuwan melîhat dija 'itu pûla, maka bahâru berkatâlah 'ija pada ſegala 'awrang jang berdîrij disâna: bahuwa 'ija 'ini 'ada ſa'awrang deri pada marîka 'itu.

70 Tetâpi pûla 'ija djûga berſangkal. Maka lâlu ſakotîka pûla berkatâlah 'awrang jang berdîrij disâna pada Petrus: ſabenarnjâlah 'angkaw 'ada ſa'awrang deri pada marîka 'itu: kârana lâgi 'angkaw 'ada 'awrang Djalîlij, dan bahasâmu ſabâgejnja.

71 Maka mula'îlah 'ija meng'utôkij dirînja dan berſompah: ſahâdja tijâda 'âku meng'enàl mânuſija 'itu jang kâmu ſebûtkan.

72 Maka berkûkokhlah hâjam djantan pada kaduwa kâli, maka terkenanglah Petrus 'âkan perkatâ'an 'itu, jang Sîsaj ſudahlah berſabda padânja: bahuwa ſabulòm 'âjam djantan berkûkokh duwa kâli, 'angkaw 'âkan menjangkâlij 'âku tîga kâli. Maka 'ija bernjàh dirînja deri sâna, lâlu menângis.

FATSAL JANG KA XV.

1 SAbermûla ſabantar pada pâgi hârij maka bermuſjâwaretlah sâma p kapâla p 'Imâm ſerta dengan Sjujûch dan Kâtib p, dan ſaganàp madjlis

madjlis SJerîf, dân ſatelàh ſudah de'îkatnja Sîsâj, maka dehentarkannjâlah, dân deſarahkannjâlah dija kapada Pilâtus.

2 Maka Pilâtus bertanjâkanlah dija, ſabdânja: 'adâkah 'angkaw 'ini Râdja 'awrang Jehûdij? maka sâhutlah 'ija, dân katâlah padânja: 'angkaw katâkan 'itu.

3 Maka ſegala kapâla 'Imâm menûdohlah dija ſudah berbowat babarapa sâlah: maka bârang ſaperkâra pawn tijâda desâhutnja.

4 Maka pûla Pilâtus bertanjâkanlah dija, ſabdânja: bûkankah 'angkaw menjâhut 'apa p? 'ingatlah barapa perkâra marîka 'itu berſjakſi 'âtasmu.

5 Maka Sîsâj pawn tijâda lâgi menjâhut bârang ſawâtu pawn, ſahingga Hhejrânlah Pilâtus.

6 Maka pada mâſa râja 'itu berîlah 'ija lepàs pada marîka 'itu ſa'awrang terbulonggguw, jang depintânja garàng.

7 Maka 'adâlah ſa'awrang jang bernâma Bar'abâ jang terbulonggguw ſerta dengan 'awrang hûro hâra lâjin, jang dâlam hûro hâra 'itu ſudahlah berbunôhan.

8 Maka berſarûlah razijet, dân bahâru p an mintâlah berbowat padânja, ſeperti 'ija bejâſa ſantijâſa.

9 Maka sâhutlah Pilâtus pada marîka 'itu, ſabdânja: ſukâkah kâmu 'âku berij lepàs bagi kâmu Râdja 'awrang Jehûdij 'itu?

10 (Kârana tahûlah 'ija, bahuwa kapâla p 'Imâm ſudahlah ſarahkan dija dengan kadangkejan.)

11 Tetâpi kapâla p 'Imâm meng'âdjakhlah razijet, ſopâja 'ângor 'ija berij lepàs bagi marîka 'itu Bar'abâ.

12 Tatkâla 'itu sâhutlah Pilâtus, dân ſabdâlah pûla pada marîka 'itu: 'apâtah kalàkh kâmu kahendâkij 'âku berbowat pada 'awrang 'itu, jang kâmu menjebût Râdja 'awrang Jehûdij?

13 Maka pûla berterijakhlah marîka 'itu: tſalîbkanlah dija.

14 Tetâpi berſabdâlah Pilâtus pada marîka 'itu: 'apâtah djâhat kalàkh telàh debowatnja? maka mâkin berterijakhlah marîka 'itu: tſalîbkanlah dija.

15 'Adapawn ſedang Pilâtus mâwu memadâkan razijet, maka deberînja Bar'abâ lepàs bagi marîka 'itu, dân deſarahkannja Sîsâj, ſatelàh ſudah dedara'âkannja dija, ſopâja 'ija detſalîbkan.

16 Maka laſjkar menghentarlah dija kadâlam balîrong, 'ija 'itu 'iwân, dân panggillah ſaganàp pasûkan 'itu berhimpon.

17 Maka dekenâkannja padânja ſawâtu Hhilet jang 'ûnguw warnânja, dân ſatelàh ſudah de'ânjamnja ſawâtu mâkota deri pada dûrij p, maka debûbohnja 'itu di'âtas kapalânja.

18 Dân bahâru deberînja ſalâm padânja, ſombahnja: 'elſalâm ſalejkom, hej Râdja 'awrang Jehûdij.

19 Sudah 'itu maka marîka 'itu ſudah pûkol kapalânja dengan ſawâtu bâtang bûloh, dân meludâhij dija, dân bertelûd ſombah ſudjûd padânja.

20 Dân tatkâla ſudah hâbis marîka 'itu permâjinkan dija, maka detanggalkannja Hhilet jang 'ûnguw warnânja 'itu deri pada tûbohnja, dân dekenâkannja padânja pakejan p nja jang châts: lâlu dehentarkannja dija kaluwar 'âkan mentſalîbkan dija.

21 Maka depakhsânja SJîmawn, ſa'awrang KHejrewânij, jang lâlu lampoh dâtang deri pada bendangnja, bâpa 'Iskander dân Rûfus, ſopâja de'angkatnja pîkol tſalîbnja.

22 Maka debawânja dija 'itu kapada tampat Djoldjûtâ, jang tatkâla tersâlin 'artînja 'ada, tampat tingkôrakh.

23 Maka deberînja padânja mînom 'ajer 'angawr tertjampor dengan mòr: hânja tijadâlah de'ambilnja 'itu.

24 Dân ſatelàh ſudah detſalîbkannja dija, maka debahagîkannja pakâjin p nja dengan melûtar 'ondej di'âtasnja, ſopâja 'awrang tâhu 'apa 'âkan de'ambilnja.

25 'Adapawn 'adâlah djam jang katîga, maka detſalîbkannja dija.

26 Maka sûrat penudôhannja 'adâlah tersûrat demikijen: JANG RÂDJA 'AWRANG JEHÛDIJ.

27 Maka detſalîbkannja ſertânja 'itu duwa 'awrang penjâmon, ſa'awrang pada kânannja, dân ſa'awrang pada kirînja.

28 Maka ganaplah 'Elmektûb, jang meng'atâkan,

tâkan: dan 'ija ſudah tapermanâ'ij dengan 'awrang durhâka.

29 Maka 'awrang jang lâlu lampoh menghôdjatlah dija, ſambil menggarakhkan kapâla p nja, dan berkâta:tjih 'angkaw jang merombakh Kaabah, dan per'ûſah dija 'itu dâlam tîga hârij;

30 Lepàskanlah ſendirîmu, dan tûronlah deri pada tſalîb.

31 Maka ſabâgej lâgi kapâla p 'Imâm ſerta dengan Kâtib p berkatâlah ſa'awrang kapada ſa'awrang, ſambil bermâjin: 'awrang lâjin p 'ija ſudah lepàskan, ſendirînja pawn tijâda 'ija ſampat lepàskan.

32 Bâjiklah 'Elmeſêh Râdja 'awrang Jiſrâ'ejl 'itu ſakârang tûron deri pada tſalîb, ſopâja kâmij melîhat 'itu lâlu pertjâja. Lâgi 'awrang jang telàh detſalîbkan ſertânja, 'itu ſudah bangkilkan 'âtasnja.

33 Bermûla ſatelàh ſudah ſampej djàm jang ka'anàm, maka dâtanglah kalàm ka'âtas ſalûroh tânah, ſampej kapada djàm jang kaſembîlan.

34 Maka pada djàm jang kaſembîlan berſarûlah Îſâj dengan ſawâra njâring, ſombahnja: 'ELAWHIJ, 'ELAWHIJ, LAMÂ SJABAKHTANIJ? jang djikalaw tersâlin 'artînja 'ada: jâ 'Ilahku! jâ 'Ilahku! kârana 'apa 'angkaw ſudah meninggalkan 'âku?

35 Maka ſatengah deri pada ſegala 'awrang jang 'adâlah berdîrij disâna, ſerta dedengarnja 'itu, katâlah: bahuwa ſaſonggohnja 'ija memanggil 'Ejlijâ.

36 Maka larîlah ſa'awrang, dan meng'isîlah ſawâtu bûnga kârang dengan tjûka, dan bûbohlah 'itu di'âtas ſawâtu bâtang bûloh, lâlu berîlah mînom padânja, 'ûdjarnja: berhentîlah; bejarlah kâmij melîhat, kâluw p 'Ejlijâ 'âkan dâtang menûronkan dija.

37 Maka Îſâj pawn kaluwarkanlah ſawâtu ſawâra njâring, lâlu pûtuslah njâwa.

38 Maka tîrej dindîngan Kaabah 'itu tertjârik-lah mendjâdi duwa deri 'âtas ſampej kabâwah.

39 Maka Penggrâtus jang berdîrij disâna berſabarângan dengan dija, tatkâla delîhatnja, bahuwa dengan demikijen terijakhnja ſudahlah 'ija pûtus njâwa, 'itu berkatâlah: ſabenarnjâlah mânuſija 'ini 'adâlah 'Anakh 'Allah.

40 'Adapawn 'adâlah lâgi babarapa parampuwan jang menintang deri djâwoh: 'antâra ſijâpa 'adâlah lâgi Marjam Madjdalijat, dan Marjam jang 'ibuw Jakhûb kitjil dan Jûsâ, lâgi Sjalawmej:

41 Segala jang lâgi, tatkâla 'ija 'adâlah ditânah Djalîlâ, ſudahlah meng'îkot dija, dan berbowat chidmet padânja: dan bânjakh parampuwan lâjin p, jang ſudahlah mûdikh ſertânja 'itu kapada Jerûſjalejm.

42 Bermûla ſatelàh ſudah ſakârang petàng hârij, ſedàng 'adâlah hârij ſatâd, jaknij, hârij jang dihûlu deri pada ſabtu,

43 Maka dâtanglah Jûſof, jang Ramatâ negerînja, ſa'awrang manterij jang berhhormat, jang ſendîrij lâgi 'adâlah menantij karadjâ'an 'Allah, 'ijapawn baranîkanlah dirînja, dan mâſokhlah menghâdap Pilâtus, dan mintâlah 'ambil badan Îſâj.

44 Maka Hhejrânlah Pilâtus, bahuwa ſudah ſakârang 'ija mâti: dan ſatelàh ſudah depanggilnja Penggrâtus 'itu dâtang, maka bertanjâlah 'ija padânja, kâluw p lâma 'ija ſudah mâti.

45 Dan ſatelàh ſudah dekatahuwînja 'itu deri pada Penggrâtus 'itu, maka de'anugarahkannja badan 'itu pada Jûſof.

46 Maka debilînja ſondus, dan ſatelàh ſudah 'ija tûronkan dija, dekafanînja dija 'itu didâlam ſondus 'itu: lâlu detârohnja dija didâlam ſawâtu karâmet, jang 'adâlah terpâhat didâlam ſawâtu bâtu kârang: dan degûlingnja ſabowah bâtu kahadâpan pintu karâmet 'itu.

47 Maka Marjam Madjdalijat, dan Marjam jang 'ibuw Jûſâ 'itu tejingokhlah, dimâna 'ija detâroh.

FATSAL JANG KA XVI.

1 SAbermûla ſatelàh ſudah lâlu hârij ſabtu, maka Marjam Madjdalijat, dan Marjam jang 'ibuw Jakhub, lâgi Sjalawmej, ſudahlah bilij rampah p, ſopâja 'ija dâtang bermînjakhkan dija.

2 Maka pâgi p 'âmat pada hârij 'âlhad deri pada 'usbûk, dâtanglah marika 'itu kapada karâmet, demi terbit matahârij.

3 Maka

3 Maka berkatâlah marîka 'îtu ſa'awrang kapada ſa'awrang: ſijâpa 'âkan menggûling bagi kâmij bâtu deri pada pintu karâmet?

4 (Dan ſerta detintangnja, maka delîhatnja bahuwa bâtu 'îtu ſudah hâbis tergûling) kârana 'adâlah 'îtu besàr 'âmat.

5 Dan ſatelàh ſudah 'ija mâſokh kadâlam karâmat, maka 'ija melîhat ſa'awrang mûda dûdokh pada ſabelàh kânan, jang pâkej ſawâtu bâdju pandjang jang pûtih warnânja, lâlu 'ija dahſjat.

6 Tetâpi berſabdâlah 'ija pada parampuwan p 'îtu: djanganlah kâmu dahſjat: kâmu mentjahârij Ⱬîsaj Nâtsirij 'îtu, jang telàh detſalîbkan: ſudah 'ija bangkit, bûkan 'ada 'ija desîni: lihatlah tampat dimâna 'awrang ſudahlah menâroh dija.

7 Tetâpi pergîlah kâmu, katâkanlah pada murîd p nja dan pada Petrus, bahuwa 'ija mendihuluwij kâmu pergi ka-Djalilâ: disâna kâmu 'âkan melîhat dija, ſeperti 'ija ſudah berſabda pada kâmu.

8 Maka lakàs p kaluwarlah parampuwan 'îtu, dan larîlah deri sîſij karâmet 'îtu: maka gomitàr dan dahſjat ſudahlah kena dija 'îtu: dan pada ſa'awrang sâtu p pawn tijâda dekatâkannja; kârana tâkotlah 'ija.

9 Dan ſatelàh ſudah Ⱬîsaj bangkit pâgi p pada hârij 'âhhad deri pada 'usbûⱬ, maka kalihâtanlah 'ija dihûlu pada Marjam Madjdalijat, deri dâlam ſijâpa 'ija ſudahlah membowang tûdjoh djin.

10 Parampuwan 'îni ſudah pergi memberîta 'îtu pada ſegala 'awrang jang ſudahlah menjertâ'ij dija, jang berkâbong dan menângis.

11 Dan marîka 'îni, ſerta dedengarnja, bahuwa 'ija hidop, dan ſudah delîhat 'awleh parampuwan 'îtu, maka tijadâlah 'ija pertjâja.

12 Maka komedijen deri pada 'îtu 'ija ſudah kalihâtan dengan rûpa lâjin pada duwa 'awrang deri pada marîka 'îtu, ſamantâra 'ija berdjâlan p ſambil pergi kapâdang.

13 Maka marîka 'îni ſudah pergi memberîta 'îtu pada 'awrang lâjin p: hânja pada 'awrang 'îni tijadâlah 'ija lâgi pertjâja.

14 Komedijen 'ija ſudah kalihâtan pada kaſabelàs 'awrang, ſedang marîka 'îtu 'adâlah dûdokh sâma p, dan ſudah bangkilkan 'âtasnja kûrang 'îmânnja, dan katagâran hatînja: 'awleh kârana ſudahlah tijâda 'ija pertjâja pada ſegala 'awrang, jang ſudahlah melîhat dija terbangkit.

15 Sabermûla maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: pergîlah kâmu kapada ſaganàp dunjâ, chothbatkanlah 'Indjîl pada ſakalijen machlûkh.

16 Sijâpa jang ſudah pertjâja dan depermandîkan, 'ija 'âkan ber'awlèh chalâts: tetâpi ſijâpa jang ſudah tijâda pertjâja, 'ija 'âkan kena kûtokh.

17 Maka ſegala tanda 'îni 'âkan menjertâ'ij ſegala 'awrang jang pertjâja: dengan namâku 'ija 'âkan membowang djin p: dengan bâgej p bahâſa bahâru 'ija 'âkan berkâta p:

18 'Ûlar p 'ija 'âkan mendjâmah: dan djikalaw ſakâlipawn 'ija mînom bârang kamatijan, tijâda 'îtu 'âkan meng'adâkan madlaret padânja: di'âtas 'awrang sâkit pâjah 'ija 'âkan membûboh tângan p nja, maka marîka 'îtu 'âkan djâdi ſomboh.

19 Bermûla mahâ Tûhan ſatelàh ſudah hâbis 'ija berſabda padânja, maka ter'angkatlah 'ija kadâlam ſawrga, dan dûdokhlah pada tângan kânan 'Allah.

20 'Arkijen maka kaluwarlah marîka 'îtu, dan berchothbatlah ſaganàp sâna sîni, ſedang mahâ besàr Tûhan 'adâlah ſerta bakardja, dan menogohkan perkatâ'an 'îtu 'awleh tanda p jang menjertâ'ij dija. 'Âmîn.

'INDJÎLU-'LKHUDUS

Tersûrat 'awleh

LÛKHÂ.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 SEdang bânjakh 'awrang ſudah tjawba meng'ârang hhikâjet 'âkan ſegala perkâra, jang katahuwan jakhînnja di'antâra kâmij,

2 Seperti telàh deſarahkan pada kâmij 'awleh ſegala 'awrang, jang deri mulânja ſudah 'ada muſjâhid, dan châdim kalimat 'îtu:

3 Maka

3 Maka padâku lâgi ſudah njâta bâjik, ſedang dengan ſakhſamâku ſudah kuparikhſa ſegala ſaſawâtu deri pada hulûnja, menjûrat padâmu ber'âtor p, hej THijofilus, jang 'âmat xazîz:

4 Sopâja 'angkaw dâpat meng'atahuwij kaſonggôhan ſegala perkatâ'an, 'âkan jang mâna 'angkaw ſudah depel'adjârij.

5 'ADapawn pada hârij p Hejrawdejs, jang Râdja ditânah Jehûdâ, 'adâlah ſa'awrang 'Imâm, namânja Zekarjâ, deri pada per'atôran hârij 'Abijâ: dan 'isterînja deri pada 'ânakh p parampuwan Hârûn, dan namânja 'itu 'Elîſjébax.

6 Maka kaduwânja 'itu 'adâlah xâdil dihadâpan 'Allah, ſambil berdjâlan menûrut ſakalijen titah, dan khukum mahâ besàr Tûhan, dengan tijâda bârang dâleh.

7 Maka bârang 'ânakh tijadâlah pada marîka 'itu, 'awleh kârana ſebàb 'Elîſjébax 'adâlah mandul, dan kaduwânja ſudahlah dâtang djâwoh p kapada hârij p nja.

8 Sabermûla djâdi, tatkâla 'ija ber'imâmet pada pergantijan per'atôran harînja dihadâpan 'Allah,

9 Tûrut xâdet pakardjâ'an 'imâmet, bahuwa dengan 'ondej ſudahlah de'ontongkan padânja 'âkan memâſang perſombâhan 'ûkop p an, maka mâſokhlah 'ija kadâlam Kaxbah mahâ besàr Tûhan.

10 Dan ſaganàp kabanjâkan khawm 'adâlah ſombahjang diluwar pada djàm perſombâhan 'ûkop p an.

11 Maka kalihâtanlah padânja ſa'awrang Melâ'îkat mahâ besàr Tûhan berdîrij pada ſabelàh kânan deri pada medzbekh 'istanggij.

12 Maka kaharuwanlah Zekarjâ, ſerta delîhatnja dija, ſahingga katakôtan ſudah berlâku 'âtasnja.

13 Tetâpi berſabdâlah Melâ'îkat 'itu kapadânja: djânganlah tâkot, hej Zekarjâ; kârana bahuwa pemohônanmu ſudah kadengâran, maka 'isterîmu 'Elîſjébax 'âkan ber'ânakh padâmu ſawâtu 'ânakh lâki p, dan 'angkaw hendakh menjebût namânja Jakhjâ.

14 Maka padâmu 'âkan 'ada kaſukâ'an dan termâſa, dan bânjakh awrang 'âkan berſuka p an deri kârana kadjadi'annja.

15 Kârana 'ija 'âkan djâdi besàr dihadâpan mahâ besàr Tûhan: mâwu 'ajer 'angawr mâwu 'aràkh tijâda 'ija 'âkan mînom: maka dengan Rôkhu-'lkhudus 'ija 'âkan depunôhij, 'itu pawn mulânja deri pada purût 'ibûnja.

16 Maka 'ija 'âkan kombalîkan bânjakh 'awrang deri pada benij Jiſrâ'ejl kapada mahâ besàr Tûhan 'Ilahnja.

17 Maka 'ija djûga 'âkan pergi berdjâlan dihadâpan khadlretnja dengan rôkh dan khowat 'Elija, 'âkan kombalîkan ſegala râſa hâti bâpa p kapada 'ânakh p, dan 'awrang durhâka kapada kabidjakhſanâ'an 'awrang xâdil, 'âkan ſinggarahkan pada mahâ besàr Tûhan ſawâtu khawm jang terlangkap.

18 Maka ſombahlah Zekarjâ kapada Melâ'îkat 'itu: dengan 'apa pâtek 'âkan meng'atahuwij 'itu? kârana pâtek 'îni 'ada tuwah, dan 'isterîku ſudah dâtang djâwoh p kapada hârij p nja.

19 Maka sâhutlah Melâ'îkat, dan ſabdâlah padânja: 'âku 'îni 'ada Djibrâ'îl jang berdîrij menghâdap 'Allah, dan 'âku ſudah tersûroh meng'atâkan kapadâmu, dan memberîta padâmu ſegala perkâra 'îni.

20 Maka bahuwa ſaſonggohnja 'angkaw 'âkan berdijam dirîmu, dan tijâda ſampat kâta p, ſampej kapada hârij 'itu, tatkâla ſegala perkâra 'itu hâbis djâdi: 'awleh kârana ſebàb ſudah tijâda 'angkaw pertjâja 'âkan ſegala perkatâ'anku, jang 'âkan deganâpij pada kotikânja.

21 Maka 'adâlah khawm menantîkan Zekarjâ, dan khejrânlah 'awleh kârana 'ija berlambâtan didâlam Kaxbah.

22 'Adapawn tatkâla 'ija kaluwar, maka tijadâlah 'ija ſampat kâta p pada marîka 'itu; maka meng'artîlah marîka 'itu, bahuwa ſudahlah 'ija melîhat bârang rûjat didâlam Kaxbah: maka 'adâlah 'ija melambej pada marîka 'itu, dan tinggallah keluw.

23 Maka djâdi tatkâla ganàplah ſegala hârij djawâtannja, bahuwa pergîlah 'ija pûlang karûmahnja.

24 Maka komedijen deri pada hârij p 'itu

meng'andonglah 'Elîſjébax 'isterînja 'îtu: maka 'ija ſembunjîkanlah ſendirînja lîma bûlan lamânja, 'ûdjarnja:

25 Bahuwa demikijenlah mahâ besàr Tûhan ſudah berbowat pada pâtek, pada hârij p 'îtu jang dâlamnja 'ija ſudah menîlikh pâtek, 'âkan melalûkan katjelâ'anku deri 'antâra mânuſija p.

26 Sabermûla maka pada bûlan jang ka'anàm tersûrohlah Melâ'îkat Djibrâ'îl 'awleh 'Allah pergi kapada ſawâtu negerij ditânah Djalîlâ, namânja 'îtu Nâtsirat,

27 Kapada ſawâtu parâwan jang bertunângan dengan ſawâtu lâki p, jang namânja Jûſof, deri pada 'iſij rûmah Dâ'ûd: dan nâma parâwan 'îtu 'adâlah Marjam.

28 Maka mâſokhlah Melâ'îkat 'îtu dâtang kapadânja, dan ſabdâlah: 'elſalâm xalejkona, hej 'angkaw, jang ſudah ber'awleh nixmet; mahâ besàr Tûhan 'ada baſertâmu, 'angkaw 'ada mubârakat diantâra ſegala parampuwan.

29 Dan ſerta delîhatnja dija, maka kaharuwanlah parampuwan 'îtu menengar katânja 'îni, dan berbitjarâlah butapa mulânja ſalâm 'îni 'ada.

30 Maka berſabdâlah Melâ'îkat padânja 'îtu: djangganlah tâkot, jâ Marjam; kârana 'angkaw ſudah mendâpat nixmet sâma 'Allah.

31 Maka bahuwa ſaſonggohnja 'angkaw 'âkan meng'andong didâlam purùt, lâlu ber'ânakh ſawâtu 'ânakh lâki p, dan menjebùt namânja Xîsâj.

32 'Ija 'îni 'âkan djâdi besàr, dan deſebutkan 'Ânakh Hhakh Taxâlâj: maka mahâ besàr Tûhan 'Allah 'âkan memberij padânja ſinggahsâna Dâ'ûd mawjangnja 'îtu.

33 Maka 'ija 'âkan nâjik Râdja 'âtas 'iſij rûmah Jaxkhûb ſampej ſalâma p nja, dan pada karadjâ'annja tijâda 'âkan 'ada kaſudâhan.

34 Maka ſombahlah Marjam kapada Melâ'îkat 'îtu: bagimâna djâdi demikijen 'îtu, ſedang pâtek tijâda meng'enàl bârang ſa'awrang lâki p?

35 Maka sâhutlah Melâ'îkat 'îtu, dan ſabdâlah padânja: Rôhhu-'lkhudus 'âkan berlâku 'âtasmu, dan pang'awasâ'an Hhakh Taxâlâj 'âkan menawôngij 'angkaw; ſebàb 'îtu lâgi KHudûs 'îtu, jang 'âkan taper'ânakh deri dâlamnu, 'âkan diſebùt 'Anakh 'Allah.

36 Maka bahuwa ſaſonggohnja 'Elîſjébax ſakulawargâmu, 'ija ſendîrij lâgi ſudah meng'andong ſawâtu 'ânakh lâki p pada katuwâhannja: maka 'îni 'ada bûlan jang ka'anàm padânja 'îtu, jang terpanggillah mandul.

37 Kârana bûkan 'ada ſaſawâtu perkâra, jang tijâda terkardjâkan 'awleh 'Allah.

38 Maka ſombahlah Marjam: 'ada pâtek 'îni hamba mahâ besàr Tûhan; djadîlah kirânja pada pâtek 'âtas ſabdâmu. Maka pergîlah Melâ'îkat 'îtu lâlu deri padânja 'îtu.

39 Maka bângonlah Marjam pada hârij p 'îtu djûga, dan ber'angkatlah dengan ſegaràh kapada pagunôngan, kadâlam ſawâtu negerij ditânah Jehûdâ.

40 Dan mâſokhlah kadâlam rûmah Zekarjâ, dan berîlah ſalâm pada 'Elîſjébax.

41 Maka djâdi demi 'Elîſjébax dengar ſalâm Marjam 'îtu, bahuwa berlompat p anlah ka'ânakh 'îtu didâlam purutnja: maka 'Elîſjébax pawn depunohîlah dengan Rôhhu-'lkhudus,

42 Dan bersarûlah dengan ſawâra njâring, dan katâlah: mubârakatlah 'angkaw di'antâra ſegala parampuwan, dan mubâraklah bowah purutmu.

43 Maka deri mâna garàng padâku demikijen 'îtu, bahuwa 'îbuw Tûhanku dâtang kapadâku?

44 Kârana bahuwa ſaſonggohnja, ſerta ſawâra ſalâmmu dâtanglah katelînga p ku, maka berlompat p anlah ka'ânakh 'îtu dengan termâſa didâlam purutku.

45 Maka berbahagijâlah parampuwan 'îtu, jang ſudah pertjâja: kârana ſegala perkâra, jang telàh dekatâkan padânja deri pada fîhakh mahâ besàr Tûhan, 'îtu 'âkan deganâpij.

46 Sabermûla maka berkatâlah Marjam: Djiwâku membeſarkan mahâ besàr Tûhan:

47 Dan hatîku termâſa dengan kârana 'Allah muchalitsku:

48 'Awleh kârana 'ija ſudah menîlikh karindâhan hambânja parampuwan: kârana bahuwa ſaſonggohnja deri pada ſakârang 'îni ſamowa bangſa 'âkan menjebùt 'âku berbahagija.

49 Kârana 'Elkhadîr ſudah berbowat padâku babarapa perkâra besàr p, dan namânja 'îtu 'Elkhudûs.

50 Dan

50 Dân rahhmetnja 'îtu tatàp derî pada bangſa dâtang kapada bangſa bagi ſegala 'awrang jang tâkot 'âkan dija.

51 'Ija ſudah berbowat ſawâtu khowat dengan lângannja: 'ija mentjerèj berejkan 'awrang djumâwa dengan kaſangkâ'an hatînja.

52 'Ija ſudah menûronkan 'awrang kawâſa derî 'âtas kurſij p nja, dân ſudah meninggikan 'awrang jang rindah hatînja.

53 'Awrang berlâpar 'ija ſudah meng'innjangkan dengan bâgej p kabajîkan: dân 'awrang jang kâja p 'ija ſudah sûroh pûlang dengan hampânja.

54 'Ija ſudah meng'angkat Jiſrâ'ejl bûdakhnja, ſopâja dekenangnja 'âkan rahhmet,

55 (Seperti 'ija ſudah bafermân pada bâpa p kâmij, katahuwij, pada 'Ibrâhîm, dân pada benehnja,) ſampej ſalâma p nja.

56 Maka tinggallah Marjam ſertânja 'îtu ſakîra p tîga bûlan lamânja, lâlu pûlanglah 'ija kapada rûmahnja.

57 Maka 'Elîſjébax pawn ganàplah dejwasânja 'âkan ber'ânakh, maka 'ija ber'ânakhlah ſawâtu 'ânakh lâki p.

58 Maka dengarlah ſegala 'awrang jang berûmah disâna kulîling p, dân ſegala 'awrang ſakulawargânja, bahuwa mahâ besàr Tûhan ſudahlah membeſarkan rahhmetnja 'âkan parampuwan 'îtu, lâlu berſuka p anlah ſertânja 'îtu.

59 Maka djâdi pada hârij jang kadawlâpan dâtang 'awrang 'âkan chatankan ka'ânakh, dân menjebût dija 'îtu Zekarjâ, tûrut nâma bapânja.

60 Maka sâhutlah 'ibûnja, dân katâlah: bûkan; hânja 'ija 'âkan diſebût Jahhjâ.

61 Maka katâlah marîka 'îtu kapadânja: bahuwa bârang ſa'awrang bûkan 'ada didâlam pakulawargâ'anmu, jang diſebût dengan nâma 'îtu.

62 Maka delambejnja kapada bapânja, bagimâna dekahendakînja 'ija diſebût.

63 Dân ſatelàh ſudah depintânja pâpan tûlis, maka desûratnja demikijen bunjînja: Jahhjâ 'ada namânja. Maka Hhejrânlah ſakalijen 'awrang 'îtu.

64 Maka ſabantar djûga terbukâlah mûlutnja dân lîdahnja, ſahingga 'ija kâta p lah, ſambil memûdji 'Allah.

65 Maka berlakûlah katakôtan 'âtas ſamowa 'awrang, jang berûmah kulîling p: dân pada ſalûroh pagunôngan ditânah Jehûdâ 'awrang pawn berkâta p anlah bânjakh 'âkan ſakalijen perkatâ'an 'îni.

66 Maka ſamowa 'awrang jang dengar 'îtu târohlah 'îtu dâlam hatînja, 'ûdjarnja: 'apa garângan ka'ânakh 'îni 'âkan djâdi? maka tângan mahâ besàr Tûhan 'adâlah baſerta dengan dija.

67 Sabermûla maka Zekarjâ bapânja 'îtu depunohîlah dengan Rôhhu-'lkhudus, lâlu bernubuwetlah, 'ûdjarnja:

68 Segala pûdji bagi mahâ besàr Tûhan, 'Ilah 'awrang Jiſrâ'ejl, kârana 'ija ſudah meng'ondjôngij, dân meng'upajâkan kalepâſan pada khawmnja:

69 Dân ſudah membângon bagi kâmij ſawâtu tandokh chalâts, didâlam rûmah Dâ'ûd bûdakhnja 'îtu.

70 Seperti 'ija ſudah bafermân 'awleh mûlut ſegala Nabînja jang khudus, jang ſudah 'ada derî pada 'awal zemân:

71 Katahuwij, ſawâtu kalepâſan derî pada ſatarûw p kâmij, dân derî pada tângan ſakalijen 'awrang jang membintjij kâmij.

72 Sopâja 'ija meng'adâkan rahhmet pada bâpa p kâmij, dân meng'enàng 'âkan perdjandji'annja jang khudus:

73 Dân 'âkan perſompâhan, jang 'ija ſudah berſompah kapada 'Ibrâhîm bâpa kâmij, 'âkan memberij pada kâmij,

74 Sopâja kâmij terlepàs derî pada tângan p ſegala ſatarûw kâmij berbowat xibâdet padânja,

75 Dengan khodſijet dân xadâlet dihadâpan Hhadlretnja, pada ſakalijen hârij kahidôpan kâmij.

76 'Adapawn 'âkan dîkaw, hej ka'ânakh, 'angkaw 'âkan diſebutkan Nabij Hhakh Taxâlâj: kârana 'angkaw 'âkan 'andjar dihadâpan Hhadlret mahâ Tûhan, 'âkan ſinggarahkan djâlan p nja.

77 'Akan memberij peng'atahuwan chalâts pada khawmnja, dengan ka'ampônan dawſa p nja.

78 'Awleh ſegala kapiluwan rahhmet 'Ilah kâmij, dengan jang mâna 'Elſjârikh derî pada katinggijan ſudah meng'ondjôngij kâmij.

79 'Âkan bersînar pada ſegala 'awrang jang

dûdokh dâlam kalàm dàn bâjang mawt : 'âkan betulkan kâki p kâmij kapada djâlan ſalâmet.

80 Maka ka'ânakh 'îtu bertambahlah besàrnja, dàn berkhowatlah njawânja, dàn tinggallah didâlam pâdang p bel'antâra, ſampej kapada hârij pertondjôkannja kapada 'awrang Jiſrâ'ejl.

FATSAL JANG KA II.

1 SAbermûla djâdi pada hârij p 'îtu djûga, bahuwa kaluwarlah ſawâtu tîtah deri pada ſ'îhakh KHajtſar 'Awghustus, ſopâja 'îſij ſaganàp tânah maxmûr desûratkan.

2 Penjurâtan 'îni ſudah djâdi dihûlu deri pada KHurînus ſudah nâjik 'Adapâti 'âtas Sûrijâ.

3 Maka pergîlah ſakalijen 'awrang 'âkan desûratkan, mâſing p ſa'awrang kapada negerij dirînja.

4 Maka mûdikhlah lâgi Jûſof deri pada tânah Djalîlâ, deri dâlam negerij Nâtsirat, kapada tânah Jehûdâ, kadâlam negerij Dâ'ûd, jang deſebût Bejt Léhhem, 'awleh kârana ſebàb 'adâlah 'ija deri pada 'îſij rûmah dàn bangſa Dâ'ûd,

5 'Âkan desûratkan ſerta dengan Marjam parampuwan jang bertunângan dengan dija, ſedàng 'ada 'ija bonting.

6 Maka djâdi tatkâla marîka 'îtu 'adâlah disâna, bahuwa ganàplah hârij p nja 'âkan ber'ânakh.

7 'Arkijen maka 'ija ber'ânakhlah 'ânakhnja lâki p jang sûlong, dàn membâbatlah dija dengan lampin p, dàn berbâringkanlah dija didâlam maxlaf: 'awleh kârana pada marîka 'îtu bûkan 'adâlah tampat didâlam manzil.

8 Bermûla 'adâlah bârang gombâla pada benowa 'îtu djûga bermâlam pada pâdang, dàn bertongguw tongguwan mâlam pada kâwannja.

9 Maka bahuwa ſaſonggohnja ſa'awrang Melâ'îkat mahâ besàr Tûhan Hhâdlirlah padânja, dàn kamulijâ'an mahâ besàr Tûhan pawn bertjahajâlah kulîling marîka 'îtu, dàn tâkotlah 'ija besàr tâkotnja.

10 Maka berſabdâlah Melâ'îkat pada marîka 'îtu: djânganlah kâmu tâkot; kârana bahuwa ſaſonggohnja 'âku memberîta pada kâmu ſawâtu kaſukâ'an besàr, jang 'âkan 'ada bagi ſaganàp khawm.

11 Katahuwij, bahuwa harîni bagi kâmu ſudah taper'ânakh Muchalits, jang 'ada 'Elmesêh mahâ Tûhan, didâlam negerij Dâ'ûd.

12 Maka 'inîlah tanda padâmu: kâmu 'âkan mendâpat ka'ânakh 'îtu terbâbat dengan lampin p, dàn bâring p didâlam maxlaf 'îtu.

13 Maka ſakûnjong p Hhâdlirlah ſerta dengan Melâ'îkat 'îtu ſawâtu kabanjâkan tantarâ ſamâwij, jang 'adâlah memûdjij 'Allah, dàn ſombahlah:

14 HHormat bagi 'Allah pada tampat p jang mahâ tinggij, dàn ſalâmet di'âtas bûmi, karidlâ'an didâlam mânuſija p.

15 Sabermûla djâdi, ſatelàh ſudah ſegala Melâ'îkat 'îtu lâlu deri pada marîka 'îtu pûlang kaſawrga, bahuwa ſegala 'awrang gombâla berkatâlah ſa'awrang kapada ſa'awrang: bejarlah kâmij pergi kalàkh ſampej ka-Bejt Léhhem, dàn melîhat Hhâl 'îni, jang ſudah djâdi, jang mahâ besár Tûhan ſudah memaxlûmkan pada kâmij.

16 'Arkijen maka dâtanglah marîka 'îtu dengan bângat, dàn mendâpatlah Marjam, dàn Jûſof, dàn ka'ânakh 'îtu jang bâring p didâlam maxlaf 'îtu.

17 Dàn ſatelàh ſudah delîhatnja 'îtu, maka demaxlûmkannja fermân 'îtu, jang telàh dekatâkan padânja 'âkan ka'ânakh 'îtu.

18 Maka ſamowa 'awrang jang dengar 'îtu Hhejrânlah deri kârana ſegala ſaſawâtu, jang dekatâkan kapadânja 'awleh gombâla p 'îtu.

19 Tetâpi Marjam djûga Hhâfidkanlah ſamowa perkatâ'an 'îtu, ſambil berbanding p an didâlam hatînja.

20 'Arkijen maka pûlanglah ſegala gombâla, ſambil memulijâkan, dàn memudjîkan 'Allah deri kârana ſegala ſaſawâtu jang telàh dedengarnja dàn delîhatnja, ſeperti ſudahlah dekatâkan padânja.

21 Bermûla tatkâla ganàplah dawlâpan hârij 'âkan chatankan ka'ânakh 'îtu, maka terſebutlah namânja Xîsâj, jang ſudahlah diſebût 'awleh Melâ'îkat, dihûlu deri pada 'ija terkandong didâlam purût.

22 Bermûla tatkâla ganàplah ſegala hârij thahâretnja, menûrut Tawrât Mûsâj, maka debawânja dija 'îtu ka-Jerûſalejm, ſopâja dehâdap-

hâdapkannja dīja kapadā mahâ besàr Tûhan.

23 (Seperti ſudah tersûrat didâlam Tawrât mahâ besàr Tûhan: bahuwa ſamowa lâki p, jang membûka papûdju, 'îtu 'âkan deſebût khudus bagi mahâ besàr Tûhan.)

24 Dàn ſopâja debawânja perſombâhan, ſeperti bârang jang telàh dekatâkan didâlam Tawrât mahâ besàr Tûhan, ſagùw bûrong takûkor, 'âtaw 'ânakh merpâti duwa 'ejkor.

25 Maka bahuwa ſaſonggohnja 'adâlah ſa'awrang mânuſija di-Jerûſjalejm, jang namânja SJimxawn: maka mânuſija 'îni 'adâlah xâdil, dàn takhij, ſambil menantîkan panghibôran 'awrang Jiſrâ'ejl: maka Rôhhu-'lkhudus berlakûlah di'âtasnja 'îtu.

26 Maka kapadânja 'îtu ſudahlah tûron wahhju 'awleh Rôhhu-'lkhudus, 'âkan djângan merâſa mawt, ſabulòm 'ija melîhat 'Elmesêh 'urâpan mahâ besàr Tûhan 'îtu.

27 Maka dâtanglah 'ija 'awleh 'ilhâm Rôhh mâſokh Kaxbah: dàn tatkâla 'ibuw bâpa memâſokhkanlah ka'ânakh Xîsâj 'îtu, ſopâja delakûkannja padânja menûrut 'istixâdet Tawrât:

28 Maka 'ija 'îni memangkûlah dija 'îtu dengan kaduwa lângan p nja, lâlu pudjîlah 'Allah, dàn ſombahlah:

29 Sakârang djûga 'angkaw berìj hambâmu pergi dengan ſalâmat, jâ mahâ besàr Tûhan, tûrut fermânmu:

30 Kârana mâta p ku ſudah melîhat chalâtſmu,

31 Jang 'angkaw ſudah ſinggarahkan dihadâpan mûka ſakalijen khawm:

32 Sawâtu taràng 'âkan penarângan ſegala CHalâjikh, dàn 'âkan kamulijâ'an khawmmu 'awrang Jiſrâ'ejl.

33 Maka Jûſof dàn 'ibûnja 'adâlah Hhejrân deri kârana ſegala ſaſawâtu, jang dekatâkan 'âkan dija 'îtu.

34 Maka SJimxawn pawn memberkatîlah marika 'îtu, dàn katâlah kapadā Marjam 'ibûnja 'îtu: bahuwa ſaſonggohnja 'ija 'îni dedirîkan 'âkan ſawâtu kadjatôhan dàn kabangônan 'awrang bânjakh di'antâra 'awrang Jiſrâ'ejl, dàn 'âkan ſawâtu tanda jang nanti debantâhij:

35 (Maka lâgi ſawâtu pedàng 'âkan menatàs turùs djîwa ſendirîmu) ſopâja ſegala bitjâra denjatâkan deri dâlam hâti 'awrang bânjakh.

36 Bermûla 'adâlah HHanâ ſa'awrang Nabijah, 'ânakh parampuwan Penû'ejl, deri pada hulubangſa 'Aſjejr: 'ija 'îni ſudahlah dâtang djâwoh p kapadā bânjakh hârij xumornja, ſatelàh ſudah 'ija hidop dengan ſuwamînja tûdjoh tâhon lamânja deri pada Hhad perdarâ'annja.

37 Maka parampuwan 'îni 'adâlah bâluw, ſakîra p dawlâpan pûloh 'ampat tâhon tuwahnja, jang tijâda bertjerèj deri pada Kaxbah, 'âkan berbowat xibâdet dengan powâſa dàn ſombahjang, pada mâlam dàn ſijang.

38 Maka pada djàm 'îtu djûga dâtanglah parampuwan 'îni kasâna, dàn ſabâgejnja lâgi 'ija ſudah membâwa 'ikhrâr 'âkan mahâ Tûhan, dàn meng'atâkan 'âkan dija 'îtu pada ſakalijen 'awrang jang menantîkan kalepâſan di-Jerûſjalejm.

39 Dàn ſatelàh hâbis marîka 'îtu mengganâpij ſaſawâtu, jang pâtut dengan Tawrât mahâ besàr Tûhan, maka pûlanglah 'ija kapadā tânah DJalîlâ, kadâlam negerînja Nâtsirat.

40 Maka ka'ânakh 'îtu bertambahlah beſarnja, dàn berkhowatlah njawânja, ſarâja dipunôhij dengan Hhikmet: dàn nixmet 'Allah berlakûlah di'âtasnja 'îtu.

41 Sabermûla maka bejasâlah 'îbuw bapânja pada ſaſatâhon ber'angkat kapadā Jerûſjalejm, pada mâſa râja Fáſakh.

42 'Adapawn tatkâla 'ija ſudahlah djâdi duwa belàs tâhon tuwahnja, dàn marîka 'îtu ſudahlah mûdikh kapadā Jerûſjalejm, menûrut xâdet hârij râja:

43 Dàn ſudahlah mengganâpij disâna ſegala hârij, tatkâla marîka 'îtu pûlang, maka tinggallah bûdakh Xîsâj di-Jerûſjalejm: maka Jûſof dàn 'ibûnja tijadâlah meng'atahuwij 'îtu.

44 Tetâpi ſangkâlah marîka 'îtu, bahuwa 'adâlah 'ija 'antâra peng'irîngan, lâlu pergîlah ſawâtu hârij perdjalânan djâwohnja, dàn tjaharîlah dija di'antâra ſegala 'awrang kulawarga, dàn di'antâra ſegala 'awrang kenàl p an.

45 Dàn ſatelàh tijâda dedâpatnja dija, maka pûlanglah marîka 'îtu ka-Jerûſjalejm mentjahârij dija.

46 Maka djâdi, komedijen deri pada tîga hârij, bahuwa dedâpatnjâlah dija 'itu didâlam Kaxbah, dûdokh ditengah p ſegala gûruw, menengar marîka 'itu, dan bertanjâkan marîka 'itu.

47 Maka Hhejrânlah tertjangàng ſamowa 'awrang jang menengar dija, deri kârana xakhalnja dan ſegala djawâbnja.

48 Maka dahſjatlah marîka 'itu ſerta delîhatnja dija, dan katâlah 'ibûnja kapadânja 'itu: jâ 'ânakh, meng'apa 'angkaw ſudah berbowat demikijen 'ini pada kâmij? bahuwa ſaſonggohnja bapâmu dan bejta 'ini ſudah mentjahârij 'angkaw dengan sûſah.

49 Maka berkatâlah 'ija kapada marîka 'itu: 'apâtah 'artînja, bahuwa kâmu ſudah mentjahârij 'âku? tijadâkah kâmu tâhu, bahuwa hâros 'âku 'ini 'ada maſjghûl dengan pakardjâ'an Bapâku?

50 Maka tijadâlah marîka 'itu meng'arti perkatâ'an 'itu, jang dekatâkannja padânja.

51 Sudah 'itu maka hîlirlah 'ija ſerta dengan marîka 'itu, lâlu dâtanglah mâſokh Nâtsirat, dan 'adâlah berbakhtij padânja. Maka 'ibûnja pawn Hhâfidkanlah ſamowa perkatâ'an 'ini didâlam hatînja.

52 Maka Xîsâj pawn bertambahlah Hhikmetnja, dan khâmetnja, dan nixmetnja sâma 'Allah dan mânuſija p.

FATSAL JANG KA III.

1 SAbermûla pada tâhon jang kalîma belàs deri pada Sulthânet KHajtſar Tiberijus, tatkâla Pontijus Pilâtus 'adâlah 'Adapâti ditânah Jehûdâ, dan Hejrawdejs 'itu 'Amîru-'lrubux ditânah Djalîlâ, dan Filipus ſudarânja lâki p 'itu 'Amîru-'lrubux di-'Ithûrijâ, dan dibenowa Tarachawnâ, dan Luſanijâ 'itu 'Amîru-'lrubux di-'Abilejnej.

2 Tatkâla HHanân dan KHajafâ 'adâlah 'Imâm besàr p, maka dâtanglah fermân 'Allah kapada Jahhjâ 'ânakh lâki p Zekarjâ, didâlam pâdang bel'antâra.

3 Maka dâtanglah 'ija mâſokh ſalûroh benowa jang kulîling sûngej Jardejn, ſambil menchothbatkan permandijan tawbat 'âkan ber'awleh ka'ampônan dawſa p.

4 Seperti ſudah tersûrat didâlam kitâb kalimât Jeſaxjâ Nabij 'itu, 'ûdjarnja: ſawâra 'awrang penjarûw dâlam pâdang bel'antâra; ſinggarahkanlah djâlan mahâ besàr Tûhan, betulkanlah lûrong p nja.

5 Samowa lembah 'âkan deſabûkan, dan ſamowa gûnong dan bûſut 'âkan derindahkan: maka bârang jang 'ejrot 'itu djâdi 'âkan kabetûlan, dan ſegala jang lakòkh 'itu 'âkan djâlan jang râta.

6 Dan ſakalijen dâging 'âkan melîhat chalâts 'Allah.

7 'Adapawn berkatâlah 'ija pada ſegala raxijet jang dâtang kaluwar 'âkan depermandîkan 'awlehnja: hej kadjadi'an bilûdakh p, ſijapâtah ſudah tondjokhkan kâmu lârij berlepàs dirîmu deri pada 'amârah 'itu, jang nanti dâtang?

8 Tâgal 'itu hendakhlah kâmu memberij bowah p jang lâjikh 'âkan tawbat: dan djânganlah kâmu bertjâkap kâta p dâlam ſendirîmu; 'ada kawnun 'Ibrâhîm 'âkan bâpa pada kîta. Kârana 'âku meng'atâkan pada kâmu, bahuwa 'Allah berkawâſa membangkitkan deri pada bâtu p 'ini 'ânakh p bagi 'Ibrâhîm.

9 'Adapawn lâgi ſadija ſudah terhentar kâpakh kapada 'âkar pôhon p kâjuw: maka ſaſawâtu pôhon kâjuw, jang tijâda memberij bowah jang bâjik, 'itu ditabàng, dan delimpar kadâlam 'apij.

10 Maka raxijet pawn bertanjâkanlah dija, ſombahnja: 'apâtah kalàkh hâros kâmij berbowat?

11 Maka sâhutlah 'ija, dan ſabdâlah pada marîka 'itu: ſijâpa jang menâroh duwa bâdjuw, bâjiklah 'ija membahâgij pada 'awrang jang tijâda menâroh, dan ſijâpa jang menâroh mâkan p an, bâjiklah 'ija berbowat ſabâgejnja.

12 Maka dâtanglah lâgi bârang 'awrang pentjokej 'âkan depermandîkan, dan ſombahlah kapadânja: hej gûruw, 'apâtah hâros kâmij berbowat?

13 Maka berſabdâlah 'ija kapada marîka 'itu: djânganlah kâmu tontûtij lebèh deri pada bârang, jang telàh tertantu pada kâmu.

14 Maka lâgi bârang 'awrang parang bertanjâkanlah dija, ſombahnja: 'antah kâmij! 'apâtah hâros kâmij berbowat? maka berſabdâlah 'ija kapada marîka 'itu: djânganlah kâmu berbowat 'anjâja pada bârang ſa'awrang, dan djânganlah kâmu

kâmu meng'ambil harta bârang ſa'awrang dengan tîpuw dâja, tetâpi memadâkanlah dirîmu dengan muſarâmu.

15 'Adapawn tatkâla khawm 'îtu 'adâlah menantij, dan ſakalijennja 'îtu berbitjarâlah didâlam hatînja 'âkan Jahhjâ, kâluw p 'ija djûga 'ada 'Elmesêkh,

16 Maka sâhutlah Jahhjâ pada ſamowânja 'îtu, 'ûdjarnja: ſonggoh pawn bejta permandîkan kâmu dengan 'âjer; tetâpi dâtang 'ija, jang lebèh karàs deri pada bejta, jang tijâda bejta mustahhakh meng'awrej peng'îkat tarompa p nja: 'ija djûga 'âkan permandîkan kâmu dengan Rôhhu-'lkhudus dan 'apij.

17 Jang njirûnja 'ada pada tângannja, maka 'ija 'âkan pereſihkan balâka tampat penabâhannja, dan kompolkan gendomnja mâſokh kadâlam djulâpangnja, tetâpi ſekàm 'itu 'ija 'âkan menunûkan hâbis dengan 'apij jang tijâda terpâdam.

18 Maka de'âdjarkannja lâgi bânjakh perkâra lâjin p, dan deberitâkannja 'Indjîl pada khawm.

19 Tetâpi tatkâla Hejrawdejs 'Amîru-'lrubux 'îtu katogôranlah 'awlehnja, 'awleh kârana ſebàb Hejrawdijâ 'isterìj Filipus sûdarânja lâki p, dan deri kârana ſakalijen kadjahâtan, jang telàh deperbowat Hejrawdejs,

20 Maka lâgi detambahînja kardja 'îni pada ſakalijen, bahuwa 'ija ſudah meng'ûrongkan Jahhjâ dâlam pandjâra.

21 Sabermûla djâdi, tatkâla ſamowa khawm 'îtu depermandîkanlah, dan lâgi Xîsaj ſudahlah hâbis depermandîkan, dan ſombahjang, bahuwa terbukâlah lângit:

22 Dan bahuwa tûronlah Rôhhu-'lkhudus dengan pang'alîhat tûboh, ſarûpa merpâtij, dijam 'âtasnja: dan bahuwa dâtanglah deri dâlam lângit ſawâtu ſawâra meng'atâkan: 'angkaw 'îni 'ada 'ânakhku jang kekâſeh, 'âkan 'angkaw 'âku radlâ.

23 Maka 'ija 'îni Xîsaj bahâru 'adâlah ſakîra p tîga pûloh tâhon tuwahnja, jang (ſeperti deſangka 'awrang) 'adâlah 'ânakh lâki p Jûsof, 'ânakh lâki p Xejlij,

24 'Ânakh lâki p Matat, 'ânakh lâki p Lejwij, 'ânakh lâki p Melkij, 'ânakh lâki p Xanâ, 'ânakh lâki p Jûſof,

25 'Ânakh lâki p Matitjâ, 'ânakh lâki p 'Amawts, 'ânakh lâki p Nahhûm, 'ânakh lâki p HHeslij, 'ânakh lâki p Nadjaj,

26 'Ânakh lâki p Mâxad, 'ânakh lâki p Matitjâ, 'ânakh lâki p Sjimxij, 'ânakh lâki p Jûſof, 'ânakh lâki p Jehûdâ,

27 'Ânakh lâki p Jawhhanan, 'ânakh lâki p Rejsâ, 'ânakh lâki p Zerubâbel, 'ânakh lâki p Sje'altî'ejl 'ânakh lâki p Nejrij,

28 'Ânakh lâki p Melkij, 'ânakh lâki p Xadij, 'ânakh lâki p KHawſam, 'ânakh lâki p 'Elmawdam, 'ânakh lâki p Xejr,

29 'Ânakh lâki p Jûsâ, 'ânakh lâki p 'Elîxézer, 'ânakh lâki p Jawrîm, 'ânakh lâki p Matat, 'ânakh lâki p Lejwij,

30 'Ânakh lâki p Sjimxawn, 'ânakh lâki p Jehûdâ, 'ânakh lâki p Jûſof, 'ânakh lâki p Jawnan, 'ânakh lâki p 'Eljakhîm,

31 'Ânakh lâki p Malijâ, 'ânakh lâki p Mejnan, 'ânakh lâki p Matatâ, 'ânakh lâki p Nátan, 'ânakh lâki p Dâ'ûd,

32 'Ânakh lâki p Jiſaj, 'ânakh lâki p Xawbejd, 'ânakh lâki p Bawxaz, 'ânakh lâki p Salmawn, 'ânakh lâki p Nahheſjawn,

33 'Ânakh lâki p Xamînadab, 'ânakh lâki p Râm, 'ânakh lâki p HHetſrawn, 'ânakh lâki p Pérets, 'ânakh lâki p Jehûdâ,

34 'Ânakh lâki p Jaxkhûb, 'ânakh lâki p Jitshhâkh, 'ânakh lâki p 'Ibrâhîm, 'ânakh lâki p Téraht, 'ânakh lâki p Nahhawr,

35 'Ânakh lâki p Serûdj, 'ânakh lâki p Rexuw, 'ânakh lâki p Péledj, 'ânakh lâki p Xejber, 'ânakh lâki p Sjélaht,

36 'Ânakh lâki p KHejnan, 'ânakh lâki p 'Arfakſjad, 'ânakh lâki p Sjejm, 'ânakh lâki p Nôhh, 'ânakh lâki p Lâmek,

37 'Ânakh lâki p Metûſjelaht, 'ânakh lâki p HHanawk, 'ânakh lâki p Jéred, 'ânakh lâki p Mahalal'ejl, 'ânakh lâki p KHejnan,

38 'Ânakh lâki p 'Enawſj, 'ânakh lâki p Sjejt, 'ânakh lâki p 'Âdam, 'ânakh lâki p 'Allah.

FATSAL JANG KA IV.

1 Sabermûla maka pûlanglah Xîsaj punòh dengan Rôhhu-'lkhudus deri pada Jar-

dejn, dan terhentarlah 'awleh Rôkh kapada ſawâtu gûron,

2 Tertjawba 'awleh 'Iblîs 'ampat pûloh hârij lamânja: dan bârang ſawâtu pawn tijadâlah 'ija mâkan pada hârij p 'itu djûga, dan ſatelàh ſudah pûtus ſegala 'itu, maka berlâparlah 'ija 'âchirnja.

3 Maka berkatâlah 'Iblîs padânja 'itu: djikalaw 'angkaw 'ada 'Ânakh 'Allah, sûrohlah pada bâtu 'ini, ſopâja 'ija mendjâdi rawtij.

4 Maka sâhutlah Ngîsâj kapadânja, ſabdânja: ſudah tersûrat; bahuwa tijâda 'awleh rawtij sâdja mânuſija hîdop, hânja 'awleh ſaſawâtu fermân 'Allah.

5 Dan ſatelàh ſudah 'Iblîs menghentar dija ka'âtas ſawâtu bûkit jang tinggij, maka detondjokhnja padânja ſamowa karadjâ'an tânah maxmûr dengan ſakîtjap mâta lamânja.

6 Maka berkatâlah 'Iblîs padânja 'itu: 'âku 'âkan memberij padâmu ſaberhâna peng'awasâ'an 'ini, dan kamulijâ'an ſamowânja 'itu: kârana bahuwa 'itu telàh deſarahkan padâku, dan 'âku berij dija 'itu pada bârang ſijâpa jang kukahendâkij kawnun.

7 Djikalaw kalàkh 'angkaw hendakh ſombah ſudjûd padâku, maka ſamowa 'ini 'âkan 'ada punjâmu.

8 Maka sâhutlah Ngîsâj, dan ſabdâlah padânja: njahlah deri padâku, hej Sjejthân: kârana ſudah tersûrat; hendakhlah 'angkaw ſudjûd menjombah mahâ besàr Tûhan 'Ilahmu, dan berbowat xibâdat padânja ſendîrij djûga.

9 Sudah 'itu maka 'ija pawn menghentarlah dija kapada Jerûſjalejm, lâlu berdirikanlah dija di'âtas ringkit Kaxbah, dan berkatâlah padânja: djikalaw 'angkaw 'ada 'Ânakh 'Allah, terdjunkanlah dirîmu deri sîni kabâwah.

10 Kârana ſudah tersûrat; bahuwa pada ſegala Melâ'ikatnja 'ija hendakh berpasàn 'âkan 'angkaw, ſopâja detengguwînja 'angkaw:

11 Dan ſopâja detâtingnja 'angkaw di'âtas tângan p, djângan penah 'angkaw ſontohkan kakîmu pada bâtu.

12 Maka sâhutlah Ngîsâj, dan ſabdâlah padânja: bahuwa ſudah detîtahkan; djângan 'angkaw mentjawbâ'ij mahâ besàr Tûhan 'Ilahmu.

13 Dan ſatelàh hâbis 'Iblîs menjudahkan ſamowa pertjawbâ'an, maka lalûlah 'ija deri padânja 'itu bârang kotîka lamânja.

14 Sabermûla maka pûlanglah Ngîsâj, 'awleh khowat Rôkh kapada Djalîlâ: maka maſihûrlah wartânja kaluwar kapada ſalûroh benowa jang kulîling p.

15 Maka 'adâlah 'ija djûga meng'âdjar didâlam Kanîſah p nja, dan depermulijâkan 'awleh ſakalijen 'awrang.

16 Maka dâtanglah 'ija ka-Nâtsirat, dimâna ſudahlah 'ija terpejâra, dan pada hârij ſabtu mâſokhlah 'ija kadâlam Kanîſah tûrut 'istixâdetnja: dan bângonlah 'ija 'âkan membâtja.

17 Maka terberîlah padânja kitâb Nabij Jeſjaxjâ, dan ſatelàh ſudah debukânja kitâb 'itu, maka dedâpatnja tampat 'itu dimâna 'adâlah tersûrat:

18 Rôkh mahâ besàr Tûhan 'itu di'âtasku, ſebàb 'itu 'ija ſudah meng'urâpij 'âku: 'ija ſudah menjûroh 'âku pergi 'âkan memberîta 'Indjîl pada 'awrang miskîn, 'âkan menjombohkan 'awrang jang terpitjah hatînja,

19 'Âkan menchothbatkan kalepâſan pada 'awrang tertâwan, dan per'awlêhan panglîhat pada 'awrang bûta, dan 'âkan lepaskan 'awrang jang berdabàr hatînja pergi dengan kamaredhejkâ'an: 'âkan menchothbatkan tâhon karidlâ'an mahâ besàr Tûhan.

20 Dan ſatelàh ſudah detûtopnja kitâb 'itu, dan deſarahkannja 'itu pada châdim, maka dûdokhlah 'ija: maka mâta p ſakalijen 'awrang didâlam Kanîſah 'itu 'adâlah lekàt padânja.

21 Maka bahâru katâkanlah 'ija kapada marîka 'itu, bahuwa hârij 'ini mektûb 'ini ſudah ganàp pada penengar telînga p mu.

22 Maka ſakalijen 'awrang 'itu berîlah ſjakſi padânja, dan khejrânlah menengar ſegala perkatâ'an jang mânis, jang kaluwar deri dâlam mûlutnja, lâlu katâlah: bûkankah 'ija 'ini 'ada 'ânakh lâki p Jûſof?

23 Maka berkatâlah 'ija kapada marîka 'itu: kâmu kawnun 'âkan berkâta kapadâku peng'âta 'ini, hej thabîb, ſombohkanlah ſendirîmu: ſegala ſaſawâtu jang kâmij ſudah dengar telàh djâdi di-Kafernakhûm, bowatlah lâgi desîni didâlam negerij 'atſalmu.

24 Tetâpi

24 Tetâpi berkatâlah 'ija: 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa ſa'awrang Nabij bûkan 'ada khabûl dâlam negerij 'atſalnja.

25 Tetâpi 'âku berſabda pada kâmu dengan ſabenarnja, bânjakh parampuwan djanda 'adâlah di'antâra 'awrang Jiſrâ'ejl pada hârij p 'Ejlijâ, manakâla lângit 'adâlah terkâtop tîga tâhon dan 'anàm bûlan lamânja: ſahingga dâtanglah kaſukâran kalapâran beſàr pada ſalûroh tânah 'îtu.

26 Maka kapada bârang ſa'awrang deri pada marîka 'îtu ſudah tijâda tersûroh 'Ejlijâ pergi, melâjinkan ka-TSarpat jang pada TSîdawn, kapada ſa'awrang parampuwan djanda.

27 Maka bânjakh 'awrang kusta 'adâlah di'antâra 'awrang Jiſrâ'ejl pada mâſa Nabij 'Elîſjaſ, maka bârang ſa'awrang deri pada marîka 'îtu ſudah tijâda dethâhirkan, melâjinkan Náſaman 'awrang 'Aramij 'îtu.

28 Maka ſamowa 'awrang didâlam Kanîſah 'îtu depunohîlah dengan 'amârah, ſerta dedengarnja ſegâla perkâra 'îtu.

29 'Arkijen maka bângonlah marîka 'îtu, dan membowanglah dija kaluwar deri dâlam negerij, dan menghentarlah dija ka'âtas martjuw gûnong, di'âtas jang mâna negerînja ſudah taper'ûſah, khetſednja hendakh menerdjunkan dija ſapandjang tardjal.

30 Tetâpi ſatelàh ſudah 'ija berpindah turùs tengah p marîka 'îtu, maka pergîlah 'ija berdjâlan.

31 Sudah 'îtu maka hîlirlah 'ija ka-Kaſernahhûm, ſawâtu negerij ditânah Djalîlâ, dan 'adâlah meng'âdjar marîka 'îtu pada hârij p ſabtu.

32 Maka marîka 'îtu khejrânlah tertjangàng menengar peng'adjârannja: kârana perkata'annja 'adâlah dengan peng'awasa'an.

33 Bermûla didâlam Kanîſah 'îtu 'adâlah ſa'awrang mânuſija jang terkena 'awleh hantu djin jang nedjis, maka berterijakhlah 'ija dengan ſawâra njâring,

34 Katânja: berhentîlah 'awlehmu, 'apa kardja kâmij ſertâmu, hej SJîſaj 'awrang Nâtsirij? ſudahkah kawdâtang menghîlangkan kâmij? bejta meng'enàl 'angkaw ſijâpa 'adâmu, katahuwij, KHudûs 'Allah.

35 Maka SJîſaj pawn menghardikh dija, ſabdânja: berdijamlah dirîmu, dan kaluwarlah deri dâlamnja. Dan ſatelàh ſudah dehompaskannja dija 'îtu katengah p, maka kaluwarlah djin 'îtu deri dâlamnja dengan tijâda memberij madlaret padânja.

36 Maka dahſjat berlakûlah 'âtas ſamowa marîka 'îtu, dan berkâta p anlah 'ija ſa'awrang kapada ſa'awrang, 'ûdjarnja: 'apa perkata'an 'îni, bahuwa dengan peng'awâſa dan khowat 'ija bertûtah pada hantu p jang nedjis, dan marîka 'îtu kaluwar?

37 Maka maſjhûrlah wartânja kaluwar kapada ſamowa tampat pada benowa jang kulîling p.

38 'Arkijen maka bângonlah SJîſaj kaluwar deri dâlam Kanîſah, lâlu mâſokhlah kadâlam rûmah SJîmawn: maka mintuwakh parampuwan SJîmawn 'adâlah terkena 'awleh damàm jang karàs, maka 'awrang pawn memôhonkanlah dija 'âkan ſombohkan parampuwan 'îtu.

39 Maka berdirîlah 'ija terlâjah ka'âtas parampuwan 'îtu, dan menghardikhlah 'âkan damàm 'itu, maka damàm pawn meninggalkanlah dija: maka ſabantar djûga parampuwan 'îtu bângon, lâlu melajânij pada marîka 'îtu.

40 Dan tatkâla mâſokhlah matahârij, maka ſamowa 'awrang, jang di'antarânja 'adâlah 'awrang dlaxîf, jang terkena dengan bâgej p penjâkit, bawâlah marîka 'îtu kapadânja: maka debûbohnja tângannja 'âtas mâſing p ſa'awrang deri pada marîka 'îtu, dan deſombohkannja dija.

41 Maka kaluwarlah lâgi djin p deri dâlam 'awrang bânjakh, ſambil berterijakh, dan berkâta: bahuwa 'angkaw 'ada 'Elmeſêkh, 'Ânakh 'Allah 'îtu. Maka dehardikhnjâlah, dan tijâda deberinjâlah dija 'îtu berkâta p, ſebàb marîka 'îtu meng'enallah dija 'îni 'ada 'Elmeſêkh.

42 Maka tatkâla hârij ſijanglah kaluwarlah 'ija, dan pergîlah kapada ſawâtu tampat jang sûnji: maka ſegala raxijet pawn tjaharîlah dija, dan dâtanglah ſampej kapadânja, dan menahanîlah dija, 'âgar djângan 'ija pergi lâlu deri pada marîka 'îtu.

43 Tetâpi berſabdâlah 'ija kapada marîka 'îtu: bahuwa ſahârosnja lâgi 'âku memberîta 'Indjîl karadjâ'an 'Allah pada 'awrang 'ijij negerij lâjin p:

kârana bahuwa 'âku ſudah terſûroh 'âkan pakardjâ'an 'îtu.

44 Maka 'adâlah 'ija berchothbat didâlam ſegala Kanîſah ditânah Djalîlâ.

FATSAL JANG KA V.

1 SAbermûla per'istiwâlah tatkâla raxijet tampillah kapadânja, hendakh menengar perkatâ'an 'Allah, bahuwa 'ija 'îni 'adâlah berdîrij disîſij tâſik Djenejsâr.

2 Maka delihatnja duwa parâhu berlâboh pada tepìj tâſik 'îtu, maka ſegala 'awrang nalâjan ſudahlah tûron deri dâlamnja 'îtu, dan membâſohlah pûkat p nja.

3 Maka nâjiklah 'ija kadâlam ſawâtu deri pada kaduwa parâhu 'îtu, jang pûnja SJîmawn, dan mintâlah padânja 'ondor ſedîkit deri pada dârat: maka dûdokhlah 'ija meng'âdjar ſegala raxijet deri dâlam parâhu 'îtu.

4 Dan tatkâla 'ija berhenti kâta p, maka berſabdâlah 'ija pada SJîmawn: 'ondorkanlah ka'arôngan, dan lâbohkanlah pûkatmu 'âkan menangkap 'îkan.

5 Maka sâhutlah SJîmawn, dan ſombahlah padânja: hej Djondjôngan, ſontok ſaganàp mâlam kâmij ſudah berlelàh, dan ſudah tijâda kâmij meng'ambil 'apa p: tetâpi 'âtas ſabdâmu pâtek 'âkan melâbohkan pûkat.

6 Dan ſatelàh ſudah debowatnja demikijen 'îtu, maka dekûrongkannja ſawâtu kabanjâkan 'îkan p dengan râmejnja, ſahingga tertjâriklah pûkat 'îtu.

7 Maka delambejnja kapada tamàn p nja, jang 'adâlah didâlam parâhu lâjin 'îtu, 'âgar marîka 'îtu dâtang menûlong dija: 'arkijen maka dâtanglah marîka 'îtu, dan menjâratlah kaduwa parâhu 'îtu, ſahingga njâris 'îtu tinggalàm.

8 Dan tatkâla SJîmawn Petrus melîhat 'îtu, maka djâtohlah 'ija terſongkor menjombah lûtut p Xîsâj, ſombahnja: jâ Tûhan, kaluwarlah lâlu deri pada pâtek, kârana pâtek 'ada ſa'awrang berdawſa.

9 Kârana dahſjat ſudahlah kena dija, dan ſamowa 'awrang jang ſertânja 'îtu, melîhat tangkâpan 'îkan p, jang telàh deambilnja.

10 Dan ſabâgejnja lâgi Jaxkhûb, dan Jathjâ, kaduwânja 'ânakh lâki p Zebedâj, jang 'adâlah ſakûtuw dengan SJîmawn. Maka berſabdâlah Xîsâj kapada SJîmawn: djânganlah tâkot, deri pada ſakârang 'îni 'angkaw djâdi nalâjan 'âkan tangkap mânuſija p.

11 Dan ſatelàh ſudah marîka 'îtu bertjamàt parâhu 'îtu kadârat, maka detinggalkannja ſegala ſaſawâtu, lâlu de'îringnja dija.

12 Sabermûla djâdi, tatkâla 'adâlah 'ija dâlam ſawâtu deri pada ſegala negerij 'îtu, maka bahuwa ſaſonggohnja 'adâlah ſa'awrang lâki p, jang berkuſta ſaberhâna tûbohnja, dan ſerta delîhatnja Xîsâj, djâtohlah 'ija terſongkor ka'âtas mukânja, dan memôhonkanlah dija, ſombahnja: jâ Tûhan, djikalaw 'angkaw kahendâkij garàng, 'angkaw ſampat menthâhirkan pâtek.

13 Maka 'ija pawn meng'ondjokhlah tângannja, lâlu mendjâbatlah dija, ſabdânja: kukahendâkij, maka djadîlah 'angkaw thâhir. Maka ſabantar djûga hîlanglah kuſta deri pada tûbohnja.

14 Maka bertîtahlah 'ija padânja, djângan 'ija meng'atâkan 'îtu pada bârang ſa'awrang: hânja pergîlah 'angkaw, pertondjokhlah dirîmu pada 'Imâm, dan perſombahkanlah kârana thahâretmu, ſeperti Mûsâj ſudah berpasàn 'âkan kaſjaksî'an pada marîka 'îtu.

15 Tetâpi mâkin maſjhûrlah wartânja, dan berhimponlah bânjakh raxijet 'âkan menengar dija, dan 'âkan deſombohkan 'awlehnja deri pada ſegala kaſakîtannja.

16 Tetâpi 'adâlah 'ija ſimpang katampat p sûnji, dan munâdjâtlah.

17 Sabermûla djâdi pada ſawâtu deri pada ſegala hârij 'îtu, bahuwa 'adâlah 'ija meng'âdjar, maka 'adâlah dûdokh disâna bârang 'awrang Farîſij, dan Pandîta dâlam Tawrât, jang ſudahlah dâtang deri pada ſakalijen djadjâhan ditânah Djalîlâ, dan ditânah Jehûdâ, dan deri pada Jerûſjalejm: maka 'adâlah khowat mahâ besàr Tûhan 'âkan menjombohkan 'awrang 'îtu.

18 Maka bahuwa ſaſonggohnja bârang lâki p bawâlah ſa'awrang mânuſija tejpokh lâſa jang terhentar di'âtas kâſur: dan ber'uſahâlah memâſokhkan, dan menâroh dija 'îtu dihadâpannja.

19 Dan

19 Dân tatkâla tijâda dedâpatnja tampat, deri pada jang mâna demâſokhkannja dija, 'awleh kârana razijet, maka nâjiklah marîka 'itu ka'âtas 'âtap rûmah, dân melâbohkanlah dija turûs deri pada ginting p ſerta dengan kâſur 'itu katengah p dihadâpan Zîsâj.

20 Maka ſatelâh delîhatnja 'imân marîka 'itu, ſabdâlah 'ija padânja: hej mânuſija, ſegala dawsâmu ſudah ter'ampon padâmu.

21 Maka bahâru berbitjarâlah bârang Kâtib p, dân 'awrang Farîſij, 'ûdjarnja: ſijapâtah dija 'ini jang meng'atâkan hôdjat p? ſijâpa dâpat meng'ampônij dawſa p, melâjinkan 'Allah ſa'awrangnja djûga?

22 Tetâpi ſedâng Zîsâj meng'enàl ſegala bitjarânja, maka sâhutlah 'ija, dân katâlah kapada marîka 'itu: meng'apa kâmu berbitjâra didâlam hatîmu?

23 'Apa 'ada lebèh gampang berkâta p, ſegala dawsâmu ſudah ter'ampon padâmu: 'âtaw berkâta p, bângonlah, lâlu berdjâlanlah?

24 Tetâpi ſopâja kâmu dâpat meng'atahuwij, bahuwa 'Anakh 'Insân 'itu berpang'awâſa di'âtas bûmi 'âkan meng'ampon ſegala dawſa (maka berkatâlah 'ija pada 'awrang tejpokh lâſa 'itu) 'âku berſabda padâmu: bângonlah, dân 'angkatlah kâſurmu, lâlu pergîlah kapada rûmahmu.

25 Maka ſabantar djûga bângonlah 'ija dihadâpan marîka 'itu, dân 'angkatlah bârang jang di'âtasnja ſudahlah 'ija bâring p, lâlu pergîlah kapada rûmahnja, ſambil memulijâkan 'Allah.

26 Maka dahſjat ſudah kena ſakalijen 'awrang 'itu, maka marîka 'itu memulijâkanlah 'Allah, dân depunohîlah dengan tâkot, 'ûdjarnja: bahuwa harîni kâmij ſudah melîhat perkâra p jang tijâda terſangka.

27 Maka komedijen deri pada demikijen 'itu kaluwarlah 'ija, lâlu lîhatlah ſa'awrang pentjokej jang bernâma Lejwij 'itu dûdokh didâlam pentjokejan, dân ſabdâlah padânja: 'ikotlah 'âku.

28 Maka 'ija pawn meninggalkanlah ſegala ſaſawâtu, lâlu bângonlah meng'ikot dija.

29 Maka Lejwij pawn membowatlah ſawâtu perdjamuwan besàr padânja didâlam rûmahnja: maka 'adâlah kâwan babarapa 'awrang pentjokej, dân 'awrang lâjin p, jang dûdokh mâkan ſahidângan dengan dija.

30 Maka Kâtib p nja dân 'awrang Farîſij 'itu sûngutlah 'âkan murîd p nja, 'ûdjarnja: kârana 'apa kâmu mâkan, dân mînom ſerta dengan 'awrang pentjokej dân 'awrang berdawſa?

31 Maka sâhutlah Zîsâj, dân katâlah kapada marîka 'itu: 'awrang jang njâman bûkan 'ûſah 'âkan thabîb, hânja 'awrang jang tijâda betàh.

32 Sudah tijâda kudâtang memanggil 'awrang ſâdil, hânja 'awrang berdawſa 'âkan membâwa tawbat.

33 Maka berkatâlah marîka 'itu kapadânja: tâgal 'apa murîd p Jahhjâ berpowâſa bânjakh kâli, dân meng'ardjâkan ſombahjang p, ſabâgej lâgi murîd p 'awrang Farîſij, hânja murîd p mu mâkan dân mînom djûga?

34 Tetâpi berkatâlah 'ija kapada marîka 'itu: dâpatkah kâmu sûroh tamàn p perdjamuwan mampilej 'itu berpowâſa, ſalâma mampilej lâki p 'ada ſertânja?

35 Tetâpi hârij p 'âkan dâtang, manakâla mampilej lâki p 'âkan 'ada ter'angkat lâlu deri padânja, tatkâla 'itu 'ija 'âkan berpowâſa pada hârij p 'itu djûga.

36 Maka lâgi dekatâkannja ſawâtu per'upama'an kapada marîka 'itu: bahuwa bârang ſa'awrang tijâda tampalkan ſatampal kâjin bahâru pada bâdju jang lâma: maka tjâra lâjin jang bahâru 'itu mentjârik jang lâma 'itu, maka ſatampal deri pada jang bahâru 'itu tijâda pâtut dengan jang lâma 'itu.

37 Lâgipawn bârang ſa'awrang tijâda membûboh 'ajer 'angawr bahâru kadâlam chîkh p jang lâma: maka tjâra lâjin 'ajer 'angawr bahâru 'âkan membelahkan chîkh 'itu, dân 'ajer 'angawr 'itu 'âkan tertuwang hâbis, dân chîkh 'itu 'âkan rûſakh.

38 Tetâpi 'ajer 'angawr bahâru hâros debûboh kadâlam chîkh p bahâru, maka kaduwânja 'itu depaliharâkan sâma p.

39 Maka tijâda bârang ſa'awrang, jang mînom 'ajer 'angawr lâma, ſabantar ſuka jang bahâru: kârana 'ija berkâta; jang lâma 'itu 'ada lebèh bâjik.

FATSAL

FATSAL JANG KA VI.

1 SAbermûla per'istiwâlah padā ſabtu jang pertâma, jang menûrut hârij râja jang kaduwa, bahuwa berdjâlanlah 'ija 'antâra hûma p an, dan murîd p nja menggintaslah bârang pûlor p, lâlu mâkanlah, ſatelàh ſudah degîſirnja 'îtu dengan tângan p nja.

2 Maka bârang 'awrang deri pada 'awrang Farîſij katâlah pada marîka 'îtu: meng'apa kâmu berbowat bârang jang tijâda Hhalâl berbowat pada hârij p ſabtu?

3 Maka sâhutlah ISîsâj pada marîka 'îtu, dan katâlah: bûkankah kâmu ſudah membâtja bârang 'îtu, jang Dâ'ûd ſudah berbowat, tatkâla 'ija berlâparlah, 'ija ſendîrij, dan ſegala 'awrang jang 'adâlah ſertânja 'îtu?

4 Sabagimâna 'ija ſudah mâſokh dâlam khobah 'Allah, dan ſudah meng'ambil lâlu mâkan rawtij hâdap p, dan ſudah memberij lâgi pada ſegala 'awrang jang ſertânja 'îtu, jang bûkan 'ada Hhalâl 'awrang mâkan, melâjinkan 'Imâm p sâdja.

5 SJahdan berkatâlah 'ija pada marîka 'îtu: bahuwa 'Ânakh 'Insân 'ada lâgi Tûhan jang memarentahkan ſabtu.

6 Sabermûla djâdi lâgi pada bârang ſabtu lâjin, bahuwa mâſokhlah 'ija kadâlam Kanîſah, lâlu meng'âdjarlah. Maka 'adâlah disâna ſa'awrang mânuſija, jang tângannja kânan 'adâlah tjâpikh kering.

7 Maka Kâtib p dan 'awrang Farîſij 'âdanglah padânja, kâluw p pada bârang ſabtu 'ija 'âkan ſombohkan 'awrang: ſopâja dedâpatnja bârang penudôhan 'âtasnja.

8 Maka 'ija djûga meng'atahuwîlah ſegala bitjarânja, dan ſabdâlah pada mânuſija jang tjâpikh kering tângannja 'îtu: bângonlah, dan berdirîlah ditengah p: maka bângonlah 'ija, lâlu berdirîlah.

9 Maka berkatâlah ISîsâj pada marîka 'îtu, 'âku mâwu bertanjâkan kâmu: Hhalâlkah pada bârang hârij ſabtu berbowat bâjik, 'ataw berbowat djâhat? memaliharâkan, 'ataw menghîlangkan dîrij ſa'awrang?

10 Dan ſatelàh ſudah 'ija meng'arling ſakalijen marîka 'îtu, maka berſabdâlah 'ija pada mânuſija 'îtu: 'ondjokhlah tângânmu. Maka 'ija berbowatlah demikijen 'îtu: maka tângannja 'îtu pûla debajikij djâdi njâman ſeperti jang lâjin.

11 Maka marîka 'îtu depunohîlah dengan bînggong, dan berkâta p anlah ſa'awrang kapada ſa'awrang, 'apa 'âkan debowatnja garàng pada ISîsâj.

12 Sabermûla djâdi pada hârij p 'îtu djûga, bahuwa kaluwarlah 'ija kapada bûkit 'îtu hendakh munâdjât, dan 'adâlah bermâlam maſjghûl dengan munâdjât 'âkan 'Allah.

13 Dan tatkâla hârij ſudah ſijang, maka panggillah 'ija ſegala murîdnja dâtang hampir, dan pilehlah deri pada marîka 'îtu duwa belàs 'awrang, jang lâgi denama'înja Rasûl p.

14 Katahuwij, SJîmawn, jang lâgi denama'înja Petrus, dan 'Andarijâ sûdarânja lâki p, Jakhûb, dan Jahhjâ, Filipus, dan Bartolomâj.

15 Matâj, dan Tômâ, Jakhûb 'ânakh lâki p 'Alfâj, dan SJîmawn jang terſebût 'Elſjejhhân.

16 Jehûdâ sûdâra laki p Jakhûb, dan Jehûdâ 'Iskarijawtij, jang lâgi ſudah djâdi penjemùw 'îtu.

17 Dan ſatelàh ſudah 'ija hîlir ſerta marîka 'îtu, maka berdirîlah 'ija pada ſawâtu tampat dipâdang râta, dan ſertânja 'îtu kâwan murîd p nja, dan ſawâtu kabanjâkan khawm jang râmej, deri pada ſalûroh tânah Jehûdâ, dan Jerûſjalejm, dan deri pada paſîſir TSûr dan TSîdawn,

18 Jang ſudahlah dâtang 'âkan menengar dija, dan 'âkan deſombohkan deri pada penjâkit p nja, dan ſegala 'awrang jang terhâru 'awleh hantu p jang nedjis: maka marîka 'îtu deſombohkanlah.

19 Maka ſamowa raIijet ber'uſahâlah mendjâmah dija: kârana khowat kaluwarlah deri dâlamnja, ſahingga deſombohkannja ſakalijen 'awrang.

20 Bermûla ſatelàh de'angkatnja mâta p nja kapada murîd p nja, maka berſabdâlah 'ija: berbahagijâlah kâmu 'awrang pâpa; kârana kâmu djûga pûnja karadjâ'an 'Allah.

21 Berbahagijâlah kâmu jang berlâpar ſakârang: kârana kâmu djûga 'âkan dekinnjangkan. Berbahagijâlah kâmu jang menângis ſakârang: kârana kâmu djûga 'âkan tertâwa.

22 Berbahagija kâmu 'ada, manakâla mânuſija p

nuſîja p membintjij kâmu, dan manakâla 'îja mentjerejkan dan mentjelâkan kâmu, dan membowang nâma kâmu ſa'awleh p djâhat 'adânja, 'awleh kârana ſebàb 'Ânakh 'Insân.

23 Berſuka p anlah kâmu pada hârij 'îtu djûga, dan berbangkitlah râwan hatîmu; kârana bahuwa ſaſonggohnja besàrlah pahalâmu didâlam ſawrga: kârana bâpa p nja ſudah berbowat perkâra p jang ſabâgejnja pada ſegala Nabìj.

24 Tetâpi wâ'j bagi kâmu 'awrang jang kâja! kârana ſudah hâbis kâmu tarîma panghibôranmu.

25 Wâ'j bagi kâmu! hej ſegala 'awrang jang telàh dekinnjangkan: kârana kâmu 'âkan berlâpar. Wâ'j bagi kâmu jang tertâwa ſakârang! kârana kâmu 'âkan berkâbong dan menângis.

26 Wâ'j bagi kâmu! manakâla ſakalijen mânuſîja ſebùtkan kâmu dengan bâjiknja: kârana bâpa p nja ſudah berbowat perkâra p jang ſabâgejnja pada ſegala Nabìj dusta.

27 Tetâpi 'âku berſabda pada kâmu jang menengar: kâſehlah 'âkan ſatarùw p mu, bowatlah kabajîkan pada ſegala 'awrang jang membintjij kâmu.

28 Mintâlah kabidjîkan bagi ſegala 'awrang jang meng'utôkij kâmu, dan ſombahjanglah kârana ſegala 'awrang jang menggudâkan kâmu.

29 'Awrang jang menampar ſawâtu pipîmu, berîlah padânja pawn pîpi jang lâjin: dan 'awrang jang meng'ambil ſelîmotmu, djânganlah tagahkan dija meng'ambil lâgi bâdju.

30 Tetâpi pada ſaſa'awrang jang minta bârang 'apa deri padâmu, hendakhlah kawberìj djûga: dan deri pada 'awrang jang meng'ambil bârang jang 'angkaw pûnja, djânganlah tontut 'îtu pûla.

31 Dan ſeperti kâmu ſuka ſegala mânuſija berbowat padâmu, hendakhlah lâgi kâmu 'îni berbowat padânja ſabâgejnja.

32 Maka djikalaw kâmu kâſeh 'âkan 'awrang jang meng'asêhij kâmu, 'apâtah pahâla 'ada padâmu? kârana lâgi 'awrang berdawſa 'îtu kâſeh 'âkan ſegala 'awrang jang meng'asêhij dija.

33 Dan djikalaw kâmu berbowat bâjik pada 'awrang jang berbowat bâjik padâmu, 'apâtah pahâla 'ada padâmu? kârana lâgi 'awrang berdawſa berbowat demikijen 'îtu.

34 Dan djikalaw kâmu memberìj pindjam pada 'awrang, deri pada ſijâpa kâmu ber'âſa tarîma 'îtu pûla, 'apâtah pahâla 'ada padâmu? kârana lâgi 'awrang berdawſa memberìj pindjam pada 'awrang berdawſa, ſopâja 'îja tarîma pûla ſakijen bânjakhnja.

35 Tetâpi hendakhlah kâmu kâſeh 'âkan ſatarùw p mu, dan berbowat bâjik, lâgi berìj pindjam dengan tijâda ber'âſa tarîma 'apa p pûla: maka pahalâmu 'âkan 'ada besàr, dan kâmu 'âkan djâdi 'ânakh p HHakh Taxâlâj: kârana 'îja djûga 'ada mûrah 'âkan ſegala 'awrang jang tijâda tâhu tarîma kâſeh dan jang 'ada djâhat.

36 Sebàb 'îtu hendakhlah kâmu djâdi rakhîm, ſeperti lâgi bapâmu 'ada rakhîm.

37 Dan djânganlah kîra p kan, maka tijâda kâmu 'âkan dekîra p kan: djânganlah bapersâlahkan, maka tijâda kâmu 'âkan depersâlahkan: lepaskanlah, maka kâmu 'âkan delepaskan.

38 Berîkanlah, maka pada kâmu 'âkan deberîkan: ſawâtu ſukâtan jang bâjik, jang tertindih, dan jang tergôjang, dan jang momborg 'awrang 'âkan memberìj kadâlam ribâ'anmu: kârana dengan ſukâtan 'îtu djûga, dengan jang mâna kâmu sûkatkan, maka pada kâmu 'âkan desûkatkan pûla.

39 Bermûla maka dekatâkannja pada marîka 'îtu ſawâtu per'upamâ'an: dâpatkah ſa'awrang bûta memimpin 'awrang bûta? bûkankah kaduwânja 'âkan djâtoh kadâlam pârit?

40 Murîd bûkan 'ada lebèh deri pada gurûnja: tetâpi ſaſa'awrang murîd jang terlangkap 'âkan 'ada penâka gurûnja.

41 'Adapawn meng'apa 'angkaw melîhat tatàl jang didâlam mâta sûdarâmu, tetâpi golondong 'îtu jang didâlam mâta ſendirîmu tijâda 'angkaw meng'ejling?

42 'Ataw bagimâna 'angkaw bawleh berkâta pada sûdarâmu: jâ sûdâra, bejarlah bejta meng'aluwarkan tatàl 'îtu jang didâlam matâmu, ſedang 'angkaw ſendîrij tijâda melîhat golondong 'îtu, jang didâlam matâmu? jâ munâfikh, kaluwarkanlah dihûlu golondong 'îtu deri dâlam mâta dirîmu, maka kalàkh ter'ingatlah 'âkan meng'aluwarkan tatàl 'îtu jang didâlam mâta sûdarâmu.

43 Kârana

43 Kârana bûkan 'îtu pôhon kâjuw jang bâjik, jang memberìj bowah jang djâhat: dan bûkan 'îtu pôhon kâjuw jang djâhat, jang memberìj bowah jang bâjik.

44 Kârana ſaſawâtu pôhon kâjuw 'îtu dekenàl deri pada perìj bowah ſendirînja: kârana tijâda 'awrang pûngut bowah 'ârâ deri pada dûrij p, dan tijâda 'awrang pôtong bowah 'angawr deri pada karendang.

45 Mânuſîja jang bâjik meng'aluwarkan perkâra jang bâjik deri dâlam perbendaharâ'an hatînja jang bâjik: dan mânuſîja jang djâhat meng'aluwarkan perkâra jang djâhat deri dâlam perbendaharâ'an hatînja jang djâhat: kârana deri pada kalimpâhan 'îſij hâti kâta p mûlutnja.

46 Maka meng'apa kâmu memanggil 'âku, jâ Tûhan, jâ Tûhan: dan tijâda berbowat bârang jang 'âku berſabda?

47 Saſa'awrang jang dâtang kapadâku, dan menengar ſegala perkatâ'anku, lâlu melakûkan dîja 'îtu, 'âku 'âkan tondjokh pada kâmu ſa'upâma dengan ſijâpa 'adânja.

48 Sa'upâma 'adânja dengan ſa'awrang mânuſîja, jang ſudah per'ûſah ſawâtu rûmah, jang menggâlij, dan mendâlamkan, dan menâroh peng'alâſan di'âtas ſawâtu bâtu kârang: 'adapawn tatkâla dâtang kalampâran, maka tertimpâlah sûngej kapada rûmah 'îtu djûga, hânja tijadâlah 'îtu ſampat bergarakhkan dîja 'îtu: kârana 'îtu 'adâlah taper'âlas di'âtas bâtu kârang.

49 Tetâpi ſijâpa menengar dan tijâda melakûkan 'îtu, ſa'upâma 'adânja dengan ſa'awrang mânuſîja, jang ſudah per'ûſah ſawâtu rûmah di'âtas tânah tijâda dengan peng'alâsan: kapada jang mâna sûngej ſudah tampoh: maka ſabantar djûga robohlah 'îtu, ſahingga 'adâlah karontôhan rûmah 'îtu djûga besàr.

FATSAL JANG KA VII.

1 'ADapawn ſatelàh ſudah 'îja pûtus meng'ûtjap ſakalijen perkatâ'annja kateliinga p khawm, maka mâſokhlah 'îja ka-Kafernahhûm.

2 Maka hamba ſa'awrang Pengrâtus 'ânuw, jang 'adâlah ter'indah padânja, 'îtu 'adâlah sâkit pâjah hampir mâwu mâti.

3 Dan ſatelàh ſudah dedengarnja chabàr Yêſûsaj; maka desûrohnja bârang Yujûch 'awrang Jehûdij pergi kapadânja ſambil minta padânja, ſopâja 'îja dâtang menjombohkan hambânja.

4 'Adapawn ſatelàh ſudah marîka 'îtu dâtang ſampej kapada Yêſûsaj, maka depôhonkannja dija dengan 'uſahânja, ſombahnja: bahuwa 'îja djûga 'ada mustahhakh 'angkaw berbowat 'îtu padânja.

5 Kârana 'îja meng'aſêhij 'umet kâmij, dan 'îja djûga ſudah per'ûſah Kanîſah bagi kâmij.

6 'Arkijen maka berdjâlanlah Yêſûsaj ſerta marîka 'îtu. 'Adapawn tatkâla ſakârang tijadâlah 'îja djâwoh deri pada rûmah 'îtu, maka sûrohlah Pengrâtus 'îtu bârang tſohhbat pergi kapadânja meng'atâkan padânja: jâ Tûhan, djângankah 'angkaw bersûſah: kârana pâtek bûkan 'ada mustahhakh 'âkan 'angkaw mâſokh kabâwah 'âtap rûmahku.

7 Maka ſebàb 'îtu ſudah tijâda pâtek kîra p kan pâtek mustahhakh dâtang kapadâmu: hânja berſabdâlah djuwa dengan ſapâtah kâta, maka bûdakhku 'âkan deſombohkan.

8 Kârana lâgi pâtek 'îni 'ada ſa'awrang mânuſîja taxalokh kabâwah peng'awasâ'an, dan debâwah tângan pâtek 'ada babarapa laſkar, maka pâtek sûroh pada 'awrang 'îni, pergîlah, maka 'îja pergi: dan pada 'awrang lâjin, dâtanglah, maka 'îja dâtang: dan pada hambâku, berbowatlah 'îtu, maka 'îja berbowat.

9 'Adapawn ſerta Yêſûsaj dengar ſegala perkâra 'îni, maka hhejrânlah 'îja 'âkan dîja 'îtu: lâlu berpâlinglah dirînja, dan katâlah pada raxijet jang meng'îring dija: 'âku berſabda pada kâmu, ſongggohpawn di'antâra 'awrang Jiſrâ'ejl ſudah tijâda 'âku mendâpat bârang 'îmân jang ſabâgejnja.

10 Dan ſatelàh ſegala 'awrang jang tersûroh 'îtu pûlang mâſokh rûmah 'îtu, maka dedâpatnja hamba jang ſudah sâkit pâjah 'îtu njâman.

11 Sabermûla djâdi pada ka'ejsôkan harînja, bahuwa berdjâlanlah 'îja kapada ſawâtu negerìj, jang bernâma Nâ'în: maka ſertânja 'îtu berdjâlanlah babarapa 'awrang murîdnja, dan raxijet bânjakh.

12 'Adapawn tatkâla 'îja menghampir kapada pintu gerbang negerìj, maka bahuwa ſaſonggohnja

nja ſa'awrang mâti ter'ûſonglah kaluwar, jang 'adâlah 'ânakh lâki p tonggal bagi 'ibûnja: maka parampuwan 'itu 'adâlah bâluw, dan babarapa kâwan 'awrang 'iſij negerij 'adâlah menjertâ'ij dija.

13 Dan ſatelàh Tûhan melîhat parampuwan 'itu, maka berpilûlah 'ija 'âkan dija 'itu, dan berſabdâlah padânja: djânganlah 'angkaw menângis.

14 'Arkijen maka berdâtanglah 'ija, dan mendjâmahlah lejrang p, (ſedàng ſegala 'awrang peng'ûſong 'itu berdîrij) lâlu berkatâlah: hej 'awrang mûda, 'âku berſabda padâmu, bângonlah 'awlehmu.

15 'Arkijen maka dûdokhlah 'awrang jang ſudahlah mâti 'itu, dan mulâ'ilah berkâta p: maka deberîkannja dija 'itu pada 'ibûnja.

16 Maka tâkot ſudah kena ſakalijen 'awrang 'itu, maka marika 'itu memulijâkanlah 'Allah, 'ûdjarnja: bahuwa ſa'awrang Nabij besàr ſudah bângon di'antâra kâmij, dan bahuwa 'Allah ſudah meng'ondjôngij khawmnja.

17 Maka maſjhûrlah wartânja 'ini kaluwar kapada ſalûroh tânah Jehûdâ, dan kapada ſalûroh benowa jang kulîling p.

18 Sabermûla maka pada Jakhjâ deberitâkanlah murîd p nja ſamowa khâl 'akhwâl 'ini.

19 Dan ſatelàh ſudah Jakhjâ memanggil bârang duwa 'awrang deri pada murîd p nja 'itu dâtang hampir, maka desûrohnja marika 'itu pergi kapada Kîſâj, meng'atâkan: 'angkawkah dija 'itu jang hendakh dâtang, 'âtaw nantikah kâmij ſa'awrang lâjin?

20 Dan ſatelàh ſudah kaduwa lâki p 'itu dâtang ſampej kapadânja, maka ſombahlah 'ija: Jakhjâ Permandij 'itu ſudah menjûroh kâmij pergi kapadâmu meng'atâkan: 'angkawkah dija 'itu jang hendakh dâtang, 'âtaw nantikah kâmij ſa'awrang lâjin?

21 Maka pada djàm 'itu djûga deſombohkannjâlah bânjakh 'awrang deri pada ſegala penjâkit, dan belâ, dan hantu jang djâhat, dan pada bânjakh 'awrang bûta dekarunjâkannjâlah penglîhat.

22 Maka sâhutlah Kîſâj, dan ſabdâlah pada marîka 'itu: pergîlah kâmu berchabarkan pûla pada Jakhjâ bârang jang kâmu ſudah melihat dan menengar, katahuwij, bahuwa 'awrang bûta 'itu melîhat pûla, dan 'awrang timpang 'itu berdjâlan p, 'awrang kuſta 'itu dethâhirkan, 'awrang tûlij 'itu dengar, 'awrang mâti 'itu debangkitkan, dan 'Indjîl deberitâkan pada 'awrang miskîn.

23 Maka berbahagija 'ada bârang ſijâpa jang tijâda kena ſjak padâku.

24 Bermûla ſatelàh ſudah kaduwa ſurôhan Jakhjâ 'itu pergi berdjâlan, maka bahâru 'ija memulâ'ij kâta p kapada rangijet 'âkan perij khâl Jakhjâ: 'apâtah kâmu ſudah kaluwar kapada pâdang bel'antâra memandang? ſabâtang bûlohkah jang tergontjang 'awleh 'ângin?

25 'Antah 'apâtah kâmu ſudah kaluwar melîhat? ſa'awrang mânuſijâkah jang terkena dengan kâjin hâlus? bahuwa ſaſonggohnja 'awrang jang pâkej kâjin mulija dan hîdop dengan ladzat 'itu 'ada didâlam mâligej Râdja p.

26 'Antah 'apâtah kâmu ſudah kaluwar melîhat? ſa'awrang Nabîkah? belàj 'âku berſabda pada kâmu, ſahâdja ſa'awrang jang terlâku deri pada Nabij.

27 'Ija 'inîlah dija 'itu, 'âkan ſijâpa telàh terſûrat: bahuwa ſaſonggohnja 'âku 'ini menjûroh 'utûſanku dihadâpan khadiretmu, jang 'âkan ſinggarahkan djâlanmu dihadâpanmu.

28 Kârana 'âku berſabda pada kâmu, di'antâra ſegala 'ânakh bowah parampuwan bûkan 'ada ſa'awrang Nabij jang lebèh besàr deri pada Jakhjâ Permandij: tetâpi ſijâpa jang terkitjil didâlam karadjâ'an 'Allah, 'ija 'ada lebèh besàr deri padânja 'itu.

29 Maka ſamowa khawm, ſerta dedengarnja 'itu, dan ſegala 'awrang pentjokej, jang telàh ſudah depermandîkan dengan permandijan Jakhjâ, 'itu menjebutlah 'Allah ſâdil.

30 Tetâpi 'awrang Farîſij dan Fakhîh 'itu ſudah membowang bitjâra 'Allah, 'âkan tjelâka ſendirînja, ſedàng ſudah tijâda 'ija depermandîkan 'awlehnja.

31 Sabermûla maka berſabdâlah Tûhan: dengan ſijâpa garàng 'âku 'âkan meng'upamâkan ſegala mânuſija di'antâra bangſa 'ini? dan ſa'upâma dengan ſijâpa 'adânja?

32 Sa'upâma 'adânja dengan bûdakh p kitjil jang dûdokh pada pakàn, dan jang meruwah ſa'awrang kapada ſa'awrang, lâlu berkâta: kâmij

ſudah

ſudah berbaṉgſij pada kâmu, maka ſudah tijâda kâmu menârij: kâmij ſudah merâtap pada kâmu, maka ſudah tijâda kâmu menâṉgis.

33 Kârana Jahhjâ Permandij ſudah dâtaṉg, tijâda deṉgan mâkan rawtij, tijâda deṉgan mînom 'ãjer 'aṉgawr: maka kâmu berkâta; 'ija kena djin.

34 'Ânakh 'Insân ſudah dâtaṉg ſambil mâkan dan mînom: maka kâmu berkâta; lihatlah ſa'awraṉg pentjârot, dan peṉg'îrop 'ãjer 'angawr, tſohhbat 'awraṉg pentjokej dan 'awraṉg berdawſa.

35 Maka hhikmet djûga ſudah debîlaṉg ṩâdil 'awleh ſakalijen 'ânakh p nja.

36 Sabermûla maka ſa'awraṉg deri pada ſegala 'awraṉg Farîſij mintâlah padânja, ſopâja 'ija mâkan sâma p deṉgan dija: 'arkijen maka mâſokhlah 'ija kadâlam rûmah 'awraṉg Farîſij 'itu, lâlu dûdokhlah mâkan.

37 Maka bahuwa ſaſoṉggohnja ſa'awraṉg parampuwan didâlam negerij 'itu, jaṉg 'adâlah 'awraṉg berdawſa, ſatelah dekatahuwînja, bahuwa 'ija dûdokh pada hidâṉgan didâlam rûmah 'awraṉg Farîſij 'itu, bawâlah ſabowah tjumbul ber'îſij mînjakh bâwu p an.

38 Maka berdirîlah parampuwan 'itu dibalâkaṉg pada kâki p nja deṉgan tâṉgisnja, dan mulâ'îlah membâſah kâki p nja deṉgan 'ãjer matânja, dan menjapûlah 'itu deṉgan rambot kapalânja, dan meṉg'utjopîlah kâki p nja, dan gôſokhlah dija deṉgan mînjakh bâwu p an 'itu.

39 Dan ſerta 'awraṉg Farîſij, jaṉg ſudahlah memâdah dija, melihat 'itu, maka berkatâlah 'ija sâma ſendirînja, 'ûdjarnja: 'awraṉg 'ini, djikalaw Nabij 'adânja, ſanistjâja dekatahuwinjâlah ſijâpa 'adânja dan bagimâna perînja parampuwan 'ini, jaṉg mendjâmah dija: kârana bahuwa ſa'awraṉg berdawſa 'adânja.

40 Maka sâhutlah Ṩîsâj, dan ſabdâlah kapadânja: hej SJîmawn, 'ada ſapâtah kâta jaṉg 'âku hendakh meṉg'atâkan padâmu. Maka ſombahlah 'ija: jâ gûruw, ſabdâlah djûga.

41 Berſabdâlah Ṩîsâj: duwa 'awraṉg berhûtaṉg 'adâlah pada ſa'awraṉg 'ãnuw jaṉg 'ampûnja hûtaṉg 'itu: ſa'awraṉg berhûtaṉglah lîma râtus dînâr, dan 'awraṉg lâjin pawn lîma pûloh.

42 Dan ſedaṉg marîka 'itu tijadâlah menâroh 'apa p 'âkan membâjar, maka de'amponînja hûtaṉg 'itu pada kaduwânja 'itu. Katâkanlah kalâkh, ſijâpa deri pada kaduwa 'awraṉg 'ini terlebèh 'âkan tarîma kâſeh padânja 'itu?

43 Maka sâhutlah SJîmawn, dan ſombahlah: pâtek ſaṉgka, bahuwa 'ijâlah dija 'itu, pada ſijâpa 'ija ſudah meṉg'ampônij terlebèh. Maka berſabdâlah 'ija: 'aṉgkaw ſudah kîra p deṉgan ſabetulnja.

44 Maka 'ija pawn berpâliṉg dirînja kapada parampuwan 'itu, dan berſabda pada SJîmawn: 'adâkah 'aṉgkaw melihat parampuwan 'ini? 'âku ſudah mâſokh kadâlam rûmahmu, maka bâraṉg 'ãjer 'âkan membâſoh kâki p ku ſudah tijâda kawberij: tetâpi parampuwan 'ini ſudah membâſah kâki p ku deṉgan 'ãjer matânja, dan deṉgan rambot kapalânja 'ija ſudah menjâpu 'itu.

45 Bâraṉg ſakûtjop ſudah tijâda kawberij padâku: tetâpi parampuwan 'ini, deri pada tatkâla mâſokhnja, ſudah tijâda berhenti deri pada meṉg'utjôpij kâki p ku.

46 Deṉgan mînjakh ſudah tijâda kawgôſokh kapalâku: tetâpi parampuwan 'ini ſudah meṉggôſokh kâki p ku deṉgan mînjakh bâwu p an.

47 Maka ſebàb 'itu 'âku berſabda padâmu, ſegala dawsânja jaṉg bânjakh 'itu telàh ter'ampon padânja, kârana 'ija ſudah tarîma kâſeh bânjakh p: tetâpi pada ſijâpa ter'ampon ſedikit, 'ija tarîma kâſeh ſedîkit p.

48 Maka berſabdâlah 'ija pada parampuwan 'itu: ſegala dawſâmu ſudah ter'ampon padâmu.

49 Maka bahâru berkatâlah 'awraṉg jaṉg dûdokh mâkan ſahidâṉgan 'itu sâma ſendirînja: ſijapâtah dija 'itu, jaṉg ſampat lâgi meṉg'ampônij dawſa p?

50 Tetâpi berſabdâlah 'ija kapada parampuwan 'itu: 'îmânmu ſudah memaliharâkan dîkaw, pergîlah deṉgan ſalâmet.

FATSAL JANG KA VIII.

1 SAbermûla djâdi komedijen deri pada demikijen 'itu, bahuwa berdjâlanlah 'ija melintas ſaſawâtu negerij dan djadjâhan, ſambil berchothbat dan memberîta 'Indjîl karadjâ'an 'Allah: maka 'adâlah kaduwa belàs 'awraṉg 'itu ſertânja.

2 Lâgi

2 Lâgi bâraṇg 'awraṇg parampuwan, jaṇg telàh ſudah deſombohkan deri pada hantu p jaṇg djâhat dan bâgej p dlaxâfet, katahuwij, Marjam, jaṇg terſebût Madjdalijat, deri dâlam ſijâpa ſudahlah kaluwar tûdjoh djin,

3 Dan JawHhanâ 'isterij CHûzâ bendahârij Hejrawdejs, dan SJûſjanâ, dan bânjakh parampuwan lâjin p, jaṇg ſudah melajânij padânja deṇgan balandjâkan harta p nja.

4 'Adapawn tatkâla berhimponlah raxijet bânjakh, dan berdâtaṇglah kapadânja 'îtu babarapa 'awraṇg deri pada tijap p negerij, maka berſabdâlah 'ija deṇgan bâwa per'upamâ'an:

5 'Adâlah kaluwar ſa'awraṇg penâbor hendakh menâbor bîdji p annja: dan tatkâla detâbornja 'îtu, ſateṇgahnja pawn djâtoh desîſij djâlan, dan ter'îrikh, maka bûroṇg p dilâṇgit mâkanlah dija 'îtu hâbis.

6 Dan ſateṇgahnja jaṇg lâjin djâtoh di'âtas ſawâtu bâtu kâraṇg, dan ſatèlah ſudah 'îtu bertomboh, maka kalajôranlah 'îtu, 'awleh kârana ſebàb bûkan 'adâlah padânja bâraṇg kabasâhan.

7 Dan ſateṇgahnja jaṇg lâjin djâtoh diteṇgah p dûrij p: maka bertombohlah dûrij p 'îtu sâma p, lâlu melemaskanlah dija 'îtu.

8 Dan ſateṇgahnja jaṇg lâjin djâtoh pada tânah jaṇg bâjik, dan bertomboh, lâlu memberij bowah jaṇg ſarâtus kijen bânjakhnja. Hâbis dekatâkannja ſegala 'îni, maka berſarûlah 'ija: ſijâpa jaṇg bertelînga p 'âkan meneṇgar, hendakhlah 'ija meneṇgar.

9 Maka murîd p nja bertanjâkanlah dija, ſombahnja: 'apâtah garàṇg 'artînja per'upamâ'an 'îni?

10 Maka berſabdâlah 'ija: pada kâmu telàh dekarunjâkan meṇg'atahuwij ſegala rahaſija karadjâ'an 'Allah, hânja pada 'awraṇg lâjin p 'âku berkâta p deṇgan bâwa per'upamâ'an, ſopâja marîka 'îtu ſedàṇg 'ija melîhat djâṇgan melîhat, dan ſedàṇg 'ija meneṇgar djâṇgan meṇg'arti.

11 'Adapawn 'inîlah 'artînja per'upamâ'an 'îtu: bîdji p an 'îtu 'ada perkatâ'an 'Allah.

12 Maka ſegala 'awraṇg jaṇg tertabôrij desîſij djâlan 'îtu 'ada 'awraṇg jaṇg meneṇgar: komedijen deri pada 'îtu dâtaṇg 'Iblîs, lâlu meṇg'ambil hâbis perkatâ'an 'îtu deri dâlam hatînja, 'âgar djâṇgan 'ija pertjâja lâlu dechalâtskan.

13 Dan ſegala 'awraṇg jaṇg tertabôrij di'âtas bâtu kâraṇg, 'ijâlah jaṇg, tatkâla dedeṇgarnja, menjambot perkatâ'an 'îtu deṇgan kaſukâ'an: maka marîka 'îni tijâda ber'âkar, jaṇg ſakotîka djûga lamânja pertjâja, dan pada mâſa pertjawbâ'an 'ija mortad.

14 Maka bâraṇg jaṇg djâtoh 'antâra dûrij p, 'ija 'îni 'ada 'awraṇg 'îtu jaṇg ſudah meneṇgar, dan ſatelàh hâbis pergînja berdjâlan delemaskan 'awleh ſegala pertjintâ'an, dan kakaja'an, dan ſegala ladzat kahidôpan 'îni, dan tijâda ſempornâkan bowahnja.

15 Maka bâraṇg jaṇg djâtoh pada tânah jaṇg bâjik, 'ija 'îni 'ada 'awraṇg 'îtu, jaṇg ſudah meneṇgar perkatâ'an, lâlu hhâfitlkan 'îtu didâlam hâti tûlus dan bâjik, dan memberij bowah p deṇgan berkandjang.

16 Maka bâraṇg ſa'awraṇg jaṇg pâſaṇg ſawâtu dijan, tijâda menudôṇgij dija 'îtu deṇgan bâraṇg bâdjan, 'âtaw târoh dija dibâwah bâraṇg kâſur: tetâpi di'âtas kâki dijan djûga detârohnja 'îtu, ſopâja ſegala 'awraṇg jaṇg mâſokh 'îtu melîhat taràṇg.

17 Kârana bâraṇg ſawâtu pawn bûkan 'ada terbûni, jaṇg tijâda 'âkan djâdi njâta: dan tijâda terſembûnji, jaṇg tijâda 'âkan dekatahuwij, dan dâtaṇg deṇgan njatânja.

18 Sebàb 'îtu 'iṇgatlah, bagimâna kâmu meneṇgar; kârana djikalaw bâraṇg ſijâpa mempunjâ'ij ſaſawâtu, lâgi 'âkan deberij padânja: dan djikalaw bârang ſijâpa tijâda mempunjâ'ij ſaſawâtu, lâgi 'îtu, jaṇg deſaṇgkânja mempunjâ'ij, 'âkan de'ambil deri padânja.

19 Sabermûla maka dâtaṇglah kapadânja 'îtu 'ibûnja, dan ſûdâra p nja lâki p, dan tijadâlah ſampat ſampej kapadânja 'awleh kârana raxijet.

20 Maka deberîta 'awraṇglah kapadânja, ſombahnja: 'ibûmu dan ſûdâra p mu lâki p 'ada berdîrij diluwar, ſuka melîhat 'aṇgkaw.

21 Tetâpi sâhutlah 'ija, dan ſabdâlah kapada marîka 'îtu: 'ibûku dan ſûdâra p ku lâki p 'ada marîka 'îni jaṇg meneṇgar perkatâ'an 'Allah, lâlu melakûkan dija 'îtu.

22 Sabermûla djâdi pada ſawâtu deri pada ſegala hârij 'îtu, bahuwa nâjiklah 'ija mâſokh parâ-

hu, dân murîd p nja ſertânja 'îtu: maka berſabdâlah 'ija kapada marîka 'îtu; bejarlah kâmij berpindah kaſabaraŋ tâſik. 'Arkijen maka meŋg'âroŋglah marîka 'îtu.

23 Dân ſamantâra marîka 'îtu berlâjar, maka tîdorlah 'ija: maka tûronlah ſawâtu rîbut 'âŋgin pada tâſik: maka ka'ajejranlah parahûnja, dân njâris kakarâmanlah.

24 Maka berdâtaŋglah marîka 'îtu mendjagâkan dija, ſombahnja: hej Djondjôŋgan, hej Djondjôŋgan, kâmij rûſakh. Dân ſatelàh ſudah 'ija bâŋon, maka denistâ'înja 'âŋgin, dân ombakh p 'â'jer: maka berhentîlah 'îtu, dân dâtaŋglah katedôhan.

25 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: dimâna 'ada 'îmân kâmu? maka tâkotlah marîka 'îtu, dân hejrânlah, 'ûdjarnja ſa'awraŋ kapada ſa'awraŋ: ſijâpa garàŋ 'ada 'ija 'îni, bahuwa lâgi 'ija berpasàn pada 'âŋgin p, dân pada 'â'jer, dân ſegala 'îtu deŋgar p an 'âkan dija?

26 Maka berlâjarlah marîka 'îtu kapada benowa 'awraŋ Djadarij, jaŋg 'ada diſabaraŋ tânah Djalîlâ.

27 Dân ſatelàh ſudah 'ija kaluwar tûron kadârat, maka bertemûlah deŋgan dija ſa'awraŋ lâki p 'ânuw deri dâlam negerij, jaŋg babarapa lamânja ſudahlah terkena 'awleh djin p: dân tijadâlah 'ija pâkej bâraŋ pakâjin, dân tijadâlah 'ija tiŋggal didâlam bâraŋ rûmah, hânja didâlam karâmet p djûga.

28 Dân ſerta 'ija melîhat Ẍîsâj, maka berterijakhlah 'ija galàkh p, dân djâtohlah terſoŋkor dihadâpannja, dân katâlah deŋgan ſawâra njâriŋ: 'apa kardja pâtek ſertâmu, hej Ẍîsâj 'Ânakh 'Allah Taẍálâj? pâtek minta padâmu, 'âgar djâŋgan 'aŋkaw menjaŋſarâkan pâtek.

29 Kârana telàh ſudahlah 'ija bertîtah pada hantu jaŋg nedjis 'îtu kaluwar deri dâlam mânuſija 'îni, kârana babarapa lamânja ſudahlah 'ija menarkam dija: maka ter'îkatlah 'ija deŋgan rantej p dân buloŋgguw p 'âkan dikûroŋg. Maka 'ija pawn pâtahkan ſegala peŋg'îkat 'îtu, dân terhâlaw 'awleh djin kapada tampat p sûnji.

30 Maka bertanjâlah Ẍîsâj padânja 'îtu, ſabdânja: 'apâtah 'ada namâmu? maka ſombahlah 'ija: katombûkan. Kârana bânjakh djin ſudahlah mâſokh kadâlamnja.

31 Maka 'ija memôhonkanlah dija, 'âgar djâŋgan 'ija menjûroh marîka 'îtu pergi tûron kadâlam tûbir.

32 Maka 'adâlah disâna ſawâtu kâwan bâbi p bânjakh, jaŋg mentjahârij mâkan di'âtas bûkit: maka marîka 'îtu memôhonkanlah dija, ſopâja delûluskannja padânja mâſokh kadâlam ſegala 'îtu. Maka delûluskannja 'îtu padânja.

33 'Arkijen maka kaluwarlah ſegala djin 'îtu deri dâlam mânuſija 'îtu, dân mâſokhlah kadâlam bâbi p 'îtu: maka baterdjûnanlah kâwan 'îtu ſapandjaŋ tardjal kadâlam tâſik, lâlu matîlah lemàs.

34 Dân ſerta ſegala gombâla melîhat bâraŋ jaŋ telàh djâdi, maka berlarijanlah 'ija: dân ſatelàh ſudah 'ija pergi, 'ijapawn berchabarlah 'îtu didâlam negerij dân didâlam dûſon p an.

35 'Arkijen maka kaluwarlah 'awraŋ melîhat bâraŋ jaŋ telàh djâdi, lâlu dâtaŋglah kapada Ẍîsâj, dân mendâpatlah mânuſija, deri dâlam ſijâpa ſegala djin ſudahlah kaluwar, 'îtu dûdokh dibâwah kâki p Ẍîsâj, terkena deŋgan pakejan, dân berbudij pûla: maka tâkotlah marîka 'itu.

36 Maka 'awraŋ jaŋ ſudahlah melîhat 'îtu lâgi tûtorlah pada marîka 'îtu, bagimâna 'awraŋ madjnûn 'îtu ſudahlah delepaskan.

37 Maka ſaganàp kabanjâkan deri pada benowa jaŋ kuliling tânah 'awraŋ Djadarij 'îtu mintâlah kapadânja pergi lâlu deri pada marîka 'îtu, kârana katakôtan besàr ſudahlah kena dija 'îtu. 'Arkijen maka nâjiklah 'ija mâſokh parâhu, lâlu pûlaŋglah.

38 Maka lâki p, deri dâlam ſijâpa ſegala djin ſudahlah kaluwar, 'îtu mintâlah padânja meŋg'îring dija: tetâpi Ẍîsâj berîlah dija 'îtu pergi, ſabdânja:

39 Pûlaŋglah kapada rûmahmu, dân bîlaŋglah barapa besàr perkâra p 'Allah ſudah berbowat padâmu. Maka pergîlah 'ija berdjâlan ſalâlu ſaganàp negerij, ſambil berchothbat barapa besàr perkâra p Ẍîsâj ſudahlah berbowat padânja.

40 Sabermûla djâdi tatkâla pûlaŋglah Ẍîsâj, bahuwa raẍijet menjambotlah dija: kârana

ſaka-

ſakalijennja 'adâlah menantîkan dija.

41 Maka bahuwa ſaſonggohnja dâtanglah ſa'awrang lâki p, jang bernâma Já'îrus, 'adapawn 'awrang 'îni 'adâlah panghûlu Kanîſah: maka djâtohlah 'ija terſongkor menjombah kâki p Xîsâj, dan memôhonkanlah dija mâſokh kadâlam rûmahnja.

42 Kârana ſawâtu 'ânakh parampuwan tonggal 'adâlah padânja, ſakîra p duwa belàs tâhon tuwahnja, maka 'ija 'îni hampir mâwu mâti. (Dan ſamantâra 'ija pergi berdjâlan, maka ſegala raxijet menjaſakhlah dija ter'âmat:

43 Maka ſa'awrang parampuwan, jang ſudahlah malîleh dârahnja duwa belàs tâhon lamânja, jang ſudahlah balandjâkan ſaganàp hîdop p annja pada thabîb p, dan ſudahlah tijâda ber'awleh deſombohkan 'awleh bârang ſa'awrang,

44 Berdâtanglah deri balâkang mendjâmah kelîm badjûnja: maka ſabantar djûga tertahanîlah lîleh dârahnja.

45 Maka berſabdâlah Xîsâj: ſijapâtah dija 'îtu jang ſudah mendjâmah 'âku? dan tatkâla ſakalijen 'awrang berſangkal, maka ſombahlah Petrus, dan ſegala 'awrang jang ſertânja 'îtu: jâ Djondjôngan, ſegala raxijet menindih dan menjasàkh 'angkaw ter'âmat, 'adâkah 'angkaw lâgi berkâta: ſijapâtah dija 'îtu jang ſudah mendjâmah 'âku?

46 Maka berſabdâlah Xîsâj; bârang ſa'awrang ſudah mendjâmah 'âku: kârana 'âku 'îni ſudah meng'âkaw peng'awâſa 'îtu, jang ſudah kaluwar deri dâlam 'âku.

47 'Adapawn ſerta parampuwan 'îtu tâhu, bahuwa tijadâlah 'ija terſembûnji, maka dâtanglah 'ija dengan gomitàr, dan djâtohlah terſongkor menjombah dija, dan beritâlah padânja dihadâpan ſamowa khawm, 'apa ſebabnja 'ija ſudah mendjâmah dija, dan bagimâna ſabantar djûga 'ija ſudah deſombohkan.

48 Maka berſabdâlah 'ija padânja: pertataplah hatîmu, hej 'ânakh parampuwan, 'îmânmu ſudah memaliharâkan dîkaw: pergîlah dengan ſalâmet.)

49 Tatkâla 'ija 'adâlah kâta p lâgi, maka dâtanglah ſa'awrang deri pada 'iſij rûmah panghûlu Kanîſah, meng'atâkan padânja: bahuwa 'ânakhmu parampuwan ſudah mâti: djânganlah memberij sûſah pada gûruw.

50 Maka Xîsâj ſatelàh ſudah dedengarnja 'îtu sâhutlah padânja, ſabdânja: djângan lah tâkot, pertjajâlah djûga, maka 'ija 'âkan depaliharâkan.

51 Dan tatkâla 'ija mâſokh kadâlam rûmah 'îtu, maka tijâda deberînja bârang ſa'awrang mâſokh, melâjinkan Petrus, dan Jaxkhûb, dan Jakhjâ, lâgi bâpa dan 'ibuw 'ânakh parampuwan 'îtu.

52 Maka tângislah ſamowa 'awrang, dan merâtaplah 'âkan dija 'îtu. Maka berſabdâlah 'ija: djângan lah kâmu menângis, bûkan 'ija ſudah mâti, hânja tîdor djûga.

53 Maka 'awrang 'îtu tertawâkanlah dija, sedàng dekatahuwînja bahuwa 'ija ſudahlah mâti.

54 Tetâpi 'ija 'îni, ſatelàh ſudah debowangkannja ſakalijen 'awrang 'îtu kaluwar, peganglah tângannja dan berſawarâlah, ſabdânja: hej 'ânakh parampuwan, bângonlah.

55 'Arkijen maka pûlanglah njawânja, dan ſabantar djûga bângonlah 'ija, maka berpasànlah 'ija deberij mâkan padânja.

56 Maka dahſjatlah 'ibuw bapânja; tetâpi sûrohlah 'ija pada marîka 'îtu djângan meng'atâkan pada ſa'awrang pawn bârang jang telàh djâdi.

FATSAL JANG KA IX.

1 SAbermûla ſatelàh ſudah depanggilnja kaduwa belàs murîdnja berhimpon, maka dekarunjâkannja padânja khowat dan peng'awâſa 'âtas ſakalijen djin, dan 'âkan menjombohkan ſegala penjâkit.

2 Maka desûrohnja marîka 'îtu pergi menchothbatkan karadjâ'an 'Allah, dan menjombohkan 'awrang jang dlaxîf.

3 Maka berſabdâlah 'ija kapada marîka 'îtu: djângan lah kâmu meng'ambil bârang 'apa ſertâmu 'antâra djâlan, djângan tongkat p, djângan bârang banijan, djângan bârang rawtij, djângan bârang pejrakh: dan djângan ſa'awrang deri pada kâmu menâroh duwa bâdjuw.

4 Maka kapada jang mâna rûmah kâmu mâſokh garàng, diſâna djûga hendakhlah kâmu tinggal, dan deri ſâna djûga hendakhlah kâmu kaluwar.

5 Maka djikalaw bârang ſijâpa tijâda menjambot kâmu, manakâla kâmu kaluwar deri dâlam negerij 'îtu djûga, hendakhlah kâmu kibaskan duli deri pada kâki p mu, 'âkan kaſjakſijan 'âtas marîka 'îtu.

6 Maka kaluwarlah marîka 'îtu melintas ſamowa djadjâhan ſambil memberîta 'Indjîl, dan menjombohkan 'awrang ſaganàp sâna sîni.

7 Sabermûla maka dengarlah Hejrawdejs 'Amîru-'lrubuz 'îtu ſegala ſaſawâtu jang de'adâkan 'awlehnja: maka bimbanglah hatînja, 'awleh kârana ſebàb dekatâkan 'awleh ſatengah 'awrang, bahuwa Jahhjâ ſudahlah debangkitkan deri 'antâra 'awrang mâti p.

8 Dan 'awleh ſatengah 'awrang, bahuwa 'Ejlijâ ſudahlah kalihâtan: dan 'awleh ſatengah 'awrang, bahuwa ſa'awrang Nabij deri pada ſegala 'awrang 'awal zemân ſudah bângon.

9 Maka berſabdâlah Hejrawdejs, 'âku 'îni ſudah memantjong kapâla Jahhjâ: 'antah ſijâpa 'ada dija 'îni, 'âkan jang mâna 'âku 'îni dengar perkâra p jang ſabâgejnja? maka ſukâlah 'ija melihat dija.

10 Sabermûla maka pûlanglah ſegala Rasûl, dan tûtorlah padânja ſegala ſaſawâtu jang telàh debowatnja. Maka 'ija pawn 'ambillah marîka 'îtu ſertânja, dan ſimpanglah ſakùw p kapada ſawâtu tampat jang sûnji diluwar negerij jang bernâma Bejt TSajdâ.

11 Dan tatkâla dekatahuwij ſegala razijet, maka de'ikotnjâlah dija: maka 'ijapawn menjambotlah marîka 'îtu, dan berſabdâlah padânja 'âkan hâl karadjâ'an 'Allah: dan ſegala 'awrang jang hâros de'ubâtij 'îtu deſombohkannja.

12 Maka hârij pawn bahâru lingſir: maka berdâtanglah kaduwa belàs 'awrang 'îtu, dan ſombahlah padânja: lepaskanlah razijet, ſopâja 'ija pergi berdjâlan kapada djadjâhan p jang kulîling p, dan kapada dûſon p, mentjahârij perhentijan, dan mendâpat makânan: kârana desîni kâmij 'ada dâlam ſawâtu tampat jang sûnji.

13 Tetâpi berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: hendakhlah kâmu 'îni berij 'awrang 'îtu mâkan. Maka ſombahlah marîka 'îtu: bûkan 'ada pada kâmij lebèh deri pada lîma bowah rawtij, dan duwa 'ejkor 'îkan, melâjinkan kâmij pergi membilij makânan gûna ſaganàp khawm 'îni:

14 Kârana bahuwa 'adâlah ſakîra p lîma rîbu lâki p. Tetâpi berſabdâlah 'ija kapada murîd p nja, hendakhlah mendûdokhkan ſegala 'awrang 'îtu ſapadûdokh ſapadûdokh, ſaſawâtu lîma pûloh 'awrang bânjakhnja.

15 'Arkijen maka berbowatlah marîka 'îtu demikijen 'îni, dan mendûdokhkanlah ſakalijen 'awrang 'îtu.

16 Dan ſatelàh ſudah de'ambilnja lîma bowah rawtij dan duwa 'ejkor 'îkan 'îtu, maka detengâdohnja kalângit meng'ûtjap tſalât 'âkan ſakalijen 'îtu, dan depitjahkannja, lâlu deberînja 'îtu pada murîd p, 'âkan ſadjîkan 'îtu pada razijet.

17 Maka mâkanlah ſakalijennja, dan djadîlah kinnjang: maka ter'angkatlah sîſa ſegala pâtah p an 'awrang 'îtu duwa belàs karandjang punòh.

18 Sabermûla djâdi tatkâla 'ija 'adâlah munâdjât ſa'awrangnja, bahuwa murîd p 'adâlah ſertânja, maka 'ija pawn bertanjâkan marîka 'îtu, ſabdânja: ſijapâkah ſegala razijet katâkan 'âku 'îni 'ada?

19 Maka sâhutlah marîka 'îtu, dan ſombahlah: Jahhjâ Permandij: dan ſatengah 'awrang 'Ejlijâ: dan ſatengah 'awrang, bahuwa Nabij 'anuw deri pada ſegala 'awrang 'awal zemân ſudah bângon.

20 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: tetâpi kâmu 'îni, ſijapâkah kâmu katâkan 'âku 'ada? maka sâhutlah Petrus, dan ſombahlah: 'Elmesêlh 'urâpan 'Allah 'îtu.

21 Maka detogorkannja marîka 'îtu sângat, dan detîtahkannja, 'âgar djângan dekatâkannja 'îtu pada bârang ſa'awrang,

22 Sabdânja: bahuwa ſahârosnja 'Ânakh 'Insân merâſa bânjakh ſangsâra, dan debowangkan 'awleh SJujûch, dan kapâla p 'Imâm, dan Kâtib p: lâgi debûnoh, dan debangkitkan pûlah pada hârij jang katîga.

23 Maka berſabdâlah 'ija kapada ſakalijen 'awrang 'îtu: djikalaw bârang ſa'awrang hendakh dâtang menûrut 'âku, bâjiklah 'ija menjangkal ſendirînja, dan mendjondjong tſalibnja ſahârij p, lâlu meng'îring 'âku.

24 Kâra-

24 Kârana djīkalaw bâraŋg ſijâpa mâwu memalihâra djiwânja, 'ija 'âkan meŋghîlaŋg dija 'îtu: tetâpi djīkalaw bâraŋg ſijâpa meŋghîlaŋg djiwânja 'awleh kârana ſebāb 'âku, 'ija djûga 'âkan memalihâra dija 'îtu.

25 'Antah 'apâtah bergûna 'âkan mânuſija mâna 'ija berlâba ſaganàp dunjâ, dān meŋghîlaŋg ſendirînja, 'âtaw merûgij 'âkan ſendirînja?

26 Kârana djīkalaw bâraŋg ſijâpa bermâluw 'âkan dâku, dān 'âkan ſegāla perkatâ'anku, maka 'Ânakh 'Insân hendakh bermâluw 'âkan dija 'îtu, manakâla 'ija 'âkan dâtaŋg mâſokh kamulijâ'an dirînja, dān bapânja, dān ſegāla Melâ'îkatnja jaŋg khudus.

27 Maka 'âku berſabda pada kâmu deŋgan ſabenarnja, bahuwa 'ada bâraŋg 'awraŋg deri pada ſegāla 'awraŋg jaŋg berdîrij desîni, jaŋg tijâda 'âkan merâſa mawt, ſabulòm 'ija melîhat karadjâ'an 'Allah.

28 Sabermûla djâdi ſakîra p dawlâpan hârij lamânja komedijen deri pada ſegāla perkatâ'an 'îni, bahuwa 'ija meŋg'ambil ſertânja Petrus, dān Jakhjâ, dān Jaxkhûb, lâlu nâjik ka'âtas ſabowah bûkit hendakh munâdjât.

29 Dān ſamantâra 'ija munâdjât, maka djadîlah rûpa mukânja lâjin, dān pakejannja pawn pûtih gîlaŋg gomîlaŋg.

30 Maka bahuwa ſaſoŋggohnja berkâta p lah deŋgan dija duwa 'awraŋg lâki p, jaŋg 'adâlah Mûsāj, dān 'Ejlijâ.

31 Jaŋg telàh kalihâtan deŋgan kamulijâ'an, dān ſudah meŋg'atâkan perìj zawâlnja 'îtu, jaŋg 'ija nanti meŋgganâpij di-Jerûſjalejm.

32 'Adapawn Petrus dān 'awraŋg jaŋg ſertânja 'îtu 'adâlah meŋg'antokh terlâlu sâŋgat 'antokhnja, dān ſatelàh ſudah 'ija berdjâga, maka delîhatnja kamulijâ'annja, dān kaduwa lâki p jaŋg berdîrij ſertânja 'îtu.

33 Maka djâdi tatkâla marîka 'îtu mâwu bertjerèj deri padânja, bahuwa ſombahlah Petrus kapada Xîsāj; hej Djondjôŋgan, ſabâjik kâmij 'îni 'ada desîni: maka bejarlah kâmij kardjâkan tîga bowah tarâtakh, ſabowah bagîmu, dān bagi Mûsāj ſabowah, dān ſabowah bagi 'Ejlijâ: tijadâlah 'ija tâhu 'apa dekatânja.

34 'Adapawn ſedaŋg 'ija 'adâlah kâta p demikijen 'îtu, maka timbullah ſawâtu 'âwan, dān menawoŋgîlah marîka 'îtu: maka tâkotlah 'awraŋg 'îtu, tatkâla marîka 'îtu mâſokh desâput 'awleh 'âwan 'îtu.

35 Maka dâtaŋglah ſawâtu ſawâra deri dâlam 'âwan 'îtu meŋg'atâkan: 'ija 'îni 'ada 'ânakhku jaŋg kekâſeh, deŋgarlah kâmu 'âkan dija.

36 Dān ſatelàh dâtaŋg ſawâra 'îtu, maka kadapâtanlah Xîsāj ſa'awraŋgnja djûga: maka 'awraŋg 'îtu ſudah berdijam dirînja, dān pada bâraŋg ſa'awraŋg pawn tijâda dechabarkannja pada hârij p 'îtu djûga ſaſawâtu deri pada bâraŋg jaŋg telàh delîhatnja.

37 Bermûla djâdi pada ka'ejsôkan harînja, tatkâla marîka 'îtu tûron deri 'âtas bûkit 'îtu, bahuwa raxijet bânjakh bertemûlah deŋgan dija.

38 Maka bahuwa ſaſoŋggohnja ſa'awraŋg lâki p deri dâlam raxijet 'îtu berſarûlah, ſombahnja: hej gûruw, pâtek minta kapadâmu, tîliklah kirânja 'âkan 'ânakhku lâki p, kârana bahuwa toŋggal 'adânja bagîku.

39 Maka bahuwa ſaſoŋggohnja ſawâtu hantu kenâkan dija, dān ſakûnjoŋg p 'ija berterijakh, dān meŋggontjaŋg dija, ſahiŋgga 'ija membûhej mûlutnja, dān djâraŋg p 'ija 'ondor deri padânja, ſahiŋgga detombokhnja dija 'antjor p.

40 Maka pâtek ſudah minta kapada murîd p mu, ſopâja debowaŋgkannja dija, hânja ſudah tijâda 'ija ſampat.

41 Maka sâhutlah Xîsāj, dān ſabdâlah: hej baŋſa jaŋ kûraŋ 'îmân dān terbâlikh, barapa lâma lâgi 'âku 'âkan tiŋggal ſerta kâmu, dān mendirîta kâmu? bawâlah 'ânakhmu lâki p kamârij.

42 Maka lâgi, tatkâla 'ija berdâtaŋg, hantu ſudah menombokh, dān meŋggontjaŋg dija: maka Xîsāj pawn meŋghardikhlah hantu jaŋg nedjis 'îtu, dān ſombohkanlah 'ânakh 'îtu, dān kombalîkanlah dija 'îtu kapada bapânja.

43 Maka dahſjatlah ſamowa 'awraŋg 'îtu melîhat mahâ besàr perbowâtan 'Allah: dān ſamantâra ſakalijennja Ihejrân 'âkan ſegāla ſaſawâtu jaŋg telàh ſudah deperbowat Xîsāj, maka berſabdâlah 'ija kapada murîd p nja:

44 Sambotlah 'awleh kâmu ſegāla perkatâ'an 'îni pada telîŋga p mu: kârana 'Ânakh 'Insân

nanti deſarahkan kapadā tāngan p mânuſija.

45 Tetâpi tijadâlah marîka 'îtu meng'arti perkatâ'an 'îni, dān 'adālah 'îtu terſembûnji derī padānja, ſahing-ga tijâda 'ija menangkap 'îtu: maka tâkotlah marîka 'îtu bertanjâkan dija, 'âkan 'arti perkatâ'an 'îtu djûga.

46 Sabermûla maka berdirîlah bârang perbitjarâ'an di'antâra marîka 'îtu, katahuwij, ſijâpa garāng 'ada terbesār 'antâra marîka 'îtu.

47 Tetâpi ſedāng Ngîsāj meng'atahuwij perbitjarâ'an hatînja, maka de'ambilnja ſawâtu ka'ânakh, dān deperdirîkannja 'îtu deſisînja:

48 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu; djikalaw bârang ſijâpa menjambot ka'ânakh 'îni dengan namâku, 'ija menjambot 'âku: dān djikalaw bârang ſijâpa menjambot 'âku, 'ija menjambot dija, jang ſudah menjûroh 'âku: kârana ſijâpa jang 'ada terkitjil 'antâra kâmu ſakalijen, 'ija djûga 'âkan 'ada besār.

49 Sabermûla sâhutlah Jahhjâ, dān ſombahlah: hej Djondjôngan, kâmij ſudah melîhat ſa'awrang jang membowangkan djin p dengan namâmu, maka kâmij ſudah melârangkan dija ſebāb tijâda 'ija meng'îring kâmij.

50 Maka berſabdâlah Ngîsāj kapadānja 'îtu; djângganlah kâmu lârang. Kârana bârang ſijâpa jang bûkan 'ada melâwan kâmij, 'ija 'ada baſerta kâmij.

51 Sabermûla per'istiwâlah, manakâla hampir 'âkan deganâpij ſegala hârij tarfîngnja, bahuwa 'ija 'îni ſudah tudjûkan mukânja, hendakh pergi berdjâlan kapadā Jerûſjalejm.

52 Maka desûrohnja bârang ſurôhan dihadâpan mukânja, maka pergîlah marîka 'îtu berdjâlan, dān mâſokhlah kadâlam ſawâtu djadjâhan 'awrang Sjawmerawnij, 'âkan melangkap paſanggarâhan padānja.

53 Maka tijadâlah marîka 'îtu menjambot dija, 'awleh kârana 'adālah rupânja ſa'awleh p 'ija mâwu ber'angkat kapadā Jerûſjalejm.

54 'Adapawn tatkâla murîd p nja Jangkhûb dān Jahhjâ melîhat 'îtu, maka ſombahlah marîka 'îtu: jâ Tûhan, 'adākah 'angkaw kahendâkij kâmij sûroh 'âpij tûron derī dālam lângit, dān menghâbiskan marîka 'îtu, ſeperti lâgi 'Ejlijâ ſudah berbowat?

55 Tetâpi berpâlinglah 'ija dirînja menghardikh marîka 'îtu, dān ſabdâlah: tijâda kâmu meng'atahuwij pada rôhh māna kâmu 'îni bertantu.

56 Kârana 'Ânakh 'Insân ſudah tijâda dātang menghîlangkan, hânja memaliharâkan djîwa p mânuſija. Maka pergîlah marîka 'îtu berdjâlan kapadā djadjâhan jang lâjin.

57 Sabermûla djâdi tatkâla ber'angkatlah marîka 'îtu pada djâlan, bahuwa ſombahlah ſa'awrang kapadānja 'îtu: hej Tûhan, pâtek mâwu meng'îring 'angkaw bârang kamāna kawpergi garāng.

58 Maka Ngîsāj pawn ſabdâlah padānja: pada rûbah p 'ada garonggong p, dān pada bûrong p dilângit pawn sârang p: tetâpi pada 'Ânakh 'Insân bûkan 'ada bârang tampat, dimāna 'ija berbâringkan kapalânja.

59 Maka ſabdâlah 'ija kapadā ſa'awrang lâjin: 'îringlah 'âku. Tetâpi ſombahlah 'ija: jâ Tûhan, berîlah pada pâtek 'idzin 'âkan pergi menânam dihûlu bapâku.

60 Tetapi Ngîsāj pawn ſabdâlah padānja; bejarlah 'awrang jang mâti p 'îtu menânam 'awrangnja jang mâti p: tetâpi pergîlah 'angkaw 'îni berdjâlan, dān chabarkanlah karadjâ'an 'Allāh.

61 Maka ſombahlah lâgi ſa'awrang lâjin; jâ Tûhan, pâtek mâwu meng'îring 'angkaw: tetâpi berîlah dihûlu pada pâtek 'idzin, 'âkan môhon kapadā 'awrang 'iſij rûmahku.

62 Maka berſabdâlah Ngîsāj kapadānja 'îtu: ſaſa'awrang jang membûboh tângannja pada tanggâla, dān menûlih kabalâkang, 'îtu bûkan 'ada lâjikh pada kardja karadjâ'an 'Allāh.

FATSAL JANG KA X.

1 SAbermûla komedijen derī pada demikijen 'îtu, maka Tûhan ſudah memûngut lâgi tûdjoh pûloh 'awrang lâjin, dān menjûroh marîka 'îtu pergi duwa p 'awrang dihadâpan mukânja, kapadā ſaſawâtu negerij dān tampat, kamāna 'ija 'îni nanti dātang.

2 'Arkijen maka berſabdâlah 'ija kapadā marîka 'îtu; ſonggohpawn bânjakhlah penuwijan, tetâpi ſedîkitlah 'awrang bakardja: ſebāb 'îtu mintâlah kâmu kapadā Tûhan jang 'ampûnja penuwijan

wijan 'îtu, ſopâja dekaluwarkannja babarapa 'awrang bakardja dâtang kapada penuwijannja.

3 Pergîlah kâmu berdjâlan: bahuwa ſaſonggohnja 'âku 'îni menjûroh kâmu ſaperîj domba p padà sâma tengah gurk p.

4 Djângan kâmu pâkej bârang pondij p, djângan bârang banijan, djângan tarompa p, dan djângan memberij ſalâm pada bârang ſa'awrang 'antâra djâlan.

5 Maka kadâlam jang mâna rûmah kâmu mâſokh garàng, berkatâlah dihûlu: ſalâm kapada 'awrang 'iſij rûmah 'îni.

6 Dan djikalaw disâna dûdokh ſa'awrang jang menarîma ſalâm, maka ſalâm kâmu 'âkan berhenti di'âtasnja 'îtu: tetâpi djikalaw tijâda, maka 'îtu 'âkan pûlang kapada kâmu.

7 Dan dâlam rûmah 'îtu djûga hendakhlah kâmu tinggal, mâkan dan mînom bârang jang 'ada padânja: kârana 'awrang bakardja 'îtu 'ada mustahhakh 'âkan 'ûpahnja. Djângan lah kâmu berpindah deri pada ſawâtu rûmah kapada ſawâtu rûmah.

8 Maka kapada jang mâna negerij kâmu mâſokh garàng, dan marîka 'îtu menjambot kâmu, hendakhlah kâmu mâkan bârang jang deſadjîkan pada kâmu.

9 Dan ſombohkanlah 'awrang dlaxîf jang didâlamnja 'îtu, dan katâkanlah pada marîka 'îtu: karadjâ'an 'Allah ſudah damping kapada kâmu.

10 Tetâpi kapada jang mâna negerij kâmu mâſokh garàng, dan marîka 'îtu tijâda menjambot kâmu, manakâla kâmu kaluwar kapada lebòh p nja, hendakhlah kâmu berkâta:

11 Lâgi duli 'îtu, jang lekàt pada kâmij deri dâlam negerîmu, kâmij kîbaskan ka'âtas kâmu: tetâpi hendakhlah kâmu meng'atahuwij, bahuwa karadjâ'an 'Allah ſudah damping kapada kâmu.

12 Maka 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa 'âkan Sedawm pada hârij 'îtu djûga 'âkan 'ada lebèh terdirîta, deri pada 'âkan negerij 'îtu djûga.

13 Wâ'j bagîmu, hej Kôrazîn! wâ'j bagîmu, hej Bejt TSajdâ! kârana djikalaw didâlam TSûr dan TSîdawn ſudahlah de'adâkan ſegala khowat 'îtu, jang telàh de'adâkan didâlammu, dihûlu kâla garàng marîka 'îtu ſudahlah membâwa tawbat, dengan dûdokh pâkej kambelij dan hâbuw.

14 Tetâpi 'âkan TSûr dan TSîdawn 'âkan 'ada lebèh terdirîta dâlam Hhukum, deri pada 'âkan kâmu.

15 'Adapawn 'âkan 'angkaw, hej Kafarna-Hhûm, jang telàh de'angkatkan katinggij ſampej kaſawrga, 'angkaw 'âkan detûlakhkan kabâwah ſampej kanâraka.

16 Sijâpa jang menengar 'âkan kâmu, 'îja menengar 'âkan dâku: dan ſijâpa jang membowang kâmu, 'îja membowang 'âku: dan ſijâpa jang membowang 'âku, 'îja membowang dija, jang ſudah menjûroh 'âku.

17 Maka katûdjoh pûloh 'awrang 'îtu ſudah pûlang dengan kaſuka'an, ſombahnja: jâ Tûhan, ſonggoh ſegala djin 'ada taxalokh kabâwah kâmij dengan berkat namâmu.

18 Maka berſabdâlah 'îja pada marîka 'îtu: 'âku ſudah memandang SJejthân gûgor deri dâlam lângit ſeperti kîlat.

19 Bahuwa ſaſonggohnja 'âku memberij pada kâmu kawâſa 'âkan berdjadjakh di'âtas 'ûlar p, dan kalatjinggking p, dan di'âtas ſakalijen khowat ſatarûw: maka bârang ſawâtu pawn ſakâli p tijâda 'âkan memberij madlaret pada kâmu.

20 Tetâpi djângan lah kâmu ſuka tjita 'âkan Hhâl 'îni, bahuwa ſegala hantu 'ada taxalokh kabâwah kâmu: hânja mâkin hendakhlah kâmu ſuka tjita, bahuwa ſegala nâma kâmu ſudah tersûrat didâlam ſawrga.

21 Pada djàm 'itu djûga berbangkitlah Xîsâj râwan hatînja, dan ſombahlah: bejta meng'ûjap ſjukûr padâmu, jâ Bâpa, Tûhan lângit dan bûmi, ſebàb 'angkaw ſudah ſembunjîkan ſegala perkâra 'îni deri pada lâki p bîdjakh dan budîmân, dan ſudah menjatâkan dija 'îtu pada 'ânakh jang bôdokh: behkan, hej Bâpa, kârana demikijenlah ſudah 'ada karidlâ'an padâmu.

22 Segala ſaſawâtu ſudah deſarahkan padâku 'awleh Bapâku: maka ſa'awrang pawn tijâda tâhu ſijâpa 'ada 'Ânakh lâki p, melâjinkan Bâpa: dan ſijâpa 'ada Bâpa, melâjinkan 'Ânakh lâki p, dan bârang ſijâpa 'Ânakh lâki p hendakh menjatâkan 'îtu padânja.

23 Maka berpâlinglah 'îja dirînja kapada murîd p, dan ſabdâlah padânja ſakûw p: berbahagijâlah

gijâlah mâta p, jang melîhat bârang jang kâmu melîhat.

24 Kârana 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa bânjakh Nabij, dân Râdja p ſudah ſuka melîhat bârang jang kâmu melîhat, maka ſudah tijâda 'ija melîhat: dân menengar bârang jang kâmu menengar, maka ſudah tijâda 'ija menengar.

25 Maka bahuwa ſaſonggohnja bângonlah ſa'awrang Fakhîh 'ânuw ſambil mentjawbâ'ij dija, dân berkâta: hej gûruw, dengan membowat 'apa pâtek 'âkan berpuſaka'ij kahidôpan kakàl?

26 Maka berſabdâlah 'ija kapadânja: 'apâtah ſudah tersûrat didâlam Tawrât? bagimâna kawbâtja?

27 Maka sâhutlah 'ija, dân ſombahlah: hendakhlah 'angkaw meng'asêhij mahâ besàr Tûhan 'Ilahmu, dengan ſaganàp hatîmu, dân dengan ſaganàp djiwâmu, dân dengan ſaganàp khowatmu, dân dengan ſaganàp ſakhalmu: lâgi ſamâmu mânuſija ſeperti ſendirîmu.

28 Maka berſabdâlah 'ija padânja; 'angkaw ſudah menjâhut dengan ſabetulnja: bowatlah 'ìtu, maka 'angkaw 'âkan hîdop.

29 Tetâpi ſedàng dekahendakînja mengſadilkan ſendirînja, ſombahlah 'ija kapada Sîsàj: 'antah ſijâpa 'ada ſamâku mânuſija?

30 Maka bâlaslah Sîsàj, dân ſabdâlah: ſa'awrang mânuſija 'ânuw tûronlah deri pada Jerûſjalejm menûdju Jerîkhaw, dân djâtohlah berdjompah dengan 'awrang penjâmon, jang lâgi ſudah menanggalkan pakejannja, dân ſudah melukâ'ij dija, dân pergi berdjâlan meninggalkan dija terhentar ſatengah mâti.

31 Maka tîba p tûronlah 'Imâm 'ânuw ſapandjang djâlan 'ìtu djûga, dân ſerta delîhatnja dija, maka lâlu lampohlah 'ija deri padânja.

32 Sabâgej lâgi ſa'awrang Lejwij, jang ſudah ſampej kapada tampat 'ìtu, ſerta 'ija dâtang dân lîhat, maka lâlu lampohlah 'ija deri padânja.

33 Tetâpi ſa'awrang SJawmerawnij 'ânuw jang berdjâlan 'ìtu dâtanglah kapadânja, dân ſerta delîhatnja dija, maka berpilûlah 'ija.

34 'Arkijen maka berdâtanglah 'ija, lâlu membâbatlah lûka p nja, ſambil tuwang mînjakh dân 'âjer 'angawr dâlamnja: dân hâbis menâjikkan dija ka'âtas kandarâ'annja jang châts, maka dehentarkannja dija kapada ſawâtu ſondokh, lâlu depabinâkannja dija.

35 Maka pada ka'ejsôkan harînja, tatkâla 'ija hendakh pergi berdjâlan, dekaluwarkannja duwa dînâr memberij dija 'ìtu pada djûro ſondokh 'ìtu, lâlu dekatâkannja padânja; hendakhlah 'angkaw pabinâkan dija: dân bârang lebèh jang 'angkaw 'âkan balandjâkan garàng, 'âku 'îni 'âkan membâjar padâmu, manakâla kupûlang.

36 Sijâpa kalàkh deri pada katîga 'awrang 'îni njâta padâmu 'ada ſamânja mânuſija 'awrang 'ìtu, jang ſudahlah djâtoh berdjompah dengan 'awrang penjâmon?

37 Maka ſombahnja: 'ijâlah jang ſudah berbowat rahhmet padânja. Sebàb 'ìtu berſabdâlah Sîsàj padânja: pergîlah, dân bowatlah 'angkaw 'îni ſabâgejnja.

38 Sabermûla djâdi, ſamantâra marîka 'ìtu pergi berdjâlan, bahuwa mâſokhlah 'ija 'îni kadâlam ſawâtu djadjâhan: maka ſa'awrang parampuwan 'ânuw, jang bernâma Martâ, menjambotlah dija 'ìtu kadâlam rûmahnja.

39 Maka pada parampuwan 'îni 'adâlah ſa'awrang sûdâra parampuwan jang diſebût Marjam, jang lâgi 'adâlah dûdokh dibâwah kâki p Sîsàj menengar perkata'annja.

40 Tetâpi Martâ 'adâlah maſjghûl terlâlu 'âmat dengan bânjakh chidmet; maka berdâtanglah 'ija, dân ſombahlah: ja Tûhan, tijadâkah 'angkaw bertjinta, bahuwa sûdarâku membejarkan pâtek ſa'awrang berchidmet? sûrohlah kalàkh padânja, ſopâja 'ija menûlong pâtek berchidmet sâma p.

41 Maka sâhutlah Sîsàj, dân ſabdâlah padânja: hej Martâ, hej Martâ, 'angkaw berſjughol, dân bersûſahkan dirîmu dengan bânjakh perkâra p:

42 Tetâpi ſawâtu perkâra 'ada bergûna: maka Marjam ſudah pîleh bahagijan jang bâjik 'ìtu, jang tijâda 'âkan de'ambil deri padânja.

FATSAL JANG KA XI.

1 SÂbermûla per'istiwâlah, tatkâla 'adâlah 'ija 'îni ſombahjang dâlam tampat 'ânuw, demi 'ija berhenti, bahuwa ſa'awrang deri

deri pada murîd p nja fombahlah kapadânja: jâ Tûhan, hendakhlah kirânja meng'âdjar kâmij berfombahjang, feperti lâgi Jakhjâ fudah meng'âdjar murîd p nja.

2 Maka berfabdâlah 'ija pada marîka 'îtu; 'apabîla kâmu fombahjang, 'ûtjaplah 'awleh kâmu: Bâpa kâmij jang 'ada difawrga, namâmu deperfutjilah kirânja. Karadjâ'anmu dâtanglah. Kahendakhmu djadîlah, feperti didâlam fawrga, demikijenlah di'âtas bûmi.

3 Rawtij kâmij fahârij p berîlah 'âkan kâmij pada tijap p hârij.

4 Dan 'amponîlah pada kâmij fegala dawfa kâmij: kârana lâgi kâmij fendîrij meng'ampônij pada fafa'awrang jang bersâlah kapada kâmij. Dan djânganlah membâwa kâmij kapada pertjawbâ'an, hânja lepaskanlah kâmij deri pada jang djâhat.

5 Maka berfabdâlah 'ija kapada marîka 'îtu: fijâpa deri pada kâmu, jang padânja 'ada fa'awrang tfohhbat, maka 'ija 'âkan pergi kapadânja pada tengah mâlam, dan kâta padânja: hej tfohhbat, pindjamlah kirânja padâku tîga bowah rawtij:

6 Sedâng tfohhbatku fudah fimpang deri pada djâlan finggah kapadâku, maka tijâda 'âku menâroh 'apa p jang 'âku fadjîkan padânja:

7 Maka 'awrang jang didâlam 'îtu 'âkan menjâhut dan berkâta; djânganlah memberij sûfah padâku: fudah fakârang pintu terkontjij, dan 'ânakh p ku 'ada baferta dengan 'âku didâlam bîlikh patidôran: tijâda kubawleh bângon 'âkan memberij 'îtu padâmu.

8 'Âku berfabda pada kâmu, djikalaw fonggohpawn tijâda 'ija 'âkan bângon, dan memberij padânja, 'awleh kârana febàb 'ija 'ada tfohhbatnja, hânja 'awleh kârana febàb kûrang malûnja, 'ija 'âkan bângon dan memberij padânja barapa jang bergûna padânja.

9 Maka 'âku 'îni berfabda pada kâmu; mintâlah, maka 'âkan deberîkan pada kâmu: tjaharîlah, maka kâmu 'âkan mendâpat: tapòkhlah, maka 'âkan debukâkan pada kâmu.

10 Kârana fafa'awrang jang minta, 'ija djûga tarîma: dan jang mentjahârij, 'ija djûga mendâpat: dan pada 'awrang jang tapòkh 'âkan debukâkan djûga.

11 'Antah fijâpa bâpa di'antâra kâmu, jang kapadânja 'ânakhnja minta rawtij, 'adâkah 'ija memberij padânja bâtu? 'âtaw lâgi 'îkan, 'adâkah 'ija memberij padânja 'ûlar ganti 'îkan 'îtu?

12 'Âtaw lâgi djikalaw 'ija minta telòr, 'adâkah 'ija memberij padânja kalatjingking?

13 Sebàb 'îtu djikalaw kâmu 'îni, jang 'ada djâhat, tâhu memberij babarapa pemberij, jang bâjik pada 'ânakh p mu, barapa lâgi bapâmu jang 'ada difawrga 'âkan memberij Rôhhu-'lkhudus pada fegala 'awrang jang minta kapadânja?

14 Sabermûla maka 'adâlah 'ija membowang fawâtu djin, 'adapawn 'ija 'îtu 'adâlah kelûw: maka djâdi, fatelàh fudah kaluwar djin 'îtu, bahuwa berkâta p lah 'awrang kelûw 'îtu, maka hhejrânlah fegala razijet.

15 Tetâpi berkatâlah fatengah 'awrang deri pada marîka 'îtu; dengan tûlong Bázal Zebûl panghûlu fegala djin 'îtu 'ija membowang djin p.

16 Dan 'awrang lâjin pawn mentjawbâ'ilah dija, dan mintâlah deri padânja 'îtu fawâtu tanda deri dâlam lângit.

17 Tetâpi 'ija pawn kenallah fegala kîra p annja, lâlu katâlah pada marîka 'îtu: fafawâtu 'ifij karadjâ'an, jang berlâwan p an dengan fendirînja, 'îtu derûfakhkan; dan fawâtu 'ifij rûmah, jang berlâwan p an dengan fendirînja, 'îtu binâfa.

18 Djikalaw fakârang pawn Sjejthân berlâwan p an dengan fendirînja, fabagimâna garàng karadjâ'annja 'âkan berdîrij tatàp? fedàng kâmu berkâta, bahuwa 'âku dengan tûlong Bázal Zebûl membowang djin p.

19 Dan djikalaw 'âku 'îni dengan tûlong Bázal Zebûl membowang djin p, dengan tûlong fijâpa 'ânakh p mu lâki p membowang dija? febàb 'îtu marîka 'îtu 'âkan 'ada hhâkim p mu.

20 Tetâpi djikalaw 'âku dengan tûlong djârij 'Allah membowang djin p, maka fudah kalàkh karadjâ'an 'Allah 'îtu dampîng kapada kâmu.

21 Manakâla 'awrang gâgah barânij jang berfindjâta menongguwij 'istanânja, maka fegala miliknja 'ada dengan fantawfa.

22 Tetâpi djīkalaw ſa'awraŋg, jaŋg lebèh gâgah barânij deri padânja 'îtu, berdâtaŋg dan menàŋg dija, 'ija meŋg'ambil ſaganàp kalaŋgkâpan ſindjatânja, jaŋg padânja 'ija ſudah hârap, dan membahâgij p rampâſannja.

23 Sijâpa jaŋg bûkan 'ada baſerta 'âku, 'ija 'ada melâwan 'âku: dan ſijâpa jaŋg bûkan kompolkan ſertâku, 'ija mentjerèj berejkan djûga.

24 Manakâla hantu jaŋg nedjis ſudah kaluwar deri dâlam mânuſija, maka berdjâlanlah 'ija melintas tampat p jaŋg tijâda ber'ājer mentjahârij perhentijan: dan ſedàŋg tijâda 'ija mendâpat 'îtu, maka berkâta 'ija; 'âku 'âkan pûlaŋg mâſokh rûmahku, deri mâna 'âku ſudah kaluwar.

25 Maka ſerta dâtaŋgnja 'ija mendâpat dija 'îtu tersâpuw p, dan terhijas.

26 Tatkâla 'îtu pergi 'ija, dan meŋg'ambil bâwa ſertânja tûdjoh hantu lâjin p, jaŋg lebèh kapista deri pada ſendirînja: maka hâbis marîka 'îtu mâſokh 'ija berdûdokh disâna; ſahiŋgga 'âchir mânuſija 'îtu djâdi lebèh djâhat deri pada 'awalnja.

27 Sabermûla djâdi, ſedàŋg 'ija 'îni 'adâlah meŋg'atâkan ſegala perkâra 'îni, bahuwa ſa'awraŋg parampuwan 'ānuw deri dâlam raxijet 'îtu menjâriŋgkan ſawarânja, dan ſombah padânja: berbahagijâlah purût 'îtu jaŋg ſudah meŋg'andoŋg 'aŋgkaw, dan sûſuw p jaŋg 'aŋgkaw ſudah melîſot.

28 Tetâpi berſabdâlah 'ija: bekkan berbahagijâlah ſegala 'awraŋg jaŋg menengar perkatâ'an 'Allah, dan memaliharâkan dija 'îtu.

29 'Adapawn tatkâla ſegala raxijet 'îtu meŋg'arûman, maka bahâru berkatâlah 'ija; baŋgſa 'îni 'ada kapista: 'ija 'îtu menontut ſawâtu tanda, maka bâraŋg ſatanda tijâda 'âkan deberîkan padânja, melâjinkan tanda Jûnus Nabij 'îtu.

30 Kârana ſeperti Jûnus ſudah 'ada ſawâtu tanda bagi 'awraŋg 'iſij Nînewej, bagîtu lâgi 'Ânakh 'Insân 'âkan 'ada bagi baŋgſa 'îni.

31 Râdja parampuwan diſalâtan 'âkan berbaŋgkit dâlam hukum ſerta dengan ſegala lâki p baŋgſa 'îni, dan bapersâlahkan dija 'îtu: kârana 'ija ſudah dâtaŋg deri pada hûdjoŋg p bûmi 'âkan menengar hikmet Solejmân: maka bahuwa ſaſoŋggohnja desîni 'ada ſa'awraŋg jaŋg lebèh besàr deri pada Solejmân.

32 Segala lâki p 'iſij Nînewej 'âkan berbaŋgkit dâlam hukum ſerta dengan baŋgſa 'îni, dan bapersâlahkan dija 'îtu: kârana marîka 'îtu ſudah tawbat, ſerta dedengarnja chothbat Jûnus: maka bahuwa ſaſoŋggohnja desîni 'ada ſa'awraŋg jaŋg lebèh besàr deri pada Jûnus.

33 Maka bâraŋg ſa'awraŋg jaŋg pâſaŋg ſawâtu dijan, tijâda târoh dija 'îtu dâlam ſawâtu tampat terbûni, 'âtaw dibâwah bâraŋg ſukâtan: tetâpi di'âtas kâki dijan djûga, ſopâja ſegala 'awraŋg jaŋg mâſokh 'îtu melihat tjahajânja.

34 Mâta 'îtu 'ada dijan tûboh: ſebàb 'îtu djikalaw matâmu 'ada betûl, maka ſaganàp tûbohmu 'âkan bertarâŋgan: tetâpi djikalaw 'îtu 'ada djâhat, maka tûbohmu 'âkan berkalâman.

35 Sebàb 'îtu hendakhlah kâmu 'iŋgat, ſopâja taràŋg jaŋg didâlammu 'îtu djâŋgan djâdi kalàm.

36 Sebàb 'îtu djikalaw ſaganàp tûbohmu bertarâŋgan, ſahiŋgga bûkan 'ada padânja bâraŋg 'aŋgawta jaŋg berkalâman, maka ſaganàpnja 'âkan bertarâŋgan, ſeperti manakâla dijan menaraŋgkan 'aŋgkaw dengan kilatnja.

37 'Adapawn ſamantâra 'ija berkâta p, maka mintâlah kapadânja ſa'awraŋg Farîſij 'ānuw, ſopâja 'ija ſantàp dlahhâ ſertânja 'îtu: 'arkijen maka mâſokhlah 'ija, lâlu dûdokhlah pada hidâŋgan.

38 Dan demi 'awraŋg Farîſij melihat 'îtu, maka hejrânlah 'ija, bahuwa ſudah tijâda 'ija termandij dihûlu deri pada mâkan dlahhâ.

39 Maka berſabdâlah Tûhan kapadânja 'îtu; ſakâraŋg pawn hej 'awraŋg Farîſij, kâmu 'îni ſutjikan dâhir tjâwan dan piŋggan: tetâpi bâthin kâmu 'ada sârat dengan rampâſan dan kadjahâtan.

40 Hej 'awraŋg babàl, bûkankah 'ija, jaŋg ſudah kardjâkan dâhir, lâgi ſudah kardjâkan bâthin?

41 Tetâpi hendakhlah kâmu memberij ſegala 'isînja 'âkan tſedekhah: maka bahuwa ſaſoŋggohnja ſegala ſaſawâtu 'ada sûtjij bagi kâmu.

42 Tetâpi wâ'j bagi kâmu 'awraŋg Farîſij: kârana kâmu ſaperpûlohkan ſulâſih, dan 'iŋguw, dan ſakalijen sâjor p an, dan kâmu melaluwij hukum, dan mukhabet 'Allah: ſegala perkâra 'îni ſajogijanjâlah 'awraŋg berbowat, dan tijâda lâlejkan perkâra p jaŋg lâjin 'îtu.

43 Wâ'j

43 Wâ'j bagi kâmu 'awrang Farîſij: kârana kâmu birâhij dûdokh di'âtas petarâna p râja didâlam Kanîſah p, dan menjambot pemberîjan ſalâm pada pakan p.

44 Wâ'j bagi kâmu, hej Kâtib p, dan 'awrang Farîſij, hej munâfikh p: kârana kâmu 'ada ſarûpa dengan karâmet p jang tijâda njâta, dan ſegala mânuſija jang berdjâlan di'âtasnja 'itu tijâda meng'atahuwij 'itu.

45 Maka sâhutlah ſa'awrang deri pada ſegala Fakhîh, dan katâlah padânja: hej gûruw, dengan kâta p ſegala perkâra 'îni lâgi 'angkaw mengxajbkan kâmij.

46 Tetâpi berſabdâlah 'ija: wâ'j lâgi bagi kâmu Fakhîh p: kârana kâmu menanggong 'âtas mânuſija p babarapa tanggôngan jang sûkar 'âkan depikol, maka kâmu ſendîrij dengan ſawâtu deri pada ſegala djarîmu tijâda mendjâmah ſegala tanggôngan 'itu.

47 Wâ'j bagi kâmu: kârana kâmu per'ûſah ſegala karâmet Nabij p, maka bâpa p mu ſudah membûnoh marîka 'itu.

48 Maka kalakh kâmu berſjakſi, bahuwa kâmu ſerta radlâ 'âkan ſegala perbowâtan bâpa p mu: kârana marîka 'itu ſudah membûnoh dija, dan kâmu 'îni per'ûſah karâmet p nja.

49 Sebab 'itu lâgi maka Hhikmet 'Allah bafermân: 'âku 'âkan menjûroh kapada marîka 'itu babarapa Nabij dan Rasûl p, maka ſatengah deri pada marîka 'itu 'ija 'âkan membûnoh, dan ſatengah 'ija 'âkan meng'intjitkan:

50 Sopâja dârah ſakalijen Nabij, jang ſudah tertompah deri pada Hhad 'asâs dunjâ, 'itu tertontut deri pada bangſa 'îni.

51 Deri pada dârah Hábel ſampej kapada dârah Zekarjâ, jang ſudah terbûnoh di'antâra medzbelh dan khobah 'itu: behkan 'âku berſabda pada kâmu, 'itu 'âkan detontûtij deri pada bangſa 'îni.

52 Wâ'j bagi kâmu Fakhîh p: kârana kâmu ſudah meng'ambil hâbis 'ânakh kontjij maxrifat 'itu: kâmu ſendîrij ſudah tijâda mâſokh, dan ſegala 'awrang jang mâwu mâſokh 'itu kâmu ſudah tagahkan.

53 'Adapawn tatkâla dekatâkannja ſegala perkâra 'îni kapada marîka 'itu, maka mulâ'ilah Kâtib p dan 'awrang Farîſij 'itu mendjor terlâlu sângat, dan membâwa dija membûka mûlutnja 'âkan meng'atâkan bânjakh perkâra:

54 Sambil 'ijam p ij padânja, dan sûka p membûruw 'apa p kaluwar deri dâlam mûlutnja, ſopâja detudohînja dija garang.

FATSAL JANG KA XII.

1 DÂlam pada 'îtu pawn, tatkâla berhimponlah sâma p babarapa lakhſa 'awrang deri pada raxijet, ſahingga de'îrikhnja ſa'awrang 'âkan ſa'awrang, maka bahâru berſabdâlah 'ija kapada murîd p nja: hubâja p hendakhlah kâmu paliharâkan dirîmu deri pada chamîr 'awrang Farîſij, jang 'ada nifâkh.

2 Maka bârang ſawâtu pawn bûkan 'ada tertûtop, jang tijâda 'âkan terbûka: dan terſembûnji, jang tijâda 'âkan dekatahuwij.

3 Sebab 'itu maka ſegala ſaſawâtu jang kâmu ſudah katâkan didâlam kalàm, 'itu 'âkan terdengar didâlam tarang: dan bârang jang kâmu ſudah meng'ûtjap katelînga p didâlam bîlikh p, 'itu 'âkan dechothbatkan di'âtas 'âtap p rûmah.

4 Maka 'âku berſabda pada kâmu tſohhbat p ku: djângan lah kâmu tâkot deri pada 'awrang jang membûnoh tûboh, dan komedijennja tijâda ſampat berbowat 'apa p lebèh.

5 Tetâpi 'âku 'âkan tondjokh pada kâmu, 'âkan ſijâpa hâros kâmu tâkot: hendakhlah kâmu tâkot 'âkan dija, jang ſatelàh ſudah 'ija membûnoh lâgi berkawâſa membowang 'awrang kadâlam djahanam: behkan 'âku berſabda pada kâmu, hendakhlah kâmu tâkot 'âkan dija 'itu.

6 Bûkankah bûrong pîpit lîma 'ejkor dedjuwal dengan duwa pîtis? maka bârang ſa'ejkor deri padânja 'itu bûkan 'ada terlûpa dihadâpan 'Allah.

7 Behkan lâgi rambot kapâla kâmu ſamowânja 'itu ſudah terbilang. Sebab 'itu djângan lah kâmu tâkot: kâmu berlebêhan 'âtas bânjakh bûrong pîpit.

8 Maka 'âku berſabda pada kâmu: ſaſa'awrang jang meng'âkaw 'âkan dâku dihadâpan mânuſija p, lâgi 'Ânakh 'Insân mâwu meng'âkaw 'âkan dija dihadâpan ſegala Melâ'îkat 'Allah.

9 Tetâpi ſijâpa jang menjangkal 'âkan dâku dihadâpan mânuſija, 'ija 'âkan deſangkal dihadâpan ſegala Melâ'îkat 'Allah.

10 Dan

10 Dàn faſa'awraŋg jaŋg ſudah meŋg'atâkan bâraŋg perkatâ'an lâwan 'Anakh 'Insân, 'itu 'âkan de'ampônij padânja: tetâpi 'awraŋg jaŋg ſudah meŋghôdjat 'âkan Rôhhu-'lkhudus, tijâda 'itu 'âkan de'ampônij padânja.

11 'Adapawn 'apabîla 'awraŋg membâwa kâmu kadâlam Kanîſah p, dàn kapada 'awraŋg besàr p, dàn 'awraŋg peŋg'awâſa, djâŋganlah kâmu bertjinta, bagimâna 'âtaw 'apa ŋudzur kâmu 'âkan bâwa, 'âtaw 'apa kâmu 'âkan kâta p.

12 Kârana Rôhhu-'lkhudus 'âkan meŋg'âdjar kâmu pada djam 'itu djûga bâraŋg jaŋg hâros kâmu kâta p.

13 Sabermûla maka ſombahlah padânja ſa'awraŋg deri pada raŋijet: hej gûruw, sûrohlah kirânja sûdarâku lâki p berbahâgij p harta pusâka ſertâku.

14 Tetâpi berſabdâlah 'ija padânja: hej mânuſija, ſijâpa ſudah meŋg'aŋgkat 'âku lhâkim 'âtaw perârej 'âtas kâmu.

15 Maka berſabdâlah 'ija kapada marîka 'itu; 'iŋgatlah dàn paliharâkanlah dirîmu deri pada kikîran: kârana bûkan 'awleh limpahnja ſa'awraŋg berdîrij hîdopnja deri pada harta p nja.

16 Maka dekatâkannja ſawâtu per'upamâ'an kapada marîka 'itu, ſabdânja: bendaŋg ſa'awraŋg mânuſija jaŋg kâja ſudahlah berbowahkan bânjakh:

17 Maka berbitjarâlah 'ija sâma ſendirînja, 'ûdjarnja: 'apâtah 'âku 'âkan berbowat? kârana bûkan 'ada padâku tampat, kamâna 'âku kompolkan mâſokh bowah p ku.

18 Maka berkatâlah 'ija, 'ini djûga 'âku hendakh berbowat: 'âku hendakh merombakh ſegala djulâpaŋgku, dàn per'ûſah lâjin jaŋg lebèh besàr, maka 'âku hendakh kompolkan mâſokh kasâna ſakalijen tomboh p anku, dàn ſegala harta p ku 'ini.

19 Maka 'âku hendakh berkâta pada djiwâku: hej djîwa, 'aŋgkaw menâroh bânjakh harta, jaŋg ſudah terſimpan 'âkan bânjakh tâhon, berhentîlah, mâkanlah, mînomlah, berâmeh p anlah.

20 Tetâpi bafermânlah 'Allah padânja 'itu: hej 'awraŋg babàl, pada mâlam 'ini djûga 'awraŋg 'âkan menontut djiwâmu deri padâmu: maka ſegala ſaſawâtu jaŋg 'aŋgkaw ſudah melaŋgkap, pûnja ſijâpa 'itu?

21 Demikijenlah 'awraŋg jaŋg berbendâkan bagi ſendirînja, dàn jaŋg bûkan 'ada kâja dengan lhabàr 'âkan 'Allah.

22 Maka berkatâlah 'ija kapada murîd p nja; ſebàb 'itu 'âku berſabda pada kâmu, djâŋganlah bertjinta 'âkan dîrij kâmu, 'apa kâmu 'âkan mâkan, dàn djâŋgan 'âkan tûboh, 'apa kâmu 'âkan pâkej.

23 Dîrij 'itu terlebèh deri pada makânan, dàn tûboh deri pada pakejan.

24 'Iŋgatlah 'âkan bûroŋg p gâgakh, bahuwa tijâda 'ija menâbor, dàn tijâda meŋg'atàm, pada ſijâpa bûkan 'ada bâraŋg gadòŋg, dàn bûkan bâraŋg djulâpaŋg, maka 'Allah pejarâkan dija 'itu: barapa lebèh kâmu 'ini lâku deri pada bûroŋg p?

25 Sijâpa garàŋg deri pada kâmu dengan bertjinta ſampat tambah pada lembagânja ſawâtu djûga hasta?

26 Sebàb 'itu djikalaw ſakâli pawn tijâda kâmu ſampat berbowat jaŋg terkûraŋg, meŋg'apa kâmu bertjinta 'âkan ſegala jaŋg lâjin?

27 Hendakhlah meŋg'âmat p ij bûŋga p bâkoŋg, bagimâna 'ija bertomboh: tijâda 'ija bakardja, dàn tijâda 'ija menggantch: maka 'âku berſabda pada kâmu, tijâda lâgi Solejmân terkenâlah dengan ſamowa kamulija'annja, ſeperti sâleh ſawâtu deri pada ſegala 'ini.

28 'Adapawn djikalaw 'Allah meŋghijâſij bagîtu rompot dipâdaŋg, jaŋg harîni 'ada, dàn 'ejſokhnja terbowaŋg kadâlam tanûr, barapa lâgi kâmu, hej 'awraŋg jaŋg kûraŋg 'imân?

29 'Adapawn 'âkan kâmu, djâŋganlah kâmu menontut, 'apâtah kâmu 'âkan mâkan, 'âtaw 'apâtah kâmu 'âkan mînom: dàn djâŋganlah ter'âtoŋg hâti kâmu.

30 Kârana chalâjikh dunjâ menontut ſamowa perkâra 'ini: tetâpi bapâmu tâhu, bahuwa kâmu ber'ûſah 'âkan ſegala perkâra 'ini.

31 Tetâpi hendakhlah menontut karadjâ'an 'Allah, maka ſakalijen perkâra 'ini 'âkan detambâhij pada kâmu.

32 Djâŋganlah tâkot, hej ſikâwan jaŋg kitjil: kârana radlâ bapâmu karunjâkan karadjâ'an pada kâmu.

33 Djuwallah kâmu ſegala milikmu, dàn berílah

rîlah tſedekhah. Bowatlah kâmu bagi ſendirîmu pondij p jang tijâda lûſoh, ſawâtu benda jang tijâda fanâ didâlam ſawrga, kamâna 'awrang pentjûrij tijâda menghampir, dan tijâda gîgas membinasâkan.

34 Kârana bârang dimâna 'ada bendâmu, diſâna lâgi 'ada hatîmu.

35 Bâjiklah pinggang p mu 'ada terbâbat dengan ſâbokh, dan dijan p pawn bernjâla.

36 Maka hendakhlah kâmu 'ada ſa'upâma dengan mânuſija p jang menantîkan Tuwannja, bilamâna 'ija 'âkan pûlang deri pada perdjamuwan mampilej, ſopâja, demi 'ija dâtang dan tapòkh, ſegaràh 'ija membûka padânja.

37 Berbahagijâlah ſegala hamba 'îtu djûga, jang Tuwan ſerta dâtangnja 'âkan mendâpat berdjâga p: 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa 'ija 'âkan meng'ikat pinggangnja, dan mendûdokhkan marîka 'îtu pada hidângan, lâlu 'ija 'âkan dâtang dekàt melajânij padânja.

38 Maka djikalaw 'ija dâtang pada tâboh jang kaduwa, 'âtaw 'ija dâtang pada tâboh jang katîga, dan mendâpat marîka 'îtu dengan perìj jang demikijen 'îni, berbahagija 'ada ſegala hamba 'îtu djûga.

39 Tetâpi hendakhlah kâmu meng'atahuwij hâl 'îni, bahuwa djikalaw Tuwan jang 'ampûnja rûmah ſudahlah tâhu pada djàm jang mâna pentjûrij 'âkan dâtang, ſudahlah 'ija berdjâga, dan tijadâlah memberìj rûmahnja degaròkh turùs.

40 Sebàb 'îtu hendakhlah lâgi kâmu 'îni 'ada langkap: kârana pada djàm 'îtu, jang tijâda deſangka kâmu, 'Ânakh 'Insân 'âkan dâtang.

41 Maka ſombahlah padânja Petrus: ja Tûhan, 'adâkah 'angkaw meng'atâkan per'upamâ'an 'îni 'âkan kâmij, 'âtaw lâgi 'âkan ſakalijen 'awrang?

42 Maka berſabdâlah Tûhan: ſijâpa kalàkh 'ada djûru rûmah ſatijâwan dan bidjakhsâna, jang Tuwannja 'âkan meng'angkat 'âtas sâkej p nja, 'âkan memberìj padânja balâbor pada wakhtûnja?

43 Berbahagijâlah hamba 'îtu djûga, jang Tuwannja ſerta dâtangnja 'âkan mendâpat berbowat demikijen 'îni.

44 Sabenarnjâlah 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa 'ija 'âkan meng'angkat dija 'âtas ſakalijen bendânja.

45 Tetâpi djikalaw hamba 'îtu djûga 'âkan berkâta didâlam hatînja, Tuwanku berlambâtan dâtangnja, lâlu 'ija mulâ'ij memûkol ſegala bûdakh lâki p, dan ſegala bûdakh parampuwan, ſambil mâkan dan mînom, dan djâdi mâbokh:

46 Maka Tuwan hamba 'îtu djûga 'âkan dâtang pada hârij, dâlam jang mâna tijâda denantîkannja dija, dan pada djàm jang tijâda dekatahuwînja: dan 'ija 'âkan menjabelahkan dija, dan meng'adâkan bahagijannja sâma p dengan 'awrang jang berchijânet.

47 Tetâpi hamba 'îtu djûga, jang ſudah tâhu kahendakh Tuwannja, dan tijâda melangkap ſendirînja, dan tijâda berbowat menûrut kahendakhnja, 'îtu 'âkan kena pâluw bânjakh.

48 Tetâpi ſijâpa jang ſudah tijâda tâhu 'îtu, dan ſudah berbowat bârang p jang 'awlehnja hâros 'ija deſjiksâkan, 'ija 'âkan kena pâluw ſedîkit. Dan ſaſa'awrang pada ſijâpa bânjakh ſudah deberîkan, maka bânjakh 'âkan detontûtij deri padânja 'îtu: dan pada ſijâpa 'awrang ſudah pertârohkan bânjakh, maka terlebèh 'awrang 'âkan menontûtij deri padânja 'îtu.

49 'Âku ſudah dâtang melimpar 'âpij ka'âtas bûmi; maka 'apâtah kuſuka lebèh, ſedang ſudah ſakârang 'îtu terpâſang?

50 Tetâpi ſajogijanjâlah 'âku depermandîkan dengan ſawâtu permandijan: maka barapa sângat 'âku depakhſa ſampej mâna 'îtu deganâpij?

51 Sangkâkah kâmu bahuwa ſudah kudâtang memberij dâmej di'âtas bûmi? bûkan, 'âku berſabda pada kâmu, tetâpi lebèh pûlah perlawânan.

52 Kârana deri pada ſakârang 'îni lîma 'awrang 'âkan 'ada berlâwân p an didâlam ſawâtu djûga rûmah, tîga 'awrang lâwan duwa, dan duwa 'awrang lâwan tîga.

53 Bâpa 'âkan berlâwan p an dengan 'ânakhnja lâki p, dan 'ânakh lâki p dengan bapânja: 'ibuw pawn dengan 'ânakhnja parampuwan, dan 'ânakh parampuwan dengan 'ibûnja: mintuwakh parampuwan pawn dengan menantûnja parampuwan,

puwan, dan menantuw parampuwan dengan mintuwakhnja parampuwan.

54 Maka berſabdâlah 'ija lâgi pada ſegala rajjijet; manakâla kâmu melihat ſawâtu 'âwan timbul deri pada ſabelàh bârat, ſabantar djûga kâmu berkâta, dâtang hûdjan: maka djâdi bagitu.

55 Dan manakâla kâmu melihat 'angin ſalâtan 'itu bertijop, kâmu berkâta, bahuwa dâtang pânas: maka djâdi 'itu.

56 Hej 'awrang munâfikh, rûpa bûmi dan langit kâmu tâhu mentjawbâ'ij: tetâpi wakhtu 'ini bagimâna tijâda kâmu mentjawbâ'ij?

57 'Antah meng'apa lâgi tijâda kâmu kîra p kan 'âkan ſendirîmu bârang jang betûl?

58 Kârana manakâla 'angkaw pergi berdjâlan ſerta dengan lâwanmu menghâdap 'awrang besàr p, hendakhlah meng'uſahâkan dirîmu 'antâra djâlan 'âkan lûput deri padânja 'itu, ſopâja mudah p an djangan 'ija menghejlâkan 'angkaw menghâdap Hhâkim, dan Hhâkim pawn ſarahkan dîkaw pada pertanda, maka pertanda 'itu membowangkan dîkaw kadâlam pandjâra.

59 'Âku berſabda padâmu, tijâda ſakâli p 'angkaw 'âkan kaluwar deri sâna, ſahingga lâgi 'angkaw 'âkan membâjar hâbis keping jang 'âchir.

FATSAL JANG KA XIII.

1 SAbermûla maka pada wakhtu 'itu djûga Hhâdlirlah bârang 'awrang, jang berchabarlah padânja Hhâl 'awrang Djalîlij, jang dârahnja Pilâtus ſudahlah mentjampor dengan perſombâhan p ſombilèh p annja.

2 Maka sâhutlah Sîsâj, dan ſabdâlah pada marîka 'itu: ſangkâkah kâmu bahuwa 'awrang Djalîlij 'ini ſudah 'ada 'awrang berdawſa lebèh deri pada ſakalijen 'awrang Djalîlij lâjin p, ſebàb 'ija ſudah merasâ'ij bârang p jang demikijen?

3 'Âku berſabda pada kâmu, bûkan: tetâpi djikalaw tijâda kâmu membâwa tawbat, nistjâja ſamowa kâmu 'âkan hîlang ſabâgejnja.

4 'Âtaw dawlâpan belàs 'awrang 'itu 'âtas ſijâpa ſudah djâtoh tjandij di-Sjîlûhhâ, jang ſudah membûnoh marîka 'itu: ſangkâkah kâmu bahuwa marîka 'ini ſudah 'ada 'awrang bersâlah lebèh deri pada ſakalijen mânuſija jang dûdokh di-Jerûſjalejm?

5 'Âku berſabda pada kâmu, bûkan: tetâpi djikalaw tijâda kâmu membâwa tawbat, nistjâja ſamowa kâmu 'âkan hîlang ſabâgejnja.

6 Bermûla dekatâkannja per'upamâ'an 'ini: pada ſa'awrang 'ânuw 'adâlah ſawâtu pôhon 'ârâ tertânam didâlam tatanâman pôhon 'angawrnja: maka dâtanglah 'ija tjahârij bârang bowah padânja, hânja tijâda dedâpatnja.

7 Maka berſabdâlah 'ija pada penonggguw tatanâman pôhon 'angawr 'itu: bahuwa ſaſonggohnja tîga tâhon lâlu 'âku dâtang mentjahârij bowah pada pôhon 'ârâ 'ini, hânja ſudah tijâda 'âku mendâpat: tabangkanlah dija; meng'apa lâgi 'ija melipûtij tânah sâdja p?

8 Maka sâhutlah 'ija, dan ſombahlah padânja: jâ Tuwan, bejarkanlah dija 'itu lâgi ſatâhon 'ini, ſahingga 'âku hâbis mentjangkol kulîling dija 'itu, dan membûboh bâdja:

9 Kâluw p 'ija 'âkan berbowah: tetâpi djikalaw tijâda, tabangkanlah dija 'itu komedijen harînja.

10 Sabermûla maka 'adâlah 'ija meng'âdjar didâlam ſawâtu deri pada ſegala Kanîſah pada bârang ſabtu.

11 Maka bahuwa ſaſonggohnja 'adâlah disâna ſa'awrang parampuwan, jang terkena 'awleh hantu dlaxâfet dawlâpan belàs tâhon lamânja, maka 'adâlah 'ija bongkokh, dan ſakâli p tijadâlah 'ija ſampat menengâdoh.

12 Dan ſerta Sîsâj melihat dija, maka depanggilnja dija berdâtang, dan deſabdânja padânja: hej parampuwan, 'angkaw ſudah terlepàs deri pada dlaxâfetmu:

13 Maka debûbohnja tângan p nja di'âtasnja 'itu, maka ſabantar djûga parampuwan 'itu ſudah debetulkan, dan ſudah memulijâkan 'Allah.

14 Maka sâhutlah panghûlu Kanîſah dengan gûſarnja, ſebàb Sîsâj pada ſabtu ſudahlah ſombohkan 'awrang, dan katâlah pada raxijet: 'ada 'anàm hârij, jang padânja 'ada Hhalâl bakardja: ſebàb 'itu hendakhlah kâmu dâtang pada hârij p 'itu, dan berîlah kâmu deſombohkan, dan djangan pada hârij ſabtu.

15 Sebàb 'itu sâhutlah Tûhan padânja, dan ſabdâlah: hej munâfikh, ſaſa'awrang deri pada kâmu,

kâmu, bûkankah pada ſabtu 'ija 'awrejkan lembûnja, 'âtaw kalidejnja deri pada maxlaf, dan mengâlaw dija 'âkan berij mînom padânja?

16 Maka parampuwan 'îni, jang 'ada 'ânakh 'Ibrâhîm, jang SJejthân ſudahlah meng'îkat ſaſonggoh p dawlâpan belàs tâhon lamânja, bûkankah ſudah 'ada Khalâl 'ija de'awrejkan deri pada peng'îkat 'îni pada hârij ſabtu?

17 'Adapawn tatkâla dekatâkannja ſegala perkâra 'îtu, maka bermalûlah ſakalijen lâwannja: maka berſuka p anlah ſamowa raxijet melihat ſakalijen perkâra jang 'âmat mulija 'îtu, jang de'adâkan 'awlehnja.

18 Bermûla maka berſabdâlah 'ija: ſa'upâma dengan ſijâpa 'ada karadjâ'an 'Allah? dan dengan 'apa 'âku 'âkan meng'upamâkan dija 'îtu?

19 Sa'upâma 'adânja dengan bîdji ſasâwij, jang ſa'awrang mânuſija ſudah meng'ambil, dan menânam didâlam kobonnja: maka bertombohlah 'îtu, dan djadîlah ſawâtu pôhon besàr, dan bûrong p dilângit bersâranglah didâlam tjâbang p nja.

20 Maka pûla berſabdâlah 'ija: dengan 'apa 'âku 'âkan meng'upamâkan karadjâ'an 'Allah?

21 Sa'upâma 'adânja dengan chamîr, jang ſa'awrang parampuwan ſudah meng'ambil, dan membûboh 'îtu didâlam tîga ſukâtan tepòng, Khatâj maka ſaganàp 'îtu dechamîrkan.

22 Sabermûla maka berdjâlanlah 'ija melintas ſaſawâtu negerij dan djadjâhan, ſambil meng'âdjar, dan membetulkan perdjalânannja kapada Jerûſjalejm.

23 Maka ſombahlah ſa'awrang padânja: jâ Tûhan, 'adâkah ſedîkit 'awrang jang 'âkan ber'awleh chalâts? maka ſabdâlah 'ija kapada marîka 'îtu:

24 Berlomba p lah kâmu 'âkan mâſokh deri pada pintu jang ſampit: kârana 'âku berſabda pada kâmu, bânjakh 'awrang 'âkan ber'uſâha mâſokh, dan tijâda 'âkan ſampat:

25 Katahuwij, komedijen deri pada Tuwan jang 'ampûnja rûmah 'âkan hâbis bângon, dan kontjikan pintu, dan bahâru kâmu berdirij diluwar, dan tapòkh pintu, ſambil ſombahmu: jâ Tuwan, jâ Tuwan, bukâkanlah kirânja pada kâmij: maka 'ija 'âkan menjâhut dan berſabda pada kâmu; tijâda 'âku meng'enàl kâmu deri mâna kâmu 'ada.

26 Tatkâla 'îtu bahâru kâmu 'âkan ſombah: kâmij ſudah mâkan dan mînom dihadâpanmu, dan 'angkaw ſudah meng'âdjar pada lebòh p kâmij.

27 Maka 'ija 'âkan berkâta: 'âku berſabda pada kâmu, tijâda 'âku meng'enàl kâmu deri mâna kâmu 'ada: lalûlah deri padâku, hej ſakalijen 'awrang jang meng'ardjâkan perſalâhan.

28 Diſâna 'âkan 'ada tangîſan dan peng'arâtan gîgij p, manakâla kâmu 'âkan melîhat 'Ibrâhîm, dan Jitsthâkh, dan Jaxkhûb, dan ſegala Nabij ſakalijen 'îtu didâlam karadjâ'an 'Allah, tetâpi dîrij kâmu terbowang kaluwar.

29 Maka babarapa 'awrang 'âkan dâtang deri pada ſabelàh tîmor, dan bârat, dan deri pada ſabelàh 'awtâra, dan ſalâtan, dan 'âkan dûdokh pada hidângan didâlam karadjâ'an 'Allah.

30 Maka bahuwa ſaſonggohnja 'ada 'awrang jang terkomedijen, jang 'âkan djâdi jang pertâma: dan 'ada 'awrang jang pertâma, jang 'âkan djâdi jang terkomedijen.

31 Pada hârij 'îtu djûga berdâtanglah bârang 'awrang Farîſij, meng'atâkan padânja: kaluwarlah, dan pergîlah lâlu deri ſini; kârana Hejrawdejs mâwu membûnoh 'angkaw.

32 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: pergîlah kâmu meng'atâkan pada rûbah 'îtu, bahuwa ſaſonggohnja 'âku membowang djin p, dan ſombohkan 'awrang harîni, dan 'ejſokh, dan pada hârij jang katîga 'âku ber'awleh tamâm.

33 Tetâpi ſajogijanjâlah 'âku harîni, dan 'ejſokh, dan lûſa berdjâlan p: kârana tijâda pernah ſa'awrang Nabij dibûnoh diluwar Jerûſjalejm.

34 Hej Jerûſjalejm, Jerûſjalejm, jang membûnoh Nabij p, dan melûtar dengan bâtu p ſegala 'awrang jang telàh tersûroh kapadâmu, barapa kâli 'âku ſudah kahendâkij menghimponkan 'ânakh p mu ſaperij ſa'ejkor 'âjam betîna menghimponkan 'ânakh p nja kabâwah sâjap p: maka ſudah tijâda kâmu kahendâkij?

35 Bahuwa ſaſonggohnja khobahmu detinggalkan bagi kâmu terûſakh. Maka 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa tijâda kâmu 'âkan melihat 'âku, ſahingga dâtang wakhtu,

tatkâla

tatkâla kâmu 'âkan berkâta: mubârəklah 'ija jang dâtang dengan nâma mahâ besàr Tûhan.

FATSAL JANG KA XIV.

1 SAbermûla djâdi, ſatelàh ſudah 'ija dâtang mâſokh rûmah ſa'awrang panghûlu 'antâra 'awrang Farîſij pada ſabtu hendakh mâkan rawtij, bahuwa marîka 'îtu 'adâlah meng'âdang padânja.

2 Maka bahuwa ſaſonggohnja disâna 'adâlah ſa'awrang mânuſija jang sâkit bangkakh 'ãjer dihadâpan dija.

3 Maka sâhutlah Ysâ, dan katâlah kapada Fakhîh p, dan 'awrang Farîſij, 'ûdjarnja: 'adâkah halâl ſombohkan 'awrang pada ſabtu?

4 Tetâpi berdijamlah marîka 'îtu. 'Arkijen maka di'ambilnja, dan deſombohkannja dija, lâlu delepaskannja dija pergi.

5 Maka sâhutlah 'ija kapada marîka 'îtu, dan katâlah: ſijapâtah deri pada kâmu, jang kalidejnja 'âtaw lembûnja gûgor kadâlam ſawâtu talâga, tijâda ſabantar 'âkan târik dija 'îtu nâjik pada hârij ſabtu?

6 Maka tijadâlah marîka 'îtu ſampat membâlas djawâb 'âkan ſegala perkâra 'îni.

7 Maka dekatâkannja pada 'awrang panggîlan 'îtu ſawâtu per'upama'an, ſedàng di'ejlingnja bagimâna marîka 'îtu memîleh kadudôkan râja, ſambil ſabdânja kapadânja:

8 Bilamâna 'angkaw ſudah terpanggil 'awleh bârang ſa'awrang dâtang kapada perdjamuwan mampilej, djângnanlah dûdokh meng'ambil kadudôkan râja: ſopâja mudah p an djângan 'ada bârang ſa'awrang jang lebèh berhormat deri padâmu jang terpanggil 'awlehnja:

9 Dan dâtang 'awrang jang ſudah memanggil 'angkaw dan dija 'îtu katâkan padâmu; berîlah tampat pada 'awrang 'îni: maka tatkâla 'îtu bahâru 'angkaw dengan mâluw 'âkan ber'awleh tampat jang komedijen.

10 Tetâpi bilamâna 'angkaw ſudah terpanggil, pergîlah dûdokh meng'ambil tampat jang komedijen: ſopâja, manakâla dâtang 'awrang, jang ſudah memanggil 'angkaw, katâkan padâmu; hej ſohhbat, giſirlah lebèh tinggij: tatkâla 'îtu djâdi padâmu hhormat dihadâpan ſegala 'awrang jang dûdokh mâkan ſahidângan ſertâmu.

11 Kârana ſaſa'awrang jang meninggîkan dirînja, 'ija 'âkan derindahkan: dan ſijâpa jang merindahkan dirînja, 'ija 'âkan detinggîkan.

12 Maka berſabdâlah 'ija lâgi pada 'awrang jang ſudahlah memanggil dija: bilamâna 'angkaw hendakh berbowat dlahhâ 'âtaw ſaſjâ, djângnanlah panggil ſohhbat p mu, dan djângan sûdâra p mu, dan djângan 'awrang ſakulawargâmu, dan djângan 'awrang ſakampongmu jang kâja: ſopâja djângan bâralang kâla marîka 'îtu lâgi memanggil dikaw pûla, dan djâdi kabalâſan padâmu.

13 Tetâpi bilamâna 'angkaw hendakh berbowat perdjamuwan, panggillah ſegala 'awrang jang miskîn, jang mâmar, jang timpang, jang bûta.

14 Maka 'angkaw 'âkan 'ada berbahagija; ſebàb marîka 'îtu tijâda menâroh 'apa p 'âkan membâlas padâmu: kârana 'îtu 'âkan debâlas padâmu pada hârij khijâmet 'awrang ſâdil.

15 Dan demi ſa'awrang deri pada ſegala 'awrang, jang dûdokh mâkan ſahidângan 'îtu, dengar ſegala perkâra 'îni, maka berkatâlah 'ija padânja: berbahagijâlah 'awrang 'îtu jang mâkan rawtij didâlam karadja'an 'Allah.

16 Tetâpi berſabdâlah 'ija padânja 'îtu: ſa'awrang mânuſija ſudahlah berbowat ſawâtu perdjamuwan ſaſjâ besàr, dan memanggil bânjakh 'awrang.

17 Maka desûrohnja hambânja pada djàm perdjamuwan ſaſjâ meng'atâkan pada 'awrang panggîlan: hendakhlah kâmu dâtang, kârana ſakârang ſamowânja ſudah ſadija.

18 Maka ſakalijennja sâma p bahâru mintâlah musâf. Jang pertâma 'îtu berkatâlah padânja; ſawâtu bendang ſudah kubilij, maka wâdjiblah kukaluwar melihatkan dija 'îtu: bejta minta padâmu, hendakhlah kirânja memberij musâf padâku.

19 Maka ſa'awrang lâjin pawn berkatâlah; lîma gùw lembuw ſudah kubilij, maka kupergi mentjawbâ'ij dija 'îtu: bejta minta padâmu, hendakhlah kirânja memberij musâf padâku.

20 Maka ſa'awrang lâjin pawn berkatâlah; bejta ſudah kahâwin ſa'awrang parampuwan, maka ſebàb 'îtu tijâda bejta ſampat dâtang.

21 Dan

21 Dân ſatelàh ſudah pûlang hamba 'îtu djûga, maka dechabarkannja pada Tuwannja ſegala perkâra 'îni. Tatkâla 'îtu morkâlah Tuwan jang 'ampûnja rûmah, dân ſabdâlah pada hambânja: kaluwarlah ſegaràh kapada lebòh p dân kampong p negerìj, dân memâſokhkanlah kamârij 'awrang jang miskîn, dân jang mâmar, dân jang timpang, dân jang bûta.

22 Maka ſombahlah hamba 'îtu: jâ Tuwan, ſudahlah ſeperti 'angkaw ſudah berpasàn, maka lâgi tinggal tampat.

23 Maka berſabdâlah Tuwan kapada hamba 'îtu: kaluwarlah kapada djâlan p dân pâgar p, dân pakhsâlah 'awrang mâſokh, ſopâja sâratlah rûmahku.

24 Kârana 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa bârang ſa'awrang deri pada ſegala lâki p 'îtu djûga jang terpanggil tijâda 'âkan ſantap ſaſjâku.

25 Maka ſertânja 'îtu berdjâlanlah bânjakh raſjijet: maka berpâlinglah 'ija dirînja, dân ſabdâlah kapada marîka 'îtu:

26 Djikalaw bârang ſijâpa dâtang kapadâku, dân tijâda membintjij bapânja, dân 'ibûnja, dân binînja, dân 'ânakh p nja, dân sûdâra p nja lâki p, dân sûdâra p nja parampuwan, behkan lâgi djîwa ſendirînja, tijâda 'ija ſampat mendjâdi murîdku.

27 Dân bârang ſijâpa jang tijâda mendjondjong ſalîbnja, lâlu dâtang meng'îkot 'âku, tijâda 'ija ſampat mendjâdi murîdku.

28 Kârana ſijâpa deri pada kâmu, jang hendakh per'ûſah ſawâtu djandij, tijâda dûdokh dihûlu meng'îra p ij balandja, kâluw p 'ada padânja bârang jang djûkop 'âkan kalangkâpannja?

29 Sopâja mudah p an djângan, manakâla ſudah 'ija menâroh 'asâsnja, dân tijâda ſampat menjempornâkan 'îtu, ſamowa 'awrang jang melihat bahâru permâjinkan dija,

30 'Ûdjarnja: bahuwa mânuſija 'îni ſudah mula'ij per'ûſah, maka tijâda 'ija ſampat menjempornâkan.

31 'Âtaw ſijâpa Râdja, jang pergi mâſokh paparângan hendakh berpârang dengan ſa'awrang Râdja lâjin, tijâda dûdokh dihûlu muſjâwaret, kâluw p 'ija 'ada kawâſa dengan ſapûloh rîbuw 'awrang bertemùw dengan dija 'îtu, jang dâtang dengan duwa pûloh rîbuw 'awrang melâwan dija?

32 Djâra lâjin, ſedàng 'ada 'ija lâgi djâwoh, maka desûrohnja 'utûſan p minta bârang jang bergûna 'âkan dâmej.

33 Demikijenlah kalàkh ſaſa'awrang deri pada kâmu, jang tijâda meninggalkan ſegala ſaſawâtu jang 'ija mempunjâ'ij, tijâda 'ija ſampat mendjâdi murîdku.

34 Bâjiklah gâram: tetâpi djikalaw gâram 'îtu ſudah 'ambar rasânja, dengan 'apa garang 'âkan debajîkij rasânja 'îtu?

35 Tijâda 'îtu bergûna kapada tânah p an, dân tijâda kapada tambônan sârap: 'awrang bejâſa membowang 'îtu kaluwar. Sijâpa jang bertelînga p 'âkan menengar, hendakhlah 'ija menengar.

FATSAL JANG KA XV.

1 SAbermûla maka 'adâlah ſamowa 'awrang pentjokej, dân 'awrang berdawſa mengampir kapadânja, hendakh menengar dija.

2 Maka sûngutlah 'awrang Farîſij dân Kâtib p, 'ûdjarnja: bahuwa 'ija 'îni menjambot 'awrang berdawſa, dân mâkan ſertânja 'îtu.

3 Maka dekatâkannja kapada marîka 'îtu per'upama'an 'îni, ſabdânja:

4 Sijâpa mânuſija deri pada kâmu, jang mempunjâ'ij ſarâtus 'ejkor domba, dân menghîlang ſa'ejkor deri padânja 'îtu, tijâda 'âkan membejarkan ſembîlan pûloh ſembîlan 'ejkor 'îtu pada pâdang bel'antâra, lâlu pergi mentjahârij domba jang hîlang, ſahingga dedâpatnja 'îtu?

5 Maka ſatelàh ſudah dedâpatnja, demowatnja 'îtu di'âtas bâhu p nja dengan ſuka tjitânja.

6 Dân ſatelàh ſudah 'ija dâtang mâſokh rûmahnja, maka depanggilnja ſegala lâki p tûlannja, dân ſegala lâki p ſakampongnja berhimpon, 'ûdjarnja kapadânja: berſuka p anlah ſertâku, kârana 'âku ſudah mendâpat dombâku jang hîlang 'îtu.

7 'Âku berſabda pada kâmu, bahuwa demikijen 'âkan 'ada kaſukâ'an didâlam ſawrga 'âkan ſa'awrang berdawſa jang tawbat, lebèh deri pada 'âkan ſembîlan pûloh ſembîlan 'awrang sâdil, jang tijâda 'ûſah 'âkan tawbat.

8 'Âtaw ſijâpa parampuwan jang menâroh

ſapûloh derham, djikalaw 'ija mengghîlang ſawâtu derham, tijâda 'âkan memâſang ſawâtu dijan, dân menjâpuw rûmahnja, dân mentjahârij râdjin p, ſahingga dedâpatnja dija 'îtu?

9 Dân ſatelàh ſudah dedâpatnja 'îtu, maka depanggilnja ſegala parampuwan tûlannja, dân ſegala parampuwan ſakampongnja berhimpon, 'ûdjarnja: berſuka p anlah ſertâku, kârana 'âku ſudah mendâpat derham 'îtu, jang ſudahlah 'âku mengghîlang.

10 'Âku berſabda pada kâmu, demikijen 'âkan 'ada kaſukâ'an dihadâpan ſegala Melâ'ikat 'Allah 'âkan ſa'awrang berdawſa jang tawbat.

11 Bermûla dekatâkannja: pada ſa'awrang mânuſija 'adâlah duwa 'ânakh lâki p:

12 Maka berkatâlah jang bongſuw deri pada marîka 'îtu pada bapânja: jâ bâpa, berîlah padâku bahagijan harta jang tantu. Maka debahagîkannja pada marîka 'îtu hîdop p an.

13 Dân tijâda komedijen deri pada babarapa hârij lamânja, maka 'ânakh jang bongſuw 'îtu ſudah kamiskan ſegala ſaſawâtu, lâlu ber'angkat kaluwar kapada tânah jang djâwoh: maka diſâna 'ija ſudah membûruskan hartânja, ſambil hîdop dengan berlebèh p an.

14 Dân ſatelàh ſudah 'ija mengghâbiskan ſegala ſaſawâtu, maka dâtanglah kaſukâran kalapâran jang besàr pada benowa 'îtu djûga: maka 'ija djûga memulâ'ij râſa kakurângan.

15 'Arkijen maka pergîlah 'ija persâkejkan dirînja kapada ſa'awrang deri pada ſegala 'awrang negerij dâlam benowa 'îtu djûga: maka desûrohnja dija 'îtu pergi kapada bendang p nja 'âkan menggombalâkan bâbi p.

16 Maka 'inginlah 'ija meng'iſij purutnja dengan hampas, jang bâbi p bejâſa mâkan: maka ſa'awrang pawn tijâda memberij 'îtu padânja.

17 Dân ſatelàh ſudah 'ija ter'ingat 'âkan ſendirînja, maka berkatâlah 'ija: barapa 'awrang 'upâhan bapâku 'îtu limpah rawtînja, maka bejta 'îni hîlang kena lâpar?

18 Bejta 'âkan bângon dân pergi kapada bapâku, lâlu berkâta padânja: jâ bâpa, pâtek ſudah berdawſa kapada ſawrga, dân dihadâpanmu.

19 Dân tijâda lâgi pâtek 'ada mustalhakh diſebût 'ânakhmu: djadîkan kirânja pâtek ſaperij ſa'awrang deri pada ſegala 'awrang 'upâhanmu.

20 'Arkijen maka bângonlah 'ija, lâlu pergîlah kapada bapânja. Dân tatkâla 'ija djâwoh lâgi, maka bapânja melihatlah dija, dân berpilûlah: dân larîlah 'ija memelòkh lejhernja, dân meng'utjopîlah dija 'îtu.

21 Maka ſombahlah 'ânakh 'îtu padânja: jâ bâpa, pâtek ſudah berdawſa kapada ſawrga, dân dihadâpanmu, dân tijâda pâtek lâgi 'ada mustalhakh diſebût 'ânakhmu.

22 Tetâpi berſabdâlah bâpa kapada hamba p nja: kaluwarkanlah bâdjuw pandjang jang ter'utâma, dân berpâkejkanlah dija 'îtu, dân bûbohlah tjintjin pada tângannja, dân kâſut p pada kaduwa kakînja:

23 Dân bawâlah lembuw mûda jang bertambon, lâlu bantejlah 'îtu: dân bejarlah kâmij mâkan, lâlu berâmeh p an.

24 Kârana 'ânakhku 'îni ſudah 'ada mâti, dân ſudah hîdop pûla: lâgi ſudah 'ada hîlang, dân ſudah terdâpat. Maka bahâru berâmeh p anlah marîka 'îtu.

25 Maka 'ânakhnja jang tuwah 'îtu 'adâlah pada bendang, dân ſerta 'ija dâtang menghampir kapada rûmah, maka dengarlah 'ija nôbat, dân penarijan.

26 Dân ſatelàh ſudah depanggilnja ſa'awrang deri pada ſegala bûdakh dâtang hampir, maka bertanjâlah 'ija: 'apa 'ada garàng ſegala 'îni?

27 Maka ſombahlah 'ija padânja: bahuwa 'âdekhmu ſudah dâtang: maka bapâmu ſudah membantej lembuw mûda jang bertambon 'îtu, ſebàb 'ija ſudah menjambot dija 'îtu pûla dengan njâmannja.

28 Tetâpi gûſarlah 'ija, dân tijadâlah 'ija mâwu mâſokh. Sebàb 'îtu maka kaluwarlah bapânja menjâpa dija mâſokh.

29 Tetâpi ſâhutlah 'ija, dân katâlah pada bapânja: bahuwa ſaſonggohnja babarapa tâhon lamânja pâtek ſudah deperhamba kabâwahmu, dân bulòm penah pâtek melaluwij tîtahmu, hânja pada pâtek bulòm penah kawberij ſa'ejkor kambing, ſopâja pâtek berâmeh p an dengan tûlan p ku.

30 Tetâpi manakâla ſudah dâtang 'ânakhmu 'îni,

'îni, jang ſudah mentjekèkh hîdop p anmu dengan ſondal p, maka 'angkaw ſudah membantej padânja lembuw mûda jang bertambon 'îtu.

31 Maka berſabdâlah 'ija padânja: jâ 'ânakh, pada ſedekâla wakhtu 'angkaw 'ada ſertâku, dan ſegala ſaſawâtu jang 'âku pûnja 'îtu 'angkaw pûnja.

32 Maka kalàkh ſudah 'ada hâros berâmeh p an, dan berſuka p an; kârana 'âdekhmu 'îni ſudah 'ada mâti, dan ſudah hîdop pûla: lâgi ſudah 'ada hîlang, dan ſudah terdâpat.

FATSAL JANG KA XVI.

1 SAbermûla maka berſabdâlah 'ija lâgi kapada murîd p nja: 'adâlah ſa'awrang mânuſija jang kâja, pada ſijâpa 'adâlah ſa'awrang bendahârij, maka 'ija 'îni detudohîlah kapadânja, ſa'awleh p 'ija membûruskan harta p nja.

2 Maka 'ijapawn panggillah dija, dan ſabdâlah padânja: 'apâtah 'îtu jang 'âku dengar 'âkan dîkaw? berîlah perkira'an perbendaharijanmu; kârana tijâda pâtut 'angkaw lâgi meng'ardjâkan kardja bendahârij.

3 Maka berkatâlah bendahârij 'îtu sâma ſendirînja: 'apâtah bejta 'âkan berbowat, ſedang Tuwanku meng'ambil perbendaharijan 'îni deri padâku? menggâlij tânah tijâda bejta tâhu, minta derma bejta mâluw.

4 Bejta meng'atahuwij 'apa hâros bejta berbowat, ſopâja, manakâla bejta 'âkan hâbis terpitjât deri pada perbendaharijan, 'awrang menjambot bejta kadâlam rûmah p nja.

5 'Arkijen maka panggillah 'ija ſaſa'awrang deri pada ſegala 'awrang jang berhûtang kapada Tuwannja 'îtu dâtang hampir, dan katâlah pada jang pertâma: barapa 'angkaw berhûtang kapada Tuwanku?

6 Maka katâlah 'ija: ſarâtus tang mînjakh. Maka berkatâlah 'ija padânja: 'ambillah sûratmu, dan dûdokhlah menjûrat lakàs lîma pûloh.

7 Komedijen deri pada 'îtu katâlah 'ija pada jang lâjin: 'adapawn 'angkaw 'îni, barapa 'angkaw berhûtang? maka katâlah 'ija: ſarâtus gantang gendom. Maka berkatâlah 'ija padânja: 'ambillah sûratmu, dan menjûratlah dawlâpan pûloh.

8 Maka Tuwan pawn pudjîlah bendahârij jang dâlim 'îtu, 'awleh kârana ſebàb ſudahlah 'ija bakardja dengan tjeredikhnja: kârana 'ânakh p zâlam 'îni 'ada lebèh tjeredikh, deri pada 'ânakh p tjahâja didâlam bangsânja.

9 Maka 'âku 'îni berſabda pada kâmu: 'adâkanlah bagîmu tûlan deri pada Mamûnâ jang dâlim: ſopâja manakâla kâmu berkakurângan, marîka 'îtu menjambot kâmu kadâlam tarâtakh p jang kakàl.

10 Sijâpa jang ſatijâwan dâlam bârang jang terkitjil, 'ija lâgi 'ada ſatijâwan dâlam bârang jang terbesàr: dan ſijâpa jang dâlim dâlam bârang jang terkitjil, 'ija lâgi 'ada dâlim dâlam bârang jang terbesàr.

11 Djikalaw kalàkh dengan Mamûnâ jang dâlim ſudah tijâda 'ada kâmu ſatijâwan, ſijâpa garàng 'âkan pertârohkan pada kâmu bârang jang benàr?

12 Dan djikalaw dengan benda 'awrang lâjin ſudah tijâda 'ada kâmu ſatijâwan, ſijâpa garàng 'âkan memberij pada kâmu bârang kapunjâ'anmu?

13 Bârang ſa'awrang hamba ſarûmah tijâda ſampat diperhamba kabâwah duwa Tuwan: kârana tadâpat tijâda 'ija membintjij sâleh ſawâtu, dan meng'âſeh jang lâjin: 'âtaw 'ija berlekàt pada sâleh ſawâtu, dan memudahkan jang lâjin. Tijâda kâmu ſampat deperhamba kabâwah 'Allah, dan kabâwah Mamûnâ.

14 Maka ſamowa perkâra 'îni ſudah dedengar lâgi 'awleh 'awrang Farîſij, jang 'adâlah berlawba 'âkan pejrakh, maka diſindirkannja dija.

15 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: kâmu 'îni 'ada meng'adilkan ſendirîmu dihadâpan mânuſija p: tetâpi 'Allah meng'enàl hâti kâmu. Kârana bârang jang tinggij di'antâra mânuſija, 'îtu 'ada kagilijan dihadâpan 'Allah.

16 Tawrât dan ſegala Nabij 'îtu chabarnja ſampej kapada Jahhjâ: deri pada tatkâla 'îtu karadjâ'an 'Allah deberitâkan, dan ſaſa'awrang menampoh kapadânja 'îtu.

17 Maka 'ada tergampang lângit dan bûmi lûput, deri pada ſawâtu chuthah deri dâlam Tawrât 'îtu hîlang.

18 Bârang ſijâpa jang membowangkan binînja, dan kahâwin parampuwan jang lâjin, 'ija bermûkah: dan bârang ſijâpa jang kahâwin parampuwan jang terbowang 'awleh lâki p 'itu, 'ija lâgi bermûkah.

19 Sabermûla maka 'adâlah ſa'awrang mânuſija jang kâja, dan 'adâlah pâkej kâjin jang 'ûnguw warnânja, dan ſondus, ſambil berâmeh p an ſaharijen dengan ghurûrnja.

20 Lâgi 'adâlah ſa'awrang fakhîr, jang bernâma Lâzazar, jang 'adâlah terhentar dimûka pintûnja berpûruw p:

21 Maka 'înginlah 'ija dekinnjangkan dengan rejma p, jang gûgor deri 'âtas mâjidah 'awrang jang kâja 'itu: tetâpi dâtanglah lâgi 'andjing p mendjilat pûruw p nja.

22 Maka djâdi bahuwa matîlah 'awrang fakhîr 'itu, dan terbawâlah 'awleh Melâ'îkat p kapangkuwan 'Ibrâhîm.

23 Maka matîlah lâgi 'awrang jang kâja 'itu, dan tertânamlah. Dan demi 'ija didâlam nâraka meng'angkat mâta p nja, ſedang 'ija 'adâlah merâſa ſangsâra, maka delîhatnja 'Ibrâhîm deri djâwoh, dan Lâzazar depangkuwannja.

24 Maka berſarûlah 'ija 'îni, dan ſombahlah: hej bâpa 'Ibrâhîm, kaſijankanlah pâtek, dan sûrohlah Lâzazar dâtang, ſopâja detjelopnja hûdjong djarînja kadâlam 'âjer, lâlu deſudjokhkannja lidahku: kârana pâtek kena perſakîtan didâlam njâla 'îni.

25 Tetâpi berſabdâlah 'Ibrâhîm: jâ 'ânakh, terkenanglah 'awlehmu, bahuwa 'angkaw ſudah tarîma kabajikanmu pada mâſa kahidôpanmu, dan Lâzazar ſabâgejnja babarapa kadjahâtan: maka ſakârang 'ija dehîborkan, dan 'angkaw 'îni kena perſakîtan.

26 Dan lebèh deri pada ſakalijen 'îni, di'antâra kâmij dan kâmu 'ada ſawâtu kaſelângan jang besàr, ſahingga 'awrang jang mâwu berpindah deri ſabelàh sîni kapada kâmu, 'itu tijâda ſampat, dan tijâda 'awrang deri ſabelàh sâna melintas kapada kâmij.

27 Maka ſombahlah 'ija: pâtek kalàkh minta padâmu, jâ bâpa, ſopâja 'angkaw menjûroh dija 'itu pergi kapada 'awrang 'iſij rûmah bapâku:

28 Kârana padâku 'ada lîma sûdâra lâki p: ſopâja 'ija berſjakſi 'âtas marîka 'itu, 'âgar djângan marîka 'itu lâgi dâtang mâſokh tampat penjangſarâ'an 'îni.

29 Berſabdâlah padânja 'Ibrâhîm: 'ada bagi marîka 'itu Mûsâj, dan ſegala Nabìj: bâjiklah marîka 'itu menengar 'âkan dija 'itu.

30 Maka ſombahlah 'ija; bûkan, jâ bâpa 'Ibrâhîm: tetâpi djikalaw bârang ſa'awrang deri pada 'awrang mâti p pergi berdjâlan kapadânja, nistjâja marîka 'itu 'âkan tawbat.

31 Tetâpi berſabdâlah 'ija padânja: lâmon marîka 'itu tijâda dengar 'âkan Mûsâj dan ſegala Nabìj p, djikalaw ſakâlipawn bangkit ſa'awrang deri 'antâra 'awrang mâti p, nistjâja tijâda marîka 'itu 'âkan detabkîtkan.

FATSAL JANG KA XVII.

1 SAbermûla maka berſabdâlah 'ija kapada murîd p nja; tadâpat tijâda babarapa ſjak dâtang: tetâpi wâ'j bagi 'awrang jang 'awlehnja dâtang 'itu.

2 Lebehlah bergûna padânja, djikalaw ſawâtu bâtu kisâran dekenâkan pada lejhernja, dan 'ija debowangkan kadâlam lâwut, deri pada 'ija memberìj ſjak pada ſa'awrang deri pada ſegala 'awrang kitjil 'îni.

3 Paliharâkanlah dîrij kâmu: dan djikalaw sûdarâmu lâki p berdawſa kapadâmu, togorlah dija; dan djikalaw 'ija menjasàl, 'amponîlah padânja.

4 Dan djikalaw tûdjoh kâli pada ſahârij 'ija berdawſa kapadâmu, dan tûdjoh kâli pada ſahârij 'ija kombâli kapadâmu, meng'atâkan; bejta menjasàl: hâros 'angkaw meng'ampônij padânja.

5 Maka ſombahlah ſegala Rasûl 'itu pada Tûhan: tambahîlah kirânja 'imân pada kâmij.

6 Maka berſabdâlah Tûhan: djikalaw pada kâmu 'ada 'imân ſakijen besàr ſeperti ſabîdjij ſaſâwij, nistjâja kâmu 'âkan kâta pada pôhon tût 'îni, bâjiklah tertjâbot 'âkarmu, dan tertânam didâlam lâwut: maka 'ija kalàkh dengar p an 'âkan kâmu.

7 'Antah ſijapâtah deri pada kâmu, jang padânja 'ada ſa'awrang hamba, jang menanggâla

'âtaw

'âtaw mengombâla, jang ſegaràh 'âkan berkâta padânja, tatkâla 'ija mâſokh dâtang deri pada bendang, marîlah dûdokh pada hidângan?

8 Tetâpi bûkankah 'ija 'âkan berkâta padânja: ſadi âkanlah bârang xaſjâ jang kumâkan, dan 'îkatlah pinggangmu, lâlu berchidmetlah padâku, ſahingga 'âku hâbis mâkan dan mînom: dan komedijen deri pada demikijen 'îtu mâkanlah dan mînomlah 'angkaw 'îni?

9 'Adâkah 'ija tarîma kâſeh kapada hamba 'îtu djûga, ſebàb telàh debowatnja bârang jang ſudah terpasàn padânja? 'âku ſangka, bûkan.

10 Bagîtu lâgi kâmu, manakâla kâmu ſudah berbowat bârang ſakalijen jang telàh terpasàn pada kâmu, hendaklah kâmu berkâta; bahuwa kâmij 'ada hamba ρ jang tijâda bergûna: kârana kâmij ſudah membowat djûga bârang jang kâmij berhûtang membowat.

11 Sabermûla djâdi tatkâla 'ija pergi berdjâlan kapada Jerûſjalejm, bahuwa 'ija melintas ditengah SJawmerawn dan DJalîlâ.

12 Dan tatkâla 'ija mâſokh kadâlam djadjâhan 'ânuw, bertemûlah dengan dija 'îtu ſapûloh 'awrang lâki ρ berkusta, jang berdirîlah deri djâwoh.

13 Maka marîka 'îtu menjâringkanlah ſawarânja, ſombahnja: jâ Xîsâj, jâ DJondjôngan, kaſijankanlah kâmij.

14 Dan ſerta delîhatnja dija, berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: pergîlah pertondjokhkan dîrij kâmu pada 'Imâm ρ. Maka djâdi, ſedàng marîka 'îtu pergi berdjâlan, bahuwa 'ija dethâhirkan.

15 Maka ſa'awrang deri pada marîka 'îtu, demi delîhatnja bahuwa ſudah 'ija deſombohkan, 'îtu kombalîlah ſambil memulijâkan 'Allah dengan ſawâra njâring.

16 Maka djâtohlah 'ija terſongkor ka'âtas mukânja menjombah kâki ρ nja, ſambil meng'ûtjap ſjukûr padânja: maka 'ija 'îni 'adâlah 'awrang SJawmerawnij.

17 Maka sâhutlah Xîsâj, dan ſabdâlah: bûkankah kaſapûloh 'awrang 'îtu ſudah dethâhirkan? 'antah dimanâtah kalàkh kaſembîlan 'îtu?

18 Bûkankah ſudah kadapâtan bârang 'awrang jang ſudah kombâli, mâwu memberij Thormat pada 'Allah, melâjinkan ſa'awrang kaluwâran 'îni?

19 Maka berſabdâlah 'ija padânja; bângonlah, dan pergîlah berdjâlan: 'îmânmu ſudah memaliharâkan dîkaw.

20 Dan ſatelàh ſudah 'ija detanjâkan 'awleh 'awrang Farîſij, manakâla garàng 'âkan dâtang karadjâ'an 'Allah, maka sâhutlah 'ija pada marîka 'îtu, dan ſabdâlah: tijâda dâtang karadjâ'an 'Allah dengan 'upatjâra.

21 Dan tijâda 'awrang 'âkan berkâta; lîhatlah desîni, 'âtaw lîhatlah disâna: kârana bahuwa ſaſonggohnja karadjâ'an 'Allah 'ada didâlam kâmu.

22 Maka berſabdâlah 'ija kapada murîd ρ: nistjâja hârij ρ 'âkan dâtang, manakâla kâmu 'âkan 'ingin melîhat ſawâtu deri pada ſegala hârij 'Ânakh 'Insân: maka tijâda kâmu 'âkan melîhat 'îtu.

23 Dan 'awrang 'âkan berkâta pada kâmu; lîhatlah desîni, 'âtaw lîhatlah disâna: djângan-lah kâmu pergi berdjâlan, dan djângan-lah kâmu meng'îkot.

24 Kârana ſeperti kîlat, jang berkîlat deri pada ſawâtu hûdjong lângit, ſambil taperling kapada ſawâtu hûdjong lângit: bagîtu lâgi 'âkan 'ada 'Ânakh 'Insân pada harînja.

25 Tetâpi ſahârosnja 'ija dihûlu merâſa bânjakh ſangsâra, dan debowangkan 'awleh bangſa 'îni.

26 Maka ſeperti ſudah djâdi pada hârij ρ Nôkh, bagîtu lâgi 'âkan 'ada pada hârij ρ 'Ânakh 'Insân.

27 Marîka 'îtu mâkanlah, mînomlah, kahâwinlah, deberîlah kahâwin, ſampej kapada hârij 'îtu, pada jang mâna Nôkh ſudah mâſokh kadâlam Bahtarâ: maka dâtanglah 'ampûhan, dan menghîlangkanlah ſakalijennja.

28 Sabâgej lâgi, ſeperti ſudah djâdi pada hârij ρ Lawth: marîka 'îtu mâkanlah, mînomlah, bilîlah, djuwallah, tânamlah, per'ûſahlah:

29 Tetâpi pada hârij 'îtu, pada jang mâna Lawth ſudah kaluwar deri dâlam Sedawm, berhûdjanlah 'âpij dan balîrang deri dâlam lângit, dan menghîlangkanlah ſakalijennja.

30 Bagîtu djûga 'âkan 'adā padā hârij 'îtu, padā jang mâna 'Ânakh 'Insân 'âkan denjatâkan.

31 Padā hârij 'îtu djûga, ſijâpa jang 'adā di'âtas 'âtap rûmah, ſedāng ſerbânja 'adā didâlam rûmah, djângganlah 'ija tûron meng'ambil dija 'îtu: dān ſijâpa jang padā bendang, ſabâgejnja djângganlah 'ija pûlang kapadā bârang jang dibalâkangnja.

32 Terkenanglah kâmu 'âkan 'isterij Lawth.

33 Djikalaw bârang ſijâpa 'âkan ſuka memalihâra djiwânja, 'ija 'âkan menghîlang dija 'îtu: dān djikalaw bârang ſijâpa 'âkan menghîlang dija, 'ija 'âkan menghîdop dija 'îtu.

34 'Âku berſabda padā kâmu; padā mâlam 'îtu djûga duwa 'awrang 'âkan 'adā di'âtas ſawâtu djûga kâſur: sâleh ſawâtu 'âkan deſambotkan, dān jang lâjin 'âkan detinggalkan.

35 Duwa parampuwan 'âkan 'adā berkîſar sâma p: sâleh ſawâtu 'âkan deſambotkan, dān jang lâjin 'âkan detinggalkan.

36 Duwa 'awrang 'âkan 'adā padā bendang, sâleh ſawâtu 'âkan deſambotkan, dān jang lâjin 'âkan detinggalkan.

37 Maka sâhutlah marîka 'îtu, dān ſombahlah padânja: dimâna jâ Tûhan? Maka berſabdâlah 'ija padā marîka 'îtu: bârang dimâna bangkej, kasâna djûga bûrong p Náſar 'âkan dehimponkan.

FATSAL JANG KA XVIII.

1 SAbermûla maka dekatâkannja lâgi padā marîka 'îtu ſawâtu per'upamā'an, 'âkan tondjokh, bahuwa ſahârosnja 'awrang padā ſedekâla wakhtu ſombahjang, dān djângan djâdi mâlas,

2 Sabdânja: 'adâlah ſa'awrang HHâkim dâlam ſabowah negerij, 'âkan 'Allah tijadâlah 'ija tâkot, dān 'âkan mânuſija tijadâlah 'ija sûpan ſanton:

3 Maka 'adâlah ſa'awrang parampuwan djanda didâlam negerij 'îtu djûga, jang dâtang kapadânja, ſombahnja: berbowatlah 'intsâf padâku 'âtas lâwanku.

4 Maka babarapa lâma 'antarânja tijadâlah 'ija mâwu: tetâpi komedijen deri padā demikijen 'îtu berkatâlah 'ija sâma ſendirînja; djikalaw ſakâlipawn 'âkan 'Allah tijâda kutâkot, dān 'âkan mânuſija tijâda kusûpan ſanton:

5 Dān hânja ſaſonggohnja ſebāb djanda parampuwan 'îni memberij sûſah padâku, maka 'âku 'âkan berbowat 'intsâf padânja: ſopâja djângan 'âchirnja 'ija dâtang membîngongkan 'âku.

6 Maka berſabdâlah Tûhan: dengarlah kâmu 'apa HHâkim jang dâlim 'îtu berkâta.

7 'Antah bûkankah 'Allah 'âkan berbowat 'intsâf padā 'awrang pilêhannja, jang berſarûw kapadânja ſijang dān mâlam, welâkin 'ija pandjang hatînja 'âkan marîka 'îtu?

8 'Âku berſabda padā kâmu, bahuwa lakàs p 'ija 'âkan berbowat 'intsâf padā marîka 'îtu: tetâpi 'Ânakh 'Insân, manakâla 'ija dâtang, masâkah 'ija 'âkan mendâpat 'îmân di'âtas bûmi?

9 Bermûla maka dekatâkannja lâgi per'upamā'an 'ini kapadā bârang 'awrang, jang hârap 'âkan ſendirînja, bahuwa sâdil 'adânja, dān jang pertijadâkan 'awrang lâjin p:

10 Duwa 'awrang mânuſija mûdikhlah kapadā Kasbah hendakh ſombahjang, sâleh ſawâtu 'îtu 'awrang Farîſij, dān jang lâjin 'îtu 'awrang pentjokej.

11 'Awrang Farîſij berdirîlah, dān ſombahjanglah demikijen 'îni didâlam ſendirînja: 'Allahoma, 'âku meng'ûtjap ſjukûr kapadâmu, kârana bahuwa bûkan 'âku 'adā ſeperti mânuſija lâjin p, jang perampas, jang dâlim, jang bermûkah: 'âtaw lâgi ſeperti 'awrang pentjokej 'ini.

12 'Âku berpowâſa duwa kâli padā tijap p 'usbûs, 'âku memberij ſaperpulôhan deri padā ſegala ſaſawâtu jang 'âku mempunjâ'ij.

13 Maka 'awrang pentjokej jang berdîrij deri djâwoh 'îtu tijadâlah ſakâli p mâwu meng'angkat mâta p nja kaſawrga, hânja 'ijâlah menampar dadânja, ſombahnja: 'Allahoma, berîlah kirânja ghafîrat padā pâtek ſa'awrang berdawſa.

14 'Âku berſabda padā kâmu, 'ija 'ini hîlirlah mutasadal kapadā rûmahnja, lebèh deri padā dija 'îtu. Kârana ſaſa'awrang jang meninggîkan dirînja, 'ija 'âkan derindahkan, dān ſijâpa jang merindahkan dirînja, 'ija 'âkan detinggîkan.

15 Sabermûla

15 Sabermûla maka debâwa 'awrang lah kapadânja 'îtu lâgi ka'ânakh p, ſopâja dedjâmahnja marîka 'îtu: dan ſerta murîd p melîhat 'îtu, maka dehardikhnja marîka 'îtu.

16 Maka Xîsâj pawn pang gillah ka'ânakh p 'îtu dâtang hampir, dan ſabdâlah: bejarlah ka'ânakh p dâtang kapadâku, dan djângan lah tâgahkan marîka 'îtu; kârana 'awrang ſabâgejnja berpûnja karadjâ'an 'Allah.

17 'Âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, djikalaw bârang ſijâpa tijâda menjambot karadjâ'an 'Allah ſeperti ſawâtu ka'ânakh, ſakâli p tijâda 'ija 'âkan mâſokh kadâlamnja.

18 Sabermûla maka bertanjâkanlah dija ſa'awrang pang hûlu, ſombahnja: hej gûruw jang bâjik, dengan berbowat 'apa pâtek 'âkan berpuſaka'ij kahidôpan kakàl?

19 Maka berſabdâlah Xîsâj padânja: meng'apa 'angkaw ſebût 'âku bâjik? bârang ſa'awrang pawn tijâda bâjik, melâjinkan ſa'awrang djûga, jaxnij, 'Allah.

20 'Angkaw meng'atahuwij ſegala penjurôhan; djângan 'angkaw bermûkah: djângan 'angkaw membûnoh: djângan 'angkaw mentjûrij: djângan 'angkaw nâjik ſjakſi dusta: berîlah 'angkaw hormat 'âkan bapâmu, dan 'âkan 'ibûmu.

21 Maka ſombahlah 'ija; ſakalijen perkâra 'îni pâtek ſudah hâfidkan deri pada kamudâ'anku.

22 Maka Xîsâj pawn ſerta dedengarnja 'îtu, ſabdâlah padânja; ſawâtu perkâra 'ada lâgi kûrang padâmu: djuwallah ſegala ſaſawâtu jang 'angkaw mempunjâ'ij, dan bahagîlah 'îtu pada 'awrang miskîn, maka 'angkaw 'âkan ber'awleh ſawâtu mâta benda didâlam ſawrga: maka marîlah meng'iring 'âku.

23 Maka demi dedengarnja ſegala 'îtu, duka tjitâlah 'ija ſakâli p; kârana 'adâlah 'ija terlâlu 'âmat kâja.

24 'Adapawn ſerta Xîsâj melîhat dija 'îtu duka tjita ſakâli p, berſabdâlah 'ija: bagimâna dengan sûkarnja 'awrang jang menâroh harta p 'âkan mâſokh kadâlam karadjâ'an 'Allah.

25 Kârana 'adâlah tergampang ſa'ejkor 'onta mâſokh turûs mâta ſawâtu djârom, deri pada 'awrang jang kâja 'îtu mâſokh kadâlam karadjâ'an 'Allah.

26 Maka berkatâlah 'awrang jang dengar 'îtu: ſijâpa kalàkh dâpat dechalâtskan?

27 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: ſegala perkâra jang tijâda terkardjâkan 'awleh mânuſija p, 'îtu dâpat dekardjâkan 'awleh 'Allah.

28 Sabermûla maka ſombahlah Petrus: bahuwa ſaſonggohnja kâmij ſudah meninggalkan ſegala ſaſawâtu, dan ſudah meng'iring 'angkaw.

29 Maka berkatâlah 'ija pada marîka 'îtu: 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa bûkan 'ada bârang ſa'awrang jang ſudah meninggalkan rûmahnja, 'âtaw 'ibuw bapânja, 'âtaw ſûdâra p nja, 'âtaw binînja, 'âtaw 'ânakh p nja, 'awleh kârana ſebàb karadjâ'an 'Allah,

30 Jang tijâda 'âkan tarîma pûla bânjakh lâpis dâlam dunjâ 'îni, dan kahidôpan kakàl dâlam 'âchirat.

31 Sabermûla maka ſambotlah 'ija kaduwa belàs 'awrang 'îtu ſerta dirînja, dan ſabdâlah kapada marîka 'îtu: bahuwa ſaſonggohnja kâmij mûdikh kapada Jerûſjalejm, maka ſegala ſaſawâtu, jang tersûrat 'awleh Nabîj p, 'îtu 'âkan deganâpij pada 'Ânakh 'Inſân.

32 Kârana 'ija 'âkan deſarahkan pada CHalâjikh, dan 'ija 'âkan depermâjinkan, dan dexajbkan, dan deludâhij.

33 Dan hâbis 'ija mentjomokhkan dija marîka 'îtu 'âkan membûnoh dija 'îtu: maka pada hârij jang katîga 'ija 'âkan bangkit pûla.

34 Maka tijadâlah marîka 'îtu meng'arti bârang ſawâtu deri pada ſegala perkâra 'îni: dan perkatâ'an 'îni 'adâlah terſembûnji deri padânja, dan tijadâlah 'ija meng'arti bârang jang dekatâkan 'îtu.

35 Sabermûla djâdi tatkâla 'ija menghampir kapada Jerîkhaw, bahuwa ſa'awrang bûta dûdokhlah desîſij djâlan minta p.

36 Dan ſerta dedengarnja raxijet pergi melintas, bertanjâlah 'ija 'apa 'îtu 'ada.

37 Maka berchabar 'awrang lah padânja 'îtu, bahuwa Xîsâj Nâtsirij 'ada lâlu lampoh.

38 Maka berſarûlah 'ija, ſombahnja: hej Xîsâj 'ânakh Dâ'ûd, kaſijankanlah pâtek.

39 Maka 'awrang jang pergi dihûlu 'îtu menghardikhlah dija, ſopâja 'ija berdijam dirînja: tetâpi berterijakhlah 'ija 'îni mâkin lebèh, hej 'ânakh Dâ'ûd, kaſijankanlah pâtek.

40 Dan ſerta berdirij Ngîsaj, maka desûrohnja 'awrang membâwa dija 'îtu kapadânja: dan ſatelàh ſudah 'ija menghampir, bertanjâlah 'ija padânja,

41 Sabdânja: 'apâtah kawkahendâkij 'âku berbowat padâmu? maka ſombahlah 'ija: jâ Tûhan, ſopâja pâtek dâpat melîhat.

42 Maka berſabdâlah Ngîsaj padânja 'îtu: djadîlah 'angkaw melîhat; 'îmânmu ſudah memaliharâkan dîkaw.

43 Maka ſabantar djûga djadîlah 'ija melîhat, dan meng'îring dija, ſambil memulijâkan 'Allah: maka ſaganàp khawm, ſerta delîhatnja 'îtu, ſudah meng'ûtjap pûdji p an bagi 'Allah.

FATSAL JANG KA XIX.

1 SAbermûla ſatelàh ſudah 'ija mâſokh, melintaslah 'ija turûs Jerîhhaw.

2 Maka bahuwa ſaſonggohnja 'adâlah ſa'awrang lâki p, jang bernâma Zakâj; 'adapawn 'ija 'îni 'adâlah panghûlu 'awrang pentjokej, dan 'ija 'îni 'adâlah kâja:

3 Dan ſukâlah melîhat Ngîsaj, ſijapâtah 'ija 'ada: hânja tijadâlah 'ija ſampat 'awleh kârana raxijet, ſebàb 'ija 'adâlah kitjil lembagânja.

4 Maka larîlah 'ija berdihûlu p an, lâlu nâjiklah ka'âtas ſawâtu pôhon ruw, ſopâja delîhatnja dija garang: kârana djâdi 'ija melintas ſadjûrus djâlan 'îtu djûga.

5 Maka ſerta Ngîsaj dâtang kapada tampat 'îtu, tengâdohlah 'ija, lâlu melîhatlah dija, dan ſabdâlah kapadânja: jâ Zakâj, ſegarahlah 'angkaw tûron: kârana harîni hâros 'âku tinggal didâlam rûmahmu.

6 Maka ſegarahlah 'ija tûron, dan menjambotlah dija 'îtu dengan ſuka tjitânja.

7 Maka ſakalijen 'awrang jang melîhat 'îtu sûngutlah, 'ûdjarnja: bahuwa 'ija ſudah mâſokh ſinggah kapada ſa'awrang lâki p berdawſa.

8 Maka berdirîlah Zakâj, dan ſombahlah kapada Tûhan: bahuwa ſaſonggohnja ſatengah deri pada ſegala bendâku, jâ Tûhan, pâtek memberij pada 'awrang miskîn: dan djikalaw pâtek ſudah meng'ambil harta bârang ſa'awrang dengan tîpuw dâja, 'îtu pâtek kombalîkan 'ampat kijen hargânja.

9 Maka berſabdâlah Ngîsaj kapadânja 'îtu: bahuwa harîni chalâts ſudah de'adâkan pada 'awrang 'îſij rûmah 'îni, ſedang lâgi 'ija 'îni 'ada 'ânakh 'Ibrâhîm.

10 Kârana 'Ânakh 'Insân ſudah dâtang mentjahârij dan menchalâtskan jang terhîlang.

11 Dan demi marîka 'îtu dengar 'îtu, maka lebèh deri pada 'îtu dekatâkannja ſawâtu per'upamâ'an, ſebàb 'ija 'ada dekàt Jerûſalejm, dan ſebàb marîka 'îtu ſangka, bahuwa ſabantar djûga karadjâ'an 'Allah 'îtu mendjâdi timbul.

12 'Arkijen maka berſabdâlah 'ija: ſa'awrang mânuſija bangſawan ber'angkatlah kapada benowa jang djâwoh, hendakh ber'awleh ſawâtu karadjâ'an bagi ſendirînja, dan komedijennja pûlang.

13 Dan ſatelàh ſudah 'ija memanggil ſapûloh hambânja, berîlah 'ija pada marîka 'îtu ſapûloh katij, dan ſabdâlah kapadânja; bernijagâlah kâmu, ſahingga 'âku pûlang.

14 Maka 'awrang negerînja bintjîlah dija 'îtu, dan sûrohlah 'utûſan p dibalâkangnja, meng'atâkan: tijâda kâmij kahendâkij 'ija 'îni nâjik Râdja ka'âtas kâmij.

15 Maka djâdi tatkâla 'ija dâtang pûlang, ſatelàh ſudah deper'awlehnja karadjâ'an 'îtu, bahuwa desûrohnja 'âkan hamba p 'îtu djûga, jang padânja telàh ſudah deberîkannja pejrakh 'îtu, depanggil dâtang kapadânja, ſopâja dekatahuwînja, 'apa 'îtu, jang ſaſa'awrang ſudah bernijâga p an.

16 Maka dâtanglah jang pertâma, ſombahnja: jâ Tuwan, ſakatîmu ſudah bergandâkan ſapûloh katij.

17 Maka berſabdâlah 'ija padânja: sâbaslah, hej hamba jang bâjik, ſedang 'angkaw ſudah 'ada ſatijâwan dâlam bârang jang terkitjil, hendakhlah 'angkaw pegang parentah di'âtas ſapûloh negerij.

18 Maka dâtanglah jang kaduwa, ſombahnja: jâ Tuwan, ſakatîmu ſudah berlâba lîma katij.

19 Maka

19 Maka berſabdâlah 'ija lâgi pada dija 'îni: 'adapawn 'âkan 'angkaw, djadîlah 'angkaw kapâla di'âtas lîma negerij.

20 Maka dâtanglah jang lâjin, ſombahnja: jâ Tuwan, lîhatlah ſakatîmu, jang telàh ſudah kuſimpan didâlam ſawâtu sâpuw tângan:

21 Kârana pâtek ſudah tâkot deri padâmu, ſebàb 'angkaw 'ada ſa'awrang jang bîngis: 'angkaw meng'ambil bârang jang ſudah tijâda 'angkaw menâroh, dan meng'atàm bârang jang ſudah tijâda 'angkaw menâbor.

22 Tetâpi berſabdâlah 'ija padânja; 'âtas bûnji mûlutmu 'âku 'âkan mengHhukumkan dîkaw, hej hamba jang djâhat: ſudahlah kawtâhu, bahuwa 'âku 'îni 'ada ſa'awrang jang bîngis, jang meng'ambil bârang jang ſudah tijâda 'âku menâroh, dan jang meng'atàm bârang jang ſudah tijâda 'âku menâbor.

23 Sebàb 'apa kalàkh ſudah tijâda 'angkaw patâroh pejrakhku pada kadej 'ûrop p, maka ſerta dâtangku ſudahlah 'âku 'îni menonggaw 'îtu dengan bungânja?

24 Maka berſabdâlah 'ija pada 'awrang jang berdîrij disâna: 'ambillah deri padânja ſakatij 'îtu, dan berîlah pada 'awrang jang mempunjâ'ij ſapûloh katij 'îtu.

25 Maka ſombahlah 'awrang padânja: jâ Tuwan, 'ija mempunjâ'ij ſapûloh katij.

26 Kârana 'âku berſabda pada kâmu: bahuwa bârang ſijâpa jang mempunjâ'ij ſaſawâtu, lâgi 'âkan deberij padânja: tetâpi bârang ſijâpa jang tijâda mempunjâ'ij ſaſawâtu, lâgi 'îtu jang 'ada padânja 'âkan de'ambil deri padânja.

27 Tetâpi ſegala ſatarûku 'îtu djûga, jang ſudah tijâda kahendâkij 'âku nâjik Râdja ka'âtasnja, bawâlah kamârij, dan panggallah lejhernja dihadâpanku.

28 Maka ſatelàh hâbis 'ija katâkan ſegala 'îtu, ber'angkatlah 'ija kahadâpan mûdikh kapada Jerûſalejm.

29 Sabermûla djâdi, manakâla 'ija menghampirlah kapada Bejt Fâdjej dan Bejt Zanjâ, dekàt bûkit, jang diſebût bûkit Zejtûn, bahuwa desûrohnja duwa 'awrang deri pada murîd p nja,

30 Sabdânja: pergîlah kâmu kapada djadjâhan jang berſabarângan: maka ſerta kâmu mâſokh kadâlamnja 'îtu, kâmu 'âkan mendâpat ſa'ejkor kalidèj mûda tertambat, di'âtas jang mâna ſa'awrang mânuſija bulòm penah berkandarâ'an: 'awrejkanlah, dan hentarkanlah dija 'îtu kamârij.

31 Dan djikalaw bârang ſa'awrang bertanjâkan kâmu; meng'apa kâmu 'awrejkan dija? maka hendakhlah kâmu berkâta padânja demikijen 'îni: bahuwa 'ada kardja Tûhan 'âkan dija 'îtu.

32 'Arkijen maka pergîlah 'awrang jang tersûroh 'îtu, lâlu mendâpatlah dija, ſeperti ſudahlah 'ija berſabda padânja.

33 'Adapawn tatkâla marîka 'îtu meng'awrej kalidèj mûda 'îtu, maka berkatâlah Tuwan p nja kapada marîka 'îtu: meng'apa kâmu meng'awrej kalidèj mûda 'îtu?

34 Maka berkatâlah marîka 'îtu: 'ada kardja Tûhan 'âkan dija 'îtu.

35 Maka dehentarkannja dija 'îtu kapada Zîſâj. Dan ſatelàh ſudah debûbohnja pakâjin p nja di'âtas kalidèj mûda 'îtu, maka dedûdokhkannja Zîſâj di'âtasnja 'îtu.

36 'Adapawn tatkâla 'ija ber'angkat dehamparkan 'awranglah pakâjin p nja pada djâlan.

37 Dan ſatelàh ſakârang 'ija ſudah menghampir kapada penûron bûkit Zejtûn, maka bahâru ſaganàp kabanjâkan murîd p dengan ſuka tjitânja memûdji 'Allah dengan ſawâra njâring, deri kârana ſakalijen khowat 'îtu, jang telàh delîhatnja,

38 'Ûdjarnja: mubâraklah Râdja 'îtu, jang dâtang dengan nâma mahâ besàr Tûhan: ſalâmat dâlam ſawrga, dan Hhormat dâlam tampat p jang mahâ tinggij.

39 Maka bârang 'awrang deri pada 'awrang Farîſij deri 'antâra razijet 'îtu katâlah kapadânja: hej gûruw, menghardikhlah murîd p mu.

40 Maka sâhutlah 'ija, dan katâlah pada marîka 'îtu: 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa djikalaw marîka 'îtu berdijam dirînja, nistjâja bâtu p 'âkan berterijakh.

41 Dan tatkâla 'ija menghampir, dan melîhat negerij, maka tângislah 'ija 'âkan dija 'îtu,

42 'Ûdjarnja: hej kirânja lâgi 'angkaw 'îni meng'enàl, ſonggohpawn pada harîmu 'îni djûga,

bârang jang bergûna 'âkan ſalâmetmu! tetâpi ſakârang ſudah 'îtu terſembûnji deri pada mâta p mu.

43 Kârana hârij p 'âkan dâtang ka'âtasmu, manakâla ſatarùw p mu 'âkan menambon tânah mendjâdi ſalejka 'âkan melanggar dîkaw, dan meng'apôngij dîkaw, dan memîtjakhkan dîkaw deri pada ſakalijen fihakh.

44 Dan marîka 'îtu 'âkan merobohkan dîkaw, dan 'ânakh p mu jang didâlammu: dan tijâda marîka 'îtu 'âkan meninggalkan didâlammu ſabowah bâtu tersûſon 'âtas bâtu: 'awleh kârana ſebâb ſudah tijâda 'angkaw meng'enâl wakhtu kakondjôrganmu.

45 Sabermûla ſatelàh ſudah 'ija mâſokh kadâlam Kaabah, maka bahâru 'ija membowang ſegala 'awrang jang mendjuwal, dan membilij didâlamnja,

46 Sabdânja pada marîka 'îtu: ſudah tersûrat, khobahku 'ada rûmah ſombahjang: tetâpi kâmu 'îni ſudah djadîkan 'îtu ſawâtu gôha 'awrang penjâmon.

47 Maka ſahârij p 'adâlah 'ija meng'âdjar didâlam Kaabah: maka kapâla p 'Imâm, dan Kâtib p, dan panghûlu p khawm 'îtu ber'uſahâlah menghîlangkan dija 'îtu.

48 Maka tijâda dedâpatnja bârang jang debowatnja garàng: kârana ſaganàp khawm lekatlah padânja, dan dengarlah dija.

FATSAL JANG KA XX.

1 SAbermûla per'istiwâlah pada ſawâtu deri pada ſegala hârij 'îtu djûga, ſamantâra 'ija meng'âdjar khawm didâlam Kaabah, dan memberîta 'Indjîl, bahuwa berdâtanglah kapâla p 'Imâm, dan Kâtib p ſerta dengan SJujûch,

2 Dan katâlah kapadânja, 'ûdjarnja: katâkanlah pada kâmij, 'awleh jang mâna kawâſa 'angkaw berbowat ſegala perkâra 'îni: 'âtaw ſijâpa 'adânja, jang ſudah memberij padâmu kawâſa jang demikijen 'îni?

3 Maka sâhutlah 'ija, dan katâlah kapada marîka 'îtu: lâgi 'âku 'îni hendakh bertanjâkan kâmu ſapâtah kâta: maka hendakhlah kâmu katâkan 'îtu padâku.

4 Permandijan Jahhjâ deri pada ſawrgâkah, 'âtaw deri pada mânuſijâkah 'adânja?

5 Maka berbitjarâlah marîka 'îtu sâma ſendirînja, 'ûdjarnja: ſahâdja djikalaw kâmij katâkan deri pada ſawrga, 'ija 'âkan berkâta; kârana 'apa kalàkh ſudah tiâda kâmu pertjâja 'âkan dija?

6 Dan djikalaw kâmij katâkan deri pada mânuſija: maka ſaganàp khawm 'âkan melûtar kâmij dengan bâtu p: kârana jakhînlah 'ija, bahuwa Jahhjâ 'adâlah ſa'awrang Nabij.

7 Maka sâhutlah marîka 'itu, bahuwa tijâda dekatahuwînja deri mâna 'adânja.

8 Maka katâlah Sîsâj pada marîka 'îtu: maka tijâda 'âku 'îni lâgi mâwu katâkan pada kâmu, 'awleh jang mâna kawâſa 'âku berbowat ſegala perkâra 'îni.

9 Sabermûla maka bahâru 'ija meng'atâkan per'upamâ'an 'îni kapada khawm 'îtu: ſa'awrang mânuſija ſudah menânam ſawâtu tanâman pôhon 'angawr, dan ſudah ſejwâkan dija 'îtu pada 'awrang dûſon: lâlu ber'angkat kaluwar katânah lâjin babarapa wakhtu lamânja.

10 Maka 'apabila mûſim ſudah ſampej, desûrohnja ſa'awrang hamba pergi kapada 'awrang dûſon 'îtu, ſopâja marîka 'îtu berij padânja hâtsil bowah tanâman pôhon 'angawr 'îtu: tetâpi 'awrang dûſon palûlah dija, dan sûrohlah dija pûlang dengan hampânja.

11 Maka lebèh deri pada 'îtu desûrohnja ſa'awrang hamba lâjin, tetâpi ſatelàh ſudah marîka 'îtu lâgi memâluw dan mengnajbkan dija 'îtu, maka desûrohnja dija pûlang dengan hampânja.

12 Maka lebèh deri pada 'îtu desûrohnja jang katîga: tetâpi marîka 'îtu lâgi ſudah meluka'ij dan membowang dija 'îtu.

13 Maka berſabdâlah Tuwan jang 'ampûnja tanâman pôhon 'angawr: 'apâtah 'âku 'âkan berbowat? 'âku 'âkan menjûroh 'ânakhku lâki p jang kekâſeh: mudah p an marîka 'îtu ſerta delihatnja dija, nanti sûpan ſanton 'âkan dija.

14 Tetâpi demi 'awrang dûſon melîhat dija 'îtu, berbitjarâlah 'ija sâma ſendirînja, dan katâlah: 'ija 'îni 'ada wâritz, marîlah, bejar kâmij membûnoh dija, ſopâja pusâka 'îtu dâtang pada kâmij.

15 Dan

15 Dân ſatelàh ſudah debowangnja dija kaluwar tanâman pôhon 'angawr, maka debûnohnja dija. 'Apâtah kalàkh Tuwan jang 'ampûnja tanâman pôhon 'angawr 'itu 'âkan berbowat pada marîka 'itu?

16 'Ija 'âkan dâtang, dân menghîlangkan 'awrang dûſon 'îni, dân ſejwâkan tanâman pôhon 'angawr 'itu pada 'awrang lâjin. Maka ſerta marîka 'itu dengar 'itu, katâlah 'ija: palijaslah.

17 Maka 'ija pawn menintang marîka 'itu, dân berſabda: 'apâtah kalàkh 'ada 'itu jang tersûrat: bâtu jang 'awrang per'ûſah ſudah membowang, 'itu djûga ſudah djâdi 'âkan hûlu pendjûrej?

18 Bârang ſijâpa jang djâtoh ka'âtas bâtu 'itu djûga, 'ija 'âkan de'antjorkan: tetâpi 'âtas ſijâpa garàng 'itu djâtoh, 'itu djûga 'âkan meromokhkan dija.

19 Maka ſukâlah kapâla p 'Imâm, dân Kâtib p pada djâm 'itu djûga mendjâmahkan tângan p kapadânja; tetâpi tâkotlah 'ija deri pada khawm: kârana dekatahuwîlah marîka 'itu, bahuwa ſudahlah 'ija katâkan per'upamâ'an 'îni menandâ'ij dija.

20 Maka 'âdanglah marîka 'itu padânja, dân sûrohlah bârang 'awrang penjûlu, jang pûra p kan ſendirînja 'ada ﷺâdil: ſopâja detangkapnja dija dengan bârang perkatâ'an, 'âkan ſarahkan dija kapada patuwânan dân peng'awasâ'an 'Adapâti.

21 Maka bertanjâlah marîka 'itu padânja, 'ûdjarnja: hej gûruw, kâmij tâhu bahuwa 'angkaw meng'âta dân meng'âdjar bârang jang betûl, dân tijâda menîlikh mûka, tetâpi meng'âdjar djâlan 'Allah dengan ſabenarnja.

22 HHalâlkah kâmij memberij 'ûpetij pada KHajtſar, 'âtaw tijadâkah?

23 Maka ſedâng dekatahuwînja tîpu dajânja, berſabdâlah 'ija kapada marîka 'itu: meng'apa kâmu mentjawbâ'ij 'âku?

24 Tondjokhlah padâku ſawâtu dînâr: ſijâpa pûnja rûpa dân tarâ 'ada padânja? maka sâhutlah marîka 'itu, dân katâlah: KHajtſar pûnja.

25 Maka ſabdâlah 'ija pada marîka 'itu: bâjarlah kalàkh bârang jang KHajtſar pûnja pada KHajtſar, dân bârang jang 'Allah pûnja pada 'Allah.

26 Maka tijadâlah marîka 'itu ſampat menangkap dija dengan bârang perkatâ'an dihadâpan khawm: maka khejrânlah marîka 'itu menengar djawâbnja, lâlu berdijamlah dirînja.

27 Sabermûla maka berdâtanglah bârang 'awrang deri pada 'awrang TSadûkhij, jang berbantah p an, ſambil katânja: bahuwa bûkan 'ada bârang khijâmet, dân bertanjâkanlah dija,

28 'Ûdjarnja: hej gûruw, Mûsâj ſudah menjûrat pada kâmij: djikalaw mâti sûdâra lâki p ſa'awrang 'ânuw, ſedàng 'ija berbîni, dân 'ija djûga mâti tijâda ber'ânakh, ſopâja sûdarânja lâki p meng'ambil binînja 'itu, dân membangkitkan benèh pada sûdarânja 'itu.

29 'Adapawn 'adâlah tûdjoh 'awrang sûdâra lâki p: maka jang pertâma 'ambillah ſawâtu bîni, dân matîlah tijâda ber'ânakh.

30 Maka jang kaduwa 'ambillah parampuwan 'itu, maka 'ija 'îni lâgi matîlah tijâda ber'ânakh.

31 Maka jang katîga 'ambillah dija 'itu djûga: dân ſabâgej lâgi ſamowa tûdjoh: dân ſudah tijâda meninggalkan bârang 'ânakh, dân ſudah mâti.

32 Maka komedijen deri pada ſakalijen 'itu matîlah lâgi bîni 'itu.

33 Pada hârij khijâmet kalàkh, ſijâpa pûnja deri pada ſegala 'awrang 'îni 'âkan 'ada bîni 'itu? kârana katûdjoh 'awrang 'itu ſudah ber'isterîkan dija.

34 Maka sâhutlah ﷺîsâj, dân ſabdâlah pada marîka 'itu: 'ânakh p ﷺâlam 'îni kahâwin, dân dekahâwinkan.

35 Tetâpi ſegala 'awrang jang 'âkan dekîra p kan mustalhakh pada ber'awleh ﷺâlam jang dâtang 'itu, dân kabangkîtan deri 'antâra 'awrang mâti p, marîka 'itu tijâda 'âkan kahâwin, dân tijâda 'âkan dekahâwinkan.

36 Kârana tijâda marîka 'itu dâpat mâti lâgi: kârana sâma Melâ'ikat 'adânja. Dân marîka 'itu 'ada 'ânakh p 'Allah, ſedàng 'ânakh p khijâmet 'adânja.

37 Dân bahuwa 'awrang mâti p 'âkan debangkitkan, lâgi Mûsâj ſudah meng'artîkan dekat hûtan karendang, manakâla 'ija menjebût mahâ besàr Tûhan 'itu 'Ilah 'Ibrâhîm, dân 'Ilah Jitshâkh, dân 'Ilah Jaﷺkhûb.

38 'Adapawn

38 'Adapawn 'Allah bûkan 'ada 'Ilah 'awrang mâti p, hânja 'awrang hîdop p: kârana ſakalijennja 'îtu hîdop kapadânja.

39 Maka sâhutlah bârang 'awrang deri pada Kâtib p, dan katâlah: jâ gûruw, 'angkaw ſudah katâkan betûl p.

40 Maka tijadâlah marîka 'îtu barânij bertanjâkan dija 'apa p lâgi.

41 Bermûla maka ſabdâlah 'ija kapada marîka 'îtu: bagimâna 'awrang berkâta p, bahuwa 'Elmesêth 'ada 'ânakh Dâ'ûd?

42 Sedang Dâ'ûd ſendirij ſudah meng'ûtjap didâlam kitâb Zabûr: mahâ besàr Tûhan ſudah bafermân pada Tûhanku, dûdokhlah 'angkaw pada kânanku.

43 Sahingga 'âku târoh ſatarûw p mu 'âkan pelâpikh kâki p mu.

44 Dâ'ûd kalàkh menjebût dija Tûhan, maka bagimâna garàng 'ija 'ada 'ânakhnja?

45 Maka ſedang ſaganàp khawm dengar 'îtu, berſabdâlah 'ija pada murîd p nja:

46 Paliharâkanlah dîrij kâmu deri pada Kâtib p, jang ſuka berdjâlan berbâdju pandjang, dan jang birâhij menjambot pemberijan ſalâm pada pakàn p, dan dûdokh di'âtas petarâna p râja didâlam Kanîſah p, dan meng'ambil kadudôkan râja dâlam perdjamuwan p.

47 Jang mâkan hâbis rûmah p ſegala bâluw, 'îtu pawn dengan rûpa ſombahjang landjut p: marîka 'îtu 'âkan ber'awleh hhukum jang lebèh baràt.

FATSAL JANG KA XXI.

1 SAbermûla ſatelàh ſudah 'ija tejngokh, maka delîhatnja 'awrang jang kâja membûboh perſombahnja kadâlam pitij chazînat.

2 Maka delîhatnja lâgi ſa'awrang parampuwan bâluw jang miskîn, jang membûboh kadâlamnja 'îtu duwa keping.

3 Maka berkatâlah 'ija: ſabenarnjâlah 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa parampuwan bâluw jang miskîn 'îni ſudah membûboh lebèh bânjakh deri pada ſakalijen 'awrang.

4 Kârana ſakalijennja 'îtu ſudah membûboh deri pada kalimpâhannja menambâhij perſon bah 'Allah: tetâpi parampuwan 'îni deri pada kakurângannja ſudah membûboh ſaganàp hîdop p annja, jang 'ija mempunjâ'ij.

5 Sabermûla, tatkâla berkâta p lah bârang 'awrang 'âkan Kazbah, bahuwa 'îtu terhijas dengan bâtu p jang mulija, dan 'anîka p pemberijan, maka berſabdâlah 'ija:

6 'Adapawn 'âkan ſamowa perkâra 'îni jang kâmu memandang, hârij p 'âkan dâtang, pada jang mâna bârang ſabowah bâtu tijâda 'âkan detinggalkan tersûſon 'âtas bâtu, jang tijâda 'âkan derombakh.

7 Maka marîka 'îtu bertanjâkanlah dija, ſombahnja: hej gûruw, manakâla kalàkh ſegala perkâra 'îni 'âkan djâdi? dan 'apâtah tanda, manakâla ſegala perkâra 'îni nanti djâdi?

8 Maka berſabdâlah 'ija; 'îngatlah, djângan kâmu deſaſatkan: kârana bânjakh 'awrang 'âkan dâtang dengan pâkej namâku, katânja; bahuwa 'âku 'îni 'ada 'Elmesêth. Maka wakhtu ſudah damping: ſebàb 'îtu djânganlah kâmu pergi meng'îkot marîka 'îtu.

9 Dan manakâla kâmu dengar khâl paparângan dan hûro hâra, djânganlah kâmu terkadjut; kârana tadâpat tijâda ſegala perkâra 'îni djâdi lebèh dihûlu: tetâpi bûkan ſabantar kaſudâhan.

10 Tatkâla 'îtu berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: chalîkhah 'âkan berbangkit lâwan chalîkhah, dan karadjâ'an lâwan karadjâ'an.

11 Maka 'âkan djâdi babarapa gompah bûmi jang besàr p pada bâgej p tampat, dan babarapa kalapâran, dan ſampar: lâgipawn 'âkan djâdi babarapa perkâra jang pertakôtij, dan tanda jang besâr p deri pada lângit.

12 Tetâpi dihûlu deri pada ſakalijen 'îni marîka 'îtu 'âkan mendjâmahkan tângan p nja kapada kâmu, dan menghambat ſambil ſarahkan kâmu kadâlam Kanîſah p dan pandjâra p, terhentar menghâdap Râdja p dan 'Adapâti p, 'awleh kârana ſebàb namâku.

13 Maka 'îtu 'âkan berlâku ka'âtas kâmu 'âkan kaſjaksî'an.

14 Sebàb 'îtu bernijatlah dâlam hâti kâmu, 'âkan djângan berkîra p dihûlu 'apa sudzur kâmu 'âkan membâwa.

15 Kârana

15 Kârana 'âku 'îni 'âkan memberìj padā kâmu mûlut dan hhikmet jang tijâda 'âkan ſampat debantâhij, dan tijâda delawânij 'awleh ſakalijen chutsûmmu.

16 Maka kâmu 'âkan deſarahkan lâgi 'awleh 'ibuw bapâmu, dan sûdâra p mu, dan 'awrang ſakulawargâmu, dan tûlan p mu: dan marîka 'îtu 'âkan mematîkan ſatengah 'awrang deri pada kâmu.

17 Maka kâmu 'âkan 'ada terbintjij 'awleh ſakalijen 'awrang deri kârana namâku.

18 Tetâpi ſahelèj rambot deri pada kapâla kâmu tijâda 'âkan hílang.

19 Hendakhlah kâmu memegàng djîwa p mu dengan tſabarmu.

20 Tetâpi 'apabîla kâmu 'âkan melîhat Jerûſjalejm dekapôngij 'awleh babarapa tantarâ, tatkâla 'îtu katahuwîlah kâmu, bahuwa kabinasâ'annja ſudah damping.

21 Tatkâla 'îtu hendakhlah 'awrang 'îſij tânah Jehûdâ 'îtu berlârij kapada gûnong p: dan 'awrang jang ditengah p nja 'îtu ber'ondor deri dâlamnja: dan 'awrang jang dipâdang 'îtu djângan mâſokh kadâlamnja.

22 Kârana ſegala hârij 'îni 'ada hârij kabalâſan, ſopâja ganaplah ſegala ſaſawâtu jang tersûrat.

23 Tetâpi wâ'j bagi ſegala parampuwan jang bonting, dan jang menjuſuwij pada hârij p 'îtu djûga: kârana kaſukâran besàr 'âkan 'ada didâlam tânah 'îtu, dan morka 'âtas khawm 'îtu djûga.

24 Maka marîka 'îtu 'âkan rontoh terbûnoh 'awleh mâta pedàng, dan 'âkan depindahkan tertâwan ka'antâra ſakalijen chalâjikh: maka Jerûſjalejm 'âkan 'ada ter'îrikh 'awleh CHalâjikh ſahingga ganaplah ſegala wakhtu CHalâjikh.

25 Maka babarapa tanda 'âkan 'ada pada matahârij, dan bûlan, dan bintang p, dan di'âtas bûmi kapitjâkan chalâjikh, ſerta dengan bimbang hâti, 'apabîla lâwut dan 'ombakh p 'âkan meng'adâkan gomûroh besàr:

26 Dan hâti mânuſija p 'âkan pangſan deri kârana katakôtan, dan kanantijan ſegala perkâra jang 'âkan berlâku 'âtas tânah maxmûr. Kârana ſegala tantarâ dilâjngit 'âkan degarakhkan.

27 Maka tatkâla 'îtu 'awrang 'âkan melîhat 'Ânakh 'Insân dâtang di'âtas 'âwan dengan peng'awasâ'an dan kamulijâ'an besàr.

28 'Adapawn manakâla ſegala perkâra 'îni bahâru djâdi, tengâdohlah kâmu, dan 'angkatlah kapâla p mu katinggij, sebàb kalepâſan kâmu ſudah damping.

29 Bermûla maka dekatâkannja ſawâtu per'upamâ'an pada marîka 'îtu: lîhatlah pôhon 'ârâ, dan ſakalijen kâjuw p an.

30 'Apabîla bahâru 'îtu bertûnas, dan kâmu melîhat 'îtu, maka deri pada ſendirîmu kâmu tâhu, bahuwa mûſim kamâraw ſudah ſakârang hampir.

31 Bagîtu lâgi kâmu 'îni, 'apabîla kâmu 'âkan melîhat ſegala perkâra 'îni djâdi, katahuwîlah, bahuwa karadjâ'an 'Allah 'ada hampir.

32 'Âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa bangſa 'îni tijâda 'âkan lûput, ſahingga ſamowa 'îni 'âkan djâdi.

33 Lângit dan bûmi 'âkan lûput, tetâpi perkatâ'an p ku tijâda 'âkan lûput.

34 Maka paliharâkanlah dîrij kâmu, 'âgar djângan hâti kâmu debarâtij 'awleh pendamâpan, dan pemabôkan, dan babarapa pertjintâ'an kahidôpan 'îni, dan djângan ſakûnjong p hârij 'îtu djûga menjalàp kâmu.

35 Kârana ſeperti ſawâtu djurât 'ija 'âkan menjirkap ſamowa 'awrang jang dûdokh di'âtas mûka ſalûroh bûmi.

36 Berdjagâlah kalàkh pada ſedekâla wakhtu, ſambil minta doxâ, ſopâja kâmu dekîra p kan mustahhakh 'âkan lârij berlepàs dirîmu deri pada ſamowa perkâra 'îni jang nanti djâdi, dan 'âkan berdîrij dihadâpan 'Ânakh 'Insân.

37 'Adapawn pada ſijang 'adâlah 'ija meng'âdjar didâlam Kaxbah, tetâpi pada mâlam kaluwarlah 'ija, dan bermâlamlah di'âtas bûkit 'îtu, jang bernâma bûkit Zejtûn.

38 Maka pada pâgi ſamowa khawm dâtanglah kapadânja kadâlam Kaxbah, hendakh menengar dija.

FATSAL

FATSAL JANG KA XXII.

1 SAbermûla maka hampirlah mâſa râja ſathîr, jang bernâma Fáſalh.

2 Maka kapâla p 'Imâm dan Kâtib p tjaharîlah dâja 'upâja butapa debûnohnja dija 'îtu: kârana tâkotlah marîka 'îtu deri pada khawm.

3 Maka mâſokhlah SJejthân kena Jehûdâ jang terpanggil 'Iskarijawtij, jang 'ada deri pada bilângan kaduwa belàs 'awrang 'îtu.

4 Maka pergîlah 'ija berdjâlan, dan kâta p lah dengan kapála p 'Imâm, dan panghûlu p laſjkar, butapa deſarahkannja dija kapada marîka 'îtu.

5 Maka ſuka tjitâlah marîka 'îtu, dan berdjandjîlah mâwu memberij pejrakh padânja.

6 Maka bertjâkaplah 'ija, dan tjaharîlah ſenang jang pâtut 'âkan ſarahkan dija pada marîka 'îtu tijâda dengan hûro hâra.

7 Bermûla maka dâtanglah hârij râja fathîr, pada jang mâna hâros 'awrang menjombilèh Fáſalh.

8 Maka sûrohlah 'ija Petrus dan Jalhjâ, ſabdânja: pergîlah kâmu berdjâlan, dan ſadijâkanlah Fáſalh bagi kâmij, ſopâja kâmij ſantap 'îtu.

9 Maka ſombahlah marîka 'îtu padânja: dimanâtah 'angkaw hendakh kâmij ſadijâkan 'îtu?

10 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: lîhatlah, manakâla kâmu 'âkan hâbis mâſokh kadâlam negerij, maka dengan kâmu 'âkan bertemùw ſa'awrang mânuſija, jang memîkol ſawâtu bûjong ber'îſij 'ajer, 'ikotlah dija kadâlam rûmah, kamâna 'ija mâſokh.

11 Dan katâkanlah pada Tuwan jang 'ampûnja rûmah 'îtu; gûruw berſabda padâmu: dimâna 'ada manzil, jang dâlamnja 'âku 'âkan ſantap Fáſalh ſerta dengan murîd p ku?

12 Maka 'ija 'îni 'âkan menondjokh pada kâmu ſawâtu 'andjong besàr jang berhampâran, diſâna ſadijâkanlah 'îtu.

13 Maka pergîlah marîka 'îtu, dan mendâpatlah 'îtu, ſeperti telàh ſudah 'ija berſabda padânja, dan ſadijâkanlah Fáſalh.

14 Dan ſatelàh ſudah ſampej djàm 'îtu, maka dûdokhlah 'ija pada hidangan, dan kaduwa belàs Raſûl 'îtu ſertânja.

15 Maka berſabdâlah 'ija kapada marîka 'îtu: 'âku ſudah ber'ingin p ſantap Fáſalh 'îni ſerta kâmu, dihûlu deri pada 'âku merasâ'ij ſangsâra.

16 Kârana 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa tijâda lâgi 'âku ſantap deri padânja 'îtu, ſahingga 'îtu ganàplah didâlam karadjâ'an 'Allah.

17 Dan ſatelàh ſudah de'ambilnja ſawâtu tjâwan minôman, dan de'ûtjapnja ſjukûr, maka berſabdâlah 'ija: 'ambillah dija 'îtu, dan bahagîlah di'antâra kâmu.

18 Kârana 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa tijâda lâgi 'âku mînom deri pada kôha pôhon 'angawr, ſabulòm karadjâ'an 'Allah dâtang.

19 Maka 'ija ſudah meng'ambil rawtij, dan ſatelàh ſudah de'ûtjapnja ſjukûr, maka 'ija pawn pitjahlah, dan berîlah 'îtu pada marîka 'îtu, ſabdânja: 'îtu djûga 'ada tûbohku jang deſarahkan kârana kâmu: berbowatlah demikijen 'îni 'âkan peng'ingâtanku.

20 Sabâgej lâgi tjâwan minôman komedijen deri pada ſantap ſjaſjâ, ſabdânja: tjâwan minôman 'îni 'ada watsijet bahâru didâlam dârahku, jang tertompah kârana kâmu.

21 Tetâpi lihatlah tângan 'awrang jang ſemûkan 'âku 'îtu ſertâku pada mâjidah.

22 Maka ſonggohpawn 'Ânakh 'Insân 'îtu pergi hîlang 'adânja, ſeperti telàh detakhdîrkan: tetâpi wâ'j bagi mânuſija 'îtu djûga, jang 'awlehnja 'ija deſemûkan.

23 Maka bahâru bertanjâlah marîka 'îtu ſa'awrang kapada ſa'awrang, ſijâpa deri padânja garàng 'ada dija 'îtu, jang nanti berbowat 'îtu?

24 Sabermûla maka djadîlah lâgi perbantah p an di'antâra marîka 'îtu, ſijâpa deri padânja njâta 'ada terbesàr.

25 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: ſegala râdja p chalâjikh memegàng patuwânan di'âtasnja: dan ſegala 'awrang jang memegàng peng'awasâ'an di'âtasnja 'îtu deſebût Tuwan dermâwan.

26 Tetâpi kâmu djângan ſabagîtu: hânja 'awrang jang terbesàr di'antâra kâmu, hendakhlah 'ija djâdi ſalâku 'awrang jang terkitjil: dan mukhadam ſalâku châdim.

27 Kârana

27 Kârana ſijapâtah terbesàr ? jang dûdokh pada hidângankah , 'âtaw châdimkah ? bûkankah 'ija jang dûdokh pada hidângan ? tetâpi 'âku 'ini 'ada diterngah p kâmu ſalâku châdim.

28 Maka kâmu 'ini 'ada 'awrang 'itu jang ſudah kakâlij ſertâku didâlam ſegala pertjawbâ'anku.

29 Maka 'âku 'ini berdjandji mâwu memberij karadjâ'an pada kâmu , ſeperti bapâku ſudah berdjandji mâwu memberij 'itu padâku:

30 Sopâja kâmu mâkan dan mînom pada mâjidahku didâlam karadjâ'anku , dan dûdokh di'âtas kurſij p memgHhukumkan kaduwa belàs hulubangſa 'awrang Jiſrâ'ejl.

31 Bermûla maka berſabdâlah Tûhan : hej SJîmawn, hej SJîmawn, lihatlah SJejthân ſudah tjita ter'âmat mâwu meng'âjakh kâmu ſeperti gendom.

32 Tetâpi 'âku 'ini ſudah memôhonkan 'âkan dîkaw , 'âgar djângan 'îmânmu kapâlang: maka 'angkaw 'ini , 'apabîla 'angkaw ſudah detawbatkan , pertataplah ſegala sûdarâmu.

33 Maka ſombahlah 'ija padânja: jâ Tûhan , pâtek 'ada ſadija 'âkan pergi ſertâmu , mâwu mâſokh pandjâra , mâwu mâſokh mawt.

34 Tetâpi berkatâlah 'ija: 'âku berſabda padâmu , jâ Petrus , 'âjam djântan harîni tijâda 'âkan berkûkokh , ſabulòm 'angkaw tîga kâli berſangkal meng'enàl 'âku.

35 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'itu: tatkâla 'âku ſudah menjûroh kâmu pergi tijâda dengan pondij p , dan banijan , dan tarompa p , ſudahkah kâmu berkakurângan ſaſawâtu ? maka ſombahlah marika 'itu ; tijâda ſaſawâtu.

36 'Arkijen maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'itu: tetâpi ſakârang 'ini , ſijâpa jang menâroh ſawâtu pondij p , bâjiklah 'ija meng'ambil dija , ſabâgej lâgi ſawâtu banijan ; dan ſijâpa jang tijâda menâroh ſaſawâtu , bâjiklah 'ija mendjuwal badjûnja , dan membilij ſawâtu pedàng.

37 Kârana 'âku berſabda pada kâmu , bahuwa lâgi bârang 'ini jang ſudah tersûrat hâros deganâpij 'âkan dâku , katahuwij: dan 'ija ſudah tapermanâ'ij dengan 'awrang durhâka. Kârana lâgi ſegala perkâra , jang telàh tersûrat 'âkan dâku , 'itu ber'awleh tamâmet.

38 Maka ſombahlah marîka 'itu ; jâ Tûhan , lihatlah desîni duwa bîlah pedàng. Maka berſabdâlah 'ija padânja ; padâlah.

39 Sabermûla maka kaluwarlah 'ija tûrut xâdetnja pergi berdjâlan kapada bûkit Zejtûn: maka murîd p nja lâgi ſudah meng'îring dija.

40 Dan ſatelàh ſudah 'ija ſampej kapada tampat 'itu , maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'itu: berdoxâlah , 'âgar djângan kâmu kena pertjawbâ'an.

41 Maka 'ija 'ini menjabelahkan dirînja deri pada marîka 'itu ſakîra p ſapalûtar bâtu djâwohnja , dan berteludlah terlîpat lûtutnja dan munâdjâtlah ,

42 Sombahnja: hej bâpa , djikalaw kirânja 'angkaw kahendâkij meng'ambil tjâwan minôman 'ini lâlu deri padâku ! tetâpi djângan lah djâdi kahendakhku , hânja kahendakhmu.

43 Maka kalihâtanlah padânja ſa'awrang Mela'îkat deri dâlam ſawrga , jang pertogohlah dija.

44 Dan ſedàng 'ija kena paràng pâjah , maka mâkin râdjin munâdjâtlah 'ija. Maka pelohnja djadîlah ſaperij tîtikh p dârah kantal , jang malîleh tûron kabûmi.

45 Dan ſatelàh ſudah 'ija bângon deri pada munâdjât , dan dâtang kapada murîd p nja , maka dedâpatnjâlah marika 'itu tîdor bakàs duka tjitânja.

46 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'itu: meng'apa kâmu tîdor ? bângonlah dan berdoxâlah , 'âgar djângan kâmu kena pertjawbâ'an.

47 Maka ſamantâra 'ija 'adâlah kâta p lâgi , bahuwa ſaſongohnja raxijet , dan ſa'awrang deri pada kaduwa belàs 'awrang 'itu , jang bernâma Jehûdâ , meng'andjarlah marîka 'itu , dan menghampirlah kapada Xîsâj , hendakh meng'ûtjôpij dija.

48 Maka berſabdâlah Xîsâj padânja 'itu: hej Jehûdâ , 'adâkah 'angkaw ſemûkan 'Anakh 'Insân 'awleh ſawâtu peng'utjôpan ?

49 'Adapawn ſerta ſegala 'awrang jang menjertâ'ij dija 'itu melîhat bârang jang djâdi garàng, maka ſombahlah marika 'itu padânja: jâ Tûhan , kamîkah 'âkan menatàkh dengan pedàng ?

50 Maka ſa'awrang deri pada marîka 'itu ta-

takhlah

takhlah hamba 'Imâm besàr, dàn pûtuslah telinggânja kânan.

51 Maka sâhutlah Ŋîsâj, dàn ſabdâlah: bejarlah marîka 'îtu ſampej ſakâraing. Maka dedjâmahnja telinggânja, lâlu deſombohkannja 'îtu.

52 Maka berkatâlah Ŋîsâj kapada kapâla p 'Imâm, dàn panghûlu p laſjkar Kaabah, dàn SJujûch, jang ſudahlah mendatângij dija: ſudahkah kâmu kaluwar membâwa pedàng p dàn bâtang p kâjuw, ſa'awleh p lâwan ſa'awrang penjâmon?

53 Tatkâla ſahârij p 'adâlah 'âku ſerta kâmu didâlam Kaabah, maka ſudah tijâda kâmu meng'ondjokh tângan p memegàng 'âku: tetâpi 'îni djûga 'ada djàm kâmu dàn kawâſa kakalâman.

54 Maka detangkapnja dija, lâlu dehentarnja dàn debawânja dija mâſokh kadâlam rûmah 'Imâm besàr: maka Petrus pawn 'îkotlah deri djâwoh.

55 'Adapawn ſatelàh ſudah 'awrang memâſang 'âpij ditengah balîrong, dàn marîka 'îtu dûdokh sâma p, maka dûdokhlah Petrus ditengah p marîka 'îtu.

56 Maka ſa'awrang bûdakh parampuwan melîhatlah dija 'îtu dûdokh dekàt 'âpij 'îtu, dàn memâta p îlah 'âkan dija, dàn katâlah: lâgi 'ija 'îni 'adâlah ſerta dengan dija 'îtu.

57 Tetâpi 'ija djûga menjangkâlij dija, katânja: ſiparampuwan, tijâda 'âku meng'enàl dija 'îtu.

58 Maka lâlu ſakotîka ſa'awrang lâjin melîhatlah dija, dàn katâlah; lâgi 'angkaw 'îni 'ada deri pada marîka 'îtu: maka katâlah Petrus; ſimânuſija, bûkan 'âku 'ada.

59 Dàn ſatelàh ſakîra p ſawâtu djàm ſelangnja, maka ſa'awrang lâjin menjonggohkanlah 'îtu, katânja: ſabenarnjâlah lâgi 'ija 'îni 'adâlah ſerta dengan dija 'îtu: kârana lâgi 'ija 'ada 'awrang Djalîlij.

60 Tetâpi berkatâlah Petrus: ſimânuſija, tijâda 'âku tâhu 'apa 'angkaw kâta p. Maka ſabantar djûga, tatkâla 'ija 'adâlah kâta p lâgi, berkûkokhlah hâjam djantan.

61 Maka Tûhan pawn memâlinglah dirînja dàn menintanglah Petrus: maka terkenanglah Petrus 'âkan perkatâ'an Tûhan, bagimâna telàh ſudah 'ija berſabda padânja, bahuwa ſabulòm 'âjam djantan berkûkokh, 'angkaw 'âkan menjangkâlij 'âku tîga kâli.

62 Maka pergîlah Petrus kaluwar, dàn tângislah pâhit p.

63 Maka ſegala lâki p jang memegàng Ŋîsâj 'îtu permâjinkanlah dàn palûkanlah dija.

64 Dàn ſatelàh ſudah marîka 'îtu menûdong dija, maka 'ija ſudah menampar mukânja, dàn bertanjâkanlah dija, katânja: bernubuwetlah 'awlehmu, ſijapâtah dija 'îtu jang ſudah memûkol dîkaw?

65 Maka bânjakh perkâra lâjin p marîka 'îtu ſudah meng'atâkan 'âtasnja, ſambil menghôdjat.

66 'Adapawn ſatelàh ſudah ſijang hârij berhimponlah ſegala SJujûch khawm, dàn kapâla p 'Imâm, dàn Kâtib p, dàn menghentarlah dija kadâlam madjlisnja,

67 'Ûdjarnja: kâluw p 'angkaw 'îni 'ada 'Elmeſêth, katâkanlah pada kâmij. Maka berkatâlah 'ija pada marîka 'îtu; djikalaw 'âku katâkan 'îtu pada kâmu, tijâda kâmu 'âkan pertjâja.

68 Dàn djikalaw lâgi 'âku bertanjâkan 'apa p, tijâda kâmu 'âkan menjâhut padâku, 'âtaw berlepàs 'âku.

69 Deri pada ſakâraing 'îni 'Ânakh 'Insân 'âkan dûdokh pada ſabelàh kânan peng'awasâ'an 'Allah.

70 Maka berkatâlah ſamowa marîka 'îtu: 'adâkah kalàkh 'angkaw 'îni 'Ânakh 'Allah? maka berkatâlah 'ija kapada marîka 'îtu: kâmu 'îni katâkan, bahuwa 'âku 'îni 'ada dija 'îtu.

71 Maka berkatâlah marîka 'îtu: 'apâtah lâgi 'ûſah 'âkan kaſjaksi'an? kârana kâmij ſendîrij ſudah menengar 'îtu deri dâlam mûlutnja.

FATSAL JANG KA XXIII.

1 SAbermûla maka bângonlah ſaganàp kabanjâkan marîka 'îtu, dàn hentarlah dija kapada Pilâtus.

2 Maka mula'îlah marîka 'îtu menûdoh dija, 'ûdjarnja: kâmij ſudah mendâpat 'awrang 'îni 'ada menjasàt 'umet, dàn melâraing memberij 'ûpetij

'ûpetij padā KHajtſar, katânja ſendirînja 'adā 'Elmesêh jang Râdja.

3 Maka Pilâtus bertanjâkanlah dija, ſabdânja: 'adâkah 'angkaw 'îni Râdja 'awrang Jehûdij? maka sâhutlah 'ija padânja, dan katâlah: 'angkaw katâkan 'îtu.

4 Maka berſabdâlah Pilâtus kapadā kapâla p 'Imâm dan ſegala rasijet: tijâda 'âku mendâpat bârang sâlah didâlam mânuſija 'îni.

5 Maka marîka 'îtu mâkin sângat mendjorlah, 'ûdjarnja: bahuwa 'ija mengharûkan khawm, ſambil meng'âdjar ſapandjang ſaganàp tânah Jehûdâ, demulâ'înja deri padā tânah Djalîlâ ſampej kamârij.

6 'Adapawn tatkâla Pilâtus dengar perſebûtan Djalîlâ, maka bertanjâlah 'ija kâluw p mânuſija 'îtu 'adā 'awrang Djalîlij.

7 Dan demi dekatahuwînja bahuwa 'ija 'adā deri bâwah khukûmat Hejrawdejs, maka desûrohnja dija 'îtu pergi kapadā Hejrawdejs, jang ſendirij lâgi 'adâlah di-Jerûſalejm padā hârij p 'îtu djûga.

8 Dan ſerta Hejrawdejs melîhat Jesâj, maka ſuka tjitâlah 'ija terlâlu 'âmat: kârana lâma p ſudahlah 'ija ſuka melîhat dija, ſebàb 'ija dengar chabàr bânjakh 'âkan dija 'îtu: dan ber'asâlah 'ija melîhat bârang tanda, jang 'âkan de'adâkan 'awlehnja.

9 Maka 'ija pawn bertanjâkanlah dija dengan bânjakh perkata'an: tetâpi tijadâlah 'ija 'îni menjâhut 'apa p padânja.

10 Maka berdirîlah kapâla p 'Imâm, dan Kâtib p, dan menûdohlah dija dengan bahejnânja.

11 Dan ſatelàh ſudah Hejrawdejs ſerta dengan laſjkarnja 'îtu pertijadâkan dan permâjinkan dija, maka dekenâkannja padânja ſawâtu pakejan jang gîlang gomîlang, dan desûrohnja dija pûlang kapadā Pilâtus.

12 Maka Pilâtus dan Hejrawdejs pawn mendjâdi tſohhbat p padā hârij 'îtu djûga berkâſeh p an ſa'awrang dengan ſa'awrang: kârana 'adâlah marîka 'îtu dihûlu berſatarûw p an 'antâra dirînja.

13 Dan ſatelàh ſudah Pilâtus memanggil kapâla p 'Imâm, dan panghûlu p, dan khawm 'îtu berhimpon, maka berſabdâlah 'ija kapadā marîka 'îtu:

14 Kâmu ſudah membâwa mânuſija 'îni kapadâku, ſa'awleh p 'adā 'ija 'awrang jang berpâlingkan khawm, maka bahuwa ſaſonggohnja 'âku ſudah pariksâkan dija dihadâpan kâmu, dan dâlam mânuſija 'îni ſudah tijâda 'âku mendâpat bârang sâlah, deri padā ſegala ſaſawâtu jang kâmu menudôhij 'âtasnja.

15 Sabâgej lâgi tijâda Hejrawdejs: kârana ſudah kusûroh kâmu pergi kapadânja: maka bahuwa ſaſonggohnja, bârang jang 'awlehnja hâros 'ija mâti debûnoh ſudah tijâda dekardjâkan 'awlehnja.

16 Sebàb 'îtu, hâbis kuſijâſatkan dija, 'âku 'âkan berij dija lepàs.

17 Maka wâdjiblah 'ija padā mâſa râja 'îtu berij ſa'awrang lepàs bagi marîka 'îtu.

18 Tetâpi ſaganàp kabanjâkan 'îtu berterijakhlah sâma p, 'ûdjarnja: 'ambillah bowang dija 'îni, dan berîlah Bar'abâ lepàs bagi kâmij:

19 Jang ſudahlah terbowang kadâlam pandjâra 'awleh kârana ſawâtu hûro hâra, jang ſudahlah djâdi didâlam negerij 'îtu, dan 'awleh kârana ſawâtu perbunôhan.

20 'Arkijen maka pûla berſawarâlah Pilâtus kapadā marîka 'îtu, ſedàng dekahendakînja berij Jesâj lepàs.

21 Maka berſawarâlah marîka 'îtu melâwan 'îtu, katânja: tſalîbkanlah, tſalîbkanlah dija.

22 Maka padā katîga kâli berſabdâlah 'ija kapadā marîka 'îtu: 'apâtah djâhat kalàkh 'ija 'îni ſudah berbowat? ſudah tijâda 'âku mendâpat dâlamnja bârang sâlah 'âkan mâti debûnoh; ſebàb 'îtu, hâbis kuſijâſatkan dija, 'âku 'âkan berij dija lepàs.

23 Maka mendjorlah marîka 'îtu dengan ſawâra njâring, ſambil menontut ſopâja 'ija detſalîbkan: maka ghâliblah ſawâra marîka 'îtu dan kapâla p 'Imâm.

24 Maka Pilâtus pawn pûtuslah khukum, ſopâja djâdi penontûtannja.

25 'Arkijen maka delepaskannja bagi marîka 'îtu 'awrang 'îtu, jang 'awleh kârana hûro hâra dan perbunôhan ſudahlah terbowang kadâlam pandjâra, jang marîka 'îtu ſudahlah menontut: tetâpi Jesâj deſarahkannja kapadā kahendakhnja.

26 Dan tatkâla marîka 'îtu mengchentar dija kaluwar, maka de'ambilnja SJîmawn ſa'awrang KHejrewânij, jang dâtang deri pada bendangnja, dan demowatnja tſalîb 'îtu di'âtasnja, ſopâja 'ija memîkol 'îtu dibalâkang Xîsâj.

27 Maka ter'iringlah 'ija 'awleh ſawâtu kabanjâkan besàr deri pada khawm, dan parampuwan p: jang lâgi 'adâlah menângis, dan merâtap 'âkan dija.

28 Maka Xîsâj pawn berpâlinglah dirînja kapada marîka 'îtu, dan berſabdâlah: hej 'ânakh p parampuwan Jerûſjalejm, djângan lah kâmu menângis 'âkan dâku, tetâpi tângislah kâmu 'âkan ſendirîmu, dan 'âkan 'ânakh p mu:

29 Kârana bahuwa ſaſonggohnja hârij p 'ada dâtang, pada jang mâna 'awrang 'âkan berkâta: berbahagijâlah ſegala parampuwan jang mandul, dan ſegala purût jang ſudah tijâda ber'ânakh, dan ſegala sûſuw jang ſudah tijâda menjuſuwij.

30 Tatkâla 'îtu bahâru marîka 'îtu 'âkan berkâta pada gûnong p; gûgorlah ka'âtas kâmij: dan pada bûſut p; tûdonglah kâmij.

31 Kârana djikalaw marîka 'îtu berbowat 'îni pada kâjuw jang bâſah, 'apâtah djâdi garàng pada jang kering?

32 Maka terhentarlah lâgi duwa 'awrang lâjin, jang 'ada parlentej, 'âkan debûnoh ſertânja.

33 Dan ſatelàh ſudah marîka 'îtu dâtang ſampej kapada tampat, jang bernâma tampat tengkôrakh, maka diſâna detſalîbkannja dija, dan kaduwa 'awrang parlentej 'îtu, ſa'awrang pada kânannja, dan ſa'awrang pada kirînja.

34 Maka ſombahlah Xîsâj: jâ bâpa, 'amponîlah kirânja pada marîka 'itu; kârana tijâda 'ija meng'atahuwij 'apa debowatnja. Maka 'awrang ſudah membahâgij pakâjin p nja dengan melûtar 'ondej.

35 Maka berdirîlah khawm memandang 'îtu: maka lâgi ſegala panghûlu sâma p dengan marîka 'îtu ſudah ſindirkan dija, 'ûdjarnja: 'awrang lâjin p 'ija ſudah lepaskan, bâjiklah ſakârang 'ija lepaskan ſendirînja, djikalaw 'ija 'îni 'ada 'Elmeſêkh, pilêhan 'Allah 'îtu.

36 Maka lâgi ſegala laſjkar 'îtu berdâtanglah, dan permâjinkanlah dija, dan bawâlah gûka kapadânja 'îtu,

37 Dan katâlah: djikalaw 'angkaw 'îni 'ada Râdja 'awrang Jehûdij, lepaskanlah ſendirîmu.

38 Maka lâgi ſawâtu sûrat 'adâlah tersûrat di'âtas kapalânja, dengan khurûf Jûnânij, dan Rawmâwij, dan Xibrânij: 'IJA 'ÎNI 'ADA RÂDJA 'AWRANG JEHÛDIJ.

39 Maka ſa'awrang deri pada kaduwa 'awrang parlentej jang tergantong 'îtu ſudah menghôdjat dija, 'ûdjarnja: djikalaw 'angkaw 'îni 'ada 'Elmeſêkh, lepaskanlah ſendirîmu dan kaduwa kâmij.

40 Tetâpi jang lâjin 'îtu sâhutlah, dan menghardikhlah dija, 'ûdjarnja: tijadâkah lâgi 'angkaw 'îni tâkot 'âkan 'Allah, ſedàng 'angkaw 'ada kena ſawâtu djûga khukum?

41 Dan ſonggohpawn kâmij dengan ſabenarnja: kârana kâmij kena ſjikſa jang pâtut dengan ſegala ſaſawâtu jang kâmij ſudah berbowat: tetâpi 'ija 'îni ſudah tijâda berbowat bâràng jang tijâda ſanûnoh.

42 Maka ſombahlah 'ija pada Xîsâj: terkenanglah 'âkan pâtek, jâ Tûhan, manakâla 'angkaw ſudah hâbis mâſokh karadja'anmu.

43 Maka berkatâlah Xîsâj padânja: 'âmîn djûga 'âku berſabda padâmu, harîni 'angkaw 'âkan 'ada ſerta dengan 'âku didâlam Firdaws.

44 Bermûla maka 'adâlah ſakîra p djàm jang ka'anàm, maka dâtanglah kalàm ka'âtas ſalûroh tânah ſampej kapada djàm jang kaſembîlan.

45 Maka kakalâmanlah matahârij, dan tertjârikhlah tîrej dindîngan Kaxbah 'îtu ditengah p.

46 Maka berſarûlah Xîsâj dengan ſawâra njâring, dan ſombahlah: jâ bâpa, kapada tângan p mu 'âku ſarahkan njawâku. Maka hâbis dekatâkannja 'îtu, 'ija pûtuslah njâwa.

47 'Adapawn demi Pengrâtus melîhat bâràng jang ſudah djâdi, maka 'ija memulijâkanlah 'Allah, 'ûdjarnja: ſabenarnjâlah mânuſija 'îni 'adâlah xâdil.

48 Maka ſamowa raxijet, jang ſudahlah berhimpon sâma p hendakh memandang 'îtu, ſerta delihatnja ſegala ſaſawâtu jang ſudah djâdi 'îtu pûlanglah menampar dadânja.

49 Maka berdirîlah ſamowa kenàl p annja deri djâwoh, lâgi ſegala parampuwan jang sâma p

ma p ſudahlah meng'îkot dija deri pada Djalîlâ, dan menintanglah ſegala 'îni.

50 Sabermûla maka bahuwa ſaſonggohnja 'adâlah ſawâtu lâki p, namânja Jûſof, jang 'ada ſa'awrang manterij, lâki p jang tsâlekh dan ʒadil,

51 ('Ija 'îni ſudahlah tijâda muwâfakhat dengan bitjâra dan perbowâtan marîka 'îtu,) deri pada Ramatâ, negerij 'awrang Jehûdij: jang ſendîrij lâgi menantîkanlah karadjâ'an 'Allah.

52 'Ija 'îni berdâtanglah kapada Pilâtus minta 'ambil badan ʒîſâj.

53 Dan ſatelàh ſudah 'ija tûronkan dija, maka dekafanînja dija 'îtu didâlam ſawâtu ſondus, lâlu detârohnja dija didâlam ſawâtu karâmet, jang terpâhat didâlam bâtu kârang, dimâna bulòm penah ſa'awrang ſudah tertâroh.

54 Maka hârij 'îtu 'adâlah hârij ʒatâd, dan ſabtu hampirlah mâwu bersûloh.

55 Maka lâgi ſegala parampuwan, jang ſudahlah dâtang ſertânja deri pada Djalîlâ, 'îtu meng'îkotlah, dan memandanglah karâmet, dan bagimâna badannja detâroh.

56 Dan ſatelàh ſudah pûlang ſegala parampuwan 'îtu, maka 'ija melangkaplah rampah p dan mînjakh bâwu p an: maka pada ſabtu berhentîlah marîka 'îtu 'âtas bûnji farîdlet.

FATSAL JANG KA XXIV.

1 SAbermûla maka pada hârij 'âkhad deri pada 'usbûʒ, pâgi p pada dinhârij, dâtanglah marîka 'îtu kapada karâmet, membâwa rampah p jang telàh delangkapnja, dan bârang parampuwan ſerta marîka 'îtu.

2 Maka dedâpatnja bâtu 'îtu tergûling deri pada karâmet.

3 Dan ſatelàh ſudah marîka 'îtu mâſokh, maka tijâda dedâpatnja badan Tûhan ʒîſâj.

4 Bermûla djâdi tatkâla bimbang hatînja 'awleh kârana hâl 'îni, maka bahuwa ſaſonggohnja dekàt dija berdirîlah duwa 'awrang lâki p, jang pâkej pakâjin jang gîlang gemilang.

5 'Adapawn demi ſegala parampuwan 'îtu djâdi gantar, dan tondokh mukânja kabûmi, berſabdâlah marîka 'îtu kapadânja: meng'apa kâmu mentjahârij 'awrang jang hidop 'îtu di'antâra 'awrang mâti p?

6 Bûkan 'ada 'ija desîni, hânja ſudah 'ija bangkit. Terkenanglah 'awleh kâmu, bagimâna 'ija ſudah berkâta pada kâmu, ſedang 'ija 'ada lâgi di-Djalîlâ,

7 Sabdânja: bahuwa tadâpat tijâda 'Ânakh 'Insân deſarahkan kapada tângan p 'awrang p berdawſa, dan detſalîbkan, dan bangkit pûla pada hârij jang katîga.

8 Maka terkenanglah ſegala parampuwan 'îtu 'âkan perkatâ'an p nja.

9 Dan ſatelàh ſudah 'ija pûlang deri pada karâmet 'îtu, maka dechabarkannja ſamowa perkâra 'îni pada kaſabelàs 'awrang 'îtu, dan pada ſakalijen 'awrang lâjin p.

10 'Adapawn ſegala parampuwan 'îni 'adâlah Marjam Madjdalijat, dan Jawkhanâ, dan Marjam jang 'îbuw Jaʒkhûb, dan parampuwan lâjin p ſerta marîka 'îtu, jang ſudah katâkan ſegala perkâra 'îni kapada Raſûl p.

11 Maka ſegala perkatâ'annja njatâlah pada marîka 'îtu ſeperti palîtar jang ſija p, dan tijadâlah marîka 'îtu pertjâja padânja.

12 Tetâpi bângonlah Petrus, dan larîlah kapada karâmet, dan ſerta delâjahkannja dirînja melîhatlah 'ija ſegala kâjin kafannja terhentar ſatampat: maka pergîlah 'ija berdjâlan, ſambil khejrân sâma ſendirînja 'âkan bârang jang telàh djâdi.

13 Maka bahuwa ſaſonggohnja duwa 'awrang deri pada marîka 'îtu 'adâlah berdjâlan pada hârij 'îtu djûga kapada ſawâtu djadjâhan, jang 'anàm pûloh pemânah djâwohnja deri pada Jerûſjalejm, jang namânja 'îtu ʒemâ'ûs.

14 Maka bertûtorlah marîka 'îtu ſa'awrang kapada ſa'awrang 'âkan ſamowa perkâra 'îni jang telàh djâdi.

15 Maka djâdi ſamantâra marîka 'îtu bertûtor p an, dan bertânja p an, bahuwa ʒîſâj ſendîrij menghampirlah, dan berdjâlanlah sâma p dengan marîka 'îtu.

16 Maka mâta p nja pawn detahânij, ſopâja djângan dekenalnja dija.

17 Maka berſabdâlah 'ija kapada marîka 'îtu: 'apâtah ſegala perkatâ'an 'îni jang kâmu timbang menimbang ſa'awrang dengan ſa'awrang ſedang

berdjâlan? dân meng'apa kâmu 'ada bermasâman mukâmu?

18 Maka sâhutlah ſa'awrang, namânja 'Iklijopâs, dân katâlah kapadânja: 'angkawkah ſa'awrangnja berdjâmu di-Jerûſjalejm, maka tijadâkah kawtâhu ſegala perkâra 'itu, jang telàh djâdi dâlamnja pada hârij p 'ini?

19 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'itu: 'apa perkâra? maka berkatâlah marîka 'itu padânja: ſegala perkâra 'âkan Sjîsaj Nâtsirij, jang ſudah 'ada ſa'awrang Nabìj, jang ghâlib dengan perbowâtan dân perkata'an dihadâpan 'Allah dân ſaganàp khawm.

20 Dân bagimâna kapâla p 'Imâm, dân parnghûlu p kâmij ſudah ſarahkan dija 'âkan dehukumkan debûnoh, dân ſudah mentſalîbkan dija.

21 Maka kâmij 'adâlah ber'âſa, bahuwa 'ija 'ini 'ada dija 'itu jang nanti lepaskan 'awrang Jiſrâ'ejl: tetâpi lâgi dengan ſakalijen 'ini harîni 'ada hârij jang katîga, ſedàng ſegala perkâra 'ini ſudah djâdi.

22 Tetâpi lâgi bârang parampuwan deri pada kâmij, jang pâgi p pada dinhârij ſudah meng'ondjôngij karâmet, 'itu ſudah dahſjatkan kâmij:

23 Dân ſedàng tijâda dedâpatnja badannja, dâtanglah marîka 'itu, dân katâlah: bahuwa telàh delîhatnja lâgi ſawâtu pang'alihâtan Melâ'îkat p, jang meng'atâkan; bahuwa 'ija hîdop.

24 Maka pergîlah bârang deri pada ſegala 'awrang jang menjertâ'ij kâmij kapada karâmet, dân mendâpatlah bagîtu, ſeperti lâgi parampuwan p 'itu ſudahlah berkâta; tetâpi tijâda delîhatnja dija.

25 Maka berſabdâlah 'ija djûga kapada marîka 'itu: hej 'awrang jang kûrang budij, dân ſagàn hâti 'âkan pertjâja bârang ſakalijen, jang ſegala Nabìj ſudah meng'atâkan.

26 Bûkankah ſahârosnja 'Elmesêh merasâ'ij ſegala ſangsâra 'ini, lâlu mâſokh kadâlam kamulija'annja?

27 Maka mula'îlah 'ija deri pada Mûsaj, dân deri pada ſakalijen Nabìj p meng'artîkan pada marîka 'itu, bârang jang tersûrat 'âkan dija didâlam ſakalijen Sûrat p an.

28 Maka menghampirlah marîka 'itu kapada djadjâhan 'itu, kamâna 'ija pergi berdjâlan: maka 'ija djûga melakûkanlah dirînja ſa'awleh p 'ija mâwu pergi berdjâlan lebèh djâwoh.

29 Maka marîka 'itu meng'âdjakhlah dija, 'ûdjarnja: tinggallah ſerta kâmij, kârana hampirlah petàng, dân hârij ſudah lingſir. Maka mâſokhlah 'ija hendakh tinggal ſerta marîka 'itu.

30 Bermûla djâdi ſamantâra 'ija dûdokh mâkan ſahidângan dengan marîka 'itu, bahuwa de'ambilnja rawtij, dân de'ûtjapnja tſalât, dân ſatelàh ſudah depitjahkannja 'itu, maka deberînja 'itu pada marîka 'itu.

31 Maka terbukâlah mâta p nja, ſahingga dekenalnja dija: maka linnjaplah 'ija 'ini deri pada panglîhatnja.

32 Maka berkatâlah marîka 'itu ſa'awrang kapada ſa'awrang: bûkankah hâti kâmij 'adâlah hângus didâlam kâmij, tatkâla 'ija katâlah pada kâmij 'antâra djâlan, dân tatkâla 'ija bukâlah ſegala Sûrat p an pada kâmij?

33 Maka bângonlah marîka 'itu pada djàm 'itu djûga, lâlu pûlanglah kapada Jerûſjalejm, dân mendâpatlah kaſabelàs 'awrang 'itu terhimpon sâma p, dân ſegala 'awrang jang ſertânja 'itu,

34 Jang meng'atâkan: bahuwa ſonggoh p Tûhan ſudah bangkit, dân ſudah kalihâtan pada Sjîmawn.

35 Maka kaduwa 'awrang 'itu bîlanglah bârang jang ſudah djâdi 'antâra djâlan, dân bagimâna 'ija ſudah kakenâlan padânja, ſamantâra 'ija pitjahkan rawtij.

36 Dân ſedàng marîka 'itu berkâta p lah 'âkan perìj Hhâl ſegala perkâra 'ini, maka Sjîsaj ſendîrij berdirîlah ditengah p marîka 'itu, dân berſabdâlah padânja: 'Elſalâm ʒalejkom.

37 Maka berkadjûtanlah dân bergantâranlah marîka 'itu, ſedàng 'ija ſangka melîhat ſawâtu chajâl.

38 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'itu: meng'apa kâmu ſudah terhâruw? dân tâgal 'apa babarapa perbitjara'an nâjik kadâlam hatîmu?

39 Lîhatlah kaduwa tânganku dân kakîku: kârana 'âku 'ini 'ada dija 'itu djûga: râba p lah 'âku, lâlu lîhatlah; kârana chajâl bûkan 'ada padânja dâging dân tûlang p, ſeperti kâmu melîhat 'itu 'ada padâku.

40 Dân

40 Dân ſamantâra 'îja katâkan 'îtu, maka detondjokhkannja padânja kaduwa tângannja dân kakînja.

41 Dân tatkâla marîka 'îtu bulòm pertjâja deri kârana kaſukâ'an, dân hhejrânlah tertjangàng, maka berſabdâlah 'îja pada marîka 'îtu: 'adâkah kâmu menâroh desîni 'apa p jang kamakânan?

42 'Arkijen maka deberîkannja padânja ſapanggal 'îkan jang terpanggang, dân ſakaràt deri pada sârang maduw.

43 Maka 'îja pawn 'ambillah, dân mâkanlah dihadâpan marîka 'îtu.

44 Maka berſabdâlah 'îja pada marîka 'îtu: 'inîlah ſegala perkatâ'an 'îtu, jang 'âku ſudah katâkan kapada kâmu, tatkâla 'âku 'adâlah lâgi ſerta kâmu, katahuwij, bahuwa tadâpat tijâda deganâpij ſegala ſaſawâtu jang tersûrat 'âkan dâku didâlam Tawrât Mûsaj, dân ſegala Nabìj, dân ſegala Mazmûr.

45 Tatkâla 'îtu 'îja ſudah membûka ſakhalnja 'âkan merg'arti ſegala Sûrat p an:

46 Maka berſabdâlah 'îja pada marîka 'îtu: bahuwa demikijen ſudah tersûrat, dân demikijen ſahârosnja 'Elmesêhh merasâ'ij sangsâra, dân bangkit deri 'antâra 'awrang mâti p pada hârij jang katîga:

47 Lâgi tawbat dân ka'ampônan dawſa p dechothbatkan dengan namânja kapada ſakalijen chalâjikh, ſambil memulâ'ij deri pada Jerûſjalejm.

48 Maka kâmu 'îni 'ada ſjakſi ſegala perkâra 'îni.

49 Maka bahuwa ſaſonggohnja 'âku 'îni menjûroh djandji'an bapâku tûron ka'âtas kâmu: tetâpi hendakhlah kâmu 'îni tinggal didâlam negerij Jerûſjalejm, ſampej wakhtu mâna kâmu dekenâkan dengan khowat deri pada tampat jang mahâ tinggij.

50 Maka dehentarkannja marîka 'îtu kaluwar ſampej kapada Bejt Sanjâ, dân de'angkatkannja kaduwa tângannja, ſambil memberkâtij marîka 'îtu.

51 Bermûla djâdi, ſedàng 'îja 'îni memberkâtij marîka 'îtu, bahuwa 'îja bertjerejlah deri pada marîka 'îtu, dân ter'angkatlah kadâlam ſawrga.

52 Maka ſombahlah marîka 'îtu ſudjûd padânja, lâlu pûlanglah kapada Jerûſjalejm dengan kaſukâ'an besàr.

53 Maka pada ſedekâla wakhtu 'adâlah marîka 'îtu didâlam Kanzbah, ſambil meng'ûtjap pûdji dân ſjukûr kapada 'Allah. 'Âmîn.

'INDJÎLU-'LKHUDUS

Tersûrat 'awleh

J A HH J Â.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 PAda mulânja 'adâlah Kalimat, dân Kalimat 'adâlah sâma 'Allah, dân 'Allah 'adâlah Kalimat.

2 'Ija 'îni 'adâlah pada mulânja sâma 'Allah.

3 Samowa ſudah dedjadîkan 'awlehnja: maka bârang ſawâtu pawn jang djâdi ſudah tijâda dedjadîkan, melâjinkan 'awlehnja.

4 Dâlamnja 'îtu 'adâlah kahidôpan, dân kahidôpan 'îtu 'adâlah taràng ſegala mânuſija:

5 Maka taràng 'îtu bertjahâja didâlam kalàm, maka kalàm 'îtu ſudah tijâda tarîma dija 'îtu.

6 'Adâlah ſa'awrang mânuſija jang tersûroh 'awleh 'Allah, namânja Jahhjâ.

7 'Ija 'îni dâtanglah membâwa kaſjaksi'an, hendakh berſjakſi 'âkan taràng 'îtu, ſopâja ſakalijen 'awrang pertjâja 'awlehnja.

8 'Ija 'îni bûkan 'adâlah taràng 'îtu, melâjinkan ſopâja 'îja berſjakſi 'âkan taràng 'îtu.

9 'Adâlah 'îja taràng jang benàr 'îtu, jang menarangkan ſaſa'awrang mânuſija, ſedàng dâtangnja kadâlam dunjâ.

10 'Adâlah 'îja didâlam dunjâ, dân dunjâ ſudah dedjadîkan 'awlehnja: maka dunjâ ſudah tijâda meng'enàl dija.

11 'Ija ſudah dâtang kapada tampatnja jang châts, maka 'awrangnja jang châts ſudah tijâda menjambot dija.

12 Tetâpi barapa p 'awrang ſudah menjambot

dija, maka pada marîka 'îtu 'ija ſudah memberìj kawâſa mendjâdi 'ânakh p 'Allah, 'ija 'îtu pada ſegala 'awrang, jang pertjâja 'âkan namânja.

13 Jang ſudah taper'ânakh bûkan deri pada bârang dârah, dan bûkan deri pada kahendakh dâging, dan bûkan deri kahendakh lâki p, hânja deri pada 'Allah djûga.

14 Maka Kalimat 'îtu ſudah djâdi dâging, dan ſudah merg'adijâmij di'antâra kâmij, (maka kâmij ſudah memandang kamulijâ'annja, ſawâtu kamulijâ'an, ſeperti jang pûnja 'Ânakh jang tonggal deri pada Bâpa) punòh dengan nixmet dan Hhakhîkhet.

15 Jahhjâ berſjakſi 'âkan dija, dan ſudah berterijakh, 'ûdjarnja: 'ija 'îni 'adâlah dija 'îtu, jang ſudah kukatâkan; ſijâpa jang dâtang komedijen deri padâku, 'ija ſudah djâdi dihûlu deri padâku: kârana 'adâlah 'ija terdihûlu deri padâku.

16 Maka deri pada kapunôhannja ſamowa kâmij ſudah mendâpat lâgi nixmet demi nixmet.

17 Kârana Tawrât ſudah deberìj 'awleh Mûsâj: nixmet dan Hhakhîkhet ſudah djâdi 'awleh Xîsâj 'Elmesêth.

18 Bârang ſa'awrang tijâda penah melîhat 'Allah: 'Ânakh lâki p jang tonggal 'îtu, jang 'ada dipangkuwan Bâpa, 'ija djûga ſudah merg'artîkan 'îtu.

19 Bermûla 'îni djûga 'ada kaſjaksi'an Jahhjâ, tatkâla 'awrang Jehûdij ſudah menjûroh bârang 'Imâm p dan 'awrang Lejwij pergi deri dâlam Jerûſjalejm, ſopâja marîka 'îtu bertanjâkan dija: ſijâpa 'angkaw 'îni 'ada?

20 Maka merg'âkawlah 'ija, dan tijâda berſangkallah 'ija: maka merg'âkawlah 'ija, bahuwa bûkan 'âku 'îni 'ada 'Elmesêth.

21 Maka marîka 'îtu bertanjâkanlah dija: 'apa kalàkh? 'adâkah 'angkaw 'îni 'Ejlijâ? maka berkatâlah 'ija; 'âku bûkan 'ada dija. 'Adâkah 'angkaw 'îni 'Elnabìj? maka sâhutlah 'ija: bûkan.

22 'Arkijen maka berkatâlah marîka 'îtu padânja: ſijâpa 'angkaw 'ada? ſopâja kâmij dâpat memberìj djawâb pada 'awrang jang ſudah menjûroh kâmij: 'apâtah 'angkaw katâkan 'âkan ſendirîmu?

23 Berkatâlah 'ija: 'akûlah ſawâra 'awrang penjarùw didâlam pâdang bel'antâra: betulkanlah djâlan mahâ besàr Tûhan, ſeperti Nabìj Jeſjaxjâ ſudah katâkan.

24 Maka 'awrang jang tersûroh 'îtu 'adâlah deri pada 'awrang Farîſij.

25 Maka marîka 'îtu bertanjâkanlah dija, dan berkatâlah padânja: merg'apa kalàkh 'angkaw permandîkan, djikalaw 'angkaw 'îni bûkan 'ada 'Elmesêth, dan bûkan 'Ejlijâ, dan bûkan 'Elnabìj?

26 Sâhutlah Jahhjâ pada marîka 'îtu, 'ûdjarnja: 'âku 'îni permandîkan dengan 'ajer, tetâpi ditengah p kâmu berdîrij ſa'awrang, jang kâmu 'îni tijâda merg'enàl.

27 'Ija 'îni 'ada dija 'îtu jang dâtang komedijen deri padâku, jang ſudah djâdi dihûlu deri padâku, jang 'âku 'îni bûkan 'ada mustahhakh, ſopâja 'âku merg'awrej perg'îkat tarompa p nja.

28 Segala perkâra 'îni ſudah djâdi di-Bejt Xabarâ diſabaràng Jardejn, dimâna Jahhjâ 'adâlah permandîkan.

29 Pada ka'ejsôkan harînja Jahhjâ ſudah melîhat Xîsâj dâtang kapadânja, maka berkatâlah 'ija: lihatlah 'ânakh domba 'Allah, jang menghâpuskan dawſa 'iſij dunjâ.

30 'Ija 'îni 'ada dija 'îtu 'âkan ſijâpa 'âku 'îni ſudah katâkan: komedijen deri padâku dâtang ſa'awrang lâki p, jang ſudah djâdi dihûlu deri padâku: kârana 'adâlah 'ija terdihûlu deri padâku.

31 Maka 'âku 'îni tijadâlah merg'enàl dija: tetâpi ſopâja 'ija denjatâkan pada 'awrang Jiſrâ'ejl, ſebàb 'îtu 'âku 'îni ſudah dâtang permandîkan dengan 'ajer.

32 Maka berſjaksîlah Jahhjâ, 'ûdjarnja: bahuwa 'âku ſudah melîhat Rôhh 'îtu tûron ſarûpa merpâtij deri dâlam lângit, dan tinggal dijam 'âtasnja.

33 Maka 'âku 'îni tijadâlah merg'enàl dija; tetâpi ſijâpa jang ſudah menjûroh 'âku permandîkan dengan 'ajer, 'ija djûga ſudahlah berſabda padâku: ka'âtas ſijâpa garàng 'angkaw 'âkan melîhat Rôhh 'îtu tûron dan tinggal dijam 'âtasnja, 'ija 'îni 'ada dija 'îtu, jang permandîkan dengan Rôhhu-'lkhudus.

34 Maka

34 Maka 'âku 'îni ſudah melîhat, dan ſudah berſjakſi, bahuwa 'ija 'îni 'ada 'Ânakh 'Allah.

35 Pada ka'ejsôkan harînja pûla berdirîlah Jahhjâ, dan duwa 'awrang deri pada murîd p nja.

36 Maka 'ija pawn tejngokhlah 'âkan Sîsâj berdjâlan p, dan katâlah: lîhatlah 'ânakh domba 'Allah.

37 Maka kaduwa murîd 'îtu dengarlah dija kâta p, lâlu meng'îkotlah Sîsâj.

38 Bermûla tatkâla Sîsâj berpâling dirînja, dan melîhat marîka 'îtu meng'îkot, maka berſabdâlah 'ija padânja:

39 'Apâtah kâmu mentjahârij? maka ſombahlah marîka 'îtu padânja: hej mawlânâ, (jang tatkâla tersâlin, 'artînja 'ada, hej gûruw,) dimâna 'angkaw dijam?

40 Berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: dâtanglah lâlu lîhatlah. Maka dâtanglah marîka 'îtu lâlu lîhatlah dimâna 'ija 'ada dijam, dan tinggallah ſertânja pada ſahârij 'îtu. Maka 'adâlah ſakîra p djam jang kaſapûloh.

41 Bermûla 'adâlah 'Andarijâ sûdâra lâki p Sjîmawn Petrus 'îtu ſa'awrang deri pada kaduwânja 'îtu, jang ſudahlah dengar 'îtu deri pada Jahhjâ, dan ſudahlah meng'îkot dija.

42 'Ija 'îni dihûlu mendâpatlah sûdarânja Sjîmawn, dan katâlah padânja: kâmij ſudah mendâpat 'Elmesêh, jang tatkâla tersâlin, 'artînja 'ada, 'Urâpan.

43 Maka dehentarkannja dija 'îtu kapada Sîsâj: maka Sîsâj pawn menejngokhlah dija, dan berſabdâlah, 'angkaw 'îni 'ada Sjîmawn 'ânakh Jûnus: 'angkaw 'îni 'âkan diſebût Tsefâ, jang 'artînja 'ada Petrus.

44 Pada ka'ejsôkan harînja ſukâlah Sîsâj kaluwar pergi kapada Djalîlâ: maka 'ija mendâpatlah Filipus, dan berſabdâlah padânja: meng'îkotlah 'âku.

45 'Adapawn Filipus 'adâlah deri pada Bejt Tsajdâ, jang negerij 'Andarijâ dan Petrus.

46 Filipus pawn mendâpatlah Netan'ejl, dan katâlah padânja: kâmij ſudah mendâpat dija 'îtu, 'âkan ſjâpa Mûsâj ſudah menjûrat didâlam Tawrât, dan ſegala Nabij, katahuwij Sîsâj 'ânakh lâki p Jûſof, deri pada negerij Nâtsirat.

47 Maka berkatâlah Netan'ejl padânja: dâpatkah bârang jang bâjik timbul deri pada Nâtsirat? berkatâlah Filipus padânja: dâtanglah lâlu lîhatlah.

48 Sîsâj pawn lîhatlah Netan'ejl dâtang kapadânja, dan ſabdâlah 'âkan dija 'îtu: lîhatlah desîni ſongoh p ſa'awrang Jiſrâ'ejlij, jang dâlamnja bûkan 'ada bârang bôhong.

49 Sombahlah Netan'ejl padânja: deri mâna 'angkaw kenal 'âku? sâhutlah Sîsâj dan ſabdâlah padânja; dihûlu deri pada Filipus ſudah memanggil dîkaw, tatkâla 'angkaw 'adâlah dibâwah pôhon 'ârâ 'îtu, 'âku ſudah melîhat dîkaw.

50 Sâhutlah Netan'ejl, dan ſombahlah padânja: jâ mawlânâ, 'angkaw 'îni 'ada 'Ânakh 'Allah, 'angkaw 'îni 'ada Râdja 'awrang Jiſrâ'ejl.

51 Sâhutlah Sîsâj dan ſabdâlah padânja: 'awleh kârana ſebàb 'âku ſudah berkâta padâmu: 'âku ſudah melîhat dîkaw dibâwah pôhon 'ârâ 'îtu, maka 'angkaw ſudah pertjâja: 'angkaw 'âkan melîhat babarapa perkâra jang lebèh besàr deri pada ſegala 'îni.

52 Maka berkatâlah 'ija padânja; 'âmîn, 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu: deri pada ſakârang 'îni kâmu 'âkan melîhat lângit terbûka, dan ſegala Mela'îkat 'Allah nâjik dan tûron ka'âtas 'Ânakh 'Insân.

FATSAL JANG KA II.

1 SAbermûla maka pada hârij jang katîga 'adâlah ſawâtu perdjamuwan mampilej di-KHanâ negerij Djalîlâ: maka 'ibuw Sîsâj 'adâlah disâna.

2 Maka lâgi Sîsâj ſudahlah terpanggil, dan murîd p nja, dâtang kapada perdjamuwan mampilej 'îtu.

3 'Adapawn tatkâla kakurânganlah 'âjer 'angawr, berkatâlah 'ibuw Sîsâj kapadânja 'îtu: tijâda marîka 'îtu menâroh bârang 'âjer 'angawr.

4 Berſabdâlah Sîsâj padânja: 'apa kardjâku ſertâmu, jâ parampuwan? bulòm ſampej djamku.

5 Berkatâlah 'ibûnja pada ſegala sâkej: bârang jang 'ija 'âkan berſabda pada kâmu, bowatlah 'îtu.

6 Maka 'adâlah disâna bârang 'anàm bâkas

'ãjer deri pada bâtu terlatakh 'âtas ʒâdet thahâret 'awrang Jehûdij, ſaſawâtu 'îtu mowat duwa 'âtaw tîga tapâjan.

7 Berſabdâlah ʒîsâj pada marîka 'îtu: 'isîlah ſegala bâkas 'ãjer 'îtu dengan 'ãjer. Maka de'isînja ſegala 'îtu ſampej kamûlut.

8 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: timbâlah ſakârang, dan bawâlah 'îtu kapada djûro sâdji. Maka debawânja 'îtu.

9 'Adapawn ſatelàh ſudah djûro sâdji 'îtu râſa 'ãjer 'îtu jang ſudah ber'ûbah mendjâdi 'angawr, (maka tijadâlah 'ija tâhu deri mâna 'îtu 'adâlah: tetâpi tahûlah ſegala sâkej jang ſudahlah menimba 'ãjer 'îtu) maka djûro sâdji 'îtu menjarùw mampilej lâki p,

10 Dan katâlah 'ija padânja: ſaſa'awrang dihûlu meng'angkat 'ãjer 'angawr jang bâjik, dan manakâla 'awrang ſudah mînom râmej p, tatkâla 'îtu de'angkatnja jang kûrang bâjiknja: tetâpi 'angkaw 'îni ſudah ſimpan 'ãjer 'angawr jang bâjik 'îtu ſampej ſakârang.

11 Permulâ'an ſegala tanda 'îni ʒîsâj ſudah berbowat di-KHanâ negerij DJalîlâ, dan ſudah menjatâkan kamulijâ'annja: maka pertjajâlah ſegala murîdnja 'âkan dija.

12 Komedijen deri pada 'îtu tûronlah 'ija kapada Kafernahhûm, 'ija 'îni, dan 'ibûnja, dan ſûdâra p nja lâki p, dan murîd p nja: maka tinggallah marîka 'îtu disâna tijâda babarapa hârij lamânja.

13 Maka Fâſahh 'awrang Jehûdij 'îtu hampirlah dâtangnja, dan ʒîsâj ber'angkatlah kapada Jerûſjalejm.

14 Maka didâlam Kaʒbah mendâpatlah 'ija babarapa 'awrang jang mendjuwal lembuw p, dan domba p, dan merpâtij p, lâgi babarapa 'awrang penûkar pîtis dûdokh disâna.

15 Dan ſatelàh ſudah 'ija berbowat ſawâtu tjomôtij deri pada tâlij p, maka debowangnja ſakalijen 'awrang 'îtu deri dâlam Kaʒbah, lâgi ſegala domba p dan lembuw p; dan ſegala pîtis 'awrang tſarâf detuwangnja, dan ſegala mâjidah debâlikhnja.

16 Maka berſabdâlah 'ija pada 'awrang jang mendjuwal merpâtij p: 'ambillah ſegala bârang 'îni lâlu deri sîni: djângankan kâmu djadîkan khobah Bapâku 'âkan tampat bilij djuwal.

17 Maka terkenanglah murîd p nja, bahuwa ſudah tersûrat: ghajrat khobahmu ſudah meng'antjorkan 'âku.

18 Sebàb 'îtu sâhutlah 'awrang Jehûdij, dan katâlah padânja: 'apa tanda 'angkaw tondjokh pada kâmij, bahuwa 'angkaw bawleh berbowat ſegala perkâra 'îni?

19 Sâhutlah ʒîsâj dan ſabdâlah pada marîka 'îtu: rombakhlah Kaʒbah 'îni, maka 'âku 'âkan membângon dija 'îtu dâlam tîga hârij.

20 Sebàb 'îtu berkatâlah 'awrang Jehûdij: 'ampat pûloh 'anàm tâhon lamânja Kaʒbah 'îni ſudah taper'ûſah, 'antah 'angkawkah 'îni 'âkan membângon dija 'îtu dâlam tîga hârij?

21 'Adapawn 'ija djûga katâkanlah 'îtu 'âkan Kaʒbah tûbohnja.

22 Sebàb 'îtu ſatelàh ſudah 'ija bangkit deri 'antâra 'awrang mâti p, maka terkenanglah murîd p nja, bahuwa ſudahlah 'ija katâkan 'îtu padânja: maka pertjajâlah marîka 'îtu Sûrat p an, dan perkata'an 'îtu, jang ʒîsâj ſudahlah katâkan.

23 Dan ſedàng 'ija 'adâlah di-Jerûſjalejm pada mâſa râja Fâſahh, maka pertjajâlah bânjakh 'awrang 'âkan namânja, ſedàng delihatnja ſegala tandânja jang debowatnja.

24 Tetâpi ʒîsâj djûga tijadâlah hârapkan dirînja kapada marîka 'îtu, 'awleh kârana ſebàb 'ija meng'enàl ſakalijen 'awrang 'îtu:

25 Dan ſebàb tijadâlah 'ûſah padânja ſopâja bârang ſa'awrang memberij ſjakſi 'âkan perij hâl mânuſija: kârana 'ija ſendîrij meng'atahuwîlah 'apa 'ada dâlam bâthin mânuſija.

FATSAL JANG KA III.

1 SAbermûla maka 'adâlah ſa'awrang mânuſija deri 'antâra 'awrang Farîſij, Nikodejmus namânja, ſa'awrang panghûlu 'antâra 'awrang Jehûdij:

2 'Ija 'îni dâtanglah kapada ʒîsâj pada mâlam, dan ſombahlah padânja: hej mawlânâ, kâmij tâhu bahuwa 'angkaw 'ada gûruw jang ſudah dâtang deri pada fihakh 'Allah: kârana ſa'awrang pawn tijâda ſampat berbowat ſegala tanda

da 'îni, jang 'angkaw 'îni berbowat, djikalaw tijâda 'Allah 'ada baſerta dengan dija.

3 Sâhutlah Sîsâj dan katâlah padânja: 'ämîn, 'ämîn djûga 'âku berſabda padâmu: djikalaw tijâda ſa'awrang taper'ânakh pûla, tijâda 'ija ſampat melihat karadjâ'an 'Allah.

4 Sombahlah Nikodejmus kapadânja: bagimâna ſa'awrang mânuſija ſampat deper'ânakh, ſedang tuwah 'adânja? 'adâkah 'ija ſampat pada kaduwa kâli mâſokh kadâlam purût 'ibûnja, dan deper'ânakh?

5 Sâhutlah Sîsâj: 'ämîn, 'ämîn djûga 'âku berſabda padâmu, djikalaw ſa'awrang tijâda deper'ânakh deri pada 'ajer dan Rôhh, tijâda 'ija ſampat mâſokh kadâlam karadjâ'an 'Allah.

6 Bârang jang taper'ânakh deri pada dâging, 'îtu dâging 'adânja: dan bârang jang taper'ânakh deri pada Rôhh, 'îtu Rôhh 'adânja.

7 Djânganlah Hhejrân, bahuwa 'âku ſudah berkâta padâmu: ſajogijânja kâmu deper'ânakh pûla.

8 'Angin bertijop kamâna dekahendakînja, dan 'angkaw dengar bunjînja, tetâpi tijâda 'angkaw meng'atahuwij deri mâna dâtangnja, dan kamâna pergînja: demikijen djûga 'ada ſaſa'awrang jang taper'ânakh deri pada Rôhh.

9 Sâhutlah Nikodejmus, dan ſombahlah padânja: bagimâna ſegala perkâra 'îni dâpat djâdi?

10 Sâhutlah Sîsâj dan ſabdâlah padânja: 'angkawkah 'îni 'ada gûruw 'awrang Jiſrâ'ejl, dan tijadâkah 'angkaw meng'atahuwij ſegala perkâra 'îni?

11 'Ämîn, 'ämîn djûga 'âku berſabda padâmu; bahuwa kâmij meng'ûtjap bârang jang kâmij meng'atahuwij, dan berſjakſi bârang jang kâmij ſudah melihat: tetâpi tijâda kâmu tarîma kaſjaksi'an kâmij.

12 Djikalaw 'âku ſudah katâkan bârang Hhâl dunjâwij, dan kâmu ſudah tijâda pertjâja: bagimâna kâmu 'âkan pertjâja, manakâla 'âku katâkan bârang Hhâl ſamâwij pada kâmu?

13 Maka bârang ſa'awrang pawn ſudah tijâda nâjik mâſokh ſawrga, melâjinkan jang ſudah tûron deri dâlam ſawrga, 'ija 'îtu, 'Ânakh 'Insân jang 'ada didâlam ſawrga.

14 Maka ſeperti Mûsâj ſudah meninggîkan 'ûlar 'îtu didâlam pâdang Tijah, bagîtu ſajogijânja 'Ânakh 'Insân 'îtu deninggîkan.

15 Sopâja ſaſa'awrang jang pertjâja 'âkan dija 'îtu djângan binâſa, hânja ber'awleh kahidôpan kakâl.

16 Kârana ſasângat 'Allah ſudah meng'asêhij 'îſij dunjâ, ſahingga 'ija ſudah karunjâkan 'Ânakhnja lâki p jang tonggal, ſopâja ſaſa'awrang jang pertjâja 'âkan dija 'îtu djângan binâſa, hânja ber'awleh kahidôpan kakâl.

17 Kârana ſudah tijâda 'Allah menjûroh 'Ânakhnja lâki p mâſokh dunjâ, ſopâja 'ija menghukumkan 'âtas 'îſij dunjâ, tetâpi ſopâja 'îſij dunjâ dechalâtskan 'awlehnja.

18 Sijâpa jang pertjâja 'âkan dija, tijâda 'ija kena Hhukum; tetâpi ſijâpa jang tijâda pertjâja, ſadija 'ija ſudah kena Hhukum: 'awleh kârana ſebâb ſudah tijâda 'ija pertjâja 'âkan nâma 'Ânakh 'Allah jang tonggal.

19 'Adapawn 'îni 'ada Hhukum 'îtu, bahuwa taràng ſudah mâſokh kadâlam dunjâ, dan mânuſija p ſudah meng'asêhij kalàm lebèh deri pada taràng: kârana ſegala perbowâtannja 'adâlah djâhat.

20 Kârana ſaſa'awrang jang berbowat djâhat 'îtu membintjij taràng: dan tijâda 'ija dâtang kapada taràng, ſopâja ſegala perbowâtannja djângan detampelekh.

21 Tetâpi ſijâpa jang berbowat ſabenarnja, 'ija dâtang kapada taràng, ſopâja denjatâkan ſegala perbowâtannja, bahuwa 'îtu ſudah taperbowat dengan kahendakh 'Allah.

22 Komedijen deri pada demikijen 'îtu dâtanglah Sîsâj, dan murîd p nja mâſokh tânah Jehûdâ, dan kûling p lah diſâna ſerta marîka 'îtu, dan permandîkanlah.

23 Sabermûla maka Jahhjâ lâgi 'adâlah permandîkan di-Sejnawn dekât Sjaxalîm, 'awleh kârana bânjakh 'ajer 'adâlah diſâna: maka berdâtanglah 'awrang, dan depermandîkanlah.

24 Kârana bulòm Jahhjâ ſudahlah terbowang kadâlam pandjâra.

25 'Arkijen maka timbullah ſawâtu mas'âlet di'antâra bârang 'awrang deri pada murîd p Jahhjâ,

Hhjâ, ſerta dengan 'awrang Jehûdij 'âkan thahâret.

26 Maka dâtanglah marîka 'îtu kapada Jahhjâ, dan ſombahlah padânja: hej mawlânâ, 'awrang 'îtu jang 'adâlah ſertâmu diſabarang Jardejn, pada ſijâpa 'angkaw 'îni ſudah memberij ſjakſi, bahuwa ſaſonggohnja, 'ija djûga 'ada permandîkan, dan ſakalijen 'awrang dâtang kapadânja.

27 Sâhutlah Jahhjâ dan katâlah: ſa'awrang mînuſija tijâda ſampat tarîma bârang ſaperkâra, djikalaw ſudah tijâda 'îtu dekarunjâkan padânja deri dâlam ſawrga.

28 Kâmu 'îni ſendîrij 'ada ſjakſi padâku, bahuwa ſudah kukâta: 'âku 'îni bûkan 'ada 'Elmeſêth, tetâpi bahuwa 'âku ſudah tersûroh kahadâpan dija 'îtu.

29 Sijâpa jang bermampilej parampuwan 'ija 'ada mampilej lâki p: tetâpi tamàn mampilej lâki p, jang berdîrij dan menengar dija 'îtu, 'ija berſuka p an deri kârana ſawâra mampilej lâki p. Sebàb 'îtu maka kaſukâ'anku 'îni ſudah ganàp.

30 Sajogijanjâlah 'ija 'îtu bertambah p, hânja 'âku 'îni dekûrangkan.

31 Sijâpa jang dâtang deri tinggij, 'ija 'ada lebèh tinggij deri pada ſakalijen: ſijâpa jang mulânja deri pada bûmi, 'ija 'ada deri pada bûmi, dan berkâta p bârang jang deri pada bûmi: ſijâpa jang dâtang deri pada ſawrga, 'ija 'ada lebèh tinggij deri pada ſakalijen.

32 Maka bârang jang telàh delîhatnja dan dedengarnja, 'ija ſjakſikan 'îtu: maka ſa'awrang pawn tijâda tarîma kaſjaksi'annja.

33 Sijâpa jang ſudah tarîma kaſjaksi'annja, 'ija ſudah menjonggohkan, bahuwa 'Allah 'ada benàr.

34 Kârana 'awrang jang tersûroh 'awleh 'Allah 'îtu, 'ija meng'atâkan fermân p 'Allah: kârana tijâda 'Allah karunjukan Rôhh 'îtu ſa'ûkor p.

35 Bâpa meng'aſêhij 'Anakh lâki p, dan ſudah ſarahkan ſamowânja kapada tângannja.

36 Sijâpa jang pertjâja 'âkan 'Anakh lâki p, 'ija ber'awleh kahidôpan kakàl: tetâpi ſijâpa jang durhâka kapada 'Anakh lâki p, tijâda 'ija 'akan melîhat kahidôpan; hânja morka 'Allah tinggal di'ani 'âtasnja.

FATSAL JANG KA IV.

1 TAtkâla kalàkh Tûhan meng'atahuwij, bahuwa 'awrang Farîſij ſudahlah menengar, bahuwa Jûsàj meng'adâkan dan permandîkan lebèh bânjakh murîd deri pada Jahhjâ:

2 (Welâkin Jûsàj ſendîrij tijadâlah permandîkan, hânja murîd p nja djûga.)

3 Maka 'ija meninggalkanlah tânah Jehûdâ, dan pergîlah pûlang kapada tânah Djalîlâ.

4 Maka tijâda dâpat tijâda 'ija melintas Sjawmerawn.

5 'Arkijen maka dâtanglah 'ija mâſokh ſawâtu negerij Sjawmerawn, jang bernâma Sjikàr, dekàt ſapanggal bendang 'îtu, jang Jakkhûb ſudah memberij bagi Jûſof 'ânakhnja lâki p.

6 Maka diſâna 'adâlah mâta 'ajer jang pûnja Jakkhûb: 'arkijen maka Jûsàj, jang lelàh deri pada perdjalânan, dûdokhlah bagîtu bersîſij mâta 'ajer 'îtu. 'Adapawn 'adâlah ſakîra p djàm jang ka'anàm:

7 Maka dâtanglah ſa'awrang parampuwan deri pada Sjawmerawn hendakh menimba 'ajer. Berkatâlah Jûsàj padânja: berîlah 'âku mînom.

8 Kârana ſegala murîdnja ſudahlah pergi mâſokh negerij, ſopâja debilînja makânan.

9 Sebàb 'îtu maka berkatâlah parampuwan Sjawmerawnij 'îtu padânja: bagimîna 'angkaw 'îni, jang 'ada ſa'awrang Jehûdij, minta mînom deri padâku, ſedang bejta 'ada ſa'awrang parampuwan Sjawmerawnij? kârana 'awrang Jehûdij tijâda berdjînakh p an dengan 'awrang Sjawmerawnij.

10 Sâhutlah Jûsàj dan katâlah padânja: djikalaw 'angkaw kenàl 'anugarah 'Allah, dan ſijâpa 'ada dija 'îtu, jang kâta p padâmu; berîlah 'âku mînom: 'angkaw 'îni kawnun ſudahlah minta deri padânja, dan ſudahlah 'ija memberij padâmu 'ajer jang hîdop.

11 Berkatâlah parampuwan 'îtu padânja: jâ Tuwan, tijâda 'ada bârang timba padâmu, dan parîgij 'ada dâlam: deri mâna kalàkh 'angkaw ber'awleh 'ajer jang hîdop 'îtu?

12 'Adâkah 'angkaw 'îni lebèh besàr deri pada Jakkhûb mawjang kâmij, jang ſudah memberij parîgij

parîgij 'îtu pada kâmij? maka 'ija ſendîrij ſudah mînom deri padânja 'îtu, lâgi 'ânakh p nja, dan binâtang p nja.

13 Sâhutlah Ysâ al Masîh dan katâlah padânja: ſaſa'awrang jang mînom deri pada 'ajer 'îni, 'ija 'âkan berdahâga pûla:

14 Tetâpi djikalaw bârang ſijâpa 'âkan hâbis mînom deri pada 'ajer 'itu, jang 'âku 'îni 'âkan memberij padânja, tijâda 'ija 'âkan berdahâga pada ſalâma p nja: tetâpi 'ajer 'îtu jang 'âku 'âkan memberij padânja, 'îtu 'âkan djâdi dâlamnja ſawâtu mâta 'ajer jang berpantjâran ſampej kapada kahidôpan kakal.

15 Berkatâlah parampuwan 'îtu kapadânja: jâ Tuwan, berîlah padâku 'ajer 'îtu, ſopâja djangan bejta berdahâga, dan djangan bejta dâtang kamârij 'âkan menimba 'ajer.

16 Berkatâlah Ysâ al Masîh padânja: pergîlah, panggillah ſuwamîmu, lâlu dâtanglah kamârij.

17 Sâhutlah parampuwan 'îtu dan katâlah: tijâda bejta berſuwâmij. Katâlah Ysâ al Masîh padânja: 'angkaw ſudah kâta betûl p, bahuwa tijâda bejta berſuwâmij.

18 Kârana 'angkaw ſudah berſuwâmij lîma 'awrang, dan jang ſakârang 'ada padâmu, 'itu bûkan 'ada ſuwamîmu: 'angkaw ſudah katâkan 'îtu dengan ſabenarnja.

19 Sombahlah parampuwan 'îtu padânja: jâ Tûhan, pâtek melîhat, bahuwa 'angkaw 'îni 'ada ſa'awrang Nabij.

20 Bâpa p kâmij ſudah ſombah ſudjûd di'âtas bûkit 'îni: maka kâmu 'îni berkâta, bahuwa di-Jerûſjalejm 'ada tampat, dimâna hâros 'awrang ſombah ſudjûd.

21 Berſabdâlah Ysâ al Masîh padânja 'îtu: hej parampuwan, pertjajâlah padâku, bahuwa dâtang djam, manakâla bûkan di'âtas bûkit 'îni, dan bûkan di-Jerûſjalejm, kâmu 'âkan ſombah ſudjûd pada Bâpa.

22 Kâmu 'îni ſombah ſudjûd pada bârang jang kâmu tijâda tâhu, kâmij 'îni ſombah ſudjûd pada bârang jang kâmij tâhu: kârana chalâts 'itu mulânja deri pada 'awrang Jehûdij.

23 Tetâpi djam dâtang, dan 'ada ſakârang, manakâla ſegala 'awrang, jang ſombah ſudjûd dengan ſabenarnja, 'îtu 'âkan ſombah ſudjûd pada Bâpa dengan rôHh dan Hhakhîkhet: kârana lâgi Bâpa menontut ſegala 'awrang, jang ſombah ſudjûd padânja dengan demikijen perînja.

24 'Allah djûga RôHh, maka ſegala 'awrang jang ſombah ſudjûd padânja, 'îtu hâros ſombah ſudjûd dengan rôHh dan Hhakhîkhet.

25 Sombahlah parampuwan 'îtu padânja: pâtek tâhu, bahuwa dâtang 'ElmeſêHh, jang diſebût 'Urâpan: manakâla 'ija 'îni ſudah dâtang, maka 'ija 'âkan berchabarkan ſamowânja pada kâmij.

26 Berſabdâlah Ysâ al Masîh padânja 'îtu: 'âku 'îni 'ada dija 'îtu, jang berkâta p ſertâmu.

27 Maka dâlam pada 'îtu pawn dâtanglah murîd p nja, dan Hhejrânlah, bahuwa 'ija berkâta p lah dengan ſa'awrang parampuwan: tetâpi bârang ſa'awrang pawn tijadâlah berkâta; 'apâtah 'angkaw bertânja? 'âtaw, 'apâtah 'angkaw berkâta p ſertânja?

28 'Arkijen maka parampuwan 'îtu meninggalkanlah bâkas 'ajernja, dan pergîlah berdjâlan kapada negerij, dan katâlah pada 'awrang bânjakh:

29 Marîlah, lîhatlah ſa'awrang mânuſija, jang ſudah katâkan padâku ſegala ſaſawâtu jang ſudah kubowat: bûkankah 'ija 'îni 'ada 'ElmeſêHh?

30 'Arkijen maka kaluwarlah marîka 'îtu deri dâlam negerij, dan dâtanglah kapadânja.

31 Maka ſamantâra 'îtu mintâlah murîd p padânja, ſombahnja: hej mawlânâ, ſantaplah 'awlehmu.

32 Tetâpi berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: 'ada bârang rezikhij padâku 'âkan ſantap, jang kâmu tijâda katahuwij.

33 'Arkijen maka berkatâlah murîd p nja ſa'awrang kapada ſa'awrang: ſudahkah bârang ſa'awrang membâwa kapadânja 'apa p 'âkan ſantap?

34 Berſabdâlah Ysâ al Masîh pada marîka 'îtu: rezikhîku 'ada, ſopâja 'âku berbowat kahendakh 'awrang 'îtu jang ſudah menjûroh 'âku, dan ſopâja 'âku menjempornâkan perbowâtannja.

35 Bûkankah kâmu 'îni berkâta, bahuwa 'ada lâgi 'ampat bûlan ſelangnja, maka dâtang mâſa penuwijan? bahuwa ſaſonggohnja 'âku berſabda pada kâmu, 'angkatlah mâta p kâmu, lâlu pandang-

pandaŋglah ſegala bendaŋg: kârana ſadija ſudah 'îtu pûtih rupânja 'âkan dekatàm.

36. Dan ſijâpa jaŋg meŋg'atàm, 'ija tarîma 'ûpah, dan kompolkan bowah p dâtaŋg kapada kahidôpan kakàl: ſopâja bâjik 'awraŋg jaŋg menâbor, bâjik 'awraŋg jaŋg meŋg'atàm, 'îtu berſuka p an sâma p.

37 Kârana dâlam Hhâl 'îni peŋg'âta 'îtu 'ada benàr, bahuwa ſa'awraŋg lâjin 'ada jaŋg menâbor, dan ſa'awraŋg lâjin jaŋg meŋg'atàm.

38 'Âku 'îni ſudah menjûroh kâmu 'âkan meŋg'atàm bâraŋg jaŋg kâmu 'îni ſudah tijâda bakardja: 'awraŋg lâjin ſudah bakardja, dan kâmu 'îni ſudah mâſokh dâtaŋg kapada pakardjâ'annja.

39 Maka bânjakh 'awraŋg deri pada 'awraŋg SJawmerawnij deri dâlam negerij 'îtu djûga ſudah pertjâja 'âkan dija, 'awleh kârana perkatâ'an parampuwan 'îtu jaŋg ſudah berſjakſi, bahuwa 'ija ſudah katâkan padâku ſegala ſaſawâtu jaŋg ſudah kubowat.

40 Sebàb 'îtu demi 'awraŋg SJawmerawnij dâtaŋg kapadânja, maka mintâlah marîka 'îtu kapadânja, ſopâja 'ija tiŋggal ſertânja: 'arkijen maka tiŋggallah 'ija disâna bâraŋg duwa hârij lamânja.

41 Maka lebèh bânjakh 'awraŋg ſudah pertjâja 'awleh kârana perkatâ'annja.

42 Maka katâlah marîka 'îtu pada parampuwan 'îtu: bahuwa kâmij pertjâja bûkan lâgi 'awleh kârana ſebàb patutôranmu: kârana kâmij ſendîrij ſudah deŋgar, dan tâhu bahuwa 'ija 'îni 'ada deŋgan ſabenarnja 'Elmeſêhh, Muchalits dunjâ.

43 Maka komedijen deri pada duwa hârij kaluwarlah 'ija deri sâna, dan pergîlah berdjâlan ka-Djalîlâ.

44 Kârana Sîsaj ſendîrij ſudah berſjakſi, bahuwa ſa'awraŋg Nabij tijâda ber'awleh Hormat dâlam negerij 'atſal dirînja.

45 'Apabîla kalàkh 'ija dâtaŋg mâſokh tânah Djalîlâ, maka 'awraŋg Djalîlij ſudah menjambot dija, ſedàŋg marîka 'îtu ſudah melîhat ſegala ſaſawâtu jaŋg telàh debowatnja di-Jerûſjalejm pada mâſa râja: kârana marîka 'îtu lâgi ſudahlah dâtaŋg 'âkan memulijâkan mâſa râja 'îtu.

46 'Arkijen maka dâtaŋglah Sîsaj pûla mâſokh KHanâ negerij Djalîlâ, dimâna 'ija ſudahlah meŋg'ûbahkan 'âjer mendjâdi 'angawr. Maka 'adâlah ſa'awraŋg pagâwej Râdja, jaŋg 'ânakhnja lâki p 'adâlah sâkit di-Kafernahhûm.

47 Satelàh 'ija 'îni deŋgar, bahuwa dâtaŋglah Sîsaj deri pada tânah Jehûdâ mâſokh tânah Djalîlâ, maka pergîlah 'ija kapadânja, dan mintâlah padânja, ſopâja 'ija tûron dan ſombohkan 'ânakhnja lâki p: kârana hampir 'ija mâwu mâti.

48 'Arkijen maka berſabdâlah Sîsaj kapadânja: djikalaw bulòm kâmu melîhat tanda p dan muzdjizat p, maka tijâda kâmu 'âkan pertjâja.

49 Sombahlah pagâwej Râdja 'îtu kapadânja: jâ Tûhan, tûronlah kirânja dihûlu deri pada mâti 'ânakhku.

50 Berſabdâlah Sîsaj padânja: pergîlah 'aŋgkaw berdjâlan; kârana 'ânakhmu lâki p 'ada hîdop. Maka mânuſija 'îtu pertjajâlah perkatâ'an 'îtu jaŋg Sîsaj katâkanlah padânja: lâlu pergîlah 'ija berdjâlan.

51 'Adapawn tatkâla 'ija tûron, maka hamba p nja bertemûlah deŋgan dija, dan berchabarkanlah, ſombahnja: bahuwa 'ânakhmu 'ada hîdop.

52 'Arkijen maka bertanjâlah 'ija pada marîka 'îtu 'âkan djàm, pada jaŋg mâna ſudahlah lebèh bâjik rasânja: maka ſombahlah marîka 'îtu padânja: bahuwa kalemârin ſakîra p djàm jaŋg katûdjoh damàm ſudah meniŋggalkan dija.

53 'Arkijen maka meŋg'âkawlah bâpa 'îtu, bahuwa djâdi 'îtu pada djàm 'îtu djûga, jaŋg dâlamnja Sîsaj ſudahlah berſabda padânja: bahuwa 'ânakhmu lâki p 'ada hîdop: maka pertjajâlah 'ija ſendîrij, dan ſaganàp 'iſij rûmahnja.

54 'Inîlah pûla tanda jaŋg kaduwa jaŋg Sîsaj ſudah berbowat, ſatelàh ſudah 'ija dâtaŋg deri pada tânah Jehûdâ mâſokh tânah Djalîlâ.

FATSAL JANG KA V.

1 KOmedijen deri pada demikijen 'îtu 'adâlah mâſa râja 'awraŋg Jehûdij, maka mûdikhlah Sîsaj kapada Jerûſjalejm.

2 'Adapawn di-Jerûſjalejm dekàt pintu gerbaŋg domba p 'adâlah ſawâtu kolàm, jaŋg deŋgan bahâſa Sibrânij diſebût Bejt Hheſdâ, jaŋg bertiŋgil lîma.

3 Didâ-

3 Didâlam ſegala 'îtu terhentarlah ſawâtu kabanjâkan besàr deri pada 'awrang jang sâkit pâjah, jang bûta, jang timpang, jang tjâpikh kering, menantîkan penggarâkan 'ãjer.

4 Kârana bejasâlah ſa'awrang Melâ'îkat tûron pada bârang kotîka kadâlam kolàm 'îtu, dan menghâruw 'ãjer 'îtu: bârang ſijâpa kalàkh tûron mâſokh dihûlu komedijen deri pada pangharuwan 'ãjer 'îtu, 'ija djâdi ſomboh, bârang bagimâna penjâkit pawn 'ada djangkit padânja.

5 Maka disâna 'adâlah ſa'awrang mânuſija jang tîga pûloh dawlâpan tâhon lamânja ſudahlah kena sâkit.

6 Satelàh ſudah Ẍîsâj melîhat dija 'îtu bâring p terhentar, dan meng'atahuwij bahuwa babarapa wakhtu lamânja ſudah ſakârang 'ija kena sâkit, maka berſabdâlah 'ija padânja: ſukâkah 'angkaw djâdi ſomboh?

7 Maka sâhutlah 'awrang sâkit 'îtu padânja: jâ Tûhan, bârang ſa'awrang bûkan 'ada pada pâtek, ſopâja 'ija lâbohkan pâtek kadâlam kolàm, manakâla 'ãjer 'itu deharûkan: dan ſamantâra pâtek 'îni dâtang, maka tûron 'awrang lâjin dihûlu deri pada pâtek.

8 Berſabdâlah Ẍîsâj padânja: bângonlah, 'angkatlah tîlammu, lâlu berdjâlanlah.

9 Maka ſabantar djûga djadîlah mânuſija 'îtu ſomboh: dan 'angkatlah tîlamnja, lâlu berdjâlanlah. Maka 'adâlah ſabtu pada hârij 'îtu djûga.

10 'Arkijen maka berkatâlah 'awrang Jehûdij pada 'awrang 'îtu jang telàh djâdi njâman: 'ada ſabtu, tijâda Hhalâl 'angkaw memîkol tîlammu.

11 Sâhutlah 'ija pada marîka 'îtu: 'awrang jang ſudah djadîkan bejta ſomboh, 'ija djûga ſudah berſabda pada bejta: 'angkatlah tîlammu, lâlu berdjâlanlah.

12 'Arkijen maka marîka 'îtu bertanjâkanlah dija: ſijâpa 'ada mânuſija 'îtu, jang ſudah berſabda padâmu: 'angkatlah tîlammu, lâlu berdjâlanlah?

13 'Adapawn 'awrang jang telàh djâdi ſomboh 'îtu tijadâlah tâhu ſijâpa 'adânja: kârana Ẍîsâj ſudahlah lâlu linnjap, ſedang bânjakh rasijet 'adâlah pada tampat 'îtu.

14 Komedijen deri pada demikijen 'îni Ẍîsâj mendâpatlah dija didâlam Kasbah, dan berſabdâlah padânja: bahuwa ſaſonggohnja 'angkaw ſudah djâdi ſomboh: djânganlah berdawſa lâgi, ſopâja djângan bârang belâ jang lebèh djâhat berlâku padâmu.

15 Pergîlah mânuſija 'îtu berdjâlan, dan berchabarkanlah pada 'awrang Jehûdij, bahuwa Ẍîsâj 'ada dija 'îtu, jang ſudah djadîkan dija ſomboh.

16 Maka ſebàb 'îtu 'awrang Jehûdij menghambatlah Ẍîsâj, dan ſukâlah membûnoh dija, 'awleh kârana 'ija ſudah berbowat perkâra p 'îni pada ſabtu.

17 Maka sâhutlah Ẍîsâj pada marîka 'îtu: Bapâku 'ada bakardja ſampej ſakârang, dan 'âku 'îni 'ada bakardja lâgi.

18 Sebàb 'îtu maka mâkin lebèh 'awrang Jehûdij ſukâlah membûnoh dija, 'awleh kârana bûkan sâdja derombakhnja ſabtu, hânja lâgi diſebutnja 'Allah 'îtu Bâpa dirînja, dedjadîkannja ſendirînja sâma târa dengan 'Allah.

19 'Arkijen maka sâhutlah Ẍîsâj, dan katâlah pada marîka 'îtu: 'ãmîn, 'ãmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, 'Ânakh lâki p tijâda dâpat berbowat ſaſawâtu deri pada ſendirînja, melâjinkan 'ija melîhat Bâpa berbowat demikijen 'îtu: kârana ſegala ſaſawâtu jang 'ija 'îtu berbowat, maka ſabâgejnja lâgi 'Ânakh lâki p berbowat demikijen 'îtu.

20 Kârana Bâpa meng'asêhij 'Ânakh lâki p, dan menondjokh padânja bârang ſakalijen jang 'ija djûga berbowat: maka 'ija 'âkan menondjokh padânja babarapa kardja jang lebèh besàr deri pada ſegala 'îni, ſopâja kâmu 'îni Hhejrân.

21 Kârana ſeperti Bâpa membangkitkan, dan menghîdopkan 'awrang mâti p, bagîtu lâgi 'Ânakh lâki p menghîdopkan bârang ſijâpa jang dekahendakînja.

22 Kârana lâgi Bâpa tijâda menghhukumkan bârang ſa'awrang, hânja ſudah memberij ſamowa Hhukum pada 'Ânakh lâki p:

23 Sopâja ſakalijen 'awrang menghhormâtij 'Ânakh lâki p, ſeperti 'ija menghhormâtij Bâpa. Sijâpa jang tijâda menghhormâtij 'Ânakh lâki p, 'ija tijâda menghhormâtij Bâpa jang ſudah menjûroh dija.

24 'Ãmîn,

24 'Ãmîn, 'ãmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu: bahuwa bârang ſijâpa jang menengar perkatâ'anku, dan pertjâja pada dija jang ſudah menjûroh 'âku, 'ija ber'awleh kahidôpan kakàl, dan tijâda mâſokh Hhukum mawt: tetâpi 'ija ſudah berpindah deri pada mawt kapada kahidôpan.

25 'Ãmîn, 'ãmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu: bahuwa djàm dâtang dan 'ada ſakârang, manakâla ſegala 'awrang mâti p 'âkan menengar ſawâra 'Ânakh 'Allah, maka ſegala 'awrang jang menengar 'itu 'âkan hîdop djûga.

26 Kârana ſeperti Bâpa mempunjâ'ij kahidôpan dâlam ſendirînja, bagîtu lâgi 'ija ſudah memberij pada 'Ânakh lâki p mempunjâ'ij kahidôpan didâlam ſendirînja.

27 Dan ſudah memberij padânja lâgi kawâſa 'âkan meng'adâkan Hhukum, 'awleh kârana 'Ânakh 'Insân 'adânja.

28 Djânganlah kâmu Hhejrân 'âkan 'itu: kârana dâtang djàm pada jang mâna ſamowa 'awrang jang didâlam karâmet p 'âkan menengar ſawarânja.

29 Maka marîka 'itu 'âkan pergi kaluwar, jaxnij, ſegala 'awrang jang ſudah berbowat bâjik 'itu kapada kabangkîtan kahidôpan: dan ſegala 'awrang jang ſudah berbowat djâhat 'itu kapada kabangkîtan Hhukum mawt.

30 Bârang ſawâtu pawn tijâda 'âku 'îni dâpat berbowat deri pada ſendirîku. Seperti 'âku dengar, bagîtu 'âku mengHhukumkan: dan Hhukumku 'ada xâdil: kârana tijâda 'âku ſuka berbowat kahendakhku, hânja kahendakh Bâpa jang ſudah menjûroh 'âku.

31 Djikalaw 'âku 'îni berſjakſi 'âkan ſendirîku, kaſjaksî'anku bûkan 'ada benàr.

32 'Ada ſa'awrang lâjin jang berſjakſi 'âkan dâku, dan 'âku tâhu bahuwa kaſjaksî'an, jang 'ija berſjakſi 'âkan dâku, 'itu 'ada benàr.

33 Kâmu 'îni ſudah menjûroh 'awrang pergi kapada Jahhjâ, maka 'ija ſudah memberij ſjakſi pada kabenâran.

34 Tetâpi tijâda 'âku 'îni tarîma kaſjaksî'an deri pada bârang mânuſija: hânja 'âku katâkan ſegala 'itu, ſopâja kâmu 'îni dechalâtskan.

35 'Ija 'itu 'adâlah ſawâtu dijan jang bernjâla dan bertjahâja: maka kâmu 'îni ſudah ſuka termâſa didâlam tarangnja ſakotîka djûga lamânja.

36 Tetâpi padâku 'îni 'ada ſawâtu kaſjaksî'an jang lebèh besàr deri pada kaſjaksî'an Jahhjâ: kârana ſegala kardja, jang Bâpa ſudah memberij padâku 'âkan menjempornâkan dija 'itu, ſegala kardja 'itu djûga jang 'âku 'îni berbowat 'itu berſjakſi 'âkan dâku, bahuwa Bâpa ſudah menjûroh 'âku.

37 Maka Bâpa jang ſudah menjûroh 'âku, 'ija djûga ſudah berſjakſi 'âkan dâku. Maka tijâda penah kâmu ſudah menengar ſawarânja, dan tijâda kâmu ſudah melihat rupânja.

38 Maka perkatâ'annja tijâda kâmu pegàng tatàp didâlam kâmu: kârana kâmu 'îni tijâda pertjâja pada dija 'îni, jang 'ija 'itu ſudah menjûroh.

39 Pariksâlah ſegala Sûrat p an: kârana kâmu 'îni ſangka mendâpat kahidôpan kakàl didâlamnja 'itu: maka ſegala 'itu djûga 'ada jang berſjakſi 'âkan dâku.

40 Maka tijâda kâmu mâwu dâtang kapadâku, ſopâja kâmu ber'awleh kahidôpan.

41 Tijâda 'âku tarîma Hhormat deri pada mânuſija p:

42 Tetâpi 'âku meng'enàl kâmu, bahuwa tijâda kâmu mempunjâ'ij muhhabet 'Allah didâlam ſendirîmu.

43 'Âku 'îni ſudah dâtang dengan nâma Bapâku, maka tijâda kâmu menjambot 'âku: djikalaw dâtang ſa'awrang lâjin dengan nâma dirînja, kâmu 'âkan menjambot dija 'itu.

44 Bagimâna kâmu 'îni ſampat pertjâja, ſedàng kâmu tarîma Hhormat ſa'awrang deri pada ſa'awrang, dan tijâda kâmu menontut Hhormat jang deri pada fihakh 'Allah jang 'aſa?

45 Djânganlah kâmu ſangka bahuwa 'âku 'îni 'âkan menudôhij kâmu kapada Bâpa: jang menudôhij kâmu 'ija 'ada Mûsaj, jang kâmu 'îni ſudah ber'âſa kapadânja.

46 Kârana djikalaw kâmu pertjâja pada Mûsaj, ſanistjâja kâmu lâgi 'âkan pertjâja padâku: kârana 'ija djûga ſudah menjûrat 'âkan dâku.

47 Tetâpi djikalaw tijâda kâmu pertjâja pada sûrat p annja, bagimâna kâmu 'âkan pertjâja pada kâta p ku? Fatſ. VI.

FATSAL JANG KA VI.

1 KOmedijen deri pada demikijen 'îtu pergîlah Ŝîsâj menjabaraŋ tâſik Djalîlâ, jaxnij, tâſik Tiberijâ.

2 Maka raxijet bânjakh meŋ'îkotlah dija, 'awleh kârana marîka 'îtu melîhat ſegala tandânja jaŋ debowarnja pada 'awraŋ sâkit pâjah.

3 Maka berdjâlanlah Ŝîsâj nâjik ka'âtas bûkit 'îtu, dan dûdokhlah disâna ſerta deŋan murîd p nja.

4 Bermûla Fâſakh mâſa râja 'awraŋ Jehûdij 'îtu hampirlah dâtaŋnja.

5 'Apabîla kalâkh Ŝîsâj meŋ'aŋkat mâta p nja lâlu melîhat bahuwa bânjakh raxijet dâtaŋlah kapadânja, maka berſabdâlah 'ija kapada Filipus: deri mâna garaŋ kâmij 'âkan membilij rawtij, ſopâja marîka 'îni mâkan?

6 ('Adapawn 'ija katâkanlah 'îtu hendakh mentjawbâ'ij dija: kârana tahûlah 'ija ſendîrij 'apa 'ija nanti berbowat.)

7 Sâhutlah Filipus padânja: rawtij jaŋ duwa râtus dînâr hargânja 'itu tijâda tjûkop pada marîka 'îni, ſopâja mâſiŋ p ſa'awraŋ meŋ'ambil bâraŋ ſedîkit djûga.

8 Sombahlah padânja ſa'awraŋ deri pada murîd p nja, 'ija 'îtu 'Andarijâ, sûdâra Sjimawn Petrus:

9 'Ada desîni ſawâtu bûdakh kitjil jaŋ menâroh lîma bowah rawtij djâgoŋ, dan duwa 'ejkor 'îkan kitjil: 'antah 'apa gunânja ſegala 'îni bagi ſabânjakh 'awraŋ 'îni?

10 Maka berſabdâlah Ŝîsâj: sûrohlah ſegala mânuſija 'îtu dûdokh. Maka 'adâlah rompot bânjakh pada tampat 'itu. 'Arkijen maka dûdokhlah ſegala lâki p 'îtu, ſakîra p lima rîbu 'awraŋ bîlaŋnja.

11 Maka Ŝîsâj pawn 'ambillah ſegala bowah rawtij 'îtu, dan ſatelah ſudah de'ûtjapnja ſjukûr, maka 'ija pawn bahagîkanlah 'îtu pada murîd p, dan murîd p 'îtu pawn pada 'awraŋ jaŋ dûdokh 'îtu: ſabâgejnja lâgi deri pada kaduwa 'ejkor 'îkan kitjil 'îtu, barapa dekahendakînja.

12 Maka ſatelah ſudah marîka 'îtu djâdi kinnjaŋ, berſabdâlah 'ija pada murîd p nja: kompolkanlah ſegala pâtah p an jaŋ sîſa 'îtu, 'âgar djângan hîlaŋ 'apa p.

13 'Arkijen maka marîka 'îtu ſudah meŋ'ompol dan meŋ'îſij duwa belàs karandjaŋ deŋan ſegala pâtah p an deri pada kalîma bowah rawtij djâgoŋ 'îtu, jaŋ tiŋgal sîſa pada ſegala 'awraŋ jaŋ ſudah mâkan 'îtu.

14 Sebàb 'îtu ſegala mânuſija, jaŋ ſudah melîhat tanda 'îtu jaŋ Ŝîsâj ſudahlah berbowat, 'îtu berkatâlah: bahuwa deŋan ſabenarnja 'ija 'îni 'ada Nabij 'îtu jaŋ 'âkan dâtaŋ mâſokh dunjâ.

15 Sebàb 'îtu demi Ŝîsâj meŋ'atahuwij, bahuwa marîka 'îtu nanti dâtaŋ, dan 'ambil dija deŋan karasnja ſopâja dedjadîkannja dija Râdja, maka sîſahlah 'ija pûla nâjik bûkit ſa'awraŋnja djûga.

16 Dan ſatelàh ſudah petàŋ, hîlirlah murîd p nja kapada tâſik 'îtu.

17 Dan ſatelàh ſudah marîka 'îtu nâjik parâhu, maka dâtaŋlah 'ija menjabaraŋ tâſik 'îtu menûdju Kafernahhûm. Maka ſudahlah ſakâraŋ kalàm hârij, dan bulòm Ŝîsâj ſudahlah dâtaŋ kapada marîka 'îtu.

18 Maka tâſik 'îtu meŋ'âlunlah besàr 'ombakhnja, ſedàŋ ſawâtu 'âŋin karàs 'adâlah bertijop.

19 'Adapawn ſatelàh ſudah marîka 'îtu meŋ'âroŋ ſakîra p duwa pûloh lîma 'âtaw tîga pûloh pemânah djâwohnja, maka delîhatnja Ŝîsâj berdjâlan di'âtas tâſik 'îtu, dan dâtaŋ hampir kapada parâhu, maka tâkotlah marîka 'îtu.

20 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: 'âku 'ada, djâŋanlah kâmu tâkot.

21 'Arkijen maka marîka 'îtu deŋan ſukânja ſudah menjambot dija 'îtu mâſokh parâhu: maka ſabantar djûga ſampejlah parâhu kapada dârat 'îtu, kamâna pergîlah marîka 'îtu berlâjar.

22 Pada ka'ejsôkan harînja demi raxijet, jaŋ berdîrij diſabaraŋ sâna deri pada tâſik 'îtu, melîhat bahuwa bâraŋ parâhu kitjil lâjin bûkan 'adâlah disâna, hânja ſawâtu 'îtu djûga, jaŋ murîd p nja ſudahlah nâjik mâſokh padânja, dan bahuwa Ŝîsâj ſudahlah tijâda mâſokh parâhu kitjil 'îtu sâma p deŋan murîd p nja, hânja bahuwa murîd p nja ſendîrij djûga ſudahlah pergi kaluwar deri sâna:

23 (Tetâpi

23 (Tetâpi dâtaṇglah bâraṇg parâhu kitjîl lâjin p deri pada Tiberijâ dekàt pada tampat 'îtu, dimâna marîka 'îtu sudahlah mâkan rawtij, satelàh sudah Tûhan meṇg'ûtjap sjukûr.)

24 Sebàb 'îtu tatkâla razijet melîhat, bahuwa Sjîsàj bûkan 'adâlah disâna, dàn bûkan murîd p nja, maka marîka 'îtu lâgi nâjiklah mâsokh parâhu p, dàn dâtaṇglah sampej ka-Kafernahûm mentjahârij Sjîsàj.

25 Dàn satelàh sudah marîka 'îtu mendâpat dija 'îtu disabaraṇg tâsik 'îtu, maka sombahlah marîka 'îtu padânja: hej mawlânâ, 'apakâla 'aṇgkaw sudah dâtaṇg kamârij?

26 Sâhutlah Sjîsàj pada marîka 'îtu, dàn katâlah: 'ãmîn, 'ãmîn djûga 'âku bersabda pada kâmu, kâmu mentjahârij 'âku bûkan sebàb kâmu sudah melîhat tanda p, tetâpi sebàb kâmu sudah mâkan deri pada rawtij p 'îtu, dàn sudah djâdi kinnjaṇg.

27 Bakardjâlah kâmu bûkan kârana rezikhij jaṇg hîlaṇg, hânja kârana rezikhij jaṇg tiṇggal sampej kapada kahidôpan kakàl, jaṇg 'Ânakh 'Insân 'âkan memberìj pada kâmu: kârana 'Allah bâpa sudah menjoṇggohkan dija 'îni.

28 'Arkijen maka sombahlah marîka 'îtu kapadânja: 'apa hâros kâmij berbowat, sahiṇgga kâmij kardjâkan segala kardja 'Allah?

29 Sâhutlah Sjîsàj dàn sabdâlah pada marîka 'îtu: 'îni djûga 'ada kardja 'Allah, sopâja kâmu pertjâja 'âkan dija, jaṇg 'ija djûga sudah menjûroh.

30 'Arkijen maka sombahlah marîka 'îtu padânja: 'apâtah tanda kalàkh 'aṇgkaw 'îni berbowat, sopâja kâmij melîhat 'îtu lâlu pertjâja padâmu? 'apâtah 'aṇgkaw bakardja?

31 Nejnekh mawjaṇg kâmij sudah mâkan Mân didâlam pâdaṇg Tijah; seperti sudah tersûrat: rawtij deri pada lâṇgit 'ija sudah karunjâkan marîka 'îtu mâkan.

32 'Arkijen maka berkatâlah Sjîsàj pada marîka 'îtu: 'ãmîn, 'ãmîn djûga 'âku bersabda pada kâmu; Mûsàj sudah tijâda memberìj pada kâmu rawtij deri pada lâṇgit: tetâpi bapâku karunjâkan pada kâmu rawtij jaṇg benàr 'îtu deri pada sawrga.

33 Kârana rawtij 'Allah 'ada dija 'îtu jaṇg tûron deri dâlam sawrga, dàn memberìj kahidôpan pada 'îsij dunjâ.

34 'Arkijen maka sombahlah marîka 'îtu kapadânja: jâ Tûhan, pada sedekâla wakhtu berîlah pada kâmij rawtij 'îni.

35 Maka bersabdâlah Sjîsàj pada marîka 'îtu; 'âku 'îni 'ada rawtij kahidôpan: sijâpa jaṇg dâtaṇg kapadâku, sakâli p tijâda 'ija 'âkan berlâpar: dàn sijâpa jaṇg pertjâja 'âkan dâku, sakâli p tijâda 'ija 'âkan berdahâga pada bâraṇg wakhtu.

36 Tetâpi 'âku sudah katâkan pada kâmu, bahuwa lâgi kâmu sudah melîhat 'âku, hânja tijâda kâmu pertjâja.

37 Segala sasawâtu jaṇg bâpa memberìj padâku 'îtu 'âkan sampej kapadâku: dàn sijâpa jaṇg dâtaṇg kapadâku, tijâda 'âku 'âkan membowaṇg dija kaluwar.

38 Kârana 'âku sudah tûron deri dâlam sawrga, bûkan sopâja 'âku berbowat kahendakhku, tetâpi kahendakh 'awraṇg 'îtu jaṇg sudah menjûroh 'âku.

39 Sjahdàn 'îni djûga 'ada kahendakh bâpa jaṇg sudah menjûroh 'âku, sopâja segala sasawâtu jaṇg telàh deberînja padâku, djâṇgan 'âku meṇghîlaṇg bâraṇg sawâtu deri pada segala 'îtu, hânja 'âku membaṇgkitkan 'îtu pada hârij jaṇg 'âchir.

40 'Adapawn 'îtu djûga 'ada kahendakh 'awraṇg 'îtu jaṇg sudah menjûroh 'âku, sopâja sasa'awraṇg jaṇg memandaṇg 'Ânakh lâki p, dàn pertjâja 'âkan dija, 'îtu ber'awleh kahidôpan kakàl: maka 'âku 'îni 'âkan membaṇgkitkan dija pada hârij jaṇg 'âchir.

41 'Arkijen maka sûṇgutlah 'awraṇg Jehûdij 'âtas dija 'îtu, sebàb 'ija sudahlah katâkan: 'âku 'îni 'ada rawtij 'îtu jaṇg sudah tûron deri dâlam sawrga.

42 Maka berkatâlah marîka 'îtu, bûkankah 'ija 'îni 'ada Sjîsàj 'ânakh lâki p Jûsof, jaṇg kâmij 'îni kenàl bapânja dàn 'ibûnja? bagimâna kalàkh 'ija 'îni berkâta: bahuwa 'âku sudah tûron deri dâlam sawrga?

43 'Arkijen maka sâhutlah Sjîsàj dàn sabdâlah pada marîka 'îtu: djâṇganlah kâmu sûṇgut sa'awraṇg dengan sa'awraṇg.

44 Bâraṇg

44 Bârang ſa'awrang pawn tijâda ſampat dâtang kapadâku, melâjinkan Bâpa jang ſudah menjûroh 'âku 'îtu menârik dija: maka 'âku 'âkan membangkitkan dija pada hârij jang 'âchir.

45 Sudah tersûrat 'awleh Nabij p: maka ſakalijennja 'âkan djâdi pel'âdjar 'Allah. Sebàb 'îtu bârang ſijâpa jang ſudah dengar, dan bel'âdjar deri pada Bâpa, 'ija dâtang kapadâku.

46 Bûkan 'îtu ſebàb bârang ſa'awrang ſudah melihat Bâpa, melâjinkan 'ija djûga jang dâtang deri pada Ihakh 'Allah: 'ija 'îni ſudah melihat Bâpa.

47 'Âmîn,'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, ſijâpa jang pertjâja 'âkan dâku, 'ija ber'awleh kahidôpan kakàl.

48 'Âku 'îni 'ada rawtij kahidôpan 'îtu.

49 Nejnekh mawjang kâmu ſudah mâkan Mân didâlam pâdang Tijah, dan marîka 'îtu ſudah mâti.

50 'Îni djûga 'ada rawtij jang ſudah tûron deri dâlam ſawrga, ſopâja 'awrang mâkan deri padânja 'îtu dan djângan mâti.

51 'Âku 'îni 'ada rawtij jang hîdop 'îtu, jang ſudah tûron deri dâlam ſawrga: djikalaw bârang ſa'awrang mâkan deri pada rawtij 'îni, 'ija 'âkan hîdop ſampej ſalâma p nja: 'adapawn rawtij, jang 'âku 'âkan memberij, 'îtu 'ada dâgingku, jang 'âku 'âkan memberij kârana kahidôpan 'iſij dunjâ.

52 'Arkijen maka berbantahlah 'awrang Jehûdij ſa'awrang dengan ſa'awrang, 'ûdjarnja: bagimâna 'ija 'îni dâpat memberij kâmij mâkan dâgingnja?

53 Sebàb 'îtu berkatâlah Jîsâj pada marîka 'îtu: 'âmîn, 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, djikalaw tijâda kâmu mâkan dâging 'Anakh 'Insân, dan mînom dârahnja, tijâda kâmu ber'awleh kahidôpan didâlam ſendirîmu.

54 Sijâpa jang mâkan dâgingku, dan mînom dârahku, 'ija ber'awleh kahidôpan kakàl: maka 'âku 'îni 'âkan membangkitkan dija pada hârij jang 'âchir.

55 Kârana dâgingku ſonggoh p 'ada makânan, dan dârahku ſonggoh p 'ada minôman.

56 Sijâpa jang mâkan dâgingku, dan mînom dârahku, 'ija tinggal didâlam 'âku, dan 'âku pawn didâlam dija.

57 Seperti Bâpa jang hîdop 'îtu ſudah menjûroh 'âku, dan 'âku 'îni hîdop 'awleh Bâpa: bagîtu ſijâpa jang mâkan 'âku, maka 'ija djûga 'âkan hîdop 'awleh 'âku.

58 'Îni djûga 'ada rawtij jang ſudah tûron deri dâlam ſawrga: bûkan ſeperti nejnekh mawjang kâmu ſudah mâkan Mân, dan ſudah mâti: ſijâpa jang mâkan rawtij 'îni, 'ija 'âkan hîdop ſampej ſalâma p nja.

59 Segala perkâra 'îni dekatâkannja didâlam Kanîſah, ſambil meng'âdjar di-Kafernahhûm.

60 'Arkijen maka bânjakh 'awrang deri pada murîd p nja jang dengar 'îtu katâlah; perkata'an 'îni 'ada karàs: ſijâpa dâpat menengar dija 'îtu?

61 'Adapawn ſedâng Jîsâj meng'atahuwij sâma ſendirînja, bahuwa sûngutlah murîd p nja 'âkan Hhâl 'îni, maka berſabdâlah 'ija padânja: 'inîkah memberij ſjak pada kâmu?

62 'Apâtah djâdi kalàkh djikalaw kâmu memandang 'Anakh 'Insân 'îtu nâjik dimâna 'adâlah 'ija dihûlu?

63 Rôhh 'ada jang menghîdopkan: dâging tijâda bergûna ſaſawâtu. Segala perkata'an jang 'âku 'îni katâkan pada kâmu, 'îtu 'ada rôhh, dan 'ada kahidôpan.

64 Tetâpi 'ada bârang 'awrang deri pada kâmu jang tijâda pertjâja. Kârana tahûlah Jîsâj deri pada mulânja, ſijâpa 'ada ſegala 'awrang 'îtu jang tijâda pertjâja, dan ſijâpa 'ada 'awrang 'îtu jang 'âkan ſemûkan dija.

65 Maka berſabdâlah 'ija: ſebàb 'îtu 'âku ſudah katâkan pada kâmu, bahuwa ſa'awrang pawn tijâda ſampat dâtang kapadâku, melâjinkan 'îtu telàh dekarunjâkan padânja 'awleh Bapâku.

66 Deri pada tatkâla 'îtu bânjakh 'awrang deri pada murîd p nja 'îtu pergîlah pûlang, dan tijâda berdjâlanlah lâgi ſertânja 'îtu.

67 'Arkijen maka berſabdâlah Jîsâj pada kaduwa belàs 'awrang 'îtu: tijadâkah lâgi kâmu 'îni mâwu pergi?

68 'Arkijen maka sâhutlah Sjîmawn Petrus padânja 'îtu: jâ Tûhan, kapada ſijâpa kâmij 'âkan

pergi? 'angkaw djûga 'ampûnja ſegala perkatâ'an kahidôpan kakàl:

69 Maka kâmij 'îni ſudah pertjâja dan meng-'âkaw, bahuwa 'angkaw 'îni 'ada 'Elmesêh, 'Anakh 'Allah jang hîdop 'îtu.

70 Sâhutlah Jîsâj pada marîka 'îtu: bûkankah 'âku 'îni ſudah memîleh kâmu kaduwa belàs 'awrang, maka ſa'awrang deri pada kâmu 'ada ſawâtu 'Iblîs?

71 'Adapawn 'ija katâkanlah 'îtu 'âkan Jehûdâ 'Iskarijawtij 'ânakh lâki p Sjîmawn 'îtu: kârana 'ija 'îni, jang 'ada ſa'awrang deri pada kaduwa belàs 'awrang 'îtu, djâdi ſemûkan dija.

FATSAL JANG KA VII.

1 SAbermûla komedijen deri pada demikijen 'îni, maka berdjâlanlah Jîsâj didâlam tânah Djalîlâ: kârana tijadâlah 'ija mâwu berdjâlan didâlam tânah Jehûdâ, 'awleh kârana 'awrang Jehûdij ſukâlah membûnoh dija.

2 Maka mâſa râja 'awrang Jehûdij hampirlah dâtangnja, katahuwij, 'angkâtan tatârop p.

3 'Arkijen maka berkatâlah sûdâra p nja lâki p kapadânja 'îtu: berpindahlah deri sîni dan pergîlah kapada tânah Jehûdâ, ſopâja lâgi murîd p mu memandang ſegala kardjâmu, jang 'angkaw berbowat.

4 Kârana bârang ſa'awrang pawn tijâda berbowat 'apa p ditampat jang sûnji, dan 'ija djûga ſuka 'ada maſjhûr wartânja. Djikalaw 'angkaw berbowat perkâra p 'îni, njatâkanlah ſendirîmu pada 'iſij dunjâ.

5 Kârana lâgi sûdâra p nja lâki p tijadâlah pertjâja 'âkan dija.

6 'Arkijen maka berſabdâlah Jîsâj pada marîka 'îtu: kotikâku bulòm ſampej; tetâpi kotika kâmu ſantijâſa 'ada Hhâdlir.

7 'Iſij dunjâ tijâda ſampat membintjij kâmu: tetâpi 'ija membintjij 'âku, 'awleh kârana 'âku 'îni berſjakſi 'âkan dija, bahuwa ſegala perbowâtannja 'ada djâhat.

8 Mûdikhlah djûga kâmu 'îni 'âkan memulijâkan mâſa râja 'îni: 'âku 'îni bulòm mûdikh 'âkan memulijâkan mâſa râja 'îni, kârana kotikâku bulòm ganàp.

9 Maka ſatelàh ſudah 'ija katâkan perkâra p 'îni pada marîka 'îtu, tinggallah 'ija di-Djalîlâ.

10 Tetâpi ſatelàh ſudah sûdâra p nja lâki p mûdikh, tatkâla 'îtu maka mûdikhlah 'ija ſendîrij 'âkan memulijâkan mâſa râja 'îtu, bûkan njata p, tetâpi ſarâſa sûnji p 'adânja.

11 'Arkijen maka 'awrang Jehûdij tjaharîlah dija pada mâſa râja 'îtu, dan katâlah: dimâna 'ada 'ija 'îni?

12 Maka di'antâra ſegala raſjijet 'adâlah bânjakh kûlom p 'âkan dija 'îtu. Satengah 'awrang berkâta, bahuwa bâjik 'adânja: dan 'awrang lâjin pawn berkâta, bûkan: hânja 'ija menjaſatkan raſjijet.

13 Tetâpi bârang ſa'awrang pawn tijadâlah berkâta 'âkan dija dengan kaluwâſan, 'awleh kârana tâkotnja deri pada 'awrang Jehûdij.

14 Tetâpi ſatelàh ſudah ſakârang pertengâhan mâſa râja, maka mûdikhlah Jîsâj mâſokh Kaſjbah, ſarâja meng'âdjarlah 'ija.

15 Maka Hhejrânlah 'awrang Jehûdij, 'ûdjarnja: bagimâna 'ija 'îni meng'arti ſegala Sûrat p an, ſedang ſudah tijâda 'ija bel'âdjar?

16 Sâhutlah Jîsâj pada marîka 'îtu, dan ſabdâlah: pang'adjâranku 'îtu bûkan 'ada pûnja 'âku, hânja pûnja dija jang ſudah menjûroh 'âku.

17 Djikalaw bârang ſa'awrang ſuka melakûkan kahendakhnja, 'ija 'âkan meng'âkaw 'âkan perij pang'adjâran 'îni, kâluw p 'îtu deri pada 'Allah mulânja, 'âtaw kâluw p 'âku berkâta deri pada ſendirîku.

18 Sijâpa jang berkâta deri pada ſendirînja, 'ija mentjahârij Hhormat dirînja: tetâpi ſijâpa jang mentjahârij Hhormat 'awrang jang ſudah menjûroh dija, 'ija 'ada benàr, dan bârang perſalâhan bûkan 'ada dâlamnja.

19 Bûkankah Mûsâj ſudah memberij Tawrât pada kâmu, maka bârang ſa'awrang deri pada kâmu tijâda menûrut Tawrât? meng'apa kâmu ber'usâha membûnoh 'âku?

20 Sâhutlah raſjijet dan katâlah: 'angkaw kena djin: ſijâpa ber'usâha membûnoh dîkaw?

21 Sâhutlah Jîsâj dan ſabdâlah pada marîka 'îtu: ſawâtu kardja ſudah kubowat, maka kâmu ſakalijen Hhejrân.

22 Sebàb

22 Sebàb 'îtu Mûsâj ſudah memberìj pada kâmu chitânet, (bûkan bahuwa mulânja 'ada deri pada Mûsâj, tetâpi deri pada nejnekh mawjang,) maka pada ſabtu kâmu chatankan ſa'awrang mânuſija.

23 Djikalaw ſa'awrang mânuſija tarîma chitânet pada ſabtu, ſopâja Tawrât Mûsâj djângan derombakh, kamûkah gûſar 'âkan dâku, ſebàb 'âku ſudah djadîkan ſa'awrang mânuſija ſomboh ſaganàp tûbohnja pada ſabtu?

24 Djânganlah kâmu menghukumkan menûrut mûka, tetâpi hukumkanlah hukum jang ſâdil.

25 'Arkijen maka berkatâlah ſatengah 'awrang deri pada 'awrang 'îſij Jerûſjalejm: bûkankah 'ija 'îni 'ada dija 'îtu, jang 'awrang ſuka membûnoh dija?

26 Maka bahuwa ſaſonggohnja 'ija berkâta p dengan kaluwâſan, maka marîka 'îtu tijâda berkâta 'apa p padânja: 'antâkah ſonggoh p ſegala panghûlu tâhu, bahuwa 'ija 'îni ſonggoh p 'ada 'Elmesêhh?

27 Tetâpi kâmij meng'atahuwij dija 'îni deri mâna 'adânja: tetâpi 'Elmesêhh, manakâla 'ija 'âkan dâtang, ſa'awrang pawn tijâda 'âkan meng'atahuwij deri mâna 'adânja.

28 'Arkijen maka berſarûlah Kîsâj didâlam Kaxbah, ſambil meng'âdjar dan meng'atâkan: bahuwa kâmu meng'enàl 'âku, dan meng'atahuwij deri mâna 'adâku: maka deri pada ſendirîku ſudah tijâda kudâtang, tetâpi 'ija 'ada benàr, jang ſudah menjûroh 'âku, jang kâmu 'îni tijâda meng'enàl dija.

29 Tetâpi 'âku 'îni meng'enàl dija, kârana bahuwa 'âku 'ada deri padânja 'îtu, dan 'ija 'îni ſudah menjûroh 'âku.

30 'Arkijen maka ſukâlah marîka 'îtu menangkap dija: tetâpi bârang ſa'awrang pawn tijadâlah mendjâmahkan tângan kapadânja, kârana bulomlah ſampej djamnja.

31 Maka bânjakh 'awrang deri pada raxijet pertjajâlah 'âkan dija, dan katâlah: bahuwa 'Elmesêhh, manakâla 'ija ſudah dâtang, masâkah 'ija 'âkan berbowat lebèh bânjakh tanda deri pada ſegala 'îtu, jang 'ija 'îni ſudah berbowat?

32 Dengarlah 'awrang Farîſij, bahuwa raxijet 'îtu berkûlom p lah demikijen 'âkan dija: maka 'awrang Farîſij dan kapâla p 'Imâm pawn sûrohlah bârang sâkej pergi, ſopâja detangkapnja dija.

33 'Arkijen maka berſabdâlah Kîsâj pada marîka 'îtu: lâgi ſakotîka djûga lamânja 'âku 'ada ſerta kâmu, maka 'âku pergi kapada dija jang ſudah menjûroh 'âku.

34 Kâmu 'âkan mentjahârij 'âku, maka tijâda kâmu 'âkan mendâpat: dan dimâna 'âku 'îni 'ada, tijâda kâmu 'îni ſampat dâtang.

35 'Arkijen maka berkatâlah 'awrang Jehûdij ſa'awrang kapada ſa'awrang: kamâna 'ija 'îni nanti pergi berdjâlan, ſahingga kâmij 'îni tijâda 'âkan mendâpat dija? 'ijâkah nanti pergi berdjâlan kapada 'awrang Jûnânij jang tertjerèj berèj, dan meng'âdjar 'awrang Jûnânij 'îtu?

36 'Apâtah 'artînja perkatâ'an 'îtu, jang telàh dekatâkannja: kâmu 'âkan mentjahârij 'âku, maka tijâda kâmu 'âkan mendâpat: dan dimâna 'âku 'îni 'ada, tijâda kâmu 'îni ſampat dâtang?

37 Maka pada hârij jang terkomedijen, jaxnij, hârij jang terbesàr deri pada mâſa râja 'îtu, berdirîlah Kîsâj dan berſarûlah, ſabdânja: djikalaw bârang ſa'awrang berdahâga, bâjiklah 'ija dâtang kapadâku, lâlu mînom.

38 Sijâpa jang pertjâja 'âkan dâku, ſeperti 'Elmekt̂ub babûnji, babarapa 'âlir p an 'âjer jang hîdop 'âkan ngâlir deri dâlam purutnja.

39 ('Adapawn dekatâkannja 'îtu djûga 'âkan Rôhh, jang ſegala 'awrang jang pertjâja 'âkan dija 'îtu nanti tarîma: kârana bulòm 'adâlah Rôhhu-'lkhudus, ſedang Kîsâj bulòm ſudahlah depermulijâkan.)

40 'Arkijen maka bânjakh 'awrang deri pada raxijet, jang dengar perkatâ'an 'îni, berkatâlah: ſabenarnjâlah 'ija 'îni 'ada Nabìj 'îtu.

41 'Awrang lâjin pawn berkatâlah, 'ija 'îni 'ada 'Elmesêhh. Maka 'awrang lâjin pawn berkatâlah: 'adâkah kalàkh 'Elmesêhh dâtang deri pada Djalîlâ?

42 Bûkankah 'Elmekt̂ub babûnji, bahuwa 'Elmesêhh 'âkan dâtang deri pada benèh Dâ'ûd, dan deri pada Bejt Lêhhem, djadjâhan 'îtu dimâna 'adâlah Dâ'ûd?

43 'Arkijen maka djadîlah tjiderâ 'antâra razijet 'awleh kârana dija.

44 Maka ſatengah 'awrang deri pada marîka 'itu mawûlah menangkap dija: tetâpi bârang ſa'awrang pawn ſudah tijâda mendjâmahkan tângan p kapadânja.

45 'Arkijen maka dâtanglah ſegala sâkej kapada kapâla p 'Imâm dan 'awrang Farîſij: maka berſabdâlah marîka 'itu padânja; tâgal 'apa ſudah tijâda kâmu membâwa dija 'itu?

46 Sâhutlah sâkej p 'itu: bulòm penah bâraŋ ſa'awrang mânuſija ſudah berkâta p demikijen, ſeperti mânuſija 'ini.

47 'Arkijen maka sâhutlah 'awrang Farîſij pada marîka 'itu: ſudahkah lâgi kâmu 'ini deſatkan?

48 Sudahkah bârang ſa'awrang deri pada pangkûlu p, 'âtaw deri pada 'awrang Farîſij pertjâja 'âkan dija?

49 Tetâpi razijet 'ini, jang tijâda mengatahuwij Tawrât, 'itu kakutôkan 'adânja.

50 Katâlah kapada marîka 'itu Nikodejmus, jang pada mâlam ſudahlah dâtang kapadânja, jang 'ada ſa'awrang deri pada marîka 'itu:

51 'Adâkah Tawrât kâmij menghukumkan mânuſija, melâjinkan dihûlu 'awrang dengar deri padânja, dan tâhu 'apa debowatnja?

52 Sâhutlah marîka 'itu, dan katâlah padânja: 'adâkah lâgi 'angkaw 'ini deri pada Djalilâ? pariksâlah lâlu lihatlah, bahuwa bârang ſa'awrang Nabij ſudah tijâda bângon deri pada Djalilâ.

53 Maka ſaſa'awrang pergilah pûlang kapada rûmahnja.

FATSAL JANG KA VIII.

1 TEtâpi pergilah Sîsâj kapada bûkit Zejtûn.

2 Maka pada pâgi p hârij dâtanglah 'ija pûla mâſokh Kazbah, dan ſamowa khawm dâtanglah kapadânja: maka dûdokhlah 'ija mengâdjar marîka 'itu.

3 Maka Kâtib p dan 'awrang Farîſij bawâlah kapadânja ſa'awrang parampuwan jang kadapâtan ſedang 'ija bermûkah:

4 Dan ſatelàh ſudah dedirîkannja dija dihengah p, maka berkatâlah marîka 'itu padânja: jâ gûruw, parampuwan 'ini ſudah kadapâtan dengan kardjânja jang njâta, ſedang 'ija bermûkah:

5 'Adapawn Mûsâj ſudah berpasàn pada kâmij didâlam Tawrât, bahuwa ſegala parampuwan jang demikijen kardjânja 'itu 'âkan delûtar dengan bâtu p: 'apâtah kalàkh 'angkaw 'ini berkâta?

6 Maka marîka 'itu katâkanlah 'itu ſambil mentjawbâ'ij dija, ſopâja dedâpatnja 'apa p 'âkan menudôhij dija. Tetâpi Sîsâj tondokhlah dirînja kabâwah, dan tûlislah dengan djarînja ditânah.

7 'Adapawn tatkâla marîka 'itu berkandjang tanjâkan dija, maka 'ija perdirîkanlah ſendirînja, dan katâlah pada marîka 'itu: bârang ſijâpa deri pada kâmu jang tijâda berdawſa, bejarlah 'ija dihûlu melûtar bâtu kapadânja.

8 Maka pûla tondokhlah 'ija dirînja kabâwah, dan tûlislah ditânah.

9 Tetâpi ſerta marîka 'itu dengar 'itu, dan ſudah 'ada tertampelikh 'awleh ſatâhu hatînja, maka kaluwarlah marîka 'itu, ſa'awrang demi ſa'awrang, mulâ'ij deri pada 'awrang jang tuwah p, dâtang kapada 'awrang jang terkemedijen: maka katinggâlanlah Sîsâj ſa'awrangnja, dan parampuwan 'itu jang berdirij ditengah p.

10 'Adapawn ſatelàh Sîsâj perdirîkan ſendirînja, dan tijâda melihat bârang ſa'awrang melâjinkan parampuwan 'itu, maka berſabdâlah 'ija padânja: hej parampuwan, dimâna 'ada ſegala penûdohmu 'ini? tijadâkah bârang ſa'awrang bapersâlahkan dîkaw?

11 Maka ſombahlah parampuwan 'itu: ſa'awrang pawn tijâda, jâ Tûhan. Maka berſabdâlah Sîsâj padânja 'itu: maka tijâda 'âku 'ini lâgi bapersâlahkan dîkaw: pergilah berdjâlan, dan djanganlah berdawſa lâgi.

12 'Arkijen maka pûla berkatâlah Sîsâj pada marîka 'itu, ſabdânja: 'âku 'ini 'ada taràng dunjâ: ſijâpa jang mengîkot 'âku, tijâda 'ija 'âkan berdjâlan pada kalàm, hânja 'ija 'âkan ber'awleh taràng kahidôpan.

13 'Arkijen maka berkatâlah 'awrang Farîſij padânja 'itu: 'angkaw 'ini berſjakſi 'âkan ſendirîmu: kaſjaksi'anmu bûkan 'ada benàr.

14 Sâhutlah

14 Sâhutlah Ꞩîsâj dân ſabdâlah pada marîka 'îtu; welâkin 'âku 'îni berſjakſi 'âkan ſendiriku, 'ada djûga kaſjaksí'anku benàr: kârana 'âku meng'atahuwij deri mâna ſudah kudâtang, dân kamâna kupergi: tetâpi kâmu 'îni tijâda meng'atahuwij deri mâna kudâtang, dân kamâna kupergi.

15 Kâmu 'îni mengHhukumkan tjâra dâging, 'âku 'îni tijâda mengHhukumkan bârang ſa'awrang pawn.

16 Dân djikalaw lâgi 'âku 'îni mengHhukumkan, Hhukumku 'îtu 'ada benàr: kârana 'âku bûkan 'ada ſa'awrangku, hânja 'âku 'îni dân bâpa jang ſudah menjûroh 'âku.

17 Maka ſudah tersûrat lâgi didâlam Tawrât kâmu, bahuwa kaſjaksí'an duwa 'awrang mânuſija 'ada benàr.

18 'Âku 'îni 'ada jang berſjakſi 'âkan ſendirîku, dân bâpa, jang ſudah menjûroh 'âku, 'îtu berſjakſi 'âkan dâku.

19 'Arkijen maka berkatâlah marîka 'îtu padânja: dimâna 'ada bapâmu? sâhutlah Ꞩîsâj: tijâda kâmu meng'enàl 'âku, dân tijâda bapâku: djikalaw kâmu meng'enàl 'âku, nistjâja lâgi kâmu meng'enàl bapâku.

20 Segala perkata'an 'îni Ꞩîsâj ſudah katâkan dekàt pitij chazînet, ſambil meng'âdjar didâlam Kaxbah: maka ſa'awrang pawn tijadâlah menangkap dija, kârana bulomlah ſampej djamnja.

21 'Arkijen maka pûla berſabdâlah Ꞩîsâj pada marîka 'îtu; 'âku 'îni pergi berdjâlan, maka kâmu 'âkan mentjahârij 'âku, dân kâmu 'âkan mâti dengan dawsâmu: kamâna 'âku 'îni pergi berdjâlan, tijâda kâmu 'îni ſampat dâtang.

22 'Arkijen maka berkatâlah 'awrang Jehûdij: masâkah 'ija 'âkan membûnoh ſendirînja, 'awleh kârana 'ija berkâta: kamâna 'âku 'îni pergi berdjâlan, tijâda kâmu 'îni ſampat dâtang?

23 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: kâmu 'îni 'ada deri bâwah, 'âku 'îni 'ada deri 'âtas: kâmu 'îni 'ada deri pada dunjâ 'îni, 'âku 'îni bûkan 'ada deri pada dunjâ 'îni.

24 Sebàb 'îtu 'âku ſudah berſabda pada kâmu, bahuwa kâmu 'âkan mâti dengan dawſa p mu: kârana djikalaw tijâda kâmu pertjâja, bahuwa 'âku 'îni 'ada dija 'îtu, maka kâmu 'âkan mâti dengan dawſa p mu.

25 'Arkijen maka berkatâlah marîka 'îtu padânja: ſijâpa 'angkaw 'îni 'ada? maka berſabdâlah Ꞩîsâj pada marîka 'îtu: 'îtu djûga jang deri pada mulânja 'âku ſudah katâkan lâgi pada kâmu.

26 'Ada bânjakh perkâra padâku jang 'âku bawleh meng'atâkan dân mengHhukumkan 'âkan kâmu: tetâpi ſijâpa jang ſudah menjûroh 'âku 'ija 'ada benàr: maka ſegala perkâra 'itu, jang ſudah kudengar deri padânja, 'îtu djûga 'âku meng'atâkan kapada 'îſij dunjâ.

27 Tijadâlah marîka 'îtu meng'arti, bahuwa 'ija berkatâlah padânja 'âkan Bâpa.

28 'Arkijen maka berſabdâlah Ꞩîsâj pada marîka 'îtu: manakâla kâmu 'âkan hâbis menanggîkan 'Ânakh 'Inſân, tatkâla 'itu kâmu 'âkan meng'arti, bahuwa 'âku 'îni 'ada dija 'itu, dân tijâda berbowat 'apa p deri pada ſendirîku, tetâpi ſeperti Bapâku ſudah meng'âdjar 'âku, maka 'âku katâkan ſegala perkâra 'îtu.

29 Maka ſijâpa jang ſudah menjûroh 'âku, 'ija 'ada ſerta dengan 'âku: ſudah tijâda Bâpa meninggalkan 'âku ſa'awrangku, kârana ſantijâſa 'âku 'îni berbowat bârang jang kakanânan padânja.

30 Tatkâla 'ija katâkanlah ſegala perkâra 'îni, maka pertjajâlah bânjakh 'awrang 'âkan dija.

31 'Arkijen maka berſabdâlah Ꞩîsâj kapada ſegala 'awrang Jehûdij 'îtu jang pertjâja 'âkan dija: djikalaw kâmu 'îni tinggal tatàp dengan perkata'anku, maka ſonggoh p kâmu 'ada murîd p ku.

32 Maka kâmu 'âkan meng'arti kabenâran, dân kabenâran 'îtu 'âkan memaredhejkâkan kâmu.

33 Sâhutlah marîka 'îtu padânja: kâmij 'ada benèh 'Ibrâhîm, dân bulòm penah deperhamba kabâwah bârang ſa'awrang: bagimâna kalàkh 'angkaw berkâta, bahuwa kâmu 'âkan djâdi maredhejka?

34 Sâhutlah Ꞩîsâj pada marîka 'îtu: 'ãmîn, 'ãmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu: bahuwa ſaſa'awrang jang berbowat dawſa, 'îtu 'ada hamba dawſa.

35 'Adapawn hamba 'îtu tijâda tinggal didâ-

lam rûmah ſampej ſalâma p nja: 'Ânakh lâki p tiŋgal ſampej ſalâma p nja.

36 Sebàb 'îtu djīkalaw 'Ânakh lâki p ſudah memaredhejkâkan kâmu, maka ſoŋggoh p kâmu 'âkan 'ada maredhejka.

37 'Âku tâhu bahuwa kâmu 'ada benèh 'Ibrâhîm: tetâpi kâmu ſuka membûnoh 'âku, kârana perkatâ'anku tijâda melipûtij kâmu.

38 'Âku 'ini meŋg'atâkan bâraŋ jaŋ ſudah kulîhat sâma Bapâku: maka kâmu 'ini lâgi berbowat bâraŋ jaŋ kâmu ſudah melîhat sâma bapâmu.

39 Sâhutlah dan katâlah marîka 'îtu padânja: 'Ibrâhîm 'ada bâpa kâmij. Berſabdâlah Ŋîsaj pada marîka 'îtu: djīkalaw kâmu 'ada 'ânakh p 'Ibrâhîm, nistjâja kâmu 'âkan berbowat ſegala kardja 'Ibrâhîm.

40 Tetâpi ſakâraŋ kâmu ſuka membûnoh 'âku, ſa'awraŋ mânuſija jaŋ ſudah meŋg'atâkan pada kâmu kabenâran, jaŋ ſudah kudeŋgar deri pada 'Allah: bâraŋ jaŋ demikijen 'ini 'Ibrâhîm ſudah tijâda berbowat.

41 Kâmu berbowat ſegala kardja bapâmu. 'Arkijen maka berkatâlah marîka 'îtu padânja: kâmij 'ini ſudah tijâda deper'ânakhkan deri pada zinâ: ſawâtu djûga bâpa 'ada pada kâmij, 'ija 'îtu, 'Allah.

42 'Arkijen maka berſabdâlah Ŋîsaj pada marîka 'îtu: djīkalaw 'Allah 'ada bâpa kâmu, ſudahlah kâmu meŋg'asêhij 'âku: kârana 'âku 'ini ſudah kaluwar, dan dâtaŋ deri pada 'Allah: kârana lâgi ſudah tijâda kudâtaŋ deri pada ſendirîku, tetâpi 'ija djûga ſudah menjûroh 'âku.

43 Kârana 'apa tijâda kâmu meŋg'enàl perbahasâ'anku? 'awleh kârana ſebàb kâmu tijâda ſampat menengar perkatâ'anku.

44 Kâmu 'ini 'ada deri pada bâpa 'Iblîs, dan mâwu berbowat ſegala ka'iŋginan bâpa kâmu. 'Ija 'îtu 'adâlah pembûnoh mânuſija deri pada mulânja, dan ſudah tijâda 'ija berdirij tatàp didâlam kabenâran: kârana bâraŋ kabenâran bûkan 'ada dâlamnja. Manakâla 'ija meŋg'atâkan pendustâ'an, maka 'ija berkâta p deri pada bâraŋ jaŋ punjânja: kârana 'ija 'ada pendusta, dan bâpa pendustâ'an 'îtu.

45 Tetâpi ſebàb 'âku 'îni meŋg'atâkan kabenâran, tijâda kâmu pertjâja padâku.

46 Sijâpa deri pada kâmu menampelikh 'âku 'âtas berbowat dawſa? dan djīkalaw 'âku meŋg'atâkan kabenâran, meŋg'apa tijâda kâmu 'ini pertjâja padâku?

47 Sijâpa jaŋ 'ada deri pada 'Allah, 'ija menengar ſegala perkatâ'an 'Allah: tâgal 'îtu tijâda kâmu 'ini dengar, ſebàb kâmu bûkan 'ada deri pada 'Allah.

48 'Arkijen maka sâhutlah 'awraŋ Jehûdij, dan katâlah padânja: bûkankah kâmij 'ini berkâta betùl p, bahuwa 'aŋkaw 'ada ſa'awraŋ Sjawmerawnij dan kena djin?

49 Sâhutlah Ŋîsaj: 'âku 'ini tijâda kena djin, tetâpi 'âku mengHhormâtij Bapâku, maka kâmu 'ini meŋgŋajbkan 'âku.

50 Tetâpi tijâda 'âku mentjahârij Hhormatku: 'ada ſa'awraŋ jaŋ mentjahârij, dan meŋgHhukumkan.

51 'Âmîn, 'ãmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, djīkalaw bâraŋ ſijâpa Hhâfitkan perkatâ'anku, tijâda 'ija 'âkan merâſa mawt ſampej ſalâma p nja.

52 'Arkijen maka berkatâlah 'awraŋ Jehûdij padânja 'îtu: ſakâraŋ kâmij meŋg'atahuwij, bahuwa 'aŋkaw kena djin. 'Ibrâhîm ſudah mâti, lâgi ſegala Nabìj p: 'antah 'aŋkawkah 'ini berkâta; djīkalaw bâraŋ ſijâpa Hhâfitkan perkatâ'anku, tijâda 'ija 'âkan merâſa mawt ſampej ſalâma p nja?

53 'Adâkah 'aŋkaw 'ini lebèh besàr deri pada bâpa kâmij 'Ibrâhîm, jaŋ ſudah mâti? lâgi ſegala Nabìj p ſudah mâti: ſatâra dengan ſijâpa 'aŋkaw djadîkan ſendirîmu?

54 Sâhutlah Ŋîsaj: djīkalaw 'âku meŋgHhormâtij ſendirîku, Hhormatku tijâda bâraŋ gunânja: Bapâku 'ada jaŋ meŋgHhormâtij 'âku, jaŋ kâmu 'ini katâkan, bahuwa 'ija 'ada 'Ilah kâmu.

55 Maka kâmu tijâda meŋg'enàl dija; tetâpi 'âku 'ini meŋg'enàl dija: dan djīkalaw 'âku berkâta, bahuwa tijâda 'âku meŋg'enàl dija, maka 'âku djâdi ſaperij dengan kâmu, jaŋnij, 'awraŋ pendusta: tetâpi 'âku 'ini meŋg'enàl dija, dan Hhâfitkan perkata'annja.

56 'Ibrâhîm

56 'Ibrâhîm bâpa kâmu ſudah termâſa dengan rinduw dendamnja, ſopâja delîhatnja harîku: maka 'ija ſudah melîhat, dan ſudah berſuka p an.

57 'Arkijen maka berkatâlah 'awrang Jehûdij kapadânja 'itu: bulòm lîma pûloh tâhon Sumormu, 'antahkah ſudah kawlîhat 'Ibrâhîm?

58 Berkatâlah Sîsaj pada marîka 'itu: 'amîn, 'amîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, dihûlu deri pada 'Ibrâhîm djâdi, 'âku 'ini 'ada.

59 'Arkijen maka marîka 'itu 'angkatlah bâtu p, ſopâja delûtarnja 'itu kapadânja. Tetâpi Sîsaj pawn ſamarkanlah dirînja dan kaluwarlah deri dâlam Kasbah, melintas pada penengâhan marîka 'itu: maka demikijenlah 'ija lâlu lampoh.

FATSAL JANG KA IX.

1 SAbermûla demi 'ija lâlu lampoh, maka delîhatnja ſa'awrang mânuſija, jang bûta deri pada djadînja.

2 Maka murîd p nja bertanjâkanlah dija, ſombahnja: hej mawlânâ, ſijâpa ſudah berdawſa, 'ija 'ini, 'âtaw 'ibuw bapânja, ſahingga maka 'ija deper'ânakhkan bûta?

3 Sâhutlah Sîsaj: bûkan 'ija 'ini ſudah berdawſa, dan bûkan 'ibuw bapânja: tetâpi 'itu ſudah djâdi, ſopâja ſegala kardja 'Allah denjatâkan didâlamnja.

4 Tadâpat tijâda 'âku meng'ardjâkan ſegala kardja 'awrang jang ſudah menjûroh 'âku, ſalâma 'ada ſijang: 'ada dâtang mâlam, manakâla ſa'awrang pawn tijâda dâpat bakardja.

5 Salâgi 'âku 'ada didâlam dunjâ, maka 'âku 'ini 'ada taràng dunjâ.

6 Satelàh ſudah 'ija katâkan demikijen 'ini, maka berlûdahlah 'ija katânah, dan berbowatlah pitjèj deri pada lûdah 'itu, dan gôſokhlah pitjèj 'itu pada kaduwa mâta 'awrang bûta 'itu,

7 Dan berſabdâlah padânja: pergîlah mandîkan dirîmu didâlam kolàm Sjîlûhhâ (jang 'artînja 'ada, tersûroh.) 'Arkijen maka pergîlah 'ija, dan mandîkanlah dirînja, lâlu dâtanglah dengan ber'awleh panglîhatnja.

8 'Arkijen maka 'awrang ſakampongnja, dan ſegala 'awrang jang dihûlu ſudah melîhat dija bahuwa 'adâlah 'ija bûta, 'itu berkatâlah: bûkankah 'ija 'ini 'ada dija 'itu, jang 'adâlah dûdokh dan minta p?

9 'Awrang lâjin pawn berkatâlah; bahuwa 'ija 'ini 'ada dija 'itu: dan 'awrang lâjin pawn; bahuwa 'ija 'ada ſarûpa dengan dija. 'Ija ſendîrij berkatâlah; bahuwa bejta 'ini 'ada dija 'itu.

10 'Arkijen maka berkatâlah marîka 'itu padânja: bagimâna kaduwa matâmu ſudah terbûka?

11 Sâhutlah 'ija 'itu, dan katâlah: mânuſija 'itu jang bernâma Sîsaj berbowatlah pitjèj, dan gôſokhlah 'itu pada mâta p ku, dan berſabdâlah padâku: pergîlah kapada kolàm Sjîlûhhâ, dan mandîkanlah dirîmu. Maka pergîlah bejta dan mandîkanlah bejta, maka djâdi bejta melîhat.

12 'Arkijen maka berkatâlah marîka 'itu padânja: dimâna 'ada 'ija 'ini? berkatâlah 'ija: tijâda bejta tâhu.

13 Maka 'awrang pawn bawâlah dija kapada 'awrang Farîſij, jasnij, 'awrang 'itu jang dihûlu 'adâlah bûta.

14 'Adapawn 'adâlah ſabtu tatkâla Sîsaj berbowatlah pitjèj 'itu, dan bukâlah mâta p nja.

15 'Arkijen maka pûla 'awrang Farîſij lâgi bertanjâkanlah dija, bagimâna 'ija ſudah djâdi melîhat. Maka katâlah 'ija pada marîka 'itu: 'ija bûbohlah pitjèj pada mâta p ku, dan bejta mandîkanlah dirîku, maka 'ada bejta melîhat.

16 'Arkijen maka berkatâlah ſatengah 'awrang deri pada 'awrang Farîſij; mânuſija 'ini bûkan 'ada deri pada 'Allah: kârana tijâda 'ija memegàng ſabtu. 'Awrang lâjin pawn berkatâlah: bagimâna ſa'awrang mânuſija jang berdawſa dâpat berbowat tanda p jang demikijen 'ini? maka 'adâlah tjiderâ di'antâra marîka 'itu.

17 Berkatâlah marîka 'itu pûla pada 'awrang bûta 'itu: 'angkaw 'apâtah kawkâta 'âkan dija 'itu, ſedàng 'ija ſudah membûka mâta p mu? maka berkatâlah 'ija: bahuwa 'ija 'ada ſa'awrang Nabij.

18 'Arkijen maka tijadâlah 'awrang Jehûdij pertjâja hhâlnja 'itu, bahuwa 'ija ſudah 'ada bûta, dan ſudah djâdi melîhat, ſahingga marîka 'itu ſudah memanggil 'ibuw bâpa 'awrang 'itu, jang ſudah djâdi melîhat.

19 Maka marîka 'itu bertanjâkanlah dija,

'ûdjarnja: 'adâkah 'ija 'ini 'ânakhmu lâki p, jang kâmu 'îni berkâta, bahuwa 'ija ſudah deper'ânakhkan bûta? bagimâna kalâkh ſakârang 'ija 'ada melîhat?

20 Sâhutlah 'ibuw bapânja pada marîka 'itu, dan katâlah: kâmij tâhu, bahuwa 'ija 'îni 'ada 'ânakh lâki p kâmij, dan bahuwa 'ija ſudah deper'ânakhkan bûta:

21 Tetâpi bagimâna ſakârang 'ija 'ada melîhat, tijâda kâmij tâhu: 'âtaw ſijâpa ſudah membûka mâta p nja, tijâda kâmij 'îni tâhu: 'ada 'ija ẋâkhil bâligh, bertanjâkanlah dija ſendîrij: 'ija djûga 'âkan meng'atâkan hhâl dirînja.

22 'Îtupawn dekatâlah 'ibuw bapânja, deri kârana tâkotnja deri pada 'awrang Jehûdij: kârana ſudah ſakârang 'awrang Jehûdij muwâfakhat, ſopâja, djikalaw bârang ſijâpa meng'âkaw dija 'itu 'ada 'Elmesêhh, 'ija 'âkan debowang deri dâlam Kanîſah.

23 Sebàb 'itu berkatâlah 'ibuw bapânja: bahuwa 'ada 'ija ẋâkhil bâligh, bertanjâkanlah dija ſendîrij.

24 'Arkijen maka pada kaduwa kâli marîka 'itu panggillah mânuſija 'itu jang ſudah 'ada bûta, dan katâlah padânja: berîlah hhormat pada 'Allah: kâmij 'îni tâhu, bahuwa mânuſija 'îni 'ada ſa'awrang berdawſa.

25 'Arkijen maka sâhutlah 'ija djûga, dan katâlah: kâluw p 'ija 'ada ſa'awrang berdawſa tijâda bejta tâhu: ſawâtu perkâra bejta tâhu, bahuwa bejta ſudah 'ada bûta, dan ſakârang 'ada melîhat.

26 Maka pûla berkatâlah marîka 'itu padânja; 'apâtah 'ija ſudah berbowat padâmu? bagimâna 'ija ſudah membûka mâta p mu?

27 Sâhutlah 'ija pada marîka 'itu: ſudah ſakârang bejta kâta pada kâmu, 'antah tijadâkah kâmu ſudah dengar? meng'apa kâmu mâwu dengar 'itu pûla? mawûkah kâmu 'îni lâgi mendjâdi murîd p nja?

28 'Arkijen maka marîka 'itu bermâkejlah 'âkan dija 'itu, dan berkatâlah: 'angkaw 'îni 'ada murîd 'awrang 'itu: tetâpi kâmij 'îni 'ada murîd p Mûsâj.

29 Kâmij 'îni tâhu bahuwa 'Allah ſudah bafermân pada Mûsâj: tetâpi dija 'îni tijâda kâmij tâhu deri mâna 'adânja.

30 Sâhutlah mânuſija 'itu, dan katâlah pada marîka 'itu: ſamâdja dâlam hhâl 'îni 'ada bârang ẋadjîb, bahuwa kâmu 'îni tijâda tâhu deri mâna 'adânja, dan hânja ſaſonggohnja 'ija ſudah membûka mâta p ku.

31 Maka kâmij tâhu, bahuwa 'Allah tijâda dengar 'awrang berdawſa: tetâpi djikalaw bârang ſijâpa 'ada ẋâbid, dan berbowat kahendakhnja, ſahâdja 'ija dengar dija.

32 Deri pada 'awal dunjâ tijâda kadengâran, bahuwa bârang ſa'awrang ſudah membûka mâta p ſa'awrang, jang ſudah deper'ânakhkan bûta.

33 Djikalaw 'awrang 'îni bûkan 'adâlah deri pada 'Allah, tijâda 'ija 'âkan ſampat berbowat ſawâtu pawn.

34 Sâhutlah marîka 'itu, dan katâlah padânja: ſaberhâna 'angkaw 'îni ſudah deper'ânakhkan dengan dawſa p, 'antah 'angkawkah 'îni mâwu meng'âdjar kâmij? maka marîka 'itu ſudah membowang dija kaluwar.

35 Dengarlah Ẍîsâj bahuwa marîka 'itu ſudahlah membowang dija kaluwar, dan ſatelàh ſudah dedâpatnja dija, berſabdâlah 'ija padânja: 'adâkah 'angkaw 'îni pertjâja 'âkan 'Ânakh 'Allah?

36 Sâhutlah 'ija djûga, dan ſombahlah: ſijâpa 'ada dija 'itu, jâ Tûhan, ſopâja pâtek pertjâja 'âkan dija?

37 Maka berſabdâlah Ẍîsâj padânja 'itu: 'angkaw kawnun ſudah melîhat dija, dan ſijâpa jang berkâta p ſertâmu, 'ija djûga 'ada dija 'itu.

38 Maka ſombahlah 'ija: pâtek pertjâja, jâ Tûhan: maka ſombahlah 'ija ſudjûd padânja.

39 Maka berſabdâlah Ẍîsâj: 'âkan hhukum 'âku 'îni ſudah dâtang mâſokh dunjâ 'îni, ſopâja ſegala 'awrang jang tijâda melîhat 'itu 'ada melîhat, dan ſegala 'awrang jang melîhat 'itu djâdi bûta.

40 Maka bârang 'awrang deri pada 'awrang Farîſij jang 'adâlah ſertânja 'itu dengarlah ſegala 'îni, dan katâlah padânja: 'antah 'adâkah kâmij 'îni lâgi bûta?

41 Berſabdâlah Ẍîsâj pada marîka 'itu: djikalaw kâmu 'adâlah bûta, maka bârang dawſa tijâda

da 'âkan 'adā padā kâmu : tetâpi ſakâraṇg kâmu berkâta , bahuwa kâmij 'adā melîhat : ſebàb 'îtu dawſa kâmu 'adā tiṇggal.

FATSAL JANG KA X.

1 'Âmîn , 'ãmîn djûga 'âku berſabda padā kâmu ; ſijâpa jaṇg tijâda mâſokh derī padā pintu kadâlam kandaṇg domba p , hânja jaṇg memandjat mâſokh derī padā tampat lâjin , 'ija djûga 'adā 'awraṇg pentjûrij dan penjâmon.

2 Tetâpi ſijâpa jaṇg mâſokh derī padā pintu , 'ija 'adā gombâla domba p.

3 Bagi 'awraṇg 'îni penoṇggguw pintu 'îtu membûka , dan domba p menenggar ſawarânja : makā 'ija memaṇggil domba p nja jaṇg châts dengan namânja , dan meṇg'âlaw dija 'îtu kaluwar.

4 Dan manakâla 'ija ſudah meṇg'aluwarkan domba p nja jaṇg châts , makā 'ija pergi meṇg'andjar dija , dan domba p 'îtu meṇg'îkot dija : 'awleh kârana ſebàb 'ija meṇg'enàl ſawarânja.

5 Tetâpi ſakâli p tijâda 'ija 'âkan meṇg'îkot ſa'awraṇg kaluwâran , hânja lârij derī padânja 'îtu : 'awleh kârana ſebàb tijâda 'ija meṇg'enàl ſawâra ſegala 'awraṇg kaluwâran.

6 Per'upamâ'an 'îni dekatâkanlah Ẍîsâj padā marîka 'îtu : tetâpi tijadâlah marîka 'îtu meṇg'arti 'apa 'adânja , jaṇg dekatâkannja padânja.

7 'Arkijen makā pûla berkatâlah Ẍîsâj padā marîka 'îtu : 'ãmîn , 'ãmîn djûga 'âku berſabda padā kâmu , bahuwa 'âku 'îni 'adā pintu domba p.

8 Sakalijen 'awraṇg , barapa p 'awraṇg ſudah dâtaṇg mendihuluwij 'âku , 'adā 'awraṇg pentjûrij dan penjâmon : tetâpi domba p ſudah tijâda menenggar marîka 'îtu.

9 'Âku 'îni 'adā pintu : djikalaw bâraṇg ſijâpa mâſokh derī padâku , 'ija 'âkan dechalâtskan : makā 'ija 'âkan mâſokh dan kaluwar , dan mendâpat paṇgônan.

10 'Awraṇg pentjûrij tijâda dâtaṇg melâjinkan ſopâja 'ija mentjûrij , dan membantej , dan meṇghîlaṇg : 'âku ſudah dâtaṇg ſopâja 'ija ber'awleh kahidôpan , dan ber'awleh kalimpâhan.

11 'Âku 'îni 'adā gombâla jaṇg bâjik : gombâla jaṇg bâjik 'îtu balandjâkan djiwânja ganti domba p.

12 Tetâpi 'awraṇg 'upâhan , dan jaṇg bûkan 'adā gombâla , jaṇg bûkan pûnja domba p , 'îtu melîhat gurk dâtaṇg , dan meniṇggalkan domba p , dan berlârij p : makā gurk 'îtu menarkam dija 'îtu , dan mentjerèj berèjkan domba p.

13 Makā 'awraṇg 'upâhan 'îtu berlârij , ſebàb 'ija 'adā 'awraṇg 'upâhan djûga , dan tijâda 'ija pabinâkan domba p.

14 'Âku 'îni 'adā gombâla jaṇg bâjik 'îtu : makā 'âku meṇg'enàl domba p ku , dan 'âku dikenàl 'awleh domba p ku.

15 Seperti Bâpa meṇg'enàl 'âku , bagîtu lâgi 'âku 'îni meṇg'enàl Bâpa : dan 'âku balandjâkan djiwâku ganti domba p 'îtu.

16 'Ada lâgi padâku domba p lâjin , jaṇg bûkan 'adā derī padā kandaṇg 'îni : makā ſajogijanjâlah 'âku menjampejkan dija 'îtu lâgi : makā 'ija 'âkan menenggar ſawarâku , makā djâdi ſawâtu djûga kâwan , dan ſawâtu djûga gombâla.

17 Tâgal 'îtu Bâpa meṇg'aſêhij 'âku , ſebàb 'âku 'îni menaṇggalkan djiwâku , ſopâja 'âku pûla meṇg'enâkan dija 'îtu.

18 Bâraṇg ſa'awraṇg pawn tijâda meṇg'ambil dija 'îtu derī padâku , tetâpi 'âku 'îni menaṇggalkan dija 'itu derī padā ſendirîku : 'âku berkawâſa menaṇggalkan dija 'îtu , dan 'âku berkawâſa meṇg'enâkan dija 'îtu pûla : penjurôhan 'îni 'âku ſudah ſambot derī pada bapâku.

19 'Arkijen makā pûla djadîlah tjiderâ 'antâra 'awraṇg Jehûdij 'awleh kârana ſegala perkatâ'an 'îni.

20 Makā bânjakh 'awraṇg derī padā marîka 'îtu berkatâlah : 'ija kena djin , dan 'adā gîla : meṇg'apa kâmu dengar dija ?

21 'Awraṇg lâjin pawn berkatâlah : ſegala 'îtu bûkan 'ada perkatâ'an 'awraṇg madjnûn : dâpatkah bâraṇg djin membûka mâta p 'awraṇg bûta p ?

22 'Adapawn 'adâlah mâſa râja tadjdîd di-Jerûſalejm , dan 'adâlah mûſim dingin.

23 Makā berdjâlanlah Ẍîsâj di-Kaxbah didâlam pâgar halâman Solejmân.

24 'Arkijen makā 'awraṇg Jehûdij ſudah meṇg'ulilîṇgij dija , dan berkâta padânja : barapa

lâma 'aṉgkaw meṉggondâkan djîwa kâmij ? djîkalaw 'aṉgkaw 'îni 'adā 'Elmesêhh, katâkanlah 'îtu padā kâmij deṉgan kaluwâſan.

25 Sâhutlah Ẍîsâj padā marîka 'îtu : 'âku ſudah katâkan 'îtu padā kâmu, makā tijâda kâmu pertjâja : ſegala kardja jaṉg 'âku 'îni berbowat deṉgan nâma Bapâku, 'îtu djûga berſjakſi 'âkan dâku.

26 Tetâpi kâmu 'îni tijâda pertjâja : kârana kâmu bûkan 'adā deri padā domba p ku, ſeperti 'âku ſudah katâkan padā kâmu.

27 Domba p ku meneṉgar ſawarâku, dan 'âku 'îni meṉg'enal dija 'îtu, dan 'ija meṉg'îkot 'âku.

28 Dan 'âku 'îni memberîj padânja 'îtu kahidôpan kakàl, dan ſakâli p tijâda 'ija 'âkan hîlaṉg ſampej ſalâma p nja, dan bâraṉg ſa'awraṉg pawn tijâda 'âkan merampas dija 'îtu deri padā tâṉganku.

29 Bapâku, jaṉg ſudah memberîj 'îtu padâku, 'adā lebèh besàr deri padā ſakalijen : makā bâraṉg ſa'awraṉg pawn tijâda ſampat merampas dija 'îtu deri padā tâṉgan Bapâku.

30 'Âku 'îni dan Bâpa 'adā 'aſa djûga.

31 'Arkijen makā pûla 'awraṉg Jehûdij ſudah pîkol bâwa bâtu p, hendakh melûtar dija 'îtu deṉgan bâtu p.

32 Sâhutlah Ẍîsâj padā marîka 'îtu: bânjakh kardja jaṉg 'indah p 'âku ſudah menondjokh padā kâmu deri padā fihakh Bapâku: ſebàb 'apa kardja deri padā ſegala 'îtu kâmu mâwu melûtar 'âku deṉgan bâtu p ?

33 Sâhutlah 'awraṉg Jehûdij padânja, 'ûdjarnja: kârana bâraṉg kardja jaṉg bâjik tijâda kâmij mâwu melûtar dikaw deṉgan bâtu p, hânja kârana hôdjat, dan ſedàṉg 'aṉgkaw 'îni, jaṉg 'adā mânuſija djûga, djadîkan ſendirîmu 'Allah.

34 Sâhutlah Ẍîsâj padā marîka 'îtu: bûkankah ſudah tersûrat didâlam kitâb Tawrât kâmu, 'âku djûga ſudah baſermân, kâmu 'adā dejwa p?

35 Djîkalaw kitâb Tawrât menjebût marîka 'îtu dejwa p, kapadā ſijâpa fermân 'Allah ſudah dâtaṉg, dan 'Elmektûb 'îtu tijâda dâpat derombakh:

36 Kamûkah 'îni berkâta 'âkan 'awraṉg jaṉg Bâpa ſudah meṉgkhuduskan dan menjûrohkan mâſokh dunjâ, 'aṉgkaw 'ada meṉghôdjat, ſebàb 'âku ſudah berkâta, 'âku 'adā 'Anakh 'Allah ?

37 Djîkalaw tijâda 'âku berbowat ſegala kardja Bapâku, djâṉganlah kâmu pertjâja padâku:

38 Tetâpi djîkalaw 'âku berbowat 'îtu, dan djîkalaw tijâda kâmu pertjâja padâku, hendakhlah kâmu pertjâja padā ſegala kardja 'îtu: ſopâja kâmu meṉg'âkaw dan pertjâja, bahuwa Bâpa 'adā didâlam 'âku, dan 'âku 'îni didâlam dija.

39 'Arkijen maka pûla marîka 'îtu ber'uſahâlah menaṉgkap dija: makā kaluwarlah 'îja berlepàs dirînja deri padā tâṉgan p nja.

40 Sabermûla makā pergîlah 'îja pûla kaſabaràṉg Jardejn kapadā tampat 'îtu, dimâna Jahhjâ dihûlu 'adâlah permandîkan, dan tiṉggallah disâna.

41 Makā bânjakh 'awraṉg dâtaṉglah kapadânja, dan katâlah : ſoṉggohpawn Jahhjâ ſudah tijâda berbowat bâraṉg ſawâtu tanda : tetâpi ſegala ſaſawâtu jaṉg Jahhjâ katâkanlah 'âkan dija, 'îtu 'adâlah benàr.

42 Makā disâna bânjakh 'awraṉg ſudah pertjâja 'âkan dija 'îtu.

FATSAL JANG KA XI.

1 MAka 'adâlah disâna ſa'awraṉg jaṉg sâkit pâjah Lâẍazar namânja, Bejt Ẍanjâ negerînja, deri padā djadjâhan Marjam, dan Martâ sûdarânja parampuwan :

2 ('Adapawn Marjam 'adâlah parampuwan 'îtu, jaṉg ſudah meṉggôſokh Tûhan deṉgan mînjakh bâwu p an, dan menjâpuw kâki p nja deṉgan rambotnja : jaṉg sûdarânja lâki p Lâẍazar 'adâlah sâkit pâjah.)

3 'Arkijen makā sûdâra p nja parampuwan sûrohlah 'awraṉg pergi kapadânja meṉg'atâkan : jâ Tûhan, katahuwîlah 'awlehmu, bahuwa 'awraṉg jaṉg 'aṉgkaw meṉg'asêhij, 'îtu 'adā sâkit pâjah.

4 Makā demi Ẍîsâj deṉgar 'îtu berſabdâlah 'îja : kaſakîtan pâjah 'îni bûkan 'adā kapadā kamati'an, hânja 'âkan kamulija'an 'Allah : ſopâja 'Anakh 'Allah demulijâkan 'awlehnja 'îtu.

5 'Adapawn Ẍîsâj meṉg'aſehîlah Martâ, dan sûdarânja parampuwan, dan Lâẍazar.

6 Manakâla

6 Manakâla kalàkh dedengarnja, bahuwa 'ija 'ada sâkit pâjah, tatkâla 'îtu pawn tinggallah 'ija pada tampat 'îtu dimâna 'adâlah 'ija, lâgi duwa hârij lamânja.

7 SJahdân komedijen deri pada demikijen 'îtu berſabdâlah 'ija pada murîd p: marîlah kâmij pergi pûla kapada tânah Jehûdâ.

8 Sombahlah murîd p padânja: jâ mawlânâ, bulòm lâma 'awrang Jehûdij ſudah ber'usâha melûtar 'angkaw dengan bâtu p, 'antah 'angkawkah mâwu pergi pûla kasâna?

9 Sâhutlah Xîsâj: bûkankah 'ada duwa belàs djàm pada ſawâtu hârij? djikalaw bârang ſijâpa berdjâlan pada ſijang, tijâda 'ija berſontoh: ſedàng 'ija melîhat taràng dunjâ 'îni:

10 Tetâpi djikalaw bârang ſijâpa berdjâlan pada mâlam, 'ija berſontoh: ſedàng taràng 'îtu bûkan 'ada didâlamnja.

11 'Îtupawn dekatâkannja: maka komedijen deri pada demikijen 'îtu berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu: Lâxazar tſolhbat kâmij 'îtu 'ada tîdor: tetâpi 'âku pergi 'âkan berdjagâkan dija deri pada tîdornja.

12 'Arkijen maka ſombahlah murîd p nja: jâ Tûhan, djikalaw 'ija 'ada tîdor, maka 'ija 'âkan djâdi ſomboh.

13 Tetâpi ſudahlah Xîsâj berkâta 'âkan hhâl matînja: hânja ſangkâlah marîka 'îtu, bahuwa dekatâkannja 'âkan tîdor 'antolhnja.

14 Tatkâla 'îtu kalàkh berſabdâlah Xîsâj pada marîka 'îtu dengan kaluwâſan: Lâxazar ſudah mâti:

15 Maka 'âku ſuka tjita 'awleh kârana kâmu, bahuwa 'âku ſudah tijâda 'ada disâna, ſopâja kâmu 'âkan pertjâja: tetâpi marîlah kâmij pergi kapadânja.

16 'Arkijen maka berkatâlah Tômâ, jang terſebût Taw'âm, kapada ſamânja murîd p, marîlah lâgi kâmij 'îni pergi, ſopâja kâmij mâti ſertânja 'îtu.

17 'Arkijen maka Xîsâj ſerta dâtangnja mendâpatlah dija, bahuwa ſudah ſakârang 'ija tinggal didâlam karâmat 'ampat hârij lamânja.

18 ('Adapawn Bejt Xanjâ 'adâlah dekàt Jerûſalejm, ſakîra p lîma belàs pemânah djâwohnja.)

19 Maka bânjakh 'awrang deri pada 'awrang Jehûdij ſudahlah dâtang kapada Martâ dan Marjam, ſopâja dehîborkannja parampuwan p 'îtu kârana sûdarânja lâki p.

20 'Arkijen maka Martâ, ſerta dedengarnja bahuwa dâtang Xîsâj, pergîlah bertemùw dengan dija: tetâpi Marjam tinggallah dûdokh dirûmah.

21 'Arkijen maka ſombahlah Martâ kapada Xîsâj: jâ Tûhan, djikalaw 'angkaw ſudahlah 'ada desîni, sûdarâku lâki p ſudahlah tijâda mâti:

22 Tetâpi ſakârang lâgi pâtek tâhu, bahuwa, ſegala ſaſawâtu jang 'angkaw 'âkan minta deri pada 'Allah, 'îtupawn 'Allah 'âkan memberij padâmu.

23 Berſabdâlah Xîsâj pada parampuwan 'îtu: sûdarâmu lâki p 'âkan bangkit pûla.

24 Sombahlah Martâ padânja: pâtek tâhu, bahuwa 'ija 'âkan bangkit pûla tatkâla khijâmet pada hârij jang 'âchir.

25 Berſabdâlah Xîsâj padânja 'îtu: 'âku 'îni 'ada khijâmet dan kahidôpan: ſijâpa jang pertjâja 'âkan dâku, 'ija 'âkan hîdop, welâkin 'ija ſudah mâti:

26 Dan ſaſa'awrang jang hîdop, dan pertjâja 'âkan dâku, ſakâli p tijâda 'âkan mâti ſampej ſalâma p nja. 'Angkawkah pertjâja 'îtu?

27 Sombahlah parampuwan 'îtu padânja: behkan, jâ Tûhan, pâtek 'îni ſudah pertjâja, bahuwa 'angkaw 'îni 'ada 'Elmesêhh, 'Anakh 'Allah, jang 'âkan dâtang mâſokh dunjâ.

28 Dan ſatelàh ſudah dekatâkannja 'îni, pergîlah 'ija dan panggillah Marjam sûdarânja parampuwan dijam p, 'ûdjarnja: gûruw 'ada hhâdlir, dan panggil dîkaw.

29 Parampuwan 'îni ſerta dedengarnja 'îtu bângonlah lakàs p, dan dâtanglah kapadânja.

30 ('Adapawn bulomlah Xîsâj ſudah dâtang mâſokh djadjâhan: hânja 'adâlah pada tampat 'îtu dimâna Martâ ſudahlah bertemùw dengan dija.)

31 'Arkijen maka 'awrang Jehûdij 'îtu jang 'adâlah ſertânja didâlam rûmah, dan menghîborkanlah dija, ſerta delîhatnja Marjam, bahuwa 'ija bângon lakàs p lâlu kaluwar, 'îtu meng'îkotlah dija, 'ûdjarnja: bahuwa parampuwan 'îtu pergi berdjâlan kapada karâmet, ſopâja 'ija menângis disâna.

32 Se-

32 Sebàb 'îtu Marjam, ſatelàh ſudah 'îja dâtang dimâna 'adâlah Ẍîsâj, dan melîhat dija, maka djâtohlah 'îja terſongkor menjombah kâki p nja, dan ſombahlah padânja: jâ Tûhan, djikalaw 'angkaw ſudahlah 'ada desîni, sûdarâku lâki p ſudahlah tijâda mâti.

33 Sebàb 'îtu Ẍîsâj, ſerta delîhatnja parampuwan 'îtu menângis, dan ſegala 'awrang Jehûdij jang ſudahlah dâtang ſertânja 'îtu lâgi menângis, ſedàng tergarakhlah hatînja, maka 'îja mengharûkanlah dirînja:

34 Maka berſabdâlah 'îja: dimâna kâmu ſudah menâroh dija? ſombahlah marîka 'îtu padânja: jâ Tûhan, dâtanglah dan lîhatlah.

35 Ẍîsâj pawn tjûtjorlah 'ajer matânja.

36 'Arkijen maka berkatâlah 'awrang Jehûdij: lîhatlah bagimâna 'îja ſudahlah meng'asêhij dija.

37 Maka berkatâlah bârang 'awrang deri pada marîka 'îtu: bûkankah 'îja 'îni, jang ſudah membûka mâta p 'awrang bûta 'îtu, kawâſa berbowat, ſahingga maka djângan 'îja 'îni ſudahlah mâti?

38 'Arkijen maka Ẍîsâj, jang pûla tergaràkh sâma ſendirînja, dâtanglah kapada karâmet 'îtu. 'Adapawn 'îtu 'adâlah ſawâtu gôha, dan ſawâtu bâtu 'adâlah terhentar ka'âtasnja.

39 Berſabdâlah Ẍîsâj: 'angkatlah bâwa bâtu 'îtu. Sombahlah padânja Martâ sûdâra parampuwan 'awrang jang mâti 'îtu: jâ Tûhan, ſudah ſakârang bûſokhlah bawûnja: kârana ſudah ſakârang 'ampat hârij.

40 Berkatâlah Ẍîsâj pada parampuwan 'îtu: bûkankah 'âku ſudah berſabda padâmu, bahuwa, djikalaw 'angkaw pertjâja, 'angkaw 'âkan melîhat kamulija'an 'Allah?

41 'Arkijen maka 'awrang 'angkatlah bâwa bâtu 'îtu, dimâna 'awrang jang mâti 'îtu 'adâlah terhentar. Maka Ẍîsâj pawn 'angkatlah mâta p nja katinggij, dan ſombahlah: jâ bâpa, 'âku meng'ûtjap ijukûr padâmu, ſebàb 'angkaw ſudah menengar 'âku.

42 Tetâpi tahûlah 'âku 'îni, bahuwa pada ſedekâla wakhtu 'angkaw menengar 'âku: hânja 'awleh kârana raxijet jang berdirij kulîling p, 'âku ſudah katâkan 'îtu, ſopâja marîka 'îtu pertjâja, bahuwa 'angkaw ſudah menjûroh 'âku.

43 Dan ſatelàh ſudah 'îja katâkan 'îtu, berſarûlah 'îja dengan ſawâra njâring: hej Lâxazar, marîlah kaluwar.

44 Maka kaluwarlah 'awrang jang ſudahlah mâti 'îtu terbâbat kâki p nja dan tângan p nja dengan kâjin kafan; dan mukânja 'adâlah terbongkus dengan mutſalâ. Berſabdâlah Ẍîsâj pada marîka 'îtu: 'awrejkanlah dija, dan berîlah berdjâlan.

45 'Arkijen maka bânjakh 'awrang deri pada 'awrang Jehûdij, jang ſudahlah dâtang kapada Marjam, dan melîhat bârang jang telàh deperbowat Ẍîsâj, 'îtu pertjajâlah 'âkan dija.

46 Tetâpi bârang 'awrang deri pada marîka 'îtu pergilah kapada 'awrang Farîſij, dan katâkanlah padânja bârang jang telàh deperbowat Ẍîsâj.

47 'Arkijen maka kapâla p 'Imâm, dan 'awrang Farîſij mengimponkanlah madjlis Sjerîf, dan katâlah: 'apâtah kâmij 'âkan berbowat? kârana mânuſija 'îni berbowat bânjakh tanda.

48 Djikalaw kâmij melûluskan dija demikijen 'îni, nisjâja ſakalijen 'awrang nanti pertjâja 'âkan dija: dan 'awrang Rawmâwij 'âkan dâtang, dan membinasâkan, mâwu tampat, mâwu 'umat kâmij.

49 Maka ſa'awrang deri pada marîka 'îtu, jaxnij Khajafâ, jang 'adâlah 'Imâm besàr pada tâhon 'îtu djûga, berkatâlah pada marîka 'îtu: kâmu 'îni tijâda tâhu 'apa p pawn:

50 Dan tijâda kâmu berbitjâra, bahuwa bergûna pada kâmij, ſopâja ſa'awrang mânuſija mâti ganti khawm, dan ſaganàp 'umat djângan hîlang.

51 Maka tijadâlah dekatâkannja 'îni deri pada budij dirînja: tetâpi ſedàng 'adâlah 'îja 'Imâm besàr pada tâhon 'itu djûga, bernubuwetlah 'îja, bahuwa Ẍîsâj nanti mâti ganti 'umat:

52 Dan bûkan ganti 'umat 'îtu sâdja, hânja lâgi ſopâja 'îja kampongkan ſegala 'ânakh p 'Allah, jang tertjerèj berèj, 'itu mendjâdi ſawâtu.

53 'Arkijen maka deri pada hârij 'îtu djûga mutjâwaretlah marîka 'îtu, ſopâja debûnohnja dija.

54 'Arkijen maka tijâda berdjâlanlah Ẍîsâj lâgi

lâgi dengan kaluwâſan di'antâra 'awrang Jehûdij: tetâpi pergîlah 'ija deri sâna kapada ſawâtu benowa jang dekât pada pâdang bel'antâra, kapada negerij jang bernâma 'Efrájim: maka disâna berdjâlanlah 'ija terkûling p ſerta dengan murîd p nja.

55 Maka Fáſahh 'awrang Jehûdij hampirlah dâtangnja, maka bânjakh 'awrang deri pada benowa 'itu mûdikhlah kapada Jerûſjalejm dihûlu deri pada Fáſahh, ſopâja dethâhirkannja ſendirînja.

56 'Arkijen maka marîka 'itu tjaharîlah Xîſâj, dan katâlah ſa'awrang kapada ſa'awrang ſedang 'ija berdîrij didâlam Kaxbah: 'apâtah kâmu ſangka? bahuwa tijâda 'ija 'âkan dâtang memulijâkan mâſa râja?

57 'Adapawn kapâla p 'Imâm dan 'awrang Farîſij ſudahlah memberij penjurôhan, ſopâja, djikalaw ſa'awrang tâhu dimâna 'adânja, 'ija menjatâkan 'itu, ſopâja 'ija ber'awleh tangkap dija 'itu.

FATSAL JANG KA XII.

1 'ARkijen maka dâtanglah Xîſâj 'anàm hârij dihûlu deri pada Fáſahh mâſokh Bejt Xanjâ, dimâna 'adâlah Lâxazar, jang ſadija ſudahlah mâti, jang telàh debangkitkannja deri 'antâra 'awrang mâti p.

2 'Arkijen maka 'awrang berbowatlah disâna ſawâtu perdjamuwan xaſjâ padânja 'itu, dan Martâ 'adâlah berchidmet: maka Lâxazar 'adâlah ſa'awrang deri pada ſegala 'awrang jang dûdokh mâkan ſahidângan ſertânja 'itu.

3 'Arkijen maka Marjam ſatelàh ſudah de'ambilnja ſakatij mînjakh bâwu p an deri pada narwastu jang tijâda bertjampor, jang besàr hargânja, maka 'ija ſudah gôſokh kaduwa kâki Xîſâj, dan menjâpuw kâki p nja dengan rambotnja: maka rûmah 'itu berſamarbakhlah deri pada harûm mînjakh bâwu p an 'itu.

4 'Arkijen maka berkatâlah ſa'awrang deri pada murîd p nja, 'ija 'itu Jehûdâ 'Iskarijawtij, 'ânakh lâki p Sjimawn, jang nanti ſemûkan dija;

5 Kârana 'apa mînjakh bâwu p an 'îni ſudah tijâda dedjuwal dengan tîga râtus dinâr, dan deberij pada 'awrang miskîn?

6 'Adapawn dekatâkannja 'îni, bûkan ſebàb 'ija bertjintâlah 'âkan 'awrang miskîn, tetâpi ſebàb 'ija 'adâlah ſa'awrang pentjûrij, dan peganglah pondij p, dan 'ûſonglah bârang jang dedermâkan.

7 'Arkijen maka berſabdâlah Xîſâj: lûluskanlah parampuwan 'itu: 'ija ſudah ſimpan 'itu ſampej kapada hârij makhbûretku.

8 Kârana pada ſedekâla wakhtu kâmu mendâpat 'awrang miskîn ſertâmu, tetâpi 'âku 'îni tijâda kâmu mendâpat pada ſedekâla wakhtu.

9 'Arkijen maka tahûlah raxijet bânjakh deri pada 'awrang Jehûdij, bahuwa 'ija 'ada disâna: maka dâtanglah marîka 'itu, bûkan 'awleh kârana Xîſâj sâdja, tetâpi lâgi ſopâja delihatnja Lâxazar, jang telàh debangkitkannja deri 'antâra 'awrang mâti p.

10 Maka muſjâwaretlah kapâla p 'Imâm, ſopâja debûnohnja Lâxazar lâgi:

11 Kârana bânjakh 'awrang deri pada 'awrang Jehûdij pergîlah 'awleh kârana dija, dan pertjajâlah 'âkan Xîſâj.

12 Pada ka'ejsôkan harînja raxijet bânjakh jang ſudah dâtang 'âkan memulijâkan mâſa râja 'itu, ſerta dedengarnja, bahuwa dâtanglah Xîſâj kapada Jerûſjalejm,

13 'Itu 'ambillah tjâbang p pôhon p chormâ, dan kaluwarlah bertemûw dengan dija, dan berſarûlah: Hawſjaxnâ, mubâraklah 'ija jang dâtang dengan nâma mahâ besàr Tûhan, Râdja 'awrang Jiſrâ'ejl.

14 Maka Xîſâj pawn mendâpatlah ſa'ejkor kalidej mûda, dan dûdokhlah di'âtasnja 'itu, ſeperti ſudah tersûrat:

15 Djânganlah tâkot, hej 'ânakh parampuwan Tsijawn: bahuwa ſaſonggohnja Radjâmu dâtang berkandara'an 'âtas ſa'ejkor 'ânakh kalidej betîna.

16 Tetâpi pada mulânja murîd p nja tijadâlah meng'arti 'itu: hânja ſatelàh ſudah Xîſâj demulijâkan, tatkâla 'itu terkenanglah marîka 'itu, bahuwa ſegala 'îni ſudah 'ada tersûrat 'âkan dija, dan bahuwa marîka 'itu telàh ſudah berbowat hâl 'îni padânja.

17 'Arkijen maka berſjaksîlah raxijet jang 'adâlah ſertânja 'itu, bahuwa telàh ſudah 'ija menjarûw

menjarùw Lâzazar kaluwar deri dâlam karâmet, dan membangkitkan dija deri 'antâra 'awrang mâti p.

18 Sebàb 'îtu lâgi pergîlah razijet bertemùw dengan dija 'îtu, ſedàng telàh dedengarnja, bahuwa 'ija ſudahlah berbowat tanda 'îni.

19 'Arkijen maka berkatâlah 'awrang Farîſij ſa'awrang kapada ſa'awrang: 'adâkah kâmu melihat, bahuwa tijâda berlâku bârang 'uſahâmu? lîhatlah, 'iſij ſaganàp dunjâ 'îtu pergi meng'îkot dija.

20 Bermûla maka 'adâlah bârang 'awrang Jûnânij deri pada ſegala 'awrang jang sudahlah mûdikh, ſopâja 'ija ſombah ſudjûd tatkâla mâſa râja:

21 'Arkijen maka marîka 'îni berdâtanglah kapada Filipus, jang negerînja Bejt Tsajdâ ditânah Djalîlâ, dan bertanjâkanlah dija, 'ûdjarnja: jâ Tuwan, kâmij ſuka melihat Zîsâj.

22 Dâtanglah Filipus dan katâkanlah 'îtu pada 'Andarijâ: maka 'Andarijâ dan Filipus pûla katâkanlah 'îtu pada Zîsâj:

23 Tetâpi sâhutlah Zîsâj pada marîka 'îtu, ſabdânja: djàm telàh ſampej, ſopâja 'Ânakh 'Insân 'âkan demulijâkan.

24 'Âmîn, 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, djikalaw tijâda bîdji gendom djâtoh kadâlam tânah lâlu mâti, maka 'îtu tinggal dengan ſabidjînja sâdja: tetâpi djikalaw 'îtu mâti, maka 'îtu berbowahkan bowah bânjakh.

25 Sijâpa jang meng'âſeh djiwânja, 'ija 'âkan menghîlang dija 'îtu: dan ſijâpa jang membintjij djiwânja didâlam dunjâ 'îni, 'ija 'âkan memalihâra dija 'îtu dâtang kapada kahidôpan kakàl.

26 Djikalaw bârang ſijâpa berchidmet padâku, bâjiklah 'ija meng'îkot 'âku: maka dimâna 'âku 'îni 'ada, diſâna lâgi 'âkan 'ada châdimku: dan djikalaw bârang ſijâpa berchidmet padâku, Bâpa 'âkan menghormâtij dija.

27 Sakârang kaharuwanlah djiwâku: 'antah 'apâtah 'âku 'âkan berkâta? jâ Bâpa, lepaskanlah 'âku deri pada sâzat 'îni: tetâpi 'awleh kârana hâl 'îtu 'âku ſudah dâtang ſampej kapada sâzat 'îni.

28 Jâ Bâpa, hendakhlah kirânja memulijâkan namâmu. 'Arkijen maka dâtanglah ſawâtu ſawâra deri dâlam lângit meng'atâkan; bahuwa 'âku ſudah memulijâkan, dan pûla 'âku 'âkan memulijâkan dija.

29 'Arkijen maka berkatâlah razijet jang berdîrij diſâna dan menengar 'îtu, bahuwa ſudah dâtang ſawâtu halilintar. 'Awrang lâjin pawn berkatâlah: ſa'awrang Melâ'îkat ſudah bafermân kapadânja.

30 Sâhutlah Zîsâj dan ſabdâlah: bûkan 'awleh kârana ſebàb 'âku ſawâra 'îni ſudah dâtang, hânja 'awleh kârana ſebàb kâmu.

31 Sakârang 'ada hukum dunjâ 'îni: ſakârang panghûlu dunjâ 'îni 'âkan debowang kaluwar.

32 Maka 'âku 'îni, manakâla 'âku 'âkan hâbis detinggîkan deri 'âtas bûmi, 'âkan menghejla ſakalijen 'awrang dâtang kapadâku.

33 ('Adapawn dekatâkannja 'îni, ſambil menandâ'ij dengan mawt mâna 'ija nanti mâti.)

34 Sâhutlah razijet padânja 'îtu: kâmij 'îni ſudah dengar deri pada bûnji Tawrât, bahuwa 'Elmesêh tinggal ſampej ſalâma p nja: 'antah bagimâna 'angkaw 'îni berkâta, bahuwa ſajogijânja 'Ânakh 'Insân 'îtu detinggîkan? ſijâpa 'ada dija 'îni, 'Ânakh 'Insân 'îtu?

35 'Arkijen maka berſabdâlah Zîsâj pada marîka 'îtu: lâgi ſakotîka djûga lamânja tarang 'ada ſerta dengan kâmu: berdjâlanlah kâmu, ſedàng kâmu ber'awleh tarang, ſopâja djângan kalàm melipûtij kâmu. Maka ſijâpa jang berdjâlan dâlam kalàm, tijâda 'ija tâhu kamâna pergînja.

36 Samantâra kâmu ber'awleh tarang, pertjajâlah 'âkan tarang 'îtu, ſopâja kâmu djâdi 'ânakh p tarang. Segala perkâra 'îni dekatâkanlah Zîsâj: maka ſerta pergînja deſamarkannja dirînja lâlu deri pada marîka 'îtu.

37 Dan djikalaw ſakâlipawn 'ija ſudahlah berbowat ſabânjakh tanda dihadâpan marîka 'îtu, hânja ſaſonggohnja tijadâlah 'ija pertjâja 'âkan dija 'îtu:

38 Sopâja ganaplah perkata'an Nabij Jeſaza jâ, jang telàh dekatâkannja: jâ mahâ besàr Tûhan, ſijapâtah ſudah pertjâja pada penengâran kâmij? dan pada ſijâpa lângan mahâ besàr Tûhan ſudah denjatâkan?

39 Sebàb

39 Sebàb 'îtu tijadâlah marîka 'îtu ſampat pertjâja, ſedàng pûla Jeſjaxjâ ſudah berkâta:

40 'Ija ſudah membutâkan mâta p nja, dan menagarkan hatînja: ſopâja djângan 'ija melîhat dengan mâta p nja, dan meng'arti dengan hatînja, dan detawbatkan, dan 'âku ſombohkan marîka 'îtu.

41 Segala 'îni dekatâkanlah Jeſjaxjâ tatkâla delîhatnja kamulija'annja, dan dekatâkannja 'âkan dija 'îtu.

42 Dan hânja ſoſonggohnja lâgi bânjakh 'awrang deri pada ſegala panghûlu pertjajâlah 'âkan dija: tetâpi 'awleh kârana 'awrang Farîſij tijadâlah 'ija meng'âkaw, ſopâja djângan 'ija debowang deri dâlam Kanîſah.

43 Kârana Hormat mânuſija p dekaſehînja lebèh deri pada Hormat 'Allah.

44 Maka berſarûlah Xîsâj, dan berſabdâlah: ſijâpa jang pertjâja 'âkan dâku, tijâda 'ija pertjâja 'âkan dâku, hânja 'âkan dija jang ſudah menjûroh 'âku.

45 Dan ſijâpa jang melîhat 'âku, 'ija melîhat dija jang ſudah menjûroh 'âku.

46 'Âku 'îni taràng jang ſudah mâſokh kadâlam dunjâ, ſopâja ſaſa'awrang jang pertjâja 'âkan dâku, 'îtu djângan tinggal didâlam kalàm.

47 Dan djikalaw bârang ſijâpa ſudah dengar ſegala perkata'anku, dan tijâda pertjâja, 'âku 'îni bûkan mengHhukumkan dija: kârana ſudah tijâda kudâtang ſopâja 'âku mengHhukumkan 'îſij dunjâ, tetâpi ſopâja 'âku menchalâtskan 'îſij dunjâ.

48 Sijâpa jang membowang 'âku, dan tijâda menjambot ſegala perkata'anku, 'ada padânja ſaſawâtu jang mengHhukumkan dija: perkata'an jang ſudah kukatâkan, 'îtu djûga 'âkan mengHhukumkan dija pada hârij jang 'âchir.

49 Kârana 'âku 'îni ſudah tijâda berkâta deri pada kahendakh diriku: tetâpi Bâpa jang ſudah menjûroh 'âku, 'ija djûga ſudah memberij padâku ſawâtu penjurôhan 'âkan bârang jang 'âku 'âkan meng'ûtjap, dan 'âkan bârang jang 'âku 'âkan berkâta.

50 Maka 'âku tâhu, bahuwa penjurôhannja 'ada kahidôpan kakàl. Sebàb 'îtu bârang jang 'âku 'îni katâkan, ſeperti Bâpa ſudah baſermân padâku, bagîtu 'âku katâkan 'îtu.

FATSAL JANG KA XIII.

1 SAbermûla dihûlu deri pada mâſa râja Fáſakh, ſedàng Xîsâj meng'atahuwij, bahuwa ſudahlah ſampej kotikânja, ſopâja 'ija berpindah deri pada dunjâ 'îni kapada Bâpa, ſedàng 'ija ſudahlah meng'aſêhij ſegala 'awràngnja jang châts, jang didâlam dunjâ, maka 'ija ſudah meng'aſêhij dija ſampej katamat.

2 Dan tatkâla perdjamuwan xaſjâ ſudah lâlu, (ſedàng ſakârang ſudahlah 'Iblîs waſwaſet kapada hâti Jehûdâ 'Iskarijawtij, 'ânakh lâki p Sjîmawn, ſopâja deſemûkannja dija,)

3 Xîsâj pawn, jang meng'atahuwij bahuwa Bâpa ſudahlah ſarahkan ſegala ſaſawâtu kapada tângan p nja, dan bahuwa 'ija ſudahlah kaluwar deri pada 'Allah, dan pergi kapada 'Allah,

4 Bângonlah deri pada mâkan xaſjâ, dan tanggalkanlah pakejan p nja: dan ſedàng de'ambilnja ſahelèj kâjin, 'ija 'ikatlah pinggangnja.

5 Komedijen 'ija bûbohlah 'ajer kadâlam bâtil, dan mula'ilah membâſoh kâki p ſegala murîd, dan menjâpuw 'îtu dengan kâjin 'îtu, jang ſertânja ſudah 'ada ter'îkat pinggangnja.

6 'Arkijen maka dâtanglah 'ija kapada Sjîmawn Petrus, jang 'ija ſombahlah padânja: jâ Tûhan, 'angkawkah 'îni hendakh membâſoh kâki p ku?

7 Sâhutlah Xîsâj dan ſabdâlah padânja: bârang jang 'âku 'îni berbowat, 'angkaw 'îni tijâda tâhu pada ſakârang 'îni, tetâpi 'angkaw 'âkan meng'atahuwij 'îtu komedijennja.

8 Sombahlah Petrus padânja: tijâda 'ûſah 'angkaw membâſoh kâki p ku ſampej ſalâma p nja. Sâhutlah Xîsâj padânja: djikalaw tijâda 'âku membâſoh dîkaw, tijâda 'angkaw ber'awleh bahagijan ſertâku.

9 Sombahlah Sjîmawn Petrus padânja: jâ Tûhan, djângankan sâdja kâki p ku, tetâpi lâgi tângan p ku dan kapalâku.

10 Berſabdâlah Xîsâj padânja 'îtu: ſijâpa jang telàh termandij, tijâda 'ûſah 'ija membâſoh melâjinkan kâki p nja djûga; kârana 'ada 'ija sûtjij ſaganàp tûbohnja. Maka kâmu 'îni 'ada sûtjij, tetâpi bûkan ſamowa kâmu.

11 Kârana

11 Kârana tahûlah 'ija ſijâpa 'âkan ſemûkan dija: ſebàb 'îtu berkatâlah 'ija: bûkan ſamowa kâmu 'ada sûtjij.

12 'Apabîla kalàkh ſudah 'ija membâſoh kâki p nja, dan meng'ambil kenâkan pakejan p nja, maka dûdokhlah 'ija pûla pada hidângan, dan ſabdâlah pada marîka 'îtu: 'adâkah kâmu meng'arti 'apa 'âku ſudah berbowat pada kâmu?

13 Kâmu 'îni menjebût 'âku gûruw dan Tûhan, dan kâmu berkâta betûl p; kârana 'âku 'ada dija 'îtu.

14 Sebàb 'îtu djikalaw 'âku 'îni, jang Tûhan dan gûruw, ſudah membâſoh kâki p mu, maka kâmu 'îni lâgi berhûtang membâſoh kâki p ſa'awrang pada ſa'awrang.

15 Kârana 'âku ſudah memberij telâdan pada kâmu, ſopâja, ſeperti 'âku 'îni ſudah berbowat pada kâmu, lâgi kâmu 'îni berbowat.

16 'Âmîn, 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu: hamba tijâda 'ada lebèh besàr deri pada Tuwannja, dan ſurôhan tijâda lebèh besàr deri pada 'awrang jang menjûroh dija.

17 Djikalaw kâmu tâhu ſegala perkâra 'îni, berbahagija 'ada kâmu, djikalaw kâmu melakûkan dija 'îtu.

18 Bûkan 'âku berſabda 'îtu menandâ'ij ſamowa kâmu: 'âku 'îni kenàl, ſijâpa jang 'âku ſudah memîleh: tetâpi 'itu djâdi, ſopâja 'Elmektûb deganâpij; ſijâpa jang mâkan rawtij ſertâku, 'ija ſudah meng'angkat tûmitnja lâwan 'âku.

19 Deri pada ſakârang 'îni 'âku katâkan 'îtu pada kâmu dihûlu deri pada 'îtu djâdi, ſopâja, manakâla 'îtu djâdi, kâmu dâpat pertjâja, bahuwa 'âku 'îni 'ada dija 'îtu.

20 'Âmîn, 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu: djikalaw 'âku menjûroh bârang ſa'awrang, ſijâpa jang menjambot dija, 'ija menjambot 'âku: dan ſijâpa jang menjambot 'âku, 'ija menjambot dija jang ſudah menjûroh 'âku.

21 Satelàh ſudah Îſâj katâkan ſegala perkâra 'îni, maka kaharuwanlah hatînja, dan berſjaksîlah, dan berkatâlah: 'âmîn, 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa ſa'awrang deri pada kâmu 'âkan ſemûkan 'âku.

22 'Arkijen maka tintanglah ſegala murîd ſa'awrang kapada ſa'awrang, ſambil menghuwas 'âkan ſijâpa dekatâkannja 'îtu.

23 Maka ſa'awrang deri pada murîd p nja, jang dekaſêhij Îſâj, 'îtu 'adâlah dûdokh pada hidângan berbâring pada pangkuwan Îſâj.

24 'Arkijen maka Sjîmawn Petrus lambejlah padânja, 'âkan bertânja, ſijâpa garàng 'ada dija 'âkan ſijâpa dekatâkannja 'îtu.

25 Maka hâbis 'ija 'îni berſandar pada dâda Îſâj, ſombahlah 'ija padânja; jâ Tûhan, ſijâpa 'ada dija 'îtu?

26 Sâhutlah Îſâj: 'ija 'îni 'ada dija 'îtu, pada ſijâpa 'âku 'âkan memberij ſaſuwap, hâbis kutjelòp 'itu. Dan ſatelàh ſudah detjelopnja ſuwap 'îtu, maka deberikannja 'îtu pada Jehûdâ 'Iskarijawtij, 'ânakh lâki p Sjîmawn.

27 Maka komedijen deri pada 'ija tarîma ſuwap 'îtu, tatkâla 'îtu mâſokhlah Sjejthân kena dija 'îtu. 'Arkijen maka berſabdâlah Îſâj padânja: bârang jang 'angkaw berbowat, hendakhlah berbowat 'îtu lakàs p.

28 Maka ſa'awrang pawn deri pada ſegala 'awrang jang dûdokh mâkan ſahidângan 'îtu tijadâlah meng'arti, gunapa dekatâkannja 'îtu padânja.

29 Kârana ſangkâlah bârang 'awrang, ſedàng Jehûdâ peganglah pondij p, bahuwa Îſâj berſabdâlah padânja: bilîlah bârang jang bergûna pada kâmij 'âkan memulijâkan mâſa râja: 'âtaw ſopâja deberînja 'apa p pada 'awrang miskîn.

30 Sebàb 'îtu ſatelàh ſudah 'ija 'îni tarîma ſuwap 'îtu, maka ſabantar djûga kaluwarlah 'ija: 'adapawn hârij ſudahlah mâlam.

31 Manakâla kalàkh ſudahlah 'ija kaluwar, maka berſabdâlah Îſâj: ſakârang 'Anakh 'Insân ſudah demulijâkan, dan 'Allah ſudah demulijâkan 'awlehnja.

32 Djikalaw 'Allah ſudah demulijâkan 'awlehnja, nistjâja lâgi 'Allah 'âkan memulijâkan dija 'awleh ſendirînja, maka ſabantar 'ija 'âkan memulijâkan dija.

33 Hej ka'ânakh p, lâgi ſakotîka djûga lamânja 'âku 'ada ſerta kâmu: kâmu 'âkan mentjahârij 'âku, dan ſeperti 'âku ſudah berſabda pada 'awrang Jehûdij: bahuwa kamâna 'âku 'îni pergi, tijâda kâmu 'îni ſampat dâtang: bagî-

tu

tu lâgi ſakâraŋg 'îni 'âku berſabda pada kâmu.

34 Sawâtu penjurôhan bahâru 'âku memberìj pada kâmu, ſopâja kâmu meŋg'asêhij ſa'awraŋg 'âkan ſa'awraŋg. Seperti 'âku ſudah meŋg'asêhij kâmu, ſopâja lâgi kâmu 'îni meŋg'asêhij ſa'awraŋg 'âkan ſa'awraŋg.

35 'Awleh 'îni ſakalijen 'awraŋg 'âkan meŋg'atahuwij, bahuwa kâmu 'ada murîd ꝑ ku, djikalaw kâmu melakûkan kâſeh ſa'awraŋg sâma ſa'awraŋg.

36 Sombahlah SJîmawn Petrus padânja 'îtu: jâ Tûhan, kamanâtah 'aŋgkaw pergi? sâhutlah Xîsâj padânja: kamâna 'âku pergi, tijâda 'aŋgkaw ſampat meŋg'îkot 'âku pada ſakâraŋg 'îni: tetâpi komedijennja 'aŋgkaw 'âkan meŋg'îkot 'âku.

37 Sombahlah Petrus padânja 'îtu: jâ Tûhan, tâgal 'apa pâtek tijâda ſampat meŋg'îkot 'aŋgkaw pada ſakâraŋg 'îni? pâtek hendakh balandjâkan djiwâku gantîmu.

38 Sâhutlah Xîsâj padânja 'îtu: 'aŋgkawkah hendakh balandjâkan djiwâmu gantîku? 'âmîn, 'âmîn djûga 'âku berſabda padâmu; 'âjam djantan tijâda 'âkan berkûkokh, ſabulòm 'aŋgkaw tîga kâli menjaŋgkâlij 'âku.

FATSAL JANG KA XIV.

1 DJAŋganlah kaharuwan hatîmu: kâmu pertjâja 'âkan 'Allah, pertjajâlah lâgi 'âkan dâku.

2 Didâlam rûmah Bapâku 'ada bânjakh perdijâman: tjâra lâjin ſudahlah kukatâkan 'îtu pada kâmu: 'âku pergi berdjâlan 'âkan melaŋgkap tampat bagi kâmu.

3 Dan ſatelàh ſudah hâbis kupergi berdjâlan, dan melaŋgkap tampat bagi kâmu, maka 'âku 'âkan dâtaŋg kombâli, dan menjambot kâmu dâtaŋg kapadâku, ſopâja lâgi kâmu 'îni 'ada dimâna 'âku 'îni 'ada.

4 Dan kamâna 'âku 'îni pergi kâmu tâhu, dan djâlan 'îtu kâmu tâhu.

5 Sombahlah Tômâ padânja 'îtu: jâ Tûhan, tijâda kâmij tâhu kamâna 'aŋgkaw pergi: 'antah bagimâna kâmij bawleh tâhu djâlan 'îtu?

6 Berſabdâlah Xîsâj padânja 'îtu: 'âku 'îni 'ada djâlan, dan kabenâran, dan kahidôpan. Bâraŋg ſa'awraŋg pawn tijâda dâtaŋg kapada Bâpa melâjinkan 'awleh 'âku.

7 Djikalaw kâmu ſudahlah meŋg'enàl 'âku, nistjâja lâgi kâmu ſudahlah meŋg'enàl Bapâku: maka deri pada ſakâraŋg 'îni kâmu meŋg'enàl dija, dan ſudah melîhat dija.

8 Sombahlah Filipus padânja: jâ Tûhan, tondjokhlah Bâpa 'îtu pada kâmij, maka padâlah 'îtu pada kâmij.

9 Berſabdâlah Xîsâj padânja: ſakijen wakhtu lamânja 'akûkah 'ada ſerta kâmu, dan tijadâkah kâmu ſudah meŋg'enàl 'âku, jâ Filipus? ſijâpa jaŋg ſudah melîhat 'âku, 'ija ſudah melîhat Bâpa: 'antah bagimâna 'aŋgkaw berkâta; tondjokhlah Bâpa 'îtu pada kâmij?

10 Bûkankah 'aŋgkaw pertjâja, bahuwa 'âku 'îni 'ada didâlam Bâpa, dan Bâpa pawn didâlam 'âku? ſegala perkatâ'an jaŋg 'âku 'îni katâkan pada kâmu, tijâda 'âku katâkan deri pada kahendakh dirîku: tetâpi Bâpa jaŋg tiŋggal didâlam 'âku, 'ija djûga berbowat ſegala kardja 'îtu.

11 Pertjajâlah padâku, bahuwa 'âku 'îni 'ada didâlam Bâpa, dan Bâpa pawn didâlam 'âku: dan djikalaw tijâda, pertjajâlah padâku 'awleh kârana ſegala kardja 'îtu djûga.

12 'Âmîn, 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, ſijâpa jaŋg pertjâja 'âkan dâku, ſegala kardja jaŋg 'âku 'îni berbowat, lâgi 'ija 'îni 'âkan berbowat 'îtu, dan 'ija 'âkan berbowat kardja ꝑ jaŋg lebèh besàr deri pada ſegala 'îni. Kârana 'âku 'îni pergi berdjâlan kapada Bapâku.

13 Maka bâraŋg jaŋg kâmu 'âkan minta deŋgan namâku, 'îtu djûga 'âku 'âkan berbowat: ſopâja Bâpa demulijâkan 'awleh 'Ânakh lâki ꝑ.

14 Djikalaw kâmu 'âkan minta 'apa ꝑ deŋgan namâku, 'âku 'îni 'âkan berbowat 'îtu.

15 Djikalaw kâmu meŋg'asêhij 'âku, hendakhlah paliharâkan ſegala penjurôhanku.

16 Maka 'âku 'îni 'âkan minta pada Bâpa, maka 'ija 'âkan memberìj pada kâmu ſa'awraŋg paŋghibor jaŋg lâjin, ſopâja 'ija tiŋggal ſerta kâmu ſampej ſalâma ꝑ nja.

17 'Ija 'îtu Rôhh Hakhîkhet, jaŋg 'îſij dunjâ tijâda ſampat menjambot, kârana tijâda 'ija melîhat dija, dan tijâda 'ija meŋg'enàl dija: tetâpi

kâmu 'îni meng'enàl dija, kârana 'ija tinggal ſerta kâmu, dan 'âkan 'ada didâlam kâmu.

18 Tijâda 'âku 'âkan tinggalkan kâmu 'ânakh p pijâtu: 'âku dâtang pûlang kapada kâmu.

19 Lâgi ſakoûka djûga lamânja, maka 'îſij dunjâ tijâda lâgi 'âkan melîhat 'âku: tetâpi kâmu 'îni 'âkan melîhat 'âku: kârana 'âku 'îni 'ada hîdop, dan kâmu 'îni 'âkan hîdop.

20 Pada hârij 'îtu djûga kâmu 'îni 'âkan meng'âkaw, bahuwa 'âku 'îni 'ada didâlam Bapâku, dan kâmu 'îni didâlam 'âku, dan 'âku 'îni didâlam kâmu.

21 Sijâpa jang memegang ſegala penjurôhanku, dan memaliharâkan dija 'îtu, 'ija djûga 'ada jang meng'aſêhij 'âku: dan ſijâpa jang meng'aſêhij 'âku, 'ija 'âkan dekaſêhij 'awleh Bapâku: maka 'âku 'îni 'âkan meng'aſêhij dija, dan 'âku 'âkan menjatâkan diríku padânja 'îtu.

22 Sombahlah padânja Jehûdâ, bûkan 'Iskarijawtij 'îtu: jâ Tûhan, 'apa 'artinja 'îtu, bahuwa 'angkaw nanti menjatâkan ſendirîmu pada kâmij, dan bûkan pada 'îſij dunjâ?

23 Sâhutlah Jêſâj dan ſabdâlah padânja: djikalaw bârang ſijâpa meng'aſêhij 'âku, 'ija 'âkan hâfitkan perkatâ'anku: dan Bapâku 'âkan meng'aſêhij dija, dan kâmij 'âkan dâtang kapadânja, dan kâmij 'âkan berbowat perdijâman ſertânja 'îtu.

24 Sijâpa jang tijâda meng'aſêhij 'âku, tijâda 'ija hâfitkan perkatâ'an p ku. Maka perkatâ'an jang kâmu dengar 'îtu bûkan 'ada punjâku, hânja pûnja Bâpa, jang ſudah menjûroh 'âku.

25 Segala perkâra 'îni 'âku ſudah katâkan pada kâmu, ſedang 'âku tinggal ſerta kâmu.

26 Tetâpi panghîbor, 'ija 'îtu Rôhhu-'lkhudus, jang Bâpa 'âkan menjûroh dengan namâku, 'ija djûga 'âkan meng'âdjar kâmu ſegala ſaſawâtu, dan meng'îngatkan kâmu ſegala ſaſawâtu, jang 'âku ſudah katâkan pada kâmu.

27 Salâm djûga 'âku tinggalkan bagi kâmu, ſalâmku 'âku memberij pada kâmu: bûkan ſeperti 'îſij dunjâ memberij, 'âku 'îni memberij dija 'îtu pada kâmu. Djânganlah kaharuwan hatîmu, dan djânganlah kâmu tjabàr.

28 Kâmu ſudah dengar, bahuwa 'âku 'îni ſudah katâkan pada kâmu, 'âku pergi dan dâtang pûlang kapada kâmu. Djikalaw kâmu ſudahlah meng'aſêhij 'âku, nistjâja kâmu 'âkan ſuka tjita, ſebab 'âku ſudah katâkan, 'âku pergi berdjâlan kapada Bâpa: kârana Bapâku 'ada lebèh besàr deri padâku.

29 Maka ſakârang 'âku ſudah katâkan 'îtu pada kâmu dihûlu deri pada 'îtu djâdi: ſopâja manakâla 'îtu djâdi kâmu dâpat pertjâja.

30 Tijâda lâgi 'âku 'âkan berkâta banjakh p ſerta kâmu: kârana panghûlu dunjâ 'îni dâtang, dan tijâda pegang bârang kawâſa 'âtasku.

31 Tetâpi ſopâja 'îſij dunjâ meng'atahuwij, bahuwa 'âku meng'aſêhij Bâpa, dan berbowat demikîjen 'îni, ſeperti Bâpa ſudah berpasàn padâku. Bângonlah, marîlah kâmij pergi deri sîni.

FATSAL JANG KA XV.

1 'ÂKu 'îni 'ada pôhon 'angawr jang benàr, dan Bapâku 'ada 'awrang dûſon.

2 Saſawâtu tjâbang jang tijâda memberij bowah 'awlehku, 'ija meranting dija: dan ſaſawâtu jang memberij bowah, 'ija tjerjâkan dija, ſopâja 'ija memberij mâkin bânjakh bowah p.

3 Sadija kâmu 'îni 'ada tjerja, 'awleh kârana perkatâ'an 'îtu jang 'âku ſudah meng'ûtjap pada kâmu.

4 Tataplah kâmu padâku, dan 'âku 'îni pada kâmu. Seperti bârang tjâbang tijâda ſampat memberij bowah p deri pada ſendirînja, melâjinkan 'ija tatàp pada pôhon 'angawr: bagîtu lâgi kâmu 'îni tijâda, melâjinkan kâmu tatàp padâku.

5 'Âku 'îni 'ada pôhon 'angawr, dan kâmu 'ada tjâbang p: ſijâpa jang tatàp padâku, dan 'âku padânja, 'ija djûga memberij bowah p bânjakh: kârana lâjin deri padâku tijâda kâmu ſampat berbowat 'apa p.

6 Djikalaw bârang ſijâpa tijâda tatàp padâku, 'îja ſudah terbowang kaluwar ſeperti bârang tjâbang, jang ſudah djâdi kering: maka 'awrang kompolkan dija 'îtu, dan bowangkan 'îtu kadâlam 'âpij, maka 'îtu tertûnu hâbis.

7 Djikalaw kâmu tatàp padâku, dan ſegala perkatâ'anku 'îtu tatàp pada kâmu, nistjâja bârang

rang jang kâmu kahendâkij, kâmu bawleh minta, maka 'îtu 'âkan dâtang pada kâmu.

8 Dengan 'îni Bapâku ſudah demulijâkan, ſopâja kâmu memberìj bowah p bânjakh: maka kâmu 'âkan djâdi murîd p ku.

9 Seperti Bâpa ſudah meng'asêhij 'âku, lâgi 'âku 'îni ſudah meng'asêhij kâmu: tataplah kâmu pada kasêhanku 'îni.

10 Djikalaw kâmu memaliharâkan ſegala penjurôhanku, maka kâmu 'âkan tatàp pada kasêhanku: ſeperti 'âku 'îni ſudah memaliharâkan ſegala penjurôhan Bapâku, dan tatàp pada kasêhannja.

11 Segala perkâra 'îni 'âku ſudah katâkan pada kâmu, ſopâja kaſukâ'anku tatàp pada kâmu, dan kaſukâ'an kâmu deganâpij.

12 'Îni djûga 'ada penjurôhanku, ſopâja kâmu meng'asêhij ſa'awrang 'âkan ſa'awrang, ſeperti 'âku ſudah meng'asêhij kâmu.

13 Bârang ſa'awrang tijâda berpûnja kasêhan jang lebèh besàr deri pada 'îni, ſopâja ſa'awrang balandjâkan djiwânja ganti tſalhâbat p nja.

14 Kâmu 'îni 'ada tſalhâbat p ku, djikalaw kâmu berbowat bârang jang 'âku 'îni berpasàn pada kâmu.

15 Tijâda lâgi 'âku menjebût kâmu hamba p: kârana hamba tijâda tâhu 'apa Tuwannja berbowat: tetâpi 'âku ſudah menjebût kâmu tſalhâbat p, kârana ſegala ſaſawâtu jang ſudah kudengar deri pada Bapâku, 'îtu 'âku ſudah memaxlûmkan pada kâmu.

16 Kâmu 'îni ſudah tijâda memîleh 'âku, hânja 'âku 'îni ſudah memîleh kâmu, dan ſudah menîtahkan kâmu, ſopâja kâmu 'îni pergi, dan memberìj bowah p, dan bowah p kâmu 'ada tatàp: ſopâja bârang jang kâmu 'âkan minta deri pada Bâpa dengan namâku, 'ija berîkan 'îtu pada kâmu.

17 'Îni djûga 'âku berpasàn pada kâmu, ſopâja kâmu meng'asêhij ſa'awrang 'âkan ſa'awrang.

18 Djikalaw 'îſij dunjâ membintjij kâmu, katahuwîlah kalàkh, bahuwa 'ija ſudah membintjij 'âku dihûlu deri pada kâmu.

19 Djikalaw 'adâlah kâmu deri pada dunjâ, nistjâja ſudahlah 'îſij dunjâ meng'asêhij châtletnja: tetâpi ſebàb kâmu bûkan 'ada deri pada dunjâ, hânja 'âku 'îni ſudah memîleh kâmu deri pada dunjâ, tâgal 'îtu 'îſij dunjâ membintjij kâmu.

20 Terkenanglah kâmu 'âkan perkatâ'an 'îtu jang 'âku 'îni ſudah katâkan pada kâmu: hamba bûkan 'ada lebèh besàr deri pada Tuwannja. Djikalaw marîka 'îtu ſudah menghambat 'âku, lâgi 'ija 'âkan menghambat kâmu: djikalaw marîka 'îtu ſudah hhâfidkan perkatâ'anku, lâgi 'ija 'âkan hhâfidkan perkatâ'an kâmu.

21 Tetâpi ſamowa perkâra 'îni marîka 'îtu 'âkan meng'adâkan pada kâmu 'awleh kârana namâku, ſebàb tijâda 'ija meng'enàl dija jang ſudah menjûroh 'âku.

22 Djikalaw ſudahlah tijâda kudâtang, dan meng'atâkan pada marîka 'îtu, bârang dawſa pawn bûkan 'adâlah padânja: tetâpi ſakârang bûkan 'ada padânja bârang tûdong pada dawſa p nja.

23 Sijâpa jang membintjij 'âku, 'ija lâgi membintjij Bapâku.

24 Djikalaw ſudahlah tijâda 'âku berbowat ſegala kardja 'îtu di'antâra marîka 'îtu, jang bârang ſa'awrang lâjin ſudah tijâda berbowat, bârang dawſa bûkan 'adâlah padânja: tetâpi ſakârang marîka 'îtu ſudah melihat 'îtu, dan membintjij mâwu 'âku mâwu Bapâku.

25 Tetâpi 'îtu djâdi, ſopâja ganaplah perkatâ'an 'îtu, jang tersûrat didâlam Tawrâtnja; bahuwa marîka 'îtu ſudah membintjij 'âku ſamenâ p.

26 Tetâpi manakâla hâbis dâtang panghibor 'îtu, jang 'âku 'îni 'âkan menjûroh kapada kâmu deri pada Bâpa, jaxnij, Rôhh hhakhîkhet jang kaluwar deri pada Bâpa, 'ija djûga nanti berſjakſi 'âkan dâku.

27 Maka kâmu 'îni lâgi 'âkan nâjik ſjakſi, kârana deri pada mulânja kâmu ſudah 'ada ſertâku.

FATSAL JANG KA XVI.

1 SEgala perkâra 'îni 'âku ſudah katâkan pada kâmu, ſopâja djângan kâmu kena ſjak.

2 Marîka 'îtu 'âkan membowang kâmu deri dâlam Kanîſah: behkan djàm 'ada dâtang, bahuwa ſaſa'awrang jang nanti membûnoh kâmu,

'âkan ſangka berbowat xibâdet kapada 'Allah.

3 Maka ſegala perkâra 'îni marîka 'îtu 'âkan meng'adâkan pada kâmu, ſebàb ſudah tijâda 'îja meng'enàl Bâpa, dan tijâda pawn 'âku.

4 Tetâpi ſegala perkâra 'îni 'âku ſudah meng'ûtjap pada kâmu, ſopâja manakâla djam 'îtu ſudah dâtang, kâmu meng'enang dija 'îtu, bahuwa 'âku 'îni ſudah katâkan 'îtu pada kâmu: tetâpi deri pada mulânja ſudah tijâda kukatâkan ſegala perkâra 'îni, ſebàb 'adâlah 'âku ſerta kâmu.

5 Maka ſakârang 'âku pergi kapada dija jang ſudah menjûroh 'âku, maka ſa'awrang deri pada kâmu tijâda bertanjâkan 'âku: kamâna pergi angkaw?

6 Tetâpi ſebàb 'âku ſudah meng'ûtjap ſegala perkâra 'îni pada kâmu, maka duka tjita ſudah memunôhij hâti kâmu.

7 Tetâpi 'âku 'îni meng'atâkan kabenâran pada kâmu, bergûna pada kâmu, ſopâja 'âku 'îni pergi: kârana djikalaw tijâda 'âku pergi, maka panghîbor 'îtu tijâda 'âkan dâtang kapada kâmu: tetâpi djikalaw 'âku pergi berdjâlan, maka 'âku 'âkan menjûroh dija 'îtu kapada kâmu.

8 Dan 'apabîla 'îja 'îni ſudah dâtang, maka 'îja 'âkan menampelikh 'îſij dunjâ deri pada dawſa, dan deri pada xadâlet, dan deri pada Hhukum.

9 Deri pada dawſa pawn, 'awleh kârana marîka 'îtu tijâda pertjâja 'âkan dâku:

10 Dan deri pada xadâlet, 'awleh kârana 'âku pergi kapada Bapâku, maka tijâda lâgi kâmu 'âkan melîhat 'âku:

11 Dan deri pada Hhukum, 'awleh kârana panghûlu dunjâ 'îni ſudah kena Hhukum.

12 'Ada padâku lâgi bânjakh perkâra, 'âkan meng'atâkan 'îtu pada kâmu, tetâpi ſakârang 'îni tijâda kâmu dâpat menang'gong 'îtu.

13 Tetâpi bilamâna 'îja 'îtu, jaxnij Rôhh Hhakhîkhet, ſudah hâbis dâtang, 'îja 'âkan menghentar kâmu kapada ſamowa kabenâran. Kârana tijâda 'îja 'âkan meng'ûtjap deri pada ſendirînja, tetâpi bârang jang 'îja 'âkan hâbis menengar, 'îja 'âkan meng'ûtjap 'îtu, dan memberîta pada kâmu bârang jang lâgi dâtang.

14 'Îja djûga 'âkan memulijâkan 'âku: kârana 'îja 'âkan tarîma 'îtu deri pada jang punjâku, dan memberîta 'îtu pada kâmu.

15 Segala ſaſawâtu jang pûnja Bâpa 'îtu 'ada punjâku: ſebàb 'îtu katâkanlah 'âku, bahuwa 'îja 'âkan tarîma 'îtu deri pada jang punjâku, dan memberîta 'îtu pada kâmu.

16 Sakotîka djûga lamânja, maka tijâda kâmu 'âkan melîhat 'âku: dan pûla ſakotîka djûga lamânja, maka kâmu 'âkan memandang 'âku, kârana 'âku 'îni pergi kapada Bâpa.

17 'Arkijen maka berkatâlah bârang 'awrang deri pada murîd p nja ſa'awrang kapada ſa'awrang: 'apâtah 'artînja 'îtu jang dekatâkannja pada kâmij; ſakotîka djûga lamânja, maka tijâda kâmu 'âkan melîhat 'âku: dan pûla ſakotîka djûga lamânja, maka kâmu 'âkan memandang 'âku: lâgi; kârana 'âku 'îni pergi kapada Bâpa?

18 'Arkijen maka berkatâlah marîka 'îtu: 'apâtah 'artînja 'îtu jang dekatâkannja, ſakotîka djûga lamânja? kâmij tijâda tâhu 'apa jang de'ûtjapnja.

19 'Arkijen maka xîsaj pawn tahûlah, bahuwa marîka 'îtu mâwu bertanjâkan dija, dan ſabdâlah padânja: 'adâkah kâmu parikhſa ſa'awrang sâma ſa'awrang 'âkan Hhâl 'îni, jang ſudah kukatâkan; ſakotîka djûga lamânja, maka tijâda kâmu 'âkan melîhat 'âku: dan pûla ſakotîka djûga lamânja, maka kâmu 'âkan memandang 'âku?

20 'Âmîn, 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu: bahuwa kâmu 'îni 'âkan menângis dan merâtap, tetâpi 'îſij dunjâ 'âkan ſuka tjita: maka kâmu 'âkan duka tjita, tetâpi duka tjitâmu 'âkan ber'ûbah mendjâdi ſuka tjita.

21 Sa'awrang parampuwan manakâla 'îja ber'ânakh, ber'awleh kaduka'an, ſedang djamnja ſudah ſampej: tetâpi manakâla 'îja ſudah ber'ânakh ka'ânakh 'îtu, tijâda lâgi 'îja meng'enang 'âkan kaſukâran, 'awleh kârana kaſuka'an ſebàb ſa'awrang mânuſija ſudah taper'ânakh mâſokh dunjâ.

22 Maka ſonggohpawn ſebàb 'îtu kâmu 'îni ſakârang ber'awleh kaduka'an: tetâpi 'âku 'âkan melîhat kâmu pûla, maka hatîmu 'âkan berſuka, dan ſa'awrang pawn tijâda 'âkan meng'ambil kaſuka'anmu 'îtu deri pada kâmu.

23 Maka pada hârij 'îtu djûga tijâda kâmu 'âkan

'âkan bertanjâkan 'âku 'apa p. 'Âmîn, 'âmîn djûga 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa ſegala ſaſawâtu jang kâmu 'âkan minta deri pada Bâpa dengan namâku, 'ija 'âkan memberij 'itu pada kâmu.

24 Sampej ſakârang 'îni bulòm kâmu minta 'apa p dengan namâku: mintâlah, maka kâmu 'âkan tarîma, ſopâja kaſukâ'anmu 'itu djâdi ganàp.

25 Segala perkâra 'îni 'âku ſudah meng'ûtjap pada kâmu dengan bâwa bâgej p per'upamâ'an: tetâpi dâtang djàm, manakâla tijâda lâgi 'âku 'âkan meng'ûtjap pada kâmu dengan bâwa bâgej p per'upamâ'an, tetâpi dengan kaluwâſan 'âku 'âkan memberîta pada kâmu 'âkan Bâpa.

26 Pada hârij 'itu djûga kâmu 'âkan minta dengan namâku: dan tijâda 'âku berſabda pada kâmu, bahuwa 'âku 'îni 'âkan memôhonkan pada Bâpa 'âkan kâmu.

27 Kârana Bâpa ſendîrij meng'aſêhij kâmu, ſebàb kâmu 'îni ſudah meng'aſêhij 'âku, dan ſudah pertjâja, bahuwa 'âku 'îni ſudah kaluwar deri pada 'Allah.

28 'Âku ſudah kaluwar deri pada Bâpa, dan ſudah dâtang mâſokh dunjâ: pûla 'âku meninggalkan dunjâ, dan pergi berdjâlan kapada Bâpa.

29 Sombahlah padânja murîd p nja: bahuwa ſaſonggohnja ſakârang 'angkaw meng'ûtjap dengan kaluwâſan, dan tijâda meng'atâkan bârang per'upamâ'an.

30 Sakârang kâmij tâhu, bahuwa 'angkaw meng'atahuwij ſegala ſaſawâtu, dan tijâda 'angkaw berwudjûb, ſopâja bârang ſa'awrang bertanjâkan 'angkaw. 'Awleh 'îni kâmij pertjâja, bahuwa 'angkaw ſudah kaluwar deri pada 'Allah.

31 Sâhutlah Îsâj pada marîka 'itu: kamûkah pertjâja ſakârang 'îni?

32 Bahuwa ſaſonggohnja dâtang djàm, dan ſakârang ſudah dâtang, bahuwa kâmu 'âkan detjerèj berejkan mâſing p ſa'awrang kapada tampatnja jang châts, dan kâmu 'âkan meninggalkan 'âku ſa'awrangku. Dan hânja ſaſonggohnja 'âku bûkan 'ada ſa'awrangku: kârana Bâpa 'ada ſertâku.

33 Segala perkâra 'îni 'âku ſudah meng'ûtjap pada kâmu, ſopâja kâmu ber'awleh dâmej 'awlehku. Didâlam dunjâ kâmu 'âkan ber'awleh kaſukâran: tetâpi pertataplah hâti kâmu, 'âku 'îni ſudah menàng dunjâ.

FATSAL JANG KA XVII.

1 SEgala 'îni Îsâj ſudah meng'ûtjap, maka 'ija pawn 'angkatlah mâta p nja kalângit, dan ſombahlah: jâ Bâpa, djàm telàh ſampej, hendakhlah kirânja memulijâkan 'Ânakhmu lâki p, ſopâja lâgi 'Ânakhmu lâki p memulijâkan 'angkaw.

2 Seperti 'angkaw ſudah memberij padânja kawâſa 'âtas ſakalijen dâging, ſopâja ſaſa'awrang jang 'angkaw ſudah memberij padânja, 'ija memberij kahidôpan kakàl pada marîka 'itu.

3 'Adapawn 'îni djûga 'ada kahidôpan kakàl, ſopâja marîka 'itu meng'enàl 'angkaw 'Allah jang 'aſa, dan benàr, dan Îsâj 'Elmesêth, jang 'angkaw ſudah menjûroh.

4 'Âku 'îni ſudah memulijâkan 'angkaw di'âtas bûmi: 'âku ſudah menjempornâkan kardja 'itu jang 'angkaw ſudah memberij padâku 'âkan berbowat.

5 Sakârang pawn, jâ Bâpa, hendakhlah kirânja 'angkaw 'îni memulijâkan 'âku sâma ſendirîmu dengan kamulijâ'an, jang 'âku ſudah mempunjâ'ij sâma 'angkaw, dihûlu deri pada dunjâ djâdi.

6 'Âku ſudah menjatâkan namâmu pada ſegala mânuſija, jang 'angkaw ſudah memberij padâku deri 'antâra 'iſij dunjâ. Marîka 'itu 'adâlah punjâmu, maka 'angkaw ſudah memberij dija 'itu padâku, dan 'ija ſudah hâfidkan perkatâ'anmu.

7 Sakârang marîka 'itu ſudah meng'âkaw, bahuwa ſegala ſaſawâtu, jang 'angkaw ſudah memberij padâku, 'itu 'ada deri padâmu.

8 Kârana ſegala perkatâ'an jang 'angkaw ſudah memberij padâku, 'itu 'âku ſudah memberij pada marîka 'itu, dan 'ija ſudah tarîma 'itu, dan dengan ſabenarnja 'ija ſudah meng'âkaw, bahuwa 'âku ſudah kaluwar deri padâmu, dan 'ija ſudah pertjâja, bahuwa 'angkaw ſudah menjûroh 'âku.

9 'Âku 'îni memôhonkan 'âkan marîka 'itu:

tijâda 'âku memôhonkan 'âkan 'îſij dunjâ, tetâpi 'âkan ſegala 'awraŋg, jaŋg 'aŋgkaw ſudah memberìj padâku, kârana marîka 'îtu 'ada punjâmu.

10 Maka ſakalijen jaŋg punjâku 'îtu 'ada punjâmu, dan ſegala jaŋg punjâmu 'îtu punjâku: dan 'âku ſudah tapermulija 'awleh marîka 'îtu.

11 Maka tijâda lâgi 'âku 'ada didâlam dunjâ, tetâpi marîka 'îtu 'ada didâlam dunjâ, dan 'âku 'îni dâtaŋg kapadâmu. Jâ Bâpa jaŋg khudûs, hendakhlah kirânja deŋgan kârana namâmu paliharâkan marîka 'îtu, jaŋg 'aŋgkaw ſudah memberìj padâku, ſopâja ſawâtu djûga 'adânja ſeperti kâmij.

12 Tatkâla 'âku 'adâlah ſerta marîka 'îtu didâlam dunjâ, maka 'âku 'îni paliharâkanlah marîka 'îtu deŋgan kârana namâmu. Segala 'awraŋg jaŋg 'aŋgkaw ſudah memberìj padâku, 'âku ſudah menoŋgguwij dija, maka bâraŋg ſa'awraŋg deri pada marîka 'îtu ſudah tijâda binâſa, melâjinkan 'ânakh ſibinâſa, ſopâja ganaplah 'Elmektûb.

13 Tetâpi ſakâraŋg 'âku dâtaŋg kapadâmu, dan meŋg'ûtjap perkâra 'îni didâlam dunjâ, ſopâja marîka 'îtu ber'awleh kaſukâ'anku 'îtu ganàp didâlam ſendirînja.

14 'Âku 'îni ſudah memberìj fermânmu pada marîka 'îtu, maka 'îſij dunjâ ſudah membintjij dija, 'awleh kârana 'ija bûkan 'ada deri pada dunjâ, ſeperti 'âku 'îni bûkan 'ada deri pada dunjâ.

15 Tijâda 'âku memôhonkan ſopâja 'aŋgkaw meŋg'ambil marîka 'îtu deri pada dunjâ, tetâpi ſopâja 'aŋgkaw memaliharâkan dija deri pada jaŋg djâhat.

16 Marîka 'îtu bûkan 'ada deri pada dunjâ, ſeperti 'âku 'îni bûkan 'ada deri pada dunjâ.

17 Hendakhlah kirânja meŋgkhuduskan marîka 'îtu 'awleh kabenâranmu: fermânmu 'îtu 'ada kabenâran.

18 Seperti 'aŋgkaw ſudah menjûroh 'âku mâſokh dunjâ, bagîtu lâgi 'âku 'îni ſudah menjûroh marîka 'îtu mâſokh dunjâ.

19 Maka 'âku 'îni meŋgkhuduskan ſendirîku kârana marîka 'îtu, ſopâja 'ija lâgi djâdi 'awraŋg mukhadas 'awleh kabenâran.

20 Maka tijâda 'âku memôhonkan 'âkan marîka 'îtu sâdja, tetâpi lâgi 'âkan ſegala 'awraŋg, jaŋg nanti pertjâja 'âkan dâku 'awleh perkatâ'annja.

21 Sopâja ſakalijennja 'îtu 'ada ſawâtu djûga, ſeperti 'aŋgkaw, jâ Bâpa, didâlam 'âku, dan 'âku didâlam 'aŋgkaw, ſopâja marîka 'îtu lâgi 'ada ſawâtu djûga didâlam kâmij: ſopâja 'îſij dunjâ pertjâja, bahuwa 'aŋgkaw 'îni ſudah menjûroh 'âku.

22 Maka 'âku 'îni ſudah memberìj pada marîka 'îtu kamulijâ'an 'îtu, jaŋg 'aŋgkaw ſudah memberìj padâku: ſopâja ſawâtu djûga 'adânja, ſeperti kâmij 'îni 'ada ſawâtu djûga.

23 'Âku didâlam marîka 'îtu, dan 'aŋgkaw didâlam 'âku: ſopâja 'ija 'ada ſemporna kapada ſawâtu djûga, dan ſopâja 'îſij dunjâ meŋg'âkaw, bahuwa 'aŋgkaw 'îni ſudah menjûroh 'âku, dan ſudah meŋg'asêhij marîka 'îtu: ſeperti 'aŋgkaw ſudah meŋg'asêhij 'âku.

24 Jâ Bâpa, ſegala 'awraŋg jaŋg 'aŋgkaw ſudah memberìj padâku, 'âku meŋghendâkij, ſopâja dimâna 'âku 'îni 'ada, marîka 'îtu lâgi 'ada ſertâku: ſopâja delîhatnja kamulijâ'anku, jaŋg 'aŋgkaw ſudah memberìj padâku, kârana 'aŋgkaw ſudah meŋg'asêhij 'âku dihûlu deri pada 'asâs dunjâ.

25 Hej Bâpa jaŋg ꝟâdil, bahuwa 'îſij dunjâ ſudah tijâda meŋg'enàl 'aŋgkaw: tetâpi 'âku 'îni ſudah meŋg'enàl 'aŋgkaw, dan marîka 'îni ſudah meŋg'âkaw, bahuwa 'aŋgkaw 'îni ſudah menjûroh 'âku.

26 Maka 'âku ſudah memaꝟlûmkan, dan 'âkan memaꝟlûmkan namâmu pada marîka 'îtu: ſopâja kaſêhan, jaŋg 'awlehnja 'aŋgkaw ſudah meŋg'asêhij 'âku, 'îtu 'ada didâlam marîka 'îtu, dan 'âku didâlamnja.

FATSAL JANG KA XVIII.

1 SAtelàh ſudah ꝟîsâj katâkan ſegala perkâra 'îni, maka kaluwarlah 'ija deŋgan murîd ꝑ nja kaſabaràŋg ſejrôkan KHedrawn, dimâna 'adâlah ſawâtu kobòn, kamâna mâſokhlah 'ija 'îni dan murîd ꝑ nja.

2 Maka Jehûdâ pawn, jaŋg ſemûkanlah dija 'îtu, lâgi kenallah tampat 'îtu, ſedàŋg bânjakh kâli ꝟîsâj ſudahlah berhimpon disâna ſerta deŋgan murîd ꝑ nja.

3 'Arkijen

3 'Arkijen maka Jehûdâ, ſatelàh ſudah de-'ambilnja pasûkan, dan bârang sâkej p jang tersûroh 'awleh kapâla p 'Imâm dan 'awrang Farîſij, 'itu dâtanglah kasâna membâwa tanglong p, dan dâmar p, dan ſindjâta p.

4 'Arkijen maka Sîsaj, ſedàng dekatahuwînja ſegala ſaſawâtu jang 'âkan berlâkuw 'âtasnja, 'itu kaluwarlah, dan katâlah pada marîka 'itu: ſijâpa kâmu tjahârij?

5 Sâhutlah marîka 'itu padânja: Sîsaj Nâtsirij. Katâlah Sîsaj pada marîka 'itu: 'âku 'ini 'ada dija 'itu. Maka Jehûdâ, jang ſemûkanlah dija, 'itu berdirîlah lâgi ſerta dengan marîka 'itu.

6 'Arkijen maka demi 'ija katâlah pada marîka 'itu, bahuwa 'âku 'ini 'ada dija 'itu, 'ondorlah marîka 'itu kabalâkang, dan djâtohlah terdjurûmis katânah.

7 'Arkijen maka 'ija pûla bertanjâkanlah marîka 'itu: ſijâpa kâmu tjahârij? maka berkatâlah marîka 'itu: Sîsaj Nâtsirij.

8 Sâhutlah Sîsaj: 'âku ſudah berkâta pada kâmu, bahuwa 'âku 'ini 'ada dija 'itu. Sebàb 'itu djikalaw kâmu tjahârij 'âku, berîlah 'awrang 'ini pergi.

9 Sopâja ganaplah perkatâ'an 'itu jang telàh dekatâkannja: 'âkan ſegala 'awrang jang 'angkaw ſudah memberìj padâku, ſudah tijâda 'âku memberìj hîlang ſa'awrang deri pada marîka 'itu.

10 'Arkijen maka SJîmawn Petrus jang pâkej ſabîlah pedàng, menghûnuslah 'itu, dan tatakhlah hamba 'Imâm besàr, dan pûtuslah telinganja kânan. 'Adapawn nâma hamba 'itu 'adâlah Malkus.

11 'Arkijen maka berſabdâlah Sîsaj pada Petrus: memâſokhkanlah pedangmu kadâlam sârongnja. TJâwan minôman jang Bâpa ſudah memberìj padâku, masâkan tijâda 'âku mînom dija 'itu?

12 'Arkijen maka pasûkan, dan Panggrîbu, dan ſegala sâkej 'awrang Jehûdij 'itu tangkaplah Sîsaj, dan 'îkatlah dija.

13 Dan hentarlah dija dihûlu kapada HHanân: kârana 'ija 'adâlah mintuwakh KHajafâ, jang 'adâlah 'Imâm besàr pada tâhon 'itu djûga.

14 'Adapawn KHajafâ 'adâlah dija 'itu, jang ſudahlah memberìj natsihhat pada 'awrang Jehûdij, bahuwa bergûna ſopâja ſa'awrang mânuſija mâti ganti khawm.

15 Maka SJîmawn Petrus, dan ſa'awrang murîd lâjin meng'îkotlah Sîsaj. 'Adapawn murîd 'ini 'adâlah kakenâlan pada 'Imâm besàr, dan mâſokhlah ſerta dengan Sîsaj kadâlam balîrong 'Imâm besàr.

16 Maka Petrus berdirîlah diluwar dimûka pintu. 'Arkijen maka kaluwarlah murîd lâjin 'itu, jang 'adâlah kakenâlan pada 'Imâm besàr, dan katâlah pada parampuwan jang penonggguw pintu, ſahingga maka demâſokhkannja Petrus.

17 'Arkijen maka berkatâlah bûdakh parampuwan jang penonggguw pintu 'itu pada Petrus: bûkankah 'angkaw 'ini lâgi 'ada ſa'awrang deri pada ſegala murîd mânuſija 'ini? berkatâlah 'ija 'ini; bûkan 'âku 'ada.

18 Maka berdirîlah ſegala hamba dan sâkej, jang ſudahlah berbowat tambônan bâra 'ãpij, kârana 'adâlah mûſim dingin, dan berdijanglah dirînja. 'Adapawn Petrus 'adâlah berdirij ſerta dengan marîka 'itu ſambil berdijang dirînja.

19 'Arkijen maka 'Imâm besàr bertanjâkanlah dija 'âkan murîd p nja, dan 'âkan pang'adjârannja.

20 Sâhutlah Sîsaj padânja: dengan kaluwâſan 'âku 'ini ſudah meng'ûtjap pada 'iſij dunjâ: pada ſedekâla wakhtu 'âku 'ini ſudah meng'âdjar didâlam Kanîſah, dan didâlam Kasbah, kamâna 'awrang Jehûdij dâtang berhimpon deri pada ſakalijen tampat: maka pada tampat sûnji ſudah tijâda 'âku meng'ûtjap 'apa p.

21 Meng'apa 'angkaw bertanjâkan 'âku? bertanjâkanlah ſegala 'awrang jang ſudah dengar, 'apa 'âku ſudah meng'ûtjap pada marîka 'ini: bahuwa ſaſonggohnja marîka 'ini tâhu 'apa 'âku 'ini ſudah katâkan.

22 Maka demi 'ija katâkan perkâra 'ini, ſa'awrang deri pada ſegala sâkej jang berdirij diſâna 'itu berîlah tampejling pada Sîsaj, 'ûdjarnja: bagitûkah 'angkaw menjâhut pada 'Imâm besàr?

23 Sâhutlah Sîsaj padânja: djikalaw 'âku ſudah meng'ûtjap sâlah, tampelekhlah 'âku ber-

bowat sâlah : tetâpi djikalaw betùl , meng'apa 'angkaw palûkan 'âku?

24 ('Adapawn HHanân ſudahlah menjûroh bâwa dija ter'îkat kapada KHajafâ 'Imâm besàr 'îtu.)

25 Maka SJîmawn Petrus 'adâlah berdîrij dan berdijang dirînja: 'arkijen maka berkatâlah 'awrang padânja 'îtu: bûkankah lâgi 'angkaw 'îni 'ada sa'awrang deri pada murîd p nja? maka berſangkallah 'ija 'îni, dan berkatâlah: bûkan 'âku 'ada.

26 Berkatâlah ſa'awrang deri pada ſegala hamba 'Imâm besàr, jang ſakulawarga 'awrang 'îtu, jang Petrus ſudahlah pûtus telingânja: bûkankah 'âku 'îni ſudah melihat 'angkaw didâlam kobòn ſertânja 'îtu?

27 Petrus pawn berſangkallah pûla. Maka ſabantar djûga berkûkokhlah 'âjam djantan.

28 'Arkijen maka dehentarkannjâlah Zîsâj deri pada KHajafâ kapada 'îwân. 'Adapawn 'adâlah tſubuhh: maka tijadâlah marîka 'îtu mâſokh kadâlam 'îwân, ſopâja djangan 'ija djâdi nedjis, hânja ſopâja 'ija dâpat mâkan Fâſahh.

29 'Arkijen maka kaluwarlah Pilâtus kapada marîka 'îtu, dan ſabdâlah; 'apa penudôhan kâmu membâwa 'âtas mânuſija 'îni?

30 Sâhutlah marîka 'îtu dan katâlah: djikalaw 'awrang 'îni bûkan 'adâlah parlentej, nistjâja ſudahlah tijâda kâmij ſarahkan dija padâmu.

31 'Arkijen maka berſabdâlah Pilâtus pada marîka 'îtu: bâjiklah kâmu 'îni meng'ambil dija dan mengHhukumkan 'âtasnja tûrut bûnji Tawrât kâmu. 'Arkijen maka berkatâlah 'awrang Jehûdij padânja 'îtu: tijâda Hhalâl kâmij membûnoh bârang ſa'awrang.

32 Sopâja ganaplah perkata'an Zîsâj, jang telàh dekatâkannja, ſambil menanda'ij dengan mawt mâna 'ija nanti mâti.

33 'Arkijen maka pûla mâſokhlah Pilâtus kadâlam 'îwân, dan panggillah Zîsâj, dan ſabdâlah padânja: 'adâkah 'angkaw 'îni Râdja 'awrang Jehûdij?

34 Sâhutlah Zîsâj padânja: 'adâkah 'angkaw 'îni katâkan 'îtu deri pada tâhu dirîmu, 'âtaw ſudahkah 'awrang lâjin meng'atâkan 'îtu padâmu 'âkan dâku?

35 Sâhutlah Pilâtus: 'antah 'adâkah 'âku 'îni ſa'awrang Jehûdij? 'umatmu dan kapâla p 'Imâm ſudah ſarahkan 'angkaw padâku: 'apâtah 'angkaw ſudah berbowat?

36 Sâhutlah Zîsâj: karadja'anku bûkan 'ada deri pada dunjâ 'îni: djikalaw karadja'anku 'adâlah deri pada dunjâ 'îni, nistjâja ſegala châdimku ſudahlah berbowat paràng, ſopâja djangan 'âku ſudahlah deſarahkan pada 'awrang Jehûdij: tetâpi ſakârang karadja'anku bûkan 'ada deri sîni.

37 'Arkijen maka berſabdâlah Pilâtus padânja: 'antah 'adâkah kalàkh 'angkaw 'îni ſa'awrang Râdja? sâhutlah Zîsâj; 'angkaw katâkan bahuwa 'âku 'îni 'ada ſa'awrang Râdja. 'Âkan makhtsûd 'îni 'âku djûga ſudah taper'ânakh, dan 'âkan makhtsûd 'îni 'âku ſudah dâtang mâſokh dunjâ, ſopâja 'âku memberij ſjakſi pada kabenâran. Saſa'awrang jang mulânja deri pada kabenâran, 'ija dengar ſawarâku.

38 Berſabdâlah Pilâtus padânja 'îtu: 'apâtah 'ada kabenâran? dan ſatelàh ſudahlah 'ija katâkan 'îtu, maka pûla kaluwarlah 'ija kapada 'awrang Jehûdij, dan ſabdâlah pada marîka 'îtu: tijâda 'âku 'îni mendâpat bârang sâlah didâlamnja 'îtu.

39 Tetâpi 'ada ſawâtu 'istexâdat pada kâmu ſopâja pada mâſa râja Fâſahh 'âku memberij lepàs bagi kâmu ſa'awrang. Sukâkah kâmu kalàkh 'âku berij lepàs bagi kâmu Râdja 'awrang Jehûdij 'îtu?

40 'Arkijen maka pûla berterijakhlah ſakalijen 'awrang 'îtu, 'ûdjarnja: djangan dija 'îni, hânja Bar'abâ. 'Adapawn Bar'abâ 'adâlah ſa'awrang penjâmon.

FATSAL JANG KA XIX.

1 TAtkâla 'îtu maka Pilâtus 'ambillah Zîsâj, dan mentjomokhkanlah dija.

2 Maka ſegala laſjkar, ſatelàh ſudah de'ânjamnja ſawâtu mâkota deri pada dûrij p, bûbohlah 'îtu di'âtas kapalânja, dan meng'enâkanlah padânja ſawâtu bâdju jang 'ûnguw warnânja.

3 Dan ſombahlah; 'elſalâm xalejkom, hej Râdja 'awrang Jehûdij. Maka marîka 'îtu berîlah babarapa tampejling padânja.

4 'Arkijen

4 'Arkijen maka pûla kaluwarlah Pilâtus, dan ſabdâlah pada marîka 'îtu: lîhatlah, 'âku membâwa dija 'îtu kaluwar kapada kâmu, ſopâja kâmu meng'atahuwij, bahuwa bârang ſawâtu sâlah pawn tijâda 'âku mendâpat didâlamnja 'îtu.

5 'Arkijen maka kaluwarlah Jîsâj, ſedâng 'ija pâkej mâkota deri pada dûrij p, dan bâdju jang 'ûnguw warnânja 'îtu. Maka berſabdâlah Pilâtus pada marîka 'îtu; lîhatlah mânuſija 'îtu.

6 'Apabîla kalâkh kapâla p 'Imâm dan ſegala sâkej melîhat dija, maka berterijakhlah marîka 'îtu, 'ûdjarnja: tſalibkanlah, tſalibkanlah dija. Berſabdâlah Pilâtus pada marîka 'îtu: bâjiklah kâmu 'îni meng'ambil, dan mentſalibkan dija: kârana 'âku 'îni tijâda mendâpat bârang sâlah didâlamnja 'îtu.

7 Sâhutlah 'awrang Jehûdij padânja 'îtu: 'ada pada kâmij Tawrât, maka 'âtas bûnji Tawrât kâmij hâros 'ija mâti debûnoh; kârana 'ija ſudah djadîkan ſendirînja 'Anakh 'Allah.

8 'Apabîla kalâkh Pilâtus dengar perkatâ'an 'îni, maka mâkin tâkotlah 'ija.

9 Maka pûla mâſokhlah 'ija kadâlam 'îwân, dan ſabdâlah pada Jîsâj: deri manâtah 'angkaw 'îni 'ada? tetâpi Jîsâj tijadâlah memberij djawâb padânja.

10 'Arkijen maka berſabdâlah Pilâtus padânja 'îtu: tijadâkah 'angkaw meng'ûtjap 'apa p padâku? tijadâkah 'angkaw tâhu, bahuwa 'âku pegâng kawâſa mentſalibkan dîkaw, dan pegâng kawâſa memberij 'angkaw lepàs?

11 Sâhutlah Jîsâj: tijadâlah 'angkaw 'âkan pegâng bârang kawâſa 'âtasku, melâjinkan 'îtu ſudahlah deberij padâmu deri tinggij: 'awleh 'îni maka 'awrang jang ſudah ſarahkan 'âku padâmu, 'ija berpûnja dawſa jang lebèh besàr.

12 Deri pada tatkâla 'îtu Pilâtus tjaharîlah dâja 'upâja 'âkan berij dija lepàs: tetâpi berterijakhlah 'awrang Jehûdij, 'ûdjarnja: djikalaw 'angkaw berij dija 'îni lepàs, tijâda 'angkaw 'ada tſohhbat kapada KHajtſar: ſaſa'awrang jang djadîkan ſendirînja Râdja, 'ija berchilâf dengan KHajtſar.

13 Sebàb 'îtu demi Pilâtus dengar perkatâ'an 'îni, maka 'ija bawâlah Jîsâj kaluwar, dan dûdokhlah di'âtas mathkamet, pada tampat jang bernâma hampâran bâtu, dan dengan bahâſa Jibrânij Djabatâ.

14 'Adapawn 'adâlah hârij ſatâd deri pada Fáſakh, dan ſakîra p djàm jang ka'anàm: maka berſabdâlah 'ija pada 'awrang Jehûdij: lîhatlah Râdja kâmu.

15 Tetâpi berterijakhlah marîka 'îtu: 'ambillah bowang, 'ambillah bowang, tſalibkanlah dija. Berſabdâlah Pilâtus pada marîka 'itu: 'akûkah 'âkan mentſalibkan Râdja kâmu? sâhutlah kapâla p 'Imâm: bûkan 'ada pada kâmij bârang Râdja lâjin deri pada KHajtſar djûga.

16 Tatkâla 'îtu maka deſarahkannja dija pada marîka 'îtu, ſopâja 'ija detſalibkan. Maka 'awrang pawn meng'ambillah Jîsâj, dan menghentarlah dija kaluwar.

17 Maka ſedâng 'ija memîkol tſalibnja, kaluwarlah 'ija kapada tampat jang bernâma tampat tingkôrakh, jang dengan bahâſa Jibrânij dididſebût Djoldjûtâ:

18 Dimâna 'awrang ſudah mentſalibkan dija, dan ſertânja 'îtu duwa 'awrang lâjin deri ſabelàh sîni dan deri ſabelàh sâna, dan Jîsâj pawn pada sâma tengah.

19 Maka Pilâtus lâgi menjûratlah ſawâtu sûrat jalâmet, dan bûbohlah 'îtu di'âtas tſalîb: maka 'adâlah tersûrat JÎSAJ NÂTSIRIJ RÂDJA 'AWRANG JEHÛDIJ.

20 'Arkijen maka bânjakh 'awrang deri pada 'awrang Jehûdij batjâlah sûrat jalâmet 'îtu; kârana tampat dimâna Jîsâj detſalibkanlah, 'îtu 'adâlah dekàt negerij: maka 'îtu 'adâlah tersûrat dengan bahâſa Jibrânij, Jûnânij, dan Rawmâwij.

21 'Arkijen maka berkatâlah kapâla p 'Imâm 'awrang Jehûdij pada Pilâtus; djângganlah 'angkaw menjûrat Râdja 'awrang Jehûdij: tetâpi bahuwa 'ija 'îni ſudah berkâta, 'âku 'ada Râdja 'awrang Jehûdij.

22 Sâhutlah Pilâtus: bârang jang 'âku ſudah menjûrat, 'îtu 'âku ſudah menjûrat.

23 'Arkijen maka ſegala lajkar, ſatelàh ſudah detſalibkannja Jîsâj, 'îtu 'ambillah pakâjin p nja, (dan berbowatlah 'ampat bahagijan,

bagi ſaſa'awrang laſjkar ſawâtu bahagijan) lâgipawn badjûnja. 'Adapawn bâdju 'itu tijadâlah berhubôngan djâhit, jang tertanòn deri 'âtas dengan ſalangkapnja.

24 'Arkijen maka berkatâlah marîka 'itu ſa'awrang kapada ſa'awrang: djângganlah kâmij sûjakh dija 'itu, tetâpi bejarlah kâmij melûtar 'ondej 'âtasnja, melîhat ſijapâkah jang 'ampûnja 'itu: ſopâja ganaplah 'Elmektûb, jang meng'atâkan; 'ija ſudah membahâgij pakâjin p ku di'antarânja, dan 'âtas pakejanku 'ija ſudah melûtar 'ondej. 'Adapawn ſegala laſjkar 'itu ſudah berbowat 'ini.

25 Maka dekàt tſalîb Jſîsaj berdirîlah 'ibûnja, dan sûdâra parampuwan 'ibûnja, Marjam 'isterij 'Iklijopâs, dan Marjam Madjdalijat.

26 'Adapawn ſerta Jſîsaj melihat 'ibûnja, dan murîd jang dekasehînja 'itu berdîrij disitu, maka berſabdâlah 'ija pada 'ibûnja: jâ parampuwan, lîhatlah 'ânakhmu lâki p.

27 Komedijen berſabdâlah 'ija pada murîd 'itu: lîhatlah 'ibûmu. Maka deri pada djàm 'itu djûga murîd 'itu ſudah menjambot dija kadâlam rûmahnja jang châts.

28 Komedijen deri pada demikijen 'ini ſedàng Jſîsaj meng'atahuwij, bahuwa ſakârang ſamowa ſudah pûtus, ſopâja ganaplah 'Elmektûb, berkatâlah 'ija: 'âku berdahâga.

29 'Adapawn disâna terlatakhlah ſawâtu bâdjan ber'isij tjûka, maka marîka 'itu meng'isîlah ſawâtu bûnga kârang dengan tjûka 'itu, dan bûbohlah 'itu di'âtas ſawâtu bâtang berzûfâ, dan menjampejkanlah 'itu kapada mûlutnja.

30 Sebàb 'itu ſatelàh ſudah Jſîsaj merâſa tjûka 'itu, maka berkatâlah 'ija: ſudah pûtus. Maka 'ija tondokhlah kapalânja, dan pûtuslah njâwa.

31 'Arkijen maka 'awrang Jehûdij, ſopâja djângan tinggal ſegala badan 'itu tergantong ditſalîb pada ſabtu, ſedàng 'adâlah hârij ſatâd, (kârana hârij ſabtu 'itu djûga 'adâlah besàr,) mintâlah pada Pilâtus, ſopâja tûlang p nja depitjahkan, dan ſegala badan 'itu detûronkan.

32 'Arkijen maka dâtanglah ſegala laſjkar 'itu, maka ſonggohpawn marîka 'itu pitjahkanlah tûlang p 'awrang jang pertâma, dan 'awrang jang lâjin, jang telàh detſalîbkan ſertânja:

33 Tetâpi demi dâtangnja kapada Jſîsaj, ſerta delîhatnja dija 'itu ſadija ſudah mâti, maka tijâda depitjahkannja tûlang p nja.

34 Tetâpi ſa'awrang deri pada ſegala laſjkar 'itu tîkamlah turùs lambonggnja dengan ſawâtu tombakh, maka ſabantar djûga terbitlah dârah dan 'âjer.

35 Maka ſijâpa jang ſudah melîhat 'itu, 'ija ſudah berſjakſi, dan kaſjaksi'annja 'ada benàr: maka 'ija 'ini tâhu, bahuwa 'ija meng'atâkan bârang jang ſabenarnja, ſopâja kâmu 'ini dâpat pertjâja.

36 Kârana ſegala perkâra 'ini ſudah djâdi, ſopâja ganaplah 'Elmektûb: bârang ſatûlang tijâda 'âkan depitjahkan padânja.

37 Dan pûla ſawâtu Mektûb lâjin babûnji: marîka 'itu 'âkan memandang kapadânja 'itu, jang telàh detîkamnja.

38 Bermûla komedijen deri pada ſakalijen 'ini, maka Jûſof, jang Ramatâ negerînja, (jang 'adâlah murîd Jſîsaj, tetâpi ſembûnji p 'awleh kârana tâkotnja deri pada 'awrang Jehûdij) 'itu mintâlah pada Pilâtus, ſopâja 'ija dâpat meng'ambil bâwa badan Jſîsaj: maka Pilâtus pawn berîlah 'idzin. 'Arkijen maka dâtanglah 'ija, dan 'ambillah bâwa badan Jſîsaj.

39 Maka dâtanglah lâgi Nikodejmus, jang pada mâlam ſudahlah dâtang dihûlu kapada Jſîsaj, 'itu membâwa ſawâtu pentjampôran deri pada mòr dan tjandâna, ſakîra p ſarâtus katij timbangnja.

40 'Arkijen maka marîka 'itu 'ambillah badan Jſîsaj, dan bonggkuslah 'itu didâlam kâjin kafan ſerta dengan rampah p, ſeperti 'ada ſâdet pada 'awrang Jehûdij mengkhubûrkan 'awrang.

41 'Adapawn dekàt pada tampat 'itu, dimâna 'ija ſudah detſalîbkan, 'adâlah ſawâtu kobòn, dan didâlam kobòn 'itu ſawâtu karâmat bahâru, jang dâlamnja bulòm penah tertânam bârang ſa'awrang.

42 'Arkijen maka disâna detârohnja Jſîsaj, 'awleh kârana ſatâd 'awrang Jehûdij, ſedàng karâmet 'itu 'adâlah hampir.

FATSAL

FATSAL JANG KA XX.

1 SAbermûla pada hârij 'âHhad deri pada 'usbûx, maka dâtanglah Marjam Madjdalijat pâgi p, tatkâla 'adâlah lâgi kalàm, kapada karâmet: maka delîhatnja bâtu 'îtu ter'angkat deri pada karâmet 'îtu.

2 'Arkijen maka larîlah 'ija, dan dâtanglah kapada SJîmawn Petrus, dan kapada murîd lâjin 'îtu jang telàh dekasêhij Xîsaj, dan katâlah pada marika 'îtu: 'awrang ſudah meng'ambil bâwa Tûhan deri dâlam karâmet, dan tijâda kâmij tâhu dimâna telàh detârohnja dija.

3 'Arkijen maka kaluwarlah Petrus dan murîd jang lâjin 'îtu, dan dâtanglah marika 'îtu kapada karâmet.

4 Maka kaduwânja 'îni larîlah sâma p, maka murîd jang lâjin 'îtu larîlah berdihûlu p an lebèh pantas deri pada Petrus, dan dâtanglah dihûlu kapada karâmet 'îtu.

5 Dan ſerta 'ija terlâjah, maka delîhatnja ſegala kâjin kafan 'îtu terhentar, tetâpi tijadâlah 'ija mâſokh kadâlamnja.

6 'Arkijen maka dâtanglah SJîmawn Petrus 'îkot dija, dan mâſokhlah kadâlam karâmet, dan melîhatlah ſegala kâjin kafan 'îtu terhentar.

7 Dan mutſalâ jang telàh 'adâlah di'âtas kapalânja 'îtu tijâda delîhatnja terhentar ſerta dengan ſegala kâjin kafan, tetâpi tergûlong ſakûw p pada ſawâtu tampat.

8 Tatkâla 'îtu kalàkh mâſokhlah lâgi murîd jang lâjin 'îtu, jang dihûlu ſudahlah dâtang kapada karâmet, dan melîhatlah, lâlu pertjajâlah.

9 Kârana bulòm dekatahuwînja 'Elmektûb, bahuwa ſahârosnja 'ija bangkit deri 'antâra 'awrang mâti p.

10 'Arkijen maka pergîlah kaduwa murîd 'îtu pûlang kapada rûmahnja.

11 Maka Marjam pawn berdirîlah diluwar dekàt karâmet 'îtu ſambil menângis. Tatkâla kalàkh 'ija menângis, maka terlâjahlah 'ija menejngokh karâmet.

12 Maka delîhatnja duwa 'awrang Mela'îkat jang pâkej bâdju pûtih p 'îtu dûdokh, ſa'awrang pada huluwan, dan ſa'awrang pada tampuwan, dimâna badan Xîsaj telàh ſudahlah terhentar.

13 Maka berſabdâlah marîka 'îtu padânja: hej parampuwan, meng'apa 'angkaw menângis? ſombahlah 'ija pada marîka 'îtu: ſebàb 'awrang ſudah meng'ambil bâwa Tûhanku, dan tijâda pâtek tâhu dimâna telàh detârohnja dija.

14 Dan ſatelàh ſudah 'ija katâkan 'îni, maka depâlingnja dirînja kabalâkang, dan delîhatnja Xîsaj berdîrij, maka tijadâlah dekatahuwînja bahuwa 'ija 'ada Xîsaj.

15 Berſabdâlah Xîsaj padânja: hej parampuwan, meng'apa 'angkaw menângis? ſijâpa 'angkaw tjahârij? parampuwan 'îni ſangkâlah, bahuwa 'ija 'ada penongguw kobòn, dan katâlah padânja: hej 'Intjej, djikalaw 'angkaw ſudah meng'ûſong bâwa dija, katâlah kirânja padâku, dimâna 'angkaw ſudah menâroh dija, maka 'âku 'îni 'âkan 'angkat bâwa dija.

16 Berſabdâlah Xîsaj padânja: jâ Marjam. Maka parampuwan 'îtu berpâlinglah dirînja, dan ſombahlah padânja: jâ mawlânâ, jang 'artînja 'îtu, hej gûruw.

17 Berſabdâlah Xîsaj padânja: djângan 'angkaw mendjâmah 'âku, kârana bulòm 'âku ſudah nâjik kapada Bapâku: tetâpi pergîlah berdjâlan kapada sûdâra p ku, dan katâlah padânja, 'âku nâjik kapada Bapâku dan Bapâmu, dan kapada 'Ilahku dan 'Ilahmu.

18 Pergîlah Marjam Madjdalijat memberîta pada murîd p, bahuwa 'ija ſudahlah melîhat Tûhan, dan bahuwa 'ija ſudahlah katâkan 'îni padânja.

19 Tatkâla kalàkh hârij ſudahlah petang pada hârij 'âHhad 'îtu djûga deri pada 'usbûx, dan tatkâla pintu p 'adâlah terkontjij, dimâna murîd p ſudahlah berhimpon deri kârana tâkotnja deri pada 'awrang Jehûdij, dâtanglah Xîsaj, dan berdirîlah pada sâma tengah, dan berſabdâlah pada marîka 'îtu: 'elſalâm xalejkom.

20 Dan ſatelàh ſudah 'ija katâkan 'îni, maka detondjokhnja pada marîka 'îtu tângan p nja dan lambongnja. 'Arkijen maka berſuka p anlah murîd p 'îtu, tatkâla delîhatnja Tûhan.

21 'Arkijen maka pûla berſabdâlah Xîsaj pada

marîka

marîka 'îtu ; 'elſālâm ʒalejkom : ſeperti Bâpa ſudah menjûroh 'âku , bagîtu lâgi 'âku 'îni menjûroh kâmu.

22 Dan ſatelàh ſudah dekatâkannja 'îni maka bertijoplah 'ija kapadânja , dan berſabdâlah padânja : tarimâlah Rôhhu-'lkhudus.

23 Djikalaw kâmu mengʸampon dawſa ɒ bârang 'awrang , 'îtu deʸampônij padânja : djikalaw kâmu tijâda mengʸampon dawſa ɒ bârang 'awrang , 'îtu tijâda deʸampônij padânja.

24 Maka Tômâ , ſaʸawrang deri pada kaduwa belàs 'awrang 'îtu, jang terſebût Tawʸâm , bûkan 'adâlah ſerta marîka 'îtu , tatkâla dâtanglah ʒîsâj.

25 'Arkijen maka berkatâlah murîd ɒ jang lâjin padânja 'îtu : kâmij ſudah melîhat Tûhan. Tetâpi berkatâlah 'ija pada marîka 'îtu : djikalaw bulòm 'âku melîhat didâlam tângan ɒ nja 'îtu bakàs pâkuw ɒ , dan memâſokhkan djarîku kadâlam bakàs pâkuw ɒ , dan memâſokhkan tângânku kadâlam lambongnja , bulòm 'âku mâwu pertjâja.

26 Bermûla lâlu dawlâpan hârij pûla murîd ɒ nja 'îtu 'adâlah berhimpon didâlam rûmah 'îtu , dan Tômâ pawn ſerta marîka 'îtu : maka dâtanglah ʒîsâj tatkâla pintu ɒ 'adâlah terkontjij , dan berdirîlah pada sâma tengah , dan berſabdâlah : 'elſālâm ʒalejkom.

27 Komedijennja berſabdâlah 'ija pada Tômâ: hentarlah djarîmu kamârij , dan lîhatlah tângan ɒ ku , dan hentarlah tângânmu , dan memâſokhkanlah dija kadâlam lambongku , dan djângânlah 'angkaw djâdi kâfir , hânja mûʸmin djûga.

28 Maka sâhutlah Tômâ , dan ſombahlah padânja : Tûhanku dan 'Ilahku.

29 Berſabdâlah ʒîsâj padânja ; ſebàb 'angkaw ſudah melîhat 'âku , jâ Tômâ, 'angkaw ſudah pertjâja : berbahagijâlah ſegala 'awrang jang tijâda melîhat , dan pertjâja djûga.

30 Maka ſonggohpawn ʒîsâj lâgi ſudah berbowat bânjakh tanda lâjin ɒ dihadâpan murîd ɒ nja , jang bûkan 'ada tersûrat didâlam kitâb 'îni.

31 Tetâpi ſegala perkâra 'îni ſudah tersûrat , ſopâja kâmu pertjâja , bahuwa ʒîsâj 'ada 'Elmesêh 'Ânakh 'Allah : dan ſopâja kâmu jang pertjâja berʸawleh kahîdopan dengan namânja.

FATSAL JANG KA XXI.

1 KOmedijen deri pada demikijen 'îni pûla ʒîsâj ſudah menjatâkan ſendirînja pada murîd ɒ nja dekàt tâſik Tiberijâ. 'Adapawn demikijen 'îni 'ija ſudah menjatâkan dirînja.

2 Desîtupawn SJîmawn Petrus , dan Tômâ jang terſebût Tawʸâm , dan Netanʸejl jang negerînja KHanâ di-Djalîlâ , dan 'ânakh ɒ Zebedâj , dan duwa 'awrang lâjin deri pada murîd ɒ nja 'adâlah sâma ɒ.

3 Berkatâlah SJîmawn Petrus pada marîka 'îtu : 'âku pergi menangkap 'îkan. Berkatâlah marîka 'îtu padânja : kâmij 'îni lâgi pergi ſertâmu. Kaluwarlah marîka 'îtu dan nâjiklah ſegaràh mâſokh parâhu , maka pada mâlam 'îtu djûga tijadâlah detangkapnja 'apa ɒ.

4 'Adapawn ſatelàh ſakârang ſudah pâgi hârij , maka berdirîlah ʒîsâj pada pantej : tetâpi murîd ɒ 'îtu tijâda djûga tâhu , bahuwa 'ija 'ada ʒîsâj.

5 'Arkijen maka berſabdâlah ʒîsâj pada marîka 'îtu : hej kaʸânakh ɒ , bûkankah 'ada bârang lâwakh pada kâmu ? sâhutlah marîka 'îtu padânja : bûkan.

6 Maka berſabdâlah 'ija pada marîka 'îtu : melâbohkanlah pûkat kaſabelàh kânan deri pada parâhu , maka kâmu 'âkan mendâpat. 'Arkijen maka 'ija melâbohkanlah 'îtu , dan tijadâlah lâgi ſampat menâjikkan 'îtu deri kârana kabanjâkan 'îkan ɒ.

7 'Arkijen maka berkatâlah murîd 'îtu jang dekasêhij ʒîsâj pada Petrus : 'ija djûga 'ada Tûhan. 'Arkijen maka SJîmawn Petrus , ſerta dengarnja bahuwa 'ija 'ada Tûhan , 'îtu mengʸenâkanlah bâdju luwar , (kârana 'adâlah 'ija talîlej) dan menerdjunkanlah dirînja kadâlam tâſik 'îtu.

8 Maka murîd ɒ jang lâjin 'îtu dâtanglah berparâhu kitjil , (kârana marîka 'îtu bûkan 'adâlah djâwoh deri pada dârat , tetâpi ſakîra ɒ duwa râtus hasta djâwohnja djûga ,) ſambil menghejla pûkat berʸîſij 'îkan ɒ.

9 Satelàh ſudah kalàkh marîka 'îtu tûron kadârat , maka delîhatnja ſawâtu tambònan bâra 'apij

'ãpij terhentar, dàn bâraŋg 'ikan terlatàkh di-ᵛâtasnja, lâgi pawn rawtij.

10 Berſabdâlah Ⱬîsàj pada marîka 'îtu: bawâlah bâraŋg deri pada ſegala 'ikan jaŋg bahâru 'îni kâmu ſudah menaŋgkap.

11 Nâjiklah SJîmawn Petrus, dàn meŋghejlâkanlah pûkat kadârat, punòh deŋgan 'îkan besàr p, ſampej ſarâtus lîma pûloh tîga 'ejkor: dàn welâkin 'adâlah ſabânjakh, tijadâlah tertjârikh pûkat.

12 Berſabdâlah Ⱬîsàj pada marîka 'îtu: marîlah kâmu mâkan dlakhâ. Maka bâraŋg ſa-ᵛawraŋg deri pada ſegala murîd 'îtu tijadâlah barânij bertanjâkan dija: ſijâpa 'ada 'aŋgkaw 'îni? ſedàŋg dekatahuwînja bahuwa 'ija 'ada Tûhan.

13 'Arkijen maka dâtaŋglah Ⱬîsàj, dàn 'ambillah rawtij, dàn berîlah 'îtu pada marîka 'îtu, dàn ſabâgej lâgi 'îkan 'îtu.

14 'Adapawn 'îni 'adâlah jaŋg katîga kâli, maka Ⱬîsàj ſudah njâta pada murîd p nja, komedijen deri pada 'ija ſudah baŋgkit deri 'antâra 'awraŋg mâti p.

15 Satelàh ſudah kalàkh marîka 'îtu mâkan dlakhâ, maka berſabdâlah Ⱬîsàj pada SJîmawn Petrus: hej SJîmawn 'ânakh Jûnus, 'adâkah 'aŋgkaw lebèh deri pada marîka 'îni meŋg-ᵛasêhij 'âku? ſombahlah 'ija padânja: behkan, jâ Tûhan, 'aŋgkaw tâhu bahuwa pâtek meŋg-ᵛasêhij 'aŋgkaw. Berſabdâlah 'ija padânja: gombalâkanlah ſegala 'ânakh dombâku.

16 Pûla berſabdâlah 'ija padânja, pada jaŋg kaduwa kâli: hej SJîmawn 'ânakh Jûnus, 'adâkah 'aŋgkaw meŋg-ᵛasêhij 'âku? ſombahlah 'ija padânja: behkan, jâ Tûhan, 'aŋgkaw tâhu bahuwa pâtek meŋg-ᵛasêhij 'aŋgkaw. Berſabdâlah 'ija padânja: gombalâkanlah domba p ku.

17 Berſabdâlah 'ija padânja pada jaŋg katîga kâli: hej SJîmawn 'ânakh Jûnus, 'adâkah 'aŋgkaw meŋg-ᵛasêhij 'âku? duka tjitâlah Petrus, ſebàb 'ija ſudah berſabda padânja pada jaŋg katîga kâli: 'adâkah 'aŋgkaw meŋg-ᵛasêhij 'âku? maka ſombahlah 'ija padânja: jâ Tûhan, 'aŋgkaw tâhu ſegala ſaſawâtu, 'aŋgkaw 'îni meŋg-ᵛatahuwij bahuwa pâtek meŋg-ᵛasêhij 'aŋgkaw. Berſabdâlah Ⱬîsàj padânja: gombalâkanlah domba p ku.

18 'Ãmîn, 'ãmîn djûga 'âku berſabda padâmu: tatkâla 'aŋgkaw 'adâlah 'awraŋg muda, maka 'aŋgkaw ſudah meŋg-ᵛîkat piŋggaŋgmu, dàn ſudah berdjâlan bâraŋg kamâna 'aŋgkaw kahendâkij, tetâpi manakâla 'aŋgkaw hâbis djâdi tuwah, maka 'aŋgkaw 'âkan memandjaŋgkan tâŋgan p mu, dàn ſa-ᵛawraŋg lâjin 'âkan meŋg-ᵛîkat dîkaw, dàn membâwa dîkaw bâraŋg kamâna tijâda 'aŋgkaw kahendâkij.

19 Maka dekatâkannja 'îni, ſambil menandâ-ᵛij deŋgan mawt mâna 'ija 'âkan memulijâkan 'Allah. Dàn ſatelàh ſudah dekatâkannja 'îni, maka berſabdâlah 'ija padânja: 'ikotlah 'âku.

20 Maka Petrus pawn berpâliŋg dirînja dàn melîhat murîd jaŋg dekasêhij Ⱬîsàj 'îtu meŋg-ᵛîkot, jaŋg lâgi pada mâſa perdjamuwan ꝛaſjâ ſudahlah berſandar pada dadânja, dàn ſudahlah ſombah: jâ Tûhan, ſijâpa 'ada dija 'îtu jaŋg 'âkan ſemûkan 'aŋgkaw?

21 Demi Petrus melîhat dija 'îni, maka ſombahlah 'ija pada Ⱬîsàj: jâ Tûhan, 'antah 'apâkah djâdi pada dija 'îni?

22 Berſabdâlah Ⱬîsàj padânja: djikalaw 'âku hendakh dija 'îtu tiŋggal ſahiŋgga 'âku dâtaŋg, 'apa 'îtu kena dîkaw? bâjiklah 'aŋgkaw djûga 'îkot 'âku.

23 'Arkijen maka maſjhûrlah perkata-ᵛan 'îni di-ᵛantâra ſegala 'awraŋg sûdâra, bahuwa murîd 'îni tijâda 'âkan mâti. Maka ſudahlah tijâda Ⱬîsàj berſabda padânja, bahuwa tijâda 'ija 'âkan mâti: tetâpi, djikalaw 'âku hendakh dija 'îtu tiŋggal ſahiŋgga 'âku dâtaŋg, 'apa 'îtu kena dîkaw?

24 'Ija 'îni 'ada murîd 'îtu jaŋg berſjakſi 'âkan ſegala perkâra 'îni, dàn jaŋg ſudah menjûrat ſegala perkâra 'îni: maka kâmij tâhu bahuwa kaſjaksi-ᵛannja 'ada benàr.

25 Maka 'ada lâgi bânjakh perkâra lâjin p jaŋg Ⱬîsàj ſudah berbowat, jaŋg ſakalijennja djikalaw mâſiŋg p 'îtu desûratkan, 'âku ſaŋgka bahuwa lâgi dunjâ ſendîrij tijâda 'âkan ſampat mowat ſegala kitâb jaŋg tersûrat 'îtu. 'Ãmîn.

KHITSAH

KHITSAH SEGALA RASÛL p

HHawârij,

JANG TERSÛRAT 'AWLEH

L Û KH Â.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 BAhuwa kitâb jang pertâma 'itu 'âku ſudah meng'ârang, hej THijofilus, 'âkan mentjeriterâkan ſegala ſaſawâtu jang Sîsâj ſudah mulâ'ij berbowat dan meng'âdjar,

2 Sampej kapada hârij 'itu, dâlam jang mâna 'ija ſudah ter'angkat, tatkâla hâbis 'ija berpasàn p an 'awleh RôHhu-'lkhudus pada ſegala Rasûl p jang telàh depilehnja.

3 Pada ſijâpa lâgi, hâbis derasâ'inja ſangsâra, 'ija ſudah mengHhâdlirkan ſendirinja hidop dengan bânjakh Salâmat 'ampat pûloh hârij lamânja, ſedàng 'ija ſudah kalihâtan kapada marika 'itu, dan meng'atâkan ſegala Hhâl 'aHhwâl 'âkan karadjâ'an 'Allah.

4 Dan ſatelàh ſudah 'ija berhimpon ſerta marika 'itu, ſabdâlah 'ija padânja, djangan bertjerèj deri pada Jerûſjalejm, hânja menantikan djandji'an Bâpa, jang (ſeperti ſabdânja) kâmu ſudah menengar deri padâku.

5 Kârana ſonggohpawn JaHhjâ permandikanlah dengan 'âjer, tetâpi kâmu 'ini 'âkan depermandikan dengan RôHhu-'lkhudus, tijâda barapa lamânja komedijen deri pada hârij p 'ini.

6 'Arkijen maka ſegala 'awrang jang berhimpon 'itu bertanjâkanlah dija, ſombahnja: jâ Tûhan, 'angkawkah pada wakhtu 'ini 'âkan kombalikan karadjâ'an bagi 'awrang Jiſrâ'ejl?

7 Maka berſabdâlah 'ija kapada marika 'itu: bûkan 'ada 'âtas kâmu meng'atahuwij ſegala wakhtu 'âtaw kotika, jang Bâpa ſudah bertantûkan pada kawasânja jang châts.

8 Tetâpi kâmu 'âkan tarima khowat RôHhu-'lkhudus jang 'âkan dâtang ka'âtas kâmu: dan kâmu 'âkan 'ada ſjaksiku, bâjik di-Jerûſjalejm, bâjik pada ſalûroh tânah Jehûdâ dan SJawmerawn, dan ſampej kapada hûdjong bûmi.

9 Bermûla ſatelàh ſudah hâbis dekatâkannja ſegala 'ini, maka ter'angkatlah 'ija, ſedàng marika 'itu melihat 'itu, dan ſawâtu 'âwan 'ambillah bâwa dija linnjap deri pada mâta p nja.

10 Dan ſedàng marika 'itu 'adâlah memâta p ij 'ârah kalângit, ſamantâra 'ija ber'angkat, maka bahuwa ſaſonggohnja ſerta marika 'itu berdirilah duwa 'awrang lâki p, jang terkena dengan pakejan pûtih:

11 Jang lâgi kâta p lah; hej 'awrang lâki p Djalilij, meng'apa kâmu berdirij menengâdoh kalângit? Sîsâj 'ini, jang telàh ter'angkat deri pada kâmu kadâlam ſawrga, bagitu djûga 'âkan dâtang, bagimâna kâmu ſudah melihat dija 'itu ber'angkat kapada ſawrga.

12 Tatkâla 'itu pûlanglah marika 'itu kapada Jerûſjalejm dâtang deri pada bûkit 'itu, jang dinamâ'ij bûkit Zejtûn, jang 'ada dekàt Jerûſjalejm, perdjalânan ſaſabtu djâwohnja.

13 Dan ſatelàh ſudah marika 'itu mâſokh, maka nâjiklah 'ija kadâlam 'andjong, dimâna marika 'itu 'adâlah tinggal, jaitu Petrus dan Jakhûb, dan JaHhjâ, dan 'Andarijâ, Filipus dan Tômâ, Bartolomâj dan Matâj, Jakhûb 'ânakh lâki p 'Alfâj, dan SJimawn 'Elſjejthân, dan Jehûdâ ſûdâra lâki p Jakhûb.

14 Samowa marika 'ini 'adâlah berkandjang ſahâti dengan berbowat ſombahjang dan bûdjokh p an, ſerta dengan ſegala parampuwan, dan Marjam 'ibuw Sîsâj, dan ſerta dengan ſûdâra p nja lâki p.

15 Bermûla pada hârij p 'itu djûga berdirilah Petrus ditengah p ſegala murid, dan katâlah: ('adapawn disâna 'adâlah ſakâwan raitjet berhimpon, ſakira p ſarâtus duwa pûloh 'awrang bânjakhnja.)

16 Hej kâmu lâki p 'awrang ſûdâra p, ſahârosnjâlah Mektûb 'ini deganâpij, jang RôHhu-'lkhudus terdihûlu ſudah meng'atâkan 'awleh mûlut Dâ'ûd 'âkan Jehûdâ, jang telàh djâdi pang'andjar ſegala 'awrang jang ſudah menangkap Sîsâj:

17 Kârana 'adâlah 'ija terbîlang ſerta dengan kâmij, dan ſudahlah ber'awleh khiſmet pendjawâtan 'ini.

18 'Adapawn 'ija 'ini ſudah mendâpat ſawâtu bendang

bendang 'awleh kârana 'ûpah perſalâhan, dan ſatelah ſudah 'ija djâtoh terdjurûmis, maka belahlah 'ija sâma tengahnja, dan tertontonglah ſamowa 'iſij purutnja.

19 Maka ſudah djâdi 'itu maxlûm pada ſakalijen 'awrang jang meng'adijâmij Jerûſalejm, ſahingga bendang 'itu djûga dengan bahasânja jang châts diſebût HHakhaldamâ, 'ija 'itu, bendang dârah.

20 Kârana ſudah tersûrat didâlam kitâb Zabûr, Bâjiklah mâligejnja djâdi karusâkan, dan djângan 'ada bârang 'awrang padûdokh dâlamnja. Dan, Bejarlah 'awrang lâjin meng'ambil 'uskhuſijetnja.

21 Sebâb 'itu ſajogijânja, ſopâja deri pada ſegala 'awrang lâki p, jang ſudah berdjînakh p an dengan kâmij pada ſedekâla wakhtu, jang dâlamnja Tûhan Xisaj ſudah mâſokh dan kaluwar di'antâra kâmij,

22 Mulânja deri pada permandijan Jakhjâ, ſampej kapada hârij 'itu jang dâlamnja 'ija ſudah ter'angkat linnjap deri pada kâmij, ſa'awrang deri pada marîka 'itu ſerta kâmij mendjâdi ſjakſi kabangkîtannja.

23 Maka dehâdapkannja duwa 'awrang, Jûſof jang diſebût Barſjabâ, jang bergalàr Justus, lâgi Matijâ.

24 Maka ſombahjanglah marîka 'itu, dan ſombahlah: 'angkaw 'îni, jâ mahâ besàr Tûhan, jang meng'enàl hâti ſakalijen 'awrang, tondjokhlah sâleh ſa'awrang deri pada kaduwa marîka 'îni, jang 'angkaw ſudah memîleh,

25 'Akan tarîma khismet pendjawâtan 'îni, dan 'irsâl, jang deri padânja Jehûdâ ſudah mortad, 'âkan pergi berdjâlan kapada tampatnja jang châts.

26 Maka delûtarnja 'ondej p nja: maka djâtohlah 'ondej 'itu kena Matijâ, maka dengan muwâfakhat ſakalijen 'awrang terpilehlah 'ija kapada djumlat ſabelàs Rasûl 'itu.

FATSAL JANG KA II.

1 SAbermûla tatkâla ganaplah hârij râja CHamsîn, maka 'adâlah ſamowa marîka 'itu berſakampong ſahâti.

2 Maka ſakûnjong p tûronlah deri dâlam lângit ſawâtu bûnji, ſa'awleh p bûnji 'ângin daràs jang pakhſa, dan memunohîlah ſaganàp rûmah dimâna marîka 'itu 'adâlah dûdokh.

3 Maka pada marîka 'itu kalihâtanlah babarapa lîdah jang terbahâgij p ſeperti deri 'âpij, maka dûdokhlah 'itu di'âtas mâſing p ſa'awrang deri pada marîka 'itu.

4 Maka ſakalijennja 'itu depunohîlah dengan Rôhhu-'lkhudus, dan mula'ilah meng'ûtjap dengan bahâſa lâjin p, ſeperti Rôhh 'itu memberij marîka 'itu lefatlkan.

5 Maka di-Jerûſjalejm 'adâlah dûdokh babarapa 'awrang Jehûdij, lâki p jang takhìj, deri pada ſakalijen 'umet jang dibâwah lângit.

6 'Adapawn ſatelàh ſudah dâtang ſawâra 'îni, maka berhimponlah kabanjâkan 'awrang, dan terharûlah: kârana mâſing p ſa'awrang dengarlah marîka 'itu meng'ûtjap dengan bahasânja jang châts.

7 Maka dahſjatlah ſakalijennja, dan hhejrânlah, 'ûdjarnja ſa'awrang kapada ſa'awrang: bûkankah ſonggoh p ſamowa marîka 'îni jang meng'ûtjap 'itu 'ada 'awrang Djalîlij?

8 'Antah bagimâna kâmij 'îni mâſing p dengar marîka 'itu berkâta p dengan bahâſa tânah kâmij jang châts, jang dâlamnja kâmij ſudah taper'ânakh?

9 Kâmij 'awrang Pârs, dan 'awrang Mâdaj, dan 'awrang Xejlam, dan 'awrang jang mendudôkij Djazîrah, lâgi tânah Jehûdâ, dan Kaftawr, Pontus, dan 'Aſijâ,

10 Lâgi 'Ifrudjijâ, dan Pamfulijâ, Mitsir, dan ſegala tapàs Lûbîm, jang dekàt KHejrewân, dan 'awrang dâgang Rawmâwij, mâwu 'awrang Jehûdij, mâwu 'awrang dachîl,

11 'Awrang 'Ikhrîthis, dan 'awrang Xarab, kâmij menengar marîka 'itu meng'ûtjap dengan bahâſa kâmij ſegala xatlamât Allah.

12 Maka dahſjatlah ſakalijennja, dan bimbanglah hatînja, 'ûdjarnja ſa'awrang kapada ſa'awrang: 'apâtah garângan hhâl 'îni kahendakhnja?

13 Tetâpi 'awrang lâjin p jang bergûraw 'itu katâlah: bahuwa marîka 'itu ber'iſij 'âjer 'angawr mânis.

14 'Adapawn berdirîlah Petrus ſerta dengan

kaſabelàs

kasabelàs 'awrang 'itu, dan menjâringkanlah sawarânja, lâlu meng'ûtjaplah pada marika 'itu: hej kâmu lâki p 'awrang Jehûdij, dan kâmu sakalijen jang mendudôkij Jerûsjalejm, hendakhlah kirânja 'ini 'ada katahuwan pada kâmu, dan berilah segala perkatâ'anku mâsokh kateling a p mu.

15 Kârana marika 'ini bûkan 'ada mâbokh seperti kâmu 'ini sangka: kârana bahâru djûga 'ada djàm jang katîga deri pada sijang.

16 Tetâpi 'ini djûga 'ada 'itu jang telàh dekatâkan 'awleh Nabij Jaw'ejl:

17 Maka djâdi pada hârij p jang terkomedijen, bafermân 'Allah, 'âku 'âkan menuwang deri pada Rôhhku ka'âtas sakalijen dâging: dan 'ânakh p mu lâki p lâgi 'ânakh p mu parampuwan 'âkan bernubuwet, dan 'awrang mûda p mu 'âkan melihat babarapa pemandângan, dan 'awrang tuwah p mu 'âkan bermimpij babarapa mimpijan.

18 Behkan lâgi ka'âtas segala hambâku lâki p, dan ka'âtas segala hambâku parampuwan, 'âku 'âkan menuwang deri pada Rôhhku pada hârij p 'itu djûga, maka marika 'itu 'âkan bernubuwet.

19 Dan 'âku 'âkan memberij babarapa padàh pada lângit di'âtas, dan babarapa tanda 'âtas bûmi dibâwah: dârah, dan 'apij, dan hâwap 'âsap.

20 Matahârij 'âkan ber'ûbah mendjâdi kalàm, dan bûlan pawn mendjâdi dârah, dihûlu deri pada dâtang hârij mahâ Tûhan jang ssatîm dan djalâl 'itu.

21 Maka djâdi sasa'awrang jang 'âkan menjebutkan nâma mahâ besàr Tûhan 'itu 'âkan dechalâtskan.

22 Hej kâmu lâki p 'awrang Jisrâ'ejlij, dengarlah segala perkatâ'an 'ini: Ssisaj Nâtsirij 'itu, sa'awrang lâki p, jang 'awleh 'Allah telàh tertondjokh di'antâra kâmu dengan babarapa khowat, dan mussdjizat, dan ssalâmet, jang 'Allah sudah meng'adâkan 'awlehnja ditengah p kâmu, seperti lâgi kâmu sendîrij tâhu.

23 Dija 'ini, jang sudah desarahkan dengan khadlâ jang tertantu dan dengan 'issdâm 'Allah, kâmu sudah meng'ambil, dan meng'enâkan pada tsalîb 'awleh tângan p 'awrang thâghij, lâlu membûnoh.

24 Jang 'Allah sudah membangkitkan dija, satelàh sudah de'awrejkannja segala persakîtan mawt, sebàb tijadâlah dâpat 'ija depegàng 'awlehnja.

25 Kârana Dâ'ûd berkâta 'âkan dija 'itu: 'Âku melihat mahâ besàr Tûhan pada sedekâla wakhtu dihadâpanku: sebàb 'ija 'ada pada kânanku, sopâja djângan 'âku degarakhkan.

26 Sebàb 'itu suka tjita hatîku, dan termâsa lidahku: songgohpawn lâgi dâging ku 'âkan berdijam dengan 'âsa:

27 Kârana tijâda 'angkaw 'âkan meninggalkan njawâku didâlam lijang tânah, dan tijâda 'angkaw 'âkan memberij tsâlehhmu melihat fasâd.

28 'Angkaw sudah menjatâkan padâku segala djâlan kahidôpan: 'angkaw 'âkan memunôhij 'âku dengan karamêhan 'awleh khadlretmu.

29 Hej kâmu lâki p 'awrang sûdâra p, khalâl djûga 'âku berkâta kapada kâmu dengan kaluwâsan 'âkan Bathrikh Dâ'ûd, bahuwa songgoh 'ija sudah mâti dan tertânam, dan karâmatnja 'ada di'antâra kâmij sampej kapada hârij 'ini.

30 Sedàng pawn 'adâlah 'ija sa'awrang Nabij, dan tahûlah bahuwa 'Allah sudahlah bersompah padânja dengan persompâhan, bahuwa 'âkan perij dâging 'ija 'âkan membângonkan 'Elmesêkh deri pada 'ânakh bowah pinggangnja, 'âkan mendûdokhkan dija di'âtas gita karadjâ'annja:

31 Sedàng terdihûlu 'ija melihat 'itu, maka 'ija sudah meng'ûtjap 'itu 'âkan kabangkitan 'Elmesêkh, bahuwa njawânja sudah tijâda detinggalkan didâlam lijang tânah, dan dâgingnja sudah tijâda melihat fasâd.

32 Ssisaj 'ini djûga 'Allah sudah membangkitkan: jang samowa kâmij 'ini 'ada sjaksi p nja.

33 Sedàng pawn sudah 'ija detinggîkan 'awleh tângan kânan 'Allah, dan sudah tarîma deri pada Bâpa djandji'an Rôhhu-'lkhudus, maka 'ija sudah menuwang bârang 'ini, jang kâmu 'ini sakârang 'ada melihat dan menengar.

34 Kârana Dâ'ûd sudah tijâda nâjik mâsokh sawrga: tetâpi 'ija berkâta; Mahâ besàr Tûhan sudah bafermân pada Tûhanku, dûdokhlah 'angkaw pada kânanku,

35 Sahingga

35 Sahingga 'âku târoh ſatarùw p mu 'âkan pelâpikh kâki p mu.

36 'Arkijen maka hendakhlah ſaganàp 'îſij rûmah Jiſrâ'ejl meng'atahuwij dengan ſaſanggohnja, bahuwa 'Allah ſudah djadikan dija 'îtu mahâ Tûhan dan 'Elmesêkh, jaxnij Xîsâj 'îni, jang kâmu 'îni ſudah mentſalibkan dija.

37 Dan demi marika 'îtu dengar 'îni, maka berdabarlah hatînja, dan katâlah marika 'îtu kapada Petrus dan ſegala Rasûl lâjin p: 'apâtah kâmij 'âkan berbowat, hej kâmu lâki p 'awrang sûdâra p?

38 Maka berkatâlah Petrus kapada marika 'îtu: hendakhlah kâmu tawbat, dan mâſing p ſa'awrang deri pada kâmu depermandîkan dengan nâma Xîsâj 'Elmesêkh, 'âkan ber'awleh ka'ampônan dawſa p: maka kâmu 'âkan tarîma 'anugaràh Rôkhu-'lkhudus.

39 Kârana djandji'an 'îtu pûnja kâmu, dan pûnja 'ânakh p mu, dan pûnja ſakalijen 'awrang jang djâwoh, barapa p 'awrang mahâ besàr Tûhan 'Ilah kâmij 'âkan panggil dâtang.

40 Maka dengan bânjakh perkata'an lâjin p berſjaksîlah 'ija dan berîlah natsihhat, 'ûdjarnja: djadîlah kâmu terlepàs deri pada bangſa jang terbâlik 'îni.

41 'Arkijen maka ſegala 'awrang jang dengan ſuka hatînja menjambotlah perkata'annja 'îtu depermandîkanlah: maka pada hârij 'îtu djûga tertambahlah ſakîra p tîga ribu 'awrang.

42 Maka 'adâlah marika 'îtu berkandjang pada pang'adjâran ſegala Rasûl p, dan pada perſakutuwan, dan pada pemitjâhan rawtij, dan pada ſombahjang p.

43 Maka berlakûlah tâkot 'âtas ſakalijen 'awrang: maka bânjakh muxdjizat dan xalâmat de'adâkanlah 'awleh ſegala Rasûl p.

44 Maka ſakalijen 'awrang jang ber'îmân 'îtu 'adâlah berhimpon ſâma p, dan berxumûm ſamowa bârang p nja.

45 Maka marika 'îtu djuwallah ſegala bendangnja dan hartânja, dan bahagîkanlah hargânja pada ſakalijen 'awrang, ſakîra p ſaſa'awrang 'ada khâdjatnja.

46 Dan ſaſahârij marika 'îtu 'ixtikâflah ſahâti didâlam Kaxbah, dan pitjahkanlah rawtij deri pada ſarûmah kapada ſarûmah, dan 'ambillah rezikhij sâma p dengan termâſa dan tûlus hatînja:

47 Sambil memûdji 'Allah, dan ber'awleh peng'aſijan sâma ſaganàp khawm. Maka ſaſahârij mahâ besàr Tûhan tambahîlah kapada djamâxat babarapa 'awrang jang dechalâtskan.

FATSAL JANG KA III.

1 'ADapawn Petrus dan Jakhjâ mûdikhlah sâma p kapada Kaxbah, ſakîra p pada djàm ſombahjang, jaxnij djàm jang kaſembîlan:

2 Maka ſa'awrang lâki p, jang 'adâlah sâkit lompoh deri pada purùt 'ibûnja, 'îtu terdûkonglah: jang delatakhkan 'awranglah ſahârij p dimûka pintu Kaxbah, jang bernâma pintu bisèj, hendakh minta derma deri pada ſegala 'awrang jang mâſokh kadâlam Kaxbah.

3 Sijâpa ſerta delîhatnja Petrus dan Jakhjâ, jang mâwu mâſokh kadâlam Kaxbah, 'îtu minta p lah 'âkan tarîma bârang derma.

4 Maka Petrus pawn memâta p îlah 'âkan dija ſerta dengan Jakhjâ, dan berkatâlah: tintanglah kapada kâmij.

5 Maka lekatlah mâta p nja pada marîka 'îtu ſambil menanti tarîma 'apa p deri padânja.

6 Maka berkatâlah Petrus: bârang pejrakh 'âtaw 'amàs bûkan 'ada padâku: tetâpi bârang jang 'ada padâku, 'îtu djûga 'âku memberij padâmu; dengan nâma Xîsâj 'Elmesêkh 'awrang Nâtsirij, bângonlah 'awlehmu lâlu berdjâlanlah.

7 Maka 'ija peganglah tângannja kânan, dan berdirîkanlah dija: maka ſabantar djûga togohlah tâpakh p kakînja dan mâta p kakînja.

8 Maka berlompatlah 'ija dan berdirîlah lâlu berdjâlanlah, dan mâſokhlah ſerta marîka 'îtu kadâlam Kaxbah, ſambil berdjâlan, dan berlompat, dan memûdjij 'Allah.

9 Maka ſaganàp khawm melîhatlah dija 'îtu berdjâlan dan memûdjij 'Allah.

10 Maka 'awrang meng'enallah dija bahuwa 'ija 'îni 'ada dija 'îtu, jang ſudahlah dûdokh minta derma dimûka pintu bisèj deri pada Kaxbah: maka terpunohîlah marîka 'îtu dengan khîrat dan dahſjat, 'awleh kârana bârang jang telàh berlâku 'âtasnja.

11 'Adapawn ſerta 'awrang jang sâkit lompoh, jang telàh deſombohkan 'itu, berpeganglah pada Petrus dan Jahhjâ, maka dengan hhîratnja meng-'arûmanlah ſaganàp khawm kapada marîka 'itu kadâlam pâgar halâman, jang bernâma pâgar halâman Solejmân.

12 Maka ſerta Petrus melîhat 'itu sâhutlah 'ija kapada khawm: hej kâmu lâki p 'awrang Jiſrâ'ejlij, meng'apa kâmu tertjangàng 'âkan hhâl 'ini? 'ataw meng'apa kâmu memâta p ij 'âkan kâmij, ſa'awleh p kâmij dengan khowat dan ſzibâdet kâmij jang châts ſudah berbowatkan dija 'ini berdjâlan?

13 'Ilah 'Ibrâhîm, dan Jitshhâkh, dan Jaszkhûb, 'Ilah nejnekh mawjang kâmij, ſudah memulijâkan 'Anakhnja SZîsàj, jang kâmu 'ini ſudah ſarahkan, dan menjangkâlij dija dihadâpan mûka Pilâtus, tatkâla dekîra p nja berij dija 'itu lepàs.

14 Tetâpi kâmu 'ini ſudah menjangkâlij 'awrang jang khudus dan szâdil 'itu, dan ſudah meminta ſa'awrang lâki p, jang pembûnoh 'adânja, dekarunjâkan pada kâmu:

15 Maka kâmu ſudah membûnoh Panglîma kahidôpan, jang 'Allah ſudah membangkitkan deri 'antâra 'awrang mâti p: jang kâmij 'ini 'ada ſjakſi p nja.

16 Dan 'awleh 'îmân 'âkan namânja, maka namânja ſudah menogohkan dija 'ini, jang kâmu melîhat dan meng'enàl: maka 'îmân, jang 'ada 'awlehnja, 'itu ſudah memberij padânja ſaganàp kaſombôhan 'ini dihadâpan ſamowa kâmu.

17 Sakârang pawn hej sûdâra p lâki p, 'âku tâhu bahuwa kâmu ſudah berbowat 'itu dengan babalmu, ſeperti lâgi Panghûlu p mu:

18 Tetâpi demikijen 'ini 'Allah ſudah mengganâpij bârang jang dihûlu telàh dekatâkannja 'awleh mûlut ſakalijen Nabînja, bahuwa 'Elmesêlh 'âkan merasâ'ij ſangsâra.

19 Sebàb 'itu hendakhlah kâmu berſasàl, dan membâwa tawbat, ſopâja dawſa p mu dehâpuskan: manakâla hâbis dâtang ſegala wakhtu perſudjôkan, deri hadâpan Hhadlret mahâ besàr Tûhan,

20 Dan hâbis 'ija menjûroh SZîsàj 'Elmesêlh, jang dihûlu telàh dechothbatkan pada kâmu:

21 Jang ſahârosnja ſawrga kawnun menjambôtij dija ſampej kapada mâſa tamâmet ſegala ſaſawâtu, jang 'Allah ſudah bafermân 'awleh mûlut ſakalijen Nabînja jang khudus deri pada 'awal dunjâ.

22 Kârana Mûsàj ſudah berkâta kapada nejnekh mawjang, bahuwa mahâ besàr Tûhan 'Ilah kâmu 'âkan membângonkan pada kâmu ſa'awrang Nabij deri pada sûdâra p mu lâki p, ſalâku bejta 'ini: 'âkan dija hâros kâmu menengar, menûrut ſakalijen 'itu, jang 'ija 'âkan meng'ûjap kapada kâmu.

23 Maka djâdi, bahuwa ſaſa'awrang, jang tijâda hendakh dengar 'âkan Nabij 'ini, nanti detompaskan deri tengah p khawm.

24 SJahdan dan ſakalijen Nabij deri pada SJemû'ejl, dan komedijennja, barapa p ſudah meng'ûjap, 'itu lâgi dihûlu ſudah memberîta ſegala hârij 'ini.

25 Kâmu 'ini 'ada 'ânakh p Nabij p, dan perdjandji'an 'itu, jang 'Allah ſudah mendirîkan ſerta dengan nejnekh mawjang kâmij, ſambil bafermân kapada 'Ibrâhîm: maka pada benehmu kalàkh ber'awleh berkat ſamowa bangſa dibûmi.

26 Pada kâmu djûga 'Allah, jang ſudah membangkitkan 'Anakhnja SZîsàj, dihûlu ſudah menjûroh dija memberkâtij kâmu, pada hhâl 'ija meng'ombalîkan mâſing p ſa'awrang deri pada kâmu deri pada ſegala kadjahâtanmu.

FATSAL JANG KA IV.

1 SAbermûla ſamantâra marîka 'itu berkâta p lah kapada khawm, maka ſakûnjong p berdâtanglah kapadânja ſegala 'Imâm, dan Panghûlu laſjkar Kaszbah, dan 'awrang TSadûkhij,

2 Jang sângat sâkit hatînja, ſebàb marîka 'itu meng'âdjar khawm, dan memberîta kabangkîtan deri 'antâra 'awrang mâti p 'awleh SZîsàj.

3 Dan mendjâmahkanlah tângan p nja kapada marîka 'itu, dan târohlah dija dâlam tongguwan ſampej ka'ejsôkan harînja. Kârana ſudahlah ſakârang hârij petàng.

4 Maka bânjakh 'awrang deri pada ſegala 'awrang,

rang jang ſudahlah menengar perkatâ'an 'itu ber-'îmânlah: maka djadîlah bilângan ſegala lâki p 'itu ſakîra p lîma ribu 'awrang bânjakhnja.

5 Bermûla djâdi pada ka'ejsôkan harînja, babuwa berhimponlah ſegala Panghulûnja, dan SJujûch, dan Kâtib p ka-Jerûſjalejm.

6 Lâgi HHanân 'Imâm besàr 'itu, dan KHajafâ, dan Jathjâ, dan 'Iskander, dan barapa p 'awrang 'adâlah deri pada 'atſal 'Imâm besàr.

7 Dan ſatelàh ſudah dedirîkannja marîka 'itu pada sâma tengah, maka bertanjâlah 'awrang 'itu: dengan khowat mâna, 'âtaw dengan nâma ſijâpa kâmu 'îni ſudah berbowat 'îtu?

8 Tatkâla 'îtu berkatâlah Petrus punòh dengan Rôhhu-'lkhudus kapada marîka 'îtu: hej Panghûlu p khawm, dan SJujûch 'awrang Jiſra'ejl,

9 Sedàng pada hârij 'îni kâmij 'îni dedaxwâ 'âtas ſawâtu kabidjîkan jang telàh de'adâkan pada ſa'awrang dlaxîf, jang 'awlehnja 'ija 'îni ſudah deſombohkan:

10 Maka hendakhlah kirânja 'ada katahuwan pada ſamowa kâmu, dan pada ſaganàp khawm Jiſrâ'ejl, bahuwa 'awleh nâma Xîsâj 'Elmesêh 'awrang Nâtsirij 'îtu, jang kâmu 'îni ſudah mentſalîbkan, jang 'Allah ſudah membangkitkan deri 'antâra 'awrang mâti p, 'awlehnja djûga 'ija 'îni berdîrij ſomboh dihadâpan kâmu.

11 'Ija 'îni 'ada bâtu 'îtu, jang telàh depertijadâkan 'awleh kâmu 'awrang per'ûſah, jang ſudah djâdi 'âkan hûlu pendjûrej.

12 Maka bûkan 'ada chalâts 'awleh bârang ſa'awrang lâjin: kârana bûkan 'ada nâma lâjin dibâwah lângit, jang telàh deberîkan 'antâra mânuſija p, jang 'awlehnja hâros kâmij dechalâtskan.

13 'Adapawn ſerta delîhatnja kaluwâſan hâti Petrus dan Jathjâ, dan dekatahuwînja bahuwa marîka 'itu 'ada mânuſija p jang tijâda mudaras, dan 'awrang 'umij djûga, maka 'ija Hhejrânlah, dan meng'enallah marîka 'itu, bahuwa ſudahlah 'ija menjertâ'ij Xîsâj.

14 Maka tatkâla delîhatnja mânuſija jang telàh deſombohkan 'îtu berdîrij ſerta marîka 'îtu, tijâda 'ija mendâpat 'apa p 'âkan membantâhij.

15 Dan ſatelàh ſudah desûrohnja marîka 'îtu pergi kaluwar deri dâlam madjlis, maka berbitjarâlah 'ija ſa'awrang sâma ſa'awrang,

16 'Ûdjarnja: 'apâtah kâmij 'âkan berbowat pada mânuſija p 'îni? kârana bahuwa ſawâtu tanda maxlûm ſudah de'adâkan 'awlehnja, 'îtu 'ada njâta pada ſamowa 'awrang jang mendudôkij Jerûſjalejm, dan tijâda kâmij dâpat berſangkal.

17 Tetâpi ſopâja djângan 'îtu mâkin lâma mâkin lebèh berhambûran di'antâra khawm, bejarlah kâmij ber'âmang p an 'âkan marîka 'îtu, 'âgar djângan dengan nâma 'îni 'ija meng'ûtjap lâgi pada ſa'awrang mânuſija pawn.

18 Dan ſatelàh ſudah depanggilnja marîka 'îtu, maka dechabarkannja padânja, ſopâja ſakâli p djângan 'ija berkâta dan djângan meng'âdjar dengan nâma Xîsâj.

19 Tetâpi sâhutlah Petrus dan Jathjâ, dan katâlah kapada marîka 'îtu: hendakhlah kâmu menimbang, kâluw p 'ada ſabenarnja dihadâpan 'Allah, dengar 'âkan kâmu lebèh deri pada 'âkan 'Allah?

20 Kârana tijâda dâpat tijâda kâmij 'îni meng'ûtjap bârang jang kâmij ſudah melîhat dan menengar.

21 Tetâpi mâkin de'âmangnja, dan delepaskannja marîka 'îtu pergi, ſedàng ſawâtu pawn tijâda dedâpatnja butapa perìj 'ija ſampat menjiksâkan dija, 'îtupawn 'awleh kârana ſebàb khawm: kârana ſakalijennja 'îtu memulijâkanlah 'Allah deri kârana bârang jang telàh djâdi.

22 Kârana mânuſija 'îtu 'adâlah lebèh deri pada 'ampat pûloh tâhon tuwahnja, pada ſijâpa tanda penjombôhan 'îni ſudahlah djâdi.

23 Dan ſatelàh ſudah marîka 'îtu delepaskan, maka dâtanglah 'ija kapada tamàn p nja, dan beritâlah ſegala ſaſawâtu jang kapâla p 'Imâm dan SJujûch ſudahlah meng'atâkan kapadânja.

24 Dan ſerta marîka 'îtu dengar 'îtu, maka ſahâti 'ija meng'angkatlah ſawarânja kapada 'Allah, dan ſombahlah: jâ mahâ besàr Tûhan, 'angkaw 'ada 'Allah, jang ſudah mendjadîkan ſawrga lâgi lângit, dan bûmi ſerta lâwut, dan ſakalijen 'iſij ſamowânja.

25 Jang 'awleh mûlut hambâmu Dâ'ûd ſudah baſermân: kârana 'apa gompar CHalâjikh, dan

ſegala khawm ſudah meng'îra p ij kaſija p an?

26 Segala Râdja p dibûmi ſudah berbangkit, dan ſegala Panghûlu ſudah berhimpon sâma p lâwan mahâ besar Tûhan, dan lâwan Mesêhnja.

27 Kârana ſonggoh p, mâwu Hejrawdejs, mâwu Pontijus Pilâtus, ſerta dengan GHalâjikh dan ſegala khawm Jiſrâ'ejl ſudah berhimpon melâwan 'Ânakhmu jang khudus, jasnij Sîsaj, jang 'angkaw ſudah meng'urâpij:

28 'Âkan melakûkan ſegala ſaſawâtu jang tânganmu, dan khadlâmu terdihûlu ſudahlah tantûkan 'âkan mendjâdi.

29 Sakârang pawn, jâ mahâ besar Tûhan, hendakhlah kirânja menîlikh ſegala peng'amângannja, dan karunjâkan pada hamba p mu meng'ûtjap kalâmmu dengan ſemporna kaluwâſan.

30 Pada Hhâl 'îni, ſahingga 'angkaw meng'ondjokh tânganmu 'âkan penjombôhan, dan babarapa tanda dan musdjizat de'adâkan 'awleh nâma Sîsaj 'Ânakhmu jang khudus.

31 Dan ſatelah ſudah hâbis marîka 'îtu minta dosâ, maka gompahlah tampat 'îtu, jang dâlamnja marîka 'îtu 'adâlah berhimpon. Maka ſakalijennja depunohîlah dengan RôHhu-'lkhudus, dan meng'ûtjaplah kalâm 'Allah dengan kaluwâſan.

32 'Adapawn pada kabanjâkan ſegala 'awrang jang ber'îmân 'adâlah hâti dan djîwa ſawâtu djûga: maka bârang ſa'awrang pawn tijadâlah berkâta, bahuwa ſaſawâtu deri pada ſegala hartânja 'îtu 'ada chutsûtsnja, kârana ſamowa bârang p nja 'adâlah sumûm padânja.

33 Maka dengan khowat jang sângat ſegala Rasûl berîlah sjakſi 'âkan kabangkîtan Tûhan Sîsaj: maka berlakûlah peng'aſijan besar 'âtas ſamowa marîka 'îtu.

34 Kârana tijâda lâgi 'adâlah ſa'awrang jang berkakurângan di'antâra marîka 'îtu; kârana barapa p 'awrang 'adâlah mempunjâ'ij bendang p 'âtaw rûmah p, 'îtu djuwallah dija, dan bawâlah harga ſegala bârang jang terdjuwal 'îtu, dan latakhlah 'îtu dihadâpan kâki p ſegala Rasûl.

35 Maka pada mâſing p ſa'awrang terbahagîlah, ſakîra p ſaſa'awrang 'ada Hhâdjatnja.

36 Maka Jûsâ, jang 'awleh ſegala Rasûl terpanggil Barnabâ, jang djikalaw tersâlin 'artînja 'ada, 'ânakh panghibôran, ſa'awrang Lejwij, ſa'awrang KHibriſij 'atſalnja,

37 Sedang 'ija mempunjâ'ij ſawâtu bendang, maka dedjuwalnja dija membâwa derhamnja, dan melatakh 'îtu kahadâpan kâki p ſegala Rasûl.

FATSAL JANG KA V.

1 SAbermûla maka ſa'awrang lâki p HHananjâ namânja, ſerta dengan Safîrâ binînja, 'îtu djuwallah ſawâtu bendang:

2 Dan kûrangkanlah ſembûnji p ſapâraw deri pada hargânja, 'îtupawn dengan ſatâhu binînja: dan bawâlah ſawâtu bahagijan melatakh 'îtu kahadâpan kâki p ſegala Rasûl.

3 Maka berſabdâlah Petrus: jâ HHananjâ, tâgal 'apa SJejthân ſudah menghâruw hatîmu, ſopâja 'angkaw berdustâkan RôHhu-'lkhudus, dan kûrangkan ſembûnji p ſapâraw deri pada harga bendang 'îtu?

4 Bûkankah, djikalaw 'îtu tinggal, ſudahlah 'îtu tinggal padâmu? dan djikalaw 'îtu terdjuwal, 'adâlah 'îtu dâlam kawasâmu? 'apa 'artînja 'îtu jang 'angkaw ſudah marejkah pakardjâ'an 'îni dâlam hatîmu? ſudah tijâda 'angkaw berdusta pada mânuſija p, hânja pada 'Allah.

5 'Adapawn HHananjâ ſerta dedengarnja ſegala perkatâ'an 'îni, robohlah dan pûtuslah njâwa. Maka berlakûlah tâkot besar 'âtas ſakalijen 'awrang jang dengar ſegala Hhâl 'îni.

6 Maka bângonlah bârang 'awrang mûda p meng'afânij dija, dan 'angkatlah bâwa dija kaluwar, lâlu tânamkanlah dija.

7 Maka per'istiwâlah ſatelah ſudah lâlu ſakîra p tiga djam ſelangnja, bahuwa lâgi mâſokhlah binînja, jang tijâda tâhu bârang jang ſudahlah djâdi:

8 Maka sâhutlah Petrus pada parampuwan 'îni: katâkanlah padâku, ſudahkah kâmu djuwal bendang 'îtu kârana ſabânjakh hargânja? maka katâlah parampuwan 'îtu: behkan, kârana ſabânjakh hargânja.

9 Maka ſabdâlah Petrus kapadânja 'îtu: 'apa 'artînja bahuwa kâmu ſudah muwâfakhat sâma p mentjawbâ'ij RôHh mahâ besar Tûhan? lihatlah kâki p ſegala 'awrang jang ſudah tânamkan lakîmu

mu 'îtu 'adā Hhâdlir dimûka pintu, maka 'ija 'âkan 'angkat bâwa dîkaw kaluwar.

10 Maka ſabantar djûga robohlah parampuwan 'îtu dihadâpan kâki p nja, dan pûtuslah njâwa. Maka mâſokhlah ſegala 'awrang mûda 'îtu, dan mendâpatlah parampuwan 'îtu mâti, dan 'angkatlah bâwa dija kaluwar, dan tânamkanlah dija bersîſij lakînja.

11 Maka berlakûlah tâkot besàr 'âtas ſaganàp djamâxet, dan 'âtas ſakalijen 'awrang jang dengar ſegala Hhâl 'îni.

12 Maka bânjakh tanda p dan muxdjizat p de'adâkanlah 'awleh tângan p ſegala Rasûl p di'antâra khawm: maka ſakalijennja 'îtu 'adâlah berhimpon ſahâti didâlam pâgar halâman Solejmân.

13 Maka bârang ſa'awrang deri pada ſegala 'awrang lâjin tijadâlah barânij lekàt kapada marîka 'îtu: tetâpi khawm pawn Hhabarkanlah marîka 'îtu.

14 Maka mâkin lâma mâkin lebèh tertambahîlah 'awrang jang pertjâja 'âkan mahâ Tûhan, babarapa kabanjâkan 'awrang, mâwu lâki p, mâwu parampuwan.

15 HHataj maka dekaluwarkannja 'awrang jang sâkit pâjah kapada lebòh p, dan delatakhkannja dija di'âtas kâſur p dan tîlam p, ſopâja, manakâla dâtang Petrus, lâgi bâjang p nja djûga dâpat membajângij bârang 'awrang deri pada marîka 'îtu.

16 Maka berhimponlah lâgi kabanjâkan 'awrang deri pada ſegala negerij jang kulîling dâtang kapada Jerûſalejm, membâwa 'awrang jang sâkit pâjah, dan 'awrang jang terhâru 'awleh hantu p jang nedjis: jang ſakalijennja deſombohkanlah.

17 Maka berdirîlah 'Imâm besàr, dan ſakalijen 'awrang jang 'adā ſertânja, jang 'adâlah deri pada bidxat 'awrang TSadûkhij, dan depunohîlah dengan kadangkejan.

18 Dan mendjâmahkanlah tângan p nja kapada ſegala Rasûl, dan târohlah marîka 'îtu didâlam kurôngan negerij.

19 Maka Mal'âk mahâ besàr Tûhan pawn pada mâlam bukâlah pintu p pandjâra, dan meng'aluwarkanlah marîka 'îtu, dan ſabdâlah:

20 Pergîlah kâmu berdjâlan, dan berdirîlah didâlam Kaxbah, ſambil meng'ûtjap kapada khawm ſegala perkatâ'an kahidôpan jang terſebût 'îni.

21 'Adapawn ſatelàh ſudah dedengarnja 'îtu, maka kalàkh bûka fadjar mâſokhlah 'ija kadâlam Kaxbah, dan meng'âdjarlah. Tetâpi ſatelàh ſudah dâtang 'Imâm besàr, dan 'awrang jang ſertânja 'îtu, maka dekarahkannja madjlis dan ſakalijen pertuwah benij Jiſrâ'ejl, dan desûrohnja 'awrang pergi kapada pasôngan, 'âkan mendângkan marîka 'îtu.

22 Tetâpi ſerta dâtang sâkej p, maka tijâda dedâpatnja marîka 'îtu didâlam pandjâra, maka pûlanglah 'ija memberîta 'îtu,

23 Sombahnja: bahuwa ſonggohpawn kâmij ſudah mendâpat pasôngan 'îtu terkontjij dengan togohnja balâka, dan ſegala 'awrang penongguw berdîrij diluwar dimûka pintu: tetâpi ſatelàh ſudah kâmij membûka dija 'îtu, bârang ſa'awrang pawn ſudah tijâda kâmij mendâpat dâlamnja.

24 'Adapawn ſerta 'Imâm besàr, dan Panghûlu lâſjkar Kaxbah, dan kapâla p 'Imâm dengar ſegala perkatâ'an 'îni, maka tinggallah 'ija termânguw p 'âkan marîka 'îtu, 'apa garângan Hhâl 'îni djâdi.

25 Maka dâtanglah ſa'awrang memberîta pada marîka 'îtu, ſombahnja: bahuwa ſaſonggohnja ſegala lâki p, jang kâmu ſudah meng'ûrong didâlam pandjâra, 'îtu 'ada berdîrij didâlam Kaxbah, dan meng'âdjar khawm.

26 Tatkâla 'îtu pergîlah Panghûlu laſjkar, ſerta dengan sâkej p, dan mendângkanlah marîka 'îtu, hânja tijâda dengan meng'arâſij, (kârana tâkotlah 'awrang 'îtu deri pada khawm, 'âgar djângan 'ija delûtar dengan bâtu p.)

27 Dan ſatelàh ſudah dedângkannja marîka 'îtu, maka dehâdapkannja dija pada madjlis: maka 'Imâm besàr bertanjâkanlah marîka 'îtu, ſabdânja:

28 Bûkankah kâmij dengan 'usâha ſudah berchabarkan pada kâmu djângan meng'âdjar dengan nâma 'îni? maka bahuwa ſaſonggohnja kâmu

ſudah memunôhij Jerûſjalejm dengan pang'adjâran kâmu, dan kâmu hendakh mendâtangkan dârah mânuſija 'ini ka'âtas kâmij.

29 Tetâpi sâhutlah Petrus dan ſegala Rasûl p, lâlu katâlah: ſahârosnja 'awrang Hhabarkan 'Allah lebèh deri pada mânuſija p.

30 'Ilah nejnekh mawjang kâmij ſudah membangkitkan Nabi Îsâj, jang kâmu ſudah membûnoh, ſambil menggantong dija pada kâjuw.

31 Dija 'ini 'Allah ſudah meninggîkan 'awleh tângannja kânan mendjâdi 'Amîr dan Muchalits, 'âkan memberij penjasâlan pada 'awrang Jiſrâ'ejl, dan ka'ampônan dawſa p.

32 Maka kâmij 'ini 'ada ſjakſi p nja pada ſegala perkatâ'an 'ini: dan lâgi Rôhhu-lkhudus, jang 'Allah ſudah karunjâkan pada ſegala 'awrang jang Hhabarkan dija.

33 'Adapawn demi 'awrang 'itu dengar 'itu, maka menggaramlah, dan berbitjarâlah 'âkan membûnoh marîka 'itu.

34 Tetâpi berdirîlah ſa'awrang Farîſij dâlam madjlis 'itu, jang bernâma Djamli'ejl, ſa'awrang pandîta dâlam Tawrât, jang terHhormat bagi ſaganàp khawm, dan sûrohlah 'awrang bâwa ſegala Rasûl berdirij diluwar bârang ſakotîka lamânja.

35 Maka berkatâlah 'ija kapada marîka 'itu: hej kâmu lâki p 'awrang Jiſrâ'ejlij, 'ingat p lah 'âkan dirîmu pada Hhâl ſegala mânuſija 'ini, 'apa kâmu nanti kardjâkan.

36 Kârana dihûlu deri pada ſegala hârij 'ini berdirîlah THewdâs, meng'atâkan dirînja 'ada ſa'awrang jang bârang peng'apânja, pada ſijâpa lekatlah bilângan ſakîra p 'ampat râtus lâki p bânjakhnja: jang ſudah terbûnoh, dan ſakalijen 'awrang jang Hhabarkanlah dija, 'itu ſudah detjerèj berejkan, dan ſudah depertijadâkan.

37 Komedijen deri pada dija 'ini berdirîlah Jehûdâ ſa'awrang Djalîlij, pada hârij p penjurâtan, dan baperdurhakâkanlah bânjakh khawm jang meng'îkot dija: maka lâgi 'ija 'ini ſudah hilang, dan ſakalijen 'awrang jang Hhabarkanlah dija, 'itu ſudah detjerèj berejkan.

38 Sakârang pawn 'âku katâkan pada kâmu, berhentîlah deri pada mânuſija p 'ini, dan bejârkanlah marîka 'itu, kârana djikalaw bitjâra 'ini 'âtaw kardja 'ini 'ada deri pada mânuſija p, nistjâja 'itu 'âkan derombakh.

39 Tetâpi djikalaw 'itu 'ada deri pada 'Allah, nistjâja tijâda kâmu ſampat merombakh 'itu, ſopâja mudah p an djângan kâmu kadapâtan kawnun pelâwan 'Allah.

40 Maka marîka 'itu Hhabarkanlah dija: dan ſatelàh ſudah depanggilnja ſegala Rasûl 'itu dâtang, maka detjomokhkannja dija, dan dechabarkannja padânja djângan meng'ûtjap dengan nâma Nabi Îsâj: maka delepaskannja marîka 'itu pergi.

41 'Arkijen maka pergîlah marîka 'itu lâlu deri hadâpan madjlis, ſambil ſuka tjita, bahuwa 'ija telàh dekhisâbkan mustakhakh 'âkan dexajbkan 'awleh kârana namânja.

42 Maka ſaſahârij tijadâlah marîka 'itu berhenti deri pada meng'âdjar didâlam Kaxbah, dan deri pada ſarûmah dâtang kapada ſarûmah, ſambil memberîta 'Indjîl Nabi Îsâj 'Elmesêkh.

FATSAL JANG KA VI.

1 SAbermûla pada hârij p 'itu djûga, tatkâla taperbânjakhlah murîd p, maka berdirîlah kaſungûtan 'awrang Jûnânij 'âtas 'awrang Nibrânij, ſebàb djanda p nja parampuwan delâlejkan dâlam chidmet jang ſahârij p.

2 Maka kaduwa belàs 'awrang 'itu panggillah kabanjâkan murîd p 'itu berhimpon, dan katâlah: bûkan 'ada ſanûnoh kâmij meninggalkan tjeriterâ kalâm 'Allah, dan berbowat chidmet pada mâjidah p.

3 Sebàb 'itu, hej sûdâra p lâki p, hendakhlah kâmu taſalhuts deri 'antâra kâmu tûdjoh 'awrang lâki p jang ber'awleh ſjakſi tſalâHhnja, jang punòh dengan Rôhhu-'lkhudus dan Hhikmet, jang kâmij dâpat berwakîlkan 'âtas Hhâdjat 'ini.

4 Tetâpi kâmij 'ini 'âkan berkandjang pada ſombahjang, dan pada djawâtan kalâm.

5 Maka berkenanlah perkatâ'an 'ini pada ſaganàp kabanjâkan 'awrang 'itu: maka marîka 'itu pîlehlah 'Istefânus, ſa'awrang lâki p jang punòh dengan 'îmân dan Rôhhu-'lkhudus, lâgi Filipus, dan Perochôrus, dan Nikanawr, dan Timawn,

Timawn, dan Parmenâs, dan Nikolâ'ûs, ſa-'awrang dachîl 'Anthâkijâ negerînja.

6 Jang ſakalijennja telah dehâdapkannja kapada ſegala Rasûl: maka marîka 'itu, ſatelah hâbis 'ija minta doaâ, ſudah membûboh tângan p 'âtas 'awrang 'itu.

7 Maka kalâm 'Allah bertambah p lah, dan bilângan murîd p taperbânjakhlah 'âmat di-Jerûſalejm: maka ſawâtu kâwan besar deri pada 'Imâm p dengar p anlah dengan membâwa 'îmân.

8 Maka 'Istefânus pawn punoh dengan 'îmân dan khowat 'itu meng'adâkanlah babarapa muadjizat dan ſalâmet besar p di'antâra khawm.

9 Sabermûla maka berdirîlah bârang 'awrang deri pada 'awrang Kanîſah, jang bernâma Kanîſah 'awrang Liberûn, dan 'awrang KHejrewân, dan 'awrang 'Iskanderijâ, dan deri pada 'awrang jang deri pada Kilikijâ dan 'Afijâ, 'itu berbantah p an dengan 'Istefânus:

10 Maka tijadâlah marîka 'itu ſampat melâwan hhikmet dan Rôhh 'itu, jang 'awlehnja 'ija meng'ûtjap.

11 Tatkâla 'itu maka debangkitkannja bârang lâki p, jang meng'atâkan, bahuwa kâmij ſudah menengar dija 'itu meng'ûtjap babarapa perkata'an hôdjat 'âtas Mûsâj dan 'Allah.

12 Maka deharûkannja khawm 'itu dan SJujûch dan Kâtib p: maka dengan tampoh kapadânja detangkapnja dan debawânja dija kadâlam madjlis.

13 Lâgi dedirîkannja babarapa ſjakſi dusta, jang meng'atâkan: mânuſija 'îni tijâda berhenti deri pada meng'ûtjap babarapa perkata'an hôdjat 'âtas bejtu-'lmukhadas 'îni dan Tawrât.

14 Kârana kâmij ſudah menengar dija 'itu berkâta, bahuwa Nâſâj Nâtsirij 'îni 'âkan merombakh tampat 'îni, dan meng'ûbahkan ſegala adet, jang Mûsâj ſudah ſarahkan pada kâmij.

15 Maka ſamowa 'awrang jang dûdokh dâlam madjlis 'itu memâta p îlah 'âkan dija, dan melîhatlah mukânja ſarûpa dengan mûka ſa'awrang Melâ'ikat.

FATSAL JANG KA VII.

1 MAka berkatâlah 'Imâm besar: 'adâkah kalâkh ſegala perkâra 'îni bagîtu?

2 Maka berkatâlah 'ija: hej kâmu lâki p 'awrang ſûdâra p dan bâpa p, dengarlah kirânja, 'Allah jang mahâ mulija ſudah tadjalij pada mawjang kâmij 'Ibrâhîm, ſedang 'adânja lâgi di-'Aram Naharájim, dihûlu deri pada dûdokhnja di-HHarân:

3 Dan ſudah bafermân kapadânja: kaluwarlah 'awlehmu deri dâlam tânahmu, dan deri 'antâra kulawargâmu, dan marîlah dâtang kapada tânah 'itu, jang 'âku kalâkh menondjokh padâmu.

4 Tatkâla 'itu kaluwarlah 'ija deri dâlam tânah 'awrang Kasdîm, dan dûdokhlah di-HHarân. Maka deri sâna, komedijen deri pada mâti bapânja, 'ija ſudah perpindahkan dija kadâlam tânah 'îni, jang dâlamnja ſakârang kâmu 'îni 'ada dûdokh.

5 Maka tijadâlah 'ija karunjâkan padânja bârang pegângan pusâka, ſampej ſatâpakh kâki pawn tijâda: dan djandjilah hendakh berîkan dija 'itu 'âkan kapunja'an padânja, dan pada benehnja komedijen deri padânja, ſedang bulom 'adâlah bârang 'ânakh padânja.

6 Kârana 'Allah bafermânlah demikijen 'îni: bahuwa benehnja 'âkan 'ada 'awrang djâmuw didâlam tânah kaluwâran, dan bahuwa 'awrang 'itu 'âkan perhambâkan dija, dan meng'anjâja dija bârang 'ampat râtus tâhon lamânja.

7 Dan lâgi 'âkan chalîkhah 'itu, jang padânja marîka 'itu 'âkan deperhamba garang, 'âku 'âkan kîra p kan, bafermânlah 'Allah. Dan komedijennja marîka 'itu 'âkan kaluwar, dan berbowat kabakhtijan kapadâku pada tampat 'îni.

8 Dan berîlah padânja perdjandji'an chitânet, maka demikijen 'îni per'ânakhlah 'ija 'âkan Jitshhâkh, dan chatankanlah dija pada hârij jang kadawlâpan: dan Jitshhâkh pawn 'âkan Jaalhûb, dan Jaakhûb pawn 'âkan kaduwa belas Bathrîkh.

9 Maka Bathrîkh p 'itu deri pada dangkejnja djuwallah Jûſof 'âkan dibâwa ka-Mitsir: maka 'Allah 'adâlah menjertâ'ij dija.

10 Dan lûputkanlah dija 'itu deri dâlam ſakalijen kaſukârannja, dan karunjâkanlah padânja nixmet dan hhikmet dihadâpan Firaawn Sulthân

thân Mitsir, maka dedjadîkannja dija mangkuw bûmi di'âtas Mitsir dan ſaganàp 'istanânja.

11 Maka berlakûlah kalapâran ka'âtas ſalûroh tânah Mitsir dan Kanzân, lâgi kaſukâran jang besàr: maka nejnekh mawjang kâmij tijadâlah mendâpat bârang mâkan p an.

12 Tetâpi demi dengarlah Jazkhûb, bahuwa 'adâlah gendom di-Mitsir, maka pada pertâma kâli desûrohnja nejnekh mawjang kâmij pergi kasâna.

13 Maka pada kaduwa kâli kakenâlanlah Jûſof pada ſûdâra p nja lâki p, dan bangſa Jûſof djadîlah njâta pada Firzawn.

14 Maka Jûſof pawn ſûrohlah 'awrang pergi menjilâkan bapânja Jazkhûb, dan ſegala kulawargânja jang tûdjoh pûloh lîma 'awrang bânjakhnja.

15 Maka hîlirlah Jazkhûb ka-Mitsir, dan matîlah 'ija 'îni, dan nejnekh mawjang kâmij.

16 Dan terpindahkanlah marîka 'îtu ka-SJikèm, dan tertânamlah didâlam karâmet 'îtu, jang 'Ibrâhîm ſudahlah bilij dengan harga pejrakh deri pada benij HHemawr bâpa SJikèm.

17 'Adapawn tatkâla hampirlah wakhtu djandji'an 'îtu, jang 'Allah ſudahlah berſompah pada 'Ibrâhîm, maka bertambah p lah khawm 'îtu, dan taperbânjakhlah di-Mitsir.

18 Sampej kotîka 'îtu mâna berdirîlah ſawâtu Sulthân lâjin, jang ſudah tijadâlah meng'enàl 'âkan Jûſof.

19 'Ija 'îni menipûkanlah bangſa kâmij, dan meng'anjajâlah nejnekh mawjang kâmij, ſahingga lâzimlah marîka 'îtu membowang ka'ânakh p nja, 'âgar djângan 'ija menghidôpij 'ânakh p.

20 Pada mâſa jang mâna taper'ânakhlah Mûsâj, dan 'adâlah terlâlu 'âmat 'ejlokh pârasnja, jang terpejarâkanlah tîga bûlan lamânja didâlam rûmah bapânja.

21 Dan ſatelàh ſudah 'ija terbowang, maka 'ânakh parampuwan Firzawn 'angkatlah dija, dan pejarâkanlah dija 'îtu bagi dirînja mendjâdi 'ânakhnja.

22 Maka Mûsâj pawn deta'adîbkanlah dengan bel'âdjar ſamowa Hhikmet 'awrang Mitsrij: ſahingga djadîlah 'ija ghâlib dengan perkata'an p dan perbowâtan p.

23 'Adapawn ſatelàh mâſa 'ampat pûloh tâhon ſudah ganàp padânja, maka dâtanglah pada hatînja meng'ondjôngij ſûdâra p nja lâki p benij Jiſra'ejl 'îtu.

24 Dan ſerta delîhatnja ſa'awrang lâki p jang ter'anjâja, maka 'ija melindongkanlah dija, dan menontutlah perbalâſan pada 'awrang jang tergagâhij 'îtu, ſambil memârang 'awrang Mitsrij 'îtu.

25 Maka ſangkâlah 'ija, bahuwa ſûdâra p nja lâki p 'âkan meng'arti, bahuwa 'Allah mâwu memberij kalepâſan padânja 'awleh tângannja: tetâpi ſudah tijâda marîka 'îtu meng'arti.

26 Maka pada ka'ejsôkan harînja kalihâtanlah 'ija pada marîka 'îtu, ſedàng 'ija berkalâhij, maka 'ija meng'âdjakhlah marîka 'îtu 'âkan berdâmej, 'ûdjarnja: hej lâki p, kâmu 'îni 'ada ſûdâra p: meng'apa kâmu meng'anjâja ſa'awrang 'âkan ſa'awrang?

27 Maka 'awrang jang meng'anjâja ſamânja mânuſija 'îtu menûlakhlah dija, katânja: ſijapâkah ſudah 'angkat 'angkaw 'âkan Panghûlu dan HHâkim di'âtas kâmij?

28 'Adâkah 'angkaw 'îni mâwu membûnoh 'âku, ſeperti kalemârin 'angkaw ſudah membûnoh 'awrang Mitsrij 'îtu?

29 Maka berlarîlah Mûsâj dengar perkata'an 'îni, dan djadîlah 'awrang djâmuw didâlam tânah Midjân, dimâna 'ija ſudah per'ânakh duwa 'ânakh lâki p.

30 Dan tatkâla ganàplah 'ampat pûloh tâhon, maka kalihâtanlah padânja Mal'âk mahâ besàr Tûhan didâlam pâdang Tijah dekàt bûkit THûr Sînâj didâlam ſawâtu 'âpij jang bernjâla pada hûtan karendang.

31 'Adapawn ſerta Mûsâj melîhat 'îtu, maka Hhejrânlah 'ija 'âkan pang'alihâtan 'îtu: dan tatkâla 'ija berdâtang melihâtij 'îtu, maka tûronlah ſawâra mahâ besàr Tûhan kapadânja,

32 Sambil bafermân: 'âku 'inîlah 'Ilah bâpa p mu, 'Ilah 'Ibrâhîm, dan 'Ilah Jitshhâkh, dan 'Ilah Jakhûb. Maka Mûsâj pawn djadîlah gomitàr 'âmat, dan tijadâlah barânij melihâtij 'îtu.

33 Maka bafermânlah mahâ besàr Tûhan padânja: 'awrejkanlah kâſut kaduwa kakîmu:

kârana

kârana tampat jang dâlamnja 'angkaw berdîrij 'îtu tânah khudus 'adânja.

34 'Âku ſudah lîhat bâjik p perſakîtan khawmku jang di-Mitsir 'îtu, dan dengar peng'alôhannja, dan ſudah tûron hendakh melûputkan marîka 'îtu: ſakârang pawn marîlah, 'âku hendakh menjûroh dîkaw pergi ka-Mitsir.

35 Mûsaj 'îni, jang marîka 'îtu ſudahlah menjangkâlij, katânja: ſijapâkah ſudah 'angkat 'angkaw 'âkan Panghûlu dan HHâkim? dija 'îni 'Allah ſudah menjûroh mendjâdi Panghûlu dan Muchalits 'awleh tângan Mal'âk 'îtu, jang ſudah kalihâtan padânja didâlam hûtan karendang.

36 'Ija 'îni ſudah meng'aluwarkan marîka 'îtu, ſambil meng'adâkan babarapa muxdjizat dan xalâmet didâlam tânah Mitsir, dan dâlam lâwut kholzum, dan dâlam pâdang Tijah 'ampat pûloh tâhon lamânja.

37 'Ija 'îni 'ada Mûsaj 'îtu, jang ſudah katâkan pada benij Jiſra'ejl: mahâ beſar Tûhan 'Ilah kâmu 'âkan membângonkan pada kâmu ſa'awrang Nabij deri pada ſûdâra p mu lâki p, ſalâku bejta 'îni: 'âkan dija hâros kâmu menengar.

38 'Ija 'îni 'ada dija 'îtu jang 'adâlah dâlam pakompôlan 'awrang didâlam pâdang Tijah ſerta dengan Mal'âk 'îtu, jang bafermân kapadânja di'âtas bûkit THûr Sînaj, dan ſerta dengan nejnekh mawjang kâmij: jang ſudah ſambot ſegala perkatâ'an kahidôpan 'âkan memberij 'itu pada kâmij.

39 'Âkan ſijâpa nejnekh mawjang kâmij ſudah tijâda mâwu dengar p an, hânja menûlakhlah dija, dan berpâlinglah hâti p nja ka-Mitsir.

40 Sambil berkâta pada Hârûn: kardjâkanlah bagi kâmij dejwâta, jang berdjâlan dihadâpan kâmij. Kârana 'âkan Mûsaj 'îni, jang ſudah meng'aluwarkan kâmij deri dâlam tânah Mitsir, kâmij tijâda tâhu, 'apa djâdi padânja.

41 Maka 'awrang pawn kardjâkanlah ſawâtu gambar 'ânakh lembuw pada hârij p 'îtu djûga, dan ſampejkanlah perſombâhan kapada berhâla 'îtu, dan berſuka p anlah pada perbowâtan p tângan p nja.

42 Maka 'Allah pawn berpâlinglah dirînja, dan ſarahkanlah marîka 'îtu 'âkan berbowat bakhti pada tantarâ dilângit, ſeperti ſudah tersûrat didâlam kitâb ſegala Nabij: ſudahkah kâmu menjampejkan kapadâku perſombâhan ſantap p an dan perſombâhan ſombileh p an dâlam pâdang Tijah, 'ampat pûloh tâhon lamânja, hej 'awrang 'îſij rûmah Jiſra'ejl?

43 Behkan kâmu ſudah menanggong langar Mâlik, dan bintang dejwatâmu Remfân, kaduwa gambar, jang telàh ſudahlah kâmu berbowat 'âkan ſombah ſudjûd padânja: maka 'âku 'âkan perpindahkan kâmu kaſabelàh sâna deri pada Bâbel.

44 Tarâtakh SJahâdet 'adâlah di'antâra nejnekh mawjang kâmij dâlam pâdang Tijah, ſeperti telàh detîtahkan Tûhan, jang ſudah bafermân pada Mûsaj kardjâkan dija 'îtu 'âtas telâdan 'îtu, jang telàh delihatnja.

45 Jang lâgi nejnekh mawjang kâmij ſudah menjambot dan memâſokhkan ſerta dengan Jehawſjuxâ kapada tânah pegângan CHalâjikh, jang 'Allah ſudah meng'intjitkan deri hadâpan mûka nejnekh mawjang kâmij ſampej kapada hârij p Da'ûd,

46 Jang ſudah mendâpat peng'aſijan dihadâpan 'Allah, dan ſudah minta mendâpat ſawâtu kadijâman bagi 'Ilah Jaxkhûb.

47 Maka Solejmân pawn per'ûſahlah padânja ſawâtu khobah.

48 Tetâpi HHakh Taxâlâj tijâda dûdokh dâlam mâligej p jang taperbowat 'awleh tângan p: ſeperti Nabij berkâta:

49 Sawrga 'îtu xarſjku, dan bûmi 'îtu lâpikh kâki p ku, 'apâtah khobah kâmu 'âkan per'ûſah padâku? bafermân mahâ beſar Tûhan: 'âtaw 'apâtah tampat perhentijanku?

50 Bûkankah tânganku ſudah meng'ardjâkan ſamowa perkâra 'îni?

51 Hej 'awrang jang tagàr tengkawmu, dan jang tijâda tersâjit hatimu dan telînga p mu, pada ſedekâla wakhtu kâmu 'îni melâwan RôHhu-'lkhudus, ſeperti nejnekh mawjang kâmu, demikijenlah kâmu 'îni.

52 Sijâpa deri pada ſegala Nabij nejnekh mawjang kâmu ſudah tijâda menghambat? maka marîka 'îtu ſudah membûnoh ſegala 'awrang jang

terdihûlu sudah memberîta kadatângan 'awrang ngâdil 'itu, jang sakârang kâmu 'ini sudah djâdi penjemûnja dan pembûnohnja.

53 Kâmu jang sudah tarîma Tawrât 'awleh parentah Melâ'îkat p, dan sudah tijâda memaliharâkan dija 'itu.

54 'Adapawn demi marîka 'itu dengar 'ini, maka garamlah hatînja, dan kâratlah gîgij p nja 'âtasnja.

55 Tetâpi 'ija, jang 'adâlah punòh dengan Rôhu-'lkhudus, sambil menengâdoh kalângit, 'itu melihatlah kamulija'an 'Allah, dan Ngîsaj berdîrij pada sabelàh kânan 'Allah.

56 Maka berkatûlah 'ija: bahuwa sasonggohnja 'âku melihat segala lângit terbûka, dan 'Ânakh 'Insân berdirij pada sabelàh kânan 'Allah.

57 Tetâpi berterijakhlah marîka 'itu dengan sawâra njâring, dan sompalkanlah telînga p nja, dan tampohlah kapadânja sahâti.

58 Maka marîka 'itu membowanglah dija kaluwar deri dâlam negerij, dan melûtarlah dija dengan bâtu p: maka segala 'awrang sjâksi tanggalkanlah pakejan p nja melatàkh 'itu pada kâki p sa'awrang mûda, jang bernâma Sjâ'ûl.

59 Maka marîka 'itu melûtarlah 'Istefânus dengan bâtu p, sedang 'ija minta doxâ, dan sombah: jâ mahâ Tûhan Ngîsaj, tarimâlah njawâku.

60 Maka djâtohlah 'ija terlîpat lûtutnja, dan berterijakhlah dengan sawâra njâring: jâ mahâ Tûhan, djânganlah Ihisâbkan dawsa 'ini pada marîka 'itu. Dan satelàh hâbis 'ija katâkan 'itu, maka 'ija pawn tîdorlah mâti.

FATSAL JANG KA VIII.

1 MAka Sjâ'ûl pawn berkenanlah lâgi 'âkan kabunôhannja. Maka pada hârij 'itu djûga dâtanglah penghambâtan jang besàr ka'âtas djamâxet, jang 'adâlah di-Jerûsjalejm: maka sakalijen marîka 'itu detjerèj berejkanlah kapada segala benowa tânah Jehûdâ dan Sjawmerawn, katjuwâlij segala Rasûl.

2 Maka bârang lâki p jang takhij 'itu sâma p bawâlah 'Istefânus 'âkan ditânam, dan berbowatlah perâtap besàr 'âkan dija 'itu.

3 Maka Sjâ'ûl pawn merûsakhlah djamâxet mâsokh rûmah terbit rûmah: dan târiklah segala lâki p dan parampuwan sarahkan dija kadâlam pandjâra.

4 'Arkijen maka segala 'awrang jang tertjerèj berèj 'itu melintaslah tânah 'itu sambil memberîta perkata'an 'Indjil.

5 Sabermûla maka tûronlah Filipus kapada negerij Sjawmerawn, dan menchothbatlah 'Elmesêh pada marîka 'itu.

6 Maka segala raxijet 'itu lekatlah sahâti pada bârang jang dekatâkan 'awleh Filipus, sedang marîka 'itu menengar dan melihat segala tanda jang de'adâkannja.

7 Kârana bânjakh 'awrang jang terkena 'awleh hantu p jang nedjis 'itu kaluwarlah deri dâlamnja, sambil berterijakh dengan sawâra njâring: dan bânjakh 'awrang jang tejpokh lâsa dan jang sâkit lompoh 'itu desombohkanlah.

8 Maka djadîlah kasukâ'an besàr dâlam negerij 'itu djûga.

9 Maka sa'awrang lâki p namânja Sjîmawn 'itu 'adâlah dihûlu didâlam negerij 'itu meng'ardjâkan kardja hubâtan, dan membintjanâkan bâla Sjawmerawn, meng'atâkan dirînja 'ada sa'awrang jang besàr peng'apânja.

10 Pada sijâpa lekatlah sakalijen 'awrang deri pada kitjil dâtang kapada besàr, 'ûdjarnja: 'ija 'ini 'ada khowat 'Allah jang besàr 'itu.

11 Maka lekatlah marîka 'itu padânja, sebàb 'ija babarapa wakhtu lamânja sudahlah membintjanâkan dija dengan hubâtannja.

12 Tetâpi tatkâla marîka 'itu pertjajâlah pada Filipus, jang memberîta 'Indjil karadjâ'an 'Allah, dan nâma Ngîsaj 'Elmesêh, maka marîka 'itu depermandîkanlah, mâwu lâki p, mâwu parampuwan p.

13 Maka Sjîmawn pawn sendîrij pertjajâlah, dan satelàh sudah 'ija depermandîkan tinggallah 'ija santijâsa serta Filipus: dan demi delihatnja segala tanda dan khowat besàr p jang de'adâkan 'itu, maka Ihejrânlah 'ija tertjangang.

14 'Adapawn demi segala Rasûl jang 'adâlah di-Jerûsjalejm 'itu dengarlah, bahuwa 'awrang 'Isij Sjawmerawn sudahlah menjambot kalâm 'Allah, maka desûrohnja Petrus dan Jakhjâ pergi kapadânja.

15 Jang

15 Jang ſatelàh hâbis 'ija tûron ſudah memôhonkan 'âkan marîka 'itu, ſopâja 'ija dâpat tarîma RÔHhu-'lkhudus.

16 (Kârana bulòm ſudahlah 'ija detûronkan ka'âtas bârang ſa'awrang deri pada marîka 'itu, tetâpi ſudahlah marîka 'itu depermandîkan sâdja dengan nâma Tûhan Jesaj.)

17 Tatkâla 'itu debûbohnja tângan p ka'âtas marîka 'itu, maka marîka 'itu tarimâlah RÔHhu-'lkhudus.

18 'Adapawn demi Sjîmawn melîhat, bahuwa 'awleh kabubôhan tângan p ſegala Rasûl RÔHhu-'lkhudus 'itu dekarunjâkan, maka djandjîlah 'ija mâwu berij babarapa derham padânja,

19 'Ûdjarnja: berîkanlah kirânja padâku lâgi kawâſa 'ini, ſopâja bârang ſijâpa, jang 'âku bûboh tângan p 'âtasnja, 'ija tarîma RÔHhu-'lkhudus.

20 Tetâpi berſabdâlah Petrus kapadânja: pejrakhmu djadîlah ſertâmu 'âkan kabinasâ'an, 'awleh kârana ſudah kawſangka, bahuwa 'anugaràh 'Allah deper'awleh dengan derham p.

21 Padâmu bûkan 'ada bahagijan, dan bûkan khiſmet pada perkatâ'an 'ini: kârana hatîmu bûkan 'ada tûlus dihadâpan 'Allah.

22 Sebàb 'itu tawbatlah 'angkaw deri pada kadjahâtanmu 'ini, dan mintâlah dosa kapada 'Allah, kâluw p garàng kîra p an hatîmu 'âkan de'ampônij padâmu.

23 Kârana 'âku melîhat 'angkaw terhentar kapada hampedùw kapahîtan, dan perſimpôlan kaſalâhan.

24 Maka sâhutlah Sjîmawn, dan katâlah: hendakhlah kâmu 'ini memôhonkan 'âkan dâku kapada mahâ besàr Tûhan, ſopâja djângan berlâku 'âtasku bârang deri pada ſegala ſaſawâtu, jang 'angkaw ſudah katâkan.

25 'Adapawn ſatelàh ſudah marîka 'itu berſjakſi, dan meng'ûtjap kalâm mahâ Tûhan, maka pûlanglah 'ija kapada Jerûſjalejm, dan beritâlah 'Indjîl dâlam bânjakh djadjâhan 'awrang Sjawmerawnij.

26 Sabermûla maka bafermânlah ſa'awrang Mela'ikat mahâ besàr Tûhan kapada Filipus, ſabdânja: bângonlah dan pergîlah berdjâlan kaſalâtan ſapandjang djâlan, jang hîlir deri pada Jerûſjalejm kapada Gazâ, jang 'ada sûnji ſinnjap.

27 Maka bângonlah 'ija dan pergîlah berdjâlan: maka bahuwa ſaſonggohnja 'adâlah ſawâtu lâki p HHabaſjij, ſa'awrang sîda p, jang manterij besàr dibâwah Kandâkej, Râdja parampuwan 'awrang HHabaſjij, jang memegàng ſaganàp chazînahnja, jang ſudahlah dâtang 'âkan ſombah ſudjûd ka-Jerûſjalejm:

28 Maka 'adâlah 'ija pûlang dan dûdokh di'âtas pedatînja, dan batjâlah Sûrat Nabij Jeſaja.

29 Maka berſabdâlah RÔHh pada Filipus: pergîlah dekàt, dan kûpillah pada pedâti 'ini.

30 Maka Filipus larîlah dekàt, dan dengarlah dija membâtja Sûrat Nabij Jeſaja, dan katâlah: 'antah 'angkawkah meng'arti bârang jang 'angkaw membâtja?

31 Maka berkatâlah 'ija: bagimâna garàng 'âku 'âkan ſampat, djikalaw tijâda ſa'awrang membûka djâlan padâku? maka mintâlah 'ija kapada Filipus hendakh nâjik dûdokh ſertânja.

32 Maka 'ajat Sûrat p an jang debatjânja 'itu 'adâlah 'ini; ſeperti ſawâtu bîrij p 'ija ſudah terhentar 'âkan debantej: dan ſeperti ſawâtu 'ânakh domba jang bîſuw dihadâpan penggontingnja, bagîtu tijadâlah debukânja mûlutnja.

33 Didâlam karindâhannja HHukumnja ſudah ter'ambil: 'antah ſijapâtah 'âkan membîlang bangsânja? kârana kahidôpannja 'itu ter'ambil deri 'âtas bûmi.

34 Maka sâhutlah sîda p 'itu pada Filipus, dan katâlah: 'âku minta padâmu, 'âkan ſijapâkah Nabij katâkan 'ini? 'âkan ſendirîkah, 'âtaw 'âkan 'awrang lâjinkah?

35 Maka Filipus pawn bukâlah mûlutnja, dan mula'ilah deri pada bûnji Mektûb 'ini, dan beritâlah 'Indjîl Jesaj padânja.

36 Dan ſedàng marîka 'itu ber'angkat ſapandjang djâlan, maka dâtanglah 'ija kapada ſawâtu 'âjer: maka berkatâlah sîda p 'itu; lihatlah 'âjer: 'apâtah menahânij 'âku deri pada depermandîkan?

37 Maka berkatâlah Filipus: djikalaw 'angkaw pertjâja dengan ſaganàp hatîmu, HHalâllah. Maka sâhutlah 'ija dan katâlah: 'âku pertjâja bahuwa Jesaj 'Elmesêh 'ada 'Anakh 'Allah.

38 Maka desûrohnja pedâti 'itu berhenti:

maka

maka tûronlah kaduwânja 'îtu mâſokh dâlam 'ãjer, bâjik Filipus, bâjik sîda p 'îtu: maka 'ija pawn permandîkanlah dija.

39 'Adapawn tatkâla marîka 'îtu ſudahlah nâjik deri dâlam 'ãjer, maka Rôh mahâ besàr Tûhan pawn merabutlah Filipus linnjap, maka sîda p 'îtu ſudah tijâda melîhat dija lâgi: kârana ber'angkatlah 'ija ſapandjang djâlannja dengan ſuka tjitânja.

40 Maka Filipus pawn kadapâtanlah di-'Aſdawd, dan melintaslah tânah, dan beritâlah 'Indjîl dâlam ſakalijen negerij, ſahingga 'ija dâtang ka-KHajtſarijâ.

FATSAL JANG KA IX.

1 SAbermûla SJâ'ûl jang lâgi menghambuskan 'âmang dan 'âmokh 'âtas murîd p mahâ Tûhan, dan pergi kapada 'Imâm besàr,

2 Mintâlah deri padânja bârang sûrat p ka-Daméſekh kapada Kanîſah p, ſopâja djikalaw dedâpatnja bârang 'awrang, jang 'ada deri pada madzhhab 'îtu, mâwu lâki p, mâwu parampuwan, 'ija membâwa marîka 'îtu ter'îkat kapada Jerûſjalejm.

3 'Adapawn ſedàng 'ija berdjâlan djâdi 'ija menghampir kapada Daméſekh, maka ſakûnjong p bergomirlâpanlah kulîling dija ſawâtu tjahâja deri dâlam lângit:

4 Dan ſatelàh ſudah 'ija djâtoh terdjurûmis kabûmi, maka dedengarnja ſawâtu ſawâra meng'atâkan padânja: hej SJâ'ûl, SJâ'ûl, meng'apa 'angkaw menghambat 'âku?

5 Maka ſombahlah 'ija: ſijapâkah 'adâmu, jâ Tûhan? maka ſabdâlah mahâ Tûhan: 'âku 'îni 'ada Jesùs jang 'angkaw menghambat; sûkarlah padâmu tandang dengan tûmitmu kapada tjâtjakh p.

6 Maka dengan gomitàr dan gantar ſombahlah 'ija: jâ mahâ Tûhan, 'apâtah 'angkaw kahendâkij pâtek berbowat? maka ſabdâlah mahâ Tûhan kapadânja: bângonlah dan mâſokhlah kadâlam negerij, maka disâna 'âkan dekatâkan padâmu 'apa hâros 'angkaw berbowat.

7 Maka ſegala lâki p jang berdjâlan ſertânja 'îtu berdirîlah termânguw p, kârana ſonggoh pawn dedengarnja ſawâra 'îtu, tetâpi bârang ſa'awrang pawn tijâda delîhatnja.

8 Maka bângonlah SJâ'ûl deri pada bûmi: dan tatkâla debukânja kaduwa matânja, maka bârang ſa'awrang pawn tijâda delîhatnja. Maka marîka 'îtu berpimpinlah tângannja menghentar dija mâſokh Daméſekh.

9 Maka tîga hârij lamânja 'adâlah 'ija tijâda melîhat: dan tijadâlah 'ija mâkan, dan tijadâlah 'ija mînom.

10 Bermûla di-Daméſekh 'adâlah ſa'awrang murîd HHananjâ namânja: maka bafermânlah mahâ Tûhan kapadânja dâlam ſawâtu pang'alihâtan; jâ HHananjâ. Maka ſombahlah 'ija; 'ada pâtek 'îni, jâ mahâ Tûhan.

11 Maka berſabdâlah mahâ Tûhan kapadânja: bângonlah lâlu pergîlah kapada kampong 'îtu jang bernâma Mustakhîm, dan tjaharîlah dâlam rûmah Jehûdâ 'âkan ſa'awrang SJâ'ûl namânja, Tarſjiſj negerînja: kârana bahuwa ſaſonggohnja 'ija berſombahjang.

12 Maka 'ija pawn melîhatlah dâlam ſawâtu pang'alihâtan ſa'awrang lâki p HHananjâ namânja 'îtu mâſokh dan membûboh tângan 'âtasnja, ſopâja 'ija ber'awleh panglîhat pûla.

13 Maka sâhutlah HHananjâ: jâ mahâ Tûhan, pâtek ſudah dengar deri pada bânjakh 'awrang 'âkan perij lâki p 'îni, barapa p djâhat 'ija ſudah meng'adâkan pada ſegala walîmu di-Jerûſjalejm.

14 Maka desîni lâgi 'ija ber'awleh kawâſa deri pada kapâla p 'Imâm, 'âkan meng'îkat ſakalijen 'awrang jang menjebutkan namâmu.

15 Tetâpi bafermânlah mahâ Tûhan kapadânja: pergîlah 'angkaw berdjâlan; kârana 'ija 'îni 'ada bagîku ſawâtu pagâwej jang terpîleh 'âkan membâwa namâku kahadâpan chalâjikh, dan Râdja p, dan benij Jiſraejl.

16 Kârana 'âku 'îni 'âkan menondjokh padânja, barapa p hâros 'ija mendirîta 'awleh kârana namâku.

17 Maka pergîlah HHananjâ, dan mâſokhlah kadâlam rûmah 'îtu: dan ſatelàh ſudah debûbohnja tângan p nja ka'âtasnja, maka berkatâlah 'ija: hej sûdâra SJâ'ûl, mahâ Tûhan ſudah menjûroh bejta, (jaknij, Jesùs jang ſudah kalihâtan

tan padâmu pada djâlan ſapandjang jang mâna 'angkaw dâtang) ſopâja 'angkaw 'ada melîhat pûla, dan depunôhij dengan Rôhhu-'lkhudus.

18 Maka ſegaràh djâtohlah deri pada mâta p nja bâràng jang ſarûpa dengan sîſikh p, maka ſabantar djûga melîhatlah 'ija pûla: maka bângonlah 'ija, dan depermandîkanlah.

19 Dan ſatelàh hâbis 'ija ſantap rezikhij, maka 'ija ber'awleh khowat. Maka tinggallah SJâ'ûl ſerta dengan ſegala murîd p di-Daméſekh 'îtu babarapa hârij lamânja.

20 Maka ſegaràh 'ija berchotbatkanlah 'Elmesêhh didâlam Kanîſah p, bahuwa 'ija 'îni 'ada 'Ânakh 'Allah.

21 Maka dahſjatlah ſakalijen 'awrang jang menengar 'îtu, dan katâlah: bûkankah 'ija 'îni 'ada 'awrang 'îtu jang merûſakh di-Jerûſjalejm ſegala 'awrang jang menjebutkan nâma 'îni, dan jang ſudah dâtang kamârij dengan khetſed 'îni, ſopâja 'ija membâwa marîka 'îtu ter'îkat kapada kapâla p 'Imâm?

22 Maka SJâ'ûl pawn mâkin lâma mâkin lebèh ber'awleh khowat, dan tampelekh ſegala 'awrang Jehûdij, jang dûdokh di-Daméſekh, ſambil mendalîlkan bahuwa 'ija 'îni 'ada 'Elmesêhh.

23 'Adapawn ſatelàh ſudah lâlu babarapa hârij, maka muſjâwaretlah 'awrang Jehûdij 'âkan membûnoh dija.

24 Tetâpi katahuwanlah motslehhat marîka 'îtu pada SJâ'ûl: maka detonggowînja ſegala pintu gerbang, mâwu pada ſijang, mâwu pada mâlam, ſopâja debûnohnja dija.

25 Tetâpi murîd p 'ambillah dija pada mâlam, dan tûronkanlah dija deri 'âtas dejwâla melâbohkan dija didâlam ſawâtu pâtul.

26 'Adapawn ſatelàh ſudah dâtang SJâ'ûl ka-Jerûſjalejm, maka tjawbâlah 'ija bertamânan dengan murîd p: tetâpi ſakalijennja tâkotlah deri padânja, dan tijadâlah pertjâja bahuwa 'ija 'adâlah ſa'awrang murîd.

27 Tetâpi Barnabâ 'ambillah dija ſertânja, dan hentarlah dija kapada ſegala Rasûl, dan tûtorlah pada marîka 'îtu bagimâna pada djâlan 'ija ſudah melîhat mahâ Tûhan, dan bahuwa 'ija ſudah baſermân kapadânja, dan bagimâna di-Daméſekh dengan kaluwâſan 'ija ſudah meng'ûtjap dengan nâma SJîsâj.

28 Maka 'adâlah 'ija ſerta marîka 'îtu mâſokh dan kaluwar di-Jerûſjalejm:

29 Dan dengan kaluwâſan meng'ûtjap dengan nâma mahâ Tûhan SJîsâj, kârana meng'ûtjaplah 'ija dan berbantah p anlah dengan 'awrang Jûnânij: hânja marîka 'îtu ſukâlah membûnoh dija.

30 Tetâpi ſerta ſegala sûdâra lâki p tâhu khâl 'îni, maka dehentarkannja dija kapada KHajtſarijâ, dan desûrohnja dija pergi ka-Tarſjiſj.

31 'Arkijen maka ſegala djamâ'et pawn pada ſalûroh tânah Jehûdâ, dan DJalîlâ, dan SJawmerawn ber'awleh ſantawſa, ſambil deperbajîkij: maka taperbânjakhlah marîka 'îtu, ſedang 'ija berdjâlan dengan katakôtan mahâ besàr Tûhan, dan dengan panghibôran Rôhhu-'lkhudus.

32 Sabermûla djâdi ſedang Petrus melîntas pada ſaganàp tampat, bahuwa hîlirlah 'ija lâgi kapada ſegala walij jang mendudôkij Ludâ.

33 Maka disâna mendâpatlah 'ija ſa'awrang mânuſija 'Anijâ namânja, jang dawlâpan tâhon lamânja ſudahlah bâring p terhentar di'âtas ſawâtu tîlam, jang 'adâlah tejpokh lâſa.

34 Maka berkatâlah Petrus padânja: hej 'Anijâ, SJîsâj 'Elmesêhh ſombohkan dîkaw: bângonlah dan hamparlah bagi dirîmu. Maka ſabantar djûga bângonlah 'ija.

35 Maka ſakalijen jang mendudôkij Ludâ dan SJarawn, ſegala jang tawbat kapada mahâ besàr Tûhan 'îtu melîhatlah dija.

36 Sabermûla maka di-Jafaw 'adâlah ſa'awrang murîd parampuwan THabîtâ namânja, jang djikalaw tersâlin 'artînja 'ada, Dorkâ. Parampuwan 'îni 'adâlah limpah perbowâtan p nja jang bâjik, dan ſedekhah p nja, jang deberînja.

37 Maka djâdi pada hârij p 'îtu djûga, bahuwa parampuwan 'îtu kenâlah sâkit pâjah, dan matîlah: dan ſatelàh ſudah demandîkannja dija, maka delatakhkannja dija didâlam 'andjong.

38 Dan ſedang Ludâ 'adâlah dekàt pada Jafaw, demi ſegala murîd menengar, bahuwa Petrus 'adâlah disâna, maka desûrohnja bârang duwa lâki p pergi kapadânja, ſambil minta djângan 'ija berlambâtan dâtangnja ſampej kapada marîka 'îtu.

39 Maka

39 Maka bângonlah Petrus, dan pergîlah serta marîka 'îtu: jang ſatelàh ſudah dâtang, 'awrang ſudah menghentar dija kadâlam 'andjong 'îtu: maka ſertânja berdirîlah ſakalijen djanda parampuwan 'îtu menângis, dan menondjokh ſegala bâdju dan kâjin jang Dorkâ ſudahlah kardjâkan, ſedàng 'adâlah 'ija 'antâra marîka 'îtu.

40 Tetâpi ſatelàh ſudah Petrus meng'aluwarkan ſamowa 'awrang, maka berteludlah 'ija terlipat lûtut p nja, dan memôhonkanlah: maka 'ija pawn berpâlinglah dirînja kapada badan 'îtu, dan berſabdâlah: hej THabîtâ, bângonlah. Maka parampuwan 'îtu bukâlah mâta p nja, dan ſerta delihatnja Petrus, dûdokhlah 'ija.

41 Maka 'ija pawn berîlah tângannja pada parampuwan 'îtu, dan berdirîkanlah dija: dan ſatelàh ſudah depanggilnja ſegala 'awrang walij, dan ſegala parampuwan djanda, maka dehâdapkannja parampuwan 'îtu hîdop pada marîka 'îtu.

42 Maka lhâl 'îni djadîlah katahuwan pada 'iſij ſaganàp Jafaw, dan bânjakh 'awrang pertjajâlah 'âkan mahâ Tûhan.

43 Maka djâdi, bahuwa tinggallah 'ija babarapa hârij lamânja di-Jafaw, dûdokh ſerta dengan ſa'awrang penjâmakh namânja SJîmawn.

FATSAL JANG KA X.

1 SAbermûla maka di-KHajtſarijâ 'adâlah ſawâtu lâki p Kornejlijus namânja, ſa'awrang pengrâtus deri pada pasûkan jang bernâma 'Ithâlij:

2 Jang Sâbid dan mutakhij 'âkan 'Allah, ſerta dengan ſamowa 'iſij rûmahnja, dan jang dermâkan bânjakh tſedekah pada khawm, dan jang ſantijâſa minta doxâ kapada 'Allah.

3 'Ija 'îni melihatlah njâta p didâlam ſawâtu pang'alihâtan, ſakîra p pada djàm jang kaſembîlan deri pada ſijang, ſa'awrang Mela'îkat 'Allah mâſokh dâtang kapadânja, dan berſabda padânja: jâ Kornejlijus.

4 Maka 'ija pawn memâta p îlah 'âkan dija, dan djadîlah bergantar, dan ſombahlah: 'apâkah ſukâmu, jâ Tûhanku? maka berſabdâlah 'ija padânja: ſegala tſalâtmu dan ſegala tſedekhahmu ſudah nâjik mendjâdi peng'ingâtan dihadâpan 'Allah.

5 Sakârang pawn sûrohlah bârang lâki p pergi ka-Jafaw, dan ſilâkanlah SJîmawn, jang bergalàr Petrus.

6 'Ija 'îni berdjâmuw kapada ſawrang penjâmakh SJîmawn namânja, jang berûmah desîſij lâwut: 'ija 'îni 'âkan berij tâhu padâmu 'apa hâros 'angkaw berbowat.

7 'Adapawn ſatelàh ſudah lâlu Mela'îkat 'îtu, jang ſudah kâta p dengan Kornejlijus, maka pang-gillah 'ija duwa 'awrang deri pada ſegala hamba rûmahnja, dan ſa'awrang laſjkar jang Sâbid 'antâra ſegala 'awrang jang kakâlij dengan dija.

8 Dan ſatelàh ſudah 'ija menûtor ſegala ſaſawâtu pada marîka 'îtu, maka desûrohnja dija pergi ka-Jafaw.

9 Bermûla pada ka'ejsôkan harînja, ſedàng marîka 'îni 'adâlah berdjâlan dan menghampir kapada negerij, maka nâjiklah Petrus ka'âtas 'âtap rûmah, hendakh ſombahjang ſakîra p pada djàm jang ka'anàm.

10 Maka bahâru berlâparlah 'ija, dan ſukâlah ſantàp. Dan ſamantâra 'awrang ſadijâkan 'îtu, maka berlakûlah djadzbah ka'âtasnja.

11 Maka delihatnja lângit terbûka, dan tûron kapadânja bârang ſerba, ſeperti ſawâtu kâjin besàr, jang ter'îkat pada ka'ampat djûrejnja, dan jang ter'ûlor ſampej kabûmi.

12 Dâlam jang mâna 'adâlah ſakalijen djenis binâtang dibûmi jang berkâki 'ampat, dan binâtang jang djâlang dan jang melâta, lâgi bûrong p dilângit.

13 Maka dâtanglah ſawâtu ſawâra kapadânja: bângonlah, jâ Petrus, bantejlah, lâlu mâkanlah.

14 Tetâpi ſombahlah Petrus: djângan 'îtu, jâ mahâ Tûhan; kârana bulòm penah kumâkan bârang jang lharâm 'âtaw nedjis.

15 Maka pûla dâtanglah ſawâra 'îtu kapadânja pada kaduwa kâli: bârang jang 'Allah ſudah menthâhirkan, 'angkaw 'îni djângan katâkan 'îtu lharâm.

16 Maka djadîlah 'îtu ſampej tîga kâli: maka ſerba 'îtu ter'angkatlah pûla kalângit.

17 'Adapawn ſedàng Petrus bimbang hatînja didâlam ſendirînja, 'apa garângan 'artînja pang'alihâtan 'îni jang telàh delihatnja, maka bahuwa ſaſong-

ſaſonggohnja ſegala 'awrang lâki p jang tersûroh 'awleh Kornejlijus, jang ſudahlah bertânja dimâna 'ada rûmah SJîmawn, 'îtu berdirîlah dimûka pada pintu.

18 Dan ſatelàh ſudah depanggilnja ſa'awrang, maka bertanjâlah marîka 'îtu padânja, kâluw p SJîmawn jang bergalàr Petrus 'îtu berdjâmuw disâna.

19 'Adapawn ſedàng Petrus berkîra p lah 'âkan pang'alihâtan 'îtu, maka berſabdâlah Rôlh kapadânja: bahuwa ſaſonggohnja tîga 'awrang lâki p mentjahârij 'angkaw:

20 Sebàb 'îtu bângonlah, tûronlah, dan ber'angkatlah ſerta marîka 'îtu, dan djânganlah huwas: kârana 'âku 'îni ſudah menjûroh marîka 'îtu.

21 Maka tûronlah Petrus kapada ſegala lâki p 'îtu, jang tersûroh 'awleh Kornejlijus pergi kapadânja, dan katâlah: bahuwa ſaſonggohnja 'âku 'îni 'ada dija 'îtu, jang kâmu mentjahârij: 'apa ſebabnja maka kâmu dâtang kamârij?

22 Maka berkatâlah marîka 'îtu: Kornejlijus, ſa'awrang pengrâtus, ſawâtu lâki p jang xâdil dan mutakhij 'âkan 'Allah, dan jang ſudah mendâpat ſjakſi tſalâhhnja 'awleh ſaganàp 'umat 'awrang Jehûdij, 'ija ſudah katogôran dengan wahhju 'awleh ſa'awrang Mela'ikat jang khudus, 'âkan ſilâkan 'angkaw dâtang kapada rûmahnja, dan dengar deri padâmu bârang perkata'an chalâts.

23 'Arkijen maka ſatelàh ſudah depanggilnja marîka 'îtu mâſokh, maka deperdjamûnja dija. Tetâpi pada ka'ejsôkan harînja pergîlah Petrus ſerta marîka 'îtu, dan bârang 'awrang deri pada ſegala sûdâra jang Jafaw negerînja, 'îtu meng'iringlah dija.

24 Maka pada ka'ejsôkan harînja dâtanglah marîka 'îtu mâſokh KHajtſarijâ. Maka Kornejlijus 'adâlah menantikan marîka 'îtu, hâbis depanggilnja 'awrang ſakulawargânja dan tſohhbatnja jang kharîb p 'îtu berhimpon.

25 'Adapawn tatkâla djâdi Petrus mâſokh, maka pergîlah Kornejlijus bertemùw dengan dija, dan djâtohlah terſongkor pada kâki p nja, ſambil ſombah ſudjûd.

26 Tetâpi Petrus berdirikanlah dija, 'ûdjarnja: bângonlah; kârana 'âku ſendirij lâgi 'ada ſa'awrang mânuſija.

27 Dan ſamantâra 'ija berkâta p ſertânja, mâſokhlah 'ija, dan mendâpatlah bânjakh 'awrang ſudah berhimpon.

28 Maka berkatâlah 'ija kapada marîka 'îtu: kâmu 'îni tâhu bagimâna bûkan 'ada khalâl pada lâki p Jehûdij bertemàn 'âtaw berdâtang kapada ſa'awrang, jang kaluwâran bangsânja: tetâpi 'Allah ſudah tondjokh padâku djângan katâkan bârang ſa'awrang mânuſija kharâm 'âtaw nedjis.

29 Sebàb 'îtu maka ſudah kudâtang dengan tijâda berlâwan, ſedàng 'âku ſudah terſilâkan. 'Arkijen maka 'âku bertânja, 'apa ſebabnja kâmu ſudah ſilâkan 'âku?

30 Maka berkatâlah Kornejlijus: ſudah ſakârang 'ampat hârij 'adâlah 'âku berpowâſa ſampej kapada djàm 'îni, dan pada djàm jang kaſembîlan 'adâlah 'âku ſombahjang didâlam rûmahku.

31 Maka bahuwa ſaſonggohnja ſa'awrang lâki p jang pâkej pakejan jang gîlang gomîlang berdirîlah dihadâpanku, dan berſabdâlah: jâ Kornejlijus, tſalâtmu ſudah terdengar, dan ſegala tſedekhahmu ſudah terkenàng dihadâpan 'Allah.

32 Sûrohlah kalàkh 'awrang pergi ka-Jafaw, dan ſilâkanlah SJîmawn jang bergalàr Petrus: 'ija 'îni berdjâmuw dirûmah SJîmawn penjâmakh 'îtu desîſij lâwut, jang ſerta dâtangnja 'âkan berìj tâhu 'îtu padâmu.

33 Sebàb 'îtu pada ſaſâxat 'îtu djûga 'âku ſudah sûroh 'awrang pergi kapadâmu, maka ſabâjik p 'angkaw ſudah bowat, bahuwa ſudah kawdâtang kamârij: ſakârang pawn ſamowa kâmij 'ada khâdlir desîni dihadâpan 'Allah, hendakh menengar ſegala ſaſawâtu jang terpasàn padâmu 'awleh 'Allah.

34 Maka Petrus pawn bukâlah mûlutnja dan katâlah: dengan ſaſonggohnja 'âku mendâpat, bahuwa 'Allah bûkan 'ada peng'angkat mûka 'awrang;

35 Tetâpi di'antâra ſamowa chalâjikh bârang ſijâpa jang tâkot 'âkan dija, dan meng'ardjâkan xadâlet, 'îtu 'ada khabûl padânja.

36 'Inîlah fermân, jang telàh dekîrimnja kapada benìj Jiſrâ'ejl, ſambil memberîta dâmej 'awleh

leh Ngîsâj 'Elmesêh: 'ija 'ini 'ada Tûhan ſamiſta ſakalijen.

37 Kâmu 'ini meng'atahuwij hhâl 'itu, jang ſudah djâdi ſalâlu ſaganàp tânah Jehûdâ, mulânja deri pada Djalilâ komedijen deri pada permandijan, jang Jahhjâ ſudah berchothbat:

38 'Âkan Ngîsâj Nâtsirij, bagimâna 'Allah ſudah meng'urâpij dija dengan Rôhhu-'lkhudus, dan khowat: jang ſudah melintas tânah, ſambil berbowat kabidjikan, dan ſombohkan ſakalijen 'awrang jang tergagâhij 'awleh 'Iblîs: kârana 'adâlah 'Allah menjertâ'ij dija.

39 Maka kâmij 'ini 'ada ſjakſi 'âkan ſegala ſaſawâtu jang telàh debowatnja, mâwu dâlam benowa 'awrang Jehûdij, mâwu dâlam Jerûſjalejm: jang 'awrang ſudah membûnoh, ſambil menggantong dija pada kâjuw.

40 Dija 'ini 'Allah ſudah membangkitkan pada hârij jang katîga, dan ſudah memberij dija 'itu djâdi njâta:

41 Bûkan pada ſaganàp khawm, tetâpi pada ſegala ſjakſi, jang dihûlu telàh terpîleh 'awleh 'Allah, jaknij pada kâmij 'ini, jang ſudah mâkan dan mînom ſertânja, komedijen deri pada 'ija ſudah bangkit deri 'antâra 'awrang mâti p.

42 Maka 'ija pawn ſudah sûroh kâmij berchothbat pada khawm, dan berſjakſi, bahuwa 'ija 'ini 'ada dija 'itu jang telàh detantûkan 'awleh 'Allah mendjâdi Hhâkim ſegala 'awrang jang hîdop dan jang mâti.

43 Pada dija 'ini ſamowa Nabij memberij ſjakſi, bahuwa ſaſa'awrang jang pertjâja 'âkan dija 'itu 'âkan tarîma ka'ampônan dawſa p 'awleh namânja.

44 Sedàng Petrus 'adâlah lâgi meng'ûtjap ſegala perkata'an 'ini, maka tûronlah Rôhhu-'lkhudus ka'âtas ſakalijen 'awrang jang menengar perkata'an 'itu.

45 Maka Hhejrânlah tertjangàng ſegala 'awrang mû'min jang pûnja chitânet, barapa p ſudahlah meng'iring Petrus, ſebàb 'anugaràh Rôhhu-'lkhudus detuwang lâgi ka'âtas ſegala CHalâjikh.

46 Kârana 'awrang dengarlah marîka 'itu kâta p dengan bahâſa lâjin p, dan membeſarkan 'Allah. Tatkâla 'itu sâhutlah Petrus:

47 Dâpatkah bâreng ſa'awrang menahânij 'âjer djângan marîka 'ini depermandîkan, jang ſudah ber'awleh Rôhhu-'lkhudus ſeperti lâgi kâmij 'ini?

48 Maka desûrohnja marîka 'itu depermandîkan dengan nâma mahâ Tûhan. Tatkâla 'itu mintâlah marîka 'itu padânja 'âkan tinggal ſertânja babarapa hârij lamânja.

FATSAL JANG KA XI.

1 'ADapawn ſegala Rasûl dan ſegala sûdâra jang 'ada ditânah Jehûdâ 'itu ſudah dengar, bahuwa lâgi CHalâjikh ſudah menjambot kalâm 'Allah.

2 Dan tatkâla Petrus ſudahlah mûdikh ka-Jerûſjalejm, maka berbantah p anlah dengan dija bâreng 'awrang jang pûnja chitânet,

3 'Ûdjarnja: bahuwa 'angkaw ſudah mâſokh rûmah 'awrang lâki p jang berkûlop, dan ſudah mâkan ſertânja.

4 Tetâpi Petrus pawn mula'îlah menûtor pada marîka 'itu bertûrut p, 'ûdjarnja:

5 'Âku 'ini 'adâlah didâlam negerij Jafaw berſombahjang: maka didâlam ſawâtu djadzbah 'âku melihatlah ſawâtu pang'alihâtan, 'ija 'itu bâreng ſerba ſeperti ſawâtu kâjin besàr, 'itu tûron, jang ter'ûlor pada ka'ampat djûrejnja deri dâlam lângit, maka dâtanglah 'itu ſampej kapadâku.

6 Kapada jang mâna ſedàng 'âku memâta p îlah, maka meng'ejlinglah 'âku, dan melihatlah ſegala djenis binâtang dibûmi jang berkâki 'ampat, dan binâtang jang djâlang dan jang melâta, lâgi bûrong p dilângit.

7 Maka 'âku dengarlah ſawâtu ſawâra meng'atâkan padâku: bângonlah, jâ Petrus, bantejlah, lâlu mâkanlah.

8 Tetâpi ſombahlah 'âku: djângan 'itu, jâ mahâ Tûhan; kârana bulòm penah bâreng jang Hharâm 'âtaw nedjis ſudah mâſokh kadâlam mûlutku.

9 Tetâpi sâhutlah padâku ſawâra 'itu pada kaduwa kâli deri dâlam lângit: bâreng jang 'Allah ſudah menthâhirkan, 'angkaw 'ini djângan katâkan 'itu Hharâm.

10 Maka

10 Maka djadîlah 'îtu ſampej tîga kâli: maka ſakalijennja 'îtu ter'angkatlah pûla kalângit.

11 Maka bahuwa ſaſonggohnja pada sâzat 'îtu djûga berdirîlah tîga 'awrang lâki p dimûka rûmah, jang dâlamnja 'âku 'ada, jang tersûroh deri pada KHajtſarijâ dâtang kapadâku.

12 Maka Rôlh pawn berſabdâlah padâku pergi ſerta marîka 'îtu tijâda dengan huwas. Maka ſertâku pergîlah lâgi 'anàm sûdâra lâki p 'îni, dan kâmij ſudah mâſokh kadâlam rûmah lâki p 'îtu.

13 Maka 'ija ſudah memberîta pada kâmij bagimând 'ija ſudah melîhat ſa'awrang Melá'ikat, jang berdirîlah didâlam rûmahnja, dan berſabdâlah padânja: sûrohlah bârang 'awrang lâki p pergi ka-Jafaw, dan ſilâkanlah SJîmawn, jang bergalàr Petrus:

14 Jang 'âkan meng'ûtjap kapadâmu babarapa perkatâ'an, jang 'awlehnja 'angkaw 'îni dan ſaganàp 'îſij rûmahmu 'âkan dechalâtskan.

15 Dan ſerta 'âku mulâ'ij meng'ûtjap, tûronlah Rôlhu-'lkhudus ka'âtas marîka 'îtu, ſeperti lâgi ka'âtas kâmij pada mulânja.

16 Maka terkenanglah 'âku 'âkan fermân mahâ Tûhan, bagimâna 'ija ſudah berſabda: ſonggohpawn Jalhjâ permandîkanlah dengan 'âjer, tetâpi kâmu 'îni 'âkan depermandîkan dengan Rôlhu-'lkhudus.

17 'Arkijen maka, djikalaw 'Allah ſudah memberij ſakijen 'anugaràh pada marîka 'îtu, ſeperti lâgi pada kâmij jang ſudah pertjâja 'âkan mahâ Tûhan Jîsâj 'Elmesêlh, ſijapâkah kirânja 'adâlah 'âku 'îni, jang ſampat menahânij 'Allah?

18 'Adapawn demi dedengarnja 'îni, maka marîka 'îtu berdijamlah dirînja, dan memulijâkanlah 'Allah, 'ûdjarnja: bagîtu kalàkh 'Allah lâgi ſudah karunjâkan tawbat pada GHalâjikh 'âkan ber'awleh kahidôpan!

19 'Adapawn ſegala 'awrang jang ſudahlah tertjerèj berèj 'awleh kârana kaſukâran jang telàh djâdi deri kârana 'Istefânus, 'îtu melintaslah tânah ſampej kapada Fûnikijâ, dan KHibris, dan 'Anthâkhija, jang pada bârang ſa'awrang pawn tijâda meng'ûtjap fermân, melâjinkan pada 'awrang Jehûdij sâdja.

20 Maka deri 'antâra marîka 'îtu 'adâlah bârang lâki p KHibriſij dan KHejrewânij, jang ſatelàh ſudah 'îja dâtang mâſokh 'Anthâkhijâ, meng'ûtjaplah kapada 'awrang Jûnânij, dan memberitâlah 'Indjîl mahâ Tûhan Jîsâj.

21 Maka tângan mahâ besàr Tûhan 'adâlah menjertâ'ij marîka 'îtu: maka ſawâtu bilângan besàr pertjajâlah dan tawbatlah kapada mahâ besàr Tûhan.

22 Maka terdengarlah warta marîka 'îtu katelînga p djamâzet, jang 'ada di-Jerûſjalejm: maka desûrohnja Barnabâ pergi melintas tânah ſampej kapada 'Anthâkhijâ.

23 Jang, ſatelàh hâbis 'îja dâtang kasâna, dan melîhat nizmet 'Allah, ſuka tjitâlah dan berîlah natsilhat pada ſakalijen 'awrang 'îtu, ſopâja dengan nijat hatînja 'ija lekàt pada mahâ Tûhan.

24 Kârana 'ija 'adâlah ſa'awrang láki p tsâlelh, dan punòh dengan Rôlhu-'lkhudus dan dengan 'îmân: maka ſakâwan 'awrang bânjakh tertambahîlah pada mahâ Tûhan.

25 Maka kaluwarlah Barnabâ pergi ka-Tarſjiſj hendakh mentjahârij SJâ'ûl: dan ſatelàh ſudah dedâpatnja dija, maka debawânja dija ka-'Anthâkhijâ.

26 Maka djâdi bahuwa berhimponlah marîka 'îtu sâma p ſontokh ſatâhon lamânja didâlam djamâzat, dan meng'âdjarlah ſakâwan 'awrang bânjakh: dan bahuwa pada pertâma kâli di-'Anthâkhijâ ſegala murîd 'îtu diſebût 'awrang Mesêlhij.

27 Sabermûla maka pada hârij p 'îtu djûga tûronlah bârang Nabìj p deri pada Jerûſjalejm ka-'Anthâkhijâ.

28 Maka berdirîlah ſa'awrang deri pada marîka 'îtu, 'Âdjabus namânja, memberij tâhu 'awleh Rôlh, bahuwa ſawâtu kaſukâran kalapâran besàr nanti dâtang ka'âtas ſalûroh tânah mazmûr: jang lâgi ſudah dâtang pada dejwâſa KHajtſar 'Iklawdijus.

29 Maka ſegala murîd 'îtu mâſing p pada khadarnja, ſaſa'awrang deri pada marîka 'îtu ſudah pajûkan kîrim 'apa p 'âkan bârang pergunâ'an bagi ſegala sûdâra jang dûdokh ditânah Jehûdâ.

30 Bârang jang marîka 'îtu lâgi ſudah bowat,

ſahirgga dekîrimnja 'îtu kapada ſegala Penatuwah 'awleh târgan Barnabâ dan SJâ'ûl.

FATSAL JANG KA XII.

1 SAbermûla maka ſakîra p pada mâſa 'îtu djûga Râdja Hejrawdejs mendjîmahkanlah târgan p kapada bârang 'awrang deri pada djamâ'at, 'âkan berbowat djâhat padânja.

2 Maka debûnohnja Ja'khûb sûdâra lâki p Jahhjâ 'îtu, dergan pedàng.

3 Maka tatkâla delîhatnja, bahuwa 'îtu 'ada khabûl pada 'awrang Jehûdij, dâtarglah pada hatînja mâwu tangkap lâgi Petrus, ('adapawn 'adâlah 'îtu hârij p fathîr.)

4 Jang lâgi, ſatelàh ſudah depegangnja dija, telàh detârohnja didâlam pandjâra, dan deſârahkannja dija pada 'ampat kâwal mâſing p deri pada 'ampat laſjkar, 'âkan menonggguwij dija; khetſednja hendakh meng'aluwarkan dija kahadâpan khawm komedijen deri mâſa râja Fáſakh.

5 'Arkijen maka terkûronglah Petrus didâlam pandjâra: tetâpi ſawâtu pemohônan deperſombahkanlah ſantijâſa 'awleh djamâ'at kapada 'Allah 'âkan dija 'îtu.

6 'Adapawn tatkâla Hejrawdejs hendakh membâwa dija kaluwar, maka pada mâlam 'îtu djûga 'adâlah Petrus tîdor diantâra duwa laſjkar, ter'îkat dergan duwa rantej: ſedàng 'awrang penongguw dimûka pintu 'îtu menghawânij pandjâra 'îtu.

7 Maka bahuwa ſaſonggohnja ſa'awrang Mela'îkat mahâ besàr Tûhan berdirîlah khâdlir, dan ſawâtu tjahâja bersînarlah didâlam gadòng 'îtu: maka 'ija pawn pîtiklah lambong Petrus, dan djagâkanlah dija, ſabdânja: bângonlah lakàs p. Maka gûgorlah ſegala rantejnja deri pada târgan p.

8 Maka berſabdâlah Mela'îkat 'îtu kapadânja: 'îkatlah pinggangmu dan meng'enâkanlah tjirpuw p mu: maka 'ija berbowatlah demikijen. Sudah 'îtu maka berſabdâlah 'ija padânja: pâkejlah ſelîmotmu, lâlu 'îkotlah 'âku.

9 Maka kaluwarlah 'ija meng'îkot dija, dan tijadâlah 'ija meng'atahuwij bahuwa benàr 'adânja bârang jang djâdi 'awleh Mela'îkat 'îtu: tetâpi ſangkâlah 'ija melîhat ſawâtu pang'alihâtan.

10 Dan ſatelàh ſudah marîka 'îtu melintas kâwal jang pertâma dan jang kaduwa, maka dâtarglah 'ija kapada pintu besij jang menghentar kapada negerij: jang deri pada ſendirînja terbukâlah bagi marîka 'îtu. Dan ſatelàh hâbis 'ija kaluwar maka pergîlah 'ija ſawâtu kampong djâwohnja: maka ſabantar djûga bertjerejlah Mela'îkat 'îtu deri padânja.

11 Dan ſatelàh Petrus ter'ingat 'âkan ſendirînja, maka berkatâlah 'ija: ſakârang 'âku tâhu ſongggoh p bahuwa mahâ besàr Tûhan ſudah meng'ûtus Mela'îkatnja, dan ſudah melûputkan 'âku deri pada târgan Hejrawdejs, dan deri pada ſaganàp kanantijan khawm 'awrang Jehûdij.

12 Dan ſatelàh hâbis 'ija timbang dâlam hatînja, maka pergîlah 'ija kapada rûmah Marjam 'ibuw Jahhjâ, jang bergalàr Markhus, dimâna bânjakh 'awrang 'adâlah berhimpon dan berſombahjang.

13 'Adapawn tatkâla Petrus menapokhlah pâpan pintu, berdâtarglah ſa'awrang bûdakh parampuwan, namânja Rawdej, mâwu dergar.

14 Maka parampuwan 'îtu meng'enallah ſawâra Petrus, dan deri kârana ſuka tjitânja tijadâlah 'ija membûka pintu, tetâpi larîlah 'ija mâſokh memberîta Petrus berdîrij dimûka pintu.

15 Maka berkatâlah marîka 'îtu kapadânja: 'angkaw 'ada gîla. Tetâpi parampuwan 'îtu 'ijâkanlah, bahuwa 'îtu ſongggoh 'adânja. Maka berkatâlah marîka 'îtu, 'ada 'ija, ſijâpa tâhu, ſurôhannja.

16 Tetâpi Petrus pawn meng'ûlang p lah tapokhnja: dan ſatelàh ſudah debukânja 'îtu, maka marîka 'îtu melîhatlah dija, dan khejrânlah terdjangàng.

17 Dan ſatelàh ſudah dekâmitnja dergan târgan kapada marîka 'îtu 'âkan berdijam dirînja, maka tûtorlah 'ija padânja, bagimâna mahâ besàr Tûhan ſudahlah meng'aluwarkan dija deri dâlam pandjâra: maka berkatâlah 'ija; berîtâkanlah khâl 'ini pada Ja'khûb, dan pada ſegala sûdâra lâki p. Maka kaluwarlah 'ija dan pergîlah berdjâlan kapada tampat lâjin.

18 'Adapawn ſatelàh hârij ſudah ſijang, maka djadîlah

djadîlah ſawâtu gompar tijâda kitjùl di'antâra ſegala laſjkar 'itu, 'apa garângan ſudah berlâku pada Petrus.

19 Dan ſatelàh ſudah Hejrawdejs mentjahârij dan ſudah tijâda mendâpat dija, dan ſudah pariksâkan ſegala 'awrang berkâwal, maka desûrohnja marika 'itu debowang. Maka ber'angkatlah 'ija deri pada tânah Jehûdâ pergi ka-KHajtſarijâ, dan tinggallah dijam disâna.

20 Maka dâlam hâti Hejrawdejs mâwu berparàng dengan 'awrang TSûr dan TSîdawn: tetâpi dâtanglah marika 'itu ſahâti menghâdap kapadânja, dan hâbis debûdjokhnja Belastus Panghûlu per'aduwan Râdja, marika 'itu mintâlah berdâmej; 'awleh kârana 'awrang 'îſij benowânja depejarâkan deri dâlam benowa karadjâ'an 'itu.

21 'Adapawn pada ſawâtu hârij jang tertantu Hejrawdejs pâkejlah ſawâtu pakejan karadjâ'an, dan dûdokhlah di'âtas minbar, dan berchothbatlah kapada marika 'itu.

22 Maka berſarûlah bâla 'itu: 'inîlah ſawâra 'Allah, dan bûkan ſawâra ſa'awrang mânuſija.

23 Maka pada ſasâxat 'itu djûga Melâ'îkat mahâ besàr Tûhan ſjiksâkanlah dija, 'awleh kârana ſebàb tijâda deberînja Hhormat pada 'Allah: maka 'ija demâkanlah 'awleh tjâtjing p, dan pûtuslah njâwa.

24 Maka kalâm 'Allah bertambah p lah terlâlu 'âmat râmej.

25 Maka Barnabâ dan SJâ'ûl pawn pûlanglah deri pada Jerûſjalejm, komedijen deri pada telàh deganapînja chidmetnja, dan 'ambillah lâgi ſertânja Jahhjâ jang bergalàr Markhus.

FATSAL JANG KA XIII.

1 SAbermûla maka di-'Anthâkhijâ dâlam djamâxat jang 'ada disâna, 'adâlah bârang 'awrang Nabìj p, dan Pandîta p, 'ija 'itu Barnabâ, SJimxawn jang terſebût Nîdjer, dan Lukhijus ſa'awrang KHejrewânij, dan Menahhejm, jang sûdâra ſuſuwan Hejrawdejs 'Amîru-'lrubux, lâgi SJâ'ûl.

2 'Adapawn ſamantâra marîka 'itu meng'ardjâkan djawâtan mahâ besàr Tûhan, dan berpowâſa, maka bafermânlah Rôhhu-'lkhudus: ſakûkanlah bagîku Barnabâ dan SJâ'ûl kapada pakardjâ'an 'itu, 'âkan jang mâna 'âku ſudah memanggil marika 'itu.

3 Tatkâla 'itu berpowasâlah dan berſombahjanglah marika 'itu, dan ſatelàh hâbis 'ija membûboh tângan p ka'âtas kaduwa 'awrang 'itu, maka delepaskannja dija pergi.

4 'Arkijen maka marika 'ini, jang ter'ûtus 'awleh Rôhhu-'lkhudus, 'itu tûronlah kapada Selewkijâ, maka deri sâna berlâjerlah marika 'itu kapada KHibris.

5 Dan ſatelàh ſudah marika 'itu ſampej ka-Salâmis, maka deberitâkannja kalâm 'Allah didâlam Kanîſah p 'awrang Jehûdij: maka ſerta marika 'itu 'adâlah lâgi Jahhjâ 'âkan châdim.

6 'Adapawn ſatelàh ſudah marika 'itu melintas pûlaw ſampej ka-Pâfus, maka dedâpatnja ſa'awrang hubâtan, jang Nabìj dusta, 'awrang Jehûdij bangsânja, jang namânja Bar Jeſjûx,

7 Jang 'adâlah ſerta dengan Manterìj mandalîka Serdjijus Pawlus, ſa'awrang lâki p jang budîmân. 'Ija 'ini panggillah Barnabâ dan SJâ'ûl berdâtang, dan ſukâlah sângat menengar kalâm 'Allah.

8 Tetâpi Xalimâ 'awrang hubâtan, (kârana demikijen 'ini tersâlin namânja) 'itu membantahîlah marika 'itu, hendakh memâlingkan Manterìj mandalîka 'itu deri pada 'îmân.

9 Tetâpi SJâ'ûl, jang lâgi diſebût Pawlus, jang punòh dengan Rôhhu-'lkhudus, dan memâta p ij 'âkan dija, 'itu berkatâlah:

10 Hej 'ânakh 'Iblîs, jang sârat dengan ſegala djenis bôhong dan ſegala djenis makar, ſatarùw tijap p ſaſawâtu xadâlet, tijadâkah 'angkaw 'âkan berhenti deri pada pûtar bâlikkan ſegala djâlan mahâ besàr Tûhan jang betùl 'itu?

11 Sakârang pawn katahuwîlah 'awlehmu, tângan mahâ besàr Tûhan 'ada lâwan dîkaw: maka 'angkaw djâdi bûta, tijâda melîhat matahârij bârang kotîka lamânja. Maka ſabantar djûga berlakûlah di'âtasnja kagalâpan dan kakalâman: maka 'îdar p lah 'ija mentjahârij 'awrang jang memimpin tângannja.

12 Tatkâla Manterìj mandalîka melîhat bârang jang telàh djâdi, maka pertjajâlah 'ija, ſambil

bil Hhejrân tertjangâng derî kârana pang'adjâran mahâ Tûhan.

13 Maka Pawlus dân ſegala 'awrang jang ſertânja 'itu berlâjerlah derî pada Pâfus, dân ſampejlah ka-Perdjej negerîj Pamfulijâ: tetâpi bertjerejlah Jahhjâ derî pada marîka 'itu, lâlu pûlanglah kapada Jerûſjalejm.

14 Maka derî pada Perdjej marîka 'itu melintaslah tânah, dân ſampejlah kapada 'Anthâkhijâ negerîj Pisidijâ: maka hâbis 'ija mâſokh kadâlam Kanîſah pada hârij ſabtu, dûdokhlah 'ija desîtu.

15 Maka komedijen derî pada batjâ'an Tawrât dân sûrat Nabîj p, Panghûlu p Kanîſah sûrohlah 'awrang pergi kapada marîka 'itu, meng'atâkan: hej kâmu lâki p 'awrang sûdâra p, djikalaw pada kâmu 'ada bârang perkatâ'an panghibôran kapada khawm, hendakhlah kâmu meng'ûtjap.

16 Maka berdirîlah Pawlus, dân kâmitlah dengan tângannja, dân katâlah: hej kâmu lâki p 'awrang Jiſrâ'ejlij, dân kâmu jang tâkot 'âkan 'Allah, hendakhlah menengar.

17 'Allah Tûhan khawm Jiſrâ'ejl 'îni ſudah memîleh nejnekh mawjang kâmij, dân ſudah meninggîkan khawm 'itu, pada mâſa per'asînganja ditânah Mitsir, dân ſudah meng'aluwarkan marîka 'itu derî dâlamnja dengan lângan jang tinggij.

18 Maka ſakîra p 'ampat pûloh tâhon lamânja 'ija ſudah tſabâr 'âtas ſegala kalakuwannja didâlam pâdang Tijah.

19 Dân ſatelàh ſudah detompasnja tûdjoh chalâjikh didâlam tânah Kanzân, maka dengan 'ondej p 'ija ſudah meng'ontongkan padânja tânah marîka 'itu.

20 Maka komedijen derî pada demikijen 'itu, ſakîra p 'ampat râtus dân lîma pûloh tâhon, 'ija ſudah karunjâkan padânja babarapa khâkim p ſampej kapada SJemû'ejl Nabîj 'itu.

21 Maka derî pada tatkâla 'itu marîka 'itu ſudah menontûtij ſa'awrang Râdja, maka 'Allah ſudah memberîj padânja SJâ'ûl 'ânakh KHîſj, ſa'awrang lâki p derî pada hulubangſa Benjamîn, 'ampat pûloh tâhon lamânja.

22 Dân ſatelàh hâbis depitjatkannja dija, maka 'ija meng'angkatlah Dâ'ûd 'âkan Râdja bagînja: 'âkan ſijâpa lâgi 'ija ſudah memberîj ſjakſi, dân bafermân; 'âku ſudah mendâpat Dâ'ûd 'ânakh lâki p Jiſſâj, ſa'awrang lâki p jang berkenàn pada hatîku, jang 'âkan melakûkan ſaganàp kahendakhku.

23 Derî pada benehnja 'îni 'Allah tûrut djandjînja ſudah membângonkan bagi 'awrang Jiſrâ'ejl Sîsâj Muchalits 'itu:

24 Satelàh ſudah terdihûlu Jahhjâ berchothbat permandijan tawbat pada ſaganàp khawm Jiſrâ'ejl, dihûlu derî pada njâta Hhadiretnja.

25 Tetâpi tatkâla Jahhjâ mengganâpij maſsâtnja, maka berkatâlah 'ija: ſijapâkah kâmu ſangka 'âku 'îni 'ada? 'âku 'îni bûkan 'ada dija 'itu, hânja bahuwa ſaſongohnja 'ija dâtang dibalâkangku, jang tijâda bejta mustahhakh meng'awrej tarompa kâki p nja.

26 Hej kâmu lâki p 'awrang sûdâra p, 'ânakh p derî pada 'atſal 'Ibrâhîm, dân bârang ſijâpa di'antâra kâmu jang tâkot 'âkan 'Allah, kapada kâmu ſudah terkîrim perkatâ'an chalâts 'îni.

27 Kârana 'awrang jang dûdokh di-Jerûſjalejm, dân ſegala Panghulûnja ſudah tijâda meng'enàl dija, dân ſudah mengHhukumkan dija 'âkan debûnoh, ſambil mengganâpij ſegala ſawâra Nabîj p, jang debâtja pada tijap p ſabtu.

28 Dân welâkin tijâda dedâpatnja bârang sâlah kamatijan, maka marîka 'itu ſudah minta derî pada Pilâtus ſopâja 'ija debûnoh.

29 Dân ſatelàh ſudah marîka 'itu pûtus ſegala ſaſawâtu jang tersûrat 'âkan dija, maka detûronkannja dija derî pada kâjuw, dân detârohkannja dija didâlam karâmet.

30 Tetâpi 'Allah ſudah membangkitkan dija derî 'antâra 'awrang mâti p.

31 Jang ſudah kalihâtan babarapa hârij lamânja pada ſegala 'awrang jang ſudahlah mûdikh ſertânja derî pada Djalîlâ dâtang kapada Jerûſjalejm, jang 'ada ſjakſi p nja di'antâra khawm.

32 Maka kâmij 'îni memberîta pada kâmu djandji'an 'itu, jang telàh deſampejkan kapada ſegala nejnekh mawjang, bahuwa 'Allah ſudah mengganâpij dija 'îni pada kâmij jang 'ânakh p nja,

nja, ſedang 'ija ſudah membangkitkan Ngisaj:

33 Seperti lâgi ſudah tersûrat didâlam Mazmûr jang kaduwa: 'angkaw 'ini 'ada 'Anakhku lâki p, harîni 'âku djûga ſudah per'ânakhkan 'angkaw.

34 Dan bahuwa 'ija ſudah membangkitkan dija deri 'antâra 'awrang mâti p, khataj maka tijâda 'ija lâgi pûlang kapada fasâd, 'ija ſudah bafermân demikijen: bahuwa 'âku 'âkan karunjâkan pada kâmu ſegala kabidjîkan Da'ûd jang ſonggoh p 'itu.

35 Sebàb 'apa lâgi 'ija bafermân dâlam Mazmûr jang lâjin: tijâda 'angkaw 'âkan memberij tsâlekhmu melihat fasâd.

36 Kârana ſonggohpawn Da'ûd, ſatelàh pada mâſa sumor dirînja hâbis 'ija melakûkan khadlâ 'Allah, 'itu ſudah mangkat ber'âduw, dan ſudah tertânam dengan bâpa p nja, dan ſudah melihat fasâd:

37 Tetâpi 'ija 'ini, jang 'Allah ſudah membangkitkan dija, 'itu ſudah tijâda melihat fasâd.

38 Sebàb 'itu hendakhlah kirânja 'ada katahuwan pada kâmu, hej lâki p 'awrang sûdâra p, bahuwa 'awlehnja djûga ka'ampônan dawſa p deberîta pada kâmu:

39 Dan deri pada ſegala ſaſawâtu, deri pada jang mâna ſudah tijâda kâmu ſampat delûputkan 'awleh Tawrât Mûsaj, bahuwa 'awleh dija 'ini ſaſa'awrang jang ber'imân 'itu ber'awleh sadâlet.

40 Sebàb 'itu hendakhlah kâmu 'ingat, ſopâja djângan berlâku ka'âtaſmu bârang jang telàh dekatâkan didâlam Sûrat Nabij p:

41 Lihatlah kâmu, hej 'awrang p penjindir, dan khejrânlah, dan tertjangánglah: kârana 'âku 'ini meng'ardjâkan ſawâtu kardja pada hârij p mu, ſawâtu kardja, jang tijâda kâmu 'âkan pertjâja, manakâla ſa'awrang 'âkan membilang 'itu pada kâmu.

42 Dan ſatelàh hâbis 'awrang Jehûdij kaluwar deri dâlam Kanîſah, maka mintâlah CHalâjikh, ſopâja pada ſelangnja ſabtu ſegala perkata'an 'itu djûga de'ûtjapkan pada marîka 'itu.

43 'Adapawn ſatelàh ſudah 'awrang di-Kanîſah 'itu tûron, maka bânjakh 'awrang Jehûdij, dan 'awrang dachîl jang sâbid 'itu meng'ikotlah Pawlus dan Barnabâ: jang menjapâlah marîka 'itu, dan memberîlah natsikhet padânja 'âkan berkandjang pada nikmet 'Allah.

44 Maka pada ſabtu jang dâtang berhimponlah khadàr ſamowa 'iſij negerij hendakh menengar kalâm 'Allah.

45 Tetâpi demi 'awrang Jehûdij melihat ſegala rasijet, maka terpunohîlah 'ija dengan dangkej, dan membantahîlah bârang jang dekatâkan 'awleh Pawlus, mâkin 'ija membantâhij, mâkin 'ija menghôdjat.

46 Tetâpi Pawlus dan Barnabâ jang membarâni p kan dirînja 'itu katâlah: bahuwa 'adâlah wâdjib kalâm 'Allah de'ûtjap dihûlu kapada kâmu: tetâpi ſedang kâmu membowang 'itu, dan tijâda kâmu kîra p kan ſendirîmu mustakhakh pada kahidôpan kakàl, bahuwa ſaſonggohnja kâmij pâlingkan dîrij kâmij kapada CHalâjikh.

47 Kârana demikijen 'ini mahâ besàr Tûhan ſudah berpasàn pada kâmij: 'âku ſudah meng'angkat 'angkaw mendjâdi sûloh CHalâjikh, ſopâja 'angkaw 'ada 'âkan chalâts ſampej kahûdjong bûmi.

48 'Adapawn demi CHalâjikh dengar 'itu, maka ſuka tjitâlah 'ija, dan pudjîlah kalâm mahâ Tûhan: dan pertjajâlah barapa p 'awrang 'adâlah tertantu 'âkan ber'awleh kahidôpan kakàl.

49 Maka maſhûrlah kalâm mahâ Tûhan ſalâlu ſalûroh benowa 'itu.

50 Tetâpi 'awrang Jehûdij meng'âſonglah ſegala parampuwan jang sâbid dan jang berkhormat, lâgi ſegala 'awrang mulija dinegerij, maka marîka 'itu meng'upajâkanlah perhambâtan lâwan Pawlus dan Barnabâ, dan membowangkanlah 'awrang 'itu deri dâlam tepij tânahnja.

51 Tetâpi 'awrang 'itu kîbaskanlah duli kâki p nja 'âkan membangkilkan 'âtas marîka 'itu, lâlu dâtanglah ka-KHûnijâ.

52 Maka ſegala murîd 'itu depunohîlah dengan kaſuka'an dan Rôkhu-'lkhudus.

FATSAL JANG KA XIV.

1 SAbermûla djâdi di-KHûnijâ, bahuwa kaduwa marîka 'itu mâſokhlah sâma p kadâlam Kanîſah 'awrang Jehûdij, dan meng'ûtjaplah

lah ſasângat, ſahingga maka pertjajâlah ſawâtu kabanjâkan besàr, mâwu deri pada 'awrang Jehûdij, mâwu deri pada 'awrang Jûnânij.

2 Tetâpi ſegala 'awrang Jehûdij jang kâfir 'ītu meng'âſonglah dan memadaskanlah ſegala hâti CHalâjikh 'âtas ſegala sûdâra lâki p.

3 'Arkijen maka berkûling p lah marîka 'ītu disâna babarapa wakhtu lamânja, ſambil meng'ûtjap dengan kaluwâſan 'awleh berkat mahâ Tûhan, jang memberij ſjakſi pada perkata'an nixmatnja, dan karunjâkan babarapa tanda dan mugdjizat de'adâkan 'awleh tângan p nja.

4 Maka kabanjâkan 'awrang 'ïſij negerij 'ītu menjabelahkanlah dirînja: maka ſatengah 'awrang 'adâlah diſabelàh 'awrang Jehûdij, dan ſatengah 'awrang diſabelàh Rasûl p.

5 'Adapawn demi djadîlah hûro hâra, bâjik deri pada CHalâjikh, bâjik deri pada 'awrang Jehûdij, ſerta dengan Panghûlu p nja, 'âkan mentjelâkan dan melûtar marîka 'ītu dengan bâtu p,

6 Maka marîka 'ītu, hâbis 'ija menimbang hâl 'ītu dâlam hatînja, ſudah lârij kapada negerij p Lukhawnijâ, jaxnij Lusterâ, dan Derbej, dan benowa jang kulîling p:

7 Maka disâna marîka 'ītu 'adâlah memberîta 'Indjîl.

8 Maka ſa'awrang lâki p di-Lusterâ dûdokhlah jang lemàh lusùw kâki p nja, dan sâkit lompoh deri pada purùt 'ibûnja, jang bulòm penah ſudahlah berdjâlan.

9 'Ija 'ini dengarlah Pawlus berkâta p: jang memâta p îlah 'âkan dija, dan melîhatlah bahuwa 'ija ber'îmân 'âkan deſombohkan,

10 Lâlu ſabdâlah njâring ſawarânja: bângonlah 'angkaw terdîrij 'âtas kâki p mu. Maka melompatlah 'ija, lâlu berdjâlanlah.

11 'Adapawn ſegala raxijet jang melîhat bârang jang Pawlus ſudahlah berbowat, 'ītu menjâringkanlah ſawarânja, 'ûdjarnja dengan bahâſa Lukhawnijâ: Dejwâta p ſudah djâdi ſarûpa dengan mânuſija p, dan ſudah tûron kapada kâmij.

12 Maka marîka 'ītu menjebutlah Barnabâ 'ītu Bitâra gûroh, dan Pawlus 'ītu Mâr khawl, kârana 'ija 'adâlah djûro bahâſa.

13 Maka Kâhin Bitâra gûroh, jang 'adâlah chafîr negerînja 'ītu, ſatelàh ſudah deſampejkannja babarapa lembuw dan gûboh p an kahadâpan pintu, 'ītu ſerta dengan ſegala raxijet ſukâlah menjombilèh.

14 Tetâpi kaduwa Rasûl Barnabâ dan Pawlus demi dedengarnja 'ītu sûjakhlah pakejan p nja, dan tampillah kapada raxijet, ſambil berterijakh,

15 Dan berkâta: hej kâmu lâki p, meng'apa kâmu berbowat ſegala perkâra 'ini? kâmij 'ini lâgi 'ada mânuſija p jang sâma garàkh p an dengan kâmu, dan memberîta 'Indjîl pada kâmu, ſopâja kâmu berpâlingkan dirîmu deri pada ſegala perkâra jang ſija p 'ini kapada 'Allah jang hîdop, jang ſudah meng'ardjâkan ſawrga lâgi lângit, dan bûmi ſerta lâwut, dan ſakalijen 'ïſij ſamowânja.

16 Jang pada ſegala dejwâſa jang ſadija lâlu ſudah membejar ſamowa CHalâjikh berdjâlan tûrut djâlan p nja.

17 Welâkin lâgi ſudah tijâda 'ija melâlejkan ſendirînja deri pada tijâda memberij ſjakſi, dengan berbowat bâjik, ſambil karunjâkan pada kâmij hûdjan deri dâlam lângit, dan mûſim p jang berbowah p, lâgi meng'ïſij nafsu hâti p kâmij dengan makânan dan karamêhan.

18 Dan ſerta dekatâkannja ſegala 'îni, maka sûkarlah djûga marîka 'ītu perhentîkan ſegala raxijet deri pada menjombilèh bagînja.

19 Tetâpi berdâtanglah bârang 'awrang Jehûdij deri pada 'Anthâkijâ dan KHûnijâ, dan membûdjokhlah ſegala raxijet, lâlu melûtarlah Pawlus dengan bâtu p, dan menghîritlah dija kaluwar negerij, ſarâja ſangkâlah 'ija ſudah mâti.

20 Tetâpi ſatelàh ſegala murîd ſudahlah meng'arubôngij dija, maka bângonlah 'ija, dan mâſokhlah kadâlam negerij: maka pada hârij 'ejſokhnja kaluwarlah 'ija dengan Barnabâ pergi ka-Derbej.

21 Dan ſatelàh ſudah marîka 'ītu memberîta 'Indjîl pada 'awrang 'ïſij negerij 'ītu djûga, dan meng'âdjar bânjakh 'awrang mâſokh murîd, maka pûlanglah 'ija ka-Lusterâ, dan KHûnijâ, dan 'Anthâkijâ:

22 Sambil pertatàp hâti ſegala murîd, dan memberij natsihhet 'âkan berkandjang pada 'îmân,

mân, ſjahdan bahuwa 'awleh bânjakh kaſukâran hâros kâmij mâſokh kadâlam karadjâ'an 'Allah.

23 Dan ſatelàh 'ija dengan 'angkat tângan ſudah memîleh Penatuwah p bagi marîka 'itu dâlam mâſing p djamâxet, hâbis 'ija berſombahjang dengan powâſa, maka 'ija ſudah bapertâroh marîka 'itu pada mahâ beſàr Tûhan, 'âkan ſijâpa ſudah 'ija pertjâja.

24 Dan ſatelàh ſudah marîka 'itu melintas Pisidijâ, maka dâtanglah 'ija ka-Pamfulijâ.

25 Dan ſatelàh ſudah marîka 'itu meng'ûtjap kalâm di-Perdjej, maka tûronlah 'ija ka-'Atalejâ.

26 Maka deri sâna berlâjarlah marîka 'itu ka-'Anthâkijâ, deri mâna ſudahlah 'ija pergi terſaràh pada nixmet 'Allah 'âkan meng'ardjâkan kardja 'itu, jang telàh ſudahlah deganapînja.

27 Dan hâbis marîka 'itu dâtang kasâna, dan menghimponkan djamâxat, maka detûtornja barapa beſàr perkâra p 'Allah ſudahlah berbowat 'awlehnja: ſjahdan bahuwa 'ija ſudah membûka pintu 'îmân pada CHalâjikh.

28 Maka marîka 'itu berkûling p lah disâna ſerta dengan murîd bûkan kûrang wakhtu lamânja.

FATSAL JANG KA XV.

1 SAbermûla maka bârang 'awrang, jang ſudahlah tûron deri pada tânah Jehûdâ, 'itu meng'âdjarlah ſegala sûdâra lâki p, 'ûdjarnja: bahuwa, djikalaw tijâda kâmu dechatankan tûrut xâdet Mûsâj, tijâda kâmu ſampat dechalâtskan.

2 'Adapawn tatkâla djâdi ſawâtu perlawânan dan perbantâhan bûkan kitjil 'awleh Pawlus dan Barnabâ 'âtas marîka 'itu, maka 'ija ſudah menîtahkan Pawlus dan Barnabâ, dan bârang 'awrang lâjin deri pada marîka 'itu mûdikh kapada ſegala Rasûl dan Penatuwah ka-Jerûſjalejm, bertanjâkan mas'âlet 'îni.

3 'Adapawn ſatelàh ſudah marîka 'itu terhentar kaluwar 'awleh djamâxet, maka 'ija ſudah melintas Fûnikijâ dan SJawmerawn, ſambil menûtor tawbat ſegala CHalâjikh: ſahingga de-'adâkannja kaſuka'an besàr pada ſakalijen sûdâra lâki p.

4 Dan ſatelàh ſudah marîka 'itu ſampej ka-Jerûſjalejm, maka terſambotlah 'ija 'awleh djamâxat, dan ſegala Rasûl, dan ſegala Penatuwah: dan beritâlah barapa besàr perkâra p 'Allah ſudahlah berbowat 'awlehnja.

5 Tetâpi bahuwa ſudah berdîrij bârang 'awrang deri pada bidxat 'awrang Farîſij, jang ſudah membâwa 'îmân, 'ûdjarnja: bahuwa ſahârosnja 'awrang chatankan marîka 'itu, ſambil menjûroh dija memaliharâkan Tawrât Mûsâj.

6 'Arkijen maka berhimponlah ſegala Rasûl dan ſegala Penatuwah hendakh timbang menimbang hâl 'îni.

7 'Adapawn tatkâla djâdi perbantâhan besàr, maka berdirilah Petrus, dan katâlah kapada marîka 'itu: hej lâki p 'awrang sûdâra p, kâmu 'îni meng'atahuwij, bahuwa 'Allah deri pada hârij p jang ſadija ſudah memîleh 'âku di'antâra kâmu, ſopâja ſegala CHalâjikh dengar perkata'an 'Indjîl deri pada mûlutku, lâlu pertjâja.

8 Maka 'Allah jang meng'enàl ſegala hâti ſudah memberij ſjakſi pada marîka 'itu, ſambil karunjâkan RôHhu-lkhudus padânja, ſeperti lâgi pada kâmij.

9 Maka ſudah tijâda 'ija membejdâkan di-'antâra kâmij dan marîka 'itu, ſedang 'ija ſudah menjutjîkan hatînja 'awleh 'îmân.

10 Sakârang pawn meng'apa kâmu mentjawbâ'ij 'Allah, hendakh bermowat lembâran 'âtas lejher murîd p, bârang jang mâwu nejnekh mawjang kâmij mâwu kâmij 'îni ſudah tijâda ſampat menanggong?

11 Tetâpi kâmij pertjâja ber'awleh chalâts 'awleh nixmat mahâ Tûhan SJîſâj 'Elmeſêlh, 'âtas ſabâgej djûga perij, ſeperti lâgi marîka 'itu.

12 Maka ſaganàp kabanjâkan 'awrang 'itu berdijamlah dirînja, dan dengarlah Barnabâ dan Pawlus menûtor barapa besàr tanda p dan mux-djizat p 'Allah ſudahlah berbowat 'awlehnja di-'antâra CHalâjikh.

13 Maka komedijen deri pada marîka 'itu berdijam dirînja, sâhutlah Jaxkhûb, 'ûdjarnja: hej kâmu lâki p 'awrang sûdâra p, dengarlah kirânja 'âkan dâku.

14 SJîmawn ſudah menûtor bagimâna dihûlu detûlikh 'Allah meng'angkat ſawâtu khawm

deri dâlam CHalâjikh bagi namânja.

15 Maka dengan 'ini muwâfakhat ſegala perkatâ'an Nabij p: ſeperti ſudah tersûrat:

16 Komedijen deri pada demikijen 'ini 'âku 'âkan pûlang, dan per'ûſah pûla chejmah Dâ'ûd jang robòh p, dan ſegala karombâkannja 'âku 'âkan per'ûſah pûla, dan mendirikan dija 'itu pûla:

17 Sopâja 'awrang jang tinggal deri pada ſegala mânuſija 'itu mentjahârij 'apâlah mahâ besàr Tûhan, lâgipawn ſakalijen CHalâjikh, jang 'âtasnja ſudah terſebût namâku: bafermân mahâ besàr Tûhan, jang melakûkan ſakalijen hhâl 'ini.

18 Deri pada khadîm bagi 'Allah 'ada mazlûm ſegala perbowâtannja.

19 Sebàb 'itu 'âku 'ini kîra p bâjik djângan menghâru p kan 'awrang deri pada CHalâjikh, jang membâwa tawbat kapada 'Allah.

20 Tetâpi berpasàn pada marîka 'itu 'âkan menahânij dirînja deri pada katjamâran Berhâla p, dan deri pada perſondâlan; dan deri pada bârang jang ſudah mâti lemàs, dan deri pada dârah.

21 Kârana 'âkan Mûsâj 'ada djûga deri pada zemân purbakâla 'awrangnja jang berchothbatkan dija pada tijap p negerij, dan pada tijap p ſabtu sûratnja debâtja didâlam Kanîſah p.

22 Tatkâla 'itu ſudah njâta bâjik pada ſegala Rasûl dan ſegala Penatuwah ſerta dengan ſaganàp djamâ'et, menjûroh bârang lâki p jang terpîleh deri 'antarânja, 'itu pergi ka-'Anthâkijâ ſerta dengan Pawlus dan Barnabâ: 'ija 'itu Jehûdâ jang bergalàr Barſjabâ, dan Sîlâ: kaduwânja lâki p jang peng'andjar di'antâra ſegala sûdâra lâki p:

23 Maka dekîrimnja 'awleh tângan marîka 'itu ſakeping risâlet jang demikijen bunjînja: Salâm doſa ſegala Rasûl, dan Penatuwah, dan sûdâra lâki p dâtang kapada ſegala sûdâra lâki p deri 'antâra CHalâjikh, jang 'ada di-'Anthâkijâ, dan Sûrijâ, dan Kilikijâ.

24 Sedàng kâmij ſudah dengar, bahuwa bârang 'awrang, jang ſudah kaluwar deri 'antâra kâmij, 'itu ſudah mengharûkan kâmu dengan bâgej p perkatâ'an, dan ſudah membimbang kan hâti kâmu, 'ûdjarnja: bahuwa ſahârosnja kâmu dechatankan, dan memaliharâkan Tawrât: bârang jang ſudah tijadâlah kâmij berpasàn padânja.

25 Maka pada kâmij jang ſudah berhimpon ſahâti ſudah njâta bâjik meng'ûtus bârang lâki p jang terpîleh kapada kâmu, meng'îring kaduwa kekâſeh kâmij Barnabâ dan Pawlus,

26 'Ijâlah mânuſija p jang ſudah ſarahkan djiwânja kârana nâma Tûhan kâmij Îſâj 'Elmeſêh.

27 'Arkijen maka kâmij ſudah meng'ûtus Jehûdâ dan Sîlâ, jang ſendîrij lâgi dengan kâta p berhadâpan 'âkan memberîta ſegala perkâra 'ini.

28 Kârana ſudah njâta bâjik pada RôHhu-'lkhudus dan pada kâmij, djângan bermowat ka'âtas kâmu bârang tanggôngan lâjin deri pada perkâra p jang fardluw 'ini:

29 Jaznij, ſopâja kâmu menahânij dirîmu deri pada bârang jang telàh deperſombahkan kapada Berhâla p, dan deri pada dârah, dan deri pada bârang jang ſudah mâti lemàs, dan deri pada paſondâlan: jang djikalaw kâmu memaliharâkan dirîmu deri padânja 'itu, maka ſabâjik p djûga kâmu 'âkan bowat. THûbej lakòm.

30 'Arkijen maka hâbis marîka 'itu bermôhon, dâtanglah 'ija ka-'Anthâkijâ: dan hâbis marîka 'itu menghimponkan kabanjâkan 'awrang, ſarahkanlah 'ija risâlet 'itu.

31 Maka hâbis marîka 'itu membâtja dija 'itu, ſuka tjitâlah 'ija deri kârana panghibôran 'itu.

32 'Adapawn Jehûdâ dan Sîlâ, jang ſendîrij lâgi 'adâlah Nabij p, 'itu berîlah natsihhet pada ſegala sûdâra lâki p dengan bânjakh perkatâ'an, dan pertataplah marîka 'itu.

33 Dan ſatelàh ſudah marîka 'itu tinggal diſâna bârang wakhtu lamânja, maka ſegala sûdâra lâki p ſudah lepaskan dija pergi dengan ſalâmat kapada Rasûl p.

34 Tetâpi pada Sîlâ djûga njatâlah bâjik tinggal diſâna.

35 Maka Pawlus dan Barnabâ berkûling p lah di-'Anthâkijâ, ſambil meng'âdjar dan memberîta kalâm mahâ Tûhan ſerta dengan bânjakh 'awrang lâjin p.

36 Maka komedijen deri pada babarapa hârij

berkatâlah

berkatâlah Pawlus kapada Barnabâ: bâjiklah ſakâraṇg kâmij pûlaṇg, dan meṇg'ondjôṇgij ſegala sûdâra lâki p kâmij pada tijap p negerij, jaṇg dâlamnja kâmij ſudah memberita kalâm mahâ Tûhan, melihat bagimâna marîka 'itu 'ada.

37 Maka Barnabâ pawn berbitjarâlah mâwu meṇg'ambil ſertânja Jahhjâ jaṇg deſebût Markhus 'âkan tamannja.

38 Tetâpi Pawlus pawn kîra p lah hâros djâṇgan meṇg'ambil dija 'îni 'âkan tamannja, jaṇg deri pada Pamfulijâ ſudahlah lâlu deri pada marîka 'itu, dan ſudahlah tijâda pergi ſertânja 'âkan meṇg'ardjâkan kardja 'itu.

39 'Arkijen maka djadûlah ſawâtu ṇgaràn, ſahiṇgga berjerejlah marîka 'itu ſa'awraṇg deri pada ſa'awraṇg: dan Barnabâ pawn 'ambillah Markhus ſertânja, dan nâjiklah kapal berlâjar ka-KHibris.

40 Tetâpi Pawlus djûga pîlehlah Sîlâ, dan pergîlah berdjâlan komedijen deri pada terſarahlah 'ija 'awleh ſegala sûdâra lâki p pada nixmat 'Allah.

41 Maka pergîlah 'ija melintas Sûrijâ dan Kilikijâ, ſambil pertatàp ſegala djamâxat.

FATSAL JANG KA XVI.

1 SAbermûla maka ſampejlah 'ija ka-Derbej dan Lusterâ: maka bahuwa ſaſoṇggohnja disâna 'adâlah ſa'awraṇg murîd, Timothijus namânja, 'ânakh ſa'awraṇg parampuwan Jehûdij jaṇg ber'îmân, tetâpi bapânja 'itu 'awraṇg Jûnânij.

2 Jaṇg ſudah mendâpat kaſjakſijan jaṇg bâjik 'awleh ſegala sûdâra lâki p di-Lusterâ dan di-KHûnijâ.

3 'Awraṇg 'îni telàh dikahendâkij Pawlus pergi berdjâlan ſertânja: maka 'ija pawn 'ambillah chatankan dija, 'awleh kârana 'awraṇg Jehûdij jaṇg 'ada pada ſegala tampat 'itu djûga: kâana ſakalijen marîka 'itu meṇg'enallah bapânja, huwa ſa'awraṇg Jûnânij 'adânja.

Dan ſamantâra 'ija melintas negerij p, ma deſarahkannja pada marîka 'itu ſegala khadija jaṇg telàh terpâjuw 'awleh Rasûl p dan Penatuah p jaṇg di-Jerûſjalejm, 'âkan hâſilkan

5 'Arkijen maka ſegala djamâxat depertatapkanlah pada 'imân: ſahiṇgga mâkin hârij mâkin râmejlah bilâṇgannja.

6 'Adapawn ſatelàh ſudah marîka 'itu melintas 'Ifrudjijâ, dan benowa Djalatijâ, maka terragahkanlah 'ija 'awleh Rôhhu-'lkhudus meṇg'ûtjap kalâm di-'Afijâ.

7 Satelàh ſudah 'ija dâtaṇg ſampej ka-Muſijâ, maka ṇjawbâlah 'ija pergi berdjâlan ka-Bithunijâ: tetâpi Rôhh pawn tijadâlah lûluskan marîka 'itu.

8 Maka hâbis 'ija melampoh Muſijâ, tûronlah 'ija ka-Teraw'â.

9 Maka pada mâlam kalihâtanlah ſawâtu rûjat pada Pawlus: ſa'awraṇg lâki p Makhedawnij 'adâlah berdîrij, jaṇg minta doxâlah kapadânja, dan katâlah: berpindahlah 'awlehmu ka-Makhedawnijâ, dan tûloṇglah kâmij.

10 'Adapawn ſatelàh ſudah delîhatnja rûjat 'îni, maka ſabantar djûga ber'uſahâlah kâmij kaluwar ber'aṇgkat ka-Makhedawnijâ, ſedaṇg kâmij berkhijâs bahuwa mahâ besàr Tûhan ſudah memaṇggil kâmij 'âkan memberîta 'Indjîl pada marîka 'itu.

11 'Arkijen maka meṇg'âroṇglah kâmij deri pada Teraw'â berlâjar tapàt p ka-Samothrâkej, dan pada hârij 'ejſokhnja ka-Nâpolis.

12 Maka deri sâna ka-Filipij, jaṇg 'ada negerij jaṇg pertâma deri pada tapàs Makhedawnijâ diſabelàh sîni, ſabowah negerij bahâru. Maka kâmij 'adâlah berkûliṇg p didâlam negerij 'itu djûga babarapa hârij lamânja.

13 Maka pada hârij ſabtu pergîlah kâmij kaluwar negerij bersîſij sûṇgej dimâna 'awraṇg bejâſa ſombahjaṇg: dan hâbis dûdokh meṇg'ûtjaplah kâmij kapada ſegala parampuwan jaṇg ſudahlah berhimpon:

14 Maka ſa'awraṇg parampuwan, Ludijâ namânja, jaṇg mendjuwal kâjin jaṇg 'ûṇguw warnânja, THuwatîrâ negerînja, jaṇg berbowat xibâdet pada 'Allah, 'itu dengarlah kâmij: jaṇg hatînja mahâ besàr Tûhan ſudah membûka, ſopâja 'ija 'îngat 'âkan bâraṇg jaṇg dekatâkan 'awleh Pawlus.

15 Dan ſatelàh hâbis 'ija depermandîkan ſerta dengan 'awraṇg 'îſij rûmahnja, maka mintâlah 'ija, 'ûdjarnja: djikalaw kâmu ſudah kîra p kan

bejta 'ini 'ada sa'awrang mû'min bagi mahâ Tûhan, hendakhlah kâmu mâsokh kadâlam rûmahku, dan tinggal disîtu. Maka 'ija meng'âdjaklah kâmij.

16 Sabermûla djâdi tatkâla kâmij pergi berdjâlan hendakh sombahjang, bahuwa bertemûlah dengan kâmij sa'awrang bûdakh parampuwan, jang berdjin tanòng p an, jang membâwa ganda besàr pada Tuwan p nja dengan tanòng p annja.

17 Parampuwan 'ini meng'îkotlah balâkang Pawlus dan balâkang kâmij, dan bersarûlah, 'ûdjarnja: mânusija p 'ini 'ada hamba 'Allah Taxâlaj, jang memberîta pada kâmij djâlan chalâts.

18 Maka 'ija pawn berbowatlah demikijen 'ini babarapa hârij lamânja. Tetâpi Pawlus, jang sâkit hatînja dan pâling dirînja, sabdâlah pada djin 'itu: dengan nâma Xîsaj 'Elmesêkh 'âku menjûroh dîkaw kaluwar deri dâlamnja. Maka kaluwarlah 'ija pada djàm 'itu djûga.

19 'Adapawn tatkâla Tuwan p nja melîhat, bahuwa sudah pûtus 'âsa gandânja, maka detangkapnja Pawlus dan Sîlâ, dan dehejlâkannja dija kapada pakàn menghâdap 'awrang besàr p.

20 Dan satelàh sudah debawânja marîka 'itu kapada Panghûlu p lasjkar, maka sombahlah 'ija: mânusija p 'ini mengharûkan 'awrang 'isij negerij 'ini, sedang 'awrang Jehûdij 'adânja.

21 Dan marîka 'itu memberîta bârang xâdet, jang tijâda lhalâl kâmij tarîma, dan tijâda berbowat, sedang kâmij 'ada 'awrang Rawmâwij.

22 Maka raxijet 'itu berbangkitlah sâma p lâwan marîka 'itu: maka Panghûlu p lasjkar, satelàh sudah desûjakhnja pakejan marîka 'itu, sûrohlah 'awrang mentjomokhkan dija.

23 Dan hâbis 'ija memberij bânjakh pâluw pada marîka 'itu, maka 'ija sudah membowang dija kadâlam pandjâra, dan sûrohlah pada djûro pasôngan menongguwij marîka 'itu bâjik p.

24 Jang satelàh hâbis 'ija mendjondjong penjurôhan jang demikijen 'ini sudah membowang marîka 'itu kadâlam pandjâra jang sakâli dâlam, dan kontjîkan kâki p nja dengan togohnja didâlam kâjuw pasôngan.

25 Maka sakira p tengah mâlam sombahjanglah Pawlus dan Sîlâ, sambil menjânji pûdji p an bagi 'Allah: maka segala 'awrang jang terbulonggguw 'itu dengarlah 'âkan marîka 'itu.

26 Maka sakûnjong p dâtanglah gompah bûmi jang besàr, sahingga tergarakhlah segala 'asâs tampat pasôngan 'itu: maka sabantar djûga terbukâlah samowa pintu, dan bulonggguw p sakalijen 'awrang 'itu terlepaslah.

27 'Adapawn serta djûro pasôngan 'itu sadàr deri pada tîdornja, dan melîhat segala pintu pandjâra terbûka, maka 'ija menghûnuslah sawâtu pedàng hendakh membûnoh sendirînja, kârana sangkâlah 'ija, bahuwa segala 'awrang terbulonggguw sudah lârij berlepàs dirînja.

28 Tetâpi bersarûlah Pawlus dengan sawâra njâring, 'ûdjarnja: djangan 'angkaw berbowat bârang djâhat pada sendirimu: kârana samowa kâmij 'ada desîni.

29 Dan satelàh sudah depintânja sawâtu sûloh, maka berlompatlah 'ija mâsokh, dan djadîlah gomitàr 'âmat, dan djâtohlah tersongkor menjombah Pawlus dan Sîlâ.

30 Maka hâbis 'ija membâwa marîka 'itu kaluwar, berkatâlah 'ija: hej Tuwan p, 'apâtah hâros bejta berbowat, sopâja bejta ber'awleh chalâts?

31 Maka katâlah marîka 'itu: pertjajâlah 'âkan mahâ Tûhan Xîsaj 'Elmesêkh, maka 'angkaw 'âkan ber'awleh chalâts, 'angkaw 'ini, dan 'awrang 'isij rûmahmu.

32 Maka marîka 'itu meng'ûtjaplah kalâm mahâ Tûhan padânja, dan pada samowa 'awrang jang didâlam rûmahnja.

33 Maka 'ija pawn 'ambillah marîka 'itu pada djàm 'itu djûga deri pada mâlam, dan tâsaklah lûjat p nja: maka sabantar djûga 'ija sudah depermandîkan, 'ija 'ini, dan samowa 'awrangnja.

34 Maka 'ija bawâlah marîka 'itu kadâlam rûmahnja, dan 'angkatlah mâjidah kahadâpan dija, dan suka tjitâlah 'âmat, sebàb 'ija serta dengan saganàp 'isij rûmahnja sudah djâdi mû'min 'âkan 'Allah.

35 'Adapawn satelàh hârij sudah sijang, ma' Panghûlu p lasjkar 'itu sûrohlah pertand p meng'atâkan: lepaskanlah kaduwa mânusija 'itu djûga.

36 Maka

36 Maka djûro pasôngan beritâlah ſegala perkatâ'an 'îni kapada Pawlus, 'ûdjarnja: bahuwa Panghûlu p laſjkar ſudah menjûroh kâmu delepaskan: ſakârang kalàkh kaluwarlah kâmu, dan pergîlah berdjâlan dengan ſalâmat.

37 Tetâpi Pawlus berkatâlah kapada marîka 'îtu: 'awrang ſudah mentjomokhkan kâmij, jang 'ada 'awrang Rawmâwij, 'îtupawn njâta p, dengan tijâda ber'atjâra, lâlu membowang kâmij kadâlam pandjâra, 'antah ſakârangkah marîka 'îtu meng'aluwarkan kâmij ſembûnji p? djângan ſabagîtu: tetâpi bejarlah marîka 'îtu ſendîrij dâtang menghentar kâmij kaluwar.

38 Maka pertanda p 'îtu beritâlah pûla pada Panghûlu p laſjkar ſegala perkatâ'an 'îni: maka tâkotlah 'ija, ſerta dedengarnja, bahuwa marîka 'îtu 'ada 'awrang Rawmâwij.

39 Maka tatkâla 'ija dâtang, 'ija pawn memôhonkanlah 'ampon kapada marîka 'îtu, dan hâbis 'ija menghentar dija kaluwar, 'ija djûga mintâlah marîka 'îtu kaluwar deri dâlam negerij.

40 Maka hâbis 'ija kaluwar deri dâlam pandjâra, mâſokhlah 'ija kadâlam rûmah Ludijâ: dan tatkâla delihatnja ſegala sûdâra lâki p, jang ſudah menghîborkan marîka 'îtu, maka kaluwarlah 'ija.

FATSAL JANG KA XVII.

1 SAbermûla maka berdjâlanlah marîka 'îtu melintas 'Amfîpolis dan 'Apolawnijâ, lâlu dâtanglah ka-THeſalawnîkej, dimâna 'adâlah ſawâtu Kanîſah 'awrang Jehûdij.

2 Maka mâſokhlah Pawlus ſeperti bejasânja dâtang kapada marîka 'îtu, dan tîga ſabtu lamânja beriwâjetlah 'ija kapada marîka 'îtu deri pada ſegala Sûrat p an,

3 Sambil membûka dan menondjokh, bahuwa ſahârosnja 'Elmeſêth merasâ'ij ſangsâra, dan bangkit deri 'antâra 'awrang mâti p, dan bahuwa Kîſaj 'îni 'ada 'Elmeſêth, jang 'âku 'îni memberîta pada kâmu.

4 Maka bârang 'awrang deri pada marîka 'îtu bawâlah 'îmân, dan mâſokhlah tſolhbat kapada Pawlus dan Sîlâ, lâgi ſawâtu kabanjâkan besàr deri pada 'awrang Jûnânij jang kabid, dan bûkan ſedîkit 'awrang deri pada parampuwan p jang mulija.

5 Tetâpi babarapa 'awrang Jehûdij jang kâfir 'îtu dangkejlah, dan 'ambillah ſertânja bârang lâki p jang kapista deri pada 'awrang pasâra, dan menggomparîlah raxijet, dan mengharûkanlah 'îſij negerij: maka tampohlah 'ija kapada rûmah Jaſawn, dan tjaharîlah marîka 'îtu mâwu meng'aluwarkan dija menghâdap bâla.

6 'Adapawn tatkâla tijâda dedâpatnja marîka 'îtu, maka detâriknja Jaſawn dan bârang 'awrang sûdâra lâki p menghâdap Panghûlu p negerij, ſambil terijakhnja: bahuwa marîka 'îni jang ſudah menghûro harâkan tânah maxmûr 'îtu lâgi ſudah berdâtang kamârij,

7 Jang telàh deperdjâmuw 'awleh Jaſawn: maka ſamowa marîka 'îni berdurhâka melâwan ſegala tîtah KHajtſar, 'ûdjarnja: bahuwa 'ada ſa'awrang Râdja lâjin, jaxnij, Xîſaj.

8 Maka deharûkannja raxijet, dan Panghûlu p negerij, jang menengar ſegala perkâra 'îni:

9 Tetâpi ſatelàh ſudah 'ija tarîma xudzur deri pada Jaſawn dan 'awrang lâjin p, maka delepaskannja marîka 'îtu pergi.

10 Maka ſabantar djûga pada mâlam ſegala sûdâra lâki p ſudah menjûroh Pawlus dan Sîlâ pergi ka-Berûjâ: jang ſatelàh hâbis ſampej kasâna ſudah pergi mâſokh Kanîſah 'awrang Jehûdij.

11 Maka marîka 'îni 'adâlah lebèh tinggij himetnja deri pada 'awrang jang di-THeſalawnîkej, ſedàng 'ija ſuda tarîma kalâm dengan ſapunòh p tjenderong hatînja, ſambil memariksâ'ij ſaharijen ſegala Sûrat p an, kâluw p ſegala perkâra 'îni 'ada demikijen benarnja.

12 'Arkijen maka ber'îmânlah bânjakh 'awrang deri pada marîka 'îtu, dan deri pada ſegala parampuwan Jûnânij jang terlâlu bâjik lakûnja, dan deri pada ſegala lâki p tijâda ſedîkit 'awrang.

13 Tetâpi tatkâla 'awrang Jehûdij, jang 'îſij THeſalawnîkej 'îtu meng'atahuwij, bahuwa kalâm 'Allah terberitâkanlah lâgi 'awleh Pawlus di-Berûjâ, maka dâtanglah marîka 'îtu lâgi kasâna, dan mengharûkanlah ſegala raxijet.

14 Tetâpi ſabantar djûga pada tatkâla 'îtu ſegala sûdâra lâki p ſudah menjûroh Pawlus pergi 'âkan berdjâlan ſampej kalâwut: tetâpi Sîlâ dan Timothijus tinggallah disâna.

15 Maka

15 Maka segala 'awrang jang meng'iring Pawlus 'itu hentarlah dija sampej kapada 'Athejnâ: dan ber'angkatlah deri sâna komedijen deri pada 'ija sudah ber'awleh pasàn kapada Sîlâ dan Timothijus, 'âkan dâtang segaràh p kapadânja.

16 'Adapawn samantâra Pawlus menantikan marika 'itu di-'Athejnâ, hânguslah râsa hatinja didâlamnja, sedàng delihatnja bahuwa negerij 'itu 'ada punòh Berhâla p.

17 'Arkijen maka beriwâjetlah 'ija didâlam Kanîsah kapada segala 'awrang Jehûdij, dan kapada segala 'awrang Xâbid, dan dipakàn pada tijap p hârij kapada segala 'awrang jang bertemûw dengan dija.

18 Tetâpi bârang 'awrang deri pada segala Hhakîm jang tâbix 'Epikûrus dan 'awrang 'Ustân 'itu berbantah p anlah dengan dija: dan satengah 'awrang katâlah; 'apa garângan palîtar 'ini mâwu kâta p? tetâpi 'awrang lâjin katâlah; pemberita Dejwâta p 'âsing rupânja: 'awleh kârana 'ija memberita 'Indjîl Xîsâj dan khijâmet pada marika 'itu.

19 Maka marika 'itu pawn 'ambillah dan bawâlah dija kapada mejdân, 'ûdjarnja: 'âlangkah kâmij bawleh meng'atahuwij 'apâtah pang'adjâran jang bahâru 'ini, jang dekatâkan 'awlehmu?

20 Kârana bahuwa 'angkaw menjampejkan bârang perkâra jang 'âsing katelînga p kâmij. Sebàb 'itu kâmij hendakh meng'atahuwij, 'apa garàng kahendakhnja segala perkâra 'ini 'adânja.

21 ('Adapawn samowa 'awrang 'isij 'Athejnâ, dan segala 'awrang 'âsing jang berdjâmuw disâna, 'itu tijâda tjahârij bârang lâjin deri pada senàng 'âkan kâta p, dan dengar p chabàr bahâru djûga.)

22 Maka berdirîlah Pawlus ditengah p mejdân, dan katâlah: hej kâmu lâki p 'awrang 'isij 'Athejnâ, 'âku memandang kâmu 'ini 'ada sakîra p terlâlu sakâli mutadajin pada sakalijen perkâra.

23 Kârana sedàng 'âku sudah melintas negerij, dan memandang segala maxbûd kâmu, maka 'âku sudah mendâpat lâgi sawâtu medzbelh, jang di'âtasnja sudahlah tersûrat: BAGI 'ALLAH JANG TIJADA MAXLÛM. 'Adapawn dija 'ini jang kâmu tijâda kenàl, hânja menjombah djûga, 'âku 'ini memberita pada kâmu.

24 'Allah, jang sudah mendjadikan dunjâ dan sakalijen 'isinja, 'ija djûga jang 'ada Tûhan jang 'ampûnja lângit dan bûmi, 'itu tijâda dûdokh dâlam mâligej p jang taperbowat 'awleh tângan p:

25 Dan tijâda 'ija deperchidmetkan 'awleh tângan p mânusija, sarâsa 'ija berkakurângan 'apa p, sedàng 'ija sendirij pada sasa'awrang karunjâkan kahidôpan, dan nafas, dan segala sasawâtu.

26 Dan deri pada sawâtu djûga dârah 'ija sudah meng'ardjâkan samowa bangsa mânusija p, 'âkan dûdokh di'âtas mûka salûroh bûmi, hâbis 'ija tantûkan segala kotîka jang dihûlu telàh ter'âtor, dan segala perhinggâ'an kadudôkannja.

27 Sopâja dengaharînja mahâ besàr Tûhan, kâluw p garàng 'ija bawleh merâba p dan mendâpat dija: djikalaw sakâlipawn 'ija bûkan 'ada djâwoh deri pada mâsing p sa'awrang 'antâra kâmij.

28 Kârana 'awlehnja djûga kâmij hîdop, dan tergaràkh, dan 'ada: seperti lâgi bârang 'awrang deri pada segala Sjâxirmu sudah berkâta: kârana kâmij lâgi 'ada bangsânja.

29 'Arkijen maka, sedàng kâmij 'ada bangsa 'Allah, tijâda pâtut kâmij sangka 'Ilahijet 'ada sarûpa dengan 'amàs, 'âtaw pejrakh, 'âtaw bâtu, jang telàh ter'ûkir 'awleh Hhikmet dan fikir mânusija.

30 'Allah kalàkh jang sudah melâlejkan segala wakhtu djâhilijet, sakârang 'ini memberita pada samowa mânusija saganàp sâna sini, sopâja 'ija tawbat.

31 'Awleh kârana sebàb 'ija sudah menâroh sawâtu hârij, pada jang mâna 'ija nanti menghukumkan 'awrang 'isij tânah maxmûr dengan xadâlet, 'awleh sa'awrang lâki p jang telàh dekhadlâkannja, sambil memberij penjonggôhan pada sakalijen 'awrang, sedàng 'ija sudah membangkitkan dija deri 'antâra 'awrang mâti p.

32 'Adapawn tatkâla dedengarnja chabàr khijâmet 'awrang mâti p, maka satengah 'awrang bergûrawlah, dan satengah 'awrang berkatâlah: kâmij mâwu dengar 'angkaw pûla tjeriterâkan Hhâl 'ini.

33 Maka demikijen 'ini Pawlus sudah kaluwar deri tengah p marika 'itu.

34 Tetâpi

34 Tetâpi bârang 'awrang lâki p jang lekât padânja 'itu ber'îmânlah: 'antâra ſijâpa 'adâlah lâgi Dijonuſijus ſa'awrang manterij dimadjlis mejdân, dan ſa'awrang parampuwan namânja Dâmaris, dan babarapa 'awrang lâjin p ſerta dengan marîka 'itu.

FATSAL JANG KA XVIII.

1 MAka komedijen deri pada demikijen 'ini bertjerejlah Pawlus deri pada 'Athejnâ, lâlu dâtanglah ka-Korinthus.

2 Dan mendâpatlah ſa'awrang Jehûdij, namânja 'Akhûlâ, bangsânja deri Pontus, jang bahâru ſudahlah dâtang deri pada 'Ithalijâ, dan lâgi Periskilâ binînja, ('awleh kârana 'Iklawdijus ſudahlah bertîtah ſamowa 'awrang Jehûdij 'ondor deri Rawmâ) dan berdâtanglah kapada marîka 'itu:

3 Maka ſebàb marîka 'itu sâma pandej 'adânja, tinggallah 'ija ſertânja, dan bakardjâlah: kârana 'adâlah marîka 'itu tûkang tarâtakh pada kapandejannja.

4 Maka pada tijap p ſabtu beriwâjatlah 'ija didâlam Kanîſah, dan membûdjokhlah 'awrang Jehûdij dan 'awrang Jûnânij berpindah kapada 'îmân.

5 'Adapawn ſatelàh Sîlâ dan Timothijus ſudah dâtang deri pada Makhedawnijâ, maka tergarakhlah Pawlus 'awleh Rôkh, ſahingga berſjakſîlah 'ija pada 'awrang Jehûdij, bahuwa Kîsâj 'ada 'Elmesêkh.

6 Tetâpi tatkâla marîka 'itu melâwan dan menghôdjat, maka 'ija ſudah kîbaskan pakejan p nja, dan berkâta kapadânja: dârahmu 'apâlah tûron ka'âtas kapalâmu; 'âku 'ini sûtjij djûga: maka deri pada ſakârang 'ini 'âku mâwu pergi berdjâlan kapada CHalâjikh.

7 Dan ſatelàh hâbis 'ija berpindah deri sâna, maka dâtanglah 'ija mâſokh rûmah ſa'awrang lâki p Justus namânja, jang berbowat kibâdet pada 'Allah, jang rûmahnja 'adâlah terdompat dengan Kanîſah.

8 Maka 'Ikrispus Panghûlu Kanîſah 'itu pertjajâlah 'âkan mahâ Tûhan, ſerta dengan ſaganàp 'iſij rûmahnja: dan bânjakh 'awrang deri pada 'awrang Korinthus, jang menengar dija, 'itu pertjajâlah dan depermandikanlah.

9 Maka bafermânlah mahâ Tûhan kapada Pawlus 'awleh ſawâtu pang'alihâtan pada mâlam: djângan lah tâkot, hânja meng'ûtjaplah djûga, dan djângan lah berdijam dirîmu.

10 Kârana 'âku 'ini 'ada baſerta 'angkaw, dan bârang ſa'awrang pawn tijâda 'âkan melanggar dîkaw 'âkan berbowat djâhat padâmu: kârana 'umet 'ada padâku bânjakh dâlam negerij 'ini.

11 Maka dûdokhlah 'ija disâna ſatâhon dan 'anàm bûlan lamânja, ſambil meng'âdjar kalâm 'Allah di'antâra marîka 'itu.

12 Tetâpi tatkâla Djalijawn 'adâlah Manterij mandalîka di-'Achâjâ, maka berbangkitlah ſegala 'awrang Jehûdij 'itu ſahâti melâwan Pawlus, dan menghentarlah dija menghâdap malhkamet,

13 'Ûdjarnja: bahuwa 'awrang 'ini meng'âdjakh mânuſija p 'âkan berbowat kibâdet pada 'Allah 'âtas perij jang berſalâhan dengan Tawrât.

14 'Adapawn tatkâla Pawlus mâwu membûka mûlutnja, berſabdâlah Djalijawn kapada 'awrang Jehûdij; djikalaw 'adâlah garàng bârang dulâmet 'âtaw hônar jang 'âmat djâhat, hej 'awrang Jehûdij, nistjâja dengan ſahârosnja 'âku 'âkan tiabàr 'âtas kâmu:

15 Tetâpi djikalaw 'ada mas'âlet 'âkan bârang ſapâtah kâta, 'âtaw nâma p, dan 'âkan Tawrât jang di'antâra kâmu, 'âtas kâmu ſendîrij melîhat djûga: kârana 'âku 'ini tijâda mâwu mendjâdi hâkim 'âtas ſegala perkâra 'ini.

16 Maka de'intjitkannja marîka 'itu deri hadâpan malhkamet.

17 Tetâpi ſamowa 'awrang Jûnânij 'itu peganglah Sawsthenejs Panghûlu Kanîſah 'itu, dan pûkollah dija dihadâpan malhkamet: maka Djalijawn tijadâlah pabinâkan bârang deri pada ſegala perkâra 'ini.

18 'Adapawn ſatelàh Pawlus ſudah tinggal lâgi disâna babarapa hârij lamânja, maka bermôhonlah 'ija kapada ſegala sûdâra lâki p, dan nâjiklah kapal berlâjer ka-Sûrijâ, dan Periskilâ dan 'Akhûlâ ſertânja 'itu, hâbis 'ija mentjûkor kapalânja di-Kencherijâ: kârana ſudahlah 'ija bernadzar.

19 Maka

19 Maka ſinggahlah 'ija di-'Efsûs, dan tinggalkanlah marîka 'itu disâna: tetâpi 'ija ſendîrij mâſokhlah kadâlam Kanîſah, dan beriwâjetlah kapada 'awrang Jehûdij.

20 Maka tatkâla marîka 'itu mintâlah ſopâja 'ija tinggal lebèh lâma ſertânja, tijadâlah 'ija berdjâkap.

21 Tetâpi bermôhonlah 'ija kapada marîka 'itu, 'ûdjarnja: ſakâli p hâros 'âku memegang mâſa râja jang dâtang 'itu di-Jerûſalejm: tetâpi 'âku 'âkan pûlang kapada kâmu, 'inſjâ'a-'llah. Maka berlâjerlah 'ija deri pada 'Efsûs.

22 Dan ſatelàh ſudah 'ija dâtang ſampej ka-KHajtſarijâ, mûdikhlah 'ija ka-Jerûſalejm, dan hâbis 'ija memberij ſalâm pada djamâ'at, hîlirlah 'ija ka-'Anthâkhijâ.

23 Dan ſatelàh ſudah 'ija tinggal disîtu bârang wakhtu lamânja, maka kaluwarlah 'ija melintas bertûrut p benowa Djalatijâ dan 'Ifrudjijâ, ſambil pertatap ſakalijen murîd.

24 Maka ſa'awrang Jehûdij, namânja 'Apolaws, bangsânja deri 'Iskanderijâ, ſawâtu lâki p fatsilh, 'itu ſinggahlah ka-'Efsûs, terlâlu 'âmat tâhu pada ſegala Sûrat p an.

25 'Ija 'ini ſudahlah depel'âdjar pada tsirâth mahâ Tûhan: dan ſedang hângat hatînja, meng-'ûtjaplah 'ija, dan meng'âdjarlah râdjin p ſegala pakardjâ'an mahâ Tûhan, welâkin 'ija meng'atahuwij sâdja permandijan Jalhjâ.

26 Maka bahâru meng'ûtjaplah 'ija 'ini dengan kaluwâſan didâlam Kanîſah: dan hâbis 'Akhûlâ dan Periskilâ menengar dija, maka de'ambilnja dija ſertânja, dan de'artikannja padânja tsirâth 'Allah 'itu terlebèh turùs taràng.

27 'Adapawn tatkâla dekahendakînja ber'angkat kapada 'Achâjâ, ſatelàh hâbis ſegala sûdâra lâki p memberij natsilhat padânja, maka marîka 'itu ſudah menjûrat kapada murîd p 'âkan menjambot dija: jang ſerta dâtangnja kasâna ſudah memberij bânjakh menfa'at pada ſegala 'awrang jang ber'îmân 'awleh nikmat.

28 Kârana 'ija tampelekhlah 'awrang Jehûdij 'itu njâta p dengan 'usâha terlâlu sângat, ſambil mendalîlkan 'awleh ſegala Sûrat p an, bahuwa Kîsâj 'ada 'Elmesêlh.

FATSAL JANG KA XIX.

1 SAbermûla per'istiwâlah ſedang 'Apolaws 'adâlah di-Korinthus, bahuwa Pawlus, hâbis 'ija melintas tapàs p jang di'ûdikh, dâtanglah ka-'Efsûs: dan hâbis 'ija mendâpat disâna bârang murîd,

2 Berkatâlah 'ija kapada marîka 'itu: ſudahkah kâmu tarîma Rôlhu-'lkhudus, tatkâla kâmu ſudah membâwa 'îmân? maka berkatâlah marîka 'itu kapadânja: ſudah tijâda kawnun kâmij dengar, kâluw p 'ada Rôlhu-'lkhudus.

3 Maka berkatâlah 'ija kapada marîka 'itu: 'âtas telâdan 'apa kalàkh kâmu ſudah depermandîkan? maka berkatâlah marîka 'itu: 'âtas telâdan permandijan Jalhjâ.

4 Tetâpi berkatâlah Pawlus: ſonggohpawn Jalhjâ ſudah permandîkan permandijan tawbat, 'ûdjarnja pada khawm: ſopâja marîka 'itu pertjâja 'âkan dija jang dâtang dibalâkanggnja, jaknij 'âkan 'Elmesêlh Kîsâj:

5 Maka ſegala 'awrang jang menengar dija 'itu depermandîkanlah dengan nâma mahâ Tûhan Kîsâj.

6 'Adapawn ſatelàh Pawlus ſudah membûboh tângan p ka'âtas marîka 'itu, maka tûronlah Rôlhu-'lkhudus ka'âtasnja: ſahingga meng'ûtjaplah marîka 'itu dengan bahâſa lâjin p, dan bernubuwetlah.

7 Maka ſamowa marîka 'itu 'adâlah ſakîra p duwa belàs lâki p.

8 Maka 'ijapawn mâſokhlah kadâlam Kanîſah, dan meng'ûtjaplah dengan kaluwâſan, ſambil berîwâjat tîga bûlan lamânja, dan membûdjokh marîka 'itu menjambot ſegala perkâra jang kena karadjâ'an 'Allah.

9 Tetâpi tatkâla bârang 'awrang tagarkanlah hatînja, dan berkandjanglah pada kufûrnja, ſambil menghôdjat tsirâth dihadâpan kabanjâkan 'awrang, maka bertjerejlah 'ija deri pada marîka 'itu, dan menjakûkanlah ſegala murîd p, ſambil berîwâjet ſaſahârij didâlam midrâs ſa'awrang jang bernâma Turanus.

10 Maka djadîlah 'ini duwa tâhon lamânja, ſahingga ſamowa 'awrang jang mendudôkij 'Aſijâ 'itu

'ītu menengar kalâm mahâ Tûhan Xîsâj, mâwu 'awrang Jehûdij, mâwu 'awrang Jûnânij.

11 Maka 'Allah pawn meng'adâkanlah bûkan bârang p khowat 'awleh tângan Pawlus:

12 Sahingga lâgi deri pada tûbohnja terbawâlah mutſalâ p 'âtaw mandîl p kapada 'awrang jang sâkit pâjah, dan lalûlah ſegala penjâkit deri padânja, dan kaluwarlah hantu p jang djâhat deri dâlamnja.

13 Sabermûla maka bârang 'awrang deri pada ſegala 'awrang Jehûdij jang kalâna, jang bâtja manterâ, 'ītu ſudah tjawba menjebût nâma mahâ Tûhan Xîsâj 'âtas 'awrang jang terkena 'awleh hantu p jang djâhat, katânja: kâmij menjompâhij kâmu demi Xîsâj, jang Pawlus berchothbatkan.

14 'Adapawn marîka 'îni 'adâlah bârang tûdjoh 'ânakh lâki p 'Iskewâs, ſa'awrang Jehûdij, jang kapâla 'Imâm, jang 'adâlah berbowat 'îni.

15 Tetâpi sâhutlah hantu jang djâhat 'ītu, dan katâlah: 'âku meng'enàl Xîsâj, dan 'âku meng'atahuwij Pawlus: tetâpi kâmu 'îni, ſijapâtah 'adâmu?

16 Maka mânuſija jang terkena 'awleh hantu jang djâhat, 'ītu melompatlah timpa kapada marîka 'ītu, dan ſedang 'ija ber'awleh katuwânan 'âtasnja, 'ija ghâliblah deri padânja, ſahingga berlârij marîka 'ītu tertalandjang dan terlûka deri dâlam rûmah 'ītu djûga.

17 Maka djadîlah 'ītu maxlûm pada ſakalijen 'awrang, mâwu Jehûdij, mâwu Jûnânij, jang mendûdôkij 'Efsûs: dan berlakûlah katakôtan 'âtas ſamowa marîka 'ītu, dan tapermulijâlah nâma mahâ Tûhan Xîsâj.

18 Maka bânjakh 'awrang jang ber'îmân 'ītu dâtanglah ſambil membâwa 'ikhrâr, dan memberîta ſegala kardjânja.

19 Maka bânjakh 'awrang deri pada ſegala 'awrang jang ſudahlah meng'ardjâkan kardja jang ſija p, 'ītu bawâlah ſegala puſtâka p nja bertambon p, dan menunûkanlah 'ītu dihadâpan ſakalijen 'awrang: dan kîra p kanlah hargânja, dan mendâpatlah 'ītu lîma lakhſa kepîng pejrakh 'adânja.

20 Demikijen 'îni bertambah p lah kalâm mahâ Tûhan terlâlu sângat, dan ghâliblah.

21 Maka tatkâla ſegala perkâra 'îni ſudah deganâpij, bernijetlah Pawlus didâlam hatînja, hâbis 'ija melintas Makhedawnijâ dan 'Achâjâ, 'âkan ber'angkat ka-Jerûſjalejm, 'ûdjarnja: bahuwa komedijen deri pada ſudah kudâtang kasâna hâros 'âku lâgi melihat Rawmâ.

22 Dan ſatelàh ſudah 'ija meng'ûtus ka-Makhedawnijâ bârang duwa 'awrang deri pada ſegala 'awrang jang berchidmet padânja, jaxnij Timothijus dan 'Erastus, tinggallah 'ija ſendîrij bârang wakhtu lamânja di-'Aſijâ.

23 Tetâpi pada mâſa 'ītu djûga berdirîlah ſawâtu gompar tijâda kitjil 'awleh kârana tsirâth.

24 Kârana ſa'awrang namânja Dejmejterijus, jang 'adâlah penimpa pejrakh, dan jang bakardjâlah hejkal p Hilâlat jang kitjil deri pada pejrakh, 'ītu berîlah lâba tijâda kitjil pada ſegala tamàn p kapandejan 'ītu.

25 Jang 'ija ſudah menghimponkan, ſerta dengan ſegala 'awrang, jang sâma pandejnja pada ſabâgej perkâra djûga, maka katâlah 'ija: hej 'awrang lâki p, kâmu tâhu, bahuwa deri pada lâba 'îni dâtang 'ontong bâjik pada kâmij:

26 Maka kâmu melihat dan menengar, bahuwa bûkan sâdja dâlam 'Efsûs, hânja njâris lâgi dâlam ſalûroh 'Aſijâ Pawlus 'îni ſudah membûdjokh dan membâlikh bânjakh raxijet, 'ûdjarnja: bahuwa bûkan 'âlihat 'adânja bârang 'ītu jang telàh taperbowat 'awleh tângan p.

27 Maka bûkan sâdja perkâra 'îni memberij bahâja pada kâmij, 'âkan bahuwa 'ītu nanti dâtang kapada katjutjâ'an, hânja lâgi, bahuwa hejkal 'Ilâhat jang besàr Hilâlet 'ītu 'âkan dekîra p kan ſaperij katijadâ'an, dan bahuwa lâgi djalâletnja nanti dehilangkan, jang deſombah 'awleh 'ſij ſaganàp 'Aſijâ dan tânah maxmûr.

28 'Adapawn demi dedengarnja 'ītu, maka djadîlah marîka 'ītu sârat dengan 'amârah, dan berterijakhlah, 'ûdjarnja: beſarlah Hilâlet 'awrang 'Efsûs.

29 Maka punohlah ſaganàp negerij dengan kaharuwan: maka tampohlah marîka 'ītu ſahâti kapada tampat tamâſjâ, merabût ſertânja Djâjus dan 'Aristarchus 'awrang Makhedawnij, tamàn p ſadjâlan dengan Pawlus.

30 Dan

30 Dān tatkâla Pawlus hendakh mâſokh mendâpatkan bâla, maka ſegala murid ſudah tijâda lûluskan dija.

31 Maka lâgi bârang 'awrang deri pada ſegala Panghûlu 'Aſijâ, jang 'adâlah ſahbat p nja, 'itu sûrohlah 'awrang pergi kapadânja, dān minta djângan 'ija membâwa dirinja kapada tampat tamâſjâ.

32 Maka berterijakhlah marika 'itu ſatengah bagini, dān ſatengah bagitu; kârana sidang 'itu 'adâlah terhâru, dān terbânjakh 'awrang tijadâlah tâhu, 'apa ſebabnja ſudah 'ija berhimpon.

33 Maka deri 'antâra razijet dekaluwarkannja 'Iskander, ſedang 'awrang Jehûdij menûlakh dija pergi kahadâpan. Maka 'Iskander pawn, hâbis delambejnja dengan tângan, ſukâlah membâwa zudzur kapada bâla.

34 Tetâpi ſerta marika 'itu meng'arti, bahuwa 'ija 'ada ſa'awrang Jehûdij, berdirilah ſawâtu ſawâra 'antâra ſakalijen 'awrang, jang berterijakh ſakira p duwa djâm lamânja: beſarlah Hilâlet 'awrang 'Efsûs.

35 'Adapawn ſatelàh dabîr ſudahlah perdijamkan razijet, maka berkatâlah 'ija: hej kâmu lâki p 'awrang 'Efsûs, ſijâpa mânuſija djûga 'ada jang tijâda tâhu, bahuwa negerij 'awrang 'Efsûs 'ada penongguw hejkal 'Ilâhat jang besàr Hilâlet 'itu, dān pâtong 'itu jang ſudah tûron deri dâlam lângit?

36 Sebàb 'itu ſedang ſegala perkâra 'ini bûkan 'ada kalawânan, maka 'ada hâros kâmu berdijam dirîmu, dān djângan berbowat 'apa p terlâlu gûpoh p.

37 Kârana kâmu ſudah membâwa kaduwa lâki p 'ini kamârij, jang bûkan 'ada perampas 'alhrâm, dān tijâda penghôdjat 'Ilâhat kâmu.

38 Djikalaw kalàkh Dejmejterijus pawn dān ſegala 'awrang jang sâma pandej ſertânja 'itu 'ada padânja bârang perkatâ'an 'âtas ſa'awrang, ſudah tertantu hârij p hhukum, dān 'ada manterij p, bejarlah marika 'itu mendazwaj ſa'awrang 'âkan ſa'awrang.

39 Dān djikalaw kâmu menontûtij bârang perkâra lâjin p, didâlam sidang khanûnij 'itu 'âkan depûtus.

40 Kârana kâmij berbahâja, bahuwa kâmij 'âkan de'adûkan 'âtas berbowat hûro hâra, jang ſudah djâdi pada hârij 'ini, ſedang bûkan 'ada bârang ſebàb jang 'awlehnja kâmij dâpat memberij djawâb 'âkan peng'arumânan 'ini. Dān hâbis dekatâkannja 'ini, delepaskannja sidang 'itu pûlang.

FATSAL JANG KA XX.

1 'ADapawn komedijen deri pada berhenti ghawghâ gompar 'itu, maka Pawlus, hâbis 'ija memanggil ſegala murid berdâtang, dān memberij ſalâm padânja, 'itu kaluwarlah hendakh ber'angkat ka-Makhedawnijâ.

2 Dān ſatelàh ſudah 'ija melintas tapàs p 'itu djûga, dān memberij natsihhat pada marika 'itu dengan bânjakh perkatâ'an, maka dâtanglah 'ija katânah Jûnân.

3 Dān ſatelàh ſudah 'ija tinggal disâna bârang tîga bûlan lamânja, dān motslehhat de'adâkan padânja 'awleh 'awrang Jehûdij, tatkâla 'ija mâwu berlâjer ka-Sûrijâ, maka dâtanglah pada hatînja hendakh pûlang ſalâlu Makhedawnijâ.

4 Maka 'awrang pawn meng'iringlah dija ſampej ka-'Aſijâ Sawpâter 'awrang Berûjâ: dān deri pada 'awrang THeſalawnîkej 'Aristarchus, dān Sekundus, dān Djâjus 'awrang Derbej 'itu, dān Timothijus: lâgi 'awrang 'Aſijâ Tuchîkus dān Terofimus.

5 Marika 'ini pergîlah dihûlu menanti kâmij di-Teraw'â.

6 'Adapawn komedijen deri pada ſegala hârij fathîr, kâmij 'ini nâjiklah kapal berlâjer deri pada Filipij, dān dâtanglah dâlam lîma hârij kapada marika 'itu ſampej ka-Teraw'â, dimâna kâmij ſudah tinggal tûdjoh hârij lamânja.

7 Bermûla pada hârij 'âhhad deri pada 'usbûz, tatkâla ſegala murid ſudahlah berhimpon 'âkan pitjahkan rawtij, beriwâjetlah Pawlus kapadânja, khetſednja hendakh pergi kaluwar pada 'ejſokhnja: maka delandjutkannja perkatâ'annja ſampej kategah mâlam.

8 Maka 'adâlah bânjakh palîta didâlam 'andjong 'itu, dimâna marika 'itu 'adâlah berhimpon.

9 Maka

9 Maka ſa'awrang mûda 'Ewtûchus namânja 'îtu dûdokhlah didâlam tingkap, dan ſedang 'antokh lelàp ſudahlah berlâku 'âtasnja, tatkâla Pawlus beriwâjetlah lâma p, 'îtu terdjunlah deri kârana 'antokhnja, dan gûgorlah deri pada tingkat jang katîga ſampej kabâwah, dan ter'angkatlah mâti p.

10 Tetâpi Pawlus pawn tûronlah berbâringkan dirînja ka'âtasnja, dan mendâkap dija, lâlu katâlah: djânganlah kâmu gejger; kârana djiwânja 'ada didâlamnja.

11 'Adapawn ſatelàh ſudah 'ija nâjik pûla, dan pidjahkan rawtij, dan ſantap, lâlu beriwâjet lâma p ſampej bûka fadjar, maka kaluwarlah 'ija pada sâxat 'îtu djûga.

12 Maka 'awrang pawn bawâlah bûdakh 'îtu hîdop p, dan dehîborkanlah terlâlu ſakâli 'âmat.

13 Tetâpi kâmij 'îni ſudah pergi dihûlu nâjik kapal, dan meng'ârong berlâjer ka-'Aſus, dimâna kâmij nanti meng'ambil Pawlus 'âkan menompang. Kârana demikijen 'îni ſudahlah 'ija berpasàn, ſedang 'ija ſendîrij ſudah hendakh pergi berkâki.

14 Dan ſatelàh ſudah 'ija menjambat dirînja dengan kâmij di-'Aſus, maka kâmij 'ambillah dija 'âkan menompang, lâlu dâtanglah ſampej ka-Mitulejnej.

15 Maka deri sâna berlâjerlah kâmij, dan pada hârij 'ejſokhnja ſampejlah kâmij diſabaràng CHijos: dan pada hârij jang lâjin ſinggahlah kâmij ka-Sâmus, dan tinggallah di-Terawdjulijun, dan pada hârij jang ber'ikot 'îtu dâtanglah kâmij ka-Milejtus.

16 Kârana Pawlus ſudahlah kîra p mâwu berlâjer melampoh deri pada 'Efsûs, 'âgar djângan 'ija menghîlang wakhtûnja di-'Aſijâ. Kârana berbângat p anlah 'ija, ſopâja, djikalaw 'ija bawleh djûga, pada hârij CHamsîn 'ija 'ada khâdlir di-Jerûſalejm.

17 Tetâpi 'ija pawn sûrohlah bârang 'awrang pergi deri pada Milejtus kapada 'Efsûs, dan panggillah ſegala Penatuwah djamâxet 'îtu berdâtang.

18 'Adapawn ſatelàh ſudah dâtang marîka 'îtu kapadânja, maka berkatâlah 'ija pada marîka 'îtu: kâmu 'îni tâhu, deri pada hârij jang pertâma tatkâla ſudah kudâtang mâſokh 'Aſijâ, bagimâna 'âku ſudah tinggal ſerta kâmu ſontokh wakhtu lamânja:

19 Sambil deperhamba kabâwah mahâ besàr Tûhan dengan ſakalijen karindâhan hâti, dan bânjakh 'ajer mâta dan pertjawbâ'an, jang ſudah berlâku 'âtasku 'awleh ſegala motsleHhat 'awrang Jehûdij.

20 Bagimâna ſudah tijâda 'âku membunîkan bârang 'apa deri pada ſaſawâtu jang memberij pergunâ'an, 'âkan djângan memberîta 'îtu pada kâmu, dan meng'âdjar kâmu njâta p, dan deri rûmah karûmah:

21 Sambil berſjaksîkan, mâwu pada 'awrang Jehûdij, mâwu pada 'awrang Jûnânij, tawbat kapada 'Allah dan 'imân 'âkan Tûhan kâmij Xîsàj 'Elmesêkh.

22 Sakârang pawn katahuwîlah 'awleh kâmu, 'âku 'îni jang tertambat 'awleh Rôkh ber'angkat kapada Jerûſjalejm, tijâda tâhu bârang jang disâna 'âkan bertemùw dengan 'âku:

23 Melâjinkan bârang jang Rôkhu-'lkhudus deri pada negerij ſampej kapada negerij ſudah berſjakſi, ſabdânja: bahuwa babarapa peng'îkat dan kaſukâran nanti meng'enâ'ij 'âku.

24 Tetâpi tijâda 'âku meng'apâkan bârang ſaperkâra, dan tijâda ber'indahkan djiwâku bagi ſendirîku, ſopâja 'âku mengganâpij maſxâtku dengan ſuka djita, dan chidmet 'îtu, jang 'âku ſudah ber'awleh deri pada mahâ Tûhan Xîsàj, 'âkan berſjaksîkan 'Indjîl nixmat 'Allah.

25 Maka bahuwa ſaſonggohnja ſakârang djûga 'âku 'îni tâhu, bahuwa ſamowa kâmu 'îni, jang 'âku ſudah melintas tampatmu ſambil berchothbatkan karadjâ'an 'Allah, tijâda lâgi 'âkan memandang mukâku.

26 Sebàb 'îtu 'âku berſjakſi pada kâmu pada hârij jang ſakârang 'îni, bahuwa 'âku 'îni 'ada sûdjij deri pada dârah kâmu ſakalijen.

27 Kârana ſudah tijâda 'âku membunîkan bârang 'apa 'âkan djângan memberîta pada kâmu ſaganàp khadlâ 'Allah.

28 Sebàb 'îtu hendakhlah kâmu 'ingat 'âkan ſendirîmu, dan 'âkan ſaganàp kâwan 'îtu, jang

'âtasnja Rôlhu-'lkhudus ſudah 'angkat kâmu mendjâdi 'Uskhuf p, 'âkan menggombalâkan djamâ'at 'Allah, jang telàh deper'awlehnja dengan dârahnja jang châts.

29 Kârana 'âku djûga tâhu lhâl 'îni, bahuwa komedijen deri pada pertjerejanku babarapa gurk buwas 'âkan mâſokh dâtang kapada kâmu, jang tijâda sâjang 'âkan kâwan:

30 Dan deri 'antâra kâmu ſendîrij 'âkan berbangkit babarapa lâki p, jang meng'ûtjap perkâra p jang terpûtar bâlikh, 'âkan menghejlâkan ſegala murîd menûrut dija.

31 Sebàb 'îtu djagâlah dan 'îngatlah kâmu, bahuwa tîga tâhon lamânja mâlam dan ſijang ſudah tijâda 'âku berhenti deri pada memberij natsilhet pada ſaſa'awrang dengan tjûtjor 'ajer mâta.

32 Sakârang pawn, hej sûdâra p ku lâki p, 'âku berpatârohkan kâmu pada 'Allah dan pada kalâm nisrmatnja: jang berkawâſa per'ûſahkan kâmu dengan ſempornânja, dan memberij pada kâmu ſawâtu pegângan pusâka di'antâra ſakalijen 'awrang jang telàh dekhuduskan.

33 'Âkan pejrakh 'âtaw 'amàs 'âtaw pakejan bârang ſa'awrang ſudah tijâda ku'îngin.

34 Dan kâmu ſendîrij tâhu bahuwa kaduwa tângganku 'îni ſudah bakardja 'âkan ber'awleh pentjaharijanku, dan 'âkan pentjaharijan ſegala 'awrang jang 'adâlah ſertâku.

35 Dâlam ſamowa 'âku ſudah menondjokh pada kâmu, bahuwa dengan berlelàh demikijen hâros 'awrang meng'angkat ſegala 'awrang lemàh, dan meng'enàng ſegala perkata'an mahâ Tûhan Kriſtaj, ſedàng 'ija ſendîrij ſudah berſabda: bahuwa memberij 'îtu 'ada lebèh mulija deri pada tarîma.

36 Dan hâbis dekatâkannja ſegala perkâra 'îni berteludlah 'ija terlîpat lûtut p nja, dan berſombahjanglah ſerta dengan ſakalijen marîka 'îtu.

37 Maka djadilah tangîſan besàr 'antâra ſamowânja: ſjahdan marîka 'îtu memelokhlah lejher Pawlus meng'utjôpij dija:

38 Sambil duka tjita, 'istemejwa 'awleh kârana perkata'an jang telàh ſudah dekatâkannja, bahuwa tijâda lâgi marîka 'îtu nanti memandang mukânja: maka dehentarkannja dija nâjik kakapal.

FATSAL JANG KA XXI.

1 SAbermûla tatkâla djâdi kâmij meng'ârang tertjerèj deri pada marîka 'îtu, maka berlâjerlah kâmij tapàt p, lâlu dâtanglah ka-Kaws, dan pada hârij jang dâtang ka-Rôdus, dan deri sâna ka-Patarâ.

2 Dan ſatelàh ſudah kâmij mendâpat ſawâtu kapal, jang hendakh menjabaràng ka-Fûnikijâ, maka kâmij nâjiklah dâlamnja 'îtu, lâlu meng'ârànglah.

3 'Adapawn ſatelàh ſudah kâmij berpandângan dengan KHibris, dan meninggalkan 'îtu kaſabelàh kîrij, maka berlâjerlah kâmij ka-Sûrijâ, dan tibôlah ka-TSûr; kârana disâna 'awrang kapal hendakh ponggahkan mowâtan.

4 Dan ſatelàh ſudah kâmij mendâpat bârang murîd p, maka tinggallah kâmij desîtu bârang tûdjokh hârij lamânja: jang berkatâlah pada Pawlus 'awleh 'ilhâm Rôlh, djângan 'ija mûdikh kapada Jerûſalejm.

5 'Adapawn tatkâla djâdi, bahuwa kâmij ſudah mengganâpij ſegala hârij 'îni, maka kaluwarlah dan ber'angkatlah kâmij, ſedàng ſamowa marîka 'îtu ſerta dengan bîni p nja dan 'ânakh p nja menghentarlah kâmij ſampej kaluwar negerij: maka dipantej berteludlah kâmij terlîpat lûtut p, dan berſombahjanglah.

6 Dan hâbis kâmij minta ſalâm ſa'awrang pada ſa'awrang, nâjiklah kâmij mâſokh kapal: tetâpi marîka 'îtu pûlanglah ſaſa'awrang kapada rûmahnja jang châts.

7 'Adapawn 'âkan kâmij 'îni, ſatelàh hâbis kâmij menjudahkan palajâran deri pada TSûr, ſinggahlah kâmij ka-Kakaw: dan hâbis kâmij memberij ſalâm pada ſegala sûdâra lâki p tinggallah kâmij ſertânja ſawâtu djûga hârij lamânja.

8 Maka pada ka'ejsôkan harînja kaluwarlah Pawlus dan kâmij jang meng'îring dija, lâlu dâtanglah ka-KHajtſarijâ: dan hâbis kâmij mâſokh rûmah Filipus 'El'indjilij (jang 'adâlah ſa'awrang deri pada katûdjoh 'awrang 'îtu) tinggallah kâmij ſertânja.

9 'Adapawn

9 'Adapawn pada 'awrang 'ini 'adâlah 'ampat 'ânakh parampuwan, jang 'ânakh dâra, jang 'ija bernubuwetlah.

10 Dan ſatelàh ſudah kâmij tinggal disâna bânjakh hârij lamânja, tûronlah deri pada tânah Jehûdâ ſa'awrang Nabij, namânja 'Adjabus:

11 Maka dâtanglah 'ija kapada kâmij, dan 'ambillah kamàr Pawlus, dan hâbis de'îkatnja tângan p dan kâki p dirînja, katâlah 'ija: demikijen bafermân Rôhhu-'lkhudus; lâki p 'itu, jang 'ampûnja kamàr 'ini, demikijen 'awrang Jehûdij 'âkan meng'îkat dija di-Jerûſalejm, dan ſarahkan dija kapada tângan p CHalâjikh.

12 'Adapawn demi kâmij menengar demikijen 'ini, maka mintâlah, mâwu kâmij 'ini, mâwu 'awrang 'iſij tampat 'itu, djângan 'ija mûdikh ka-Jerûſalejm.

13 Tetâpi sâhutlah Pawlus; 'apa kardja kâmu menângis dan merûſakh hatîku? kârana 'âku 'ini 'ada ſadija, bûkan sâdja 'âkan de'îkat, hânja lâgi 'âkan mâti debûnoh di-Jerûſalejm 'awleh kârana nâma mahâ Tûhan Jesâj.

14 Dan tatkâla tijâda 'ija ſuka dengar natsihhet 'itu, maka berhentîlah kâmij, ſambil berkâta: djadîlah djûga kahendakh mahâ besàr Tûhan.

15 Maka komedijen deri pada hârij p 'itu djûga kâmij berkamiskanlah bârang p kâmij, dan mûdikhlah ka-Jerûſalejm.

16 Maka sâma p dengan kâmij pergîlah lâgi bârang 'awrang deri pada murîd p dâtang deri pada KHajtſarijâ, jang menghentar ſertânja ſa'awrang KHibrijij Menâſawn namânja, ſa'awrang murîd jang lâma, dâlam rûmah ſijâpa kâmij hendakh berdjâmuw.

17 Dan ſatelàh ſudah kâmij dâtang ka-Jerûſalejm, maka ſegala sûdâra lâki p ſudah menjambôtij kâmij dengan ſuka hatînja.

18 Maka pada hârij 'ejſokhnja mâſokhlah Pawlus ſerta kâmij dâtang kapada Jakkhûb: maka ſamowa Penatuwah ſudahlah dâtang kasâna.

19 Dan hâbis 'ija memberij ſalâm pada marîka 'itu, maka detûtornja ſegala ſaſawâtu jang 'Allah ſudahlah berbowat di'antâra CHalâjikh 'awleh chidmetnja.

20 Dan ſatelàh ſudah marîka 'itu dengar 'itu, maka pudjîlah 'ija 'âkan mahâ besàr Tûhan: dan katâlah padânja; 'angkaw memandang, hej sûdâra lâki p, barapa lakhſa 'awrang Jehûdij 'ada jang ber'îmân: dan ſakalijennja 'itu 'ada 'awrang ſejlhân dâlam Tawrât.

21 Maka marîka 'itu ſudah depel'adjârij 'âkan 'angkaw, bahuwa 'angkaw meng'âdjar ſakalijen 'awrang Jehûdij, jang dûdokh di'antâra CHalâjikh, 'itu mortad deri pada Tawrât Mûsâj, 'awleh katâmu: tijâda 'ûſah marîka 'itu chatankan 'ânakh p lâki p, dan tijâda 'ûſah 'ija berdjâlan menûrut sâdetnja.

22 'Apâtah dâja kalàkh? ſakâli p hâros kabanjâkan 'awrang 'itu berhimpon: kârana marîka 'itu 'âkan dengar bahuwa ſudah kawdâtang.

23 Sebàb 'itu berbowatlah kirânja bârang jang kâmij katâkan padâmu: 'ada di'antâra kâmij 'ampat lâki p jang 'âtasnja 'ada ſawâtu nadzar.

24 'Ambillah marîka 'itu ſertâmu, dan thâhirkanlah dirîmu ſertânja, dan berbowatlah balandja sâma p dengan dija, ſopâja 'ija mentjûkor kapalânja: dan ſopâja ſamowa 'awrang meng'atahuwij bahuwa bûkan 'ada benàr bârang ſawâtu, jang 'ija ſudah depel'adjârij 'âkan 'angkaw: tetâpi bahuwa 'angkaw ſendîrij lâgi berdjâlan dengan memaliharâkan Tawrât.

25 'Adapawn 'âkan CHalâjikh jang ber'îmân kâmij ſudah menjûrat, dan kîra p 'ada ferdluw, djângan marîka 'itu hhâfidkan bârang jang ſabâgejnja, hânja memaliharâkan dirînja djûga deri pada bârang jang telàh deperſombahkan kapada Berhâla p, dan deri pada dârah, dan deri pada bârang jang ſudah mâti lemàs, dan deri pada paſondâlan.

26 Tatkâla 'itu Pawlus, jang 'ambil ſegala lâki p 'itu ſertânja, komedijen deri pada 'ija dethâhirkan, ſerta marîka 'itu pada hârij jang dâtang 'itu mâſokhlah kadâlam Kazbah, memberîta bahuwa punohlah ſegala hârij thahâretnja, maka tinggallah 'ija disâna ſampej perſombâhan ſudah deperſombahkan kârana mâſing p ſa'awrang deri pada marîka 'itu.

27 'Adapawn tatkâla katûdjoh hârij 'itu nanti pûtus, maka bârang 'awrang Jehûdij deri pada 'Aſija melîhatlah dija didâlam Kazbah, dan meng-

mengharûkanlah ſaganàp raxijet, dan mendjâmahkanlah tângan p kapadânja,

28 Sambil berterijakh: hej kâmu lâki p 'awrang Jiſrâ'ejlij, tûlonglah kirânja: 'ija 'îni 'ada mânuſija 'itu, jang ſaganàp sâna sîni meng'âdjar ſakalijen 'awrang perkâra p jang lâwan khawm, dan Tawrât, dan tampat 'îni: lebèh deri pada 'itu 'ija ſudah memâſokhkan lâgi bârang 'awrang Jûnânij kadâlam Kaxbah, dan ſudah menedjiskan tampat jang mukhadas 'îni.

29 Kârana dihûlu marîka 'itu ſudahlah melîhat Terofîmus 'awrang 'Efsûs 'itu ſertânja didâlam negerij, jang marîka 'itu ſangkâlah bahuwa Pawlus ſudahlah memâſokhkan dija kadâlam Kaxbah.

30 Maka tergarakhlah 'iſij ſaganàp negerij, dan djadîlah peng'arumânan khawm, maka marîka 'itu tangkaplah Pawlus, dan hejlâkanlah dija kaluwar Kaxbah: maka ſabantar djûga terkontjîlah pintu p.

31 'Adapawn tatkâla marîka 'itu ſukâlah membûnoh dija, dâtanglah warta 'itu kapada Panggribu jang kapâla pasûkan, bahuwa kaharuwanlah ſaganàp Jerûſalejm.

32 Jang pada sâxat 'itu djûga 'ambillah ſertânja babarapa laſjkar dan Pengrâtus p, dan tûronlah lârij kapada marîka 'itu. 'Adapawn ſerta delîhatnja Pangribu dan ſegala laſjkar 'itu, maka berhentîlah marîka 'itu deri pada memûkol Pawlus.

33 Tatkâla 'itu hampirlah Pangribu 'itu, dan tangkaplah dija, dan sûrohlah 'awrang bulonggûkan dija dengan duwa rantej: dan bertanjâlah ſijapâtah 'ija 'ada, dan 'apâtah 'itu 'ada jang telàh taperbowat.

34 Maka di'antâra raxijet berterijakhlah 'awrang ſatengah bagîni, dan ſatengah bagîtu: tetâpi ſedang tijadâlah 'ija bawleh tâhu kaſonggôhan deri kârana ghawghâ gompar, maka desûrohnja 'awrang membâwa dija kapada pâgar patantarâ'an.

35 Dan ſatelàh ſudah 'ija ſampej kapada ſupâna, djâdi 'ija de'ûſong 'awleh laſjkar p 'awleh kârana tampil raxijet.

36 Kârana kabanjâkan khawm 'itu 'îkotlah ſambil berterijakh: 'ambillah bowang dija 'îni.

37 'Adapawn tatkâla Pawlus nanti demâſokhkan kadâlam pâgar patantarâ'an, ſombahlah 'ija pada Pangribu 'itu: Hhalâlkah pada pâtek katâkan 'apa p kapadâmu? maka ſabdâlah 'ija; tahûkah 'angkaw bahâſa Jûnânij?

38 Bûkankah kalàkh 'angkaw 'îni 'ada 'awrang Mitſrij 'itu, jang dihûlu deri pada zemân 'îni ſudah berbowat hûro hâra, dan menghentar ka'ampat rîbu 'awrang peng'âmokh 'itu kaluwar kapâdang bel'antâra?

39 Tetâpi ſombahlah Pawlus: pâtek 'îni kawnun 'ada ſa'awrang Jehûdij, deri pada Tarſjiſj, ſa'awrang bejbas pada ſawâtu negerij di-Kilikijâ jang bûkan kûrang maſjhûr namânja: maka pâtek minta padâmu, berîlah 'idzin pada pâtek 'âkan meng'ûtjap kapada khawm.

40 Dan ſatelàh ſudah deberînja 'idzin, maka Pawlus jang 'ija berdîrij pada ſupâna 'itu lambejlah dengan tângannja kapada khawm: dan tatkâla marîka 'itu berdijam dirînja ſakâli p, maka 'ija pawn menjapâlah dija dengan bahâſa Xibrânij, 'ûdjarnja:

FATSAL JANG KA XXII.

1 HEj kâmu lâki p 'awrang sûdâra p dan bâpa p, dengarlah kirânja xudzurku, jang ſakârang terbâwa kapada kâmu.

2 ('Adapawn demi dedengarnja bahuwa 'ija menjâpa dija dengan bahâſa Xibrânij, mâkin lebèh berdijamlah marîka 'itu dirînja. Maka meng'ûtjaplah 'ija:)

3 Bejta 'îni pawn 'ada lâki p Jehûdij, taper'ânakh di-Tarſjiſj negerij Kilikijâ, tetâpi terpejâra didâlam negerij 'îni, dûdokh dibâwah kâki p Djamlî'ejl: tapel'âdjar menûrut kahalûſan ſunet nejnekh mawjang, jang 'ada ſa'awrang ſjejlhân 'âkan ſjarîxet 'Allah, ſeperti ſamowa kâmu 'ada pada hârij 'îni.

4 Jang ſudah menghambat 'awrang tsirâth 'îni ſampej bûnoh p an, ſambil meng'îkat dan ſarahkan 'awrang kadâlam pandjâra, mâwu lâki p, mâwu parampuwan.

5 Seperti lâgi 'Imâm besàr 'ada ſjakſi padâku, ſerta dengan ſaganàp madjlis SJujûch: deri pada ſijâpa 'awrang lâgi hâbis bejta meng'ambil sûrat p kapada

kapada sûdâra p lâki p, ſudah bejta pergi berdjâlan ka-Daméſekh, hendakh membâwa lâgi ſegala 'awrang jang 'ada disâna ter'îkat ka-Jerûſjalejm, ſopâja marîka 'îtu kena ſjikſa.

6 Tetâpi berlâku padâku, ſedang bejta berdjâlan dan menghampir ka-Daméſekh, ſakîra p pada tengah hârij, bahuwa ſakûnjong p deri dâlam lângit bergomirlâpanlah ſawâtu tjahâja besàr kulîling bejta.

7 Maka djâtohlah bejta terdjurûmis kabûmi, dan dengarlah ſawâtu ſawâra meng'atâkan padâku: hej SJâ'ûl, SJâ'ûl, meng'apa 'angkaw menghambat 'âku?

8 Maka sâhutlah bejta: ſijâpa 'adâmu, jâ Tûhan? maka ſabdâlah 'ija kapadâku: 'âku 'îni 'ada SJîsâj Nâtsirij, jang 'angkaw menghambat.

9 Maka ſegala 'awrang jang 'adâlah ſertâku 'îtu ſonggohpawn melîhatlah tjahâja, dan djadîlah bergantar, tetâpi ſawâra 'awrang jang meng'ûtjap kapadâku tijadâlah 'ija menengar.

10 Maka ſombahlah bejta: 'apâtah pâtek 'âkan berbowat, jâ mahâ Tûhan? maka ſabdâlah mahâ Tûhan kapadâku: bângonlah dan pergîlah ka-Daméſekh: maka disâna 'âkan dekatâkan padâmu bârang ſakalijen jang telàh detûtahkan padâmu 'âkan berbowat.

11 'Adapawn ſedang tijadâlah bejta ber'awleh melîhat deri kârana kamulijâ'an tjahâja 'îtu djûga, maka terpimpinlah tângganku 'awleh 'awrang jang 'adâlah ſertâku, dan dâtanglah bejta mâſokh Daméſekh.

12 Maka ſa'awrang HHananjâ namânja, ſawâtu lâki p jang ſâbid menûrut Tawrât, jang ſudah mendâpat ſjakſi tſalâHhnja 'awleh ſamowa 'awrang Jehûdij jang dûdokh disâna,

13 'Adâlah dâtang kapadâku, dan berdirîlah hampir, lâlu katâlah padâku: hej sûdâra SJâ'ûl, djadîlah melîhat pûla. Maka pada djam 'îtu djûga djâdi bejta 'îni melîhat kapadânja.

14 Maka katâlah 'ija: 'Ilah nejnekh mawjang kâmij dihûlu ſudah bertantûkan 'angkaw 'âkan meng'enàl kahendakhnja, dan melîhat 'awrang ſâdil 'îtu, dan menengar ſawâra deri dâlam mûlutnja.

15 Kârana 'angkaw 'âkan 'ada ſjaksînja ſâma ſakalijen 'awrang mânuſija, 'âkan ſegala ſaſawâtu, jang 'angkaw ſudah memandang dan menengar.

16 Sakârang pawn meng'apa 'angkaw berlambâtan? bângonlah, dan berîlah dirîmu depermandîkan, dan dawſa p mu debâſohkan hâbis, ſambil menjebutkan nâma mahâ Tûhan.

17 Maka per'istiwâlah padâku, ſatelàh ſudah bejta pûlang ka-Jerûſjalejm, dan tatkâla bejta berſombahjang didâlam Kanzbah, bahuwa djadzbah berlakûlah ka'âtas bejta;

18 Dan bahuwa bejta melîhatlah dija, ſedang 'ija berſabda padâku: berbângat p anlah, dan kaluwarlah lakàs p deri dâlam Jerûſjalejm; kârana marîka 'îtu tijâda 'âkan tarîma kaſjaksi'anmu 'âkan dâku.

19 Maka ſombahlah bejta: jâ mahâ Tûhan, marîka 'îtu meng'atahuwij, bahuwa pâtek 'îni 'adâlah pandjarâkan, dan mentjomokhkan didâlam Kanîſah p ſegala 'awrang jang ber'îmân 'âkan 'angkaw:

20 Dan tatkâla tertompahlah dârah 'Istefânus ſjahîdmu, bahuwa lâgi pâtek ſendîrij 'adâlah berdîrij hampir, dan ſerta berkenàn pada kabunôhannja, dan menonggowij ſegala pakejan 'awrang jang membûnoh dija.

21 Maka ſabdâlah 'ija kapadâku: pergîlah berdjâlan: kârana 'âku 'îni hendakh meng'ûtus 'angkaw pergi djâwoh p kapada GHalâjikh.

22 'Adapawn marîka 'îtu dengarlah dija ſampej kapada perkata'an 'îni djûga: kârana marîka 'îtu njâringkanlah ſawarânja, katânja: 'angkatlah bowang ſabâgej 'awrang deri 'âtas bûmi; kârana tijâda ſanûnoh 'ija tinggal hîdop p.

23 'Adapawn ſedang marîka 'îtu berterijakh, dan membowang pakejan p nja, dan tjampakhkan duli ka'âdara,

24 Maka Pangrîbu 'îtu sûrohlah 'awrang membâwa dija kadâlam pâgar patantara'an, dan ſabdâlah 'âkan 'awrang memariksâ'ij Hhâlnja dengan tjomòkh p, ſopâja dekatahuwînja, 'awleh kârana ſebàb 'apa marîka 'îtu berſawâra ſasângat 'âtasnja.

25 SJahdan 'apabîla 'awrang meragàng dija dengan tâli p kûlit, katâlah Pawlus kapada Pengrâtus jang berdîrij desîtu: Hhalâlkah kâmu

mentjomokhkan ſa'awrang Rawmâwij, 'itupawn dengan tijâda ber'atjâra?

26 'Adapawn demi Pengrâtus menengar 'itu, berdâtanglah 'ija memberîta 'itu pada Pangribu, 'ûdjarnja: lihatlah bâjik p 'apa 'angkaw 'ada berbowat, kârana mânuſija 'ini 'ada ſa'awrang Rawmâwij.

27 Maka berdâtanglah Pangribu 'itu, dan ſabdâlah padânja: katâkanlah padâku, 'adâkah 'angkaw 'ini ſa'awrang Rawmâwij? maka ſombahlah 'ija: behkan.

28 Maka sâhutlah Pangribu: dengan mawdal besàr 'âku 'ini ſudah ber'awleh Hhakh kabejbâsan 'ini. Maka ſombahlah Pawlus: tetâpi pâtek 'ini lâgi ſudah taper'ânakh dengan Hhakh 'itu djûga.

29 Sebàb 'itu maka ſabantar djûga berhentîlah deri padânja ſegala 'awrang, jang ſadija 'âkan pariksâkan Hhâlnja. Maka Panghûlu 'itu tâkotlah lâgi, ſedàng dekatahuwînja, bahuwa ſa'awrang Rawmâwij 'adânja, dan ſebàb ſudahlah 'ija meng'îkat dija.

30 Dan pada hârij 'ejſokhnja, ſedàng dekahendakînja tâhu kaſonggôhan, 'apa ſebabnja 'ija detûdoh 'awleh 'awrang Jehûdij, maka de'awrejkannja bulonggow p nja, dan desûrohnja ſegala kapâla 'Imâm dan ſaganàp madjlisnja 'itu dâtang: maka dehîlirkannja Pawlus, lâlu deperdirîkannja dija kahadâpan marîka 'itu.

FATSAL JANG KA XXIII.

1 SAbermûla maka Pawlus jang memâta p ij madjlis SJerîf 'itu katâlah: hej kâmu lâki p 'awrang sûdâra p, bejta 'ini dengan ſaganàp ſatâhu hatîku jang tûlus ſudah melajânij pada 'Allah ſampej kapada hârij 'ini.

2 Tetâpi HHananjâ 'Imâm besàr 'itu sûrohlah 'awrang jang berdîrij deſisînja 'itu menampar mûlutnja.

3 Tatkâla 'itu katâlah Pawlus kapadânja 'itu: 'Allah nanti menampar dîkaw, hej dinding jang terlâbor pûtih p: 'adâkah 'angkaw 'ini lâgi dûdokh meng-Hhukumkan bejta tûrut bûnji Tawrât, dan 'adâkah 'angkaw sûroh 'awrang menampar bejta lâwan bûnji Tawrât?

4 Maka 'awrang jang ſerta berdîrij 'itu katâlah: 'angkawkah mâkej 'Imâm besàr châdim 'Allah 'itu?

5 Maka berkatâlah Pawlus: tijadâlah bejta tâhu, hej sûdâra p ku lâki p, bahuwa 'ija 'ada 'Imâm besàr. Kârana ſudah tersûrat, djânganlah 'angkaw meng'utôkij Panghûlu khawmmu.

6 'Adapawn ſedàng Pawlus meng'atahuwij, bahuwa ſabelàh ſawâtu 'ada deri pada 'awrang TSadûkhij, dan ſabelàh lâjin deri pada 'awrang Farîſij, maka berſarûlah 'ija didâlam madjlis 'itu; hej kâmu lâki p 'awrang sûdâra p, bejta 'ini 'ada ſa'awrang Farîſij, 'ânakh ſa'awrang Farîſij: pada Hhâl 'âſa dan khijâmet 'awrang mâti p bejta 'ini dedaxwaj.

7 Dan ſatelàh ſudah 'ija meng'ûtjap 'itu, maka djadîlah tjiderâ di'antâra 'awrang Farîſij dan 'awrang TSadûkhij, dan kabanjâkan 'awrang 'itu debahagîlah duwa.

8 Kârana ſonggohpawn 'awrang TSadûkhij menjangkal bûkan 'ada bârang khijâmat, dan bûkan 'ada bârang Melâ'îkat, 'âtaw bârang Rôhh: tetâpi 'awrang Farîſij meng'âkaw kaduwa perkâra 'itu.

9 Maka djadîlah ſawâtu penjarûw besàr: dan berdirîlah Kâtib p jang deri ſabelàh 'awrang Farîſij, dan berlâwan p anlah, 'ûdjarnja: bârang djâhat tijâda kâmij mendâpat didâlam mânuſija 'ini: dan djikalaw bârang Rôhh 'âtaw Melâ'îkat ſudah meng'ûtjap kapadânja, djânganlah kâmij melâwan 'Allah.

10 'Adapawn ſatelàh ſudah djâdi tjiderâ besàr, maka Pangribu, jang tâkotlah Pawlus 'âkan detjârik 'awleh marîka 'itu, sûrohlah laſjkar p 'itu tûron merabût dija deri tengah p marîka 'itu, dan membâwa dija kadâlam pâgar patantarâ'an.

11 Maka pada mâlam jang dâtang 'adâlah mahâ Tûhan Hhâdlir padânja, dan ſabdâlah: pertataplah hatîmu, jâ Pawlus. Kârana ſeperti 'angkaw ſudah berſjakſi 'âkan dâku di-Jerûſjalejm, demikijenlah lâgi hâros 'angkaw berſjakſi di-Rawmâ.

12 Dan ſatelàh ſudah ſijang hârij, maka bârang 'awrang deri pada 'awrang Jehûdij berbowatlah ſawâtu perhubongan, dan meng'aramkanlah dirînja, 'ûdjarnja: tijâda 'ija mâwu mâkan, dan

tijâda

tijâda 'ija mâwu mînom, ſabulòm 'ija ſudah membûnoh Pawlus.

13 Maka marîka 'îtu 'adâlah lebèh deri pada 'ampat pûloh 'awrang jang ſabitjâra ſudahlah berbowat perſompâhan 'îni.

14 Jang pergîlah kapada kapâla p 'Imâm dan SJujûch, dan katâlah: dengan kakarâman kâmij ſudah meng'aramkan dîrij kâmij tijâda mâwu ſantap 'apa p, ſabulòm kâmij ſudah membûnoh Pawlus.

15 Sakârang pawn hendakhlah kâmu 'îni berſâma p dengan madjlis SJerîf menjatâkan pada Panggribu, ſopâja pada ka'ejsôkan harînja dehîlirkannja dija kapada kâmu, ſa'awleh p kâmu mâwu mâkin menjîdikh dengan lebèh ſakhsâma 'âkan ſegala Hhâl 'ahhwâlnja: maka kâmij 'îni 'ada ſadija 'âkan membûnoh dija dihûlu deri pada 'ija ſampej kapada kâmu.

16 'Adapawn demi 'ânakh lâki p sûdâra parampuwan Pawlus menengar peng'adângan 'îni, maka dâtanglah 'ija, dan mâſokhlah kadâlam pâgar patantarâ'an memberîta 'îtu pada Pawlus.

17 Maka Pawlus pawn panggillah ſa'awrang deri pada ſegala Pengrâtus berdâtang, dan katâlah: bawâlah 'awrang mûda 'îni kapada Panggribu; kârana padânja 'ada bârang chabàr 'âkan memberîta 'îtu padânja.

18 'Arkijen maka 'ija pawn 'ambillah membâwa dija kapada Panggribu, dan katâlah: Pawlus 'awrang jang terbulonggguw 'îtu ſudah memanggil bejta berdâtang, dan ſudah minta bejta membâwa 'awrang mûda 'îni kapadâmu, jang padânja 'ada bârang chabàr 'âkan meng'atâkan 'îtu padâmu.

19 'Adapawn Panggribu 'îtu 'ambillah dija pegàng tângannja, dan hâbis 'ija menjîſah kapada ſatampat, bertanjâlah 'ija: 'apâtah chabàr 'îtu jang 'ada padâmu 'âkan memberîta padâku?

20 Maka ſombahlah 'ija: bahuwa 'awrang Jehûdij ſudah muwâfakhat minta padâmu, ſopâja pada ka'ejsôkan harînja 'angkaw menghîlirkan Pawlus mâſokh madjlis, sa'awleh p marîka 'îtu dengan lebèh ſakhsâma mâwu memariksâ'ij 'âkan bârang Hhâl 'ahhwâlnja.

21 Tetâpi djânganlah 'angkaw 'îni pertjâja pada marîka 'îtu. Kârana lebèh deri pada 'ampat pûloh lâki p deri pada marîka 'îtu meng'âdang padânja, jang ſudah meng'aramkan dirînja tijâda mâwu mâkan, dan tijâda mâwu mînom, ſabulòm 'ija ſudah membûnoh dija: maka ſakârang marîka 'îtu 'ada ſadija menantîkan ſudîmu.

22 'Arkijen maka Panggribu 'îtu lepaskanlah 'awrang mûda 'îtu pûlang, ſambil berpasàn padânja, djângan meng'atâkan pada bârang ſa'awrang, bahuwa 'angkaw ſudah menjatâkan ſegala perkâra 'îni kapadâku.

23 Dan hâbis 'ija memanggil bârang duwa 'awrang deri pada ſegala Pengrâtus 'îtu berdâtang, katâlah 'ija: Hhâdlirkanlah duwa râtus 'awrang laſjkar, ſopâja marîka 'îtu pergi berdjâlan ſampej ka-KHajtſarijâ, lâgi tûdjoh pûloh 'awrang berkûda, dan duwa râtus 'awrang pertikâman, kalàkh pada djâm jang katîga deri pada mâlam.

24 Dan bejarlah marîka 'îtu berlangkap babarapa kandarâ'an, ſopâja denâjikkannja Pawlus ka'âtasnja, dan debawâkannja dija dengan ſadjahatarâ kapada 'Adapâti Fejlîkis.

25 Maka desûratnja ſakepîng risâlet, jang demikijen 'îni karângannja:

26 Salâm doxâ 'Iklawdijus Luſijâ dâtang kapada Fejlîkis 'Adapâti jang 'âmat xazîz.

27 Sedàng lâki p 'îni ſudahlah tertangkap 'awleh 'awrang Jehûdij, dan nanti debûnoh 'awleh marîka 'îtu, maka bejta ſudah berdâtang dengan laſjkar p membanton dija, hâbis bejta depel'âdjârij bahuwa 'awrang Rawmâwij 'adânja.

28 Dan ſedàng bejta ſukâlah meng'atahuwij perkatâ'an, dengan jang mâna 'awrang menudoh'ij dija, maka bejta bawâlah dija kadâlam madjlisnja.

29 Jang bejta ſudah mendâpat detudôhij 'âtas bârang mas'âlet Tawrâtnja, hânja bûkan 'ada bârang penudôhan, jang 'awlehnja hâros 'ija mâti debûnoh 'âtaw debulonggûkan.

30 'Adapawn ſatelàh ſudah denjatâkan padâku, bârang motslehhat nanti de'adâkan 'awleh 'awrang Jehûdij 'âtas lâki p 'îni, maka ſabantar djûga bejta ſudah menjûroh dija kapadâmu: ſambil berpasàn pada ſegala penûdohnja meng'atâkan berhadâpan 'angkaw bârang daxwâj 'âtasnja. THûbej laka.

31 'Arkijen maka ſegala laſjkar ſeperti bâraŋg jaŋg telàh terpasàn padânja 'îtu 'ambillah Pawlus, dan bawâlah dija pada mâlam 'îtu kapada 'Antîpatris.

32 Maka pada ka'ejsôkan harînja, ſatelàh ſudah deberînja 'awraŋg berkûda 'îtu ber'aŋgkat ſertânja, pûlaŋglah marîka 'îtu kapada pâgar patantara'an.

33 Jaŋg, ſatelàh hâbis 'ija mâſolh kadâlam KHajtfarijâ, dan ſarahkan risâlet 'îtu kapada 'Adapâti, lâgi ſudah meŋghâdapkan Pawlus kapadânja.

34 Dan hâbis 'Adapâti membâtja risâlet 'îtu, maka bertanjâlah 'ija, deri pada walât mâna djadînja, dan hâbis 'ija meŋ'atahuwij bahuwa Kilikijâ 'îtu tampat djadînja,

35 Berſabdâlah 'ija: 'âku hendakh menengar dîkaw, 'apabîla lâgi ſegala penûdohmu ſudah dâtaŋg kamârij, maka desûrohnja dija 'îtu dekurôŋgij didâlam 'îwân Hejrawdejs.

FATSAL JANG KA XXIV.

1 SAbermûla maka komedijen deri pada lîma hârij tûronlah HHananjâ 'Imâm besàr 'îtu ſerta dengan ſegala SJujûch, dan ſa'awraŋg dzalîkh Tertulus namânja, jaŋg ſudah meŋghâdap kapada 'Adapâti lâwan Pawlus.

2 Dan ſatelàh ſudah 'ija terpaŋggil, maka mulâ'ilah Tertulus menûdoh, 'ûdjarnja:

3 Bahuwa kâmij ſudah ber'awleh ſantawſa besàr 'awleh parentahmu, dan bahuwa babarapa kabidjikan de'adâkan pada chalîkhah 'îni 'awleh kabidjakhſana'anmu, hej Fejlîkis jaŋg 'âmat ſazîz, kâmij mendjondjoŋg ſakâli p dan ſaganàp sâna sîni dengan ſegala ſjukûr.

4 Tetâpi 'âgar djangan bejta menahânij 'aŋgkaw lebèh lâma, bejta minta 'aŋgkaw menengar kâmij kâta p dengan pûtus, tûrut kamurâhan hatîmu.

5 Kârana kâmij ſudah mendâpat lâki p 'îni 'ada ſawâtu wabâ, dan ſa'awraŋg jaŋg membângonkan hûro hâra di'antâra ſakalijen 'awraŋg Jehûdij jaŋg 'ada pada ſaganàp tânah maxmûr: dan ſa'awraŋg Khodâm bidxat ſegala 'awraŋg Natsrânij.

6 Jaŋg lâgi ſudah tjawba menedjiskan Kaxbah: jaŋg lâgi kâmij ſudah menaŋgkap, dan ſudah meŋghendâkij meŋghukumkan dija 'âtas bûnji Tawrât kâmij.

7 Tetâpi berdâtaŋglah Luſijâ Paŋgrîbu 'îtu ſerta, dan merabutlah dija dengan gâgah besàr deri pada tâŋgan p kâmij:

8 Sambil menjûroh ſegala penûdohnja dâtaŋg meŋghâdap 'aŋgkaw: deri pada ſijâpa hâbis 'aŋgkaw memariksâ'ij Khâlnja, 'aŋgkaw ſendîrij ſampat meŋ'atahuwij ſegala ſaſawâtu 'îtu jaŋg kâmij 'îni menudôhij 'âtasnja.

9 Maka menjertâ'îlah lâgi 'awraŋg Jehûdij, 'ûdjarnja: bahuwa ſegala perkâra 'îni 'ada demikijen benarnja.

10 Tetâpi sâhutlah Pawlus, ſatelàh hâbis 'Adapâti melambej padânja 'âkan berkâta: ſedaŋg pâtek tâhu bahuwa 'aŋgkaw babarapa tâhon lamânja ſudah 'ada Khâkim jaŋg memarentahkan chalîkhah 'îni, maka dengan hâti lebèh barânij pâtek membâwa xudzur 'âkan khâl dîrij pâtek.

11 Sedaŋg 'aŋgkaw ſampat meŋ'atahuwij, bahuwa bûkan 'ada lebèh deri pada duwa belàs hârij, deri pada tatkâla pâtek ſudah mûdikh hendakh ſombah ſudjûd di-Jerûſjalejm.

12 Maka marîka 'îtu ſudah tijâda mendâpat pâtek didâlam Kaxbah berkâta p kapada bâraŋg ſa'awraŋg, 'âtaw meŋ'adâkan bâraŋg peŋ'arûmânan raxijet, tijâda didâlam Kanîſah p, dan tijâda didâlam negerij:

13 Dan tijâda marîka 'îtu ſampat mendalîlkan, bâraŋg jaŋg 'ija ſakâraŋg menudôhij 'âtasku.

14 Tetâpi pâtek meŋ'âkaw 'îni dihadâpanmu, bahuwa pâtek menûrut tsirâth 'îtu, jaŋg marîka 'îtu menjebût bidxat, demikijen berbowat xibâdet pada 'Ilah nejnekh mawjaŋg kâmij, ſambil pertjâja bâraŋg ſakalijen jaŋg ſudah tersûrat didâlam Tawrât, dan didâlam ſegala sûrat Nabij p:

15 Sambil mempunjâ'ij 'âſa 'âkan 'Allah, jaŋg marîka 'îtu ſendîrij lâgi menantîkan, bahuwa nanti dâtaŋg khijâmet 'awraŋg mâti p, mâwu 'awraŋg jaŋg xâdil, mâwu 'awraŋg jaŋg bûkan xâdil.

16 Maka pada khâl 'îni pâtek meŋ'uſahâkan dîrij pâtek, 'âkan ſantijâſa ber'awleh ſatâhu hâti

jaŋg

jang tijâda memberij ſjak kapada 'Allah dan ſegala mânuſija.

17 'Adapawn bânjakh tâhon 'antarânja pâtek ſudah berdâtang menjampejkan babarapa tſedekhah pada 'umetku, dan babarapa perſombâhan.

18 Pada Hhâl jang mâna pâtek ſudah dedâpat terthâhirkan didâlam Kaabah, bûkan dengan ramijet, dan bûkan dengan ghawghâ gompar, 'awleh bârang 'awrang Jehûdij deri pada 'Aſijâ:

19 Jang ſahârosnja 'ada Hhâdlir dihadâpanmu, dan menûdoh pâtek, djikalaw 'ada padânja bârang dawaj 'âtas pâtek.

20 'Âtaw bejarlah marîka 'îni ſendîrij berkâta, kâluw p 'ija ſudah mendâpat bârang 'anjâja didâlam pâtek, tatkâla pâtek ſudah berdîrij mengh âdap madjlis SJerîf:

21 Melâjinkan 'âkan ſawâtu djûga pengvâta 'îni, jang pâtek ſudah menjarûw berdîrij divantâra marîka 'îtu: bahuwa pada Hhâl khijâmet 'awrang mâti p harîni bejta djûga dedawaj 'awleh kâmu.

22 'Adapawn ſatelàh ſudah Fejlîkis dengar ſegala perkâra 'îni, maka depertanggohkannja marîka 'îtu, ſabdânja: ſatelàh hâbis dengan lebèh ſakhsâma 'âku mengvatahuwij ſegala Hhâl 'alhwâl tsirâth 'îni, manakâla Luſijâ Pangrîbu 'îtu ſudah tûron, 'âku hendakh menjîdikh ſegala ſaſawâtu jang kena kâmu.

23 Maka berpaſanlah 'ija pada Pengrâtus 'îtu, ſopâja Pawlus detongguwij, dan bervawleh pengvaluwâſan, ſahingga djângan 'ija melârang bârang ſavawrang deri pada ſegala 'awrangnja jang châts 'îtu berchidmet padânja, 'âtaw berdâtang kapadânja.

24 'Adapawn komedijen deri bârang hârij, ſatelàh ſudah dâtang Fejlîkis ſerta dengan Derûſilâ binînja, jang 'adâlah ſavawrang parampuwan Jehûdij, maka desûrohnja panggil Pawlus, lâlu dedengarnja dija bertjeriterâkan Hhâl 'îmân 'âkan 'Elmesêh.

25 Dan tatkâla 'ija beriwâjet 'âkan Hhâl zadilet, dan nazahân, dan Hhukum jang nanti dâtang, maka Fejlîkis, ſedang 'ija katakôtanlah 'âmat, 'îtu sâhutlah: ſudah ſakârang, pergîlah djûga: maka manakâla ſudah kudâpat bârang ſenang, 'âku 'âkan memanggil dîkaw mengh âdap.

26 Dan ſabâgej lâgi 'adâlah 'ija bervâſa bahuwa bârang derham 'âkan deberîkan padânja 'awleh Pawlus, ſopâja delepaskannja dija pergi: 'awleh ſebàb 'apa lâgi 'ija bânjakh kâli ſudah memanggil dija mengh âdap, dan berkâta p ſertânja.

27 Tetâpi ſatelàh ſudah ganàp duwa tâhon, maka Fejlîkis ſudah bervawleh Porkijus Fejstus 'âkan penggantînja: maka Fejlîkis, jang hendakh menondjokh kâſeh pada 'awrang Jehûdij, 'îtu membejarkanlah Pawlus terbulonggguw.

FATSAL JANG KA XXV.

1 'ADapawn ſatelàh ſudahlah hîlir Fejstus mâſokh walât 'îtu, maka komedijen deri pada tîga hârij mûdikhlah 'ija deri pada KHajtſarijâ ka-Jerûſjalejm.

2 Maka 'Imâm besàr, dan ſegala 'awrang mulija divantâra 'awrang Jehûdij 'îtu mengh âdaplah kapadânja melâwan Pawlus, dan memôhonkanlah dija,

3 Sambil meminta kâſeh 'âtasnja, ſopâja depanggilnja dija dâtang mengh âdap ka-Jerûſjalejm: ſarâja mengvadâkan pengvadângan 'âkan membûnoh dija 'antâra djâlan.

4 'Arkijen maka sâhutlah Fejstus: bahuwa Pawlus detongguwij di-KHajtſarijâ, tetâpi dirînja nanti bervangkat lakàs p kasâna.

5 Sebàb 'îtu, katâlah 'ija, djikalaw 'ada bârang 'awrang divantâra kâmu jang bawleh pergi, bejarlah marîka 'îtu tûron sâma p, ſopâja, djikalaw 'ada bârang jang kadapâtan dâlam lâki p 'îni, 'ija menûdoh dija.

6 Dan ſatelàh ſudah 'ija berlambâtan divantâra marîka 'îtu bûkan lebèh deri pada ſapûloh hârij lamânja, maka tûronlah 'ija ka-KHajtſarijâ, dan pada kavejsôkan harînja dûdokhlah 'ija divâtas mahhkamet, dan sûrohlah Pawlus dibâwa mengh âdap.

7 Dan ſatelàh ſudah 'ija berdâtang kasâna, maka berdirîlah ſegala 'awrang Jehûdij jang ſudahlah tûron deri pada Jerûſjalejm 'îtu kulîling dija, dengan membâwa penudôhan bânjakh dan

barât 'âtas Pawlus, bârang jang tijâda marîka 'îtu ſampat mendalîlkan.

8 Sedâng 'ija membâwa xudzurnja demikijen: bahuwa ſudah tijâda bejta berdawſa 'apa p kapada Tawrât 'awrang Jehûdij, dan tijâda kapada Kaxbah, dan tijâda kapada KHajtſar.

9 Tetâpi Fejstus, jang hendakh menondjokh kâſeh pada 'awrang Jehûdij, 'îtu sâhutlah pada Pawlus, dan ſabdâlah: mawûkah 'angkaw mûdikh ka-Jerûſjalejm, dan dihadâpanku dehhukumkan disâna 'âkan ſegala perkâra 'îni?

10 Maka ſombahlah Pawlus: pâtek 'ada berdîrij dihadâpan mahhkamet KHajtſar, dimâna hâros pâtek dehhukumkan: pada 'awrang Jehûdij ſudah tijâda pâtek berbowat 'anjâja, ſeperti 'angkaw 'îni lâgi tâhu bâjik p.

11 Kârana djikalaw pâtek berbowat 'anjâja, dan ſudah meng'ardjâkan bârang jang mustahhakh pada mawt, tijâda pâtek 'anggan mâti debûnoh: tetâpi djikalaw bûkan 'ada bârang 'apa benàr deri pada ſegala ſaſawâtu jang marîka 'îtu menudôhij 'âtasku, maka ſa'awrang pawn tijâda dâpat ſarahkan pâtek pada marîka 'îtu dengan ſakâſeh p. Pâtek 'istighâtz kapada KHajtſar.

12 Tatkâla 'îtu sâhutlah Fejstus, ſatelàh hâbis 'ija berkâta p dengan mustaſjâr: ſudahkah 'angkaw 'istighâtz kapada KHajtſar? 'angkaw djûga 'âkan pergi menghâdap KHajtſar.

13 'Adapawn ſatelàh ſudah lâlu babarapa hârij, dâtanglah Râdja 'Agripâ dan Bernîkej ka-KHajtſarijâ, hendakh memberìj ſalâm pada Fejstus.

14 Dan ſatelàh ſudah 'ija berlambâtan disâna bânjakh hârij lamânja, maka Fejstus ſudah menûtor pada Râdja ſegala perkata'an jang kena Pawlus, 'ûdjarnja: 'ada desîni ſa'awrang lâki p, jang ſudah debejarkan terbulongguw 'awleh Fejlîkis:

15 'Awleh kârana ſijâpa, tatkâla 'adâlah 'âku di-Jerûſjalejm, ſegala kapâla 'Imâm dan SJujûch 'awrang Jehûdij ſudah menghâdap menontut hhukum mawt 'âtasnja.

16 Pada ſijâpa 'âku ſudah menjâhut, bahuwa bûkan 'ada xâdet pada 'awrang Rawmâwij ſarahkan bârang ſa'awrang dengan ſakâſeh p 'âkan debûnoh, dihûlu deri pada 'awrang jang detûdoh 'îtu ſudah mendâpat ſegala penûdohnja berhadâpan dengan dija, dan ſudah ber'awleh tampat xudzur 'âkan hhâl daxwânja.

17 'Adapawn ſatelàh ſudah marîka 'îtu berhimpon kamârij, maka 'âku dengan tijâda memberìj pertanggôhan pada hârij jang dâtang ſudah dûdokh di'âtas mahhkamet, dan ſudah sûroh lâki p 'îtu dibâwa menghâdap.

18 'Âkan ſijâpa ſegala penûdohnja jang hhâdlir ſudah tijâda membâwa bârang perkata'an deri pada ſegala ſaſawâtu, jang ſeperti 'âku 'îni ſudahlah berſangka:

19 Tetâpi 'adâlah padânja bârang mas'âlet 'âkan dijânatnja jang châts 'âtasnja, dan 'âkan ſa'awrang Xîsàj, jang telàh mâti, jang Pawlus ſudah meng'atâkan 'ada hîdop.

20 Dan tatkâla 'âku 'îni 'adâlah huwas 'âkan pemariksâ'an hhâl 'îni, katâlah 'âku, kâluw p 'ija mâwu pergi ka-Jerûſjalejm, dan dehhukumkan disâna 'âkan ſegala perkâra 'îni.

21 Maka tatkâla Pawlus 'istighâtz 'âkan dirînja detongguwij kapada maxrifet duli hhadlret jang mahâ mulija, maka 'âku ſudah sûroh dija detongguwij, ſahingga mâna 'âku menjûroh dija pergi kapada KHajtſar.

22 Maka berkatâlah 'Agripâ kapada Fejstus: 'âku ſendîrij lâgi ſuka menengar mânuſija 'îtu. Maka berkatâlah 'ija: 'ejſokh 'angkaw 'âkan menengar dija.

23 'Arkijen maka pada ka'ejsôkan harînja, ſatelàh ſudah dâtang 'Agripâ dan Bernîkej dengan bânjakh kabesâran, dan ſudahlah mâſokh kadâlam penghadâpan ſerta dengan ſegala Panggrîbu, dan ſegala lâki p jang 'ada 'awrang besàr p dâlam negerìj 'îtu, terbawâlah Pawlus menghâdap 'âtas penjûroh Fejstus.

24 Maka berkatâlah Fejstus: jâ Râdja 'Agripâ, dan ſamowa lâki p jang 'ada hhâdlir desîni ſerta kâmij, kâmu memandang 'awrang 'îni, 'âkan ſijâpa ſaganàp kabanjâkan 'awrang Jehûdij ſudah memôhonkan tûlong kapadâku mâwu di-Jerûſjalejm mâwu desîni, ſambil berterijakh, bahuwa tijâda hâros 'ija hîdop lâgi.

25 Tetâpi 'âku 'îni ſudah mendâpat, bahuwa ſudah tijâda 'ija meng'ardjâkan bârang jang mustahhakh pada mawt, dan ſedang 'ija ſendîrij

lâgi

lâgi ſudah 'istighâtz kapada duli Hhadlret jang mahâ mulija, maka 'âku ſudah berkîra menjûroh dija pergi.

26 'Âkan ſijâpa tijâda 'âku tâhu menjûrat kapada duli jang depertuwan bârang jang njâta 'îtu: ſebàb 'îtu 'âku ſudah menghâdapkan dija kapada ſegala kâmu, dan 'istemejwa kapadâmu, jâ Râdja 'Agripâ, ſopâja tatkâla hâbis djâdi pemariksâ'an, 'âku tâhu menjûrat bârang 'apa.

27 Kârana 'âku ſangka tijâda berpatûtan menjûroh ſa'awrang jang terbulongguw pergi, melâjinkan 'âku lâgi berij tâhu ſegala penudôhan jang 'ada 'âtasnja.

FATSAL JANG KA XXVI.

1 SAbermûla maka berſabdâlah 'Agripâ kapada Pawlus: 'angkaw ber'awleh kaluwâſan 'âkan kâta p dengan membenarkan Hhâl ſendirîmu. Tatkâla 'îtu maka Pawlus 'ondjokhlah tângannja, dan bawâlah tzudzurnja.

2 Pâtek kîra p kan ſendirîku berbahagija, jâ Râdja 'Agripâ, bahuwa harîni pâtek nanti membâwa tzudzur dihadâpanmu 'âkan bârang ſakalijen jang 'âtasnja pâtek dedatzwâj 'awleh 'awrang Jehûdij.

3 'Istemejwa ſedàng pâtek tâhu, bahuwa 'angkaw 'ada meng'atahuwij ſakalijen tzâdet dan mas'âlet jang di'antâra 'awrang Jehûdij. Sebàb 'îtu pâtek minta padâmu, 'angkaw menengar pâtek dengan pandjang hatîmu.

4 'Adapawn 'âkan kahidôpanku deri pada kamuda'anku, jang deri pada mulânja ſudah 'ada di'antâra 'umetku di-Jerûſalejm, 'îtu dekatahuwij ſakalijen 'awrang Jehûdij:

5 Jang dihûlu ſudah meng'enàl pâtek deri ſalamânja, (djikalaw marîka 'îtu mâwu memberij ſjakſi) bahuwa pâtek ſudah hîdop tjâra 'awrang Farîſij menûrut kahalûſan bidzat 'agama kâmij:

6 Maka ſakârang pâtek berdîrij dan dedatzwâj pada Hhâl 'âſa perdjandji'an, jang telàh deberij 'awleh 'Allah pada nejnekh mawjang kâmij.

7 Kapada jang mâna kaduwa belàs hulubangſa kâmij, jang ſantijâſa mâlam dan ſijang berbowat tzibâdet, 'îtu ber'âſa âkan ſampej: pada Hhâl 'âſa jang mâna, jâ Râdja 'Agripâ, pâtek didatzwâj 'awleh 'awrang Jehûdij.

8 'Apa? dekîra p kankah di'antâra kâmu 'îtu 'ada bârang jang tijâda kapertjaja'an, bahuwa 'Allah membangkitkan 'awrang mâti p?

9 Songgoh p ſangkâlah pâtek 'îni dengan ſendirîku, bahuwa ſudahlah hâros pâtek meng'ardjâkan babarapa perkâra jang lâwan pada nâma Tzîsâj Nâtsirij.

10 Bârang jang pâtek lâgi ſudah berbowat di-Jerûſjalejm: ſahingga pâtek 'îni ſudah kûrongkan bânjakh 'awrang deri pada ſegala walij kadâlam pandjâra, hâbis pâtek tarîma kawâſa deri pada kapâla p 'Imâm: dan 'apabîla marîka 'îtu terbûnohlah pâtek ſudah memberij kaſudijanku.

11 Maka dengan ſjiksâkan marîka 'îtu bânjakh kâli pada tijap Kanîſah pâtek ſudah pakhsâkan dija menghôdjat: dan dengan garàm 'âkan marîka 'îtu terlâlu sângat pâtek ſudah menghambat dija, 'îtupawn ſampej kapada negerij p jang diluwar.

12 'Antâra jang mâna ſedàng lâgi pâtek berdjâlan ka Daméſekh dengan kawâſa dan wakâlet, jang pâtek ſudahlah ber'awleh deri pada kapâla p 'Imâm,

13 Pada tengah hârij 'antâra djâlan, jâ Râdja, pâtek ſudah melîhat ſawâtu tjahâja deri dâlam lângit, jang lebèh besàr deri pada sînar matahârij, 'îtu bergomirlâpan kulîling pâtek, dan ſegala 'awrang jang berdjâlan ſertâku.

14 Dan ſatelah ſudah ſamowa kâmij djâtoh terdjurûmis kabûmi, dengarlah pâtek ſawâtu ſawâra jang meng'ûtjap kapadâku, dan berſabda dengan bahâſa Tzibrânij: hej Sjâ'ûl, Sjâ'ûl, meng'apa 'angkaw menghambat 'âku? sûkarlah padâmu tandang dengan tûmitmu kapada tjâtjakh p.

15 Maka ſombahlah pâtek 'îni: ſijapâkah 'adâmu, jâ Tûhan? maka ſabdâlah 'îja: 'âku 'îni 'ada Tzîsâj jang 'angkaw menghambat.

16 Tetâpi bângonlah 'awlehmu terdîrij di'âtas kâki p mu: kârana 'âkan makhtsûd 'îni 'âku ſudah kalihâtan padâmu, hendakh bertantûkan 'angkaw mendjâdi châdim, dan ſjâhid 'âkan ſegala perkâra p, bâjik jang 'angkaw ſudah melîhat,

hat, bâjik jang 'awlehnja lâgi 'âku 'âkan kalihâtan padâmu:

17 Sambil melûputkan 'angkaw deri pada khawm 'îni, dan deri pada CHalâjikh, kapada ſijâpa ſakârang 'âku meng'ûtus 'angkaw,

18 'Âkan membûka mâta p nja, dan tawbatkan marîka 'îtu deri pada kalàm kapada taràng, dan deri pada kawâſa SJejthân kapada 'Allah: ſopâja marîka 'îtu ber'awleh ka'ampônan dawſa p, dan ſawâtu pegângan pusâka di-'antâra ſegala 'awrang jang telàh dekhuduskan, 'awleh 'îmân 'âkan dâku.

19 Sebàb 'îtu, jâ Râdja 'Agripâ, ſudah tijâda pâtek durhâka kapada pang'alihâtan ſamâwij 'îtu:

20 Tetâpi dihûlu pada ſegala 'awrang jang 'ada di-Daméſekh, dan di-Jerûſjalejm, dan ſadjûrus ſaganàp benowa ditânah Jehûdâ, dan pada ſegala CHalâjikh pâtek ſudah memberîta marîka 'îtu menjasàl dan tawbat kapada 'Allah, ſambil meng'ardjâkan kardja p jang lâjikh 'âkan tawbat.

21 'Awleh kârana ſegala perkâra 'îni 'awrang Jehûdij ſudah menangkap pâtek didâlam Kaxbah, dan ſudah tjawba hendakh membûnoh pâtek.

22 Tetâpi pâtek, jang ſudah ber'awleh tawfîkh deri pada 'Allah, berdîrij ſampej kapada hârij 'îni, ſambil berſjakſi mâwu pada 'awrang kitjil mâwu pada 'awrang besàr: tijâda meng'atâkan bârang 'apa lâjin deri pada jang ſegala Nabìj dan Mûsaj ſudah meng'ûtjap 'îtu nanti djâdi:

23 Jaxnij, bahuwa ſahârosnja 'Elmesêkh merasâ'ij ſangsâra, dan bahuwa 'ija, jang mûla deri pada khijâmet 'awrang mâti p, nanti memberîta ſawâtu taràng pada khawm 'îni, dan pada ſegala CHalâjikh.

24 'Adapawn tatkâla 'ija membâwa ſegala perkâra 'îni 'âkan xudzurnja, maka berkatâlah Fejstus dengan njâring ſawarânja: 'angkaw 'ada gila, jâ Pawlus: bânjakh xilmûmu membâwa dikaw kapada kagilâ'an.

25 Tetâpi ſombahlah 'ija: pâtek bûkan 'ada gila, jâ Fejstus jang 'âmat xazîz, hânja pâtek meng'ûtjap kâta p jang khakh dan tſakh.

26 Kârana Râdja meng'atahuwij ſegala perkâra 'îni, kapada ſijâpa lâgi pâtek meng'ûtjap dengan kaluwâſan hâti: kârana tijâda pâtek pertjâja bahuwa bârang ſawâtu deri pada ſegala perkâra 'îni 'ada terſembûnji deri padânja: kârana khâl 'îni bûkan djâdi dâlam ghajb.

27 Pertjajâkah 'angkaw, jâ Râdja 'Agripâ, 'âkan ſegala Nabìj? pâtek tâhu bahuwa 'angkaw pertjâja.

28 Maka berſabdâlah 'Agripâ kapada Pawlus: kûrang ſedîkit 'angkaw membûdjokh 'âku mendjâdi ſa'awrang Meſêkhij.

29 Maka ſombahlah Pawlus: 'âtas tjitâku deberìj 'Allah kirânja, ſopâja, bâjik pada ſedîkit, bâjik pada bânjakh, bûkan 'angkaw sâdja, hânja lâgi ſamowa 'awrang jang harîni menengar pâtek 'îtu mendjâdi 'awrang jang demikijen perînja, ſeperti pâtek 'îni 'ada, kajuwâli bulonggguw p 'îni.

30 Dan ſatelàh ſudah dekatâkannja ſegala perkata'an 'îni, maka bângonlah Râdja, dan 'Adapâti, dan Bernîkej, dan ſegala 'awrang jang ſudahlah dûdokh ſertânja:

31 Dan hâbis marîka 'îtu menjîſah meng'ûtjaplah 'ija ſa'awrang kapada ſa'awrang, 'ûdjarnja: bahuwa mânuſija 'îni ſudah tijâda meng'ardjâkan bârang 'apa, jang mustakhakh pada mawt 'âtaw bulonggguw p.

32 Maka berkatâlah 'Agripâ pada Fejstus: mânuſija 'îni ſudah bawleh delepaskan pergi, djikalaw ſudahlah tijâda 'ija 'istighâtz kapada KHajtſar.

FATSAL JANG KA XXVII.

1 SAbermûla ſatelàh ſudahlah terpâjuw, bahuwa kâmij 'âkan berlâjer ka-'Ithalija, maka deſarahkannja Pawlus, dan bârang 'awrang lâjin p jang terbulonggguw 'îtu pada ſa'awrang Pengrâtus Jûlijus namânja, deri pada pasûkan duli khadlret jang mahâ mulija.

2 Dan ſatelàh ſudah kâmij nâjik ſabowah kapal deri 'Adramutej, ſedàng kâmij nanti berlâjer menjûſur ſegala rantuw 'Aſija, maka kâmij ſudah meng'âreng, dan ſerta kâmij 'adâlah 'Aristar-

'Aristarchus 'awrang Makhedawnij jang deri TSeſalawnîkej.

3 Maka pada hârij jang dâtang ſinggahlah kâmij ka-TSîdawn. Maka Jûlijus, jang berdjînakh p an dengan Pawlus, 'îtu berîlah dija pergi mendâpatkan ſohhbat p, 'âkan deperbijajâkan 'awlehnja.

4 Dan ſatelàh ſudah kâmij meng'ârong deri sâna, maka berlâjerlah kâmij menjûſur KHibris, 'awleh kârana 'angin 'adâlah dihaluwan.

5 Dan ſatelàh ſudah kâmij berlâjer ſadjûrus lawûtan jang menjûſur Kilikijâ dan Pamfulijâ, maka ſinggahlah kâmij ka-Murâ di-Lukhijâ.

6 Dan ſatelàh ſudah Pengrâtus mendâpat diſâna ſawâtu kapal deri 'Iskanderijâ, jang hendakh berlâjer ka-'Îthalijâ, maka 'ija ſûrohlah kâmij nâjik kadâlamnja.

7 'Adapawn 'apabîla babarapa hârij lamânja kâmij berlâjer terlâlu lambat, dan ſûkar djûga kâmij ſampej berbetûlan dengan 'Iknîdus, ſedàng 'angin tijâda melûluskan kâmij, maka berlâjerlah kâmij menjûſur 'Ikhrîthis berbetûlan dengan Salmawnej.

8 Dan ſedàng kâmij berlâjer ſûkar melaluwij dija 'îtu, maka dâtanglah kâmij mâſokh ſawâtu rantuw jang bernâma Bandil bisèj, jang padânja negerij Laſejâ 'adâlah dekàt.

9 'Adapawn ſatelàh babarapa wakhtu ſudah lâlu, dan ſakârang palajâran 'ada punòh bahâja, 'istemejwa 'awleh kârana ſakârang hârij râja powâſa ſudah lampoh, maka Pawlus pawn meng'ingatkanlah,

10 Dan katâkanlah pada marîka 'îtu: hej kâmu lâki p, bejta melihat bahuwa palajâran nanti djâdi dengan kaſusâhan dan karugijan bânjakh, bûkan sâdja pada mowâtan dan pada kapal, hânja lâgi pada dîrij kâmij.

11 Tetâpi Pengrâtus 'îtu pertjajâlah lebèh 'âkan djûro mûdij dan 'âkan nachawda deri pada 'âkan bârang jang dekatâkan 'awleh Pawlus.

12 'Adapawn ſedàng bandil 'îtu bûkan 'ada bâjik tampatnja 'âkan tinggal disîtu ſontokh mûſim bah, maka terbânjakh marîka 'îtu kîra p lah bâjik 'âkan meng'ârong lâgi deri sâna, kâluw p mudah p an dâpat 'ija ſinggah ka-Fûnîkis 'âkan tinggal desîtu ſontokh mûſim bah: kârana bahuwa 'adâlah 'îtu ſawâtu bandil 'Ikhrîthis, jang menghâdap bârat dâja dan bârat lâwut.

13 Dan ſedàng 'angin ſalâtan bertijop ſepij p, maka ſangkâlah 'ija bahuwa telàh deper'awlehnja makhtsûdnja, dan hâbis 'ija membongkarlah sâwoh berlâjerlah 'ija dekàt bersîſij 'Ikhrîthis.

14 Tetâpi tijâda barapa lâma 'antarânja maka timpâlah pada pûlaw 'îtu ſawâtu 'angin pûting balijong, jang namânja 'awtâra tûmor.

15 Dan tatkâla kapal 'îtu pîpir terſambar 'awlehnja, dan tijâda ſampat menjûſul 'angin, maka kâmij pawn bejarkanlah bagîtu djûga, dan berhânjut p anlah.

16 Dan tatkâla kâmij pergi berlâjer desîſij ſawâtu pûlaw kitjil jang bernâma 'Iklawdâ, sûkar p djûga kâmij ſudah ſampat berdâpat ſampan.

17 Dan ſatelàh hâbis 'awrang menâjikkan dija 'îtu, maka de'upajâkannjâlah ſaſawâtu jang bergûna 'âkan membârot kapal 'îtu: dan ſedàng marîka 'îtu tâkot bijas terdampar pada gôſong Surtis, maka 'ija pawn tûronkanlah lâjer, dan berhânjut p anlah bagîtu djûga.

18 Dan ſedàng kâmij delinggangkan sângat p 'awleh 'angin rîbut, maka pada hârij jang dâtang 'awrang ſudah berlakûkan tjampakh p an:

19 Dan pada hârij jang katîga kâmij dengan tângan p kâmij ſendîrij ſudah tjampakhkan babarapa ſerba kapal.

20 Dan ſedàng tijâda kalihâtan matahârij, dan tijâda bintang p ſampej babarapa hârij lamânja, dan ſawâtu 'angin rîbut jang tijâda kitjil menimpa kâmij, maka pada wakhtu 'îtu pûtuslah ſaganàp 'âſa kâmij 'âkan delepaskan.

21 Dan manakâla lâma p 'awrang ſudahlah tinggal dengan kûrang mâkan, tatkâla 'îtu berdirîlah Pawlus ditengah p marîka 'îtu, dan katâlah: hej 'awrang lâki p, ſonggohpawn ſudahlah jogija kâmu dengar p an 'âkan bejta, ſopâja djângan meng'ârong deri pada 'Ikhrîthis, dan memaliharâkan dîrij kâmij deri pada kaſusâhan dan karugijan 'îni:

22 Tetâpi pada ſakârang 'îni bejta memberij bitjâra pada kâmu 'âkan pertatàp hatîmu: kârana tijâda 'âkan djâdi bârang kahilângan dîrij ſa-

'awrang

'awrang deri pada kâmu, hânja kapal djûga.

23 Kârana pada mâlam 'îni djûga ſudah hhâdlir padâku ſa'awrang Melâ'îkat 'Allah, jang paſûrohnja bejta 'ada, pada ſijâpa pawn bejta berbowat xibâdet,

24 Sabdânja: djângganlah tâkot, jâ Pawlus, ſahârosnja 'angkaw dehâdapkan kapada KHajtſar: maka bahuwa ſaſonggohnja 'Allah ſudah karunjâkan padâmu ſamowa 'awrang jang berlâjer ſertâmu.

25 Sebàb 'îtu pertataplah hatîmu, hej 'awrang lâki p: kârana bejta pertjâja 'âkan 'Allah, bahuwa 'âkan djâdi demikijen 'îni, ſabagimâna ſudah detûronkan fermân kapadâku.

26 Tetâpi tadâpat tijâda kâmij bijas terdampar kapada ſawâtu pûlaw.

27 'Adapawn ſatelàh ſudah dâtang mâlam jang ka'ampat belàs, ſedàng kâmij berhânjut p an kasâna kamârij dâlam lâwut 'Adrijâ, maka ſakîra p pada tengah mâlam ſangkâlah 'awrang kapal bahuwa bârang dârat 'ada dekàt padânja.

28 Dàn hâbis 'ija membowang bâtu lôga, maka dedâpatnja duwa pûloh depa dâlamnja: dàn hâbis 'ija pergi ſedîkit kahadâpan, dàn pûla membowang bâtu lôga, maka dedâpatnja lîma belàs depa dâlamnja.

29 Maka marîka 'îtu, jang tâkot 'ija 'âkan bijas terdampar pada bârang tampat berkârang, lâbohkanlah 'ampat ſâwoh deri pada burîtan, dengan tjita p 'âkan hârij kaſijângan.

30 Tetâpi tatkâla 'awrang kapal ſukâlah lârij deri dâlam kapal, ſambil menûronkan ſampan kadâlam lâwut, pûra p ſarâſa marîka 'îtu mâwu meng'aluwarkan ſâwoh p deri pada haluwan,

31 Maka berkatâlah Pawlus pada Pangrâtus dàn pada ſegala laſjkar; djikalaw marîka 'îni tijâda tinggal didâlam kapal, kâmu 'îni tijâda dâpat delepaskan.

32 Tatkâla 'îtu bârang laſjkar ſudah pôtong tâli p ſampan, lâlu memberij dija 'îtu gûgor kabâwah.

33 Dàn pada 'antâra mâwu ſijang hârij, maka Pawlus pawn meng'âdjakhlah ſakalijen 'awrang 'îtu 'âkan ſantap rezikhij, 'ûdjarnja: ſudah ſakârang hârij 'îni hârij jang ka'ampat belàs, bahuwa kâmu ſudah bertſabàr dàn bertâhan dengan kûrang mâkan, dàn dengan kûrang ſantap rezikhij:

34 Sebàb 'îtu bejta meng'âdjakh kâmu 'âkan ſantap rezikhij: kârana 'îtu 'ada bergûna 'âkan ſalâmat kâmu: kârana 'âkan bârang ſa'awrang deri pada kâmu ſahelèj rambot tijâda 'âkan lûroh deri pada kapalânja.

35 Dàn ſatelàh ſudah 'ija meng'atâkan ſegala perkâra 'îni, dàn meng'ambil rawtij, maka 'ija meng'ûtjaplah ſjukûr kapada 'Allah dihadâpan ſakalijen 'awrang 'îtu: maka hâbis depitjahkannja 'îtu bahâruw 'ija mâkan.

36 Dàn ſatelàh ſudah ſamowa marîka 'îtu ſedàp hatînja, maka lâgi 'ija ſendîrij ſudah ſantap rezikhij.

37 'Adapawn didâlam kapal 'îtu 'adâlah kâmij ſamowa 'awrang bârang duwa râtus tûdjoh pûloh 'anàm.

38 Dàn hâbis marîka 'îtu djâdi kinnjang dengan rezikhij, maka detimbulkannja kapal 'îtu mentjampakhkan gendom kadâlam lâwut.

39 Maka tatkâla ſudah ſijang hârij tijâda dekenalnja tânah 'îtu: tetâpi detintangnja ſawâtu telòkh jang berpantej râta, jang kapadânja marîka 'îtu ſudah fikir bâjik, djikalaw bawleh djûga, mendamparkan kapal 'îtu.

40 Dàn ſatelàh ſudah marîka 'îtu pôtong tâli p sâwoh 'îtu pûtus, maka deberîkannja 'îtu kalawûtan, ſambil meng'awrejkan peng'îkat p kamûdij: dàn ſatelàh ſudah detâriknja lâjer 'âgong menambang 'îtu tûrut 'ângin, maka detudjûnja kapantej 'îtu.

41 Tetâpi ſedàng marîka 'îtu djâtohlah terdampar kapada ſawâtu betùng, dimâna 'ombakh lâwut meng'âlun pada kaduwa fîhakhnja, maka dedampakhkannja kapal 'îtu: ſahingga haluwan pawn dûdokhlah tatàp, dàn tinggallah tijâda tergaràkh, tetâpi burîtan 'îtu terpitjahlah 'awleh gâgah 'ombakh p.

42 'Adapawn ſegala laſjkar 'îtu bitjarânja 'adâlah 'âkan membûnoh ſegala 'awrang jang terbulongguw 'îtu, ſopâja djângan bârang ſa'awrang hâbis 'ija lûput dengan bernang 'îtu lârij berlepàs dirînja.

43 Tetâpi Pengrâtus jang kahendâkij memali-

harâkan

harâkan Pawlus 'îtu tagahkanlah marîka 'îtu derî padà nijatnja, dàn sûrohlah ſegala 'awraŋ jaŋ tâhu bernaŋ 'îtu menerdjunkan dirînja pertâma p 'âkan ſampej kadârat.

44 Dàn ſegala lâjin p berlepaskan dirînja, ſateŋgah 'awraŋ pawn di'âtas pâpan p, dàn ſateŋgahnja di'âtas bâraŋ paŋggal derî pada kapal 'îtu. Maka djâdi demikijenlah ſakalijen marîka 'îtu terlepàs ſampej kadârat.

FATSAL JANG KA XXVIII.

1 SAbermûla ſatelàh terlepaslah marîka 'îtu, maka tatkâla 'îtu meŋ'atahuwîlah 'ija bahuwa pûlaw 'îtu bernâma Melîtej.

2 Maka 'awraŋ Barbar 'îtu tondjokhlah pada kâmij bûkan bâraŋ p tanda berkâſeh p an. Kârana marîka 'îtu memâſaŋ ſawâtu tambônan kâjuw 'âpij, dàn menjambot ſamowa kâmij kadâlam rûmahnja, 'awleh kârana hûdjan jaŋ dâtaŋ, dàn 'awleh kârana mâſa jaŋ dîŋin.

3 Dàn ſatelàh ſudah Pawlus kompolkan ranting p an bânjakh, dàn membûboh 'îtu ka'âtas tambônan kâjuw 'âpij 'îtu, maka ſa'ejkor bilûdakh jaŋ kaluwar derî kârana hâŋatnja 'îtu pagotlah tâŋgannja.

4 'Adapawn tatkâla 'awraŋ Barbar melîhat Hhajwân 'îtu lekàt pada tâŋgannja, maka katâlah marîka 'îtu ſa'awraŋ kapada ſa'awraŋ: ſahâdja mânuſija 'îni 'ada ſa'awraŋ pembûnoh, jaŋ ſedàŋ terlepàs derî pada lâwut tûlah tijâda memberij hîdop.

5 Tetâpi dekîbaskannja Hhajwân 'îtu kadâlam 'âpij, dàn tijadâlah derasâ'înja bâraŋ bahâja:

6 Maka nantîlah marîka 'îtu 'âkan 'ija djâdi baŋkakh, 'âtaw pada ſasâzat 'îtu djûga djâtoh mâti kabûmi. Tetâpi ſatelàh ſudahlah marîka 'îtu menanti lâma p, dàn melîhat bâraŋ madlaret tijâda berlâku 'âtasnja, maka ber'ûbahlah marîka 'îtu, dàn katâlah bahuwa ſawâtu Dejwâta 'adânja.

7 Maka dekàt tampat 'îtu djûga 'adâlah ſawâtu dûſon pada 'awraŋ kâja dipûlaw 'îtu namânja Puplijus, jaŋ ſudah menjambot dàn mendjâmuw kâmij dengan mûrahnja tîga hârij lamânja.

8 Sabermûla djâdi, bahuwa bâpa Puplijus 'îtu bâriŋ p terhentar kena damàm dàn djerît dârah: maka Pawlus pawn mâſokhlah kadâlam rûmahnja, dàn hâbis 'ija berſombahjaŋ, bûbohlah tâŋgannja ka'âtasnja, dàn ſombohkanlah dija.

9 Sebàb 'îtu ſedàŋ 'îni ſudah djâdi, maka berdâtaŋglah 'awraŋ lâjin p jaŋ sâkit pâjah pada pûlaw 'îtu, lâlu deſombohkanlah.

10 Jaŋ lâgi ſudah meŋHhormâtij kâmij dengan babarapa Hhormat, dàn 'apabîla kâmij hendakh berlâjer, maka de'upajâkannja bâraŋ jaŋ bergûna pada kâmij.

11 Maka lepàs tîga bûlan menompaŋglah kâmij dâlam ſawâtu kapal derî pada 'Iskanderijâ, jaŋ ſudahlah tiŋggal pada pûlaw 'îtu ſontokh mûſim bah, jaŋ bernalâmet kaduwa 'ânakh kambar Bitâra gûroh.

12 Dàn ſatelàh ſudah kâmij ſiŋggah ka-Surakûsaj, maka tiŋgallah kâmij disâna tîga hârij lamânja.

13 Dàn mâna kâmij ſudah berlâjer kulîliŋ ſawâtu tandjoŋ, dàn ſudah ſampej ka-Rejdjijun: dàn lepàs ſawâtu hârij, ſedàŋ bertijop 'âŋin ſalâtan, maka pada hârij jaŋ kaduwa dâtaŋglah kâmij ſiŋggah ka-Putijôlij.

14 Dimâna kâmij ſudah mendâpat babarapa sûdâra lâki p jaŋ mintâlah kâmij tiŋgal ſertânja bâraŋ tûdjoh hârij lamânja: maka bagîtu djûga pergîlah kâmij ka-Rawmâ.

15 Maka derî sâna kaluwarlah bâraŋ sûdâra lâki p jaŋ ſudahlah dengar ſegala Hhâl 'aHhwâl kâmij, bertemùw dengan kâmij ſampej kapada pakàn 'Apijus, dàn kapada tampat namânja kadèj tîga: maka Pawlus demi delîhatnja marîka 'îtu ſudah meŋ'ûtjap ſjukûr kapada 'Allah, lâlu meŋ'ambil hâti tatàp.

16 Dàn ſatelàh ſudah kâmij dâtaŋ mâſokh Rawmâ, maka Pengrâtus ſarahkanlah ſegala 'awraŋ jaŋ terbuloŋgguw 'îtu kapada Paŋglîma tantarâ: tetâpi deberîlah pada Pawlus kaluwâſan 'âkan dûdokh ſa'awraŋnja ſatampat dengan ſa'awraŋ laſjkar jaŋ menoŋgguwij dija.

17 Sabermûla djâdi komedijen derî pada tîga hârij, bahuwa Pawlus silâkanlah ſegala 'awraŋ mulija 'antâra 'awraŋ Jehûdij 'îtu dâtaŋ kapadânja: dàn ſatelàh ſudah marîka 'îtu berhimpon, maka berkatâlah 'ija padânja; hej kâmu lâki p 'awraŋ

'awrang sûdâra p, bejta 'îni jang ſudah tijâda berbowat bârang ſawâtu 'ichtilâf dengan khawm, 'âtaw dengan ſegala xâdet nejnekh mawjang, ſudah dâtang terbulongguw deri pada Jerûſalejm, dan ſudah deſarahkan kapada tângan p 'awrang Rawmâwij.

18 Jang hâbis 'ija memariksâ'ij khâlku ſudah hendakh melepaskan bejta, 'awleh kârana bârang sâlah 'âkan mâti debûnoh tijâda kadapâtan dâlam bejta.

19 Tetâpi tatkâla 'awrang Jehûdij membantâhij 'îtu, maka wâdjiblah 'âtas bejta 'istighâtz kapada KHajtſar: hânja bûkan ſa'awleh p 'ada pada bejta bârang perkatâ'an 'âkan menudôhij 'umetku.

20 Maka 'awleh kârana ſebàb 'îtu bejta ſudah ſilâkan kâmu dâtang kapadâku, hendakh melîhat dan menjâpa kâmu: ſebàb deri kârana 'âſa 'awrang Jiſrâ'ejl bejta ſudah terbulongguw dengan rantej 'îni.

21 Tetâpi berkatâlah marîka 'îtu kapadânja; kâmij 'îni ſudah tijâda mendâpat bârang sûrat 'âkan 'angkaw deri pada tânah Jehûdâ: dan bârang ſa'awrang deri pada ſegala sûdâra lâki p jang telàh dâtang kamârij 'îtu ſudah tijâda memberîta 'âtaw meng'ûtjap bârang djâhat 'âkan 'angkaw.

22 Tetâpi kâmij tjita sângat dengar deri padâmu 'apa 'ixtikhâdmu: kârana bahuwa 'âkan bidxat 'îni 'ada maxlûm pada kâmij, bahuwa 'îtu debantâhij ſaganàp sâna sîni.

23 Dan ſatelàh ſudah marîka 'îtu tantûkan padânja ſawâtu hârij, maka dâtanglah terlâlu bânjakh 'awrang kapadânja kadâlam paſanggarâhannja: pada ſijâpa 'ija ſudah meng'artîkan khâl karadjâ'an 'Allah, ſambil berſjakſi dan membûdjokh marîka 'îtu berpindah kapada 'îmân 'âkan Xîsâj, bâjik deri pada Tawrât Mûsâj, bâjik deri pada sûrat p ſegala Nabîj, 'îtupawn deri pada pâgi dâtang kapada petàng hârij.

24 Maka ſonggohpawn ſatengah 'awrang pertjajâlah bârang jang dekatâkan, tetâpi ſatengah 'awrang tijadâlah pertjâja.

25 Maka marîka 'îtu jang 'ada bertjiderâ ſa'awrang dengan ſa'awrang bertjerejlah: tatkâla Pawlus ſudahlah meng'atâkan ſawâtu djûga peng'âta 'îni, bahuwa ſabâjik Rôhhu-'lkhudus ſudah baſermân 'awleh chidmet Jeſaxjâ Nabîj 'îtu kapada nejnekh mawjang kâmij,

26 Sabdânja: pergîlah kapada khawm 'îni, dan katâlah; dengan penengar kâmu 'âkan menengar, tetâpi ſakâli p tijâda meng'arti: dan dengan panglîhat kâmu 'âkan melîhat, tetâpi ſakâli p tijâda meng'atahuwij.

27 Kârana bergûmokhlah hâti khawm 'îni, dan dengan telînga p nja sûkarlah 'ija menengar, dan mâta p nja 'ija ſudah meng'âtop, 'âgar djângan penah 'ija melîhat dengan mâta p nja, dan menengar dengan telînga p nja, dan meng'arti dengan hatînja, lâlu membâwa tawbat, ſahingga 'âku ſombohkan dija 'îtu.

28 Sebàb 'îtu hendakhlah 'ada maxlûm pada kâmu, bahuwa chalâts 'Allah ſudah dekîrimkan kapada CHalâjikh, maka marîka 'îtu 'âkan dengar p.

29 Dan ſatelàh ſudah dekatâkannja ſegala perkâra 'îni, maka pûlanglah 'awrang Jehûdij 'îtu, jang berbantah p an râmej p di'antâra dirînja.

30 Maka tinggallah Pawlus ſontokh duwa tâhon lamânja dâlam tampatnja jang telàh deſejwânja: dan menjambotlah ſakalijen 'awrang jang berdâtang kapadânja:

31 Sambil berchokhbatkan karadjâ'an 'Allah, dan meng'âdjar ſegala perkatâ'an jang kena mahâ Tûhan Xîsâj 'Elmesêkh dengan ſemporna kaluwâſan, tijâda tertagàh 'adânja.

RISÂLET RASÛL PAWLUS

kapada 'awrang

ROMA.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 PAwlus ſa'awrang hamba Xîsâj 'Elmesêkh, Rasûl jang terdoxâ, jang terſakùw 'âkan memberîta 'Indjil 'Allah,

2 (Jang dihûlu telàh dedjandjînja 'awleh Nabîj p nja, didâlam Sûrat p an jang khudus.)

3 'Âkan 'Ânakhnja lâki p (jang ſudah djâdi deri

deri pada beneh Dâ'ûd 'âtas perij dâging:

4 Jang telâh detantûkan 'Anakh 'Allah dengan kawâsa 'âtas perij Rôhhu-'ltakhdîs, deri pada kabangkîtan deri 'antâra 'awrang mâti p,) jaxnij Xîsaj 'Elmesêhh Tûhan kâmij:

5 (Jang 'awlehnja kâmij sudah menjambot nixmat dan 'Irsâl kapada kabakhti'an 'imân di'antâra sakalijen CHalâjikh, 'awleh kârana namânja.

6 'Antâra sijâpa kâmu 'ini lâgi 'ada, hej 'awrang terdoxâ 'awleh Xîsaj 'Elmesêhh.)

7 Kapada sakalijen 'awrang jang 'ada di-Rawmâ, Hhabîb p 'Allah, walij p jang terdoxâ: 'adâlah kirânja nixmat pada kâmu dan salâm deri pada 'Allah Bâpa kâmij, dan deri pada mahâ Tûhan Xîsaj 'Elmesêhh.

8 Pertâma pawn 'âku meng'ûtjap sjukûr pada 'Ilahku 'awleh Xîsaj 'Elmesêhh deri kârana samowa kâmu, sebàb 'imân kâmu dechabarkan pada saganàp dunjâ.

9 Kârana 'Allah 'ada sjaksîku, pada sijâpa 'âku berbowat xibâdet dengan rôhhku, dâlam chothbat 'Indjîl 'Anakhnja lâki p, bagimâna tijâda dengan kaputûsan 'âku berkenàng p an 'âkan kâmu:

10 Sambil minta doxâ pada sedekâla wakhtu dâlam sombahjang p ku, kâluw p mudah p an bârang kâla senàng jang pâtut deberîkan padâku 'awleh kahendakh 'Allah 'âkan dâtang kapada kâmu.

11 Kârana 'âku rinduw dendam melîhat kâmu, sopâja 'âku membahâgij pada kâmu bârang karunjâ rôhhânij, 'âgar sopâja kâmu 'ini detatâpij:

12 'Ija 'itu 'artînja, 'âkan serta dehîborkan di'antâra kâmu 'awleh 'imân 'antâra mâsing p kâmij, bâjik 'imânmu, bâjik 'imânku.

13 Tetâpi bûkan 'âku kahendâkij kâmu tijâda meng'atahuwij, hej sûdâra p lâki p, bahuwa babarapa kâli 'âku sudah bernijet dâtang kapada kâmu ('adapawn sampej sakârang 'âku sudah detagahkan) sopâja lâgi 'âku ber'awleh bârang fâjidah di'antâra kâmu, seperti lâgi di'antâra CHalâjikh lâjin p.

14 Bâjik pada 'awrang Jûnânij, bâjik pada 'awrang Barbarij, bâjik pada 'awrang xâlim, bâjik pada 'awrang djâhil, 'âku 'ada sa'awrang perhûtang.

15 Sahingga maka bârang jang 'âkan dâku, 'itûlah sadija 'âkan memberîta lâgi 'Indjîl pada kâmu jang di-Rawmâ.

16 Kârana tijâda 'âku bermâluw 'âkan 'Indjîl 'Elmesêhh: kârana 'îtu 'ada sawâtu khowat 'Allah, 'âkan meng'upâjakan chalâts pada sasa'awrang jang ber'îmân, pertâma pawn pada 'awrang Jehûdij, komedijen pawn pada 'awrang Jûnânij.

17 Kârana xadâlet 'Allah denjatâkan didâlamnja deri pada 'imân kapada 'imân: seperti sudah tersûrat: tetâpi 'awrang xâdil 'âkan hîdop 'awleh 'imân.

18 Kârana morka 'Allah denjatâkan deri dâlam lângit 'âtas sakalijen fusûkh dan dulâmet mânusija p, jang menahânij takhkhîkh 'awleh dulâmet:

19 Sedàng maxlûmet 'Allah 'îtu 'ada dâhir didâlam marîka 'îtu: kârana 'Allah sudah dâhirkan 'îtu padânja.

20 Kârana tsifat p nja jang ghajb deri pada kadjadi'an dunjâ, jang ter'arti deri pada segala machlûkh, 'îtu detîlik turùs taràng, bâjik khodretnja bâjik 'Ilahijetnja jang 'azalij: 'îtupawn sopâja djângan marîka 'îtu dâpat membâwa bârang xudzurnja.

21 Sebàb marîka 'îtu, jang meng'enàl 'Allah, sudah tijâda memulijâkan dija 'ataw meng'ûtjap sjukûr padânja sapâtut p dengan 'Allah: hânja marîka 'îtu sudah desija p kan dâlam khijâs p nja, dan hatînja jang djâhil 'îtu sudah dekalamkan.

22 Jang tjûpar p dirînja 'ada bîdjakh, 'ija sudah djâdi bôdokh.

23 Sahingga maka marîka 'îtu sudah meng'ûbahkan kamulija'an 'Allah jang tijâda kabinasâ'an kapada kasamâ'an rûpa mânusija jang kabinasâ'an, dan bûrong p an, dan binâtang jang berkâki 'ampat, dan sûlor p an.

24 Sebàb 'îtu lâgi 'Allah sudah sarahkan marîka 'îtu 'awleh lawba hâti p nja kapada katjamâran, 'âkan menghinâkan tûboh p nja 'antâra dirînja.

25 'Ijâlah jang sudah menjâlin takhkhîkh 'Allah dengan takdzîb, lâlu sombah sudjûd, dan berbowat xibâdet 'âkan machlûkh lebèh deri pada

'âkan 'Elchâlikh, jang 'ada kapudji'an ſampej ſalâma p nja. 'Amîn.

26 'Awleh kârana demikijen 'îtu 'Allah ſudah ſarahkan marîka 'îtu kapada garàkh p an jang hîna: kârana lâgi parampuwan p nja ſudah menjâlin pakejan jang mathbûx kapada pakejan jang lâwan thabîxet:

27 Dan ſabâgej lâgi ſegala lâki p, jang meninggalkan pakejan parampuwan jang mathbûx p, 'îtu ſudah bakàkh dâlam ſjahwatnja ſa'awrang kapada ſa'awrang, ſahingga lâki p dengan lâki p ſudah meng'ardjâkan kakidji'an, dan ſudah ber'awleh kabalâſan ſaſatnja jang pâtut dâlam dirij dirînja.

28 Dan ſeperti marîka 'îtu ſudah tijâda bertjâkap 'indahkan maxrifet 'Allah, maka 'Allah pawn ſudah ſarahkan dija kapada budij kabowângan, 'âkan berbowat perkâra p jang tijâda ſanûnoh:

29 Sedàng punòh 'adânja dengan ſegala djenis perſalâhan, paſondâlan, kakapistâ'an, kikîran, kadjahâtan: sârat dengan kadangkejan, pembunôhan, perbantâhan, pembohôngan, pertingkâhan djâhat:

30 'Ijâlah 'awrang peng'ûpakh, peng'ompat, pembintjij 'Allah, pentjelâ, djuwah, djumâwa, perbôla ſegala bârang jang djâhat, pendurhâka 'âkan 'ibuw bapânja,

31 Jang tijâda berbudij, jang tijâda berſatija p an, jang tijâda berkâſeh p an, jang tijâda berdâmej p an, jang tijâda bersâjang p an.

32 Jang, ſedàng dekatahuwînja Hhukûmat 'Allah ('ija 'îtu bahuwa ſegala 'awrang jang melakûkan perkâra p jang ſabâgejnja, 'îtu 'ada mustalhakh 'âkan mawt) bûkan sâdja berbowat dija 'îtu, hânja lâgi ſerta ſuka 'âkan ſegala 'awrang jang melakûkan demikijen djûga.

FATSAL JANG KA II.

1 SEbàb 'îtu tijâda 'angkaw dâpat membâwa bârang xudzur, hej mânuſija, ſijâpa p garàng 'adâmu jang kîra p kan: kârana ſedàng 'angkaw kîra p kan ſa'awrang lâjin, maka 'angkaw bapersâlahkan ſendirîmu: kârana 'angkaw jang kîra p kan demikijen 'ada meng'ardjâkan ſegala perkâra 'îtu djûga.

2 'Adapawn kâmij tâhu bahuwa Hhukum 'Allah 'ada dengan ſabenarnja 'âtas ſegala 'awrang jang meng'ardjâkan perkâra p jang ſabâgejnja.

3 'Antah 'adâkah 'angkaw ſangkâkan 'îni, hej mânuſija, jang kîra p kan ſegala 'awrang jang meng'ardjâkan perkâra p jang ſabâgejnja, dan jang berbowat dija 'îtu djûga, bahuwa 'angkaw 'âkan lârij berlepàs dirîmu deri pada Hhukum 'Allah?

4 'Âtaw 'adâkah 'angkaw memudahkan kakaja'an kamurâhannja, dan katahânan, dan kapandjangan hatînja, dengan tijâda meng'atahuwij, bahuwa kamurâhan 'Allah membâwa dikaw kapada tawbat?

5 Tetâpi 'âtas katagâranmu, dan hatîmu jang tijâda tâhu tawbat, 'angkaw berbendâkan morka bagi ſendirîmu dâtang kapada hârij ghadlab, dan kanjatâ'an Hhukum 'Allah jang xâdil 'îtu:

6 Jang 'âkan berbâlaskan pada mâſing p ſa'awrang ſakhadàr perbowâtan p nja:

7 Kahidôpan kakàl pawn pada ſatengah 'awrang, jang dengan berkandjang dâlam perbowâtan jang bâjik 'îtu menontûtij kamulija'an, dan Hhormat, dan perij jang tijâda kabinasâ'an:

8 Tetâpi garàm dan morka pada ſatengahnja, jang deri pada perbantah p an, ſonggohpawn tijâda hârap pada talhkhîkh, hânja hârap pada tlulâmet.

9 Kaſukâran dan kapitjâkan 'âtas ſaſawâtu dîrij mânuſija jang meng'ardjâkan djâhat, pertâma pawn 'awrang Jehûdij, komedijen pawn 'awrang Jûnânij:

10 Tetâpi kamulija'an dan Hhormat dan ſalâmat pada ſaſa'awrang jang meng'ardjâkan bâjik, pertâma pawn pada 'awrang Jehûdij, komedijen pawn pada 'awrang Jûnânij.

11 Kârana bagi 'Allah bûkan 'ada peng'angkâtan mûka 'awrang.

12 Kârana barapa p 'awrang ſudah berdawſa tijâda taxaloth kabâwah ſjarîxet Tawrât, maka marîka 'îtu lâgi 'âkan hilang ſedàng lûput deri pada ſjarîxet Tawrât: dan barapa p 'awrang ſudah berdawſa ſedàng taxaloth kabâwah ſjarî-

xe

ſzet Tawrât, marîka 'îtu 'âkan delhukumkan 'awleh ſjarîſzet Tawrât.

13 (Kârana 'awrang jang menengar ſjarîſzet Tawrât 'îtu bûkan 'ada ſzâdil dihadâpan 'Allah: tetâpi ſegala 'awrang jang menûrut ſjarîſzet Tawrât 'îtu 'âkan detaſzdîlkan.

14 Kârana manakâla CHalâjikh, jang bûkan pûnja ſjarîſzet Tawrât, deri pada thabîſzet berbowat 'îſij ſjarîſzet Tawrât, marîka 'îni jang bûkan pûnja ſjarîſzet Tawrât, 'îtu 'ada pangkat ſjarîſzet Tawrât bagi ſendirînja.

15 Kârana marîka 'îtu menondjokh faſzel ſjarîſzet Tawrât 'ada tersûrat dâlam hâti p nja, ſedâng ſatâhu hatînja 'îtu ſerta berſjakſi, dan ſegala khijâsnja kâdang p maſzdzûlkan, 'âtaw lâgi maſzdzûrkan dija.)

16 Pada hârij tatkâla 'Allah 'âkan menghukumkan ſegala bâthin mânuſija p menûrut 'Indjilku 'awleh Îsâj 'Elmesêh.

17 Lîhatlah, 'angkaw 'îni denamâ'ij ſa'awrang Jehûdij, dan bertatàp dirîmu pada ſjarîſzet Tawrât, dan menggahkan dirîmu dengan 'Allah,

18 Dan 'angkaw meng'atahuwij kahendakhnja, dan mentjawbâ'ij ſegala mas'âlet, ſedâng 'angkaw ſudah tapel'âdjar deri pada ſjarîſzet Tawrât.

19 Dan 'angkaw ſangkâkan ſendirîmu 'ada ſawâtu pemimpin ſegala 'awrang bûta, ſawâtu tarang bagi ſegala 'awrang jang didâlam kalàm:

20 Sawâtu peng'âdjar ſegala 'awrang babàl, ſawâtu gûruw ſegala 'awrang bôdokh, jang pûnja telâdan maſzrifet dan khakhîkhet dâlam ſjarîſzet Tawrât.

21 'Angkaw kalàkh jang meng'âdjar ſa'awrang lâjin, tijadâkah 'angkaw meng'âdjar ſendirîmu? jang berchothbat djângan 'awrang mentjûrij, 'adâkah 'angkaw mentjûrij?

22 Jang meng'atâkan djângan 'awrang bermûkah, 'adâkah 'angkaw bermûkah? jang gilij 'âkan berhâla p, 'adâkah 'angkaw merampas benda jang khudus?

23 Jang menggahkan ſendirîmu pada ſjarîſzet Tawrât, 'adâkah 'angkaw mengſzajbkan 'Allah 'awleh kalangkâhan ſjarîſzet Tawrât?

24 Kârana nâma 'Allah dehôdjatkan deri kârana ſebàb kâmu di'antâra CHalâjikh, ſeperti ſudah tersûrat.

25 Kârana ſonggohpawn chitânet 'îtu memberij menfâſzat, djikalaw 'angkaw melakûkan ſjarîſzet Tawrât: tetâpi djikalaw 'angkaw 'ada ſa'awrang pelangkah ſjarîſzet Tawrât, maka chitânetmu ſudah djâdi kûlop.

26 Sebàb 'îtu djikalaw 'awrang jang berkûlop memaliharâkan ſegala hhukum ſjarîſzet Tawrât, bûkankah kûlopnja nanti debîlang 'âkan chitânet?

27 Dan bûkankah 'awrang jang berkûlop deri pada thabîſzet, djikalaw 'ija mengganâpij ſjarîſzet Tawrât, 'îtu 'âkan kîra p kan 'angkaw, jang 'awleh hhurûf dan chitânet 'ada pelangkah ſjarîſzet Tawrât?

28 Kârana 'ija bûkan 'ada ſa'awrang Jehûdij, jang pada dâhirnja: dan 'itûlah bûkan chitânet, jang pada dâhirnja 'ada dâlam dâging:

29 Tetâpi 'ijâlah ſa'awrang Jehûdij jang pada bâthinnja, dan 'îni djûga chitânet hâti, jang dâlam rôhh, dan bûkan dâlam hhurûf: jang pudjî'annja bûkan deri pada mânuſija p, hânja deri pada 'Allah djûga.

FATSAL JANG KA III.

1 'APâtah kalàkh kalebêhan ſa'awrang Jehûdij? 'âtaw 'apâtah menfâſzat chitânet?

2 'Itûlah bânjakh 'âtas babarapa perkâra. Maka ſonggoh jang terlebèh 'îtu 'ada bahuwa kalimât 'Allah ſudah tapertâroh padânja.

3 'Apâtah kalàkh 'îtu, djikalaw bârang 'awrang ſudah djâdi kâfir? 'adâkah kufûrnja membâthilkan 'amânet 'Allah?

4 Palijaslah: bâjiklah djûga 'Allah tinggal benàr, tetâpi ſaſa'awrang mânuſija 'îtu dusta: ſeperti ſudah tersûrat: ſopâja 'angkaw 'ada ſzâdil pada ſegala fermânmu, dan ghâlib tatkâla 'angkaw menghukum.

5 'Adapawn djikalaw thulâmet kâmij mendirîkan ſzadâlet 'Allah, 'apâtah kâmij 'âkan berkâta? 'adâkah 'Allah thâlim, 'apabîla 'ija mendâtangkan morka ka'âtas kâmij? (tjâra mânuſija 'âku kâta:)

6 Palijaslah ; djikalaw lâjin bagimâna garang 'Allah 'âkan mengkhukumkan dunjâ ?

7 Kârana djikalaw kabenâran 'Allah ſudah limpah 'awleh pendustâ'anku , 'îtu pawn 'âkan kamulijâ'annja , meng'apa lâgi 'âku 'îni dekhukumkan ſa'awleh p 'awrang berdawſa ?

8 Dan bûkankah terbâjik (ſeperti kâmij dehôdjatkan dan ſeperti bârang 'awrang menûtor kâmij 'ada kâta p) ſopâja kâmij berbowat jang djâhat , ſopâja dâtang jang bâjik ? jang 'âtasnja khukum 'ada dengan ſabenarnja.

9 'Apâtah kalàkh ? 'adâkah kâmij berkalebêhan ? bûkan ſakâli p : kârana dihûlu kâmij ſudah menudôhij , mâwu 'awrang Jehûdij , mâwu 'awrang Jûnânij , bahuwa ſakalijen marîka 'îtu 'ada taxalokh kabâwah dawſa.

10 Seperti ſudah tersûrat : bahuwa tijâda 'ada ſa'awrang xâdil , tijâda belàj ſa'awrang.

11 Tijâda 'ada ſa'awrang jang berxakhal , tijâda 'ada ſa'awrang jang mentjahârij 'Allah.

12 Sakalijennja ſudah 'ondor , sâma p 'ija ſudah djâdi ſija p : tijâda 'ada ſa'awrang jang berbowat bâjik , tijâda 'ada belàj ſampej ſa'awrang.

13 Karongkôngannja 'îtu khubûr terbûka : dengan lîdah p nja 'ija membôhong : bîſa bilûdakh 'ada dibâwah bîbir p mûlutnja.

14 Jang mûlutnja 'ada punòh dengan kûtokh dan padàs :

15 Kâki p nja 'ada pantas 'âkan menompah dârah :

16 Karomôkan dan ſjukhût 'ada pada djâlan p nja.

17 Dan djâlan dâmej marîka 'îtu tijâda meng'enàl.

18 Tijâda 'ada bârang gantar 'âkan 'Allah dihadâpan mâta p nja.

19 'Adapawn kâmij meng'atahuwij ſegala ſaſawâtu jang deſabdâkan Tawrât , bahuwa detîtahkannja 'îtu pada 'awrang jang taxalokh kabâwah Tawrât : ſopâja ſaſawâtu mûlut terkâtop , dan 'îſij ſalûroh dunjâ 'ada kakutôkan dihadâpan 'Allah.

20 Sebàb 'îtu deri pada perbowâtan p ſjarîxet Tawrât bârang ſadâging pawn tijâda 'âkan detaxdîlkan dihadâpan khadlretnja : kârana 'awleh ſjarîxet Tawrât 'ada peng'enâlan dawſa.

21 Tetâpi ſakârang xadâlet 'Allah ſudah detîâhirkan tijâda dengan ſjarîxet Tawrât , ſambil ber'awleh kaſjaksi'an deri pada sûrat Tawrât , dan ſegala Nabij p :

22 'Ija 'îtu xadâlet 'Allah 'awleh 'îmân 'âkan Xîsâj 'Elmesêkh , kapada ſakalijen 'awrang , dan ka'âtas ſakalijen 'awrang jang ber'îmân : kârana bûkan 'ada bârang faràkh.

23 Kârana ſakalijen 'awrang 'îtu ſudah berdawſa , dan berkûrang kamulijâ'an 'Allah.

24 Dan detaxdîlkan ſakâſeh p deri pada nixmatnja , 'awleh penubûſan jang deri pada fihakh 'Elmesêkh Xîsâj :

25 Jang telàh dehâdapkan 'Allah mendjâdi ghafirat 'awleh 'îmân pada dârahnja , 'âkan penondjôkan xadâletnja 'awleh xafûw dawſa p , jang dihûlu kâla telàh deperbowat pada mâſa ſabàr 'Allah,

26 'Âkan penondjôkan xadâletnja pada mâſa ſakârang 'îni : ſopâja 'ija 'ada xâdil , dan taxdîlkan 'awrang jang pûnja 'îmân Xîsâj.

27 Dimanâtah kalàkh peggâhan ? 'itûlah ſudah terkûtjil. 'Awleh ſjarîxet mâna ? 'awleh ſjarîxet 'axmâlkah ? bûkan : tetâpi 'awleh ſjarîxet 'îmân.

28 'Arkijen maka kâmij berkhijâs , bahuwa mânuſija detaxdîlkan 'awleh 'îmân tijâda dengan perbowâtan p ſjarîxet Tawrât.

29 'Adâkah 'Allah 'îtu 'Ilah 'awrang Jehûdij sâdja ? 'antah bûkankah 'ija lâgi 'ada 'Ilah ſegala CHalâjikh ? behkan , 'ijâlah lâgi 'Ilah ſegala CHalâjikh.

30 Sedàng 'ija 'ada 'Allah jang 'aſa , jang 'âkan taxdîlkan 'awrang jang pûnja chitânet deri pada 'îmân , dan 'awrang jang berkûlop 'îtu 'awleh 'îmân.

31 'Adâkah kalàkh kâmij membâthilkan ſjarîxet Tawrât 'awleh 'îmân ? palijaslah : tetâpi kâmij meng'itzbâtkan ſjarîxet Tawrât.

FATSAL JANG KA IV.

1 'APâtah kalàkh kâmij 'âkan berkâta 'Ibrâhîm bâpa kâmij ſudah mendâpat 'âtas perìj dâging ?

2 Kârana

2 Kârana djiḳalaw 'Ibrâhîm ſuḍah detaxdîlkan deṛi paḍa 'axmâl, maḳa 'iỻa ſuḍah ber'awleh penggâhan, hânja bûkan dihadâpan 'Allah.

3 'Antah 'apa kirânja 'Elkitâb berkâta? maḳa 'Ibrâhîm pertjajâlah 'âkan 'Allah, dân 'îtu pawn ſuḍah dekîra p kan paḍânja 'âkan xadâlet.

4 'Aḍapawn paḍa 'awraṇg jaṇg berxamal 'îtu txawâb tijâda de'ilhtisâbkan deṛi paḍa fîhakh nixmat, hânja deṛi paḍa fîhakh hhakhet.

5 Tetâpi paḍa 'awraṇg jaṇg tijâda berxamal, hânja ber'îmân djûga 'âkan diỻa jaṇg taxdîlkan 'awraṇg fâſikh 'îtu, 'îmânnja de'ilhtisâbkan 'âkan xadâlet.

6 Seperti lâgi Dâ'ûd menjebût mânuſiỻa 'îtu berbahagiỻa, paḍa ſijâpa 'Allah 'ilhtisâbkan xadâlet tijâda dengan 'axmâl,

7 'Ûdjarnja: Berbahagiỻa ſegaỻa 'awraṇg 'îtu, jaṇg thoghjân p nja ſuḍah ter'ampon, dân jaṇg dawſa p nja ſuḍah tertûtop.

8 Berbahagiỻa lâki p 'îtu, jaṇg paḍânja mahâ besàr Tûhan tijâda 'ilhtisâbkan dawſa.

9 'Aḍâkah kalàkh penjebûtan bahagiỻa 'îni tertantu paḍa 'awraṇg jaṇg berchitânet sâdja, 'âtaw lâgi paḍa 'awraṇg jaṇg berkûlop? kârana kâmij berkâta, bahuwa 'îmân ſuḍah de'ilhtisâbkan paḍa 'Ibrâhîm 'âkan xadâlet.

10 Baǧimâna kalàkh 'îtu ſuḍah de'ilhtisâbkan? paḍa mâſa 'iỻa berchitânetkah, 'âtaw paḍa mâſa 'iỻa berkûlopkah? bûkan paḍa mâſa 'iỻa berchitânet, tetâpi paḍa mâſa 'iỻa berkûlop.

11 Maḳa 'iỻa ſuḍah mendjondjoṇg xalâmet chitânet 'âkan châtam xadâlet 'îmân, paḍa mâſa 'iỻa berkûlop: ſopâja 'iỻa djâdi bâpa ſakaliỻen 'awraṇg jaṇg ber'îmân, ſedàṇg 'iỻa berkûlop: ſopâja 'îtu lâgi de'ilhtisâbkan paḍa marîka 'îtu 'âkan xadâlet.

12 Lâgi bâpa 'awraṇg jaṇg berchitânet, 'iỻa 'îtu paḍa 'awraṇg jaṇg bûkan sâdja pûnja chitânet, tetâpi jaṇg lâgi berdjâlan menûrut tâpakh 'îmân 'Ibrâhîm bâpa kâmij, jaṇg 'aḍa paḍa mâſa 'iỻa berkûlop.

13 Kârana djandji'an 'îtu ſuḍah tijâda deberìj 'awleh ſjarîxet Tawrât paḍa 'Ibrâhîm, 'âtaw paḍa benehnja, jaxnij 'âkan djadînja wâriṫ xâlam, hânja 'awleh xadâlet 'îmân.

14 Kârana djiḳalaw 'awraṇg jaṇg pûnja ſjarîxet Tawrât 'îtu 'aḍa wâriṫ, ſija p lah 'îmân, dân bâthillah djandji'an 'îtu.

15 Kârana ſjarîxet Tawrât 'îtu meṇg'upajâkan morka. Kârana dimâna bûkan 'aḍa bâraṇg ſjarîxet, disâna lâgi bûkan 'aḍa bâraṇg kalaṇgkâhan.

16 Sebàb 'îtu kadapâtanlah 'îtu 'awleh 'îmân, ſopâja 'îtu deberìj deri paḍa fîhakh nixmat: ſopâja djandji'an 'îtu 'aḍa togòh paḍa ſakaliỻen benèh, bûkan sâdja jaṇg pûnja ſjarîxet Tawrât, hânja lâgi jaṇg pûnja 'îmân 'Ibrâhîm, jaṇg 'aḍa bâpa ſamowa kâmij,

17 (Seperti ſuḍah tersûrat: bahuwa bâpa chalâjikh bânjakh ſuḍah kudjadîkan 'aṇgkaw) dihadâpan diỻa, 'âkan ſijâpa 'iỻa ſuḍah ber'îmân, jaxnij 'Allah jaṇg meṇghîdopkan 'awraṇg mâti p, dân memaṇggil perkâra p jaṇg tijâda mawdjûd, ſa'awleh p mawdjûd 'aḍânja.

18 Jaṇg lâjin deṛi paḍa 'âſa dengan 'âſa djûga ſuḍah pertjâja, bahuwa 'iỻa 'âkan djâdi bâpa chalâjikh bânjakh: menûrut bâraṇg jaṇg telàh dekatâkan; demikiỻenlah 'âkan 'aḍa benehmu.

19 Dân ſedàṇg tijâda 'iỻa delemahkan paḍa hhâl 'îmân, ſuḍah tijâda 'iỻa meṇg'ejliṇg tûboh dirînja, jaṇg ſuḍah ſakâraṇg kamâti p an, ſedàṇg 'iỻa 'aḍâlah ſakîra p ſarâtus tâhon tuwahnja, dân ſuḍah tijâda meṇg'ejliṇg papûdju Sârah jaṇg kamatiỻan.

20 Dân ſuḍah tijâda 'iỻa huwas 'âkan djandji'an 'Allah 'awleh kûraṇg 'îmân: tetâpi ſuḍah 'iỻa dikawasâkan paḍa hhâl 'îmân dengan memberìj hhormat paḍa 'Allah:

21 Sambil jakhîn, bahuwa bâraṇg jaṇg telàh dedjandjîkan, 'iỻa lâgi 'aḍa kawâſa 'âkan melakûkan 'îtu.

22 Sebàb 'îtu lâgi hhâl 'îtu ſuḍah de'ilhtisâbkan paḍânja 'âkan xadâlet.

23 'Aḍapawn ſuḍah tijâda 'îtu tersûrat 'awleh kârana ſebàb diỻa 'îtu sâdja, bahuwa 'îtu ſuḍah de'ilhtisâbkan paḍânja:

24 Hânja lâgi 'awleh kârana ſebàb kâmij 'îni, paḍa ſijâpa 'îtu nanti de'ilhtisâbkan, jaxnij paḍa ſegaỻa 'awraṇg jaṇg ber'îmân 'âkan diỻa 'îtu,

jang ſudah membangkitkan Kîsâj Tûhan kâmij deri 'antâra 'awrang mâti p.

25 Jang ſudah deſarahkan 'awleh kârana ſegala perſalâhan kâmij, dan ſudah debangkitkan 'âkan taxdîl kâmij.

FATSAL JANG KA V.

1 DJikalaw kalâkh kâmij telâh detaxdîlkan deri pada 'îmân, maka kâmij ber'awleh ſalâmet dihadâpan 'Allah 'awleh Tûhan kâmij Kîsâj 'Elmesêkh:

2 Jang 'awlehnja lâgi kâmij ber'awleh hidâjat deri pada 'îmân kapada nixmat 'îni, jang 'awlehnja kâmij berdîrij tatâp, dan menggah kapada radjâ kamulija'an 'Allah.

3 Maka bûkan 'îni sâdja, tetâpi lâgi kâmij menggah dâlam ſegala kaſukâran: ſedang kâmij tâhu, bahuwa kaſukâran 'îtu meng'upajâkan talhamul:

4 Dan talhamul pawn tadjrîb, dan tadjrîb pawn radjâ:

5 Maka radjâ 'îtu tijâda memberij kamâlu p an, 'awleh kârana mulhabet 'Allah ſudah tertuwang kadâlam hâti kâmij 'awleh Rôhhu-'lkhudus, jang telâh dekarunjâkan pada kâmij.

6 Kârana tatkâla kâmij 'adâlah lemâh lâgi, maka 'Elmesêkh pada wakhtûnja ſudah mâti ganti 'awrang fâſikh p.

7 Kârana djârang djûga bârang ſa'awrang 'âkan mâti ganti ſa'awrang tſadîkh: kârana ganti ſa'awrang ſachij mudah p an bârang ſa'awrang 'âkan bertjâkap mâti.

8 Tetâpi 'Allah mendirîkan mulhabetnja kapada kâmij, bahuwa 'Elmesêkh ſudah mâti ganti kâmij, tatkâla kâmij 'adâlah lâgi 'awrang berdawſa.

9 Lebèh pûla kalâkh kâmij, jang ſakârang ſudah detaxdîlkan 'awleh dârahnja, 'îtu 'âkan delepaskan 'awlehnja deri pada morka.

10 Kârana djikalaw kâmij, ſedang 'adâlah kâmij ſatarûw, 'îtu ſudah deperdâmejkan dengan 'Allah 'awleh mawt 'Anakhnja lâki p, lebèh pûla kâmij, jang telâh deperdâmejkan, 'îtu 'âkan delepaskan 'awleh kahidôpannja.

11 Maka bûkan 'îni sâdja, tetâpi lâgi kâmij menggah pada 'Allah 'awleh Tûhan kâmij Kîsâj 'Elmesêkh, jang 'awlehnja ſakârang kâmij ſudah ber'awleh perdamejan.

12 Sebâb 'îtu ſeperti 'awleh mânuſija ſawâtu dawſa ſudah mâſokh kadâlam dunjâ, dan 'awleh dawſa 'îtu mawt: dan bagîtu mawt ſudah melintas kapada ſakalijen mânuſija, jang 'awlehnja ſakalijennja ſudah berdawſa.

13 Kârana ſampej kaſjarîxet Tawrât dawſa 'adâlah didâlam dunjâ: tetâpi dawſa 'îtu tijâda de'ikhtisâbkan, manakâla bûkan 'ada bârang ſjarîxet.

14 Tetâpi mawt ſudah berkaradjâ'an deri pada 'Âdam ſampej kapada Mûsâj, 'îtupawn lâgi 'âtas ſegala 'awrang jang ſudah tijâda berdawſa dengan kaſamâ'an kalangkâhan 'Âdam, jang 'ada telâdannja 'awrang 'îtu jang nanti dâtang.

15 Tetâpi bûkan ſeperti perſalâhan, bagîtu lâgi 'ada karunjâ. Kârana djikalaw 'awleh perſalâhan ſawâtu 'awrang bânjakh 'awrang ſudah mâti, lebèh pûlah nixmat 'Allah, dan 'anugaràh dengan nixmat jang deri pada ſîhakh mânuſija ſawâtu, jaxnij Kîsâj 'Elmesêkh, 'îtu ſudah limpah kapada bânjakh 'awrang.

16 Dan bûkan ſeperti hûtang jang 'awleh ſawâtu 'awrang 'îtu jang ſudah berdawſa, bagîtu 'ada pemberij: kârana ſonggoh pawn mulânja hûtang deri pada ſawâtu djûga perſalâhan 'îtu 'ada 'âkan talxîn: tetâpi mulânja karunjâ deri pada bânjakh perſalâhan 'îtu 'ada 'âkan taxdîl.

17 Kârana djikalaw ſebâb perſalâhan ſawâtu 'awrang mawt ſudah berkaradjâ'an 'awleh ſawâtu 'awrang 'îtu, lebèh pûla ſegala 'awrang jang ſudah mendjondjong kalimpâhan nixmet dan 'anugaràh xadâlet 'îtu 'âkan berkaradjâ'an didâlam kahidôpan 'awleh ſawâtu 'awrang 'îtu, jaxnij Kîsâj 'Elmesêkh.

18 Sebâb 'îtu kalâkh ſeperti 'awleh ſawâtu djûga kaſalâhan hûtang ſudah berlâku kapada ſakalijen mânuſija 'âkan talxîn: bagîtu lâgi 'awleh ſawâtu djûga xadâlet berlâku nixmet kapada ſakalijen mânuſija 'âkan taxdîl kahidôpan.

19 Kârana ſeperti 'awleh maxtsijet mânuſija ſawâtu 'îtu bânjakh 'awrang ſudah dedjadikan 'âkan 'awrang berdawſa, bagîtu lâgi 'awleh thâxat

thâxat ſawâtu 'awrang bânjakh 'awrang nanti dedjadîkan 'âkan 'awrang xâdil.

20 Kârana sâmar p ſjarîxet Tawrât ſudah mâſokh, ſopâja perſalâhan taperbânjakh lebèh: maka dimâna dawſa ſudah taperbânjakh lebèh, disâna nixmat ſudah limpah mâkin lebèh.

21 Sopâja ſeperti dawſa ſudah berkaradjâ'an pada mawt, bagîtu lâgi nixmat berkaradjâ'an 'awleh xadâlet kapada kahidôpan kakàl, 'awleh Xîsâj 'Elmesêh Tûhan kâmij.

FATSAL JANG KA VI.

1 'APâtah kalàkh kâmij 'âkan berkâta? masâkan kâmij 'âkan berkandjang didâlam dawſa, ſopâja nixmat 'itu taperbânjakh lebèh?

2 Palijaslah: kârana kâmij jang ſudah mâti 'âkan mendjâwohkan dawſa, bagimâna lâgi kâmij 'âkan hîdop dengan berbowat dija 'itu?

3 'Antah tijadâkah kâmu meng'atahuwij, bahuwa barapa p kâmij ſudah depermandîkan kapada kaſamâ'an 'Elmesêh Xîsâj, kâmij ſudah depermandîkan kapada kaſamâ'an mawtnja?

4 Kâmij kalàkh ſudah tertânam ſertânja 'awleh permandijan kapada kaſamâ'an mawt, ſopâja ſeperti 'Elmesêh ſudah debangkitkan deri 'antâra 'awrang mâti p, 'awleh kârana kamulijâ'an Bâpa, bagîtu lâgi kâmij berdjâlan menûrut kabaharuwan kahidôpan.

5 Kârana djikalaw kâmij ſudah djâdi ſawâtu tanâman ſertânja dengan perſamâ'an mawtnja, maka lâgi kâmij 'âkan djâdi demikijen dengan perſamâ'an kabangkitannja.

6 Sedang kâmij meng'atahuwij lhâl 'îni, bahuwa parângij mânuſija kâmij jang lâma ſudah ſerta detſalibkan, ſopâja tûboh dawſa 'itu derombakhkan, 'âgar djangan kâmij lâgi deperhamba kabâwah dawſa.

7 Kârana ſijâpa jang ſudah mâti, 'ija ſudah detaxdilkan lepàs deri pada dawſa.

8 'Adapawn djikalaw kâmij ſudah mâti dengan 'Elmesêh, maka kâmij pertjâja bahuwa kâmij lagi 'âkan hîdop ſertânja.

9 Sedang kâmij meng'atahuwij bahuwa 'Elmesêh, jang telàh debangkitkan deri 'antâra 'awrang mâti p, 'itu tijâda mâti lâgi: mawt tijâda lâgi berkatuwânan 'âtasnja.

10 Kârana ſedang 'ija ſudah mâti, 'ija pawn ſudah mâti ſakâli 'âkan menghâpuskan dawſa: tetâpi ſedang 'ija hîdop, 'ija pawn hîdop 'âkan memulijâkan 'Allah.

11 Bagîtu lâgi hendakhlah kâmu 'îni kîra p, bahuwa ſonggohpawn kâmu ſendîrij 'ada 'awrang mâti p 'âkan mendjâwohkan dawſa, tetâpi 'awrang hîdop p 'âkan berbakhtij pada 'Allah, dengan berkat 'Elmesêh Xîsâj Tûhan kâmij.

12 Sebàb 'itu djangan dawſa berkaradjâ'an dâlam tûbohmu jang kamatijan, 'âkan berbowat thâxat padânja 'awleh nafsu p nja.

13 Dan djangan kâmu djadîkan ſegala 'anggawtâmu bagi dawſa 'âkan pagâwej p tlulâmet: tetâpi hendakhlah kâmu djadîkan ſendirîmu bagi 'Allah, ſa'awleh p 'awrang jang ſudah hîdop deri 'antâra 'awrang mâti p, dan ſegala 'anggawtâmu 'âkan pagâwej xadâlet bagi 'Allah.

14 Kârana dawſa tijâda 'âkan berkatuwânan ka'âtas kâmu: kârana kâmu bûkan 'ada taxalokh kabâwah ſjarîxet Tawrât, hânja kabâwah nixmet.

15 'Apâtah kalàkh? kamîkah 'âkan berdawſa, ſebàb kâmij bûkan 'ada taxalokh kabâwah ſjarîxet Tawrât, hânja kabâwah nixmet? palijaslah.

16 Tijadâkah kâmu meng'atahuwij, bahuwa pada ſijâpa kâmu djadîkan ſendirîmu hamba p kapada thâxat, kâmu 'ada hamba p 'awrang 'itu, jang padânja kâmu berbowat thâxat, 'âtaw hamba p dawſa kapada mawt, 'âtaw hamba p thâxat kapada xadâlet?

17 Tetâpi 'adâlah kirânja ſjukûr bagi 'Allah, bahuwa ſonggohpawn kâmu ſudah 'ada hamba dawſa, hânja bahuwa kâmu ſakârang dengan ſonggoh hatîmu ſudah berbowat thâxat, menûrut nuſchat peng'adjâran, kapada jang mâna kâmu ſudah deſarahkan:

18 Dan ſedang kâmu ſudah demaredhejkâkan deri pada dawſa, maka kâmu ſudah djâdi hamba p xadâlet.

19 TJâra mânuſija 'âku kâta, deri kârana kalemâhan dâging kâmu. Kârana ſeperti kâmu ſudah djadîkan ſegala 'anggawtâmu 'âkan deper-

hamba kabâwah kaŋamâran, dân thoghjân dâtaŋg kapada thoghjân, bagîtu hendakhlah kâmu ſakâraŋg djadîkan ſegala 'aŋggawtâmu 'âkan deperhamba kabâwah ꝛadâlet 'âkan takhdîs.

20 Kârana tatkâla kâmu 'adâlah hamba p dawſa, maka kâmu 'adâlah meredhejka deri pada ꝛadâlet.

21 'Apâtah fâjidah kalàkh kâmu ſudah ber-'awleh pada tatkâla 'îtu deri pada ſegala perkâra 'îtu, 'âkan jaŋg mâna kâmu ſakâraŋg bermâluw? kârana ꝛâkhibet ſegala perkâra 'îtu djûga mawt.

22 Tetâpi ſakâraŋg ſedàŋg kâmu ſudah demaredhejkâkan deri pada dawſa, dân deperhambâkan kabâwah 'Allah, maka kâmu ſudah ber-'awleh fâjidahmu 'âkan takhdîs, dân ꝛâkhibet 'îtu kahidôpan kakàl.

23 Kârana musâra dawſa 'îtu mawt, tetâpi karunjâ 'Allah 'îtu kahidôpan kakàl dengan berkat 'Elmesêth ꝛîsàj Tûhan kâmij.

FATSAL JANG KA VII.

1 TIjadâkah kâmu meŋg'atahuwij, hej sûdâra p lâki p, (kârana 'âku meŋg'ûŋjap kapada ſegala 'awraŋg jaŋg meŋg'arti ſjarîꝛet Tawrât) bahuwa ſjarîꝛet berkatuwânan 'âtas mânuſija, ſalâma 'ija hîdop?

2 Kârana ſa'awraŋg parampuwan jaŋg 'ada dibâwah kawâſa ſa'awraŋg lâki p, 'îtu 'ada terhûboŋg dengan lâki p jaŋg hîdop 'awleh ſjarîꝛet: tetâpi djikalaw lâki p 'îtu ſudah mâti, maka parampuwan 'îtu ſudah lûput deri pada ſjarîꝛet perhubôŋgan dengan lâki p.

3 Sebàb 'îtu kalàkh ſalâma hîdop lakînja 'ija 'âkan dinama'ij parampuwan mûkah, djikalaw 'ija djâdi milik ſa'awraŋg lâki p lâjin: tetâpi djikalaw lakînja ſudah mâti, maka 'ija 'ada maredhejka deri bâwah ſjarîꝛet 'îtu, ſahiŋga 'ija bûkan 'ada parampuwan mûkah, manakâla 'ija djâdi milik ſa'awraŋg lâki p lâjin.

4 Demikijenlah, hej sûdâra p ku lâki p, kâmu 'îni lâgi ſudah dematikan lepàs deri pada ſjarîꝛet Tawrât 'awleh tûboh 'Elmesêth: ſopâja kâmu djâdi milik ſa'awraŋg lâjin, jaŋg telàh debaŋgkitkan deri 'antâra 'awraŋg mâti p, ſopâja kâmij berbowah p an bagi 'Allah.

5 Kârana tatkâla 'adâlah kâmij taꝛalokh kabâwah dâgiŋg, maka ſegala garàkh p an dawſa p jaŋg berkawâſa 'awleh ſjarîꝛet Tawrât, 'îtu bakardjâlah didâlam ſegala 'aŋggawta kâmij, 'âkan berbowah p an bagi mawt:

6 Tetâpi ſakâraŋg kâmij ſudah delûputkan deri pada ſjarîꝛet Tawrât, ſedàŋg kâmij ſudah mâti lepàs deri pada dija 'îtu, jaŋg 'awlehnja kâmij 'adâlah terkûroŋg: ſahiŋga kâmij 'îni berbowat ꝛibâdet dâlam kabaharuwan rôhh, dân bûkan dâlam kalama'an hhurûf.

7 'Apâtah kalàkh kâmij 'âkan berkâta? 'adâkah ſjarîꝛet Tawrât 'îtu dawſa? palijaslah: behkan ſudah tijâda 'âku meŋg'enàl dawſa melâjinkan 'awleh ſjarîꝛet Tawrât. Kârana lâgi ſudahlah tijâda 'âku meŋg'atahuwij ka'iŋgînan 'ada dawſa, djikalaw ſudah tijâda ſjarîꝛet Tawrât berſabda: djâŋgan 'aŋgkaw 'îŋgin.

8 Tetâpi dawſa jaŋg ſudah meŋg'ambil ꝛilet 'awleh tîtah, 'îtu ſudah meŋg'ardjâkan didâlam 'âku ſegala djenis ka'iŋgînan: kârana dimâna tijâda njâta ſjarîꝛet Tawrât, bahuwa dawſa 'ada mâti.

9 Maka dihûlu 'âku 'îni 'adâlah hîdop ſarâſa bulòm njâta ſjarîꝛet Tawrât: tetâpi tatkâla ſudah dâtaŋg tîtah, maka dawſa ſudah hîdop pûla; tetâpi 'âku 'îni ſudah mâti.

10 Maka kadapâtanlah padâku tîtah jaŋg djandji memberij kahidôpan 'îtu djûga berlâku kapada mawt.

11 Kârana dawſa jaŋg ſudah meŋg'ambil ꝛilet 'awleh tîtah 'îtu ſudah menjaſatkan, dân mematîkan 'âku 'awlehnja 'îtu.

12 Demikijen kalàkh ſjarîꝛet Tawrât 'ada khudus, dân tîtah 'ada khudus, dân ꝛâdil, dân chajr.

13 Sudahkah kalàkh jaŋg chajr 'îtu djâdi mawt padâku? palijaslah: tetâpi dawſa djûga, ſopâja njâta 'îtu 'ada dawſa: ſambil meŋg'upajâkan mawt padâku 'awleh jaŋg chajr 'îtu, ſopâja dengan lebèh p nja dawſa 'îtu tambahkan dawſa 'awleh tîtah.

14 Kârana kâmij meŋg'atahuwij, bahuwa ſjarîꝛet Tawrât 'ada rôhhânij, tetâpi 'âku 'îni 'ada baſjarij terdjuwal kabâwah dawſa.

15 Kârana

15 Kârana bârang jang 'âku meng'ardjâkan 'îtu tijâda 'âku meng'enàl: kârana bârang jang kukahendâkij tijâda 'âku berlakûkan, hânja bârang jang 'âku membintjij, 'îtu djûga 'âku berbowat.

16 Dan djikalaw 'âku berbowat bârang jang tijâda kukahendâkij, maka 'âku meng'akawij 'âkan ſjarîxet Tawrât bahuwa bâjiklah.

17 Sakârang kalàkh tijâda lâgi 'âku 'îni meng'ardjâkan 'îtu djûga, hânja dawſa jang dûdokh didâlam 'âku.

18 Kârana 'âku tâhu bahuwa bârang jang chajr tijâda dûdokh didâlam 'âku, 'ija 'îtu didâlam dâging ku: kârana ſonggohpawn jang menghendakhkan 'îtu lekàt padâku; tetâpi jang meng'ardjâkan kabedjîkan 'îtu tijâda 'âku mendâpat.

19 Kârana chajr 'îtu jang kukahendâkij tijâda 'âku berbowat, tetâpi ſjar 'îtu jang tijâda kukahendâkij, 'îtu djûga 'âku berlakûkan.

20 Djikalaw 'âku 'îni berbowat bârang jang tijâda kukahendâkij, maka tijâda lâgi 'âku 'îni meng'ardjâkan 'îtu djûga, hânja dawſa jang dûdokh didâlam 'âku.

21 'Arkijen maka 'âku mendâpat ſjarîxet 'îni didâlam 'âku, 'apabila 'âku hendakh berbowat kabedjîkan, bahuwa kadjahâtan lekàt padâku.

22 Kârana 'âku bergamàr 'âkan ſjarîxet Tawrât 'Allah menûrut parâng ij mânuſija jang bâthin:

23 Tetâpi 'âku melîhat ſawâtu ſjarîxet lâjin didâlam ſegala 'anggawtâku, jang berlâwan p an dengan ſjarîxet hatîku, dan menâwan 'âku kabâwah ſjarîxet dawſa, jang 'ada didâlam ſegala 'anggawtâku.

24 Wah pâtek 'îni mânuſija jang ſjakhìj! ſijapâtah 'âkan menchalâtskan pâtek deri pada tûboh kamatijan 'îni?

25 Pâtek pawn ſjukûr pada 'Allah 'awleh Xîsàj 'Elmesêh Tûhan kâmij.

26 Bagîtu kalàkh pâtek 'îni ſendîrij ſonggohpawn dengan hâti 'ada deperhamba kabâwah ſjarîxet Tawrât 'Allah, tetâpi dengan dâging kabâwah ſjarîxet dawſa.

FATSAL JANG KA VIII.

1 BAgîtu ſakârang tijâda lâgi bârang talxîn 'âtas ſegala 'awrang jang baperſawatuwan dengan 'Elmesêh Xîsàj, jang tijâda berdjâlan menûrut dâging, hânja menûrut rôh.

2 Kârana ſjarîxet rôh kahidôpan 'awleh 'Elmesêh Xîsàj ſudah memaredhejkâkan 'âku deri bâwah ſjarîxet dawſa dan mawt.

3 Kârana ſebàb 'itûlah tijâda terkardjâkan 'awleh ſjarîxet Tawrât, ſakîra p lemàh 'adânja 'awleh dâging, maka 'Allah jang ſudah menjûroh 'Ânakhnja lâki p dengan kaſamâ'an dâging jang berdawſa, 'îtupawn 'awleh kârana dawſa ſudah mengkhukumkan 'âtas dawſa didâlam dâging.

4 Sopâja khakh ſjarîxet Tawrât deganâpij didâlam kâmij, jang tijâda berdjâlan menûrut dâging, hânja menûrut rôh djûga.

5 Kârana ſegala 'awrang jang berparângij menûrut dâging, 'îtu bitjarâkan bârang p jang pûnja dâging: tetâpi ſegala 'awrang jang menûrut rôh, 'îtu bitjarâkan bârang p jang pûnja rôh.

6 Kârana bitjâra dâging 'îtu mawt: tetâpi bitjâra rôh 'îtu kahidôpan dan ſalâmat:

7 'Awleh kârana ſebàb bitjâra dâging 'îtu perſataruwan dengan 'Allah: kârana tijâda 'îtu menongkal kabâwah ſjarîxet Tawrât 'Allah: kârana tijâda 'îtu ſampat lâgi.

8 Maka ſegala 'awrang jang berparângij menûrut dâging, 'îtu tijâda ſampat berkenàn pada 'Allah.

9 Tetâpi kâmu 'îni bûkan berparângij menûrut dâging, hânja menûrut rôh, djikalaw djûga rôh dûdokh didâlam kâmu. Tetâpi djikalaw bârang ſa'awrang ſudah tijâda ber'awleh Rôh 'Elmesêh, bûkan 'ija 'îni 'ada miliknja.

10 Dan djikalaw 'Elmesêh 'ada didâlam kâmu, ſonggohpawn tûboh 'ada mâti 'awleh kârana dawſa: tetâpi njâwa 'ada hîdop 'awleh kârana xadâlet.

11 Dan djikalaw Rôh Tûhan jang ſudah membangkitkan Xîsàj deri 'antâra 'awrang mâti p, 'îtu dûdokh didâlam kâmu, maka 'ija jang ſudah membangkitkan 'Elmesêh deri 'antâra 'awrang mâti p, 'îtu lâgi 'âkan menghîdopkan tûboh p mu jang kamatijan, 'awleh Rôhnja jang dûdokh didâlam kâmu.

12 Bagîtu kalàkh, hej ſûdâra p lâki p, kâmij

'adā 'awraŋg perhûtaŋg, bûkan padā dâgiŋg 'âkan hîdop menûrut dâgiŋg.

13 Kârana djikalaw kâmu hîdop menûrut dâgiŋg, makā kâmu nanti mâti: tetâpi djikalaw kâmu mematîkan ſegalā kalakuwan tûboh 'awleh Rôlh, makā kâmu 'âkan hîdop.

14 Kârana barapa p 'awraŋg tergaràkh 'awleh Rôlh 'Allah, marîka 'îtu djûga 'ada 'Ânakh p 'Allah.

15 Kârana ſudah tijâda kâmu menjambot Rôlh perhambâ'an pûla 'âkan ber'awleh hajbat: tetâpi kâmu ſudah menjambot Rôlh peŋg'aŋgkâtan 'ânakh p, jaŋg 'awlehnja kâmij menjarùw, 'Abâ, hej Bâpa.

16 Rôlh 'îtu djûga ſerta berſjakſi dengan njâwa kâmij, bahuwa kâmij 'ada 'ânakh p 'Allah.

17 'Adapawn djikalaw kâmij 'ada 'ânakh p, makā lâgi kâmij 'adā wâritz p: ſoŋggohpawn wâritz p 'Allah, tetâpi sâma wâritz p 'Elmesêlh: djikalaw djûga kâmij ſadija 'âkan merasâ'ij ſaŋgsâra ſertânja, ſopâja lâgi kâmij ber'awleh kamulijâ'an ſertânja.

18 Kârana 'âku kîra p dengan khijâs, bahuwa ſegalā perâſa ſaŋgsâra padā wakhtu ſakâraŋg 'ini tijâda terbandiŋg dengan kamulijâ'an, jaŋg nanti denjatâkan kapadā kâmij.

19 Kârana kadjadi'an dengan tengâdoh p 'îtu menantîkan kanjatâ'an 'ânakh p 'Allah.

20 Kârana kadjadi'an 'îtu 'adā taxalokh kabâwah kaſija p an, bûkan dengan ſahadjânja, hânja 'awleh kârana ſebàb dija, jaŋg ſudah menaxalokhkan 'îtu:

21 Dengan 'âſa, bahuwa lâgi kadjadi'an 'îtu ſendîrij 'âkan demaredhejkâkan deri padā perhambâ'an kabinasâ'an, kapadā kamaredhejkâ'an kamulijâ'an 'ânakh p 'Allah.

22 Kârana kâmij tâhu, bahuwa ſaganàp kadjadi'an 'îtu ſerta meŋg'alòh, dàn ſerta menjakîtij ber'ânakh ſampej ſakâraŋg 'ini.

23 Makā bûkan sâdja 'îni, hânja lâgi kâmij ſendirij, jaŋg ſudah ber'awleh hûlu p an Rôlh, bahuwa kâmij 'ini ſendîrij meŋg'alòh dâlam dîrij kâmij, ſambil menantîkan peŋg'aŋgkâtan 'ânakh p, jaxnij penubûſan tûboh kâmij.

24 Kârana ſudah ſakâraŋg kâmij dechalâtskan padā 'âſa. 'Adapawn 'âſa jaŋg kalihâtan 'îtu bûkan 'adā 'âſa: kârana bâraŋg jaŋg ſa'awraŋg melîhat meŋg'apa 'îja lâgi 'âkan ber'âſa 'îtu?

25 Tetâpi djikalaw kâmij ber'âſa bâraŋg jaŋg tijâda kâmij melihat, makā kâmij menantîkan 'îtu dengan ſabàr.

26 Makā ſabâgejnja lâgi Rôlh 'îtu ſerta tûloŋg menaŋggoŋg ſegalā kalemâhan kâmij: kârana tijâda kâmij tâhu 'apa p jaŋg kâmij 'âkan minta ſeperti pâtut, tetâpi Rôlh 'îtu ſendirij djûga memôhonkan ſjafâxat 'âkan kâmij dengan kalòh p an jaŋg tijâda terkatâkan.

27 Makā Tûhan jaŋg memariksâ'ij ſegalā hâti, 'îja djûga meŋg'atahuwij 'apâtah bitjâra Rôlh, ſedàŋg 'îja memôhonkan ſjafâxat kapadā 'Allah 'âkan ſegalā walij.

28 Makā kâmij meŋg'atahuwij, bahuwa padā ſegalā 'awraŋg jaŋg meŋg'aſêhij 'Allah, ſegalā ſaſawâtu ſerta bakardja kapadā kabedjikan, jaxnij padā ſegalā 'awraŋg jaŋg terdoxâ tûrut khadlânja.

29 Kârana ſegalā 'awraŋg jaŋg telàh de'ixlâmkannja, marîka 'îtu lâgi telàh detakhdîrkannja djâdi ſarûpa dengan telâdan 'Anakhnja lâki p, ſopâja 'ada 'îja 'ânakh sûloŋg di'antâra bânjakh sûdâra lâki p.

30 Makā ſegalā 'awraŋg jaŋg telàh detakhdîrkannja, marîka 'îtu lâgi telàh dedoxâkannja: dàn ſegalā 'awraŋg jaŋg telàh dedoxâkannja, marîka 'îtu lâgi telàh detaxdîlkannja: dàn ſegalā 'awraŋg jaŋg telàh detaxdîlkannja, marîka 'îtu lâgi telàh detamdjîdkannja.

31 'Apâtah kalàkh kâmij bawleh berkâta 'âkan tambah kapadā ſegalā perkâra 'îni? djikalaw 'Allah 'adā baſerta kâmij, ſijâpa 'âkan 'adā melâwan kâmij?

32 Jaŋg lâgi ſudah tijâda sâjaŋg 'âkan 'Ânakhnja lâki p jaŋg châts, hânja ſudah ſarahkan dija ganti kâmij ſakalijen, bagimâna tijâda lâgi 'îja 'âkan karunjâkan ſertânja 'îtu ſegalā ſaſawâtu padā kâmij?

33 Sijapâtah 'âkan mendaxwâj 'âtas ſegalā mutsthafâj 'Allah? bahuwa 'Allah djûga jaŋg meŋgxâdilkan.

34 Sijapâtah dija jaŋg memalxûnkan? bahuwa 'Elmesêlh djûga jaŋg ſudah mâti, behkan lebèh, jaŋg

jang lâgi ſudah debangkitkan: jang lâgi 'ada pada kânan 'Allah: jang lâgi memôhonkan ſjafâxat 'âkan kâmij.

35 Sijapâtah 'âkan mentjerejkan kâmij deri pada muhhabet 'Elmesêhh? kaſukâran, 'âtaw kapitjâkan, 'âtaw perhambâtan, 'âtaw kalapâran, 'âtaw katalandjângan, 'âtaw bahâja, 'âtaw pedangkah?

36 (Seperti ſudah tersûrat, bahuwa kârana 'angkaw kâmij debûnoh pada ſaganàp hârij: kâmij ſudah dehhisâbkan ſeperti domba p kabantejan.)

37 Tetâpi dâlam ſakalijen 'îni kâmij mendâpat lebèh kamenângan, 'awleh dija 'îtu jang ſudah meng'asêhij kâmij.

38 Kârana 'âku jakhîn, bahuwa bûkan mawt, dan bûkan kahidôpan, dan bûkan Mela'îkat, dan bûkan 'awrang besàr p, dan bûkan 'awrang peng'awâſa, dan bûkan bârang perkâra p jang 'ada ſakârang, dan bûkan jang nanti dâtang,

39 Dan bûkan katinggijan, dan bûkan kadalâman, dan bûkan bârang machlûkh lâjin 'âkan ſampat mentjerejkan kâmij deri pada muhhabet 'Allah, jang 'ada dengan berkat 'Elmesêhh Xîsâj Tûhan kâmij.

FATSAL JANG KA IX.

1 'Âku meng'atâkan kabenâran demi 'Elmesêhh, tijâda 'âku berdusta (ſedàng ſatâhu hatîku ſerta berſjakſi padâku 'awleh Rôhhu-'lkhudus.)

2 Bahuwa 'îtu 'ada 'âkan ſawâtu kaduka'an besàr padâku, dan 'âkan ſawâtu perſakîtan, jang tijâda kaputûſan pada hatîku.

3 Kârana 'âku 'îni ſendîrij 'âkan tjita garàng djâdi kakarâman djâwoh deri pada 'Elmesêhh, ganti sûdâra p ku lâki p, jang ſakulawargâku 'âtas perij dâging:

4 Jang 'ada 'awrang Jiſra'ejlij, jang pûnja bunuwet, dan ſakînet, dan mi'zâkh, dan ſjarîxet Tawrât, dan xibâdet, dan muwâxadet:

5 Jang 'ada tûron tomûron dâtokh p, dan deri pada ſegala ſaſawâtu ſampej ſalâma p nja: 'Âmîn.

6 Tetâpi bûkan bagîni ſa'awleh p kalâm 'Allah ſudah gûgor: kârana ſakalijen 'awrang jang 'ada deri pada Jiſra'ejl, marîka 'îtu bûkan 'awrang Jiſra'ejl.

7 Dan bûkan ſebàb marîka 'îtu 'ada benèh 'Ibrâhîm ſakalijennja 'ada 'ânakh p: tetâpi pada Jitshhâkh nanti terpanggil bagîmu benèh.

8 'Ija 'îtu, bûkan ſegala 'ânakh dâging 'îtu 'ada 'ânakh p 'Allah, tetâpi ſegala 'ânakh muwâxadet 'îtu debîlang 'âkan benèh.

9 Kârana 'inîlah perkata'an muwâxadet, ſakîra p dejwâſa 'îni 'âku 'âkan dâtang, dan ſawâtu 'ânakh lâki p 'âkan 'ada pada Sârah.

10 Dan bûkan 'ija 'îni sâdja tandânja, hânja lâgi Ribkhâ, manakâla 'ija 'adâlah bontjng dengan ſa'awrang lâki p, jaxnij Jitshhâkh dâtokh kâmij.

11 Kârana tatkâla ka'ânakh p 'îtu bulòm taper'ânakh, dan bulòm berlakûkan bârang bâjik 'âtaw djâhat, ſopâja tataplah khadlâ nijet 'Allah menûrut 'itsthifânja, bûkan deri pada 'axmâl, hânja deri pada Tûhan jang mendoxâ,

12 Maka telàh dekatâkan padânja: bahuwa jang besàr 'âkan deperhamba kabâwah jang kitjil.

13 Seperti ſudah tersûrat: Jaxkhûb 'âku ſudah meng'asêhij, dan Xejſaw 'âku ſudah membintjij.

14 'Apâtah kalàkh kâmij 'âkan berkâta? 'adâkah dulâmet pada 'Allah? palijaslah.

15 Kârana 'ija bafermân kapada Mûsâj: 'âku 'âkan meng'aſijânij bârang ſijâpa jang 'âku meng'aſijânij, dan 'âku 'âkan menjajângij bârang ſijâpa jang 'âku menjajângij.

16 Bagîtu kalàkh tijâda 'îtu pada tângan 'awrang jang kahendâkij, dan tijâda pada tângan 'awrang jang berlârij, hânja pada tângan 'Allah jang meng'aſijânij.

17 Kârana 'Elkitâb berkâta pada Firxawn: bahuwa 'awleh kârana 'îtu 'âku ſudah membângonkan dikaw, ſopâja 'âku menondjokh didâlam 'angkaw kawasâku, dan ſopâja namâku dechabarkan pada ſaganàp bûmi.

18 Bagîtu kalàkh 'ija meng'aſijânij bârang ſijâpa jang dekahendakinja, dan 'ija menagarkan bârang ſijâpa jang dekahendakinja.

19 Mudah

19 Mudâh p an 'angkaw 'âkan berkâta padâku, meng'apa kalàkh 'ija lâgi mendâlih? kârana ſijapâkah ſudâh melâwan kahendakhnja?

20 'Antah, hej ſimânuſija, ſijapâkah 'angkaw 'ada, jang membâlas djawâb kapada 'Allah? 'adâkah pembowâtan 'âkan berkâta kapada pembowatnja: meng'apa 'angkaw ſudah kardjâkan 'âku ſabagîtu?

21 'Antah tijadâkah pendjûnan berkawâſa 'âtas tânah lijat, 'âkan kardjâkan deri pada ſagompal 'itu djûga, ſawâtu pawn pagâwej 'âkan pakejan mulija, dan jang lâjin pawn 'âkan pakejan hîna?

22 Djikalaw demikijen, bûkankah 'Allah jang hendakh menondjokhkan morkânja, dan memaxlûmkan mahâ kawasânja, dengan pandjang hatînja jang 'âmat besàr ſudah menanggong ſegala pagâwej morka jang terlangkap kapada kabinasâ'an:

23 Dan ſopâja 'ija memaxlûmkan kakajâ'an kamulijâ'annja ka'âtas ſegala bâkas rahhmet, jang dihûlu telàh deſadijâkannja kapada kamulijâ'an?

24 Bârang jang lâgi telàh dedoxâkannja, jaxnij kâmij 'ini, bûkan sâdja deri 'antâra 'awrang Jehûdij, hânja lâgi deri 'antâra CHalâjikh.

25 Seperti lâgi 'ija bafermân dâlam sûrat Hawſejax, 'âku 'âkan memanggil 'awrang jang bûkan khawmku 'itu khawmku: dan parampuwan jang bûkan kekâſehku 'itu kekâſehku.

26 Maka djâdi, pada tampat 'itu dimâna telàh dekatâkan padânja: kâmu 'ini bûkan khawmku, disâna marîka 'itu 'âkan terpanggil 'ânakh p 'Allah jang hîdop.

27 Maka Jeſjaxjâ meruwah 'âkan khâl 'awrang Jiſrâ'ejl: djikalaw ſakâlipawn bilângan benij Jiſrâ'ejl 'ada ſeperti pâſir dilâwut bânjakhnja, dan hânja ſaſonggohnja peninggalnja 'âkan dechalâtskan.

28 Kârana 'ija menjudahkan ſawâtu perkatâ'an, dan memûtuskan 'itu dengan xadâlet, kârana ſawâtu perkatâ'an jang pûtus mahâ besàr Tûhan 'âkan berbowat di'âtas bûmi.

29 Dan ſeperti Jeſjaxjâ dihûlu ſudah katâkan: djikalaw tijâda mahâ besàr Tûhan Rabu-'lxâlamîn ſudah meninggalkan bagi kâmij bârang benèh, nisjâja kâmij ſudahlah djâdi ſeperti Sedawm, dan kâmij ſudahlah terſamâkan dengan Xamawrâ.

30 'Apâtah kalàkh kâmij 'âkan berkâta? bahuwa CHalâjikh, jang ſudah tijâda mengjahârij xadâlet, 'itu ſudah ber'awleh xadâlet, jaxnij xadâlet jang 'ada deri pada 'imân.

31 Tetâpi 'awrang Jiſrâ'ejl jang ſudah mengjahârij ſjarîxet xadâlet, 'itu ſudah tijâda ſampej kapada ſjarîxet xadâlet.

32 Kârana 'apa? 'awleh kârana marîka 'itu ſudah mengjahârij dija 'itu bûkan deri pada 'imân, tetâpi ſonggoh deri pada 'axmâl ſjarîxet Tawrât. Kârana marîka 'itu ſudah ſontoh kapada bâtu kaſontôhan.

33 Seperti ſudah tersûrat: lîhatlah 'âku târohkan di-Tsijawn ſawâtu bâtu kaſontôhan, dan ſawâtu bâtu kârang kabimbângan: maka bârang ſijâpa jang pertjâja 'âkan dija 'itu, tijâda 'ija 'âkan bermâluw.

FATSAL JANG KA X.

1 HEj sûdâra p lâkip, bahuwa ſuka tjita hatîku, dan ſombahjang jang 'âku memôhonkan kapada 'Allah 'âkan 'awrang Jiſrâ'ejl, 'itu 'ada menîlikh chalâtsnja.

2 Kârana 'âku memberij ſjakſi pada marîka 'itu, bahuwa 'ada padânja ſawâtu ſjijâlh 'âkan 'Allah, hânja bûkan dengan maxrifet.

3 Kârana ſedang marîka 'itu tijâda meng'enàl xadâlet 'Allah, dan ſuka mendirîkan xadâletnja jang châts, maka marîka 'itu bûkan 'ada taxalokh kabâwah xadâlet 'Allah.

4 Kârana makhtsûd ſjarîxet Tawrât 'itu 'Elmesêlh, 'âkan xadâlet bagi ſaſa'awrang jang ber'imân.

5 Kârana Mûsàj tsifatkan xadâlet, jang mulânja deri pada ſjarîxet Tawrât: bahuwa mânuſija jang berlakûkan ſegala perkâra 'ini 'âkan hîdop 'awlehnja.

6 Tetâpi xadâlet jang mulânja deri pada ſjarîxet 'imân 'itu demikijen bunjinja: djângan lah 'angkaw katâkan didâlam hatîmu, ſijapâtah kalàkh nâjik kalângit? 'itu 'artînja ſarâſa mâwu menûronkan 'Elmesêlh.

7 'Âtaw:

7 'Âtaw: ſijapâtah kalàkh tûron kadâlam tûbir? 'ītu 'artînja ſarâſa mâwu menâjikkan 'Elmesêth deri 'antâra 'awrang mâti p.

8 Tetâpi bagimâna babûnji? perkatâ'an 'ītu 'ada dekàt padâmu didâlam mûlutmu dan didâlam hatîmu. 'Îni djûga 'ada perkatâ'an 'îmân jang kâmij berchothbatkan.

9 Jaxnij djikalaw 'angkaw dengan mûlutmu 'ikhrârkan mahâ Tûhan Xîsaj, dan ber'îmân dengan hatîmu, bahuwa 'Allah ſudah membangkitkan dija deri 'antâra 'awrang mâti p, maka 'angkaw 'âkan ber'awleh chalâts.

10 Kârana dengan hatînja 'awrang ber'îmân 'âkan ber'awleh xadâlet, dan dengan mûlutnja 'awrang 'ikhrârkan 'âkan ber'awleh chalâts.

11 Kârana 'Elkitâb berkâta: bârang ſijâpa jang pertjâja 'âkan dija 'ītu, tijâda 'ija 'âkan bermâluw.

12 Kârana bûkan 'ada bârang faràkh, mâwu di'antâra 'awrang Jehûdij, mâwu di'antâra 'awrang Jûnânij: kârana 'ija ſa'awrang ſendîrij 'ītu djûga 'ada Tûhan ſakalijennja, jang ghanij kapada ſakalijen 'awrang jang menjebutkan dija.

13 Kârana ſaſa'awrang jang 'âkan menjebutkan nâma mahâ besàr Tûhan, 'ītu 'âkan dechalâtskan.

14 Bagimâna kalàkh 'awrang 'âkan menjebutkan dija, 'âkan ſijâpa bulòm 'ija pertjâja? dan bagimâna 'ija 'âkan pertjâja, jang chabarnja bulòm 'ija dengar? dan bagimâna 'ija 'âkan dengar, djikalaw bulòm 'ada ſa'awrang jang berchothbat?

15 Dan bagimâna 'awrang 'âkan berchothbat, djikalaw bulòm 'ija tersûroh? ſeperti ſudah tersûrat: butapa peremèj 'ada ſegala kâki 'awrang jang memberîta dâmej, 'awrang jang memberîta kabajikan!

16 Tetâpi ſakalijen 'awrang ſudah tijâda dengar p an 'âkan 'Indjîl. Kârana Jeſaxjâ berkâta: hej mahâ besàr Tûhan, ſijapâtah ſudah pertjâja pada penengâran kâmij?

17 Bagîtu kalàkh 'îmân timbul deri pada penengar: dan penengar pawn 'awleh kalâm 'Allah.

18 Tetâpi 'âku berkâta: bûkankah marîka 'ītu ſudah dengar? behkan ſonggoh p kapada ſalûroh bûmi ſudah kaluwar bunjînja, dan kapada ſegala hûdjong tânah maxmûr ſegala perbahasâ'annja.

19 Tetâpi 'âku berkâta: bûkankah 'awrang Jiſrâ'ejl ſudah meng'arti 'ītu? bahuwa Mûsaj dihûlu ſudah berkâta: 'âku 'îni 'âkan mengghajratkan kâmu 'awleh bârang jang bûkan chalîkhah, 'awleh chalîkhah jang djâhil 'âku 'âkan menggusârij kâmu.

20 Maka Jeſaxjâ pawn membaranîkan dirînja, dan berkâta: 'âku ſudah dedâpat 'awleh 'awrang jang ſudah tijâda tontut 'âkan dâku, 'âku ſudah djâdi njâta pada 'awrang jang ſudah tijâda tânja 'âkan dâku.

21 Tetâpi kapada 'awrang Jiſrâ'ejl berkâta 'ija: pada ſaganàp hârij 'âku ſudah kambangkan tângan p ku kapada ſawâtu khawm jang nâkal, dan jang berbantah p an.

FATSAL JANG KA XI.

1 'ÂKu berkâta kalàkh: ſudahkah 'Allah membowang khawmnja? palijaslah: kârana lâgi 'âku 'îni 'ada 'awrang Jiſrâ'ejlij, deri pada benèh 'Ibrâhîm, deri pada hulubangſa Benjamîn.

2 Sudah tijâda 'Allah membowang khawmnja jang telàh de'ixlâmkannja. 'Antah tijadâkah kâmu meng'atahuwij, 'apa 'Elkitâb berkâta 'âkan Ejlijâ? bagimâna 'ija menjâpa 'Allah meng'adûkan hhâl 'awrang Jiſrâ'ejl, ſombahnja:

3 Jâ mahâ besàr Tûhan, marîka 'ītu ſudah membûnoh ſegala Nabij p mu, dan merombakh medzbeth p mu, maka pâtekh ſudah tinggal ſa'awrangku djuwa, dan marîka 'ītu mentjahârij djiwâku.

4 Tetâpi 'apa bafermân wakhju rabânij padânja? 'âku ſudah meninggalkan bagi dirîku tûdjoh ribu 'awrang lâki p, ſakalijen 'ītu jang ſudah tijâda lîpat lûtut 'âkan menjombah Bâxal.

5 Bagîtu kalàkh lâgi pada wakhtu ſakârang 'îni 'ada bârang peninggal menûrut 'itsthifâ nixmat.

6 Maka djikalaw mulânja 'ītu deri pada nixmat, bûkan 'ada 'ītu deri pada 'axmâl: tjâra lâjin nixmat 'ītu bûkan 'ada lâgi nixmat. Dan djikalaw mulânja 'ītu deri pada 'axmâl, bûkan lâgi

lâgi 'adā 'îtu nixmat: tjâra lâjin xamal 'îtu bûkan 'adā lâgi xamal.

7 'Apâtah kalàkh? bârang jang detjahârij 'awrang Jiſrâ'ejl, 'îtupawn ſudah tijâda dedâpatnja: tetâpi ſegalā awrang mutsthafâj ſudah mendâpat 'îtu, dan ſegalā 'awrang lâjin p ſudah detagarkan.

8 (Seperti ſudah tersûrat: 'Allah ſudah memberij padânja ſawâtu hawâj 'antokh lelàp: mâta p 'âkan djângan melihat, dan telînga p 'âkan djângan menengar) 'îtupawn ſampej kapadā hârij 'îni djûga.

9 Dan Dâ'ûd berkâta: bâjiklah mâjidahnja djâdi 'âkan djurât, dan 'âkan per'angkap, dan 'âkan kalingjir, dan 'âkan kabalâſan dihadâpannja.

10 Bâjiklah mâta p nja dekalamkan 'âkan djângan melihat: dan bongkokhkanlah 'awlehmu balâkangnja ſantijâſa.

11 'Âku berkâta kalàkh, ſudahkah marîka 'îtu berſontoh, ſopâja 'ija djâtoh? palijaslah: tetâpi 'awleh kadjatôhannja chalâts 'îtu ſudah ſampej kapadā CHalâjikh, 'âkan mengghajratkan marîka 'îtu.

12 Dan djikalaw kadjatôhannja 'îtu kakajâ'an 'awrang 'îſij dunjâ, dan kakurângannja 'îtu kakajâ'an CHalâjikh, barapa lebèh kaganâpannja?

13 Kârana 'âku berkâta padā kâmu jang 'adā CHalâjikh, ſedàng 'âku 'îni 'adā Rasûl CHalâjikh, 'âku permulijâkan chidmetku:

14 Kâluw p bârang ſaperkâra 'âku dâpat menggh ajratkan kulawargâku, dan membâwa bârang 'awrang deri padā marîka 'îtu kapadā chalâts.

15 Kârana djikalaw kabowângannja 'îtu perdamejan 'awrang 'îſij dunjâ, 'apâtah kirânja 'âkan 'adā ka'angkâtannja, melâjinkan kahidôpan deri padā mâti p?

16 Maka djikalaw ſegalā hûlu p an bagîtu pawn ſalangkap gompal tepòng 'adā khudus: dan djikalaw 'âkar bagîtu pawn ſegalā tjâbang p 'adā khudus.

17 Dan djikalaw ſatengah deri padā ſegalā tjâbang 'îtu ſudah depitjah pûtus, dan 'angkaw 'îni jang 'adā ſawâtu zejtûnet hûtan ſudah dekambârij gantînja, dan ſudah ber'awleh sâma bahagijan padā 'âkar dan padā kagumôkan pôhon zejt,

18 Djângan 'angkaw mengghakan dirîmu 'âtas ſegalā tjâbang p. Tetâpi djikalaw ſakâlipawn 'angkaw mengghakan dirîmu, tijâda 'angkaw memulijâkan 'âkar, hânja 'âkar djûga memulijâkan dîkaw.

19 Mudah p an 'angkaw 'âkan berkâta: ſegalā tjâbang p ſudah depitjah pûtus, ſopâja 'âku 'îni dekambârij.

20 Sabâjik: marîka 'îtu ſudah depitjah pûtus 'awleh kufûr, tetâpi 'angkaw 'adā berdîrij 'awleh 'îmân. Djânganlah 'angkaw meng'âtas p dirîmu, hânja tâkotlah.

21 Kârana djikalaw 'Allah ſudah tijâda sâjang 'âkan tjâbang p jang ſadija, ſijâpa tâhu tijâda 'ija 'âkan sâjang 'âkan dîkaw.

22 'Îngatlah kalàkh 'âkan kamurâhan dan kabingîſan 'Allah: ſonggohpawn kabingîſan 'âtas ſegalā 'awrang jang ſudah mortad, tetâpi kamurâhan 'âtas 'angkaw, djikalaw 'angkaw berkandjang padā kamurâhan: djikalaw lâjin, maka lâgi 'angkaw 'îni 'âkan depôtong pûtus.

23 Tetâpi marîka 'îtu lâgi, djikalaw tijâda 'ija berkandjang padā kufûrnja 'îtu, 'ija 'âkan dekambârij: kârana 'Allah 'adā kawâſa 'âkan meng'ambârij marîka 'îtu pûla.

24 Kârana djikalaw 'angkaw 'îni ſudah depôtong pûtus deri padā zejtûnet hûtan jang djâhat parangînja, dan ſudah dekambârij padā pôhon zejt jang bâjik parangînja: barapa lebèh marîka 'îtu, jang 'adā tjâbang p ſadija, 'âkan dekambârij padā pôhon zejtnja jang châts?

25 Kârana tijâda kukahendâkij, hej ſudâra p lâki p, kâmu tijâda meng'atahuwij rahaſija 'îni, ('âgar djângan kâmu bîlang dirîmu berbudij sâma ſendirîmu) bahuwa penagâran 'îtu ſudah berlâku 'âtas 'awrang Jiſrâ'ejl dengan ſapârawnja, ſahingga maka kaganâpan CHalâjikh 'âkan hâbis mâſokh.

26 Maka demikijenlah ſegalā 'awrang Jiſrâ'ejl 'âkan ber'awleh chalâts, ſeperti ſudah tersûrat: Penubûs 'îtu 'âkan dâtang deri padā TSijawn, dan memâlingkan ſegalā fusûkh deri padā Jakhûb,

27 Maka

27 Makā 'inîlah perdjandjî'an bagi marîka 'îtu derî padā fîhakhku, 'apabîla 'âku 'âkan menghâpuskan ſegalā dawsânja.

28 Bagîtu ſonggohpawn marîka 'îtu 'adā ſatarûwp derî padā fîhakh 'Indjîl 'awleh kârana kâmu: tetâpi derî padā fîhakh 'itsthifâ marîka 'îtu 'adā kekâſeh p 'awleh kârana dâtokh p.

29 Kârana ſegalā karunjâ dān daxwat 'Allah 'îtu tijâda kaſasâlan.

30 Kârana ſeperti lâgi kâmu 'îni dihûlu ſudah durhâka kapadā 'Allah, tetâpi ſakârang ſudah ber'awleh peng'aſijan derî kârana kadurhakâ'annja:

31 Bagîtu lâgi marîka 'îni ſakârang ſudah durhâka, ſopâja marîka 'îtu lâgi ber'awleh peng'aſijan, 'awleh peng'aſijan 'âkan kâmu.

32 Kârana 'Allah ſudah meng'ûrong ſakalijennja kabâwah kadurhaka'an, ſopâja 'ija meng'aſijânij ſakalijennja.

33 'Ahâw kadalâman kakaja'an bâjik derî padā hhikmet bâjik derî padā xilmu 'Allah! butapa tijâda kapariksâ'an hhukum p nja, dān tijâda kaſidîkan djâlan p nja!

34 Kârana ſijapâtah ſudah meng'enàl khetſed mahâ besàr Tûhan? 'âtaw ſijapâtah ſudah djâdi manterînja?

35 'Âtaw ſijapâtah ſudah mendihuluwij berij padânja 'apa p, ſahingga 'îtu 'âkan dibâlas padânja?

36 Kârana ſamowânja dâtang derî padā dija, dān 'awleh dija, dān kapadā dija. Bagi dija djûga 'adā kirânja kamulija'an ſampej ſalâma p nja. 'Amîn.

FATSAL JANG KA XII.

1 SEbàb 'îtu 'âku minta padā kâmu, hej sûdâra p lâki p, 'awleh ſegalā rahhmet 'Allah, ſopâja kâmu perſombahkan tûboh p mu 'âkan ſawâtu khorbân jang hîdop, jang sûdjij, jang kenàn pada 'Allah, 'ija 'îtu 'agamâmu jang xakhlij.

2 Dān djânganlah kâmu meng'ambil kalakuwan ſeperti 'awrang xâlam 'îni, tetâpi hendakhlah menûkar rupâmu dengan pembaharuwan hatîmu, ſopâja kâmu dâpat mentjawbâ'ij, 'apâtah kahendakh 'Allah jang bâjik, dān jang kenàn, dān jang ſemporna.

3 Kârana 'awleh nixmat jang telàh dekarunjâkan bagîku, 'âku berkâta padā ſaſa'awrang jang 'adā di'antâra kâmu, djânganlah 'ija 'adā berbudij lebèh derî padā jang hâros 'awrang 'adā berbudij: tetâpi 'adā berbudij dengan ſedang-nja, ſeperti 'Allah padā mâſing p ſa'awrang ſudah membahâgij permâna 'îmân.

4 Kârana ſeperti dâlam ſabâtang tûboh 'adā padā kâmij bânjakh 'anggawta: tetâpi ſakalijen 'anggawta 'îtu bûkan 'ada padânja ſawâtu djenis pakardjâ'an:

5 Bagîtu kâmij bânjakh 'awrang 'adā ſabâtang tûboh dâlam 'Elmesêhh, tetâpi mâſing p kâmij 'adā 'anggawta ſa'awrang kapadā ſa'awrang.

6 Bagîtu kalàkh kâmij ſudah ber'awleh babarapa karunjâ jang berlâjin p an, menûrut nixmat jang telàh de'anugarahkan padā kâmij,

7 Mâwu nubuwet, ſakîra p khijâs 'îmân: mâwu chidmet dâlam berchidmet: bâjik 'awrang peng'âdjar 'îtu dâlam meng'âdjar:

8 Bâjik 'awrang penghîbor 'îtu dâlam menghîbor: 'awrang pembahâgij 'îtu dengan tûlusnja: 'awrang pemarentah 'îtu dengan râdjinnja: 'awrang dermâwan 'îtu dengan ſukânja.

9 Maka hendakhlah muhhabet 'adā djâwoh derî padā nifâkh. Hendakhlah kâmu gilij 'âkan jang djâhat, dān lekàt padā jang bâjik.

10 Hendakhlah kâmu birâhij sângat ſa'awrang 'âkan ſa'awrang dengan peng'âſeh sûdâra berſudâra. Sambil mendihuluwij ſa'awrang 'âkan ſa'awrang dengan memberij hhormat.

11 Djânganlah kâmu 'ada ſagàn padā melakûkan karadjinan. Bejarlah 'ada hângat hatîmu. Hendakhlah kâmu deperhamba kabâwah mahâ besàr Tûhan.

12 Sukâlah kâmu dâlam 'âſa. Bertâhanlah kâmu dâlam kaſukâran. Berkandjanglah kâmu dâlam ſombahjang.

13 Berîlah bahagijanmu kapadā kakurângan ſegalā walij. Ber'uſahâlah kapada perij djâmu p an 'awrang 'âſing.

14 Mintâlah kabidjîkan bagi ſegalā 'awrang jang perhambat kâmu: mintâlah kabidjîkan, dān

dân djâŋganlah minta kakutôkan.

15 Berſukâlah kâmu deŋgan 'awraŋ jaŋ ſuka: dân bertângislah deŋgan 'awraŋ jaŋ tâŋgis.

16 Hendakhlah kâmu mentjita ſawâtu djûga perkâra ſa'awraŋ 'antâra ſa'awraŋ. Djâŋganlah kâmu mentjita perkâra p jaŋ tiŋggij, tetâpi bermiſrâlah deŋgan perkâra p jaŋ rindah. Djâŋganlah kâmu bîlaŋ dirîmu berbudîj sâma ſendirîmu.

17 Djâŋganlah kâmu membâlas pada bâraŋ ſa'awraŋ djâhat ganti djâhat. Berlakûkanlah ſegala bâraŋ jaŋ bâjik dihadâpan ſakalijen mânuſija.

18 Djikalaw bawleh hendakhlah deŋgan ſakhowat p kâmu berdâmej p an deŋgan ſakalijen mânuſija.

19 Djâŋganlah kâmu menontut perbalâſan bagi ſendirîmu, hej 'awraŋ kekâſeh p: tetâpi berîlah pertaŋggôhan pada 'amârah. Kârana ſudah tersûrat: 'âtas 'âku perbalâſan, 'âku 'îni 'âkan membâjar 'îtu, bafermân mahâ besàr Tûhan.

20 Djikalaw kalàkh ſatarûmu berlâpar, berîlah dija 'îtu mâkan: djikalaw 'ija berdahâga, berîlah dija 'îtu mînom. Kârana deŋgan perij demikijen 'îni 'aŋgkaw 'âkan menambon bâra p 'âpij ka'âtas kapalânja.

21 Djâŋganlah 'aŋgkaw dimenàŋ 'awleh jaŋ djâhat, tetâpi 'awleh jaŋ bâjik menaŋglah jaŋ djâhat.

FATSAL JANG KA XIII.

1 SAſawâtu dîrij hendakhlah 'ada taxalokh kabâwah ſegala peŋg'awasâ'an, jaŋ berkalebêhan. Kârana tijâda bâraŋ peŋg'awasâ'an melâjinkan deri pada fîhakh 'Allah: maka ſegala peŋg'awasâ'an jaŋ 'ada, 'îtu ſudah detîtahkan 'awleh 'Allah.

2 Sahiŋgga ſaſa'awraŋ jaŋ meŋghâdap mûka kapada peŋg'awasâ'an, 'îtu melâwan parentah 'Allah: dân 'awraŋ jaŋ melâwan, 'îtu 'âkan berdâpat ſawâtu hukum bagi ſendirînja.

3 Kârana 'awraŋ besàr p bûkan 'ada 'âkan gantar bagi ſegala 'awraŋ jaŋ bâjik, hânja jaŋ djâhat perbowâtannja. Djikalaw kalàkh 'aŋgkaw tijâda mâwu gantar 'âkan peŋg'awasâ'an; bowatlah jaŋ bâjik, maka 'aŋgkaw 'âkan ber'awleh pudji'an 'awlehnja.

4 Kârana pagâwej 'Allah 'adânja bagîmu 'âkan kabedjîkan. Tetâpi djikalaw 'aŋgkaw berbowat jaŋ djâhat, gantarlah djûga: kârana tijâda ſamenâ p 'ija memegàŋ pedàŋ. Kârana 'ija 'ada pagâwej 'Allah, ſawâtu pembâlas 'âkan memberij ſjikſa pada 'awraŋ jaŋ meŋ'ardjâkan djâhat.

5 Sebàb 'îtu wâdjiblah 'awraŋ 'ada taxalokh, bûkan sâdja deri kârana ſjikſa, hânja lâgi deri kârana ſatâhu hâti.

6 Kârana ſebàb 'îtu kâmu lâgi membâjar 'ûpetij: kârana marîka 'îtu 'ada pendjâwat deri pada fîhakh 'Allah, jaŋ ſantijâſa maſjghûl deŋgan pakardjâ'an 'îni djûga.

7 Sebàb 'îtu hendakhlah kâmu membâjar pada ſaſa'awraŋ bâraŋ jaŋ kâmu berhûtaŋ: pada ſijâpa 'ûpetij pawn 'ûpetij: pada ſijâpa tjokej pawn tjokej: pada ſijâpa tâkot pawn tâkot: pada ſijâpa hormat pawn hormat.

8 Djâŋganlah kâmu berhûtaŋ ſabâraŋ pada ſa'awraŋ, melâjinkan meŋ'aſêhij ſa'awraŋ 'âkan ſa'awraŋ: kârana ſijâpa jaŋ meŋ'aſêhij 'awraŋ lâjin, 'ija ſudah meŋganâpij ſjarîxet.

9 Kârana bahuwa ſabda 'îni, djâŋgan 'aŋgkaw bermûkah: djâŋgan 'aŋgkaw membûnoh: djâŋgan 'aŋgkaw mentjûrij: djâŋgan 'aŋgkaw nâjik ſjakſi dusta: djâŋgan 'aŋgkaw 'îŋgin: dân djikalaw 'ada bâraŋ penjurôhan lâjin, dâlam perkatâ'an 'îni terſimpan djumlatnja, jaxnij, dâlam lefad 'îni: hendakhlah 'aŋgkaw meŋ'aſêhij ſamâmu mânuſija ſeperti ſendirîmu.

10 Peŋ'aſêhan 'îtu tijâda melakûkan bâraŋ djâhat pada sâma mânuſija. Bagîtu kalàkh peŋ'aſêhan 'ada kaganâpan ſjarîxet.

11 Maka 'itûlah, ſedàŋ kâmij meŋ'atahuwij ſenàŋ, bahuwa djàm ſudah ſampej 'âkan kâmij ſakâraŋ djâga deri pada tîdor: kârana ſakâraŋ chalâts 'ada lebèh dampiŋ pada kâmij, deri pada tatkâla kâmij bahâru ſudah pertjâja.

12 Mâlam ſudah lâlu, dân ſijaŋ ſudah ſampej. Sebàb 'îtu hendakhlah kâmij menaŋgalkan ſegala perbowâtan kakalâman, dân meŋ'enâkan ſegala pagâwej katarâŋgan.

13 Bejarlah

13 Bejarlah kâmij berdjâlan deṇgan kalakuwan ſanûnoh ſeperti pâtut paḍa ſijaṇg hârij: djâṇgan deṇgan bâraṇg pendemâpan dân pemabôkan, djâṇgan deṇgan bâraṇg perſatubôhan dân pertjabûlan, djâṇgan deṇgan bâraṇg perbantâhan dân kadaṇgkejan:

14 Tetâpi hendakhlah kâmu meṇg'enâkan mahâ Tûhan Ssîsâj 'Elmesêth, dân djâṇganlah pabinâkan dâgiṇg 'âkan berbowat ſjahwat.

FATSAL JANG KA XIV.

1 'ADapawn 'âkan 'awraṇg jaṇg lemàh 'îmânnja hendakhlah kâmu menjambot, hânja bûkan 'âkan bertjiderâ deṇgan dija dâlam berkâta p an.

2 Soṇggohpawn ſa'awraṇg pertjâja bahuwa khalâl mâkan ſegala djenis makânan: tetâpi 'awraṇg lemàh 'îtu mâkan sâjor p an djûga.

3 Sijâpa jaṇg mâkan, djâṇganlah 'ija pertijadâkan 'awraṇg jaṇg tijâda mâkan: dân ſijâpa jaṇg tijâda mâkan, djâṇganlah 'ija bapersâlahkan 'awraṇg jaṇg mâkan: kârana 'Allah ſudah menjamboṭ dija.

4 Sijapâtah 'aṇgkaw 'aḍa jaṇg bapersâlahkan hamba ſarûmah 'awraṇg lâjin? dâlam khukum Tuwannja jaṇg châts 'ija berdûrij 'âtaw djâtoh: tetâpi 'ija 'âkan deperdirîkan: kârana 'Allah 'aḍa kawâſa perdirîkan dija.

5 Soṇggohpawn ſa'awraṇg kîra p kan ſawâtu hârij 'îtu lebèh besàr deri paḍa ſawâtu hârij: tetâpi 'awraṇg lâjin kîra p kan ſakalijen hârij 'îtu ſatâra djûga. Saſa'awraṇg hendakhlah berjakhîn dâlam hâti ſendirînja.

6 Sijâpa jaṇg memegàṇg hârij, 'ija memegàṇg 'îtu 'âkan khormat mahâ Tûhan: dân ſijâpa jaṇg tijâda memegàṇg hârij, tijâda 'ija memegàṇg 'îtu 'âkan khormat mahâ Tûhan. Sijâpa jaṇg mâkan, 'ija mâkan 'âkan khormat mahâ Tûhan, kârana 'ija meṇg'ûtjap ſjukûr paḍa 'Allah: dân ſijâpa jaṇg tijâda mâkan, tijâda 'ija mâkan 'âkan khormat mahâ Tûhan, maka 'ija meṇg'ûtjap ſjukûr paḍa 'Allah.

7 Kârana bâraṇg ſa'awraṇg deri paḍa kâmij tijâda hîdop dâlam milik ſendirînja, dân bâraṇg ſa'awraṇg tijâda mâti dâlam milik ſendirînja.

8 Kârana djikalaw kâmij hîdop, kâmij hîdop dâlam milik mahâ Tûhan: djikalaw kâmij mâti, kâmij mâti dâlam milik mahâ Tûhan. Sebàb 'îtu djikalaw kâmij hîdop, djikalaw kâmij mâti, kâmij 'aḍa djûga dâlam milik mahâ Tûhan.

9 Kârana 'âkan makhtsûd 'îni 'Elmesêth lâgi ſudah mâti, dân baṇgkit, dân hîdop pûla, ſopâja 'ija 'aḍa depertuwan, bâjik 'âtas 'awraṇg mâti p, bâjik 'âtas 'awraṇg hîdop p.

10 'Adapawn 'aṇgkaw, meṇg'apa 'aṇgkaw bapersâlahkan ſudarâmu lâki p? 'âtaw lâgi 'aṇgkaw, meṇg'apa 'aṇgkaw pertijadâkan ſudarâmu lâki p? kârana kâmij ſakalijen 'âkan deperdirîkan dihadâpan makhkamet 'Elmesêth.

11 Kârana ſudah tersûrat: 'âku 'îni hîdop, baſermân mahâ besàr Tûhan: bahuwa bagîku ſamowa lûtut 'âkan terlîpat, dân ſamowa lîdah 'âkan 'ikhrârkan 'Allah.

12 Bagîtu kalàkh ſaſa'awraṇg deri paḍa kâmij 'âkan memberij djawâb paḍa 'Allah 'âkan khâl dirînja.

13 Sebàb 'îtu djâṇganlah lâgi kâmij kîra p kan ſa'awraṇg 'âkan ſa'awraṇg: tetâpi lebèh pûla hendakhlah kâmu kîra p kan 'îni, jaṇg nij, 'âkan djâṇgan memberij bâraṇg kaſontôhan 'âtaw ſjak paḍa sûdâra lâki p.

14 'Âku tâhu dân jakhîn 'awleh tîtah mahâ Tûhan Ssîsâj, bahuwa bâraṇg ſawâtu pawn tijâda nedjis dâlam ſendirînja: tetâpi paḍa ſijâpa jaṇg ſaṇgka bâraṇg 'apa 'aḍa nedjis, padânja djûga 'îtu 'aḍa nedjis.

15 Tetâpi djikalaw ſudarâmu lâki p duka tjita 'awleh kârana bâraṇg makânan, maka tijâda 'aṇgkaw berdjâlan lâgi tûrut peṇg'asêhan. Deṇgan makânanmu djâṇganlah 'aṇgkaw meṇghilaṇgkan 'awraṇg 'îtu djûga, ganti ſijâpa 'Elmesêth ſudah mâti.

16 Djâṇganlah kalàkh kabajikanmu dehôdjatkan.

17 Kârana karadjâ'an 'Allah bûkan 'aḍa makânan dân minôman, tetâpi ṣadâlet, dân dâmej, dân kaſukâ'an 'awleh Rôkhu-'lkhudus.

18 Kârana ſijâpa jaṇg deṇgan ſegala perkâra 'îni deperhamba kabâwah 'Elmesêth, 'ijâlah khabûl paḍa 'Allah, dân kenàn paḍa mânuſija p.

19 Bagītu kalàkh hendakhlah kâmij mengḥambat bârang jang bergûna 'âkan dâmej, dan 'âkan perbajîkan ſa'awrang 'antâra ſa'awrang.

20 Djânganlah 'angkaw merombakh perbowâtan 'Allah derī kârana makânan. Songgohpawn ſegala ſaſawâtu 'ada thâhir, tetâpi djâhatlah djika mânuſija mâkan dengan memberij kaſontôhan.

21 Bâjiklah djângan mâkan bârang dâging, dan djângan mînom bârang 'ājer 'angawr, dan djângan bârang lâjin, jang 'awlehnja ſudarâmu lâki p kena kaſontôhan, 'âtaw kabimbângan, 'âtaw kalemâhan.

22 'Angkawkah pegàng 'îmân? peganglah 'îtu sâma ſendirîmu dihadâpan 'Allah. Berbahagijâlah 'awrang 'îtu, jang tijâda bapersâlahkan ſendirînja pada bârang jang debenarkannja.

23 Tetâpi ſijâpa jang huwas, djikalaw 'ija mâkan, ſudah 'ija depersâlahkan, 'awleh kârana bûkan djâdi derī pada 'îmân: maka ſegala ſaſawâtu jang bûkan 'ada derī pada 'îmân, 'îtu dawſa 'adânja.

FATSAL JANG KA XV.

1 TEtâpi kâmij 'îni jang tagàp berhûtang menanggong ſegala kalemâhan 'awrang jang tijâda tagàp, dan djângan berkenàn pada kâmij ſendîrij.

2 Hendakhlah kalàkh ſaſa'awrang derī pada kâmij berkenàn pada ſamânja mânuſija 'âkan pergunâ'an kapada perbajîkan.

3 Kârana lâgi 'Elmeſêth ſudah tijâda berkenàn pada ſendirînja, tetâpi ſeperti ſudah tersûrat: katjelâ'an ſegala 'awrang jang mentjelâkan 'angkaw, 'îtu ſudah tûron 'âtasku.

4 Kârana bârang ſakalijen jang dihûlu ſudah tersûrat, 'îtu dihûlu ſudah tersûrat 'âkan pang'adjâran kâmij: ſopâja 'awleh katahânan dan panghibôran ſegala Sûrat p an kâmij ber'awleh 'âſa.

5 'Adapawn 'Allah jang pôhon katahânan dan panghibôran 'îtu hendakhlah kirânja memberij kâmu mentjita ſawâtu djûga perkâra ſa'awrang 'antâra ſa'awrang menûrut telâdan 'Elmeſêth Xîsàj:

6 Sopâja kâmu ſahâti dengan ſawâtu djûga mûlut dâpat memulijâkan 'Allah dan Bâpa Tûhan kâmij Xîsàj 'Elmeſêth.

7 Sebàb 'îtu hendakhlah kâmu menjambot ſa'awrang 'âkan ſa'awrang, ſeperti lâgi 'Elmeſêth ſudah menjambot kâmij 'âkan ber'awleh kamulijâ'an 'Allah.

8 Maka 'âku berkâta, bahuwa Xîsàj 'Elmeſêth ſudah djâdi châdim chitânet derī kârana khakhúkhet 'Allah, ſopâja 'ija menogohkan ſegala djandji'an jang telàh deberij kapada dâtokh p:

9 Dan ſopâja ſegala GHalâjikh memulijâkan 'Allah derī kârana rahhmetnja: ſeperti ſudah tersûrat: ſebàb 'îtu padâmu 'âku mâwu membâwa 'ikhrâr di'antâra GHalâjikh, dan pada namâmu 'âku mâwu menjânji mazmûr.

10 Dan pûla 'ija bafermân: bersûrakh p lah, hej ſegala GHalâjikh, dengan khawmnja.

11 Dan pûla: tahlîlkanlah mahâ besàr Tûhan, hej ſakalijen GHalâjikh, dan meng'ûtjaplah tasbîkh padânja, hej ſakalijen 'umat.

12 Dan pûla Jeſajajâ berkâta: maka 'âkan djâdi 'âkar Jiſſàj, dan 'ija jang berdîrij 'âkan memegàng panghuluwan di'âtas ſegala GHalâjikh: kapadânja djûga ſegala GHalâjikh 'âkan ber'âſa.

13 'Adapawn 'Allah jang pôhon 'âſa hendakhlah kirânja memunôhij kâmu dengan ſegala djenis kaſukâ'an dan dâmej pada ber'îmân, ſopâja kâmu limpah dâlam 'âſa 'awleh khowat Rôhhu-'lkhudus.

14 Tetâpi, hej sûdâra p ku lâki p, 'âku 'îni ſendîrij lâgi jakhîn 'âkan kâmu, bahuwa kâmu ſendîrij lâgi 'ada punòh kabajîkan, ber'îſij ſegala djenis peng'atahuwan, berkawâſa lâgi 'âkan memberij natsihhet ſa'awrang pada ſa'awrang.

15 Tetâpi dengan lebèh baranîku 'âku ſudah menjûrat kapada kâmu, hej sûdâra p lâki p, bârang ſaperkâra djûga, 'âkan meng'ingatkan kâmu pûla derī kârana nixmat, jang telàh dekarunjâkan padâku 'awleh 'Allah:

16 Sopâja 'âku 'ada ſa'awrang pendjâwat derī pada fihakh Xîsàj 'Elmeſêth di'antâra ſegala GHalâjikh, ſambil meng'ardjâkan kardja jang sûtjij dengan meng'âdjar 'Indjîl 'Allah, ſopâja perſombâhan GHalâjikh 'îtu djâdi khabûl, jang

mukhadas

mukhadas 'awleh Rôhhu-'lkhudus.

17 Bagītu kalàkh 'âku ſudah ber'awleh perŋgâhan 'awleh Sîsàj 'Elmesêhh pada ſegala bâraŋg jaŋg menûdju kapada 'Allah.

18 Kârana tijâda 'âku 'âkan barânij meŋg'ûtjap 'apa p deri pada ſegala ſaſawâtu jaŋg tijâda 'Elmesêhh ſudah meŋg'ardjâkan 'awlehku, 'âkan thâsat ſegala CHalâjikh, deŋgan perkatâ'an dàn perbowâtan.

19 Deŋgan khowat salâmet p dàn musdjizat p, dàn deŋgan khowat Rôhh 'Allah: ſahiŋgga deri pada Jerûſalejm, dàn kulîliŋg p, ſampej kapada 'Ilurîkon, 'âku ſudah merŋgganâpij 'Indjîl 'Elmesêhh.

20 Dàn ſedàŋg 'âku terlâlu ſakâli p ſudah suka memberîta 'Indjîl, bûkan dimâna telàh terſebût nâma 'Elmesêhh, ſopâja djâŋgan 'âku per'ûſah 'âtas 'asâs 'awraŋg lâjin:

21 Tetâpi, ſeperti ſudah tersûrat: bâraŋg ſijâpa jaŋg padânja bulòm ſudah 'ada tertûtor hhâlnja, marîka 'îtu 'âkan melîhat: dàn bâraŋg ſijâpa jaŋg bulòm ſudah menengar, marîka 'îtu 'âkan meŋg'arti.

22 Jaŋg 'awlehnja lâgi bânjakh kâli 'âku ſudah tertagàh dâtaŋg kapada kâmu.

23 Tetâpi ſedàŋg ſakâraŋg tijâda tinggal lâgi bâraŋg tampat padâku dâlam ſegala benowa 'îni, dàn deri babarapa tâhon jaŋg lâlu 'âku ſudah rinduw dendam 'âkan dâtaŋg kapada kâmu;

24 'Apabîla 'âku ber'aŋgkat kapada 'Iſpanijâ, maka 'âku 'âkan dâtaŋg kapada kâmu: kârana 'âku ber'âſa melihâtij kâmu 'antâra melintas, dàn dehentarkan 'awleh kâmu kasâna: manakâla dihûlu bâraŋg ſaperkâra ſudah powas râſa hatîku meŋg'âdjar kâmu.

25 Tetâpi ſakâraŋg 'âku ber'aŋgkat kapada Jerûſalejm, ſambil berchidmet pada ſegala walij.

26 Kârana ſudah njâta bâjik pada 'awraŋg Makhedawnijâ dàn 'Achâjâ meŋg'îrim ſedekhah kapada ſegala 'awraŋg miskîn 'antâra ſegala walij jaŋg 'ada di-Jerûſalejm.

27 Kârana bagîtu ſudah njâta bâjik padânja, ſebàb 'ija 'ada 'awraŋg perhûtaŋgnja. Kârana djikalaw ſegala CHalâjikh ſudah ber'awleh bahagijan 'âkan benda p nja rôhhânij, maka marîka 'îtu berhûtaŋg lâgi menondjokh djawâtan padânja deŋgan benda p nja dunjâwij.

28 Manakâla kalàkh hâbis 'âku merŋgganâpij, dàn menjoŋgohkan padânja bowah kabedjikan 'îni, maka 'âku 'âkan hîlir ka-'Iſpanijâ melintas negerij kâmu.

29 Maka 'âku tâhu 'apabîla 'âku 'âkan dâtaŋg kapada kâmu, bahuwa deŋgan ſapunòh p berkat 'Indjîl 'Elmesêhh 'âku 'âkan dâtaŋg.

30 Maka 'âku minta pada kâmu, hej sûdâra p lâki p, 'awleh berkat Tûhan kâmij Sîsàj 'Elmesêhh, dàn 'awleh mulhabet Rôhh, ſopâja kâmu berlomba p ſertâku pada berbowat ſombahjaŋg kapada 'Allah kârana 'âku:

31 Sopâja 'âku dilûputkan deri pada 'awraŋg durhâka ditânah Jehûdâ, dàn ſopâja chidmetku 'îni, jaŋg de'adâkan 'awlehku kapada 'awraŋg 'îſij Jerûſalejm, 'îtu 'ada khabûl pada ſegala walij:

32 Sopâja deŋgan kaſukâ'an 'âku dâtaŋg kapada kâmu 'awleh kahendakh 'Allah, dàn ber'awleh 'istirâlhat ſerta deŋgan kâmu.

33 SJahdàn 'Allah jaŋg pôhon ſalâmat 'adâlah kirânja ſerta deŋgan kâmu ſakalijen. 'Âmîn.

FATSAL JANG KA XVI.

1 SAbermûla maka 'âku patârohkan pada kâmu Fûbej sûdâra parampuwan kâmij, jaŋg 'ada SJamâſet dâlam djamâsat jaŋg di-Kencherijâ:

2 Sopâja kâmu menjambot dija deŋgan nâma mahâ Tûhan, ſeperti pâtut pada ſegala walij, dàn menûloŋg dija pada bâraŋg hhâl 'alhwâl jaŋg 'ija berkahendakh kapada kâmu: kârana parampuwan 'îtu ſudah 'ada penûloŋg bagi 'awraŋg bânjakh, dàn bagi 'âku 'îni ſendîrij.

3 Berîlah ſalâm pada Periskilâ dàn 'Akhûlâ, jaŋg sâma peŋg'ardjâku dâlam 'agama 'Elmesêhh Sîsàj:

4 Jaŋg ſudah bertâroh bâtaŋg lejhernja ganti dirîku: kapada ſijâpa bûkan 'âku 'îni sâdja, hânja lâgi ſegala djamâsat CHalâjikh 'îtu tarîma kâſeh.

5 Berîlah lâgi ſalâm pada djamâsat jaŋg didâlam rûmahnja. Berîlah ſalâm pada 'Epejnîtus kekâſehku 'îtu, jaŋg 'ada hûlu p an 'awraŋg 'Achâjâ jaŋg ſudah pertjâja 'âkan 'Elmesêhh.

6 Berîlah salâm pada Marjam, jang sudah berlelàh bânjakh p gûna kâmij.

7 Berîlah salâm pada 'Andaronîkus dan Jûnijâ, jang sakulawargâku, dan jang sudah 'ada sapandjarâku, jang 'ada masjhûr di'antâra segala Rasûl, jang lâgi dihûlu deri padâku sudah pertjâja 'âkan 'Elmesêlh.

8 Berîlah salâm pada 'Ampilijâ kekâsehku 'îtu dâlam 'agama mahâ Tûhan.

9 Berîlah salâm pada 'Urbânus jang sâma pang'ardja kâmij dâlam 'agama 'Elmesêlh, dan pada 'Istâchus kekâsehku.

10 Berîlah salâm pada 'Apelejs 'awrang jang tertjawba dâlam 'agama 'Elmesêlh. Berîlah salâm pada 'awrang 'isij rûmah 'Aristobûlus.

11 Berîlah salâm pada Hejrawdijawn jang sakulawargâku Berîlah salâm pada 'awrang 'isij rûmah Narkisus, jasnij, jang sudah membâwa 'îmân 'âkan mahâ Tûhan.

12 Berîlah salâm pada Terufejnâ dan Terufawsâ, parampuwan p jang berlelàh dâlam 'agama mahâ Tûhan. Berîlah salâm pada Parsis parampuwan kekâseh 'îtu, jang berlelàh bânjakh p dâlam 'agama mahâ Tûhan.

13 Berîlah salâm pada Rûfus jang terpîleh dâlam 'agama mahâ Tûhan, dan pada 'ibûnja, jang lâgi 'ibûku.

14 Berîlah salâm pada 'Asunkerîtus, pada 'Ifledjawn, pada Hermâs, pada Patrôbâ, pada Hermejs, dan pada segala sûdâra p lâki p jang menjertâ'ij marîka 'îtu.

15 Berîlah salâm pada Filolôdjus, dan pada Jûlijâ, pada Nejrijûs, dan pada sûdarânja parampuwan, dan pada 'Olumpâs, dan pada segala walij, jang menjertâ'ij marîka 'îtu.

16 Berîlah salâm sa'awrang pada sa'awrang dengan sawâtu kûtjop jang sûtjij. Segala djamâsat 'Elmesêlh 'îtu memberij salâm pada kâmu.

17 Maka 'âku minta pada kânu, hej sûdâra p lâki p, 'ingatlah kâmu deri pada segala 'awrang jang meng'adâkan pertjiderâ'an dan perbimbângan jang bersalâhan dengan pang'adjâran 'îtu, jang kâmu sudah bel'âdjar: dan simpanglah deri pada marîka 'îtu.

18 Kârana 'awrang jang sabagîni tijâda deperhamba kabâwah Tûhan kâmij Sîsâj 'Elmesêlh, tetâpi kabâwah purùt dirînja: dan 'awleh bûdjokhnja dan pudjînja marîka 'îtu menjasatkan hâti segala 'awrang jang bûkan djâhat pakartînja.

19 Kârana chabàr kabakhtijan kâmu sudah sampej kapada sakalijen 'awrang. 'Âku kalàkhsuka tjita deri kârana kâmu: maka kukahendâkij, sopâja sanggohpawn kâmu 'ada tjeredikh pada berbowat bâjik, tetâpi bôdokh pada berbowat djâhat.

20 Maka 'Allah jang pôhon salâmet 'âkan meromokhkan Sjejthân dibâwah kâki p mu dengan lakàs p. Nismat Tûhan Sîsâj 'Elmesêlh 'adâlah kirânja serta dengan kâmu. 'Âmîn.

21 Timothijus jang sâma peng'ardjâku, dan Lukhijus, dan Jasawn, dan Sawsipâter jang sakulawargâku, 'îtu memberij salâm pada kâmu.

22 'Âku 'îni Tertijus, jang sudah menûlis Risâlet 'îni, memberij salâm pada kâmu dengan nâma mahâ Tûhan.

23 Djâjus jang pendjâmuw 'âku, dan saganàp djamâsat 'îtu memberij salâm pada kâmu. 'Erastus bendahârij negerij, dan 'Ikhwartus sûdâra lâki p 'îtu memberij salâm pada kâmu.

24 Nismat Tûhan kâmij Sîsâj 'Elmesêlh, 'adâlah kirânja dengan kâmu sakalijen. 'Âmîn.

25 'Adapawn bagi Tûhan jang berkawâsa 'âkan menatapkan kâmu, tûrut 'Indjîlku dan chothbat Sîsâj 'Elmesêlh, tûrut penjatâ'an rahasija, jang sudah 'ada tertûtop pada segala wakhtu jang dihûlu kâla:

26 Tetâpi jang sudah terbûka pada sakârang 'îni, sedàng 'îtu sudah demasalûmkan 'awleh segala Sûrat Nabij p, tûrut titah 'Allah jang khadîm, 'âkan kabakhtijan 'îmân di'antâra segala CHalâjikh:

27 Bagi 'Allah jang sendîrij djûga hakîm, 'adâlah kirânja kamulijâ'an 'awleh kârana Sîsâj 'Elmesêlh sampej salâma p nja. 'Âmîn.

Tersûrat kapada 'awrang Rawmâ, dan terkîrim deri pada Korinthus, 'awleh Fûbej parampuwan Sjamâset dâlam djamâsat jang 'ada di-Kencherijâ.

RISÂLET

RISÂLET RASÛL PAWLUS

JANG PERTÂMA

kapadā 'awraṇg

KORINTHUS.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 PAwlus ſa'awraṇg Rasûl Xîsâj 'Elmesêlh, jaṇg terdoxâ 'awleh kahendakh 'Allāh, dān Sawsthenejs sûdâra lâki p,

2 Kapadā djamâxat 'Allāh jaṇg 'adā di-Korinthus, jaxnij, ſegala 'awraṇg jaṇg telàh dekhuduskan 'awleh 'Elmesêlh Xîsâj, walij p jaṇg terdoxâ, sâma p deṇgan ſakalijen 'awraṇg jaṇg menjebutkan nâma Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmesêlh pada ſaganàp tampat, bagi marîka 'itu dān bagi kâmij 'ini:

3 'Adâlah kirânja nixmat pada kâmu dān ſalâm deri pada 'Allāh Bâpa kâmij, dān deri pada mahâ Tûhan Xîsâj 'Elmesêlh.

4 Santijâſa 'âku meṇg'ûtjap ſjukûr pada 'Ilahku deri kârana kâmu, 'awleh kârana ſebàb nixmat 'Allāh jaṇg telàh dekarunjâkan pada kâmu 'awleh 'Elmesêlh Xîsâj:

5 Bahuwa ſakâli p kâmu ſudah dekajâkan 'awlehnja, deṇgan ſaſawâtu perkatâ'an, dān deṇgan ſaſawâtu peṇg'atahuwan:

6 Seperti kaſjaksi'an 'Elmesêlh ſudah detatapkan di'antâra kâmu:

7 Sahiṇgga tijâda kâmu berkûraṇg bâraṇg karunjâ, ſedaṇg kâmu menantikan kanjatâ'an Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmesêlh.

8 Jaṇg lâgi 'âkan menatapkan kâmu ſampej kapada tamat, ſopâja kâmu djâṇgan 'adā katudôhan pada hârij Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmesêlh.

9 'Allāh 'ada 'âmîn, jaṇg 'awlehnja kâmu ſudah terdoxâ kapadā perſakutuwan 'Anakhnja Xîsâj 'Elmesêlh Tûhan kâmij.

10 Bermûla 'âku minta pada kâmu, hej sûdâra p lâki p, 'awleh kârana nâma Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmesêlh, ſopâja kâmu ſakalijen katâkan lhâl 'itu djûga, dān djâṇgan 'adā bâraṇg tjiderâ di'antâra kâmu, tetâpi ſopâja kâmu 'adā terlaṇgkap dâlam ſawâtu hâti 'itu djûga, dān dâlam ſawâtu ſaṇgka 'itu djûga.

11 Kârana ſudah deberij tâhu padâku 'âkan kâmu, hej sûdâra p ku lâki p, 'awleh 'awraṇg 'iſij rûmah 'Ichlô'ej, bahuwa 'adā babarapa perbantâhan di'antâra kâmu.

12 Kârana 'âku katâkan 'ini, bahuwa ſaſa'awraṇg deri pada kâmu berkâta: 'âku 'ini 'adā tâbix Pawlus, dān 'âku 'ini tâbix 'Apolaws, dān 'âku 'ini tâbix TSefâ, dān 'âku 'ini tâbix 'Elmesêlh.

13 Sudahkah 'Elmesêlh debahagîkan? ſudahkah Pawlus detſalîbkan ganti kâmu? 'âtaw ſudahkah kâmu depermandîkan deṇgan nâma Pawlus?

14 'Âku meṇg'ûtjap ſjukûr kapadā 'Allāh, bahuwa ſudah tijâda 'âku permandîkan bâraṇg ſa'awraṇg deri pada kâmu, melâjinkan 'Ikrispus dān Djâjus:

15 Sopâja djâṇgan bâraṇg ſa'awraṇg berkâta, bahuwa 'âku ſudah permandîkan deṇgan namâku.

16 Seperti 'âku lâgi ſudah permandîkan 'awraṇg 'iſij rûmah 'Istefanâs djûga: katjuwâlij 'itu tijâda 'âku tâhu bahuwa 'âku ſudah permandîkan bâraṇg ſa'awraṇg lâjin.

17 Kârana 'Elmesêlh ſudah tijâda menjûroh 'âku 'âkan permandîkan, hânja 'âkan memberîta 'Indjîl: bûkan deṇgan hhikmet kalâm, ſopâja tſalîb 'Elmesêlh djâṇgan debâthilkan.

18 Kârana ſoṇggohpawn kalâm tſalîb 'adā hhamâkhat pada ſegala 'awraṇg jaṇg hîlaṇg: tetâpi pada kâmij jaṇg 'âkan terpalihâra 'itu 'adā ſawâtu khowat 'Allāh.

19 Kârana ſudah tersûrat: 'âku 'âkan meṇghîlaṇgkan hhikmet ſegala hhakîm, dān xakhal ſegala xâkhil 'âku 'âkan menijadâkan.

20 Dimanâtah hhakhîm? dimanâtah Kâtib? dimanâtah dâris xâlam 'ini? bûkankah 'Allāh ſudah 'alhmakhkan hhikmet dunjâ 'ini?

21 Kârana ſedaṇg deṇgan hhikmet 'Allāh 'awraṇg 'iſij dunjâ ſudah tijâda meṇg'enàl 'Allāh 'awleh hhikmet 'itu, maka 'Allāh ſudah radlâ 'awleh hhamâkhat chothbat 'Indjîl mencha-

lâtskan ſegalа 'awrang jang ber'îmân :

22 Sedàng 'awrang Jehûdij menontut ſawâtu xalâmet, dàn 'awrang Jûnânij mentjahârij Hhikmet:

23 Kâmij 'îni djûga berchothbatkan 'Elmesêlh jang telàh detſalîbkan, ſonggohpawn ſawâtu ſjak pada 'awrang Jehûdij, dàn ſawâtu Hhamâkhat pada 'awrang Jûnânij:

24 Tetâpi pada ſegala 'awrang jang terdoxâ, mâwu 'awrang Jehûdij, mâwu 'awrang Jûnânij, kâmij berchothbatkan 'Elmesêlh 'ada khowat 'Allah dàn Hhikmet 'Allah.

25 Kârana jang 'alhmakh 'Allah 'îtu lebèh Hhakîm deri pada mânuſija p: dàn jang dlaxîf 'Allah 'îtu lebèh khawij deri pada mânuſija p.

26 Kârana kâmu melîhat daxwatmu, hej sûdâra p lâki p, bahuwa kâmu bûkan 'ada bânjakh 'awrang Hhakîm tûrut perij dâging, bûkan bânjakh 'awrang xazîz, bûkan bânjakh 'awrang ſjerif.

27 Tetâpi ſegala jang 'alhmakh didunjâ 'Allah ſudah memîleh, ſopâja depermalûkannja ſegala 'awrang Hhakîm: dàn ſegala jang dlaxîf didunjâ 'Allah ſudah memîleh, ſopâja depermalûkannja ſegala jang khawij.

28 Maka ſegala jang wadlîx didunjâ, dàn ſegala jang dzalîl 'îtu 'Allah ſudah memîleh, dàn ſegala 'awrang jang xudam, ſopâja debâthilkannja ſegala jang wudjûd.

29 Sopâja djângan bâràng ſadâging menggahkan dirînja dihadâpan Hhadlretnja.

30 Tetâpi deri pada berkatnja kâmu 'îni 'ada baperſawatuwan dengan 'Elmesêlh Xîsàj, jang ſudah djâdi bagi kâmij Hhikmet deri pada fîhakh 'Allah, dàn xadâlet, dàn takhdîs, dàn mufâdât.

31 Sopâja 'ada, ſeperti ſudah tersûrat: ſijâpa menggahkan dirînja, bâjiklah 'ija menggahkan dirînja pada mahâ besàr Tûhan.

FATSAL JANG KA II.

1 'ADapawn 'âkan dâku, hej sûdâra p lâki p, tatkâla ſudah kudâtang kapada kâmu, maka ſudah tijâda kudâtang dengan fadlîlet kalâm 'âtaw Hhikmet, ſedàng 'âku ſudah berchabarkan pada kâmu kaſjaksî'an 'Allah.

2 Kârana ſudah tijâda kukîra p memberij tâhu bâràng 'apa di'antâra kâmu, melâjinkan Xîsàj 'Elmesêlh, jaxnij, dija 'îtu jang telàh detſalîbkan.

3 Maka 'âku 'îni 'adâlah ſerta kâmu dengan kena lemàh, dàn tâkot, dàn gomitàr bânjakh.

4 Maka perbahasâ'anku, dàn chothbatku tijadâlah terſandar 'âtas perkatâ'an Hhikmet bûdjokh p an tjâra mânuſija, tetâpi 'âtas penondjôkan rôlh dàn khowat.

5 Sopâja 'îmân kâmu djângan 'ada terſandar 'âtas Hhikmet mânuſija p, hânja 'âtas khowat 'Allah djûga.

6 Maka kâmij meng'atâkan Hhikmet di'antâra ſegala 'awrang kâmil: hânja bûkan Hhikmet xâlam 'îni, dàn bûkan Hhikmet ſegala Panghûlu xâlam 'îni jang debâthilkan:

7 Tetâpi kâmij meng'atâkan Hhikmet 'Allah dâlam rahaſija, jang 'adâlah terbûni, jang 'Allah ſudah takhdîrkan 'âkan kamulijâ'an kâmij dihûlu deri pada mulânja xâlam.

8 Jang bâràng ſa'awrang deri pada ſegala Panghûlu xâlam 'îni ſudah tijâda meng'enàl: kârana djikalaw marîka 'îtu ſudahlah meng'enàl dija, nistjâja ſudah tijadâlah 'ija mentſalîbkan Tûhan jang mahâ mulija.

9 Tetâpi 'ada, ſeperti ſudah tersûrat: bâràng jang ſamâta ſudah tijâda melîhat, dàn ſatelînga ſudah tijâda menengar, dàn ſudah tijâda nâjik mâſokh hâti mânuſija, 'itûlah jang 'Allah ſudah ſadijâkan bagi ſegala 'awrang jang meng'aſêhij dija.

10 Tetâpi 'Allah ſudah menjatâkan 'îtu pada kâmij 'awleh Rôlhnja. Kârana Rôlh 'îtu memariksâ'ij ſegala ſaſawâtu, behkan lâgi ſegala ghajb 'Allah.

11 Kârana ſijâpa deri pada ſegala mânuſija meng'atahuwij ſegala bâràng jang pûnja mânuſija, melâjinkan rôlh mânuſija, jang 'ada dâlamnja 'îtu? bagîtu lâgi ſa'awrang tijâda meng'atahuwij ſegala bâràng jang pûnja 'Allah, melâjinkan Rôlh 'Allah djûga.

12 Tetâpi kâmij 'îni ſudah tijâda menjambot rôlh dunjâ, hânja rôlh jang mulânja deri pada 'Allah: ſopâja kâmij meng'atahuwij ſegala ſaſawâtu, jang telàh dekarunjâkan 'awleh 'Allah pada kâmij.

13 Jang

13 Jang kâmij lâgi meng'atâkan, bûkan dengan bârang perkatâ'an Hhikmet mânuſija jang dipel'âdjar, hânja dengan perkatâ'an p Rôhhu-'lkhudus jang dipel'âdjar, ſambil membanding ſegala perkâra rôhhânij dengan jang rôhhânij.

14 Tetâpi mânuſija nafsânij tijâda menangkap ſegala bârang jang pûnja Rôhh 'Allah. Kârana ſegala 'itu 'ada Hhamâkhat padânja, dan tijâda 'ija ſampat meng'arti 'itu, 'awleh kârana ſebàb 'itu dehhukumkan tjâra rôhhânij.

15 Tetâpi mânuſija rôhhânij 'itu ſonggohpawn menghhukumkan ſegala ſaſawâtu, hânja 'ija ſendîrij tijâda dehhukumkan 'awleh bârang ſa'awrang.

16 Kârana ſijapâtah ſudah meng'enàl khetſed mahâ besàr Tûhan, jang 'âkan mentaxlîmkan dija? tetâpi kâmij 'îni berpûnja khetſed 'Elmesêhh.

FATSAL JANG KA III.

1 'ADapawn 'âkan dâku, hej sûdâra p lâki p, bahuwa ſudah tijâda kudâpat meng'ûtjap kapada kâmu ſaperìj kapada 'awrang rôhhânij, tetâpi ſaperìj kapada 'awrang baſjarij, ſaperìj kapada ka'ânakh p jang bahâru meng'âdjij 'agama 'Elmesêhh.

2 'Âku ſudah memberìj kâmu mînom 'ajer sûſuw djûga, dan bûkan mâkan makânan: kârana tatkâla 'itu ſudah tijâda kâmu ſampat: behkan ſakârang lâgi tijâda kâmu ſampat.

3 Kârana kâmu 'ada lâgi baſjarij. Kârana ſedàng di'antâra kâmu kadapâtan kadangkejan, dan perbantâhan, dan pertjiderâ'an, bûkankah kâmu 'ada baſjarij, dan berdjâlan menûrut perìj mânuſija?

4 Kârana manakâla ſa'awrang berkâta: 'âku 'îni 'ada tâbixt Pawlus, dan ſa'awrang lâjin 'âku 'îni tâbixt 'Apolaws, bûkankah kâmu 'ada baſjarij?

5 Sijapâtah kalàkh 'ada Pawlus, dan ſijapâtah 'Apolaws, melâjinkan chadim p, 'awleh chidmet ſijâpa kâmu ſudah ber'îmân, 'îtupawn ſeperti mahâ besàr Tûhan ſudah karunjâkan pada mâſing p ſa'awrang?

6 'Âku ſudah menânam, 'Apolaws ſudah mendîris: tetâpi 'Allah djûga ſudah menombohkan.

7 Kalakijen maka 'awrang jang menânam bûkan 'ada bârang peng'apânja, dan bûkan 'awrang jang mendîris: tetâpi 'Allah djûga jang menombohkan.

8 'Adapawn 'awrang jang menânam, dan 'awrang jang mendîris 'itu ſawâtu 'adânja: tetâpi mâſing p ſa'awrang 'âkan ber'awleh 'ûpah dirînja ſakîra p lelàh dirînja.

9 Kârana kâmij 'ada sâma peng'ardja 'Allah: perhumâ'an 'Allah, per'usâhan 'Allah kâmu 'ada.

10 Menûrut nixmat 'Allah jang telàh dekarunjâkan padâku, ſeperti ſa'awrang panghûlu tûkang jang 'awtas 'âku ſudah melatàkh peng'alâſan, maka ſa'awrang lâjin per'ûſah di'âtasnja 'itu. Tetâpi hendakhlah ſaſa'awrang 'îngat, bagimâna 'ija per'ûſah di'âtasnja 'itu.

11 Kârana ſa'awrang tijâda ſampat melatàkh bârang peng'alâſan lâjin, katjuwâlij jang ſudah terlatàkh, 'ija 'itu Xîsaj 'Elmesêhh.

12 Maka djikalaw bârang ſa'awrang per'ûſah 'âtas peng'alâſan 'îni 'amàs, pejrakh, bâtu jang 'indah p, kâjuw, ſarſah, djarâmij:

13 Bahuwa kardja mâſing p ſa'awrang 'âkan djâdi tâhir: kârana hârij 'âkan membukâkan 'itu: ſedàng 'itu denjatâkan 'awleh 'âpij: maka ſaſa'awrang kardjânja ſabagimâna 'adânja 'âpij pawn 'âkan mentjawbâ'ij.

14 Djikalaw tinggal kardja bârang ſa'awrang jang 'ija ſudah per'ûſah di'âtasnja 'itu, 'ija 'âkan ber'awleh 'ûpah.

15 Djikalaw kardja bârang ſa'awrang 'âkan detunûkan hâbis, 'ija 'âkan kena karugijan: tetâpi 'ija ſendîrij 'âkan depaliharâkan, tetâpi djâdi demikijen ſarâſa 'awleh 'âpij.

16 Tijadâkah kâmu tâhu, bahuwa kâmu 'ada Kaxbah 'Allah, dan Rôhh 'Allah dûdokh didâlam kâmu?

17 Djikalaw bârang ſa'awrang merûſakh Kaxbah 'Allah, maka 'Allah 'âkan merûſakh dija 'itu: kârana Kaxbah 'Allah 'ada mukhadas, jang kâmu 'îni 'ada.

18 Djânganlah bârang ſa'awrang membintjanâkan ſendirînja: djikalaw bârang ſa'awrang ſangka 'ada Hhakîm di'antâra kâmu dâlam xâlam

'îni, hendakhlah 'îja djâdi 'alhmakh, ſopâja 'îja djâdi lhakîm.

19 Kârana lhikmet dunjâ 'îni 'ada lhamâkhat sâma 'Allah. Kârana ſudah tersûrat: 'îja menangkap 'awrang bîdjakh p dâlam tipûnja.

20 Dan pûla: mahâ besàr Tûhan meng'atahuwij ſegala kîra p an 'awrang bîdjakh p, bahuwa ſija p 'adânja.

21 Bagîtu kalàkh ſa'awrang djângan menggahkan dirînja pada bârang mânuſija: kârana ſegala ſaſawâtu 'îtu kâmu pûnja.

22 Mâwu Pawlus, mâwu 'Apolaws, mâwu TSefâ, mâwu dunjâ, mâwu kahidôpan, mâwu kamatijan, mâwu perkâra p jang 'ada ſakârang, mâwu perkâra p jang nanti dâtang: ſakalijennja 'îtu kâmu pûnja:

23 'Adapawn kâmu 'îtu 'Elmesêlh pûnja, tetâpi 'Elmesêlh 'îtu 'Allah pûnja.

FATSAL JANG KA IV.

1 BAgîtu hendakhlah ſaſa'awrang mânuſija kîra p kâmij 'âkan châdim p 'Elmesêlh dan bendahârij p ſegala rahaſija 'Allah.

2 Sabermûla maka 'ada ſjarth pada ſegala bendahârij, ſopâja ſaſa'awrang kadapâtan ſatijâwan.

3 Tetâpi terîngan djûga 'ada padâku, ſopâja 'âku delhukumkan 'awleh kâmu, 'âtaw 'awleh madjlis bârang mânuſija: behkan tijâda lâgi 'âku menglhukumkan ſendirîku.

4 Kârana 'âku tâhu sâma ſendirîku tijâda berkûrang djawâtanku: tetâpi 'awlehnja 'îtu ſudah tijâda 'âku dexâdilkan: hânja ſijâpa jang menglhukumkan 'âku, 'îja 'ada mahâ Tûhan.

5 Bagîtu kalàkh djângan kâmu menglhukumkan 'apa p dihûlu deri pada wakhtu jang tertantu, ſahingga mahâ Tûhan 'âkan hâbis dâtang, jang lâgi 'âkan menarangkan ſegala ſembunji'an kakalâman, dan menjatâkan ſegala bitjâra hâti: maka tatkâla 'îtu pudji'an 'âkan deberij pada mâſing p ſa'awrang deri pada ſihakh 'Allah.

6 Maka ſegala perkâra 'ini, hej sûdâra p lâki p, 'âku ſudah meng'andejkan kapada ſendirîku, dan kapada 'Apolaws, 'awleh kârana kâmu: ſopâja kâmu ber'âdjar 'awleh kâmij 'âkan djângan berbudij lebèh deri pada bârang jang ſudah tersûrat, ſopâja djângan kâmu ſa'awrang deri kârana ſa'awrang djâdi djumâwa lâwan 'awrang lâjin.

7 Kârana ſijapâtah pûtus lhukum 'âkan 'angkaw? maka 'apâtah garàng 'ada padâmu jang ſudah tijâda 'angkaw tarîma? maka djikalaw ſonggoh 'angkaw ſudah tarîma 'îtu, meng'apa 'angkaw menggahkan dirîmu ſa'awleh p 'angkaw ſudah tijadâlah tarîma 'îtu?

8 Sadija kâmu 'ada kinnjang, ſadija kâmu ſudah dekajâkan, tijâda ſerta kâmij kâmu ſudah berdawlet: dàn hej kirânja kâmu berdawlet, ſopâja lâgi kâmij 'îni berdawlet ſerta kâmu!

9 Kârana 'âku ſangka, bahuwa 'Allah ſudah matzlatkan kâmij jang 'ada Rasûl p jang 'âchir, ſa'awleh p 'awrang kabunôhan, kârana kâmij ſudah djâdi ſawâtu tamâſjâ pada 'îſij dunjâ, bâjik pada ſegala Melâ'îkat, bâjik pada ſegala mânuſija.

10 Kâmij 'ada gîla deri kârana 'agama 'Elmesêlh, tetâpi kâmu 'ada bîdjakhsâna dâlam 'agama 'Elmesêlh: kâmij 'ada lemàh, tetâpi kâmu karàs djûga: kâmu 'ada mulija, tetâpi kâmij hîna djûga.

11 Sampej kapada djàm jang ſakârang 'îni kâmij berlâpar, dàn berhâwus, dàn 'ada talandjang, dàn detampejling, dàn tijâda bertampat tatàp:

12 Dàn kâmij berlelàh, ſambil bakardja dengan tângan kâmij ſendirij: kâmij depermâkej, maka kâmij minta kabedjîkan: kâmij deperhambat, maka kâmij bertâhan:

13 Kâmij dehôdjatkan, maka kâmij minta doxâ: kâmij ſudah djâdi ſeperti ſampah sâpuw p an didunjâ, dàn tâhij kîkis p an dihadâpan ſakalijen 'awrang ſampej ſakârang 'îni.

14 Tijâda 'âku menjûrat ſegala perkâra 'îni 'âkan permalûkan kâmu, tetâpi 'âku memberij natsilhet pada kâmu, ſeperti pada 'ânakh p ku jang kekâſeh.

15 Kârana djikalaw ſakâlipawn 'ada padâmu ſalakhſa mû'adib dâlam 'agama 'Elmesêlh, tijâda djûga padâmu bânjakh bâpa. Kârana dengan berkat 'Elmesêlh Xîsâj 'âku 'îni ſudah per'ânakhkan kâmu 'awleh chothbat 'Indjîl.

16 Sebàb

16 Sebàb 'ītu 'âku minta padā kâmu, hendakhlah kâmu djâdi penûrutku.

17 'Awleh kârana 'ītu 'âku ſudah menjûroh kapada kâmu Timothijus, jaṅg 'ada 'ânakhku lâkiᵖ jaṅg kekâſeh dan ſatija dâlam chidmet mahâ Tûhan, jaṅg 'âkan mengᵛingatkan kâmu ſegalā djâlanᵖku jaṅg dâlam 'agama 'Elmesêkh, ſeperti ſaganàp sâna sîni 'âku mengᵛâdjar dâlam ſakalijen djamâ'at.

18 Tetâpi bâraṅg 'awraṅg ſudah djâdi djumâwa, ſaᵛawlehᵖ tijâda 'âku 'âkan dâtaṅg kapada kâmu.

19 Tetâpi ſegaràh 'âku 'âkan dâtaṅg kapada kâmu, djikalaw dekahendâkij mahâ besàr Tûhan, dan 'âku 'âkan mengᵛatahuwij, bûkan perkatâᵛan ſegala 'awraṅg djumâwa 'ītu, hânja khowatnja.

20 Kârana karadjâᵛan 'Allah tijâda terſandar 'âtas perkatâᵛan, hânja 'âtas khowat djûga.

21 'Apâtah kâmu kahendâkij? 'akûkah 'âkan dâtaṅg kapada kâmu dengan tjomòkh, 'âtaw dengan kâſeh dan dengan hâti jaṅg djînakh?

FATSAL JANG KA V.

1 BAhuwa kadengâranlah ſakâliᵖ 'ada zinâ diᵛantâra kâmu, behkan zinâ demikijen, jaṅg ſabâgejnja lâgi tijâda demadzkûrkan diᵛantâra CHalâjikh, ſahingga ſaᵛawraṅg lâkiᵖ ſudah berᵛisterîkan bîni bapânja.

2 'Antah 'adâkah kâmu 'îni lâgi djumâwa, dan tijadâkah kâmu 'âṅgor berkâboṅg, ſopâja 'ija delalûkan deri tengahᵖ kâmu, jaṅg ſudah berbowat kardja 'îni?

3 Tetâpi 'âku 'îni, jaṅg ſoṅggohpawn ghâᵛîb dengan tûboh, hânja Hhâdlir dengan njâwa, ſadija ſudah berkîra, ſaᵛawlehᵖ 'âku 'adâlah Hhâdlir, 'âkan 'awraṅg 'ītu jaṅg ſudah mengᵛardjâkan Hhâl 'îni demikijenlah,

4 Dengan nâma Tûhan kâmij Sîsâj 'Elmesêkh, 'apabîla kâmu dan njawâku 'âkan menjertâᵛij sâmaᵖ, 'awleh kawâſa Tûhan kâmij Sîsâj 'Elmesêkh,

5 Sarahkan 'awraṅg jaṅg ſabagîni padā Sjejthân, 'âkan kabinasâᵛan dâgingnja, ſopâja njawânja dâpat depalihârâkan pada hârij mahâ Tûhan Sîsâj.

6 Penggâhan kâmu 'îtu tijâda bâjik. Tijadâkah kâmu tâhu, bahuwa ſedîkit chamîr 'ītu chamîrkan ſaganàp gompal tepòng?

7 Sebàb 'ītu hendakhlah kâmu pereſihkan hâbis chamîr jaṅg lâma 'ītu, ſopâja kâmu djâdi ſawâtu gompal tepòng jaṅg bahâru, ſeperti kâmu 'ada fathîr. Kârana lâgi Fâſakh kâmij ſudah terſombileh ganti kâmij, jaitnij 'Elmesêkh.

8 Sebàb 'ītu bejarlah kâmij memegàng mâſa râja, djângan dengan chamîr jaṅg lâma, dan djângan dengan chamîr kadjahâtan dan kapistâᵛan, tetâpi dengan fathîr katulûſan dan kabenâran.

9 'Âku ſudah menjûrat kapada kâmu dâlam bâraṅg Risâlet, djângan kâmu bertjampor dengan 'awraṅg jaṅg berzinâ:

10 Tetâpi djângankan dengan ſegala 'awraṅg jaṅg berzinâ dâlam dunjâ 'îni, 'âtaw dengan ſegala 'awraṅg kîkirᵖ, 'âtaw dengan ſegala 'awraṅg perampas, 'âtaw dengan ſegala 'awraṅg jaṅg menjombah berhâlaᵖ: kârana ngâra lâjin wâdjiblah kâmu kaluwar deri dâlam dunjâ.

11 Tetâpi dengan khetſed 'îni 'âku ſudah menjûrat kapada kâmu, djângan kâmu bertjamporkan dirîmu, jaitnij, djikalaw bâraṅg ſaᵛawraṅg jaṅg terſebût sûdâra 'ītu 'ada 'awraṅg jaṅg berzinâ, 'âtaw 'awraṅg kîkir, 'âtaw 'awraṅg jaṅg menjombah berhâlaᵖ, 'âtaw 'awraṅg permâkej, 'âtaw 'awraṅg pemâbokh, 'âtaw 'awraṅg perampas: djângan kâmu lâgi mâkan ſahidângan dengan 'awraṅg jaṅg ſabagîni.

12 'Antah 'apa kardjâku garàṅg 'âkan mengHhukumkan ſegala 'awraṅg diluwar? bûkankah kâmu 'îni mengHhukumkan ſegala 'awraṅg didâlam?

13 Tetâpi 'Allah mengHhukumkan ſegala 'awraṅg diluwar. Maka hendakhlah kâmu melalûkan 'awraṅg djâhat 'îni deri dâlam kâmu ſendîrij.

FATSAL JANG KA VI.

1 BAranîkah bâraṅg ſaᵛawraṅg deri padā kâmu, jaṅg berᵛatjâra dengan ſaᵛawraṅg lâjin, berHhukum kapada 'awraṅg tâlimᵖ, dan tijâda kapada 'awraṅg walijᵖ?

2 Tijadâkah kâmu tâhu bahuwa ſegala walij

'âkan mengHhukumkan 'îſij dunjâ? maka djikalaw 'îſij dunjâ 'âkan deHhukumkan 'awleh kâmu, 'adâkah kâmu kûrang hâros 'âkan mengHhukumkan 'atjâra p jang terkitjil?

3 Tijadâkah kâmu tâhu bahuwa kâmij 'âkan mengHhukumkan ſegala Melâ'îkat? barapa lebèh ſegala perkâra jang kena kahidôpan 'îni?

4 Djikalaw kalàkh 'ada pada kâmu bârang 'atjâra jang kena kahidôpan 'îni, maka 'awrang jang kûrang pangkatnja didâlam djamâ'at, hendakhlah kâmu 'angkat marîka 'îtu 'âkan mengHhukumkan ſakalijen 'îtu.

5 'Âku katâkan 'îni pada kâmu, ſopâja kâmu kamâlu p an. Bûkankah kalàkh 'ada di'antâra kâmu ſa'awrang jang bîdjakh, dan bûkankah ſa'awrang jang ſampat mengHhukumkan di'antâra sûdarânja lâki p?

6 Tetâpi ſa'awrang sûdâra lâki p berHhukum dengan sûdâra lâki p jang lâjin, 'îtu pawn kapada 'awrang kâfir.

7 Sebàb 'îtu ſakârang ſonggoh 'îtu 'ada ſawâtu katjelâ'an besàr di'antâra kâmu, bahuwa kâmu berHhukum ſa'awrang dengan ſa'awrang. Kârana 'apa tijâda 'angor kâmu tâhan 'anjâja? kârana 'apa tijâda 'angor kâmu kena karugijan?

8 Tetâpi kâmu 'îni berbowat 'anjâja, dan memberìj rûgij, 'îtu pawn pada sûdâra p lâki p.

9 'Antah tijadâkah kâmu tâhu bahuwa ſegala 'awrang dâlim tijâda 'âkan berpuſaka'ij karadjâ'an 'Allah?

10 Djânganlah kâmu ſasàt: bûkan 'awrang jang berzinâ, dan bûkan 'awrang jang menjombah berhâla p, dan bûkan 'awrang jang bermûkah, dan bûkan 'awrang pâlat, dan bûkan 'awrang lâki p jang pâkej pâlat, dan bûkan 'awrang pentjûrij, dan bûkan 'awrang kîkir, dan bûkan 'awrang pemâbokh: tijâda 'awrang permâkej, tijâda 'awrang perampas 'âkan berpuſaka'ij karadjâ'an 'Allah.

11 Maka bagîtu 'adâlah ſatengah kâmu: tetâpi kâmu ſudah debâſohkan, tetâpi kâmu ſudah dekhuduskan, tetâpi kâmu ſudah dexâdilkan dengan nâma mahâ Tûhan Xîsâj, dan 'awleh Rôkh 'Ilah kâmij.

12 Tijap p ſaſawâtu 'îtu Hhalâl padâku, tetâpi tijap p ſaſawâtu 'îtu tijâda lâjikh: ſegala ſaſawâtu 'îtu Hhalâl padâku, tetâpi tijâda 'âku 'îni 'âkan memberìj dirîku deghâlibkan 'awleh bârang ſa'awrang.

13 Segala mâkan p an 'îtu tertantu pada purùt, dan purùt pawn pada ſegala mâkan p an: tetâpi 'Allah 'âkan merombakh, mâwu dija 'îni, mâwu dija 'îtu. Tetâpi tûboh 'îtu tijâda tertantu pada zinâ, hânja pada mahâ Tûhan, dan mahâ Tûhan pawn pada tûboh.

14 Maka 'Allah lâgi ſudah membangkitkan mahâ Tûhan, dan 'ija 'âkan membangkitkan kâmij 'awleh khowatnja.

15 Tijadâkah kâmu tâhu bahuwa tûboh p mu 'ada 'anggawta 'Elmesêkh? 'akûkah kalàkh meng'ambil 'anggawta p 'Elmesêkh, dan djadîkan dija 'îtu 'anggawta p ſa'awrang ſondal? palijaslah.

16 'Antah tijadâkah kâmu tâhu bahuwa 'awrang jang lekàt pada ſondal, 'ija 'ada ſawâtu djûga tûboh dengan dija? kârana kaduwânja 'îtu, bafermânlah 'ija, hendakh mendjâdi 'âkan ſawâtu djûga dâging.

17 Tetâpi ſijâpa jang lekàt pada mahâ Tûhan, 'ija 'ada ſawâtu djûga njâwa dengan dija.

18 Djâwohkanlah zinâ. Saſawâtu dawſa, jang mânuſija berbowat garàng, 'îtu 'ada diluwar tûboh: tetâpi ſijâpa jang berzinâ, 'ija berdawſa kapada tûboh ſendirînja.

19 'Antah tijadâkah kâmu tâhu bahuwa tûboh kâmu 'ada ſawâtu Kaxbah Rôkhu-'lkhudus jang 'ada didâlam kâmu, jang kâmu ſudah ber'awleh deri pada 'Allah, dan bahuwa kâmu bûkan berpûnja dîrij kâmu?

20 Kârana kâmu ſudah detubûs dengan harga besàr: ſebàb 'îtu hendakhlah kâmu memulijâkan 'Allah dengan tûbohmu, dan dengan njawâmu, jang kaduwânja 'Allah berpûnja djûga.

FATSAL JANG KA VII.

1 DApawn 'âkan ſegala perkâra, jang kâmu ſudah menjûrat kapadâku, bahuwa bâjiklah pada ſa'awrang lâki p djângan 'ija kena pada ſa'awrang parampuwan:

2 Tetâpi deri kârana ſebàb zinâ hendakhlah ſaſa-

ſaſa'awrang lâki p mempunjâ'ij bîni ſendirînja, dan hendakhlah ſaſa'awrang parampuwan mempunjâ'ij lakînja jang châts.

3 Hendakhlah lâki p menjampejkan pada binînja balèj p an jang hâros: dan ſabâgejnja lâgi bîni pada lakînja.

4 Bîni tijâda berkawâſa 'âtas tûbohnja jang châts, hânja lâki p: dan ſabâgejnja lâgi lâki p tijâda berkawâſa 'âtas tûbohnja jang châts, hânja bîni.

5 Djânganlah kâmu berſakuwan ſa'awrang 'antâra ſa'awrang, melâjinkan kâluw p 'îtu djâdi dengan muwâfakhat pada bârang ſakotîka djûga, ſopâja kâmu mendâpat ſenàng 'âkan powâſa dan ſombahjang: maka komedijen hendakhlah kâmu berhimpon sâma p 'âkan kardja 'îtu djûga, ſopâja djângan Sjejthân mengjawbâ'ij kâmu, ſebàb tijâda kâmu ſampat menahânij ſjahwatmu.

6 Tetâpi 'âku katâkan 'îni deri pada 'idjâzat, bûkan deri pada 'imârat.

7 Kârana bahuwa ſukâku ſapâla p ſamowa mânuſija 'ada ſaperìj lâgi 'âku ſendîrij: tetâpi ſaſa'awrang ſudah ber'awleh karunjânja jang châts deri pada 'Allah, ſa'awrang pawn bagîtu, hânja ſa'awrang bagîni.

8 Tetâpi 'âku katâkan pada lâki p jang bûdjang, dan pada bâluw p parampuwan, 'ada bâjik djûga padânja djikalaw 'ija tinggal ſaperìj lâgi 'âku 'îni.

9 Tetâpi djikalaw marîka 'îtu tijâda dâpat menahânij ſjahwatnja, bâjiklah 'ija kahâwin: kârana 'ada lebèh bâjik 'awrang kahâwin deri pada hângus 'awleh hawâj nafsûnja.

10 Tetâpi pada 'awrang kahâwin bûkan 'âku 'îni bertîtah, hânja mahâ Tûhan, djânganlah bîni bertjerèj deri pada lakînja.

11 Maka djikalaw lâgi 'ija bertjerèj, hendakhlah 'ija tinggal bûdjang, 'âtaw deperdâmejkan dengan lakînja: dan djânganlah lâki p membowangkan binînja.

12 Tetâpi pada 'awrang lâjin p 'âku 'îni katâkan, bûkan mahâ Tûhan: djikalaw bârang ſa'awrang sûdâra lâki p ber'isterij ſa'awrang parampuwan kâfir, dan parampuwan 'îtu sûka dûdokh ſertânja, djânganlah 'ija membowangkan parampuwan 'îtu.

13 Dan ſa'awrang parampuwan jang berſuwâmij ſa'awrang lâki p kâfir, dan lâki p 'îtu ſendîrij sûka dûdokh ſertânja, djânganlah 'ija membowangkan lâki p 'îtu.

14 Kârana lâki p jang kâfir 'îtu ſudah dekhuduskan 'awleh binînja, dan bîni jang kâfir 'îtu ſudah dekhuduskan 'awleh lakînja. Kârana tjâra lâjin 'ada djuwa 'ânakh p mu nedjis: tetâpi ſakârang marîka 'îtu 'ada khudus.

15 Tetâpi djikalaw lâki p jang kâfir bertjerèj, bâjiklah 'ija bertjerèj djûga. Sûdâra lâki p 'âtaw sûdâra parampuwan 'îtu tijâda dewâdjibkan pada lhâl jang demikijen 'îni: tetâpi 'Allah ſudah mendoxâ kâmij 'âkan berdâmej p an.

16 Kârana butapa kawkatahuwij, hej bîni, kâluw p 'angkaw 'âkan menchalâtskan lakîmu? 'âtaw butapa kawkatahuwij, hej lâki p, kâluw p 'angkaw 'âkan menchalâtskan binîmu?

17 Tetâpi ſeperti 'Allah ſudah membahâgij pada mâſing p ſa'awrang, ſeperti mahâ besàr Tûhan ſudah mendoxâ mâſing p ſa'awrang, demikijen 'îni hendakhlah 'ija berdjâlan: maka bagîtu 'âku bertîtah dâlam ſakalijen djamâxat.

18 Djikalaw bârang ſa'awrang ſudah terdoxâ ſedàng 'ija terchatan, djânganlah 'ija meng'enâkan kûlop. Djikalaw bârang ſa'awrang ſudah terdoxâ ſedàng 'ija berkûlop, djânganlah 'ija dechatankan.

19 CHitânet bûkan 'ada bârang peng'apânja, dan kûlop bûkan 'ada bârang peng'apânja, tetâpi Ihifâtl ſegala farîdlat 'Allah djûga.

20 Saſa'awrang hendakhlah berkhanâxat dengan daxwat 'îtu, jang dâlamnja 'ija ſudah terdoxâ.

21 Djikalaw 'angkaw ſudah terdoxâ ſedàng ſahâja 'adâmu, djânganlah 'angkaw bapertjintâ'an: tetâpi djikalaw lâgi 'angkaw dâpat djâdi maredhejka, hendakhlah 'angkaw tarîma 'îtu 'ângor.

22 Kârana ſijâpa jang telàh terdoxâ dâlam 'agama mahâ Tûhan ſedàng ſahâja 'adânja, 'ija 'ada 'awrang maredhejka bagi mahâ Tûhan: ſabâgej lâgi ſijâpa jang telàh terdoxâ ſedàng maredhejka 'adânja, 'ija 'ada hamba bagi 'Elmeſêth.

23 Kâmu ſudah detubûs dengan harga besàr, djânganlah kâmu djâdi hamba p mânuſija p.

24 Hej

24 Hej sûdâra p lâki p, ſaſa'awraŋ hendakhlah berkhanâzat deŋgan paŋgkat 'îtu, jaŋ dâlamnja 'ija ſudah terdoza dihadâpan 'Allah.

25 'Adapawn 'âkan hhâl 'ânakh p dâra ſudah tijâda 'âku ber'awleh tîtah deri pada mahâ Tûhan: tetâpi 'âku meŋg'atâkan ſaŋgkâku, ſedaŋ 'âku ſudah ber'awleh rahhmet deri pada mahâ Tûhan 'âkan 'ada ſatijâwan.

26 'Âku kalàkh ſaŋgka perkâra 'îni 'ada bâjik 'awleh kârana kaſukâran jaŋ nanti dâtaŋ, jaznij, 'ada bâjik pada mânuſija 'âkan 'ada demikijen 'îni.

27 Djikalaw 'aŋgkaw ſudah terhûboŋ deŋgan ſawâtu bîni, djâŋganlah 'aŋgkaw mentjahârij ka'awrejan: djikalaw 'aŋgkaw ſudah ter'awrej lepàs deri pada ſawâtu bîni, djâŋganlah 'aŋgkaw mentjahârij bâraŋ bîni.

28 Tetâpi djikalaw 'aŋgkaw lâgi kahâwin, tijâda 'aŋgkaw berdawſa: dan djikalaw ſawâtu 'ânakh dâra kahâwin, tijâda 'ija berdawſa: hânja 'awraŋ jaŋ ſabagîni 'âkan ber'awleh kaſukâran pada bâraŋ jaŋ kena dâgiŋ. 'Adapawn 'âku 'îni sâjaŋ 'âkan kâmu.

29 Tetâpi 'âku katâkan 'îni, hej sûdâra p lâki p, bahuwa pîtjakhlah wakhtu jaŋ sîſa: ſopâja lâgi 'awraŋ jaŋ berbîni 'îtu 'ada ſa'awleh p 'awraŋ jaŋ tijâda berbîni:

30 Dan 'awraŋ jaŋ menângis, ſa'awleh p 'awraŋ jaŋ tijâda menângis: dan 'awraŋ jaŋ berſuka, ſa'awleh p 'awraŋ jaŋ tijâda berſuka: dan 'awraŋ jaŋ membilij, ſa'awleh p 'awraŋ jaŋ tijâda mempunja'ij 'apa p:

31 Dan 'awraŋ jaŋ pâkej dunjâ 'îni, ſa'awleh p 'awraŋ jaŋ tijâda pâkej dija deŋgan sâlah: kârana lûput rûpa dunjâ 'îni.

32 Maka 'âku ſuka djâŋgan kâmu 'ada bapertjinta'an: 'awraŋ bûdjaŋ bertjinta 'âkan ſegala perkâra mahâ Tûhan, ſabagimâna perij 'ija 'âkan berkenàn pada mahâ Tûhan:

33 Tetâpi 'awraŋ kahâwin bertjinta 'âkan ſegala perkâra dunjâ, ſabagimâna perij 'ija 'âkan berkenàn pada bîni.

34 Bîni dan 'ânakh dâra 'îtu berlâjin p an. Parampuwan bûdjaŋ bertjinta 'âkan ſegala perkâra mahâ Tûhan, ſopâja khudus 'adânja, bâjik pada tûboh, bâjik pada njâwa: tetâpi parampuwan kahâwin 'îtu bertjinta 'âkan ſegala perkâra dunjâ, ſabagimâna perij 'ija 'âkan berkenàn pada lâki p.

35 Maka 'âku katâkan 'îni 'âkan fâjidah kâmu ſendîrij: bûkan ſopâja 'âku tjampakhkan ſawâtu râtjikh ka'âtas kâmu, tetâpi 'âkan meŋghentar kâmu kapada bâraŋ jaŋ ſanûnoh dan jaŋ pâtut 'âkan lekàt bâjik p pada mahâ Tûhan, deŋgan tijâda tergôjaŋ kasâna kamârij.

36 Tetâpi djikalaw ſa'awraŋ ſaŋgka meŋg'ardjâkan bâraŋ jaŋ tijâda ſanûnoh pada 'ânakh darânja, djikalaw lâma p 'ija ſudah bâligh, dan demikijen djûga wâdjib djâdi: bâjiklah 'ija berbowat bâraŋ jaŋ dekahendakînja: tijâda 'ija berdawſa: berilah kaduwânja kahâwin.

37 Tetâpi ſijâpa jaŋ berdîrij tatàp dâlam ſaŋgka hatînja, deŋgan tijâda 'ada bâraŋ dlarûret padânja, hânja 'ija pegàŋ kawâſa 'âtas kahendakh ſendirînja, dan 'ija ſudah tantûkan 'îni didâlam hatînja, 'âkan memîŋgit 'ânakh darânja, 'ija berbowat bâjik.

38 Bagîtu kalàkh ſijâpa jaŋ memberij kahâwin, 'ija berbowat bâjik: dan ſijâpa jaŋ tijâda memberij kahâwin, 'ija berbowat lebèh bâjik.

39 Sawâtu bîni 'ada terhûboŋ 'awleh ſjarîzet ſalâma hîdop lakînja: tetâpi djikalaw lakînja ſudah maŋgkat ber'âduw, maka 'ija 'ada maredhejka 'âkan kahâwin deŋgan ſa'awraŋ lâki p, bâraŋ jaŋ dekahendakînja: djikalaw djuwa 'ada deŋgan tâkot 'âkan mahâ besàr Tûhan.

40 Tetâpi parampuwan 'îtu 'ada lebèh berbahagija, djikalaw 'ija tiŋggal bagîtu, ſeperti 'ada bitjarâku. Kârana lâgi 'âku 'îni ſaŋgka mempunja'ij Rôhh 'Allah.

FATSAL JANG KA VIII.

1 'Adapawn 'âkan bâraŋ jaŋ telàh deperſombahkan kapada berhâla p, kâmij tâhu bahuwa kâmij ſakalijen ſudah ber'awleh peŋg'enâlan. Peŋg'enâlan 'îtu djadîkan djumâwa, tetâpi peŋg'asêhan 'îtu memberij perbajîkan.

2 Maka djikalaw bâraŋ ſa'awraŋ ſaŋgka meŋg'atahuwij 'apa p, bulòm ſudah 'ija meŋg'enàl 'apa p, ſeperti hâros 'awraŋ meŋg'enàl.

3 Tetâpi

3 Tetâpi djīkalaw bâraṇg ſa'awraṇg meṇg'asêhij 'Allah, 'īja djûga ſudah terkenàl 'awlehnja.

4 'Adapawn 'âkan mâkan ſegala bâraṇg jaṇg telàh deperſombahkan kapada berhâla p, kâmij tâhu, bahuwa berhâla tijâda bâraṇg peṇg'apânja didâlam dunjâ, dan bahuwa tijâda bâraṇg 'Ilah lâjin, hânja jaṇg 'aſa 'ītu.

5 Kârana bahuwa djīkalaw ſakâli pawn 'ada babarapa jaṇg terſebût 'Ilah, mâwu dilângit, mâwu di'âtas bûmi (ſeperti debîlaṇg 'ada bânjakh 'Ilah, dan bânjakh Tuwan.)

6 Tetâpi pada kâmij 'ada 'Ilah 'aſa, jaznij Bâpa, deri pada ſijâpa dâtaṇg ſamowânja, dan kâmij pawn kapada dija, dan Tûhan 'aſa, jaznij Zîsâj 'Elmesêh, 'awleh ſijâpa dâtaṇg ſamowânja, dan kâmij pawn 'awleh dija.

7 Tetâpi didâlam ſakalijen 'awraṇg tijâda kadapâtan peṇg'enâlan 'īni: hânja bâraṇg 'awraṇg deṇgan ſarâſa hâti 'âkan berhâla ſampej ſakâraṇg 'īni mâkan 'ītu ſa'awleh p bâraṇg jaṇg telàh deperſombahkan kapada berhâla p: maka ſarâſa hâti marîka 'ītu jaṇg lemàh 'adânja 'ītu denedjiskan.

8 'Adapawn makânan tijâda berpatârohkan kâmij kapada 'Allah: kârana mâwu kâmij mâkan, tijâda kâmij berkalimpâhan: mâwu kâmij tijâda mâkan, tijâda kâmij berkakurângan.

9 Tetâpi 'îngatlah kâmu, ſopâja djângan bâraṇg ſaperkâra peṇg'awasâmu 'īni djâdi kaſontôhan pada 'awraṇg lemàh p.

10 Kârana djīkalaw bâraṇg ſa'awraṇg melîhat 'aṇgkaw, jaṇg ſudah ber'awleh peṇg'enâlan, 'ītu dûdokh mâkan didâlam langar berhâla p, bûkankah ſarâſa hâti 'awraṇg, jaṇg lemàh 'adânja, 'ītu nanti de'âdjakh 'âkan mâkan ſegala bâraṇg jaṇg telàh deperſombahkan kapada berhâla p?

11 Dan 'adâkah sûdâra lâki p jaṇg lemàh 'ītu hîlaṇg 'awleh peṇg'enâlanmu 'ītu, kârana ſijâpa 'Elmesêh ſudah mâti?

12 Sebàb 'ītu ſedaṇg deṇgan perîj demikijen 'âni kâmu berdawſa kapada sûdâra p lâki p, dan meṇg'enâ'ij ſarâſa hatînja jaṇg lemàh, maka kâmu berdawſa kapada 'Elmesêh.

13 'Awleh kârana 'ītu djīkalaw bâraṇg makânan memberîj ſjak pada sûdarâku lâki p, maka tijâda 'âku 'âkan mâkan dâgiṇg ſampej ſalâma p nja, ſopâja djângan 'âku memberîj ſjak pada sûdarâku lâki p 'ītu.

FATSAL JANG KA IX.

1 BÛkankah 'âku 'ada ſa'awraṇg Rasûl? bûkankah 'âku 'ada ſa'awraṇg maredhejka? bûkankah 'âku ſudah melîhat Zîsâj 'Elmesêh Tûhan kâmij? bûkankah kâmu 'îni 'ada pakardjâ'anku dâlam 'agama mahâ Tûhan?

2 Djīkalaw 'âku bûkan 'ada Rasûl bagi 'awraṇg lâjin p, dan hânja ſaſoṇggohnja 'âku 'ada dija 'ītu bagi kâmu: kârana châtam 'Irsâlku 'ada kâmu 'îni deṇgan berkat mahâ Tûhan.

3 Sabermûla maka zudzurku pada ſegala 'awraṇg jaṇg menafalhuts 'âku, 'ada 'îni:

4 'Antah tijadâkah kâmij mempunjâ'ij peṇg'awâſa 'âkan mâkan dan mînom?

5 'Antah tijadâkah kâmij mempunjâ'ij peṇg'awâſa 'âkan membâwa kulîling p ſawâtu parampuwan jaṇg sûdâra ſeperti lâgi Rasûl lâjin p, dan sûdâra p lâki p mahâ Tûhan, dan Tſefâ?

6 'Antah 'adâkah 'âku 'îni sâdja dan Barnabâ tijâda mempunjâ'ij peṇg'awâſa 'âkan djângan meṇg'ardjâkan bâraṇg kardja?

7 Sijapâtah penah meṇg'ardjâkan kardja paraṇg 'âtas bejajânja jaṇg châts? ſijapâtah menânam ſawâtu tatanâman pôhon 'angawr, dan tijâda mâkan deri pada bowah p nja? 'âtaw ſijapâtah meṇggombalâkan ſawâtu kâwan binâtaṇg jaṇg djînakh, dan tijâda mâkan deri pada 'ajer sûſuw kâwan 'ītu?

8 'Adâkah 'âku meṇg'ûtjap ſegala perkâra 'îni tjâra mânuſija? 'antah bûkankah lâgi Tawrât meṇg'atâkan perkâra 'ītu djûga?

9 Kârana didâlam Tawrât Mûsâj ſudah tersûrat: djângan 'aṇgkaw menjâbaṇg lembuw jaṇg meṇg'îrikh bîdji p an. 'Adâkah 'Allah bertjinta 'âkan lembuw p?

10 'Ataw 'adâkah 'îja bafermân 'ītu sâdja 'awleh ſebàb kâmij? kârana 'awleh ſebàb kâmij 'ītu ſudah tersûrat: ſedaṇg 'awraṇg jaṇg menaṇggâla 'ītu hâros menaṇggâla deṇgan 'asânja: dan 'awraṇg jaṇg deṇgan 'asânja menombokh bîdji p an 'ītu hâros ber'awleh bahagijan kapada 'asânja.

11 Djīkalaw

11 Djīkalaw kâmij 'îni ſudah menâbor bagi kâmu benda p rôhhânij, 'adâkah besàr, djīkalaw kâmij 'îni meng'atàm benda p mu dunjâwij?

12 Djīkalaw 'awrang lâjin p ſudah ber'awleh bahagijan kapada peng'awâſa 'âtas kâmu, bûkankah kâmij 'îni terlebèh? tetâpi ſudah tijâda kâmij pâkej peng'awâſa 'îni; hânja kâmij mendirîta ſegala ſaſawâtu, ſopâja djângan kâmij memberij bârang katagâhan pada 'Indjîl 'Elmesêhh.

13 Tijadâkah kâmu tâhu, bahuwa ſegala 'awrang jang meng'ardjâkan kardja benda p khudus 'îtu mâkan deri pada benda khudus? dan ſegala 'awrang jang ſantijâſa 'ada hhâdlir meng'ardjâkan kardja medzbehh 'îtu berbahâgij sâma dengan medzbehh?

14 Bagîtu lâgi mahâ Tûhan ſudah bertîtah 'âkan ſegala 'awrang jang memberîta 'Indjîl, ſopâja marîka 'îtu hîdop deri pada pakardjâ'an 'Indjîl.

15 Tetâpi bârang ſawâtu deri pada ſegala perkâra 'îni ſudah tijâda 'âku 'îni pâkej. Maka ſudah tijâda 'âku menjûrat perkâra p 'îni, ſopâja bârang jang demikijen 'îni de'adâkan padâku: kârana lebèh bâjik padâku mâti, deri pada ſopâja bârang ſa'awrang membâthilkan penggâhanku 'îni.

16 Kârana djīkalaw 'âku memberîta 'Indjîl 'îtu bûkan 'ada penggâhan padâku: kârana lazâmet 'îtu ſudah termowat 'âtasku. Maka 'ada djûga karàm bagîku, djīkalaw tijâda 'âku memberîta 'Indjîl.

17 Kârana djīkalaw 'âku berbowat 'îtu dengan ſahadjâku, maka 'âku ber'awleh pahâla: tetâpi djīkalaw tijâda dengan ſahadjâku, 'ada djûga wakâlet 'îtu tapertâroh padâku.

18 'Apa pahâla kalàkh 'ada padâku? melâjinkan mâna 'âku memberîta 'Indjîl ſopâja 'âku djadîkan 'Indjîl 'Elmesêhh 'îtu tijâda berbalandja, 'âkan djângan menjalâhij peng'awasâku dâlam chothbat 'Indjîl 'îtu.

19 Kârana ſedàng 'âku 'adâlah maredhejka deri pada ſegala ſaſawâtu, 'âku ſudah perhambâkan ſendirîku kabâwah ſakalijen 'awrang, ſopâja 'âku berlâba terbânjakh 'awrang.

20 Maka pada 'awrang Jehûdij 'âku ſudah djâdi ſalâku ſa'awrang Jehûdij, ſopâja 'âku berlâba ſegala 'awrang Jehûdij: pada ſegala 'awrang jang taxalokh kabâwah ſjarîxet Tawrât 'âku ſudah djâdi ſalâku ſa'awrang jang taxalokh kabâwah ſjarîxet Tawrât, ſopâja 'âku berlâba ſegala 'awrang jang taxalokh kabâwah ſjarîxet Tawrât.

21 Pada ſegala 'awrang jang lûput deri pada ſjarîxet Tawrât 'âku ſudah djâdi ſalâku ſa'awrang jang lûput deri ſjarîxet Tawrât, (ſedàng 'âku 'ada bagi 'Allah bûkan lûput deri pada ſjarîxet, tetâpi bagi 'Elmesêhh djûga taxalokh kabâwah ſjarîxet) ſopâja 'âku berlâba ſegala 'awrang jang lûput deri pada ſjarîxet Tawrât.

22 'Âku ſudah djâdi pada ſegala 'awrang lemàh ſalâku ſa'awrang lemàh, ſopâja 'âku berlâba ſegala 'awrang lemàh: pada ſakalijen 'awrang 'âku ſudah djâdi ſegala ſaſawâtu, ſopâja ſahâdja 'âku memaliharâkan bârang 'awrang djûga.

23 Maka 'îtu djûga 'âku berbowat deri kârana 'Indjîl, ſopâja 'âku djâdi sâma ſakûtuw padânja 'îtu.

24 Tijadâkah kâmu tâhu, bahuwa ſegala 'awrang jang lârij berlomba p dâlam gulanggang, ſonggohpawn ſakalijennja 'îtu lârij berlomba p, tetâpi ſa'awrang djûga ber'awleh hhiſnat? hendakhlah kâmu lârij berlomba p demikijen 'îni, ſopâja kâmu dâpat ber'awleh dija 'îtu.

25 Maka ſaſa'awrang jang berkaràs p an, 'ija pantang dirînja deri pada ſegala ſaſawâtu. Songgohpawn marîka 'îni djûga berbowat 'îtu ſopâja deper'awlehnja ſawâtu mâkota jang kabinasâ'an, tetâpi kâmij 'îni ſawâtu mâkota jang tijâda kabinasâ'an.

26 'Âku 'îni kalàkh lârij berlomba p bagîtu, bûkan ſa'awleh p dengan ter'âtong hâti: 'âku lâwan bergûmol p bagîtu, bûkan ſa'awleh p palûkan 'âdara.

27 Tetâpi 'âku ſijâſetkan tûbohku, dan perhambâkan 'îtu, ſopâja djângan ſaperkâra, ſedàng 'âku ſudah berchothbat pada 'awrang lâjin p, 'âku 'îni ſendirij djâdi kabowângan.

FATSAL JANG KA X.

1 SAbermûla maka bûkan 'âku kahendâkij kâmu tijâda meng'atahuwij, hej sûdâra p lâki p, bahuwa ſegala nenekh mawjang kâmij

mij ſamowânja ſudah 'ada dibâwah palindôngan 'âwan 'itu: dan ſamowânja 'itu ſudah melintas menjabarang lâwut:

2 Dan ſamowânja 'itu dengan pang'andjar Mûsaj ſudah depermandîkan 'awleh 'âwan, 'itu pawn dâlam lâwut:

3 Dan ſamowânja ſudah mâkan makânan rôhhânij 'itu djûga:

4 Dan ſamowânja ſudah mînom minôman rôhhânij 'itu djûga: kârana marîka 'itu ſudah mînom deri pada bâtu kârang rôhhânij jang ber'îring p: 'adapawn bâtu kârang 'itu 'adâlah 'Elmesêh.

5 Tetâpi 'âkan terbânjakh 'awrang deri pada marîka 'itu 'Allah ſudah tijâda berkenàn: kârana 'awrang 'itu ſudah dehompaskan didâlam pâdang Tijah.

6 Maka ſegala perkâra 'îni ſudah djâdi 'âkan telâdan p bagi kâmij, 'âgar djangan kâmij 'ada ber'îngin p 'âkan perkâra p jang djâhat, ſeperti marîka 'itu lâgi ſudah ber'îngin p.

7 Maka djangan kâmu djâdi penjombah berhâla p, bagimâna bârang 'awrang deri pada marîka 'itu, ſeperti ſudah tersûrat: maka dûdokhlah khawm 'itu 'âkan mâkan, dan mînom, dan komedijennja bângonlah marîka 'itu 'âkan bermâjin.

8 Dan djânganlah kâmij berſondal, bagimâna bârang 'awrang deri pada marîka 'itu ſudah berſondal, dan ſudah rontoh terbûnoh pada ſawâtu djûga hârij duwa pûloh tîga ribu 'awrang bânjakhnja.

9 Dan djânganlah kâmij mentjawbâ'ij 'Elmesêh, bagimâna lâgi bârang 'awrang deri pada marîka 'itu ſudah mentjawbâ'ij, dan ſudah dehîlangkan 'awleh 'ûlar p.

10 Dan djânganlah kâmu bersûngut, bagimâna lâgi bârang 'awrang deri pada marîka 'itu ſudah bersûngut, dan ſudah dehîlangkan 'awleh jang mofsid.

11 Maka ſakalijen perkâra 'îni ſudah berlâku ka'âtas marîka 'itu 'âkan telâdan p: dan ſudah tersûrat 'âkan natsihhet kâmij 'îni, kapada ſijâpa 'âchir zemân ſudah ſampej.

12 Bagîtu kalàkh ſijâpa jang ſangka berdîrij, hendakhlah 'ija 'îngat djângan 'ija djâtoh.

13 Bârang ſawâtu pertjawbâ'an ſudah tijâda kena kâmu, melâjinkan pertjawbâ'an mânuſija djûga: tetâpi 'Allah 'ada 'âmîn, jang tijâda 'âkan memberij kâmu dertjawbâ'ij lebèh deri pada jang kâmu ſampat, hânja dengan pertjawbâ'an 'ija lâgi 'âkan meng'adâkan kalupûtan, ſopâja kâmu ſampat mendirîta 'itu.

14 Sebàb 'itu, hej kekâſeh p ku, hendakhlah kâmu berlârij deri pada penjombâhan berhâla p.

15 Sedang kâmu 'ada bîdjakhsâna 'âku berkâta pada kâmu: hendakhlah kâmu 'îni kîra p kan bârang jang 'âku meng'ûtjap.

16 Tjâwan minôman tſalât jang 'âtasnja kâmij meng'ûtjap tſalât, bûkankah 'itu 'ada perſakutuwan dengan dârah 'Elmesêh? rawtij jang kâmij pitjahkan, bûkankah 'itu 'ada perſakutuwan dengan tûboh 'Elmesêh?

17 Kârana 'ada ſawâtu djûga rawtij, bagîtu kâmij bânjakh 'awrang 'ada ſawâtu djûga tûboh: ſedang ſamowa kâmij ſudah ber'awleh bahagijan pada ſawâtu djûga rawtij.

18 Hendakhlah kâmu 'îngat 'âkan 'awrang Jiſrâ'ejl tûrut dâhir dâgingnja: bûkankah ſegala 'awrang jang mâkan perſombâhan p 'itu 'ada berſakutuwan dengan medzbeh?

19 'Apâtah kalàkh 'âku meng'ûtjap? bahuwa berhâla 'ada bârang peng'apânja? 'âtaw bahuwa bârang jang telàh deperſombahkan pada berhâla p 'ada bârang peng'apânja?

20 Behkan 'âku berkâta, bahuwa bârang jang ſegala CHalâjikh perſombahkan, marîka 'itu perſombahkan 'itu kapada djin p, dan bûkan kapada 'Allah. Maka tijâda kukahendâkij kâmu 'ada berſakutuwan dengan djin p.

21 Tijâda kâmu ſampat mînom tjâwan minôman mahâ Tûhan, dan tjâwan minôman djin p: tijâda kâmu ſampat ber'awleh bahagijan pada mâjidah mahâ Tûhan, dan pada mâjidah djin p.

22 'Antah kamîkah meng'ûfikh mahâ besàr Tûhan? 'antah kamîkah 'ada lebèh karàs deri padânja 'itu?

23 Tijap p ſaſawâtu 'itu lhalâl padâku, tetâpi tijap p ſaſawâtu 'itu tijâda lâjikh: ſegala ſaſawâtu 'itu

'îtu Hhalâl padâku, tetâpi ſegala ſaſawâtu 'îtu tijâda memberij perbajîkan.

24 Djângan lah bâraŋ ſa'awraŋ mentjahârij 'ontoŋ dirînja, hânja hendakhlah mâſiŋ p ſa'awraŋ mentjahârij 'ontoŋ 'awraŋ lâjin.

25 Segala ſaſawâtu jaŋ terdjuwal didâlam gadòŋ djuwal dâgiŋ, hendakhlah kâmu mâkan 'îtu djângan pariksâkan 'apa p 'awleh kârana ſarâſa hâti.

26 Kârana mahâ besàr Tûhan 'ampûnja bûmi dan 'isînja.

27 Dan djikalaw bâraŋ ſa'awraŋ deri pada ſegala 'awraŋ kâfir ſilâkan kâmu, dan kâmu ſuka pergi kasâna, ſegala ſaſawâtu jaŋ deſadjîkan pada kâmu, hendakhlah kâmu mâkan 'îtu, djângan pariksâkan 'apa p 'awleh kârana ſarâſa hâti.

28 Tetâpi djikalaw bâraŋ ſa'awraŋ berkâta pada kâmu: 'îtu djûga 'ada bâraŋ jaŋ telàh deperſombahkan kapada berhâla p, djângan lah kâmu mâkan 'îtu, 'awleh kârana 'awraŋ 'îtu jaŋ meŋ'îŋatkan 'îtu, dan 'awleh kârana ſarâſa hâti: kârana mahâ besàr Tûhan 'ampûnja bûmi dan 'isînja.

29 'Adapawn 'âku berkâta djûga 'awleh kârana ſarâſa hâti, bûkan ſarâſa hâti ſendirîmu, hânja' awraŋ lâjin 'îtu. Kârana meŋ'apa kamaredhejkâ'anku dekhukumkan 'awleh ſarâſa hâti 'awraŋ lâjin?

30 Dan djikalaw 'awleh nikmat 'âku ſudah ber'awleh bahagijan pada makânan, meŋ'apa 'âku dehôdjatkan deri kârana bâraŋ jaŋ 'âtasnja 'âku 'îni meŋ'ûtjap ſjukûr?

31 Sebàb 'îtu mâwu kâmu mâkan, mâwu kâmu mînom, mâwu kâmu berbowat 'apa p, hendakhlah kâmu berbowat ſakalijen 'îtu 'âkan Hhormat 'Allah.

32 Hendakhlah 'ada lakûmu dengan tijâda memberij kaſontôhan, bâjik pada 'awraŋ Jehûdij, bâjik pada 'awraŋ Jûnânij, bâjik pada djamâ'at 'Allah.

33 Seperti lâgi 'âku 'îni berkenàn pada ſamowa 'awraŋ dâlam ſamowânja; tijâda mentjahârij 'ontoŋku, hânja 'ontoŋ 'awraŋ bânjakh, ſopâja marîka 'îtu depaliharâkan.

FATSAL JANG KA XI.

1 HEndakhlah kâmu djâdi penûrutku, ſeperti 'âku lâgi 'ada penûrut 'Elmeſêth.

2 Maka 'âku memûdjij kâmu, hej ſûdâra p lâki p, bahuwa kâmu 'îŋat 'âkan dâku dâlam ſamowânja, dan Hhâfidkan ſegala adet, bagimâna 'âku ſudah ſarahkan dija 'îtu pada kâmu.

3 'Adapawn 'âku kahendâkij kâmu meŋ'atahuwij, bahuwa 'Elmeſêth 'ada kapâla ſaſa'awraŋ lâki p: dan lâki p 'îtu kapâla parampuwan: dan 'Allah 'îtu kapâla 'Elmeſêth.

4 Saſa'awraŋ lâki p jaŋ Hhâdlir ſedàŋ bertſalât 'âtaw bernubuwet, jaŋ pâkej 'apa p di'âtas kapalânja, 'ija perkidjîkan kapâla dirînja:

5 Tetâpi ſaſa'awraŋ parampuwan jaŋ Hhâdlir ſedàŋ bertſalât 'âtaw bernubuwet, jaŋ tijâda tertûdoŋ kapalânja, 'ija perkidjîkan kapâla dirînja: kârana ſawâtu djûga perkâra 'adânja, ſa'awleh p tertjûkor rambotnja.

6 Kârana djikalaw bâraŋ ſa'awraŋ parampuwan tijâda tertûdoŋ, maka bejarlah rambotnja degonting: tetâpi djikalaw 'ada kidji pada ſa'awraŋ parampuwan, mâna rambotnja tergonting 'âtaw tertjûkor, bejarlah 'ija detûdoŋ.

7 Kârana tijâda hâros lâki p menûdoŋ kapalânja, ſedàŋ 'ija 'ada pata dan kamulija'an 'Allah: tetâpi parampuwan 'ada kamulija'an lâki p.

8 Kârana lâki p bûkan djâdi deri pada parampuwan, tetâpi parampuwan 'îtu djâdi deri pada lâki p.

9 Kârana lâgi lâki p ſudah tijâda dedjadîkan 'awleh kârana parampuwan, tetâpi parampuwan 'îtu 'awleh kârana lâki p.

10 Sebàb 'îtu hâros parampuwan pâkej ſawâtu kukûdoŋ di'âtas kapalânja, deri kârana Pandîta p.

11 Djikalaw ſakâlipawn tijâda lâki p lâjin deri pada parampuwan, dan tijâda parampuwan lâjin deri pada lâki p bagi mahâ Tûhan.

12 Kârana ſeperti parampuwan 'ada deri pada lâki p, bagîtu lâgi lâki p 'ada 'awleh parampuwan: tetâpi ſamista ſakalijen 'ada deri pada 'Allah djûga.

13 Hendakhlah kîra p kan dengan kâmu ſendîrij:

dîrij: 'adâkah pâtut ſa'awrang parampuwan ſombahjang kapada 'Allah tijâda tertûdong?

14 'Âtaw tijadâkah lâgi thabîxet ſendîrij meng'âdjar kâmu, bahuwa djikalaw ſa'awrang lâki p pâkej ſanggol, 'îtu 'ada kahinâ'an padânja?

15 Tetâpi djikalaw ſa'awrang parampuwan pâkej ſanggol, 'îtu 'ada kamulijâ'an padânja? kârana ſanggol ſudah deberîkan padânja ganti tûdong.

16 Tetâpi djikalaw bârang ſa'awrang rupânja mâwu berbantah p an, tijâda 'ada pada kâmij 'îni xâdet jang ſabagîni, dan tijâda pada ſegala djamâxat 'Allah.

17 'Adapawn perkâra 'îni jang 'âku 'ada chabarkan pada kâmu, tijâda 'âku memûdjij, 'îja 'îtu, bahuwa kâmu berhimpon, bûkan 'âkan deperbâjikkan, hânja 'âkan deperkidjîkan.

18 Kârana pada pertamânja pawn 'apabîla kâmu berhimpon dâlam djamâxat, 'âku dengar 'ada babarapa tjiderâ di'antâra kâmu: dan bârang ſaperkâra 'âku pertjâja 'îtu.

19 Kârana lâgi tadâpat tijâda babarapa bidxat 'ada di'antâra kâmu, ſopâja ſegala 'awrang tûlus djâdi njâta di'antâra kâmu.

20 Manakâla kalâkh kâmu berhimpon sâma p, bûkan 'ada bâjik bagîtu ſantap Xaſjâ mahâ Tûhan.

21 Kârana 'antâra ſantap ſa'awrang p mendihuluwij meng'ambil xaſjânja jang châts; ſahingga ſa'awrang pawn berlâpar, hânja ſa'awrang 'ada mâbokh.

22 Bûkankah kalâkh 'ada rûmah p pada kâmu 'âkan mâkan dan mînom? 'âtaw 'adâkah kâmu memudahkan djamâxat 'Allah, dan permalûkan ſegala 'awrang jang tijâda mempunjâ'ij 'apa p? 'apâtah 'âku 'âkan katâkan pada kâmu? 'akûkah 'âkan memûdjij kâmu? pada hâl 'îni tijâda 'âku memûdjij kâmu.

23 Kârana 'âku 'îni ſudah tarîma deri pada mahâ Tûhan bârang jang 'âku lâgi ſudah ſarahkan pada kâmu, bahuwa mahâ Tûhan Xîsâj, pada mâlam 'îtu, tatkâla 'îja telâh deſemûkan, ſudah meng'ambil rawtij:

24 Dan ſatelâh ſudah de'ûtjapnja ſjukûr, maka 'îja pawn pitjahkanlah 'îtu, dan ſabdâlah: 'ambillah, ſantaplah: 'îtu djûga 'ada tûbohku, jang depitjahkan kârana kâmu: berbowatlah demikijen 'îni 'âkan peng'ingâtanku.

25 Sabâgej lâgi tjâwan minôman komedijen deri pada ſantap xaſjâ, ſabdânja: tjâwan minôman 'îni 'ada watsijet bahâru didâlam dârahku. Berbowatlah demikijen 'îni, ſabarapa kâli kâmu 'âkan mînom, 'âkan peng'ingâtanku.

26 Kârana ſabarapa kâli kâmu 'âkan mâkan rawtij 'îni, dan mînom 'îſij tjâwan minôman 'îni, maka hendakhlah kâmu menchabarkan mawt mahâ Tûhan, ſahingga 'îja dâtang.

27 Bagîtu kalâkh bârang ſijâpa jang mâkan rawtij 'îni, dan mînom 'îſij tjâwan minôman mahâ Tûhan tijâda dengan ſahârosnja, nistjâja 'îja 'âkan berhûtang pada tûboh dan dârah mahâ Tûhan.

28 Tetâpi hendakhlah mânuſija mentjawbâ'ij ſendirînja, dan demikijen 'îni hendakhlah 'îja mâkan deri pada rawtij 'îtu, dan mînom deri pada tjâwan minôman 'îtu.

29 Kârana ſijâpa jang mâkan dan mînom tijâda dengan ſahârosnja, nistjâja 'îja mâkan dan mînom mendâtangkan ſawâtu hhukum ka'âtas ſendirînja, ſedang 'îja tijâda membejdâkan tûboh mahâ Tûhan.

30 Sebâb 'îtu di'antâra kâmu 'ada bânjakh 'awrang lemâh dan letèh, dan babarapa 'awrang tîdor kamâti p an.

31 Kârana djikalaw kâmij mengkhukumkan ſendîrij kâmij, nistjâja tijâda kâmij 'âkan dekhukumkan.

32 Tetâpi 'apabîla kâmij dekhukumkan, maka kâmij detâ'adîbkan 'awleh mahâ besâr Tûhan, ſopâja dengan 'awrang 'îſij dunjâ djângan kâmij kena hhukum.

33 Bagîtu kalâkh, hej sûdâra p ku lâki p, 'apabîla kâmu berhimpon 'âkan ſantap, hendakhlah kâmu menanti ſa'awrang 'âkan ſa'awrang.

34 Tetâpi djikalaw bârang ſa'awrang berlâpar, bâjiklah 'îja mâkan dirûmahnja, ſopâja djângan kâmu berhimpon 'âkan kena hhukum. 'Adapawn ſegala perkâra lâjin p 'âku 'âkan menîtahkan, manakâla 'âku 'âkan hâbis dâtang.

FATSAL JANG KA XII.

1 'ADapawn 'âkan ſegala karunjâ rôlhânij, hej sûdâra p lâki p, bûkan 'âku kahendâkij kâmu tijâda meng'atahuwij.

2 Kâmu tâhu, bahuwa kâmu ſudah 'ada CHalâjikh, jang ſudah terhâlaw kapada berhâla p jang keluw, bârang kamâna kâmu ſudah terhentar garàng.

3 Sebàb 'îtu 'âku memberìj maxlûm pada kâmu, bahuwa bârang ſa'awrang jang mentjeriterâkan 'awleh 'Ilhâm Rôlh 'Allah 'îtu tijâda menjebût Xîsâj ſawâtu kakarâman: dàn bârang ſa'awrang tijâda ſampat meng'atâkan Xîsâj 'ada mahâ Tûhan, melâjinkan 'awleh 'Ilhâm Rôlhu-'lkhudus.

4 Sabermûla maka 'ada babarapa perlajînan karunjâ p, tetâpi 'ada ſawâtu Rôlh 'îtu djûga:

5 Dàn 'ada babarapa perlajînan pendjawâtan, dàn 'ada ſawâtu Tûhan 'îtu djûga:

6 Dàn 'ada babarapa perlajînan pakardjâ'an, tetâpi 'ada ſawâtu 'Ilah 'îtu djûga, jang meng'ardjâkan ſamowa dâlam ſamowânja.

7 Tetâpi kanjatâ'an Rôlh dekarunjâkan pada ſaſa'awrang 'âkan bârang lâjikhnja.

8 Kârana pada ſatengah 'awrang perkatâ'an lhikmet dekarunjâkan 'awleh Rôlh, dàn pada ſatengah 'awrang perkatâ'an maxrifet 'awleh Rôlh 'îtu djûga:

9 Dàn pada ſatengah 'awrang 'îmân 'awleh Rôlh 'îtu djûga: dàn pada ſatengah 'awrang babarapa karunjâ penjombôhan 'awleh Rôlh 'îtu djûga:

10 Dàn pada ſatengah 'awrang babarapa pakardjâ'an muxdjizât: dàn pada ſatengah 'awrang nubuwet: dàn pada ſatengah 'awrang pembedâ'an ſegala 'arwâlh: dàn pada ſatengah 'awrang bâgej p djenis bahâſa: dàn pada ſatengah 'awrang penjalînan bahâſa p.

11 Tetâpi ſamowa perkâra 'îni dekardjâkan 'awleh Rôlh ſawâtu 'îtu djuga, jang membahâgij pada mâſing p ſa'awrang dengan chutsûtsnja bagimâna dekahendakînja.

12 Kârana ſeperti tûboh 'aſa 'adânja, dàn bânjakh 'anggawta 'ada padânja, maka ſakalijen 'anggawta tûboh jang 'aſa 'îni, ſedàng bânjakh 'adânja, 'ada djûga tûboh 'aſa: bagîtu lâgi 'Elmesêlh.

13 Kârana lâgi kâmij ſamowa ſudah depermandîkan 'awleh ſawâtu djûga Rôlh mendjâdi tûboh 'aſa, mâwu 'awrang Jehûdij, mâwu 'awrang Jûnânij, mâwu 'awrang ſahâja, mâwu 'awrang maredhejka: dàn kâmij ſamowa ſudah depejarâkan mendjâdi njâwa 'aſa.

14 Kârana lâgi tûboh bûkan 'ada 'anggawta 'aſa, hânja bânjakh.

15 Djikalaw kâki berkâta garàng, ſedàng tijâda 'âku 'ada tângan, maka tijâda 'âku 'ada deri pada tûboh: 'antah ſebàb 'îtu tijadâkah 'ada 'ija deri pada tûboh?

16 Dàn djikalaw telînga berkâta garàng: ſedàng tijâda 'âku 'ada mâta, maka tijâda 'âku 'ada deri pada tûboh: 'antah ſebàb 'îtu tijadâkah 'ada 'ija deri pada tûboh?

17 Djikalaw ſaganàp tûboh 'îtu 'adâlah mâta, dimanâtah penengar? djikalaw ſaganapnja 'îtu 'adâlah penengar, dimanâtah pengijum?

18 Tetâpi ſakârang 'Allah ſudah meng'âtor ſegala 'anggawta, ſaſawâtu mâſing p deri pada dija 'îtu dâlam tûboh 'îtu, bagimâna telàh dekahendakînja.

19 Djikalaw ſakalijennja 'îtu 'adâlah 'anggawta 'aſa, dimanâtah tûboh?

20 'Adapawn ſakârang 'ada bânjakh 'anggawta, tetâpi tûboh 'aſa djûga.

21 Maka mâta tijâda ſampat berkâta pada tângan; tijâda 'âku berkahendakh 'âkan dîkaw: 'âtaw pûla kapâla pada kâki p; tijâda 'âku berkahendakh 'âkan dîkaw.

22 Behkan lebèh pûla ſegala 'anggawta tûboh jang rupânja 'îtu 'ada terlemàh, 'îtu djûga 'ada wâdjib:

23 Dàn ſegala jang kâmij ſangka 'ada 'anggawta tûboh jang terhîna, maka padânja 'îtu kâmij meng'adâkan terlebèh sûpan: dàn ſegala 'anggawta kâmij jang tijâda berlhormat, 'îtu ber'awleh terlebèh lhormat.

24 Tetâpi ſegala 'anggawta kâmij jang berlhormat 'îtu tijâda berkahendakh 'âkan demikijen: tetâpi 'Allah ſudah miſrâkan tûboh, ſambil memberìj

berij terlebèh sûpan pada 'anggawta jang berkûrang:

25 Sopâja djângan 'ada bârang tjiderâ dâlam tûboh, hânja ſegala 'anggawta bertjinta sâma p ſawâtu 'âkan ſawâtu.

26 Dan djikalaw ſawâtu 'anggawta merasâ'ij sâkit, maka ſamowa 'anggawta ſerta merasâ'ij sâkit: djikalaw ſawâtu 'anggawta depermulijâkan, maka ſamowa 'anggawta ſerta ſuka tjita.

27 Maka kâmu 'ini 'ada tûboh 'Elmesêh, dan 'anggawta p mâſing p 'âkan bahagijannja.

28 'Arkijen maka 'Allah ſudah meng'angkat bârang 'awrang didâlam djamâatat, pertâma 'âkan Rasûl p, kaduwa 'âkan Nabìj p, katîga 'âkan gûruw p, komedijen babarapa kawâſa, komedijen babarapa karunjâ penjombôhan, babarapa penulôngan, babarapa pemarentâhan, bâgej p djenis bahâſa.

29 'Adâkah ſakalijennja Rasûl p? 'adâkah ſakalijennja Nabìj p? 'adâkah ſakalijennja gûruw p? 'adâkah ſakalijennja 'awrang berkawâſa?

30 Sudahkah ſakalijennja mempunjâ'ij karunjâ p penjombôhan? 'adâkah ſakalijennja berkâta p dengan bâgej p bahâſa? 'adâkah ſakalijennja penjâlin bahâſa p?

31 Tetâpi hendakhlah kâmu ber'uſahâkan dirîmu 'âkan ber'awleh karunjâ p jang terbâjik. Maka 'âku menondjokh pada kâmu ſawâtu djâlan lâgi dengan lebèh p nja.

FATSAL JANG KA XIII.

1 DJikalaw ſakâlipawn 'âku meng'atâkan ſegala bahâſa mânuſija p dan Melâ'ikat p, dan mulhabet bûkan 'ada bagîku, nistjâja ſudahlah 'âku djâdi ganga jang babûnji, 'âtaw kûpakh jang gamarantjang.

2 Dan djikalaw ſakâlipawn 'âku mempunjâ'ij nubuwet, dan meng'atahuwij ſamowa 'eſrâr, dan ſamowa maarifet: dan djikalaw ſakâlipawn 'âku mempunjâ'ij ſamowa 'îmân, ſahingga 'âku dâpat berpindahkan bûkit p, dan mulhabet bûkan 'ada padâku, nistjâja tijadâlah 'âku bârang peng'apa.

3 Dan djikalaw ſakâlipawn 'âku balandjâkan ſegala hartâku menjuwâpij 'awrang miskîn, dan djikalaw ſakâlipawn 'âku ſarahkan tûbohku ſopâja 'âku detunûkan hâbis, dan mulhabet bûkan 'ada padâku, nistjâja tijadâlah 'îtu memberìj bârang menfaatat padâku.

4 Mulhabet 'îtu 'ada tſabûr, 'îtu 'ada mûrah: mulhabet 'îtu tijâda dangkej: mulhabet 'îtu tijâda bakardja dengan sâlah, tijâda 'îtu djumâwa,

5 Tijâda 'îtu bakardja dengan tijâda ſanûnoh, tijâda 'îtu mentjahârij 'ontong dirînja, tijâda 'îtu ngaràn, tijâda 'îtu kîra p djâhat,

6 Tijâda 'îtu gamàr pada perſalâhan, hânja 'îtu gamàr pada kabenâran:

7 'Îtu menûdong ſegala ſaſawâtu, 'îtu pertjâja ſegala ſaſawâtu, 'îtu ber'âſa ſegala ſaſawâtu, 'îtu bertâhan ſegala ſaſawâtu.

8 Mulhabet 'îtu tijâda penah gûgor: tetâpi mâwu ſegala nubuwet, 'itu 'âkan debâthilkan: mâwu ſegala bahâſa, 'îtu 'âkan berhenti: mâwu peng'atahuwan, 'îtu 'âkan debâthilkan.

9 Kârana dengan ſapârawnja djûga kâmij meng'atahuwij, dan dengan ſapârawnja djûga kâmij bernubuwet:

10 Tetâpi 'apabîla 'âkan hâbis dâtang bârang jang ſemporna, tatkâla 'îtu bârang jang dengan ſapârawnja 'îtu 'âkan debâthilkan.

11 Apabîla 'adâlah 'âku ka'ânakh p, maka ſeperti ka'ânakh 'âku berkatâlah, ſeperti ka'ânakh 'âku berbudîlah, ſeperti ka'ânakh 'âku berbitjarâlah: tetâpi 'apabîla 'âku ſudah djâdi lâki p, maka 'âku ſudah membâthilkan ſegala kalakuwan ka'ânakh.

12 Kârana ſakârang 'ini pada tjeremin dengan penarka djûga kâmij melîhat, tetâpi tatkâla 'îtu mûka menûdju mûka: ſakârang 'ini 'âku meng'enàl dengan ſapârawnja djûga, tetâpi tatkâla 'îtu 'âku 'âkan meng'enàl ſeperti 'âku lâgi ſudah terkenàl.

13 Maka ſakârang djûga tinggal 'îmân, radjâ, mulhabet, katîga 'ini: tetâpi jang terbesàr deri pada ſegala 'ini, 'itûlah mulhabet.

FATSAL JANG KA XIV.

1 HEndakhlah kâmu menghambat mulhabet, dan ber'uſahâkan dirîmu 'âkan ber'awleh ſegala karunjâ rôhânij: tetâpi

terlebèh, ſopâja kâmu dâpat bernubuwet.

2 Kârana ſijâpa jang meng'atâkan bahâſa lâjin, tijâda 'ija meng'atâkan bagi mânuſija p, hânja bagi 'Allah djûga. Kârana ſa'awrang pawn tijâda meng'arti 'itu, tetâpi 'awleh rôhh 'ija meng'atâkan babarapa rahaſija.

3 Tetâpi ſijâpa jang bernubuwet, 'ija meng'atâkan bagi mânuſija p perbajîkan, dan penogôran, dan panghibôran.

4 Sijâpa jang meng'atâkan bahâſa lâjin, 'ija perbajîkij ſendirînja: tetâpi ſijâpa jang bernubuwet, 'ija perbajîkij djamâxat.

5 Kârana ſonggohpawn kukahendâkij ſamowa kâmu meng'atâkan bâgej p bahâſa, tetâpi terlebèh, ſopâja kâmu bernubuwet. Kârana ſijâpa jang bernubuwet 'ija 'ada terbesàr deri pada 'awrang jang meng'atâkan bâgej p bahâſa, melâjinkan djika 'ija meng'artîkan 'itu, ſopâja djamâxat dâpat ber'awleh perbajîkan.

6 Sakârang pawn, hej sûdâra p lâki p, djikalaw 'âku dâtang kapada kâmu meng'atâkan bâgej p bahâſa, 'apa gunânja 'âku 'âkan memberij pada kâmu, djikalaw tijâda 'âku meng'atâkan pada kâmu, 'âtaw dengan walhju, 'âtaw dengan maxrifet, 'âtaw dengan nubuwet, 'âtaw dengan taxlîm?

7 Behkan lâgi ſegala bûnji p an jang tijâda bernjâwa, mâwu bangſij, mâwu kitjâpij, djikalaw tijâda 'ija memberij perlajînan 'awleh bûnji p nja, bagimâna 'âkan kakenâlan râgam njanji'an jang detijop pada bangſij, 'âtaw depîtik pada kitjâpij?

8 Kârana djikalaw lâgi naf'irij memberij bûnji jang sâjop, ſijâpa 'âkan mustaxidkan dirînja kapada parang?

9 Bagîtu lâgi kâmu 'îni, djikalaw tijâda 'awleh bahâſa kâmu memberij perbahasâ'an turûs tarang, bagimâna 'âkan katahuwan bârang jang dekatâkan? kârana kâmu 'âkan 'ada ſalâku 'awrang jang meng'atâkan kapada 'âdara djûga.

10 'Ada, ſeperti katemuwan, ſabânjakh djenis ſawâra dâlam dunjâ, dan bârang ſawâtu deri pada ſakalijennja tijâda berkûrang bûnji.

11 Djikalaw kalàkh tijâda 'âku meng'atahuwij maxnâj ſawâra 'itu, nistjâja 'âku 'âkan 'ada ſa'awrang Barbarij bagi 'awrang jang meng'atâkan: dan ſijâpa jang meng'atâkan, 'ija 'âkan 'ada ſa'awrang Barbarij ſertâku.

12 Bagîtu lâgi kâmu 'îni, ſedàng kâmu ber'uſahâkan dirîmu 'âkan ber'awleh karunjâ p rôhhânij, hendakhlah kâmu tjahârij ſopâja kâmu berlebèh p an 'âkan perbajîkan djamâxat.

13 Sebàb 'itu ſijâpa jang meng'atâkan bahâſa lâjin, hendakhlah 'ija berbowat tſalât, ſambil meng'artîkan 'itu lâgi.

14 Kârana djikalaw 'âku berbowat tſalât dengan bahâſa lâjin, ſonggohpawn rôhhku berbowat tſalât: tetâpi xakhalku tijâda memberij menfáxat.

15 'Apâtah kalàkh 'ada? ſonggohpawn 'âku 'âkan berbowat tſalât dengan rôhhku, tetâpi lâgi 'âku 'âkan berbowat tſalât dengan xakhalku: ſonggohpawn 'âku 'âkan menjânji mazmûr dengan rôhhku, tetâpi lâgi 'âku 'âkan menjânji mazmûr dengan xakhalku.

16 Djâra lâjin djikalaw 'angkaw meng'ûtjap berkat dengan rôhhmu, maka ſijâpa jang dûdokh ditampat 'awrang 'umij, bagimâna 'ija 'âkan meng'ûtjap 'âmîn 'âtas ſjukûrmu? ſedàng tijâda 'ija meng'atahuwij 'apa 'angkaw katâkan.

17 Kârana ſonggohpawn 'angkaw 'îni meng'ûtjap ſjukûr dengan ſapâtutnja, tetâpi 'awrang lâjin tijâda deperbajîkij.

18 'Âku meng'ûtjap ſjukûr pada 'Ilahku, ſebàb 'âku meng'atâkan terbânjakh bahâſa deri pada ſamowa kâmu:

19 Tetâpi 'âku ſuka meng'atâkan lîma pâtah kâta dengan xakhalku dâlam djamâxat, ſopâja 'âku lâgi dâpat meng'âdjar 'awrang lâjin p, 'angor deri pada ſalakhſa pâtah kâta dengan bahâſa lâjin.

20 Hej sûdâra p lâki p, djânganlah kâmu djâdi ka'ânakh dâlam budîmu: tetâpi hendakhlah kâmu 'ada ka'ânakh dâlam djâhat, dan djâdi ſemporna dâlam budîmu.

21 Didâlam kitâb Tawrât ſudah tersûrat: bahuwa dengan bâgej p bahâſa jang lâjin, dan dengan bîbir p mûlut jang lâjin 'âku 'âkan berkâta pada khawm 'îni, maka tijâda djûga bagîtu marîka 'itu 'âkan dengar 'âku, bafermân mahâ besàr Tûhan.

22 Bagîtu

22 Bagîtu kalàkh bâgej p bahâſa 'ada 'âkan tanda bûkan bagi 'awrang mû'min, hânja bagi 'awrang kâfir djûga: dan nubuwet pawn bûkan bagi 'awrang kâfir, hânja bagi 'awrang mû'min djûga.

23 Djikalaw kalàkh ſaganàp djamâxat berhimpon sâma p, dan ſakalijennja meng'atâkan bâgej p bahâſa, dan bârang 'awrang 'umij 'âtaw kâfir 'ada mâſokh, bûkankah marîka 'îtu 'âkan berkâta bahuwa kâmu 'adâlah gîla?

24 Tetâpi djikalaw ſakalijennja bernubuwet, dan ſa'awrang kâfir 'âtaw ſa'awrang 'umij 'ada mâſokh, maka 'ija detampelekh 'awleh ſakalijennja 'îtu, dan dehhukumkan 'awleh ſakalijennja 'îtu.

25 Maka bagîtu ſegala bâthin harînja djâdi tâhir: dan bagîtu ſedang 'ija djâtoh terſongkor ka'âtas mukânja 'ija 'âkan ſombah ſudjûd pada 'Allah, ſambil berchabarkan, bahuwa ſonggoh p 'Allah 'ada di'antâra kâmu.

26 'Apâtah kalàkh 'ada, hej sûdâra p lâki p? manakâla kâmu berhimpon, mâſing p ſa'awrang deri pada kâmu, djika 'ada padânja bârang Mazmûr, djika 'ada padânja bârang pang'adjâran, djika 'ada padânja bârang bahâſa lâjin, djika 'ada padânja bârang katurônan, djika 'ada padânja bârang peng'artijan: bejarlah ſegala ſaſawâtu djâdi 'âkan perbajîkan:

27 Dan djikalaw bârang ſa'awrang meng'atâkan bahâſa lâjin, bejarlah 'îtu djâdi 'awleh duwa 'âtaw terlebèh 'awleh tîga 'awrang, 'îtupawn ganti berganti: dan bejarlah ſa'awrang meng'artîkan 'îtu.

28 Tetâpi djikalaw tijâda lhâdlir ſa'awrang jang dâpat meng'artîkan, bejarlah 'ija berdijam dirînja dâlam djamâxat: hânja bejarlah 'ija meng'atâkan bagi dirînja, dan bagi 'Allah.

29 Maka bejarlah duwa 'âtaw tîga 'awrang Nabij meng'atâkan, dan bejarlah ſegala 'awrang lâjin bitjarâkan.

30 Tetâpi djikalaw pada ſa'awrang lâjin jang dûdokh diſâna bârang 'apa ſudah denjatâkan, bejarlah jang pertâma 'îtu berdijam dirînja.

31 Kârana ſamowa kâmu dâpat bernubuwet bertûrut p, ſopâja ſakalijen 'awrang ber'âdjar, dan ſakalijen 'awrang dehîborkan.

32 Maka 'arwâlh ſegala Nabij 'îtu 'ada taxalokh kabâwah Nabij p.

33 Kârana 'Allah bûkan 'ada pôhon hûro hâra, hânja dâmej djûga, ſeperti didâlam ſakalijen djamâxat ſegala walij.

34 Bejarlah ſegala parampuwan kâmu berdijam dirînja didâlam ſegala djamâxat: kârana tijâda lhalâl padânja meng'atâkan, tetâpi lâzim 'ija 'ada taxalokh, ſeperti lâgi Tawrât berkâta.

35 'Adapawn djikalaw marîka 'îtu ſuka ber'âdjar, bejarlah 'ija dirûmah bertanjâkan lâki p nja jang châts. Kârana 'ada kidjij pada parampuwan p berkâta p dâlam djamâxat.

36 'Antah ſudahkah fermân 'Allah terbit deri pada kâmu? 'âtaw ſudahkah 'îtu ſampej kapada kâmu ſendîrij sâdja?

37 Djikalaw bârang ſa'awrang ſangka dirînja 'ada ſa'awrang Nabij, 'âtaw ſa'awrang rôhhânij, hendakhlah 'ija meng'akawij ſegala ſaſawâtu jang 'âku menjûrat kapada kâmu, bahuwa 'îtu 'ada penjurôhan p mahâ Tûhan.

38 Tetâpi djikalaw bârang ſa'awrang 'ada djâhil, bejarlah 'ija tinggal djâhil.

39 Bagîtu kalàkh, hej sûdâra p lâki p, hendakhlah ber'uſahâkan dirîmu 'âkan bernubuwet, dan djânganlah tagahkan 'awrang meng'atâkan bâgej p bahâſa.

40 Bejarlah ſegala ſaſawâtu djâdi dengan ſanûnoh, dan dengan tartîb.

FATSAL JANG KA XV.

1 SAbermûla maka, hej sûdâra p lâki p, 'âku memaxlûmkan pada kâmu 'Indjîl 'îtu, jang 'âku ſudah memberîta pada kâmu, jang kâmu lâgi ſudah menjambot, jang dâlamnja kâmu lâgi berdîrij tatàp:

2 Jang 'awlehnja kâmu lâgi ber'awleh chalâts, tûrut perkatâ'an jang mâna 'âku ſudah memberîta 'Indjîl 'îtu pada kâmu, djikalaw kâmu berpegàng 'îtu: melâjinkan pada lhâl kâmu ſudah pertjâja ſamenâ p.

3 Kârana pada pertamânja 'âku ſudah ſarahkan pada kâmu bârang jang 'âku lâgi ſudah tarîma, bahuwa 'Elmeſêlh ſudah mâti kârana ſegala dawſa kâmij, 'âtas bûnji Sûrat p an:

4 Dân bahuwa 'ija ſudah tertânam, dân bahuwa 'ija ſudah debangkitkan pada hârij jang katîga, 'âtas bûnji Sûrat p an:

5 Dân bahuwa 'ija ſudah kalihâtan pada TSefâ, komedijen pada kaduwa belàs 'awrang 'îtu.

6 Komedijen 'ija ſudah kalihâtan pada lebèh deri pada lîma râtus sûdâra lâki p ſakâli djûga, deri pada ſijâpa terbânjakh 'awrang 'ada hîdop ſampej ſakârang, dân bârang 'awrang lâgi ſudah mangkat ber'âduw.

7 Komedijen 'ija ſudah kalihâtan pada Jakhûb: komedijen pada ſakalijen Rasûl p.

8 Maka terkomedijen deri pada ſakalijennja 'ija ſudah kalihâtan lâgi padâku, jang 'ada ſawâtu 'ânakh gugôran.

9 Kârana 'âku 'îni 'ada terkitjil deri pada ſegala Rasûl p, 'âku jang bûkan 'ada mustakhakh 'âkan diſebût Rasûl, 'awleh kârana ſebàb 'âku ſudah menghambat djamâkat 'Allah.

10 Tetâpi 'awleh nikmat 'Allah 'âku 'ada bârang jang 'âku 'ada: maka nikmetnja jang telàh de'adâkan padâku 'îtu ſudah tijâda 'ada ſija p, hânja terlebèh deri pada ſakalijen marîka 'îtu 'âku ſudah berlelàh: tetâpi bûkan 'âku 'îni, hânja nikmat 'Allah jang baſerta dengan 'âku.

11 Mâwu kalàkh 'âku 'îni, mâwu marîka 'îtu, maka bagîtu djûga kâmij berchothbat, dân bagîtu djûga kâmu ſudah ber'îmân.

12 'Adapawn djikalaw 'Elmesêkh dechothbatkan, bahuwa 'ija telàh debangkitkan deri 'antâra 'awrang mâti p, bagimâna bârang 'awrang di'antâra kâmu berkâta, bahuwa bûkan 'ada bârang khijâmet 'awrang mâti p?

13 Maka djikalaw bûkan 'ada bârang khijâmet 'awrang mâti p, nistjâja lâgi 'Elmesêkh ſudah tijâda debangkitkan.

14 Dân djikalaw 'Elmesêkh ſudah tijâda debangkitkan, ſanistjâja ſija p lah chothbat kâmij, dân ſija p lah lâgi 'îmân kâmu.

15 Maka demikijen 'îni kâmij lâgi kadapâtan ſjakſi dusta pada khâl 'Allah: kârana kâmij ſudah nâjik ſjakſi 'âkan 'Allah, bahuwa 'ija ſudah membangkitkan 'Elmesêkh; jang ſudah tijâda debangkitkannja, djikalaw ſonggoh p 'awrang mâti p tijâda debangkitkan.

16 Kârana djikalaw 'awrang mâti p tijâda debangkitkan, nistjâja lâgi 'Elmesêkh ſudah tijâda debangkitkan.

17 Dân djikalaw 'Elmesêkh ſudah tijâda debangkitkan, nistjâja 'ada ſija p 'îmân kâmu, lâgi 'ada kâmu takalokh kabâwah dawſa p mu.

18 Songgoh p lâgi ſudah hîlang ſegala 'awrang, jang ſudah mangkat ber'âduw dengan 'îmân 'âkan 'Elmesêkh.

19 Djikalaw pada mâſa kahidôpan 'îni sâdja kâmij 'ada ber'âſa kapada 'Elmesêkh, nistjâja kâmij 'ada 'awrang jang tertjelâka deri pada ſakalijen mânuſija.

20 Tetâpi ſakârang 'Elmesêkh ſudah debangkitkan deri 'antâra 'awrang mâti p: mendjâdi hûlu p an ſegala 'awrang jang telàh mangkat ber'âduw.

21 Kârana ſedàng mawt ſudah terbit 'awleh ſa'awrang mânuſija, bagîtu lâgi khijâmet 'awrang mâti p 'awleh ſa'awrang mânuſija.

22 Kârana ſeperti ſamowa 'awrang mâti 'awleh 'Âdam, bagîtu lâgi ſamowa 'awrang 'âkan dehîdopkan 'awleh 'Elmesêkh.

23 Tetâpi mâſing p ſa'awrang dâlam 'âtornja jang châts: hûlu p an 'îtu 'Elmesêkh, komedijen ſegala 'umat 'Elmesêkh pada hârij kadatângannja.

24 Komedijen 'âkan 'ada kaſudah p an, manakâla 'ija 'âkan hâbis ſarahkan karadjâ'an pada 'Allah jang Bâpa: manakâla 'ija 'âkan hâbis menijadâkan ſamowa panghuluwan, dân ſamowa peng'awasâ'an dân penggahijan.

25 Kârana ſahârosnja 'ija berkaradjâ'an, ſahingga 'ija 'âkan hâbis târoh ſakalijen ſatarûw kabâwah kâki p nja.

26 'Adapawn ſatarûw jang 'âchir, jang detijadâkan, 'itûlah mawt.

27 Kârana ſegala ſaſawâtu 'ija ſudah tondokhkan kabâwah kâki p nja. Tetâpi 'apabîla dekatâkannja bahuwa ſegala ſaſawâtu ſudah detondokhkan kabâwah dija, maka njâta, bahuwa 'ija dekatjuwalîkan, jang ſudah tondokhkan ſegala ſaſawâtu 'îtu kabâwah dija.

28 Maka 'apabîla ſegala ſaſawâtu 'âkan hâbis detondokhkan kabâwah dija, tatkâla 'îtu lâgi 'Anakh lâki p ſendîrij 'âkan detondokhkan kabâwah

wah dija, jang ſudah tondokhkan ſegala ſaſawâtu 'itu kabâwah dija, ſopâja 'Allah mendjâdi ſamowa dâlam ſamowânja.

29 TJâra lâjin, 'apâtah 'awrang 'itu 'âkan berbowat jang depermandikan ſalâku 'awrang jang ſadija mâti, djikalaw ſakâli p 'awrang mâti p tijâda debangkitkan? meng'apa marika 'itu lâgi depermandikan ſalâku 'awrang jang ſadija mâti?

30 Meng'apa lâgi kâmij 'ini berbahâja pada tijap p kotika?

31 Sahârij p 'âku mâti, demi penggâhan kâmij jang 'ada padâku 'awleh berkat 'Elmesêh Jêſûs Tûhan kâmij.

32 Djikalaw ſeperti bejâſa mânuſija 'âku ſudah berkalâhij dengan morga ſatàw di-'Efsûs, 'apa gunânja 'itu padâku, djikalaw 'awrang mâti p tijâda debangkitkan? bâjiklah kâmij mâkan dan mînom: kârana 'ejſokh kâmij mâti.

33 Djânganlah kâmu ſasàt. Segala perkâta p an jang djâhat merûſakh ſegala kalakuwan jang bâjik.

34 Hendakhlah kâmu ſadàr dengan ſabenarnja, dan djânganlah kâmu berdawſa: kârana bagi ſatengah 'awrang 'ada kûrang peng'enâlan 'Allah. 'Âku katâkan 'itu 'âkan permalûkan kâmu.

35 Tetâpi bârang ſa'awrang bawleh berkâta: bagimâna 'awrang mâti p 'âkan debangkitkan? dan dengan tûboh jang mâna marika 'itu 'âkan timbul?

36 Hej 'angkaw jang tijâda berbudij, bârang jang 'angkaw 'ini menâbor, 'itu tijâda dehîdopkan, ſabulòm 'itu mâti.

37 Dan 'âkan bârang jang 'angkaw menâbor, tijâda 'angkaw menâbor tûboh jang 'âkan terbit, hânja ſamâta p bîdji djûga, ſeperti katemuwan, deri pada gendom, 'âtaw deri pada bîdji p an jang lâjin.

38 Tetâpi 'Allah memberij padânja ſawâtu tûboh, bagimâna dekahendakînja, dan pada mâſing p deri pada ſegala benèh tûbohnja jang châts.

39 Samowa dâging 'itu bûkan ſadjenis dâging: tetâpi lâjin dâging mânuſija p, dan lâjin dâging binâtang p, dan lâjin dâging 'ikan p, dan lâjin dâging bûrong p.

40 Dan 'ada babarapa tûboh kalangîtan, dan babarapa tûboh kabumi'an: tetâpi lâjin djûga tûboh p kalangîtan, dan lâjin djûga tûboh p kabumi'an.

41 Lâjin djûga kamulija'an matahârij, dan lâjin djûga kamulija'an bûlan, dan lâjin djûga kamulija'an bintang p: kârana ſawâtu bintang berſalâhan dengan bintang jang lâjin pada kamulija'annja.

42 Bagîtu lâgi 'âkan 'ada khijâmet 'awrang mâti p. Bahuwa 'itu detâborkan dengan karusâkan, dan debangkitkan dengan tijâda karusâkan.

43 'Itu detâborkan dengan kahina'an, 'itu debangkitkan dengan kamulija'an. 'Itu detâborkan dengan kalemâhan, 'itu debangkitkan dengan kagahijan.

44 Sawâtu tûboh nafsânij detâborkan, ſawâtu tûboh rôhhânij debangkitkan. 'Ada tûboh nafsânij, dan 'ada tûboh rôhhânij.

45 Bagîtu lâgi ſudah tersûrat: jang pertâma mânuſija 'Âdam 'itu ſudah djâdi 'âkan nafas jang hîdop: 'Âdam jang komedijen 'âkan rôhh jang menghîdopkan.

46 Tetâpi tûboh rôhhânij bûkan 'ada lebèh dihûlu, hânja tûboh nafsânij, komedijen tûboh rôhhânij.

47 Mânuſija jang pertâma 'itu katanâhan deri pada bûmi: mânuſija jang kaduwa 'itu mahâ Tûhan deri pada ſawrga.

48 Bagimâna ſa'awrang 'itu katanâhan, bagîtu lâgi ſegala 'awrang katanâhan 'adânja: dan bagimâna ſa'awrang 'itu kaſawrgâ'an, bagîtu lâgi ſegala 'awrang kaſawrgâ'an 'adânja.

49 Dan ſeperti kâmij ſudah pâkej rûpa 'awrang katanâhan 'itu, maka bagîtu lâgi kâmij 'âkan pâkej rûpa 'awrang kaſawrgâ'an 'itu.

50 'Adapawn 'âku katâkan 'ini, hej ſûdâra p lâki p, bahuwa dâging dan dârah tijâda ſampat berpuſaka'ij karadjâ'an 'Allah, dan bârang jang karusâkan tijâda berpuſaka'ij bârang jang tijâda karusâkan.

51 Bahuwa ſaſonggohnja 'âku meng'atâkan pada kâmu ſawâtu rahaſija: ſonggohpawn tijâda kâmij ſakalijen 'âkan mangkat ber'âduw, tetâpi kâmij ſakalijen 'âkan de'ûbahkan:

52 Dengan ſakaràt kotîka djûga, dengan ſakîtjap mâta djûga, dengan naſîrij jang 'âchir djûga: kârana naſîrij 'âkan babûnji, maka 'awrang mâti p 'âkan debangkitkan dengan tijâda karusâkan, dan kâmij 'îni 'âkan de'ûbahkan.

53 Kârana ſahârosnja bârang jang karusâkan 'îni meng'enâkan bârang jang tijâda karusâkan, dan bârang jang kamatijan 'îni meng'enâkan bârang jang tijâda kamatijan.

54 Dan manakâla bârang jang karusâkan 'îni 'âkan hâbis meng'enâkan bârang jang tijâda karusâkan, dan bârang jang kamatijan 'îni 'âkan hâbis meng'enâkan bârang jang tijâda kamatijan, tatkâla 'îtu djâdi ganàp perkata'an 'îtu jang ſudah tersûrat: mawt ſudah tertalàn, ſahingga hâbis termenàng.

55 Dimanâtah tjâtjakhmu, hej mawt? dimanâtah kamenângganmu, hej nâraka?

56 'Adapawn tjâtjakh mawt 'itûlah dawſa; dan khowat dawſa 'itûlah ſjarîzet Tawrât.

57 Tetâpi ſegala ſjukûr 'adâlah kirânja bagi 'Allah, jang karunjâkan pada kâmij kamenângan 'awleh Tûhan kâmij Zîſaj 'Elmeſêh.

58 Bagîtu kalàkh, hej sûdâra p ku lâki p jang kekâſeh, hendakhlah kâmu djâdi tatàp, tijâda tergaràkh, ſambil berlimpâhan pada pakardja'an mahâ Tûhan pada ſedekâla wakhtu, ſedàng kâmu meng'atahuwij, bahuwa lelàh kâmu bûkan 'ada ſija p dengan berkat mahâ Tûhan.

FATSAL JANG KA XVI.

1 'ADapawn 'âkan peng'ompol derma, jang gûna ſegala walij, ſeperti 'âku ſudah menîtahkan pada ſegala djamâzet di-Djalatija, bagîtu lâgi hendakhlah kâmu 'îni berbowat.

2 Pada tijap p hârij 'âkhad deri pada 'usbûz hendakhlah ſaſa'awrang deri pada kâmu ſimpan 'apa p pada tampat dirînja, ſambil berbendâkan 'apa p, ſakhadàr 'ija ſudah ber'awleh 'ontong: ſopâja djângan manakâla 'âku dâtang, tatkâla 'îtu djâdi bârang peng'ompol derma.

3 'Adapawn manakâla 'âku ſudah ſampej kasâna, ſijâpa jang kâmu 'âkan menghâroskan 'awleh bârang risâlet, marîka 'îtu 'âku 'âkan menjûroh membâwah ſedekhah kâmu kapada Jerûſjalejm.

4 Dan djikalaw 'ada mustakhakh 'âku 'îni lâgi pergi berdjâlan, maka marîka 'îtu 'âkan pergi berdjâlan ſertâku.

5 'Adapawn 'âku 'âkan dâtang kapada kâmu, manakâla 'âku 'âkan hâbis melintas Makhedawnijâ. (Kârana 'âku hendakh melintas Makhedawnijâ.)

6 Maka mudah p an 'âku 'âkan tinggal ſerta kâmu, 'âtaw lâgi menâhon ſontokh mûſim bah lamânja: ſopâja kâmu dâpat menghentar 'âku kamâna 'âku 'âkan pergi garàng.

7 Kârana ſakârang tijâda 'âku mâwu melîhat kâmu tjâra ſinggah: tetâpi 'âku ber'âſa tinggal bârang barapa wakhtu lamânja ſerta kâmu, djikalaw dekahendâkij mahâ besàr Tûhan.

8 Tetâpi 'âku 'âkan tinggal di-'Efsûs ſampej kapada hârij CHamsîn.

9 Kârana ſawâtu pintu besàr dan lâpang ſudah terbûka padâku, mâſa 'ada bânjakh pelâwan.

10 'Adapawn djikalaw dâtang Timothijus, hendakhlah kâmu 'ingat, ſopâja 'ija 'ada ſerta dengan kâmu lepàs deri pada tâkot: kârana 'ija meng'ardjâkan kardja mahâ Tûhan, ſeperti lâgi 'âku 'îni.

11 Djângan lah kalàkh bârang ſa'awrang pertijadâkan dija: tetâpi hendakhlah kâmu menghentar dija dengan ſalâmat, ſopâja 'ija dâtang kapadâku: kârana 'âku menantîkan dija ſerta dengan bârang sûdâra lâki p.

12 'Adapawn 'âkan 'Apolaws sûdâra lâki p 'îtu, 'âku ſudah minta padânja bânjakh p, ſopâja 'ija dâtang kapada kâmu dengan ſegala sûdâra lâki p 'îtu: maka ſakâli p ſudah tijâda 'ada kahendakhnja 'âkan dâtang ſakârang 'îni: tetâpi 'ija 'âkan dâtang, manakâla 'ija 'âkan hâbis ber'awleh ſenàng jang luwas.

13 Berdjagâlah kâmu, berdirîlah tatàp dâlam 'îmân, melakûkanlah dirîmu tjâra lâki p, djadîlah perkâſja.

14 Hendakhlah ſamowa perbowâtan kâmu djâdi dengan peng'aſêhan.

15 Maka 'âku minta pada kâmu, hej sûdâra p lâki p, ſedàng kâmu meng'enàl 'awrang 'iſij rûmah

rûmah 'Istefanâs, bahuwa 'ija 'ada hûlu p an 'awrang 'Achâjâ, dan bahuwa 'ija ſudah tantûkan dirinja 'âkan chidmet bagi ſegala walij:

16 Sopâja lâgi kâmu 'ini menaxalokhkan ſendirîmu kabâwah 'awrang jang ſabagîni, dan kabâwah ſaſa'awrang jang ſerta bakardja dan berlelàh.

17 Sabermûla maka 'âku ſuka tjita deri kârana kadatângan 'Istefanâs, dan Fortunâtus, dan 'Achâjikus, kârana marîka 'ini ſudah mengganâpij bârang jang kûrang pada kâmu.

18 Kârana marîka 'itu ſudah berſedapkan hatîku dan hatîmu. Sebàb 'itu hendakhlah kâmu meng'akawij 'awrang jang ſabagîni.

19 Segala djamâxat di-'Aſija 'itu memberij ſalâm pada kâmu. 'Akhûlâ dan Periskilâ, ſerta dengan djamâxat jang didâlam rûmahnja, 'itu memberij ſalâm bânjakh p pada kâmu dengan berkat mahâ Tûhan.

20 Segala sûdâra lâki p ſakalijen memberij ſalâm pada kâmu. Berilah ſalâm ſa'awrang pada ſa'awrang dengan ſawâtu kûtjop jang sûtjij.

21 Salâm Pawlus dengan bakàs tângan dirîku.

22 Djikalaw bârang ſa'awrang tijâda meng'asêhij mahâ Tûhan Xîsaj 'Elmesêlh, djadilah 'ija ſawâtu kakarâman, Maràn 'atâ.

23 Nixmet mahâ Tûhan Xîsaj 'Elmesêlh 'adâlah kirânja dengan kâmu.

24 Peng'âſehku 'adâlah kirânja dengan ſamowa kâmu 'awleh berkat 'Elmesêlh Xîsaj. 'Âmîn.

Tersûrat Risâlet jang pertâma 'ini kapada 'awrang Korinthus, dan terkîrim deri pada Filipij 'awleh 'Istefanâs, dan Fortunâtus, dan 'Achâjîkus, dan Timothijus.

RISÂLET RASÛL PAWLUS
JANG KADUWA
kapada 'awrang

KORINTHUS.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 PAwlus ſa'awrang Rasûl Xîsaj 'Elmesêlh, 'awleh kahendakh 'Allah, dan Timothijus sûdâra lâki p 'itu, kapada djamâxat 'Allah jang 'ada di-Korinthus, ſerta dengan ſegala walij ſakalijen, jang 'ada di-ſalûroh 'Achâjâ.

2 'Adâlah kirânja nixmat pada kâmu, dan ſalâm deri pada 'Allah Bâpa kâmij, dan deri pada mahâ Tûhan Xîsaj 'Elmesêlh.

3 Segala pûdji bagi 'Allah jang Bâpa Tûhan kâmij Xîsaj 'Elmesêlh, bagi Bâpa jang pôhon ſegala penjajângan, dan bagi 'Allah jang pôhon ſakalijen panghibôran:

4 Jang menghiborkan kâmij dâlam ſamowa kaſukâran kâmij, ſopâja kâmij dâpat menghiborkan ſegala 'awrang jang dâlam ſegala djenis kaſukâran, 'awleh panghibôran, dengan jang mâna kâmij ſendîrij dehîborkan 'awleh 'Allah.

5 Kârana ſeperti ſegala perâſa ſangsâra 'Elmesêlh 'itu limpah dâlam kâmij, bagîtu lâgi 'awleh 'Elmesêlh limpah panghibôran kâmij.

6 Tetâpi mâwu kâmij kena kaſukâran, 'itûlah kârana panghibôran dan chalâts kâmu, jang dekardjâkan dengan katahânan ſegala perâſa ſangsâra 'itu djûga, bârang jang kâmij 'ini merasâ'ij lâgi: mâwu kâmij dâpat panghibôran, 'itûlah kârana panghibôran dan chalâts kâmu:

7 Maka 'âſa kâmij deri kârana kâmu 'itu 'ada togòh, ſedàng kâmij meng'atahuwij, bahuwa ſeperti kâmu 'ada berſakutuwan dengan ſegala perâſa ſangsâra, bagîtu lâgi kâmu 'ada berſakutuwan dengan panghibôran 'itu.

8 Kârana tijâda kâmij kahendâkij, hej sûdâra p lâki p, kâmu tijâda meng'atahuwij kaſukâran kâmij jang ſudah berlâku ka'âtas kâmij di-'Aſijâ, bahuwa kâmij ſudah kena kabarâtan dengan lebèh p nja deri pada ſadâpat p kâmij, ſahingga njâris pûtus 'âſa kâmij 'âkan hîdop lâgi.

9 Behkan kâmij ſendîrij ſudahlah merâſa dâlam dîrij kâmij kaputûſan hhukum mawt, ſopâja djângan kâmij 'ada hârap pada dîrij kâmij, hânja pada 'Allah jang membangkitkan ſegala 'awrang mâti p:

10 Jang ſudah melûputkan, dan jang lâgi ſakârang melûputkan kâmij deri pada kamatijan jang ſakijen besàr 'ini: kapada ſijâpa kâmij ber-'âſa, bahuwa 'ija lâgi nanti melûputkan kâmij:

11 Sedàng kâmu lâgi sâma bakardja dengan

permintâ'an dosâ kârana kâmij, ſopâja 'âkan karunjâ, jang 'ada deri pada fihakh bânjakh 'awrang kapada kâmij, lâgi 'awleh bânjakh 'awrang de'ûtjap ſjukûr kârana kâmij.

12 Kârana 'ini 'ada penggâhan kâmij, jasnij kaſjakſijan ſatâhu hâti kâmij, bahuwa dengan tûlus dan 'ichlâts dihadâpan 'Allah, bûkan dengan hhikmet baſjarij, hânja dengan nismat 'Allah kâmij ſudah berdjâlan terkûling p dâlam dunjâ, 'itupawn terlebèh p di'antâra kâmu.

13 Kârana tijâda kâmij menjûrat kapada kâmu bârang perkâra lâjin, hânja bârang jang kâmu meng'enàl, 'âtaw lâgi meng'akawij: maka 'âku ber'âſa bahuwa kâmu lâgi 'âkan meng'akawij dija 'itu ſampej kapada tamat:

14 Seperti lâgi dengan ſapârawnja kâmu ſudah meng'akawij kâmij, bahuwa kâmij 'ada penggâhan kâmu, ſeperti lâgi kâmu 'ada penggâhan kâmij pada hârij mahâ Tûhan Sîsaj.

15 Maka dengan pangharâpan 'ini ſudah kukahendâkij lebèh dihûlu dâtang kapada kâmu, ſopâja kâmu ber'awleh nismat pada kaduwa kâli:

16 Dan melintas negerij kâmu pergi ka-Makhedawnijâ, dan pûlang deri pada Makhedawnijâ dâtang kapada kâmu, dan dehentarkan 'awleh kâmu kapada tânah Jehûdâ.

17 'Apabîla kalàkh 'âku ſudah membitjarâkan jang demikijen 'ini, ſudahkah tatkâla 'itu 'âku perîngan p? 'âtaw ſudahkah 'âku membitjarâkan menûrut dâging bârang jang 'âku membitjarâkan 'itu, ſahingga 'ada ſamâku behkan 'itu behkan, dan bûkan 'itu bûkan?

18 Tetâpi 'Allah 'ada 'âmîn, bahuwa perkatâ'an kâmij jang dâtang kapada kâmu ſudah tijâda 'ada behkan dan bûkan.

19 Kârana 'Ânakh 'Allah Sîsaj 'Elmesêlh, jang di'antâra kâmu ſudah dechothbatkan 'awleh kâmij, jasnij 'awleh 'âku, dan Silwânus, dan Timothijus, 'itu ſudah tijâda 'ada behkan dan bûkan, hânja ſudah 'ada behkan 'awleh dija.

20 Kârana ſabânjakh djandji'an 'Allah jang 'ada, 'itu 'ada behkan 'awlehnja, dan 'âmîn 'awlehnja, 'âkan kamulijâ'an bagi 'Allah 'awleh kâmij.

21 'Adapawn ſijâpa jang menatapkan kâmij ſerta kâmu dâtang kapada 'Elmesêlh, dan jang ſudah meng'urâpij kâmij, 'ijâlah 'Allah:

22 Jang lâgi ſudah materîkan kâmij, dan ſudah karunjâkan penggadejan Rôlh dâlam hâti kâmij.

23 Tetâpi 'âku 'ini menjebutkan 'Allah nâjik ſjakſi 'âtas djiwâku, bahuwa bulòm kudâtang ka-Korinthus, ſopâja kusâjang 'âkan kâmu.

24 Bûkan bahuwa kâmij memegang patuwânan 'âtas 'imân kâmu, tetâpi kâmij 'ada sâma peng'ardja 'âkan melakûkan kaſuka'an kâmu: kârana kâmu berdîrij 'awleh 'imân.

FATSAL JANG KA II.

1 'ADapawn 'âku ſudah berkîra p 'ini sâma ſendirîku, 'âkan djangan dâtang pûla kapada kâmu dengan meng'adâkan kaduka'an.

2 Kârana djikalaw 'âku 'ini mendukâkan kâmu, 'antah ſijâpa garàng 'ada jang 'âkan menjukâkan 'âku, melâjinkan 'awrang 'itu jang telàh dedukâkan 'awlehku?

3 Maka 'âku ſudah menjûrat perkâra 'ini djûga kapada kâmu, ſopâja djangan tatkâla kudâtang 'âku ber'awleh kaduka'an deri pada ſegala 'awrang 'itu, jang 'awlehnja hâros 'âku deſukâkan, ſambil hârap 'âkan kâmu ſakalijen, bahuwa kaſuka'anku 'itu 'ada kaſuka'an kâmu ſakalijen.

4 Kârana dengan bânjakh kaſukâran dan kapitjâkan hâti 'âku ſudah menjûrat kapada kâmu, ſambil mentjûtjor bânjakh 'ajer mâta, bûkan ſopâja kâmu dedukâkan, hânja ſopâja kâmu meng'atahuwij peng'aſehan 'itu jang 'ada padâku, 'âkan menondjokh 'itu kapada kâmu dengan limpahnja.

5 Tetâpi djikalaw bârang ſa'awrang ſudah mendukâkan, ſudah tijâda 'ija mendukâkan 'âku, hânja bârang ſaperkâra lâgi kâmu ſakalijen, ſopâja djangan 'âku tambah kabarâtan.

6 Pada 'awrang jang demikijen 'ini padâlah kanista'an 'ini, jang djâdi 'awleh bânjakh 'awrang.

7 Sahingga dengan chilâſnja pâtut lebèh dihûlu kâmu musâfkan, dan menghiborkan dija, ſopâja 'awrang jang demikijen 'ini bârang perkâra djangan

djângan tertalàn 'awleh kadukâ'an jang terlâlu 'âmat limpah.

8 Sebàb 'îtu 'âku minta pada kâmu, sopâja kâmu menogohkan peng'asêhanmu 'âkan dija.

9 Kârana dengan khetsed 'îtu lâgi 'âku sudah menjûrat, sopâja 'âku dâpat meng'atahuwij pentjawbâ'an kâmu, kâluw p kâmu 'ada dengar p an dâlam segala sasawâtu.

10 'Adapawn pada sijâpa kâmu muxâfkan 'apa p, lâgi 'âku 'îni demikijen: kârana djikalaw lâgi 'âku 'îni sudah muxâfkan 'apa p, pada sijâpa 'âku sudah muxâfkan, 'îtu sudah djâdi 'awleh kârana kâmu dihadâpan Hhadlret 'Elmesêlh, sopâja djângan kâmij debintjanâkan 'awleh SJejthân.

11 Kârana segala tîpu dajânja bûkan kâmij tijâda meng'atahuwij.

12 SJahdàn tatkâla 'âku dâtanglah ka-Teraw'â 'âkan memberîta 'Indjîl 'Elmesêlh, dàn tatkâla sawâtu pintu sudahlah terbûka padâku 'awleh berkat mahâ Tûhan, maka sudah tijâda 'âku ber'awleh bârang perhentijan bagi rôHhku, sebàb tijâda 'âku mendâpat Tîtus sûdarâku lâki p:

13 Tetâpi satelàh hâbis 'âku bermôhon kapada marîka 'îtu, maka kaluwarlah 'âku pergi ka-Makhedawnijâ.

14 Maka 'adâlah kirânja sjukûr pada 'Allah, jang memberij kâmij ber'awleh 'upatjâra kamenângan pada sedekâla wakhtu, 'awleh berkat 'Elmesêlh, dàn jang menjatâkan bâwu maxrifetnja 'awleh kâmij pada saganàp tampat.

15 Kârana kâmij 'ada sawâtu bâwu p an 'Elmesêlh jang harùm bagi 'Allah di'antâra segala 'awrang jang ber'awleh chalâts, dàn di'antâra segala 'awrang jang hîlang.

16 Songgohpawn pada 'awrang 'îni sawâtu bâwu kamatijan kapada kamatijan: tetâpi pada 'awrang 'îtu sawâtu bâwu kahidôpan kapada kahidôpan. 'Antah sijapâtah 'ada lâjikh kapada segala perkâra 'îni?

17 Kârana bûkan kâmij 'ada seperti bânjakh 'awrang jang merâjah kalâm 'Allah, hânja songgoh p dengan tûlus, hânja songgoh p dengan karunjâ 'Allah, dihadâpan Hhadlret 'Allah, kâmij meng'atâkan 'îtu dengan berkat 'Elmesêlh.

FATSAL JANG KA III.

1 KAmîkah pûla mulâ'ij patârohkan dîrij kâmij? 'antah kamîkah ber'ûsah, seperti satengah 'awrang 'âkan bârang risâlet patarôhan kapada kâmu, 'âtaw 'âkan bârang risâlet patarôhan deri pada kâmu?

2 Bahuwa kâmu 'îni 'ada risâlet kâmij, jang tersûrat dâlam hâti kâmij, jang terkenàl dàn terbâtja 'awleh sakalijen mânusija:

3 Sedàng kâmu sudah denjatâkan bahuwa kâmu 'ada risâlet 'Elmesêlh, jang terkârang 'awleh chidmet kâmij, jang tertûlis bûkan dengan 'âjer dawât, hânja 'awleh Rôlh 'Allah jang hîdop, bûkan 'âtas lôHh p jang deri pada bâtu, hânja 'âtas lôHh p hâti jang deri pada dâging.

4 Maka sabagîtu pangharâpan 'ada pada kâmij 'awleh 'Elmesêlh kapada 'Allah.

5 Bûkan bahuwa kâmij 'ada pâtut deri pada kâmij sendîrij 'âkan kîra p bârang 'apa, sa'awleh p deri pada kâmij sendîrij: tetâpi kapatûtan kâmij 'îtu deri pada 'Allah djûga:

6 Jang lâgi sudah memâtutkan kâmij mendjâdi châdim p watsijet bahâru, bûkan châdim Hhurûf, hânja châdim Rôlh djûga. Kârana Hhurûf 'îtu mematîkan, tetâpi Rôlh 'îtu menghîdopkan.

7 Dàn djikalaw chidmet mawt jang dengan Hhurûf, jang tertarâ pada bâtu p, 'îtu sudah 'ada dengan kamulijâ'an, sahingga maka benij Jisrâ'ejl sudah tijâda sampat memâta p ij 'âkan mûka Mûsâj, deri kârana kamulijâ'an mukânja, jang 'âkan detijadâkan:

8 'Antah bûkankah lebèh chidmet Rôlh 'îtu 'âkan 'ada dengan kamulijâ'an?

9 Kârana djikalaw chidmet laxnet 'îtu sudah 'ada punòh kamulijâ'an, maka mâkin lebèh limpah chidmet xadâlet dengan kamulijâ'an.

10 Kârana lâgi bârang jang telàh demulijâkan 'îtu sudah tijâda demulijâkan pada sihakh 'îni, deri kârana kamulijâ'an jang terlâku 'îni.

11 Kârana djikalaw bârang jang detijadâkan 'îtu sudah 'ada dengan kamulijâ'an, maka mâkin lebèh bârang jang tinggal 'îtu 'âkan 'ada dengan kamulijâ'an.

12 Sedàng

12 Sedàng kalàkh ſabagîtu 'âſa 'ada pada kâmij, maka kâmij pâkej bânjakh kaluwâſan kâta p:

13 Dan tijâda kâmij berbowat ſeperti Mûſaj, jang ſudah membûboh ſawâtu ſalindong ka'âtas mukânja, ſopâja benij Jiſrâ'ejl djângan memâta p ij 'âkan makhtsûd deri pada bâràng jang detijadâkan 'îtu:

14 Tetâpi ſegala 'ângan p nja ſudah detagarkan: kârana ſampej kapada hârij jang ſakâràng 'îni tinggal ſalindong 'îtu djûga 'antâra pembatjâ'an perdjandji'an lâma dengan tijâda ter'ambil ſalindongnja 'îtu: bâràng jang detijadâkan 'awleh 'Elmesêkh.

15 Tetâpi ſampej kapada hârij jang ſakâràng 'îni, 'apabîla debâtja kitâb Mûſaj, ſawâtu ſalindong 'ada terhentar ka'âtas hâti marîka 'îtu.

16 Tetâpi 'apabîla marîka 'îtu 'âkan hâbis detawbatkan kapada mahâ Tûhan, maka ſalindong 'îtu delakûkan.

17 'Adapawn mahâ besàr Tûhan 'itu 'ada Rôkh: maka dimâna 'ada Rôkh mahâ besàr Tûhan, diſâna 'ada kamaredhejkâ'an.

18 'Adapawn kâmij ſakalijen, ſedàng dengan mûka jang tijâda berſalindong kâmij memandang kamulijâ'an mahâ besàr Tûhan ſa'awleh p pada ſawâtu tjeremin, maka ter'ûbah rûpa kâmij 'âtas telâdan 'îtu djûga, deri pada kamulijâ'an dâtang kapada kamulijâ'an, ſa'awleh p deri pada Rôkh mahâ besàr Tûhan.

FATSAL JANG KA IV.

1 SEbàb 'îtu ſedàng 'ada pada kâmij chidmet 'îni, bagimâna kâmij ſudah ber'awleh rakhmet 'îtu, maka tijâda kâmij bermâlas p an:

2 Tetâpi kâmij ſudah membowangkan ſegala ſembunji'an kamaluwan, tijâda kâmij berdjâlan dengan tîpu dâja, dan tijâda dengan bôhong mentjeriterâkan kalâm 'Allah, hânja dengan penjatâ'an kabenâran patârohkan dîrij kâmij kapada ſamowa ſatâhu hâti mânuſija p dihadâpan Hhadlret 'Allah.

3 Tetâpi djikalaw lâgi 'Indjîl kâmij 'ada terlindong, maka 'îtu 'ada terlindong pada ſegala 'awrang jang hîlang djûga:

4 'Antâra ſijâpa 'Ilah Sâlam 'îni ſudah membutâkan 'ângan p ſegala 'awrang kâfir, ſopâja djângan bersînar kapadânja penarângan 'Indjîl kamulijâ'an 'Elmesêkh, jang 'ada pata 'Allah.

5 Kârana tijâda kâmij berchothbatkan kâmij ſendîrij, hânja 'Elmesêkh Sîsaj mahâ Tûhan 'îtu: dan kâmij ſendîrij, bahuwa kâmij 'ada hamba p mu 'awleh kârana Sîsaj.

6 Kârana 'Allah jang ſudah menîtahkan tarang bertjahâja deri dâlam kalàm, 'ijâlah jang ſudah bertjahâja didâlam hâti kâmij, 'âkan memberij penarângan maarifet kamulijâ'an 'Allah jang pada Hhadlret Sîsaj 'Elmesêkh.

7 Tetâpi kâmij menâroh benda 'îni dâlam pagâwej p jang deri pada tânah, ſopâja kalebêhan khowat 'îtu 'ada deri pada 'Allah, dan bûkan deri pada kâmij:

8 Sedàng kâmij pada ſegala ſaſawâtu kena kaſukâran, hânja tijâda deſaſakhkan terlâlu ſakâli p: ſedàng bimbang hâti kâmij, hânja tijâda pûtus 'âſa kâmij:

9 Sedàng kâmij deperhambat, hânja tijâda tertûmang: ſedàng kâmij dehompaskan, hânja tijâda hîlang:

10 Sedàng kâmij pada ſedekâla wakhtu dâlam tûboh kâmij membâwa kulîling pematijan mahâ Tûhan Sîsaj, ſopâja lâgi kahidôpan Sîsaj denjatâkan didâlam tûboh kâmij.

11 Kârana kâmij 'îni jang hîdop ſantijâſa deſarahkan kapada mawt 'awleh kârana Sîsaj, ſopâja lâgi kahidôpan Sîsaj denjatâkan didâlam dâging kâmij jang kamatijan.

12 Bagîtu kalàkh mawt bakardja didâlam kâmij, tetâpi kahidôpan didâlam kâmu.

13 'Adapawn ſedàng Rôkh 'imân 'îtu djûga 'ada pada kâmij, ſeperti ſudah tersûrat: 'âku ſudah pertjâja, ſebàb 'îtu 'âku berkatâlah: maka kâmij 'îni lâgi pertjâja, dan ſebàb 'îtu kâmij lâgi berkâta:

14 Sambil meng'atahuwij bahuwa Tûhan, jang ſudah membangkitkan mahâ Tûhan Sîsaj, lâgi 'âkan membangkitkan kâmij 'awleh Sîsaj, dan menghâdapkan kâmij diſâna ſerta kâmu.

15 Kârana ſakalijen perkâra 'îni djâdi deri kârana kâmu, ſopâja nikmat jang telàh taperbânjakh

bânjakh 'ītu 'awleh ſjukûr bânjakh 'awrang limpah 'âkan kamulijâ'an 'Allah.

16 Sebàb 'ītu tijâda kâmij bermâlas p an: tetâpi djīkalaw ſakâlipawn ka'adâ'an mânuſija jang derī luwar kâmij 'ītu derûſakhkan, dàn hânja ſaſonggohnja jang derī dâlam 'ītu debaharuwij derī pada ſahârij kapada ſahârij.

17 Kârana kaſukâran kâmij jang rîngan, jang pada ſakotîka 'adânja, 'ītu mâkin lâma mâkin lebèh meng'ardjâkan bagi kâmij ſawâtu kamulijâ'an kakàl jang 'âmat barat:

18 Sedàng tijâda kâmij menûdju ſegala bârang jang kalihâtan, hânja ſegala bârang jâng tijâda kalihâtan. Kârana ſegala bârang jang kalihâtan 'ītu fanâ 'adânja: tetâpi ſegala bârang jang tijâda kalihâtan 'ītu bakhâ 'adânja.

FATSAL JANG KA V.

1 KÂrana kâmij meng'atahuwij, bahuwa, djīkalaw rûmah kâmij jang kabumî'an jaxnij tarâtakh 'ini derombakh, kâmij ber'awleh ſawâtu per'usâhan derī pada 'Allah, ſawâtu rûmah jang tijâda taperbowat dengan tângan, hânja jang kakàl didâlam ſawrga.

2 Kârana dâlam hhâl 'ini lâgi kâmij meng'alòh, ſedàng kâmij rinduw dendam desâlutkan dengan pakejan perdijâman kâmij jang derī pada ſawrga.

3 Djīkalaw ſonggoh djûga kâmij 'âkan kadapâtan terkena dengan pakejan dàn tijâda talandjang.

4 Kârana lâgi kâmij, jang 'ada dâlam tarâtakh 'ini, meng'alòh dengan kena kabarâtan: ſedàng tijâda kâmij mâwu pakejan kâmij detanggalkan derī pada kâmij, tetâpi 'ītu desâlutkan kapada kâmij, ſopâja bârang jang kamatījan 'ītu tertalàn 'awleh kahidôpan.

5 'Adapawn ſijâpa jang ſudah melangkap kâmij kapada hhâl 'ītu djûga, 'ijâlah 'Allah, jang lâgi karunjâkan pada kâmij penggadejan Rôhh.

6 Pada ſedekâla wakhtu kalàkh kâmij 'ada pertatàp hâti kâmij, dàn 'ada meng'atahuwij, bahuwa kâmij jang dûdokh didâlam tûboh 'ītu dûdokh diluwar djâwoh derī pada mahâ Tûhan:

7 (Kârana kâmij berdjâlan 'awleh 'îmân sâdja, dàn bûkan 'awleh mar'ât.)

8 Tetâpi kâmij pertatàp hâti kâmij, dàn 'ângor kâmij ſuka terlebèh dûdokh diluwar djâwoh derī pada tûboh, dàn dûdokh didâlam hampir kapada mahâ Tûhan.

9 Sebàb 'ītu lâgi terlâlu ſakâli p kâmij ſuka, mâwu kâmij dûdokh didâlam, mâwu kâmij dûdokh diluwar, 'âkan 'ada kakenânan padânja.

10 Kârana tadâpat tijâda ſamowa kâmij denjatâkan dihadâpan mahhkamet 'Elmesêhh, ſopâja mâſing p ſa'awrang menanggong bârang jang djâdi 'awleh tûboh, ſakîra p bârang jang telàh debowatnja, mâwu bâjik, mâwu djâhat.

11 Sebàb 'ītu ſedàng kâmij meng'atahuwij hajbat mahâ Tûhan, maka kâmij membûdjokh ſegala mânuſija berpindah kapada 'îmân, ſedàng kâmij ſudah denjatâkan kapada 'Allah: tetâpi 'âku ber'âſa lâgi denjatâkan pada ſatâhu hâti kâmu.

12 Kârana tijâda pûla kâmij patârohkan kâmij ſendîrij pada kâmu, tetâpi kâmij memberij pada kâmu pôhon penggâhan 'âkan kâmij, ſopâja kâmu berſebàb 'âtas ſegala 'awrang jang menggah dimûka, dàn tijâda dengan hâti.

13 Kârana mâwu kâmij tijâda 'ada berbudij, 'itûlah bagi 'Allah: mâwu kâmij 'ada berbudij, 'itûlah bagi kâmu.

14 Kârana peng'asêhan 'Elmesêhh meng'âdjakh kâmij:

15 Sedàng kâmij kîra p demikijen 'ini, bahuwa djīkalaw ſa'awrang ſudah mâti ganti ſakalijen 'awrang, ſonggoh p ſakalijen 'awrang 'ītu ſudah mâti. 'Adapawn 'ija ſudah mâti ganti ſakalijen 'awrang, ſopâja ſegala 'awrang jang hîdop 'ītu djângan hîdop dâlam milik ſendirînja, hânja dâlam milik Tûhan jang ganti marîka 'ītu ſudah mâti dàn debangkitkan.

16 Bagîtu kalàkh derī pada ſakârang 'ini tijâda kâmij 'ini meng'enàl bârang ſa'awrang 'âtas perij dâging: dàn djīkalaw ſakâlipawn lâgi kâmij ſudah meng'enàl 'Elmesêhh 'âtas perij dâging, dàn hânja ſaſonggohnja ſakârang 'ini tijâda lâgi kâmij meng'enàl dija demikijen.

17 Sahingga maka djīkalaw bârang ſa'awrang 'ada berſawâtu dengan 'Elmesêhh, 'ija 'ada ſawâtu kadja-

kadjadi^{v}an bahâru: ſegala jang lâma 'îtu ſudah lûput, bahuwa ſaſonggohnja ſegala ſaſawâtu ſudah djâdi bahâru.

18 Maka ſamowa perkâra 'îni dâtang deri pada 'Allah, jang ſudah perdâmejkan kâmij dengan ſendirînja 'awleh Xîsâj 'Elmesêh, dan ſudah karunjâkan pada kâmij chidmet perdamejan 'îtu.

19 Kârana bahuwa 'Allah 'adâlah perdâmejkan 'awrang 'îſij dunjâ dengan ſendirînja 'awleh 'Elmesêh, tijâda 'ihtisâbkan padânja dawſa p nja: dan ſudah mendjondjongkan perkatâ^{v}an perdamejan 'îtu kapada kâmij.

20 Bagîtu kalàkh kâmij 'ada 'utûſan p dengan tîtah 'Elmesêh, ſa^{v}awleh p 'Allah minta 'awleh chidmet kâmij: maka kâmij memôhonkan dengan tîtah 'Elmesêh, berîlah kâmu deperdâmejkan dengan 'Allah.

21 Kârana dija 'îtu jang ſudah tijâda meng^{v}enâlij dawſa telàh dedjadîkannja 'âkan khorbân kârana dawſa ganti kâmij, ſopâja kâmij 'îni mendâpat xadâlet 'Allah 'awlehnja 'îtu.

FATSAL JANG KA VI.

1 MAka kâmij jang sâma bakardja 'îtu lâgi minta, djângan kâmu tarîma garàng nixmat 'Allah dengan ſija p.

2 Kârana 'ija bafermân; pada wakhtu karidlâ^{v}an 'âku ſudah menjahûtij 'angkaw, dan pada hârij chalâts 'âku ſudah menûlong 'angkaw: bahuwa ſaſonggohnja ſakârang 'îni 'ada wakhtu karidlâ^{v}an, bahuwa ſaſonggohnja ſakârang 'îni 'ada hârij chalâts.

3 Pada bârang ſaperkâra pawn tijâda kâmij memberij bârang kaſontôhan, ſopâja chidmet 'îtu djângan depertjelâkan:

4 Tetâpi dengan ſamowânja kâmij patârohkan dîrij kâmij 'âkan châdim p 'Allah: dengan bânjakh katahânan, dengan babarapa kaſukâran, dengan babarapa kaſusâhan, dengan babarapa kapitjâkan,

5 Dengan kena bâgej p pâluw, dengan kena bâgej p pandjâra, dengan kena bâgej p hûro hâra, dengan berlelàh, dengan berdjâga, dengan berpowâſa:

6 Dengan kaſutji^{v}an, dengan peng^{v}enâlan, dengan kapandjângan hâti, dengan kamurâhan, dengan Rôhhu-'lkhudus, dengan peng^{v}asêhan jang djâwoh deri pada nifâkh:

7 Dengan perkatâ^{v}an kabenâran, dengan khowat 'Allah, 'awleh ſegala ſindjâta xadâlet pada ſabelàh kânan dan kîrij.

8 'Awleh kamulijâ^{v}an dan kahinâ^{v}an, 'awleh warta jang djâhat dan warta jang bâjik: ſeperti 'awrang penjasàt, dan hânja ſaſonggohnja jang benàr djûga:

9 Seperti 'awrang jang tijâda kakenâlan, dan hânja ſaſonggohnja jang kakenâlan djûga: ſeperti 'awrang jang mâti, maka bahuwa ſaſonggohnja kâmij hîdop: ſeperti 'awrang jang telàh detâ^{v}adîbkan, dan tijâda dematîkan:

10 Seperti 'awrang jang duka tjita, tetâpi jang ſantijâſa ſuka tjita: ſeperti 'awrang jang pâpa, tetâpi jang meng^{v}ajâkan bânjakh 'awrang: ſeperti 'awrang jang tijâda menâroh 'apa p, dan hânja ſaſonggohnja jang mempunjâ^{v}ij ſegala ſaſawâtu.

11 Mûlut kâmij ſudah terbûka kapada kâmu, hej 'awrang Korinthus, hâti kâmij ſudah terlâpang.

12 Tijâda kâmu 'ada pîtjakh didâlam kâmij: tetâpi kâmu 'ada pîtjakh didâlam 'îſij dâda kâmu.

13 'Adapawn 'âkan meng^{v}adâkan kabalâſan 'îtu djûga (ſa^{v}awleh p kapada 'ânakh p ku 'âku berkâta) hendakhlah kâmu 'îni lâgi 'ada terlâpang.

14 Djângan lah kâmu berdjûdo dengan 'awrang lâjin deri pada ſegala kâfir. Kârana 'apâtah pertamânan 'ada pada xadâlet dan pada thoghjân? dan 'apâtah perſakutuwan 'ada pada tarang kapada kalàm?

15 Dan 'apâtah penjertâ^{v}an 'ada pada 'Elmesêh kapada Belijâxal? 'âtaw 'apâtah bahagijan 'ada pada 'awrang mû^{v}min dengan 'awrang kâfir?

16 'Âtaw 'apâtah perbandîngan 'ada pada Kaxbah 'Allah dengan berhâla p? kârana kâmu 'îni 'ada Kaxbah 'Allah jang hîdop: ſeperti 'Allah ſudah bafermân: bahuwa 'âku 'âkan dûdokh di^{v}antâra marîka 'îtu, dan berdjâlan p di^{v}antarânja: maka 'âku kalàkh 'ada 'Ilah marîka 'îtu, dan marîka 'îtu kalàkh 'ada khawm bagîku.

17 Sebàb

17 Sebàb 'ītu kaluwārlah kâmu derī dâlam penerngâhannja, dān mentjerejkanlah dirîmu, bafermân mahâ besàr Tûhan: dān djângan kenâlah jang nedjis: maka 'âku 'îni 'âkan merng'angkat kâmu.

18 Dān 'âku kalàkh 'ada bagi kâmu 'âkan Bâpa, dān kâmu 'îni kalàkh 'ada bagîku 'âkan 'ânakh p lâki p dān 'ânakh p parampuwan, bafermân mahâ besàr Tûhan jang mahâ kawâſa 'âtas ſamista ſakalijen.

FATSAL JANG KA VII.

1 SEdàng kalàkh ſegala djandji'an 'îni 'ada pada kâmij, hej 'awrang kekâſeh p, bâjiklah kâmij pereſihkan dîrij kâmij derī pada ſakalijen kalumôran dâging dān njâwa, ſambil merngganâpij takhdîs dengan tâkot 'âkan 'Allah.

2 Berîlah legàh pada kâmij: bârang ſa'awrang ſudah tijâda kâmij merng'anjâja, bârang ſa'awrang ſudah tijâda kâmij merûſakh, derī pada bârang ſa'awrang ſudah tijâda kâmij mentjahârij lâba.

3 Tijâda 'âku katâkan 'îni 'âkan persâlahkan kâmu. Kârana dihûlu ſudah kukâta, bahuwa kâmu 'ada terkûrong didâlam hâti kâmij, 'âkan sâma mâti dān sâma hîdop.

4 Padâku 'ada bânjakh kaluwâſan kâta p kapada kâmu, padâku 'ada bânjakh pernggâhan 'âkan kâmu: 'âku ſudah ber'îſij panghibôran, 'âku ſakâli p ſudah sârat dengan kaſukâ'an dâlam ſakalijen kaſukâran kâmij.

5 Kârana lâgi, ſatelàh ſudah kâmij dâtang ka-Makhedawnijâ, maka dâging kâmij ſudah tijâda ber'awleh bârang perhentijan, tetâpi pada ſegala ſaſawâtu kâmij ſudah kena kaſukâran: derī luwar 'adâlah babarapa kalâhij, derī dâlam pawn babarapa tâkot.

6 Tetâpi 'Allah, jang merghîborkan ſegala 'awrang jang rindah, 'ija ſudah merghîborkan kâmij 'awleh kadatângan Tîtus.

7 Dān bûkan sâdja 'awleh kadatângannja, hânja lâgi 'awleh panghibôran 'îtu, jang ſertânja 'ija ſudah dehîborkan kârana kâmu, tatkâla deberitânja pada kâmij rinduw dendam kâmu, kalòh kâmu, tjembûruw kâmu 'âkan dâku: ſahingga maka 'âku ſudah ſuka tjita terlebèh.

8 Kârana djikalaw ſakâlipawn 'âku ſudah mendukâkan kâmu 'awleh risâlet, tijâda 'âku berſaſàl, djikalaw ſakâlipawn 'âku ſudah berſaſàl: kârana 'âku melîhat, bahuwa risâlet 'îtu djûga, welâkin pada ſakotîka djûga, ſudah mendukâkan kâmu.

9 Sakârang 'âku ſuka tjita, bûkan ſebàb kâmu ſudah duka tjita, tetâpi ſebàb kâmu ſudah duka tjita ſambil bâwa tawbat. Tâgal kâmu ſudah duka tjita dengan kârana 'Allah, ſahingga pada bârang ſaperkâra ſudah tijâda kâmu kena karugijan derī pada fihakh kâmij.

10 Tâgal duka tjita jang dengan kârana 'Allah 'îtu melakûkan didâlam kâmij ſawâtu tawbat jang tijâda kaſaſâlan 'âkan ber'awleh chalâts: tetâpi duka tjita dunjâ 'îtu melakûkan mawt.

11 Kârana bahuwa ſa ſoinggohnja perkâra 'îtu djûga, jaitnij, duka tjita kâmu jang dengan kârana 'Allah, butapa besàr karadjînan 'îtu ſudah melakûkan didâlam kâmu? behkan xudzur, behkan kagusâran, behkan katakôtan, behkan karinduw dendâman, behkan katjemburuwan, behkan perbalâſan: pada ſegala ſaſawâtu kâmu ſudah menondjokh dirîmu 'ada sûtjij dâlam pakardjâ'an 'îni.

12 Welâkin kalàkh 'âku ſudah menjûrat kapada kâmu, ſudah tijâda 'îtu djâdi 'awleh kârana 'awrang jang ſudahlah merng'anjâja, dān tijâda 'awleh kârana 'awrang jang ſudahlah ter'anjâja: tetâpi ſopâja karadjînan kâmij jang 'âkan kâmu 'îtu denjatâkan kapada kâmu dihadâpan hhadlret 'Allah.

13 Sebàb 'itu kâmij ſudah dehîborkan 'awleh kârana panghibôran kâmu: dān mâkin lebèh kâmij ſudah ſuka tjita 'awleh kârana kaſukâ'an Tîtus, ſebàb hatînja ſudah deſedapkan 'awleh ſamowa kâmu:

14 Kârana djikalaw 'âku bârang ſaperkâra ſudah merngah 'âkan kâmu dihadâpan dija, maka ſudah tijâda 'âku bermâluw: tetâpi ſeperti kâmij ſudah merng'ûtjap ſegala ſaſawâtu dengan ſabenarnja kapada kâmu, bagîtu lâgi perngâhan kâmij jang dihadâpan Tîtus 'îtu ſudah kadapâtan 'ada ſabenarnja:

15 Dān

15 Dàn ſegala kapiluwannja 'ada terlebèh limpah kapada kâmu, 'apabila 'ija mengᵛenàng kabakhtijan ſamowa kâmu, bagimâna kâmu ſudah menjambot dija dengan tâkot dàn gomitàr.

16 'Âku ſuka tjita kalàkh, bahuwa dâlam ſegala ſaſawâtu 'âku dâpat hârap kapada kâmu.

FATSAL JANG KA VIII.

1 SAbermûla maka, hej sûdâra p lâki p, kâmij memaxlûmkan pada kâmu nixmat 'Allah 'itu jang telàh dekarunjâkan dâlam ſegala djamâxat di Makhedawnijâ:

2 Bahuwa dengan bânjakh pertjawbâᵛan kaſukâran kalimpâhan kaſukâᵛannja, dàn kapapâᵛannja jang mahâ besàr 'itu ſudah limpah 'âkan kakajâᵛan kamurâhannja.

3 Kârana dengan ſabawleh p nja, ſeperti 'âku dâpat memberìj ſjakſi, behkan lebèh deri pada ſabawleh p nja marika 'itu ſudah 'ada berſahâdja.

4 Jang dengan bânjakh 'âdjakh p ſudah minta pada kâmij, ſopâja kâmij tarîma derma 'itu menûrut perſakutuwan djawâtan 'ini jang gûna ſegala walìj.

5 Dàn ſudah berbowat, bûkan sâdja bagimâna kâmij ſudahlah berᵛâſa, tetâpi ſudah ſarahkan ſendirînja dihûlu kapada mahâ Tûhan, dàn komedijen kapada kâmij 'awleh kahendakh 'Allah.

6 Sahingga maka kâmij ſudah mengᵛâdjakh Tîtus, ſopâja bagimâna dihûlu 'ija ſudah memulâᵛij, bagîtu pawn 'ija mengganâpij lâgi derma 'ini kapada kâmu.

7 Bagîtu kalàkh ſeperti kâmu ſudah limpah dâlam ſamowânja, jaxnij pertjajâᵛan, dàn perkatâᵛan, dàn pengᵛenâlan, dàn ſaſawâtu karadjînan, dàn pengᵛasêhan kâmu 'âkan kâmij, 'ingatlah, ſopâja lâgi kâmu limpah dâlam derma 'ini.

8 Tijâda 'âku katâkan 'ini dengan perpasânan, tetâpi 'âkan mentjawba lâgi katulûſan pengᵛasêhan kâmu 'awleh karadjînan 'awrang lâjin p.

9 Kârana kâmu mengᵛatahuwij nixmat Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmeſêh, bahuwa 'ija ſudah djâdi pâpa 'awleh kârana kâmu, ſedàng kâja 'adânja, ſopâja kâmu 'ini djâdi kâja 'awleh kapapâᵛannja 'itu.

10 Maka 'âku mengᵛatâkan ſangkâku 'âkan hhâl 'ini. Kârana perkâra 'ini lâjikhlah pada kâmu, ſedàng lebèh lâma deri pada ſatâhon kâmu dihûlu ſudah mulâᵛij, bûkan sâdja jang bowat, hânja lâgi jang hendakh bowat.

11 Tetâpi ſakârang hendakhlah kâmu lâgi mengganâpij jang bowat 'itu: ſopâja ſeperti ſudah 'ada kaſadijâᵛan hâti, 'âkan hendakh bowat, bagîtu lâgi 'ada jang mengganâpij 'itu deri pada bârang jang 'ada pada kâmu.

12 Kârana djikalaw dihûlu 'ada hhâdlir kaſadijâᵛan hâti, maka 'awrang 'itu 'ada kakenânan tûrut bârang jang 'ada padânja, dàn bûkan tûrut bârang jang tijâda 'ada padânja.

13 Kârana tijâda 'âku katâkan 'ini, ſopâja 'ada karingânan pada 'awrang lâjin p, dàn kaſukâran pada kâmu:

14 Tetâpi ſopâja deri pada kaſamâᵛan, pada wakhtu ſakârang 'ini, kalimpâhan kâmu 'ada bâjik 'âkan memunôhij kakurângannja: ſopâja lâgi kalimpâhannja djâdi bâjik 'âkan memunôhij kakurânganmu, 'âgar djâdi kaſamâᵛan.

15 Seperti ſudah tersûrat: maka jang telàh ſudah memûngut bânjakh, ſaſawâtu tijadâlah lebèh padânja: dàn jang telàh ſudah memûngut ſedîkit, ſaſawâtu tijadâlah kûrang padânja.

16 Tetâpi 'adâlah kirânja sjukûr bagi 'Allah, jang ſudah karunjâkan dâlam hâti Tîtus karadjînan 'itu djûga 'âkan kâmu,

17 Sahingga 'ija ſudah tarîma natsihhet 'itu, dàn ſedàng terlâlu râdjin 'adânja dengan ſahadjânja ſudah kaluwar pergi kapada kâmu.

18 Maka kâmij lâgi ſudah menjûroh pergi ſertânja 'itu sûdâra lâki p 'itu, bagi ſijâpa 'ada pudjiᵛan dâlam 'Indjîl pada ſakalijen djamâxat.

19 Maka bûkan 'ini sâdja, tetâpi lâgi 'ija ſudah terpîleh 'awleh ſegala djamâxat 'âkan berᵛangkat ſerta kâmij membâwa derma 'ini, jang deperlakûkan 'awleh chidmet kâmij 'âkan kamulijâᵛan mahâ besàr Tûhan 'itu djûga, dàn kaſadijâᵛan hâti kâmu.

20 Sedàng kâmij berᵛingat p deri pada hhâl 'ini, 'âgar djângan bârang saᵛawrang pertjelâkan kâmij dâlam kalimpâhan 'ini, jang deperlakûkan 'awleh chidmet kâmij:

21 Sedàng

21 Sedàng kâmij bertjintâkan ſegala bârang jang bâjik, bûkan sâdja dihadâpan Hhadlret mahâ besàr Tûhan, tetâpi lâgi dihadâpan ſegala mânuſija p.

22 Maka lâgi kâmij ſudah menjûroh pergi ſerta marîka 'îtu sûdâra lâki p kâmij, jang kâmij ſudah mentjawba bânjakh kâli pada bânjakh perkâra bahuwa râdjin 'adânja: dan ſakârang mâkin lebèh râdjin 'awleh pangharâpan besàr 'îtu, jang kapada kâmu.

23 'Adapawn mâwu 'âkan Titus, 'ija 'ada ſakutûku, dan sâma pang'ardja di'antâra kâmu: mâwu ſegala sûdâra lâki p kâmij, marîka 'îtu 'ada paſûroh p ſegala djamâ'at, dan kamulijâ'an 'Elmesêh.

24 Sebàb 'îtu hendakhlah kâmu menondjokh kapada marîka 'îtu penondjôkan pang'asêhan kâmu, dan penggâhan kâmij 'âkan kâmu, lâgi dihadâpan ſegala djamâ'at.

FATSAL JANG KA IX.

1 'ADapawn 'âkan djawâtan derma jang gûna ſegala walij tijâda 'ada 'ûſah padâku menjûrat kapada kâmu.

2 Kârana 'âku mang'atahuwij kaſadija'an hâti kâmu, jang deri padânja 'âku menggah 'âkan kâmu dihadâpan 'awrang Makhedawnij, bahuwa 'awrang 'Achâjâ telàh terlangkap lebèh lâma deri pada ſatâhon: maka 'usâha jang mulânja deri pada kâmu 'îtu ſudah mendjagâkan bânjakh 'awrang.

3 Tetâpi 'âku ſudah menjûroh sûdâra p lâki p 'îni, ſopâja penggâhan kâmij jang 'âkan kâmu 'îtu djângan deſija p kan pada perkâra 'îni: ſopâja, ſeperti ſudah kukâta, kâmu 'ada terlangkap.

4 Dan ſopâja mudah p an, djikalaw bârang 'awrang Makhedawnij dâtang ſertâku, dan mendâpat kâmu tijâda terlangkap, djângan kâmij 'îni (ſopâja djângan kâmij kâta kâmu 'îni) bermâluw pada 'îni djûga burhân penggâhan.

5 Sebàb 'îtu 'âku ſudah kîra p wâdjib mang'âdjakh ſegala sûdâra lâki p 'îtu, ſopâja 'ija dâtang dihûlu kapada kâmu, dan ſadijâkan dihûlu perij dermâwan kâmu 'îtu jang dihûlu telàh deberitâkan, ſopâja 'îtu 'ada terlangkap bagîtu seperti ſawâtu perij dermâwan, dan bûkan ſeperti ſawâtu perij kîkir.

6 Maka 'âku katâkan 'îni, ſijâpa jang menâbor bîdji p an dengan kûrangnja, maka dengan kûrangnja lâgi 'ija 'âkan meng'atàm: dan ſijâpa jang menâbor bîdji p an dengan lebehnja, maka dengan lebehnja lâgi 'ija 'âkan meng'atàm.

7 Hendakhlah mâſing p ſa'awrang berbowat 'âtas nijet hatînja: djângan deri pada dûka p, 'âtaw deri pada gâgah p. Kârana 'Allah meng'asêhij ſa'awrang jang memberij dengan ſuka p.

8 Maka 'Allah 'ada kawâſa 'âkan melimpahkan ſamowa nixmat kapada kâmu; ſopâja, ſedàng pada ſegala ſaſawâtu pada ſedekâla wakhtu kâmu mempunjâ'ij ſaſawâtu katjukôpan, kâmu limpah 'âkan meng'ardjâkan ſaſawâtu perbowâtan jang bâjik.

9 Seperti ſudah tersûrat: 'ija ſudah hamburkan, 'ija ſudah berîkan pada 'awrang miskîn: xadâletnja tinggal ſampej ſalâma p nja.

10 Tetâpi ſijâpa jang meng'upajâkan benèh pada 'awrang jang berbenehkan, hendakhlah 'ija lâgi meng'upajâkan rawtij 'âkan makânan, dan perbânjakhkan perhuma'anmu, dan menambâhij bowah p an xadâletmu:

11 Sopâja pada ſegala ſaſawâtu kâmu djâdi kâja 'âkan melakûkan ſaſawâtu kamurâhan, jang 'awleh kâmij meng'ardjâkan ſjukûr kapada 'Allah.

12 Kârana djawâtan perſombâhan 'îni bûkan sâdja 'ada memunôhij kakurângan ſegala walij, tetâpi 'îtu lâgi 'ada limpah 'awleh bânjakh ſjukûr kapada 'Allah:

13 Sedàng 'awleh pertjakâpan djawâtan 'îni marîka 'îtu memulijâkan 'Allah deri kârana kabakhtijan 'ikhrâr kâmu 'âkan 'Indjil 'Elmesêh, dan deri kârana kamurâhan 'âkan memberij bahagijan kapada marîka 'îtu, dan kapada ſakalijen 'awrang:

14 Dan 'awleh pemohônan marîka 'îtu kârana kâmu jang rinduw dendam 'âkan kâmu, deri kârana nixmat 'Allah jang terlâku ka'âtas kâmu.

15 SJahdan 'adâlah kirânja ſjukûr bagi 'Allah deri kârana 'anugarahnja jang tijâda katutôran.

FATSAL JANG KA X.

1 SAbermûla maka 'âku 'îni Pawlus minta pada kâmu 'awleh kadjinâkan dan kamurâhan 'Elmesêlh, 'âku jang dihadâpan 'îtu ſonggohpawm 'ada rindah di'antâra kâmu, tetâpi jang dibalâkang 'îtu 'ada perkâſja 'âtas kâmu:

2 'Áku minta kalàkh, ſopâja 'âku jang lhâdlir djângan 'ada perkâſja dengan kaluwâſan hâti 'îtu, jang ſertânja 'âku dekîra p kan membarâni p kan dirîku, 'âtas bârang 'awrang, jang kîra p kan kâmij, ſa'awleh kâmij berdjâlan menûrut dâging.

3 Kârana ſedàng kâmij berdjâlan didâlam dâging, tijâda kâmij meng'ardjâkan paparângan menûrut dâging:

4 Kârana ſegala ſindjâta paparângan kâmij 'îtu bûkan kadagîngan, hânja kakawasâ'an 'awleh 'Allah 'âkan perobôhan ſegala kawta.

5 Sedàng kâmij merobohkan ſegala perkîra p an, dan ſaſawâtu katinggijan, jang meng'âtas p dirînja lâwan maxrifet 'Allah, dan menâwan ſaſawâtu budij bitjâra kabâwah thâxat 'Elmesêlh:

6 Dan kâmij berlangkap p an 'âkan berbâlaskan ſaſawâtu maxtsijet, manakâla thâxat kâmu 'âkan hâbis deganâpij.

7 'Adâkah kâmu melîhat bârang jang dimûka? djikalaw bârang ſa'awrang hârap sâma ſendirînja bahuwa dâlam milik 'Elmesêlh 'adânja, hendaklhlah 'ija pûla kîra p 'îni deri pada ſendirînja, bahuwa ſeperti 'ija 'ada dâlam milik 'Elmesêlh, bagîtu lâgi kâmij 'ada dâlam milik 'Elmesêlh.

8 Kârana djikalaw lâgi 'âku dengan lebèh p nja mâwu menggahkan 'apa p deri kârana peng'awâſa kâmij, jang mahâ Tûhan ſudah karunjâkan pada kâmij 'âkan perbajîkan, dan bûkan 'âkan perobôhan kâmu, nistjâja tijâda 'âku 'âkan bermâluw:

9 Sopâja djângan 'âku njâta, ſa'awleh p 'âku mâwu pertâkotkan kâmu 'awleh risâlet p.

10 Kârana risâlet p 'îtu, berkâta marîka 'îtu, ſonggohpawn 'ada barat dan karàs: tetâpi kahadâpan tûbohnja 'îtu lemàh, dan perbahasâ'annja 'îtu hîna p rupânja.

11 'Awrang jang ſabagîni hendaklhlah kîra p 'îni, bahuwa bagimâna kâmij 'ada dengan kâta p dâlam risâlet p, ſedàng kâmij 'ada ghâ'ib, bagîtu lâgi kâmij 'ada dengan kardja p, ſedàng kâmij 'ada lhâdlir.

12 Kârana tijâda kâmij barâni mendjîdjir, 'âtaw membanding dîrij kâmij dengan bârang 'awrang jang pûdji p dirînja: tetâpi marîka 'îni tijâda meng'arti bahuwa 'ija permanâ'ij dirînja dengan dirînja, dan membanding dirînja dengan dirînja.

13 Tetâpi kâmij 'îni tijâda 'âkan menggahkan dîrij kâmij terlâlu ſakâli 'âmat: tetâpi bahuwa kâmij, tûrut permâna lhânûn, bârang permâna jang 'Allah ſudah membahâgij pada kâmij, ſudah dâtang lâgi ſampej kapada kâmu.

14 Kârana tijâda kâmij melandjur dîrij kâmij terlâlu djâwoh, ſa'awleh p tijâda hâros kâmij dâtang kapada kâmu: kârana kâmij lâgi ſudah dâtang ſampej kapada kâmu dengan chothbat 'Indjîl 'Elmesêlh.

15 Tijâda kâmij menggahkan dîrij kâmij terlâlu ſakâli 'âmat 'âtas kalelâhan 'awrang lâjin p, tetâpi ber'âſa, 'apabîla 'îmân kâmu 'âkan hâbis bertambah p, bahuwa kâmij 'âkan deperbeſarkan kapada kalimpâhan di'antâra kâmu menûrut lhânûn kâmij:

16 'Akan memberîta 'Indjîl pada bârang tampat jang diſabaràng sâna deri pada kâmu: bûkan 'âkan menggahkan dîrij kâmij pada khânûn 'awrang lâjin 'âtas bârang jang ſadija.

17 'Adapawn ſijâpa menggahkan dirînja, bâjiklah 'ija menggahkan dirînja pada mahâ besàr Tûhan.

18 Kârana bûkan ſijâpa memûdjij dirînja, tetâpi ſijâpa mahâ besàr Tûhan memûdjij, 'ija djûga jang 'ada tertjawba.

FATSAL JANG KA XI.

1 HEj kirânja kâmu mendirîta 'âku ſedîkit p pada kabodôkanku! behkan lâgi hendaklhlah kâmu mendirîta 'âku.

2 Kârana 'âku tjembûruw 'âkan kâmu dengan katjemburuwan 'Allah. Kârana 'âku ſudah menûnang kâmu 'âkan menghâdapkan kâmu ſeperti ſa'awrang parâwan jang sûtjij pada ſawâtu

wâtu lâki p, jang nij pada 'Elmesêlh:

3 Tetâpi 'âku tâkot, bahuwa ſeperti 'ûlar 'itu ſudah membinjanâkan Hawâ 'awleh tîpu dajânja, bagîtu rûſakh ſegala 'angan p kâmu, 'âkan ſasàt deri pada katulûſan 'itu jang hentar kapada 'Elmesêlh.

4 Kârana djikalaw 'awrang jang dâtang berchothbatkan ſa'awrang Kîsaj lâjin, jang ſudah tijâda kâmij berchothbatkan, 'âtaw djikalaw kâmu tarîma bârang Rôlh lâjin, jang ſudah tijâda kâmu tarîma, 'âtaw bârang 'Indjîl lâjin, jang ſudah tijâda kâmu menjambot, nistjâja kâmu 'âkan mendirîta dija dengan ſabetulnja.

5 Kârana 'âku kîra p, bahuwa pada bârang ſaperkâra ſudah tijâda terkûrang 'adâku deri pada ſegala Rasûl jang ter'utâma.

6 Kârana djikalaw ſakâlipawn lâgi 'âku 'ada ſa'awrang 'umij pada perkata'an, dan hânja ſaſonggohnja tijâda pada peng'atahuwan: tetâpi ſakâli p pada ſakalijen perkâra kâmij ſudah denjatâkan di'antâra kâmu.

7 Sudahkah 'âku berbowat dawſa, ſedang 'âku ſudah merindahkan dirîku, ſopâja kâmu 'îni detinggîkan? ſedang 'âku ſakâſeh p ſudah memberîta 'Indjîl 'Allah kapada kâmu?

8 'Aku ſudah merugîkan djamâat lâjin p, ſedang 'âku ſudah meng'ambil musâra deri padânja 'itu, 'âkan chidmet kâmu: dan ſedang 'âku 'adâlah hhâdlir di'antâra kâmu, dan berkakurângan, maka ſudah tijâda 'âku memberij bârang sûkar pada ſa'awrang pawn.

9 Kârana kakurânganku 'itu ſegala sûdâra lâki p, jang dâtang deri pada Makhedawnijâ, ſudah memunôhij: dan pada ſegala ſaſawâtu 'âku ſudah memaliharâkan dirîku, dengan tijâda meng'adâkan kabarâtan pada kâmu, dan lâgi 'âku 'âkan memaliharâkan diriku ſabagîtu.

10 Demi hhakhîkhet 'Elmesêlh jang 'ada ſertâku, bahuwa penggâhan 'îni dâlam ſegala benowa 'Achâjâ tijâda 'âkan detagahkan deri padâku.

11 Kârana 'apa? 'itûkah 'awleh kârana ſebàb tijâda 'âku meng'aſêhij kâmu? bahuwa 'Allah meng'atahuwij 'itu.

12 Tetâpi bârang jang 'âku berbowat, 'itu 'âku 'âkan berbowat lâgi, ſopâja 'âku memûtuskan kilet ſegala 'awrang jang hendakh berkilet, ſopâja dâlam perkâra, 'âkan jang mâna marîka 'itu menggah, 'ija kadapâtan ſeperti lâgi kâmij 'îni.

13 Kârana ſegala Rasûl dusta jang demikijen 'îni 'ijâlah peng'ardja p jang berbôhong, jang menjarupâkan dirînja dengan Rasûl p 'Elmesêlh.

14 Maka tijâda 'itu kadjîb: kârana Sjejthân ſendirij menjarupâkan dirînja dengan Mal'âku-'lnûr.

15 Bagîtu kalàkh tijâda 'itu katlîm, djikalaw lâgi châdim p nja menjarupâkan dirînja dengan châdim p kadâlet: jang kâkhibetnja 'âkan 'ada ſakhadàr perbowâtan p nja.

16 Pûla 'âku berkâta, djângan bârang ſa'awrang ſangka 'âku 'ada bôdokh: tetâpi djikalaw tijâda demikijen, maka hendakhlah kalàkh kâmu menjambot 'âku ſalâku ſa'awrang bôdokh, ſopâja lâgi 'âku 'îni dâpat menggah bârang ſidîkit.

17 Bârang jang 'âku meng'ûtjap, tijâda 'âku meng'ûtjap 'itu dengan tîtah mahâ besàr Tûhan, hânja ſa'awleh p dengan kabodôkan, pada 'îni djûga burhân penggâhan.

18 Sedang bânjakh 'awrang menggahkan dirînja 'âtas perij dâging, maka 'âku 'îni lâgi 'âkan menggahkan dirîku.

19 Kârana mudah p djûga kâmu mendirîta ſegala 'awrang jang tijâda berbudij, ſedang 'awrang berbudij 'adâmu.

20 Kârana kâmu mendirîta djûga, djikalaw bârang ſa'awrang perhambâkan kâmu, djikalaw bârang ſa'awrang mâkan kâmu hâbis, djikalaw bârang ſa'awrang meng'ambil 'apa p deri pada kâmu, djikalaw bârang ſa'awrang meng'âtas p dirînja, djikalaw bârang ſa'awrang menampar mukâmu.

21 'Aku katâkan 'îni 'âtas perij kahina'an, ſa'awleh p kâmij 'îni ſudahlah 'ada lemàh: tetâpi dengan perkâra 'itu dâlam jang mâna bârang ſa'awrang dâpat membarâni p kan dirînja, bahuwa 'âku berkâta dengan kabodôkan, lâgi 'âku 'îni membarâni p kan dirîku.

22 'Adâkah marîka 'itu 'awrang Kibrânij? bahuwa

bahuwa lâgi 'âku 'îni: 'adâkah marîka 'îtu 'awrang Jisrâ'ejlij? bahuwa lâgi 'âku 'îni: 'adâkah marîka 'îtu benèh 'Ibrâhîm? bahuwa lâgi 'âku 'îni:

23 'Adâkah marîka 'îtu châdim p 'Elmesêlh? nistjâja 'âku berkâta sedàng bôdokh 'adâku, bahuwa 'âku 'îni terlebehlah: terlimpah pada bâgej p lelàh, terlâku pada bâgej p pâluw, terlimpah pada bâgej p pandjâra, bânjakh kâli dâlam bâgej p bahâja mawt.

24 'Awleh 'awrang Jehûdij lîma kâli 'âku sudah menanggong 'ampat pûloh pâluw kûrang 'asa.

25 Tîga kâli 'âku sudah detjomokhkan, sakâli 'âku sudah delûtar dengan bâtu p, tîga kâli 'âku sudah tjawba kakarâman kapal, sontokh samâlam dan sasijang lamânja 'âku sudah hânjut di'arôngan.

26 Bânjakh kâli pada perdjalânan, pada bâgej p bahâja sûngej p, pada bâgej p bahâja 'awleh penjâmon p, pada bâgej p bahâja 'awleh bangsâku, pada bâgej p bahâja 'awleh CHalâjikh, pada bâgej p bahâja didâlam negerij, pada bâgej p bahâja didâlam gûron, pada bâgej p bahâja dilâwut, pada bâgej p bahâja di'antâra segala sûdâra lâki p jang dusta:

27 Dengan kalelâhan dan kasusâhan, bânjakh kâli dengan djâga p, dengan lâpar dan hâwus, bânjakh kâli dengan powâsa, dengan kadingînan dan katalandjângan.

28 Katjuwâli segala perkâra jang deri luwar, maka katjintâ'an 'âkan sakalijen djamâ'at 'îtu sahârij p menjalàp 'âku.

29 Sijapâtah 'ada lemàh, maka tijâda 'âku 'ada lemàh? sijapâtah kena sjak, maka tijâda 'âku 'îni hângus?

30 Djikalaw hâros menggah sasawâtu, maka 'âku 'âkan menggah segala hâl kalemâhanku.

31 'Allah jang Bâpa Tûhan kâmij Sîsâj 'Elmesêlh, jang 'ada mubârak sampej salâma p nja, 'îtu meng'atahuwij bahuwa tijâda 'âku berdusta.

32 Bahuwa Panghûlu 'umet jang dibâwah Sulthân 'Aretâ di-Daméselh 'îtu sudah sûroh meng'awâlij pintu p negerij 'awrang Daméselh, hendakh menangkap 'âku.

33 Maka deri pada sawâtu tingkap didâlam sawâtu pâtul 'âku delâbohkanlah deri 'âtas dejwâla, dân larîlah berlepàs dirîku deri pada tângan p nja.

FATSAL JANG KA XII.

1 DJikalaw songgohpawn tijâda pâtut padâku menggah, 'âku djûga 'âkan dâtang membîlang babarapa pang'alihâtan dân katurônan deri pada mahâ Tûhan.

2 'Âku meng'enàl sa'awrang mânusija Mesêlhij dihûlu deri pada 'ampat belàs tâhon, (mâwu 'îtu djâdi didâlam tûboh, tijâda kukatahuwij, mâwu diluwar tûboh, tijâda kukatahuwij: 'Allah djûga jang meng'atahuwij:) bahuwa 'awrang jang sabagîtu sudah terabût sampej kadâlam lângit jang katîga.

3 Behkan 'âku meng'enàl sa'awrang mânusija jang sabagîtu, (mâwu 'îtu djâdi didâlam tûboh, mâwu diluwar tûboh, tijâda kukatahuwij: 'Allah djûga jang meng'atahuwij:)

4 Bahuwa 'ija sudah terabût sampej kadâlam Firdaws, dân sudah menengar babarapa perkata'an jang tijâda terkatâkan, jang tijâda lhalâl pada sa'awrang mânusija meng'ûtjap dija.

5 'Âkan 'awrang jang sabagîtu 'âku mâwu menggah: tetâpi 'âkan sendirîku tijâda 'âku mâwu menggah, melâjinkan pada kalemâhan p ku.

6 Kârana djikalaw 'âku hendakh menggah, tijâda 'âku 'âkan 'ada bôdokh: kârana 'âku 'âkan meng'atâkan kabenâran: tetâpi 'âku menâhan dirîku, sopâja djângan bârang sa'awrang kîra p 'âkan dâku lebèh deri pada bârang jang 'ija melîhat 'âku 'ada, 'âtaw bârang jang 'ija menengar deri padâku.

7 Dân sopâja djângan 'âku meng'âtas p dirîku 'awleh kârana kalebêhan segala katurônan, maka sawâtu dûrij jang tâdjam sudah deberîkan padâku didâlam dâging, ja'nij, sawâtu surôhan Sjejthân 'âkan menggôtjoh 'âku, sopâja djângan 'âku meng'âtas p dirîku.

8 'Âkan lhâl 'îni tîga kâli 'âku sudah memôhonkan mahâ Tûhan, sopâja 'ija 'âkan lâlu deri padâku.

9 Maka 'ija sudah bafermân kapadâku: nis-

matku

matku 'îtu pâda bagîmu: kârana khowatku deganâpij dâlam kalemâhan. Bagîtu kalàkh dengan terlebèh ſuka 'âku 'âkan mengggah dâlam ſegala kalemâhanku, ſopâja khowat 'Elmesêth 'îtu meng'adijâmij didâlam 'âku.

10 Sebàb 'îtu 'âku berkenàn pada bâgej p kalemâhan, pada bâgej p katjelâ'an, pada bâgej p kaſukâran, pada bâgej p perhambâtan, pada bâgej p kapitjâkan 'awleh kârana 'Elmesêth. Kârana manakâla 'âku 'ada lemàh, tatkâla 'îtu 'âku 'ada kawâſa.

11 'Âku ſudah djâdi bôdokh, ſambil meŋggah: kâmu 'îni ſudah paksâkan 'âku: kârana ſudah 'ada hâros 'âku 'îni depûdjij 'awleh kâmu: kârana pada bâraŋg ſaperkâra ſudah tijâda terkûraŋg 'adâku deri pada ſegala Rasûl jaŋg ter'utâma, djikalaw ſakâlipawn tijâda 'ada bâraŋg peŋg'apâku.

12 'Adapawn ſegala tanda ſa'awraŋg Rasûl ſudah deperlakûkan di'antâra kâmu dengan ſaſawâtu katahânan, 'awleh ſualâmet p, dàn muzdjizat p, dàn khowat p.

13 Kârana 'apâtah garàŋg 'ada pada jaŋg mâna kâmu ſudah 'ada terkûraŋg deri pada ſegala djamâzat lâjin p, melâjinkan bahuwa 'âku 'îni ſendîrij ſudah tijâda memberij bâraŋg sûkar pada kâmu? 'amponîlah kiránja padâku sâlah 'îni.

14 Lîhatlah katîga kâli 'âku 'ada ſadija hendakh dâtaŋg kapada kâmu, tetâpi tijâda 'âku 'âkan memberij bâraŋg sûkar pada kâmu. Kârana tijâda 'âku menontûtij harta kâmu, hânja dîrij kâmu djûga. Kârana tijâda hâros 'ânakh p berbendâkan bagi 'ibuw bâpa, tetâpi 'ibuw bâpa bagi 'ânakh p.

15 Maka 'âku 'îni dengan ſuka hatîku 'âkan balandjâkan, dàn debalandjâkan kârana djîwa p mu: djikalaw ſakâlipawn 'âku 'ada meŋg'asêhij kâmu dengan limpah p, terkûraŋg djûga 'âku dekaſêhij.

16 Tetâpi bejar 'îtu 'ada, 'âku 'îni ſudah tijâda meŋg'adâkan kabarâtan pada kâmu: tetâpi ſedàŋg 'âku 'adâlah tjeredikh, maka 'âku ſudah menaŋgkap dîrij kâmu dengan motslehhat.

17 Sudahkah 'awleh bâraŋg ſa'awraŋg deri pada ſegala 'awraŋg jaŋg ſudah kusûroh pergi kapada kâmu 'âku mentjahârij lâba deri pada kâmu?

18 'Âku ſudah minta kapada Tîtus, dàn ſudah sûroh sûdâra lâki p 'îtu pergi ſertânja: ſudahkah Tîtus mentjahârij lâba deri pada kâmu? bûkankah kâmij ſudah berdjâlan menûrut rôhh 'îtu djûga? bûkankah menûrut tâpakh p kâki 'îtu djûga?

19 Saŋgkâkah kâmu pûla, bahuwa kâmij membâwa zudzur kapada kâmu? ſahâdja dihadâpan hhadlret 'Allah kâmij meŋg'ûtjap dengan ſabda 'Elmesêth: maka ſakalijennja 'îtu djûga, hej 'awraŋg kekâſeh p, 'âkan perbajîkan kâmu.

20 Kârana 'âku tâkot, bahuwa, manakâla 'âku 'âkan hâbis dâtaŋg, bâraŋg ſaperkâra tijâda 'âku 'âkan mendâpat kâmu demikijen ſeperti 'âku ſuka, dàn bahuwa 'âku 'îni 'âkan kadapâtan pada kâmu demikijen ſeperti kâmu tijâda ſuka: djângan ſaperkâra 'ada bâraŋg perbantâhan, kadaŋgkejan, ka'amarâhan, perkalahijan, peŋg'ompâtan, peŋg'upâkan, kadjumawâ'an, kahûro harâ'an.

21 Sopâja pûla, manakâla 'âku 'âkan hâbis dâtaŋg, djângan 'Ilahku merindahkan 'âku dihadâpan kâmu, dàn 'âku berkâboŋg 'awleh kârana bânjakh 'awraŋg jaŋg dihûlu ſudah berdawſa, dàn jaŋg tijâda 'âkan hâbis tawbat deri pada katjamâran, dàn paſondâlan, dàn pertjabûlan jaŋg telàh debowatnja.

FATSAL JANG KA XIII.

1 PAda katîga kâli 'îni 'âku dâtaŋg kapada kâmu: 'âtas bûnji mûlut duwa 'âtaw tîga 'awraŋg ſjakſi 'âkan berdîrij ſaſawâtu perkatâ'an.

2 Dihûlu 'âku ſudah meŋg'ûdjar, dàn dihûlu 'âku 'ada berkâta 'îtu, ſedàŋg 'âku 'ada hhâdlir pada kaduwa kâli, dàn ſakâraŋg 'âku menjûrat 'îtu, ſedàŋg 'âku 'ada ghâ'îb, kapada ſegala 'awraŋg jaŋg dihûlu ſudah berdawſa, dàn kapada ſakalijen 'awraŋg lâjin p, bahuwa manakâla ſudah kudâtaŋg kombâli, tijâda 'âku hendakh sâjaŋg 'âkan marîka 'îtu:

3 Sedàŋg kâmu menontûtij ſawâtu pertondjokh 'Elmesêth jaŋg meŋg'ûtjap didâlam 'âku, jaŋg tijâda 'ada lemàh 'âkan kâmu, hânja kawâſa di'antâra kâmu.

4 Kârana djīkalaw ſakâlipawn 'ija ſudah detſalībkan derī pada kalemâhan, dan hânja ſaſongohnja 'ija hîdop derī pada khowat 'Allah. Kârana lâgi kâmij 'îni 'ada lemàh didâlam dija, tetâpi 'âkan hîdop ſerta dengan dija derī pada khowat 'Allah kapada kâmu.

5 Hendakhlah kâmu mentjawbâ'ij ſendirîmu kâluw p kâmu 'ada dâlam 'îmân, hendakhlah kâmu memariksâ'ij ſendirîmu. 'Antah tijadâkah kâmu meng'enàl ſendirîmu, bahuwa Xîsâj 'Elmesêlh 'ada didâlam kâmu? melâjinkan djīka bârang ſaperkâra kâmu 'ada kabowang p an.

6 Tetâpi 'âku ber'âſa, bahuwa kâmu 'âkan meng'arti, bahuwa kâmij 'îni tijâda 'ada kabowang p an.

7 Maka 'âtas tjitâku deberìj 'Allah kirânja, ſopâja djângan kâmu berbowat bârang jang djâhat: bûkan ſopaja kâmij 'îni kadapâtan kaparikſa p an, tetâpi ſopâja kâmu 'îni berbowat bârang jang bâjik, dan kâmij 'îni djâdi ſa'awleh p 'awrang kabowang p an.

8 Kârana tijâda kâmij ſampat berbowat 'apa p lâwan kabenâran, hânja gûna kabenâran djûga.

9 Kârana kâmij ſuka tjita manakâla kâmij 'îni 'ada lemàh, dan kâmu 'îni 'ada perkâſja. 'Adapawn kâmij lâgi mentjita khâl 'îni, jaxnij perlangkâpan kâmu.

10 Sebàb 'îtu, ſedang 'âku 'ada ghâ'îb, 'âku menjûrat ſegala perkâra 'îni, ſopâja, manakâla 'âku 'ada khâdlîr, djângan 'âku pâkej kabingîſan, menûrut peng'awasâ'an jang mahâ Tûhan ſudah karunjâkan padâku 'âkan perbajîkan, dan bûkan 'âkan perobôhan.

11 Sjahdan, hej sûdâra p lâki p, hendakhlah kâmu ſuka tjita, hendakhlah kâmu djâdi langkap, hendakhlah kâmu dehîborkan, hendakhlah kâmu mentjita ſawâtu djûga perkâra, hendakhlah kâmu berdâmej p an: maka 'Allah jang pôhon mukhabet dan ſalâmet 'âkan 'ada ſerta dengan kâmu.

12 Berîlah ſalâm ſa'awrang pada ſa'awrang dengan ſawâtu kûtjop jang sûtjij. Samowa walij memberìj ſalâm pada kâmu.

13 Nixmat mahâ Tûhan Xîsâj 'Elmesêlh, dan mukhabet 'Allah, dan muſjârakat Rôkhudus 'Ikhudus 'adâlah kirânja dengan kâmu ſakalijen. 'Âmîn.

Tersûrat Risâlet jang kaduwa 'îni kapada 'awrang Korinthus, dan terkîrim derī pada Filipij di-Makhedawnijâ, 'awleh Tîtus dan Lûkhâ.

RISÂLET RASÛL PAWLUS
kapada 'awrang
DJALATIJÂ.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 PAwlus ſa'awrang Rasûl, (jang terdoxâ bûkan derī pada mânuſija p, dan bûkan 'awleh bârang ſa'awrang mânuſija, hânja 'awleh Xîsâj 'Elmesêlh, dan 'Allah Bâpa, jang ſudah membangkitkan dija derī 'antâra 'awrang mâti p,)

2 Dan ſamowa sûdâra lâki p jang 'ada ſertâku, kapada ſegala djamâxat di-Djalatijâ:

3 'Adâlah kirânja nixmat pada kâmu, dan ſalâm derī pada 'Allah Bâpa, dan Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmesêlh:

4 Jang ſudah ſarahkan ſendirînja kârana ſegala dawſa kâmij, ſopâja 'ija membanton kâmij derī pada xâlam kapista jang ſakârang 'îni, menûrut kahendakh 'Allah jang Bâpa kâmij.

5 Bagi ſijâpa 'adâlah kirânja kamulija'an derī pada kakàl ſampej kakàl. 'Âmîn.

6 'Âku khejrân, bahuwa kâmu ſaſegaràh depindahkan derī pada Tûhan jang ſudah mendoxâ kâmu dengan nixmet 'Elmesêlh, kapada 'Indjîl jang lâjin:

7 Sedang tijâda 'ada lâjin: tetâpi 'ada bârang 'awrang jang mengharûkan kâmu, dan hendakh menjongſongkan 'Indjîl 'Elmesêlh.

8 Tetâpi djīkalaw ſakâlipawn lâgi kâmij 'îni, 'âtaw bârang ſa'awrang Melâ'îkat derī dâlam ſawrga memberîta pada kâmu 'Indjîl lâjin derī pada bârang jang kâmij ſudah memberîta pada kâmu, bahuwa karàm 'âtasnja.

9 Seperti dihûlu kâmij ſudah meng'ûdjar, maka

maka ſakârang pûla 'âku berkâta, djikalaw bârang ſa'awrang memberîta pada kâmu 'Indjil lâjin deri pada bârang jang kâmu ſudah menarîma, bahuwa karam 'âtasnja.

10 'Antah 'akûkah ſakârang meng'âdjar 'awrang berbakhti pada mânuſija p 'âtaw pada 'Allah? 'âtaw 'akûkah tjahârij 'ada berkenàn pada mânuſija p? kârana djikalaw lâgi 'âku 'ada berkenàn pada mânuſija p, nistjâja tijâda 'âku 'âkan 'ada hamba 'Elmesêkh.

11 Tetâpi 'âku memaxlûmkan pada kâmu, hej sûdâra p lâki p, 'âkan 'Indjil 'îtu jang telàh deberîtakan 'awlehku, bahuwa 'îtu bûkan 'ada ſeperti pendâpat mânuſija.

12 Kârana ſonggoh ſudah tijâda 'âku 'îni tarîma 'îtu deri pada mânuſija, dan ſudah tijâda 'âku ber'âdjar 'îtu, hânja 'awleh katurônan deri pada Xîsaj 'Elmesêkh.

13 Kârana kâmu ſudah dengar perij perdjalânanku, jang dihûlu kâla 'adâlah dâlam 'agama Jehûdij, bahuwa dengan lebèh p nja 'âku ſudah menghambat djamâxat 'Allah, dan merûſakh dija 'îtu.

14 Dan bahuwa 'âku ſudah berlâku dâlam 'agama Jehûdij, lebèh deri pada bânjakh 'awrang jang saxumor dengan 'âku didâlam bangsâku, sedang dengan limpahnja 'âku 'adâlah tjembûruw 'âkan ſegala khadîtz nejnekh mawjangku.

15 Tetâpi tatkâla ſudah radlâ 'Allah, jang ſudah menjakûkan 'âku deri pada purût 'ibûku, dan mendoxâ 'âku 'awleh nixmetnja,

16 Menjatâkan 'Ânakhnja lâki p didâlam 'âku, ſopâja 'awleh chothbat 'Indjil 'âku memberîta dija di'antâra CHalâjikh, maka deri pada kotîka 'îtu ſudah tijâda 'âku berbitjâra dengan dâging dan dârah:

17 Dan ſudah tijâda 'âku pûlang ka-Jerûſalejm kapada ſegala 'awrang jang Murſal dihûlu deri padâku: tetâpi ſudah kupergi berdjâlan katânah Xarab, dan pûla ſudah kukombâli kapada Daméſekh.

18 Satelàh 'îtu maka komedijen deri pada tîga tâhon ſudah kupûlang kapada Jerûſalejm hendakh meng'ondjôngij Petrus: dan ſudah kutinggal ſertânja lîma belàs hârij lamânja.

19 Dan bârang ſa'awrang lâjin deri pada ſegala Rasûl p ſudah tijâda kulihat, kajuwâlij Jaxkhûb sûdâra lâki p mahâ Tûhan 'îtu.

20 'Adapawn 'âkan bârang jang 'âku menjûrat kapada kâmu, bahuwa ſaſonggohnja 'âku berſjakſi dihadâpan khadlret 'Allah, bahuwa tijâda 'âku berdusta.

21 Satelàh 'îtu maka ſudah kudâtang kapada bârang benowa Sûrijâ dan Kilikijâ.

22 Maka 'âkan rupâku tijâda 'adâlah 'âku kakenâlan pada ſegala djamâxat ditânah Jehûdâ, jang dâlam 'agama 'Elmesêkh.

23 Tetâpi marîka 'îtu ſudahlah dengar sâdja 'awrang berkâta, bahuwa 'awrang 'îtu jang dihûlu kâla ſudah menghambat kâmij, 'ija ſakârang memberîta 'îmân, jang dihûlu kâla telàh derûſakhnja.

24 Maka marîka 'îtu ſudah memulijâkan 'Allah 'awleh kârana 'âku.

FATSAL JANG KA II.

1 SAtelàh 'îtu maka komedijen deri pada 'ampat belàs tâhon pûla 'âku ſudah mûdikh kapada Jerûſjalejm ſerta dengan Barnabâ, ſambil membâwa lâgi Tîtus ſertâku.

2 Maka mûdikhlah 'âku 'awleh ſawâtu katurônan, dan tjeriterâkanlah pada marîka 'îtu 'Indjil 'îtu jang 'âku berchothbatkan di'antâra CHalâjikh: 'istemejwa pada ſegala 'awrang jang mulija, ſopâja mudah p an djângan ſamenâ p 'âku 'ada ber'usâha, 'âtaw ſudah 'ada ber'usâha.

3 'Adapawn 'âkan Tîtus, jang 'adâlah ſertâku, djikalaw ſakâlipawn ſa'awrang Jûnânij 'adânja, ſudah tijâda 'ija delâzimkan 'âkan dechatankan.

4 'Îtupawn 'awleh kârana ſegala sûdâra lâki p dusta, jang terhentar mâſokh sâmar p, jaxnij, jang ſudah dâtang mâſokh ter'andap p hendakh menjuluwij kamaredhejkâ'an kâmij, jang kâmij ſudah ber'awleh dâlam 'agama 'Elmesêkh Xîsaj, 'âgar ſopâja deperhambâkannja kâmij.

5 Pada ſijâpa bârang ſadjâm lamânja ſudah tijâda kâmij berij legàh dengan tondokh dîrij kâmij, ſopâja kabenâran 'Indjil tinggal tatàp ſerta kâmu.

6 Dan 'âkan ſegala 'awrang jang debîlang 'ada

bârang pengʸapânja, bagimâna p dihûlu kâla 'adânja, tijâda 'âku berʸindah: bahuwa 'Allah tijâda mengʸangkat bârang mûka mânuſija: kârana ſegala 'awrang jang mulija ſudah tijâda menjampejkan bârang ſaſawâtu padâku.

7 Hânja dengan chilâfnja djûga, tatkâla marîka 'îtu melîhat, bahuwa ſudahlah tapertâroh padâku chothbat 'Indjîl kapada 'awrang berkûlop; ſeperti pada Petrus chothbat 'Indjîl kapada 'awrang jang pûnja chitânet:

8 (Kârana Tûhan jang bakardjâlah didâlam Petrus 'âkan melakûkan 'Irsâl kapada 'awrang jang pûnja chitânet, 'ija lâgi ſudah bakardja didâlam 'âku diʸantâra ſegala CHalâjikh.)

9 Dân tatkâla Jaxkhûb, dân TSefâ, dân Jahhjâ, jang debîlang 'ada tijang p, 'îtu mengʸakawij nixmat jang telàh dekarunjâkan padâku, marîka 'îtu dân Barnabâ ſudah memberij padâku tângan kânan perſakutuwan, ſopâja kâmij pergi kapada ſegala CHalâjikh, dân marîka 'îtu djûga kapada 'awrang jang pûnja chitânet.

10 Katjuwâlij 'îni djûga ſopâja kâmij 'îngat 'âkan 'awrang miskîn p: bârang jang 'âku lâgi ſudah merâdjinkan dirîku 'âkan berbowat demikijen 'îtu djûga.

11 Dân tatkâla Petrus ſudahlah dâtang kaʸAnthâkijâ, maka 'âku ſudah melâwan padânja dimûka 'awrang, 'awleh kârana kahardîkan 'adânja.

12 Kârana dihûlu deri pada bârang 'awrang ſudahlah dâtang deri pada fihakh Jaxkhûb, mâkanlah 'ija ſahidângan dengan CHalâjikh: tetâpi ſatelàh ſudah marîka 'îtu dâtang, sûrutlah 'ija, dân tjerejkanlah dirînja, ſedàng 'ija tâkot deri pada 'awrang jang pûnja chitânet.

13 Maka lâgi 'awrang Jehûdij lâjin p 'îtu mentjûlas ſertânja: ſahingga lâgi Barnabâ ſudah deʸondorkan ſertânja 'awleh tjûlasnja.

14 Tetâpi tatkâla kulîhat, bahuwa marîka 'îtu tijâda berdjâlan dengan ſabetulnja menûrut kabenâran 'Indjîl, maka berkatâlah 'âku kapada Petrus dihadâpan ſakalijen 'awrang: djikalaw 'angkaw 'îni, jang 'ada ſaʸawrang Jehûdij, 'ada hîdop tjâra CHalâjikh, dân bûkan tjâra Jehûdij, mengʸapa 'angkaw melâzimkan CHalâjikh 'âkan hîdop tjâra Jehûdij?

15 Kâmij 'îni 'ada 'awrang Jehûdij deri pada mûla perʸanâkan, dân bûkan 'awrang berdawſa deri 'antâra CHalâjikh:

16 'Adapawn ſedàng kâmij mengʸatahuwij, bahuwa bârang mânuſija tijâda detaxdîlkan deri pada perbowâtan p ſjarîxet Tawrât, hânja 'awleh 'îmân 'âkan Xîsâj 'Elmesêth: maka kâmij 'îni lâgi ſudah berʸîmân 'âkan 'Elmesêth Xîsâj, ſopâja kâmij detaxdîlkan deri pada 'îmân 'âkan 'Elmesêth, dân bûkan deri pada perbowâtan p ſjarîxet Tawrât: 'awleh kârana ſebàb bârang ſadâging pawn tijâda 'âkan detaxdîlkan deri pada perbowâtan p ſjarîxet Tawrât.

17 Tetâpi djikalaw kâmij, jang ſuka detaxdîlkan 'awleh 'Elmesêth, 'îtu ſendîrij lâgi kadapâtan 'awrang berdawſa, 'adâkah kalàkh 'Elmesêth 'îtu châdim dawſa? palijaslah.

18 Kârana djikalaw bârang jang ſudah kurombakh, 'îtu 'âku perʸûſah pûla, maka 'âku djadîkan dirîku ſaʸawrang pelangkah.

19 Kârana 'awleh ſjarîxet Tawrât 'âku 'îni ſudah mâti lepàs deri pada ſjarîxet Tawrât, ſopâja 'âku hîdop bagi 'Allah.

20 'Âku ſudah detſalîbkan ſerta dengan 'Elmesêth. Maka 'âku hîdop, bûkan lâgi 'âku 'îni, tetâpi 'Elmesêth hîdop didâlam 'âku: 'adapawn bârang jang 'âku ſakârang hîdop didâlam dâging, 'îtu 'âku hîdop 'awleh 'îmân 'âkan 'Anakh 'Allah, jang ſudah mengʸaſêhij 'âku, dân ſudah ſarahkan ſendirînja ganti 'âku.

21 Tijâda 'âku menijadâkan nixmat 'Allah. Kârana djikalaw xadâlet 'ada 'awleh ſjarîxet Tawrât, bagîtu kalàkh 'Elmesêth ſudah mâti ſamenâ p.

FATSAL JANG KA III.

1 HEj 'awrang Djalatijâ jang tijâda berbudij, ſijapâtah ſudah menjulôpij kâmu, 'âkan djângan dengar p an kapada kabenâran: bagi ſijâpa dihadâpan mâta p Xîsâj 'Elmesêth dihûlu ſudah detſifatkan ſaʸawleh p 'ija telàh detſalîbkan diʸantâra kâmu?

2 'Îni djûga 'âku hendakh belʸâdjar deri pada kâmu, ſudahkah kâmu tarîma Rôkh deri pada perbowâtan p ſjarîxet Tawrât, 'âtaw deri pada penengâran 'îmân?

3 Demi-

3 Demikijenkah kâmu tijâda 'aḍa berbudìj? ſeḍàṉg kâmu ſuḍah memulâ'ij deṉgan Rôh, ſakâraṉgkah kâmu menjuḍâhij deṉgan dâging?

4 Sabânjakh ſaṉgsâra ſuḍahkah kâmu merasâ'ij ſameṉâ p? djika ſoṉggoh djûga ſameṉâ p.

5 Jaṉg meṉg'upajâkan kalàkh paḍa kâmu rôh 'îtu, dàn meḷakûkan khowat p di'antâra kâmu, 'ijâkah berbowat 'îtu deṛi paḍa perbowâtan p ſjariẋet Tawrât, 'âtaw deṛi paḍa peneṉgâran 'îmân?

6 Seperti 'Ibrâhîm ſuḍah pertjâja 'âkan 'Allah, dàn 'îtu ſuḍah dekîra p kan padânja 'âkan ẋadâlet:

7 Baǧîtu kalàkh kâmu meṉg'arti, bahuwa ſegaḷa 'awraṉg jaṉg ka'aḍâ'annja deṛi paḍa 'îmân, maṛîka 'îtu 'aḍa 'ânakh p 'Ibrâhîm.

8 Maka 'Elkitâb, jaṉg deṛi dihûlu ſuḍah meṉîlikh, bahuwa 'Allah 'âkan taẋdîlkan ſegaḷa CHalâjikh deṛi paḍa 'îmân, 'îtu dihûlu ſuḍah memberîta 'Indjîl paḍa 'Ibrâhîm: bahuwa ſakalijen chalâjikh 'âkan ber'awleh berkat deṉgan 'aṉgkaw.

9 Baǧîtu kalàkh ſegaḷa 'awraṉg jaṉg ka'aḍâ'annja deṛi paḍa 'îmân 'îtu ber'awleh berkat ſerta deṉgan 'Ibrâhîm jaṉg mû'min.

10 Kârana barapa p 'awraṉg jaṉg ka'aḍâ'annja deṛi paḍa perbowâtan p ſjariẋet Tawrât, maṛîka 'îtu 'aḍa taẋaḷokh kabâwah kûtokh. Kârana ſuḍah tersûrat: kûtokh 'âtas ſaſa'awraṉg jaṉg tijâda tiṉggal tatàp paḍa ſegaḷa bâraṉg jaṉg tersûrat didâlam kitâb Tawrât, 'âkan berlakûkan dija 'îtu.

11 Dàn bahuwa bâraṉg ſa'awraṉg pawn tijâda detaẋdîlkan 'awleh ſjariẋet Tawrât dihadâpan 'Allah 'îtu njâta: kârana 'awraṉg ẋâdil 'âkan hîdop deṛi paḍa 'îmân.

12 Tetâpi ſjariẋet Tawrât 'îtu bûkan 'aḍa deṛi paḍa 'îmân: hânja mânuſija jaṉg berlakûkan ſegaḷa perkâra 'îni 'âkan hîdop 'awlehnja.

13 'Elmesêh ſuḍah menubûs kâmij deṛi paḍa kûtokh ſjariẋet Tawrât, ſeḍàṉg 'ija ſuḍah djâdi ſawâtu kûtokh ganti kâmij. Kârana ſuḍah tersûrat: kakutôkanlah ſaſa'awraṉg jaṉg tergantoṉg paḍa kâjuw.

14 Sopâja berkat 'Ibrâhîm 'îtu ſampej kapaḍa ſegaḷa CHalâjikh 'awleh 'Elmesêh Ẋîsàj, dàn ſopâja kâmij ber'awleh djandji'an Rôh 'awleh 'îmân.

15 Hej sûdâra p lâki p, 'âku berkâta tjâra mânuſija. Bahuwa 'âkan perdjandji'an mânuſija, jaṉg telàh detogohkan, bâraṉg ſa'awraṉg tijâda menijadâkan 'îtu, 'âtaw menambâhij bâraṉg pasàn padânja.

16 'Adapawn ſegaḷa djandji'an 'îtu ſuḍah dekatâkan paḍa 'Ibrâhîm, dàn paḍa benehnja. Tijâda 'ija berkâta paḍa ſegaḷa benehnja, ſa'awleh p 'âkan bânjakh, hânja ſa'awleh p 'âkan ſawâtu djûga, dàn paḍa benehmu: jaṉg 'aḍa 'Elmesêh.

17 Maka 'âku katâkan 'îni: perdjandji'an jaṉg dihûlu telàh detogohkan 'awleh 'Allah dâtaṉg kapaḍa 'Elmesêh 'îtu tijâda debâthilkan 'awleh ſjariẋet Tawrât, jaṉg komedijen deṛi paḍa 'ampat râtus tîga pûloh tâhon ſuḍah timbul, 'âkan pertijadâkan djandji'an 'îtu.

18 Kârana djikalaw pusâka 'îtu berdîrij deṛi paḍa ſjariẋet Tawrât, maka tijâda 'îtu deṛi paḍa djandji'an: tetâpi 'awleh djandji'an 'Allah ſuḍah karunjâkan 'îtu paḍa 'Ibrâhîm.

19 'Apâtah kalàkh perìj ſjariẋet Tawrât? bahuwa 'îtu ſuḍah detambahkan 'awleh kârana ſegaḷa kalaṉgkâhan, ſahiṉgga 'âkan hâbis dâtaṉg benèh 'îtu, paḍa ſijâpa 'îtu ſuḍah terdjandjij: maka 'îtu ſuḍah deſarahkan 'awleh Melâ'îkat p paḍa tâṉgan Wasîth.

20 'Adapawn 'ija bûkan 'aḍa Wasîth ſa'awraṉg jaṉg 'aſa: tetâpi 'Allah djûga jaṉg 'aſa 'adânja.

21 'Adâkah kalàkh ſjariẋet Tawrât meḷâwan ſegaḷa djandji'an 'Allah? palijaslah: kârana djikalaw ſjariẋet Tawrât ſuḍahlah deberîkan 'âkan ſampat meṉghîdopkan, ſabenarnjâlah 'âkan 'aḍa garàṉg ẋadâlet deṛi paḍa ſjariẋet Tawrât.

22 Tetâpi 'Elmektûb ſuḍah meṉg'ûroṉg ſegaḷa ſaſawâtu kabâwah dawſa, ſopâja djandji'an deṛi paḍa 'îmân 'âkan Ẋîsàj 'Elmesêh 'îtu deberîkan paḍa ſegaḷa 'awraṉg jaṉg ber'îmân.

23 Tetâpi dihûlu deṛi paḍa dâtaṉg ſjariẋet 'îmân, maka kâmij ſuḍah dekawâlij kabâwah ſjariẋet Tawrât, terkûroṉg ſampej kapaḍa ſjariẋet 'îmân jaṉg nanti denjatâkan.

24 Sahingga maka ſjarîxet Tawrât ſudah 'ada mû'adîb kâmij ſampej kapada 'Elmesêlh, ſopâja kâmij detaxdîlkan deri pada 'îmân:

25 Tetâpi ſatelàh ſudah dâtang ſjarîxet 'îmân, maka tijâda 'ada kâmij lâgi taxalokh dibâwah mû'adîb 'îtu.

26 Kârana kâmu ſakalijen 'ada 'ânakh p 'Allah 'awleh 'îmân 'âkan 'Elmesêlh Xîsâj.

27 Kârana barapa p kâmu ſudah deperman-dîkan kapada kaſamâ'an 'Elmesêlh, kâmu ſudah meng'enâkan 'Elmesêlh.

28 Tijâda berſalâhan ſa'awrang Jehûdij, dan tijâda ſa'awrang Jûnânij: tijâda berſalâhan ſa'awrang ſahâja, dan tijâda ſa'awrang maredhejka: tijâda berſalâhan ſa'awrang lâki p dan ſa'awrang parampuwan. Kârana kâmu ſakalijen 'ada 'aſa djûga 'awleh 'Elmesêlh Xîsâj.

29 Dan djikalaw kâmu 'ada milik 'Elmesêlh, maka kalàkh kâmu 'ada benèh 'Ibrâhîm, dan wâritz p menûrut djandji'an.

FATSAL JANG KA IV.

1 ? ADapawn 'âku berkâta, ſalâma wâritz 'îtu 'ada ka'ânakh lâgi, tijâda 'ija berſalâhan dengan hamba, djikalaw ſakâlipawn 'ija 'ada Tuwan 'âtas ſegala ſaſawâtu.

2 Hânja 'ija 'ada taxalokh kabâwah peng'ampuw p dan djûro p rûmah dâtang kapada wakhtu, jang dihûlu telàh tertantu 'awleh bapânja.

3 Bagîtu lâgi kâmij 'îni, tatkâla kâmij 'adâlah ka'ânakh, maka 'adâlah kâmij deperhamba kabâwah ſegala peng'adji'an xâlam.

4 Tetâpi tatkâla ſudah dâtang kaganâpan wakhtu, maka 'Allah ſudah menjûroh 'Anakhnja lâki p tûron, jang ſudah djâdi deri pada ſa'awrang parampuwan, jang ſudah djâdi taxalokh kabâwah ſjarîxet Tawrât:

5 Sopâja 'ija menubûs ſegala 'awrang jang taxalokh kabâwah ſjarîxet Tawrât, dan ſopâja kâmij tarîma peng'angkâtan 'ânakh p.

6 'Adapawn ſedang kâmu 'ada 'ânakh p, maka 'Allah ſudah menjûroh Rôlh 'Anakhnja lâki p tûron kadâlam hâti kâmu, jang menjarûw, 'Abâ, hej Bâpa.

7 Bagîtu kalàkh 'angkaw bûkan 'ada lâgi hamba, hânja 'ânakh lâki p: dan djikalaw 'angkaw 'ada 'ânakh lâki p, maka lâgi 'angkaw 'ada wâritz 'Allah 'awleh 'Elmesêlh.

8 Tetâpi tatkâla 'îtu, manakâla kâmu ſudah tijâda meng'enàl 'Allah, maka kâmu ſudah deperhamba kabâwah bârang jang deri pada dzât-nja bûkan 'Alihat 'adânja:

9 Hânja ſakârang 'îni, manakâla kâmu meng-'enàl 'Allah, behkan lebèh pûla kâmu ſudah dikenàl 'awleh 'Allah, bagimâna kâmu berpâling dirîmu pûla kapada ſegala peng'adji'an jang lemàh dan ſijakh, kabâwah ſijâpa kâmu hendakh deperhamba pûla deri pada mulânja?

10 Kâmu memegàng hârij p, dan bûlan p, dan mâſa p, dan tâhon p.

11 'Âku tâkot pada lhâl kâmu, bahuwa mudah p an 'âku ſudah berlelàh ſamenâ p di'antâra kâmu.

12 Hendakhlah kâmu djâdi ſaperìj 'âku: kârana lâgi 'âku 'ada ſaperìj kâmu: hej sûdâra p lâki p, 'âku minta pada kâmu: ſudah tijâda kâmu berbowat bârang 'anjâja padâku.

13 Maka kâmu meng'atahuwij, bahuwa 'awleh kalemâhan dâging pada pertamânja 'âku ſudah memberîta 'Indjil pada kâmu:

14 Dan pertjawbâ'anku jang didâlam dâging-ku 'îtu ſudah tijâda kâmu pertijadâkan, dan tijâda meng'hinâkan: tetâpi kâmu ſudah menjambot 'âku ſa'awleh p ſa'awrang Melâ'ikat 'Allah, behkan ſa'awleh p 'Elmesêlh Xîsâj.

15 'Apâtah kalàkh 'adâlah perbahagijâ'an kâmu? kârana 'âku memberìj ſjakſi pada kâmu, bahuwa, djikalaw ſudah bawleh, kâmu ſudah mentjongkîlij hâbis mâta p mu, dan memberìj dija 'îtu padâku.

16 Sudahkah kalàkh 'âku mendjâdi ſatarûw kâmu, ſedang 'âku meng'atâkan kabenâran pada kâmu?

17 Marîka 'îtu tijâda tjembûruw 'âkan kâmu dengan ſabetulnja, tetâpi 'ija mâwu kûtjilkan kâmij, ſopâja kâmu tjembûruw 'âkan dija 'îtu.

18 Tetâpi bâjik djûga mentjembûruw pada bârang jang bâjik pada ſedekâla wakhtu, dan bûkan sâdja pada mâſa 'âku 'ada lhâdlir kapada kâmu:

19 Hej

19 Hej ka'ânakh p ku, jaŋg 'âku menjakîtij hendakh ber'ânakh pûla, ſahiŋgga 'Elmesêlh deperupâkan didâlam kâmu.

20 Samadjâlah 'âku ſuka garàŋg ſakâraŋg 'îni 'âku 'ada lhâdlir kapada kâmu, dan meŋ'ûbahkan ſawarâku: kârana 'âku 'ada huwas 'âkan kâmu.

21 Katâkanlah padâku, hej ſegala kâmu, jaŋg hendakh 'ada taxalokh kabâwah ſjarîxet Tawrât, tijadâkah kâmu deŋgar p an 'âkan sûrat Tawrât?

22 Kârana ſudah tersûrat, bahuwa pada 'Ibrâhîm 'adâlah duwa 'ânakh lâki p: ſa'awraŋg deri pada ſahâja parampuwan, dan ſa'awraŋg deri pada maredhejka parampuwan.

23 'Adapawn 'awraŋg 'îtu, jaŋg deri pada ſahâja parampuwan, ſudah 'ada taper'ânakh 'âtas perij dâging: tetâpi 'awraŋg 'îni, jaŋg deri pada maredhejka parampuwan, 'awleh ſebàb djandji'an.

24 Bâraŋg jaŋg 'ada perkâra p jaŋg lâjin xibâretnja: kârana 'ija 'îni 'ada duwa perdjandji'an: 'adapawn ſawâtu deri pada bûkit thûr Sînaj, jaŋg per'ânakhkan kapada perhambâ'an, jaŋg 'ada Hâdjar.

25 Kârana Hâdjar 'îni 'ada bûkit thûr Sînaj ditânah Xarab, maka 'îtu 'ada ſabandiŋg deŋgan Jerûſjalejm jaŋg 'ada ſakâraŋg 'îni, dan jaŋg 'ada deperhamba ſerta deŋgan 'ânakh p nja.

26 Tetâpi Jerûſjalejm jaŋg ditinggij 'îtu 'ada maredhejka, 'ijâlah jaŋg 'ada 'ibuw kâmij ſakalijen.

27 Kârana ſudah tersûrat: berſukâlah, hej parampuwan mandul, jaŋg bulòm ber'ânakh: berſawarâlah, lâlu berſarûlah 'aŋgkaw, jaŋg bulòm menjakîtij 'âkan ber'ânakh: kârana terbânjakhlah 'ânakh p 'awraŋg parampuwan bûdjaŋg deri pada 'ânakh p 'awraŋg parampuwan jaŋg berſuwâmij.

28 Tetâpi kâmij 'îni, hej sûdâra p lâki p, 'ada 'ânakh p djandji'an ſeperti Jitshâkh.

29 'Adapawn ſeperti pada tatkâla 'îtu 'awraŋg, jaŋg telàh taper'ânakh 'âtas perij dâging, ſudah meŋhambat dija jaŋg telàh taper'ânakh 'âtas perij rôlh, bagîtu lâgi pada ſakâraŋg 'îni.

30 Tetâpi 'apa kirânja 'Elkitâb berkâta? bowaŋglah ſahâja parampuwan 'îni, dan 'ânakhnja lâki p 'îtu: kârana 'ânakh lâki p ſahâja parampuwan 'îni tijâda 'âkan mâkan pusâka ſerta deŋgan 'ânakh lâki p maredhejka parampuwan 'îtu.

31 Bagîtu kalàkh, hej sûdâra p lâki p, tijâda kâmij 'ada 'ânakh p ſahâja parampuwan, hânja 'ânakh p maredhejka parampuwan.

FATSAL JANG KA V.

1 BErdirîlah kalàkh dâlam kamaredhejkâ'an, deŋgan jaŋg mâna 'Elmesêlh ſudah memaredhejkâkan kâmij, dan djâŋganlah kâmu terkenâkan pûla deŋgan lembâran perhambâ'an.

2 Bahuwa ſaſoŋggohnja, 'âku 'îni Pawlus meŋ'atâkan pada kâmu, bahuwa, djikalaw kâmu berij dirîmu dechatankan, 'Elmesêlh tijâda 'âkan meŋ'adâkan bâraŋg pergunâ'an pada kâmu.

3 'Adapawn 'âku berſjakſi pûla pada ſaſa'awraŋg mânuſija jaŋg berij dirînja dechatankan, bahuwa 'ija 'ada ſa'awraŋg perhûtaŋg 'âkan melakûkan ſaganàp ſjarîxet Tawrât.

4 Kâmu ſudah dedjâwohkan deri pada 'Elmesêlh, bâraŋg ſijâpa jaŋg hendakh detaxdilkan 'awleh ſjarîxet Tawrât, kâmu ſudah gûgor deri pada nixmat.

5 Kârana 'awleh Rôlh deri pada 'îmân kâmij 'îni menantîkan 'âſa xadâlet.

6 Kârana dâlam 'agama 'Elmesêlh Xîsaj tijâda chitânet berkhowat 'apa p, dan tijâda kûlop: hânja 'îmân djûga jaŋg kakardjâ'an 'awleh peŋ'asêhan.

7 Kâmu ſudah ber'usâha bâjik p, ſijâpa ſudah tagahkan kâmu deri pada deŋgar p an 'âkan kabenâran?

8 Perſaŋkâ'an 'îni tijâda terbit deri pada Tûhan jaŋg mendoxâ kâmu.

9 Sedîkit chamîr 'îtu chamîrkan ſaganàp gompal tepòŋg.

10 'Âku 'îni hârap 'âkan kâmu deŋgan berkat mahâ besàr Tûhan, bahuwa tijâda kâmu 'âkan 'ixtikhâd bâraŋg jaŋg lâjin: tetâpi 'awraŋg 'îtu jaŋg meŋgharûkan kâmu, 'ija 'âkan menaŋgoŋg hhukum, ſijâpa p 'adânja garàŋg.

11 'Adapawn 'âkan dâku, hej sûdâra p lâki p, djikalaw

djīkalaw lâgi 'âku berchothbatkan chitânet, meng'apa lâgi 'âku deperhambat? bagītu kalàkh maka ſjak deri kârana tſalîb ſudah depertijadâkan.

12 Hej kirânja 'ada terpôtong pûtus ſegala 'awrang jang balîſahkan kâmu.

13 Kârana kâmu 'îni ſudah terdoxâ kapada kamaredhejkâ'an, hej sûdâra p lâki p: sâdja djânganlah kâmu pâkej kamaredhejkâ'an 'îtu 'âkan xilet bagi dâging: hânja 'awleh peng'asêhan hendakhlah kâmu berchidmet ſa'awrang pada ſa'awrang.

14 Kârana ſaganàp ſjarîxet deganâpij dengan ſapâtah kâta, jaxnij dengan 'îni: hendakhlah 'ângkaw meng'asêhij ſamâmu mânuſija ſeperti ſendirîmu.

15 Tetâpi djīkalaw kâmu gîgit dan mâkan hâbis ſa'awrang 'âkan ſa'awrang, 'îngatlah djânganlah kâmu dehâbiskan ſa'awrang 'awleh ſa'awrang.

16 'Adapawn 'âku berkâta, hendakhlah kâmu berdjâlan dengan Rôhh, dan djânganlah kâmu melakûkan per'ingînan dâging.

17 Kârana dâging 'îtu ber'îngin lâwan Rôhh, dan Rôhh pawn lâwan dâging: maka kaduwânja 'îni berchilâf ſawâtu dengan ſawâtu, ſahingga tijâda kâmu berbowat perkâra p 'îtu jang kâmu kahendâkij.

18 Tetâpi djīkalaw kâmu terhentar 'awleh Rôhh, kâmu bûkan 'ada taxalokh kabâwah ſjarîxet Tawrât.

19 'Adapawn ſegala perbowâtan dâging 'îtu 'ada njâta: jang 'ada permukâhan, paſondâlan, katjamâran, pertjabûlan,

20 Penjombâhan berhâla p, peratjônan, babarapa perſataruwan, babarapa perbantâhan, babarapa 'îrij hâti, babarapa ka'amarâhan, babarapa perkalahijan, babarapa pertjiderâ'an, babarapa bidxat,

21 Babarapa kadangkejan, babarapa pembunôhan, babarapa pemabôkan, babarapa pendamâpan, dan bârang ſabâgejnja: 'âkan jang mâna 'âku dihûlu berkâta pada kâmu, ſeperti dihûlu 'âku ſudah meng'ûdjar, bahuwa ſegala 'awrang jang berlakûkan perkâra p jang ſabâgejnja 'îtu tijâda 'âkan berpuſaka'ij karadjâ'an 'Allah.

22 Tetâpi bowah Rôhh 'îtu 'ada peng'asêhan, kaſuka'an, dâmej, kapandjângan hâti, kamurâhan, kabajîkan, pertjaja'an, kadjinâkan hâti, kaſederhana'an.

23 Bahuwa ſjarîxet tijâda 'ada lâwan ſegala 'awrang jang ſabagîni.

24 Tetâpi ſegala 'awrang jang milik 'Elmeſêhh, 'îtu ſudah mentſalîbkan dâging ſerta dengan ſegala garàkh p an dan ka'ingînan.

25 Djīkalaw kâmij hîdop 'awleh Rôhh, hendakhlah kâmij berdjâlan lâgi 'awleh Rôhh.

26 Djânganlah kâmij djâdi 'awrang penontut p hhormat jang ſija p, ſambil meng'ûſikh ſa'awrang 'âkan ſa'awrang, ſambil berdangkej ſa'awrang dengan ſa'awrang.

FATSAL JANG KA VI.

1 HEj sûdâra p lâki p, djīkalaw lâgi ſa'awrang mânuſija degupôhij 'awleh bârang perſalâhan, kâmu 'îni, jang 'ada rôhhânij, hendakhlah membajîkij 'awrang jang ſabagîni 'awleh rôhh kadjinâkan hâti: ſambil menûdju pada ſendirîmu, ſopâja djângan lâgi 'angkaw 'îni detjawbâ'ij.

2 Hendakhlah kâmu memîkol tanggôngan p ſa'awrang 'antâra ſa'awrang: dan demikijen 'îni hendakhlah kâmu mengganâpij ſjarîxet 'Elmeſêhh.

3 Kârana djīkalaw ſa'awrang ſangka dirînja 'ada bârang peng'apânja, ſedàng tijâda 'ija 'ada bârang peng'apânja, nistjâja 'ija perdajâkan dirînja dâlam hatînja.

4 Tetâpi ſaſa'awrang hendakhlah pariksâ'ij perbowâtan ſendirînja: maka tatkâla 'îtu 'ija 'âkan ber'awleh penggâhan kapada ſendirînja sâdja, dan bûkan kapada 'awrang lâjin.

5 Kârana ſaſa'awrang 'âkan memîkol bawâ'annja jang châts.

6 Maka 'awrang jang tapel'âdjar pada kalâm, hendakhlah membahâgij bârang 'apa deri pada ſakalijen hartânja pada 'awrang jang meng'âdjar dija.

7 Djânganlah kâmu ſasàt: 'Allah tijâda berij dirînja depergûrawkan: kârana bârang jang mânuſija 'âkan berbenehkan garàng, 'îtu djûga 'ija lâgi 'âkan meng'atàm.

8 Kârana

8 Kârana ſijâpa jaṇg berbenehkan gûna dâgiṇg dirînja, deṛi paḍa dâgiṇg djûga 'iṛja 'âkan meṇg-'aṭàm kabinasâ'an: tetâpi ſijâpa jaṇg berbenehkan gûna Rôhh, deṛi paḍa Rôhh djûga 'iṛja 'âkan meṇg'aṭàm kahidôpan kakàl.

9 Tetâpi djâṇganlah kâmij bermâlas p an paḍa berbowat kabidjîkan: kârana paḍa mâſa tertantu kâmij 'âkan meṇg'aṭàm, djiṛkalaw tijâda kâmij berleṭèh p an.

10 Bagîtu kalàkh ſedàṇg 'aḍa ſenàṇg paḍa kâmij, hendakhlah kâmij meṇg'ardjâkan kabidjîkan kapaḍa ſakaliṛjen 'awraṇg, tetâpi terlebèh kapaḍa ſegaḷa 'awraṇg ſarûmah dâlam 'îmân.

11 Lîhatlah kâmu butapa besàr sûrat 'âku ſuḍah menjûrat paḍa kâmu deṇgan tâṇgan dirîku.

12 Barapa p 'awraṇg jaṇg hendakh menondjokh mûka mânis paḍa hhâl dâgiṇg, marîka 'îtu meḷâzimkan kâmu 'âkan dechatankan sâdja, ſopâja deṛi kârana tſalîb 'Elmesêhh djâṇgan 'iṛja deperhambat.

13 Kârana lâgi ſegaḷa 'awraṇg jaṇg dechatankan, marîka 'îtu ſendîriṛj tijâda memaliharâkan ſjarîxet Tawrât: tetâpi marîka 'îtu hendakh kâmu dechatankan, ſopâja 'iṛja meṇggah paḍa hhâl dâgiṇg kâmu ſendîriṛj.

14 Tetâpi paliṛjaslah deṛi paḍâku meṇggah melâjinkan paḍa tſalîb Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmesêhh: jaṇg 'awlehnja dunjâ ſuḍah detſalîbkan baṇgi 'âku, dàn 'âku 'îni baṇgi dunjâ.

15 Kârana dâlam 'agama 'Elmesêhh Xîsâj tijâda chitânet berkhowat 'apa p, dàn tijâda kûlop, hânja kadjadî'an bahâru djûga.

16 Maka barapa p 'awraṇg 'âkan berdjâlan menûrut khânûn 'îni, bahuwa 'âtas marîka 'îtu ſalâmat dàn rahhmet, ſjahdàn 'âtas 'awraṇg Jiſrâ'ejl jaṇg 'umat 'Allah.

17 Paḍa 'âchirnja djâṇgan bâraṇg ſa'awraṇg meṇg'adâkan sûſah paḍâku. Kârana 'âku 'îni bâwa babarapa pârut mahâ Tûhan Xîsâj paḍa tûbohku.

18 Nixmat Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmesêhh 'aḍâlah kirânja ſerta deṇgan njâwa kâmu, hej sûdâra p lâki p. 'Amîn.

Tersûrat kapaḍa 'awraṇg Djalatîjâ dàn terkîrim deṛi paḍa Rawmâ.

RISÂLET RASÛL PAWLUS

kapaḍa 'awraṇg

'E F S Û S.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 PAwlus ſa'awraṇg Rasûl Xîsâj 'Elmesêhh, 'awleh kahendakh 'Allah, kapaḍa ſegaḷa walîj jaṇg 'aḍa di-'Efsûs, dàn ſegaḷa mû'min dâlam 'agama 'Elmesêhh Xîsâj.

2 'Aḍâlah kirânja nixmat paḍa kâmu, dàn ſalâm deṛi paḍa 'Allah Bâpa kâmij, dàn mahâ Tûhan Xîsâj 'Elmesêhh.

3 Segaḷa pûdji baṇgi 'Allah jaṇg Bâpa Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmesêhh, jaṇg ſuḍah memberkâtij kâmij deṇgan ſegaḷa djenis berkat rôhhânij deṛi dâlam ſawrga 'awleh 'Elmesêhh.

4 Seperti 'iṛja ſuḍah 'itsthifâkan kâmij 'awlehnja 'îtu dihûlu deṛi paḍa 'asâs dunjâ, ſopâja kâmij 'aḍa sûtjij dàn tijâda bertjelâ dihadâpan diṛja 'awleh muhhabet:

5 Jaṇg ſuḍah takhdîrkan kâmij kapaḍa ka'aṇgkâtan 'ânakh p, 'awleh Xîsâj 'Elmesêhh kapaḍa ſendirînja, menûrut karidlâ'an kahendakhnja,

6 'Âkan pudji'an kamulija'an nixmetnja, deṇgan jaṇg mâna 'iṛja ſuḍah meṇg'arunja'ij kâmij 'awleh jaṇg kekâſeh:

7 Jaṇg 'awlehnja kâmij ſuḍah ber'awleh katubûſan deṛi kârana dârahnja, 'iṛja 'îtu, ka'ampônan ſegaḷa perſalâhan, menûrut kakaja'an nixmetnja:

8 Jaṇg telàh delimpahkannja kapaḍa kâmij deṇgan ſaſawâtu kabidjâkan dàn kabidjakhſanâ'an:

9 Satelàh ſuḍah demaxlûmkannja paḍa kâmij rahaſija kahendakhnja tûrut karidlâ'annja, jaṇg telàh dekhadlâkannja deṇgan ſendirînja:

10 Sopâja paḍa pemarentâhan kaganâpan ſegaḷa wakhtu 'iṛja djumlatkan pûla ſegala ſaſawâtu 'awleh 'Elmesêhh, mâwu ſegaḷa 'îtu jaṇg 'aḍa didâlam

didâlam ſawrga, mâwu ſegala 'itu jang 'ada di'âtas bûmi:

11 'Awleh dija 'itu, jang 'awlehnja lâgi kâmij ſudah mendjâdi pegângan pusâka, jaxnij, kâmij jang telàh detakhdîrkan tûrut khadlâ Tûhan, jang melakûkan ſegala ſaſawâtu tûrut bitjâra kahendakhnja.

12 Sopâja kâmij 'ada 'âkan pudji'an kamulija'annja, jaxnij, kâmij jang terdihûlu ſudah ber'âſa pada 'Elmesêth.

13 Jang 'awlehnja lâgi kâmu 'ini mendjâdi demikijen, ſatelàh ſudah kâmu dengar perkata'an kabenâran, jaxnij, 'Indjîl chalâts kâmu: jang 'awlehnja lâgi, ſatelàh ſudah kâmu membâwa 'imân, kâmu ſudah demateríkan dengan Rôth perdjandji'an jang khudus 'itu:

14 Jang 'ada penggadejan pemuſaka'an kâmij, dâtang kapada penubûſan per'awlêhan, 'âkan pudji'an kamulija'annja.

15 Sebàb 'itu lâgi 'âku 'ini, ſatelàh ſudah kudengar 'imân jang di'antâra kâmu 'âkan mahâ Tûhan Xîsâj, dan mulhabet jang 'âkan ſakalijen walij,

16 Tijâda 'âku berhenti deri pada meng'ûtjap ſjukûr kârana kâmu, ſambil membowat perſebûtan kâmu didâlam ſegala minta doxâku:

17 Sopâja 'Ilah Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmesêth, Bâpa jang mahâ mulija 'itu karunjâkan pada kâmu Rôth kabidjâkan dan penjata'an dengan peng'enâlan 'âkan dija:

18 Jaxnij, mâta p xakhal kâmu jang telàh detarangkan, ſopâja kâmu dâpat meng'atahuwij 'apa 'ada 'âſa daxwatnja, dan 'apa 'ada kakaja'an kamulija'an puſakânja di'antâra ſegala walij:

19 Dan 'apa 'ada kabesâran peng'awasa'annja jang terlâku kapada kâmij jang ber'imân, menûrut peng'ardja'an kakarâſan gahînja,

20 Jang 'ija ſudah meng'ardjâkan pada 'Elmesêth dengan membangkitkan dija deri 'antâra 'awrang mâti p: lâlu ſudah mendûdokhkan dija pada kânannja didâlam ſawrga.

21 Lebèh tinggij deri pada ſakalijen panghuluwan, dan peng'awasa'an, dan penggahijan, dan patuwânan, dan ſaſawâtu nâma jang kanama'an, bûkan sâdja dâlam xâlam 'ini, hânja lâgi dâlam jang dâtang 'itu:

22 Dan ſegala ſaſawâtu 'ija ſudah tondokhkan kabâwah kâki p nja, dan dija 'itu 'ija ſudah djadîkan kapâla 'âtas ſamista ſakalijen bagi djamâxat:

23 Jang 'ada tûbohnja, 'ija 'itu kaganâpan Tûhan jang meng'ganâpij ſamowa dâlam ſamowânja.

FATSAL JANG KA II.

1 MAka 'ija lâgi ſudah menghîdopkan kâmu, ſedang kâmu 'adâlah mâti 'awleh perſalâhan p dan dawſa p,

2 Dâlam jang mâna dihûlu kâla kâmu ſudah berdjâlan tûrut 'istixâdet xâlam 'awrang dunjâ 'ini, tûrut panghûlu peng'awasa'an di'âdara, jaxnij, 'arwâth 'itu jang pada ſakârang 'ini 'ada bakardja didâlam 'ânakh p kadurhaka'an.

3 'Antâra ſijâpa lâgi kâmij 'ini ſakalijen dihûlu kâla ſudah berdjâlan terkûling p tûrut ſegala ka'ingînan dâging kâmij, ſambil berbowat ſegala kahendakh dâging dan kaſangka'an p: maka deri pada mûla per'anâkan 'adâlah kâmij 'ânakh p morka, ſeperti lâgi ſegala 'awrang lâjin p.

4 Tetâpi 'Allah, jang 'ada kâja dengan rahhmet 'awleh peng'asêhannja jang besàr, dengan jang mâna 'ija ſudah meng'asêhij kâmij,

5 Songgoh ſedàng kâmij 'adâlah mâti 'awleh perſalâhan p, maka 'ija ſudah menghîdopkan kâmij ſerta dengan 'Elmesêth: ('adapawn deri pada nixmet kâmu ſudah dechalâtskan.)

6 Dan ſudah ſerta membangkitkan, dan ſudah ſerta mendûdokhkan kâmij didâlam ſawrga dengan berkat 'Elmesêth Xîsâj.

7 Sopâja detondjokhnja pada ſegala 'awal jang nanti dâtang 'itu kalebêhan kakaja'an nixmetnja jang terlâku, 'awleh kamurâhan 'âkan kâmij dengan berkat 'Elmesêth Xîsâj.

8 Kârana deri pada nixmet kâmu ſudah dechalâtskan 'awleh 'imân: 'itupawn bûkan deri pada kâmu: 'itûlah djûga 'anugaràh 'Allah.

9 Bûkan deri pada perbowâtan p: ſopâja bârang ſa'awrang djângan menggah.

10 Kârana kâmij 'ada perbowâtannja, jang telàh dedjadikan 'awleh 'Elmesêth Xîsâj 'âkan berbowat perbowâtan p jang bâjik, jang dihûlu telàh

telàh delangkap 'Allah, ſopâja kâmij berdjâlan tûrut dija 'itu.

11 Sebàb 'itu terkenanglah kâmu, bahuwa kâmu 'ini, jang dihûlu kâla 'adâlah CHalâjikh didâlam dâging, kâmu jang diſebût kûlop 'awleh 'awrang jang diſebût chitânet didâlam dâging, jang delakûkan dengan tângan p:

12 Bahuwa pada mâſa 'itu djûga 'adâlah kâmu lepàs deri pada 'Elmesêlh, 'awrang kaluwâran jang djâwoh deri pada kabejbâſan 'awrang Jiſrâ'ejl, lâgi 'awrang 'âſing jang djâwoh deri pada ſegala perdjandji'an, jang tijâda berpûnja bârang 'âſa djandji'an 'itu, dan jang lepàs deri pada 'Allah didâlam dunjâ.

13 Tetâpi pada ſakârang 'ini dâlam 'agama 'Elmesêlh Jêſùs: kâmu 'ini, jang dihûlu kâla 'adâlah djâwoh, ſudah dâtang hampir 'awleh dârah 'Elmesêlh.

14 Kârana 'ija djûga 'ada dâmej kâmij, jang ſudah meng'adâkan kaduwânja 'itu 'aſa, dan ſatelàh ſudah derombakhnja dinding penjakàt jang tengah p,

15 Maka 'awleh dâgingnja 'ija ſudah menijadâkan perſataruwan 'itu, jaxnij, ſjarixet ſegala penjurôhan jang berdîrij dâlam 'ondang p djuwa: ſopâja 'ija mendjadîkan kaduwânja 'itu 'awleh ſendirînja 'âkan ſawâtu djûga tûboh mânuſija baharu, ſambil berbowat dâmej:

16 Dan ſopâja 'ija perdâmejkan kaduwânja 'itu dengan 'Allah, mendjâdi ſawâtu djûga tûboh, 'itupawn 'awleh tſalib, dengan mematîkan perſataruwan 'itu di'âtasnja.

17 Dan ſerta dâtangnja 'awleh chothbat 'Indjil, 'ija ſudah memberîta dâmej pada kâmu jang djâwoh, dan pada 'awrang jang hampir.

18 Kârana 'awlehnja djûga kaduwa kâmij ſudah ber'awleh penghentâran kapada Bâpa 'awleh ſawâtu djûga Rôlh.

19 Bagîtu kalàkh tijâda lâgi kâmu 'ada 'awrang 'âſing dan dâgang, tetâpi 'awrang sâma bejbas dengan ſegala walij, dan 'awrang ſarûmah dengan 'Allah:

20 Jang taper'ûſah di'âtas 'asâs ſegala Rasûl p dan Nabij p, jang batûnja pendjûrej dihûdjong 'ada Jêſùs 'Elmesêlh:

21 Jang di'âtasnja ſaganàp per'usâhan jang tersûſon 'awleh bâtu p 'itu dibângonkan mendjâdi ſawâtu Kaxbah khudus dengan berkat mahâ Tûhan.

22 Jang di'âtasnja lâgi kâmu 'ini ſerta taper'ûſah mendjâdi ſawâtu perdijâman 'Allah 'awleh Rôlh.

FATSAL JANG KA III.

1 'AWleh kârana ſebàb 'itu 'âku 'ini Pawlus 'ada ſa'awrang jang terbulongguw kârana 'Elmesêlh Jêſùs pada lhâl kâmu jang CHalâjikh:

2 Djikalaw djûga kâmu ſudah dengar pemarentâhan nixmat 'Allah, jang telàh dekarunjâkan padâku 'âkan menjampejkan kapada kâmu:

3 Bahuwa 'awleh katurônan 'ija ſudah memaxlûmkan padâku rahaſija 'ini, (ſeperti bahâru 'ini 'âku ſudah menjûrat dengan kâta pendekh:

4 Jang 'awlehnja 'antâra membâtja 'ini kâmu ſampat meng'arti peng'atahuwanku 'âkan 'ini djûga rahaſija 'Elmesêlh.)

5 Jang 'antâra bangſa lâjin p ſudah tijâda demaxlûmkan pada 'ânakh p mânuſija, ſeperti ſakârang 'itu ſudah denjatâkan pada ſegala Rasûl p nja khawârij dan ſegala Nabij p 'awleh Rôlh:

6 'Ija 'itu, bahuwa CHalâjikh 'ada sâma wâritz, dan sâma tûboh, dan sâma tamàn pada djandji'annja, dengan berkat 'Elmesêlh 'awleh 'Indjil:

7 Jang 'âku ſudah djâdi châdimnja tûrut 'anugaràh nixmat 'Allah, jang telàh dekarunjâkan padâku, tûrut peng'ardjâ'an kawasânja.

8 Padâku jang terkitjil deri pada ſegala walij nixmat 'ini ſudah dekarunjâkan, 'âkan memberîta 'awleh chothbat 'Indjil di'antâra CHalâjikh kakajâ'an 'Elmesêlh jang tijâda kaſidikan,

9 Dan 'âkan menarangkan ſakalijen 'awrang, ſopâja dekatahuwînja 'apa 'ada perſakutuwan rahaſija, jang deri pada ſegala 'awal dunjâ ſudah 'ada terbûni sâma 'Allah, jang ſudah mendjadîkan ſamowânja 'awleh Jêſùs 'Elmesêlh.

10 Sopâja khikmet 'Allah jang bânjakh perkâra 'adânja 'itu demaxlûmkan ſakârang pada ſegala

pang-

panghuluwan, dan pada ſegala peng'awasâ'an didâlam ſawrga, 'awleh djamâxat:

11 Tûrut khadlâ jang kakàl, jang telàh de-'adâkannja 'awleh 'Elmesêlh Xîsâj Tûhan kâmij:

12 Jang 'awlehnja kâmij ſudah ber'awleh kaluwâſan hâti, dan penghentâran dengan pangharâpan, deri pada 'îmân 'âkan dija.

13 Sebàb 'îtu 'âku minta, djangan kâmu bermâlas p an dâlam ſegala kaſukâranku pada lhâl kâmu, jang 'ada kamulija'an kâmu.

14 'Awleh kârana ſebàb 'ini 'âku melîpat lûtut p ku menjombah Bâpa Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmesêlh,

15 Jang deri padânja ſamowa bangſa didâlam ſawrga dan di'âtas bûmi 'ada kanama'an,

16 Sopâja dekarunjâkannja pada kâmu, tûrut kakaja'an kamulija'annja, 'âkan kâmu dekaraskan dengan khowat 'awleh Rôlhnja 'âkan parângij mânuſija jang bâthin:

17 Sopâja 'Elmesêlh dûdokh 'awleh 'îmân didâlam hâti kâmu, 'âkan 'ada ber'âkar dan taper'âlas dâlam mulhabet:

18 Sopâja dengan ſadâpat p, kâmu melipûtij ſerta dengan ſakalijen walij, 'apa 'ada kalejbâran, dan kapandjângan, dan kadalâman, dan katinggijan,

19 Lâlu meng'enâlij mulhabet 'Elmesêlh 'îtu, jang terlâku deri pada ſaſawâtu maxrifet, ſopâja kâmu deganâpij ſampej kapada ſegala djenis kaganâpan, jang deri pada 'Allah 'îtu.

20 'Adapawn bagi Tûhan, jang terlâlu ſakâli p dengan limpahnja berkawâſa membowat lebèh deri pada bârang ſakalijen jang kâmij minta 'âtaw kîra p, tûrut khowat jang bakardja didâlam kâmij,

21 Bagi dija djûga 'adâlah kirânja kamulija'an didâlam djamâxat, 'awleh 'Elmesêlh Xîsâj dâtang kapada ſakalijen bangſa, deri pada kakàl ſampej kakàl. 'Amîn.

FATSAL JANG KA IV.

1 SEbàb 'îtu 'âku minta pada kâmu, 'âku 'ini jang terbulonggguw pada lhâl mahâ Tûhan, ſopâja kâmu berdjâlan dengan ſahâroſnja pada daxwat 'îtu, jang ſertânja kâmu ſudah terdoxâ:

2 Dengan ſegala djenis karindâhan hâti dan kadjinâkan hâti, dengan kapandjângan hâti, ſambil mendirîta ſa'awrang 'âkan ſa'awrang 'awleh mulhabet:

3 Sambil merâdjinkan dirîmu 'âkan memeliharâkan perſawatuwan Rôlh 'awleh peng'îkat dâmej.

4 Sawâtu djûga tûboh, dan ſawâtu djûga Rôlh, ſeperti lâgi kâmu ſudah terdoxâ kapada ſawâtu djûga 'âſa daxwat kâmu:

5 Sawâtu djûga mahâ Tûhan, ſawâtu djûga 'îmân, ſawâtu djûga permandijan:

6 Sawâtu djûga 'Allah jang Bâpa ſakalijen 'awrang, jang njâta di'âtas ſakalijen, dan 'awleh ſakalijen, dan didâlam ſakalijen kâmu.

7 Tetâpi pada mâſing p ſa'awrang deri pada kâmij nixmat telàh dekarunjâkan, tûrut permâna 'anugaràh 'Elmesêlh.

8 Sebàb 'îtu bafermân 'ija: ſerta 'ija ſudah nâjik katinggij, maka 'ija ſudah menâwan katawânan, dan ſudah karunjâkan babarapa pemberij pada mânuſija p.

9 'Adapawn ſapâtah kâta 'ini, 'ija ſudah nâjik, 'apâtah 'îtu 'ada, melâjinkan bahuwa lâgi 'ija ſudah tûron dihûlu kapada tampat p bûmi jang terkabâwah?

10 Sijâpa jang ſudah tûron, 'ija 'ada dija 'îtu djûga jang lâgi ſudah nâjik lebèh tinggij deri pada ſakalijen lângit, ſopâja deganapînja ſegala ſaſawâtu.

11 Dan 'ija 'îtu djûga ſudah meng'angkat ſatengah 'awrang 'âkan Rasûl p, dan ſatengah 'awrang 'âkan Nabij p, dan ſatengah 'awrang 'âkan pengtjeriterâ p 'Indjîl, dan ſatengah 'awrang 'âkan gombâla p dan gûruw p,

12 Gûna kalangkâpan ſegala walij, kapada kardja pendjawâtan, kapada perbajîkan tûboh 'Elmesêlh.

13 Sahingga maka kâmij ſakalijen bertemùw p an kapada perſawatuwan 'îmân dan maxrifet 'Anakh 'Allah, mendjâdi lâki p jang bâligh, dâtang kapada permâna khâmet kaganâpan 'Elmesêlh:

14 Sopâja

14 Sopâja djângan kâmij 'ada lâgi ka'ânakh p, jang tergaràkh p ſeperti galombang dan ter'ânjut p 'awleh ſegala djenis 'ângin pang'adjâran, dengan ſemùw dâja mânuſija p, dengan tîpu dâja 'âkan membâwa kapada ſimpângan kaſasâtan:

15 Tetâpi ſopâja kâmij jang meng'uſahâkan dîrij kâmij kapada kabenâran, dengan peng'asêhan 'îtu bertambah p ſakâli p dâtang kapada dija 'îtu, jang 'ada kapâla, jaxnij 'Elmesêkh:

16 Deri pada ſijâpa ſaganàp tûboh, jang terſambat sâma p, dan terhùbong sâma p 'awleh ſegala djenis paſimpôlan pemejara'an, menurut peng'ardjâ'an ſakîra p mâſing p ſawâtu 'anggawta, 'îtu meng'adâkan penambâhan tûboh, 'âkan per'usâhan ſendirînja dengan peng'asêhan.

17 'Arkijen maka 'âku berkâta 'îni, dan berſjakſi demi mahâ besàr Tûhan, djângan kâmu 'îni berdjâlan lâgi ſeperti ſegala CHalâjikh lâjin p 'îtu berdjâlan rûrut kaſija p an hatînja,

18 Jang ſudah dekalamkan pada xakhalnja, dan jang 'ada 'awrang kaluwâran jang djâwoh deri pada kahidôpan 'Allah, 'awleh djahâlet jang 'ada didâlamnja, 'awleh penagâran hatînja.

19 Jang, ſedàng hîlang râſa hatînja, ſudah ſarahkan ſendirînja kapada pertjabûlan, 'âkan melakûkan ſaſawâtu katjamâran dengan lawbânja.

20 Tetâpi kâmu 'îni ſudah tijâda demikijen ber'âdjar 'agama 'Elmesêkh:

21 Djikalaw djûga kâmu ſudah dengar deri padânja, dan tapel'âdjar 'awlehnja, ſeperti kabenâran 'ada didâlam 'agama Xîsaj:

22 Jaxnij ſopâja kâmu, 'âkan perìj perdjalânan jang dihûlu kâla 'îtu, menanggalkan parângij mânuſija jang lâma, jang derûſakhkan 'awleh ſegala ka'inginan pembintjanâ'an:

23 Dan ſopâja kâmu debaharuwij didâlam rôkh hâti kâmu,

24 Dan ſopâja kâmu meng'enâkan parângij mânuſija jang bahâru, jang ſudah dedjadîkan, 'âtas rûpa 'Allah dengan xadâlet dan khodſijet kabenâran.

25 Sebàb 'îtu hendakhlah kâmu menanggalkan perdustâ'an, dan meng'atâkan kabenâran, mâſing p ſa'awrang dengan ſamânja mânuſija: kârana kâmij 'ada 'anggawta p ſa'awrang 'antâra ſa'awrang.

26 Gûſarlah kâmu, dan djângan berdawſa: djângan berìj matahârij mâſokh ſedàng lâgi hângat gusâranmu:

27 Dan djângan kâmu berìj bârang tampat 'âkan fitnah 'Iblîs.

28 'Awrang 'îtu jang ſudah mentjûrij, djângan 'ija mentjûrij lâgi, tetâpi hendakhlah 'âjgor 'ija berlelàh, ſambil meng'ardjâkan kardja jang khalâl dengan tângan p, ſopâja 'ija ber'awleh 'apa p 'âkan membahâgij 'îtu pada 'awrang jang berkakurângan.

29 Bârang ſawâtu perbahasâ'an jang kidji djângan kaluwar deri dâlam mûlut kâmu: tetâpi djikalaw 'ada bârang perbahasâ'an jang pâtut 'âkan perbajîkan jang berfâjidah, ſopâja 'îtu memberìj nixmat pada ſegala 'awrang jang menengar 'îtu.

30 Dan djângan kâmu mendukâkan Rôkh 'Allah jang khudus, jang 'awlehnja kâmu ſudah dematerîkan dâtang kapada hârij penubûſan.

31 Saſawâtu pâhit, dan 'amârah, dan gûſar, dan terijakh, dan hôdjat delalûkan kirânja deri pada kâmu, ſerta dengan ſaſawâtu kadjahâtan.

32 Tetâpi hendakhlah kâmu ſa'awrang 'antâra ſa'awrang 'ada mûrah, ſambil meng'aſijânij, ſambil meng'ampônij ſa'awrang pada ſa'awrang, ſeperti lâgi 'Allah ſudah meng'ampônij pada kâmu 'awleh kârana 'Elmesêkh.

FATSAL JANG KA V.

1 HEndakhlah kalàkh kâmu 'ada penûrut 'Allah, ſalâku 'ânakh p jang kekâſeh:

2 Dan hendakhlah kâmu berdjâlan tûrut peng'asêhan, ſeperti lâgi 'Elmesêkh ſudah meng'asêhij kâmij, dan ſudah ſarahkan ſendirînja ganti kâmij, 'âkan perſombâhan dan perſombilêhan bagi 'Allah, 'âkan bâwu harùm p an.

3 Tetâpi paſondâlan dan ſegala djenis katjamâran, 'âtaw kikîran, djângan lâgi demadzkûrkan di'antâra kâmu, ſeperti pâtut pada ſegala walij:

4 Dan djângan kakidji'an, dan palitâran jang

gîla p, 'âtaw pergûraw p an, bârang jang tijâda sanûnoh: tetâpi lebèh djûga peng'ûtjap sjukûr.

5 Kârana kâmu 'ada meng'atahuwij hhâl 'îni, bahuwa sasa'awrang jang berzinâ, 'âtaw tjamàr, 'âtaw kîkir, jang 'ada penjombah berhâla p, tijâda 'âkan ber'awleh pusâka didâlam karadjâ'an 'Elmesêth dan 'Allah.

6 Djangan bârang sa'awrang membintjanâkan kâmu dengan perkatâ'an p jang sija p: kârana 'awleh sebàb perkâra p 'îni dâtang morka 'Allah ka'âtas segala 'ânakh p kadurhaka'an.

7 Bagîtu kalàkh djangan kâmu djâdi sâma tamàn p nja.

8 Kârana dihûlu kâla 'adâlah kâmu kalàm, tetâpi sakârang kâmu 'ada tarang dengan berkat mahâ Tûhan: berdjâlanlah kâmu salâku 'ânakh p tarang:

9 (Kârana bowah Rôhh 'îtu njâta dengan segala djenis kabajîkan, dan xadâlet, dan kabenâran.)

10 Sambil pariksâkan 'apa 'ada kakenânan pada mahâ besàr Tûhan.

11 Dan djangan kâmu bersakutuwan dengan segala perbowâtan kalàm jang tijâda bermenfaxat, tetâpi lebèh pûla tampelekhlah dija 'îtu.

12 Kârana segala bârang jang djâdi 'awleh marîka 'îtu sembûnji p, 'îtu 'ada lâgi kidji 'âkan dikatâkan.

13 Tetâpi samowa perkâra 'îni, jang tertampelekh 'awleh tarang, 'îtu denjatâkan: kârana segala sasawâtu, jang menjatâkan bârang 'apa, 'îtu tarang 'adânja.

14 Sebàb 'îtu fermân babûnji: berdjagâlah 'angkaw jang tûdor, dan bangkitlah deri 'antâra 'awrang mâti p, maka 'Elmesêth 'âkan bertjahâja ka'âtasmu.

15 'Ingatlah kalàkh dengan butapa sakhsâma kâmu berdjâlan: djangan salâku 'awrang jang kûrang bîdjakh, tetâpi salâku 'awrang jang bîdjakh.

16 Sambil râdjin p berbilij p an wakhtu, sedang segala hârij djâhat 'adânja.

17 Sebàb 'îtu djangan kâmu djâdi babàl, tetâpi hendakhlah kâmu meng'arti 'apa 'ada kahendakh mahâ besàr Tûhan.

18 Dan djangan kâmu djâdi mâbokh dengan mînom 'ajer 'angawr, jang dâlamnja 'ada lebèh p an, tetâpi hendakhlah kâmu deper'isij dengan Rôhh:

19 Sambil meng'ûtjap sa'awrang kapada sa'awrang dengan Mazmûr p, dan tahlîl p, dan kîdong p rôhhânij: sambil menjânji, dan bermazmûr didâlam hâti kâmu bagi mahâ besàr Tûhan:

20 Sambil meng'ûtjap sjukûr pada sedekâla wakhtu kârana segala sasawâtu, dengan nâma Tûhan kâmij Xîsaj 'Elmesêth, bagi 'Allah jang Bâpa:

21 Sambil 'ada taxalokh sa'awrang pada sa'awrang dengan tâkot 'âkan 'Allah.

22 Hej bîni p, hendakhlah kâmu taxalokhkan dirîmu pada suwâmij p mu jang châts, seperti pada mahâ Tûhan:

23 Kârana suwâmij 'ada kapâla bîni, seperti lâgi 'Elmesêth 'ada kapâla djamâxat: dan 'ija djûga 'ada pemalihâra tûboh.

24 Sebàb 'îtu seperti djamâxat taxalokhkan dirînja pada 'Elmesêth, bagîtu lâgi hendakhlah segala bîni taxalokhkan dirînja pada suwâmij p nja jang châts didâlam segala sasawâtu.

25 Hej segala suwâmij, hendakhlah kâmu meng'asêhij bîni p mu, seperti lâgi 'Elmesêth sudah meng'asêhij djamâxat, dan sudah sarahkan sendirînja kârana dija 'îtu:

26 Sopâja dekhuduskannja dija 'îtu, hâbis 'ija peresihkan dija dengan permandijan 'ajer 'awleh kalâm:

27 Sopâja 'ija menghâdapkan dija 'îtu muli'a bagi dirînja, jaxnij sawâtu djamâxat, jang tijâda 'ada padânja bârang pânuw, 'âtaw bârang karòt, 'âtaw bârang sabâgejnja, hânja sopâja 'adânja sûtjij dan tijâda bertjelâ.

28 Bagîtu segala suwâmij berhûtang meng'asêhij bîni p nja, seperti tûboh p dirînja. Sijâpa jang meng'asêhij binînja, 'ija meng'asêhij sendirînja.

29 Kârana tijâda penah bârang sa'awrang sudah membintjij dâging dirînja, hânja 'ija pejâra dan pabîna 'âkan dija 'îtu, seperti lâgi mahâ Tûhan 'âkan djamâxat.

30 Kârana kâmij 'ada 'anggawta p tûbohnja, deri pada dâgingnja, dan deri pada tûlang p nja.

31 Deri

31 Deri kârana 'îtu mânuſija hendakh meninggalkan bapânja dan 'ibûnja, dan malekât kapada binînja: maka kaduwânja hendakh mendjâdi 'âkan ſawâtu djûga dâging.

32 Rahaſija 'îni 'ada besàr: maka 'âku katâkan 'îni menûdju kapada 'Elmesêkh, dan kapada djamâ'at.

33 Sahâdja lâgi kâmu 'îni ſaſa'awrang, mâſing p hendakhlah meng'asêhij demikijen binînja ſeperti ſendirînja: dan hendakhlah bîni 'îngat ſopâja 'ija tâkot 'âkan ſuwamînja.

FATSAL JANG KA VI.

1 HEj 'ânakh p, hendakhlah kâmu dengar p an 'âkan 'îbuw bapâmu dengan kârana mahâ besàr Tûhan: kârana bahuwa 'îtu djûga 'ada betûl.

2 Berîlah 'angkaw hormat 'âkan bapâmu, dan 'âkan 'ibûmu (bârang jang 'ada penjurôhan jang pertâma ſerta dengan ſawâtu djandji'an:)

3 Sopâja 'ada padâmu 'ontong bâjik, dan ſopâja 'angkaw hîdop lâma p di'âtas bûmi.

4 Dan hej bâpa p, djângan kâmu menggusârij 'ânakh p mu, tetâpi pejarâkanlah dija 'îtu pada tâ'adîb dan natsihhet mahâ besàr Tûhan.

5 Hej ſahâja p lâki p, hendakhlah kâmu dengar p an 'âkan Tuwan p mu pada perij dâging, dengan tâkot dan gomitàr, 'awleh katulûſan hâti kâmu, ſeperti 'âkan 'Elmesêkh:

6 Djângan dengan perhamba'an dihadâpan mâta p, ſeperti 'awrang jang berkenàn pada mânuſija p djûga, tetâpi ſeperti hamba p 'Elmesêkh, ſambil berbowat kahendakh 'Allah deri pada mâta djîwa.

7 Sarâja dengan tjenderong hatîmu deperhamba kabâwah mahâ Tûhan, dan tijâda kabâwah mânuſija p:

8 Sedang kâmu tâhu bahuwa bârang kabajikan, jang mâſing p ſa'awrang 'âkan berbowat garàng, 'ija 'âkan menanggong 'îtu djûga deri pada ſihakh mahâ Tûhan, mâwu ſahâja, mâwu maredhejka.

9 SJahdan hej Tuwan p, hendakhlah menjampejkan perkâra p 'îtu djûga kapada marîka 'îtu dengan meninggalkan peng'amângan: ſedang kâmu tâhu bahuwa lâgi Tûhan kâmu ſendîrij 'ada didâlam ſawrga, dan bahuwa bârang peng'angkâtan mûka bûkan 'ada ſamânja.

10 Komedijen deri pada 'îtu, hej ſûdâra p ku lâki p, hendakhlah kâmu djâdi perkâſja dengan berkat mahâ besàr Tûhan, dan dengan kakarâſan gahînja.

11 Hendakhlah kâmu meng'enâkan ſaganàp kalangkâpan ſindjâta 'Allah, ſopâja kâmu ſampat berdîrij melâwan ſegala penjimpângan 'Iblîs.

12 Kârana bahuwa tijâda 'ada pada kâmij pagumôlan lâwan dârah dan dâging, tetâpi lâwan ſegala panghuluwan, lâwan ſegala peng'awasâ'an, lâwan ſegala pemegàng dunjâ jang kalàm pada zâlam 'îni, lâwan ſegala 'arwâkh jang djâhat didâlam 'âdara.

13 Sebàb 'îtu hendakhlah kâmu meng'enâkan ſaganàp kalangkâpan ſindjâta 'Allah, ſopâja kâmu ſampat melâwan pada hârij jang djâhat, dan berdîrij tatàp, hâbis kâmu melakûkan ſegala ſaſawâtu.

14 Hendakhlah kalàkh kâmu berdîrij tatàp, hâbis kâmu membâbat pinggang p mu dengan hakhîkhet, dan hâbis kâmu meng'enâkan djabàh zadâlet:

15 Dan hâbis kâmu berkâſutkan kâki p dengan kaſadijâ'an 'Indjîl ſalâmet.

16 Terlebèh deri pada ſakalijen 'îtu, hâbis kâmu meng'enâkan parîſej 'îmân, dengan jang mâna kâmu ſampat pâdamkan ſakalijen 'ânakh pânah ka'apî'an deri pada jang kapiſta 'îtu:

17 Maka hendakhlah kâmu meng'ambil katûpong chalâts, dan pedàng Rôkh, jang 'ada kalâm 'Allah:

18 Sambil minta doza dengan bâgej p permintâ'an dan bûdjokh p an pada ſakalijen wakhtu 'awleh Rôkh, dan berdjâga p kapada hâl 'îtu djûga dengan ſegala djenis perkandjângan dan bûdjokh p an kârana ſakalijen walij:

19 Dan kârana 'âku, ſopâja kalâm 'îtu dekarunjâkan padâku 'awleh membûka mûlutku dengan kaluwâſan hâti, 'âkan memazlûmkan rahaſija 'Indjîl,

20 Jang kâranânja 'âku meng'ardjâkan kardja

'Utûſan, ſedàng 'âku kena rantej, ſopâja dâlam hhâl 'îtu 'âku mengᵛûtjap dengan kaluwâſan, ſeperti pâtut 'âku mengᵛûtjap.

21 'Adapawn ſopâja lâgi kâmu 'îni dâpat mengᵛatahuwij ſegala hhâl 'alhwâlku, bârang jang 'âku berbowat, bahuwa Tuchîkus sûdâra lâki p jang kekâſeh dan châdim jang ſatija dâlam 'agama mahâ Tûhan 'îtu 'âkan memaxlûmkan ſamowânja pada kâmu:

22 Jang 'âku ſudah menjûroh pergi kapada kâmu 'âkan makhtsûd 'îtu djûga, ſopâja kâmu dâpat mengᵛatahuwij ſegala hhâl 'alhwâl kâmij, dan ſopâja 'ija menghîborkan hâti kâmu.

23 Salâm 'adâlah kirânja pada ſegala sûdâra lâki p, dan mulhabet ſerta dengan 'îmân, deri pada 'Allah Bâpa, dan mahâ Tûhan Xîsaj 'Elmesêhh.

24 Nixmat 'adâlah kirânja ſerta dengan ſakalijen 'awrang jang mengᵛasêhij Tûhan kâmij Xîsaj 'Elmesêhh dâtang kapada pangkat jang tijâda kabinasâᵛan. 'Âmîn.

Tersûrat kapada 'awrang 'Efsûs dan terkîrim deri pada Rawmâ 'awleh Tuchîkus.

RISÂLET RASÛL PAWLUS

kapada 'awrang

FILIPIJ.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 PAwlus dan Timothijus, jang hamba p Xîsaj 'Elmesêhh, kapada ſakalijen walij dâlam 'agama 'Elmesêhh Xîsaj, jang 'ada di-Filipij, ſerta dengan ſegala 'Uskhuf dan SJamâs:

2 'Adâlah kirânja nixmat pada kâmu dan ſalâm deri pada 'Allah Bâpa kâmij, dan mahâ Tûhan Xîsaj 'Elmesêhh.

3 'Âku mengᵛûtjap ſjukûr pada 'Ilahku, barapa p kâli 'âku mengᵛenang kâmu,

4 (Sambil minta doxa dengan kaſukâᵛan pada ſedekâla wakhtu, dâlam ſakalijen permintâᵛanku kârana ſamowa kâmu,)

5 Deri kârana perſakutuwan kâmu kapada 'Indjîl, deri pada hârij jang pertâma ſampej ſakârang 'îni:

6 Sambil hârap perkâra 'îtu djûga, bahuwa Tûhan, jang ſudah memulâᵛij didâlam kâmu ſawâtu kardja jang bâjik, 'âkan mengganâpij 'îtu ſampej kapada hârij Xîsaj 'Elmesêhh:

7 Seperti 'ada betûl padâku berᵛindah hhâl 'îni 'âkan ſamowa kâmu, ſebàb 'âku târoh didâlam hatîku, bahuwa kâmu 'îni, bâjik pada bulonggûw p ku, bâjik pada xudzurku, dan pertogôhan 'Indjîl, ſamowa kâmu 'ada berſakutuwan dengan nixmetku.

8 Kârana 'Allah 'ada ſjaksîku, bagimâna 'âku rinduw dendam 'âkan kâmu ſakalijen dengan ſegala kapiluwan Xîsaj 'Elmesêhh.

9 Maka 'âku minta hhâl 'îni, ſopâja pengᵛaſêhan kâmu mâkin lâma mâkin lebèh limpah pada pengᵛakawan dan ſaſawâtu perasâᵛan hâti:

10 Sopâja kâmu mentjawbâᵛij ſegala masᵛâlet, ſopâja kâmu 'ada tûlus, dan dengan tijâda memberij kaſontôhan, ſampej kapada hârij 'Elmesêhh:

11 Sambil berᵛîſij bowah p xadâlet jang 'ada 'awleh Xîsaj 'Elmesêhh 'âkan kamulijâᵛan dan pudjijan 'Allah.

12 'Adapawn 'âku mâwu kâmu mengᵛatahuwij, hej sûdâra p lâki p, bahuwa ſegala bârang jang telàh djâdi padâku 'îtu terlebèh ſudah berlâku 'âkan perᵛontôngan 'Indjîl:

13 Kalakijen maka ſegala bulonggûku pada hhâl 'Elmesêhh 'îtu ſudah djâdi njâta dâlam ſaganàp 'îwân, dan pada ſakalijen 'awrang lâjin p:

14 Dan terbânjakh 'awrang diᵛantâra ſegala sûdâra lâki p dâlam 'agama mahâ Tûhan, jang ſudah berᵛawleh pangharâpan 'awleh bulonggûw p ku, 'îtu mâkin lebèh barâni mengᵛûtjap kalâm tijâda dengan tâkot.

15 Songgohpawn lâgi ſatengah 'awrang menchothbatkan 'Elmesêhh deri pada kadangkejan dan perbantâhan, tetâpi ſatengah 'awrang lâgi deri pada perkenânan.

16 Songgohpawn 'awrang 'îtu menchabarkan 'Elme-

'Elmesêlh deri pada perbantâhan, tijâda dengan tûlus, ſedàng deſangkânja membâwa kaſukâran padâku dâlam bulongguw p ku:

17 Tetâpi 'awrang 'îni deri pada peng'asêhan, ſedàng dekatahuwînja bahuwa 'âku ſudah tertâroh deri kârana zudzur 'Indjîl.

18 'Apâtah kalàkh? dan hânja ſaſonggohnja bârang bagimâna 'îtu djâdi, mâwu dengan ſatûdongnja, mâwu dengan ſabenarnja, 'Elmesêlh dechabarkan djûga: maka pada lhâl 'îtu 'âku ſuka tjita, behkan lâgi 'âku 'âkan ſuka tjita.

19 Kârana 'âku tâhu bahuwa lhâl 'îni 'âkan deperlakûkan bagîku 'âkan chalâts 'awleh pemohônan kâmu, dan penulôngan Rôlh Zîsâj 'Elmesêlh,

20 Tûrut kanantijanku dengan tengâdoh dan 'asâku, ſahingga pada bârang ſaperkâra tijâda 'âku 'âkan bermâluw: tetâpi dengan ſaganàp kaluwâſan hâti, ſeperti pada ſedekâla wakhtu, bagîtu lâgi pada ſakârang 'îni 'Elmesêlh 'âkan deperbeſarkan didâlam tûbohku, mâwu 'awleh kahidôpan, mâwu 'awleh kamati'an.

21 Kârana bagîku hîdop 'itûlah 'Elmesêlh, dan mâti 'itûlah lâba.

22 Tetâpi kâluw p jang hîdop didâlam dâging 'îtu djûga 'ada bergûna padâku, 'antah 'apa 'âku 'âkan memîleh tijâda kukatahuwij.

23 Kârana 'âku de'âdjakh 'awleh kaduwa perkâra 'îni, ſedàng 'âku ber'îngin 'âkan de'awrejkan, dan 'ada ſerta dengan 'Elmesêlh: kârana 'itûlah terlebèh 'âmat bâjik:

24 Tetâpi jang tinggal didâlam dâging 'itûlah lebèh wâdjib 'awleh kârana kâmu.

25 Maka dengan hârapku 'âku meng'atahuwij lhâl 'îni, bahuwa 'âku 'âkan tinggal, dan lâma tinggal ſerta dengan ſamowa kâmu 'âkan per'ontôngan kâmu, dan kaſukâ'an 'îmân:

26 Sopâja penggâhan kâmu limpah dengan berkat 'Elmesêlh Zîsâj 'âkan dâku, 'awleh kahadâpanku pûla kapada kâmu.

27 Sahâdja hendakhlah kâmu berdjâlan tjâra bejbas dengan ſahârosnja pada 'Indjîl 'Elmesêlh, ſopâja, bâjik 'âku dâtang dan lîhat kâmu, bâjik 'âku 'ada ghâ'îb, 'âku dengar ſegala lhâl 'alhwâl kâmu, bahuwa kâmu berdîrij tatàp 'awleh ſawâtu djûga rôlh, ſambil berlomba p an dengan ſahâti kârana 'îmân 'Indjîl:

28 Dan bahuwa tijâda kâmu dekadjûtij pada bârang ſaperkâra 'awleh ſegala 'awrang jang melâwan: bârang jang ſonggohpawn pada marîka 'îtu 'ada ſawâtu penondjôkan chasâret, tetâpi pada kâmu ſawâtu penondjôkan chalâts, 'îtupawn deri pada t'îhakh 'Allah.

29 Kârana pada kâmu telàh dekarunjâkan pada lhâl 'Elmesêlh, bûkan sâdja jang pertjâja 'âkan dija, tetâpi lâgi jang merasâ'ij ſangsâra kârana dija:

30 Sedàng kâmu berparàng p an 'îtu djûga, ſabagimâna kâmu ſudah melîhat 'ada didâlam 'âku, dan ſakârang kâmu menengar 'ada didâlam 'âku.

FATSAL JANG KA II.

1 DJîkalaw kalàkh 'ada bârang panghibôran pada lhâl 'Elmesêlh, djikalaw 'ada bârang penjapâ'an peng'asêhan, djikalaw 'ada bârang perſakutuwan Rôlh, djikalaw 'ada bârang pîluw p an dan sâjang p an:

2 Maka hendakhlah kâmu mengganâpij kaſukâ'anku, ſopâja kâmu mentjita 'îtu djûga perkâra, ſambil mempunjâ'ij 'îtu djûga peng'asêhan, ſambil berſahâti, dan mentjita ſawâtu djûga perkâra.

3 Bârang ſawâtu perkâra djângan kâmu berbowat dengan perbantâhan, 'âtaw hhormat jang ſija p, tetâpi 'awleh karindâhan hâti hendakhlah ſa'awrang kîra p kan ſa'awrang terlâku deri pada ſendirînja.

4 Saſa'awrang djângan menûdju kapada lhâl ſendirînja, tetâpi ſaſa'awrang hendakhlah menûdju kapada lhâl 'awrang lâjin p.

5 Kârana 'îtu djûga tjita 'adâlah kirânja didâlam kâmu, bârang jang ſudah 'ada lâgi didâlam 'Elmesêlh Zîsâj:

6 Jang ſedàng didâlam rûpa 'Allah 'adânja, ſudah tijâda kîra p kan rampâſan 'ada sâma târa dengan 'Allah:

7 Tetâpi ſudah menijadâkan ſendirînja, ſedàng 'ija ſudah meng'ambil rûpa hamba, tatkâla 'ija djâdi dâlam kaſamâ'an mânuſija p:

8 Dân tatkâla 'ija ſudah kadapâtan dengan kalakuwan ſeperti mânuſija, maka 'ija ſudah merindahkan ſendirînja, dân djâdi 'ija berbowat kabakhtî'an ſahingga mawt, 'ija 'îtu mawt tſalîb.

9 Sebàb 'îtu maka 'Allah ſudah meninggîkan dija terlâlu 'âmat, dân ſudah meng'arunjâkan padânja ſawâtu nâma jang lebèh mulija deri pada ſakalijen nâma:

10 Sopâja dengan nâma Jîsâj terlîpat ſamowa lûtut ſegala 'awrang jang didâlam ſawrga, dân jang di'âtas bûmi, dân jang dibâwah bûmi:

11 Dân ſopâja ſamowa lîdah 'ikhrârkan bahuwa Jîsâj 'Elmesêh 'ada mahâ Tûhan, 'âkan kamulija'an 'Allah Bâpa.

12 Bagîtu kalàkh, hej kekâſeh p ku, ſeperti pada ſedekâla wakhtu kâmu ſudah dengar p an, bûkan sâdja ſeperti dihadâpanku, tetâpi ſakârang lebèh pûla dibalâkangku, hendakhlah kâmu meng'ardjâkan chalâts ſendirîmu dengan tâkot dân gomitàr.

13 Kârana 'Allah djûga 'ada jang meng'ardjâkan didâlam kâmu, bâjik jang menghendakhkan, bâjik jang meng'ardjâkan, tûrut karidla'annja.

14 Berbowatlah ſegala ſaſawâtu tijâda dengan bersûngut p an dân berlâwan p an:

15 Sopâja kâmu 'ada tijâda dengan bârang dâleh dân tûlus, jaknij, 'ânakh p 'Allah jang tijâda bertjelâ ditengah p ſawâtu bangſa jang terbâlikh dân terpûtar: di'antâra ſijâpa kâmu bertjahâja ſeperti penarângan p didâlam dunjâ:

16 Sambil mendjondjong perkata'an kahidûpan, 'âkan penggâhan bagîku dâtang kapada hârij 'Elmesêh, bahuwa ſudah tijâda 'âku ber'usâha ſamenâ p, dân tijâda berlelàh ſamenâ p.

17 Behkan djikalaw lâgi 'âku deperſombahkan 'âkan ſawâtu perſombâhan tjûtjor p an deri kârana perſombâhan, dân pendjawâtan 'îmân kâmu, maka 'âku ſuka tjita, dân ſerta ſuka tjita dengan ſamowa kâmu.

18 Maka 'awleh kârana 'îtu djûga hâl lâgi kâmu 'îni ſuka tjita, dân ſerta ſuka tjita dengan 'âku.

19 'Adapawn 'âku ber'âſa dengan berkat mahâ Tûhan Jîsâj ſegaràh menjûroh Timothijus pergi kapada kâmu, ſopâja lâgi 'âku 'îni berhâti ſedàp, manakâla ſudah hâbis kukatahuwij ſegala hâl 'alhwâl kâmu:

20 Kârana ſertâku tijâda 'ada bârang ſa'awrang jang sâma târa hatînja, jang dengan tûlusnja nanti tertjinta 'âkan ſegala hâl 'alhwâl kâmu.

21 Kârana ſakalijennja mentjahârij bârang p jang pûnja ſendirînja, bûkan bârang p jang pûnja 'Elmesêh Jîsâj.

22 Maka kâmu meng'atahuwij pentjawbâ'annja, bahuwa ſeperti 'ânakh kapada bapânja, 'ija ſudah deperhamba ſertâku 'âkan chothbat 'Indjîl.

23 'Âku pawn kalàkh ber'âſa menjûroh dija 'îni dengan ſabantar djûga, ſaſegaràh 'âku ſudah hâbis memarentahkan ſegala hâl 'alhwâlku:

24 Tetâpi 'âku hârap dengan berkat mahâ besàr Tûhan, bahuwa 'âku ſendîrij lâgi 'âkan dâtang lakàs.

25 Tetâpi 'âku ſudah kîra p wâdjib menjûroh 'Epafrodîtus sûdarâku lâki p, dân sâma peng'ardjâku, dân sâma paparangku, hânja paſûrohmu, dân pendjâwat kakurângku 'îtu pergi kapada kâmu:

26 Sedang 'ija 'adâlah rinduw dendam 'âkan ſamowa kâmu, dân balîſah rasânja terlâlu sângat, ſebàb kâmu ſudahlah dengar, bahuwa 'ija 'adâlah sâkit pâjah.

27 Maka ſonggoh p 'ija ſudah 'ada sâkit pâjah lâlu kamâti p an: tetâpi 'Allah ſudah meng'aſijânij dija: dân bûkan dija 'îtu sâdja, hânja lâgi 'âku 'îni, ſopâja djângan 'âku ber'awleh kaduka'an 'âtas kaduka'an.

28 Sebàb 'îtu maka 'âku ſudah menjûroh dija 'îtu pergi mâkin terbângat, ſopâja, mâna kâmu melîhat dija 'îtu pûla, kâmu ſuka tjita, dân 'âku 'îni 'ada lûput deri pada duka tjita.

29 Hendakhlah kalàkh kâmu menjambot dija 'îtu dengan kârana mahâ Tûhan, dengan tijap p kaſuka'an, dân ſegala 'awrang jang ſabâgej 'îni hendakhlah kâmu permulija dija.

30 Kârana ſebàb pakardja'an 'Elmesêh ſudahlah 'ija meng hampir ſampej kapada mawt, dengan tijâda 'indahkan kahidûpannja, ſopâja depunohinja kakurângan pendjawâtanmu 'âkan dâku.

FATSAL

FATSAL JANG KA III.

1 KOmedijen deri pada 'itu, hej sûdâra p ku lâki p, hendakhlah kâmu ſuka tjita kapada mahâ Tûhan. Bahuwa menjûrat perkâra p 'itu djûga kapada kâmu tijâda 'itu sûkar padâku, tetâpi hâros djûga pada kâmu.

2 Tilikhlah kâmu 'âkan ſegala 'andjing, tilikhlah kâmu 'âkan ſegala pem'ardja jang djâhat, tilikhlah kâmu 'âkan chitânet jang sâlah.

3 Kârana kâmij 'ini 'ada chitânet jang ſonggoh, kâmij jang berbowat xibâdet pada 'Allah dengan Rôhh, dân jang menggah pada 'Elmesêhh Xîsâj, dân jang tijâda hârap pada dâging:

4 Djikalaw ſakâlipawn 'âku ſudah ber'awleh pangharâpan lâgi pada dâging: djikalaw bârang ſa'awrang lâjin ſangka hârap pada dâging, 'âku 'îni terlebèh:

5 Sa'awrang jang telàh dechatankan pada hârij jang kadawlâpan, deri pada 'atſal 'awrang Jiſrâ'ejl, deri pada hulubangſa Benjamîn, ſa'awrang Xibrânij deri pada ſegala 'awrang Xibrânij, ſa'awrang Farîſij tûrut xâdet ſunet:

6 Sa'awrang penghambat djamâxat tûrut katjemburuwan: mendjâdi ſa'awrang jang lûput deri pada bârang dâleh, tûrut xadâlet jang 'ada dâlam ſjarîxet Tawrât.

7 Tetâpi ſegala bârang jang 'adâlah lâba padâku, 'itu djûga 'âku ſudah kîra p kan karugijan 'awleh kârana 'Elmesêhh.

8 Behkan ſonggoh p lâgi 'âku kîra p kan ſegala ſaſawâtu 'ada karugijan, 'awleh kârana kalebêhan maxrifet 'Elmesêhh Xîsâj Tûhanku 'itu: 'awleh kârana ſijâpa 'âku ſudah kena karugijan 'âkan ſakalijennja 'itu, dân ſudah kîra p kan dija 'itu 'ada tâhij djûga, ſopâja 'âku berlâba 'âkan 'Elmesêhh,

9 Dân 'âku kadapâtan didâlamnja dengan tijâda berpûnja xadâletku, jang deri pada ſjarîxet Tawrât, hânja jang 'awleh ſjarîxet 'îmân 'âkan 'Elmesêhh, jaxnij, xadâlet jang deri pada 'Allah 'awleh 'îmân:

10 Sopâja 'âku meng'enàl dija 'itu, dân kawâſa kabangkîtannja, dân perſakutuwan dengan ſegala perâſa ſangſarânja, mendjâdi ſarûpa dengan mawtnja:

11 Kâluw p bârang ſaperkâra 'âku dâpat ſampej kapada kabangkîtan 'awrang mâti p.

12 Bûkan bahuwa ſudah ſakârang 'âku pegàng 'îtu, 'âtaw ſudah ſakârang 'âku 'ada ſemporna: tetâpi 'âku berbûruw 'itu, kâluw p lâgi 'âku dâpat berpegàng 'itu, jang kâranânja lâgi 'âku ſudah taperpegàng 'awleh 'Elmesêhh Xîsâj.

13 Hej sûdâra p lâki p, tijâda 'âku 'îni kîra p kan ſendirîku ſudah berpegàng 'îtu:

14 Tetâpi 'ada ſawâtu djûga perkâra, ſedàng 'âku lupâkan bârang jang dibalâkang, dân melandjur dirîku kapada bârang jang dimûka, maka 'âku berbûruw menûdju ſaſâran, 'âkan ber'awleh hhiſnat daxwat 'Allah, jang ditinggij 'itu 'awleh 'Elmesêhh Xîsâj.

15 Barapa p kâmij kalàkh 'ada ſemporna, hendakhlah kâmij mentjita hhâl 'ini: dân djikalaw kâmu mentjita bârang 'apa tjâra lâjin, lâgi 'Allah 'âkan menjatâkan 'itu djûga pada kâmu.

16 Tetâpi bârang kamâna kâmij ſudah ſampej, hendakhlah kâmij berdjâlan tûrut khânûn 'itu djûga, hendakhlah kâmij mentjita perkâra 'itu djûga.

17 Hendakhlah kâmu mendjâdi sâma penûrutku, hej sûdâra p lâki p, dân tudjûlah kapada ſegala 'awrang jang berdjâlan ſabagîtu, ſeperti kâmu ſudah ber'awleh kâmij 'âkan telâdan.

18 Kârana bânjakh 'awrang berdjâlan tjâra lâjin, jang bânjakh kâli 'âku ſudah meng'atâkan pada kâmu, dân ſakârang lâgi 'âku meng'atâkan dengan tângisku, bahuwa marîka 'itu 'ada ſatarûw p tſalîb 'Elmesêhh.

19 Jang kaſudâhannja 'ada kabinaſâ'an, jang 'Ilahnja 'ada purutnja, dân jang kamulijâ'annja 'ada dengan kamaluwannja, jang meng'îra p ij ſegala hhâl kabumî'an djûga.

20 Tetâpi djâlan kabejbâſan kâmij 'itu berdîrij didâlam ſawrga, deri mâna lâgi kâmij menantikan Muchalits, jaxnij, mahâ Tûhan Xîsâj 'Elmesêhh:

21 Jang 'âkan menjâlinkan tûboh kâmij jang rindah, ſopâja 'itu djâdi sarûpa dengan tûbohnja jang mulija, menûrut peng'ardjâ'an, jang 'awlehnja 'ija ſampat lâgi menaxalokhkan ſamista ſakalijen kabâwah dirînja.

FATSAL JANG KA IV.

1 BAgîtu kalàkh, hej sûdâra p ku lâki p jang kekâſeh dàn tertjita, kaſukâ'anku dàn mâkotâku, hendakhlah kâmu berdîrij tatàp demikijen dengan berkat mahâ Tûhan, hej kekâſeh p.

2 'Âku berìj 'ingat pada 'Ewodijâ, dàn 'âku berìj 'ingat pada Suntûchej, ſopâja 'ija mentjita ſawâtu djûga perkâra 'awleh kârana mahâ Tûhan.

3 Dàn 'âku minta lâgi padâmu, hej hindîku jang tûlus, tûlonglah pada ſegala parampuwan 'îni, jang ſudah berlomba p an ſertâku dâlam khâl 'Indjîl, lâgi ſerta 'Iklejmejs dàn sâma peng'ardjâku lâjin p, jang nâma p nja kadapâtan didâlam kitâb khajât.

4 Suka tjitâlah kâmu kapada mahâ Tûhan pada ſedekâla wakhtu: pûla 'âku berkâta, ſuka tjitâlah kâmu.

5 Kamurâhan kâmu 'adâlah kirânja njâta pada ſakalijen mânuſija. Bahuwa mahâ besàr Tûhan 'ada hampir.

6 Djângan kâmu bertjinta pada bârang ſaperkâra: tetâpi bejarlah ſegala permintâ'an kâmu pada ſegala ſaſawâtu, 'awleh ſombahjang dàn bûdjokh p an, ſerta dengan peng'ûtjap ſjukûr djâdi njâta kapada 'Allah.

7 Maka dâmej 'Allah, jang terlâku deri pada ſaſawâtu xakhal, 'itu 'âkan meng'awâlij hâti kâmu dàn 'ângan p kâmu 'awleh 'Elmesêth Xîsâj.

8 Komedijen deri pada 'itu, hej sûdâra p lâki p, ſegala ſaſawâtu jang 'ada benàr, ſegala ſaſawâtu jang 'indah, ſegala ſaſawâtu jang betûl, ſegala ſaſawâtu jang sûtjij, ſegala ſaſawâtu jang mânis, ſegala ſaſawâtu jang bâjik wartânja, djikalaw 'ada bârang kabidjîkan, dàn djikalaw 'ada bârang pudji'an, hendakhlah kâmu bitjarâkan ſegala perkâra 'itu djûga.

9 Bârang jang lâgi kâmu ſudah bel'âdjar, dàn ſudah tarîma, dàn ſudah dengar, dàn ſudah lîhat deri padâku, hendakhlah kâmu berlakûkan ſegala perkâra 'itu djûga: maka 'Allah jang pôhon ſalâmet 'itu 'âkan 'ada ſerta dengan kâmu.

10 Maka 'âku ſudah ſuka tjita terlâlu 'âmat kapada mahâ Tûhan, bahuwa ſakârang pada kotîka 'îni kâmu ſudah mendjagâkan per'ingâtan 'âkan dâku: 'âkan jang mâna lâgi kâmu ſudah ber'ingat, tetâpi ſenàng ſudah tijâda 'ada pada kâmu.

11 Bûkan bahuwa 'âku katâkan 'îni deri kârana kakurângan: kârana 'âku 'îni ſudah bel'âdjar berkhanâxat dâlam khâl, jang dâlamnja 'âku kadapâtan.

12 Kârana 'âku tâhu derindahkan, lâgi 'âku tâhu berkalimpâhan: ſakâli p dàn pada ſakalijen perkâra 'âku ſudah depel'âdjar, bâjik 'âkan djâdi kinnjang, dàn 'âkan berlâpar, bâjik 'âkan berkalimpâhan, dàn 'âkan berkakurângan.

13 'Âku ſampat ſegala ſaſawâtu 'awleh 'Elmesêth jang meng'awasâkan 'âku.

14 Dàn hânja ſaſonggohnja kâmu ſudah berbowat bâjik, ſedàng kâmu ſudah berſakutuwan dengan kaſukâranku.

15 Maka lâgi kâmu 'îni meng'atahuwij, hej 'awrang Filipij, bahuwa pada permulâ'an chothbat 'Indjîl, tatkâla 'âku ſudah kaluwar deri pada Makhedawnijâ, bârang ſawâtu djamâxat ſudah tijâda membahâgij 'apa p padâku 'âkan memberìj perkirâ'an balandja dàn penarimâ'an, melâjinkan kâmu ſendîrij sâdja.

16 Kârana lâgi kâmu ſudah kîrim 'apa p ka-Theſalawnîkej ſakâli dàn duwa kâli 'âkan bârang gunâku.

17 Bûkan bahuwa 'âku mentjahârij bârang pemberìj, tetâpi 'âku mentjahârij bowah jang limpah 'âkan menjatâkan perkirâ'an kâmu.

18 Kârana 'âku ſudah ber'awleh ſamowa ganàp p 'itu, ſahingga 'âku berkalimpâhan: ſudah tjûkop padâku, ſedàng ſudah kutarîma deri pada 'Epafrodîtus ſegala bârang jang terkîrim 'awleh kâmu, ſa'awleh p ſawâtu bâwu harùm p an, ſawâtu perſombâhan jang khabûl, jang radlâ pada 'Allah.

19 Tetâpi 'Ilahku tûrut kakajâ'annja 'âkan memunôhij ſamowa kakurângan kâmu dengan kamulijâ'an 'awleh 'Elmesêth Xîsâj.

20 'Adapawn bagi 'Allah jang Bâpa kâmij 'adâlah kirânja kamulijâ'an deri pada kakàl ſampej kakàl. 'Amîn.

21 Berîlah ſalâm pada ſegala walìj dâlam 'agama

gama 'Elmesêkh Kîsâj. Segala sûdâra lâki p jang 'ada sertâku 'îtu memberìj salâm pada kâmu.

22 Sakalijen walìj memberìj salâm pada kâmu, dan terlebèh segala 'awrang 'îsij 'istâna KHajtsar.

23 Nixmet Tûhan kâmij Kîsâj 'Elmesêkh 'adâlah kirânja serta dengan kâmu sakalijen. 'Âmîn.

Tersûrat kapada 'awrang Filipij dan terkîrim deri pada Rawmâ 'awleh 'Epafrodîtus.

RISÂLET RASÛL PAWLUS

kapada 'awrang

KOLOSAJ.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 PAwlus sa'awrang Rasûl Kîsâj 'Elmesêkh, 'awleh kahendakh 'Allah, dan Timothijus sûdâra lâki p 'îtu,

2 Kapada segala walìj p dan sûdâra p lâki p jang mû'min dâlam 'agama 'Elmesêkh, jang 'ada di-Kolosaj: 'adâlah kirânja nixmat pada kâmu dan salâm deri pada 'Allah Bâpa kâmij, dan mahâ Tûhan Kîsâj 'Elmesêkh.

3 Kâmij meng'ûtjap sjukûr pada 'Allah jang Bâpa Tûhan kâmij Kîsâj 'Elmesêkh, sambil minta doxâ pada sedekâla wakhtu kârana kâmu:

4 Sedang kâmij sudah dengar khâl 'imân kâmu 'âkan 'Elmesêkh Kîsâj, dan khâl mukhabet, jang 'âkan sakalijen walìj:

5 'Awleh kârana radjâ 'îtu jang sudah tersimpan bagi kâmu didâlam sawrga, jang dihûlu kâmu sudah menengar 'awleh perkatâ'an kabenâran, jaxnij 'Indjil:

6 Jang sudah sampej kapada kâmu, seperti lâgi 'ada pada saganàp dunjâ: maka 'îtu 'ada berbowah, seperti lâgi di'antâra kâmu, deri pada hârij 'îtu tatkâla kâmu sudah menengar dan meng'enàl nixmat 'Allah dengan sabenarnja.

7 Seperti lâgi kâmu sudah bel'âdjar deri pada 'Epafrâs sâma hamba kâmij jang kekâseh, jang 'ada châdim 'Elmesêkh jang satija kârana khâl kâmu:

8 Jang lâgi sudah mentjeriterâkan pada kâmij mukhabet kâmu 'awleh Rôkh.

9 Sebàb 'îtu lâgi kâmij 'îni, deri pada hârij 'îtu tatkâla kâmij sudah dengar 'îtu, tijâda berhenti deri pada berdoxâ kârana kâmu, dan minta sopâja kâmu deper'îsij dengan peng'enâlan kahendakhnja, pada sasawâtu khikmet dan xakhal rôkhânij:

10 Sopâja kâmu dâpat berdjâlan dengan sahârosnja pada mahâ besàr Tûhan kapada sasawâtu kakenânan, sambil berbowah p dengan segala djenis perbowâtan jang bâjik, dan bertambah p kapada peng'enâlan 'Allah:

11 Sambil dekawasâkan dengan sasawâtu kawâsa, tûrut kakarâsan kamulija'annja, kapada segala djenis katahânan dan kapandjângan hâti serta dengan kasuka'an:

12 Sambil meng'ûtjap sjukûr pada Bâpa, jang sudah memâtutkan kâmij 'âkan ber'awleh bahagijan pada pusâka segala walìj didâlam tarang:

13 Jang sudah membanton kâmij deri dâlam peng'awasâ'an kalàm, dan sudah berpindahkan kâmij kapada karadjâ'an 'Ânakhnja jang kekâseh.

14 Jang 'awlehnja kâmij sudah ber'awleh katubûsan deri kârana dârahnja, 'ija 'îtu ka'ampônan segala dawsa.

15 Jang 'ada pata 'Allah jang tijâda kalihâtan, 'ija 'îtu, 'ânakh jang sûlong di'antâra samowa machlûkh.

16 Kârana bahuwa samowa sudah dedjadîkan 'awlehnja, segala bârang jang pada segala lângit dan jang di'âtas bûmi, segala bârang jang kalihâtan dan jang tijâda kalihâtan, mâwu singgahsâna, mâwu patuwânan, mâwu panghuluwan, mâwu peng'awasâ'an: samowa 'îtu sudah dedjadîkan 'awleh dija, dan kapada dija.

17 Maka 'ija djûga 'ada dihûlu deri pada samowânja, dan samowânja berdîrij sâma p 'awlehnja djûga.

18 Dan 'ija djûga 'ada kapâla tûboh, jaxnij

djamâʒat, 'ija 'itu jang 'ada permulâ'an, jaʒnij, 'ânakh jang sûlong deri 'antâra 'awrang mâti p, ſopâja djâdi 'ija djûga memegàng pangkat jang pertâma di'antâra ſakalijen 'awrang:

19 Kârana bahuwa 'Allah ſudah radlâ, ſopâja ſaganàp kapunôhan berdûdokh didâlamnja:

20 Dan ſopâja 'awlehnja 'itu 'ija perdâmejkan ſamowânja dâtang kapadânja, hâbis 'ija berbowat dâmej 'awleh dârah tſalibnja, 'awlehnja djûga, mâwu ſegala bârang jang di'âtas bûmi, mâwu ſegala bârang jang pada ſegala lângit.

21 Maka kâmu, jang dihûlu kâla 'adâlah 'awrang kaluwâran, dan ſatarûw p pada ʒakhal, 'awleh perbowâtan p jang djâhat, ſakârang lâgi ſudah deperdâmejkannja,

22 Pada tûboh dâgingnja, 'awleh mawt, 'âkan perdirîkan kâmu sûtjij dan tijâda bertjelâ dan tijâda dengan bârang dâleh dihadâpan dija:

23 Djikalaw djûga kâmu tinggal tatàp pada 'îmân, ſambil taper'âlas dan tapertogòh, dan tijâda tapergaràkh deri pada radjâ 'Indjil, jang kâmu ſudah dengar, jang telàh dechothbatkan di'antâra ſakalijen machlûkh jang dibâwah lângit: jang 'âku 'ini Pawlus ſudah djâdi châdimnja.

24 'Âku jang ſakârang ſuka tjita didâlam ſegala perasâ'an ſangſarâku kârana kâmu, dan pûla mengganâpij ſegala sîſa kaſukâran p 'Elmesêlh didâlam dâgingku, kârana tûbohnja jang 'ada djamâʒat:

25 Jang 'âku 'ini ſudah djâdi châdimnja tûrut pemarentâhan 'Allah, jang telàh dekarunjâkan padâku dâtang kapada kâmu, 'âkan mengganâpij kalâm 'Allah:

26 Jaʒnij, rahaſija 'itu jang ſudah 'ada terbûni deri pada ſegala 'awal dunjâ dan deri pada ſegala bangſa, hânja ſakârang ſudah denjatâkan pada ſegala walînja,

27 Pada ſijâpa 'Allah ſudah kahendâkij memaʒlûmkan, 'apa 'ada kakaja'an kamulija'an rahaſija 'ini di'antâra CHalâjikh, jang 'ada 'Elmesêlh di'antâra kâmu, radjâ kamulija'an 'itu:

28 Jang kâmij 'ini menchabarkan, ſambil memberij natsilhet pada ſaſa'awrang mânuſija, dan meng'âdjar ſaſa'awrang mânuſija dengan ſaſawâtu hhikmet, ſopâja kâmij perdirîkan ſaſa'awrang mânuſija 'itu ſemporna dâlam 'agama 'Elmesêlh Jeſaj.

29 Kapada jang mâna lâgi 'âku berlelàh, ſambil berparàng p an tûrut peng'ardja'annja jang bakardja didâlam 'âku dengan khowat.

FATSAL JANG KA II.

1 KÂrana 'âku mâwu kâmu meng'atahuwij ſabagimâna besàr paparângan 'âku berparàng kârana kâmu, dan ſegala 'awrang jang di-Lâdokija, dan barapa p 'awrang ſudah tjâda melihat mukâku didâlam dâging.

2 Sopâja hâti marîka 'itu dehiborkan, ſambil 'ija terhûbong 'awleh muhhabet, 'itupawn 'âkan ſamowa kakaja'an jakhîn deri pada ʒakhal kapada peng'enâlan rahaſija 'Allah jang Bâpa dan 'Elmesêlh:

3 Dâlam ſijâpa ſamowa benda hhikmet dan maʒrifet 'ada terbûni.

4 'Adapawn 'âku katâkan 'ini, ſopâja djângan bârang ſa'awrang perdajâkan kâmu dengan bôhong 'awleh perkata'an jang bûdjokh p.

5 Kârana djikalaw ſakâlipawn 'âku 'ada ghâ'ib dengan dâging, 'ada djûga 'âku hhâdlir pada kâmu dengan njâwa, ſambil ſuka tjita dan melihat peng'atôran kâmu, dan pertatâpan 'îmân kâmu 'âkan 'Elmesêlh.

6 Bagimâna kalàkh kâmu ſudah menjambot 'Elmesêlh Jeſaj mahâ Tûhan 'itu, bagitu djûga hendakhlah kâmu berdjâlan tûrut dija:

7 Sambil ber'âkar dan taper'ûſah di'âtasnja, dan tapertogòh didâlam 'îmân, ſeperti kâmu ſudah tapel'âdjar, ſambil berlimpah didâlamnja dengan peng'ûtjap Sjukûr.

8 'Ingatlah kâmu, djângan bârang ſa'awrang 'ada membâwa kâmu 'âkan rampâſan 'awleh Filſafat, dan pembintjanâ'an jang ſija p, tûrut ʒâdet mânuſija p, tûrut ſegala peng'adji'an ʒâlam, dan bûkan tûrut 'Elmesêlh.

9 Kârana bahuwa didâlamnja dûdokh ſaganàp kapunôhan 'Ilahijet ſakîra p wudjûdnja:

10 Dan kâmu 'ada terlangkap didâlam dija 'itu, jang 'ada kapâla ſakalijen panghuluwan dan peng'awaſa'an:

11 Didâlam ſijâpa lâgi kâmu ſudah dechatan-

tankan dengan chitânet jang tijâda delakûkan dengan tângan p, 'awleh penanggâlan tûboh dawſa p dâging, dengan chitânet 'Elmesêlh:

12 Sedàng kâmu ſudah tertânam ſertânja 'awleh permandijan, dengan jang mâna lâgi kâmu ſudah debangkitkan ſertânja 'awleh 'îmân peng'ardjâ'an 'Allah, jang ſudah membangkitkan dija deri 'antâra 'awrang mâti p.

13 Maka kâmu, jang 'adâlah mâti 'awleh perſalâhan p, dan 'awleh kûlop dâgingmu, 'ija ſudah menghîdopkan ſertânja, ſambil meng'ampônij ſamowa perſalâhan pada kâmu:

14 Satelàh ſudah dehâpuskannja sûrat hûtang jang lâwan kâmij, jang berdîrij dâlam 'ondang p, jang pada bârang ſaperkâra 'adâlah 'ichtilâf dengan kâmij, maka 'ija ſudah meng'ambil bowang 'îtu, ſatelàh ſudah depakûkannja 'îtu pada tſalîb:

15 Dan ſatelàh ſudah detanggalkannja ſindjâta ſegala panghuluwan dan peng'awasâ'an, maka 'ija ſudah matzlatkan dija njâta p, ſambil ber'awleh 'upatjâra kamenângan 'âtas marîka 'îtu 'awleh tſalîb 'îtu.

16 Djângan kalàkh bârang ſa'awrang bapersâlahkan kâmu deri kârana makânan, 'âtaw deri kârana minôman, 'âtaw deri kârana hhâl mâſa râja, 'âtaw bûlan bahâru, 'âtaw ſabtu p:

17 Bârang jang 'ada bâjang ſegala perkâra jang nanti dâtang, tetâpi tûboh 'îtu 'Elmesêlh 'ampûnja.

18 Djângan kalàkh bârang ſa'awrang ſijâſat 'âtas kâmu dengan kahendâkij 'âkan karindâhan hâti dan kabakhtî'an pada Melâ'îkat p, ſambil bertjâkap ſegala bârang jang ſudah tijâda delîhatnja, ſedàng ſamenâ p 'ija djâdi djumâwa 'awleh nakhal dâgingnja:

19 Dan ſedàng ſudah tijâda 'ija berpegàng kapâla, deri pada ſijâpa ſaganàp tûboh, 'awleh ſegala djenis paſimpôlan dan peng'ikâtan terpejâra dan terhûbong sâma p, 'îtu bertambah p kapada penambâhan 'Allah.

20 Djikalaw kalàkh kâmu ſudah mâti ſerta dengan 'Elmesêlh lepàs deri pada ſegala peng'adji'an nâlam, meng'apa kâmu kena mowâtan 'ondang p, ſa'awleh p kâmu 'ada hîdop didâlam dunjâ?

21 Jaknij, djângan 'angkaw mendjâbat, djângan 'angkaw merâſa, djângan 'angkaw merâba:

22 Jang ſamowânja dâtang kapada karusâkan tertjerna 'awleh pakejan, tûrut ſegala penjurôhan dan peng'adjâran mânuſija p:

23 Bârang jang ſamowânja ſonggohpawn 'ada ber'awleh rûpa hikmet dengan kabakhti'an 'âtas ſangka ſendirînja, dan dengan karindâhan hâti, dan dengan tijâda kaſajângan tûboh, tetâpi jang bûkan 'ada dengan bârang pengharôſan, hânja 'âkan kakinnjângan dâging djûga.

FATSAL JANG KA III.

1 DJikalaw kalàkh kâmu ſudah debangkitkan ſerta dengan 'Elmesêlh, maka hendakhlah kâmu mentjahârij ſegala bârang jang ditinggij, dimâna 'Elmesêlh 'ada dûdokh pada tângan kânan 'Allah:

2 Bitjarâkanlah ſegala bârang jang ditinggij, djângan ſegala bârang jang di'âtas bûmi.

3 Kârana kâmu ſudah mâti, dan kahidôpan kâmu 'ada terbûni ſerta dengan 'Elmesêlh sâma 'Allah.

4 'Adapawn manakâla kalàkh 'Elmesêlh, jang 'ada kahidôpan kâmij, 'îtu 'âkan hâbis denjatâkan, tatkâla 'îtu lâgi kâmu 'îni 'âkan denjatâkan ſertânja didâlam kamulija'an.

5 Hendakhlah kalàkh kâmu mematîkan ſegala 'anggawtâmu jang 'ada di'âtas bûmi, jaknij, paſondâlan, katjamâran, garàkh p an jang hîna, ka'inginan jang djâhat, dan kikîran, jang 'ada penjombâhan berhâla p:

6 'Awleh kârana ſegala jang mâna dâtang morka 'Allah ka'âtas ſegala 'ânakh p kadurhaka'an:

7 Tûrut ſegala jang mâna lâgi kâmu 'îni dihûlu kâla ſudah berdjâlan, tatkâla kâmu ſudah hîdop melakûkan dija 'îtu.

8 Tetâpi ſakârang hendakhlah lâgi kâmu 'îni menanggalkan ſakalijennja 'îni, jaknij, ka'amarâhan, kagusâran, kadjahâtan, permakejan, perkata'an kidjij jang kaluwar deri dâlam mûlut kâmu.

9 Djângan kâmu berdusta ſa'awrang kapada ſa'awrang, ſedàng kâmu ſudah menanggalkan

parângij

parâṅgij mânuſīja jaṅg lâma ſerta deṅgan ſegala perbowâtannja:

10 Dan kâmu ſudah meṅg'enâkan parâṅgij mânuſīja jaṅg bahâru, jaṅg debaharuwij dâtaṅg kapada peṅg'enâlan, 'âtas rûpa Tûhan jaṅg ſudah mendjadîkan dija 'îtu:

11 Dimâna tijâda berſalâhan ſa'awraṅg Jûnânij dan Jehûdij, ſa'awraṅg jaṅg pûnja chitânet dan kûlop, ſa'awraṅg Barbar dan Tâtar, ſa'awraṅg ſahâja dan maredhejka: tetâpi 'Elmesêh 'ada ſamowa, 'îtupawn dâlam ſamowânja.

12 Sebàb 'îtu hendakhlah kâmu, ſa'awleh p 'awraṅg mutsthafâj 'Allah, walij, dan Ihabîb, 'îtu meṅg'enâkan perij ſegala kapiluwan penjajâṅgan, kamurâhan, karindâhan hâti, kadjinâkan hâti, kapandjâṅgan hâti:

13 Sambil mendirîta ſa'awraṅg 'âkan ſa'awraṅg, dan meṅg'ampônij ſa'awraṅg pada ſa'awraṅg, djikalaw pada ſa'awraṅg 'ada bâraṅg dâleh 'âtas ſa'awraṅg: ſeperti lâgi 'Elmesêh ſudah meṅg'ampônij pada kâmu, bagîtu hendakhlah lâgi kâmu 'îni berbowat.

14 Maka terlebèh deri pada ſakalijen 'îni hendakhlah kâmu meṅg'enâkan perij peṅg'aſêhan, jaṅg 'ada peṅg'îkat kaſempornâ'an.

15 Maka dâmej 'Allah pegàṅg kirânja parentah didâlam hâti kâmu, kapada jaṅg mâna lâgi kâmu ſudah terdoxâ mendjâdi ſawâtu djûga tûboh: dan hendakhlah kâmu 'ada ſjakûr.

16 Kalâm 'Elmesêh berdûdokh kirânja didâlam kâmu limpah p deṅgan ſaſawâtu Ihikmet: ſambil meṅg'âdjar dan memberij natsihhet ſa'awraṅg 'antâra ſa'awraṅg, deṅgan Mazmûr p, dan tahhlîl p, dan kidoṅg p rôhhânij, ſarâja menjânji deṅgan râmeh p didâlam hâti kâmu bagi mahâ beſàr Tûhan.

17 Dan bâraṅg ſaſawâtu jaṅg kâmu berbowat garàṅg deṅgan kâta 'âtaw deṅgan kardja, hendakhlah kâmu berbowat ſakalijen 'îtu deṅgan nâma mahâ Tûhan Xîſâj, ſambil meṅg'ûtjap ſjukûr bagi 'Allah jaṅg Bâpa 'awleh dija 'îtu.

18 Hej bîni p, hendakhlah kâmu taxalokhkan dirîmu pada ſuwâmij p mu jaṅg châts, ſeperti pâtut pada 'agama mahâ Tûhan.

19 Hej ſegala ſuwâmij, hendakhlah kâmu meṅg'aſêhij bîni p mu, dan djâṅgan berpadàs hatîmu 'âtas marîka 'îtu.

20 Hej 'ânakh p, hendakhlah kâmu deṅgar p an 'âkan 'îbuw bapâmu dâlam ſamowânja: kârana bahuwa 'îtu djûga 'ada khabûl pada mahâ beſàr Tûhan.

21 Hej bâpa p, djâṅgan kâmu meṅgguſârij 'ânakh p mu, ſopâja djâṅgan marîka 'îtu hîlaṅg hâti.

22 Hej ſahâja p, hendakhlah kâmu deṅgar p an dâlam ſamowânja 'âkan Tuwan p mu pada perij dâging, djâṅgan deṅgan perhambâ'an dihadâpan mâta p, ſeperti 'awraṅg jaṅg berkenàn pada mânuſīja p djûga, tetâpi deṅgan katulûſan hâti kâmu, ſambil tâkot 'âkan 'Allah.

23 Dan bâraṅg ſaſawâtu jaṅg kâmu berbowat garàṅg, hendakhlah kâmu meṅg'ardjâkan 'îtu deri pada mâta djiwa, ſa'awleh p bagi mahâ Tûhan, dan bûkan bagi mânuſīja p:

24 Sedàṅg kâmu tâhu bahuwa kâmu 'âkan tarîma deri pada fihakh mahâ Tûhan kabalâſan pusâka: kârana kâmu deperhamba kabâwah mahâ Tûhan 'Elmesêh.

25 Tetâpi ſijâpa jaṅg berbowat 'anjâja, 'ija 'âkan menaṅggoṅg 'anjâja 'îtu jaṅg telàh debowatnja: kârana bûkan 'ada bâraṅg peṅg'aṅgkâtan mûka.

FATSAL JANG KA IV.

1 HEj Tuwan p, hendakhlah kâmu menjampejkan Ihakh dan 'intsâf kapada ſahâja p mu, ſedàṅg kâmu tâhu bahuwa lâgi pada kâmu 'îni 'ada ſawâtu Tûhan didâlam ſawrga.

2 Hendakhlah kâmu kakâlij pada ſombahjaṅg, dan berdjâga p kapada Ihâl 'îtu djûga deṅgan peṅg'ûtjap ſjukûr:

3 Sambil minta doxâ ſabâgejnja lâgi kârana kâmij, ſopâja 'Allah membûka pada kâmij pintu kalâm, 'âkan meṅg'ûtjap rahaſīja 'Elmesêh, 'awleh kârana jaṅg mâna lâgi 'âku ſudah terbulongguw:

4 Sopâja 'âku menjatâkan 'îtu djûga, ſeperti hâros 'âku meṅg'ûtjap.

5 Hendakhlah kâmu berdjâlan deṅgan kabidjâkan

djâkan di'antâra ſegalā 'awrang jang 'adā diluwar, ſambil râdjin p berbilij p an wakhtu.

6 Perkatâ'an kâmu 'adā kirânja padā ſedekâla wakhtu dengan nixmet, tapertjikh dengan gâram, ſopâja kâmu dâpat tâhu bagimâna hâros kâmu memberij djawâb padā mâſing p ſa'awrang.

7 Samowa hhâl 'alhwâlku 'âkan demaxlûmkan padā kâmu 'awleh Tuchîkus sûdâra lâki p jang kekâſeh, dan châdim jang ſatija, dan sâma hamba dâlam 'agama mahâ Tûhan:

8 Jang 'âku ſudah menjûroh pergi kapadā kâmu 'âkan makhtsûd 'itu djûga, ſopâja dekatahuwînja ſegalā hhâl 'alhwâl kâmu, dan dehîborkannja hâti kâmu:

9 Serta dengan 'Onejsîmus sûdâra lâki p jang ſatija dan jang kekâſeh, jang 'adā deri padā khawm kâmu, marîka 'itu 'âkan memaxlûmkan padā kâmu ſegalā ſaſawâtu bagimâna 'adā disîni.

10 'Aristarchus ſapandjarâku 'itu memberij ſalâm padā kâmu, lâgi Markhus jang kamunâkan Barnabâ, 'âkan ſijâpa kâmu ſudah tarîma bârang pasàn: djikalaw 'ija dâtang kapadā kâmu, hendakhlah kâmu menjambot dija:

11 Lâgi Jeſûx jang terſebût Justus, jang ſamowânja 'adā deri padā 'awrang jang pûnja chitânet: marîka 'îni sâdja 'adā sâma pering'ardjâku padā chothbat karadjâ'an 'Allah, jang ſudah 'adā 'âkan panghibôran padâku.

12 'Epafrâs memberij salâm padā kâmu, jang 'adā deri padā khawm kâmu, ſawâtu hamba 'Elmeſêth, jang padā ſedekâla wakhtu balîſah raſânja kârana kâmu dâlam bâgej p ſombahjang, ſopâja kâmu berdîrij dengan kalakuwan ſempurna, dan terlangkap padā ſaſawâtu kahendakh 'Allah.

13 Kârana 'âku memberij ſjakſi padânja, bahuwa 'adā padânja bânjakh 'usâha kârana kâmu, dan ſegalā 'awrang jang 'adā di-Lâdokijâ, dan ſegalā 'awrang jang 'adā di-Hîrâpolis.

14 Lûkhâ memberij ſalâm padā kâmu, thabîb 'itu jang kekâſeh, lâgi Dejmâs.

15 Berîlah ſalâm padā ſegalā sûdâra lâki p jang 'adā di-Lâdokijâ, dan padā Numfâs, dan padā djamâxat jang 'adā didâlam rûmahnja.

16 Dan manakâla risâlet 'îni 'âkan hâbis debâtja 'awleh kâmu, maka hendakhlah kâmu 'îngat, ſopâja 'îtu lâgi dibâtja didâlam djamâxat 'awrang Lâdokijâ: dan ſopâja lâgi kâmu 'îni membâtja risâlet 'itu jang terkîrim deri padā Lâdokijâ.

17 Dan katâkanlah padā 'Archipus: 'îngatlah 'âkan pendjawâtan jang 'angkaw ſudah mendjondjong dengan berkat mahâ Tûhan, ſopâja 'angkaw mengganâpij dija 'itu.

18 Salâm Pawlus dengan bakàs tângan dirîku. Terkenanglah kâmu 'âkan bulonguw p ku. 'Adâlah kirânja nixmat ſerta kâmu. 'Amîn.

Tersûrat kapadā 'awrang Koloſaj dan terkîrim deri padā Rawmâ 'awleh Tuchîkus dan 'Onejsîmus.

RISÂLET RASÛL PAWLUS JANG PERTÂMA kapadā 'awrang THESALAWNÎKEJ.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 PAwlus dan Silwânus dan Timothijus kapadā djamâxat 'awrang THeſalawnîkej, jang 'ikhrâr 'âkan 'Allah Bâpa, dan mahâ Tûhan Xîsâj 'Elmeſêth: 'adâlah kirânja nixmat padā kâmu dan ſalâm deri padā 'Allah Bâpa kâmij, dan mahâ Tûhan Xîsâj 'Elmeſêth.

2 Kâmij meng'ûtjap ſjukûr bagi 'Allah padā ſedekâla wakhtu kârana kâmu ſakalijen, ſambil membowat perſebûtan kâmu didâlam ſegalā minta doxâ kâmij:

3 Sarâja ber'îngat tijâda dengan kaputûſan 'âkan pakardjâ'an 'imân kâmu, dan kalelâhan muhhabet, dan katahânan radjâ 'âkan Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmeſêth, dihadâpan 'Allah jang Bâpa kâmij:

4 Sedàng, hej sûdâra p lâki p jang kekâſeh, kâmij

kâmij meng'atahuwij 'itsthifâj kâmu deri pada ſihakh 'Allah:

5 Kârana chothbat 'Indjil kâmij ſudah ſampej kapada kâmu tijâda 'awleh perkatâ'an sâdja, tetâpi lâgi 'awleh khowat, dan 'awleh Rôhu-'lkhudus, dan 'awleh bânjakh jakhin: ſeperti kâmu tâhu bagimâna kâmij ſudah 'ada di'antâra kâmu gûna kâmu.

6 Dan kâmu ſudah djâdi penûrut kâmij, dan penûrut mahâ Tûhan, ſedang kâmu ſudah menjambot kalâm 'itu dâlam bânjakh kaſukâran, dengan kaſukâ'an deri pada Rôhu-'lkhudus:

7 Sahingga maka kâmu ſudah djâdi telâdan p pada ſakalijen 'awrang mû'min di-Makhedawnijâ dan di-'Achâjâ.

8 Kârana deri pada ſihakh kâmu kalâm mahâ Tûhan ſudah kadengâran bunjinja, bûkan sâdja di-Makhedewnijâ dan di-'Achâjâ, tetâpi lâgi 'imân kâmu jang menûdju kapada 'Allah 'itu ſudah kaluwar kapada ſamowa tampat, ſahingga maka tijâda kâmij ber'ûſah meng'atâkan bâraŋ 'apa deri padânja 'itu.

9 Kârana marîka 'itu ſendîrij berchabarkan 'âkan kâmij ſabagimâna kamasôkan kâmij ſudah ber'awleh kapada kâmu, dan butapa kâmu ſudah detawbatkan kapada 'Allah deri pada berhâla p, 'âkan deperhamba kabâwah 'Allah jang hîdop dan jang benàr:

10 Dan 'âkan menantîkan 'Ânakhnja lâki p dâtang deri dâlam ſawrga, jang telàh debangkitkannja deri 'antâra 'awrang mâti p, jaxnij Xîsâj, jang melepaskan kâmij deri pada morka jang nanti dâtang.

FATSAL JANG KA II.

1 KÂrana kâmu ſendîrij, hej sûdâra p lâki p, meng'atahuwij kamasôkan kâmij kapada kâmu, bahuwa ſudah tijâda 'ada 'itu ſija p:

2 Tetâpi djikalaw ſakâlipawn dihûlu kâmij ſudah merasâ'ij ſangsâra dan kena katjelâ'an di-Filipij, ſeperti kâmu meng'atahuwij, maka kâmij djûga ſudah membarâni p kan dîrij kâmij dengan berkat 'Ilah kâmij, 'âkan meng'ûtjap 'Indjil 'Allah kapada kâmu, dâlam balîſah bânjakh.

3 Kârana natsilhet kâmij ſudah tijâda terbit deri pada perſasâtan, dan tijâda deri pada katjamâran, dan tijâda dengan pembohôngan:

4 Tetâpi ſeperti kâmij ſudah dekîra p 'awleh 'Allah pâtut 'âkan 'Indjil 'îtu depertâroh pada kâmij, bagîtu kâmij meng'ûtjap, bûkan ſa'awleh p kâmij berkenàn pada mânuſija p, hânja pada 'Allah jang mentjawba hâti kâmij.

5 Kârana tijâda penah kâmij bejâſa pâkej perkatâ'an tjombuwan, ſeperti kâmu meng'atahuwij, dan tijâda pâkej bâraŋ tûdoŋ kikîran: 'Allah djûga ſjakſi.

6 Dan tijâda mentjahârij khormat deri 'antâra mânuſija p, tijâda deri pada kâmu, dan tijâda deri pada 'awraŋ lâjin p: welâkin kâmij bawleh tondjokh bâraŋ hajbat, ſeperti Rasûl p 'Elmesêh:

7 Tetâpi kâmij ſudah 'ada mânis lombot ditengah p kâmu, ſeperti manakâla ſa'awraŋ peng'âſoh parampuwan meng'ûlit 'ânakh p nja:

8 Bagîtu, ſedàng kâmij 'ada xiſjikh 'âkan kâmu, maka kâmij ſudah sûdij membahâgij pada kâmu, bûkan sâdja 'Indjil 'Allah, hânja lâgi djiwa kâmij ſendîrij, ſebàb kâmu ſudah djâdi terkâſeh bagi kâmij.

9 Kârana kâmu meng'enàng, hej sûdâra p lâki p, 'âkan kalelâhan dan kaſusâhan kâmij: kârana, ſedàng kâmij pada mâlam dan ſijang ſudah bakardja, ſopâja djângan kâmij memberij sûkar pada bâraŋ ſa'awraŋ deri pada kâmu, kâmij ſudah berchothbatkan 'Indjil 'Allah kapada kâmu.

10 Kâmu 'ada ſjakſi, lâgi 'Allah, bagimâna kalakuwan kâmij ſudah 'ada sûtjij, dan xâdil, dan tijâda dengan bâraŋ dâlih bagi kâmu jang ber'îmân.

11 Seperti kâmu meng'atahuwij bagimâna 'âkan mâſing p ſa'awraŋ deri pada kâmu, ſaperij bâpa 'âkan 'ânakh p nja, 'adâlah kâmij natsilhetkan dan mengbîborkan kâmu,

12 Dan 'adâlah memberij kaſjaksi'an 'âkan kâmu berdjâlan dengan ſahârosnja pada 'Allah, jang mendoxâ kâmu dâtang kapada karadjâ'an dan kamulijâ'annja.

13 Sebàb 'itu lâgi kâmij 'ini meng'ûtjap ſjukûr pada 'Allah tijâda dengan kaputûſan, bahuwa,

huwa, tatkâla kâmu ſudah tarîma perkatâ'an 'Allah jang terdengar deri pada kâmij, kâmu ſudah menjambot 'îtu, bûkan 'âkan perkatâ'an mânuſija p, tetâpi (ſeperti 'adânja dengan ſabenarnja,) 'âkan perkatâ'an 'Allah, jang lâgi bakardja didâlam kâmu jang ber'îmân.

14 Kârana kâmu, hej sûdâra p lâki p, ſudah djâdi penûrut ſegala djamâ'at 'Allah, jang 'ada ditânah Jehûdâ, dâlam 'agama 'Elmeſêh Kîſâj: ſedang lâgi kâmu 'îni ſudah merasâ'ij ſangsâra 'îtu djûga deri pada ſegala 'awrang ſabangſa dengan kâmu ſendîrij, ſeperti lâgi marîka 'îtu deri pada ſegala 'awrang Jehûdij:

15 Jang lâgi ſudah membûnoh mahâ Tûhan Kîſâj, dan Nabij p ſendirînja: dan ſudah menghambat kâmij, dan ſudah tijâda berkenân pada 'Allah, dan melâwan ſakalijen mânuſija:

16 Jang ſudah menagahkan kâmij deri pada berkâta p kapada CHalâjikh, ſopâja 'ija dâpat ber'awleh chalâts, 'âkan mengganâpij dawſa p nja pada ſedekâla wakhtu. Maka tûlah ſudah berlâku ka'âtas marîka 'îtu ſampej kapada tamat.

17 Tetâpi, hej sûdâra p lâki p, ſedang kâmij 'îni ſudah terabût deri pada kâmu 'âkan ſakotîka djûga lamânja, dengan mûka, bûkan dengan hâti, maka kâmij ſudah merâdjinkan dîrij kâmij dengan mâkin limpahnja 'âkan melîhat mûka kâmu dengan ka'ingînan jang beſar.

18 Sebab 'îtu kâmij ſudah kahendâkij dâtang kapada kâmu (ſahâdja 'âku 'îni Pawlus) bârang ſakâli dan duwa kâli, hânja Sjejthân ſudah menahânij kâmij:

19 Kârana ſijâpa garângan 'ada 'âſa, 'âtaw kaſukâ'an, 'âtaw mâkota penggâhan kâmij? bûkankah lâgi kâmu 'îni 'ada dija 'îtu dihadâpan Tûhan kâmij Kîſâj 'Elmeſêh pada mâſa kadatângannja?

20 Kârana kâmu 'ada kamulijâ'an, dan kaſukâ'an kâmij.

FATSAL JANG KA III.

1 SEbab 'îtu ſedang kâmij ſudah tijâda ſampat mendirîta ka'ingînan 'îni lebeh lâma, maka kâmij ſudah sûdij tinggal ſendîrij sâdja di-'Athejnâ:

2 Dan kâmij ſudah menjûroh Timothijus sûdâra lâki p kâmij, dan châdîm 'Allah, dan ſâma pergi'ardja kâmij dâlam chothbat 'Indjîl 'Elmeſêh, pergi 'âkan menatapkan kâmu, dan natsihhetkan kâmu 'âkan hhâl 'îmân kâmu:

3 'Âgar ſopâja djângan bâraug ſa'awrang tergôjang didâlam ſegala kaſukâran 'îni. Kârana kâmu ſendîrij tâhu, bahuwa kâmij ſudah tertantu 'âkan hhâl 'îni djûga.

4 Kârana lâgi tatkâla kâmij 'adâlah ſerta kâmu, maka dihûlu kâmij ſudah katâkan pada kâmu, bahuwa kâmij nanti kena kaſukâran, ſeperti lâgi ſudah djâdi, dan kâmu tâhu 'îtu.

5 Sebab 'îtu ſedang lâgi 'âku 'îni tijâda ſampat mendirîta ka'ingînan 'îni lebeh lâma, maka 'âku ſudah menjûroh dija 'îtu pergi kapada kâmu 'âkan meng'enal 'îmân kâmu: kâluw p mudah p an pentjawba ſudah mentjawbâ'ij kâmu, dan kalelâhan kâmij ſudah djâdi 'âkan kaſija p an.

6 Tetâpi tatkâla Timothijus bahâru p ſudah dâtang kapada kâmij deri pada kâmu, dan ſudah menchabarkan pada kâmij 'îmân dan muhhabet kâmu, dan bahuwa pada ſedekâla wakhtu kâmu ber'îngat p an jang bâjik 'âkan kâmij, ſambil rinduw dendam melîhat 'âkan kâmij, ſeperti lâgi kâmij 'âkan kâmu:

7 Sebab 'îtu maka kâmij ſudah dehîborkan deri kârana kâmu, hej sûdâra p lâki p, didâlam ſakalijen kaſukâran, dan kaſusâhan kâmij, 'awleh 'îmân kâmu:

8 Kârana ſakârang kâmij hîdop, djikalaw kâmu 'îni berdîrij tatap dâlam 'agama mahâ Tûhan.

9 'Antah 'apâtah ſjukûr kâmij 'âkan ſampat meng'ombalîkan pada 'Allah kârana kâmu membâlas ſamowa kaſukâ'an 'îtu, dengan jang mâna kâmij berſuka deri kârana kâmu dihadâpan 'Ilah kâmij,

10 Sambil minta doxâ mâlam dan ſijang terlâlu ſakâli p dengan limpahnja, hendakh melîhat mûka kâmu, dan melangkâpij bârang jang kûrang pada 'îmân kâmu?

11 Tetâpi 'Allah djûga jang Bâpa kâmij, dan Tûhan kâmij Kîſâj 'Elmeſêh hendakhlah kirânja betulkan djâlan kâmij kapada kâmu.

12 Dan

12 Dân hendakhlah kirânja mahâ besàr Tûhan menambahkan dân melimpahkan kâmu pada pengʸasêhan saʸawrang kapada saʸawrang, dân kapada sakalijen 'awrang, seperti lâgi kâmij 'îni kapada kâmu:

13 'Âkan menatapkan hâti kâmu dengan takhdîs, sopâja kâmu djângan 'ada kadalîhan dihadâpan 'Allah jang Bâpa kâmij, pada mâsa kadatângan Tûhan kâmij Xisâj 'Elmesêth serta dengan sakalijen walînja.

FATSAL JANG KA IV.

1 KOmedijen deri pada 'îtu kalàkh, hej sûdâra p lâki p, kâmij minta dân memberij natsihhet pada kâmu dengan kârana mahâ Tûhan Xisâj, seperti kâmu sudah tarîma deri pada kâmij, bagimâna hâros kâmu berdjâlan dân berkenàn pada 'Allah, sopâja kâmu berlimpah p an lebèh.

2 Kârana kâmu mengʸatahuwij 'apa pasàn p kâmij sudah memberij pada kâmu dengan tûtah mahâ Tûhan Xisâj.

3 Kârana 'îni djûga 'ada kahendakh 'Allah, jaxnij takhdîs kâmu: sopâja kâmu menahânij dirîmu deri pada zinâ:

4 Sopâja mâsing p saʸawrang deri pada kâmu tâhu mempunjâʸij pagâwej dirînja dengan takhdîs dân Hhormat:

5 Tijâda dengan garàkh p an sjahwat, seperti segala CHalâjikh djûga, jang tijâda mengʸenàl 'Allah.

6 Djângan bârang saʸawrang menggagâhij dân perdajâkan sûdarânja lâki p 'awleh bârang hônarnja: kârana mahâ besàr Tûhan 'ada pembâlas 'âtas samowa marîka 'îni, seperti lâgi dihûlu kâmij sudah berkâta dân bersjakſi pada kâmu.

7 Kârana 'Allah sudah tijâda mendoxâ kâmij pada berbowat nadjâsat, tetâpi pada melakûkan takhdîs.

8 Bagîtu kalàkh bârang sijâpa jang membowang 'îni, 'ija tijâda membowang mânusija, tetâpi 'Allah, jang lâgi sudah memberij Rôhhnja jang khudus kapada kâmij.

9 'Adapawn 'âkan pengʸâseh sûdâra bersûdâra tijâda kâmu berʸûsah 'âku menjûrat kapada kâmu: kârana kâmu 'îni sendîrij 'ada 'awrang jang telàh tapelʸâdjar 'awleh 'Allah, sopâja mengʸasêhij saʸawrang 'âkan saʸawrang.

10 Kârana lâgi kâmu melakûkan 'îtu djûga kapada samowa sûdâra lâki p jang 'ada pada salûroh Makhedawnijâ. Tetâpi kâmij natsihhetkan kâmu, hej sûdâra p lâki p, sopâja kâmu berlimpah p an lebèh:

11 Dân sopâja kâmu berkaradjînan 'âkan bersunijâkan dirîmu, dân berlakûkan khâl pentjaharijan kâmu, dân bakardja dengan tângan p kâmu sendîrij, seperti kâmij sudah berpasàn pada kâmu:

12 Sopâja kâmu berdjâlan dengan kalakuwan sanûnoh dihadâpan segala 'awrang jang diluwar, dân djângan kâmu berkûrang bârang sasawâtu.

13 Tetâpi bûkan 'âku kahendâkij kâmu tijâda mengʸatahuwij, hej sûdâra p lâki p, 'âkan khâl segala 'awrang jang sudah mangkat berʸâduw, sopâja djângan kâmu duka tjita, seperti lâgi segala 'awrang lâjin p jang tijâda berʸâsa.

14 Kârana djikalaw kâmij pertjâja, bahuwa Xisâj sudah mâti, dân sudah bangkit, maka bagîtu lâgi 'Allah 'âkan membâwa segala 'awrang jang sudah mangkat berʸâduw dengan berkat Xisâj 'îtu mengʸîring dija.

15 Kârana kâmij katâkan 'îtu djûga pada kâmu dengan fermân mahâ Tûhan, bahuwa kâmij 'îni, jang 'âkan tinggal hîdop p sampej kapada mâsa kadatângan mahâ Tûhan, 'îtu tijâda 'âkan mendihuluwij segala 'awrang jang sudah mangkat berʸâduw.

16 Kârana mahâ Tûhan sendîrij dengan satampik, dengan bûnji panghûlu Melâʸîkat, dân dengan nafîrij 'Allah 'âkan tûron deri dâlam sawrga: maka segala 'awrang jang sudah mâti dengan berkat 'Elmesêth 'îtu 'âkan bangkit pertâma p:

17 Komedijen kâmij 'îni jang sudah tinggal hîdop p, 'îtu sâma p dengan marîka 'îtu 'âkan terabût 'awleh 'âwan p 'âkan bertemùw dengan mahâ Tûhan kadâlam 'âdara: maka bagîtu pada sedekâla wakhtu kâmij 'âkan 'ada serta dengan mahâ Tûhan.

18 Bagîtu kalàkh hendakhlah kâmu menghîborkan

borkan ſa'awraṅg 'âkan ſa'awraṅg deṅgan ſegalā perkatâ'an 'ìni.

FATSAL JANG KA V.

1 'ADapawn 'âkan ſegalā wakhtu dàn kotîka, hej sûdâra p lâki p, tijâda kâmu ber'ûſah 'awraṅg menjûrat kapadā kâmu.

2 Kârana kâmu ſendîrij meṅg'atahuwìj bâjik p, bahuwa hârij mahâ Tûhan bagîtu 'âkan dâtaṅg, ſeperti ſa'awraṅg pentjûrij padā mâlam.

3 Kârana manakâla 'awraṅg 'âkan berkâta; dâmej dàn ſantawſa: tatkâla 'ìtu gûpoh p ſawâtu kabinasâ'an 'âkan berlâku ka'âtas marîka 'ìtu, ſeperti penjakîtan ber'ânakh ka'âtas ſawâtu parampuwan bonting: makā ſakâli p tijâda marîka 'ìtu 'âkan lârij berlepàs dirînja.

4 'Adapawn 'âkan kâmu, hej sûdâra p lâki p, tijâda kâmu 'adā didâlam kalàm, ſahiṅgga hârij 'ìtu 'âkan menjalàp kâmu ſeperti ſa'awraṅg pentjûrij.

5 Samowā kâmu 'adā 'ânakh p taràṅg, dàn 'ânakh p ſijaṅg: tijâda kâmij 'adā 'ânakh p mâlam, dàn tijâda 'ânakh p kalàm.

6 Bagîtu kalàkh djâṅganlah kâmij tîdor, ſeperti lâgi 'awraṅg lâjin p tetâpi hendakhlah kâmij djâga, dàn 'adā djîman.

7 Kârana ſegalā 'awraṅg jaṅg tîdor, 'ìtu tîdor padā mâlam: dàn ſegalā 'awraṅg jaṅg mâbokh, 'ìtu 'adā mâbokh padā mâlam,

8 Tetâpi kâmij 'ìni jaṅg 'adā 'ânakh p ſijaṅg, hendakhlah kâmij 'adā djîman, hâbis kâmij meṅg'enâkan djabàh 'ìmân, dàn mukhabet, dàn radjâ chalâts 'âkan katûpoṅg.

9 Kârana 'Allah ſudah tijâda tantûkan kâmij 'âkan perasâ'an tûlah, tetâpi 'âkan per'awlêhan chalâts 'awleh Tûhan kâmij Xîsàj 'Elmesêth,

10 Jaṅg ſudah mâti kârana kâmij, ſopâja, mâwu kâmij djâga, mâwu kâmij tîdor, kâmij hîdop sâma p deṅgan dija 'ìtu.

11 Sebàb 'ìtu hendakhlah kâmu natsikhetkan ſa'awraṅg 'âkan ſa'awraṅg, dàn perbajîkij ſa'awraṅg 'âkan ſa'awraṅg: ſeperti lâgi kâmu bejâſa berbowat.

12 'Adapawn kâmij minta padā kâmu, hej sûdâra p lâki p, hendakhlah kâmu khabarkan ſegalā 'awraṅg jaṅg berlelàh di'antâra kâmu, dàn jaṅg memegàṅg parentah 'âtas kâmu dâlam 'agama mahâ Tûhan, dàn jaṅg meṅg'adjârij kâmu:

13 Hendakhlah kâmu 'indahkan marîka 'ìtu terlâlu ſakâli p deṅgan limpahnja 'awleh mukhabet, deri kârana kardjânja. Hendakhlah kâmu berdâmej ſa'awraṅg sâma deṅgan ſa'awraṅg.

14 SJahdàn kâmij minta padā kâmu, hej sûdâra p lâki p, natsikhetkanlah ſegalā 'awraṅg bij 'âdab, hîborkanlah ſegalā 'awraṅg jaṅg kitjîl hatînja, ſaṅggâlah ſegalā 'awraṅg jaṅg lemàh, tſabarlah 'âtas ſakalijen 'awraṅg.

15 'Ingatlah kâmu djâṅgan bâraṅg ſa'awraṅg membâlas djâhat ganti djâhat padā bâraṅg ſa'awraṅg: tetâpi padā ſedekâla wakhtu hendakhlah kâmu meṅghambat jaṅg bâjik, mâwu ſa'awraṅg 'antâra ſa'awraṅg, mâwu 'antâra ſakalijen 'awraṅg.

16 Sukā tjitâlah kâmu padā ſedekâla wakhtu.

17 Sombahjaṅglah kâmu tijâda deṅgan kaputûſan.

18 Berîlah kâmu ſjukûr padā 'Allah dâlam ſegalā ſaſawâtu: kârana 'inîlah kahendakh 'Allah 'awleh 'Elmesêth Xîsàj kapadā kâmu.

19 Djâṅganlah kâmu pâdamkan Rôkh.

20 Djâṅganlah kâmu pertijadâkan ſegalā nubuwet.

21 TJawbâlah ſegalā ſaſawâtu: pegaṅglah jaṅg bâjik.

22 Tahanîlah dîrij kâmu deri padā ſakalijen rûpa kadjahâtan.

23 Makā 'Allah djûga jaṅg pôhon ſalâmet hendakhlah kirânja meṅgkhuduskan kâmu mahâ ſemporna: dàn mahâ tûlus njâwa, dàn djîwa, dàn tûboh kâmu hendakhlah kirânja depaliharâkan tijâda deṅgan bâraṅg dâlih padā mâſa kadatâṅgan Tûhan kâmij Xîsàj 'Elmesêth.

24 'Ijâlah ſatija jaṅg mendoxâ kâmu, jaṅg lâgi 'âkan berlakûkan 'ìtu.

25 Hej sûdâra p lâki p, berdoxâlah kârana kâmij.

26 Berîlah ſalâm padā ſamowā sûdâra lâki p deṅgan ſawâtu kûtjop jaṅg sûtjij.

27 'Âku menjompâhij kâmu demi mahâ besàr Tûhan, ſopâja terbâtja risâlet 'ìni kapadā ſakalijen sûdâra lâki p jaṅg sûtjij.

28 Nixmet Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmesêh 'adâlah kirânja ſerta kâmu. 'Amîn.

Tersûrat Risâlet jang pertâma 'îni kapada 'awrang THeſalawnîkej dan terkîrim deri pada 'Athejnâ.

RISÂLET RASÛL PAWLUS JANG KADUWA kapada 'awrang THESALAWNÎKEJ.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 PAwlus dan Silwânus dan Timothijus kapada djamâxat 'awrang THeſalawnîkej, jang 'ikhrâr 'âkan 'Allah Bâpa kâmij dan mahâ Tûhan Xîsâj 'Elmesêh:

2 'Adâlah kirânja nixmat pada kâmu dan ſalâm deri pada 'Allah Bâpa kâmij, dan mahâ Tûhan Xîsâj 'Elmesêh.

3 Tijâda dâpat tijâda kâmij meng'ûtjap ſjukûr bagi 'Allah pada ſedekâla wakhtu kârana kâmu, hej sûdâra p lâki p, ſeperti 'ada ſahârosnja, ſebàb 'îmân kâmu bertambah p terlâlu 'âmat, dan mukhabet mâſing p ſa'awrang deri pada ſamowa kâmu 'îtu berlimpah p ſa'awrang kapada ſa'awrang:

4 Sahingga maka kâmij 'îni ſendîrij menggah 'âtas kâmu didâlam ſegala djamâxat 'Allah deri kârana talhamul dan 'îmân kâmu, didâlam ſakalijen perhambâtan dan kaſukâran kâmu jang kâmu mendirîta.

5 'Akan ſawâtu dalîl hhukum 'Allah jang xâdil, ſopâja kâmu dekîra p kan mustahhakh 'âkan karadjâ'an 'Allah, kârana jang mâna lâgi kâmu merasâ'ij ſangsâra:

6 Sedàng 'ada hhakh sâma 'Allah 'âkan membâlas kaſukâran pada ſegala 'awrang jang meng'adâkan kaſukâran pada kâmu:

7 Dan karingânan ſerta dengan kâmij pada kâmu jang kena kaſukâran, pada mâſa kanjatâ'an mahâ Tûhan Xîsâj deri dâlam ſawrga ſerta dengan ſegala Melâ'îkat pagâwej khowatnja,

8 Sambil melakûkan perbalâſan dengan 'apij jang bernjâla 'âtas ſegala 'awrang jang tijâda meng'enàl 'Allah, dan 'âtas ſegala 'awrang jang tijâda dengar p an 'âkan 'Indjîl Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmesêh:

9 Jang 'âkan kena ſjikſa dengan kabinasâ'an jang kakàl, djâwoh deri pada hhadlret mahâ Tûhan, dan deri pada kamulijâ'an kakarâſannja:

10 Manakâla 'ija 'âkan hâbis dâtang hendakh depermulijâkan 'awleh ſegala walînja, dan detaxdjîbkan 'awleh ſakalijen 'awrang mû'min, (ſedàng kaſjaksî'an kâmij tapertjâja di'antâra kâmu) pada hârij 'îtu djûga.

11 Sebàb 'apa lâgi kâmij minta doxâ pada ſedekâla wakhtu kârana kâmu, ſopâja 'Ilah kâmij kîra p kan kâmu mustahhakh 'âkan daxwat, dan mengganâpij ſaganàp karidlâ'an kabajîkannja, dan pakardjâ'an 'îmân dengan khowat:

12 Sopâja nâma Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmesêh depermulijâkan 'awleh kâmu, dan kâmu 'îni 'awleh dija 'îtu, menûrut nixmat 'Ilah kâmij, dan mahâ Tûhan Xîsâj 'Elmesêh.

FATSAL JANG KA II.

1 SAbermûla maka kâmij minta pada kâmu, hej sûdâra p lâki p, 'awleh kârana kadatângan Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmesêh, dan perhimpônan kâmij dâtang kapadânja,

2 Sopâja djângan ſegarâh kâmu tergarâkh deri pada nijet xakhal 'îtu, dan djângan kâmu tergantârij, djângan 'awleh bârang katurônan Rôhh, dan djângan 'awleh bârang perkatâ'an, dan djângan 'awleh bârang risâlet ſalâku p 'îtu tersûrat 'awleh kâmij, ſa'awleh p hârij 'Elmesêh 'ada damping.

3 Djângan bârang ſa'awrang menjaſatkan kâmu pada bârang ſaperkâra pawn: kârana bahuwa bûkan djâdi ſabulòm ridet dâtang, dan mânuſija jang berdawſa, 'ânakh sibinâſa 'îtu denjatâkan,

4 'Ija 'îtu 'awrang jang melâwan dan jang meng'angkat ſendirînja 'âtas ſegala ſaſawâtu jang terſebût 'Ilah 'âtaw maxbûd, hhatâj maka 'ija dûdokh didâlam Kaxbah 'Allah ſalâku 'Ilah, ſambil bertondjokh p dirînja bahuwa 'Ilah 'adânja.

5 Tija-

5 Tijadâkah kâmu meng'enàng, bahuwa, tatkalâ lâgi 'âku 'adâlah ſerta dengan kâmu, 'âku ſudah meng'atâkan ſegala perkâra 'îni pada kâmu?

6 Maka ſakârang kâmu tâhu penagahnja, ſopâja 'ija djûga denjatâkan pada mâſa dirînja.

7 Kârana rahaſija thoghjân 'îtu ſadija dekardjâkan: ſahâdja penagahnja 'îtu ſakârang 'ada, ſahingga 'ija delalûkan hâbis ſakâli p.

8 Maka tatkâla 'îtu 'awrang thâghij 'îtu 'âkan denjatâkan, jang mahâ Tûhan 'âkan menghâbiskan dija 'awleh nafàs mûlutnja, dan menijadâkan dija 'awleh tadjalij kadatângannja:

9 Dija 'îtu jang kadatângannja 'ada menûrut peng'ardjâ'an Sjejthân, dengan ſegala djenis khowat, dan ſalâmet, dan 'uſdjûbet jang dusta:

10 Dan dengan ſegala djenis perſasâtan deri pada perſalâhan didâlam ſegala 'awrang jang hîlang: ſebàb ſudah tijâda 'ija tarîma peng'asêhan deri pada kabenâran 'âkan ber'awleh chalâts.

11 Maka ſebàb 'îtu 'Allah 'âkan kîrimkan kapada marîka 'îtu ſawâtu peng'ardjâ'an perſasâtan, ſopâja 'ija pertjâja kapada perdustâ'an:

12 Sopâja ſamowa 'awrang 'îtu kena hhukum, jang ſudah tijâda pertjâja kapada kabenâran, tetâpi ſudah berkenàn kapada perſalâhan.

13 Tetâpi tijâda dâpat tijâda kâmij 'îni meng'ûtjap ſjukûr bagi 'Allah pada ſedekâla wakhtu kârana kâmu, hej sûdâra p lâki p, jang terkâſeh 'awleh mahâ beſàr Tûhan, bahuwa 'Allah ſudah 'itsthifâj kâmu deri pada mulânja 'âkan ber'awleh chalâts dengan takhdîs Rôhh, dan 'îmân takhkhîkh:

14 Kapada jang mâna 'ija ſudah mendoſâ kâmu 'awleh chothbat 'Indjîl kâmij, 'âkan per'awlêhan kamulija'an Tûhan kâmij Sjîsâj 'Elmesêhh.

15 Bagîtu kalàkh, hej sûdâra p lâki p, berdirîlah tatàp, dan paliharâkanlah ſegala ſadet, jang kâmu ſudah ber'âdjar, mâwu 'awleh perkatâ'an, mâwu 'awleh risâlet kâmij.

16 Maka Tûhan kâmij Sjîsâj 'Elmesêhh djûga, dan 'Allah jang Bâpa kâmij, jang ſudah meng'asêhij kâmij, dan jang ſudah memberij ſawâtu panghibôran jang kakàl, dan ſawâtu 'âſa jang bâjik 'awleh nisjmet,

17 Hendakhlah kirânja menghîborkan hâti kâmu, dan menatapkan kâmu didâlam ſaſawâtu perkatâ'an dan perbowâtan jang bâjik.

FATSAL JANG KA III.

1 KOmedijen deri pada 'îtu, hej sûdâra p lâki p, hendakhlah kâmu minta doſâ kârana kâmij, ſopâja kalâm mahâ Tûhan 'îtu berlâku, dan depermulijâkan bagimâna lâgi di'antâra kâmu:

2 Dan ſopâja kâmij delûputkan deri pada ſegala mânuſija jang nâkal dan djâhat: kârana bûkan ſamowa 'awrang berpûnja 'îmân.

3 Tetâpi mahâ beſàr Tûhan 'ada ſatija, jang 'âkan menatapkan dan memaliharâkan kâmu deri pada jang djâhat.

4 Maka kâmij hârap deri pada kâmu dengan berkat mahâ beſàr Tûhan, bahuwa ſegala bârang jang kâmij berpaſàn pada kâmu, 'îtu kâmu 'ada berbowat, dan lâgi 'âkan berbowat.

5 'Adapawn hendakhlah kirânja mahâ beſàr Tûhan betulkan hâti kâmu kapada mukhabet 'Allah, dan kapada takhamul 'Elmesêhh.

6 Maka kâmij berpaſàn pada kâmu, hej sûdâra p lâki p, dengan nâma Tûhan kâmij Sjîsâj 'Elmesêhh, ſopâja kâmu sûrut deri pada ſaſa'awrang sûdâra lâki p jang berdjâlan dengan bij 'âdab, dan tijâda tûrut ſadet 'îtu, jang 'ija ſudah tarîma deri pada kâmij.

7 Kârana kâmu ſendîrij tâhu bagimâna hâros 'awrang menûrut kâmij: kârana ſudah tijâda kâmij berdjâlan dengan bij 'âdab di'antâra kâmu:

8 Dan ſudah tijâda kâmij mâkan rawtij sâma bârang ſa'awrang dengan ſakâſeh p, tetâpi dengan kalelâhan dan kaſuſâhan, ſambil bakardja mâlam dan ſijang: ſopâja djângan kâmij memberij sûkar pada bârang ſa'awrang deri pada kâmu:

9 Bûkan ſebàb kâmij tijâda mempunja'ij peng'awâſa, tetâpi ſopâja kâmij memberij dîrij kâmij mendjâdi telâdan bagi kâmu 'âkan menûrut kâmij.

10 Kârana lâgi tatkâla kâmij 'adâlah ſerta dengan kâmu, maka kâmij ſudah berpaſàn 'îni pada kâmu, ſopâja, djikalaw bârang ſa'awrang tijâda mâwu bakardja, djângan lâgi 'ija mâkan.

11 Kârana kâmij dengar bahuwa bârang

'awrang berdjâlan di'antâra kâmu dengan bij 'âdab, dengan tijâda bakardja bârang 'apa, hânja bakardja perkâra p jang ſija p djûga.

12 Tetâpi pada ſegala 'awrang jang ſabagîni kâmij berpasàn dàn memberìj natsilhet 'awleh kârana Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmesêlh, ſopâja marîka 'îtu bakardja dengan ſunija, lâlu mâkan rawtij dirînja.

13 'Adapawn 'âkan kâmu, hej sûdâra p lâki p, djângan kâmu bermâlas p an pada berbowat kabedjîkan.

14 Tetâpi djikalaw bârang ſa'awrang tijâda dengar p an 'âkan perkatâ'an kâmij 'ini jang tersûrat dâlam risâlet 'îni, hendaklhlah kâmu tandâkan dija 'îtu: dàn djângan kâmu bertjampor dengan dija 'îtu, ſopâja 'ija bermâluw:

15 Dàn djângan kâmu membilang dija 'âkan ſataruw, tetâpi natsilhetkanlah dija ſalâku sûdâra lâki p.

16 'Adapawn mahâ besàr Tûhan djûga jang pôhon ſalâmet hendaklhlah kirânja memberij ſalâmet pada kâmu pada ſedekâla wakhtu, 'âtas ſegala djenis perkâra. Mahâ besàr Tûhan 'adâlah kirânja ſerta dengan kâmu ſakalijen.

17 Salâm Pawlus dengan bakàs tângan dirîku, jang 'ada tanda didâlam ſaſawâtu risâlet: demikijen 'îni 'âku bejâſa menjûrat:

18 Nixmat Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmesêlh 'adâlah kirânja ſerta kâmu ſakalijen. 'Âmîn.

Tersûrat Risâlet jang kaduwa 'îni kapada 'awrang THeſalawnîkej dàn terkîrim dèri pada 'Athejnâ.

RISÂLET RASÛL PAWLUS JANG PERTÂMA kapada TIMOTHIJUS.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 PAwlus ſa'awrang Rasûl Xîsâj 'Elmesêlh, tûrut tûtah 'Allah Muchalits kâmij, dàn mahâ Tûhan Xîsâj 'Elmesêlh radjâ kâmij,

2 Kapada Timothijus, 'ânakhku lâki p jang tûlus didâlam 'îmân: 'adâlah kirânja nixmet, rahhmet, ſalâmet padâmu dèri pada 'Allah Bâpa kâmij, dàn 'Elmesêlh Xîsâj Tûhan kâmij.

3 Seperti 'âku ſudah natsilhetkan 'angkaw 'âkan tinggal di-'Efsûs, tatkâla 'âku ſudah ber-'angkat ka-Makhedawnijâ, maka hendaklhlah 'angkaw berpasàn pada bârang 'awrang djângan 'ija meng'âdjar bârang peng'adjâran lâjin:

4 Dàn djângan 'ija ber'ingat 'âkan tûtor p an, dàn babarapa nisbat jang tijâda berhingga, bârang jang meng'adâkan mas'âlet p lebèh dihûlu dèri pada perbajîkan 'Ilâhij, jang 'ada dâlam 'îmân.

5 'Adapawn makhtsûd tûtah 'îtu 'ada peng'asêhan dèri pada hâti jang henìng, dàn ſatâhu hâti jang bâjik, dàn 'îmân jang djâwoh dèri pada nifâkh.

6 Jang ſatengah dèri padânja komedijen dèri pada 'ija ſudah ſimpang, maka 'ija ſudah berpâling dirînja kapada perkatâ'an jang ſija p:

7 Sedàng dekahendakînja 'ada Pandîta p dâlam Tawrât, welâkin tijâda 'ija meng'arti bârang jang dekatâkannja, dàn tijâda bârang jang de'itzbâtkannja ſebabnja.

8 Tetâpi kâmij meng'atahuwij bahuwa ſjarîxet Tawrât 'îtu chajr, djikalaw bârang ſa'awrang pâkej dija 'îtu 'âtas khetſed ſjarîxet Tawrât.

9 Sedàng 'ija tâhu lhâl 'îni, bahuwa ſjarîxet Tawrât ſudah tijâda tertantu pada 'awrang xâdil, hânja pada ſegala 'awrang thâghij dàn xâtsij, pada ſegala 'awrang fâſikh dàn berdawſa, pada ſegala 'awrang parlentej dàn kîbir, pada ſegala 'awrang pemârang bâpa dàn pemârang 'ibuw, pada ſegala 'awrang pembûnoh mânuſija,

10 Pada ſegala 'awrang jang berzinâ, pada ſegala 'awrang jang pâkej pâlat, pada ſegala 'awrang pentjûrij mânuſija, pada ſegala 'awrang pendusta, pada ſegala 'awrang penjompah dusta, dàn djikalaw 'ada bârang 'apa lâjin jang melâwan dengan peng'adjâran jang njâman:

11 Tûrut 'Indjil kamulija'an 'Allah jang maghbûth, bârang jang telàh tapertâroh padâku.

12 Maka 'âku meng'ûtjap ſjukûr pada dija 'îtu

'îtu jang ſudah meng'awasâkan 'âku, jaxnij, 'Elmesêkh Xîsâj Tûhan kâmij, bahuwa 'ija ſudah membîlang 'âku ſatijâwan, ſedàng 'ija tantûkan 'âku 'âkan chidmet 'îni:

13 'Âku 'îni jang dihûlu kâla 'adâlah ſa'awrang penghôdjat, dan penghambat, dan penjasàkh: tetâpi 'âku ſudah ber'awleh peng'aſijan, ſedàng 'âku ſudah berbowat 'îtu dengan babalku dâlam kufûrku:

14 Tetâpi nixmat Tûhan kâmij ſudah limpah terlâlu 'âmat, ſerta dengan 'îmân dan mukhabet, jang 'ada dâlam 'agama 'Elmesêkh Xîsâj.

15 'Inîlah perkatâ'an jang ſonggoh, dan hâros 'âkan detarîma ſakâli p, bahuwa 'Elmesêkh Xîsâj ſudah dâtang mâſokh dunjâ 'âkan menchalâtskan 'awrang berdawſa, di'antâra ſijâpa 'âku 'îni 'ada jang terbesàr.

16 Tetâpi ſebàb 'îtu 'âku ſudah ber'awleh peng'aſijan, ſopâja Xîsâj 'Elmesêkh menondjokh ſamowa kapandjângan hatînja didâlam 'âku jang terbesàr 'îtu, mendjâdi telâdan bagi ſegala 'awrang jang nanti pertjâja 'âkan dija dâtang kapada kahidôpan kakàl.

17 'Adapawn bagi Râdja ſegala xâlam ſakalijen, bagi 'Allah jang tijâda kabinaſa'an, jang tijâda kalihâtan, jang ſendîrij djûga bîdjakh, 'adâlah kirânja Hhormat dan kamulija'an deri pada kakàl ſampej kakàl. 'Âmîn.

18 Bahuwa ſabda 'îni 'âku pertâroh padâmu, hej 'ânakhku Timothijus, tûrut bârang nubuwet jang ſudah berdihûlu p an 'âkan dîkaw, ſopâja 'angkaw berparàng p an jang bâjik 'âkan mengganâpij dija 'îtu:

19 Sambil memaliharâkan 'îmân, dan ſatâhu hâti jang bâjik, bârang jang ſatengah 'awrang ſudah menûlakh dan ſudah kena kakarâman kapal 'âkan Hhâl 'îmânnja:

20 'Antâra ſijâpa 'ada Humenâj dan 'Iskander, jang 'âku ſudah ſarahkan pada SJejthân, ſopâja marîka 'îtu ber'âdjar djângan menghôdjat.

FATSAL JANG KA II.

1 'ÂKu kalàkh memberij natsihhat dihûlu deri pada ſakalijen perkâra, ſopâja taperbowat bâgej p bûdjokh p an, ſombahjang, pemohônan, peng'ûtjap ſjukûr kârana ſakalijen mânuſija:

2 Kârana ſegala Râdja p, dan ſakalijen 'awrang jang dengan kalebêhan 'adânja: ſopâja kâmij dâpat melakûkan kahidôpan tedòh dan ſunija, dengan tijap p xibâdet dan 'ichlâts.

3 Kârana bahuwa 'îtu djûga 'ada bâjik dan kenàn dihadâpan 'Allah Muchalits kâmij:

4 Jang menghendâkij ſakalijen mânuſija ber'awleh chalâts, dan dâtang kapada peng'enâlan takhkhîkh.

5 Kârana ſawâtu djûga 'Allah, dan ſawâtu djûga Wasîth 'Allah dan mânuſija p, jaxnij, jang mânuſija 'Elmesêkh Xîsâj:

6 Jang ſudah memberij ſendirînja 'âkan harga tubûſan ganti ſakalijen 'awrang, mendjâdi kaſjaksi'an pada mâſa jang tertantu:

7 'Âkan jang mâna 'âku 'îni ſudah ter'angkat mendjâdi CHathîb dan Rasûl, ('âku meng'atâkan kabenâran demi 'Elmesêkh, tijâda 'âku berdusta) mendjâdi gûruw ſegala CHalâjikh, dengan 'îmân dan takhkhîkh.

8 'Âku ſuka kalàkh ſopâja ſegala lâki p ſombahjang pada ſaſawâtu tampat, ſambil meng'angkat tângan p jang sûtjij, tijâda dengan ka'amarâhan dan perbantâhan.

9 Sabâgej lâgi ſopâja ſegala parampuwan menghijâſij ſendirînja pâkej pakâjin jang tjantikh, dengan malûnja dan ſederhanânja, djângan pâkej bârang tjitjintong, 'âtaw 'amàs, 'âtaw mutijâra, 'âtaw pakajînan jang besàr hargânja:

10 Tetâpi (bârang jang pâtut pada ſegala parampuwan jang berdjâkap berbowat xibâdet pada 'Allah) 'awleh perbowâtan p jang tsâlekh.

11 Hendakhlah ſa'awrang parampuwan berij dirînja depel'âdjar ditampat ſunija, dengan ſegala djenis taxalokh.

12 Tetâpi pada ſa'awrang parampuwan tijâda 'âku memberij 'idjâzat 'âkan meng'âdjar, dan tijâda 'âkan memegàng parentah ka'âtas lakînja, hânja 'âkan tinggal dengan ſunija.

13 Kârana 'Adam ſudah dedjâdikan dihûlu, komedijen maka HHawâ.

14 Maka 'Âdam ſudah tijâda debintjanâkan: tetâpi parampuwan jang telàh debintjanâ-

kan 'ìtu ſudah djâdi pôhon kalangkâhan.

15 Tetâpi parampuwan 'ìtu 'âkan dechalâtskan 'awleh per'anâkan 'ânakh p, djikalaw 'ija tinggal tatàp pada 'ìmân, dan mulhabet, dan takhdîs, ſerta dengan nazahân.

FATSAL JANG KA III.

1 'INîlah perkatâ'an jang ſonggoh, djikalaw bârang ſa'awrang tjita kapada 'Uskhufijet, 'ija 'ingin 'âkan ſawâtu pakardjâ'an jang bâjik.

2 Sa'awrang 'Uskhuf kalàkh ſajogijânja 'ada tijâda katogôran, ſa'awrang lâki p jang ber'isterij ſawâtu, jang djîman, jang ſederhâna, jang tjantikh, jang ſuka berdjâmuw p an 'awrang 'âſing, jang tâhu meng'âdjar:

3 Djângan ſa'awrang peng'îrop 'ajer 'angawr, djângan ſa'awrang pemârang, djângan ſa'awrang penontut lâba jang kidjij: tetâpi ſa'awrang mûrah, jang tijâda ſuka berkalâhij, jang tijâda berlawba 'âkan pejrakh:

4 Jang memarentahkan 'awrang 'iſij rûmahnja jang châts dengan ſapâtutnja, jang memegàng 'ânakh p dâlam taxalokhnja dengan ſegala djenis kaſupânan:

5 (Kârana djikalaw bârang ſa'awrang tijâda tâhu memarentahkan 'awrang 'iſij rûmahnja jang châts, bagimâna 'ija 'âkan pabinâkan djamâxat 'Allah?)

6 Djângan ſa'awrang bahâru, ſopâja djângan 'ija djâdi djumâwa, lâlu djâtoh kena hhukum 'Iblîs.

7 Maka ſajogijânja lâgi 'ija ber'awleh ſjakſi tſalâlhnja deri pada ſegala 'awrang jang diluwar, ſopâja djângan 'ija djâtoh kena katjelâ'an dan djurat 'Iblîs.

8 Sabâgej lâgi ſajogijânja ſegala 'awrang SJamâs 'ada 'indah, djângan 'awrang jang berduwa katânja, djângan 'awrang jang tjenderong mînom bânjakh 'ajer 'angawr, djângan 'awrang jang menontut lâba jang kidjij:

9 Jang menâroh rahaſija 'ìmân dalam ſatâhu hâti jang hening.

10 Maka hendakhlah lâgi marika 'ini detjawbâ'ij dihûlu, dan komedijen hendakhlah 'ija berchidmet, djikalaw tijâda kadalîhan 'adânja.

11 Sabâgej lâgi ſajogijânja ſegala bîni 'ada 'indah, djângan 'awrang jang fitnah, jang djîman, jang ſatijâwan dâlam ſegala ſaſawâtu.

12 Segala 'awrang SJamâs hendakhlakh 'ada lâki p jang ber'isterij ſawâtu, jang memarentahkan 'ânakh p nja dan 'awrang 'iſij rûmah p nja jang châts dengan ſapâtutnja.

13 Kârana ſegala 'awrang jang ſudah berchidmet bâjik p, marika 'ìtu djadikan bagi ſendirînja ſawâtu mertabet jang bâjik, dan bânjakh kaluwâſan hâti dâlam 'ìmân 'âkan 'Elmeſêh Xîsaj.

14 Segala perkâra 'ini 'âku menjûrat kapadâmu, ſambil ber'âſa dâtang lakàs p kapadâmu:

15 Tetâpi djikalaw 'âku berlambâtan, ſopâja 'angkaw meng'atahuwij ſabagimâna perij jogija 'angkaw berdjâlan terkûling p di'antâra 'awrang 'iſij rûmah 'Allah, jang 'ada djamâxat 'Allah jang hîdop, ſawâtu tijang dan pertatâpan talhkhîkh.

16 Maka dengan ſonggoh p nja djûga rahaſija xibâdet 'ada besàr: 'Allah ſudah ternjatâkan didâlam dâging, ſudah terxâdilkan 'awleh Rôhh, ſudah terlîhat kapada ſegala Mela'îkat, ſudah terchothbatkan di'antâra ſegala CHalâjikh, ſudah tapertjâja didâlam dunjâ, ſudah ter'angkat kadâlam kamulija'an.

FATSAL JANG KA IV.

1 TEtâpi Rôhh 'ìtu bafermân turùs taràng, bahuwa pada mâſa p jang terkomedijen bârang 'awrang 'âkan mortad deri pada 'ìmân, ſambil ber'ingat 'âkan 'arwâlh jang menjasàt, dan babarapa peng'adjâran djinân,

2 'Awleh nifâkh ſegala 'awrang jang meng'atâkan dusta, jang ſudah melâtop ſatâhu hâti dirînja,

3 Sambil lârang 'awrang kahâwin, dan sûroh 'awrang pantang deri pada mâkan p an, jang 'Allah ſudah mendjadikan bagi ſegala 'awrang jang ber'imân dan ſudah 'ikhrârkan talhkhîkh, 'âkan perſantâpan dengan ſjukûr.

4 Kârana bahuwa ſamowa kadjadi'an 'Allah 'ìtu bâjik, dan bârang ſawâtu pawn tijâda kabowângan, djikalaw 'ìtu detarîma dengan ſjukûr:

5 Kârana

5 Kârana 'îtu dekhuduskan 'awleh perkatâ'an 'Allah, dan 'awleh permintâ'an doxâ.

6 Djikalaw 'angkaw patâroh ſegala perkâra 'îni kapada sûdâra p lâki p 'îtu, maka 'angkaw djâdi mahâ bâjik châdim Xîsâj 'Elmesêth, jang terpejâra dengan babarapa perkatâ'an 'îmân, dan pang'adjâran jang bâjik, jang 'angkaw ſudah menûrut hâbis.

7 Tetâpi hendakhlah 'angkaw membowang ſegala tûtor p an jang kîbir, dan djerîta parampuwan tuwah p: dan meng'uſahâkanlah dirîmu pada berbowat xibâdet.

8 Kârana peng'uſahâ'an tûboh 'îtu 'ada bergûna kapada ſedîkit perkâra: tetâpi xibâdet 'îtu 'ada bergûna kapada ſamowa perkâra, ſedang 'ada padânja djandji'an kahidôpan dunjâ dan 'âchirat.

9 'Inîlah perkatâ'an jang ſonggoh, dan hâros 'âkan detarîma ſakâli p.

10 Kârana 'âkan makhtsûd 'îni lâgi kâmij berlelàh, dan kena katjelâ'an, ſebàb kâmij ſudah ber'âſa kapada 'Allah jang hîdop, jang 'ada pemalihâra ſakalijen mânuſija, 'istemejwa jang mû'min.

11 Hendakhlah 'angkaw berpasàn dan meng'âdjar ſegala perkâra 'îtu djûga.

12 Djangan bârang ſa'awrang mengchinâkan kamudâ'anmu: tetâpi hendakhlah 'angkaw djâdi telâdan ſegala 'awrang mû'min, dengan perkatâ'an, dengan perdjalânan, dengan peng'aſêhan, dengan kahangâtan njâwa, dengan pertjajâ'an, dengan kaſutjijan.

13 Hendakhlah 'angkaw berkandjang pada pembatjâ'an, pada penghibôran, pada peng'adjâran, ſahingga 'âku dâtang.

14 Djangan 'angkaw lâlejkan karunjâ 'îtu jang 'ada didâlam 'angkaw, jang telàh di'anugarahkan padâmu 'awleh nubuwet, dengan kabubôhan tângan p bakàs pangkat Penatuwah p.

15 Bitjarâkanlah ſegala perkâra 'îni, lekatlah pada ſakalijen 'îni: ſopâja pertambâhan kabidjîkanmu djâdi njâta didâlam ſegala ſaſawâtu.

16 'Ingatlah pada ſendirîmu, dan pada peng'adjâran: kakalîlah pada dija 'îni. Kârana ſedang 'angkaw berbowat demikijen 'îni, maka 'angkaw 'âkan memaliharâkan ſendirîmu, dan ſegala 'awrang jang menengar dikaw.

FATSAL JANG KA V.

1 Sa'awrang lâki p jang tuwah djangan 'angkaw menghardikh, tetâpi natsihhetkanlah dija ſaperìj bâpa: ſegala lâki p jang mûda, ſaperìj sûdâra p lâki p:

2 Segala parampuwan jang tuwah, ſaperìj 'îbuw p: ſegala parampuwan jang mûda, ſaperìj sûdâra p parampuwan, dengan ſegala djenis kaſutji'an.

3 Berîlah 'angkaw hhormat 'âkan ſegala parampuwan bâluw, jang ſonggoh p 'ada bâluw.

4 Tetâpi djikalaw bârang ſa'awrang parampuwan bâluw ber'ânakh 'âtaw bertjûtju, hendakhlah marîka 'îtu bel'âdjar dihûlu tondjôkij 'awrang 'iſij rûmahnja jang châts berbowat xibâdet, dan demikijenlah memberìj bâlas p an pada nejnekh mawjangnja. Kârana bahuwa 'îtu djûga 'ada bâjik dan kenàn dihadâpan 'Allah.

5 'Adapawn ſa'awrang parampuwan, jang ſonggoh p 'ada bâluw, dan ſudah detinggalkan dengan ſa'awrangnja, 'ija ber'âſa kapada 'Allah, dan berkakâlan tatàp pada bâgej p bûdjokh p an, dan ſombahjang mâlam dan ſijang.

6 Tetâpi jang tûrut hawaj nafsûnja, 'ija ſudah mâti dengan hîdopnja.

7 Dan hendakhlah 'angkaw berpasàn ſegala perkâra 'îni, ſopâja marîka 'îtu djangan katogôran 'adânja.

8 Tetâpi djikalaw bârang ſa'awrang tijâda 'ingat 'âkan memberìj hîdop p an pada 'awrangnja ſakulawargânja, dan 'istemejwa pada 'awrang ſarûmahnja, 'ija ſudah menjangkâlij 'îmân, dan 'ada lebèh djâhat deri pada ſa'awrang kâfir.

9 Bâjiklah ſa'awrang parampuwan bâluw depîleh jang tijâda kûrang 'anàm pûloh tâhon tuwahnja, jang ſudah 'ada bîni pada ſa'awrang lâki p djûga:

10 Jang ſudah ber'awleh kaſjaksi'an 'awleh perbowâtan p jang bâjik: djikalaw 'ija ſudah pejarâkan 'ânakh p, djikalaw 'ija ſudah ſuka berdjâmuw p an 'awrang 'âſing, djikalaw 'ija ſudah membâſoh kâki p 'awrang walij, djikalaw 'ija ſudah

memberìj tûlong bâraŋg jaŋg tjûkop pada 'awraŋg jaŋg kena kaſukâran, djikalaw ſantijâſa 'ija ſudah menûrut ſamowa perbowâtan jaŋg bâjik.

11 Tetâpi ſegala parampuwan bâluw jaŋg mûda, djâŋgan 'aŋgkaw meŋgambil dija: kârana manakâla marîka 'îtu ſudah djâdi nâkal lâwan Hhâl 'Elmesêlh, maka 'ija mâwu kahâwin:

12 Jaŋg ſudah kena Hhukumnja, ſebàb marîka 'îtu ſudah menijadâkan 'îmânnja jaŋg dihûlu 'îtu.

13 Maka ſabâgejnja lâgi 'ija berâdjar dengan hampânja pergi pûſing dirûmah p 'awraŋg: maka bûkan sâdja marîka 'îtu 'ada hampa, tetâpi lâgi tjûra p katânja, dan ſija p kardjânja, ſambil meŋgûtjap bâraŋg jaŋg tijâda pâtut.

14 'Âku ſuka kalàlh ſopâja ſegala parampuwan bâluw jaŋg mûda 'îtu berkahâwin, perânakhkan 'ânakh, melaŋgarâkan rûmah, djâŋgan memberìj bâraŋg ſilet pawn pada 'awraŋg pelâwan 'âkan depermâkej.

15 Kârana bâraŋg parampuwan ſudah ſakâraŋg berpâling dirînja 'âkan meŋgîkot SJejthân.

16 Djikalaw pada bâraŋg ſa'awraŋg lâki p mû'min, 'âtaw parampuwan mû'min 'ada bâraŋg parampuwan bâluw, hendakhlah 'ija memberìj tûlong bâraŋg jaŋg tjûkop pada marîka 'îtu, dan djâŋgan djamâzat kena kabarâtan, ſopâja 'ija dâpat memberìj tûlong bâraŋg jaŋg tjûkop pada ſegala parampuwan jaŋg ſoŋggoh p 'ada bâluw.

17 Bâjiklah ſegala Penatuwah jaŋg memegàŋg parentah dengan ſapâtutnja 'îtu dekîra p kan mustaHhakh 'âkan duwa lâpis Hhormat: 'istemejwa jaŋg berlelàh pada meŋgardjâkan kardja perkatâ'an dan peŋg'adjâran.

18 Kârana 'Elkitâb berkâta: ſawâtu lembuw jaŋg meŋg'irikh bîdji p an djâŋgan 'aŋgkaw menjâbaŋg. Dan 'awraŋg bakardja 'ada mustaHhakh 'âkan 'ûpahnja.

19 'Âtas ſa'awraŋg Penatuwah djâŋgan 'aŋgkaw tarîma bâraŋg penudôhan, katjuwâli deri pada duwa 'âtaw tiga 'awraŋg ſjakſi.

20 Segala 'awraŋg jaŋg berdawſa hendakhlah 'aŋgkaw meŋghardikh dihadâpan ſakalijen 'awraŋg, ſopâja lâgi ſegala 'awraŋg lâjin p 'îtu ber'awleh tâkot.

21 'Âku berſjakſi dihadâpan 'Allah, dan mahâ Tûhan Zîsâj 'Elmesêlh, dan ſegala Melâ'îkat jaŋg terpîleh, ſopâja 'aŋgkaw memaliharâkan ſegala perkâra 'îni, djâŋgan dengan bitjâra gûpoh p, dengan tijâda berbowat ſaſawâtu tûrut tjenderoŋg hâti sâdja.

22 Djâŋgan ſegaràh 'aŋgkaw membûboh tâŋgan ka'âtas bâraŋg ſa'awraŋg, dan djâŋgan 'aŋgkaw berſakutuwan dengan dawſa p 'awraŋg lâjin p: paliharâkanlah ſendirîmu sûdjij.

23 Djâŋgan lâgi 'aŋgkaw mînom 'âjer sâdja, tetâpi ſedîkit 'âjer 'angawr hendakhlah 'aŋgkaw ſantap, deri kârana hampedalmu, dan bâgej p kalemâhanmu jaŋg râmej p dâtaŋgnja.

24 Bahuwa ſegala dawſa bâraŋg 'awraŋg mânuſija 'îtu djûga njâta 'adânja dihûlu deri pada pemariksâ'an: dan pada bâraŋg 'awraŋg lâgi komedijen deri padânja.

25 Sabâgej lâgi ſegala perbowâtan jaŋg bâjik 'îtu djûga njâta 'adânja: dan ſegala bâraŋg jaŋg lâjin 'adânja 'îtu tijâda dâpat deſembunjîkan.

FATSAL JANG KA VI.

1 SEgala hamba lâki p, barapa p 'ada dibâwah lembâran perſahajâ'an, hendakhlah 'ija membîlaŋg Tuwan p nja 'îtu mustaHhakh 'âkan tijap p Hhormat: ſopâja djâŋgan nâma 'Allah, dan peŋg'adjâran 'îtu dehôdjatkan.

2 Maka ſegala 'awraŋg jaŋg padânja 'ada Tuwan p mû'min, djâŋgan marîka 'îtu memudahkan dija, ſebàb sûdâra p 'adânja: tetâpi hendakhlah mâkin 'ija deperhamba kabâwah dija, ſebàb 'ija 'ada mû'min dan kekâſeh, jaŋg ſudah ber'awleh sâma bahagijan 'âkan kabedjîkan 'îni. 'Âdjarkanlah dan 'iŋgatkanlah ſegala perkâra 'îni.

3 Djikalaw ſa'awraŋg meŋg'âdjar bâraŋg peŋg'adjâran lâjin, dan tijâda menûdju kapada ſegala perkatâ'an jaŋg njâman deri pada Tûhan kâmij Zîsâj 'Elmesêlh, dan kapada paŋg'adjâran jaŋg pôhon zibâdet,

4 Bahuwa 'awraŋg 'îtu 'ada djumâwa, dan tijâda 'ija tâhu 'apa p, tetâpi 'ija 'ada sâkit gîla pada Hhâl tânja p an dan lâwan p an kâta p: deri pada jaŋg mâna terbit kadaŋgkejan, perbantâhan, bâgej p permakejan, bâgej p perſaŋgkâ'an jaŋg djâhat,

5 Bâgej p

5 Bâgej p perkâta p an jang sâlah deri pada mânuſija p jang rûſakh budinja, dan kûrang benarnja, ſedang deſangkânja sibâdet 'itu 'ada ſamâta p pernijagâ'an. Lalûlah 'angkaw deri pada ſegala 'awrang jang ſabagîni.

6 'Adapawn sibâdet dengan khanâsat 'itu 'ada pernijagâ'an besàr.

7 Kârana bârang 'arta ſudah tijâda kâmij bâwa mâſokh kadâlam dunjâ, maka njâta bahuwa tijâda lâgi kâmij ſampat bâwa bârang 'apa kaluwar.

8 Tetâpi manakâla kâmij ber'awleh makânan dan pakejan, maka ſahârosnja kâmij memadâkan dîrij kâmij dengan dija 'itu.

9 Tetâpi ſegala 'awrang jang ſuka djâdi kâja, marîka 'itu djâtoh kena perjawbâ'an, dan djuràt, dan bânjakh ka'inginan, jang tijâda memberij pergunâ'an hânja karugijan djûga, jang meninggalamkan ſegala mânuſija kadâlam karusâkan dan kabinasâ'an.

10 Kârana 'âkar ſakalijen kadjahâtan 'itu 'ada lawba 'âkan pejrakh, bârang jang ſedàng ſatengah 'awrang ſudah mentjita dija 'itu, maka marîka 'itu ſudah ſasàt deri pada 'îmân, dan ſudah menggudâkan ſendirînja turûs menurûs dengan perſakîtan bânjakh.

11 'Adapawn 'âkan 'angkaw, hej sabdu-'Illah, hendakhlah 'angkaw laluwij ſegala perkâra 'îni: dan menghambatlah sadâlet, sibâdet, 'îmân, muhhabet, talhamul, wadâset.

12 Hendakhlah 'angkaw berparàng mahâ bâjik paparângan 'îmân, tjâpejlah kahidôpan kakàl, kapada jang mâna lâgi 'angkaw ſudah terdosâ, dan ſudah 'ikhrârkan 'ikhrâr jang bâjik dihadâpan bânjakh 'awrang ſjakſi.

13 'Âku berpasàn padâmu dihadâpan 'Allah jang menghîdopkan ſegala ſaſawâtu, dan dihadâpan 'Elmesêth Sîsàj jang dimûka Pontijus Pilâtus ſudah berſjaksîkan 'ikhrâr jang bâjik 'itu:

14 Sopâja 'angkaw memaliharâkan penjurôhan 'îni tijâda dengan bârang tjelâ, dan tijâda dengan bârang dâlih, ſampej kapada tadjalij Tûhan kâmij Sîsàj 'Elmesêth:

15 Bârang jang pada mâſa p jang tertantu 'âkan detondjokhkan 'awleh Tûhan jang maghbûth dan ſendîrij djûga Sulthân, jasnij, Râdja ſegala Râdja, dan Tûhan ſegala tuwan:

16 Jang ſendîrij djûga berpûnja perìj jang tijâda kamatijan, dan mendudôkij ſawâtu taràng jang tijâda kahampîran: jang bârang ſa'awrang deri pada ſegala mânuſija ſudah tijâda melîhat, dan tijâda ſampat melîhat: bagi ſijâpa 'adâlah kirânja hhormat, dan khowat jang kakàl. 'Âmîn.

17 Pada ſegala 'awrang kâja dâlam salam jang ſakârang 'îni hendakhlah 'angkaw berpasàn, ſopâja djângan 'ija meng'âtas p dirînja, dan djângan ber'âſa kapada kakaja'an jang tijâda tatàp, hânja kapada 'Allah jang hîdop, jang menjampejkan pada kâmij râmej p bârang ſakalijen 'âkan per'awlêhan:

18 Sopâja marîka 'itu berbowat bâjik, ſambil djâdi kâja pada perbowâtan p jang bâjik, dan 'ada dermâwan pada membahâgij tſedekhah, ſambil berdjînakh p an:

19 Sambil berbendâkan bagi dirînja ſawâtu 'asâs jang bâjik dâtang kapada 'âchirat, ſopâja marîka 'itu ber'awleh kahidôpan kakàl.

20 Hej Timothijus, ſimpanlah patarôhanmu, ſambil gilij 'âkan ſegala perſawarâ'an ſija p jang kîbir, dan 'âkan ſegala pelawânan hhikmet jang dusta 'adânja:

21 Bârang jang ſedàng ſatengah 'awrang meng'âkaw dija 'itu, maka marîka 'itu ſudah ſimpang deri pada 'îmân. 'Adâlah kirânja nismat ſerta dengan 'angkaw. 'Âmîn.

Tersûrat risâlet jang pertâma 'îni kapada Timothijus dan terkîrim deri pada Lâdokijâ, jang 'ada 'ibuw negerij ditânah 'Ifrudjijâ Pakatijânâ.

RISÂLET RASÛL PAWLUS JANG KADUWA kapada TIMOTHIJUS.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 PAwlus ſa'awrang Rasûl Sîsàj 'Elmesêth, 'awleh kahendakh 'Allah, menûdju

dju djandji'an kahidôpan jang ganàp dengan 'Elmesêlh Xîsâj,

2 Kapada Timothijus 'ânakhku lâki p jang kekâseh, 'adâlah kirânja nixmat, rahhmet, ſalâmet padâmu deri pada 'Allah Bâpa, dan 'Elmesêlh Xîsâj Tûhan kâmij.

3 'Âku meng'ûtjap ſjukûr pada 'Allah, pada ſijâpa 'âku berbowat xibâdet tûrut ſegala nejnekh mawjang, dengan ſatâhu hâti jang henìng, bagimâna 'âku ber'îngat p an tijâda dengan kaputûſan 'âkan 'angkaw didâlam ſegala minta doxâku mâlam dan ſijang:

4 Sambil rinduw dendam melîhat 'angkaw, manakâla 'âku meng'enàng 'âkan 'ajer matâmu, ſopâja 'âku deper'îſij dengan kaſukâ'an:

5 Manakâla 'âku memûlahkan peng'enângan 'âkan 'îmân jang djâwoh deri pada nifâkh, jang 'ada didâlam 'angkaw, bârang jang dihûlu ſudah lekàt pada Law'îs nejnekhmu parampuwan, dan 'Ewnikej 'ibûmu: maka 'âku jakhîn bahuwa lâgi 'îtu lekàt padâmu.

6 'Awleh kârana ſebàb 'apa 'âku meng'îngatkan dîkaw 'âkan mendjagâkan karunjâ 'Allah, jang 'ada didâlam 'angkaw 'awleh kabubôhan tângan p ku.

7 Kârana 'Allah ſudah tijâda memberìj pada kâmij ſawâtu hâti punòh penakôtan, tetâpi punòh peng'awasâ'an, dan peng'asêhan, dan kabidjakhſanâ'an.

8 Djângan kalàkh 'angkaw bermâluw 'âkan kaſjaksi'an Tûhan kâmij, dan djângan 'âkan dâku, jang terbulongguw dengan kârana dija: tetâpi hendakhlah 'angkaw ſerta mendirîta 'anjâja ſakîra p khâl 'Indjîl tûrut kawâſa 'Allah:

9 Jang ſudah menchalâtskan, dan mendoxâkan kâmij dengan daxwat jang khudus: bûkan ſakîra p perbowâtan p kâmij, tetâpi ſakîra p khadlânja ſendîrij, dan nixmat 'îtu jang telàh de'anugarahkan pada kâmij dengan berkat 'Elmesêlh Xîsâj dihûlu deri wakhtu ſegala 'awal:

10 Tetâpi jang pada ſakârang 'îni ſudah denjatâkan 'awleh tadjalij Muchalits kâmij Xîsâj 'Elmesêlh, jang ſudah menijadâkan mawt, dan ſudah menimbûlij kahidôpan dan perìj jang tijâda kabinasâ'an 'awleh 'Indjîl.

11 'Âkan jang mâna 'âku 'îni ſudah ter'angkat, mendjâdi CHatîb, dan Rasûl, dan gûruw ſegala CHalâjikh:

12 'Awleh kârana ſebàb 'apa lâgi 'âku mendirîta ſegala perkâra 'îni: tetâpi tijâda 'âku bermâluw. Kârana 'âku tâhu 'âkan ſijâpa 'âku ſudah pertjâja, dan 'âku jakhîn bahuwa 'ija 'ada kawâſa 'âkan ſimpan patarôhanku ſampej kapada hârij 'îtu djûga.

13 Paliharâkanlah telâdan ſegala perkata'an jang njâman, jang ſudah kawdengar deri padâku, 'awleh 'îmân dan muhhabet jang dâlam 'agama 'Elmesêlh Xîsâj.

14 Simpanlah patarôhan jang bâjik 'îtu 'awleh RôHhu-'lkhudus jang dûdokh didâlam kâmij.

15 'Angkaw tâhu 'îni, bahuwa ſakalijen 'awrang jang 'ada di-'Aſijâ ſudah berpâling dirînja bertjerèj deri padâku: 'antâra ſijâpa 'ada Fudjelus dan Hermodjînejs.

16 Hendakhlah kirânja mahâ besàr Tûhan karunjâkan rahhmet pada 'awrang 'îſij rûmah 'Onejſiforus: kârana bânjakh kâli 'ija ſudah ſudjokhkan hatîku, dan ſudah tijâda bermâluw 'âkan rantej p ku.

17 Tetâpi ſatelàh ſudah 'ija dâtang ka-Rawmâ, dengan râdjin p 'ija ſudah mentjahârij dan mendâpat 'âku.

18 Hendakhlah kirânja mahâ besàr Tûhan karunjâkan 'ija mendâpat rahhmet sâma mahâ Tûhan pada hârij 'îtu djûga: dan barapa p chidmet 'ija ſudah berbowat padâku di-'Efsûs, 'angkaw 'îni terlebèh tâhu.

FATSAL JANG KA II.

1 'ANGkaw 'îni kalàkh, hej 'ânakhku lâki p, hendakhlah dekawasâkan pada khâl nixmat jang 'ada 'awleh 'Elmesêlh Xîsâj:

2 Dan ſegala bârang jang ſudah kawdengar deri padâku di'antâra bânjakh 'awrang ſjakſi, patârohlah dija 'îtu pada mânuſija p jang ſatijâwan, jang hendakh 'ada lâjikh lâgi 'âkan meng'âdjar 'awrang lâjin p.

3 'Angkaw 'îni kalàkh hendakhlah mendirîta 'anjâja ſalâku ſa'awrang laſjkar Xîsâj 'Elmesêlh jang bâjik 'îtu.

4 Bârang

4 Bârang ſa'awrang jang mang'ardjâkan kardja paràng, tijâda 'ija demaſjghûlkan dengan bârang pentjaharijan hîdop p an, ſopâja 'ada 'ija berkenàn pada Panglîma paràng.

5 Dan djikalaw lâgi bârang ſa'awrang berlomba p an, tijâda 'ija ber'awleh kulàh, melâjinkan 'ija ſudah berlomba p an dengan ſapâtutnja.

6 Sa'awrang dûſon hâros berlelàh dihûlu deri pada mang'ambil bowah p an.

7 Hendakhlah 'angkaw mang'ejling 'âkan ſegala bârang jang 'âku katâkan: maka deberij mahâ besàr Tûhan kirânja padâmu ſakhal dâlam ſegala ſaſawâtu.

8 'Ingatlah 'awlehmu, bahuwa Jîsaj 'Elmeſêlh ſudah debangkitkan deri 'antâra 'awrang mâti p, jang djâdi deri pada benèh Dá'ûd, tûrut bûnji 'Indjîlku:

9 'Awleh kârana jang mâna 'âku mendirîta 'anjâja ſampej kapada bulongguw p, ſaperij ſa'awrang parlentej: tetâpi kalâm 'Allah 'îtu bûkan terbulongguw.

10 Sebàb 'itu 'âku bertâhan tijap p ſaſawâtu 'awleh kârana ſegala 'awrang mutsthafaj, ſopâja lâgi marîka 'îtu mendâpat chalâts jang 'ada 'awleh 'Elmeſêlh Jîsaj, ſerta dengan kamulija'an kakàl.

11 'Inîlah perkata'an jang ſonggoh: kârana djikalaw kâmij ſudah ſerta mâti, maka kâmij lâgi 'âkan ſerta hîdop:

12 Djikalaw kâmij bertâhan, maka kâmij lâgi 'âkan ſerta berkaradja'an: djikalaw kâmij menjangkal dija, maka 'ija lâgi 'âkan menjangkal kâmij:

13 Djikalaw kâmij 'ada kâfir, 'ija djûga tinggal 'âmîn: tijâda 'ija ſampat menjangkal ſendirînja.

14 Per'ingatkanlah ſegala perkâra 'îni, ſambil berſjakſi dihadâpan mahâ Tûhan, 'âgar djangan marîka 'îtu berlâwan p an kâta p, bârang jang tijâda bergûna 'âkan ſawâtu pawn, melâjinkan 'âkan menjongſongkan ſegala 'awrang penengar.

15 Merâdjinkanlah dirîmu 'âkan mengbâdapkan ſendirîmu terjawba kapada 'Allah, jaknij, ſa'awrang peng'ardja jang tijâda bermâluw, jang betùl p ſadjîkan perkata'an takhkhîkh.

16 Tetâpi berdirîlah melâwan ſegala perſawarâ'an ſija p jang kîbir: kârana marîka 'îtu 'âkan bertambah p mâkin lâma mâkin lebèh pada fusûkhnja.

17 Maka perkata'an marîka 'îtu meng'ikil melâta p ſeperti pakòng: di'antâra ſijâpa 'ada Humenâj dan Filejtus:

18 Jang ſudah ſimpang deri pada takhkhîkh, 'ûdjarnja bahuwa kabangkîtan ſadija ſudah djâdi: maka deſongſongkannja 'îmân bârang 'awrang.

19 Dan hânja ſaſonggohnja 'asâs 'Allah jang togòh 'itu berdîrij, jang berpûnja châtam 'îni, bahuwa mahâ besàr Tûhan meng'enàl ſegala 'awrang châtetnja: maka bârang ſijâpa jang menjebutkan nâma 'Elmeſêlh, hendakhlah 'ija lâlu deri pada dulâmet.

20 'Adapawn didâlam ſabowah rûmah jang besàr bûkan sâdja 'ada pagâwej p deri pada 'amàs dan pejrakh, hânja lâgi deri pada kâjuw dan tânah: maka satengah pawn 'âkan pakejan mulija, tetâpi satengah pawn 'âkan pakejan hîna.

21 Djikalaw kalàkh bârang ſa'awrang pereſihkan ſendirînja lâlu deri pada ſegala 'îni, 'ija nanti 'ada pagâwej 'âkan pakejan mulija, jang telàh tapersûtjij, dan jang dâpat depâkejkan bâjik p 'awleh Tûhan jang 'ampûnja rûmah, ſedang 'îtu terlangkap kapada ſaſawâtu kardja jang bâjik.

22 Tetâpi hendakhlah 'angkaw laluwij ſegala ka'ingînan kamuda'an: dan hendakhlah mengbambat ſadâlet, 'îmân, muhabet, ſalâmet ſerta dengan ſegala 'awrang jang menjebutkan mahâ besàr Tûhan deri pada hâti jang hening.

23 Dan hendakhlah 'angkaw membowang ſegala mas'âlet jang tijâda ſanûnoh, dan tijâda bergûna 'âkan memberij bârang pang'adjâran, ſedang 'angkaw tâhu bahuwa ſegala 'îtu meng'adâkan babarapa perkalahijan djûga.

24 'Adapawn tijâda ſajogijânja ſa'awrang hamba mahâ besàr Tûhan 'îtu berkalâhij, hânja 'ada mânis lombot kapada ſakalijen 'awrang, jang tâhu meng'âdjar, dan jang tâhu ſabàr 'âkan 'awrang djâhat:

25 Sa'awrang jang dengan kadjinâkan hatînja ta'adibkan ſegala 'awrang jang berlâwan p an: kâluw p 'Allah karunjâkan padânja tawbat 'âkan peng'akawan takhkhîkh:

26 Dan

26 Dân marîka 'îtu ſadàr lûput deri pada djurât 'Iblîs, kabâwah ſijâpa 'ija ſudah 'ada tertâwan 'âkan menûrut kahendakhnja.

FATSAL JANG KA III.

1 SAbermûla hendakhlah 'angkaw meng'atahuwij Ihâl 'îni, bahuwa pada hârij p jang 'âchir 'âkan berdîrij babarapa mâſa jang moſjkil.

2 Kârana mânuſija p 'âkan 'ada 'awrang jang membirâhij dirînja, jang lawba 'âkan pejrakh, jang tjûpar, jang djuwah, jang hôdjat, jang durhâka 'âkan 'îbuw bapânja, jang tijâda tâhu tarîma kâſeh, jang parlentej,

3 Jang tijâda berkâſeh p an, jang tijâda berdâmej p an, jang fitnah, jang tijâda tâhu pantang, jang bowas, jang tijâda membirâhij 'awrang bâjik p,

4 Jang menjemûw, jang merambang, jang djumâwa, jang 'ada pembirâhij ſjahwat terlebèh deri pada pembirâhij 'Allah:

5 Jang ſudah ber'awleh perupâ'an xibâdet, tetâpi jang ſudah menjangkal khowatnja. Maka hendakhlah 'angkaw gilij 'âkan marîka 'îni.

6 Kârana bahuwa deri pada marîka 'îni 'ada 'awrang 'îtu jang ter'andap p mâſokh rûmah p, dân menâwan ſegala parampuwan mûda p jang sârat dengan dawſa p, jang tergaràkh 'awleh bâgej p ka'ingînan:

7 Jang pada ſedekâla wakhtu ber'âdjar, dân jang tijâda penah ſampat dâtang ſampej kapada peng'enâlan takhkhîkh.

8 'Adapawn bagîmâna Janîs dân Jamberejs ſudah melâwan Mûsâj, bagîtu lâgi marîka 'îni 'ada melâwan takhkhîkh, 'ijâlah 'awrang p jang rûſakh xakhalnja, jang kabowângan 'âkan Ihâl 'îmân.

9 Tetâpi tijâda lâgi marîka 'îtu 'âkan berxâkhibet lebèh: kârana kardjânja jang gîla 'âkan djâdi njâta pada ſakalijen 'awrang, ſeperti lâgi kardja kaduwa 'awrang 'îtu ſudah djâdi demikijen.

10 Tetâpi 'angkaw 'îni ſudah menûrut peng'adjâranku, kalakuwanku, nijetku, 'îmânku, kapandjângan hatîku, peng'asêhanku, katahânanku,

11 Perhambâtan p ku, perâſa ſangsâra p ku, bârang jang ſudah berlâku 'âtasku di-'Anthâkijâ, di-KHunijâ, di-Lusterâ: perhambâtan p bagimâna 'âku ſudah menanggong: maka deri pada ſakalijen 'îtu mahâ besàr Tûhan ſudah melûputkan 'âku.

12 Maka lâgi ſakalijen 'awrang jang ſuka hîdop dengan xâbidnja dâlam 'agama 'Elmesêth Xîsâj 'îtu 'âkan deperhambat.

13 Tetâpi ſegala 'awrang kapista dân pembôhong 'îtu 'âkan berxâkhibet kapada Ihâl jang lebèh djâhat, ſambil perſaſatkan dân deperſaſatkan.

14 Tetâpi hendakhlah 'angkaw 'îni lekàt pada ſakalijen 'îtu jang 'angkaw ſudah ber'âdjar, dân jang ſudah tapertâroh padâmu, ſedàng 'angkaw tâhu deri pada ſijâpa 'angkaw ſudah ber'âdjar 'îtu:

15 Dân bahuwa deri pada mudâmu 'angkaw ſudah meng'atahuwij ſegala Sûrat p an jang khudus, jang ſampat membîdjakhkan 'angkaw dâtang kapada chalâts, 'awleh 'îmân 'âkan 'Elmesêth Xîsâj.

16 Bahuwa ſaganàp 'Elmektûb 'îtu mulham deri pada 'Allah, dân bergûna kapada taxlîm, kapada xitâb, kapada taxzîr, kapada tâ'adîb jang pâtut dengan xadâlet:

17 Sopâja xabdu-'llah 'îtu 'ada langkap, ſahingga 'ija delangkâpij kapada ſakalijen perbowâtan jang tsâlelth.

FATSAL JANG KA IV.

1 'ÂKu 'îni berſjakſi kalàkh dihadâpan 'Allah dân mahâ Tûhan Xîsâj 'Elmesêth, jang nanti mengthukumkan ſegala 'awrang jang hîdop dân jang mâti, pada mâſa tadjalînja dân karadjâ'annja:

2 CHothbatkanlah 'elkalâm: tataplah meng'ûlang p 'îtu pada mâſa jang bâjik, dân pada mâſa jang sûkar: xitâbkanlah, hardikhkanlah, natsihhetkanlah dengan ſegala djenis kapandjîngan hâti dân peng'adjâran.

3 Kârana nanti dâtang mâſa, manakâla marîka 'îtu tijâda 'âkan mendjondjong peng'adjâran jang njâman 'îtu: tetâpi tûrut ſegala ka'ingînannja jang châts marîka 'îtu 'âkan meng'ampongkan

babarapa

babarapa gûruw bagi ſendirînja, ſedang 'ija bergâtal p an 'âkan penengarnja:

4 Dan marîka 'itu 'âkan memâlingkan penengarnja deri pada kabenâran, dan berpâling dirînja kapada tûtor p an.

5 'Adapawn 'âkan 'angkaw 'îni, djagâlah dâlam ſegala ſaſawâtu, diritâlah 'anjâja, berlakûkanlah kardja ſa'awrang pemberîta 'Indjil, jakhînkanlah chidmetmu.

6 Kârana ſakârang 'âku 'îni deperſombahkan 'âkan ſawâtu perſombâhan tjûtjor p an, dan wakhtu ka'awrejanku ſudah damping.

7 'Âku ſudah berparâng paparângan jang bâjik, 'âku ſudah menjudahkan maſzât, 'âku ſudah memaliharâkan 'îmân.

8 Pada 'âchirnja maka mâkota zadâlet ſudah terſimpan bagîku, jang mahâ Tûhan, HHâkim jang zâdil 'itu, 'âkan karunjâkan padâku pada hârij 'itu djûga: maka bûkan sâdja padâku, hânja lâgi pada ſakalijen 'awrang jang meng'asêhij tadjalînja.

9 Merâdjinkanlah dirîmu dâtang kapadâku lakàs p.

10 Kârana Dejmâs ſudah meninggalkan 'âku, ſedàng 'ija ſudah membirâhij zâdet zâlam jang ſakârang 'îni, dan ſudah ber'angkat ka-THeſalawnîkej: 'Ikrejskejs ka-Djalatija, Tîtus ka-Dalmatija.

11 Lûkhâ ſa'awrangnja djûga 'ada ſertâku. 'Ambillah Markhus membâwa dija ſertâmu. Kârana 'ija 'ada terlâlu 'âmat bergûna padâku dâlam chidmetku.

12 Tetâpi Tuchîkus 'âku ſudah menjûroh pergi ka-'Efsûs.

13 Kâras 'itu jang 'âku ſudah tinggalkan di-Teraw'â dirûmah Karpus, manakâla kawdâtang, maka bawâlah dija 'itu, dan ſegala kitâb, 'istemejwa ſegala warakhah.

14 'Iskander tûkang timbâga 'itu ſudah berbowat bânjakh djâhat padâku: hendakhlah kirânja mahâ besàr Tûhan berbâlaskan padânja ſakhadàr perbowâtan p nja.

15 Deri pada ſijâpa lâgi hendakhlah 'angkaw 'îni paliharâkan dirîmu: kârana terlâlu 'âmat 'ija ſudah melâwan ſegala perkata'an kâmij.

16 Pada zudzurku jang pertâma bârang ſa'awrang ſudah tijâda menjertâ'ij 'âku, tetâpi ſakalijennja 'itu ſudah meninggalkan 'âku. Djangan 'apâlah 'itu de'ilhtisâbkan pada marîka 'itu.

17 Tetâpi mahâ besàr Tûhan ſudah menûlong 'âku, dan ſudah meng'awasâkan 'âku, ſopâja chothbat dejakhînkan 'awlehku, dan ſamowa CHalâjikh dengar dija 'itu: maka 'âku ſudah terbanton deri pada mûlut sînga.

18 Dan mahâ besàr Tûhan 'âkan melepaskan 'âku deri pada ſakalijen kardja jang djâhat, dan memaliharâkan 'âku dâtang kapada karadjâ'annja ſamâwij. Bagi ſijâpa 'adâlah kirânja kamulija'an deri pada kakàl ſampej kakàl. 'Amîn.

19 Berîlah ſalâm pada Periskâ dan 'Akhûlâ, dan pada 'awrang 'iſij rûmah 'Onejſifôrus.

20 'Erastus ſudah tinggal di-Korinthus: dan 'âku ſudah meninggalkan Terofîmus jang kena ſâkit pâjah 'itu di-Milejtus.

21 Merâdjinkanlah dirîmu dâtang dihûlu deri pada ſampej mûſim bah. 'Ewbûlus, dan Pûdejs, dan Lînus, dan 'Iklawdijâ, dan ſamowa sûdâra lâki p memberij ſalâm padâmu.

22 'Adâlah kirânja mahâ Tûhan Zîsâj 'Elmesêhh ſerta dengan rôhhmu. 'Adâlah kirânja nizmet ſerta dengan kâmu. 'Amîn.

Tersûrat Risâlet jang kaduwa 'îni kapada Timothijus 'Uskhuf djamâzat 'awrang 'Efsûs jang pertâma p ſudah terpîleh 'itu, dan terkîrim deri pada Rawmâ, tatkâla Pawlus pada kaduwa kâli ſudah dehâdapkan kapada KHajtſar Nejrawn.

RISÂLET RASÛL PAWLUS

kapada

TÎTUS.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 PAwlus ſa'awrang hamba 'Allah, dan ſa'awrang Rasûl Zîsâj 'Elmesêhh, menûdju 'îmân ſegala 'awrang mutsthafâj

thafâj 'Allah , dân peng'enâlan talhkhîkh jang pôhon zibâdet ,

2 Dengan radjâ kahidôpan kakàl , bârang jang 'Allah , jang tijâda tâhu dusta , ſudah djandjîkan dihûlu deri pada wakhtu ſegala 'awal , tetâpi ſudah menjatâkan pada mâſa p jang tertantu :

3 Jazmij kalâmnja,'awleh chothbat jang telàh tapertâroh padâku , tûrut tîtah 'Allah Muchalits kâmij : kapada Titus 'ânakhku lâki p jang tûlus pada lhâl 'îmân jang zâm :

4 'Adâlah kirânja nizmet , rahhmet , dân ſalâmet padâmu deri pada 'Allah Bâpa , dân mahâ Tûhan Zîsaj 'Elmesêh Muchalits kâmij.

5 'Awleh kârana ſebàb 'îtu 'âku ſudah tinggalkan 'angkaw di-'Ikhrîthis , ſopâja 'angkaw membetulkan ſegala bârang jang sîſa , dân ſopâja 'angkaw meng'angkat Penatuwah p deri pada negerij dâtang kapada negerij , ſeperti 'âku 'îni ſudah berpasàn padâmu :

6 Djikalaw bârang ſa'awrang tijâda 'ada kadalîhan , ſa'awrang lâki p jang ber'isterij ſawâtu , jang ſudah ber'awleh 'ânakh p mû'min , jang tijâda katudôhan deri pada lebèh p an , 'âtaw jang tijâda nâkal 'adânja.

7 Kârana ſa'awrang 'Uskhuf ſajogijânja 'ada tijâda kadalîhan , ſalâku ſa'awrang bendahârij 'Allah , djângan ſa'awrang jang karàs hâti , djângan ſa'awrang purùs paràng , djângan ſa'awrang peng'îrop 'âjer 'angawr , djângan ſa'awrang pemârang , djângan ſa'awrang penontut lâba jang kidjij :

8 Tetâpi jang ſuka berdjâmuw p an 'awrang 'âſing , jang membirâhij 'awrang bâjik p , jang ſederhâna , jang betùl , jang sûtjij , jang tjerja :

9 Jang lekàt pada kalâm jang ſongoh 'îtu jang pôhon peng'adjâran , ſopâja 'ija 'ada kawâſa , bâjik 'âkan natsilhetkan 'awleh peng'adjâran jang njâman 'îtu , bâjik 'âkan zitâbkan ſegala 'awrang jang berbantah p an.

10 Kârana 'ada lâgi bânjakh 'awrang bij 'âdab , jang ſija p katânja , dân penjasàt hâti ſegala 'awrang , 'istemejwa 'awrang 'îtu jang 'ada deri pada 'awrang jang pûnja chitânet :

11 Jang ſajogijânja 'awrang menompat mûlutnja : jang menjongſongkan babarapa 'îſij rûmah belâka , ſarâja meng'âdjar ſegala bârang jang tijâda pâtut , 'awleh kârana ſebàb lâba jang kidjij.

12 Bahuwa ſa'awrang deri pada marîka 'îtu jang 'ada SJâzirnja jang châts 'îtu ſudah berkâta : ſegala 'awrang 'Ikhrîthis 'îtu ſantijâſa pendusta p , binâtang p jang djâhat , purùt p jang mâlas 'adânja.

13 Kaſjaksi'an 'îni 'ada benàr. 'Awleh kârana ſebàb 'îni hendakhlah 'angkaw menghardikh marîka 'îtu sângat , ſopâja 'ija djâdi njâman didâlam 'îmân :

14 Dân djângan 'ija ber'îngat 'âkan tûtor p an Jehûdij , dân 'âkan penjurôhan mânuſija p , jang berpâling dirînja deri pada talhkhîkh.

15 Songgohpawn ſegala ſaſawâtu 'ada thâhir pada ſegala 'awrang thâhir : tetâpi pada ſegala 'awrang nedjis dân kâfir bârang ſawâtu pawn tijâda 'ada thâhir , hânja bâjik zakhalnja , bâjik ſatâhu hatînja 'îtu 'ada nedjis.

16 Marîka 'îtu meng'âkaw dirînja meng'enàl 'Allah , tetâpi dengan perbowâtan p nja 'ija menjangkal dija , ſedàng marîka 'îtu 'ada 'awrang kagilijan dân kadurhakâ'an , dân kabowângan jang tijâda bâjik pada bârang perbowâtan jang tsâlelh.

FATSAL JANG KA II.

1 'ADapawn 'âkan 'angkaw 'îni , hendakhlah 'angkaw meng'atâkan bârang jang pâtut pada pang'adjâran jang njâman :

2 Sopâja ſegala lâki p jang tuwah 'ada djîman , 'indah , bidjakhsâna , njâman pada 'îmân , pada mulhabet , pada talhamul.

3 Segala parampuwan jang tuwah ſabâgejnja lâgi , ſopâja marîka 'îtu berkalakuwan ſeperti pâtut pada ſegala 'awrang zâhid , djângan 'ija 'ada 'awrang jang fitnah , djângan 'awrang jang tjenderong mînom bânjakh 'âjer 'angawr , tetâpi jang 'ada peng'âdjar kabidjîkan :

4 Sopâja 'ija membidjakhſanâkan ſegala parampuwan jang mûda , ſopâja marîka 'îtu 'ada 'awrang jang membirâhij ſuwâmij p nja , jang membirâhij 'ânakh p nja :

5 Jang ſederhâna , jang sûtjij , jang menongguw rûmah , jang bâjik budînja , jang menazalokhkan dirînja kapada ſuwâmij p nja jang châts : ſopâja kalâm 'Allah djângan dehôdjat.

6 Segala

6 Segalā lâki p mûda ſabâgejnja lâgi, hendakhlah 'aṇgkaw natsilhetkan dija, ſopâja marîka 'îtu 'adā ſederhâna.

7 Tondjokhlah dirîmu didâlam ſamowânja ſawâtu telâdan perbowâtan p jaṇg bâjik, ſambil perlîhatkan didâlam paṇg'adjâran 'îtu kabetûlan, ka'indâhan, katulûſan,

8 Perkatâ'an jaṇg njâman, jaṇg tijâda kabowâṇgan: ſopâja 'awraṇg jaṇg melâwan 'îtu bermâluw, dan djâṇgan ber'awleh bâraṇg pôhon 'âkan meṇg'atâkan kakidjî'an 'âtas kâmu.

9 Segala ſahâja lâki p hendakhlah 'aṇgkaw natsilhetkan, ſopâja 'ija taxalokhkan dirînja pada Tuwan p nja jaṇg châts, ſopâja 'ija 'ada berkenàn dâlam ſamowânja, djâṇgan berbantah p an:

10 Djâṇgan kûraṇgkan 'apa p ſembûnji p, tetâpi menondjokh ſegala djenis kaſatijâ'an jaṇg bâjik: ſopâja 'ija menghijâſij paṇg'adjâran 'Allah Muchalits kâmij didâlam ſamowânja.

11 Kârana nixmet 'Allah jaṇg memberij chalâts 'îtu ſudah kalihâtan pada ſakalijen mânuſija:

12 Dan meṇg'âdjar kâmij, ſopâja kâmij menjaṇgkal fusûkh dan ſegala ka'iṇgînan dunjâ, lâlu hîdop didâlam xâlam jaṇg ſakâraṇg 'îni dengan nazahân, dan xadâlet, dan xibâdet:

13 Sambil menanti radjâ jaṇg berbahagija 'îtu, dan tadjalij kamulijâ'an 'Allah 'akbar dan Muchalits kâmij Xîsaj 'Elmesêth:

14 Jaṇg ſudah ſarahkan ſendirînja kârana kâmij, ſopâja detubuskannja kâmij deri pada ſaſawâtu thoghjân, dan deſutjikannja bagi ſendirînja ſawâtu bâla jaṇg châts, jaṇg ber'uſahâkan dirînja pada perbowâtan p jaṇg bâjik.

15 Katâkanlah ſegala perkâra 'îni, dan natsilhetkanlah, dan xirâbkanlah dengan bâraṇg sûrohmu. Djâṇgan ſa'awraṇg memudahkan 'aṇgkaw.

FATSAL JANG KA III.

1 HEndakhlah 'aṇgkaw meṇg'iṇgatkan marîka 'îtu, ſopâja 'ija taxalokhkan dirînja kabâwah ſegala Panghuluwan dan peṇg'awaſâ'an, ſopâja 'ija dengar p an, ſopâja 'ija 'ada ſadija kapada ſaſawâtu perbowâtan jaṇg bâjik:

2 Djâṇgan 'ija mâkej 'âkan bâraṇg ſa'awraṇg, djâṇgan 'ija 'ada 'awraṇg jaṇg ſuka berkalâhij, hânja 'awraṇg mûrah djûga, jaṇg menondjokh ſegala djenis kadjinâkan hâti kapada ſakalijen mânuſija.

3 Kârana dihûlu kâla 'adâlah lâgi kâmij 'îni 'awraṇg djâhil, jaṇg durhâka, jaṇg ſasàt, jaṇg deperhamba kabâwah bâgej p ka'iṇgînan dan ladzat, jaṇg hîdop dengan kadjahâtan dan kadaṇgkejan, jaṇg kabintji'an, dan jaṇg membintjij ſa'awraṇg 'âkan ſa'awraṇg:

4 Tetâpi manakâla kamurâhan 'Allah Muchalits kâmij dan peṇg'aſêhannja 'âkan mânuſija p 'îtu ſudah kalihâtan,

5 Maka 'ija ſudah menchalâtskan kâmij, bûkan deri pada perbowâtan p jaṇg 'ada dengan xadâlet, jaṇg kâmij 'îni ſudahlah melakûkan, tetâpi tûrut rahhmetnja, 'awleh permandijan per'anâkan pûla, dan pembaharuwan Rôhu'lkhudus:

6 Jaṇg telàh detuwaṇgnja râmej p ka'âtas kâmij 'awleh Xîsaj 'Elmesêth Muchalits kâmij:

7 Sopâja kâmij, jaṇg telàh detaxdîlkan 'awleh nixmetnja, 'îtu mendjâdi wâritz tûrut radjâ kahidôpan kakàl.

8 'Inîlah perkatâ'an jaṇg ſoṇggoh, dan 'âkan ſegala perkâra 'îni 'âku kahendâkij 'aṇgkaw menogohkan dija 'îtu râdjin p, ſopâja ſegala 'awraṇg jaṇg ber'îmân 'âkan 'Allah 'îtu bergjinta 'âkan menjampejkan perbowâtan p jaṇg bâjik: ſakalijen 'îni 'ada perkâra p jaṇg bâjik, dan bergûna kapada ſegala mânuſija.

9 Tetâpi hendakhlah 'aṇgkaw melâwan ſegala mas'âlet jaṇg tijâda ſanûnoh, dan ſegala nisbat, dan ſegala perbantâhan, dan ſegala perkalahijan 'âkan Tawrât: kârana ſegala 'îtu tijâda bergûna dan ſija p djûga 'adânja.

10 Sa'awraṇg jaṇg mobdix, komedijen deri pada natsilhet jaṇg pertâma dan jaṇg kaduwa, hendakhlah 'aṇgkaw membowaṇg dija:

11 Sedàṇg 'aṇgkaw tâhu bahuwa 'awraṇg jaṇg ſabagîni 'ada terpûtar bâlikh, dan berdawſa, ſedàṇg 'ija ſudah hâbis kena Hhukum sâma ſendirînja.

12 Manakâla 'âku 'âkan menjûroh 'Artemâs 'âtaw Tuchîkus pergi kapadâmu, maka hendakhlah 'aṇgkaw merâdjinkan dirîmu dâtaṇg kapadâku

ku ka-Nikôpolis: kârana 'âku ſudah bernijet tinggal disâna ſontokh mûſim bah lamânja.

13 Zejnâs jang Fakhîh, dan 'Apolaws, hendakhlah 'angkaw mengbentar dija râdjin p, ſopâja bârang ſawâtu pawn djângan 'ada kûrang padânja.

14 Maka bejarlah lâgi ſegala tamàn kâmij bel'âdjar menjampejkan perbowâtan p jang bâjik 'âkan pakejan jang wâdjib, ſopâja djângan kapâlang bowah p nja.

15 Sakalijen 'awrang jang 'ada ſertâku 'itu memberij ſalâm padâmu. Berîlah ſalâm pada ſegala 'awrang jang meng'asêhij kâmij didâlam khâl 'îmân. 'Adâlah kirânja nixmat dengan kâmu ſakalijen. 'Âmîn.

Tersûrat kapada Tîtus 'Uskhuf djamâxat 'awrang 'Ikhrîthis jang pertâma p ſudah terpîleh, dan terkîrim deri pada Nikôpolis jang di-Makhedawnijâ.

RISÂLET RASÛL PAWLUS

kapada

FILEJMAWN.

1 PAwlus ſa'awrang terbulongguw kârana 'Elmesêkh Xîsâj, dan Timothijus sûdâra lâki p 'itu, kapada Filejmawn 'awrang jang kekâſeh 'itu, dan sâma peng'ardja kâmij,

2 Dan kapada 'Afijâ parampuwan jang kekâſeh 'itu, dan kapada 'Archipus lâki p jang sâma paparàng kâmij, dan kapada djamâxat jang 'ada didâlam rûmahmu:

3 'Adâlah kirânja nixmet pada kâmu dan ſalâm deri pada 'Allah Bâpa kâmij, dan mahâ Tûhan Xîsâj 'Elmesêkh.

4 'Âku meng'ûtjap ſjukûr bagi 'Ilahku, ſambil membowat perſebûtanmu pada ſedekâla wakhtu didâlam ſegala minta doxâku:

5 Sedang 'âku menengar mukhabetmu, dan 'îmân 'itu jang 'ada padâmu 'âkan mahâ Tûhan Xîsâj, dan kapada ſakalijen walij:

6 Sopâja perſakutuwan 'îmânmu djâdi berkhowat didâlam penjatâ'an ſaſawâtu kabedjîkan, jang 'ada didâlam kâmu menûdju kapada 'Elmesêkh Xîsâj.

7 Kârana kâmij ber'awleh bânjakh kaſukâ'an dan pangkibôran deri kârana mukhabetmu, ſebàb bahuwa 'îſij dâda ſegala walij ſudah diſedapkan 'awlehmu, hej sûdâra lâki p.

8 Sebàb 'itu welâkin 'âku ſudah ber'awleh bânjakh kaluwâſan hâti deri pada 'Elmesêkh 'âkan berpasàn padâmu bârang jang pâtut:

9 Maka hânja ſaſonggohnja lebèh pûla 'âku minta 'awleh mukhabet 'itu, ſedàng 'âku 'ada ſa'awrang jang ſabagîni, jaxnij Pawlus, ſa'awrang lâki p jang tuwah, dan ſakârang lâgi ſa'awrang terbulongguw kârana Xîsâj 'Elmesêkh.

10 'Âku memôhonkan kalàkh padâmu 'âkan 'ânakhku lâki p, jang 'âku ſudah per'ânakhkan didâlam bulongguw p ku, 'ija 'itu 'Onejsîmus.

11 Jang dihûlu kâla ſudah tijâda 'ada bergûna padâmu, tetâpi jang ſakârang 'ada terlâlu 'âmat bergûna padâmu dan padâku: jang ſudah kusûroh pûlang:

12 'Adapawn hendakhlah 'angkaw 'îni menjambot 'awrang 'itu, jaxnij 'îſij dadâku:

13 Jang ſonggohpawn 'âku 'îni ſudahlah kahendâkij pegàng ſertâku, ſopâja 'ija mengganti dîkaw melajânij padâku didâlam bulongguw p kârana 'Indjil:

14 Tetâpi lâjin deri pada bitjarâmu ſudah tijâda kukahendâkij berbowat 'apa p, ſopâja kabidjîkanmu djângan 'ada ſa'awleh p tûrut kapaksâ'an, hânja tûrut kaſahadja'an.

15 Kârana mudah p an ſebàb 'itu 'ija ſudah bertjerèj deri padâmu ſakotîka djûga lamânja, ſopâja 'angkaw pûla memegàng dija kakàl p:

16 Tijâda lâgi ſeperti ſa'awrang ſahâja, hânja lebèh deri pada ſa'awrang ſahâja, jaxnij ſa'awrang sûdâra lâki p jang kekâſeh, 'istemejwa bagîku, barapa lâgi kalàkh bagîmu, mâwu pada khâl dâging, mâwu pada khâl mahâ Tûhan?

17 Djikalaw kalàkh 'angkaw kîra p kan 'âku 'ada ſakutûmu, maka ſambotlah dija 'itu ſaperij 'âku.

18 Djikalaw bârang ſaperkâra 'ija ſudah memberij

berij madlaret 'âtaw berhûtang padâmu, 'ihhtisâbkanlah 'îtu padâku.

19 'Âku 'îni Pawlus ſudah menûlis 'îtu dengan tângan dirîku, 'âku 'îni 'âkan membâjar 'îtu: djângankan kukâta padâmu, bahuwa lâgi 'angkaw menghutângij ſendirîmu padâku.

20 Behkan, hej sûdâra lâki p, berîlah 'âku 'îni ber'awleh fâjidah 'îni deri padâmu dengan berkat mahâ Tûhan: berſedapkanlah ſegala 'îſij dadâku dengan berkat mahâ Tûhan.

21 'Âku ſudah menjûrat kapadâmu, ſambil hârap kapada thâxatmu, ſedang 'âku tâhu bahuwa lâgi 'angkaw 'âkan berbowat lebèh deri pada kukâta.

22 Maka ſamantâra 'îtu hendakhlah lâgi 'angkaw ſadijâkan padâku ſawâtu paſanggarâhan: kârana 'âku ber'âſa bahuwa 'awleh kârana ſegala minta doxâmu 'âku 'âkan dekarunjâkan pada kâmu.

23 'Epafrâs memberij ſalâm padâmu, jang 'ada ſapandjarâku deri kârana 'Elmesêlh Xîsaj,

24 Lâgi Markhus, 'Aristarchus, Dejmâs, dan Lûkhâ, sâma peng'ardja p ku.

25 'Adâlah kirânja nixmat Tûhan kâmij Xîsaj 'Elmesêlh ſerta dengan rôlh kâmu. 'Âmîn.

Tersûrat kapada Filejmawn dan terkîrim deri pada Rawmâ 'awleh 'Onejsîmus hamba ſarûmah 'îtu.

RISÂLET RASÛL PAWLUS
kapada 'awrang
XIBRÂNIJ.
FATSAL JANG PERTÂMA.

1 BAhuwa 'Allah jang dihûlu kâla bânjakh kâli dan bânjakh perkâra ſudah bafermân kapada ſegala nejnekh mawjang 'awleh chidmet Nabij p, 'îtu pada hârij p jang 'âchir 'îni ſudah bafermân kapada kâmij 'awleh chidmet 'Ânakh lâki p:

2 Jang telàh dedjadîkannja wâritz 'âtas ſamista ſakalijen, jang 'awlehnja lâgi telàh dekardjâkannja ſegala xâlam:

3 Jang ſedàng 'ada 'ija sînar ſubulhâtnja, dan pata dzâtnja, dan memangkuw ſamista ſakalijen 'awleh tîtah khowatnja, hâbis 'ija melakûkan perſutjijan ſegala dawſa kâmij 'awleh ſendirînja, ſudah dûdokh pada kânan djalâlet pada tampat p jang mahâ tinggij:

4 Mendjâdi ſakijen terbesàr deri pada ſegala Melâ'îkat, barapa lâgi 'ija ſudah berpusâka nâma jang terlâku deri pada marîka 'îtu.

5 Kârana pada ſijâpa deri pada ſegala Melâ'îkat penah 'ija ſudah bafermân: 'angkaw 'îni 'ada 'ânakhku lâki p, harîni 'âku djûga ſudah per'ânakhkan 'angkaw? dan pûla: 'âku 'îni kalàkh 'ada padânja 'âkan bâpa, dan 'ija 'îni kalàkh 'ada padâku 'âkan 'ânakh lâki p?

6 Maka manakâla 'ija pûla memâſokhkan 'Ânakh jang sûlong 'îtu kadâlam tânah maxmûr, 'ija bafermân: dan bejarlah ſakalijen Melâ'îkat 'Allah ſombah ſudjûd padânja.

7 Dan ſonggohpawn 'ija bafermân kapada ſegala Melâ'îkatnja: jang mendjadîkan Melâ'îkat p nja 'âkan 'arwâlh, dan châdim p nja 'âkan njâla 'âpij.

8 Tetâpi kapada 'Ânakh lâki p 'îtu: xarſjmu, jâ 'Allah, 'îtu deri pada kakàl ſampej kakàl: tongkat karadjâ'anmu 'îtu tongkat kapatûtan.

9 'Angkaw ſudah meng'asêhij xadâlet, dan membintjij thoghjân: ſebàb 'îtu, jâ 'Allah, maka 'Ilahmu ſudah meng'urâpij 'angkaw dengan mînjakh karamêhan lebèh deri pada ſakûtuw p mu.

10 Dan: 'angkaw 'îni, jâ mahâ besàr Tûhan, pada mulânja ſudah meng'âlaskan bûmi, dan ſegala lângit 'ada perbowâtan p tângan p mu:

11 Samowa 'îtu 'âkan hîlang, tetâpi 'angkaw 'îni tinggal kakàl: dan ſakalijennja 'îtu 'âkan lûſoh ſeperti ſawâtu pakâjin:

12 Dan ſeperti ſawâtu ſelîmot 'angkaw 'âkan menggûlong dija 'îtu, maka 'îtu 'âkan 'ada ter'ûbah: tetâpi 'angkaw djûga 'ada dija 'îtu, dan tâhon p mu tijâda 'âkan berkaputûſan.

13 Dan kapada ſijâpa deri pada ſegala Melâ'îkat penah 'ija ſudah bafermân: dûdokhlah 'angkaw pada kânanku, ſahingga 'âku târoh ſatarûw p mu 'âkan pelâpikh kâki p mu?

14 Bûkankah ſakalijennja 'îtu 'ada 'arwâlh

berdjâwat p an, jang ter'ûtus 'âkan chidmet kârana ſegala 'awrang jang nanti berpusâka chalâts?

FATSAL JANG KA II.

1 SEbàb 'îtu ſajogijânja kâmij mâkin lebèh lekàt pada bârang jang telàh terdengar 'awleh kâmij, ſopâja djângan bârang kâla kâmij hîlang linnjap.

2 Kârana djikalaw kalâm jang telàh dekatâkan 'awleh Mela'îkat p 'îtu ſudah 'ada togòh, dan ſaſawâtu kalangkâhan dan kadurhaka'an 'îtu ſudah ber'awleh kabalâſan jang dengan ſabenarnja:

3 Bagimâna kâmij 'âkan lârij berlepàs dîrij kâmij, djikalaw kâmij lâlej 'âkan chalâts jang demikijen besàr 'îni? jang bahâruw p ſudah dekatâkan 'awleh mahâ Tûhan, dan ſudah deſonggohkan kapada kâmij 'awleh ſegala 'awrang jang ſudah menengar dija:

4 Sedàng 'Allah lâgi ſerta berſjakſi 'awleh tanda p dan muxdjizat p, dan bâgej p khowat, dan pembahagijan Rôhhu-'lkhudus, tûrut kahendakhnja.

5 Kârana kabâwah Mela'îkat p ſudah tijâda 'ija menaxalokhkan khâl tânah maxmûr jang nanti dâtang 'îtu, 'âkan jang mâna kâmij katâkan.

6 Tetâpi bârang ſa'awrang ſudah berſjakſi ditampat 'ânuw, 'ûdjarnja: 'apâtah kirânja 'ada mânuſija, bahuwa 'angkaw 'îngat padânja? 'âtaw 'Ânakh 'Insân, bahuwa 'angkaw meng'ondjôngij dija?

7 Sakotîka 'angkaw ſudah kûrangkan dija deri pada Mela'îkat p: dengan kamulija'an dan khormat 'angkaw ſudah bapermakotâkan dija, dan ſudah meng'angkat dija di'âtas ſegala perbowâtan tângan p mu.

8 Samista ſakalijen 'angkaw ſudah menaxalokhkan kabâwah kâki p nja. Kârana pada khâl 'îni, ſedàng 'ija ſudah menaxalokhkan ſamista ſakalijen kabâwah dija, maka bârang ſawâtu pawn ſudah tijâda 'ija tinggalkan jang bûkan taxalokh kabâwah dija: 'adapawn ſakârang bulòm kâmij melîhat, bahuwa ſamista ſakalijen 'ada taxalokh kabâwah dija:

9 Tetâpi kâmij melîhat djûga Xîsâj 'îtu ſudah depermakotâkan dengan kamulija'an dan khormat, jang ſakotîka ſudah dekûrangkan deri pada Mela'îkat p, deri kârana ſangsâra mawt: ſopâja 'awleh nixmat 'Allah 'ija merasâ'ij mawt kârana ſakalijen 'awrang.

10 Kârana bahuwa ſudah pâtut pada Tûhan, kârana ſijâpa ſamista ſakalijen, dan 'awleh ſijâpa ſamista ſakalijen 'ada, ſedàng 'ija membâwa bânjakh 'ânakh p kapada kamulija'an, ſopâja 'ija menjempornâkan Panglîma chalâtsnja 'awleh babarapa ſangsâra.

11 Kârana bâjik Tûhan jang mengkhuduskan, bâjik ſegala 'awrang jang dekhuduskan, ſakalijennja 'îtu deri pada ſawâtu djûga 'adânja: 'awleh kârana ſebàb 'apa tijâda 'ija bermâluw 'âkan menjebût marîka 'îtu sûdâra p lâki p,

12 Sedàng 'ija bafermân: 'âku 'âkan memberîta namâmu pada sûdâra p ku lâki p, pada sâma tengah pakompôlan 'âku 'âkan tahlîlkan 'angkaw.

13 Dan pûla: 'âku 'îni 'âkan 'ada hârap padânja. Dan pûla: lihatlah 'âku 'îni dan ſegala 'ânakh jang 'Allah ſudah karunjâkan padâku.

14 Sedàng kalàkh ſegala 'ânakh ſudah ber'awleh perſakutuwan pada dâging dan dârah, maka ſabâgejnja lâgi 'ija ſudah ber'awleh bahagijan pada kaduwânja 'îtu, ſopâja 'awleh mawt 'ija menijadâkan dija jang memegàng kawâſa mawt, 'ija 'îtu 'Iblîs:

15 Dan melûputkan ſegala 'awrang 'îtu jang deri pada tâkot 'âkan mawt ſalamânja 'ija hîdop ſudah 'ada taxalokh kabâwah perhamba'an.

16 Kârana ſonggoh p tijâda 'ija menjambot Mela'îkat p, tetâpi benèh 'Ibrâhîm djûga deſambotnja.

17 Sahingga ſudah tijâda dâpat tijâda 'ija deſamâkan dâlam ſegala ſaſawâtu dengan ſegala sûdâra p lâki p, ſopâja 'ija mendjâdi ſa'awrang 'Imâm besàr jang meng'aſijânij dan ſatijâwan dâlam ſegala bârang jang hâros deſampejkan kapada 'Allah, 'âkan meng'adâkan ghafîrat kârana dawſa p khawm.

18 Kârana dâlam khâl jang mâna 'ija ſudah merasâ'ij ſangsâra, ſedàng ſudah tertjawba 'adânja,

nja, maka 'ija ſampat menûloŋg ſegala 'awraŋg jaŋg tertjawba 'itu.

FATSAL JANG KA III.

1 SEbàb 'itu, hej sûdâra p lâki p jaŋg sûtjij, jaŋg ſudah ber'awleh bahagijan 'âkan daxwat ſamâwij, hendakhlah kâmu meŋg'ejliŋg Rasûl dan 'Imâm besàr 'ikhrâr kâmij, jaxnij 'Elmesêkh Sîsaj:

2 Jaŋg 'ada ſatijâwan deŋgan Tûhan jaŋg ſudah meŋg'aŋgkat dija, ſeperti lâgi 'adâlah Mûsaj didâlam ſaganàp rûmahnja:

3 Kârana 'ija 'ini ſudah dekîra p kan mustahakh 'âkan terlebèh kamulija'an deri pada Mûsaj, ſeperti 'awraŋg jaŋg ſudah melaŋgkap rûmah 'itu ber'awleh terlebèh hhormat deri pada rûmah ſendîrij.

4 Kârana ſaſawâtu rûmah delaŋgkâpij 'awleh bâraŋg ſa'awraŋg: tetâpi Tûhan jaŋg ſudah melaŋgkap ſakalijen 'ini, 'ijâlah 'Allah.

5 Maka ſoŋggohpawn Mûsaj ſudah 'ada ſatijâwan didâlam ſaganàp rûmahnja, ſalâku ſa'awraŋg sâkej, 'âkan memberij kaſjaksi'an pada ſegala bâraŋg jaŋg lâgi dekatâkan:

6 Tetâpi 'Elmesêkh ſalâku 'ânakh lâki p jaŋg ter'aŋgkat 'âtas rûmah ſendirînja: rûmah ſijâpa kâmij 'ini 'ada, djikalaw djûga kâmij memegàŋg kaluwâſan hâti dan peŋggâhan 'âſa 'itu deŋgan togòh p nja dâtaŋg kapada tamat.

7 Sebàb 'itu ſeperti Rôkhu-'lkhudus bafermân: pada hârij 'ini djikalaw kâmu deŋgar 'âkan ſawarânja,

8 Djâŋgan tagarkan hâti kâmu, ſeperti ſudah djâdi pada mâſa peŋg'usîkan, pada hârij pentjawbâ'an dâlam pâdaŋg Tijah:

9 Dimâna bâpa p kâmu ſudah mentjawbâ'ij 'âku, ſudah memariksâ'ij 'âku, lâgi ſudah melîhat kardja p ku 'ampat pûloh tâhon lamânja.

10 Sebàb 'itu 'âku ſudah morka 'âtas baŋgſa 'itu, dan bafermân: ſantijâſa marîka 'itu ſasàt hatînja, dan marîka 'itu ſudah tijâda meŋg'enàl djâlan p ku.

11 Kalakijen maka 'âku ſudah berſompah pada morkâku; tijâda ſakâli p 'ija 'âkan mâſokh kadâlam perhentijanku.

12 'Ingatlah 'awleh kâmu, hej sûdâra p lâki p, ſopâja pada bâraŋg kâla djâŋgan 'ada didâlam ſa'awraŋg deri pada kâmu ſawâtu hâti kapista jaŋg ber'isij kufûr, 'âkan mortad deri pada 'Allah jaŋg hîdop 'itu:

13 Tetâpi natsihhetkanlah kâmu ſa'awraŋg 'âkan ſa'awraŋg pada tijap p hârij, ſahiŋgga mâna lâgi terſebût jaŋg hârij 'ini: ſopâja djâŋgan bâraŋg ſa'awraŋg deri pada kâmu detagarkan 'awleh pembintjanâ'an dawſa.

14 Kârana kâmij ſudah ber'awleh bahagijan 'âkan 'Elmesêkh, djikalaw djûga kâmij memegàŋg permulâ'an burhân 'ini deŋgan togòh p nja dâtaŋg kapada tamat:

15 Sedàŋg dekatâkan: pada hârij 'ini djikalaw kâmu deŋgar 'âkan ſawarânja, djâŋgan tagarkan hâti kâmu, ſeperti ſudah djâdi pada mâſa peŋg'usîkan.

16 Kârana ſateŋgah 'awraŋg ſatelàh ſudah dedeŋgarnja 'itu ſudah meŋg'ûſikh dija, hânja bûkan ſakalijen 'awraŋg jaŋg ſudah kaluwar deri dâlam Mitsir 'awleh parentah Mûsaj.

17 'Adapawn 'âtas ſijâpa 'awraŋg garàŋg ſudah 'ija morka 'ampat pûloh tâhon lamânja? bûkankah 'âtas ſegala 'awraŋg jaŋg ſudah berdawſa, jaŋg tûboh p nja ſudah rontoh terbûnoh didâlam pâdaŋg Tijah?

18 Dan pada ſijâpa 'awraŋg garàŋg ſudah 'ija berſompah, bahuwa ſakâli p tijâda 'ija 'âkan mâſokh kadâlam perhentijannja, melâjinkan pada ſegala 'awraŋg jaŋg ſudah durhâka?

19 Maka kâmij melîhat bahuwa marîka 'itu ſudah tijâda ſampat mâſokh 'awleh kârana kufûrnja.

FATSAL JANG KA IV.

1 SEbàb 'itu hendakhlah kâmij tâkot, djâŋgan pada bâraŋg kâla, ſedàŋg tiŋggal lâgi djandji'an 'âkan mâſokh kadâlam perhentijannja, bâraŋg ſa'awraŋg deri pada kâmu debîlaŋg 'ada kapâlaŋg.

2 Kârana lâgi 'Indjîl ſudah deberitâkan pada kâmij, ſeperti pada marîka 'itu: tetâpi perkatâ'an jaŋg terdeŋgar 'itu ſudah tijâda meŋg'adâkan bâraŋg pergunâ'an pada marîka 'itu, ſedàŋg 'itu

tijadâlah tertjampor dengan 'îmân dâlam ſegala 'awrang jang ſudah menengar 'îtu.

3 Kârana kâmij jang ſudah ber'îmân 'îtu mâſokh kadâlam perhentijan, ſeperti 'ija ſudah bafermân: kalakijen maka 'âku ſudah berſompah pada morkâku, tijâda ſakâli p 'ija 'âkan mâſokh kadâlam perhentijanku: welâkin ſegala perbowâtannja ſudahlah deganâpij deri pada 'asâs dunjâ.

4 Kârana ditampat 'ânuw 'ija ſudah bafermân 'âkan hârij jang katûdjoh 'îtu demikijen: dân 'Allah ſudah berhenti pada hârij jang katûdjoh deri pada ſakalijen perbowâtannja.

5 Dân pûla ditampat 'îni: tijâda ſakâli p 'ija 'âkan mâſokh kadâlam perhentijanku.

6 Sedang kalâkh tinggal, bahuwa ſatengah 'awrang mâſokh kadâlamnja 'îtu, dân bahuwa ſegala 'awrang, pada ſijâpa 'Indjîl dihûlu ſudah deberitâkan, 'îtu ſudah tijâda mâſokh 'awleh kârana kadurhaka'an,

7 Maka pûla 'ija tantûkan bârang ſahârij, jaxnij, hârij 'îni, ſedang 'ija bafermân dâlam zabûr Da'ûd, komedijen deri pada barapa wakhtu lamânja: (ſeperti telâh dekatâkan) pada hârij 'îni djikalaw kâmu dengar 'âkan ſawarânja, djângan tagarkan hâti kâmu.

8 Kârana djikalaw Jehawſjuxâ ſudahlah membâwa marîka 'îtu kadâlam perhentijan, ſanistjâja ſudahlah tijâda 'ija berkâta 'âkan hârij jang lâjin komedijen deri pada ſegala 'îni.

9 'Âda tinggal kalâkh ſawâtu pegângan ſabtu bagi khawm 'Allah.

10 Kârana ſijâpa jang ſudah mâſokh kadâlam perhentijannja, 'ija 'îtu lâgi ſudah berhenti deri pada perbowâtan p nja, ſeperti 'Allah deri pada ſegala perbowâtannja jang châts.

11 Hendakhlah kalâkh kâmij merâdjinkan dîrij kâmij 'âkan mâſokh kadâlam perhentijan 'îtu: ſopâja djângan bârang ſa'awrang gûgor kadâlam telâdan kufûr 'îtu djûga.

12 Kârana kalâm 'Allah 'ada hîdop dân berkhowat, dân lebèh tâdjam deri pada bârang pedang jang mâkan duwa belahnja, dân melintas ſampej kapada pertjerejan djîwa dân njâwa, dân ſegala paſimpôlan dân ſomſom, lâgi 'ada ſawâtu khâkim 'antâra ſegala kîra p an dân pembitjara'an hâti.

13 Maka bûkan 'ada bârang kadjadi'an jang ghâ'ib dihadâpan khadlretnja: tetâpi ſamista ſakalijen 'ada talilej dân terbûka pada mâta p Tûhan, 'âkan ſijâpa perkata'an kâmij.

14 Sedang kalâkh kâmij ſudah ber'awleh ſa'awrang mahâ besâr 'Imâm, jang ſudah melintas deri pada ſegala lângit, jaxnij, Xîsâj 'Ânakh 'Allah 'îtu, maka hendakhlah kâmij berpegang pada 'ikhrâr 'îni.

15 Kârana ſudah tijâda kâmij ber'awleh ſa'awrang 'Imâm besâr, jang bûkan ſampat balâs 'âkan ſegala kalemâhan kâmij, tetâpi jang ſudah tertjawba pada ſegala ſaſawâtu, ſeperti kâmij, hânja lûput deri pada dawſa.

16 Hendakhlah kalâkh kâmij berdâtang dengan kaluwâſan hâti kapada xarſj nixmet, ſopâja kâmij ber'awleh rakhmet, dân mendâpat nixmet 'âkan detûlong pada mâſa jang pâtut.

FATSAL JANG KA V.

1 KÂrana ſaſa'awrang 'Imâm besâr jang terpîleh deri 'antâra mânuſija p 'îtu ter'angkat ganti mânuſija p 'âkan melakûkan ſegala khâl 'akhwâl dihadâpan 'Allah, ſopâja deperſombahkannja, bâjik ſegala pemberijan, bâjik ſegala perſombâhan ſombilèh p an kârana dawſa p:

2 Jang dengan ſapâtutnja ſampat balâs 'âkan ſegala 'awrang djâhil dân jang ſaſât, ſedang 'ija ſendîrij lâgi kena kalemâhan.

3 Maka 'awleh kârana ſebâb dija 'îtu tadâpat tijâda, ſeperti kârana khawm, bagîtu lâgi kârana ſendirînja, 'ija membâwa perſombâhan kârana dawſa p.

4 Maka bârang ſa'awrang tijâda meng'ambil khormat 'îni bagi ſendirînja, melâjinkan 'ija jang terpanggil 'awleh 'Allah, ſeperti lâgi Hârûn.

5 Bagîtu lâgi 'Elmeſêkh ſudah tijâda memulijâkan ſendirînja 'âkan mendjâdi 'Imâm besâr, tetâpi Tûhan jang ſudah bafermân kapadânja: 'angkaw 'îni 'ada 'Ânakhku lâki p, harîni 'âku djûga ſudah per'ânakhkan 'angkaw.

6 Seperti lâgi 'ija bafermân ditampat lâjin: 'angkaw

'angkaw 'îni 'ada 'Imâm pada ſalâma p nja menûrut tartîb Melkij Ṫsédekh.

7 Jang ſalâgi ſegala hârij dâgingnja, ſatelàh ſudah deperſombahkannja babarapa permintâ'an dan babarapa bûdjokh p an, ſerta dengan herèkh jang karàs dan 'ã'jer mâta 'îtu kapada Tûhan jang ſampat melepaskan dija deri pada mawt, dan ſatelàh ſudah 'ija mustadjâb deri kârana takhijet,

8 Djikalaw ſakâlipawn 'adânja 'Ânakh lâki p, 'ija ſudah bel'âdjar thâṡat deri pada ſegala bârang jang 'ija ſudah merasâ'ij:

9 Dan ſatelàh ſudah 'ija deſempornâkan maka ſudah 'ija djâdi pôhon chalâts jang kakàl bagi ſakalijen 'awrang jang dengar p an 'âkan dija:

10 Dan 'awleh 'Allah ſudah 'ija digalàr 'Imâm besàr menûrut tartîb Melkij Ṫsédekh.

11 'Âkan ſijâpa 'ada bagi kâmij perkatâ'an jang bânjakh dan sûkar 'âkan meng'artîkan: ſedang kâmu ſudah djâdi ſagàn 'âkan menengar.

12 Kârana, ſedang ſudah hâros kâmu 'ada gûruw p ſakîra p kalamâ'an wakhtu, maka pûla kâmu ber'ûſah ſopâja 'awrang meng'âdjar kâmu 'apa 'ada ſegala peng'adji'an 'utsûl kalimât 'Allah: dan kâmu ſudah djâdi ſaperij 'awrang jang ber'ûſah 'âkan 'ã'jer sûſuw, dan bûkan 'âkan makânan jang karàs.

13 Kârana ſaſa'awrang jang ber'awleh bahagijan 'âkan 'ã'jer sûſuw, maka kûrang tjawbânja 'âkan kalâm ṡadâlet: kârana ſa'awrang ka'ânakh 'adânja.

14 Tetâpi bagi 'awrang bâligh 'ada makânan jang karàs, jaṡnij, 'awrang 'îtu jang deri pada 'ûlang p an ſudah ber'awleh ſegala pagâwej hhâſet ganàp dengan bejasânja 'âkan membejdâkan bâjik dan djâhat.

FATṠAL JANG KA VI.

1 SEbàb' îtu hendakhlah kâmij meninggalkan 'utsûl kalâm 'Elmeſêhh, dan melantjar kapada kaſempornâ'an: djângan pûla menâroh 'asâs 'âkan tawbat deri pada ſegala perbowâtan jang mâti, dan 'âkan 'îmân kapada 'Allah,

2 'Âkan pang'adjâran ſegala permandijan, dan 'âkan kabubôhan tângan p, dan 'âkan kabangkîtan 'awrang mâti p, dan 'âkan hhukum jang kakàl.

3 Maka kâmij lâgi 'âkan berbowat 'îtu djûga, djikalaw dekahendâkij 'Allah.

4 Kârana tijâda dâpat ſegala 'awrang jang ſakâli ſudah detarangkan, dan jang ſudah merâſa 'anugaràh ſamâwij 'îtu, dan jang ſudah ber'awleh bahagijan 'âkan Rôhhu-'lkhudus,

5 Dan jang ſudah merâſa kalâm 'Allah jang bâjik 'itu, dan ſegala khowat 'awal jang nanti dâtang,

6 Dan jang ſudah mortad 'îtu membaharuwij pûla 'âkan membâwa tawbat: ſedàng marîka 'îtu sâma ſendirînja pûla mentſalîbkan 'Ânakh 'Allah, dan perkidjîkan dija njâta p.

7 Kârana tânah, jang meng'iſap hûdjan jang bânjakh kâli tûron ka'âtasnja, dan jang menerbitkan sâjor p an jang bâjik dan pâtut pada ſegala 'awrang jang 'awlehnja 'îtu taper'ûſah, 'îtu tarîma berkat deri pada 'Allah.

8 Tetâpi jang menombohkan dûrij p dan 'ûnakh p, 'itûlah kabowângan, dan dekàt kapada peng'utôkan, jang kaſudâhannja 'îtu katunû'an.

9 Tetâpi, hej 'awrang kekâſeh, kâmij hârap deri pada kâmu bârang p jang lebèh bâjik, dan jang terhûbong dengan chalâts, djikalaw ſakâlipawn kâmij berkâta bagîtu.

10 Kârana 'Allah tijâda 'ada dâlim, ſahingga 'ija mâwu lâlej 'âkan pakardjâ'an kâmu, dan kalelâhan muhhabet, jang kâmu ſudah menondjokh kapada namânja, ſedàng kâmu ſudah berchidmet pada ſegala walij, dan 'ada berchidmet lâgi.

11 Tetâpi kâmij ſukà ſopâja mâſing p ſa'awrang deri pada kâmu menondjokh karadjînan 'îtu djûga 'âkan ber'awleh jakhîn radjâ, dâtang kapada tamat:

12 Sopâja djângan kâmu djâdi pemâlas p, tetâpi penûrut p ſegala 'awrang jang 'awleh 'îmân dan kapandjângan hâti 'âkan berpusâka ſegala djandji'an.

13 Kârana tatkâla 'Allah ſudah djandjij pada 'Ibrâhîm, ſedàng demi bârang ſa'awrang jang lebèh besàr tijadâlah 'ija dâpat berſompah, maka 'ija ſudah berſompah demi ſendirînja,

14 Sambil bafermân : ſabenarnjâlah dengan memberkâtij 'âku hendakh memberkâtij dîkaw, dân dengan perbânjakhkan 'âku hendakh perbânjakhkan dîkaw.

15 Maka demikijen 'îni , ſatelàh ſudah 'ija menanti dengan pandjang hatînja , 'ija ſudah ber'awleh djandji'an 'îtu.

16 Kârana ſonggohpawn mânuſija p berſompah demi 'awrang jang lebèh besàr deri pada ſendirînja , dân perſompâhan 'âkan katogôhan 'îtu 'ada pada marîka 'îtu perhinggâ'an ſegala perbantah p an.

17 Pada hhâl jang mâna , ſedàng 'Allah ſudah kahendâkij dengan limpahnja menondjokh pada ſegala wâritz djandji'an 'îtu perij khadlânja jang tijâda ka'ubâhan , maka 'ija ſudah meng'antarâ'ij dengan ſawâtu perſompâhan :

18 Sopâja 'awleh duwa perkâra jang tijâda ka'ubâhan , dâlam jang mâna 'Allah tijâda dâpat berdusta , kâmij ber'awleh ſawâtu panghibôran jang karàs , jaxnij , kâmij jang ſudah berſuwâka hendakh memegàng radjâ jang tertantu :

19 Bârang jang kâmij mempunjâ'ij ſeperti ſawâtu sâwoh djîwa jang tatàp dân togòh , dân jang mâſokh kadâlam bîlikh jang diſabelàh dâlam deri pada tîrej dindîngan :

20 Bârang kamâna pendihûlu 'îtu ſudah mâſokh gûna kâmij , jaxnij Xîsâj , jang ſudah djâdi 'Imâm besàr tûrut tartîb Melkij TSédekh ſampej ſalâma p nja.

FATSAL JANG KA VII.

1 KÂrana Melkij TSédekh 'îni 'adâlah Râdja SJalejm , ſawâtu 'Imâm 'Allah taxâlâj , jang ſudah bertemùw dengan 'Ibrâhîm tatkâla ſudah kombalînja deri pada memitjahkan ſegala Râdja p , dân ſudah meng'ûtjap berkat 'âtasnja :

2 Pada ſijâpa lâgi 'Ibrâhîm ſudah bahâgij ſaperpulôhan deri pada ſegala ſaſawâtu : maka jang pertâma 'îtu tersâlin 'artînja, Râdja xadâlet , dân komedijennja lâgi Râdja SJalejm , 'ija 'îtu Râdja dâmej :

3 Jang tijâda berbâpa , jang tijâda ber'îbuw , jang tijâda bernisbat , jang tijâda berkamulâ'an hârij p , dân tijâda berkaſudâhan kahidôpan : tetâpi ſedàng 'ija ſudah deſamâkan dengan 'Ânakh 'Allah , maka 'ija tinggal 'Imâm ſampej tijâda kaputûſan.

4 Pandanglah kalàkh barapa besàr 'ija 'îni ſudah 'ada , pada ſijâpa lâgi 'Ibrâhîm jang Bathrîkh ſudah baperſombahkan ſaperpulôhan deri pada ſegala djarâhan.

5 Maka ſegala 'awrang jang deri pada benij Lejwij nâjik 'Imâmet , 'îtu ſonggohpawn ſudah ber'awleh tîtah 'âkan meng'ambil ſaperpulôhan deri pada khawm 'âtas bûnji Tawrât , 'ija 'îtu deri pada sûdâra p nja lâki p , djikalaw ſakâlipawn marîka 'îtu ſudah panjar deri dâlam pinggang 'Ibrâhîm.

6 Tetâpi 'awrang 'îni jang tijâda bernisbat deri pada marîka 'îtu , 'ija ſudah meng'ambil ſaperpulôhan deri pada 'Ibrâhîm , dân ſudah meng'ûtjap berkat 'âtas 'awrang 'îtu jang ſudahlah ber'awleh djandji'an.

7 'Adapawn dengan tijâda bârang perbantah p an , 'awrang jang terkitjil 'îtu tarîma berkat deri pada 'awrang jang terlebèh.

8 Maka disîni ſonggohpawn 'awrang jang mâti 'îtu meng'ambil ſaperpulôhan : tetâpi disâna 'ija djûga , jang ſudah ber'awleh ſjakſi bahuwa 'ija hidop.

9 Dân dengan ſapâtah kâta , lâgi Lejwij jang meng'ambil ſaperpulôhan , 'îtu ſudah memberij ſaperpulôhan 'awleh 'Ibrâhîm :

10 Kârana 'adâlah 'ija lâgi didâlam pinggang bapânja , tatkâla Melkij TSédekh ſudah bertemùw dengan dija.

11 'Adapawn djikalaw kalàkh 'adâlah kaſempornâ'an 'awleh 'Imâmet 'awrang Lejwij : (kârana pada tatkâla 'îtu khawm 'îtu ſudah tarîma Tawrât) 'apâtah 'ûſah lâgi berdîrij ſa'awrang 'Imâm lâjin , jang 'ada tûrut tartîb Melkij TSédekh , dân jang tijâda dikatâkan 'ada tûrut tartîb Hârûn ?

12 Kârana ſatelàh 'Imâmet 'îtu hâbis depindahkan , maka wâdjiblah lâgi djâdi kapindâhan Tawrât.

13 Kârana 'âkan ſijâpa ſegala perkâra 'îni dekatâkan , 'ija 'îtu ſudah tertantu pada hulubang ſa jang

jaṅg lâjin, deṙi padā jaṅg mâna ſa'awraṅg pawn ſudah tijâda membâwa dirînja kapadā medzbelh.

14 Kârana 'adā njâta, bahuwa Tûhan kâmij ſudah terbit deṙi pada Jehûdâ: 'âkan hulubaṅgſa jaṅg mâna Mûsâj ſudah tijâda meṅg'atâkan bâraṅg jaṅg kena 'Imâmet.

15 Maka lebèh pûla lâgi 'îtu 'adā njâta, djikalaw berdîrij ſa'awraṅg 'Imâm lâjin menûrut kaſamâ'an Melkij ℒSédekh,

16 Jaṅg ſudah tijâda djâdi demikijen menûrut Tawrât deṙi pada penjurôhan kadagîṅgan, tetâpi menûrut khowat kahidôpan jaṅg tijâda ka'awrejan.

17 Kârana 'ija berſjakſi: bahuwa 'aṅgkaw 'adā 'Imâm pada ſalâma p nja menûrut tartîb Melkij ℒSédekh.

18 Kârana penijadâ'an penjurôhan jaṅg dihûlu 'îtu djâdi 'awleh kârana lemahnja dan kûraṅg gunânja:

19 Kârana Tawrât ſudah tijâda menjempornâkan 'apa p, tetâpi 'adâlah djûga penghentâran kapada radjâ jaṅg terbâjik, 'awleh jaṅg mâna kâmij menghampir kapada 'Allah.

20 Dan barapa kijen Hhâl 'îtu tijâda djâdi lâjin deṙi pada perſompâhan,(kârana ſonggohpawn marîka 'îtu ſudah djâdi 'Imâm lâjin deṙi pada perſompâhan:

21 Tetâpi 'ija 'îni dengan perſompâhan 'awleh Tûhan jaṅg ſudah bafermân kapadânja; mahâ besàr Tûhan ſudah berſompah, dan tijâda 'ija 'âkan berſasàl, 'aṅgkaw 'ada 'Imâm pada ſalâma p nja menûrut tartîb Melkij ℒSédekh.)

22 Maka ſakijen ℒîsâj ſudah mendjâdi kafîl perdjandji'an jaṅg lebèh bâjik.

23 Maka ſonggohpawn marîka 'îtu bânjakh 'awraṅg ſudah djâdi 'Imâm, ſebàb 'ija ſudah detagahkan 'awleh mawt 'âkan tinggal tatàp:

24 Tetâpi 'ija 'îni, ſebàb 'ija tinggal pada ſalâma p nja, 'îtu ſudah ber'awleh ſawâtu 'Imâmet jaṅg tijâda berganti p an.

25 'Awleh kârana ſebàb 'apa lâgi 'ija ſampat menchalâtskan dengan ſempornânja ſegala 'awraṅg jaṅg 'awlehnja 'îtu berdâtaṅg kapada 'Allah, ſedàṅg pada ſedekâla wakhtu 'ija 'ada hîdop 'âkan memôhonkan ſjafâ℣at kârana marîka 'îtu.

26 Kârana ſa'awraṅg 'Imâm besàr jaṅg ſabagîni ſudah pâtut pada kâmij, ſa'awraṅg jaṅg sûdjij, jaṅg lûput deṙi pada djâhat, jaṅg tijâda nedjis, jaṅg tertjerèj deṙi pada 'awraṅg berdawſa, dan jaṅg ſudah djâdi lebèh tinggij deṙi pada ſegala lângit:

27 Jaṅg bûkan ber'ûſah pada tijap p hârij, ſeperti ſegala 'Imâm besàr 'îtu perſombahkan babarapa perſombâhan ſombilèh p an, dihûlu kârana ſegala dawsânja jaṅg châts, komedijen kârana ſegala dawſa khawm 'îtu: kârana 'ija ſudah berbowat 'îtu pada ſakâli djûga, ſedàṅg 'ija ſudah perſombahkan ſendirînja.

28 Kârana Tawrât 'îtu meṅg'aṅgkat mânuſija p jaṅg berkalemâhan mendjâdi 'Imâm p besàr: tetâpi fermân perſompâhan jaṅg komedijen deṙi pada Tawrât, 'îtu meṅg'aṅgkat 'Anakh lâki p jaṅg telàh deſempornâkan pada ſalâma p nja.

FATSAL JANG KA VIII.

1 ADapawn djumlat 'âkan ſegala perkâra jaṅg dekatâkan 'îtu 'inîlah, bahuwa kâmij ſudah ber'awleh ſa'awraṅg 'Imâm besàr jaṅg ſabagîni, jaṅg ſudah dûdokh pada kânan ℒarſj djalâlet didâlam ſawrga,

2 Sa'awraṅg châdim makhdis dan tarâtakh jaṅg benàr, jaṅg telàh debâṅgonkan 'awleh mahâ besàr Tûhan, dan bûkan 'awleh bâraṅg mânuſija.

3 Kârana ſaſa'awraṅg 'Imâm besàr 'îtu de'aṅgkat 'âkan perſombahkan ſegala pemberî'an dan ſegala perſombâhan ſombilèh p an: deṙi mâna ſudahlah wâdjib 'ada lâgi bâraṅg 'apa padânja, jaṅg 'ija dâpat perſombahkan.

4 Kârana djikalaw 'adâlah 'ija di'âtas bûmi, ſanistjâja tijâda 'âkan 'ija 'ada 'Imâm, ſedàṅg 'ada babarapa 'Imâm jaṅg perſombahkan ſegala pemberi'an 'âtas bûnji Tawrât:

5 Jaṅg 'adâlah meṅg'ardjâkan kardja tiruwan dan bâjaṅg p ſegala perkâra ſamâwij, ſeperti Mûsâj ſudah katogôran dengan wakhju, tatkâla 'ija nanti melaṅgkap tarâtakh 'îtu. Kârana 'îngatlah 'awlehmu, bafermânlah 'ija, ſopâja kawkardjâkan ſakalijennja 'îtu 'âtas telâdan, jaṅg telàh deperlîhatkan padâmu di'âtas bûkit.

6 Maka ſakâraŋg 'ija ſudah ber'awleh ſawâtu djawâtan jaŋg terlâku, barapa lâgi 'ija 'ada wasîth perdjandji'an jaŋg terbâjik, jaŋg telàh deſjarthkan deŋgan bâgej p djandji'an jaŋg terbâjik.

7 Kârana djikalaw perdjandji'an jaŋg pertâma 'îtu djûga ſudahlah 'ada lûput deri pada dâlih, nistjâja ſudah tijadâlah tertjahârij bâraŋg tampat bagi jaŋg kaduwa 'îtu.

8 Kârana deŋgan mendâlih bafermân 'ija kapada marîka 'îtu: bahuwa ſaſoŋggohnja hârij p 'ada dâtaŋg, bafermân mahâ besàr Tûhan; maka 'âku 'âkan mendirîkan perdjandji'an bahâruw deŋgan 'iſij rûmah Jiſrâ'ejl, dàn deŋgan 'iſij rûmah Jehûdâ,

9 Bûkan tûrut perdjandji'an 'îtu, jaŋg 'âku ſudah mendirîkan deŋgan bâpa p nja pada hârij tatkâla 'âku berpegàŋg dija pada tâŋgannja, 'âkan meŋg'aluwarkan dija deri dâlam tânah Mitsir: kârana marîka 'îtu ſudah tijâda tiŋggal tatàp pada perdjandji'anku, dàn ſudah tijâda 'âku 'îni 'indahkan dija, bafermân mahâ besàr Tûhan.

10 Kârana 'inîlah perdjandji'an 'îtu, jaŋg 'âku 'âkan mendirîkan deŋgan 'iſij rûmah Jiſrâ'ejl komedijen deri pada hârij p 'îtu djûga, bafermân mahâ besàr Tûhan; 'âku 'âkan karunjâkan ſegala ſjarîsetku dâlam sakhalnja, dàn sûratkan dija dâlam hatînja: maka 'âku kalàkh 'ada padânja 'âkan 'Ilah, dàn marîka 'îtu kalàkh 'ada padâku 'âkan bâla.

11 Maka tijâda marîka 'îtu lâgi meŋg'âdjar, mâſiŋg p 'âkan tamannja, dàn mâſiŋg p 'âkan sûdarânja lâki p, 'ûdjarnja; hendakhlah meŋg'enàl mahâ besàr Tûhan: kârana ſakalijennja 'âkan meŋg'enàl 'âku, deri pada 'awraŋgnja jaŋg kitjil dâtaŋg kapada 'awraŋgnja jaŋg besàr.

12 Kârana 'âku mâwu sâjaŋg 'âkan ſegala sâlah p nja, lâgi 'âkan dawſa p nja dàn 'âkan thoghjân p nja ſakâli p tijâda 'âku mâwu 'iŋgat lâgi.

13 Sedàŋg 'ija ſebût 'îtu bahâruw, maka 'ija ſudah djadîkan jaŋg pertâma 'îtu lâma: 'adapawn bâraŋg jaŋg ſudah djâdi lâma dàn tuwah, 'îtu hampir kapada kalinnjâpan.

FATSAL JANG KA IX.

1 BAgîtu kalàkh ſoŋggohpawn pada perdjandji'an jaŋg pertâma 'îtu 'adâlah 'ondaŋg p 'agama, dàn makhdis dunjâwij.

2 Kârana tarâtakh 'îtu ſudahlah terlaŋgkap: jaznij jaŋg pertâma 'îtu, dâlam jaŋg mâna 'adâlah kâki dijan, dàn mâjidah, dàn rawtij hâdap p, jaŋg diſebût bîlikh jaŋg sûtjij:

3 Tetâpi dibalâkaŋg tîrej dindîŋgan jaŋg kaduwa 'adâlah tarâtakh, jaŋg terſebût bîlikh jaŋg mahâ sûtjij,

4 Dâlam jaŋg mâna 'adâlah per'ukôpan deri pada 'amàs, dàn pitij perdjandji'an jaŋg tersâlut kulîliŋg p deŋgan 'amàs, dimâna 'adâlah 'ejroŋg ka'amâſan jaŋg ber'iſij Mân, dàn toŋgkat Hârûn jaŋg ſudahlah bertûnas, dàn kaduwa kepiŋg perdjandji'an.

5 Dàn di'âtas pitij 'îtu 'adâlah kaduwa Kerûb kamulija'an, jaŋg menawôŋgij tutôpan 'îtu: 'âkan jaŋg mâna tijâda 'ada ſakâraŋg ſenàŋg 'âkan berkâta deri pada ſawâtu perkâra kapada ſawâtu perkâra.

6 'Adapawn ſatelàh ſegala perkâra 'îni ſudah laŋgkap ſabagîni, maka ſoŋggohpawn 'Imâm p ſudah mâſokh pada ſedekâla wakhtu kadâlam tarâtakh jaŋg pertâma 'âkan melakûkan ſegala kardja 'agama:

7 Tetâpi kadâlam tarâtakh jaŋg kaduwa mâſokhlah 'Imâm besàr ſa'awraŋgnja ſakâli pada ſatâhon, bûkan deŋgan tijâda membâwa dârah, jaŋg deperſombahkannja kârana dirînja dàn kârana ſegala djahâlet khawm.

8 Deŋgan jaŋg mâna Rôhhu-'lkhudus ſudah meŋg'artîkan hhâl 'îni, bahuwa djâlan makhdis bulòm pej denjatâkan, ſalâma lâgi tarâtakh jaŋg pertâma 'îtu 'adâlah baperdirî'an:

9 Bâraŋg jaŋg 'adâlah peŋg'upamâ'an ſalamânja wakhtu jaŋg hhâdlir 'îtu, pada jaŋg mâna babarapa pemberî'an dàn perſombâhan ſombilèh p an ſudah deperſombahkan, jaŋg tijadâlah ſampat menjempornâkan 'awraŋg jaŋg melakûkan kardja 'agama pada hhâl ſatâhu hatînja:

10 Jaŋg berdirij sâdja dâlam babarapa makânan dàn minôman, dàn bâgej p permandijan, dàn

dân pembasôhan dâging, jang tertantu dâtang kapada wakhtu perbajîkan.

11 Tetâpi ſatelàh ſudah berdâtang 'Elmesêlh, 'Imâm besàr jang pôhon ſegala kabedjîkan jang nanti dâtang, maka deri pada tarâtakh jang lebèh besàr dân lebèh ſemporna, jang tijâda taperbowat dengan tângan p, 'ija 'itu, bûkan deri pada kadjadi'an 'îni,

12 Dân tijâda 'awleh dârah kambing p djantan dân lembuw p mûda, hânja 'awleh dârahnja jang châts ſakâli 'ija ſudah mâſokh kadâlam makhdis, hâbis delakûkannja ſawâtu penubûſan kakàl.

13 Kârana djikalaw dârah lembuw p djantan dân kambing p djantan, dân hâbuw lembuw betûna mûda jang tapertjikh ka'âtas 'awrang nedjis, 'itu menkhuduskan 'awrang ſampej kapada thahârat dâging:

14 Barapa lebèh dârah 'Elmesêlh, jang 'awleh Rôlh kakàl ſudah perſombahkan ſendirînja tijâda bertjelâ kapada 'Allah, 'âkan menjutjîkan ſatâhu hâti kâmu deri pada ſegala perbowâtan jang mâti, 'âkan berbowat zibâdet pada 'Allah jang hîdop?

15 Maka ſebàb 'itu 'ija 'ada wasîth watsijet jang bahâruw, ſopâja ſatelàh ſudah dâtang mawt, 'âkan ghafîrat ſegala kalangkâhan jang ſudah djâdi pada mâſa watsijet jang pertâma 'itu, ſegala 'awrang jang terdoza 'itu ber'awleh djandji'an pusâka jang kakàl.

16 Kârana dimâna 'ada bârang watsijet, maka wâdjiblah mawt 'awrang jang ſudah berwatsijet 'itu berlâku.

17 Kârana ſawâtu watsijet 'ada togòh tatkâla 'awrang ſudah mâti p: ſedàng 'itu bulòm berkhowat, ſalâgi hîdop 'awrang jang berwatsijet 'itu.

18 'Awleh 'apa lâgi jang pertâma 'itu ſudah tijâda detahhbîskan melâjinkan dengan dârah.

19 Kârana ſatelàh ſudah ſamowa penjurôhan jang 'ada tûrut Tawrât ſudah dekatâkan 'awleh Mûsâj kapada ſaganàp khawm, maka de'ambilnja dârah lembuw p mûda dân kambing p djantan, ſerta dengan 'ajer, dân tsûf jang 'ûnguw warnânja, dân zûfâ, lâlu depertjikhnja, bâjik kitâb 'itu djûga, bâjik ſaganàp khawm,

20 'Ûdjarnja: 'inîlah dârah watsijet 'itu, jang 'Allah ſudah menîtahkan kapada kâmu.

21 Maka ſabâgejnja lâgi depertjikhnja tarâtakh dân ſegala ſerba perdjaka'an dengan dârah.

22 Maka njâris ſamowa perkâra deſutjîkan dengan dârah 'âtas bûnji Tawrât, dân lâjin deri pada katompâhan dârah tijâda djâdi bârang ka'ampônan.

23 Bagîtu kalàkh 'adâlah wâdjib, bahuwa ſonggohpawn tiruwan p ſegala perkâra jang 'ada didâlam ſawrga 'itu deſutjîkan 'awleh ſegala perkâra 'îni: tetâpi ſegala perkâra ſamâwij ſendîrij djûga 'awleh perſombâhan p jang terbâjik deri pada ſegala 'îni.

24 Kârana ſudah tijâda 'Elmesêlh mâſokh kadâlam makhdis jang telàh taperbowat dengan tângan p, bârang jang 'ada telâdan makhdis jang benàr, tetâpi kadâlam ſawrga ſendîrij djûga, 'âkan menghâdap ſakârang kapada hhadlret 'Allah gûna kâmij.

25 Dân bûkan ſopâja 'ija bânjakh kâli perſombahkan ſendirînja, ſeperti 'Imâm besàr mâſokh kadâlam makhdis pada ſaſatâhon dengan dârah lâjin:

26 (Djikalaw tijâda demikijen ſudahlah hâros 'ija bânjakh kâli merasâ'ij ſangsâra deri pada 'asâs dunjâ) tetâpi ſakârang 'ija ſakâli ſudah denjatâkan pada mâſa kaputûſan zâlam 'âkan menijadâkan dawſa 'awleh perſombâhan ſendirînja.

27 Dân ſeperti ſudah tertantu pada ſegala mânuſija mâti ſakâli, dân komedijen deri pada 'îtu hhukum:

28 Bagîtu lâgi 'Elmesêlh, jang ſakâli ſudah deperſombahkan 'âkan menghâpuskan dawſa p 'awrang bânjakh, 'itu pada kaduwa kâli dengan tijâda menanggong dawſa 'âkan kalihâtan pada ſegala 'awrang jang menantîkan dija 'âkan ber'awleh chalâts.

FATSAL JANG KA X.

1 KÂrana Tawrât, jang 'ada dâlamnja bâjang deri pada ſegala kabedjîkan jang nanti dâtang, bûkan rûpa ſendîrij deri pada ſegala perkâra jang ſonggoh, 'awleh ſegala perſombâhan

bâhan 'îtu djûga, jang pada ſaſatâhon deperſombahkannja ſampej tijâda kaputûſan, 'îtu tijâda penah ſampat menjempornâkan ſegala 'awrang jang berdâtang 'îtu.

2 TJâra lâjin ſanistjâja ſudahlah ſegala 'îtu berhenti deri pada deperſombahkan, ſebàb ſegala 'awrang jang merg'ardjâkan kardja 'agama 'îtu tijâda lâgi ber'awleh bârang ſarâſa hâti 'âkan dawſa p, ſedàng 'ija ſakâli ſudah deſutjikan hâbis:

3 Tetâpi dâlamnja 'îtu djâdi perg'enângan dawſa p pada ſaſatâhon.

4 Kârana tijâda dâpat dârah lembuw p djantan dan-kambing p djantan 'îtu merghâpuskan ſegala dawſa.

5 Sebàb 'îtu ſerta mâſokh kadâlam dunjâ 'ija ſudah berkâta: perſombâhan ſombilèh p an dan perſombâhan ſantap p an ſudah tijâda 'angkaw kahendâkij, tetâpi 'angkaw ſudah melangkap tûboh padâku:

6 Perſombâhan tûnu p an dan perſombâhan dawſa p an ſudah tijâda 'angkaw karidlâ'ij.

7 Tatkâla 'îtu ſudah kuſombah: bahuwa ſaſonggohnja 'âku dâtang, didâlam hûlu 'Elkitâb 'ada tersûrat 'âkan dâku, 'âkan berbowat kahendakhmu, jâ 'Allah.

8 Satelàh dihûlu ſudah dikatâkannja: bahuwa perſombâhan ſombilèh p an, dan perſombâhan ſantap p an, dan perſombâhan tûnu p an, dan perſombâhan dawſa p an ſudah tijâda 'angkaw kahendâkij, dan ſudah tijâda 'angkaw karidlâ'ij, (bârang jang deperſombahkan 'âtas bûnji Tawrât.)

9 Tatkâla 'îtu ſudah 'ija ſombah: bahuwa ſaſonggohnja 'âku dâtang 'âkan berbowat kahendakhmu, jâ 'Allah. 'Ija menaf'îkan jang pertâma, ſopâja de'itzbâtkannja jang kaduwa 'îtu.

10 Dengan kahendakh jang mâna kâmij ſudah dekhuduskan 'awleh perſombâhan tûboh Sîsâj 'Elmeſêh, jang ſudah djâdi pada ſakâli djûga.

11 Maka ſonggohpawn ſaſa'awrang 'Imâm berdirîlah pada tijap p hârij, ſambil berchidmet dan perſombahkan babarapa perſombâhan ſombilèh p an 'îtu djûga pada bânjakh kâli, bârang jang tijâda penah ſampat merghâpuskan dawſa p:

12 Tetâpi 'ija 'ini, ſatelàh ſudah deperſombahkannja ſawâtu perſombâhan ſombilèh p an kârana dawſa p, 'îtu ſudah dûdokh pada kânan 'Allah ſampej tijâda kaputûſan:

13 Sambil menantîkan komedijen deri pada 'îtu ſahingga ſegala ſatarûnja detâroh 'âkan pelâpikh kâki p nja.

14 Kârana dengan ſawâtu djûga perſombâhan 'ija ſudah menjempornâkan ſegala 'awrang jang dekhuduskan ſampej tijâda kaputûſan.

15 Maka Rôhhu-'lkhudus berſjaksîkan 'îtu lâgi pada kâmij.

16 Kârana hâbis 'ija dihûlu katâkan: 'inîlah perdjandji'an 'îtu, jang 'âku 'âkan mendirîkan dengan marîka 'îtu komedijen deri pada hârij p 'îtu djûga, bafermân mahâ besàr Tûhan; 'âku 'âkan karunjâkan ſegala ſjarîzetku dâlam hatînja, dan sûratkan dija dâlam zakhalnja:

17 Lâgi 'âkan dawſa p nja dan 'âkan thoghjân p nja ſakâli p tijâda 'âku 'âkan 'ingat lâgi.

18 'Adapawn dimâna 'ada ka'ampônan ſakalijen 'îni, maka tijâda lâgi 'ûſah 'âkan bârang perſombâhan kârana dawſa.

19 Sedàng kalàkh, hej sûdâra p lâki p, kâmij ſudah ber'awleh kaluwâſan hâti 'âkan mâſokh kadâlam makhdis 'awleh dârah Sîsâj,

20 Jang telàh deralhbîskannja pada kâmij 'âkan djâlan jang bahâruw dan hîdop, 'awleh tîrej dindîngan, 'ija 'îtu, 'awleh dâgingnja:

21 Dan ſedàng kâmij ſudah ber'awleh ſa'awrang mahâ 'Imâm jang ter'angkat 'âtas rûmah 'Allah:

22 Maka hendakhlah kâmij berdâtang dengan hâti jang benàr 'awleh jakhîn 'imân, ſedàng hâti kâmij ſudah tapertjikh lepàs deri pada ſatâhu hâti jang djâhat, dan tûboh ſudah terbâſoh dengan 'ajer peresìh:

23 Hendakhlah kâmij berpegàng pada 'ikhrâr radjâ jang tijâda bimbang: (kârana bahuwa Tûhan jang ſudah djandjij 'îtu 'ijâlah 'amîn.)

24 Dan hendakhlah kâmij ber'ingat ſa'awrang 'âkan ſa'awrang 'âkan perg'adjâkan kapada perg'asêhan dan perbowâtan p jang bâjik:

25 Dan djângan kâmij meninggalkan perhimpônan kâmij mâſing p ſa'awrang dengan ſa'awrang, ſeperti zâdet ſatengah 'awrang, tetâpi hendakhlah kâmij

kâmij natsilhetkan ſa'awrang 'âkan ſa'awrang: 'ítupawn mâkin lebèh mâkin kâmu melîhat hârij 'ítu 'ada menghampir.

26 Kârana djikalaw kâmij berdawſa dengan ſahâdja, komedíjen deri pada kâmij ſudah menjambot peng'enâlan talhkhîkh, maka tijâda lâgi tinggal bârang perſombâhan ſombilèh p an kârana dawſa p:

27 Tetâpi ſawâtu kanantíjan Hukum jang 'âmat hajbat, dan kahangâtan 'âpij, jang nanti mâkan hâbis ſegala 'awrang pelâwan.

28 Djikalaw bârang ſa'awrang ſudah menijadâkan Tawrât Mûsâj, bahuwa 'ija mâti debûnoh tijâda dengan sâjang 'âtas kâta duwa 'âtaw tíga 'awrang ſjakſi:

29 'Âkan barapa kíjen lebèh barât ſjikſa kâmu ſangka 'ija nanti dekîra p kan mustalhakh, jang ſudah meng'írikh 'Ânakh 'Allah, dan ſudah membîlang dârah watsíjet 'ítu mudah, 'awleh jang mâna 'ija ſudah dekhuduskan, dan jang ſudah mengzajbkan Rôlh nizmet?

30 Kârana kâmij meng'enàl Tûhan jang ſudah bafermân; 'âtas 'âku perbalâſan, 'âku 'íni 'âkan membâjar 'ítu, bafermân mahâ besàr Tûhan. Dan pûla; mahâ besàr Tûhan 'âkan kîra p ij khawmnja.

31 Bahuwa hajbat djûga djâtoh kadâlam tângan p 'Allah jang hîdop.

32 Tetâpi hendakhlah kâmu meng'enàng 'âkan hârij p jang dihûlu, dâlam jang mâna, hâbis kâmu detarangkan, kâmu ſudah bertâhan bânjakh paparângan dengan merasâ'ij ſangsâra:

33 Sapâraw pawn ſedàng kâmu ſudah djâdi ſawâtu tamâſjâ, bâjik 'awleh ſegala katjelâ'an, bâjik 'awleh ſegala kaſukâran: ſapâraw pawn ſedàng kâmu ſudah ber'awleh perſakutuwan 'âkan ſegala 'awrang jang ſudah kena belâ pada khâl demikíjen:

34 Kârana kâmu lâgi ſudah balàs 'âkan bulonggow p ku, dan dengan kaſukâ'an kâmu ſudah khabûlkan perampâſan harta p mu, ſedàng kâmu tâhu bahuwa kâmu sâma ſendirîmu mempunjâ'ij harta jang terbâjik dan jang bakhâ didâlam ſawrga.

35 Djângan kalàkh kâmu membowang kaluwâſan hâti kâmu, jang ber'awleh tzawâb besàr.

36 Kârana kâmu ber'ûſah 'âkan katahânan: ſopâja, hâbis kâmu melakûkan kahendakh 'Allah, kâmu dâpat mendjondjong djandji'an 'ítu.

37 Kârana lâgi ſakotîka pendekh djûga lamânja, maka Tûhan jang nanti dâtang 'ítu 'âkan dâtang, dan tijâda 'ija 'âkan berlambat p an.

38 Tetâpi 'awrang zâdil 'âkan hîdop 'awleh 'îmânnja: dan djikalaw bârang ſa'awrang sûrut, djiwâku tijâda radlâ padânja.

39 Tetâpi kâmij 'íni bûkan 'ada deri 'antâra 'awrang jang sûrut kapada kabinasâ'an, hânja deri 'antâra 'awrang jang ber'îmân kapada paliharâ'an djiwânja.

FATSAL JANG KA XI.

1 ADapawn 'îmân 'ítu 'ada ſawâtu burhân ſegala perkâra jang 'awrang ber'âſa, dan ſawâtu dalîl ſegala perkâra jang 'awrang tijâda melîhat.

2 Kârana 'awlehnja 'ítu ſegala 'awrang jang lâma ſudah ber'awleh ſjakſi.

3 'Awleh 'îmân kâmij meng'arti bahuwa ſegala zâlam ſudah terlangkap 'awleh tûtah 'Allah, ſahingga ſegala bârang jang kalihâtan 'ítu ſudah tijâda djâdi deri pada bârang jang terlîhat.

4 'Awleh 'îmân Hábel ſudah perſombahkan kapada 'Allah ſawâtu perſombâhan jang lebèh bâjik deri pada KHájin, 'awleh jang mâna 'ija ſudah ber'awleh ſjakſi bahuwa zâdil 'adânja, ſedàng 'Allah ſudah memberij ſjakſi 'âkan ſegala pemberi'annja: maka 'awlehnja 'ítu lâgi 'ija berkâta komedíjen deri pada matînja.

5 'Awleh 'îmân HHanawk ſudah depindahkan, ſopâja djângan 'ija melîhat mawt: dan tijadâlah 'ija terdâpat, deri kârana 'Allah ſudahlah berpindahkan dija: kârana dihûlu deri pada perpindâhanja 'ija ſudah ber'awleh ſjakſi bahuwa 'ija ſudah 'ada berkenàn pada 'Allah.

6 'Adapawn lâjin deri pada 'îmân tijâda dâpat ſa'awrang 'ada berkenàn. Kârana ſahârosnja 'awrang jang berdâtang kapada 'Allah 'ítu pertjâja, bahuwa 'ija 'ada mawdjûd, dan 'ada pembâlas tzawâb pada ſegala 'awrang jang menontûtij dija.

7 'Awleh 'îmân Nôlh, jang telàh katogôran

'awleh

'awleh waHhju 'âkan ʃegalà bâraŋ jaŋ bulòm kalihâtan, dàn telàh ber'awleh takhijet, 'ìtu ʃudah mendendânij ʃawâtu Bahtarâ 'âkan ʃalâmet 'awraŋ 'ìʃij rûmahnja: 'awleh jaŋ mâna 'ija ʃudah bapersâlahkan 'awraŋ 'ìʃij dunjâ, dàn ʃudah djâdi wâritz ʒadâlet jaŋ menûrut 'imân.

8 'Awleh 'imân 'Ibrâhîm, jaŋ telàh terpaŋggil 'ìtu ʃudah dengar p an 'âkan kaluwar kapada tampat 'ìtu jaŋ 'ija nanti tarîma 'âkan pusâka: maka 'ija ʃudah kaluwar ʃedàŋ tijâda dekatahuwînja kamâna pergînja.

9 'Awleh 'imân 'ija ʃudah berdûdokh katânah djandji'an 'ìtu ʃa'awleh p tânah kaluwâran, dàn ʃudah dûdokh didâlam bârong p ʃerta dengan Jitshhâkh dàn Jaʒkhûb, jaŋ 'ada ʃerta wâritz djandji'an 'ìtu djûga.

10 Kârana 'ija ʃudah menantîkan negerìj 'ìtu, jaŋ togòh 'âtas babarapa 'asâs, jaŋ pandejnja dàn 'awtasnja 'ada 'Allah.

11 'Awleh 'imân lâgi Sârah ʃendîrij ʃudah ber'awleh khowat 'âkan meŋ'andong manìj, dàn ʃudah ber'ânakh, ʃedàŋ terlâlu 'udar mâʃa ʒumornja: deri kârana 'ija ʃudah membîlaŋ Tûhan jaŋ ʃudah djandjij 'ìtu 'âmîn.

12 Sebàb 'ìtu maka dengan ʃawâtu djûga lâki p, 'ìtupawn dengan ʃa'awraŋ jaŋ kamâti p an lakûnja, ʃudah taper'ânakh ʃakijen 'awraŋ ʃeperti ʃegala bintaŋ dilâŋgit bânjakhnja, dàn ʃeperti pâʃir jaŋ pada pantej lâwut, jaŋ tijâda kabilâŋgan.

13 Samowa marîka 'ìni ʃudah mâti dengan ber'imân, ʃedàŋ bulòm 'ija tarîma djandji'an 'ìtu, tetâpi ʃudah melihat dija 'ìtu deri djâwoh, dàn pertjâja, dàn memelòkh, dàn ʃudah meŋ'akaw bahuwa dirînja 'ada 'awraŋ 'âʃiŋ dàn dâgaŋ di'âtas bûmi.

14 Kârana ʃegala 'awraŋ jaŋ meŋ'atâkan perkâra p jaŋ ʃabâgejnja, 'ìtu tondjokh njâta p bahuwa 'ija mentjahârij tânah 'atʃal.

15 Dàn djikalaw marîka 'ìtu ʃudahlah kenàŋ 'âkan tânah 'ìtu, deri dâlam jaŋ mâna 'ija ʃudah kaluwar, nistjâja ʃudah 'adâlah wakhtu padânja 'âkan pûlaŋ:

16 Tetâpi ʃakâraŋ marîka 'ìtu tjita kapada ʃawâtu tânah jaŋ terbâjik, 'ija 'ìtu ʃamâwij. Sebàb 'ìtu tijâda 'Allah bermâluw 'âkan marîka 'ìtu, hendakh diʃebût 'Ilahnja: kârana ʃudahlah 'ija ʃadijâkan pada marîka 'ìtu ʃawâtu negerìj.

17 'Awleh 'imân 'Ibrâhîm ʃudah perʃombahkan Jitshhâkh, tatkâla 'ija ʃudah tertjawba, dàn 'ija, jaŋ ʃudahlah menjambot ʃegala djandji'an, 'ìtu ʃudah perʃombahkan 'ânakhnja lâki p jaŋ tonggal,

18 (Kapada ʃijâpa ʃudahlah dekatâkan; bahuwa pada Jitshhâkh nanti terpaŋggil bagîmu benèh) ʃambil membitjarâkan bahuwa 'Allah 'ada kawâʃa lâgi 'âkan membaŋkitkan dija deri 'antâra 'awraŋ mâti p:

19 Deri mâna 'ija lâgi dengan 'andej p ʃudah ber'awleh dija pûla.

20 'Awleh 'imân Jitshhâkh ʃudah memberkâtij Jaʒkhûb dàn ʒejʃaw pada hhâl ʃegala bâraŋ jaŋ nanti dâtaŋ.

21 'Awleh 'imân Jaʒkhûb tatkâla matînja 'ìtu ʃudah memberkâtij mâʃiŋ p 'ânakh lâki p Jûʃof, dàn ʃudah ʃombah ʃudjûd dengan berʃandar pada hûlu tongkatnja.

22 'Awleh 'imân Jûʃof tatkâla maŋkatnja 'ìtu ʃudah bâwa perʃebûtan 'âkan kaluwâran benìj Jiʃrâ'ejl, dàn ʃudah memberìj pasàn 'âkan tûlaŋ p nja.

23 'Awleh 'imân Mûsâj tatkâla taper'ânakh 'adânja 'ìtu terʃembunjîkanlah tîga bûlan lamânja 'awleh 'ibuw bapânja, ʃedàŋ 'ija melihat bahuwa ka'ânakh 'ìtu 'ejlokh 'adânja: dàn tijadâlah 'ija tâkot deri pada tîtah Sulthân.

24 'Awleh 'imân Mûsâj tatkâla ʃudah 'ija besàr 'ìtu ʃudah 'anggan diʃebût 'ânakh lâki p pada 'ânakh parampuwan Firʒawn:

25 'Angor memîleh kena 'anjâja ʃerta dengan khawm 'Allah deri pada dâpat per'awlêhan dawʃa 'âkan ʃakotîka djûga:

26 Sambil membîlaŋ katjelâ'an 'Elmesêkh 'ìtu 'ada kakajâ'an jaŋ lebèh besàr deri pada ʃegala benda di-Mitsir: kârana tîlikhlah 'ija kapada ʒawâb.

27 'Awleh 'imân 'ija ʃudah meninggalkan Mitsir, dengan tijâda tâkot deri pada morka Sulthân. Kârana ʒabitlah 'ija, ʃa'awleh p 'ija melihat Tûhan jaŋ tijâda kalihâtan.

28 'Awleh 'imân 'ija ʃudah melakûkan Fáʃahh,

ſalh, dan kaſirâman dârah, ſopâja perbinâſa ſegala 'ânakh sûlong 'itu djângan meng'enâ'ij marîka 'itu.

29 'Awleh 'îmân marîka 'itu ſudah melintas lâwut KHolzum ſalâku pada kakerîngan: bârang jang 'awrang Mitsrij ſudah tjawba lâgi, dan ſudah mâti lemàs.

30 'Awleh 'îmân ſegala dejwâla Jerîhhaw ſudah robòh, ſatelàh ſudah 'itu deper'idârij bârang tûdjoh hârij lamânja.

31 'Awleh 'îmân Rahhàb parampuwan ſondal 'itu ſudah tijâda hîlang ſerta dengan ſegala 'awrang durhâka, ſatelàh ſudah 'ija menjambot kaduwa 'awrang penjûluw 'itu dengan dâmej.

32 Dan 'apâtah 'âku 'âkan katâkan lâgi? kârana wakhtu 'âkan lûput deri padâku, mâna 'âku 'âkan menûtor Hhâl Djidzawn, dan Bárakh, dan SJimſjawn, dan Jeftalh, dan Dâ'ûd, dan SJemû'ejl, dan ſegala Nabij:

33 Jang 'awleh 'îmân ſudah meng'alahkan babarapa karadjâ'an, ſudah melakûkan 'intsâf, ſudah ber'awleh tſalhat deri pada mâta pedàng, ſudah ber'awleh tſalhat deri pada kalemâhan, ſudah djâdi gâgah dâlam paparângan, ſudah melarîkan ſegala balatantarâ 'awrang kaluwâran:

35 Bârang parampuwan ſudah ber'awleh pûla 'awrangnja jang mâti p komedijen deri pada pembangkitannja: dan 'awrang lâjin p ſudah teragàng, ſedàng ſudah tijâda 'ija mâwu tarîma kalepâſan jang terdjandjij 'itu, ſopâja marîka 'itu ber'awleh ſawâtu kabangkîtan jang lebèh bâjik.

36 Dan 'awrang lâjin p ſudah tjawba bâgej p permajînan dan pentjomôkan, dan lâgi bâgej p bulongguw dan pandjâra:

37 Sudah terlûtar dengan bâtu p, ſudah tergirgâdjij berpanggal p, ſudah tertjawba dengan bâgej p ſangsâra, ſudah mâti dibûnoh 'awleh pedàng: ſudah meng'ombâra dengan pâkej kûlit domba p dan kambing p: ſambil tertûmang, tergagâhij, dan tapersakîtij:

38 ('Âkan ſijâpa dunjâ tijâda 'adâlah mustahhakh) jang ſudah ſasàt didâlam tampat p sûnji, dan di'âtas gûnong p, dan didâlam gôha p, dan didâlam garonggong p tânah.

39 Maka ſakalijen 'awrang 'îni, jang ſudah ber'awleh ſjakſi 'awleh 'îmân, 'itu ſudah tijâda mempunjâ'ij djandji'an 'itu:

40 Sedàng 'Allah ſudahlah takhdîrkan 'âtas kâmij bârang jang terbâjik, ſopâja djângan marîka 'itu deſempornâkan lâjin deri pada kâmij.

FATSAL JANG KA XII.

1 MAka ſebàb 'itu lâgi, ſedàng 'ada pada kâmij ſakijen besàr 'âwan ſjakſi p jang memagârij kâmij, hendakhlah kâmij menanggalkan ſamowa gindang, dan dawſa jang gampang meng'apòng kâmij, dan hendakhlah kâmij lârij berlomba p dengan tſabàr dâlam gulanggang jang tertantu pada kâmij:

2 Sambil menûdju kapada Panglîma dan mukamil 'îmân, jaznij ZIsàj, jang kârana kaſukâ'an jang tertantu padânja ſudah mendirîta tſalib, dan ſudah memudahkan kamaluwan 'itu, dan ſudah dûdokh pada kânan zarſj 'Allah.

3 Kârana hendakhlah kâmu timbang bâjik p Hhâl 'awrang 'îni, jang ſudah mendirîta 'awleh 'awrang berdawſa ſabâgejnja perbantah p an dengan dirînja 'itu, ſopâja djângan kâmu djâdi letèh, dan berpangſan pada Hhâl djîwa p mu.

4 Bulòm kâmu ſudah melâwan ſampej tjûtjor dârah, ſambil berparàng dengan dawſa:

5 Dan kâmu ſudah lupâkan natsihhet 'itu, jang detjeriterâkan kapada kâmu ſa'awleh p kapada 'ânakh p lâki p: hej 'ânakhku lâki p, djângan 'angkaw memudahkan tâ'adîb mahâ besàr Tûhan, dan djângan 'angkaw pangſan manakâla 'angkaw dehardikh 'awlehnja:

6 Kârana mahâ besàr Tûhan tâ'adîbkan 'awrang jang dekâſehnja: dan 'ija mentjomokhkan ſaſa'awrang 'ânakh lâki p jang de'angkatnja.

7 Djikalaw kâmu mendirîta tâ'adîb, ſanistjâja 'Allah melakûkan dirînja kapada kâmu ſa'awleh p kapada 'ânakh p lâki p: (kârana ſijâpa 'ânakh lâki p 'ada garàng, jang bapânja tijâda tâ'adîbkan dija?)

8 Tetâpi djikalaw kâmu ſudah lûput deri pada tâ'adîb, 'âkan jang mâna ſamowa 'awrang ſudah ber'aw-

ber'awleh bahagiĵan, ſanistjâja kâmu 'ada Hharâm zâdeh, dan bûkan 'ânakh p lâki p.

9 SJahdan ſonggohpawn bâpa p dâging kâmij ſudah 'ada pada kâmij 'âkan mu'adîb p, dan kâmij ſudah sûpan ſanton 'âkan dija: bûkankah kalàkh lebèh pûla kâmij 'âkan 'ada taxalokh kabâwah Bâpa ſegala 'arwâHh, dan kâmij 'âkan hîdop?

10 Kârana ſonggohpawn marîka 'îtu 'âkan ſedîkit hârij p lamânja ſudah tâ'adîbkan kâmij ſeperti ſudah njâta bâjik padânja: tetâpi 'ija 'îni tâ'adîbkan kâmij 'âkan pergunâ'an kâmij, ſopâja kâmij ber'awleh bahagijan 'âkan khodſijetnja.

11 Maka ſaſawâtu tâ'adîb, ſalâma 'îtu 'ada Hhâdlir, tijâda njâta 'ada pôhon kaſukâ'an, hânja kadukâ'an: tetâpi komedijennja 'îtu memberij ſawâtu bowah xadâlet jang berſantawſa kapada ſegala 'awrang jang deperbejasâkan 'awlehnja.

12 Sebàb 'îtu hendakhlah kâmu membânggonkan pûla tângan p jang lusùw, dan lûtut p jang kandur:

13 Dan berbowatlah lûrong p jang betùl pada kâki p mu, ſopâja bârang jang timpang 'îtu djângan terpûlas, tetâpi mâkin 'îtu djâdi ſomboh.

14 Hendakhlah kâmu dengan ſakalijen 'awrang menghambat dâmej dan kaſutji'an, bahuwa djângan 'îtu bârang ſa'awrang tijâda 'âkan melihat mahâ besàr Tûhan:

15 Sambil 'îngat bâjik p, ſopâja djângan bârang ſa'awrang 'ondor deri pada nixmet 'Allah: ſopâja djângan bârang 'âkar kapahîtan jang tomboh ka'âtas 'îtu berbowat gompar, dan bânjakh 'awrang djâdi nedjis 'awlehnja 'îtu.

16 Sopâja djângan bârang ſa'awrang 'ada kandakh 'âtaw kîbir ſeperti xejſaw, jang kârana ſawâtu makânan ſudah djuwal kaſulôngannja.

17 Kârana kâmu tâhu bahuwa lâgi, tatkâla komedijen deri pada 'îtu 'ija ſudah mâwu berpusâka berkat, 'ija ſudah terbowang. Kârana tijadâlah 'ija mendâpat bârang tampat pada tawbat, djikalaw ſakâlipawn dengan babarapa 'ajer mâta 'ija ſudah mentjahârij dija 'îtu.

18 Kârana ſudah tijâda kâmu berdâtang kapada bûkit jang kadjabâtan, dan kapada 'apij jang bernjâla, dan ramàng, dan kagalâpan, dan pûting balijong:

19 Dan kapada bûnji nafîrij, dan ſawâra ſegala perkatâ'an: 'âkan jang mâna ſegala 'awrang jang ſudah dengar 'îtu ſudah bermôhon, ſopâja djângan fermân 'îtu deſampejkan pûla padânja.

20 (Kârana marîka 'îtu tijadâlah tâhu mendjondjong bârang jang detîtahkan: djikalaw lâgi bârang ſabinâtang mendjâbat bûkit, 'îtu 'âkan dilûtar dengan bâtu p, 'âtaw depânahkan turùs dengan 'ânakh pânah.

21 Dan demikijen hajbat 'adâlah pemandângan 'îtu, ſahingga Mûsaj berkatâlah: 'âku 'îni 'ada terlâlu 'âmat tâkot dan gomitàr.)

22 Tetâpi kâmu ſudah berdâtang kapada bûkit TSijawn, dan negerij 'Allah jang hîdop, kapada Jerûſjalejm ſamâwij 'îtu, dan babarapa lakhſa Melâ'ikat,

23 Kapada mulâkhât dan djamâxat ſegala 'ânakh sûlong, jang tersûrat namânja didâlam ſawrga, dan kapada 'Allah jang Hhâkim 'âtas ſakalijen 'awrang, dan kapada njâwa p ſegala 'awrang xadil jang kâmil,

24 Dan kapada Wasîth watsijet bahâruw, jaxnij Xîsaj, dan kapada dârah pemertjikan jang meng'atâkan perkâra p jang lebèh bâjik deri pada Hábel.

25 'Îngatlah djângan kâmu membowang Tûhan jang bafermân: kârana djikalaw marîka 'îni ſudah tijâda lârij berlepàs dirînja, jang ſudah membowang 'awrang 'îtu jang di'âtas bûmi ſudah membâwa walhju rabânij, lebèh pûla tijâda kâmij 'âkan lârij berlepàs dîrij kâmij, djikalaw kâmij berpâling dîrij kâmij deri pada Tûhan jang deri dâlam ſawrga 'adânja;

26 Jang ſawarânja pada tatkâla 'îtu ſudah menggarakhkan bûmi: tetâpi ſakârang 'îni 'ija ſudah berchabarkan, ſabdânja: lâgi ſakâli maka 'âku 'îni 'âkan gomitarkan, bûkan ſahâdja bûmi, hânja lâgi lângit.

27 Maka ſapâtah 'îni, lâgi ſakâli, 'îtu menjatâkan kapindâhan ſegala bârang jang kagarâkan, ſedang 'îtu ſudah taperbowat, ſopâja tinggal tatàp ſegala bârang jang tijâda kagarâkan.

28 Sebàb 'îtu ſedang kâmij tarîma ſawâtu karadjâ'an jang tijâda kagarâkan, hendakhlah kâmij

mij berpegàng pada nixmet, 'awleh jang mâna kâmij dâpat berbowat xibâdet dengan radlâ pada 'Allah dengan 'ihhtiſjâm dan takhijet.

29 Kârana bahuwa 'Ilah kâmij ſawâtu 'ãpij jang mâkan hâbis 'adânja.

FATSAL JANG KA XIII.

1 BÂjiklah peng'âſeh sûdâra bersûdâra 'îtu tinggal.

2 Djângan kâmu lâlej 'âkan perìj djâmuw p an 'awrang 'âſing: kârana 'awlehnja 'îtu bârang 'awrang tijâda dengan tahûnja ſudah perdjâmuw bârang 'awrang Melâ'îkat.

3 Terkenanglah kâmu 'âkan ſegala 'awrang jang terbulonggguw, ſa'awleh p kâmu ſudah ſerta terbulonggguw: dan 'âkan ſegala 'awrang jang kena 'anjâja, ſa'awleh p kâmu ſendîrij lâgi kena 'anjâja dâlam tûbohmu.

4 Nikâlh 'itûlah mulija 'antâra ſakalijen 'awrang, dan wath'ij 'itûlah djâwoh deri pada nedjis: tetâpi ſegala 'awrang jang berkandakh dan bermûkah, 'Allah mâwu menghukumkan dija.

5 Bâjiklah kalakuwanmu 'ada djâwoh deri pada lawba 'âkan pejrakh: hendakhlah memadâkan dîrij kâmu dengan bârang p jang 'ada hhâdlir: kârana 'ija ſudah bafermân; tijâda 'âku 'âkan lâlejkan 'angkaw, dan tijâda 'âku 'âkan meninggalkan 'angkaw.

6 Sahingga dengan pangharâpan kâmij dâpat berkâta: mahâ besàr Tûhan 'ada penûlong bagîku, dan tijâda 'âku 'âkan tâkot deri pada bârang jang ſa'awrang mânuſija 'âkan berbowat padâku.

7 Terkenanglah kâmu 'âkan ſegala peng'andjarmu, jang ſudah meng'atâkan kalâm 'Allah pada kâmu: dan tûrutlah 'îmânnja, ſambil menejngokh xâkhibet perdjalânannja.

8 Xîsâj 'Elmesêlh kalemârij dan hârij 'îni 'ada dija 'îtu djûga, dan ſampej ſalâma p nja.

9 Djângan kâmu dehânjutkan 'awleh pang'adjâran jang bâgej p warnânja dan 'âſing 'adânja: kârana bâjik djûga hâti detagapkan dengan nixmet, bûkan dengan mâkan p an, 'awleh jang mâna ſegala 'awrang jang ſudah berdjâlan mentjita kapadânja 'îtu ſudah tijâda mendâpat bârang pergunâ'an.

10 'Ada pada kâmij ſawâtu medzbelh, deri pada jang mâna ſegala 'awrang jang meng'ardjâkan kardja tarâtakh 'îtu ſudah tijâda ber'awleh kawâſa 'âkan mâkan.

11 Kârana ſegala lhajwân jang dârahnja kârana dawſa debâwa kadâlam makhdis 'awleh 'Imâm besàr, maka bangkej p nja 'îtu ſudah tertûnu hâbis diluwar tampat patantarâ'an.

12 Sebàb 'îtu lâgi Xîsâj, ſopâja dekhuduskannja 'umet 'awleh dârahnja jang châts, 'îtu ſudah merasâ'ij ſangsâra diluwar pintu gerbang.

13 Bagîtu kalàkh hendakhlah kâmij pergi kapadânja kaluwar tampat patantarâ'an, ſambil mendjondjong katjelâ'annja.

14 Kârana desîni tijâda kâmij mempunjâ'ij ſawâtu negerìj jang bakhâ, tetâpi kâmij mentjahârij jang nanti dâtang 'îtu.

15 Hendakhlah kalàkh kâmij 'awlehnja 'îtu pada ſedekâla wakhtu perſombahkan kapada 'Allah ſawâtu perſombâhan pûdji p an, 'ija 'îtu, bowah p an bîbir mûlut ſegala 'awrang jang 'ikhrârkan namânja.

16 Djângan kâmu lâlej 'âkan kabedjîkan dan perìj dermâwan: kârana 'âkan ſegala perſombâhan jang ſabagîni 'Allah 'ada radlâ.

17 Hhabarkanlah ſegala peng'andjarmu, dan dengar p anlah 'âkan dija. Kârana marîka 'îtu djâga p menongguwij ſegala djiwâmu, ſedàng 'âtasnja memberìj perkirâ'an: ſopâja marîka 'îtu dâpat melakûkan 'îtu dengan kaſukâ'an, dan djângan dengan berkalôhan. Kârana 'îtu djûga tijâda bergûna pada kâmu.

18 Memôhonkanlah 'âkan kâmij: kârana kâmij hârap bahuwa kâmij ſudah ber'awleh ſatâhu hâti jang bâjik, ſedàng kâmij hendakh berdjâlan p didâlam ſegala ſaſawâtu dengan ſapâtutnja.

19 Maka lebèh pûla 'âku minta pada kâmu 'âkan melakûkan 'îni, ſopâja mâkin lakàs 'âku dekombalîkan kapada kâmu.

20 'Adapawn 'Allah jang pôhon ſalâmet, jang deri 'antâra 'awrang mâti p ſudah membâwa pûla mahâ besàr gombâla domba p 'awleh dârah watsijet jang kakàl, jaxnij Tûhan kâmij Xîsâj,

21 Hendakhlah kirânja melangkâpij kâmu dâlam ſaſawâtu perbowâtan jang bâjik, 'âkan berbowat

bowat kahendakhnja: ſambil meng'ardjâkan didâlam kâmu bârang jang kakanânan dihadâpan Ihadlretnja, 'awleh Xîsâj 'Elmesêlh: bagi ſijâpa 'adâlah kirânja kamulijâ'an deri pada kakàl ſampej kakàl. 'Âmîn.

22 Tetâpi 'âku minta pada kâmu, hej sûdâra p lâki p, hendakhlah kâmu mendjondjong perkatâ'an natsilhet 'ini: kârana 'âku ſudah menjûrat kapada kâmu dengan kâta p jang pendekh.

23 Katahuwîlah 'awleh kâmu bahuwa Timothijus sûdâra lâki p 'itu ſudah terlepàs, dengan ſijâpa (djikalaw 'ija dâtang lakàs p) 'âku hendakh melihâtij kâmu.

24 Berîlah ſalâm pada ſakalijen peng'andjar kâmu, dan pada ſakalijen walij. Segala 'awrang jang di-'Îthalijâ 'itu memberij ſalâm pada kâmu.

25 'Adâlah kirânja nixmet dengan kâmu ſakalijen. 'Âmîn.

Tersûrat kapada 'awrang Xibrânij dan terkîrim deri pada 'Îthalijâ 'awleh Timothijus.

RISÂLET RASÛL

JAXKHÛB

jang xâm.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 SAlâm doxâ Jaxkhûb ſa'awrang hamba 'Allah dan mahâ Tûhan Xîsâj 'Elmesêlh, dâtang kapada duwa belàs hulubangſa jang tertjerèj berèj.

2 Kîra p kanlah 'ada kaſukâ'an besàr, hej sûdâra p ku lâki p, manakâla kâmu djâtoh kena bâgej p pertjawbâ'an:

3 Sedàng kâmu tâhu bahuwa pertjawbâ'an 'îmân kâmu meng'upajâkan talhamul.

4 Tetâpi bâjiklah talhamul 'itu 'ada padânja ſawâtu faxel jang ſemporna, ſopâja kâmu 'ada ſemporna dan mahâ tûlus, djângan takhtsîr pada bârang ſaperkâra.

5 Dan djikalaw bagi bârang ſa'awrang deri pada kâmu 'ada kûrang Ihikmet, hendakhlah 'ija minta 'itu deri pada 'Allah, jang karunjâkan râmej p pada ſaſa'awrang, dan tijâda bangkilkan: maka 'itu 'âkan dekarunjâkan padânja.

6 Tetâpi hendakhlah 'ija minta 'itu dengan 'îmân, djângan menghuwas: kârana bârang ſijâpa jang menghuwas, 'ijâlah ſarûpa dengan 'ombakh lâwut, jang tergaràkh 'awleh 'ângin dan tergôjang nâjik tûron.

7 Kârana mânuſija 'itu djûga djângan ſangka bahuwa 'ija 'âkan tarîma bârang 'apa deri pada mahâ besàr Tûhan:

8 Sa'awrang lâki p jang berduwa hatînja 'itu tijâda tatàp pada ſakalijen djâlannja.

9 Tetâpi sûdâra lâki p jang rindah 'itu hendakhlah menggahkan dirînja pada katinggijannja:

10 Dan 'awrang kâja pawn pada karindâhannja: kârana ſeperti ſawâtu bûnga tomboh p an 'ija lâlu linnjap.

11 Kârana matahârij ſudah terbit membâwa kapanâſan, dan ſudah meng'eringkan tomboh p an 'itu, dan bungânja ſudah lûroh, dan ka'ejlôkan rupânja ſudah hîlang: bagîtu lâgi 'awrang kâja 'âkan lâjuw pada djâlan p nja.

12 Berbahagijâlah lâki p 'itu jang tſabàr 'âtas pertjawbâ'an: kârana tatkâla 'ija hâbis kadapâtan tûlus, nistjâja 'ija 'âkan tarîma mâkota kahidôpan, jang mahâ besàr Tûhan ſudah djandjij pada ſegala 'awrang jang meng'asêhij dija.

13 Sa'awrang jang detjawbâkan, djângan 'ija berkâta; bahuwa 'âku detjawbâkan 'awleh 'Allah: kârana 'Allah tijâda dâpat detjawbâkan 'awleh bârang djâhat, dan ſendirînja tijâda mentjawbâkan bârang ſa'awrang.

14 Tetâpi mâſing p ſa'awrang detjawbâkan, mâna 'ija tertâwan dan ter'ompikh 'awleh ſegala ka'ingînan ſendirînja.

15 Komedijen maka ka'ingînan hâbis meng'andong 'itu ber'ânakh dawſa: dan dawſa hâbis taperbowat 'itu per'ânakhkan mawt.

16 Djângan kâmu ſasàt, hej sûdâra p ku lâki p jang kekâſeh.

17 Saſawâtu pemberij jang bâjik, dan ſaſawâtu 'anugaràh jang ſemporna 'itu deri 'âtas 'adânja, tûron deri pada Bâpa jang pôhon ſegala penarângan,

penarâŋgan, bagi ſijâpa bûkan 'ada bâraŋ kaᵛubâhan, 'âtaw bâjaŋ p kabalîkan.

18 Tûrut kahendakhnja 'ija ſudah perᵛânakhkan kâmij 'awleh perkataᵛan takhkhîkh, ſopâja kâmij mendjâdi bâraŋ hûlu p an ſegala kadjadiᵛannja.

19 Bagîtu kalàkh, hej sûdâra p ku lâki p jaŋ kekâſeh, hendakhlah ſaſaᵛawraŋ mânuſija 'ada pantas 'âkan menengar, lejna 'âkan berkâta, lejna 'âkan 'amârah.

20 Kârana 'amârah lâki p 'itu tijâda mengᵛardjâkan xadâlet dihadâpan 'Allah.

21 Sebàb 'itu, ſedàŋ kâmu ſudah menanggalkan ſamowa dâkij dan kalimpâhan kadjahâtan, hendakhlah kâmu dengan kadjinâkan hâti menjambot kalâm jaŋ tertânam 'itu, jaŋ ſampat menchalâtskan djiwa p mu.

22 Dan hendakhlah kâmu djâdi penûrut kalâm, dan djângan sâdja penengar, ſambil perdajâkan ſendirîmu dengan bôhong.

23 Kârana djikalaw bâraŋ ſaᵛawraŋ 'ada penengar kalâm dan tijâda penûrut, 'ija 'ini 'ada ſarûpa dengan ſawâtu lâki p, jaŋ menîlikh mukânja jaŋ ſadija didâlam tjeremin.

24 Kârana 'ija ſudah menîlikh dirînja, dan ſudah pergi lâlu, maka ſegaràh 'ija ſudah lûpa ſabagimâna 'adânja.

25 Tetâpi ſijâpa jaŋ menindjuw kapada ſjarîxet jaŋ ſemporna 'itu, jaxnij ſjarîxet kamaredhejkâᵛan, dan jaŋ lekàt padânja 'itu, ſedàŋ 'ija 'ini ſudah tijâda djâdi penengar jaŋ lûpa p, hânja penûrut jaŋ bakardja p, 'ija 'ini djûga 'âkan 'ada berbahagija dâlam penurûtannja.

26 Djikalaw bâraŋ ſaᵛawraŋ diᵛantâra kâmu ſaŋgka dirînja 'ada berᵛagama, dan tijâda mengᵛenâkan kakàŋ pada lîdahnja, hânja menjaſatkan hatînja, 'agama 'awraŋ 'ini 'ada ſija p.

27 'Agama jaŋ peresih dan tijâda tjamàr dihadâpan 'Allah jaŋ Bâpa 'itu 'inîlah, mengᵛondjôngij 'ânakh p pijâtuw dan parampuwan p bâluw didâlam kaſukârannja, dan memaliharâkan dirînja tijâda bertjôring deri pada dunjâ.

FATSAL JANG KA II.

1 HEj sûdâra p ku lâki p, djângan dengan pengᵛangkâtan mûka 'awraŋ kâmu memaliharâkan 'imân Tûhan kâmij Xîsàj 'Elmesêlh jaŋ mahâ mulija 'itu.

2 Kârana djikalaw kadâlam perhimpônan kâmu mâſokh ſaᵛawraŋ lâki p, jaŋ djarînja bertjintjin 'amàs, jaŋ berpâkej pakejan 'indah, dan lâgi mâſokh ſaᵛawraŋ miskîn, jaŋ berpâkej pakejan bûrokh:

3 Dan kâmu 'âkan menîlikh kapada 'awraŋ jaŋ berpâkej pakejan 'indah, dan berkâta padânja; 'angkaw 'ini dûdokhlah disini bâjik p: dan pada 'awraŋ miskîn kâmu berkâta; 'angkaw 'ini berdirîlah disîtu, 'âtaw dûdokhlah disini dibâwah pelâpikh kâki p ku:

4 'Antah bûkankah kâmu ſudah membejdâkan didâlam ſendirîmu, dan ſudah djâdi hâkim perbitjaraᵛan jaŋ djâhat?

5 Dengarlah 'awleh kâmu, hej sûdâra p ku lâki p jaŋ kekâſeh, bûkankah 'Allah ſudah memîleh 'awraŋ miskîn didunjâ 'ini, mendjâdi kâja p didâlam 'imân, dan wâritz p karadjaᵛan, jaŋ telàh dedjandjinja pada ſegala 'awraŋ jaŋ mengᵛasêhij dija?

6 Tetâpi kâmu 'ini ſudah menghinâkan 'awraŋ miskîn. Bûkankah ſegala 'awraŋ kâja p menggagâhij kâmu, dan bûkankah marîka 'itu menghejlâkan kâmu menghâdap mathkamet p?

7 Bûkankah marîka 'itu menghôdjat nâma jaŋ bâjik 'itu, jaŋ ſudah terſebût 'âtas kâmu?

8 Djikalaw kalàkh kâmu melakûkan ſjarîxet Malakijet 'itu, tûrut 'Elmektûb; hendakhlah 'angkaw mengᵛasêhij ſamâmu mânuſija ſeperti ſendirîmu, ſabâjik kâmu bowat:

9 Tetâpi djikalaw kâmu mengᵛangkat mûka 'awraŋ, kâmu mengᵛardjâkan dawſa, dan tertampelekh 'awleh ſjarîxet ſalâku p 'awraŋ pelangkah.

10 Kârana bâraŋ ſijâpa jaŋ 'âkan memaliharâkan ſaganàp ſjarîxet, dan 'âkan berſontoh pada sâleh ſawâtu, 'ija ſudah berhûtaŋ pada ſakalijennja 'itu.

11 Kârana Tûhan jaŋ ſudah baſermân; djângan 'angkaw bermûkah, 'ija lâgi ſudah baſermân; djângan 'angkaw membûnoh. Djikalaw kalàkh 'angkaw tijâda bermûkah, hânja membûnoh, ſanistjâja 'angkaw ſudah djâdi pelangkah ſjarîxet.

12 Berkatâlah kâmu bagîtu, dan berbowatlah kâmu bagîtu, ſa'awleh p kâmu nanti dekîra p kan 'awleh ſjarîxet kamaredhejkâ'an.

13 Kârana ſawâtu hhukum tijâda dengan rahhmet 'âkan berlâku 'âtas 'awrang 'îtu jang ſudah tijâda berbowat rahhmet: dan rahhmet 'îtu menggah 'âtas hhukum.

14 'Apâtah gunânja, hej sûdâra p ku lâki p, djikalaw bârang ſa'awrang berkâta dirînja ſudah ber'îmân, dan ſudah tijâda berxamal? 'antah dâpatkah 'îmân 'îtu menchalâtskan dija?

15 'Adapawn djikalaw ſa'awrang sûdâra lâki p 'âtaw ſa'awrang sûdâra parampuwan 'adâlah talandjang, dan 'adâlah berkakurângan 'âkan rezikhij ſahârij p:

16 Dan bârang ſa'awrang deri pada kâmu 'âkan berkâta garang pada marîka 'îtu; njahlah dengan ſalâmet, bâjiklah kâmu bersôhu, dan djâdi kinnjang: dan tijâda kâmu memberij padânja bârang jang pâtut pada tûbohnja, 'apâtah gunânja 'îtu?

17 Bagîtu lâgi 'îmân, djikalaw tijâda 'îtu berxamal, nistjâja 'îtu mâti 'adânja sâma ſendirînja.

18 Tetâpi ſa'awrang 'âkan berkâta garang; 'angkaw 'îni ber'îmân, dan 'âku 'îni berxamal: tondjokhlah padâku 'îmânmu deri pada xamal p mu, maka 'âku 'îni 'âkan tondjokh padâmu 'îmânku deri pada xamal p ku.

19 'Angkaw 'îni pertjâja bahuwa 'Allah 'aſa 'adânja: ſabâjik 'angkaw bowat: lâgi ſegala djin pertjâja 'îtu, dan gantar.

20 'Antah mawûkah 'angkaw tâhu, hej mânuſija jang ſija p, bahuwa 'îmân dengan tijâda berxamal 'îtu mâti 'adânja?

21 'Ibrâhîm bâpa kâmij, bûkankah 'ija ſudah dexâdilkan deri pada xamal p, tatkâla 'ija ſudah perſombahkan Jitshhâkh 'ânakhnja lâki p 'îtu di'âtas medzbehh?

22 'Adâkah 'angkaw melîhat bahuwa 'îmân ſudah ſerta bakardja dengan xamal p nja, dan 'îmân 'îtu ſudah deſempornâkan deri pada xamal p?

23 Maka ganaplah 'Elmektûb jang meng'atâkan: maka 'Ibrâhîm pertjajâlah 'âkan 'Allah, dan 'îtu dekîra p lah padânja 'âkan xadâlet: ſahingga terſebutlah 'ija CHalîl 'Allah.

24 'Adâkah kalâkh kâmu ſakârang melîhat bahuwa mânuſija dexâdilkan deri pada xamal p, dan bûkan deri pada 'îmân sâdja?

25 Maka ſabâgejnja lâgi Rahhâb, parampuwan ſondal 'îtu, bûkankah 'ija ſudah dexâdilkan deri pada xamal p, ſedang 'ija ſudah menjambot ſurôhan p, dan ſudah berij dija kaluwar deri pada djâlan jang lâjin?

26 Kârana ſeperti tûboh dengan tijâda bernjâwa 'îtu mâti 'adânja, bagîtu lâgi 'îmân dengan tijâda berxamal 'îtu mâti 'adânja.

FATSAL JANG KA III.

1 DJângan 'apâlah kâmu djâdi bânjakh gûruw, hej sûdâra p ku lâki p, ſedang kâmu tâhu bahuwa kâmij 'âkan ber'awleh hhukum jang terlebèh barât.

2 Kârana ſamowa kâmij berſontoh bânjakh p. Djikalaw bârang ſa'awrang tijâda berſontoh pada kâta p, 'ijâlah ſa'awrang lâki p ſemporna, jang kawâſa lâgi 'âkan meng'enâkan kakang pada ſaganâp tûboh.

3 Lîhatlah kâmij membûboh kakang p kadâlam mûlut kûda p, ſopâja ſegala 'îtu menûrut kahendakh kâmij, dan kâmij membâwa ſaganâp bâtang tûbohnja kulîling p.

4 Lîhatlah lâgi ſegala kapal, barapa p besâr 'adânja, dan bagimâna terpakhſa 'awleh 'angin p jang karâs, 'îtu debâwa kulîling 'awleh ſawâtu kamûdij jang 'âmat kitjil, kamâna p djûga kahendakh hâti muxalim 'îtu ſuka:

5 Bagîtu lâgi lîdah 'ada ſawâtu 'anggawta kitjil, dan menggahkan perkâra p besâr. Lîhatlah ſedîkit 'apij barapa besâr tambônan kâjuw depâſangnja.

6 Lîdah 'îtu lâgi ſawâtu 'apij, ſawâtu dunjâ punòh dulâmet: bagîtu lîdah ſudah ter'âtor 'antâra ſegala 'anggawta kâmij, jang mentjôringkan ſaganâp bâtang tûboh, dan menjalâkan djantarâ kadjadi'an, dan denjalâkan 'awleh djahanam.

7 Kârana ſaſawâtu parângij, mâwu deri pada ſegala binâtang jang djâlang dan bûrong p, mâwu deri pada ſegala binâtang jang melâta dan morga dilâwut,

dilâwut, 'îtu deperdjînakh, dan ſudah deperdjînakh 'awleh parângij mânuſija:

8 Tetâpi 'âkan lîdah bârang ſa'awrang derî pada ſegala mânuſija tijâda ſampat perdjînakh dija. 'Ijâlah ſawâtu djâhat jang tijâda tertahânij: 'ijâlah ber'îſij bîſa jang memberij kamatijan.

9 'Awlehnja 'îtu kâmij memûdji 'Allah jang Bâpa, dan 'awlehnja 'îtu kâmij meng'utôkij mânuſija p, jang telàh dekardjâkan 'âtas rûpa 'Allah.

10 Derî pada ſawâtu mûlut 'îtu djûga terbit berkat dan laxnet. Tijâda hâros, hej sûdâra p ku lâki p, ſegala perkâra 'îni djâdi bagîtu.

11 'Adâkah bârang mâta 'ãjer menggalâgakh derî pada ſawâtu djûga 'ûrat jang mânis dan jang pâhit?

12 Dâpatkah, hej sûdâra p ku lâki p, pôhon 'ãrâ memberij bowah p zejt, 'âtaw pôhon 'angawr pawn bowah p 'ãrâ? bagîtu bârang mâta 'ãjer tijâda dâpat memberij 'ãjer jang mâſin dan tâwar.

13 Sijapâtah bîdjakh dan budîmân di'antâra kâmu? hendakhlah 'ija menondjokh derî pada perdjalânannja jang bâjik 'îtu ſegala perbowâtannja dengan kabidjâkan jang djînakh.

14 Tetâpi djikalaw kâmu menâroh kadangkejan jang pâhit dan perbantâhan didâlam hâti kâmu, djângan kâmu menggah, dan djângan kâmu berdusta lâwan kabenâran.

15 'Îni bûkan 'ada kabidjâkan jang tûron derî 'âtas: tetâpi jang derî pada bûmi, derî pada nafſu, derî pada djin mulânja.

16 Kârana bârang dimâna 'ada kadangkejan dan perbantâhan, disâna lâgi 'ada hûro hâra, dan ſegala djenis hônar jang kidjij.

17 Tetâpi kabidjâkan jang derî 'âtas 'adânja, 'îtu pertâma pawn 'ada sûtjij, komedijen 'îtu berdâmej, 'ada mûrah, tâhu detabkîtkan, punòh dengan peng'aſijânan dan dengan bowah p jang bâjik, tijâda 'îtu bertjiderâ, dan tijâda 'îtu bertjûlas.

18 Maka bowah xadâlet dengan dâmej 'îtu detâborkan bagi ſegala 'awrang jang meng'ardjâkan dâmej.

FATSAL JANG KA IV.

1 DEri mâna garàng dâtang babarapa paparângan dan perkalahijan di'antâra kâmu? bûkankah derî 'îni mulânja, derî pada ſegala ladzat kâmu jang berparàng p an didâlam ſegala 'anggawtâmu?

2 Kâmu ber'îngin, dan tijâda ber'awleh: kâmu berdangkej dan ber'uſahâkan dirîmu, dan tijâda ſampat mendâpat: kâmu berkalâhij dan berparàng, hânja tijâda ber'awleh, ſebàb tijâda kâmu berdoxâ.

3 Kâmu berdoxâ, dan tijâda tarîma, ſebàb kâmu berdoxâ dengan sâlah, ſopâja kâmu menghâbiskan 'îtu dengan ſegala ladzatmu.

4 Hej ſegala lâki p bermûkah, dan ſegala parampuwan bermûkah, bûkankah kâmu tâhu bahuwa peng'aſêhan dunjâ 'îtu 'ada perſataruwan dengan 'Allah? bârang ſijâpa kalàkh hendakh 'ada ſa'awrang jang kâſeh 'âkan dunjâ, 'ija di'adâkan ſa'awrang jang berſatarûw dengan 'Allah.

5 'Antah 'adâkah kâmu ſangka bahuwa 'Elmektûb meng'atâkan sâdja p: 'adâkah Rôh jang dûdokh didâlam kâmij 'îtu rinduw dendam 'âkan kadangkejan?

6 Behkan 'ija karunjâkan terlebèh bânjakh peng'aſijan. Sebàb 'îtu dekatâkannja: 'Allah 'ada melâwan ſegala 'awrang jang besàr hatînja, tetâpi pada ſegala 'awrang jang rindah hatînja 'ija karunjâkan peng'aſijan.

7 Bagîtu kalàkh hendakhlah taxalokhkan dîrij kâmu kabâwah 'Allah: hendakhlah melâwan pada 'Iblîs, maka 'ija 'âkan lârij meninggalkan kâmu.

8 Hendakhlah menghampir kapada 'Allah, maka 'ija 'âkan menghampir kapada kâmu. Hendakhlah pereſihkan tângan p, hej 'awrang berdawſa, dan ſutjîkan hâti p, hej 'awrang jang berduwa hatîmu.

9 Hendakhlah kalakuwanmu 'ada ſaperij 'awrang ſjakhij, lâlu berkâbonglah dan bertângislah: bâjiklah tertâwa kâmu ber'ûbah mendjâdi kâbong, dan ſuka tjita kâmu mendjâdi duka tjita.

10 Rindahkanlah dîrij kâmu dihadâpan mahâ besàr Tûhan, maka 'ija 'âkan tinggîkan kâmu.

11 Djângan kâmu berdjâhatkan ſa'awrang 'âkan ſa'awrang, hej sûdâra p lâki p. Sijâpa jang berdjâhatkan sûdarânja lâki p, dan bapersâlahkan sûdarânja lâki p, 'ija berdjâhatkan ſjarîxet, dan bapersâlahkan ſjarîxet. 'Adapawn djikalaw 'angkaw bapersâlahkan ſjarîxet, tijâda 'angkaw 'ada penûrut ſjarîxet, tetâpi ſawâtu Hhâkim.

12 'Ada ſawâtu djûga pemberij ſjarîxet, jang ſampat memaliharâkan dan menghilangkan. Tetâpi ſijapâtah 'angkaw 'ada jang bapersâlahkan 'awrang lâjin?

13 Marîlah ſakârang kâmu 'awrang jang berkâta: harîni 'âtaw 'ejſokh kâmij 'âkan ber'angkat kapada negerij 'ânuw, dan tinggal disâna ſontokh ſatâhon lamânja, lâlu bernijâga, dan berlâba:

14 Sedang tijâda kâmu meng'atahuwij bârang jang 'ejſokh nanti djâdi: kârana bagimâna 'ada kahidôpan kâmu? kârana ſawâtu 'âwap 'adânja, jang kalihâtan ſakotîka djûga lamânja, dan komedijennja kalinnjâpan 'adânja.

15 Samantâra hâros kâmu berkâta; djikalaw mahâ besàr Tûhan kahendâkij dan kâmij hîdop, maka kâmij 'âkan berbowat 'îni 'âtaw 'îtu.

16 Tetâpi ſakârang kâmu menggahkan dirîmu pada djumâwa p mu: ſamowa penggâhan jang demikijen 'îtu djâhat 'adânja.

17 Bârang ſijâpa kalàkh tâhu berbowat bâjik, dan tijâda berbowat 'îtu, bahuwa 'îtu 'ada dawſa padânja djûga.

FATSAL JANG KA V.

1 MArîlah ſakârang hej 'awrang kâja p, tângislah dan râwonglah deri kârana ſegala ſjukhût kâmu, jang nanti berlâku ka'âtas kâmu.

2 Kakaja'an kâmu ſudah bûrokh, dan ſegala pakejan kâmu ſudah hâbis demâkan 'awleh gîgas p:

3 'Amàs dan pejrakh kâmu ſudah berkârat: maka karâtannja nanti 'ada pada kâmu 'âkan kaſjaksî'an, dan nanti mâkan hâbis dâging kâmu ſaperij 'apij: kâmu ſudah berbendâkan benda pada hârij p jang terkomedijen.

4 Bahuwa ſaſonggohnja 'ûpah ſegala 'awrang bakardja, jang ſudah meng'ataàm perhumâ'an bendang p kâmu, jang telàh dekûrangkan 'awleh kâmu, 'îtu baterijakh: dan herèkh ſegala 'awrang jang ſudah menuwij 'îtu ſudah ſampej mâſokh katelînga Tûhan ſerwa ſakalijen xâlam.

5 Kâmu ſudah hîdop dengan berladzat di'âtas bûmi, dan ſudah tûrut hawâj nafsu; kâmu ſudah pejarâkan hâti p mu ſalâku p pada hârij pembantejan.

6 Kâmu ſudah bapersâlahkan, kâmu ſudah membûnoh 'awrang xâdil: maka tijâda 'ija melâwan kâmu.

7 Bagîtu kalàkh hendakhlah kâmu tſabàr, hej sûdâra p lâki p, ſampej kapada kadatângan mahâ Tûhan. Lihatlah 'awrang dûſon menantîkan bowah p an jang 'indah deri pada tânah dengan tſabàr hârap padânja, ſahingga 'îtu ſudah ber'awleh hûdjan pada mûſim bah dan pada mûſim kamâraw.

8 Hendakhlah lâgi kâmu 'îni tſabàr, tatapkanlah hâti kâmu: kârana kadatângan mahâ Tûhan ſudah damping.

9 Djângan kâmu meng'alòh ſa'awrang kapada ſa'awrang, hej sûdâra p lâki p, ſopâja djângan kâmu dehhukumkan. 'Ingatlah Hhâkim 'ada berdîrij dimûka pintu.

10 Hej sûdâra p ku lâki p, 'ambillah 'âkan telâdan perâſa kaſukâran dan kapandjângan hâti 'îtu ſegala Nabij, jang ſudah meng'ûjap dengan nâma mahâ besàr Tûhan.

11 Bahuwa ſaſonggohnja kâmij kîra p kan 'awrang 'îtu 'ada berbahagija jang bertâhan. Kâmu ſudah dengar katahânan 'Ajûb, dan ſudah melîhat xâkhibet mahâ besàr Tûhan, bahuwa mahâ besàr Tûhan 'ada 'âmat pîluw, dan 'âmat sâjang.

12 Tetâpi hubâja p, hej sûdâra p ku lâki p, djângan kâmu berſompah, djângan demi lângit, djângan demi bûmi, djângan bârang perſompâhan lâjin: tetâpi hendakhlah behkan kâmu 'ada behkan, dan bûkan 'îtu bûkan: ſopâja djângan kâmu djâtoh kena bârang Hhukum.

13 Djikalaw bârang ſa'awrang di'antâra kâmu merâſa kaſukâran, bâjiklah 'ija minta doxâ:

djikalaw

djikalaw bârang ſa'awrang 'ada ſedàp hatînja, bâjiklah 'ija menjânji Mazmûr.

14 Djikalaw bârang ſa'awrang di'antâra kâmu 'ada sâkit pâjah, bâjiklah 'ija memanggil bârang 'awrang Penatuwah djamâ'at berdâtang, ſopâja marîka 'itu minta doſâ kârana dija, ſambil menggôſokh dija dengan mînjakh menjombah nâma mahâ besàr Tûhan.

15 Maka permintâ'an doſâ jang dengan 'îmân 'itu 'âkan memaliharâkan 'awrang sâkit 'itu, dân mahâ besàr Tûhan 'âkan membângonkan dija, dân djikalaw ſakâlipawn telàh ſudah 'ija berbowat dawſa, nistjâja 'itu 'âkan de'ampônij padânja.

16 Hendakhlah kâmu meng'âkaw perſalâhan p ſa'awrang pada ſa'awrang, dân minta doſâlah kâmu ſa'awrang kârana ſa'awrang, ſopâja kâmu djâdi ſomboh. Bahuwa ſawâtu pemohônan 'awrang ſâdil jang berkhowat 'itu tûlong 'âmat.

17 'Ejlijâ 'adâlah ſa'awrang mânuſija jang sâma garàkh p an dengan kâmij, dân minta doſâlah ſawâtu permintâ'an doſâ 'âkan djângan tûron hûdjan: maka ſudah tijâda tûron hûdjan ka'âtas bûmi tîga tâhon dân 'anàm bûlan lamânja.

18 Dân pûla ſudah 'ija minta doſâ, maka lângit ſudah memberìj hûdjan, dân bûmi ſudah menombohkan bowahnja.

19 Hej sûdâra p lâki p, djikalaw bârang ſa'awrang di'antâra kâmu ſudah ſasàt deri pada tahkhîkh, dân bârang ſa'awrang tawbatkan dija,

20 Hendakhlah 'ija meng'atahuwij, bahuwa ſa'awrang jang tawbatkan bârang 'awrang berdawſa deri pada kaſasâtan djâlannja, 'ija 'âkan memaliharâkan djiwânja deri pada mawt, dân 'âkan menutôpij kabanjâkan dawſa p.

RISÂLET RASÛL PETRUS

Jang ſâm dân pertâma.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 PEtrus ſa'awrang Rasûl Îſâj 'Elmeſêlh kapada ſegala 'awrang mutstha-fâj, jang berdâgang dân jang tertjerèj berèj di-Pontus, Djalatijâ, Kaftawr, 'Aſijâ, dân Bithunijâ:

2 Tûrut 'ilâm 'Allah Bâpa, 'awleh takhdîs Rôlh, kapada kabakhti'an dân pemertjîkan dârah Îſâj 'Elmeſêlh: taperbânjakhlah kirânja nikmet dân ſalâmet pada kâmu.

3 Segala pûdji bagi 'Allah jang Bâpa Tûhan kâmij Îſâj 'Elmeſêlh, jang tûrut mahâ besàr rahhmetnja ſudah per'ânakhkan kâmij pûla kapada 'âſa jang hîdop 'awleh kabangkîtan Îſâj 'Elmeſêlh deri 'antâra 'awrang mâti p,

4 Kapada ſawâtu pusâka, jang tijâda kabinasâ'an, dân tijâda katjorîngan, dân tijâda kalajuwan, jang ſudah terſimpan didâlam ſawrga bagi kâmu:

5 Sedàng kâmu dekawâlij dengan khowat 'Allah 'awleh 'îmân, kapada chalâts jang 'ada sadija 'âkan denjatâkan pada mâſa jang 'âchir.

6 Dengan ſijâpa kâmu termâſa, ſedàng ſakârang ſakotîka (ſakîra p 'ada 'ûſah) kâmu ſudah berduka dâlam bâgej p djenis pertjawbâ'an:

7 Sopâja katulûſan 'îmân kâmu, jang lebèh 'indah deri pada 'amàs jang hîlang dân tersûdi 'awleh 'âpij, 'itu kadapâtan 'âkan pudji'an, dân khormat, dân kamulijâ'an, pada mâſa kanjatâ'an Îſâj 'Elmeſêlh:

8 Jang ſudah tijâda kâmu melîhat hânja meng'âſeh djûga: kapada ſijâpa ſakârang, welâkin kâmu tijâda memandang hânja pertjâja djûga, kâmu termâſa dengan ſawâtu kaſukâ'an jang tijâda terkatâkan dân jang hâros demulijâkan:

9 Sambil ber'awleh ſâkhibet 'îmân kâmu, jaknij chalâts djîwa p.

10 'Âkan chalâts jang mâna ſudah detanjâkan dân ſudah depariksâkan ſegala Nabìj, jang ſudah bernubuwet 'âkan khâl nikmet jang ſudah de'adâkan pada kâmu:

11 Sambil memariksâ'ij 'âkan mâſa mâna 'âtaw butapa Rôlh 'Elmeſêlh, jang 'adâlah didâlam marîka 'itu, menandâ'ij dân dihûlu berſjaksîkan ſegala perâſa ſangsâra jang 'âkan berlâku ka'âtas 'Elmeſêlh, dân ſegala kamulijâ'an jang komedijennja.

12 Kapada ſijâpa ſudah denjatâkan, bahuwa

bûkan bagi ſendirînja tetâpi bagi kâmij marîka 'îtu ſudah memarentahkan ſegala perkâra 'îni, jang ſakâraŋ ſudah dechabarkan pada kâmu 'awleh 'awraŋ jang ſudah memberîta 'Indjîl pada kâmu 'awleh Rôhhu-'lkhudus jang telàh tersûroh deri dâlam ſawrga, kapada jang mâna ſegala Melâ'îkat ber'ingin menindjuw.

13 Sebàb 'îtu dengan meng'îkat pinggang ſakhal kâmu, dàn dengan djîman hendakhlah kâmu ber'âſa balâka kapada nikmet, jang deſampejkan kapada kâmu pada mâſa kanjatâ'an Kîſâj 'Elmesêlh.

14 Saperìj 'ânakh p jang berbowat kabakhtî'an, djângan kâmu meng'ambil kalakuwan ſegala ka'inginan, jang dihûlu kâla 'adâlah pada kâmu dâlam djâhilijet kâmu:

15 Tetâpi ſeperti Tûhan jang ſudah mendokâ kâmu 'îtu 'ada khudus, maka hendakhlah kâmu ſendîrij lâgi djâdi khudus pada ſaganàp perdjalânanmu,

16 'Awleh kârana ſebàb ſudah tersûrat: hendakhlah kâmu 'ada khudus, kârana 'âku 'îni 'ada khudus.

17 Dàn djikalaw kâmu menjebût dija 'âkan bâpa jang menghukumkan dengan tijâda 'angkat mûka 'awraŋ menûrut kardja mâſing p ſa'awraŋ, maka hendakhlah kâmu berdjâlan dengan tâkot ſaganàp wakhtu padudôkan kâmu lamânja:

18 Sedàng kâmu tâhu bahuwa bûkan dengan bâraŋ p jang kabinasâ'an, deri pada pejrakh 'âtaw 'amàs, kâmu ſudah detubûs deri dâlam perdjalânanmu jang ſija p 'îtu, jang 'awleh nejnekh mawjang telàh deſarahkan pada kâmu:

19 Tetâpi dengan mahâ 'indah dârah 'Elmesêlh, jang 'ada ſawâtu 'ânakh domba jang tijâda bertjelâ dàn tijâda bertjôring:

20 Jang ſonggohpawn ſudah de'ikâlamkan dihûlu deri pada 'asâs dunjâ, tetâpi ſudah denjatâkan pada ſegala mâſa jang 'âchir 'îni 'awleh kârana kâmu:

21 Kâmu jang 'awlehnja 'îtu pertjâja 'âkan 'Allah, jang ſudah membangkitkan dija deri 'antâra 'awraŋ mâti p, dàn ſudah karunjâkan padânja kamulijâ'an, ſopâja 'îmân dàn radjâ kâmu 'ada tatàp kapada 'Allah.

22 Sedàng kalàkh kâmu ſudah ſutjîkan djîwa p mu dengan berbowat thâkat pada takhkhîkh 'awleh Rôhh, dâtaŋ kapada peng'âſeh sûdâra bersûdâra jang tijâda bertjûlas, maka hendakhlah kâmu râmej p meng'aſêhij ſa'awraŋ 'âkan ſa'awraŋ dengan hâti jang henìng:

23 Kâmu jang ſudah deper'ânakhkan pûla bûkan deri pada benèh jang kabinasâ'an, hânja jang tijâda kabinasâ'an, 'awleh kalâm 'Allah jang hîdop dàn jang tinggal ſampej ſalâma p nja.

24 Kârana ſamowa dâging ſaperìj tomboh p an 'adânja, dàn ſamowa kamulijâ'an mânuſija ſaperìj bûnga tomboh p an 'adânja. Tomboh p an 'îtu ſudah kakerîngan, dàn bungânja ſudah lûroh:

25 Tetâpi fermân mahâ besàr Tûhan 'îtu tinggal ſampej ſalâma p nja: 'adapawn 'inîlah fermân 'îtu jang telàh deberitâkan kapada kâmu.

FATSAL JANG KA II.

1 BAgîtu kalàkh hendakhlah kâmu menanggalkan ſamowa kadjahâtan, dàn ſamowa pembohôngan, dàn katjulâſan, dàn kadangkejan, dàn ſamowa peng'ompâtan,

2 Dàn ſaperìj ka'ânakh p jang bahâruw ſudah taper'ânakh, hendakhlah kâmu rinduw dendam kapada 'ajer sûſuw jang ſamâta p ſakhlij, ſopâja 'awlehnja 'îtu kâmu bertambah p:

3 Djikalaw djûga kâmu ſudah râſa bahuwa mahâ besàr Tûhan 'ada mûrah.

4 Kapada ſijâpa 'apabîla kâmu berdâtaŋ ſaperìj kapada ſawâtu bâtu jang hîdop, jang ſonggohpawn ſudah terbowaŋ 'awleh mânuſija p, tetâpi jang sâma 'Allah ſudah terpîleh, dàn 'indah 'adânja:

5 Maka hendakhlah kâmu ſendîrij lâgi deper'ûſah ſaperìj bâtu p jang hîdop, mendjâdi ſawâtu rûmah rôhhânij, mendjâdi 'Imâmet jang khudus, 'âkan perſombahkan babarapa perſombâhan rôhhânij, jang 'ada khabûl pada 'Allah 'awleh Kîſâj 'Elmesêlh.

6 Sebàb 'îtu lâgi babûnji riwâjet didâlam Sûrat p an: lihatlah 'âku per'âlaskan di-Tsijawn ſawâtu bâtu pendjûrej dihûdjong, jang terpîleh, jang 'indah: maka ſijâpa jang pertjâja 'âkan dija, tijâda 'ija 'âkan bermâluw.

7 Bagi

7 Bagi kâmu kalàkh jang pertjâja 'ijâlah ka-'indâhan: tetâpi pada 'awrang durhâka dekatâkan, bâtu jang 'awrang per'ûſah ſudah membowang,'ija 'ítu ſudah djâdi 'âkan hûlu pendjûrej, dan ſawâtu bâtu kaſontôhan, dan ſawâtu bâtu kârang kabimbângan:

8 Jaxnij pada ſegala 'awrang jang berſontoh kapada kalâm 'ítu, ſambil berdurhâka, kapada jang mâna marîka 'ítu lâgi ſudah tertantu.

9 Tetâpi kâmu 'îni 'ada ſawâtu bangſa jang terpîleh, ſawâtu 'Imâmet karadjâ'an, ſawâtu chalîkhah jang khudus, ſawâtu khawm jang taper'awleh: ſopâja kâmu menchabarkan ſegala kabidjîkan Tûhan, jang ſudah memanggil kâmu kaluwar deri dâlam kalàm dâtang kapada tarangnja jang xadjîb.

10 Kâmu jang dihûlu kâla 'adâlah bûkan khawm, hânja ſakârang kâmu 'ada khawm 'Allah: jang dihûlu kâla ſudah tijâda deſajângij, hânja ſakârang ſudah deſajângij.

11 Hej 'awrang kekâſeh p, 'âku natsilhetkan kâmu ſaperìj 'awrang padûdokh dan dâgang, hendakhlah kâmu menahânij dirîmu deri pada ſegala ka'ingînan kadagingan, jang merg'ardjâkan paparângan lâwan djîwa:

12 Hendakhlah kâmu melakûkan perdjalânanmu di'antâra CHalâjikh dengan ſapâtutnja: ſopâja pada khâl jang mâna 'awrang berdjâhatkan kâmu ſa'awleh p 'awrang fâſikh, marîka 'ítu deri pada ſegala perbowâtan jang tsâlikh, jang detejngokhnja didâlam kâmu, dâpat memulijâkan 'Allah pada hârij perg'ondjôngan.

13 Hendakhlah kalàkh kâmu 'ada taxalokh kabâwah ſaſawâtu mertabet mânuſija 'awleh kârana ſebàb mahâ besàr Tûhan: mâwu kabâwah Râdja, ſedàng 'ija 'ada jang depertuwan:

14 Mâwu kabâwah 'Adapâti p, ſedàng 'ija 'ada jang telàh detîtahkan 'awlehnja, ſonggohpawn 'âkan ſjikſa pada ſegala 'awrang fâſikh, tetâpi 'âkan pûdji pada ſegala 'awrang tsâlikh.

15 Kârana demikijen 'îni 'ada kahendakh 'Allah, ſopâja dengan berbowat bâjik kâmu menompat mûlut pada djahâlet ſegala 'awrang babàl:

16 Salâku 'awrang maredhejka, dan djângan ſalâku 'awrang jang mempunjâ'ij kamaredhejkâ'an 'ítu 'âkan tudôngan kadjahâtan, hânja ſalâku hamba p 'Allah.

17 Berîlah khormat 'âkan ſaſa'awrang: kâſehlah 'âkan persûdarâ'an: tâkotlah 'âkan 'Allah: berîlah khormat 'âkan Râdja.

18 Hej ſegala hamba ſarûmah, hendakhlah kâmu 'ada taxalokh dengan ſapunòh tâkot kabâwah Tuwan p, bûkan sâdja kabâwah ſegala jang bâjik dan mûrah, tetâpi lâgi kabâwah ſegala jang bîngis.

19 Kârana 'itûlah nixmet, djikalaw bârang ſa'awrang 'awleh kârana ſatâhu hâti dihadâpan 'Allah 'ítu mendirîta kaſuſâhan, ſambil merasâ'ij ſangsâra tijâda dengan ſabenarnja.

20 'Antah 'apâtah pûdji 'ítu, djikalaw kâmu bertâhan mâna kâmu ſudah berdawſa, lâlu detampejling? tetâpi djikalaw kâmu bertâhan mâna kâmu berbowat bâjik, lâlu merasâ'ij ſangsâra, 'itûlah nixmet sâma 'Allah.

21 Kârana kapada khâl 'îni kâmu ſudah terpanggil, ſedàng lâgi 'Elmeſêkh ſudah merasâ'ij ſangsâra kârana kâmij, ſambil meninggalkan bagi kâmij ſawâtu telâdan, ſopâja kâmu merg'îkot tâpakh p nja.

22 Jang ſudah tijâda berbowat bârang dawſa, dan bârang bôhong ſudah tijâda kadapâtan dâlam mûlutnja.

23 Jang, tatkâla 'ija depermâkej, ſudah tijâda permâkej pûla, tatkâla 'ija merasâ'ij ſangsâra, ſudah tijâda merg'âmang: tetâpi ſudah ſarahkan 'ítu kapada Tûhan jang mengkhukumkan dengan ſabenarnja.

24 Jang 'ija ſendîrij ſudah mendjondjong ſegala dawſa kâmij didâlam tûbohnja di'âtas tijang kâjuw: ſopâja hâbis kâmij mâti dengan membowang dawſa p, kâmij hîdop dengan menjampejkan xadâlet: jang 'awleh lîjat p nja kâmu ſudah deſombohkan.

25 Kârana kâmu 'adâlah ſaperìj domba p jang ſaſàt: tetâpi ſakârang kâmu ſudah dekombalîkan kapada Gombâla dan 'Uskhuf djîwa p kâmu.

FATSAL JANG KA III.

1 SAbâgej lâgi, hej ſegala bîni p, hendakhlah kâmu taxalokhkan dirîmu pada ſu-

wâmij p mu jang châts: ſopâja lâgi djikalaw bârang 'awrang lâki p durhâka kapada kalâm, marîka 'îtu deperlâba 'awleh perdjalânan bîni p nja lâjin deri pada kalâm 'îtu:

2 Satelàh hâbis marîka 'îtu menejngokh perdjalânanmu jang sûtjij dengan tâkot.

3 Jang perhijâſannja hendakhlah 'ada, djângan bârang jang diluwar dengan meng'ânjam rambot, dàn berpâkej 'amàs, 'âtaw meng'enâkan bâgej p pakâjin:

4 Tetâpi parângij hâti mânuſija jang bâthin, 'îtu 'ada dengan perij jang tijâda kabinasâ'an pada njâwa jang djînakh dàn ſunija, jang 'ada besàr hargânja dihadâpan 'Allah.

5 Kârana demikijen lâgi dihûlu kâla ſegala bîni jang khudus, jang telàh ber'âſa kapada 'Allah, 'îtu ſudah mengbijâſij ſendirînja, ſambil taxalokhkan dirînja kapada ſuwâmij p nja jang châts:

6 Seperti Sârah ſudah dengar p an 'âkan 'Ibrâhîm, pada khâl denamâ'înja dija 'îtu Tuwan, jang kâmu ſudah djâdi 'ânakh p nja, manakâla kâmu berbowat bâjik, dàn tijâda tâkot deri pada bârang peng'adjûtan.

7 Sabâgej lâgi, hej ſegala ſuwâmij, hendakhlah kâmu dûdokh ſerta marîka 'îtu dengan budij, ſambil memberij khormat pada pagâwej kaparampuwânan jang terlemàh, ſedàng kâmu lâgi 'ada ſerta wâritz nixmet kahidôpan: ſopâja ſegala minta doxâmu djângan detagahkan.

8 Dàn pada 'âchirnja, hendakhlah ſamowa kâmu berſahâti, balàs 'âkan 'awrang, meng'âſeh sûdâra p, berpíluw, bakardja dengan lombot mânis:

9 Djângan kâmu membâlas djâhat ganti djâhat, 'âtaw mâkej ganti mâkej: tetâpi dengan chilâfnja hendakhlah kâmu memberkâtij: ſedàng kâmu tâhu bahuwa kâmu ſudah terdoxâ kapada khâl 'îni, ſopâja kâmu berpuſakâ'ij berkat.

10 Kârana bârang ſijâpa jang hendakh meng'âſeh kahidôpan, dàn melîhat hârij p jang bâjik, hendakhlah 'ija perhentîkan lidahnja deri pada djâhat, dàn bibir p mûlutnja 'âkan djângan meng'atâkan bârang bôhong.

11 Hendakhlah 'ija lâlu deri pada djâhat, dàn berbowat bâjik: hendakhlah 'ija mentjahârij dâmej, dàn mengbambat dija 'îtu.

12 Kârana mâta p mahâ besàr Tûhan menîlikh kapada 'awrang xâdil, dàn telînga p nja kapada pemohônannja: tetâpi khadlret mahâ besàr Tûhan lâwan bârang ſijâpa jang berbowat djâhat.

13 'Antah ſijapâtah dija 'îtu jang 'âkan berbowat djâhat pada kâmu, djikalaw kâmu 'ada penûrut kabajîkan?

14 Tetâpi djikalaw lâgi kâmu merasâ'ij ſangsâra 'awleh kârana ſebàb xadâlet, nistjâja kâmu 'ada berbahagija: dàn deri kârana tâkotnja djângan kâmu tâkot, dàn djângan kâmu terhâruw:

15 Tetâpi hendakhlah kâmu mengkhuduskan mahâ besàr Tûhan 'Allah didâlam hâti p mu: dàn ſantijâſa hendakhlah kâmu 'ada ſadija 'âkan memberij xudzur pada ſaſa'awrang jang menontut deri pada kâmu perkirâ'an 'âkan 'âſa 'îtu jang 'ada didâlam kâmu, dengan kadjinâkan hâti dàn katakôtan.

16 Hendakhlah kâmu ber'awleh ſatâhu hâti jang bâjik, ſopâja pada khâl jang mâna 'awrang berdjâhatkan kâmu ſa'awleh p 'awrang fâſikh, marîka 'îtu bermâluw jang meng'ompat 'âkan perdjalânanmu jang tsâlikh dâlam 'agama 'Elmesêkh.

17 Kârana lebèh bâjik kâmu merasâ'ij ſangsâra (djikalaw dekahendâkij maſji'at 'Allah) dengan berbowat bâjik, deri pada dengan berbowat djâhat.

18 Kârana lâgi 'Elmesêkh ſakâli ſudah merasâ'ij ſangsâra kârana dawſa p, jang xâdil 'îtu kârana ſegala 'awrang jang bûkan xâdil: ſopâja 'ija membâwa kâmij mengbâdap 'Allah, jang ſonggohpawn ſudah dematîkan dâlam dâging, tetâpi ſudah dehîdopkan 'awleh Rôkh:

19 Dengan jang mâna lâgi 'ija ſudah ber'angkat menchothbatkan pada ſegala 'arwâkh jang didâlam pandjâra,

20 Jang dihûlu kâla ſudah durhâka, tatkâla kapandjângan hâti 'Allah ſakâli ſudah bertanggoh pada hârij p Nôkh, bilamâna Bahtarâ ſudah terdendânij: dâlam jang mâna ſedîkit ('ija 'îtu dawlâpan) 'awrang ſudah depaliharâkan ditengah p 'âjer 'îtu.

21 Jang

21 Jang pûnja ganti telâdan, jaxnij permandijan 'îtu, ſakârang lâgi memaliharâkan kâmij, bûkan 'îtu jang 'ada penanggâlan dâkij tûboh, tetâpi 'îtu jang 'ada pertanjâ'an ſatâhu hâti jang bâjik kapada 'Allah 'awleh kabangkîtan Xîsâj 'Elmesêh,

22 Jang 'ada pada kânan 'Allah, jang ſudah ber'angkat nâjik kaſawrga, hâbis 'ija menaxalokhkan kabâwah ſendirînja ſegala Melâ'îkat, dan peng'awasâ'an, dan penggahijan.

FATSAL JANG KA IV.

1 SEdang kalakh 'Elmesêh ſudah merasâ'ij ſangsâra kârana kâmij dâlam dâging, maka hendakhlah kâmu 'îni lâgi berſindjâta kîra p an 'îtu djûga, jaxnij, bahuwa bârang ſijâpa jang ſudah merasâ'ij ſangsâra dâlam dâging, 'ija ſudah berhenti deri pada dawſa,

2 'Âkan djângan hîdop lâgi menûrut ſegala ka'inginan mânuſija p, tetâpi menûrut kahendakh 'Allah djûga, ſalâgi tinggal mâſa dâlam dâging 'îtu.

3 Kârana padâlah bagi kâmij, bahuwa pada mâſa kahidôpan 'îtu jang ſudah lâlu kâmij ſudah melakûkan kahendakh ſegala CHalâjikh, dan ſudah berdjâlan menûrut bâgej p pertjabûlan, ka'inginan, peng'irôpan 'ajer 'angawr, pendemâpan, peminôman râmej p, dan penjombâhan berhâla jang kharâm.

4 Pada khâl jang mâna marîka 'îtu pûra p kan dirînja halât, manakâla tijâda kâmu ſerta lârij kapada katuwângan lebèh p an 'îtu djûga, dan menghôdjat kâmu:

5 Jang 'âkan memberij perkirâ'an pada Tûhan jang 'ada ſadija âkan menghukumkan ſegala 'awrang jang hîdop dan jang mâti.

6 Kârana 'âkan makhtsûd 'îni lâgi 'Indjîl ſudah deberitâkan pada 'awrang mâti p, ſopâja marîka 'îtu ſonggohpawn dekhukumkan tûrut perij mânuſija p dâlam dâging, tetâpi hîdop tûrut karunjâ 'Allah dengan njâwa.

7 'Adapawn kaſudah p an ſegala ſaſawâtu 'îtu ſudah damping: hendakhlah kalakh kâmu 'ada ſederhâna, dan djâga p maſjghûl dengan minta doxâ.

8 Tetâpi hubâja p hendakhlah kâmu râdjin p menondjokh peng'asêhan ſa'awrang kapada ſa'awrang: kârana peng'asêhan 'âkan menûdong kabanjâkan dawſa p.

9 Hendakhlah kâmu ſuka berdjâmuw p an ſa'awrang 'âkan ſa'awrang, tijâda dengan bârang sûngut.

10 Mâſing p ſa'awrang ſeperti 'ija ſudah tarîma karunjâ, hendakhlah 'ija demikijen memarentahkan dija 'îtu ſa'awrang kapada ſa'awrang, ſeperti mahâ bâjik bendahârij bâgej p nixmet 'Allah.

11 Djikalaw bârang ſa'awrang meng'ûtjap, hendakhlah 'ija meng'ûtjap ſa'awleh p bûnji kalimât 'Allah: djikalaw bârang ſa'awrang berchidmet, hendakhlah 'ija berchidmet ſa'awleh p deri pada khowat jang de'upajâkan 'Allah: ſopîja didâlam ſegala ſaſawâtu 'Allah demulijâkan 'awleh Xîsâj 'Elmesêh, bagi ſijâpa 'ada kamulijâ'an dan khowat deri pada kakâl ſampej kakâl. 'Âmîn.

12 Hej 'awrang kekâſeh p, djângan kâmu melakûkan dirîmu halât pada kahangâtan kaſukâran di'antâra kâmu, jang di'adâkan pada kâmu 'âkan pertjawbâ'an, ſa'awleh p bârang jang halât berlâku ka'âtas kâmu:

13 Tetâpi ſeperti kâmu ſudah ber'awleh perſakutuwan 'âkan perâſa ſangsâra 'Elmesêh, bagîtu hendakhlah kâmu ſuka tjita: ſopâja lâgi pada mâſa kanjatâ'an kamulijâ'annja kâmu dâpat ſuka tjita ſambil termâſa.

14 Djikalaw kâmu depertjelâkan 'awleh kârana ſebâb nâma 'Elmesêh, nistjâja kâmu 'ada berbahagija: kârana Rôh kamulijâ'an, 'ija 'îtu Rôh 'Allah, berhenti di'âtas kâmu: ſonggohpawn 'âkan marîka 'îtu, maka 'ija dehôdjat, tetâpi 'âkan kâmu, maka 'ija depermulija.

15 'Adapawn bârang ſa'awrang deri pada kâmu djângan merasâ'ij ſangsâra ſaperij ſa'awrang pembûnoh, 'âtaw pentjûrij, 'âtaw parlentej, 'âtaw ſaperij ſa'awrang penghintej kardja 'awrang lâjin p:

16 Tetâpi djikalaw ſaperij ſa'awrang Mesêhij, djângan 'ija bermâluw, hânja hendakhlah 'ija memulijâkan 'Allah dâlam khâl 'îni.

17 Kârana bahuwa mâſa ſudah damping, ſopâja hhukum mulâ'ij deri pada rûmah 'Allah: dan djikalaw dihûlu mulânja deri pada kâmij, 'apâtah garang 'âkan 'ada kaſudâhan ſegala 'awrang jang ſudah durhâka kapada 'Indjil 'Allah?

18 Dan djikalaw sûkar djûga 'awrang ṣâdil dechalâtskan, dimâna garang 'awrang fâſikh dan 'awrang berdawſa 'âkan kalihâtan?

19 Bagîtu kalakh lâgi ſegala 'awrang jang merasâ'ij ſangsâra menûrut kahendakh 'Allah, hendakhlah marîka 'îtu dengan berbowat perbowâtan jang ṣâlihh ſarahkan djîwa p nja kapada Tûhan, jang 'ada CHâlikh 'âmîn.

FATSAL JANG KA V.

1 SEgala Penatuwah jang 'ada di'antâra kâmu 'âku natsihhetkan, jang 'ada ſerta Penatuwah dan ſjakſi ſegala perâſa ſangsâra 'Elmesêhh, dan jang ſudah ber'awleh perſakutuwan 'âkan kamulijâ'an jang nanti denjatâkan,

2 Hendakhlah kâmu menggombalâkan kâwan 'Allah, jang 'ada di'antâra kâmu, ſambil menggardjâkan pakardjâ'an 'Uskhuf, djângan dengan kapaksâ'an, hânja dengan kaſahadjâ'an: dan djângan dengan menontut lâba jang kidjij, hânja dengan hâti jang ſadija:

3 Dan djângan ſalâku 'awrang jang 'ada depertuwan 'âtas pegângan pusâka mahâ besàr Tûhan, hânja jang ſudah djâdi telâdan p kâwan 'îtu.

4 Dan tatkâla Panghûlu Gombâla 'âkan hâbis kalihâtan, maka kâmu 'âkan ber'awleh mâkota kamulijâ'an 'îtu jang tijâda kalajuwan.

5 Sabâgej lâgi, hej 'awrang mûda p, hendakhlah kâmu 'ada taṣalokh kapada 'awrang tuwah p: dan hendakhlah ſamowa kâmu 'ada taṣalokh ſa'awrang kapada ſa'awrang: hendakhlah kâmu 'ada terhijas dengan karindâhan hâti: kârana 'Allah 'ada melâwan ſegala 'awrang jang besàr hatînja, tetâpi pada ſegala 'awrang jang rindah hatînja 'ija karunjâkan peng'aſijan.

6 Hendakhlah kalakh kâmu merindahkan dirîmu kabâwah tângan 'Allah jang berkhowat 'îtu, ſopâja detinggîkannja kâmu pada wakhtûnja.

7 Patârohlah ſamowa pertjintâ'an kâmu ka'âtasnja, kârana 'ija pabinâkan kâmu.

8 Hendakhlah kâmu 'ada djîman, dan berdjâga: kârana pelâwanmu, jaṣnij 'Iblîs, 'îtu meng'îdar p ſaperij ſa'ejkor sînga jang manîkas, mentjahârij 'âkan ſijâpa detalannja garang.

9 Kapada ſijâpa hendakhlah kâmu melâwan, ſambil tinggal tatàp dâlam 'îmân: ſedang kâmu tâhu bahuwa ſegala perâſa ſangsâra 'îtu djûga deſampejkan kapada persûdarâ'an kâmu, jang 'ada didâlam dunjâ.

10 'Adapawn 'Allah jang pôhon ſamowa niṣmet, jang ſudah memanggil kâmij dâtang kapada kamulijâ'annja jang kakàl 'awleh 'Elmesêhh Ṣîsâj, hâbis kâmij merasâ'ij ſangsâra ſokotîka djûga lamânja, 'ija djûga kirânja menjempornâkan, menatapkan, meng'âraskan, dan meng'âlaskan kâmu.

11 'Adâlah kirânja padânja kamulijâ'an dan khowat deri pada kakàl ſampej kakàl. 'Âmîn.

12 'Awleh chidmet Silwânus, sûdâra lâki p 'îtu jang ſatija dengan kâmu, ſeperti kuſangka, dengan ſapâtah ſedîkit 'îni 'âku ſudah menjûrat, ſambil natsihhetkan dan berſjaksîkan, bahuwa 'îni 'ada niṣmet 'Allah jang benàr 'îtu, dâlam jang mâna kâmu berdîrij.

13 Djamâṣat jang ſerta terpîleh 'îtu di-Bâbel memberij ſalâm pada kâmu, lâgi Markhus 'ânakhku lâki p 'îtu.

14 Berîlah ſalâm ſa'awrang pada ſa'awrang dengan ſawâtu kûtjop peng'aſêhan. 'Adâlah kirânja ſalâmet pada ſamowa kâmu jang 'ada dâlam 'agama 'Elmesêhh Ṣîsâj. 'Âmîn.

RISÂLET RASÛL PETRUS

Jang ṣâm dan kaduwa.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 SJîmawn Petrus, ſa'awrang hamba dan Rasûl Ṣîsâj 'Elmesêhh, kapada ſegala 'awrang jang ſudah ber'awleh 'îmân jang ſama 'indah 'îtu ſerta dengan kâmij, 'awleh ṣadâlet 'Ilah kâmij dan Muchalits kâmij Ṣîsâj 'Elmesêhh:

2 Taper-

2 Taperbânjaklah kirânja nixmet padā kâmu dān ſalâm 'awleh peng'enâlan 'Allah, dān Xîsāj Tûhan kâmij:

3 Seperti khowatnja 'Ilâhij ſudah meng'anugarahkan padā kâmij ſegala ſaſawâtu jang bergûna kapadā Hhajât, dān xibâdet, 'awleh peng'enâlan Tûhan, jang ſudah memanggil kâmij dâtang kapadā kamulijâ'an dān kabidjîkan:

4 'Awleh bârang jang mâna babarapa djandji'an jang terbesàr dān ter'indah ſudah de'anugarahkan padā kâmij, ſopâja 'awleh ſegala 'ītu djûga kâmu ber'awleh perſakutuwan 'âkan parânjij 'Ilâhij, hâbis kâmu lârij berlepàs dirîmu deri padā kabinasâ'an jang 'adā didâlam dunjâ 'awleh ka'ingînan.

5 Maka dengan menjampejkan ſaſawâtu karadjînan kapadā Hhâl 'ītu djûga, hendakhlah kâmu tambahkan kapadā 'îmânmu 'ītu kabidjîkan, dān kapadā kabidjîkan 'ītu peng'enâlan,

6 Dān kapadā peng'enâlan 'ītu kaſederhanâ'an, dān kapadā kaſederhanâ'an 'ītu katahânan, dān kapadā katahânan 'ītu xibâdet,

7 Dān kapadā xibâdet 'ītu peng'âſeh sûdâra bersûdâra, dān kapadā peng'âſeh sûdâra bersûdâra 'ītu peng'âſeh 'âkan ſakalijen 'awrang.

8 Kârana djikalaw ſegala perkâra 'îni 'adā padā kâmu, dān limpah dâlam kâmu, nistjâja tijâda 'ītu 'âkan meng'adâkan kâmu hampa 'ātaw tijâda berbowah kapadā peng'enâlan Tûhan kâmij Xîsāj 'Elmesêhh.

9 Tetâpi ſerta ſijâpa ſegala perkâra 'îni bûkan 'adā Hhâdlir, 'ija 'adā bûta, dān sîluw, ſedàng 'ija lûpa 'âkan kaſutji'an dawſa p nja jang dihûlu kâla 'ītu.

10 Sebàb 'ītu lebèh pûla, hej sûdâra p lâki p, hendakhlah kâmu merâdjinkan dirîmu 'âkan djadîkan daxwat dān 'itsthifāj kâmu 'ītu togòh. Kârana dengan berbowat ſegala perkâra 'îni tijâda penah kâmu 'âkan berſontoh.

11 Kârana demikijen 'îni râmej p 'âkan de'upajâkan padā kâmu kamasôkan kadâlam karadjâ'an kakàl Tûhan dān Muchalits kâmij Xîsāj 'Elmesêhh.

12 Sebàb 'ītu tijâda 'âku 'âkan lâlej deri padā meng'ingatkan kâmu ſantijâſa 'âkan ſakalijen 'îni, welâkin kâmu meng'atahuwij 'ītu, dān ſudah detatapkan didâlam tahhkhîkh jang Hhâdlir 'ītu.

13 Maka 'âku ſangka 'adā Hhakh, ſalâgi 'âku 'adā didâlam tarâtakh 'îni, 'âkan mendjagâkan kâmu 'awleh peng'ingâtan:

14 Sedàng 'âku tâhu bahuwa penanggâlan tarâtakhku ſegaràh 'âkan djâdi, ſeperti lâgi Tûhan kâmij Xîsāj 'Elmesêhh ſudah menjatâkan padâku.

15 Tetâpi 'âku 'âkan merâdjinkan dirîku lâgi padā tijap p kotîka, ſopâja komedijen deri padā zawâlku kâmu dâpat ber'ingat p an 'âkan ſegala perkâra 'îni.

16 Kârana ſudah tijâda kâmij menûrut tûtor p an jang deperbôla dengan xilmuw Hhikmet, tatkâla kâmij ſudah memaxlûmkan padā kâmu peng'awasâ'an dān kadatângan Tûhan kâmij Xîsāj 'Elmesêhh, tetâpi kâmij ſudah 'adā muſjâhid djalâletnja 'ītu djûga.

17 Kârana 'ija ſudah tarîma Hhormat dān kamulijâ'an deri padā 'Allah Bâpa, tatkâla ſawâtu ſawâra jang ſabagîni ſudah terbâwa kapadânja deri padā kamulijâ'an jang mahâ besàr 'ītu: 'ija 'îni 'adā 'ânakhku lâki p jang kekâſeh, 'âkan ſijâpa 'âku 'îni radlâ.

18 Maka ſawâra 'ītu djûga kâmij 'îni ſudah dengar, tatkâla 'ītu terbâwa deri dâlam lângit, 'apabîla kâmij 'adâlah ſertânja di'âtas bûkit jang khudus 'ītu.

19 Maka 'adā padā kâmij kalâm nubuwet jang terlâlu 'âmat togòh 'adânja: maka ſabâjik kâmu bowat, mâna kâmu 'ingat 'âkan dija 'ītu, ſa'awleh p 'âkan ſawâtu sûloh, jang bertjahâja padā ſawâtu tampat jang kalàm, ſahingga maka hârij kaſijângan, dān bintang tſubuh terbit didâlam hâti kâmu.

20 Sedàng kâmu dihûlu meng'atahuwij Hhâl 'îni, bahuwa bârang nubuwet jang dâlam 'Elkitâb 'ītu bûkan 'adā deri padā xibâret xakhal 'awrang jang châts.

21 Kârana nubuwet 'ītu dihûlu kâla ſudah tijâda terbâwa 'awleh kahendakh mânuſija, tetâpi babarapa xibâdu-'llah jang khudus, jang ter'âdjakh 'awleh Rôhhu-'lkhudus, 'ītu ſudah meng'ûtjap dija 'ītu.

FATSAL

FATSAL JANG KA II.

1 ADapawn ſudah 'ada lâgi babarapa Nabij dusta di'antâra khawm, ſeperti lâgi di'antâra kâmu 'âkan 'ada babarapa gûruw dusta, jang 'âkan memâſokhkan dijam p babarapa bidzat jang berbinâſa, 'itupawn dengan menjangkal Tûhan jang ſudah menubûs dija, dan membâwa ka'âtas ſendirînja ſawâtu kabinasâ'an jang ſegaràh dâtang.

2 Maka bânjakh 'awrang 'âkan menûrut ſegala kabinasâ'an marîka 'itu, 'awleh ſijâpa djâlan takhkhîkh 'itu 'âkan dehôdjatkan.

3 Maka 'awleh kikîran dengan bâgej p perkatâ'an bûdjokh p marîka 'itu 'âkan meng'adâkan ſawâtu pernijagâ'an deri pada kâmu: 'âtas ſijâpa khukum 'itu deri dihûlu kâla tijâda 'ada hampa, dan kabinasâ'annja tijâda meng'antokh.

4 Kârana djikalaw 'Allah ſudah tijâda sâjang 'âkan ſegala Melâ'îkat jang ſudah berdawſa, tetâpi, hâbis detûlakhkannja marîka 'itu kadâlam nâraka, ſudah ſarahkan dija kapada rantej p kalàm 'âkan deſimpan kapada khukum:

5 Dan ſudah tijâda sâjang 'âkan dunjâ jang lâma, tetâpi ſudah memaliharâkan Nôkh CHathîb zadâlet 'itu dengan 'iſij rûmahnja dawlâpan 'awrang bânjakhnja, tatkâla 'ija ſudah membâwa 'ampûhan ka'âtas dunjâ tampat 'awrang fâſikh p:

6 Dan ſudah mengkhukumkan 'âtas negerij Sedawm dan Zamawrâ dengan bâlikh belàh, ſambil membâkar dija 'itu hâbis mendjâdi hâbuw, dan ſudah menâroh dija 'itu 'âkan telâdan pada ſegala 'awrang jang nanti hîdop dengan fuſûkhnja:

7 Dan ſudah melûputkan Lawth 'awrang zâdil 'itu, jang ſudah deperlelahkan 'awleh perdjalânan ſegala 'awrang kharâm zâdeh jang maſjghûl dengan pertjabûlan.

8 (Kârana lâki p jang zâdil 'ini, ſamantâra 'ija ſudah dûdokh diteengah p marîka 'itu, deri pada ſahârij dâtang kapada ſahârij ſudah menggudâkan djiwânja jang zâdil 'awleh melihat dan menengar ſegala perbowâtannja jang thâghij.)

9 Bagîtu mahâ besàr Tûhan tâhu melepaskan ſegala 'awrang zâbid deri dâlam pertjawbâ'an, dan ſimpan ſegala 'awrang dhâlim ſampej kapada hârij khukum 'âkan deſjiksâkan.

10 Tetâpi terlebeh ſegala 'awrang jang berdjâlan meng'îkot dâging dengan ka'ingînan katjorîngan, dan memudahkan patuwânan: jang 'ada nâkal, jang karàs hatînja, jang tijâda tâkot deri pada menghôdjat ſegala 'awrang jang mulija:

11 Sedang ſegala Melâ'îkat, jang 'ada berkalebêhan dengan karasnja dan gahînja, tijâda membâwa bârang khukum hôdjat 'âtas marîka 'itu dihadâpan mahâ besàr Tûhan.

12 Tetâpi 'awrang 'ini, ſeperti khajwân jang bûkan nâthikh, jang tûrut nafsûnja, dan ſudah taper'ânakh 'âkan detangkap dan 'âkan debûnoh, ſedang 'ija menghôdjat bârang jang tijâda 'ija meng'arti, maka 'ija 'âkan derûſakhkan didâlam karusâkannja:

13 Dan 'âkan ber'awleh 'ûpah dhulâmet, ſedang 'ija membîlang ladzetnja jang ſahârij p 'itu 'âkan kagamârannja, jang 'ada tjôring p dan tjelâ p, dan bergamàr dâlam ſegala perſasâtannja, tatkâla 'ija berdjâmuw p an dengan kâmu:

14 'Ada pada marîka 'itu mâta p jang punòh dengan permukâhan, dan jang tijâda berhenti deri pada berdawſa: ſambil meng'ompikh ſegala djiwa jang tijâda tatàp, jang mempunjâ'ij hâti jang deperbejasâkan dengan kikîran, 'ijâlah 'ânakh p kakutôkan:

15 Jang, hâbis 'ija meninggalkan djâlan jang betûl, ſudah ſasàt, ſambil meng'îkot djâlan Bilzam 'ânakh lâki p Bezawr, jang ſudah meng'aſêhij 'ûpah dhulâmet:

16 Tetâpi 'ija ſudah ber'awleh penghardîkan thoghjânnja jang châts: kârana binâtang kelûw jang berdânam 'itu ſudah babûnji dengan ſawâra mânuſija, dan ſudah tagahkan kababâlan Nabij 'itu.

17 'Awrang 'ini 'ada mâta p 'ajer jang tijâda ber'âjer, 'âwan p jang tergaràkh 'awleh pûting balijong, bagi ſijâpa golîta jang 'âmat kalàm 'itu terſimpan ſampej ſalâma p nja.

18 Kârana ſedang marîka 'itu meng'atâkan kaſija p an jang 'âmat djumâwa, maka 'ija meng'ompikh 'awleh ſegala ka'ingînan dâging, dan 'awleh babarapa pertjabûlan 'itu ſegala 'awrang jang ſonggoh p ſudahlah lârij berlepàs dirînja deri

pada

pada ſegala 'awrang jang berdjâlan p dengan ſasàt:

19 Sambil berdjandjij kamaredhejkâ'an pada marîka 'îtu, ſedang ſendirînja 'ada hamba p karusâkan: kârana 'awleh ſijâpa bârang ſa'awrang ſudah de'alahkan, pada dija 'îtu lâgi 'ija ſudah deperhambâkan.

20 Kârana djikalaw marîka 'îtu, hâbis 'ija lârij berlepàs dirînja deri pada ſegala kadjorîngan dunjâ 'awleh peng'enâlan mahâ Tûhan dan Muchalits Ngîsâj 'Elmesêth, dan pûla demaſghulkan dengan ſegala perkâra 'îni, de'alahkan 'awlehnja, maka 'âchirnja ſudah djâdi lebèh djâhat deri 'awalnja.

21 Kârana 'adâlah djûga lebèh bâjik pada marîka 'îtu, djikalaw ſudahlah tijâda 'ija meng'enàl djâlan nadâlet, deri pada 'ija, ſatelàh ſudah dekenalnja dija 'îtu, berpâling dirînja deri pada penjurôhan jang khudus, jang ſudahlah deſarahkan padânja.

22 Tetâpi 'âtas marîka 'îtu ſudah berlâku bârang jang dekatâkan dengan ſawâtu peng'âta jang benàr; 'andjing ſudah kombâli kapada montahnja jang châts: dan bâbi betîna jang ſudah terbâſoh 'îtu kapada gûling p an didâlam lompor.

FATSAL JANG KA III.

1 HEj 'awrang kekâſeh p, bahuwa ſakârang 'âku menjûrat kapada kâmu risâlet jang kaduwa 'îni, dâlam jang mâna 'âku mendjagâkan hâti kâmu jang tûlus 'awleh peng'ingâtan:

2 Sopâja kâmu 'îngat 'âkan ſegala perkatâ'an jang dihûlu telàh dekatâkan 'awleh ſegala Nabij jang khudus, dan 'âkan penjurôhan kâmij 'îni, jang 'ada Rasûl p mahâ Tûhan dan Muchalits:

3 Sambil dihûlu meng'atahuwij khâl 'îni, bahuwa pada hârij p jang 'âchir 'âkan dâtang babarapa 'awrang penjindir, jang 'âkan berdjâlan menûrut ſegala ka'ingînannja jang châts:

4 Dan 'âkan berkâta: dimâna garàng 'ada djandji'an kadatângannja? kârana deri pada hârij 'îtu tatkâla ſegala nejnekh mawjang ſudah mangkat ber'âduw, maka ſegala ſaſawâtu tinggal bagîtu ſeperti deri pada permulâ'an kadjadi'an.

5 Kârana dengan ſahadjânja perkâra 'îni 'ada terbûni pada marîka 'îtu, bahuwa dengan fermân 'Allah ſegala lângit ſudah 'ada deri pada purbakâla, dan bûmi jang berdîrij deri pada 'âjer dan 'awleh 'âjer 'îtu.

6 'Awleh bârang jang mâna dunjâ, jang pada tatkâla 'îtu 'adânja, ſudah hîlang tertûdong dengan 'âjer 'ampûhan.

7 Tetâpi ſegala lângit dan bûmi, jang 'ada pada mâſa ſakârang, 'îtu ſudah deperbendâkan 'awleh fermân 'îtu djûga, dan terſimpan kapada 'âpij ſampej kapada hârij khukum dan faſâd ſegala 'awrang fâſikh.

8 Tetâpi ſawâtu perkâra 'îni djângan 'ada terbûni pada kâmu, hej 'awrang kekâſeh p, bahuwa ſawâtu djûga hârij ſâma mahâ besàr Tûhan 'ada ſeperti ſarîbu tâhon, dan ſarîbu tâhon ſeperti ſawâtu djûga hârij.

9 Mahâ besàr Tûhan tijâda perlambatkan djandji'an, (ſeperti bârang 'awrang membîlang 'îtu 'ada perlambâtan) tetâpi 'ija pandjang hatînja 'âkan kâmij, tijâda 'ija menghendâkij bârang 'awrang hîlang, hânja ſakalijennja dâtang kapada tawbat.

10 Tetâpi hârij mahâ Tûhan 'îtu 'âkan dâtang ſeperti ſa'awrang pentjûrij pada mâlam, pada jang mâna ſegala lângit 'âkan lâlu linnjap dengan ſawâtu gomûroh, dan ſegala nanâtsîr 'âkan detûnu dan derombakh, lâgi bûmi dan ſegala kardja jang 'ada padânja 'îtu 'âkan detûnu hâbis.

11 Sedàng kalàkh ſamowa perkâra 'îni derombakh, ſabagimâna hâros lakûmu 'ada dâlam ſegala perdjalânan dan nibâdet jang khudus:

12 Sambil menanti dan berſegaràh kapada kadatângan hârij 'Allah, pada jang mâna ſegala lângit jang terpâſang 'awleh 'âpij 'îtu 'âkan derombakh, dan ſegala nanâtsîr jang detûnu 'îtu 'âkan 'antjor?

13 Tetâpi 'âtas djandjînja kâmij menantîkan lângit p bahâruw dan bûmi bahâruw, dâlam jang mâna dûdokh nadâlet.

14 Sebàb 'îtu, hej 'awrang kekâſeh p, ſedàng kâmu menantîkan ſegala perkâra 'îni, hendakhlah kâmu merâdjinkan dirîmu 'âkan kadapâtan

tan 'awlehnja dengan dâmej tijâda bertjôring dan tijâda bertjelâ:

15 Dan hendakhlah kâmu kîra p kan kapandjângan hâti Tûhan kâmij 'îtu 'âkan chalâts: ſeperti lâgi Pawlus sûdâra kâmij jang kekâſeh 'îtu ſudah menjûrat kapada kâmu, tûrut kabidjâkan jang telàh de'anugarahkan padânja:

16 Seperti lâgi didâlam ſamowa risâlet, ſambil meng'ûtjap didâlamnja 'îtu 'âkan ſegala perkâra 'îni: 'antâra jang mâna 'ada bârang perkâra jang sûkar 'âkan meng'arti, bârang jang ſegala 'awrang jang tijâda tapel'âdjar dan jang tijâda tatàp 'îtu pûtar bâlikh, ſeperti lâgi ſegala sûrat lâjin p, 'âkan kabinasâ'an ſendirînja.

17 Kâmu 'îni kalàkh, hej 'awrang kekâſeh p, ſedang kâmu dihûlu meng'atahuwij 'îtu, hendakhlah paliharâkan dirîmu, ſopâja djângan kâmu ſerta de'ondorkan 'awleh perſasâtan ſegala 'awrang kharâm zâdeh, lâlu gûgor deri pada katatâpan dirîmu.

18 Tetâpi hendakhlah kâmu bertambah p dâlam kaâl nixmet dan maxrifet Tûhan dan Muchalits kâmij Xîsaj 'Elmesêh. Bagi dija 'îtu 'adâlah kirânja kamulija'an, bâjik ſakârang 'îni, bâjik pada hârij jang kakàl ſalâma p nja. 'Amîn.

RISÂLET RASÛL

JAHHJÂ

Jang xâm dan pertâma.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 Bârang jang 'adâlah deri pada mulânja, bârang jang kâmij ſudah menengar, bârang jang kâmij ſudah melîhat dengan mâta p kâmij, bârang jang kâmij ſudah memandang, dan tângan p kâmij ſudah mendjâmah, 'âkan Kalimat kahidôpan:

2 (Kârana kahidôpan ſudah denjatâkan, dan kâmij ſudah melîhat 'îtu, dan berſjakſi, dan berchabarkan pada kâmu kahidôpan kakàl 'îtu, jang 'adâlah sâma Bâpa, dan ſudah denjatâkan pada kâmij.)

3 Bârang jang kâmij ſudah melîhat dan menengar kalàkh, 'îtu kâmij berchabarkan pada kâmu, ſopâja lâgi kâmu 'îni ber'awleh perſakutuwan ſerta dengan kâmij, dan perſakutuwan kâmij pawn 'ada ſerta dengan Bâpa, dan ſerta dengan 'Ânakhnja lâki p Xîsaj 'Elmesêh.

4 Maka ſegala perkâra 'îni kâmij menjûrat kapada kâmu, ſopâja kaſukâ'an kâmu 'ada ganàp.

5 Maka 'îni djûga 'ada chabàr 'îtu, jang kâmij ſudah menengar deri pada dija 'îtu, dan menchabarkan pada kâmu, bahuwa 'Allah 'ada taràng, dan bârang kalàm bûkan 'ada dâlamnja.

6 Djikalaw kâmij berkâta bahuwa kâmij ſudah ber'awleh perſakutuwan ſerta dengan dija, dan berdjâlan didâlam kalàm, nistjâja kâmij berdusta, dan tijâda kâmij berbowat ſabenarnja.

7 Tetâpi djikalaw kâmij berdjâlan didâlam taràng, ſeperti 'ija djûga 'ada didâlam taràng, nistjâja kâmij ſudah ber'awleh perſakutuwan ſa'awrang ſerta dengan ſa'awrang, dan dârah Xîsaj 'Elmesêh 'Ânakhnja lâki p 'îtu menjutjîkan kâmij deri pada ſakalijen dawſa.

8 Djikalaw kâmij berkâta bahuwa dawſa bûkan 'ada pada kâmij, nistjâja kâmij menjaſatkan dîrij kâmij, dan kabenâran bûkan 'ada didâlam kâmij.

9 Djikalaw kâmij meng'âkaw dawſa p kâmij, 'ija 'ada 'âmîn dan xâdil, ſopâja 'ija meng'ampônij pada kâmij ſegala dawſa, dan menjutjîkan kâmij deri pada ſakalijen perſalâhan.

10 Djikalaw kâmij berkâta bahuwa ſudah tijâda kâmij berdawſa, nistjâja kâmij djadîkan dija ſa'awrang pendusta, dan kalâmnja bûkan 'ada didâlam kâmij.

FATSAL JANG KA II.

1 HEj ka'ânakh p ku, 'âku menjûrat ſegala perkâra 'îni kapada kâmu, ſopâja djângan kâmu berdawſa: dan djikalaw bârang ſa'awrang ſudah berdawſa, nistjâja 'ada pada kâmij ſa'awrang Sjafîx sâma Bâpa, jaxnij Xîsaj 'Elmesêh 'awrang xâdil 'îtu.

2 Maka 'ija djûga 'ada ſawâtu ghafîrat kârana ſegala dawſa kâmij: dan bûkan sâdja kârana

rana dawſa kâmij, tetâpi lâgi kârana dawſa ſaganàp dunjâ.

3 Maka 'awleh 'îni kâmij meng'atahuwij bahuwa kâmij ſudah meng'enàl dija, djikalaw kâmij memaliharâkan ſegala penjurôhannja.

4 Sijâpa jang berkâta, 'âku meng'enàl dija, dan tijâda memaliharâkan ſegala penjurôhannja, 'ija 'ada ſa'awrang pendusta, dan didâlam dija 'îtu bûkan 'ada kabenâran.

5 Tetâpi djikalaw bârang ſijâpa memaliharâkan kalâmnja, dengan ſabenarnja didâlam dija 'îtu mulhabet 'Allah 'ada ſemporna: 'awleh 'îni kâmij meng'atahuwij bahuwa kâmij 'ada didâlam dija 'îtu.

6 Sijâpa jang berkâta dirînja tinggal didâlam dija 'îtu, maka ſajogijânja lâgi 'ija ſendîrij berdjâlan bagîtu, ſeperti 'ija djûga ſudah berdjâlan.

7 Hej sûdâra p lâki p, tijâda 'âku menjûrat kapada kâmu bârang penjurôhan bahâruw, tetâpi ſawâtu penjurôhan lâma, jang ſudah 'ada pada kâmu deri pada mulânja. Penjurôhan lâma 'îni 'ada kalâm 'îtu, jang kâmu ſudah menengar deri pada mulânja.

8 Pûla 'âku menjûrat kapada kâmu ſawâtu penjurôhan bahâruw: bârang jang 'ada benàr didâlam dija 'îtu, hendakhlah 'îtu 'ada demikijen lâgi didâlam kâmu: kârana kalàm 'îtu lâlu linnjap, dan taràng jang benàr 'îtu bertjahâja ſakârang.

9 Sijâpa jang berkâta dirînja 'ada didâlam taràng, dan membintjij sûdarânja, 'ija 'ada didâlam kalàm ſampej ſakârang 'îni.

10 Sijâpa jang meng'asêhij sûdarânja, 'ija tinggal didâlam taràng, dan bârang ſjak bûkan 'ada dâlamnja.

11 Tetâpi ſijâpa jang membintjij sûdarânja, 'ija 'ada didâlam kalàm, dan berdjâlan didâlam kalàm, dan tijâda tâhu kamâna pergînja: kârana kalàm 'îtu ſudah membutâkan mâta p nja.

12 'Âku menjûrat kapada kâmu, hej ka'ânakh p, bahuwa ſegala dawſa ſudah ter'ampon pada kâmu 'awleh kârana namânja.

13 'Âku menjûrat kapada kâmu, hej bâpa p, kârana kâmu ſudah meng'enàl dija 'îtu, jang 'ada deri pada mulânja. 'Âku menjûrat kapada kâmu, hej 'awrang mûda p, kârana kâmu ſudah menàng jang djâhat 'îtu. 'Âku menjûrat kapada kâmu, hej 'ânakh p, kârana kâmu ſudah meng'enàl Bâpa.

14 'Âku ſudah menjûrat kapada kâmu, hej bâpa p, kârana kâmu ſudah meng'enàl dija 'îtu, jang 'ada deri pada mulânja. 'Âku ſudah menjûrat kapada kâmu, hej 'awrang mûda p, kârana kâmu 'ada karàs, dan kalâm 'Allah tinggal didâlam kâmu, dan kâmu ſudah menàng jang djâhat 'îtu.

15 Djangan kâmu meng'asêhij dunjâ, dan djangan bârang jang 'ada didâlam dunjâ: djikalaw bârang ſa'awrang meng'asêhij dunjâ, ſanistjâja peng'asêhan Bâpa bûkan 'ada dâlamnja.

16 Kârana ſegala ſaſawâtu jang 'ada didâlam dunjâ, jaknij ka'ingînan dâging, dan ka'ingînan mâta p, dan kadjumawâ'an kahidôpan, 'îtu bûkan 'ada deri pada Bâpa, hânja deri pada dunjâ djûga 'adânja.

17 Maka dunjâ lâlu linnjap, dan ka'ingînannja: tetâpi ſijâpa jang berbowat kahendakh 'Allah, 'ija tinggal ſampej ſalâma p nja.

18 Hej ka'ânakh p, djàm jang komedijen 'ada: dan ſeperti kâmu ſudah dengar bahuwa Dadjâl 'îtu dâtang, bagîtu lâgi ſakârang bânjakh Dadjâl ſudah djâdi: deri mâna kâmij meng'atahuwij bahuwa djàm jang komedijen 'ada.

19 Marîka 'îtu ſudah kaluwar deri 'antâra kâmij, tetâpi 'ija bûkan 'adâlah deri pada kâmij: kârana djikalaw ſudahlah 'ija 'ada deri pada kâmij, nistjâja ſudahlah 'ija tinggal ſerta kâmij: tetâpi 'îtu djâdi ſopâja 'ija denjatâkan, bahuwa ſamowânja bûkan 'ada deri pada kâmij.

20 'Adapawn kâmu 'îni mempunjâ'ij ka'urâpan deri pada 'Elkhudûs, dan kâmu meng'atahuwij ſegala ſaſawâtu.

21 Sudah tijâda 'âku menjûrat kapada kâmu, ſebàb kâmu tijâda meng'atahuwij talhkhîkh, tetâpi ſebàb kâmu meng'atahuwij dija 'îtu, dan ſebàb bârang dusta bûkan 'ada deri pada talhkhîkh.

22 Sijâpa 'ada pendusta 'îtu, melâjinkan 'ija, jang berſangkal, katânja: bahuwa Jîsaj bûkan 'ada 'Elmesêh? 'ija 'îni 'ada Dadjâl, jang menjangkal Bâpa dan 'Ânakh lâki p.

23 Saſa-

23 Saſa'awrang jang menjangkal 'Ânakh lâki p, tijâda lâgi jang Bâpa 'ada padânja.

24 Bârang jang kâmu 'îni kalàkh ſudah menengar deri pada mulânja, hendakhlah 'îtu tinggal didâlam kâmu. Djikalaw tinggal didâlam kâmu bârang jang kâmu ſudah menengar deri pada mulânja, maka kâmu 'îni 'âkan tinggal didâlam 'Ânakh lâki p, dan didâlam Bâpa.

25 Maka 'îni djûga 'ada djandji'an 'îtu, jang 'ija 'îni ſudah djandjij pada kâmij, jaknij, kahidôpan kakàl.

26 Segala perkâra 'îni 'âku ſudah menjûrat kapada kâmu deri kârana ſegala 'awrang jang menjaſatkan kâmu.

27 Maka ka'urâpan 'îtu, jang kâmu ſudah tarîma deri pada dija 'îtu, tinggal didâlam kâmu, dan tijâda kâmu ber'ûſah, ſopâja bârang ſa'awrang meng'âdjar kâmu: tetâpi ſeperti ka'urâpan 'îtu djûga meng'âdjar kâmu 'âkan ſegala ſaſawâtu, bagîtu lâgi benàr 'adânja, dan tijâda bârang dusta 'adânja: dan ſeperti 'îtu ſudah meng'âdjar kâmu, bagîtu hendakhlah kâmu tinggal didâlam dija 'îtu.

28 Sakârang pawn, hej ka'ânakh p, tinggallah kâmu didâlam dija 'îtu: ſopâja manakâla 'ija 'âkan hâbis denjatâkan kâmij ber'awleh kaluwâſan hâti, dan djangan kâmij depermalûkan 'awlehnja pada mâſa kadatângannja.

29 Djikalaw kâmu tâhu bahuwa kadil 'adânja, nistjâja kâmu tâhu bahuwa ſaſa'awrang jang berbowat kadâlet 'îtu ſudah taper'ânakh deri padânja 'îtu.

FATSAL JANG KA III.

1 Lîhatlah 'awleh kâmu, barapa besàr peng'asêhan ſudah dekarunjâkan Bâpa pada kâmij, jaknij, ſopâja kâmij 'âkan denama'ij 'ânakh p 'Allah. Sebàb 'îtu dunjâ tijâda meng'enàl kâmij, ſebàb tijâda 'ija meng'enàl dija 'îtu.

2 Hej 'awrang kekâſeh p, pada ſakârang 'îni kâmij 'ada 'ânakh p 'Allah, dan bulòm pej denjatâkan bârang jang kâmij 'âkan 'ada. Tetâpi kâmij tâhu, bahuwa manakâla 'ija 'âkan hâbis denjatâkan kâmij 'âkan 'ada ſarûpa dengan dija: kârana kâmij 'âkan melîhat dija, ſeperti 'ija 'ada.

3 Maka ſaſa'awrang jang mempunja'ij 'âſa 'îni kapada dija 'îtu, 'ija ſutjîkan ſendirînja, ſeperti 'ija djûga 'ada sûtjij.

4 Saſa'awrang jang berbowat dawſa, 'ija lâgi berbowat thoghjân: kârana dawſa 'îtu 'ada thoghjân.

5 Maka kâmu tâhu bahuwa 'ija djûga ſudah denjatâkan, ſopâja dehâpuskannja ſegala dawſa kâmij: dan bârang dawſa bûkan 'ada dâlamnja.

6 Saſa'awrang jang tinggal didâlam dija 'îtu, tijâda 'ija berdawſa: ſaſa'awrang jang berdawſa, ſudah tijâda 'ija melîhat dija, dan ſudah tijâda meng'enàl dija.

7 Hej ka'ânakh p, djangan bârang ſa'awrang menjaſatkan kâmu. Sijâpa jang berbowat kadâlet, 'ija 'ada kadil, ſeperti 'ija djûga 'ada kadil.

8 Sijâpa jang berbowat dawſa, 'ija 'ada deri pada 'Iblîs: kârana 'Iblîs berdawſa deri pada mulânja. 'Âkan makhtsûd 'îni 'Ânakh 'Allah ſudah denjatâkan, ſopâja derombakhkannja ſegala perbowâtan 'Iblîs.

9 Saſa'awrang jang ſudah taper'ânakh deri pada 'Allah, tijâda 'ija berbowat dawſa: kârana benehnja tinggal didâlam dija: dan tijâda 'ija ſampat berdawſa, kârana 'ija ſudah taper'ânakh deri pada 'Allah.

10 'Awleh 'îni 'ada njâta ſegala 'ânakh 'Allah, dan ſegala 'ânakh 'Iblîs. Saſa'awrang jang tijâda berbowat kadâlet, dan jang tijâda meng'asêhij sûdarânja lâki p, tijâda 'ija 'ada deri pada 'Allah.

11 Kârana 'îni djûga 'ada chabàr 'îtu, jang kâmu ſudah dengar deri pada mulânja, ſopâja kâmij meng'asêhij ſa'awrang 'âkan ſa'awrang.

12 Bûkan ſeperti KHájin, jang 'adâlah deri pada jang djâhat 'îtu, dan jang ſudah membûnoh sûdarânja lâki p. 'Antah ſebàb 'apa 'ija ſudah membûnoh dija 'îtu? ſebàb ſegala perbowâtannja 'adâlah djâhat, dan ſegala perbowâtan sûdarânja lâki p 'îtu kadil.

13 Djangan kâmu Ihejrân, hej sûdâra p ku lâki p, djikalaw 'îſij dunjâ membintjij kâmu.

14 Kâmij 'îni tâhu bahuwa kâmij ſudah berpindah deri pada kamatijan kapada kahidôpan, ſedang kâmij meng'asêhij ſegala sûdâra. Sijâpa jang

jang tijâda meng'asêhij sûdarânja, 'ija tinggal didâlam mawt.

15 Safa'awrang jang membintjij sûdarânja, 'ija 'ada fa'awrang pembûnoh. Maka kâmu tâhu bahuwa bârang fa'awrang pembûnoh tijâda mempunjâ'ij kahidôpan kakal jang tinggal dâlamnja.

16 'Awleh 'îni kâmij ſudah meng'enàl peng'asêhan, ſebàb bahuwa 'ija ſudah balandjâkan djiwânja kârana kâmij: maka lâgi kâmij 'îni berhûtang balandjâkan djîwa kârana ſegala sûdâra.

17 'Adapawn djikalaw bârang ſijâpa mempunja'ij hîdop p an dunjâ, dan melihat sûdarânja berkakurângan, dan menangkis pîluw hatînja deri padânja, bagimâna peng'asêhan 'Allah dâpat tinggal didâlam dija 'îtu?

18 Hej ka'ânakh p ku, djângan kâmij meng'asêhij dengan kâta, dan djângan dengan lîdah, hânja dengan kardja dan dengan ſabenarnja.

19 Maka 'awleh 'îni kâmij meng'atahuwij bahuwa kâmij 'ada deri pada kabenâran, dan kâmij 'âkan perhârapkan hâti kâmij dihadâpan dija 'îtu.

20 Kârana djikalaw hâti kâmij bapersâlahkan kâmij, bahuwa 'Allah 'ada lebèh besàr deri pada hâti kâmij, dan 'ija meng'atahuwij ſegala ſaſawâtu.

21 Hej 'awrang kekâſeh p, djikalaw hâti kâmij tijâda bapersâlahkan kâmij, nistjâja 'ada pada kâmij kaluwâſan hâti kapada 'Allah:

22 Dan bârang jang kâmij minta, kâmij tarîma 'îtu deri padânja: ſedàng kâmij memeliharâkan ſegala penjurôhannja, dan berbowat bârang jang kakenânan dihadâpan dija.

23 Maka 'îni djûga 'ada penjurôhannja, ſopâja kâmij pertjâja 'âkan nâma 'Anakhnja Jeſus 'Elmesêh, dan meng'asêhij ſa'awrang 'âkan ſa'awrang, ſeperti 'ija ſudah memberij penjurôhan pada kâmij.

24 Maka ſijâpa jang memeliharâkan ſegala penjurôhannja, 'ija tinggal didâlam dija 'îtu, dan 'ija 'îtu didâlamnja. Maka 'awleh 'îni kâmij meng'atahuwij bahuwa 'ija tinggal didâlam kâmij, jaknij, 'awleh Rôh jang telàh dekarunjâkannja pada kâmij.

FATSAL JANG KA IV.

1 Hej 'awrang kekâſeh p, djângan kâmu pertjâja pada ſaſawâtu rôh, tetâpi tjawbâlah ſegala 'arwâh, kâluw p deri pada 'Allah 'adânja: kârana bânjakh Nabij dusta ſudah kaluwar mâſokh dunjâ.

2 'Awleh 'îni kâmu meng'enàl Rôh 'Allah. Saſawâtu rôh jang meng'âkaw Jeſus 'Elmesêh ſudah dâtang meng'enâkan dâging, 'îtu deri pada 'Allah 'adânja:

3 Dan ſaſawâtu rôh jang tijâda meng'âkaw Jeſus 'Elmesêh ſudah dâtang meng'enâkan dâging, 'îtu tijâda deri pada 'Allah 'adânja: tetâpi 'îtu djûga 'ada rôh Dadjâl, jang kâmu ſudah dengar bahuwa 'îtu 'âkan dâtang, dan 'îtu ſakârang 'îni ſadija 'ada didâlam dunjâ.

4 Kâmu 'îni 'ada deri pada 'Allah, hej ka'ânakh p, dan kâmu ſudah menàng marîka 'îtu: kârana 'ija, jang didâlam kâmu, 'îtu 'ada lebèh besàr deri pada dija, jang didâlam dunjâ.

5 Marîka 'îtu 'ada deri pada dunjâ: ſebàb 'îtu maka 'ija meng'ûtjap bârang jang deri pada dunjâ, dan 'îſij dunjâ dengar 'âkan dija.

6 Kâmij 'îni 'ada deri pada 'Allah. Sijâpa jang meng'enàl 'Allah, 'ija dengar 'âkan kâmij: ſijâpa jang bûkan 'ada deri pada 'Allah, tijâda 'ija dengar 'âkan kâmij. 'Awleh 'îni kâmij meng'enàl rôh kabenâran, dan rôh perſasâtan.

7 Hej 'awrang kekâſeh p, hendakhlah kâmij meng'asêhij ſa'awrang 'âkan ſa'awrang: kârana peng'asêhan 'îtu 'ada deri pada 'Allah: dan ſaſa'awrang jang meng'asêhij 'îtu ſudah taper'ânakh deri pada 'Allah, dan meng'enàl 'Allah.

8 Sijâpa jang tijâda meng'asêhij, 'ija ſudah tijâda meng'enàl 'Allah: kârana 'Allah 'ada peng'asêhan.

9 'Awleh 'îni peng'asêhan 'Allah 'âkan kâmij 'îtu ſudah denjatâkan, bahuwa 'Allah ſudah menjûroh 'Anakhnja lâki p jang tonggal 'îtu mâſokh dunjâ, ſopâja kâmij hîdop 'awleh dija 'îtu.

10 'Awleh 'îni peng'asêhan 'ada njâta, bûkan bahuwa kâmij ſudah meng'asêhij 'Allah, tetâpi bahuwa 'ija djûga ſudah meng'asêhij kâmij, dan ſudah menjûroh 'Anakhnja lâki p 'âkan ghafîrat kârana ſegala dawſa kâmij.

11 Hej 'awrang kekâſeh p, djikalaw demikijenlah 'Allah ſudah meng'asêhij kâmij, maka kâmij 'ini lâgi berhûtang meng'asêhij ſa'awrang 'âkan ſa'awrang.

12 Bârang ſa'awrang tijâda penah memandang 'Allah: djikalaw kâmij meng'asêhij ſa'awrang 'âkan ſa'awrang, nistjâja 'Allah tinggal didâlam kâmij, dan peng'asêhannja 'ada ſemporna didâlam kâmij.

13 'Awleh 'ini kâmij meng'atahuwij, bahuwa kâmij tinggal didâlam dija 'itu, dan 'ija djûga didâlam kâmij, ſebab 'ija ſudah karunjâkan pada kâmij deri pada Rôhhnja.

14 Maka kâmij 'ini ſudah memandang 'itu, dan kâmij berſjakſi bahuwa Bâpa ſudah menjûroh 'Anakhnja lâki p mendjâdi Muchalits dunjâ.

15 Djikalaw bârang ſijâpa 'âkan hâbis meng'âkaw, bahuwa Kîsâj 'ada 'Anakh 'Allah, nistjâja 'Allah tinggal didâlam dija 'itu, dan 'ija djûga didâlam 'Allah.

16 Maka kâmij 'ini ſudah meng'enàl dan pertjâja peng'asêhan 'itu jang 'Allah menondjokh kapada kâmij. 'Allah 'ada peng'asêhan: dan ſijâpa jang tinggal didâlam peng'asêhan, 'ija tinggal didâlam 'Allah, dan 'Allah didâlam dija 'itu.

17 'Awleh 'ini 'ada peng'asêhan 'itu ſemporna ſerta kâmij, ſopâja kâmij mempunjâ'ij kaluwâſan hâti pada hâri hhukum, jaknij bahuwa ſeperti 'ija djûga 'ada, bagîtu lâgi kâmij 'ada didâlam dunjâ 'ini.

18 Bârang penakôtan bûkan 'ada didâlam peng'asêhan, tetâpi peng'asêhan jang ſemporna 'itu membowang penakôtan kaluwar: kârana pada penakôtan 'ada perſakîtan, maka ſijâpa jang tâkot, 'ija tijâda 'ada ſemporna didâlam peng'asêhan.

19 Kâmij 'ini meng'asêhij dija 'itu, ſebàb 'ija djûga dihûlu ſudah meng'asêhij kâmij.

20 Djikalaw bârang ſa'awrang berkâta, bahuwa 'âku meng'asêhij 'Allah, dan 'ija membintjij sûdarânja, 'ija 'ada ſa'awrang pendusta. Kârana ſijâpa jang tijâda meng'asêhij sûdarânja jang ſudah delihatnja, bagimâna 'ija ſampat meng'asêhij 'Allah jang ſudah tijâda delihatnja?

21 Maka penjurôhan 'ini djûga kâmij ſudah ber'awleh deri padânja, jaknij, ſopâja ſijâpa jang meng'asêhij 'Allah, 'ija lâgi meng'asêhij sûdarânja.

FATSAL JANG KA V.

1 SAſa'awrang jang pertjâja bahuwa Kîsâj 'ada 'Elmesêlh, 'ija ſudah taper'ânakh deri pada 'Allah: dan ſaſa'awrang jang meng'asêhij dija jang ſudah per'ânakh, 'ija lâgi meng'asêhij dija jang ſudah taper'ânakh deri padânja.

2 'Awleh 'ini kâmij meng'atahuwij bahuwa kâmij meng'asêhij 'ânakh p 'Allah, manakâla kâmij meng'asêhij 'Allah, dan memaliharâkan ſegala penjurôhannja:

3 Kârana 'ini djûga 'ada peng'asêhan 'Allah, ſopâja kâmij memaliharâkan ſegala penjurôhannja: maka ſegala penjurôhannja 'itu bûkan sûkar 'adânja.

4 Kârana ſaſawâtu jang ſudah taper'ânakh deri pada 'Allah 'itu menàng dunjâ: maka 'ini djûga 'ada kamenângan jang menàng dunjâ, jaknij 'imân kâmij.

5 Sijâpa 'ada dija 'itu jang menàng dunjâ, melâjinkan 'ija jang pertjâja bahuwa Kîsâj 'ada 'Anakh 'Allah?

6 'Ija 'ini 'ada dija 'itu jang ſudah dâtang 'awleh 'âjer dan dârah, jaknij Kîsâj 'Elmesêlh: bûkan 'awleh 'âjer sâdja, hânja 'awleh 'âjer dan dârah. Maka Rôhh 'itu 'ada jang berſjakſi, bahuwa Rôlh 'itu 'ada kabenâran.

7 Kârana tîga 'ada jang berſjakſi didâlam ſawrga, Bâpa, Kalimat, dan RôHhu-'lkhudus: maka katîga 'ini ſawâtu djûga 'adânja.

8 Dan tîga 'ada jang berſjakſi di'âtas bûmi, Rôhh, dan 'âjer, dan dârah: maka katîga 'itu kapada ſawâtu djûga 'adânja.

9 Djikalaw kâmij menjambot kaſjaksi'an mânuſija p, kaſjaksi'an 'Allah 'itu terlebèh 'adânja: kârana 'ini djûga 'ada kaſjaksi'an 'Allah, jang 'ija ſudah berſjakſi 'âkan 'Anakhnja lâki p.

10 Sijâpa jang pertjâja 'âkan 'Anakh 'Allah, 'ija mempunjâ'ij kaſjaksi'an didâlam ſendirînja: ſijâpa jang tijâda pertjâja kapada 'Allah, 'ija ſudah djadîkan dija 'itu 'âkan pendusta: ſedàng ſudah tijâda 'ija pertjâja kaſjaksi'an 'itu, jang 'Allah

'Allah ſudah berſjakſi 'âkan 'Ânakhnja lâki p.

11 Maka 'îni djûga 'ada kaſjaksi'an 'îtu, jaxnij, bahuwa 'Allah ſudah karunjâkan kahidôpan kakàl pada kâmij : maka kahidôpan 'îni djûga 'ada didâlam 'Ânakhnja lâki p 'îtu.

12 Sijâpa jang mempunjâ'ij 'Ânakh lâki p 'îtu, 'ija mempunjâ'ij kahidôpan : ſijâpa jang tijâda mempunjâ'ij 'Ânakh 'Allah, tijâda 'ija mempunjâ'ij kahidôpan.

13 Segala perkâra 'îni 'âku ſudah menjûrat kapada kâmu, jang pertjâja 'âkan nâma 'Ânakh 'Allah: ſopâja kâmu tâhu bahuwa kâmu mempunjâ'ij kahidôpan kakàl, dan ſopâja kâmu pertjâja 'âkan nâma 'Ânakh 'Allah.

14 Maka 'îni djûga 'ada kaluwâſan hâti 'îtu, jang kâmij mempunjâ'ij kapada dija 'îtu, bahuwa, djikalaw kâmij minta 'apa p tûrut kahendakhnja, 'ija 'istidjâbetkan kâmij.

15 Dan djikalaw kâmij tâhu bahuwa 'ija 'istidjâbetkan kâmij, bârang jang kâmij minta garàng, maka kâmij tâhu bahuwa kâmij ber'awleh ſegala permintâ'an, jang kâmij ſudah minta deri pada dija 'îtu.

16 Djikalaw bârang ſa'awrang melihat sûdarânja berdawſa ſawâtu dawſa jang bûkan kapada mawt, hendakhlah 'ija minta kapada 'Allah, dan memberij kahidôpan padânja 'îtu, jaxnij pada ſegala 'awrang jang berdawſa bûkan kapada mawt. 'Ada ſawâtu dawſa kapada mawt: kârana dija 'îtu tijâda kuſabda ſopâja 'ija minta.

17 Saſawâtu perſalâhan 'îtu dawſa 'adânja : dan 'ada bârang dawſa jang bûkan kapada mawt.

18 Kâmij tâhu bahuwa ſaſa'awrang jang ſudah taper'ânakh deri pada 'Allah 'îtu tijâda berdawſa, tetâpi ſijâpa jang ſudah taper'ânakh deri pada 'Allah, 'ija memaliharâkan ſendirînja, maka jang djâhat 'îtu tijâda menangkap dija.

19 Kâmij tâhu bahuwa kâmij 'ada deri pada 'Allah, dan bahuwa 'îſij ſaganàp dunjâ 'îtu terlantjar kapada jang djâhat.

20 Tetâpi kâmij tâhu bahuwa 'Ânakh 'Allah ſudah dâtang, dan ſudah karunjâkan pada kâmij akhal, ſopâja kâmij meng'enàl jang ſabenarnja: maka kâmij 'ada didâlam jang ſabenarnja, 'awleh 'Ânakhnja lâki p Xîsâj 'Elmesêh. 'Ija 'îni 'ada 'Allah jang benàr, dan kahidôpan jang kakàl.

21 Hej ka'ânakh p, paliharâkanlah dîrij kâmu deri pada berhâla p. 'Âmîn.

RISÂLET RASÛL

JAHHJÂ

JANG KADUWA.

1 Jang Penatuwah kapada Tuwan parampuwan jang terpîleh, dan kapada ſegala 'ânakh p nja, jang 'âku 'îni meng'asêhij dengan ſabenarnja, dan bûkan 'âku 'îni sâdja, tetâpi lâgi ſakalijen 'awrang jang ſudah meng'enàl tahhkhîkh:

2 'Awleh kârana tahhkhîkh 'îtu jang tinggal didâlam kâmij, dan jang 'âkan 'ada ſerta dengan kâmij ſampej ſalâma p nja:

3 'Adâlah kirânja ſerta kâmu nixmet, rahhmet, dan ſalâmet deri pada 'Allah Bâpa, dan deri pada mahâ Tûhan Xîsâj 'Elmesêh 'Ânakh Bâpa 'îtu, dengan kabenâran dan peng'asêhan.

4 'Âku ſudah ſuka tjita terlâlu 'âmat, ſebàb bahuwa 'âku ſudah mendâpat bârang 'awrang deri pada 'ânakh p mu, jang berdjâlan menûrut tahhkhîkh, ſeperti kâmij ſudah tarîma penjurôhan deri pada Bâpa.

5 Maka ſakârang 'âku minta padâmu, hej Tuwan parampuwan, bûkan ſa'awleh p 'âku 'ada menjûrat kapadâmu penjurôhan bahâruw, tetâpi bârang 'îtu jang kâmij ſudah ber'awleh deri pada mulânja, jaxnij, ſopâja kâmij meng'asêhij ſa'awrang 'âkan ſa'awrang.

6 Maka 'îni djûga 'ada peng'asêhan 'îtu, ſopâja kâmij berdjâlan menûrut ſegala penjurôhannja. 'Îni djûga 'ada penjurôhan 'îtu, ſeperti kâmu ſudah dengar deri pada mulânja, ſopâja kâmu berdjâlan menûrut dija 'îtu.

7 Kârana bânjakh 'awrang penjasàt ſudah mâſokh kadâlam dunjâ, jang tijâda meng'âkaw Xîsâj 'Elmesêh ſudah dâtang meng'enâkan dâging. 'Ija 'îni 'ada jang penjasàt dan jang Djadjâl.

8 'Ingatlah kâmu 'âkan ſendirîmu, ſopâja

djâŋgan kâmij hîlaŋ ſegalà bâraŋ jaŋ kâmij ſudah meŋ'ardjâkan, tetâpi ſopâja kâmij tarîma ſapunòh p nja pahâla.

9 Saſa'awraŋ jaŋ melaŋkah, dân tijâda tiŋgal tatàp pada paŋ'adjâran 'Elmesêlh., tijâda 'ija mempunjâ'ij 'Allah: ſijâpa jaŋ tiŋgal tatàp pada paŋ'adjâran 'Elmesêlh, 'ija 'ini mempunjâ'ij, mâwu Bâpa, mâwu 'Ânakh lâki p.

10 Djikalaw bâraŋ ſa'awraŋ dâtaŋ kapada kâmu, dân tijâda membâwa paŋ'adjâran 'ini, djâŋgan kâmu menjambot dija kadâlam rûmah, dân djâŋgan kâmu berkâta padânja; 'elſalâm xalejkom.

11 Kârana ſijâpa jaŋ berkâta padânja; 'elſalâm xalejkom, 'ija ſudah ber'awleh perſakutuwan 'âkan ſegalà perbowâtannja jaŋ djâhat.

12 Bânjakh perkâra 'ada padâku 'âkan menjûrat kapada kâmu, hânja ſudah tijâda kukahendâkij menjûrat 'awleh kharthas dân 'ãjer dawât: tetâpi 'âku ber'âſa dâtaŋ kapada kâmu, dân meŋ'ûtjap kapada kâmu mûlut menûdju mûlut, ſopâja kaſukâ'an kâmij 'îtu 'ada ganàp.

13 Segalà 'ânakh sûdarâmu parampuwan jaŋ terpîleh 'îtu memberìj ſalâm padâmu. 'Âmîn.

RISÂLET RASÛL

JAHHJÂ

JANG KATÎGA.

1 JAŋ Penatuwah kapada Djâjus 'awraŋ kekâſeh 'îtu, jaŋ 'âku 'îni meŋ'asêhij dengan ſabenarnja.

2 Hej 'awraŋ kekâſeh, dihûlu derî ſegalà ſaſawâtu 'âku tjita, ſopâja 'aŋkaw ber'ontoŋ dân 'ada njâman, ſeperti djiwâmu 'îtu ber'ontoŋ.

3 Kârana 'âku ſudah ſuka tjita terlâlu 'âmat, tatkâla sûdâra p lâki p 'îtu ſudah dâtaŋ, dân ſudah berſjakſi 'âkan kabenâranmu, ſeperti 'aŋkaw 'îni berdjâlan menûrut talhkhîkh.

4 Bûkan 'ada padâku bâraŋ kaſukâ'an jaŋ terbesàr derî pada 'îni djûga, ſopâja 'âku dengar bahuwa 'ânakh p ku berdjâlan menûrut talhkhîkh.

5 Hej 'awraŋ kekâſeh, dengan ſatîja djûga 'aŋkaw berbowat bâraŋ jaŋ 'aŋkaw meŋ'ardjâkan kapada ſegalà sûdâra lâki p, dân kapada ſegalà 'awraŋ 'âſiŋ,

6 Jaŋ ſudah berſjakſi 'âkan peŋ'asêhanmu dihadâpan djamâxat: pada ſijâpa 'aŋkaw 'âkan berbowat bâjik dengan menghentar dija, ſeperti 'ada mustalhakh bagi 'Allah.

7 Kârana 'awleh ſebàb namânja marîka 'îtu ſudah kaluwar, ſedàŋ tijâda de'ambilnja bâraŋ 'apa pawn derî pada Halâjikh.

8 Kâmij 'îni kalàkh berhûtaŋ menjambot ſegalà 'awraŋ jaŋ ſabagîni, ſopâja kâmij djâdi sâma peŋ'ardja pada hâl talhkhîkh.

9 'Âku ſudah menjûrat kapada djamâxat: tetâpi Dijotrefejs, jaŋ ſuka memegàŋ paŋkat jaŋ pertâma di'antâra marîka 'îtu, tijâda menjambot kâmij.

10 Sebàb 'îtu djikalaw 'âku dâtaŋ, maka 'âku 'âkan meŋ'îŋgatkan ſegalà kardjânja jaŋ debowatnja 'îtu, ſambil tjûra p dengan babarapa perkatâ'an jaŋ djâhat lâwan kâmij: dân ſedàŋ tijâda 'ija memadâkan dirînja dengan ſegalà 'îni, maka 'ija ſendîrij tijâda menjambot ſegalà sûdâra lâki p, dân menagahkan ſegalà 'awraŋ jaŋ mâwu berbowat 'îtu, dân membowaŋ dija kaluwar derî dâlam djamâxat.

11 Hej 'awraŋ kekâſeh, djâŋgan 'aŋkaw menîruw bâraŋ jaŋ djâhat, hânja jaŋ bâjik 'îtu. Sijâpa jaŋ berbowat bâjik, 'ija 'ada derî pada 'Allah: tetâpi ſijâpa jaŋ berbowat djâhat, 'ija ſudah tijâda melîhat 'Allah.

12 Pada Dejmejterijus deberìj ſjakſi 'awleh ſakalijen 'awraŋ, dân 'awleh kebenâran ſendîrij: maka kâmij 'îni berſjakſi lâgi, dân kâmu tâhu bahuwa kaſjaksi'an kâmij 'ada benàr.

13 Bânjakh perkâra 'ada padâku 'âkan menjûrat, hânja tijâda 'âku mâwu menjûrat kapada kâmu 'awleh 'ãjer dawât dân khalàm:

14 Tetâpi 'âku ber'âſa ſegaràh melîhat 'aŋkaw, dân kâmij 'âkan meŋ'ûtjap mûlut menûdju mûlut.

15 'Adâlah kirânja ſalâmat padâmu. Segalà tsolhbat memberìj ſalâm padâmu. Berîlah ſalâm pada ſegalà tsolhbat mâſiŋ p dengan namânja.

RISÂ-

RISÂLET RASÛL

JEHÛDÂ

JANG KÂM.

1 JEhûdâ sa'awrang hamba Kîsâj 'Elmesêh, lâgi sûdâra Jakkhûb, kapada segala 'awrang jang terdoxâ, jang sudah dekhuduskan 'awleh 'Allah Bâpa, dan depaliharâkan 'awleh Kîsâj 'Elmesêh:

2 Taperbânjakhlah kirânja rahhmet pada kâmu, lâgi salâmet, dan muhhabet.

3 Hej 'awrang kekâseh p, sedang 'âku berbowat sasawâtu karadjînan dengan menjûrat kapada kâmu 'âkan chalâts jang kâm, maka 'âku sudah ber'ûsah menjûrat kapada kâmu, sambil natsihetkan kâmu, sopâja kâmu berparang p an kârana 'îmân 'itu, jang sakâli sudah desarahkan pada segala walij.

4 Kârana bârang 'awrang sudah mâsokh ter'andap p, jang deri purbakâla sudah tapersûrat dihûlu kapada hhukum 'îni djûga, 'ijâlah 'awrang fâsikh, jang menjâlin nixmet 'Ilah kâmij kapada pertjabûlan, dan jang menjangkal 'Allah, jang sendirij djûga depertûhan, lâgi Tûhan kâmij Kîsâj 'Elmesêh.

5 Tetâpi 'âku kahendâkij meng'ingatkan kâmu, sedang kâmu sakâli p meng'atahuwij hhâl 'îni, bahuwa mahâ besàr Tûhan, hâbis delepaskannja khawm deri dâlam tânah Mitsir, 'itu komedijennja sudah membinasâkan segala 'awrang jang sudah tijâda ber'îmân.

6 Dan segala Mela'îkat, jang sudah tijâda memaliharâkan panghuluwannja, hânja sudah meninggalkan perdijâmannja jang châts, 'ija sudah simpan kapada hhukum hârij jang besàr 'itu terkena dengan peng'ikat p jang kakàl kabâwah ditampat golîta 'itu.

7 Seperti Sedawm dan Kamawrâ, dan segala negerij jang kulîling dija 'itu, jang 'âtas sabâgej djûga perij sudah berzinâ, dan sudah pergi meng'îkot dâging jang lâjin, 'itu sudah tertantu 'âkan telâdan, sedang 'ija menanggong sjikssa 'âpij jang kakàl.

8 Sabâgej lâgi songgohpawn marîka 'îni, jang sudah depertîdorkan lalàp, 'itu mentjôringkan dâging, dan membowang patuwânan, dan menghôdjat segala 'awrang jang mulija.

9 Tetâpi Mîkâ'ejl jang Panghûlu Mela'îkat, tatkâla 'ija berbantah p an dengan 'Iblîs, dan berlâwan p an pada hhâl badan Mûsâj, 'itu sudah tijâda barânij membâwa bârang hhukum hôdjat 'âtas dija, hânja sudah berkâta; denista mahâ besàr Tûhan 'apâlah 'âkan dîkaw.

10 Tetâpi 'awrang 'îni menghôdjat bârang jang tijâda dekatahuwînja: dan bârang jang dekatahuwînja deri pada parangînja, seperti hhajwân jang bûkan nâthikh, didâlam dija 'itu 'ija merûsakhkan dirînja djûga.

11 Wâ'j bagi marîka 'itu, kârana 'ija sudah berdjâlan simpang kapada djâlan KHájin, dan 'awleh persasâtan 'ûpah Bilxam 'ija sudah tertompah hâbis, dan 'awleh perlawânan KHawrahh 'ija sudah hîlang.

12 Marîka 'îni 'ada tjôring p didâlam segala perdjamuwanmu kâseh p an, dan tatkâla 'ija berdjâmuw p an dengan kâmu, maka 'ija mâkan dan mînom meng'îsij sendirînja tijâda dengan tâkot: marîka 'itu 'ada 'âwan p jang tijâda ber'âjer, jang terhentar kulîling p 'awleh segala 'ângin: marîka 'itu 'ada saperij pôhon p kâjuw jang lâjuw bûrokh, jang tijâda berbowah, jang duwa kâli sudah mâti, dan jang sudah tertjâbot 'âkarnja:

13 Marîka 'itu 'ada 'ombakh p lâwut jang terlâlu daràs, jang membûhejkan segala kamaluwan sendirînja: marîka 'itu 'ada bintang p sajârat, bagi sijâpa golîta jang 'âmat kalàm 'itu tersimpan sampej salâma p nja.

14 'Adapawn 'âkan 'awrang 'îni lâgi HHanawk jang katûdjoh deri pada 'Âdam 'itu sudah bernubuwet, 'ûdjarnja; bahuwa sasonggohnja mahâ besàr Tûhan dâtang dengan babarapa lakhsa 'awrangnja jang khudus,

15 Hendakh meng'adâkan hhukum 'âtas sakalijen 'awrang, dan menjiksâkan samowa 'awrang fâsikh di'antâra marîka 'itu, deri kârana

ſakalijen perbowâtan fusûkhnja, jang telàh delakûkannja dengan fusûkhnja, dàn deri kârana ſakalijen perkatâ'an jang karàs, jang ſegala 'awrang berdawſa jang fâſikh 'itu ſudah meng'ûtjap lâwan dija 'itu.

16 Marîka 'ini 'ada 'awrang jang menjûngut, jang meng'âduw 'âtas perij pangkatnja, jang berdjâlan menûrut ſegala ka'inginannja: maka mûlutnja meng'atâkan perkâra p jang 'âmat djumâwa, ſambil khejrân 'âkan mûka 'awrang 'awleh kârana bârang gunânja.

17 'Adapawn 'âkan kâmu, hej 'awrang kekâſeh p, terkenanglah kâmu 'âkan ſegala perkatâ'an jang dihûlu telàh dekatâkan 'awleh Rasûl p Tûhan kâmij Jeſus 'Elmesêkh:

18 Bahuwa marîka 'itu ſudah katâkan pada kâmu, bahuwa pada mâſa jang 'âchir 'âkan dâtang babarapa 'awrang penjindir, jang 'âkan berdjâlan menûrut ſegala ka'inginan, jang terbit deri pada fusûkh ſendirînja.

19 Marîka 'ini 'ada 'awrang 'itu jang menjakûkan ſendirînja, 'awrang nafsânij, jang tijâda mempunjâ'ij Rôkh.

20 'Adapawn 'âkan kâmu, hej 'awrang kekâſeh p, per'ûſahkanlah ſendirîmu di'âtas 'imânmu jang mahâ khudus, ſambil minta doxâ dengan tûlong Rôkhu-'lkhudus:

21 Paliharâkanlah ſendirîmu tatàp pada peng'aſêhan 'Allah, ſambil menantîkan rahhmet Tûhan kâmij Jeſus 'Elmesêkh dâtang kapada kahidôpan kakàl.

22 Dàn 'âkan bârang 'awrang pawn kaſijankanlah kâmu dengan berbowat bejda:

23 Tetâpi paliharâkanlah 'awrang lâjin p dengan tâkot, dàn ſintakhkanlah dija deri dâlam 'âpij: dàn bintjîkanlah lâgi bâdju 'itu jang berlûmor dengan dâging.

24 'Adapawn bagi Tûhan jang kawâſa 'âkan memaliharâkan kâmu deri pada berſontoh, dàn mendirîkan kâmu tijâda bertjelâ dihadâpan kamulija'annja dengan termâſa,

25 Bagi 'Allah jang ſendîrij djûga khakîm, bagi Muchalits kâmij 'adâlah kirânja kamulija'an dàn kabesâran, lâgi gâhij dàn kawâſa, bâjik ſakârang 'ini, bâjik ſampej ſakalijen kalama'annja. 'Âmîn.

WAHJU
JAHHJÂ

Jang 'ampûnja kalâm 'Allah.

FATSAL JANG PERTÂMA.

1 WAkhju Jeſus 'Elmesêkh, jang telàh de'anugarahkan 'Allah kapadânja, 'âkan menondjokh kapada hamba p nja ſegala bârang jang hâros djâdi dengan ſegarâh: dàn jang telàh demaxlûmkannja ſambil menûronkan 'itu 'awleh Mal'âknja kapada hambânja Jakhjâ:

2 Jang ſudah berſjakſi kalâm 'Allah, dàn ſjahâdet Jeſus 'Elmesêkh, dàn ſegala bârang jang telàh delîhatnja.

3 Berbahagijâlah 'awrang 'itu jang membâtja, dàn ſegala 'awrang jang menengar ſegala perkatâ'an nubuwet 'ini, dàn jang memaliharâkan bârang jang tersûrat dâlamnja: kârana kotîka ſudah damping.

4 Jakhjâ kapada katûdjoh djamâxat 'itu jang 'ada di-'Aſijâ: 'adâlah kirânja nixmat pada kâmu, dàn ſalâmet deri pada Tûhan, jang 'ada, dàn jang ſudah 'ada, dàn jang nanti dâtang: dàn deri pada katûdjoh 'Arwâkh 'itu jang 'ada dihadâpan xarſjnja:

5 Dàn deri pada Jeſus 'Elmesêkh, ſjâhid jang ſatijâwan 'itu, 'ânakh jang sûlong deri 'antâra 'awrang mâti p, dàn Panghûlu ſegala Râdja p dibûmi. Pada Tûhan jang ſudah meng'aſêhij kâmij, dàn ſudah membâſohkan kâmij deri pada ſegala dawſa kâmij 'awleh dârahnja,

6 Dàn jang ſudah djadîkan kâmij Râdja p dàn 'Imâm p bagi 'Allah jang Bapânja: pada dija 'itu 'adâlah kirânja kamulija'an dàn khowat deri pada kakàl ſampej kakàl. 'Âmîn.

7 Bahuwa ſaſonggohnja 'ija 'ada dâtang di'âtas 'âwan p, dàn tijap p mâta 'âkan melîhat dija, lâgi

lâgi ſegala 'awrang jang ſudah menîkam dija turùs: dan ſamowa bangſa dibûmi nanti merâtap 'âkan dija: behkan, 'ãmîn.

8 'Âku 'ini 'ada 'Alîf dan Jâ, permulâ'an dan kaſudâhan, bafermân mahâ Tûhan, jang 'ada, dan jang ſudah 'ada, dan jang nanti dâtang, jang mahâ kawâſa 'âtas ſamista ſakalijen.

9 Bejta 'îni Jahhjâ, jang lâgi 'ada sûdarâmu dan ſakutûmu pada kaſukâran, dan pada karadjâ'an, dan pada katahânan Xîsaj 'Elmesêth, ſudah 'ada dipûlaw jang dinamâ'ij Patmus, 'awleh kârana kalâm 'Allah, dan 'awleh kârana ſjahâdet Xîsaj 'Elmesêth.

10 Bejta 'îni ſudah 'ada terkena 'awleh Rôth pada hârij mahâ Tûhan 'îtu: dan bejta ſudah dengar dibalâkangku ſawâtu ſawâra besàr, ſeperti nafîrij bunjînja,

11 Sabdânja: 'âku 'îni 'ada 'Alîf dan Jâ, jang pertâma dan jang komedijen: maka bârang jang 'angkaw melîhat, hendakhlah 'angkaw menjûrat 'îtu dâlam ſawâtu kitâb, lâlu meng'îrim 'îtu kapada katûdjoh djamâxat jang 'ada di-'Aſijâ, kapada 'Efsûs, dan kapada 'Ismurnâ, dan kapada Perdjâmus, dan kapada THuwatîrâ, dan kapada Sardejs, dan kapada Filadelfijâ, dan kapada Lâdokijâ.

12 Maka bejta pawn berpâlinglah dirîku hendakh melîhat ſawâra 'îtu jang berkâta p ſertâku: dan hâbis kupâling dirîku, maka ſudah kulîhat tûdjoh kâki dijan ka'amâſan:

13 Dan ditengah p katûdjoh kâki dijan 'îtu ſa'awrang jang ſarûpa dengan 'Ânakh 'Insân, jang terkena dengan bâdju pandjang ſampej kapada tûmit kâki, dan ter'îkat pinggangnja ſampej kapada sûſuw p dengan tjindij ka'amâſan:

14 Maka kapalânja dan rambotnja 'îtu 'adâlah pûtih ſaperij tsûf pûtih, ſaperij tzaldju: dan mâta p nja ſaperij njâla 'ãpij:

15 Dan kâki p nja 'adâlah ſarûpa timbâga ſuwâſa, jang mejrah 'ãpij lakûnja ſeperti didâlam tanûr: dan ſawarânja ſaperij ſawâra bânjakh 'ãjer:

16 Maka 'ija pawn peganglah tûdjoh bintang pada tângannja kânan: dan deri pada mûlutnja kaluwarlah ſabîlah pedàng tâdjam jang mâkan duwa belahnja: dan panglîhatnja 'adâlah ſaperij matahârij jang bertjahâja pada ſijang tjawâtja.

17 'Adapawn tatkâla kulîhat dija, maka djâtohlah bejta terdjurûmis ſaperij 'awrang mâti dihadâpan kâki p nja: maka 'ija pawn bûbohlah tângannja kânan ka'âtasku, ſambil bafermân kapadâku; djânganlah 'angkaw tâkot: 'âku 'îni 'ada jang pertâma dan jang komedijen:

18 Dan jang 'ada hîdop, dan jang ſudah 'ada mâti: maka bahuwa ſaſonggohnja 'âku 'ada hîdop deri pada kakàl ſampej kakàl. 'Ãmîn. Dan 'âku memegàng ſegala 'ânakh kontjij nâraka dan mawt.

19 Sûratkanlah 'awlehmu bârang jang ſudah kawlîhat, dan bârang jang 'ada, dan bârang jang nanti djâdi komedijen deri pada ſakalijen 'îni:

20 'Âkan rahaſija katûdjoh bintang, jang ſudah kawlîhat pada kânanku, dan katûdjoh kâki dijan ka'amâſan. Katûdjoh bintang 'îtu 'ada Melâ'îkat p katûdjoh djamâxat 'îtu: dan katûdjoh kâki dijan, jang ſudah kawlîhat, 'îtu 'ada katûdjoh djamâxat 'îtu.

FATSAL JANG KA II.

1 KApada Mal'âk djamâxat jang 'ada di-'Efsûs hendakhlah 'angkaw menjûrat: ſegala 'îni dekatâkan 'awleh Tûhan jang pegàng katûdjoh bintang pada kânannja, jang berdjâlan ditengah p katûdjoh kâki dijan ka'amâſan 'îtu:

2 'Âku meng'atahuwij ſegala perbowâtanmu, dan kalelâhanmu, dan katahânanmu, dan bahuwa tijâda kawſampat menanggong ſegala 'awrang djâhat: dan bahuwa 'angkaw ſudah mentjawbâ'ij ſegala 'awrang jang tjûpar p dirînja 'ada Rasûl p, dan bûkan 'adânja demikijen: dan 'angkaw ſudah mendâpat marîka 'îtu pendusta:

3 Maka 'angkaw ſudah menanggong dan melakûkan katahânan: dan 'awleh kârana ſebàb namâku 'angkaw ſudah berlelàh, dan ſudah tijâda djâdi letèh.

4 Tetâpi 'ada padâku bârang perkâra 'âtasmu, bahuwa 'angkaw ſudah meninggalkan peng'aſêhanmu jang pertâma.

5 'Ingatlah kalàkh deri mâna ſudah kawgûgor, lâlu tawbatlah, dan lakûkanlah ſegala per-

bowâtan jang pertâma 'îtu: dan djikalaw tijâda, maka segarah 'âku 'âkan berdâtang kapadâmu, dan menggisir kâki dijanmu deri pada tampatnja, djikalaw tijâda kawtawbat.

6 Tetâpi perkâra 'îni 'ada padâmu, bahuwa 'angkaw membintjij segala perbowâtan 'awrang tâbix Nikolâ'ûs, jang 'âku 'îni lâgi membintjij.

7 Sijâpa jang bertelinga p, hendakhlah 'ija menengar 'apa Rôlh 'îtu bafermân pada segala djamâxat. Sijâpa jang menang, 'âku 'âkan karunjâkan padânja mâkan deri pada pôhon kâjuw kahidôpan jang 'ada detengah p Firdaws 'Allah.

8 Dan kapada Mal'âk djamâxat 'awrang 'Ismurnâ hendakhlah 'angkaw menjûrat: segala 'îni dekatâkan 'awleh Tûhan jang pertâma dan jang komedijen, jang sudah 'ada mâti, dan sudah hîdop pûla:

9 'Âku meng'atahuwij segala perbowâtanmu, dan kasukâranmu, dan kapapâ'anmu, (tetâpi 'angkaw 'ada kâja) dan perghodjâtan segala 'awrang jang meng'atâkan dirînja 'ada 'awrang Jehûdij, dan bûkan 'adânja demikijen, melâjinkan Kanîsah SJejthân djûga.

10 Djânganlah tâkot deri pada bârang jang 'angkaw nanti merasâ'ij. Bahuwa sasonggohnja 'Iblîs nanti membowang bârang 'awrang deri pada kâmu kadâlam pandjâra, sopâja kâmu detjawbâ'ij: maka kâmu 'âkan kena kasukâran bârang sapûloh hârij lamânja. Djadîlah 'angkaw satijâwan sampej kapada mawt, maka 'âku 'âkan karunjâkan padâmu mâkota kahidôpan 'îtu.

11 Sijâpa jang bertelinga p, hendakhlah 'ija menengar 'apa Rôlh 'îtu bafermân pada segala djamâxat. Sijâpa jang menang, tijâda 'ija 'âkan kena madlaret deri pada mawt jang kaduwa 'îtu.

12 Dan kapada Mal'âk djamâxat jang 'ada di-Perdjâmus hendakhlah 'angkaw menjûrat: segala 'îni dekatâkan 'awleh Tûhan jang memegang sabîlah pedang tâdjam 'îtu jang mâkan duwa belahnja:

13 'Âku meng'atahuwij segala perbowâtanmu, dan dimâna kawdûdolh, jaxnij dimâna 'ada singgahsâna SJejthân: dan 'angkaw berpegang pada namâku, dan sudah tijâda menjangkal 'îmânku, lâgi pada hârij p 'îtu, jang dâlamnja 'Antipâs sjahîdku jang satijâwan, jang sudah terbûnoh di'antâra kâmu, dimâna SJejthân 'ada dûdolh.

14 Tetâpi 'ada padâku bârang sedîkit perkâra 'âtasmu, bahuwa 'angkaw berij tinggal disâna bârang 'awrang jang berpegang pada peng'adjâran Bilxam, jang sudah meng'âdjar Balâkh membâwa kasontôhan dihadâpan benij Jisrâ'ejl, sopâja marîka 'îtu mâkan bârang jang telah depersombahkan pada berhâla p, dan berbowat zinâ.

15 Bagîtu 'angkaw 'îni berij tinggal lâgi bârang 'awrang jang berpegang pada peng'adjâran 'awrang tâbix Nikolâ'ûs, jang 'âku membintjij.

16 Tawbatlah 'awlehmu: dan djikalaw tijâda, maka segarah 'âku 'âkan berdâtang kapadâmu, dan 'âkan meng'ardjâkan paparangan lâwan marîka 'îtu dengan pedang mûlutku.

17 Sijâpa jang bertelinga p, hendakhlah 'ija menengar 'apa Rôlh 'îtu bafermân pada segala djamâxat. Sijâpa jang menang, 'âku 'âkan karunjâkan padânja mâkan deri pada Mân jang tersembûnji, dan 'âku 'âkan karunjâkan padânja sawâtu bâtu talhsîn jang pûtih, dan di'âtas bâtu talhsîn 'îtu tersûrat sawâtu nâma bahâruw, jang bârang sa'awrang tijâda meng'enal, melâjinkan 'ija jang tarîma dija 'îtu.

18 Dan kapada Mal'âk djamâxat jang 'ada di-THuwatîrâ hendakhlah 'angkaw menjûrat: segala 'îni dekatâkan 'awleh 'Anakh 'Allah, jang padânja 'ada mâta p nja seperti njâla 'apij, dan kâki p nja sarûpa timbâga suwâsa:

19 'Âku meng'atahuwij segala perbowâtanmu, dan muhhabet, dan chidmet, dan 'îmân, dan talhamulmu, dan 'âkan segala perbowâtanmu 'îtu, maka jang komedijen 'îtu 'ada terlebèh deri pada jang pertâma.

20 Tetâpi 'ada padâku bârang sedîkit perkâra 'âtasmu, bahuwa 'angkaw bejarkan parampuwan 'Izébel, jang meng'atâkan dirînja 'ada Nabijah, 'îtu meng'âdjar, dan menjasatkan hamba p ku, sahingga 'ija berbowat zinâ, dan mâkan bârang jang telah depersombahkan kapada berhâla p.

21 Maka 'âku sudah memberij padânja senang sopâja 'ija tawbat deri pada zinânja, hânja sudah tijâda 'ija tawbat.

22 Ba-

22 Bahuwa ſaſonggohnja 'âku membowang dija 'ítu djâtoh sâkit di'âtas kâſur, dan ſegala 'awrang jang ſudah bermûkah dengan dija 'ítu kena kaſukâran besàr, djikalaw tijâda 'ija tawbat deri pada ſegala perbowâtannja.

23 Dan 'ânakh p nja 'âku 'âkan membûnoh 'awleh mawt: dan ſamowa djamâ'at 'âkan meng'atahuwij, bahuwa 'âku 'íni 'ada dija 'ítu, jang menjûdikh ſegala bowah ponggong dan hâti. Maka 'âku 'âkan memberij pada mâſing p kâmu membâlas perbowâtan p mu.

24 Tetâpi 'âku berſabda pada kâmu, dan pada ſegala 'awrang lâjin p jang 'ada di-THuwatîrâ, barapa p jang tijâda mempunjâ'ij peng'adjâran 'íni, dan jang ſudah tijâda meng'enàl ſegala ghajb SJejthân, ſeperti marîka 'ítu berkâta: tijâda 'âku 'âkan membûboh ka'âtas kâmu bârang tanggôngan lâjin.

25 Sahâdja bârang jang 'ada pada kâmu, hendakhlah kâmu berpegang padânja 'ítu, ſahingga maka 'âku 'âkan dâtang.

26 SJahdan ſijâpa jang menàng, dan memaliharâkan ſegala perbowâtanku ſampej kapada tamat, 'âku 'âkan karunjâkan padânja kawâſa 'âtas ſegala CHalâjikh:

27 Maka 'ija 'âkan menggombalâkan marîka 'ítu dengan tongkat besij: ſeperti ſawâtu bâdjan pendjûnan 'ija 'âkan deromokhkan: ſeperti lâgi 'âku 'íni ſudah tarîma deri pada Bapâku.

28 Maka 'âku 'âkan karunjâkan padânja bintang tſubuhh.

29 Sijâpa jang bertelînga p, hendakhlah 'ija menengar 'apa Rôlh 'ítu bafermân pada ſegala djamâ'at.

FATSAL JANG KA III.

1 DAn kapada Mal'âk djamâ'at jang 'ada di-Sardejs hendakhlah 'angkaw menjûrat: ſegala 'íni dekatâkan 'awleh Tûhan jang memegang katûdjoh 'Arwâlh 'Allah, dan katûdjoh bintang 'ítu: 'âku meng'atahuwij ſegala perbowâtanmu, bahuwa 'angkaw ſudah ber'awleh nâma, bahuwa 'angkaw hîdop, maka 'angkaw 'ada mâti djûga.

2 Djadîlah 'angkaw berdjâga, dan pertatapkanlah ſegala lâjin p 'ítu jang nanti mâti: kârana ſudah tijâda 'âku mendâpat perbowâtan p mu 'ítu ganàp dihadâpan 'Allah.

3 Terkenanglah kalàkh bagimâna 'angkaw ſudah menarîma dan menengar 'ítu, dan paliharâkanlah 'ítu, lâlu tawbatlah. Djikalaw kalàkh tijâda 'angkaw berdjâga, maka 'âku 'âkan mendatângij dîkaw ſeperti ſa'awrang pentjûrij, dan tijâda 'angkaw 'âkan tâhu pada djâma jang mâna 'âku 'âkan mendatângij dîkaw.

4 Tetâpi 'ada ſertâmu bârang ſedîkit 'awrang lâgi di-Sardejs, jang ſudah tijâda berlûmorkan pakâjin p nja, maka marîka 'ítu 'âkan berdjâlan ſertâku, ſambil berpâkej pakâjin p pûtih: ſedang marîka 'ítu 'ada mustahhakh.

5 Sijâpa jang menàng, 'ija djûga 'âkan terkena dengan pakâjin p pûtih: dan tijâda 'âku 'âkan menghâpuskan namânja deri pada kitâb lhajât, dan 'âku 'âkan meng'âkaw namânja dihadâpan Bapâku, dan dihadâpan ſegala Mela'îkatnja.

6 Sijâpa jang bertelînga p, hendakhlah 'ija menengar 'apa Rôlh 'ítu bafermân pada ſegala djamâ'at.

7 Dan kapada Mal'âk djamâ'at jang 'ada di-Filadelfija hendakhlah 'angkaw menjûrat: ſegala 'íni dekatâkan 'awleh 'Elkhudûs, 'Elhhakh, jang memegang 'ânakh kontjij Da'ûd: jang bukâkan, dan bârang ſa'awrang tijâda kontjîkan: dan jang kontjîkan, dan bârang ſa'awrang tijâda bukâkan:

8 'Âku meng'atahuwij ſegala perbowâtanmu: bahuwa ſaſonggohnja 'âku ſudah karunjâkan dihadâpanmu ſawâtu pintu jang terbûka, dan bârang ſa'awrang tijâda ſampat kontjîkan dija 'ítu: kârana 'angkaw memegang kawâſa kitjil, dan ſudah memaliharâkan fermânku, dan ſudah tijâda menjangkal namâku.

9 Bahuwa ſaſonggohnja 'âku karunjâkan padâmu bârang 'awrang deri pada Kanîſah SJejthân, jang meng'atâkan dirînja 'ada 'awrang Jehûdij, dan bûkan 'adânja demikijen, tetâpi 'ija berdusta: bahuwa ſaſonggohnja 'âku 'âkan djadîkan marîka 'ítu, ſopâja 'ija dâtang, dan ſombah ſudjûd dihadâpan kâki p mu, dan

meng'âkaw bahuwa 'âku 'ini meng'asêhij dîkaw.

10 Sebàb bahuwa 'angkaw ſudah memaliharâkan kalâm tahhamulku, maka lâgi 'âku 'ini 'âkan memaliharâkan dîkaw deri pada djàm pertjawbâ'an, jang nanti berlâku ka'âtas ſalûroh tânah maxmûr, 'âkan mentjawbâ'ij ſegala 'awrang jang dûdokh di'âtas bûmi.

11 Bahuwa ſaſonggohnja 'âku dâtang ſegaràh: berpeganglah pada bâraug 'itu jang 'ada padâmu, ſopâja djângan ſa'awrang meng'ambil mâkotâmu.

12 Sijâpa jang menàng, 'âku hendakh djadîkan dija 'itu 'âkan ſawâtu tijang didâlam Kaxbah 'Ilahku, maka tijâda 'ija lâgi 'âkan pergi kaluwar deri dâlamnja: dan 'âku 'âkan menjûrat di'âtaſnja 'itu nâma 'Ilahku, dan nâma negerij 'Ilahku, jaxnij Jerûſalejm bahâruw 'itu, jang tûron deri dâlam ſawrga deri pada f'ihakh 'Ilahku, lâgi namâku bahâruw.

13 Sijâpa jang bertelinga p, hendakhlah 'ija menengar 'apa Rôhh 'itu bafermân pada ſegala djamâxat.

14 Dan kapada Mal'âk djamâxat 'awrang Lâdokijâ hendakhlah 'angkaw menjûrat: ſegala 'ini dekatâkan 'awleh 'El'amîn, ſjâhid jang ſatijâwan dan benàr 'itu, permulâ'an kadjadi'an 'Allah:

15 'Âku meng'atahuwij ſegala perbowâtanmu, bahuwa 'angkaw bûkan 'ada dingin, dan bûkan hângat: hej kirânja 'angkaw 'ada dingin 'âtaw hângat!

16 Hhataj maka ſebàb bahuwa 'angkaw 'ada ſuwam, dan bûkan 'âtaw dingin 'âtaw hângat, 'âku nanti montahkan dîkaw deri dâlam mûlutku.

17 Kârana 'angkaw berkâta: bahuwa 'âku 'ada kâja, dan ſudah dekajâkan, dan tijâda 'âku berkakurângan bâraug ſawâtu pawn: maka tijâda kawtâhu, bahuwa 'angkaw 'ini 'ada tjelâka, dan kaſijan, dan pâpa, dan bûta, dan talandjang.

18 'Âku membitjarâkan padâmu 'âkan bilij deri padâku 'amàs jang tersûdi 'awleh 'âpij, ſopâja 'angkaw djâdi kâja: lâgi pakâjin p pûtih, ſopâja 'angkaw terkena dengan dija, dan djângan kalihâtan kamaluwan katalandjângganmu: maka ſapûkanlah mâta p mu dengan tjalàkh, ſopâja 'angkaw melîhat.

19 Barapa p 'awrang 'âku meng'aſêhij garàng, 'âku 'ini ſijâſetkan dan tâ'adîbkan dija 'itu: hendakhlah kalàkh ber'uſahâkan dirîmu, lâlu membâwa tawbat.

20 Bahuwa ſaſonggohnja 'âku berdîrij dimûka pintu, dan tapòkh: djikalaw bâraug ſa'awrang 'âkan menengar ſawarâku, dan 'âkan membûka pintu, maka 'âku 'âkan mâſokh dâtang kapadânja, dan ſantap xaſjâ ſertânja, dan 'ija 'itu ſertâku.

21 Sijâpa jang menàng, 'âku 'âkan karunjâkan padânja dûdokh ſertâku di'âtas xarſjku, ſeperti lâgi 'âku 'ini ſudah menàng, dan ſudah dûdokh ſerta dengan Bapâku di'âtas xarſjnja.

22 Sijâpa jang bertelinga p, hendakhlah 'ija menengar 'apa Rôhh 'itu bafermân pada ſegala djamâxat.

FATSAL JANG KA IV.

1 KOmedijen deri pada demikijen 'ini ſudah kulîhat, maka bahuwa ſaſonggohnja 'adâlah ſawâtu pintu terbûka didâlam ſawrga: maka ſawâra jang pertâma, jang ſudahlah kudengar, ſaperij bûnji nafîrij meng'atâkan ſertâku, 'itu berkatâlah: nâjiklah 'angkaw kamârij, maka 'âku 'âkan menondjokh padâmu bâraug jang hâros djâdi komedijen deri pada demikijen 'ini.

2 Maka ſabantar djûga terkenâlah 'âku 'awleh Rôhh: maka bahuwa ſaſonggohnja 'adâlah ſawâtu xarſj terlatàkh didâlam ſawrga, dan 'adâlah ſa'awrang dûdokh di'âtas xarſj 'itu.

3 Maka 'awrang jang dûdokh 'itu 'adâlah pada pandângan ſarûpa dengan permâta jaſjab dan xakhîkh: dan ſawâtu palângij 'adâlah kulîling xarſj 'itu, pada pandângan ſarûpa dengan permâta zumurud.

4 Dan kulîling xarſj 'itu 'adâlah duwa pûloh 'ampat kurſij: dan di'âtas ſegala kurſij 'itu ſudah kulîhat duwa pûloh 'ampat 'awrang Penatuwah dûdokh, jang terkena dengan pakâjin p pûtih:

dan

dân marîka 'îtu pâkejlah mâkota ka'amâſan di'âtas kapâla p nja.

5 Dân deri pada ꝛarſj 'îtu kaluwarlah babarapa kîlat, dân halilintar, dân ſawâra: lâgi tûdjoh palîta ka'apijan 'adâlah bernjâla dihadâpan ꝛarſj 'îtu, jang 'ada katûdjoh 'Arwâhh 'Allah 'îtu.

6 Dân dihadâpan ꝛarſj 'îtu 'adâlah ſawâtu lâwut deri pada kâtja, ſarûpa dengan nîlur. Lâgi ditengah p ꝛarſj, dân kulîling ꝛarſj 'îtu 'ampat Hhajwân, jang punòh mâta p deri mûka, dân deri balâkang.

7 Maka Hhajwân jang pertâma 'îtu 'adâlah ſarûpa dengan ſînga, dân Hhajwân jang kaduwa 'îtu ſarûpa dengan lembuw mûda, dân Hhajwân jang katîga 'adâlah mûka padânja ſeperti mûka mânuſija, dân Hhajwân jang ka'ampat 'adâlah ſarûpa dengan bûrong náſar jang terbang.

8 Dân ka'ampat Hhajwân 'îtu, mâſing p bagi ſendirînja, 'adâlah padânja 'anàm ſâjap kulîling p, dân deri dâlam ſegala 'îtu 'adâlah punòh mâta p: dân bârang perhentijan tijadâlah padânja ſijang dân mâlam, ſombahnja: Khudus, Khudus, Khudus 'ada mahâ beſàr Tûhan 'Allah, jang mahâ kawâſa 'âtas ſamista ſakalijen, jang ſudah 'ada, dân jang 'ada, dân jang nanti dâtang.

9 Dân tatkâla ſegala Hhajwân 'îtu memberìj kamulijâ'an, dân Hhormat, dân ſjukûr pada Tûhan jang dûdokh di'âtas ꝛarſj, jang 'ada hîdop deri pada kakàl ſampej kakàl;

10 Maka djâtohlah kaduwa pûloh 'ampat Penatuwah 'îtu terdjurûmis dihadâpan Tûhan jang dûdokh di'âtas ꝛarſj, dân ſombahlah ſudjûd pada Tûhan jang 'ada hîdop deri pada kakàl ſampej kakàl, dân membowanglah ſegala mâkotânja dihadâpan ꝛarſj 'îtu, 'ûdjarnja:

11 'Angkaw 'ada mustahhakh, jâ mahâ beſàr Tûhan, 'âkan tarîma kamulijâ'an, dân Hhormat, dân kawâſa: kârana 'angkaw 'îni ſudah mendjadîkan ſamowânja, dân 'awleh kahendakhmu 'îtu 'ada dân ſudah dedjadîkan.

FATSAL JANG KA V.

1 SAbermûla maka ſudah kulîhat pada tângan kânan Tûhan jang dûdokh di'âtas ꝛarſj 'îtu ſawâtu kitâb tersûrat deri dâlam dân deri luwar, termaterìj dengan tûdjoh materìj.

2 Dân ſudah kulîhat ſa'awrang Mela'îkat jang karàs, jang berſarùw dengan ſawâra njâring: ſijâpa 'ada mustahhakh 'âkan membûka kitâb, dân meng'awrejkan ſegala materînja?

3 Maka bârang ſa'awrang tijadâlah ſampat didâlam ſawrga, dân tijâda di'âtas bûmi, dân tijâda dibâwah bûmi membûka kitâb 'îtu, dân tijâda melîhat rantjanânja.

4 Maka bejta 'îni ſudah menângis bânjakh p, ſebàb bahuwa bârang ſa'awrang ſudah tijâda kadapâtan mustahhakh 'âkan membûka, dân membâtja kitâb 'îtu, dân tijâda melîhat rantjanânja.

5 Maka ſa'awrang deri pada ſegala Penatuwah 'îtu berſabdâlah padâku; djângan 'angkaw menângis: bahuwa ſaſonggohnja ſînga 'îtu jang 'ada deri pada hulubangſa Jehûdâ, 'âkar Dâ'ûd, 'îtu ſudah menàng, 'âkan membûka kitâb 'îtu, dân 'âkan meng'awrejkan katûdjoh materînja.

6 SJahdân ſudah kulîhat, maka bahuwa ſaſonggohnja ditengah p ꝛarſj, dân ka'ampat Hhajwân 'îtu, dân ditengah p ſegala Penatuwah 'îtu 'adâlah ſawâtu 'Ânakh domba berdîrij, jang ſudah terbantej rupânja, pada ſijâpa 'adâlah tûdjoh tandokh, dân tûdjoh mâta: jang 'ada katûdjoh 'Arwâhh 'Allah 'îtu, jang ter'ûtus kapada tijap p tânah.

7 Maka 'ija pawn dâtanglah, dân 'ambillah kitâb 'îtu deri pada tângan kânan Tûhan jang dûdokh di'âtas ꝛarſj 'îtu.

8 Dân tatkâla ſudah de'ambilnja kitâb 'îtu, maka djâtohlah ka'ampat Hhajwân, dân kaduwa pûloh 'ampat Penatuwah 'îtu terdjurûmis dihadâpan 'Ânakh domba 'îtu, jang mâſing p ſa'awrang memegàng kitjâpij dân pijâla ka'amâſan punòh dengan 'ûkop p an, bârang jang 'ada ſombahjang ſegala walìj p.

9 Maka marîka 'îtu ſudah menjânji ſawâtu kîdong bahâruw, 'ûdjarnja: 'angkaw 'ada mustahhakh 'âkan meng'ambil kitâb 'îtu, dân 'âkan membûka ſegala materînja: kârana 'angkaw ſudah terbantej, dân ſudah menubùs kâmij bagi 'Allah dengan dârahmu, deri pada tijap p bangſa, dân

dân 'awraŋg jaŋg berbâgej p bahâſa, dân khawm, dân chalîkhah:

10 Dân 'aŋgkaw ſudah djadîkan kâmij Râdja p dân 'Imâm p bagi 'Ilah kâmij: maka kâmij 'âkan berkaradjâ'an di'âtas bûmi.

11 SJahdân ſudah kulîhat, dân dengar ſawâra bânjakh Melâ'îkat kulîling ʒarſj, dân ſegala hhajwân, dân ſegala Penatuwah 'îtu: 'adapawn bilângan marîka 'îtu 'adâlah balakhſa lakhſa, dân barîbu rîbu:

12 Jaŋg meŋg'atâkan dengan ſawâra njâring; 'Ânakh domba jaŋg terbantej 'îtu 'ada mustahhakh 'âkan tarîma peŋg'awasâ'an, dân kakajâ'an, dân kabidjâkan, dân kakarâſan, dân hhormat, dân kamulijâ'an, dân ſjukûr.

13 Dân ſaſawâtu kadjadi'an jaŋg 'ada didâlam lângit, dân di'âtas bûmi, dân dibâwah bûmi, dân ſegala jaŋg 'ada didâlam lâwut, dân ſakalijen 'îſij ſamowânja 'îtu ſudah kudengar, meŋg'atâkan: bagi Tûhan jaŋg dûdokh di'âtas ʒarſj, dân bagi 'Ânakh domba 'îtu 'adâlah kirânja ſjukûr, dân hhormat, dân kamulijâ'an, dân khowat deri pada kakàl ſampej kakàl.

14 Maka ka'ampat hhajwân 'îtu berkatâlah: 'âmîn. Dân kaduwa pûloh 'ampat Penatuwah 'îtu djâtohlah terdjurûmis, dân ſombahlah ſudjûd pada Tûhan jaŋg hîdop deri pada kakàl ſampej kakàl.

FATSAL JANG KA VI.

1 SAbermûla maka ſudah kulîhat, tatkâla 'Ânakh domba 'îtu ſudahlah membûka ſawâtu deri pada ſegala materij 'îtu, dân ſudah kudengar ſawâtu deri pada ka'ampat hhajwân 'îtu meŋg'atâkan, ſeperti ſawâra halilintar bunjînja: marîlah, lâlu lîhatlah.

2 Dân ſudah kulîhat, maka bahuwa ſaſoŋggohnja 'adâlah ſawâtu kûda pûtih: dân 'awraŋg jaŋg dûdokh di'âtasnja 'îtu pegaŋglah ſawâtu bûſor: dân ſawâtu mâkota ſudah deberîkan padânja, maka kaluwarlah 'îja dengan kamenângannja, dân ſopâja 'îja ber'awleh kamenângan lâgi.

3 Dân tatkâla 'îja ſudahlah membûka materij jaŋg kaduwa, maka ſudah kudengar hhajwân jaŋg kaduwa 'îtu meŋg'atâkan: marîlah, lâlu lîhatlah.

4 Maka kaluwarlah ſawâtu kûda lâjin jaŋg mejrah: dân 'âkan 'awraŋg jaŋg dûdokh di'âtasnja 'îtu, kawâſa ſudah deberîkan padânja 'âkan meŋg'ambil dâmej deri 'âtas bûmi, dân ſopâja marîka 'îtu membûnoh ſa'awraŋg 'âkan ſa'awraŋg: lâgi ſabîlah pedàŋg besàr ſudah deberîkan padânja 'îtu.

5 Dân tatkâla 'îja ſudahlah membûka materij jaŋg katîga, maka ſudah kudengar hhajwân jaŋg katîga 'îtu meŋg'atâkan; marîlah, lâlu lîhatlah. Dân ſudah kulîhat, maka bahuwa ſaſoŋggohnja 'adâlah ſawâtu kûda hîtam, dân 'awraŋg jaŋg dûdokh di'âtasnja 'îtu pegaŋglah ſawâtu narâtja pada tângannja.

6 Dân ſudah kudengar ſawâtu ſawâra ditengah p ka'ampat hhajwân 'îtu meŋg'atâkan: ſawâtu tâkar gendom dengan ſawâtu dînâr, dân tîga tâkar djâgoŋg dengan ſawâtu dînâr: lâgi mînjakh dân 'ãjer 'angawr djângan 'aŋgkaw merugîkan.

7 Dân tatkâla 'îja ſudahlah membûka materij jaŋg ka'ampat, maka ſudah kudengar ſawâra hhajwân jaŋg ka'ampat 'îtu meŋg'atâkan: marîlah, lâlu lîhatlah.

8 Dân ſudah kulîhat, maka bahuwa ſaſoŋggohnja 'adâlah ſawâtu kûda kûtam, dân 'awraŋg jaŋg dûdokh di'âtasnja 'îtu namânja 'adâlah mawt: dân nâraka pawn 'îkotlah balâkangnja. Maka kawâſa ſudah deberîkan pada marîka 'îtu 'âkan membûnoh ſampej kapada ſaper'ampat 'awraŋg 'îſij bûmi, dengan pedàŋg, dân dengan lâpar, dân dengan mawt, dân 'awleh morga ſataw dibûmi.

9 Dân tatkâla 'îja ſudahlah membûka materij jaŋg kalîma, maka ſudah kulîhat dibâwah medzbehh 'îtu ſegala djîwa 'awraŋg jaŋg ſudah terbûnoh 'awleh kârana kalâm 'Allah, dân 'awleh kârana ſjahâdet 'îtu jaŋg 'adâlah padânja.

10 Maka berterijakhlah marîka 'îtu dengan ſawâra njâring, meŋg'atâkan: barapa lâma, hej jaŋg depertûhan, jaŋg khudus dân hhakh, tijâda 'aŋgkaw menghhukumkan dân berbâlaskan dârah kâmij 'âtas ſegala 'awraŋg jaŋg dûdokh di'âtas bûmi?

11 Maka bâdju pandjaŋg jaŋg pûtih ſudah deberîkan pada mâſing p ſa'awraŋg, dân ſudah dekatâkan

katâkan padânja, ſopâja 'ija berhenti lâgi bârang ſakoríka djûga lamânja, hhatâj maka ganaplah lâgi bilângan ſegala sâma hambânja, dan sûdâra p nja lâki p, jang nanti debûnoh ſeperti lâgi marîka 'ítu ſendîrij.

12 SJahdân ſudah kulîhat, tatkâla 'ija ſudahlah membûka materij jang ka'anàm, maka bahuwa ſaſonggohnja djadîlah ſawâtu gompah bûmi jang besàr: dan matahârij djadîlah hîtam ſaperij ſawâtu kambelij deri pada bûluw p, dan bûlan djadîlah ſaperij dârah.

13 Dân ſegala bintang dilângit gûgorlah ka'âtas bûmi, ſeperti pôhon 'ara membowang bowah p nja jang mantah, manakâla 'ija tergontjang 'awleh 'ângin jang karàs.

14 Dân lângit ſudah lâlu linnjap, ſeperti ſawâtu kitâb jang tergûlong: dan ſamowa gûnong dan pûlaw ſudah tergaràkh deri pada tampatnja.

15 Lâgi ſegala Râdja p dibûmi, dan 'awrang besàr p, dan 'awrang kâja p, dan ſegala pangrîbu, dan ſegala peng'awâſa, dan ſamowa 'awrang ſahâja, dan ſamowa 'awrang maredhejka 'ítu ſembunjîkanlah ſendirînja didâlam gôha p, dan didâlam bâtu kârang gûnong p:

16 Dân berkatâlah pada gûnong p dan pada bâtu p kârang: gûgorlah ka'âtas kâmij, dan ſembunjîkanlah kâmij deri pada hhadlret Tûhan jang dûdokh di'âtas ſtarſj, dan deri pada morka 'Ânakh domba 'ítu:

17 Kârana mahâ besàr hârij morkânja ſudah dâtang: 'antah ſijapâtah ſampat berdîrij?

FATSAL JANG KA VII.

1 SAbermûla komedijen deri pada demikijen 'îni maka ſudah kulîhat 'ampat 'awrang Mela'îkat berdîrij pada ka'ampat tapàs bûmi, ſambil memegàng ka'ampat 'ângin bûmi, ſopâja djângan bertijop bârang 'ângin di'âtas bûmi, dan djângan di'âtas lâwut, dan djângan kapada bârang pôhon kâjuw.

2 SJahdân ſudah kulîhat ſa'awrang Mela'îkat lâjin mûdikh deri pada kanajîkan matahârij, jang memegàng materij 'Allah jang hîdop 'ítu: maka berterijakhlah 'ija dengan ſawâra njâring kapada ka'ampat Mela'îkat 'ítu, jang ſudahlah deberîkan padânja kawâſa 'âkan memberij madlaret pada bûmi, dan pada lâwut,

3 Sabdânja: djângan kâmu memberij madlaret pada bûmi, dan djângan pada lâwut, dan djângan pada pôhon p kâjuw, ſahingga maka kâmij 'âkan hâbis materîkan ſegala hamba 'Ilah kâmij pada dâhij p nja.

4 Maka ſudah kudengar bilângan ſegala 'awrang jang termaterij 'ítu: bahuwa ſarâtus 'ampat pûloh 'ampat ríbu 'awrang ſudahlah termaterij deri pada ſamowa hulubangſa benij Jiſrâ'ejl.

5 Deri pada hulubangſa Jehûdâ duwa belàs ríbu 'awrang ſudahlah termaterij: deri pada hulubangſa Re'ûbejn duwa belàs ríbu 'awrang ſudahlah termaterij: deri pada hulubangſa DJâd duwa belàs ríbu 'awrang ſudahlah termaterij:

6 Deri pada hulubangſa 'Aſjejr duwa belàs ríbu 'awrang ſudahlah termaterij: deri pada hulubangſa Naftalij duwa belàs ríbu 'awrang ſudahlah termaterij: deri pada hulubangſa Menaſjej duwa belàs ríbu 'awrang ſudahlah termaterij:

7 Deri pada hulubangſa SJimxawn duwa belàs ríbu 'awrang ſudahlah termaterij: deri pada hulubangſa Lejwij duwa belàs ríbu 'awrang ſudahlah termaterij: deri pada hulubangſa Jiſaskâr duwa belàs ríbu 'awrang ſudahlah termaterij:

8 Deri pada hulubangſa Zebûlun duwa belàs ríbu 'awrang ſudahlah termaterij: deri pada hulubangſa Jûſof duwa belàs ríbu 'awrang ſudahlah termaterij: deri pada hulubangſa Benjamîn duwa belàs ríbu 'awrang ſudahlah termaterij.

9 Komedijen deri pada demikijen 'îni ſudah kulîhat, maka bahuwa ſaſonggohnja 'adâlah raxijet bânjakh, jang bârang ſa'awrang tijâda ſampat membîlang dija, deri pada ſakalijen chalîkhah, dan bangſa, dan khawm, dan 'awrang jang berbâgej p bahâſa, jang berdîrij dihadâpan xarſj, dan dihadâpan 'Ânakh domba 'ítu, jang terkena dengan bâdju pandjang jang pûtih: dan tjâbang p pôhon chormâ 'adâlah pada tângan p nja.

10 Maka berterijakhlah marîka 'ítu dengan ſawâra njâring, ſombahnja: chalâts 'ítu pûnja 'Ilah kâmij, jang dûdokh di'âtas xarſj, dan pûnja 'Ânakh domba 'ítu.

11 Maka ſakalijen Mela'îkat berdirîlah kulîling p xarſj dan ſegala Penatuwah dan ka'ampat khajwân 'ítu, dan djâtohlah dihadâpan xarſj

'ítu!

'îtu terdjurûmis ka"âtas mukânja, dan ſombahlah ſudjûd pada 'Allah,

12 'Ûdjamja: 'ãmîn. 'Adâlah kirânja pudji"an, dan kamulija"an, dan kabidjâkan, dan ſjukûr, dan Hormat, dan kawâſa, dan khowat bagi 'Ilah kâmij deri pada kakàl ſampej kakàl. 'Âmîn.

13 Maka sâhutlah ſa"awrang deri pada ſegala Penatuwah 'îtu, ſabdânja padâku: 'awrang 'îni jang terkena dengan bâdju pandjang jang pûtih, 'îtu ſijâpa 'adânja, dan deri mâna dâtangnja?

14 Maka ſombahlah bejta kapadânja 'îtu; jâ Tûhan, 'angkaw tâhu 'îtu. Maka ſabdâlah 'ija padâku; marîka 'îni 'ada ſegala 'awrang jang dâtang deri dâlam kaſukâran besàr: dan 'ija ſudah membâſohkan ſegala badjûnja pandjang 'îtu, dan ſudah memûtihkan ſegala badjûnja pandjang 'îtu dengan dârah 'Ânakh domba 'îtu.

15 Sebàb 'îtu marîka 'îtu 'ada dihadâpan ſarſj 'Allah, dan berbowat ſibâdet padânja ſijang dan mâlam didâlam Kaſbahnja: maka Tûhan jang dûdokh di"âtas ſarſj 'îtu 'âkan menawôngij dija 'îtu.

16 Tijâda marîka 'îtu 'âkan berlâpar lâgi, dan tijâda 'ija 'âkan berdahâga lâgi, dan matahârij tijâda 'âkan menimpa kapadânja, dan tijâda bârang kapanâſan.

17 Kârana 'Ânakh domba 'îtu jang 'ada ditengah p ſarſj 'îtu 'âkan menggombalâkan marîka 'îtu, dan 'âkan meng"andjar dija kapada ſegala mâta 'ãjer jang hîdop: dan 'Allah 'âkan menjâpuw hâbis ſamowa 'ãjer mâta deri pada mâta p nja.

FATSAL JANG KA VIII.

1 SJAhdan tatkâla 'ija ſudahlah membûka materij jang katûdjoh 'îtu, maka djadîlah ſawâtu sînang didâlam ſawrga, ſakîra p ſatengah djam lamânja.

2 Maka ſudah kulihat katûdjoh Melâ"îkat 'îtu, jang berdîrij dihadâpan Hhadlret 'Allah: maka tûdjoh nafîrij deberîkanlah padânja 'îtu.

3 Maka dâtanglah ſa"awrang Melâ"îkat lâjin, lâlu berdirîlah desîſij medzbelh, ſambil memegàng ſawâtu per"ukôpan ka"amâſan: maka bânjakh 'ûkop p an deberîkanlah padânja, ſopâja 'ija membûboh ſegala 'îtu ſerta dengan ſombahjang ſakalijen walij 'îtu ka"âtas medzbelh ka"amâſan jang 'ada dihadâpan ſarſj 'îtu.

4 Maka nâjiklah 'âſap ſegala 'ûkop p an ſerta dengan ſombahjang p ſegala walij deri pada tângan Melâ"îkat 'îtu kahadâpan Hhadlret 'Allah.

5 Maka de"ambil 'awleh Melâ"îkat 'îtu per"ukôpan, dan de"isînja dija 'îtu dengan 'âpij deri pada medzbelh, dan debowangnja 'îtu ka"âtas bûmi: maka djadîlah babarapa ſawâra, dan halilintar, dan kîlat, dan gompah bûmi.

6 Maka katûdjoh Melâ"îkat, jang memegàng katûdjoh nafîrij, 'îtu ſadijâkanlah ſendirînja 'âkan menijop nafîrij.

7 Maka Melâ"îkat jang pertâma 'îtu ſudah menijop nafîrij, maka ſudah djâdi bowah p 'ãjer bakûw, dan 'âpij bertjampor dengan dârah, dan ſudah 'îtu terbowang ka"âtas bûmi: maka ſapertîga deri pada ſegala pôhon kâjuw ſudah terbâkar hâbis, dan ſamowa rompot hîdjuw ſudah terbâkar hâbis.

8 Dan Melâ"îkat jang kaduwa 'îtu ſudah menijop nafîrij, maka bârang jang ſalâku ſabowah bûkit besàr jang bernjâla 'âpij 'îtu terbowanglah kadâlam lâwut: maka ſapertîga deri pada lâwut 'îtu ſudah djâdi dârah.

9 Dan ſapertîga deri pada ſegala kadjadi"an dilâwut jang bernafas 'îtu ſudah mâti: dan ſapertîga deri pada ſegala kapal 'îtu ſudah rûſakh.

10 Dan Melâ"îkat jang katîga 'îtu ſudah menijop nafîrij, maka ſawâtu bintang besàr, jang bernjâla ſaperij ſawâtu dâmar, 'îtu ſudah gûgor deri dâlam lângit, dan ſudah djâtoh ka"âtas ſapertîga deri pada ſegala sûngej, dan ka"âtas ſegala mâta 'ãjer.

11 Maka nâma bintang 'îtu terſebût hija: dan ſapertîga deri pada ſegala 'ãjer 'îtu ſudah djâdi 'âkan hija: dan bânjakh mânuſija ſudah mâti 'awleh 'ãjer 'îtu, kârana ſegala 'îtu ſudahlah djâdi pâhit.

12 Dan Melâ"îkat jang ka"ampat 'îtu ſudah menijop nafîrij, maka terkenâ"îlah ſapertîga deri pada matahârij, dan ſapertîga deri pada bûlan, dan ſapertîga deri pada ſegala bintang: ſopâja kakalâmanlah ſapertîga deri pada ſegala 'îtu, dan ſijang djângan kalihâtan 'âkan ſapertigânja, dan mâlam ſabâgejnja.

13 Maka

13 Maka ſudah kulîhat, dan ſudah kudengar ſa'awrang Melá'îkat terbang pada ſâma tengah lângit, katânja dengan ſawâra njâring: wâ'j, wâ'j, wâ'j bagi ſegala 'awrang jang dûdokh di'âtas bûmi, deri kârana ſegala ſawâra jang sîſa, deri pada bûnji nafîrij katîga Melá'îkat 'îtu jang nanti menijop nafîrij.

FATSAL JANG KA IX.

1 SJAhdan Melá'îkat jang kalîma 'îtu ſudah menijop nafîrij, maka ſudah kulîhat ſawâtu bintang jang telàh gûgor deri dâlam lângit ka'âtas bûmi, maka 'ânakh kontjij parîgij tûbir deberîkanlah padânja.

2 Maka 'ija ſudah membûka parîgij tûbir 'îtu: maka ſudah nâjik 'âſap deri dâlam parîgij 'îtu, ſeperti 'âſap tanûr besàr: dan ſudah kakalâman matahârij dan 'âdara deri kârana 'âſap parîgij 'îtu.

3 Maka deri dâlam 'âſap 'îtu kaluwarlah babarapa bilâlang ka'âtas bûmi, maka kawâſa ſudah deberîkan padânja, ſeperti ſegala kalatjingking dibûmi memegàng kawâſa.

4 Dan ſudah dekatâkan padânja, ſopâja djângan 'ija memberij madlaret pada rompot dibûmi, dan djângan pada bârang hîdjuw p an, dan djângan pada bârang pôhon kâjuw: melâjinkan pada ſegala mânuſija 'îtu sâdja, jang tijâda 'ada padânja materij 'Allah di'âtas dâhij p nja.

5 Maka kawâſa ſudah deberîkan padânja, djângan ſopâja 'ija membûnoh marîka 'îtu, tetâpi ſopâja marîka 'îtu deſangſarâ'ij 'awlehnja bârang lîma bûlan lamânja: maka penjangſarâ'annja 'adâlah ſeperti penjangſarâ'an kalatjingking, mâna 'ija ſudah menjangàt ſa'awrang mânuſija.

6 Maka pada hârij p 'îtu djûga mânuſija 'âkan mentjahârij mawt, hânja tijâda 'âkan mendâpat dija, dan 'ija 'âkan sûka mâti, hânja mawt 'âkan lârij deri padânja.

7 Maka rûpa ſegala bilâlang 'îtu 'adâlah ſarûpa dengan kûda p, jang ſudah terlangkap kapada paparângan: dan di'âtas kapâla p nja 'adâlah bârang jang ſeperti mâkota p ſarûpa dengan 'amàs, dan mûka p nja ſeperti mûka p mânuſija.

8 Dan 'adâlah padânja rambot ſeperti rambot parampuwan, dan gîgij p nja 'adâlah ſeperti gîgij p ſînga.

9 Dan 'adâlah padânja djabàh p ſeperti djabàh p deri pada besij: dan bûnji sâjap p nja 'adâlah ſeperti bûnji pedâti p, manakâla bânjakh kûda berlârij kapada paparângan.

10 Dan 'adâlah padânja 'ejkor p ſarûpa dengan 'ejkor p kalatjingking, dan ſangàt p 'adâlah pada 'ejkor p nja: dan kawasânja 'adâlah 'âkan memberij madlaret pada mânuſija p bârang lîma bûlan lamânja.

11 Dan 'adâlah padânja ſa'awrang Râdja jang 'ada depertuwan 'âtaſnja, jaſnij Melku-'lſzumokh: 'ada nâma padânja tjâra Sjibrânij 'Abadawn, dan pada bahâſa Junânij 'ija bernâma 'Apolijawn.

12 Sawâtu wâ'j ſudah lâlu, bahuwa ſaſonggohnja duwa wâ'j 'ada dâtang lâgi komedijen deri pada perkâra 'îni.

13 SJahdan Melá'îkat jang ka'anàm 'îtu ſudah menijop nafîrij, maka ſudah kudengar ſawâtu ſawâra deri 'antâra ka'ampat tandokh medzbelh ka'amâſan jang 'ada dihadâpan Hhadlret 'Allah,

14 Meng'atâkan kapada Melá'îkat jang ka'anàm jang memegàng nafîrij 'îtu; 'awrejkanlah ka'ampat Melá'îkat, jang ſudah ter'îkat ditepij sûngej besàr Firât.

15 Maka ſudah ter'awrej ka'ampat Melá'îkat 'îtu, jang 'adâlah terlangkap kapada bârang kotîka, dan hârij, dan bûlan, dan tâhon, ſopâja 'ija membûnoh ſapertîga deri pada ſegala mânuſija.

16 Maka bilângan balatantarâ jang berkûda 'îtu 'adâlah duwa kâli lakhſa berlakhſa: maka ſudah kudengar bilângannja.

17 Maka bagîtu ſudah kulîhat ſegala kûda 'îtu dâlam pemandângan 'îni, dan ſegala 'awrang jang dûdokh di'âtaſnja 'îtu, jang pâkej djabàh p jang mejrah 'âpij, dan bîruw lângit, dan ſeperti balîrang warnânja: dan kapâla p ſegala kûda 'îtu 'adâlah ſaperij kapâla p sînga, dan deri dâlam mûlutnja kaluwarlah 'âpij, dan 'âſap, dan balîrang.

18 'Awleh katîga 'îni ſudah terbûnoh ſapertîga deri pada ſegala mânuſija, jaſnij 'awleh 'âpij,

'ãpij, dan 'awleh 'âſap, dan 'awleh balîrang, jang kaluwar deri dâlam mûlutnja.

19 Kârana ſegala kawasânja 'itu 'ada dâlam mûlutnja, dan dâlam 'ejkor p nja. Kârana 'ejkor p nja 'itu 'ada ſarûpa dengan 'ûlar p, pada jang mâna 'ada kapâla p, dan 'ija memberij madlaret dengan dija 'itu.

20 Maka ſegala mânuſija lâjin p, jang ſudah tijâda terbûnoh 'awleh ſegala belâ 'ini, dan ſudah tijâda tawbat deri pada ſegala perbowâtan tângan p nja, ſahingga tijâda 'ija ſombah ſudjûd pada ſegala djin, dan berhâla p deri pada 'amàs, dan deri pada pejrakh, dan deri pada timbâga, dan deri pada bâtu, dan deri pada kâjuw, bârang jang tijâda ſampat melihat, dan tijâda menengar, dan tijâda berdjâlan:

21 Dan ſudah tijâda tawbat deri pada ſegala pembunôhannja, dan tijâda deri pada ſegala peratjônannja, dan tijâda deri pada perſondâlannja, dan tijâda deri pada ſegala pentjurijannja.

FATSAL JANG KA X.

1 SAbermûla maka ſudah kulihat ſa'awrang Mela'ikat lâjin jang karâs 'itu tûron deri dâlam ſawrga, jang terkena dengan ſawâtu 'âwan: dan ſawâtu palângij 'adâlah di'âtas kapalânja: dan mukânja 'adâlah ſeperti matahâri, dan kâki p nja ſeperti tijang p 'ãpij.

2 Dan 'ija peganglah pada tângannja ſawâtu kitâb kitjil jang terbûka: dan târohlah kakînja kânan di'âtas lâwut, dan kakînja kîrij di'âtas dârat.

3 Dan berterijakhlah dengan ſawâra njâring, ſeperti ſinga manîkas: dan tatkâla 'ija ſudahlah berterijakh, maka katûdjoh halilintar 'itu meng'atâkanlah ſawâra p nja.

4 Dan tatkâla katûdjoh halilintar 'itu ſudahlah meng'atâkan ſawâra p nja, maka ſudahlah 'âku menjûrat dija: maka ſudah kudengar ſawâtu ſawâra deri dâlam ſawrga, jang berſabda padâku: materîkanlah ſegala bârang jang katûdjoh halilintar 'itu ſudah meng'atâkan, dan djângan menjûrat dija 'itu.

5 Maka Mela'ikat, jang ſudah kulihat berdirij di'âtas lâwut dan di'âtas dârat, 'itu 'angkatlah tângannja 'ârah kalângit,

6 Dan ſompahlah demi Tûhan jang hîdop deri pada kakàl ſampej kakàl, jang ſudah mendjadîkan lângit dan ſegala 'isinja, lâgi bûmi dan ſegala 'isinja, lâgi lâwut dan ſegala 'isinja, bahuwa bâram kotîka tijâda 'âkan 'ada lâgi.

7 Tetâpi pada hârij p ſawâra Mela'ikat jang katûdjoh 'itu, manakâla 'ija nanti menijop nafirij, maka rahaſija 'Allah 'âkan deganâpij, ſeperti 'ija ſudah menchabarkan pada hamba p nja Nabij p 'itu.

8 Maka ſawâra jang ſudahlah kudengar deri dâlam ſawrga 'itu berkâta p lah pûla ſertâku, dan ſabdâlah: pergîlah 'awlehmu, 'ambillah kitâb kitjil jang terbûka 'itu, jang pada tângan Mela'ikat 'itu, jang berdîrij di'âtas lâwut dan di'âtas dârat.

9 Maka ſudah kupergi kapada Mela'ikat 'itu, ſambil ſombahku padânja: berij 'apâlah kitâb kitjil 'itu padâku. Maka ſabdâlah 'ija padâku: 'ambillah, dan mâkanlah dija 'itu hâbis; maka 'itu 'âkan memâhitkan purutmu, tetâpi didâlam mûlutmu 'itu 'âkan 'ada mânis ſeperti 'ãjer maduw.

10 Maka ſudah ku'ambil kitâb kitjil 'itu deri pada tângan Mela'ikat 'itu, dan mâkanlah dija 'itu hâbis: maka didâlam mûlutku 'itu 'adâlah mânis ſeperti 'ãjer maduw, dan tatkâla ſudahlah kumâkan 'itu hâbis, maka purutku djadîlah pâhit.

11 Maka berſabdâlah 'ija padâku: ſahâroſnja 'angkaw bernubuwet pûla 'âkan hâl bânjakh khawm, dan chalîkhah, dan 'awrang jang berbâgej p bahâſa, dan Râdja p.

FATSAL JANG KA XI.

1 SAbermûla maka ſawâtu bûloh ſeperti tombakh sîpat ſudah deberîkan padâku: maka Mela'ikat 'itu berdirîlah, dan ſabdâlah; bângonlah 'awlehmu, dan 'ûkorlah Kaabah 'Allah, dan medzbelh, jang tampat ſegala 'awrang jang ſombah ſudjûd didâlamnja.

2 Dan pâgar halâman jang diluwar pada Kaabah 'itu, bejarkanlah 'itu djûga, dan djângan 'ûkor dija 'itu, kârana 'itu ſudah deberîkan pada Cha-

CHalâjikh: maka marîka 'îtu 'âkan meng'îrikh negerìj jang khudus 'îtu bârang 'ampat pûloh duwa bûlan lamânja.

3 Maka 'âku 'âkan memberìj kawâſa pada kaduwa ſjaksîku, maka marîka 'îtu 'âkan bernubuwet bârang ſarîbu duwa râtus 'anàm pûloh hârij lamânja, ſedàng 'ija terkena dengan kambelìj.

4 Marîka 'îni 'ada kaduwa pôhon zejt, dan kaduwa kâki dijan 'îtu, jang berdîrij dihadâpan 'Allah jang 'ampûnja bûmi.

5 Dan djikalaw ſa'awrang mâwu memberìj madlaret padânja, bahuwa ſawâtu 'apij 'âkan kaluwar deri dâlam mûlutnja, dan 'âkan mâkan hâbis ſegala ſatarûnja: dan djikalaw ſa'awrang mâwu memberìj madlaret padânja, bagîtu djûga hâros 'ija debûnoh.

6 Marîka 'îtu memegàng kawâſa 'âkan kontjîkan lângit, ſopâja djangan tûron bârang hûdjan pada hârij p nubuwetnja: dan marîka 'îtu memegàng kawâſa 'âtas ſegala 'ajer, 'âkan meng'ûbahkan dija mendjâdi dârah, dan ſjiksâkan bûmi dengan ſegala djenis belâ, barapa p kâli dekahendakînja garàng.

7 Dan tatkâla marîka 'îtu 'âkan hâbis menjudahkan kaſjaksi'annja, maka Dâbet jang nâjik deri dâlam tûbir 'îtu 'âkan meng'ardjâkan paparângan lâwan marîka 'îtu, dan menàng dija, dan membûnoh dija.

8 Dan bangkej p nja 'âkan 'ada terhentar pada lebòh negerìj besàr 'îtu, jang tjâra rôHhânij dinama'ij Sedawm dan Mitsir, dimâna lâgi Tûhan kâmij ſudah detsalîbkan.

9 Maka 'awrang deri pada ſegala khawm, dan bangſa, dan 'awrang jang berbâgej p bahâſa, dan chalîkhah 'âkan melîhat ſegala bangkejnja bârang tûga hârij dan ſatengah lamânja, dan tijâda 'âkan memberìj bangkej p nja 'îtu detâroh kadâlam bârang zejrat.

10 Maka ſegala 'awrang jang dûdokh di'âtas bûmi 'îtu 'âkan berſuka p an kârana marîka 'îtu, lâlu berâmeh p an, dan meng'îrim bingkis ſa'awrang kapada ſa'awrang: ſebàb bahuwa kaduwa Nabìj 'îni ſudahlah menjangſarâkan ſegala 'awrang jang dûdokh di'âtas bûmi.

11 Maka komedijen deri pada katîga hârij dan ſatengah 'îtu ſudah kaluwar Rôlh Hhajât deri pada fîhakh 'Allah mâſokh kadâlam marîka 'îtu: maka berdirîlah marîka 'îtu di'âtas kâki p nja, dan katakôtan besàr berlakûlah 'âtas ſegala 'awrang jang ſudah memandang marîka 'îtu.

12 Maka marîka 'îtu ſudah dengar ſawâtu ſawâra besàr deri dâlam ſawrga, meng'atâkan padânja: nâjiklah kamârij. Maka marîka 'îtu ſudah nâjik kaſawrga dengan ſawâtu 'âwan, dan ſegala ſatarûnja ſudah memandang dija 'îtu.

13 Maka pada djàm 'îtu djûga djadîlah ſawâtu gompah bûmi besàr, dan ſaperpûloh deri pada negerìj 'îtu ſudah robòh, dan 'awleh gompah bûmi 'îtu ſudah terbûnoh tûdjoh rîbu mânuſija jang ternâma: dan ſegala 'awrang lâjin p ſudah djâdi bergantar 'âmat, dan ſudah memberìj kamulija'an pada 'Allah jang 'ampûnja ſawrga.

14 Wa'j jang kaduwa 'îtu ſudah lâlu, maka bahuwa ſaſongohnja wa'j jang katîga 'îtu dâtang ſegaràh.

15 Maka Mela'îkat jang katûdjoh 'îtu ſudah menijop naſîrij, maka ſudah djâdi babarapa ſawâra besàr didâlam ſawrga, 'ûdjarnja: ſegala karadja'an dunjâ ſudah djâdi pûnja Tûhan kâmij dan Mesêhhnja, maka 'ija 'âkan berkaradja'an deri pada kakàl ſampej kakàl.

16 Maka kaduwa pûloh 'ampat Penatuwah, jang dûdokh dihadâpan Hhadlret 'Allah di'âtas kurſij p nja, 'îtu djâtohlah terdjurûmis ka'âtas mukânja, dan ſombahlah ſudjûd pada 'Allah,

17 'Ûdjarnja: kâmij meng'ûtjap ſjukûr padâmu, jâ mahâ besàr Tûhan 'Allah, jang mahâ kawâſa 'âtas ſamista ſakalijen, jang 'ada, dan jang ſudah 'ada, dan jang nanti dâtang, bahuwa 'angkaw ſudah meng'ambil peng'awasa'anmu jang besàr, lâlu ſudah berkaradja'an:

18 Maka ſegala chalâjikh ſudah 'amârah, dan morkâmu ſudah dâtang, lâgi mâſa ſegala 'awrang mâti p 'âkan deHhukumkan, dan 'âkan memberìj pahâla pada hamba p mu, pada ſegala Nabìj, dan pada ſegala walìj, dan pada ſegala 'awrang jang tâkot namâmu, pada 'awrang kitjil, dan pada 'awrang besàr: dan 'âkan merûſakh ſegala 'awrang jang ſudah merûſakh bûmi.

19 Maka Kaabah 'Allah didâlam ſawrga 'îtu ſudah terbûka, dan pitij perdjandji'annja ſudah kalihâtan didâlam Kaabahnja 'îtu: maka ſudah djâdi babarapa kîlat, dan ſawâra, dan halilintar, dan gompah bûmi, dan bowah 'ajer bakùw jang besàr p.

FATSAL JANG KA XII.

1 SAbermûla maka ſudah kalihâtan ſawâtu xalâmet besàr didâlam lângit: jaxnij ſa'awrang parampuwan jang terkena dengan matahârij, dan bûlan 'adâlah dibâwah kaduwa kakînja, dan di'âtas kapalânja ſawâtu mâkota deri pada duwa belàs bintang:

2 Maka bontinglah 'îja, lâlu berterijakhlah, ſedàng 'îja menjakîtij dan berſangsâra 'âkan ber'ânakh.

3 SJahdan ſudah kalihâtan ſawâtu xalâmet lâjin didâlam lângit; maka bahuwa ſaſonggohnja 'adâlah ſawâtu nâga besàr jang mejrah 'apij, jang padânja 'ada tûdjoh kapâla dan ſapûloh tandokh, dan di'âtas kapâla p nja 'îtu tûdjoh tongkûlakh karadja'an.

4 Dan 'ejkornja 'îtu menghîritlah ſapertîga deri pada ſegala bintang dilângit, dan membowanglah dija ka'âtas bûmi: maka nâga 'îtu berdirîlah dihadâpan parampuwan 'îtu jang nanti ber'ânakh, ſopâja 'îja mâkan hâbis 'ânakhnja 'itu, manakâla 'îja ſudah ber'ânakh.

5 Maka 'îja pawn ber'ânakhlah ſawâtu 'ânakh lâki p, jang nanti menggombalâkan ſakalijen CHalâjikh dengan tongkat besij: maka terabutlah 'ânakhnja 'îtu kapada 'Allah, dan kapada xarſjnja.

6 Maka parampuwan 'îtu berlarijanlah kapada gûron, dimâna 'îja ſudah mendâpat ſawâtu tampat jang telàh deſinggarahkan padânja 'awleh 'Allah, ſopâja disâna 'awrang pejarâkan dija bâraug ſarîbu duwa râtus 'anàm pûloh hârij lamânja.

7 Maka djadîlah paparângan didâlam lângit: Mîka'ejl dan ſegala ſurôhannja 'îtu berparanglah lâwan nâga 'îtu, dan nâga 'îtu berparanglah, lâgi ſegala ſurôhannja:

8 Maka ſudah tijâda marîka 'îtu berſampâtan, dan tampatnja ſudah tijâda kadapâtan lâgi didâlam lângit.

9 Maka ſudah terbowang nâga besàr, 'ûlar lâma 'îtu, jang terſebût 'Iblîs dan SJejthân, jang menjaſatkan ſalûroh tânah maxmûr, 'îja 'îtu ſudah terbowang ka'âtas bûmi: dan ſegala ſurôhannja 'îtu ſudah terbowang ſertânja.

10 Maka ſudah kudengar ſawâtu ſawâra besàr meng'atâkan didâlam lângit: ſakâraug djûga chalâts, dan khowat, dan karadja'an 'îtu ſudah djâdi pûnja 'Ilah kâmij, dan kawâſa 'îtu pûnja Mesêhnja: kârana penûdoh ſegala sûdâra kâmij, jang menudôhij marîka 'îtu dihadâpan 'Ilah kâmij ſijang dan mâlam, 'îtu ſudah terbowang kabâwah.

11 Maka marîka 'îtu ſudah menàng dija 'awleh dârah 'Anakh domba 'îtu, dan 'awleh kalâm kaſjaksi'annja: dan ſudah tijâda 'îja meng'âſeh djiwânja ſahingga mawt.

12 Sebàb 'îtu hendakhlah kâmu berâmeh p an, hej ſegala lângit, dan ſegala 'awrang jang meng'adijâmij didâlamnja. Wâ'j bagi ſegala 'awrang jang mendudôkij bûmi dan lâwut: kârana 'Iblîs ſudah tûron kapada kâmu, jang padânja 'ada ka'amarâhan besàr, ſedàng dekatahuwînja bahuwa ſakotîka djûga 'ada padânja.

13 Bermûla tatkâla nâga 'îtu melîhat bahuwa dirînja ſudah terbowang ka'âtas bûmi, maka 'îja ſudah menghambat parampuwan 'îtu jang ſudahlah ber'ânakh lâki p 'îtu.

14 Maka duwa sâjap bûrong náſar besàr ſudah deberîkan pada parampuwan 'îtu, ſopâja 'îja terbang kapada gûron, kapada tampatnja 'îtu, bârang dimâna 'îja ſudah depejarâkan ſakotîka, dan duwa kotîka, dan tengah ſakotîka, djâwoh deri pada mûka 'ûlar 'îtu.

15 Maka kabalâkang parampuwan 'îtu 'ûlar 'îtu ſudah membowang deri dâlam mûlutnja 'îtu 'ajer ſaperij ſawâtu sûngej, ſopâja dehîlirkannja dija 'îtu 'awleh sûngej 'îtu.

16 Maka bûmi ſudah menûlong parampuwan 'îtu, dan bûmi ſudah membûka mûlutnja, dan ſudah menalàn hâbis sûngej 'îtu, jang telàh debowang nâga 'îtu deri dâlam mûlutnja.

17 Maka gûſarlah nâga 'îtu 'âkan parampuwan

puwan 'îtu, dan pergîlah hendakh meng'ardjâkan paparângan lâwan ſegala 'awrang lâjin p deri pada benehnja, jang memaliharâkan ſegala penjurôhan 'Allah, dan ſudah ber'awleh kaſjaki'an Kîsaj 'Elmesêh.

18 'Adapawn berdirîlah bejta di'âtas pâſir lâwut.

FATSAL JANG KA XIII.

1 SAbermûla maka ſudah kulîhat ſawâtu Dâbet timbul deri dâlam lâwut, jang padânja 'ada tûdjoh kapâla dan ſapûloh tandokh: dan di'âtas tandokh p nja 'adâlah ſapûloh tongkûlakh karadjâ'an, dan di'âtas kapâla p nja 'îtu ſawâtu nâma tahdjâ.

2 Maka Dâbet jang ſudah kulîhat 'îtu 'adâlah ſarûpa dengan harîmaw kombang, dan kâki p nja ſeperti kâki p baruwang, dan mûlutnja ſeperti mûlut sînga: maka nâga 'îtu berîkanlah padânja khowatnja, dan ſinggahſanânja, dan kawâſa besàr.

3 Maka ſudah kulîhat ſawâtu deri pada ſegala kapalânja 'îtu jang terlûka ſampej kamâti p an, dan lukânja kamâti p an 'îtu deſombohkanlah: maka khejrânlah 'îſij ſalûroh bûmi jang meng'îring Dâbet 'îtu.

4 Dan marîka 'îtu ſombahlah ſudjûd pada nâga 'îtu jang ſudah memberij kawâſa pada Dâbet 'îtu; dan marîka 'îtu ſombahlah ſudjûd pada Dâbet 'îtu, 'ûdjarnja: ſijâpa 'ada ſarûpa dengan Dâbet 'îni? ſijâpa dâpat berparang lâwan dija?

5 Dan ſawâtu mûlut deberîkanlah padânja 'îtu 'âkan meng'atâkan babarapa kâta p besàr kidjij, dan babarapa hôdjat: dan kawâſa deberîkanlah padânja 'îtu 'âkan melakûkan 'îtu bârang 'ampat pûloh duwa bûlan lamânja.

6 Maka 'ija ſudah membûka mûlutnja 'âkan meng'atâkan hôdjat 'âtas 'Allah, 'âkan menghôdjat namânja, dan tarâtakhnja, dan ſegala 'awrang jang meng'adijâmij didâlam ſawrga.

7 Dan kawâſa ſudah deberîkan padânja 'âkan meng'ardjâkan paparângan lâwan ſegala walij, dan 'âkan menang dija 'îtu: dan kawâſa ſudah deberîkan padânja 'âtas tijap p bangſa, dan 'awrang jang berbâgej p bahâſa, dan chalîkhah.

8 Maka ſamowa 'awrang jang dûdokh di'âtas bûmi 'âkan ſombah ſudjûd padânja, jang nâma p nja ſudah tijâda tersûrat didâlam kitâb khajât, jaknij kitâb 'Anakh domba 'îtu jang ſudah terbantej, deri pada 'asâs dunjâ.

9 Djikalaw bârang ſa'awrang bertelînga p, hendakhlah 'ija menengar.

10 Djikalaw bârang ſa'awrang menghentar 'awrang kapada pandjâra, 'ija ſendîrij pergi mâſokh pandjâra: djikalaw bârang ſa'awrang 'âkan membûnoh dengan pedàng, bahuwa ſahârosnja 'ija ſendîrij debûnoh dengan pedàng. Desîni 'ada njâta takhamul dan 'îmân ſegala walij.

11 Bermûla ſudah kulîhat ſawâtu Dâbet lâjin timbul deri dâlam bûmi, dan 'adâlah padânja duwa tandokh ſarûpa dengan tandokh 'Anakh domba: dan 'ija berkatâlah ſeperti nâga 'îtu.

12 Maka 'ija melakûkan ſaſawâtu kawâſa Dâbet jang pertâma 'îtu dihadâpan dija 'îtu, dan meng'âdjakh bûmi dan ſegala 'awrang jang dûdokh di'âtasnja, ſopâja marîka 'îtu ſombah ſudjûd pada Dâbet jang pertâma, jang lukânja kamâti p an ſudahlah deſombohkan.

13 Lâgi 'ija meng'adâkan babarapa tanda besàr p, ſahingga maka lâgi detûronkannja 'âpij deri dâlam lângit ka'âtas bûmi, dihadâpan ſegala mânuſija.

14 Dan menjaſatkan ſegala 'awrang jang dûdokh di'âtas bûmi, 'awleh ſegala tanda jang telàh deberîkan padânja 'âkan melakûkan dija dihadâpan Dâbet 'îtu: katânja kapada ſegala 'awrang jang dûdokh di'âtas bûmi, 'âkan berbowat ſawâtu pâtong bagi Dâbet 'îtu, jang ſudah kena lûka pedàng, dan hîdop pûla.

15 Maka kawâſa ſudah deberîkan padânja 'âkan memberij ſawâtu nafas pada pâtong Dâbet 'îtu, ſopâja pâtong Dâbet 'îtu lâgi berkâta dan melakûkan, ſopâja barapa p 'awrang tijâda ſombah ſudjûd pada pâtong Dâbet 'îtu debûnoh.

16 Lâgi 'ija melakûkan ſakalijen 'awrang, mâwu kitjil dan besàr, mâwu kâja dan pâpa, mâwu maredhejka dan ſahâja, ſopâja deberînja pada ſegala marîka 'îtu ſawâtu tarâ di'âtas tângannja kânan 'âtaw di'âtas dâhij p nja:

17 Dan ſopâja djângan bârang ſa'awrang ſam-

pat bilìj 'âtaw djuwal, melâjinkan pada ſijâpa 'ada tarâ, 'âtaw nâma Dâbet, 'âtaw bilângan namânja 'ìtu.

18 Desîni 'ada njâta Hhikmet: ſijâpa jang berbudìj, hendakhlah 'ija Hhisâbkan bilângan Dâbet 'ìtu: kârana 'inîlah bilângan mânuſija 'adânja: dan bilângannja 'ìtu 'ada 'anàm râtus 'anàm pûloh 'anàm.

FATSAL JANG KA XIV.

1 SAbermûla ſudah kulîhat, maka bahuwa ſaſonggohnja 'adâlah 'Ânakh domba 'ìtu berdîrìj di'âtas bûkit TSijawn, dan ſertânja 'ìtu ſarâtus 'ampat pûloh 'ampat rîbu 'awrang, jang padânja 'ada nâma Bapânja tersûrat di'âtas dâhij p nja.

2 Dan ſudah kudengar ſawâtu ſawâra deri dâlam ſawrga, ſeperti ſawâra 'ãjer bânjakh, dan ſeperti ſawâra halilintar besàr. Dan ſudah kudengar ſawâra 'awrang berkitjâpij, jang pîtik kitjâpij p nja.

3 Maka marîka 'ìtu njanjî'an bahâruw dihadâpan xarſj, dan dihadâpan ka'ampat hhajwân, dan ſegala Penatuwah 'ìtu: maka bârang ſa'awrang tijadâlah ſampat ber'âdjar njanjî'an 'ìtu, melâjinkan ſarâtus 'ampat pûloh 'ampat rîbu 'awrang 'ìtu, jang ſudah tertubùs deri 'antâra 'awrang 'îſij bûmi.

4 Marîka 'îni 'ada 'awrang 'ìtu jang ſudah tijâda berlûmor dengan parampuwan p: kârana parâwan p 'adânja. Marîka 'îni 'ada 'awrang 'ìtu jang meng'îring 'Ânakh domba 'ìtu kamâna pergînja garàng. Marîka 'îni ſudah tertubùs deri 'antâra mânuſija p, mendjâdi hûlu p an bagi 'Allah, dan bagi 'Ânakh domba 'ìtu.

5 Dan didâlam mûlutnja ſudah tijâda kadapâtan bârang bôhong: kârana tijâda bertjelâ 'adânja dihadâpan xarſj 'Allah.

6 SJahdân ſudah kulîhat ſa'awrang Melâ'îkat lâjin, jang terbang pada sâma tengah lângit, dan 'adâlah padânja 'Indjîl kakàl 'ìtu, 'âkan berchabarkan 'ìtu pada ſegala 'awrang jang dûdokh di'âtas bûmi, dan pada tijap p chalîkhah, dan bangſa, dan 'awrang jang berbâgej p bahâſa, dan khawm,

7 Katânja dengan ſawâra njâring: tâkotlah 'âkan 'Allah, dan berîlah padânja kamulija'an, kârana ſudah dâtang sâxat hhukumnja. Dan ſombahlah ſudjûd pada Tûhan, jang ſudah meng'ardjâkan lângit, dan bûmi, dan lâwut, dan ſegala mâta 'ãjer.

8 Maka ſa'awrang Melâ'îkat lâjin ſudah meng'îkot, katânja: ſudah robòh, ſudah robòh Bâbel negerìj besàr 'ìtu, ſebàb bahuwa deri pada 'ãjer 'angawr 'amârah perſondâlannja 'ija ſudah bapermînomkan ſegala chalâjikh ſakalijen.

9 Maka ſa'awrang Melâ'îkat jang kariga ſudah meng'îkot marîka 'ìtu, katânja dengan ſawâra njâring: Djikalaw bârang ſa'awrang ſombah ſudjûd pada Dâbet, dan pada pâtongnja 'ìtu, dan menarîma tarâ 'ìtu di'âtas dahînja, 'âtaw di'âtas tângannja,

10 'Ija ſendîrij lâgi 'âkan mînom deri pada 'ãjer 'angawr morka 'Allah, jang ſudah tertuwang tijâda tertjampor kadâlam tjâwan morkânja: dan 'ija 'âkan deſangſarâkan dengan 'âpij dan balîrang, dihadâpan ſegala Melâ'îkat jang khudus, dan dihadâpan 'Ânakh domba 'ìtu.

11 Maka 'âſap penjangſarâ'annja 'ìtu nâjik deri pada kakàl ſampej kakàl, dan tijâda 'ija ber'awleh bârang perhentijan ſijang dan mâlam, jaxnij ſegala 'awrang jang ſombah ſudjûd pada Dâbet, dan pada pâtongnja 'ìtu, dan djikalaw bârang ſa'awrang menarîma tarâ namânja 'ìtu.

12 Desîni 'ada njâta tathamul ſegala walìj: desîni 'ada njâta ſegala 'awrang jang memaliharâkan ſegala penjurôhan 'Allah, dan 'îmân Xîsaj.

13 Maka ſudah kudengar ſawâtu ſawâra deri dâlam ſawrga meng'atâkan padâku; sûratkanlah 'awlehmu: berbahagijâlah ſegala 'awrang mâti p, jang mâti dengan berkat mahâ Tûhan, deri pada ſakârang 'îni: behkan, bafermân Rôlh, ſopâja marîka 'ìtu berhenti deri pada lelàh p nja: maka kardja p nja bertûrut sâma dengan marîka 'ìtu.

14 SJahdân ſudah kulîhat, maka bahuwa ſaſonggohnja 'adâlah ſawâtu 'âwan pûtih, dan di'âtas 'âwan 'ìtu 'adâlah dûdokh ſa'awrang jang ſarûpa dengan 'Ânakh 'Insân, jang pâkej di'âtas kapalânja ſawâtu mâkota ka'amâſan, dan pada tângannja 'ada ſawâtu sâdop tâdjam.

15 Maka

15 Maka ſa'awrang Melâ'îkat lâjin kaluwarlah deri dâlam Kaabah, ſambil berterijakh dengan ſawâra njâring kapada 'awrang jang dûdokh di'âtas 'âwan 'îtu; ſampejkanlah sâdopmu, lâlu meng'atamlah: kârana kotîka 'âkan meng'atàm 'îtu ſudah dâtang bagîmu, kârana perhumâ'an bûmi ſudah mâſakh.

16 Maka 'awrang jang dûdokh di'âtas 'âwan 'îtu kaluwarkanlah sâdopnja kapada bûmi, maka perhumâ'an bûmi ſudah dekatàm.

17 Maka ſa'awrang Melâ'îkat lâjin kaluwarlah deri dâlam Kaabah jang 'ada diſawrga, jang ſendîrij lâgi memegàng ſawâtu sâdop tâdjam.

18 Maka ſa'awrang Melâ'îkat lâjin kaluwarlah deri sîſij medzbelh, jang memegàng kawâſa 'âtas 'apij: maka 'ija pawn berſawarâlah dengan penerijakh njâring kapada 'awrang jang memegàng sâdop tâdjam 'îtu, 'ûdjarnja: ſampejkanlah sâdopmu tâdjam, dan karatkanlah ſegala tindan pôhon 'angawr dibûmi, kârana ſegala bowahnja ſudah mâſakh.

19 Maka Melâ'îkat 'îtu kaluwarkanlah sâdopnja kapada bûmi, dan karatkanlah bowah p deri pada pôhon 'angawr dibûmi, dan bowangkanlah dija 'îtu kadâlam 'apîtan 'angawr jang besàr 'îtu, jang punòh dengan morka 'Allah.

20 Maka 'apîtan 'angawr 'îtu ter'îrikhlah diluwar negerij, maka ſudah kaluwar dârah deri dâlam 'apîtan 'angawr, ſampej kapada kakàng kûda p, ſarîbu 'anàm râtus pemânah djâwohnja.

FATSAL JANG KA XV.

1 SAbermûla maka ſudah kulîhat ſawâtu xalâmat lâjin didâlam ſawrga, jang besàr dan katjangângan, jaxnij tûdjoh 'awrang Melâ'îkat, jang memegàng katûdjoh belâ jang 'âchir, kârana dengan dija 'îni ſudah pûtus morka 'Allah.

2 Maka ſudah kulîhat bârang ſaperij ſawâtu lâwut deri pada kâtja, jang tertjampor dengan 'apij: dan ſegala 'awrang jang ſudah ber'awleh kamenângan 'âtas Dâbet, dan 'âtas pâtongnja, dan 'âtas tarânja, dan 'âtas bilângan namânja, jang berdîrij desîſij lâwut deri pada kâtja 'îtu, jang memegàng kitjâpij p 'Allah:

3 Maka marîka 'îtu njanjîlah njanji'an Mûsâj hamba 'Allah 'îtu, dan njanji'an 'Ânakh domba 'îtu, ſombahnja: beſarlah, dan katjangângan lah ſegala perbowâtanmu, jâ mahâ besàr Tûhan, 'Allah jang mahâ kawâſa 'âtas ſamista ſakalijen: xadillah dan benarlah ſegala djâlanmu, jâ Sulthân ſegala walij.

4 Sijapâtah tijâda 'âkan tâkot 'angkaw, jâ mahâ besàr Tûhan, dan tijâda 'âkan memulijâkan namâmu? kârana 'angkaw ſendîrij djûga 'ada khudus: kârana ſamowa chalâjikh 'âkan dâtang, dan ſombah ſudjûd dihadâpan khadiretmu: kârana ſegala khukummu ſudah denjatâkan.

5 Bermûla komedijen deri pada demikijen 'îni ſudah kulîhat, maka bahuwa ſaſonggohnja terbukâlah Kaabah tarâtakh ſjahâdet didâlam ſawrga.

6 Maka kaluwarlah katûdjoh Melâ'îkat jang memegàng katûdjoh belâ 'îtu deri dâlam Kaabah, jang terkena dengan kâjin peresih dan gîlang gomîlang, dan jang ter'îkat pinggangnja ſampej kapada dâda dengan tjindij p ka'amâſan.

7 Maka ſawâtu deri pada ka'ampat khajwân 'îtu berîkanlah pada katûdjoh Melâ'îkat 'îtu tûdjoh pijâla ka'amâſan, jang punòh dengan morka 'Allah jang hîdop deri pada kakàl ſampej kakàl.

8 Maka terpunohîlah Kaabah dengan 'âſap jang kaluwar deri pada kamulijâ'an 'Allah, dan deri pada peng'awasâ'annja: dan bârang ſa'awrang pawn tijadâlah ſampat mâſokh kadâlam Kaabah, ſahingga maka pûtuslah katûdjoh belâ deri pada katûdjoh Melâ'îkat 'îtu.

FATSAL JANG KA XVI.

1 SAbermûla maka ſudah kudengar ſawâtu ſawâra njâring deri dâlam Kaabah, meng'atâkan pada katûdjoh Melâ'îkat 'îtu: pergîlah kâmu, lâlu tuwanglah ſegala pijâla jang punòh dengan morka 'Allah 'îtu ka'âtas bûmi.

2 Maka pergîlah jang pertâma 'îtu, lâlu tuwanglah pijalânja ka'âtas bûmi: maka djadîlah pûruw djâhat dan kidjij pada ſegala mânuſija, jang 'ada padânja tarâ Dâbet, dan jang ſombah ſudjûd pada pâtongnja.

3 Maka Melâ'îkat jang kaduwa 'îtu tuwang-

lah pijalânja ka"âtas lâwut: maka djadîlah 'îtu dârah, seperti dârah 'awrang mâti: dan samowa dîrij jang hîdop 'îtu sudah mâti didâlam lâwut.

4 Maka Mela"îkat jang katîga 'îtu tuwanglah pijalânja ka"âtas segala sungej, dan ka"âtas segala mâta 'ãjer: maka djadîlah 'ãjer 'îtu dârah.

5 Maka sudah kudengar Mela"îkat jang memegang kawâsa 'âtas segala 'ãjer 'îtu meng"atâkan: 'angkaw 'ada xâdil, jâ mahâ besar Tûhan, jang 'ada, dan jang sudah 'ada, dan jang 'âkan 'ada, bahuwa 'angkaw sudah menghukumkan 'âtas sakalijen 'îni:

6 Sedang marîka 'îtu sudah menompah dârah walij p dan Nabij p, maka 'angkaw memberij padânja 'îtu mînom dârah: kârana marîka 'îtu 'ada mustahhak.

7 Maka sudah kudengar sa"awrang lâjin deri sîsij medzbelh meng"atâkan; behkan, jâ mahâ besar Tûhan, 'Allah jang mahâ kawâsa 'âtas samista sakalijen, benarlah dan xâdillah segala hukummu.

8 Maka Mela"îkat jang ka"ampat 'îtu tuwanglah pijalânja ka"âtas matahârij: maka kawâsa sudah deberîkan padânja 'âkan menghângatkan segala mânusija 'awleh 'ãpij.

9 Maka berhangâtanlah segala mânusija besar kahangâtannja, dan menghôdjatlah nâma 'Allah, jang memegang kawâsa 'âtas segala belâ 'îni; dan tijadâlah 'ija tawbat 'âkan memberij kamulija"an padânja.

10 Maka Mela"îkat jang kalîma 'îtu tuwanglah pijalânja ka"âtas singgahsâna Dâbet 'îtu: maka karadjâ"annja sudah djâdi kalâm: dan marîka 'îtu sudah memâmah lidahnja deri kârana sûsah:

11 Dan 'ija sudah menghôdjat 'Allah jang 'ampûnja sawrga deri kârana segala sûsahnja, dan deri kârana segala purûnja: maka sudah tijâda 'ija tawbat deri pada perbowâtan p nja.

12 Maka Mela"îkat jang ka"anam 'îtu tuwanglah pijalânja ka"âtas sûngej besar Firât: maka sudah kakerîngan 'ãjernja, sopâja tersinggarahkan djâlan bagi segala Râdja p, jang 'âkan dâtang deri pada kanajîkan matahârij.

13 Maka sudah kulîhat deri dâlam mûlut nâga, dan deri dâlam mûlut Dâbet, dan deri dâlam mûlut Nabij dusta 'îtu kaluwar tîga hantu jang nedjis, jang sarûpa dengan kâtakh p.

14 Kârana segala 'itu 'ada hantu seperti djin p, jang meng"adâkan tanda p, jang pergi kaluwar kapada Râdja p dibûmi, dan disalûroh tânah maxmûr, 'âkan menghimponkan marîka 'îtu dâtang kapada paparângan hârij jang besar 'îtu, jaxnij hârij 'Allah jang mahâ kawâsa 'âtas samista sakalijen.

15 Bahuwa sasonggohnja 'âku dâtang seperti sa"awrang pentjûrij. Berbahagijâlah 'awrang 'îtu jang berdjâga, dan simpan segala pakâjinnja, sopâja djângan 'ija berdjâlan talandjang, dan 'awrang pawn djângan melîhat kamaluwannja.

16 Kalakijen maka 'ija sudah menghimponkan marîka 'îtu dâtang kapada tampat jang tersebût tjâra Xibrânij Harmedjidaw.

17 Maka Mela"îkat jang katûdjoh 'îtu tuwanglah pijalânja kapada 'âdara: maka kaluwarlah sawâtu sawâra njâring deri dâlam Kaxbah jang disawrga 'îtu, deri pada xarsj 'îtu, meng"atâkan; sudah pûtus:

18 Maka djadîlah babarapa sawâra, dan halilintar, dan kîlat: lâgi djadîlah sawâtu gompah bûmi jang besar, jang sabâgejnja sudah tijâdâ djâdi deri pada bilamâna mânusija p sudah 'ada di"âtas bûmi, jaxnij, sawâtu gompah bûmi jang sakijen besar 'adânja.

19 Maka negerij besar 'îtu sudah terbelah mendjâdi tîga bahagijan, dan segala negerij CHalâjikh 'îtu sudah roboh: dan Bâbel besar 'îtu sudah terkenang dihadâpan 'Allah, 'âkan memberij padânja tjâwan jang punoh dengan 'ãjer 'angawr morka kagusârannja.

20 Maka sasawâtu pûlaw sudah berlarijan, dan segala gûnong sudah tijâda kadapâtan.

21 Maka bowah 'ãjer bakûw jang besar, mâsing p seperti sawâtu buhâr timbangnja, 'îtu tûronlah deri dâlam lângit ka"âtas segala mânusija: maka segala mânusija 'îtu menghôdjatlah 'Allah, deri kârana belâ bowah 'ãjer bakûw: kârana belânja 'îtu 'adâlah terlâlu 'âmat besar.

FATSAL

FATSAL JANG KA XVII.

1 SAbermûla maka dâtanglah ſa'awrang deri pada katûdjoh Melâ'îkat, jang memegàng katûdjoh pijâla 'îtu, dan kâta p lah ſertâku, dan ſabdâlah padâku: marîlah 'angkaw, maka 'âku 'âkan menondjokh padâmu hhukum ſondal besàr 'îtu, jang dûdokh di'âtas bânjakh 'ajer p:

2 Dengan ſijâpa ſegala Râdja p dibûmi ſudah berbowat perſondâlan, dan ſegala 'awrang jang mendudôkij bûmi 'îtu ſudah djâdi mâbokh deri pada 'ajer 'angawr perſondâlannja.

3 Maka 'ija ſudah membâwa bejta kapada ſawâtu gûron 'awleh katurônan Rôhh, dan ſudah kulîhat ſa'awrang parampuwan dûdokh di'âtas ſawâtu Dâbet jang khirmizij warnânja, jang punòh dengan bâgej p nâma tahdjâ, jang padânja 'adâlah tûdjoh kapâla, dan ſapûloh tandokh.

4 Maka parampuwan 'îtu 'adâlah terkena dengan kâjin jang 'ûnguw dan khirmizij warnânja, dan terhijas dengan 'amàs, dan permâta jang 'indah, dan bâgej p mutijâra, jang memegàng pada tângannja ſawâtu tjâwan ka'amâſan, jang punòh dengan bâgej p kagilijan dan katjamâran perſondâlannja.

5 Dan di'âtas dahînja 'adâlah tersûrat nâma 'îni, Rahaſija, Bâbel besàr, jang 'îbuw ſegala perſondâlan dan kagilijan bûmi.

6 Maka ſudah kulîhat parampuwan 'îtu 'ada mâbokh deri pada dârah ſegala walij, dan deri pada dârah ſegala ſjahîd Jſîsaj. Maka ſudah kuhhejrân, ſedàng kulîhat dija 'îtu, besàr hhejrânku.

7 Maka Melâ'îkat 'îtu berſabdâlah padâku: kârana 'apa 'angkaw hhejrân? 'âku 'âkan meng'atâkan padâmu rahaſija parampuwan dan Dâbet 'îtu jang mowat dija, jang padânja 'ada tûdjoh kapâla dan ſapûloh tandokh.

8 Dâbet jang ſudah kawlîhat 'îtu ſudah 'ada, hânja tijâda 'ada: maka 'îtu nanti timbul deri dâlam tûbir, dan pergi lâlu kapada kabinasâ'an: maka ſegala 'awrang jang dûdokh di'âtas bûmi 'âkan hhejrân, (jang nâma p nja ſudah tijâda terſûrat didâlam kitâb hhajât deri pada 'asâs dunjâ) ſedàng marîka 'îtu melîhat Dâbet, jang ſudah 'ada, hânja tijâda 'ada, djikalaw ſakâlipawn 'îtu 'ada.

9 Desîni 'ada njâta ſakhal 'awrang jang ſudah ber'awleh hhikmet. Katûdjoh kapâla 'îtu 'ada tûdjoh bûkit, dimâna parampuwan 'îtu dûdokh di'âtasnja.

10 Lâgi 'îtu 'ada bârang tûdjoh Râdja p: kalîma 'îtu ſudah hîlang, dan jang ſa'awrang 'îtu 'ada, jang lâjin bulòm dâtang, dan manakâla 'ija 'âkan hâbis dâtang, maka ſahârosnja 'ija tinggal bârang ſakotîka lamânja.

11 Maka Dâbet jang ſudah 'ada, hânja tijâda 'ada, lâgi 'ija djûga 'ada Râdja jang kadawlâpan, dan ſudah terbit deri pada katûdjoh 'îtu, dan pergi lâlu kapada kabinasâ'an.

12 Dan kaſapûloh tandokh jang ſudah kawlîhat 'îtu 'ada ſapûloh Râdja p; jang bulòm ſudah tarîma karadjâ'an, tetâpi jang ſaperij Râdja p tarîma pang'awasâ'an ſerta dengan Dâbet 'îtu pada ſawâtu djûga kotîka.

13 Marîka 'îtu 'ada ſawâtu djûga bitjâra padânja, dan 'ija 'âkan ſarahkan khowat dan kawasânja kapada Dâbet 'îtu.

14 Marîka 'îtu 'âkan berparàng lâwan 'Ânakh domba 'îtu, dan 'Ânakh domba 'âkan menàng dija 'îtu, (kârana 'ija 'ada Tûhan ſegala Tuwan, dan Râdja ſegala Râdja) lâgi ſegala jang menjertâ'ij dija, jaknij ſegala 'awrang jang terdoxâ, dan jang mutsthafâj, dan jang mû'min.

15 Maka berſabdâlah 'ija padâku: ſegala 'ajer jang ſudah kawlîhat, dimâna ſondal 'îtu dûdokh, 'îtu 'ada babarapa khawm, dan raxijet, dan chalîkhah, dan 'awrang jang berbâgej p bahâſa.

16 Dan kaſapûloh tandokh jang ſudah kawlîhat di'âtas Dâbet 'îtu, ſegala 'îtu djûga 'âkan membintjij ſondal 'îtu, dan djadîkan dija sûnji dan talandjang: dan marîka 'îtu 'âkan mâkan dâgingnja, dan tûnu dija 'îtu hâbis dengan 'apij.

17 Kârana 'Allah ſudah memberij kapada hâti p nja 'âkan tûrut bitjarânja, dan 'âkan tûrut ſawâtu djûga bitjâra, dan 'âkan memberij karadjâ'annja pada Dâbet 'îtu, ſahingga ſudah pûtus ſegala fermân 'Allah.

18 Dan parampuwan jang ſudah kawlihat 'itu 'ada negerij besar, jang pegang karadjâ'an 'atas ſegala Râdja p dibûmi.

FATSAL JANG KA XVIII.

1 SAbermûla komedijen deri pada demikijen 'ini ſudah kulihat ſa'awrang Melâ'ikat lâjin tûron deri dâlam ſawrga, jang memegang peng'awasâ'an besar, dan bûmi ſudah detarangkan 'awleh kamulijâ'annja.

2 Maka 'ija pawn berterijakhlah dengan karasnja, dengan ſawâra njâring, katânja: ſudah roboh, ſudah roboh Bâbel besar 'itu, dan ſudah djâdi perdijâman ſegala djin, dan kurongan ſakalijen hantu jang nedjis, dan kurongan ſakalijen bûrong p an jang nedjis dan kabingi'an.

3 Sebab bahuwa deri pada 'ajer 'angawr 'amârah perſondâlannja ſamowa chalâjikh ſudah mînom, dan ſegala Râdja p dibûmi ſudah berbowat perſondâlan ſertânja, dan ſegala sûdâgar dibûmi ſudah djâdi kâja deri pada kawâſa ladzetnja.

4 Maka ſudah kudengar ſawâtu ſawâra lâjin deri dâlam ſawrga, meng'atâkan: kaluwarlah kâmu deri dâlamnja, hej khawmku, ſopâja djângan kâmu ber'awleh perſakutuwan 'âkan dawſa p nja, dan ſopâja djângan kâmu mendâpat 'apa p deri pada ſegala belânja.

5 Kârana ſegala dawsânja ſudah bertûrut p an ſampej kalângit, dan 'Allah ſudah meng'enang 'âkan ſegala perſalâhannja.

6 Berbâlaskanlah 'awleh kâmu 'âtasnja, ſeperti lâgi 'ija ſudah berbâlaskan 'âtas kâmu, dan pergandâkanlah padânja ganda berganda ſakhadar ſegala perbowâtannja: kadâlam tjâwan 'itu, kadâlam jang mâna 'ija ſudah menuwang, tuwanglah kâmu padânja ganda berganda.

7 Barapa kijen 'ija ſudah memulijâkan ſendirînja, dan ſudah berladzet, ſakijen hendakhlah kâmu meng'adâkan padânja ſangsâra dan kâborg. Kârana 'ija berkâta dâlam hatînja: 'âku dûdokh ſalâku ſa'awrang Râdja parampuwan, dan tijâda 'âku 'ada djanda, dan tijâda 'âku 'akan melihat bârang kâborg.

8 Sebab 'itu pada ſawâtu djûga hârij 'âkan dâtang ſegala belânja, jaznij mawt, dan kâborg, dan lâpar, dan 'ija 'itu 'âkan detûnu hâbis dengan 'apij: kârana karaslah mahâ besar Tûhan 'Allah, jang ſudah menghhukumkan 'âtasnja.

9 Maka ſegala Râdja p dibûmi, jang ſudah berzinâ dan berladzet ſertânja, 'itu nanti menângis 'âkan dija, dan merâtap 'âkan dija, manakâla 'ija 'âkan melihat 'âſap kahangûſannja:

10 Sedang marîka 'itu berdîrij deri djâwoh 'awleh kârana tâkot deri pada penjangſarâ'annja, 'ûdjarnja: wâ'j, wâ'j bagi negerij jang besar, bagi Bâbel, bagi negerij jang karàs! kârana dâlam ſaſâzat djûga ſudah dâtang hhukummu.

11 Maka ſegala sûdâgar dibûmi nanti menângis dan berkâborg 'âkan dija, ſebab bahuwa bârang ſa'awrang tijâda lâgi membilij dagângannja:

12 Dagângan deri pada 'amàs, dan pejrakh, dan permâta jang 'indah, dan mutijâra, dan ſondus, dan kâjin 'ûnguw, dan ſutrâ, dan ſakhalât khirmizij: dan ſegala djenis kâjuw jang harûm bawûnja, dan ſegala djenis ſerba deri pada gâding, dan ſegala djenis ſerba deri pada kâjuw jang 'indah p, dan deri pada timbâga, dan deri pada besij, dan deri pada bâtu marmar:

13 Dan kurunduw, dan bâwu p an, dan dûpa, dan 'ûkop, dan 'ajer 'angawr, dan mînjakh, dan tepong hâlus, dan gendom, dan babarapa binâtang bawâ'an, dan domba p: lâgi deri pada kûda p, dan deri pada pedâti p, dan deri pada kadijan p: lâgi babarapa dîrij mânuſija.

14 Dan bowah p an ka'inginan nafsûmu 'itu ſudah lâlu deri padâmu: dan ſegala bârang jang ſedap dan jang mulija 'itu ſudah lâlu deri padâmu, dan tijâda 'angkaw 'âkan mendâpat dija 'itu lâgi.

15 Segala sûdâgar ſakalijen perkâra 'ini, jang ſudah djâdi kâja deri pada dija, 'itu 'âkan berdîrij deri djâwoh, 'awleh kârana tâkot deri pada penjangſarâ'annja 'itu, ſambil menângis dan berkâborg;

16 'Akan katânja: wâ'j, wâ'j bagi negerij besar 'itu, jang 'adâlah terkena dengan ſondus, dan

dan kâjin jang 'ûnguw dan Khirmizij warnânja, dan terhijas dengan 'amàs, dan permâta jang 'indah, dan mutijâra! kârana dâlam ſasâxat djûga kakajâ'an jang ſakijen besàr 'ini ſudah derûſakhkan.

17 Maka ſamowa djûro mûdij, dan ſamowa kakejwij jang nâjik kapal, dan ſegala 'âwakh parâhu, dan barapa p 'awrang jang melawûtij 'âkan bernijâga p an, 'itu berdirilah deri djâwoh:

18 Dan berterijakhlah, tatkâla delihatnja 'âſap kahangûſannja, katânja; jang mâna ſudah 'ada ſarûpa dengan negerij besàr 'ini?

19 Maka marika 'itu limparlah duli ka'âtas kapâla p nja, lâlu berterijakhlah, ſambil menângis dan berkâborg, katânja: wâ'j, wâ'j bagi negerij besàr 'itu, dâlam jang mâna ſamowa 'awrang jang mempunjâ'ij kapal p dilâwut 'itu ſudah djâdi kâja deri pada mâta bendânja! kârana dâlam ſaſâxat djûga 'ija ſudah derûſakhkan.

20 Berâmeh p anlah 'âkan dija, hej ſawrga, dan ſegala Rasûl jang khudus, dan ſegala Nabij, kârana 'Allah ſudah mengHhukumkan Hhukum kâmu 'âtasnja.

21 Maka ſa'awrang Melâ'ikat jang karàs 'itu 'angkatlah ſabowah bâtu ſeperti ſabowah bâtu kiſâran beſarnja, dan limparlah dija kadâlam lâwut, 'ûdjarnja: demikijenlah dengan katerdjûnan Bâbel negerij besàr 'itu 'âkan terlimpar, dan tijâda 'âkan kadapâtan lâgi.

22 Maka ſawâra 'awrang jang berkijâpij, dan jang bernjânji, dan jang berbangſij, dan jang bernafirij 'itu tijâda 'âkan kadengâran lâgi didâlammu: dan bârang ſa'awrang pandej pada ſegala kapandejan tijâda 'âkan kadapâtan lâgi didâlammu: dan bûnji panggilûngan tijâda 'âkan kadengâran lâgi didâlammu.

23 Dan taràng dijan tijâda 'âkan kalihâtan lâgi didâlammu: dan ſawâra mampilej lâki p dan mampilej parampuwan tijâda 'âkan kadengâran lâgi didâlammu: kârana ſegala sûdâgarmu 'adâlah 'awrang besàr p dibûmi, kârana 'awleh ſihir p mu ſamowa chalâjikh ſudah deſaſatkan.

24 Maka didâlam dija 'itu ſudah kadapâtan dârah Nabij p, dan walij p, dan ſakalijen 'awrang jang ſudah debûnoh di'âtas bûmi.

FATSAL JANG KA XIX.

1 SAbermûla maka komedijen deri pada demikijen 'ini ſudah kudengar bârang 'apa ſaperij ſawâtu ſawâra besàr deri pada raxijet bânjakh didâlam ſawrga, meng'atâkan; Haleluw-Jah: 'adâlah kirânja chalâts, dan kamulija'ân, dan Hhormat, dan kawâſa bagi mahâ besàr Tûhan 'Ilah kâmij.

2 Kârana benarlah dan xâdillah ſegala Hhukum p nja: ſedàng 'ija ſudah mengHhukumkan 'âtas ſondal besàr 'itu, jang ſudah merûſakhkan bûmi 'awleh perſondâlannja, dan 'ija ſudah berbâlaskan dârah ſegala hamba p nja deri pada tângannja.

3 Maka berkatâlah marika 'itu pada kaduwa kâli; Haleluw-Jah. Maka 'âſapnja 'itu nâjik deri pada kakàl ſampej kakàl.

4 Maka djâtohlah kaduwa pûloh 'ampat Penatuwah, dan ka'ampat Hhajwân 'itu terdjurûmis, dan ſombahlah ſudjûd pada 'Allah, jang dûdokh di'âtas xarſj 'itu, 'ûdjarnja: 'Amîn, Haleluw-Jah.

5 Maka kaluwarlah ſawâtu ſawâra deri dâlam xarſj 'itu meng'atâkan: pudjilah 'âkan 'Ilah kâmij, hej ſakalijen hambânja, dan ſegala 'awrang jang tâkot 'âkan dija, mâwu kitjil, mâwu besàr.

6 Maka ſudah kudengar bârang 'apa ſaperij ſawâtu ſawâra raxijet bânjakh, dan ſaperij ſawâtu ſawâra 'ajer bânjakh, dan ſaperij ſawâtu ſawâra babarapa halilintar jang karàs 'itu meng'atâkan; Haleluw-Jah: kârana mahâ besàr Tûhan, 'Allah jang mahâ kawâſa 'âtas ſamista ſakalijen, 'itu ſudah berkaradja'an.

7 Bâjiklah kâmij berſuka p an, dan termâſa, dan memberij kamulija'an padânja: kârana perdjamuwan mampilej 'Anakh domba 'itu ſudah ſampej, dan binînja ſudah ſadijâkan dirînja.

8 Maka pada parampuwan 'itu ſudah deberîkan, ſopâja 'ija terkena dengan ſondus jang peresih dan gîlang gomîlang: kârana ſondus 'ini 'ada ſegala taxdîl walij p.

9 Maka berſabdâlah 'ija padâku; sûratkanlah 'awlehmu: berbahagijâlah ſegala 'awrang jang

ſudah terdoxâ kapada xaſjâ perdjamuwan mampilej 'Ânakh domba 'ītu. Maka berſabdâlah 'ija padâku: ſegala 'ini 'ada perkatâ'an 'Allah jang benàr 'ītu.

10 Maka djâtohlah bejta terdjurûmis dihadâpan kâki p nja hendakh ſombah ſudjûd padânja, maka ſabdâlah 'ija padâku: 'ingatlah 'awlehmu djângan 'angkaw berbowat 'ītu, 'âku 'ada sâma hambâmu, dan sâma hamba sûdâra p mu lâki p, jang ſudah ber'awleh kaſjakſijan Xîsaj. Hendakhlah 'angkaw ſombah ſudjûd pada 'Allah. Kârana kaſjakſijan Xîsaj 'ītu 'ada Rôhh nubuwet.

11 Bermûla ſudah kulîhat ſawrga 'ītu terbûka: maka bahuwa ſaſonggohnja 'adâlah ſawâtu kûda pûtih, dan 'awrang jang dûdokh di'âtasnja 'ītu terſebutlah 'El'amîn dan 'Elhhakh, maka dengan xadâlet 'ija berhhukum dan berparàng.

12 Dan mâta p nja 'adâlah ſaperij njâla 'apij, dan di'âtas kapalânja 'ītu bânjakh tongkûlakh karadjâ'an: dan 'ada padânja ſawâtu nâma tersûrat, jang bârang ſa'awrang tijâda meng'atahuwij, melâjinkan 'ija ſendîrij.

13 Dan 'ija 'adâlah terkena dengan pakâjin jang tertjelòp dengan dârah: dan namânja 'ītu terſebùt, Kalimat 'Allah.

14 Maka ſegala balatantarâ diſawrga 'ītu meng'îringlah dija di'âtas kûda p pûtih, jang pâkej ſondus pûtih dan peresìh.

15 Maka deri dâlam mûlutnja 'ītu kaluwarlah ſabîlah pedàng tâdjam, ſopâja dengan dija 'ītu ija memârang ſegala CHalâjikh. Maka 'ija djûga 'âkan menggombalâkan marîka 'ītu dengan tongkat besìj: dan 'ija djûga meng'îrikh 'apîtan 'angawr, jang punòh dengan morka dan kagusâran 'Allah jang mahâ kawâſa 'âtas ſamista ſakalijen.

16 Dan 'ada padânja di'âtas pakâjinnja, dan di'âtas pahânja tersûrat nâma 'ini: Râdja ſegala Râdja, dan Tûhan ſegala Tuwan.

17 Maka ſudah kulîhat ſa'awrang Melâ'îkat berdîrij didâlam matahârij: maka 'ija berterijakhlah dengan ſawâra njâring, meng'âtakan pada ſakalijen bûrong jang terbang pada sâma tengah lângit: marîlah, dan berhimponlah kâmu dâtang kapada xaſjâ 'Allah 'akbar:

18 Sopâja kâmu mâkan dâging Râdja p, dan dâging pangrîbu p, dan dâging 'awrang gâgah p, dan dâging kûda p, dan ſegala 'awrang jang dûdokh di'âtasnja 'ītu, dan dâging ſakalijen 'awrang maredhejka, dan ſahâja, dan kitjil, dan besàr.

19 Maka ſudah kulîhat Dâbet, dan ſegala Râdja p dibûmi, dan ſegala balatantarânja 'ītu berhimpon 'âkan meng'ardjâkan paparângan lâwan Tûhan jang dûdokh di'âtas kûda 'ītu, dan lâwan balatantarânja 'ītu.

20 Maka terſambarlah Dâbet, dan ſertânja 'ītu Nabij dusta 'ītu, jang ſudah meng'adâkan tanda p dihadâpan dija 'ītu, dengan jang mâna 'ija ſudahlah menjaſatkan ſegala 'awrang jang ſudahlah tarîma tarâ Dâbet, dan jang ſudahlah ſombah ſudjûd pada pâtongnja 'ītu. Kaduwa 'awrang 'îni ſudah terbowang dengan hîdopnja kadâlam tâſik 'apij jang hângus deri pada balîrang.

21 Dan ſegala 'awrang lâjin p 'ītu terbûnohlah dengan pedàng Tûhan jang dûdokh di'âtas kûda 'ītu, jang kaluwar deri dâlam mûlutnja, dan ſamowa bûrong djadîlah kinnjang deri pada dâgingnja 'ītu.

FATSAL JANG KA XX.

1 SAbermûla maka ſudah kulîhat ſa'awrang Melâ'îkat tûron deri dâlam ſawrga, jang memegàng 'ânakh kontjij tûbir, dan ſawâtu rantej besàr pada tângannja:

2 Maka deſambarnja nâga, 'ûlar lâma 'ītu, jang 'ada 'Iblîs dan SJejthân: lâlu de'îkatnja dija ſampej ſarîbu tâhon lamânja.

3 Sarâja debowangnja dija kadâlam tûbir, dan dekûrongnja dija, dan debûbohnja materij di'âtasnja 'ītu, ſopâja djângan 'ija lâgi menjaſatkan ſegala chalâjikh, ſahingga pûtuslah ſarîbu tâhon 'ītu. Maka komedijen deri pada demikijen 'ini hâros 'ija de'awrejkan bârang ſakotîka djûga lamânja.

4 Maka ſudah kulîhat babarapa kurſij, dan 'awrang pawn dûdokhlah di'âtasnja 'ītu, dan hhukum deberîkanlah padânja: lâgi ſudah kulîhat ſegala djîwa 'awrang jang ſudah terpârang 'awleh kârana

kârana ſjahâdet Nabij, dân 'awleh kârana kalâm 'Allah, dân jang ſudah tijâda ſombah ſudjûd pada Dâbet, dân tijâda pada pâtonnja 'itu, dân jang ſudah tijâda tarîma tarâ 'itu di'âtas dahînja, dân di'âtas tângannja: maka hîdoplah marîka 'itu, dân berkaradjâ'anlah ſerta dengan 'Elmesêhh ſarîbu tâhon 'itu lamânja.

5 Tetâpi ſegala lâjin p deri pada 'awrang mâti p 'itu ſudah tijâda hîdop pûla, ſahingga pûtuslah ſarîbu tâhon 'itu. Bahuwa 'inilah kabangkîtan jang pertâma.

6 Berbahagijâlah dân khuduslah 'awrang 'itu jang ſudah ber'awleh bahagijan 'âkan kabangkîtan jang pertâma 'itu: ka'âtas marîka 'itu mawt jang kaduwa tijâda memegang kawâſa, tetâpi 'ija 'âkan 'ada 'Imâm p bagi 'Allah, dân bagi 'Elmesêhh, dân 'ija 'âkan berkaradjâ'an ſertânja ſarîbu tâhon 'itu lamânja.

7 Dân manakâla 'âkan habis pûtus ſarîbu tâhon 'itu, maka Sjejthân 'âkan ter'awrej lepas deri dâlam pandjarânja.

8 Maka 'ija 'âkan kaluwar hendakh menjaſatkan ſegala chalâjikh, jang 'ada pada ka'ampat tapâs bûmi, Djûdj dân Mâdjûdj, hendakh menghimponkan marîka 'itu dâtang kapada paparângan: jang bilângannja 'itu ſeperti pâſir pada pantej lâwut bânjakhnja.

9 Maka marîka 'itu ſudah mûdikh kapada mejdân dibûmi, dân ſudah meng'apong tampat patantarâ'an ſegala walij, dân negerij jang dikâſeh 'itu: maka tûronlah 'âpij deri pada fihakh 'Allah deri dâlam lângit, dân mâkanlah marîka 'itu habis.

10 Maka 'Iblîs jang menjaſatkan marîka 'itu terbowanglah kadâlam tâſik 'âpij dân balîrang, dimâna 'ada Dâbet dân Nabij dusta 'itu: maka marîka 'itu 'âkan deſangſarâkan ſijang dân mâlam deri pada kakal ſampej kakal.

11 Maka ſudah kulîhat ſawâtu ſtarſj pûtih jang besar, dân ſa'awrang jang dûdokh di'âtasnja 'itu, jang deri hadâpan mukânja berlarijanlah bûmi dân lângit, maka bârang tampat tijadâlah kadapâtan padânja.

12 Maka ſudah kulîhat ſegala 'awrang mâti p jang kitjil dân besar 'itu berdîrij dihadâpan 'Allah: maka ſegala sûrat malhfûd terbukâlah: dân ſawâtu sûrat lâjin terbukâlah, jang 'ada kitâb hhajât, dân ſegala 'awrang mâti p 'itu dekhukumkanlah tûrut ſegala bârang jang tersûrat didâlam ſegala kitâb 'itu, ſakhadar perbowâtan p nja.

13 Maka lâwut pawn kaluwarkanlah ſegala 'awrang mâti p jang didâlamnja 'itu: lâgi mawt dân lijang tânah 'itu kaluwarkanlah ſegala 'awrang mâti p jang didâlamnja 'itu: maka marîka 'itu ſudah dekhukumkan mâſing p ſa'awrang ſakhadar perbowâtan p nja.

14 Maka mawt dân lijang tânah pawn terbowanglah kadâlam tâſik 'âpij 'itu: bahuwa 'ini 'ada mawt jang kaduwa.

15 Maka djikalaw bârang ſa'awrang ſudah tijâda kadapâtan tersûrat didâlam kitâb hhajât, nistjâja terbowanglah 'ija kadâlam tâſik 'âpij 'itu.

FATSAL JANG KA XXI.

1 SAbermûla maka ſudah kulîhat lângit bahâruw, dân bûmi bahâruw. Kârana lângit jang pertâma, dân bûmi jang pertâma ſudahlah lâlu linnjap, dân lâwut bûkan 'adâlah lâgi.

2 Maka bejta 'ini Jakhjâ ſudah melîhat bejtu-'lmukhadas, Jerûſjalejm bahâruw 'itu, jang tûron deri pada fihakh 'Allah deri dâlam ſawrga, jang terlangkap ſaperij ſa'awrang parampuwan mampilej, jang telah terhijas bagi lakînja.

3 Maka ſudah kudengar ſawâtu ſawâra njâring deri dâlam ſawrga, meng'atâkan: bahuwa ſaſonggohnja tarâtakh 'Allah 'ada di'antâra mânuſija p, dân 'ija 'âkan meng'adijâmij ſertânja, maka marîka 'itu 'âkan 'ada bâla p nja, dân 'Allah ſendîrij djûga 'âkan 'ada 'Ilahnja ſertânja 'itu.

4 Maka 'Allah 'âkan menjâpuw hâbis ſamowa 'âjer mâta deri pada mâta p nja; dân mawt tijâda 'âkan 'ada lâgi: bârang kâbong, 'âtaw bârang terijakh, 'âtaw bârang sûſah tijâda 'âkan 'ada lâgi: kârana ſegala perkâra jang pertâma 'itu ſudah lâlu linnjap.

5 Bermûla bafermânlah Tûhan jang dûdokh di'âtas ſtarſj 'itu: bahuwa ſaſonggohnja 'âku djadîkan ſamowânja bahâruw. Maka berſabdâlah 'ija

'ija padâku; sûratkanlah 'awlehmu: kârana segala perkatâ'an 'ini 'ada benàr dan satija.

6 Maka bersabdâlah 'ija kapadâku; sudah pûtus: 'âku 'ini 'ada 'Alîf dan Jâ, permulâ'an dan kasudâhan. 'Âku 'ini 'âkan memberij pada 'awrang jang berdahâga 'itu mînom deri dâlam mâta 'ajer hhajât dengan sakâseh p.

7 Sijâpa jang menàng, 'ija 'âkan berpusaka'ij segala sasawâtu: maka 'âku kalàkh 'ada padânja 'âkan 'Ilah, dan 'ija 'ini kalàkh 'ada padâku 'âkan 'ânakh lâki p.

8 Tetâpi bagi segala 'awrang tjabàr, dan kâfir, dan kagilijan, dan pembûnoh, dan jang berzinâ, dan jang berbowat hubâtan, dan jang menjombah berhâla p, dan bagi samowa 'awrang pendusta bahagijannja 'itu 'ada didâlam tâsik jang hângus deri pada 'âpij dan balîrang: bârang jang 'ada mawt jang kaduwa.

9 Sabermûla maka dâtanglah kapadâku sa'awrang deri pada katûdjoh Mela'îkat 'itu, jang sudah memegàng katûdjoh pijâla, jang punòh dengan katûdjoh belâ jang 'âchir 'itu, dan kâta p lah sertâku, sabdânja: marîlah 'angkaw, maka 'âku 'âkan menondjokh padâmu parampuwan mampilej, bîni 'Ânakh domba 'itu.

10 Maka debawânja bejta 'awleh katurônan Rôhh ka'âtas sabowah bûkit besàr dan tinggij, lâlu detondjokhnja padâku negerij besàr 'itu, Jerûsjalejm jang mukhadas 'itu, jang tûron deri dâlam sawrga deri pada fihakh 'Allah:

11 Dan 'adâlah padânja kamulija'an 'Allah; dan tjahajânja 'adâlah sarûpa dengan permâta jang terlâlu 'âmat 'indah, seperti permâta jasjab jang gîlang gomîlang seperti nîlur tjahajânja.

12 Maka 'adâlah padânja sawâtu dejwâla jang besàr dan tinggij, dan 'adâlah padânja duwa belàs pintu gerbang, dan didâlam segala pintu gerbang 'itu duwa belàs 'awrang Mela'îkat, dan babarapa nâma tersûrat di'âtasnja, bârang jang 'ada nâma p kaduwa belàs hulubangsa benij Jisra'ejl.

13 Deri sabelàh tîmor 'adâlah tîga pintu gerbang, deri sabelàh 'awtâra 'itu tîga pintu gerbang, deri sabelàh salâtan 'itu tîga pintu gerbang, deri sabelàh bârat 'itu tîga pintu gerbang.

14 Dàn pada dejwâla negerij 'itu 'adâlah duwa belàs 'asâs, dan di'âtasnja 'itu segala nâma kaduwa belàs Rasûl 'Ânakh domba 'itu.

15 Maka 'awrang jang berkâta p lah sertâku 'itu peganglah sawâtu bûloh ka'amâsan, sopâja de'ûkornja negerij, dan segala pintu gerbangnja, dan dejwalânja.

16 Maka negerij 'itu bapersâgij 'ampat tampatnja, dan pandjangnja 'itu 'adâlah sakijen seperti lâgi lejbarnja. Maka de'ûkornja negerij 'itu dengan bûloh 'itu mendjâdi duwa belàs ribu pemânah: pandjangnja, dan lejbarnja, dan tinggînja 'itu 'adâlah sâma târa.

17 Maka de'ûkornja dejwalânja 'itu mendjâdi sarâtus 'ampat pûloh 'ampat hasta besarnja, sakîra p 'ukôran sa'awrang mânusija, jang 'ada 'ukôran Mela'îkat 'itu.

18 Maka per'usâhan dejwalânja 'itu 'adâlah jasjab: dan negerij 'itu 'adâlah 'amàs hening sarûpa dengan kâtja hening.

19 Maka segala 'asâs dejwâla negerij 'itu 'adâlah terhijas dengan segala djenis permâta jang 'indah. 'Asâs jang pertâma 'itu 'adâlah jasjab: jang kaduwa 'itu nîlam: jang katîga 'itu balghamij: jang ka'ampat 'itu zumurud:

20 Jang kalîma 'itu 'ûnam: jang ka'anàm 'itu zakhîkh: jang katûdjoh 'itu firûzah: jang kadawlâpan 'itu 'arzakh: jang kasembîlan 'itu zabardjad: jang kasapûloh 'itu bîdûrij: jang kasabelàs 'itu pusparâgam: jang kaduwa belàs 'itu marthîs.

21 Dàn kaduwa belàs pintu gerbang 'itu 'adâlah duwa belàs mutijâra, mâsing p sawâtu deri pada segala pintu gerbang 'itu 'adâlah deri pada sawâtu mutijâra: dan lebòh negerij 'itu 'adâlah 'amàs hening, seperti kâtja djernih:

22 Maka bârang Kanzbah sudah tijâda kulîhat didâlamnja: kârana mahâ besàr Tûhan, 'Allah jang mahâ kawâsa 'âtas samista sakalijen, 'itu 'ada Kanzbahnja, dan lâgi 'Ânakh domba 'itu.

23 Maka negerij 'itu tijâda ber'ûsah 'âkan matahârij, dan tijâda 'âkan bûlan, sopâja 'ija bertjahâja didâlamnja 'itu: kârana kamulija'an 'Allah sudah menarangkan dija, dan 'Ânakh domba

domba 'îtu 'âda dijannja.

24 Maka ſegala chalâjikh jang 'âkan ber'awleh chalâts 'îtu 'âkan berdjâlan didâlam tarangnja: dan ſegala Râdja p dibûmi 'îtu membâwa kamulijâ'annja dan Hhormatnja kadâlamnja 'îtu.

25 Maka ſegala pintu gerbangnja 'îtu tijâda 'âkan terkontjij pada ſijang hârij: ſedang bârang mâlam tijâda 'âkan 'ada disâna.

26 Maka 'awrang 'âkan membâwa kamulijâ'an dan Hhormat ſegala chalâjikh kadâlamnja 'îtu.

27 Maka tijâda 'âkan mâſokh kadâlamnja bârang jang mentjamarkan, dan jang meng'ardjâkan kagilijan, dan jang meng'atâkan dusta: melâjinkan ſegala 'awrang jang tersûrat didâlam kitâb Hhajât, jaxnij kitâb 'Ânakh domba 'îtu.

FATSAL JANG KA XXII.

1 SAbermûla maka 'ija ſudah menondjokh padâku ſawâtu sûngej jang hening ber'iſij 'âjer Hhajât, djernih ſeperti nîlur, jang meng'âlir deri dâlam xarſj 'Allah dan 'Ânakh domba 'îtu.

2 Maka ditengah p lebohnja, jang kulîlingnja sûngej 'îtu deri ſabelâh sîni dan deri ſabelâh sâna, 'adâlah pôhon kâjuw kahidôpan, jang memberij duwa belâs bowah, jang deri pada ſabûlan dâtang kapada ſabûlan memberij bowahnja: dan ſegala dâwon pôhon kâjuw 'îtu 'adâlah 'âkan penjombôhan ſegala CHalâjikh.

3 Maka bârang kakarâman tijâda 'âkan kadapâtan lâgi: maka xarſj 'Allah dan 'Ânakh domba 'îtu 'âkan 'ada didâlamnja: dan ſegala hamba p nja 'âkan berbowat xibâdet padânja.

4 Dan marîka 'îtu 'âkan melîhat Hhadlretnja, dan namânja 'âkan 'ada tersûrat di'âtas dâhij p nja.

5 Maka bârang mâlam tijâda 'âkan kadapâtan disâna, dan marîka 'îtu tijâda 'âkan berkahendakh kapada bârang dijan 'âtaw taràng matahârij: kârana mahâ besàr Tûhan 'Allah menarangkan dija 'îtu: dan marîka 'îtu 'âkan berkaradjâ'an deri pada kakàl ſampej kakàl.

6 Maka berſabdâlah 'ija padâku; ſegala perkatâ'an 'îni 'ada ſatija dan benàr: maka mahâ besàr Tûhan 'Ilah ſegala Nabij jang khudus 'îtu ſudah meng'ûtus Melâ'îkatnja, 'âkan menondjokh pada hamba p nja ſegala bârang jang hâros djâdi dengan ſegaràh.

7 Bahuwa ſaſonggohnja 'âku dâtang ſegaràh: berbahagijâlah 'awrang 'îtu jang memaliharâkan ſegala perkatâ'an nubuwet dâlam kitâb 'îni.

8 Maka bejta 'îni Jahhjâ 'ada 'awrang 'îtu jang ſudah melîhat dan menengar ſamowa perkâra 'îni. Dan tatkâla ſudahlah kudengar, dan ſudahlah kulîhat, maka djâtohlah bejta terdjurûmis hendakh ſombah ſudjûd dihadâpan kâki p Melâ'îkat 'îtu, jang menondjokh ſakalijen 'îni padâku.

9 Maka ſabdâlah 'ija padâku: 'îngatlah 'awlehmu, djângan 'angkaw berbowat 'îtu, kârana 'âku 'ada sâma hambâmu, dan sâma hamba sûdâra p mu lâki p Nabij p 'îtu, dan ſegala 'awrang jang memaliharâkan ſegala perkatâ'an kitâb 'îni. Hendakhlah 'angkaw ſombah ſudjûd pada 'Allah.

10 Maka berſabdâlah 'ija padâku: djângan 'angkaw materîkan ſegala perkatâ'an nubuwet dâlam kitâb 'îni: kârana kotîka ſudah damping.

11 Sijâpa jang berbowat 'anjâja, bejarlah 'ija berbowat 'anjâja lâgi: dan ſijâpa jang 'ada kawtor, bejarlah 'ija 'ada kawtor lâgi: dan ſijâpa jang 'ada xâdil, bejarlah 'ija dexâdilkan lâgi: dan ſijâpa jang 'ada khudus, bejarlah 'ija dekhuduskan lâgi.

12 Maka bahuwa ſaſonggohnja 'âku dâtang ſegaràh: dan pahalâku menjertâ'ij 'âku, 'âkan membâlas pada mâſing p ſa'awrang ſakîra p perbowâtannja 'ada.

13 'Âku 'îni 'ada 'Alîf dan Jâ, permulâ'an dan kaſudâhan, jang pertâma dan jang komedijen.

14 Berbahagijâlah ſegala 'awrang jang melakûkan ſegala penjurôhannja, ſopâja 'ada kawasânja kapada pôhon kâjuw kahidôpan, dan marîka 'îtu dâpat mâſokh deri pada pintu p gerbang kadâlam negerij.

15 Tetâpi diluwar 'âkan 'ada ſegala 'andjing, dan 'awrang hubâtan, dan 'awrang jang berzinâ, dan pembûnoh, dan penjombah berhâla, dan

dân ſaſa'awrang jang meng'asêhij dân melakûkan dusta.

16 'Âku 'îni Xîsâj ſudah meng'ûtus Melâ'îkatku, 'âkan berſjaksîkan ſegala perkâra 'îni pada kâmu didâlam ſegala djamâ'at. 'Âku 'îni 'ada 'âkar dân bangſa Dâ'ûd, bintang tsubuhh jang gîlang gomîlang 'îtu.

17 Maka Rôhh dân parampuwan mampilej 'îtu berkâta: dâtanglah 'angkaw. Dân ſijâpa jang dengar 'îtu, hendakhlah 'ija berkâta: dâtanglah 'angkaw. Dân ſijâpa jang berdahâga, hendakhlah 'ija dâtang: dân ſijâpa jang kahendâkij, hendakhlah 'ija meng'ambil 'âjer hhajât dengan ſakâſeh p.

18 Kârana 'âku berſjakſi pada ſaſa'awrang jang menengar ſegala perkata'an nubuwet dâlam kitâb 'îni, djikalaw bârang ſa'awrang bertambahkan 'apa p pada ſegala perkâra 'îni, nistjâja 'Allah 'âkan bertambahkan padânja ſegala belâ jang tersûrat didâlam kitâb 'îni:

19 Dân djikalaw bârang ſa'awrang meng'ûrangkan 'apa p deri pada ſegala perkata'an dâlam kitâb nubuwet 'îni, nistjâja 'Allah 'âkan meng'ûrangkan bahagijannja deri pada kitâb hhajât, dân deri pada bejtu'lmukhadas, dân deri pada ſegala bârang jang tersûrat didâlam kitâb 'îni.

20 Bahuwa bafermân Tûhan jang berſjaksîkan ſamowa perkâra 'îni: behkan 'âku dâtang ſegarah. 'Âmîn. Behkan dâtanglah 'angkaw, jâ mahâ Tûhan Xîsâj.

21 'Adâlah kirânja nixmet Tûhan kâmij Xîsâj 'Elmesêhh ſerta dengan kâmu ſakalijen. 'Âmîn.

T A M A T.